S. VICENTE FERRER
SERMONES
1521

Beati Vincentij natione Hispani: professione sacri predicatorum ordinis: theologieq; doctoris: et euãgelice doctrine predicatoris celebratissimi sermones hyemales: cuz eorum indice luculentissimo.

Illuanc autem impressionem pluribus facit opulentiorem z recognitio diligentiorz adiecta nuper ipsiꝰ autoris vita: quã ex varijs collectã scriptoribꝰ in sequenti pagella legito.

Universidad de Deusto

Auctoris Vita.

Ioannes Vincentius cognomento Ferrarius: natione hispanus: patria Valentinus: patre notario publico natus est. Is nimirū ex uxore tres sustulit filios. Petrū primo loco natū: qui cum ea quam duxerat uxore vitam exegit laudatissimā. Alteri nomen fuit Bomfacio. Is iuris utriusq; doctor: demortua tandē uxore Cartusiensiū religioni se addixit: tanta vir prudentia vitæq; sanctimonia: vt cum inierit magistratum gesserit q; felicissime: quem Priorati generalis Cartusiēsis vocitāt. Tertius fuit hic de quo verba fiunt Vincentius: qui post bonam adolescentie partē literis humanioribus non segniter impensam: etatis annū agens octauū supra decimū: quo equui vite superabat celo deos uens: fratrū dini Dominici quos predicatores appellant: ordini voluit adscribi. Theologie tandē lauream adeptus: a confessione fuit (vulgo confessorem dicit) Petri Lune: qui Clementi succedens in schismate: Benedicti decimitertij nomen sortitus est. Auunculus nulla ratione potest Benedicte persuadere vt ecclesie quieti cōsulturus pontificatu se abdicaret: fuitq; cum Ulixbone difficultū ad concilij Constantiense referret: eius necessitudinē exosus is rotā apostolico mancipauit officio. Aragoniā siquidē: Cataloniam: Valentiā: Castellā: Apuliā: Britanniam: sed eam minorē: Allobrogas: Borbonij: Francie: Italiq; regiones non valde paucas ita suis concionibus annorū triginta spatio illustrauit: vt fue sanctitatis opinionem perq; facile mortalibus iniecerit. Tanta quippe ei labitatā eius virginitatem: ceteraq; virtutū specimina nostro seculo inuenta non perinde facilia subtilescam) fuit abstinentia: vt semel omnino in die vesceretur. ea vite sanctitate: vt q̄ spiritu prophetico et miraculis nō infrequētibus vel viuus claruerit. eruditione tam rara: vt solos Bibliorū libros secum vehere: et eius laudissimas illas declamationes concinnare diceretur. Septuagenarius pestis apud Venetos: que ciuitas est minoris Britannie: felicē animā omnisariā virtutibus refulgentem celo reddidit: anno post christū natū. M. cccc. xvij. mense Aprilis: die quercuy ante ramos palmarum: sepultus in ede maiori q̄ id honorificētissime. pontificante Martino. v. impetrante autem Sigismundo. In sanctificio preerat opera: quem Vincentius ipse pontificem fore: secq; ab eo magnis honoribus affectum iri predixerat. Hec de beato Vincentio studiosissime lector vtcūq; protraxi: quatenus mihi per charte modū licuit: plura quidē eo spectantia dicturus: si modus libertor mihi permisset campus.

Vale.

Tabula alphabetica.

Index amplissimus in sermones hyemales sancti Vincentij ad literarum alphabeti seriem digestus.

De litera A.

Er caliginosus an locus penalis demonum sit. sermone scō dñice in septuagesima. fo. xcij

Audiendi verbum dei tres modos. Reqre sermone dñice iudica. cxcij

Augmentū corporale xpi. Reqre sermo. tertio dñice infra oct. epyphanie. lxxiij

Autoritatē cōfitendi cōfessor habere debet. sermone q̄nte ferie post iudica. ccj

Auaricie species. Require sermone scō quarte ferie post inuocauit. cxxix

Auaricie septē species. require sermone scō quinte ferie post oculi. clxxj

Absoluit christus mulierē in adulterio deprehēsam dicēs sibi vade: nullā penitentiam sibi iniungendo. require sermone sabbati post oculi. clxxv

Accipit Iesus duos sanctos veteris testamenti moysen videlicet q̄ helyam in sua gloriosa trāsfiguratione. ser. primo sabbati post inuocauit. cxxxv

Accepit xps in sua gloriosa transfiguratione dūtaxat tres discipulos. sermone primo sabbati post inuocauit. cxxxv

Accusatiōes quatuor quibus iudei christum accusauerūt: de quibus se excusauit: ex qua excusatione multi in christū crediderūt. sermone tertie ferie post letare. clxxxiij

Accusationes septē quas pueri sine baptismo decedentes faciunt. sermone tertie ferie post dñicā palmarū. ccxv

Ad habendū deum prope: septem vie nobis necessarie sunt. sermone. vij. scō dominice aduentus. xxvj

Adorat xps in spiritu sex modis. sermone sexte ferie post oculi. clxxiij

Aduētus christi triplex ad quēlibet peccatorem se cōuertere volentē. sermone septimo tertie dñice aduentus. xxxviij

Ad adorationē perfectā duo requiruntur. sermone primo epyphanie dñi. lix

Adoratio digna trium regum. sermone primo epiphanie domini. lix

Adoratio gaudiosa qua xp̄s sancti p̄res in limbo adorauerūt ḡñi ad ip̄os in morte sua sanctissima descēdit. habetur sermone sabbati in vigilia pasche. ccxxix

Altare consecratū laicus accedere q̄ tangere non p̄sumat. sermone in octa. epyphanie. lxxvij

Ambulatio fortis sanctorū trium regum habetur sermone primo in epyphania domini. lix

Angeli sancti vtrum aliquid cooperētur ad mortuorū resurrectionē. sermone primo prime dñice aduentus. j

Anima triplici nomine nominat. sermone tertio prime dñice aduētus. v

Anime a corpore recedētis triplex opus require sermone tertio prime dominice aduentus. v

Antichristi deceptiones contra xp̄ianos sermone scō dñice aduentus. xv

Angeli in natiuitate xpi quare pastoribus missi sunt. sermone natiuitatis xpi. xlviij

Angeli stelle dicuntur. ser. primo in epyphania domini. lix

Anime bone q̄ pfecte post hominis mortem statim tria cōtingunt. sermone. iiij. in epyphania domini. lxv

Anima quō ad purgatoriū portetur. sermone quarto epiphanie dñi. lxv

Anima ab operibus que ab homine fiūt perprius meretur vel demeretur. sermone quarto epyphanie domini. lxv

Anima xpi post mortē eius sanctissimaq; quo iuit aut q̄d fecit perpulchre declaratur. ser. in vigilia pasche. ccxxix

Alie separate se mutuo cognoscūt. sermone scō dñice in septuagesima. xcij

Animā peccatricē xp̄s curare volēs septē cōditiones seruat. vt habeat sermone q̄nte ferie post diem cinerum. cxiij

Alia ad xpm ascēdere volēs ad modū palme dispositā esse dz q̄ septē ramos hz et sup quēlibet auē vnam q̄ florē. sermone primo in die sancto palmarū. ccvij

Aperti sunt celi cum xp̄s baptizaret: cuius tamen oia christo aperta sunt. sermone in octaua epyphanie. lxxvij

Apostoli xpm clare ip̄is loquentē nō intellexerūt: cum tn̄ ip̄is aperte loqueret quare hoc euangelista dicat. sermone primo dñice in quinquagesima. cvij

Appreciātes se de generis nobilitate cōtra hos habet moralizatio quedā. sermone q̄nte ferie post inuocauit. cxxxj

Aquile natura ad personā superbā moralizata. habetur sermone secundo dominice infra octa. epiphanie. lxxi
Articuli fidei quidaz ad diuinitatē: quidam ño ad humanitatē christi pertinēt sermone. iiij. tertie dñice aduēt⁹. xxiiij
Arma quibus demon erat armatus cuz christū in deserto tentauit. sermone dominice innouauit. cxx
Argumenta quatuor que christus cōtra indeos ad eorum superbiā corrigendā ⁊ extirpandā arguit. sermone quinte ferie post innouauit. cxxxi
Arbitrium liberum deus vnicuiq; dimittit: hoc declarat sermo. ij. sabbati post reminiscere. clviij
Arma quibus nos sancta mater ecclesia per tempus quadragesimale armauit. sermone primo dominice oculi. clx
Assumpsit xps humanitatē. Rationē huius quere sermone. j. sabbati post inuocauit. cxxv
Asinus qui christi natiuitati affuit quid significet. Require sermone natiuitatis christi. xlviij

De litera B.

Baptizari quare xpus voluit. Ratio huius habetur sermone qui fit in octaua epiphanie domini. lxxvij
Baptizari a te debeo dixit btūs Joā. xpo quare hoc. q̄re ser. in octa. epiphanie. lxxvij
Baptismi effectus. Require sermone primo dominice in sexagesima. c
Baptizari omnes qui saluari voluerint tenētur. sermone. ij. dominice in sexagesima. cij
Bellum intrantes qualem intentionem si martyres esse volunt hre debeant. sermone. vj. secunde dominice aduetus domini. xxv
Binia septem volētium ire ad regna paradisi. sermone primo in epiphania dominī. lix
Binia quinq; que xps ambulauit: ⁊ nos si bñ ambulare volum⁹ ambulare oportet. sermo. vj. in epiphania dñi. lxviij.
Blasphemie tres species. Require sermone quarte ferie post iudica. cxcix

De litera C.

Capitanei demones septem pctōz mortaliū suggestiui q̄ sunt ⁊ quō nominent. require sermone scdo quarte ferie post inuocauit. cxxix.
Catholica fides a solo deo habet. ser. iij. dñice ifra oc. epi. dñi. lxxij
Castitas vtrū sit virtus. hocvide ser. vij. prime dominice aduentus. xlij
Caste viuere volenti tria necessario sunt seruāda. sermone primo dominice infra octauas natiuitatis christi. lj
Casus quibus pſone a ieiunio excusantur. sermone. j. sab. post inocauit. cxxxv
Charitas: actus ⁊ conditiones. sermone tertio dominice in quinquagesima. cx
Celi empyrei cōditiones. require sermone quarto prime dñice aduentus vij
Celebrare an sacerdotē liceat quolibet die. ser. iij. tertie dñice aduentus. xxxj
Censualiū due ꝓditiones habent. ser. secūdo quarte ferie post inuocauit. cxxix
Cerimonie q̄ in sepultura honorabilis persone ꝓtinḡt quas etiā demones in inferno in monte hoīs pctōris habent. ser. quinte ferie post reminiscere. cliij
Cerimonias septē xps ꝓmunit in ceci illuminatiōe de q̄ est ser. q̄rte fer. leta. clxxxv
Cerimonias q̄nq; xpo in Lazari resuscitatione seruabat: vt habetur in sermone sexte ferie post letare. clxxxvij
Circūcisionis dies ꝓpter tria l eo fctā solēnis ꝺr. sermone in circūcisiōe dñi. liij
Circūcidi quare xps voluit: quere in sermone de festo circūcisionis dñi. liij
Circūstātie q̄ in circūcisione dñi seruate fuerūt. sermone festi circūcisionis. liij
Circūstātie ⁊ ꝓditiones sex q̄ in xpi passione fuerūt sex ꝓditionib⁹ siue ꝑuaricationibus correspōdēt es subtilissime declarātur. ser. q̄ fit in die paraseues. cxxij
Cithara qua dauid demonē ligauit crucem domini sanctissimam significat. sermone dominice reminiscere. cxxix
Cithare son⁹ qua demō fugat septē ꝟba que xps in ara sctē crucis dixit significat. quere ser. dñice reminiscere. cxxix
Cithare ꝓditiones. require sermone. iij. dominice in quinquagesima. cx
Ciuitas vna in celo est ⁊ nō ꝑles. ser. vij. tertie dñice aduentus. xxxviij
Cognitio angelorū vtrū ad hominū cogitationes se extendat. sermo. j. sexte ferie post diem cinerum. cxvj
Conditiones personarum paradisum introeūtium. Require sermo. v. tertie dominice aduentus. xxxv
Cōditiões angelox: Reqre ser. vij. tertie dñice aduentus domini. xxxviij.
Cōtra penitentes pauperes nō se defendere volētes. require sermo. prio quarte dominice aduentus dñi. xl
Cōditiões sex stultox require ser. ij. dñi ce infra octauas natiuita. xpi. liij
Cōmunio duplex est spūalis scz ⁊ sacramētalis: vt habetur sermone secūdo in epiphania domini. lxij
Cōditiones tres defunctorū ⁊ quale munus quilibet defunctorū deo offerat. reqre sermone quarto in epipha. dñi. lxv.
Cōditiones alax imperfectax q̄ sunt require ser. quarto in epi. dñi. lxv
Cōditiones purgatorij. require ārto sermone in epiphania dñi. eodem
Cōficit sacerdos malus sicut bon⁹ ſmone sexto in epiphania dñi. lxviij
Cōditiones quatuor quib⁹ seruatis aliqd meremur in hoc seculo. require ser. iij. dñice infra octa. epi. lxxij
Cōfessionis actus in ꝓfessiōe obseruādos require ser. iij. prime dñice post oct. epiphanie domini. lxxij
Cōfitentis actus in cōfessione obseruādos: reqre. iij. ser. prime dñice post oct. epiphanie. dñi. lxxv.
Cōditiones tres hoim quō semp ad mortē parati esse debēt sermone prio dñice in septuagesima. xc
Cōditiōes lepre ⁊ quō mortale pctm̄ lepre adequet. ser. q̄ fit in die cinerū. cxij
Cōfitēs suis criminibus se nō aliū in cōfessione accusare ꝺr. require sermone. v ferie post diem cinerū. cxiij
Cōditiōes septē ab hoib⁹ seruāde in audiēdo missaz festiuis dieb⁹. reqre. ser. ij. tertie ferie post inuocauit. cxxj.
Cōtēplatiōis deuote tres ⁊tutes habētur. ser. j. sabbati post inuocauit. cxxv.
Cōditiones tres ſe ofoni maxime necessarias. reqre ser. dñice reminiscere. cxxix.
Cōtritio ſa quō esse debeat ⁊ quō l duobus ꝓsistit: ⁊ q̄ sit materia: ⁊ q̄ sit forma cōtritiōis hec oia habent sermone ꝑmo tertie ferie post reminiscere. cxlv
Contendebāt apostoli dei inter se q̄s eorum maior esset sermone. ij. tertio ferie reminiscere. cxlviij
Conuersio pctōris ad deū q̄nq; necessaria habet. require sermōe secūdo sabbati post reminiscere. clviij
Confirmationis sacramētū q̄nq; ⁊tutes hz sermone scdo dñice Oculi. clxij
Conditiones ⁊tuor gētiū de q̄b⁹ dr doctrinā qualiter corrigēdi sunt. sermone tertie ferie post Oculi. clxvj
Congregamur trib⁹ modis in Iesu nole ser. tertie ferie post oculi. clxvj
Confitēs qui cōfitetur alicui presbytero non potenti discernere pericula pctōrū vel non habenti potestatem absoluēdi an talis sit absolutus: quere sermone tertie ferie post Oculi. clxvj.
Cōfessores quō xpi exēplo lazarū resuscitātis se hab ere debeāt in cōfessione sermone sexte ferie post Letare. clxxxviij
Cōfessū nō habeāt clerici cū laicis ſmone scdo ferie post letare. clxxxj
Cōclusiones sex inter xpm ex vna parte ⁊ principes iudeox ex altera pte de xpi passioncdisputate habētur sermone dominice iudica. cxciij
Cōgregatiōes sctāz ⁊tuor xpi iesu reqre sermone sexte ferie post iudica. cciij
Cōditiones q̄nq; gentiū in hoc mūdo require sermone in vigilia palmarū. ccvj
Concurrūt ex christi passione multa ad hominis saluationem pertinētia. require sermone in die parasceues sctā. ccxij
Continentie tres gradus require sermone sexte ferie post letare. clxxxviij
Colligent angeli in seculi consummatione bonos ⁊ malos. Malos quidem ad comburendū in fasciculos colligēt. Bonos vero ad eterna gaudia: sermōe. iiij dñice post octa. epiphanie. lxxxix
Correctioinstructoria contra istos q̄ modicoveto motu a proposito bono ad malum recidiuant. require sermōe ꝑmo. iij dominice aduentus. xxvij
Correctionis iurantium tres modos. require sermone secūdo secūde dominice post octa. epiphanie. lxxxvij
Correctio blasphemie ⁊ iuramentorum quibus liceat. require sermone. v. ferie post letare. clxxxvij
Correctiones peccatorum ſm peccatorū diuersitatem applicande sunt sermone secunde ferie post palmarū. ccxiij
Corpora sanctorum vtrum subtilia erūt

post resurrectionē .ser. primo prie dñice aduentus domini. j
Corpora sctōꝝ post resurrectionē vtrum erunt impassibilia. sermone p̄mo prime dominice aduentus. j
Corpora gloriosa post resurrectionē vtr̄ agilia erunt. sermone p̄mo prime dñice aduentus. eodem
Corporis gloriosi dotes per imaginē regis que i denario ipsi⁹ corone quatuor liliorum significantur. sermone. v. dñice in septuagesima. xcvij
Culpa passionis domini que fuerit. req̄re sermone scō quarte ferie post festuz palmarum. ccxix
Curius xp̄iane ecclesie. require ser. iij. secunde dominice aduentus. xix.
Curie due in quib⁹ deus oēs dat sniam require p̄mone secūdo quarte ferie post Reminiscere. clj
Claritas vtrū corporibus gloriosis cōueniat require sermone p̄mo prime dñice aduentus. j
Clarificationes septem propter quas septies dicitur vox in psal. xxviij. p̄mo. ij. ferie post palmarum. ccxiij
Clarificationes decez quas xp̄s būdict⁹ ꝙ ad humanitatez petijt ꝛ a deo p̄re obtinuit. p̄mo in vigilia palmarū. ccvj
Clausule ꝙnq; in themate. Parate viam dñi ꝛc. mystice ꝑ ordinē exponūt. ser. iij. ārte dñice aduentus dñi. xliij
Clausule quatuor vitam ꝛ mortē christi sanctissimā declarantes ꝛ significantes in quadaz autoritate Esa. xlix. pulcherrime designātur vt habetur ser. sabbati in vigilia palme. ccxxix
Creantur quindecim nobiles creature i peccatorum remissione. sermone quinte ferie post iudica. ccj
Creationem vniuersi non propter se sed propter nos deus fecit. sermo. iij. in epiphania domini. lxiij
Creaturarum triplex differentia ꝙs deus creauit. ser. iiij. in epiphania dñi. lxv
Credere ꝙd christianū oporteat vt ouis christi dicatur. sermo. iij. ferie post iudica. cxcix
Credentia virtualis apostolorum habetur p̄mo. prime dominice post octa. epiphanie domini. lxxviij
Crescere christ⁹ voluit ex pueritia sicut ceteri homines: quare hoc, quere p̄mone. iiij. dominice infra oct. epiphanie domini. lxxiij

De litera D

Damnant infideles dicētes si scirem⁹ q; fides xp̄iana est vera ꝛ deus nobis eā reuelaret: quare hoc fiat. require sermone. iij. ferie post letare. clxxxiij

Damnant infideles dicētes si scirem⁹ q; fides xp̄iana eōt vera ꝛ deus nobis eā reuelaret: quare hoc fiat. require sermone. iij. ferie post letare. clxxxiij

Deus ignis dicitur tripliciter: vt habeꝯ sermone. vij. prime dñice aduentus. xiij

Deus quot modis dicatur esse, ppe creaturis omnibus. sermo. vij. secūde dominice aduentus. xxvj

Declarationes tres huius verbi euāgelici. s. Erunt primi nouissimi ꝛc. sermone primo dñice in septuagesima. xc

Deceptiones quas diabolus ad hoiem decipiendū facit require sermone tertie dominice in sexagesima. ciij

Defensores fidei in aduentu antixp̄i cadēt ꝛ quare de⁹ hoc p̄mittat. ser. iij. scōe dominice aduentus domini. xix

Demonū septē nota quorū quilibet vni⁹ pcti mortalis capitaneus est. ser. vij. tertie dominice aduentus. xxxviij

Declinauerūt iudei christum per oēs casus grāmaticales in sua sctissima passione. hoc pulchre declarat. ser. sexte ferie post iudica. ccciij

Depositio xp̄i de cruce oēs plage ꝛ vulnera p̄ter quinq; principalia ob mīis reuerētiā ꝛ violationē nō apparuerūt ser. in die paraseues. ccxxij

Differunt iniquitas: peccatum: scelus: ꝛ delictū. habetur sermone. iiij. ferie post letare. clxxxv

Dies quatuor a principio mundi vsq; in finē mūdi ꝑm quatuor leges. hȳ sermone scōe ferie post palmarū. ccxij

Differūt sensus allegoricus: tropologic⁹ anagogic⁹ ꝛ quō qlibet ilꝝ scīuū spāli ꝑtuti theologice corrūdet vt habeꝯ sermone secunde ferie post iudica. ccv

Dispositiones septē in pctōꝝ remissione psona peccatrix habere dz: vt habeꝯ sermone quinte ferie post iudica. ccj

Disputationes tres magne inter xp̄m et alias personas habentur sermone sexte ferie post Oculi. clxxiij

Distinctionē ꝛ expositionē huius auctoritatis .s. Hec est vita eterna vt cognoscant te solū verū deū. In qua Arri⁹ hereticus multū erronice locut⁹ est. quere ser. in vigilia palmarum. ccvj

Diuinitas xp̄i sanctissima positā anima xp̄i sanctissima ꝛ corpus ei⁹ sanctissimū diuisa fuerūt tota fuit cū anima in limbo ꝛ cū corpore in sepulcro. vt habeꝯ sermone sabbati in vigi. paschе. ccxxix

Diuinitas xp̄i ostensa ꝛ manifestata fuit quadrupliciter ꝑm quatuor loca inferni: quomodo ꝛ qualiter require ser. sabbati in vigi. paschе. ccxxix

Die quolibet in principio creationis ꝙd deus fecit. Quere ser. vij. secunde dñice aduentus. xxvj

Differentiam inter prophetam ꝛ plus ꝙ prophetam. Require sermone. vj. tertie dñice aduentus dñi. xxxvij

Differentia vinee ab agro. habeꝯ ser. iij. dñice in septuagesima. xciij

Differentia est inter tēpus carnale quadragesimale. vt habetur sermone tertio dñice in quinquagesima. cx

Differt cognitio dei ab hoim cognitione ser. sexte ferie post diem cinerum. cxvj

Differētia est inter comedere ꝛ mordere. ser. j. scōe fe. post Inuocauit cxxij

Differentiā inter vanitatē ꝛ superbiā require ser. ij. quarte fe. post Inuoca. cxxix

Differentiam inter natiuitatem et conceptionem christi. require sermone in vigilia natiuitatis christi. xlvj

Dignitates tres magne christi in euangelio ostenduntur. de quo est ser. j. ferie scōe post Reminiscere. cxlj

Dignitas in duo mēbra sectatur. vt habetur ser. iij. tertie dñice aduētus. xxxij

Diminutio status et vite hoim. habetur ser. ij. dñice post epipha. dñi. lxxxvij

Dimittit angelus proprius hoiem: quō et qualiter. require ser. vij. tertie dñice aduentus dñi. xxxviij

Disputatio quam scribe siue doctores in deorum habuerūt cū xp̄s in medio eoꝝ in templo sedebat. habetur ser. iiij. dñice infra octa. epipha. dñi. lxxiij

Doctrine quatuor putiles quas xp̄s in deis dedit: ꝛ per iudeos ad nos peruenerunt. habentur sermone primo quarte ferie post Inuocauit. cxxviij

Doctrine quinq; morales christi salutioni nostre multum proficue. habētur ser. tertie fe. post dñicam Oculi. clxv

Doctrine tres subtiles peccatorem respicientes vt a via pernersa se diuertat. habentur sermone secūdo sabbati post Reminiscere. clviij

Doctrine quas beatus Joannes predicauit. sermone primo quarte dominice aduentus. xl

Doctrinas quas beatus Joannes his q̄ suo sermoni attenderunt dixit ꝛ tribuit: et quomodo vniuersi ꝑm suum statum. require sermone primo quarte dominice aduentus. xl

Dominica in septuagesima inter domini cas maiores anni connumeratur. rationem huius quere sermone tertio dominice in septuagesima. xciij

Dñica Judica in quadragesima quare dominica in passiōe domini intituletur: cum tamen christ⁹ in tali dominica passus nō fuerit. Require sermone dominice Judica. cxcij

Dormire homines tripliciter dicuntur. sermone quarte dominice post octauas epiphanie. xc

Dormire contingit tripliciter: hoc habeꝯ in notabili quod ponit post ser. j. quarte dñice post octa. epiphanie. xc

De litera E

Eucharistie sacramēto venerabilissimo an fine eo saluari possimus. ser. ij. in epiphania dñi. lxij

Euangelica lex gloriam celestem omnibus generib⁹ personarum promittit. vt habetur sermone sabbati post Letare. cxc

Euangelium de sancta maria magdalena quare tempore passionis legatur. ratio huius habetur sermone quinte ferie post iudica. ccj

Ecclesiasticum dominium in decem partes diuisum est. vt habetur ser. ij. secūde dñice aduentus. xvij

Ecclesia sancta quare dominica in quinquagesima mentionem de christi passione facit. require sermone primo dñice in quinquagesima. cvij

Ecclesia modos mulieris habet quō hoc Quere ser. ij. dñice Oculi. clxij

Ecficitur homo pater: mater: ꝛ filius: ꝛ filia xpi pervolūtatis christi factionē. ser. pmo. iij. ferie post Jnuocauit. cxxviij.

Elemosyne quō sint vande inueniuntur tres subtiles expositiones. ser. pmo. vj. ferie post diem cinerum. cxvj.

Elemosynam te faciente nesciat sinistra tua quid faciat dextera tua. Hoc verbū tres expositiones habet. ser. pmo. vj. ferie post diem cinerum. cxvj.

Elongari quomodo homo a deo poterit cum deus sitvbiqꝫ. ser. scdo sabbati post Reminiscere. clviij

Elemosyna si meritoria esse debeat tria exiguntur. ser. primo dnice Oculi. clx

Equitas culpe et pene et econtra habeꝫ ser. ij. dnice in septuagesima. xcij

Error credentiū pctm finiri vitā hois finita ser. ij. dnice in sexagesima. cij

Error dicentiū virginem mariam ꝛ alios sanctos genuflectere vel stare in iudicio extremali. sermone. ij. scde ferie post Jnuocauit cxxiiij

Etates mundi septem sunt: require sermone vigilie natiuitatis christi. xlvj

Etates humane nature septem sunt. ser. mone in octa. epiphanie. lxxvij

Examinatiōes ꝙtuor iudei fecerūt de cecī illuminatione vt veritatē scrutarent: de quo est ser. iiij. fe. post Letare. clxxxv

Exultationes ꝙtuor hūanas xpi in nouo testō repim⁹. ser. ij. fe. post Judica. cxcv

Excellentie quatuor beati ioannis super alios sanctos: quere sermōe quarte dominice aduentus dni. xl

Excellentie seu priuilegia beate virginis grauide super alias mulieres grauidas require ser. vigilie natiuitatis xpi. xlvj

Excellentie hois super oēs creaturas: require ser. ij. dnice infra oct. epipha. lxxj

Excellentie quinqꝫ quas ppls spūsancto illuminatus xpō attribuebat. reqre ser. j. tertie fe. post Jnuocauit. cxxv

Excellentias quatuor altissimas xpō de seipso declarat. vt habeꝫ ser. ij. scde ferie post Reminiscere. cxliij

Excellentior est magnificētia in consecratione in plurib⁹ qꝫ in incarnatione xpi: sicut habeꝫ ser. scdo dnice Oculi. clxij

Excellētias quatuor magnas et altas de xpō declarat euangelius de quo est ser. primus quinte ferie post Oculi. clxix

Excellētie tres xpi iesu habētur sermone scde ferie post Letare. clxxxj

Excellentias tres euāgelica lex supra legem mosaicā habet: vt habetur ser. sabbati post Letare. cxc

Exire de inferno non potest Lucifer: nisi in aduētu Antichristi: sed in interitu ad nos mittit alios demones. ser. ij. quarte ferie post Jnuocauit. cxxix

Exemplū cuiusdā pronincie in qua quolibet anno oucem nouum elegerūt. ser. j. tertie dnice aduentus. xxviij

Exemplū ꝑginis gloriose q̄ filiū suū dilectissimū ab infantia ecclīs applicauit: quō parētes pueros ecclīs aptare dēt ser. iiij. dnice infra octa. epiphanie. lxiiij

Exemplū de quodā hoie neqꝫ q̄ in eodeꝫ loco in quo matrē pcussit suspēsus fuit. ser. iiij. dnice infra octa. epipha. lxxiiij

Exēplū quō beatissima ꝑgo maria pessimū petōrē q̄ sine cōfessione ꝛ cōtritione decessit a demonū impugnatione redemit. ser. j. dnice. j. post octa. epi. lxxviij

Exemplū de archidyacono Lugdunensi qui illo die quo moriebatur mille hoim eodem die per mundum moriebantur: quorū dūtaxat quinqꝫ saluabantur. ser. vj. dnice in septuagesima. xcviij

Exemplū de iuuene rapto ad iudiciū xpi qui subito pre timore factus est canus. ser. iij. dnice in sexagesima. ciij

Exemplū trium latronū qui causam furis recenter suspensi inquisierunt. ser. j. dnice in quinquagesima. cvij

Exemplū quod dicit sanctus hieronym⁹ quō pisces maris se supra aquas ante extremū iudiciū vociferando eleuabūt. require sermōe in vigilia palmarū. ccvj

Exemplum de quodam scutifero in stabulo confesso quomodo peccata cooperuit: habetur sermone primo secūde ferie post Jnuocauit. cxxij

Exemplo mulieris chananee orare nos docemur in quadam moralizatione. ser mone dnice Reminiscere. cxxix

Exemplum mulieris chananee quando demonis suggestionez sentimus: ad dei filium confugere debemus. sermone dominice Reminiscere. cxxix

Exemplum eremite qui se orandi modū a pauperibus didicisse asserebat: vt habetur sermone secūdo quarte ferie post Reminiscere. clj

Exemplum de dauid cum vrore vrie quō postea etiā⁹ cū eiusdē iter fecit: vt habetur. ser. ij. ꝛrte ferie post remiscere. clj

Exēplū de Ezechia rege ℣ quē fuit data sntia iustitie dei vt moreretur: q̄ hystoria quarti regū. xx. habeꝫ: ꝛ recitat ꝑmone ij. quarte ferie post reminiscere. clj

Exemplum ꝛ similitudo declarans diuinitatem non dereliquisse aiaz nec corp⁹ in sua sanctissima morte. ser. in sabbato sancto pasche. cxxix

Exēplū cuiusdā phi qui sequēdā debitorē habere asserebat quē indies psoluisset: q̄ tamē minime contentarek: quē de bitorem ventrem proprium existimauerat: vt habetur sermone secūdo quinte ferie post oculi. clxx

Exemplū cuiusdam heremite inuitati a quodaz ep̄o qui comedere noluit aliqꝫ moztuuz. vt habetur sermone. ij. quinte ferie post oculi. clxxj

Exēplū de quodā religioso q̄ in predicando de sctā ꝛ indiuidua trinitate ꝑfusus fuit: qō sibi ꝓtigerat ꝓpter nō petere cō silīū ꝛ informatione ab expertiorib⁹ se. vt habeꝫ dominica letare. clxxviij

Exēplū ō regis filia q̄ parētib⁹ orbata ex pulla p quēdā de regno ꝓprio fuit. Et tādē p aliū filiū regz ad ꝓpriā possessiō nē reducta quō de xpo ꝛ hūana natura moralizeꝫ. ser. j. in die palmaꝝ. ccviij.

Exēplū de quodā magno magistro q̄ p aliqt dies ad scrutādū quoddā notabile dubium ieiunabat: ꝛ angelus dni sibi postea apparēs eū ō dubio certificauit vt habeꝫ. ser. dnice letare. clxxviij

Exemplum de pompeio qui in omnibus bellis victoriam habuit: sed postqꝫ templuz domini deh onorabat postea in singulis bellis vincebatur. vt habetur ser. ij. ferie post letare. clxxxj

Exēplū cuiusdā lōbardi ad quotidie aliquā orationē dicēdā nos incitāt. habeꝫ sermone dominice reminiscere. cxxix

Exemplum de diabolo qui in corpore obsesso hominuz peccata diuersa pādebat Et quomodo peccatū vnius scutiferi ꝑdidit: qui tādē in stabulo stabulario cō fessus damnationem euasit. habetur in sermone dnice indica. cxcij

Exemplum de quodā inuido super quē ex solo cogitatu dom⁹ sua corruit: vt habeꝫ sermo. tertie ferie post iudica. ccvij

Exemplum de quodam homine qui habuit tres amicos quorum primum dilexit plus qꝫ se: scōm sicut seipsum: tertiū parum dilexit. ꝛ quomodo ille quez parum dilexit in necessitatibus sibi affuit vt habetur sermōe quarte ferie post iudica. cxcix

Excōicationem quomodo qs cauere debeat ne ipsam incurrat exēplo cuiusdaz qui breuiariuz de ecclesia abstulit et in quādā arborem posuit quapropter excōicatione facta cōtra quēlibet habētē breuiarium arescebat ꝛ perijt vt habeꝫ ser. ij. tertie ferie post reminiscere. cxlvij

Exemplum de quodam magistro qui a quadamvetula more insolito baptizat⁹ fuit sermone scdo dominice oculi. clxij

Expositio subtilis huius verbi Omnis plantatio quam non plantauit pr me⁹ eradicabitur habetur sermōe quarte ferie post oculi. clxviij

Expositio ꝛ declaratio valde subtilis huius dicti quod christ⁹ discipulis suis dixit: scz. Nōne. xij. hore sunt diei vt habetur ser. sexte ferie post letare. clxxxvij

Expositio subtilis huius verbi qō xpus dixit: scz Pater ego vnuz sumus: ꝛ qō dedit mihi pr maius oib⁹ est. habetur ser. quarte ferie post iudica. cxcix

Expositio subtilis huius autoritatis eze chielis. xviij. scz. Si impius egerit penitentiam ꝛc. habetur sermone dominice iudica. cxcij

Expositio subtilis hui⁹ autoritatis mathei. xij. scz. Omni habēti dabit. sermo sexte ferie post iudica in fine. cciij

De litera ℣

Acta nostra siue bona fuerint siue mala oia a deo notant: ꝛ tpe deo placente remunerank. habentur sermo ij. secunde ferie post reminiscere. cxliij

Facta tria de christo iesu que habuit inter iudeos tempore sue amarissime ac preciabilis sanctissimeqꝫ passiōis declarantur. ser. iij. ferie post iudica. cxcvij

Febres septē anime que ꝑ febres septez corporis significantur sermone secūdo qu inte ferie post oculi. clxxj

Fenicis natura: ꝛ quomodo christus Fenici assimiletur. sermone ꝑmo in die palmarum. ccviij

Ferrū ꝙtuor cōditiones ab igne si ignitū fuerit recipit:vt habeꝫ sermo.vij.prime dñice aduentus. xiij
Festa quib⁹ iudei tēplū in hierusalē visitare tenebant.habent sermo.iiij.dñice infra octa.epyphanie. lxxiiij
Fidē solus deus dinisit vt habeꝫ ser.iij. dñice infra octa.epyphanie. lxxij
Fides arūdinis cōditiones hz:vt habeꝫ ser.iiij.tertie dñice aduentus. lxxiij
Figura q̄ habeꝫ Leuiti.iij.ex qua declaraꝫ q̄ in principio in medio ⁊ vsq; ad finē misse hoies pseuerēt.sermo.ij.tertie ferie post inuocauit. cxxvj
Filios tres habuit Oseas propheta nomen primi erat israel. Nomē secūdi absq; mia. Nomē tertij:nō populꝰ meꝰ quō iuti tres filij tres ꝺditiōes exp̄ianꝺ significēt.ser.ij.ij. ferie post inuocauit.cxxvj
Fur vl'raptor q̄ plura furat⁹ est:ꝑuenit infirmitate vel pauptate:sic q̄ restituere nō pōt quō satisfaciet.require ser.ij. p̄me dñice post octa:epyphanie. lxxxj
Fractio decē ꝓceptoꝝ quot modis cōtingat.quere ser.dñice inuocauit. cxx
Fragmēta ser que in mēsa reperimꝰ subtiliter moralizata. Require sermone.j. dominice letare. clxxviij
Fructꝰ sex q̄s deꝰ vult ex quibꝰ datregnū celeste.ser.j.sabbati post remini. clvj
Fructus septē pnie in palma colligitur quoꝝ quatuor corpori dabunt.reliqui vero tres anime:vt habetur sermōe primo in die palmarum. cxviij

De litera B

Allus cantās predicatorem quēlibet significat. ꝓbatur duabus rōnib⁹ ser. v. ferie post diem cinerū. cxiij
Bentium tres conditiones quas christus de tēplo eiecit vt habetur sermo.p̄mo quarte ferie post inuocauit. cxxviij
Benus humanū ex peccato p̄motū parē tū captiuū diabolo fuit sermone.ij.q̄rte ferie post inuocauit. cxxix.
Bloria celestis dicit castrū siue ciuitas ꝓpter tria.vt habeꝫ sermone quarto prime dñice aduentus. viij
Bloria celi quot modis obsideatur.ser. iij.p̄me dñice aduētus. viij
Bloria celi quomodo differēter deo ⁊ nobis debebatur:vt habetur sermo.iij.in epiphania dñi. lxiij
Bētes duplices asina ⁊ pullus in quib⁹ xp̄s in die palmarū equitauit significāt sermo.ij.in die palmaꝝ. ccix
Bloriam celestem deus diuisit vt habeꝫ p̄mone.iij.dominice infra octa.epiphanie. lxxij
Bloriam equalem vtrum habeant sancti in paradiso.p̄mo.iij. dominice infra octa.epiphanie. lxxij
Bloria paradisi ōr denarius ꝓpter q̄tuor denarij silitudines ⁊ cōditiones.sermo.v.dñice in septuagesima. xcvij
Bloria paradisi ab omnibus in ea existētibus non equaliter sed p̄m magis ⁊ minus participatur.ser.v.dominice in septuagesima. xcvij.
Bloie vane quomodo septē modis contingunt pulcherrime habeꝫ ser.ij.tertie ferie post reminiscere. clxvij
Blosa ⁊ expositio super hocverbo:si duo ex vobis consenserint sup terrā de omni re quancunq; petierit fiet illis a pr̄e meo.subtilissime habeꝫ p̄mo . tertie ferie post Oculi. clxvj
Bradus tormētorū inferni ineq̄les sunt ser.iiij.in epiphania dñi. lxv
Bradus saluatiōis in celis ineq̄les sunt vt habeꝫ.iij.ser.in epipha.dñi. lxv
Bratiam spūalē deus diuisit.ser.iij.dñice infra octa.epiphanie dñi. lxxij.
Bradus tres volūtarie pauptatis.ser.j dñice infra octa.epiphanie. lxix
Bradus tres creaturaꝝ.sermo . ij.dñice in septuagesima. xcij
Bradus tres decedētium siue morientiū req̄re ser.ij.dñice in septuagesima. xcij
Bradus quatuor personarum que seipsos occidūt sermo.ij.secunde ferie post Reminiscere. cxliij
Bradus decem spūalium creaturarum ab eterno fonte sctissime trinitatis finē tium.require sermo.ij.secūde ferie post Reminiscere. cxliij
Bradus corporaliū creaturaꝝ ab eterno fonte sctē trinitatis manātiū.Req̄re ser. ij.scōe ferie post reminiscere. eodem
Bradus tres p̄sonaꝝ bonaruꝫ.Require ser.ij.dñice in quinquagesima. cviij
Bradus tres visionis ⁊ cognitionis dei.

quere ser.scōe ferie post palmaꝝ. ccxiij

De litera H

Abitus electiuus quid sit.require in sermone quarto quarte dominice aduentus domini. xlv
Habitationes tres q̄s deus a principio creatiōis suis diuersis creaturis ordinauit. sermone secūdo quarte dñice aduētus dñi xlij
Hystoria quō deus totā hierusalē ⁊ totā terraꝝ promissionis destruere voluit:et quō ꝓpheta Ezechiel irā domini mitigauit.sermone primo infra octauas natiuitatis christi. lj
Hystoria olim actuum trium regum in epyphania dñi factoꝝ habetur sermone primo in epyphania domini. lix
Hystoria carcosinā illius falsi incantatoris habeꝫ ser.ij.in epyphania dñi lxij
Hystoria destructionis hierusalē post xp̄i ascensionem post certos ānos pulcherrime describitur.sermo.in die parasceues sancta. cxxxij
Hystoria religiosi cogitantis hocverbum Dirigite viā dñi:q̄d sibi contigerat.ser. ij.quarte dñice aduentus. xlij
Hystoriā Alexādri monarche medicinaꝝ querentis vt diu viueret. Quere sermone.ij.in epyphania domini. lxij
Hystoria moralizata mercatoris q̄ emit margaritā quāvrot custodiendā tradidit.ser.j. dominice infra octauam epyphanie domini. lxix
Hystoria visionis iacob q̄ habeꝫ Geneseos xxviij.quō scalā vidit ⁊ oia que in scala contigerāt declaraꝫ sermone tertio dominice in quinquagesima. cx
Hystoria de nobili ribaldoꝝ hoie noniter nobilitato:quorum sc̄s dicebat. Nobilitas in me incepit ⁊ in te finietur.ser.v. ferie post inuocauit. cxxxj
Hystoria siue exemplū quō quedā mulier nobilis in cōfessione ex magna ɔtritiōe obijt et saluata fuit.ser. sexte ferie post Inuocauit. cxxxiij
Hystoria cuiusdaꝫ nigromantici qui se dixit esse messiam:q̄ gentibus quedaꝫ mōtem depurauit vbi in nube ad terrā ꝓmissionis ipsos portaret.ser.ij. secunde ferie post reminiscere. cxliij
Hystoria quō in tribus annis cum dimidio non pluit in regno israel:sic q̄ anes ⁊ iumēta fame morierāt.sermone primo tertie ferie post reminiscere. cxlv
Hystoria q̄ habeꝫ Exo.xiij. quō moyses desiderando ⁊ nō vociferando ad dominū oravit: vt habeꝫ sermone.ij.quarte ferie post reminiscere. clj
Hystoria de rege Achab ydolatra ⁊ demonū invocatore:quō dñs ispm per helyā corripuit.habeꝫ sermone.ij. quarte ferie post reminiscere. clj
Hystoria edificatiōis tēpli hierusalē ⁊ lapidis quē edificantes reprobauerūt:q̄ factus est in caput anguli quō xp̄m qui lapis dicit significat.ser.primo sabbati Reminiscere. clvj
Hystoria q̄ Johelis p̄mo habetur quō iumenta ad implorandū sui creatorē processionaliter ibāt ⁊ ad ecclī sulpexerunt. quere ser.in vigilia palmarū. ccvj
Hominū sex iudicia.require ser.iij.prime dominice aduentus. v
Honores magnos xp̄o iesu factos require ser.secūde ferie post palmaꝝ ccxiij
Horam qua gentes templuꝫ domini itrare debēt.require sermone.ij.tertie ferie post inuocauit. cxxv
Humilitas vera in quib⁹ cōsistit.require ser.tertio in epyphania dñi. lxiij

De litera I

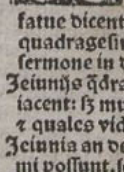

Iuniox afflictio quō seuanda sit habetur sermone in die cinerum. cxij
Ieiunauit xp̄s vnam quadragesimam.
Questio ex hinc quotidē fatue dicentiuꝫ quare ergo ego ālibet quadragesimā ad ieiunādū ɔstringor. sermone in die cinerum. cxij
Ieiunijs q̄dragesime plures p̄sone subiacent: ꝫ multe debito iure excusant:q̄ ⁊ quales vide ser. in die cinerū. eodem
Ieiunia an de elemosynis vel aliter redimi possunt.ser.in die cinerū. eodem
Ieiunare coā hoibus q̄d sit.ser. primo sexte ferie post cinerū. cxvj.
Ieiunare coā deo quid sit. require ser. j.ferie.vj.post cinerū. eodem
Ieiunabant iudei certis diebus ex superiox ꝓceptis. Et q̄to magis ieiunabāt tāto magis tribulatio eox agumētabat

Rationem huius quere sermone .ij. vj. ferie post cinerum. cxvij
Ieiuniorum xpi quere quatuor modos. sermone dnice innocauit. cxx
Ieiunij ad triplicez finem ordinatur. sermone dnice innocauit. cxx
Ieiunare debem⁹ more xpi helye et moy si quomodo habetur sermone .ij. sabbati post innocauit. cxxxvij
Ierarchie tres sunt in celo: et qui ad ipas deputent. habet sermone secundo sabbati post innocauit. eodem
Iordanis fluuius vnde cōponatur et qd signet. ser. j. ij. dnice aduentus. xxviij
Iudiciuz quodlibet sex cōditiones hz in se. ser. j. scde. dnice aduentus. xv
Judicio gnali si oēs sancti pro indenoto et impenitenti intercederēt nihil obtinerent. ser. v. tertie dnice aduētus. xxxv
Judiciū durissimū cuilibet statim quando morit fit. ser. ij. scde dnice post octa. epyphanie domini. lxxxvij
Judicio extremo qd fiet quō xps cū electis suis sedebit. ser. primo secūde ferie post innocauit. cxxij
Judiciū quare in fine mundi fiat cum tn quilibet hoim mor ipso mortuo sniat. ser. ij. scde ferie post innocauit. cxxiij
Judicio in extremo tria que a xpo iudice fient habentur. sermone .ij. secūde ferie post innocauit. eodem
Judicio in extremo snia pmo malis post ea bonis dabit. ser. ij. secunde ferie post innocauit. eodem
Juramentū falsum maius peccatū est ꝙ homicidium: vt habeat. ser. ij. tertie ferie post reminiscere. clxvij
Jus habendi gloriam est odedientia. vt habetur sermone. vj. tertie dominice aduentus. xxxvij
Jbat iesus xps fm humanitatē sequēdo xps. Et nos mor nati ire dicimur. ser. ij. scde ferie post reminiscere. cxliij
Ignis finalis cōflagrationis in bonos et in malos diuersimode aget. ser. ij. secū de dnice aduentus. xix
Ignorantes errātes interrogare nō formidet exēplo xpi cui nihil abscondituz est nec vnq̄ fuit: tamen a simplici apō philippo iterrogabat. vnde emem⁹ panes ꝛc. ser. j. dnice letare. clxxviij
Jesus hoc nomē nostre redēptionis triplicater representat. vt habetur sermone de circumcisione. liiij
Intentio dantiū pueros ad regionē q̄lis esse debeat. Require ser. vj. scde dominice aduentus. xxv
Impugnatio: dura fidei habetur ser. iij. tertie dnice aduentus. xxxiij
Impugnatio articulo⁹ fidei habeā ser. iij. tertie dominice aduentus. eodem
Intellectū triplicē hoc verbū hz. s. Erūt primi nouissimi ꝛc. vt habetur sermone iij. dominice in lxx. xcv
Instructiones duas pulcherrimas et correctiones ꝫ ecclesiasticos⁹ parētū offensores. Iuenies ser. iiij. ferie post octi. clxviij
Jnuenire xpm possumus tribus seruatis conditionibus. vt habetur sermo. ij. ferie post iudica. cxcv
Inclinauit se iesus bis cū iudei mulierez deprehēsam in adulterio accusabāt. qd iste due inclinatiōes significāt. habetur sermone sabbati post oculi. clxxv
Jmpedimēta phibentia introitū celi habentur ser. iiij. pme do. aduent⁹ dñi. viij
Jmpositio vestimēto⁹ sup asinam in die palmar⁹ quō iniūctionē pnie significat habeā ser. ij. in die palmarū. ccix

De litera L

Abor quē debēt habere clerici et laici ad possidendum gaudia eterna et regna celestia. ser. iij. domi. in. lxx. xciij
Laboratores sine rustici dicunt torrētes triplici ratiōe. ser. j. sabbati post cinerū. cxix
Latrones religiosi clerici et laici mali dicunt. ser. j. dnice in q̄nquagesima. cvij
Lectus petō⁹ est mala societas. vt habetur ser. tertie ferie: post reminiscere. cxlv
Legem aliquā pbare volens qd habere debeat. Require sermone quarto tertie dominice aduentus. xxxiij
Lepre defectus habentur sermone .ij. secunde dominice post octa. epyphanie domini. lxxxvij
Leticie ser in die palmaruz xpo facte ser tristicijs in dieveneris sctā oppositē. habenk ser. iij. in die sctō palmaz. ccxj
Lex nature gratie et scripte qd sit: et quō iste leges differūt. Require ser. iij. dominice in quinquagesima. cx
Liberat hō a peccatis mortalib⁹. quō require sermone in die cinerū. cxij
Liberare voluit et laborauit p xpi redēptione pylatus: vt habetur sermone in die parasceues. ccxxij
Linguagiū celi quale sit ex quo quis celestis esse noscitur. require ser. j. v. ferie post innocauit. cxxxj
Linguagiū terrenū qō sit. require ser. j. quinte ferie post innocauit. eodem
Linguagiū inferni quod sit. habeā ser. j. quinte ferie post innocauit. eodem
Lingua predicatoruz aratro assimilatur ser. iij. in sexagesima. ciij
Loca quatuor in corde terre sunt et qd in quolibet sit. ptingat. require ser. quinte ferie post reminiscere. cliij
Loca animaz ex hac vita decedentium tria sunt. vt habetur sermōe .ij. dnice in quinquagesima cviij
Loca inferni quatuor et quid xp⁹ mor post suam sanctissimā mortem in quolibet perpetrauit sermone sabbati in vigilia pasche. ccxxix
Loquebanē moyses et helias cū xpo: qd et ō quo cū xps ipsis apparuit. ser. j. sabbati post innocauit. cxxxv
Lumina quatuor nobis necessaria pio eundo ad paradisum sermo. vj. in epyphania domini. lxviij
Lupanaria vtrū sine peccato a rectorib⁹ cōitatū sustineri possint ser. ij. scde dñice post oct. epiphanie. lxxxvij. ser. ferie quinte post letare. clxxxvij
Luxuriosi hoies exemplū ad angelis accipere debēt. ser. vij. tertie dominice aduētus domini. xxxviij

De litera M

Ala tria iudeo⁹ in euangelio oñdunē de qbus est fmo primus sabbati post Reminiscere. clvj
Mala pene a deo malavero culpe a creatura sunt ser. ij. quarte ferie post palmarū. ccxx
Mala magna inter oia mala huj⁹ mūdi que sint. ser. iij. dnice in sexagesima. ciij
Manifestauit se deus paulatim hoibus fm tres leges. sermōe .iij. dnice in quinquagesima. cx
Manifestatio glie dei qbus pfonis fiat. ser. ij. prime dnice post octa. epy. lxxix
Mēbra ad modū corporis: sz spūalia alia hz. ser. iij. tertie dnice aduentus. xxxij
Medicina optima contra petā passio xpi amarae lamentabilis est: iuxta tres species medicine. ser. ij. q̄rte ferie post palmarum. ccxix
Mētio bti ioānis quare tā sepe et attēte fiat in aduēt⁹ tpe: cū alibi de eo p anni circulū specialia festa habeank ser. j. quarte dnice aduentus. xl
Mendaciū qualitercūq; fiat est peccatū si pniciose mortale est: si iocose veniale est. ser. v. ferie post innocauit. cxxxi
Mēbrū hoiem scādalizās quō abūci dz Et qd per mēbrū tale intelligatur. ser. j. tertie ferie post reminiscere. cxlv
Miracula tria in curatione infirmi qui xxxviij. annis ifirmitate affligebatur a christo facta. require ser. vj. ferie post innocauit. cxxxiij
Miraculū qō in vitis patruz legit de sctō Machario quō pertrāseūdo nemus qd daz inuenit caput cuiusdā hois in quo sibi ala loquebaē quō qualr reqre ser. tertie ferie post palmarum. ccxv
Misse sancti amatoris quomodo cū illis agendū sit. Quere in ser. iiij. quarte dominice aduentus. xlv
Misterium dei ex mera dei volūtate dependēs nō nisi per dei reuelationē sciri potest ser. vigilie natinitatis xpi. xlvj
Mia maternalis beate marie virginis. ser. j. prime dominice post octa. epyphanie domini. lxxviij
Mia dñi quinq; digitos habet qb⁹ peccatorem curat: vt a peccatis caueat. ser. v. ferie post cinerum. cxiij
Modi quibus renouari nos oportet ad celeste regnū possidendū ser. vj. secūde dominice aduētus. xxv
Modi tres habēdi regnū dei i sacra scriptura inuenīūtur. ser. j. quarte ferie post palmarum. ccxvij
Mollibus vestimētis qvestiuntur reprehedunk. ser. v. tertie dnice aduēt⁹. xxxv
Mortalibus in peccatis hō dorm re dicitur. ser. v. pme dnice aduentus dñi et
Mors damnatorum est amara: est amarior est etiam amarissima. ser. iiij. i epyphania domini. lxv
Mors hois cadere dicitur. ser. ij. dominice in sexagesima. cij
Mortientium quatuor conditiones. q̄re ser. ij. dnice in sexagesima. cij
Mori xpo voluit in cruce cū tñ alie passio

nes quas ipe sustinuit sufficientes fuis sent pro toti⁹ humani generis redēptio ne.ser.in die sancta parascues. cxxij
Motiuū seti petri xp̄m orantis vt tria in mōte thabor tabernacula faceret. ser. ij.sabbati post inuocauit cxxxvij
Motus cēli empyrei qualr a deo patre factus sit.ser.natiuitatis xp̄i. xlvij
Mulier chananea de qua ℳat.xv.mentio fit iesum filium dauid r nō dei vocauit dicendo.filidauid miserere mei.ser. dominice reminiscere. cxxxix
Mulier in adulterio deprehensa de qua Joānes loquitur quid significet r quare lapidari debuit quere p̄mone sabbati post oculi. clxxv
Multi sunt vocati ꝛc.hoc verbum difficultatē ex tribus habet ser.vj. dñice in septuagesima. xcviij
Mundi vita respectu vite paradisi nox dicitur tribus rationib⁹.ser.vj.p̄me dominice aduentus. xij
Mundus quare solitudo p̄ Dauid p̄phetaz dicatur ser.j.dñice infra oct. natiuitatis xp̄i. lj
Mūdus dicitur mare triplici ratione ser. mo.tertie dominice post octa.epyphanie domini. lxxxviij
Mūdus arbori comparatur.sermo.dñice Jnuocauit. cxx

De litera M

Matinitas xp̄i gloriosa quiq; pulcherrimis cōclusionibus declaratur r ostenditur. ser. natiuitatis xp̄i. xlviij
Natinitatem xp̄i seti patres r pphete qualr a deo patre desiderabāt ser.natiuitatis xp̄i. xlviij
Natinitates tres in sacra scriptura inuenium⁹.ser.tertie ferie post palmaꝝ.ccxv
Natinitatem qua bonum fuisse inde natum nō fuisse.require sermone.iij.ferie post palmarum. eodem
Nauis ad quam ascēdit saluator noster xp̄s in tempestatibus positā:vt dicitur Marci.vj.quomodo ecclesiam r statuz ecclesie significat.sermone sabbati post cinerum. cxx
Naufragia duo in natura humana habentur ser.in die cinerum cxij
Nauicula ad quam christus ad predicā dum ascēdebat penitentiam triplici ratione significat.sermōe tertie dominice post octa.epyphanie domini. lxxx
Nobilitas vnde ortum habeat:sermone quinte ferie post inuocauit. cxxxj
Nobilis quis dicatur.ser.primo quinte ferie post inuocauit. cxxxj
Nomina bonorum in cathedris celestiū⁹ et nomina malorum in inferno scribuntur.sermone quinte ferie post Reminiscere. cliij
Numerus iste scilicz septuagesiesseptics tripliciter exponitur.sermone. iij. ferie post Oculi. clxvj
Nuncij ioanni in vinculis per christum missi qui sunt.sermōe.iij.tertie dominice aduentus. xxxij
Nuptie que iam in mundo fiunt septem peccata mortalia daudūt i se. habetur sermōe primo p̄me dñice post oct.epyphanie domini. lxxxviij

De litera O

Obedientie viā xp̄s ser condtionibus hoim tribuit:sicut habeť sermo.iij. in epyphania domini. lxiij
Obedire dei mādatis est maximū operum quod pro nostra salute facere possumus.hoc declarat in triplici bono ser.iiij. p̄me dñice post octa.epyphanie. lxxxix
Obediendū est rectoribus ēt ūcunq; malis ꝓpter doctrinas quas xp̄us posuit ser.ij.tertie ferie post reminiscere.clxvij
Otiosus quis dicatur.require sermo. ij. dñice in septuagesimꝫ. xcj
Offerre debemus deo cū tribus regib⁹ tria munera.que sunt quere ser. primo in epyphania domini. lix
Operū vinoꝝ mortuoꝝ mortificatorum differentiam.require ser.v.p̄me dominice aduentus domini. x
Opera xp̄i que ioanni vinculato per nūcios significauit que fuerūt.sermōe tertio tertie dominice aduentus. xxxij
Opera que de⁹ a nobis vult fieri sermone.j. dominice infra octa. epyphanie domini. lxix
Opera tria peccatoꝝ xp̄m perdentiū vt ipsum rehabeāt ser.iiij.dominice infra octa.epyphanie. lxxiiij
Opera xp̄i p̄ncipalia que xp̄s a die qua de celo descendit per incarnationē.vsq; ad diem sue gloriose ascēsionis.Et quo modo quodlibet eorum in missa repsentatur.sermone.iiij.p̄me dominice post octa. epyphanie domini. lxxvij
Opera ꝓpter que christ⁹ maxime laudādus est sunt tria.sermone.j.in quinquagesima. cvij
Opera in peccato mortali facta aime ad gloriā no prosunt:sed tamen ad omnia alia p̄sunt:vt habetur ser.j.tertie ferie post reminiscere. clvj
Opera bona que si ad visum hominum fiāt:cum possent secrete fieri an sit petm require sermone.ij.tertie ferie post reminiscere. clvij
Opera dei quatuor manifestantur quādo infans innocens patitur.ser.iij.ferie post letare. clxx
Opera penitētialia duodecim que ꝓvia eundi ad paradisuz sufficiūt.ser.j. quarte ferie post palmaruz. ccxvj
Opera principalia que de⁹ in terra alienā.s.iudeoꝝ fecit.require ser.p̄mo secū de ferie post oculi. clxiij
Opera que christus fecit sibi testimoniū dabant de duobus.vt habetur p̄mone ferie.iij.post iudica. cxcix
Originale petm quid sit.quere ser.ij. dominice in sexagesima. cij
Orationis deuote tres modi seruādi.sermone in die cinerum. cxij
Oro r ieiunium sunt maxime necessaria ad vera penitētiā.ser.remiscere. cxxix
Oratio deuota quō fieri debeat.q̄re ser.j. quarte ferie post reminiscere. cl
Oratio deuota quid sit.sermone.ij. sabbati post reminiscere. clvij
Oratio petēnz si a xp̄o exaudiri debeat exēplo xp̄i tria dz habere i se requisita sicut declarat in euāgelio.ō quo est ser. in vigilia palmarum. ccvj
Orationis bone r exaudibilis a deo duos modos.q̄re ser.in vigil.palmaꝝ eodē
Oratio ipetratiua deoꝝ accepta rei petite coreipōdeat.sermone.vij.secūde dominice aduentus. xxvj
Oratio clauso orandum est quō hoc intelligatur.quere p̄mone.j.sexte ferie post cinerum. cxvj
Onus xp̄i hō ex quinq; virtutibus efficit ser.j.secūde ferie post inuocauit. cxxij

De litera P

Arcendi inimicis duos modos.q̄re ser.ij. secunde ferie post reminiscere. cxliij
Participatio xp̄i cum septez statibus hoiz in ser.v.tertie dñice aduentus. xxxv
Passio r mors christi quadrupliciter accipi potest ꝯz ꝙ quater passio xp̄i tēpore passionis xp̄i in ecclesia p̄m quatuoꝝ euangelistas legitur sermone tertio in die palmarum. ccxj
Passio christi amara comparatur tribus nauibus quibus diuersarum conditionum homines nauigare debēt. sermōe dominice reminiscere. cxxxix
Passio christi est medicina confortatiua septem virtutuz ser.ij.quarte ferie post palmarum. ccxix
Pax dei seruaꝝ trib⁹ primis ꝑceptis dñi seruatis.ser.ij.in epyphania dñi. lxij
Peccās mortaliter perdit omnia bona r merita que ꝓgregauit.ser.secūdo sabbati post reminiscere. clviij
Peccatū ingratitudinis iude ꝙ magnuz sit r quot enormia petā fecerit. ser. tertie ferie post palmarum. ccxv
Peccatoꝝ obligat p̄mo xp̄o:scdo btē ṽgini.tertio oibus sanctis paradisi.quarto sctis angelis.deide aiabus purgatorij: exhinc vinis.deinde ꝓmo:vt habetur ser.vigilie epyphanie. lvj
Peccata septē que cōiter sunt secreta.habentur ser.sabbati letare. cxc
Peccata mortalia dupl'r cōmittūtur.ser. j.quinte ferie post oculi. clxix
Peccata clericoꝝ quatuor fiunt in templo que sunt deo maxime odibilia. ser. secunde ferie post letare. clxxxj
Peccatū angeloꝝ r damnatoruz animarum irremediabile ē.sermo. ij. dominice in septuagesima. xcij
Petā tria diaboli ex quibus iudei diabolo assimilāt: rōne quoꝝ de⁹ ipsis dixit. Vos ex patre diabolo estis.ser.j.quinte ferie post inuocauit. cxxxj.
Peccatū mortale febris conditionē habz ser.ij.quinte ferie post oculi. clxxj
Peccatoꝝ in petō mortali existēs per Joānne incarceratū declaratur.ser.iiij.tertie dñice aduentus domini. xxiiij
Penitētia quomodo sit virtus vel passio habetur sermone primo quarte domini ce aduentus. xl

Alphabetica.

Universidad de Deusto

Penitens cuilibet pſone in diuinis obligatur dare rationē ꝓ peccatis. ſer. vigilie epyphanie domini. lvj

Pena paſſiōis dñi a quo fuerit. ſer. ij. ḡre ferie poſt palmarum. cxix

Penitentie tres gradus contra confeſſores dicētes penitētiaz eſſe arbitrariam ſer. i. quinte ferie poſt oculi. clxix

Penitētia mari aſſimilatur propter quedam que in penitētia fiūt ⁊ fieri debēt. ſer. j. dñice letare. clxxviij

Penam inferni deus diuiſit. ſer. iij. dñice infra octa. epyphanie dñi. lxxij

Pnia digna in quatuor cōſiſtit. ſer. ij. pme dñice poſt oct. epiphanie dñi. lxxix

Pena eterna data pro peccato temporali vel mometaneo quomodo hoc fiat: ⁊ nō tantū ꝓ toto. ſermone. ij. dñice in ſeptuaſima. xcij

Penitētia eſt virtus moralis. ſer. iij. dñice in ſexageſima. cliij

Pena damnatoꝝ nunq̄ reuelabit. ſer. ij. dñice in quinquageſima cvliij

Penitētia pro cōſecutione regni celeſtis poſt lapſuz peccati mortalis neceſſaria eſt. ſer. in die cinerum. cxij

Penitētia vera iuſticia dicitur. ſer. j. ſexte ferie poſt cinerum. cxvj

Penitētiam veram tria concernūt. ſer. j. ſexte ferie poſt cinerum. cxvj

Perſonaꝝ tria genera a xp̄o maxime diligūtur. ſer. ſabbati poſt letare. cxc

Perſonarū quatuor cōditiones. require ſer. dñice letare. clxxviij

Pericula mūdi aliqua ſigna celeſtia precedunt. ſermone. iij. ſecunde dominice aduentus. xix

Perſone que certā ſpem hereditat̄ vite eterne habere poſſunt q̄ ſint ptz. ſer. vigilie epyphanie domini. lv

Petitio ſupplex ioſeph ꝓ ſuſpitione impḡnationis virginis marie facta. ſer. vigilie natiuitatis chriſti. xlvj

Petendi gratias a domino. viij. modos. require ſermone ſcō quarte ferie poſt reminiſcere. clj

Petere regnū dei eſt oratio deo permaxime placēs. ſermone. j. quarte ferie poſt palmarum. ccxvij

Piſcina probatica quō eſt hieroſolymis in qua olim languoꝝ genera curabātur certis anni tpibus. Et vnde illā virtutē talis piſcina habuit. quere i ſer. ſexte ferie poſt inuocauit. cxxxiij

Piſcina ꝓbatica ⁊ quid eius aqua ſignificet. habetur in ſmone ſexte ferie poſt Inuocauit. eodem

Piſcina ꝓbatica in qua natabat pars ligni que poſtea fuit facta pars facte crucis: talis piſcina hz q̄nq̄ porticus. ſer. ſexte ferie poſt inuocauit. eodem

Pons ꝓ quē ad gaudia celeſtia itur: decē habet arcus. ſer. vigilie epyphanie. lv

Poſitus quare ſit ſaluator noſter in ſua natiuitate inter animalia. ſmone natiuitatis chriſti. xlviij

Pueri ſine baptiſmo decedētes quid cū illis fiet ⁊ fit. quere ſer. iij. ferie poſt palmarum. ccxv

Pugnas tres fortes ieſu xp̄o a indeis facas declarat enāgeliſt̄ ō quo eſt ſermo quarte ferie poſt iudica. cxcix

Puncta tria que iudei in conſilio de paſſione dñi fieda habuerunt. ſer. vj. ferie poſt iudica. cciij

Purgatoriū duplex eſt vt habetur ſer. iij tertie dñice aduētus domini. xxxij

Plage decem egypti que figura chriſtiane vite dñi fiēda habuerunt. ſer. vj. ferie poſt iudica. cciij

Pme dominice adnentus domini. xij

Preeminentiam an habeant angeli in celis ſuper animas. ſmone. vij. tertie dñice aduentus. xxxviij

Predeſtinationē ⁊ preſcientiā xp̄i: ⁊ q̄dā ſubtilia de his quere ſer. j. ſecunde ferie poſt reminiſcere. clij

Preparatio apta trium ſanctorum regū ad offerēdū regi nouit nato. habet ſer. primo in epiphania domini. lix

Preparationis modus quomodo chriſtum vēturum nouum natum recipere debemus. ſermone tertio quarte dominice aduentus. xliij

Princeps ſeptem peccatorum mortaliuz quis eſt. require ſermone primo in epy phania domini. lix

Proditiones quas faciūt homines chriſtiani cōtra chriſtum ſermone. v. ſecūde dñice aduentus. xxij

Probatio certa fidei. ſmone quarto tertie dominice aduentus. xxxiij

Probatio fidei quomodo per deum fiat ſermone quarto tertie dominice aduentus domini. eodem

Promiſſio duplex ſtelle a deo i lege veteri ⁊ noua. habet ſer. j. i epyph. dñi. lix

Proceſſionem lamentabilem exitus chriſti ad calnarie locum ſanctus Bernardus ſubtiliter deſcribit: ſermone in die paraſceues. ccxxij

De litera Q.

Quare chriſtꝰ ſaluator noſter pmittit opera diaboli in chriſtianitatis deſtructionez. ſermone tertio ſecūde dominice aduentus. xix

Quare deus animā eternaliter damnat. ſermone tertio prime dominice aduentus. v

Quatuor ſunt quibus nos optime defendimus contra omnes impugnationes diabolicas coram chriſto. ſer. j. ſecunde ferie poſt Reminiſcere. clij

Que ⁊ quot fiebant dum ſanctus Joannes ſaluatorem noſtrū baptizaret. ſer. j. tertie dñice aduentus. xxviij

Queſtio eſt quare chriſtus tantum fecit mulierem chananeam expectare quod petebat. due rationes ad hoc habentur ſer. dñice Reminiſcere. cxxxix

Queſtio eſt populi communis vtrum hoc oporteat q̄ a rectoribus opprimantur. vide ibidem quomodo rectores maius onus portant. ſermone ſecūdo tertie ferie poſt Reminiſcere. clviij

Queſtio eſt an aliquis qui eſt factus ſervus diaboli per peccatum an perdiderit liberum arbitriū. ſermo ſcō ſabbati poſt reminiſcere. clviij

Queſtio eſt cum chriſtus nomen diuitis epulonis ſciuerat. de quo Lu. xv. habet quare ipſum ꝓprio nomine nō noiauerat. ſer. quinte fe. poſt Reminiſcere. cliij

Queſtio eſt quare in ſymbolo canitur vt legitur Confiteor vnum baptiſma. ſer. ſcō dñice Oculi. clxij

Queſtiones tres magne quas xp̄s diſputauit et determinauit: habētur ſer. iij. ferie poſt Oculi. clxviij

Queſtio eſt quare chriſtus demonia que expulit ab obſeſſis nō ſinebat loqui huius rationes quere ſermone. j. quinte ferie poſt Oculi. clxix.

Queſtio eſt chriſtus in conuinio quod in deſerto preparauerat quinq̄ milib⁹ hominum: quare noluit ne comederēt niſi prius ordinati fuerint: ſermone primo dñice Letare. clxxviij

Queſtio eſt quare chriſtus vendentes et nūmularios de templo expulit: ⁊ quare id peccatum grandius ceteris correxit. ſer. ſcō ferie poſt Letare. clxxxj

Queſtio eſt an potius in die iouis ſancta vel in die paſche communicandū lit. ſermone. iij. ferie poſt palmarū. ccxv

Queſtio eſt. xp̄s ſpe quo erat apud inferos in ſua ſanctiſſima morte vtrum oēs alias q̄ tunc erant in purgatorio liberauit. ſer. ſabbati in vigilia paſche. ccxxix

Queſtio diſcreta ſanctorū triū regū. ſer. primo in epiphania dñi. lix

Queſtio quid in iſto caſu faciendum ſit a cōfeſſore q̄n peccator nō ꝓponit abſtinere a peccatis ⁊c. ſer. iij. fe. poſt Oculi. clxvj

Queſtio eſt quare chriſtus ſanauit a febre ſocrū ſimonis: cū tñ alios infirmos per manus impoſitionē ſanauerat. ſer. ij. quinte ferie poſt Oculi. clxxj

Queſtio eſt vtrū vir poſſet dimittere vxorem ꝓpt̄ xp̄s. ſer. vj. fe. poſt Oculi. clxxiij

Queſtio eſt: an in aliquo iudicio aliquis poſſet eſſe ſimul teſtis ⁊ iudex. ſer. ſabbati poſt Letare. cxc

Queſtio eſt. Illi iudei et ceteri homines qui ſciuerūt xp̄m eſſe verū meſſiā: vtrum ex hoc peccauerūt q̄ xp̄m verū meſſiā eſſe nō dicebāt aut defenſauerunt. ſermone iij. ferie poſt Judica. cxcvij

Queſtio eſt. cum predeſtinati ſint de numero ſaluādorum: quare xp̄s pro ipſis orauit. Et valde ſubtilia inuenies dicta et quarūdam queſtionū ſolutiones. ſer. in vigilia palmarum. ccv

Queſtio eſt quare xp̄s in tam parua via ad hieruſalē in duobus aſtalibus equitauit. ſer. ij. in die palmarum ccix

Queſtio eſt q̄ multi infirmi et vulnerati in corpore cōicant: qui tū in aia nō curātur immo peccata in talib⁹ magis augmentantur. ſer. in cena dñi. ccxx

Queſtio eſt vtrū aliquod aliud opus xp̄i ſufficiens eſſet ad redemptionē generis humani preter ei⁹ mortē ⁊ an eſſet de neceſſitate mori turus. Solutionez huius require ſer. in die paraſceues. ccxxij

Queſtio eſt quare de duobus latronib⁹ cum chriſto crucifixis vnus tantū ⁊ non alter converſus fuit. ſermone in die ſancta paraſceues. ccxxij

Quieſcēdi quinq̄ modos in die feſto. require ſer. iij. ferie poſt Letare. clxxxiij

Quid erit de pueris qui moriuntur sic q̄ non fecerunt aliquod bonum aut malū ser.j.aduentus dñi. fo.j.

De litera R

RAtiones quatuor quare discipuli volebant q̄ christus iret in iudeam: vbi tandem crucifixus fuit. ser. ferie tertie post Judica. cxcvij
Recursus ad demones ꝛ diuinos phibetur. sermone dominice Reminiscere. cxxxix
Reducitur peccator quinq; modis de tenebris peccatorū ad gratie claritatem. ser. quarte fe. post Letare. clxxv
Reditus peccatorū ad deū cuz ab eo per peccata elongati fuerint. ser.ij. scde dñi ce post epipha. dñi. lxxxvij
Refrigeriū sentit aia in purgatorio statiz ex his q̄ p ea fiūt. ser.ij. dñice in. lxx. xcij
Reformatio hois p tres ꝑtutes erga deū erga proximū ꝛ erga ꝓpriū corpus. ser. ij. dñico infra octa. epipha. lxxj
Reformat peccator tripliciter. ser. j. dñice infra octa. epipha. lxix
Regula generalis diuine prouidentie ab initio mūdi a deo seruata. ser. vij. tertie dñice aduentus. xxxviij
Regnū celoz quot modis a nobis haberi pōt. ser. vj. fe. post Reminiscere. clv
Regnum celorum pueri mox nati ꝛ baptizati decedentes qui nullum bonum fecerunt quomodo adipiscentur. ser. sexte ferie post Reminiscere. clv
Religiosi quatuor habent que si regulariter ꝛ bene viuere voluerint custodire debēt. ser. sexte fe. post Reminiscere. clv
Remouere si aliquē vellent prelati a suis ordinationibus a deo aut a gra dei quō ipsis sit obediendū et quō non. se. ij. tertie ferie post Reminiscere. clvij
Reprobauerunt pontifices iudeorū xp̄m sextupliciter. sermone p̄mo sabbati post Reminiscere. clvj
Remedium q̄ peccata hominū in iudicio xp̄i in scandalum peccatorū non videantur. ser. sabbati post Oculi. clxv
Remissionē petr̄ quatuor cause concernunt. ser. quinte fe. post Judica. ccj
Remittere petā nullus nisi deus habet. rationem huius quere sermone quinte ferie post iudica, ccj
Residentia angelorum ꝛ animarū vtrum sez angeli a dextris erant ime a sinistris residerent in regno dei. ser. vij. tertie dominice aduentus. xxxviij
Resurgentiū quatuor conditiones. quere ser. tertie dñice in. lxx. xciij
Res diuine in sacra scriptura sub figuris: parabolis ꝛ similitudinibus ponuntur. ser. j. dñice. in. lxx. xc
Responsionē nullam xp̄s dedit petro petenti vt tria tabernacula in sua sanctissima trāsfiguratione faceret. ser. j. sabbati post Innocauit. cxxxv
Responsiones tres quas xp̄s dedit interrogantib⁹. s. hoc mō. Quāta audiuim⁹ de te facta in capharnau: fac ꝛ hic. ser. ij. fe. scde post Oculi. clxv
Rūsiones tres quas xp̄s iudeis dedit super accusationes multeris in adulterio reperte. ser. sabbati pōst Oculi. clxv
Rūsiones reprehēsine ser pro iudicibus secularib⁹ in iudicijs ꝛ sentētijs seruande habent ser. sabbati post Oculi. clxv
Responsio duplex xp̄i quā deus dedit in deis cū ipsuz samaritanū esse dicebant. ser. dñice Judica. cxcij
Responsio ad quandam questionē quam fatui facere solent dicentes. Quid mihi ꝓdest passio xp̄i si ego pniam agere habeo. ser. dñice Judica. cxcij
Retributionis quatuor modos inter homines. reqre sermone quinte ferie post Judica. cxcix
Reuelationem impregnationis sue virgo maria castissima sponso suo admodum merito non ratum fecit. sermone vigilie natiuitatis christi. xlvj
Ritus ꝛ modus quē virgo maria electissima in sui dilectissimi filij passiōe habuit ser. in die parasceues. ccxxij
Ros qui repertus fuit in vellere gedeōis de quo habet hystoria Judicū. vj. quid significet. habetur sermone secunde ferie post Judica. cxcv

De litera S

SAcramēta septem quō in po. xxviij. vbi septies dicitur vox pulcherrime designātur. ser. scdo dñice Oculi. clxij
Sacerdos simplex an conferre possit sacramentum confirmationis. ser. ij. dñice Oculi. clxij

Saluatio hois necessario tria reqrit. ser. ꝑmo quarte ferie post Reminiscere cl
Saluationem celestialem christus marime fidei attribuit. sermone. vj. ferie post Judica. cciij
Secreta octo q̄ xp̄s de sua passiōe discipulis reuelauit: ꝛ quomodo in euangelio ostenditur: de quo est sermo primus quarte ferie post Reminiscere. cl
Secreta fidei que xp̄s ore ꝓprio reuelauit. habet ser. vj. tertie dominice aduentus domini. xxxvij
Seduxit enam serpens quibusdaz questionibus: vt habet sermone quarte ferie post Judica. cxcix
Semita a via differt. ser. iij. quarte dominice aduentus. xliij
Sepulture electio in ecclia vtrum iuuet aiam vel an sit peccatū: cum tamē deus expulit vius aialia de tēplo. ser. ij. ferie post Letare. clxxxi
Sequebātur christum plurime turbe cū de ciuitate in ciuitatem ad predicandū iret quare hoc. quere ser. primo dominice Letare. clxxvij
Sequi christū debemus quatuor modis semone primo dñice secunde post octa. epyphanie. lxxxvj
Sermo xp̄i exēplo ieiuno stomacho fiendus est. ser. sexte ferie post Oculi. clxxiij
Seruitia tria magna que christo die palmarum. a tribus cōditionibus gentiuz facta sunt. habent sermone secundo in die palmarum. ccix
Sex secreta valde subtilia de xp̄o. Nota ser. sexte ferie post O culi clxxiij
Signa fienda in extremo iudicio. quere sermone primo secūde dominice aduentus domini. xv
Signa duodecim que sol anno quolibet pertransit. habentur sermone secundo secunde dominice aduentus. xvij
Signa q̄ faciet antixp̄s p demonū ministeria. ser. iij. scde dñice aduētus. xix
Signa septem inhoneste mulieris. quere ser. vigilie natiuitatis christi. xlvj
Signa tria in xp̄o nato cōparata cuilibet paradisum intrare volenti. ser. j. dñice infra octa. natiuitatis christi. xlvj
Signo thau qualr oēs serui dei signant in frontibus eoz. ser. ij. dñice ifra octa. natiuitatis christi. liij
Signa euidentia aduētus antixp̄i in notabili posito post sermonē quaret dñice post octa. epyphanie domini. xc
Signa quindecim que xp̄s iudeis manifestauit ex quibus se verū messiam ostēdebat. ser. scde dñice post Letare. clxxxij
Signa tria spiritualia christus suis electis prebet vt habetur sermone sexte ferie post Judica. cciij
Signū primū q̄ fecit iesus est conuersio aque in vinū. sermone primo prime dñice post octa. epyphanie. lxxviij
Solutio cuiusdaz apparentis contrarietatis verboruz christi. Qz in vno loco dicit. Attendite ne faciatis iusticiā vestrā coram hoibus. Et in alio loco dicit videāt opera vestra bona. ser. j. sexte ferie post cinerum. cxvj
Solutio asine quam discipuli domini soluerunt in die palmarum dño ad equitādum quomō solutionē a vinculis peccatorum signat. sermone secūdo in die palmarum. ccix
Superbia quatuor modis contingit. ser. sexte ferie post Oculi. clxxiij
Suscitauit xp̄s publice innuenē defunctū Lu. vij. quare hoc. habet ꝑmone quinte ferie post Letare. clxxxvij
Superbiētes ex bonis tēporalibus stulti demonstrant. sermone tertio quarte dominice aduentus. xliij
Suscitationis lazari tres mirabiles cause notātur in euangelio de quo est. ser. sexte ferie post Letare. clxxxvij
Scire quatuor nos oportet nobis multum necessaria ad bonum regimen nostre vite. semone quinte ferie post Reminiscere. cliij
Speculatiōes tres altissimas de xp̄o declarat euangeliuz de quo est ser. ꝓ secunda feria post Reminiscere. crij
Speculatiua doctrina est quomō christ⁹ in primo aduentu venit ad homines q̄ perierūt: sed in vltimo ad oēs. sermone dominice Reminiscere. clxxix
Spiritussanctus cum christus baptizaretur in specie columbe super ipsum descendit. sermone in octauis epyphanie domini. clxxvij
Status septē christianoz. ser. quinto tertie dominice aduentus. xxv
Status religiosoz quinq; a xp̄o recepit: in quibus eoz dispositio cōsistit. ser. v. tertie dñice aduentus. xxv

Universidad de Deusto

Status clericonū duo a christo recepit. ꝓmone tertio dominice infra octa. epyphanie. lxxij

Status secularis vnum a christo recepit. sermone eodem.

Stimuli quatuor quibus a christo diuinitus excitamur ad padisum. sermo. iij. dominice in. xl. xciij

De litera T

Tempꝰ quadragesimale bello comparatur. sermo. primo dominice oculi. clx

Terram sanctā potius agareni et infideles possident q̄ fideles. ꝓmone quarte ferie post Letare. clxxxv

Terra promissionis vltra mare in duas partes diuidebatur. Et qui & quales in qualibet parte morabātur. ser. tertie ferie post Judica. cxcvij

Terribilia que fiunt tempore antichristi habentur sermone. iiij. dñice secūde aduentus domini. xxj

Terre vel regio ad quā finaliter ibimus que sit. require ꝓmone tertio in epyphania domini. lxiij

Terre natura ex diuersis tēporibus anni ad personam luxuriosam moralizat sermone secundo dominice infra octa. epyphanie. lxxj

Testimoniū sacre scripture maius est q̄ cuiuscunq; resurgentis. sermo. vj. ferie post reminiscere. clv

Testimoniū christi esseveruꝫ christus tripliciter probat contra iudeos. sermone sabbati post Letare. cxc

Turturis naturaꝫ. quere ser. j. in die palmarum. ccviij

Thabor mons est in quo christus semp benedictus trāsfiguratus est. ser. ij. sabbati post Jnuocauit. cxxxvij

Theologia sacraytrum acceptet ratiões humanitus inuētas. sermone. iiij. tertie dominice aduentus. xxiij

Transitus terre & celi qualis fiet post extremū iudicium habetur sermone sexto secunde dominice aduentus. xxv

Trāsfigurari quando x̄pus voluit quare secum tres discipulos assumpsit. ser. ij. sabbati post Jnuocauit. cxxxvij.

Jn trāsfiguratione christi quare duo sanctiveteris testamenti ibi fuerūt moyses & helyas. sermone secundo sabbati post Jnuocauit. cxxxvij

Trāseunt beati ad dānatos obiectaliter & dānati transeunt ad sanctos obiectaliter. sermone quinte ferie post Remini scere. cliij

Transfigurationis gloriose ihesu x̄pi tres subtiles contēplatiões habentur. ser. j. sabbati post Jnuocauit. cxxxv

Trāsfigurari quare x̄ps voluit. sermo. j. sabbati post Jnuocauit. cxxxv

Transfiguratio x̄pi ab apostolis moyse et helya placide accepta fuit. ser. j. sabbati post Jnuocauit. eodem

Tribulationes in hunc mundum in brevi venture habētur. sermo. iij. secūde dominice aduentus domini. xix

Tristicia quam ioseph vir sanctus ex cesaris augusti edicto habuit sermone natiuitatis christi. xlviij

Tribulationes quatuor huius mundi & que harum martyrem efficiat. sermo. vigilie epyphanie domini. lvj

Tristicia quam virgo maria sanctissima et ioseph vir sanctus cum christum pdiderūt in hierusalē que & qualis erat. ser mone quarto dominice infra octa. epyphanie. lxxiij

Tria x̄ps de se in euangelio ostendit. de quo est sermone vnico ārte dñice post epyphaniam domini. lxxxix

Trucidari quare deꝰ suos permittet ab antichristo. Rationē huius require sermone tertio dominice secunde aduentus domini. xix

De litera V

Vanitates mulierum plerūq; viros in excessus labi nituntur. sermone. v. dominice tertie aduentus. xxv

Venti quatuor fidem x̄piani agitantes. sermone quarto tertie dominice aduentus dñi. xxiij

Verba nostra si recta esse debeāt ac deo placita tres cōditiones habere oportet sermo. vj. scōe dñice aduentus. xxv

Verbū dei septem ꝓtutes habet. sermone primo. dñice in sexagesima. c

Venit christus septies in hierusalem & nūq; tātus honor sibi exhibitus fuit sicut in die palmarum: quare hoc, quere sermone. iij. in die palmarum. ccxj

Veritas triplex regni dei ostenditur. ser. primo tertie ferie post innocauit. cxxv

Verbū ociosum est quod sine ratione factum est. require sermone scōo tertie ferie post reminiscere. cxlvij

Veritates quinq; quas x̄ps iudeis predicauit. sermone dominice iudica. cxcij

Veritatem circa fidei aliquis tripliciter peccare potest. require in sermone tertie ferie post iudica. cxcvij

Veste duplici ꝑm duos aduentus christi christus indutus est. sermo. v. tertie dominice aduentus. xxxv

Via domini que sit: per quā itur ad christum. sermo. ij. tertie dominice aduētus domini. xxx

Victoria christi septē demonū ad peccata mortalia irritantiū. ser. vij. tertie dominice aduentus. xxxviij

Uiā paradisi ante christi natiuitatē nullus quantūcunq; sctūs inuenire potuit. ratio huiꝰ habetur ꝑmone primo dominice infra octa. natiuitatis x̄pi. lj

Uia paradisi a primis parētibus tribus modis errata fuit. sermo. tertio in epyphania domini. lxij

Uie tres quibus post lapsum in peccata directe ad deum reuertimur quas christus ordinauit. sermone tertio in epyphania domini. lxij

Uitiū triplex ociositatis habetur. sermo. vij. dñice in septuagesima. xcix.

Uiatori ascensuro ad castrum alte situm cuiusmodi est regnum celorum tria necessaria sunt sermone scōo dominice in quinquagesima. cviij

Uie tres sunt quas per fidem simus. sermone scōo in quinquagesima. eodem

Uie tres quas nos christus ambulare iubet. sermone primo secūde ferie post iuocauit. cxxij

Uiolentiam opera penitētialia requirūt. quomodo hoc sermone ferie tcxte post reminiscere. clv

Uirtutes quatuor quibus salnator ioannem extollebat nobis etiam admodum necessarie pro vite nostre reparatione. sermo. ij. tertie dñice aduentus. xxx

Uirtute quadruplici via domini regitur. sermone secundo quarte dominice aduentus domini. xlij

Uirtutis diffinitio habetur sermone. iiij. quarte dñice aduentus dñi. xlv

Uirginitas semel amissa recuperari non potest. sermone primo tertie ferie post reminiscere. cxlv

Uir lineis indutus quis sit vt dicit hystoria. Ezechi. ix. sermo. ij. dominice infra octa. natiuitatis. liij

Uiri sex interficiētes nō signtficatos qui sunt de quibus dicit hystoria Ezechiel ix. sermone. ij. dominice infra octa. natiuitatis christi. liij

Uirtutes septem in quibus christus moratur habentur sermone. ij. in epyphania domini. lxij

Uirtutes quatuor nobis ad sciendū maxime necessarie quib⁹ placidi efficimur christo. sermone tertie dñice post octa. epyphanie lxxxviij

Uia quā christus tenuit in die palmarū veniendo in hierusalem in sex punctis subtiliter cōprehenditur. sermone tertio in die palmarum. ccxj

Uisitationes tres dei in hoc mundo nota. sermo. ānte ferie post letare. clxxxvij

Uita quam salnator noster habuit ad vite nostre instructionē. ser. primo. iij. dominice aduentus. xxviij

Uita sancta & virtuosa est via per quam itur ad christum. sermo. ij. quarte dominice aduentus. xlij

Uitari & reprobari a nobis quatuor vult christus que habent. sermo. ij. ferie tertie post reminiscere. clxvij

Uocat deus peccatorem tripliciter. vt venatur falconem. sermone. v. in epyphania domini. lxvj

Uocanꝭ homines ad gaudia celestia ꝑm quinq; etates principales holm. ser. j. dominice in septuagesima. xc

Uocatio duplex qua deus operarios ad sevocat. sermone. iij. dominice in septuagesima. xciij

Uoluntas dei est vt omnes homines saluentur quare tunc damnantur. sermone primo dominice infra octa. epyphanie domini. lxix

Ueratio ipsius saul a demonio: quomodo dauid demonem cithara amouit. sermone dñice reminiscere. cxxxix

Uox de celo a deo patre quādo christus baptizabatur quare fiebat: cum certuꝫ sit q̄ christus tunc non incepit esse filius dei: quia est deo patri coeternus. sermone in octa. epyphanie domini. lxxvij

Utrum opera extra charitatem facta alicuius boni saltem temporalis sint meritoria. sermone quinto prime dominice aduentus. x
Utrum post hanc vitam sit purgatorium sermone tertio prime dñice aduētus. v
Utrū resurrectio futura mortuoꝝ sit naturalis.sermone primo aduentus. j.

Delitera x.

x Xpus cū non sit vestis quomodo ipsum induere potemus cum dicitur.Induimini dñm iesum christum. sermo. septimo prime dominice aduentus. xiij
Xps sol dicitur. sermone secūdo secunde dominice aduentus dñi. xvij
Xpiani serui dicunt. sermo.primo quarte dñice aduentus domini. xl
Xpus ostendit nobis tria seruanda per tempus quadragesimale. sermo.in die cinerum. cxij
Xpus cum in deserto ieiunabat:vbi dormiebat:quid faciebat: quam societatez habebat.habetur pulchre sermone dominice inuocauit. cxx
Xps regnum dei triplici ratione dicitur sermone primo tertie ferie post Innocauit. cxxv
Xpus dū transfigurari voluit quare ab eo alij discipuli tribus demptis recesserūt.ser.sabbati post Innocauit. cxxxv
Xpus vtrū venerit ponere animam suā pro multis vel pro omnibus.hoc require sermone primo quarte ferie post Reminiscere. cl

Delitera y.

Diarum ser que posite erant ꝑm purificationes vel consuetudinē iudeoꝝ rum moralizatio perpulchra. habetur sermone primo prime dñice post oct.epyphā.dñi. lxxviij
ydrie ser in nuptijs posite more purificationis iudeorū quid quelibet representet.habetur sermone tertio prime dominice post octa.epyphanie. lxxxj

Et tantum de tabula huius partis.

¶Diuini verbi preconis

¶ ꝓdicatoris ac sacrarū lrāꝝ interptis et ꝓfessoris subtilissimi sancti Vincētij ꝓfessoris de valentia ordinis diui ꝓdicatoꝝ: Sermones fructuosissimi hyemales de tempore Incipiunt feliciter.

¶Dñica ꝑma aduēt⁹ dñi. Sermo ꝑm⁹.

Benedictus

qui venit in noie dñi habetur ꝙbū istud Mat.xxj.c.¶ officiat in euāgelio hodierno. Ista dñica est de maioribꝰ dñicis totius anni:qz est ꝓia dñica aduēt⁹ dñi in qua sctā mr ecclia dimittit officiū qđ añ faciebat ¶ incipit officiuꝫ aduentus dñi. Ideo volēs me cōformare cū sancta mater ecclesia:cogitaui nūc predicare de aduentu dñi nostri iesu xpi.s. quō veniet in fine mūdi iudicare bonos ¶ malos: retribuendo cuilibet ꝑm opera eius. Si placet deo habebimus multas bonas istructiones. Sed ꝓio salutē virgo maria ꝛc. Bñdict⁹ q̄ venit ꝛc. Uerbū ꝓpositū ē vna breuis cantilena q̄ fuit a pueris ¶ turbis cantata in aduētu xpi in ciuitatē hierlm dicētibꝰ. Bñdict⁹ q̄ venit ꝛc. Ꝓio huius verbi maiori declaratiōe ¶ materie ꝓdicāde introductiōe.sciēdū q⁹ in sacra scriptura clare ¶ manifeste inueniunt tres aduentus dñi in hunc mūdū solennes ¶ notabiles generales ¶ principales.

Primus fuit de humilitate virtuosa.

Secūs de charitate gratiosa.

Tertius de maiestate rigorosa.

Primꝰ aduētus iā est ꝓteritꝰ:secūs ꝓsens tertiꝰ est vēturus. Et his tribus aduentibꝰ correspōdēt tres hebdomade aduētus et de tertio aduētu vltimo et maiori intelligit thema principale:qz tūc dicent boni. Benedictꝰ qui venit ꝛc. Primꝰ aduentus dñi fuit de humilitate virtuosa ¶ iste iā est ꝓteritus.qñ sc̄z voluit descēdere ꝑ incarnationē:cōuersationē: captiuationē:flagellationē:¶ passionem:vt sibi credentes ac obedientes ascēderent in celum:ratio quare venit in tanta humilitate: fuit superbia ade ¶ eue:qz noluerunt obedire deo: sed potius ꝓprie volū tati. Peccatū em̄ ade fuit superbia: vt dicit bea.tho.ij.scrip.di.xxij.q.j.art.j. ¶.ij. ij.q.clxiij.ar.j. Et vt dicit sanctus Tho. Inobedientia in eo causata fuit ex supbia ¶ ideo aug. dicit ad oꝛosiuꝫ q⁹ homo elatus superbia suasioni serpentis obediens ꝓcepta dei cōtēpsit. Uerūetiam in pctō ꝓmoꝝ parentū : vt dicit sanctꝰ tho. ij.ij.vbi supra in sol.ad sc̄z arg. gula locū habuit. Dicit em̄ Gen.iij. Uidit mulier q⁹ lignū esset bonū ad vescēdū: ¶ pulchrū oculis aspectu delectabile ¶ tulit de fructu eius ¶ comedit: non tñ ipsa bonitas ¶ pulchritudo ibi fuit ꝓmū motiuuꝫ ad peccādū ꝫ potiꝰ suasio serpentis q̄ dixit. Aperient oculi vestri ¶ eritis sicut dij qō appetēdo supbiā mulier incurrit:¶ iō pctm̄ gule deriuatū est ex pctō superbie: qm̄ iō prius fuit pctm̄ supbie ꝙ gule. Et supbia est fundamentū oim̄ pctoꝝ. Uerbi gra. Quare aliquis est auarus. ex superbia est:qz nō vult obedire ꝓcepto dei dicētis. Nō fornicaberis vel nō furtū facies ꝛc. Quare aliquis est luxuriosus nū quid ex supbia:qz nō vult obedire ꝓcepto. Nō fornicaberꝭ. Idē de gula ¶ alijs pctis. Autoritas. Initiuꝫ oīs pcti est supbia. Eccli.x. Ideo xps ad reformādū venit in magna humilitate quasi famulus ad ministranduꝫ nobis opera redēptionis ꝑ humanā incarnationē. Sed vultis intelligere bñ hanc maximā xpi humilitatem:cogitate q⁹ essent multi magni domini ¶ parui congregati in cōuiuio ¶ nō haberēt seruitorē aliquē qō sciēs filiꝰ regis depositā veste regali simpliciter indutus veniret ad seruiendū oibus. Primo vando aquā manibus. Secundo ministrando escas. nunqd ista esset magna humilitas filij regis:maioꝛ fuit incōparabiliter humilitas filij dei. Oīe genus humanū erat cōgregatum in sala huius mundi:spectās bonū prandium celestiā epulaꝝ:ꝫ nō habebamꝰ seruitorē qui illas nobis ministraret: ꝓpter qō filiꝰ dei mutata:imo magis occultata veste deitatis ¶ assumpta veste humanitatis venit ad ministrādū nobis ꝫ ꝑ incarnationē nullo mō mutatꝰ fuerit. De hoc vide in.iij.ꝑte.scti tho.q.j.arti.j.ad ꝑmū.¶.q. ij.ar.vj.ad ꝑmū.¶.iij.scrip.di.j.q.j.art.j. ad ꝑmū. Autoritas. Qui cū in forma dei esset induꝰ.ſ.veste deitatis semetipsum

exinaniuit.i.humiliauit formã serui accipiens:in spẽ despecta in similitudinẽ hominũ facẽ ꝛ habitu inuẽt⁹ vt hõ.ad phil. ij.scz vt nobis fuiret ꝛ misereret. Et primo dedit aquã manib⁹ nris imundis:qz oẽs eram⁹ ꝛcepti:nati:ꝛ nutriti in pctis. Dicit em̃ apl's ad Ro.v. Per vnũ hoiem in hũc mũdũ pctm̃ intrauit:ep pctm̃ mors ꝛ ita in oẽs hoies mors ptrãsiit.in q̃ oẽs peccauerũt. Et habẽt de ysa.di.iij.c.firmissime tene. ꝓpter hoc p̃mo ordinauit sctm̃ sacramẽtũ baptismi. Baptism⁹ enim est ordiat⁹ in remediũ ꝫ pctm̃ originale: est em̃ q̃dã spũalis regeneratio ꝛ ianua sacrox. Vñ ꝛ pueri carẽtes omni actuali pctõ ꝓpter pctm̃ originalis ifectionẽ in q̃ ꝛcepti sunt baptizant. Eram⁹ inq̃t apl's natura filij ire.ad Ephe.ij. Hoc em̃ peccatũ p actũ nature siue p vitiatã originẽ a parẽte in plẽ reducit.de q̃ sctus tho.in culẽter ꝛ subtiliter tractat.ij.scrip.distic. xxxj.q.j.ar.j.ꝛ.ij.ꝛ ẽt ꝑma scõe.i.q.lxxxj. Deinde dedit escas di.Ecce iã triduo sustinẽt me:nec habẽt qõ mãducent.Mar. viij.ꝛ dedit escas spũales scilz doctrinas euãgelicas ꝛ celestes. Scõo dedit escas miraculox:infirmos curando: mortuos suscitãdo. Tertio dedit escas virtutum. Nota qũo erãt sapide ꝛ ꝑfirmabiles.deinde post prandiũ iterũ dedit aquã calidã manib⁹ ꝛ pedib⁹.etiã in cena aquã calidã:qz de latere suo exiuit sanguis ꝛ aq̃ prima aq̃ fuit baptismi. scõa ẽo pmie q̃ a xpi passione hz vtutẽ ꝛ efficaciã lauandi alias a sordib⁹ pctõ. De isto fuitio hũilitatis ipsemet xps dicit: fili⁹ hois nõ venit ministrari ꝫ mistrare ꝛ dare aiaz suã in redẽptionẽ ꝓ multis. Mat.xx.ꝛ loquitur de primo aduẽtu iã ꝑterito: de q̃ opz ipm̃ cõmẽdare ꝛ laudare:vnã dictionem thematis mutando ꝛ dicẽdo. Bñdict⁹ q̃ venit in nole famuli. In primo aduentu xps venit vt famulus: hz in isto scõo aduẽtu venit vt soci⁹. Rõ qz ꝙsuetudo ꝛ modus socioꝝ est simul stare: simꝫ ire: simꝫ conuersari:simul comedere ꝛ bibere. ita dñs iesus xps venit de celo ad domũ nostrã ad simul prãdẽdũ nobiscũ in cõione O q̃lis refectio est aie deuote qñ hõ parat⁹ cõicat:reficit itellect⁹ fidei claris illuminationib⁹:memoria optimis recordationib⁹:volũtas sanctis ꝛ bonis desideriis. Os deuotis ofonib⁹ ꝛ finaliꝫ totũ corp⁹ fortificat ad pniam ꝛ bonã vitã cõtinuandã. nec recedit a nobis post cõionẽ:nisi dem⁹ sibi ꝓgeriũ ꝓ pctm̃ mortale qz alꝫ nõ recederet:tm̃ placet sibi nr̃a societas. Ideo dicit ipsemet. Delitie mee eẽ cũ filijs hoiz.puer.viij. Nota cũ filijs hoim̃.s.ꝑriarchaꝝ:ꝓphetaꝝ:apl'orum:ꝛ doctoꝝ:q̃ uos genuerit de fide catholica Ecce qũo est socius nr̃. Autoritas. Fidel dñs in oib⁹ ẏbis suis.s. cõplendo ꝓmissum:qz dictis ẏbis siue a bono siue a malo pbro statim venit in hostiã. Scõs aduẽtus est de charitate gratiosa. ꝛ iste est pñs: qz q̃libet die i sacro altaris i hostia cõsecrata est ita realiter sicut venit i ꝓio aduẽtu in vterũ ẏginis dictis ẏbis a virgine maria. Ecce ancilla dñi ꝛc. Ita in q̃libet missa dictis ẏbis consecratiõis a sacerdote venit xps in hostiã. Jõ nos ipm̃ in sacro altaris adoramꝰ. De isto aduẽtu debem⁹ ipm̃ cõmẽdare ꝛ laudare di. Bñdict⁹ q̃ venit in nole socij: qz ibi non ostẽdit suũ dñium. Tertiꝰ aduẽt⁹ erit de maiestate rigorosa: qñ ꝫ veniet ad iudiciũ ad retribuendũ iudicialiter. Licet qñ hõ moriat aia statim vadat ad iudiciũ: et dñs sibi retribuit ꝛm opa eiꝰ q̃ fecit h̃ q̃ si hic fecit de pctis cõdignã pniaz statim dat sibi gloriã eternã. si aũt sit mala ꝛ ipenitẽs dat sibi penã ifernalẽ: si aũt fuit mediocris: qz nec ex toto bona nec mala ꝫ mediocris.s.qz fuit cõfessa:satisfecit et remisit iiurias ꝛc.ꝫ nõ fecit ꝓdignã penitentiã:dat sibi retributionẽ pene purgatorij:sed ilste retributiões solũ sunt aiaꝝ qz corpa tã bonoꝝ q̃ malorꝝ q̃ iuuarunt aias adhuc nõ habent retributionẽ: sed sunt incinerata. Ideo venit dñs ad iudiciũ gñale vt retribuet nõ solũ aiab⁹ ꝫ ẽt corporib⁹ ꝛm opa eorꝝ. Judiciũ em̃ generale futurũ est in fine mũdi vt ex tribus beat⁹ tho.ꝑbat in.iij.di.xlvij.arti.j. primo vt sicut deus in principio oĩa creauit simul:ita simul iudicet oĩa. ꝛ sic vsq̃ iudiciũ cognoscẽdit ex aduerso ꝑme rerũ ꝓductiõi in esse. Scõo qz vt dicit be.tho.vbi ꝫ.in sole ad scõs ar. hõ dupl'r cõsideraret pñt.s.vt hõ singl'aris:ꝛ vt ps mꝛitudis: vñ ꝛ dupler ei iudiciũ debet. Unũ singl'are qõ de eo fiet post mortẽ qñ recipiet iuxta ea q̃ i corpe gessit: q̃uis nõ totaliꝫ qz nõ q̃ ad corp⁹ ꝫ q̃ ad aiaz tm̃. Aliõ iudiciũ dz esse de eo ꝛm q̃ est ps totiꝰ humani gñis:ꝛ sic de eo fiet iudiciũ in vniuersali ꝛ gñali iudicio:nec tm̃ de⁹ bis iudicat i idipsum qz non infert duas penas ꝓ vno pctõ:ꝫ pena q̃ añ iudiciũ cõplete inflicta nõ fuerat in vltimo iudicio cõplebit:cum mali ꝛ impij punient simul i corpe ꝛ aia. Tertio ptz:qz ꝫ q̃libet dãnat⁹ sit certus de sua dãnatiõe ꝛ btus de sua glia:nõ tm̃ oib⁹ oim dãnatio vel ꝑmiũ innotescit:qõ tm̃ expedit vt ab oib⁹ sciaꝫ:vt ab oib⁹ appareat dei iustitia ꝛ hoc cõiter fiet i gñali iudicio vbi oes simul ꝓgregabunt. De hoc aduẽtu dicit ipsemet. Filij⁹ hois vẽturus est in glia pris sui cũ angelis suis et tũc reddet vnicuiq̃ ꝛm opa eiꝰ. Mat.xvj. Tũc nõ veniet i hũilitate:pauptate:ꝛ simplicitate:vt i ꝑmo:nec vt soci⁹:vt i scõo:ꝫ venietvt dñs cũ tãta maiestatet ptãte q̃ tot⁹ mũdus timebit ꝛ tremet. Ueniet em̃ ad istar potẽtissimi regis q̃venit ad villã vel ciuitatẽ sibi rebellẽvel inobedientem cũ gentib⁹ armox cũ bõbardis ꝛ balistis ꝛc.ita veniet dñs advillã seu ciuitatẽ huius mũdi in q̃ sunt multi rebelles ꝛ obedietes regi xpo q̃ vult ꝛ ꝑcipit humilitatẽ ꝛ ipsi sunt ſupbi: vani ꝛc.ꝑcipit miam ꝛ liberalitatẽ: ꝛ ipsi sunt auari: vsurarij: latrones:raptores pessimi:ꝑcipit castitatẽ:ipi sunt luxuriosi. Jdẽ de aliis. Credẽtia aũt sine obedietia nõ saluat holez nullus rex vel dñs esset ꝓtentus de credẽtia subditox sine obedientia:ꝑpter hoc veniet xps ad ciuitatẽ hui⁹ mũdi non vt famulus:necvt soci⁹:ſz vt dñs cũ multꝫ gẽtibus: qz in illa die celũ euacuabit:quia nulla creatura humana nec angelica ibi remanebit:qz oẽs veniẽt cũ rege ad iudiciũ:tube siue trõpete erũt tonitrua fulgura ꝛc.intrñ q̃ celũ ꝛ terra ꝓremiscent. Nota si celũ ꝛ terra ꝛ creature q̃ nũq̃ peccauerũt ẽ deũ nõ poterũt ipm̃ aduentuz sustinere:qd faciet tũc pctores q̃ tot peccata fecerũt ẽ deũ: tũc magis vellẽt esse in iferno q̃ videre deũ. De hoc dicit iob in ꝑsona pctoꝝ. Quis mihi hoc tribuat vt in iferno ꝓtegas me: ꝛ absondas me donec ꝓtrãseat furor tu⁹. Job.xiiij. Sz i illa die boni stabũt securi nec timebunt. Jõ sctã mr̃ eccl'ia oraꝝ ꝓ q̃libet fideli dicit. Libera me dñe de morte eterna i die illa tremẽda q̃ celi mouẽdi sunt ꝛ terra dũ veneris iudicare seculũ ꝑ ignẽ. Tunc xps oñdet scyt dñs ꝛ oẽs gẽtes cognoscent ei⁹ dñiuz. Dñ. Cognoscet dñs iudicia facies in opib⁹ manuũ suaꝝ cõprehensus est pctõr.ps.ix. Tũc beati ꝛ boni de ei⁹ aduẽtu leti dicẽt thema in ꝓpria forma. Bñdictus q̃ venit i nole dñi:ꝑ thema. In isto aduẽtu ad iudiciũ xps ihs vt dñs faciet quatuor ꝛm sanctã scripturã que debent fieri in omni bono iudicio maxime in criminali:que quatuor sunt.

Connocatio vniuersalis.
Ordinatio diuinalis.
Diffusio sententialis.
Executio perpetualis.

Et ꝓ q̃libet isto⁹ debem⁹ deũ laudare et dicere bñdict⁹ q̃ venit i nole dñi. Primũ q̃ q̃ faciet xps in isto iudicio erit ꝓuocatio vlis qz oẽs ptes ibi ꝓuocabunt vt audiãt ibi sniam diffinitiuã.ꝛ iudex manifestabit se oib⁹ ꝛ videbit ab oib⁹:qz alꝫ sentẽtia posset dici ꝑpana. Nota practice qũo illo die xps cũ mꝛe sua: angelis:archãgelis:ꝓncipatib⁹ ꝛc.ꝑriarchis:ꝓphetis apl'is:ꝛ ceteris beatꝫ cuz gloria descẽdet ad iudicãdum. Querit a q̃busdã ad q̃d erit necessariũ istud iudiciũ cũ iã anie tã bonoꝝ q̃ malorꝝ sunt iudicate ꝛ sniate. Rñsio q̃ illud iudiciũ est necessariuz qñ xps vt iust⁹ iudex retribuit vnicuiq̃ ꝛm opa eius bona vel mala q̃ facit ꝛ qz dicta opa ꝓ pri⁹ fiũt ab aia cogitãdo.tractando:deliberãdo:ꝛ delectãdo. Deinde exequunt a corpe: ẏbigra pmo ō bonis operibus. deinde de malis. Nota practice. Rõ qz aia pri⁹ demeret vel meret q̃ corpus. iuſtũ est vt aia ꝓ pri⁹ hẽat gliam vl'pe nã q̃ corp⁹ vt de aiab⁹ sctoꝝ petri ꝛ pauli ꝛc.ꝛ malorꝝ: vt inde ꝛ machometi ꝛc. Et qz in executiõe dictox operꝝ corpa sociabãt aiab⁹:iõ i gñali iudicio resurgent corpa ꝛ associabũt aiab⁹ vt hẽant sil' gloriã q̃tũ ad bonos vl' penã ꝛ dãnationẽ q̃tũ ad malos. Ecce h̃ rõ iudiciꝫ gñal'ꝛ resurrectõis vlis corpoꝝ q̃ tãgit ab apl'o dicẽte. Oẽs nos mãifestari oz añ tribunal xpi vt referat.i. reportet vnusq̃sq̃ ꝓpria corpis:put gessit siue bonũ siue malũ.ij. ad cor.v. No.q̃ i resurrectiõe nouissima aia idẽ corp⁹ nũero resumet. ꝛm illo iob. In carne mea videbo deũ saluatorẽ meũ ſix. Loq̃t aũt iob de visione post resurrectiõez:q̃ ꝑz ex hoc q̃ ꝑcedit i nouissimo inq̃t die de terra surrectur⁹ suz:ꝫ idẽ corpus nũero resurget. Itẽ sicut damascen⁹

dicit.iiij.libro de resurrectiõe qõ cecidit scõa surrectio:sed hoc corpus qõ nũc gerimus p mortẽ cadit:ergo idẽ numero resurget. Dicit ẽm beatus tho.in.iiij. dist. xliij.ar.j.q ad hoc q sit vera resurrectio opꝫ q idẽ corpus qõ cecidit resurgat et aia resumak:qz resurrectio ẽ iterata surrectio:eiusdẽ aũt est surgere ⁊ cadere. vñ resurrectio magis respicit corpus ꝯ ani mã:qz corpus postmortẽ cadit: sed anla post mortẽ viuit:⁊ ita si nõ esset idẽ corp⁹ qõ aia resumit nõ diceret resurrectio: ꝫ magis noui corpis assumptio. Et oppositũ dicere sicuti:q̃dã hꝛtici dixerũt esse veritati resurrectiõis piudicare ꝯ scriptura sacra affirmat. Nota practice hãc cõuocationẽ seu citationẽ faciẽdã ꝫ aliqs docto.p sctm michaelẽ inuoce tube.i.terribili:qm̃ nõ erit ibi tuba materialis:sed vox xpi iperãtis resurrectionẽ q̃ clamabit fortit ad ꝗtuor ptes mũdi dicẽs. surgite mortui venite ad iudiciũ. Tũc ꝛtute diuina subito tam boni ꝯ etiã mali resurgent:⁊ q̃libet iueniet suũ corp⁹. Querit sctus tho.in.iiij.di.xliij.vtrũ resurrectio futurã corpoꝝ erit naturalis. Rñdet sctus tho.vbi supra.ar.j.q.iij. q resurrectio erit miraculosa simplr.s.ex pte principij supnaturalis.i.dei. Sed naturalis ſm q̃d rõne termini. Idẽ dicit ℨ gentiles iiij.lib.caꝑ.lxxxj.finali. Itẽ a priuatione in habitũ nõ fit regressus ſm naturam. Sz motꝰ est ꝓuatio vite ꝧ resurrectio p quã est redditus de morte ad vitã nõ est naturalis. Sic ergo resurrectio erit⁊ fiet diuina ꝛtute. Et erit in instãti ꝧ ad illud qõ fiet ꝛtute dei:nõ aũt q̃ ad illũ qõ fiet p ministeriũ ãgeloꝝ:vt dicit sctus tho.in iiij.di.xliij.ar.iij.q.iij. si istãs dicat idiui sibile tpis:qz angeli nõ sunt potẽtie ifinite. Sz si instãs accipiak ꝑ tpe ipceptibili tũc ẽt ex pte ãgeloꝝ erit i istãti.i.tpe ipceptibili. Dicit ẽm apls.j.Coꝝ.xv. Oẽs q̃dẽ resurgem⁹ in momento in ictu oculi ꝧ resurrectio erit subito q̃ ad id qõ fiet i ea imediate ꝛtute dei. Itẽ ꝓ infinita subito opak. Sed sicut Damascen⁹ dicit. Crede resurrectionẽ futurã diuina ꝛtute. de q̃ ?stat q infinita est ꝧ resurrectio fiet subito:⁊ in instãti q̃ ad id qõ fiet i ꝛtute dei imediate. Querit idẽ sctus Tho. vbi supra ⁊ alij docto. Utrũ angeli aliq̃ modo ad resurrectionẽ cooperenk. Rñdet sanctus tho.vbi supra.ar.ij.q.iij. q resurrectione est aliq̃d ad trãsmutationẽ corpoꝝ ptinẽs.s.collectio cinerũ ⁊ coꝝ ꝑps ratio ad reparationẽ humani corpis. vñ ꝯtũ ad hoc in resurrectione vtek de⁹ ministerio angeloꝝ. Qz sicut dicit aug.iij. de tri.sicut corpa crassiora ⁊ iferiora per subtiliora ⁊ potẽtiora q̃dã ordie regunk. ita olm corpa regunk ꝑ spm vite rõnales Et hoc etiã grego.in.iiij.dialogorũ tangit. Uñ in oib⁹ q̃ corpalr a deo fiunt vtk de⁹ ministerio angeloꝝ. Sz aia sicut imediate a deo creata est:ita imediate a deo corpori iterak ⁊ vniet. Silr ẽt gloriã corporis ipe faciet absq̃ ministerio angelorũ: sicut ⁊ aiam imediate glificat. Hec sctus tho.vbi.ꝫ.de ista resurrectiõe dicit xpus Nolite mirari hoc qr veniet hora in qua oẽs q̃ in monumẽtis sunt audiẽt vocẽ fi lij dei. Jo.v.nota. Nolite mirari qm̃ ille q̃ de nihilo ola creauit põt de puluere reformare corpa nfa:vt argẽtari⁹ phialam de argẽto puluerisato. Non mirabak de hoc Job qui dicebat. Scio q redemptor me⁹ viuit:⁊ in nouissimo die de terra surrecturus sum:⁊ in carne mea videbo deũ saluatorẽ meũ ⁊c. Job.xix. Nota scio nõ dicit opinor:qz redẽptor me⁹ viuit. Argumentũ est insolubile cõtra iudeos ad ꝓbandũ diuinitatẽ xpi ſm quã viuebat ante incarnationẽ suã. Nota audientvocez filij dei cũ tñ dicak vox archãgeli michaelis. Rñsio q istavox citatoria erit xpi imperatiue ⁊ erit vox michaelis in executiõe siue executiue.auto. Hoc ẽm vobis dicim⁹. inꝑbo dñi. Qm̃ ipse dñs i iussu ⁊ in voce archãgeli ⁊ tuba dei descẽdet de celo ⁊ mortui qui in xpo sunt resurgẽt ꝓmi ⁊c.j.ad Thes.iiij. Et ꝓcedẽt q̃ bona fecerunt in resurrectionem vite.s. gliose in etate.xxx.annoꝝ. Qui ꝑo mala in resurrectionẽ iudicij. Jo.v. Querit sctus tho.i iiij.scrip.di.xliij.ar.iij.q.j. Utrũ oẽs resurgent in eadẽ etate.s.iuuenili. Rñdet vbi.ꝫ.q oẽs resurgent in etate iuuenili: nõ q̃ ad numerũ annoꝝ:ꝫ ꝛtutem ad statũ q̃ ex annis in corpe humano relinquitur. Uñ adã 0⁹ in etate iuuenili format⁹ ꝑpter talẽ corporis ?ditionẽ quã primo die formationis sue habuit. Primũ probat sanct⁹ tho.ij.argumẽ.s.q nõ oẽs resurgẽt in eadẽ etate.s.iuuenili q̃ ad nũerũ annorũ. Quia etas cõputak ſm mensurã tpis ꝓteriti:ꝫ impossibile est temp⁹ quod fuit ꝓteritũ nõ ꝓterisse:ergo ipossibile est eos qui maioris etatꝫ fuerunt ad etatem iuuenilem reduci ꝛupple quo ad numerũ annoꝝ. Scõm ꝑbat sctus Tho. in corpe articuli.s.q oẽs resurgẽt in etate iuuenili quo ad statũ ⁊c. Quia hõ resurget absq̃ oi defectu humane nature: qz sicut deus humanã naturã absq̃ defectu instituit:ita sine defectu reparabit. Deficit aũt humana natura dupl⁹. Uno mõ qr nõdũ ꝑfectionẽ vltimã est ?secuta Alio mõ qr ab vltima ꝑfectione iã recessit. Et ꝑmo mõ deficit i pueris. Scõo deficit in senib⁹. Et iõ in virisq̃ reducek humana natura p resurrectionẽ ad statum vltime ꝑfectiõis q̃ est i iuuenili etate ad quã terminak mot⁹ augmẽti ⁊ a quo incipit mot⁹ decremẽti. Hoc sctus tho. ?firmat p id qõ dr ad Ephe.iiij. donec occurramus oẽs in virũ ꝑfectũ in mẽsurã plenitudinis xpi. Sz xps resurrexit i etate iuuenili q̃ circa.xxx.ãnos incipit vt Aug. dicit ergo ⁊ alij in illa etate resurgẽt oẽs Preterea hõ in maxia ꝑfectiõe resurget. Sz natura humana ꝑfectissimũ statum hz in etate iuuenili:ꝧ in illa etate resurgẽt oẽs. Hec sctus tho.vbi.ꝫ.⁊ bñ. Querit idẽ sctus tho.in scrip.vbi.ꝫ.q̃stiuncula.ij. Utrũ oẽs resurgent eiusdẽ stature. Ad hoc rñdet sctus tho.q oẽs resurgẽt in eadẽ ꝧtitate. Sz q̃libet resurget in illa ꝧtitate in q̃ fuisset in termino augmẽti si natura non errasset vel defecisset. qõ aũt supest vt in gygãtib⁹ vl qõ deficit in hoie vt nanis resecabit vel supplebit diuina potẽtia. Huiꝰ rõnẽ dat sctus Tho. vbi.ꝫ.q in resurrectiõe repabik natura humana nõ solũ quãtũ ad ides in specie sed etiã ꝧtuz ad idẽ in numero. Et iõ in resurrectiõe nõ solũ attendẽdũ est q̃d cõpetat nature speciei: ꝫ quid cõpetat nature indiuidui. Natura aũt spẽi hz aliquã quãtitatẽ q̃ nec excedit nec ab ea deficit absq̃ errore q̃ tñ ꝧtitas hz aliquos grad⁹ latitudinis.⁊ nõ est accipiẽda ſm vnã mẽsurã determinatã. Unũqdq̃ aũt indiuiduũ ex specie humana assequik in fra terminos illi⁹ latitudinis aliquẽ gradũ ꝧtitatis q̃ cõpetit nature indiuidui: ⁊ ad hãc ꝓducik in termino argumẽti: et hoc si nõ fuit aliqs error in ope nature p quẽ sit aliquid additum vel subtractum predicte ꝧtitati. cuius q̃dẽ mẽsura accipik ſm ꝓportionẽ caloris extẽdentis et humidi extensibilis qõ nõ est eiusdẽ virtutis in oib⁹. et iõ nõ oẽs resurgẽt in eadẽ ꝧtitate:sed in ꝧta puenissent natura nõ errãte. remoto supfluo vt in gygãtib⁹ et suppleto defectu vt in nanis. Et quo pz q̃ in nouissima resurrectiõe nulli erũt gygantes vel nani. ꝯꝯ nõ oẽs resurgẽtes erũt eque magni. ita ponit sctus tho. iiij.?tra gẽtiles.c.lxxxj.iij.lxxxviij. Sed qr in ꝑfata apli autoritate ℨ donec oẽs occurram⁹ in virũ ꝑfectuz. Ideo alia qõ occurrit. Utrũ oẽs resurgẽt in sexu virili Ad hãc sctus tho.in.iiij.⁊ supra ꝙstiũcula.iij.rñdet q̃ nõ oẽs resurgẽt in sexu virili:ꝫ oẽs viri in suo sexu scilz virili. et femine in suo sexu.s.femineo. qõ sic ꝑbat: qr sicut ?siderata natura idiuidui debet quãtitas diuersa diuersis:id est omnib⁹ Ita ?siderata natura indiuidui debetur diuersis diuersus sexus. Et iõ sicut in diuersa ꝧtitate ita in diuerso sexu resurgẽt. hec etiã diuersitas sexus ?petit pfectioni speciei cuius diuersi gradus implenk p dictã diuersitatẽ sex⁹ vel quantitatis. Et iõ sicut resurgẽt hoies in diuersis staturis:ita in diuersis sexibus. Nec ?fundenk rõne mutue visionis:sicut nũc fieret si mutuo se viderẽt:qz i ꝑfis aberit et cessabit siue nõ erit libido incitans ad turpes actus:ex quib⁹ cõfusio ⁊ verecũdia hic causak. Nec obstat ꝙd apli ꝓallegatũ. Quia vt dicit sctus tho.vbi supra ad ꝑmũ arg. dicunk oẽs xpo occurre re in virũ ꝑfectũ nõ ꝑpter sexũ virilẽ sed ꝑpter ꝛtutẽ animi q̃ erit in oibus ⁊ viris et mulieribus:hoc idẽ pz p beatũ Augu. q̃ dicit.xxij.lib.de ciui.dei. Melius sapere videnk q vtrũq̃ sexũ resurrecturũ esse nõ dubitant. Cõfirmatur hoc idez. deus repabit in resurrectione qõ in hoie fecit in prima ?ditione:sed ipse fecit mulierẽ de costa viri vt pz. Gen.ij. ergo ipse sexũ femineũ in resurrectione reparabit. Hec sanctus tho.vbi.ꝫ. Nota hic de pulchritudine:impassibilitate:agilitate: subtilitate:claritate:⁊ odore corporis glorioſi. Querit sanctus tho.iiij.scrip.di.xliij.q.ij. de conditionib⁹ beatorum:⁊ circa hoc quatuor mouet questiones ſm quatuor dotes corporum glorioſorum que sunt vt dicũt impassibilitas:subtilitas:agilitas:

et claritas. Primo igitur querit vtr corpora sanctorum post resurrectionē erunt impassibilia ad quā respondet vbi supra arti. j. q. j. q corpora sctōrum erūt ipassibilia: passione ꝓprie dicta q̄ abijcit a substantia patientis. fm q dicimus illō pati qō ꝑtute agentis trahit extra naturā suā ad naturam agentis: sicut ligna patiunt ab igne. Et ratio huius est victoria aie supra corp⁹. Quia em pfecte anima subiecit deo: r corpus perfecte subijcit aie. Ita vt in corpe glorioso nō porerit esse aliqua mutatio cōtra dispositionē illā qua perficit ab aia: r ita corpa illa erunt impassibilia passiōe ꝓprie dicta vt dictū est. Erunt tn passibilia passione que est sal⁹ et perfectio: que passio nihil abijcit a substantia: sed in sola receptiōe consistit r passim perficitur: sicut aer a lumine solis patit quando illuminat passione nō abijciente sed perficiēte. Ratio dicti est: quia nihil qō est pfectionis corporibus gloriosis auferēdū est. Ad idez s. q corpa sctōꝝ erūt impassibilia passione ꝓprie dicta: qr oē passibile hoc modo est corruptibile: quia passio magis facta abijcit a substantia: sz corpora sanctorum post resurrectionē erunt incorruptibilia vt 6r. j. Cor. xv. Seminat in corruptiōe resurget in incorruptione. ergo erunt illo modo impassibilia. Itē fortius nō patit a debiliori: sed nullū corpus erit fortius corporibus sanctoꝝ: de qb⁹ 6r. j. Cor. xv Seminatur in infirmitate: surget in virtute: ergo erunt impassibilia: supple passione ꝓprie dicta. Sanct⁹ Thomas vbi supra in corpore arti. duplicē distinguit passionē sz communiter dictā: r ꝓprie dictā vide eū ibidē. Primo mō passio perfectiua dr passio inquātum oia receptio dicit passio: sed nō scdo mō: quā Damascenus sic diffinit in scdo libro. passio est motus ꝓter naturā. Unde imoderat⁹ motus cordis passio eius dicit sed moderatus 6r eius opatio ꝛc. Hec autē ipassibilitas in corporib⁹ beatis existens erit inequalis in beatis. si fm suā causam cō sideret: r erit maior hoc modo i vno beato q̄ in alio. Quia causa eius est dhium aie super corpus: qō quidē dñiuz causak ex hoc q fruitur deo immobiliť. Unde i illo qui perfectius fruit est maior ipassibilitatis cā: et maior impassibilitas fm suā causam cōsiderata. Addo si fm suā causam ꝑsidere: qr si fm se ꝑsidere impassibilitas qr solā priuationē vel negationē importat nō suscipit magis r min⁹ sed erit equalis in oibus beatis. Hec sanctus thomas. iiij. vbi supra questiūcula ij. Nec hec impassibilitas tollet sentire a beatis: qr per passionē hanc q̄ est in actu sentiēdi q̄ non est aliud q̄ receptio fm immutationē spūalē sensus a sensibili: non trahiť corpus extra naturalē suā qualitatem: sed spiritualiter perficiť. Hec sanctus Thomas vbi supra questiūcula. iij Addit idē doctor vbi supra questiūcula sequenti. q oēs sensus beatorum post resurrectionem erunt in suis opationibus fm q spūaliter imutātur. Quia sensus est pfectio cōiunctus actui qō sine actu Querit scdo sanctus thomas circa cōditiones corpoū beatorum. Utrū corpora beatorum erunt subtilia. Ad hoc rndet sanctus thomas in. iij. di. xliij. q. ij. arti. ij. q. j. q corpora gloriosa erunt subtilia. nō subtilitate que est per rarefactionem quēadmodū aer dicit subtilis: sed erunt subtilia propt perfectionem spiritus supra corpus. Unde per hunc modum corpora in quibus forma multum dominat supra materiā solemus vocare subtilia: sicut aurū dicit subtile quando pfectissime cōpletur in esse et virtute speciei sue. Quia ergo corpus glorificatū perfectissime completur in eē p spm. ideo subtile r spirituale est. Dicitur enim corp⁹ gloriosum spūale quasi omni spiritui subiectū. Queritur tertio vtrū corpora gloriosa erūt agilia. Ad hoc rndet sanct⁹ thomas vbi supra. arti. iij. qō. j. q sic. Ratio qr corpus glorioſum erit oino subiectuz aie glorificate nō solūvt nihil in eo sit qō resistat voluntati spūs: qr hoc etiā fuit i corpore adc: sz etiā vt sit in eo aliqua pfectio essluēs ab aia glorificata in corpus: per quā habile reddatur ad subiectionē pdictā: que quidē pfectio dos glorificati corpis dr. aia autē duplr comparat ad corpus r eidem dupliciter unitur. s. vt forma: r vt motor: et vtroq mō opz q corp⁹ gloriosum aie glorificate sit summe subiectum. Unde sicut per dotē subtilitatis subijcitur ei totaliter inquātū est forma corpis dās esse specificū. Itē p dotē agilitatis subijcit ei inquātū est motor: vt sz sit expeditū r habile ad obediendū spūi in oibus motibus et actionibus anime. Sic ergo causa agilitatis attribuiť aie a qua gloria in corpus emanat: verum vt dicit sanctus Tho. vbi supra in solu. ad tertiū. Per dotē agilitatis corpus glorioſum redditur habile: nō solum ad motū localē: sed ad sensum et ad alias omnes operationes aie exequēdas. Utenť etiā beati aliquādo sua agilitate: ita q aliqn mouebūtur vt dicit sanctus Tho. vbi. s. l. q. ij. ar. iij. q. ij. sicut r corp⁹ christi motū est in sua ascensione et corpora sanctorū que de terra resurgent: ad celum empyreum ascendent. Etiā posťq ad celū empyreum ascendent verisimile est q aliqn manēanť pro libito siue voluntatis vt illud qō habēt in ꝑtute actu exercētes diuinā sapiētia cōmendabilē ostendāt. Et etiā vt visus eoū reficiať pulchritudine creaturaꝝ diuersarū in quibus dei sapiētia eminenter relucebit. Sensus em non pōt esse nisi presentiū q̄uis magis a lon quo possint sentire corpora gliosa qō non gloriosa. Nec tn per motum deperit aliquid eoz beatitudine q̄ consistit invisione dei quē vbiq̄ phtem habent: sicut et de angelis dicit Greg. q intra deū curr unt quocūq mittātur. Et hoc est qō 6r Esa. xl. Curret r nō laborabūt: volabunt et nō deficient. Et silr Sap. iij. 6r. Fulgebunt iusti: et tanq scintile discurrent in arundineto. ergo erit aliquis motus corpoū glorioſoū. Querit quarto vtrū corpora gloriosa erūt clara: vel vtrum claritas conueniet corporibus gloriosis? Ad hanc questionem rndet sanctus Tho. in iij. dist. xliij. q. ij. arti. iiij. q. j. q sic et hoc opz ponere ꝓpter auctoritatē sacre scripture que hoc promittit. Et claritas illa causabiť ex redūdantia gloie aie in corpus. Quō enim recipitur in aliquo nō recipitur per modū influentis: sed per modum recipientis: r ita claritas q est in aia spūalis recipiť in corpore vt corporalis: et ideo fm q aia erit maioris claritatis fm maius meritū: ita etiam erit differentia claritatis in corporib⁹ vt p3 p aplm. j. Cor. xv. vbi dicit. Stella a stella differt i claritate: sic r in resurrectione mortuoꝝ qr erit r manifestabiť vn⁹ splendidior alter o: et ita i corpore glorioso cognoscitur gloria anime: sicut i viro cognoscit color corpis qō ꝓtinet in vase vitreo. vt 6reg. dicit sup illud Job. xxviij. Nō adequabiť ei aurū vel vitrū. Itē Mat. xiij. 6r. Fulgebunt iusti sicut sol in regno pris eoz: intantū q si a nobis possent videri ꝛc. De ista resurrectiōe gloriosa dicit Dauid de malis. Nō resurgent ipij in iudicio: neq pctōres in cōsilio iustoꝝ. Uñ sequiť in supradicta auctoritate. Jo. v. Qui vero mala egerūt in resurrectionē iudicij. s. dānationis. No. de turpitudine r fetore corporis dānati. Querit sctūs Tho. in. iiij. dis. xliij. q. iij. ar. j. q. j. vtrū corpa dānatoꝝ cū suis deformitatib⁹ resurgent. Ad hoc doctor ibi supra in snia rndet q deformitas corpis est duplex. Quedā est accidētalis r ꝓpter nature defectū aduenies: sicut febris r mutilatio membroꝝ. Quedā vo deformitas est naturalis q̄ oē corp⁹ naturale ꝙsequiť sicut pōderositas r passibilitas. Et cū pma qdē deformitate nulla resurgēt corpa dānatoꝝ: sed cū secūda Cui⁹ ratio est: qr vt dictū est pri⁹ auctor q̄ natrā ꝙdidit in resurrectione: eā integre reparabit. Et iō tollet ois defect⁹ accidētalis vel ex nature corruptiōe ꝓcedēs vl ex ipsi⁹ debilitate: sed gloria resurrectionis excludet et defect⁹ naturali⁹ cōsequētes a corpib⁹ glorificatis brōz. Sic igiť boni resurgēt sine oi deformitate: nō aūt mali: qui vt patuit resurgent sine defectibus accidētalib⁹. Dicit em. j. ad Cor. xv Mortui resurgēt incorrupti. Sctūs Thomas. in. iiij. vbi. s. exponit. i. sine aliq diminutione membroꝝ: ergo mali resurgent saltē sine aliquib⁹ deformitatib⁹. Preterea in dānatis nō erit aliqd qō sensuz doloris in eis ipediat. Sed egritudo ipedit sensum doloris inq̄ti p eā debilitanē organa sentiēdi. Silr etiā defect⁹ membri ipediret ne esset vlis dolor in corpe: ergo sine istis defectibus dānati resurgēt. Et si dicať: sicut resurrectio sanctoꝝ erit ad vltimā pfectionē: sic r resurrectio impioꝝ ad vltimā miseriā. Sz sanctis resurgētibus nō auferet aliquid qō ad coz pfectionē ptinere possit: ergo nec ipis resurgētibus aliquid auferet qō ad coz defectū vel miseriā pertineat: hmōi autē sunt deformitates: ergo videť q dānati cū oibus deformitatib⁹ resurgēt. Rndet sctūs Tho. vbi. s. ad scōm argumētū q nō est silis ratio de bonis r de malis: eo q pōr

altqđ esse purū bonū: nō aūt pure malū. ꝺñ vltima sctōꝝ felicitas hoc requirit vt ab oi malo penit⁹ sint imunes: ꝫ vltima malorū miseria non excludit oē bonū: qz malū si integrū sit corūpit semetipsum: vt phs dicit in.iiij.ethi. Ūñ opz q miserie dānatoꝝ susternāt nature bonū in ipsis: qđ est op⁹ cōditoris pfecti q ipsam naturam in pfectiōe sue speciei reparat. Erūt aūt corpa dānatoꝝ turpia ꝛ deformia ꝫ incorruptibilia. Qđ erūt incorruptibilia pꝫ: qz ꝺr Apo.ix. In dieb⁹ illis querēt homines mortē ꝛ nō inueniēt eā: ꝛ desiderabūt oēs mori: ꝛfugiet mors ab illis. Itez dānati punient in aia ꝛ corpe pena ppetua. Mat.xxv. Ibūt hi i suppliciū eternū. Sz hoc esse nō posset si eoꝝ corpa corruptibilia essent ergo eoꝝ corpa erūt incorruptibilia. Nō tñ eadē rōne vt ꝺicit ſ. Tho. in summa in.iiij.q corpa beatoꝝ. Nihilominus erūt corpa dānatoꝝ passibilia: qz corp⁹ cooperat aie ad pctm. ergo post resurrectionē corpa cū aiabus punient: qđ nō esset si ipassibilia forēt dānatorū corpora. Querit qđ erit de pueris q sic moriunt q nūqz fecerūt aliqđ bonū vl malū. Rñdeo q oēs resurgēt etiā in etate. xxx. annoꝝ vel circiter q ad statū: etiā q mortui fuerunt in vtero mris ꝛ cognoscent a matre. Et illi q decesserūt cū baptismali innocētia: tunc resurgēt ꝛ veniēt ad iudiciū: ad ostēdendū q nō ꝑpꝛijs meritis ꝫ merito passionis xpi sunt saluati. Illi vero q absqꝫ baptismo decesserūt resurgent et veniēt ad iudiciū ad accusandū vl excusandū parentes: vel alios quoꝝ culpa mortui sunt absqꝫ baptismo ꝼm aliquos Ꝺicatur quō mulier grauida se ꝺz custodire cauere ꝛ abstinere a multis. ꝛ est ꝺñ tranctanda a viro: vel accusabunt in illo iudicio. Ꝺicaꝫ ꝺ mulieres q ad cooperiē ꝺū pctm ꝓcurāt sibi abortum. ꝺ medicos ꝛ apothecarios ipsas adiuuātes: quō accusabunt in illo iudicio. De ista vniuersali ꝓuocatione ꝺicit Athanasi⁹. Ad cuius aduentū oēs hoies resurgere habēt cū corporib⁹ suis: et reddituri sunt de factis ꝑpꝛijs rationē. ꝛScōm qō erit in isto iudicio erit ordinatio iudicialis: qz que sunt a deo ordinata sunt: vt ꝺicit aplꝰ ad Ro.xiij. De ista ordinatione ꝺicit ipe met iuder. Cū venerit filiꝰ hois in maiestate sua: et oēs angeli eius cū eo: tūc sedebit sup sedē maiestatis sue: ꝛ congregabunt ante eū oēs gētes ꝛ separabit eos ab inuicem sicut pastor segregat oues ab hedis: ꝛ statuet oues quidem a ꝺextris: hedos aūt a sinistris. Mat.xxv. Ubi erūt ordinati in tres partes. Qm̄ apli ꝛ viri apostolici erunt tunc cū xpo in aere coniudices cū xpo: boni vero erūt in terra a ꝺextris xpi: mali autē a sinistris. Nō est hic questio qualiter apli ꝛ viri apostolici stabunt cū xpo vtrū stando an sedendo. Itē qualiter stabit tunc sctā maria: qz ꝺepingitur q tunc virgo maria ꝺebit. Auctoritas inxta intellectū allegoricum. Sedit rex Salomon super thronū suū: positusqꝫ est thronus matris regis q̄ sedit ad ꝺexterā eius. iij. Regū. ij. Et erit iuder cū filio. Apostoli etiā et viri aplici omnes sedebūt. Auctoritas. Ꝺixit petr⁹ ad iesum. Ecce nos reliquimus oīa ꝛ secuti sum⁹ te: qđ ergo erit nobis. Mat.xix. Rñdit xps. Amen ꝺico vobis q vos q̄ secuti estis me: in regeneratiōe cū sederit filius hois in sede maiestatis sue: sedebitis ꝛ vos sup sedes duodecim iudicātes duodecim trib⁹ isrl. Nota iudicātes non ꝺicit iudicandi duodecim trib⁹ isrl. i. vniuersitatē gentiū. Ꝺic vbi erūt ꝺni i ꝺie iudicij. ſ. beat⁹ Ꝺñicus: btūs Franciscus et boni religiosi ꝺe vita aplica: qz cū xpo iudicātes. vbi ꝺicit aug. ꝛ glose ꝺe quolibet viro aplico ꝺicūt idē esse intelligēdū. Nota ꝫtū laboraret quilibet si sciret q suis laboribus posset acquirere honorem vel coronam papalem vel regnū: q nihil est respectu illius honoris vel corone. Ꝺic practice quomodo si aliquis religiosus ꝺe vita apostolica casu remaneret in terra ad ꝺexteram quō christus ipsum vocaret: et ipsum faceret ascendere ꝛ in cathedra collocaret. Auctoritaꝰ. Quis sicut ꝺns deus noster qui in altis habitat: et humilia respicit in celo ꝛ in terra. ꝑs. cxij. A ꝺextris autē statuet oues. i. obediētes qui habēt cōditiones ouiū. ſ. obedientiā patientiā: et erubescentiā. Sūt autē obediētes illi pastori q ꝺicit. Ego sum pastor bonus. Jo.x. qui in suis actibus nolūt se regere inxta suā ꝺispositionē: ꝫ iuxta pastoris ordinationē: nec ꝼm eoꝝ sensualitatem: sed ꝼm pastoris voluntatē. Itē ouis est patiens ꝛ videt ḣre verecūdiā: qz cauda coopit verēda sua. Secꝰ ꝺe hedis sine ꝺe capris ꝛc. Sic penitentes cauda finalis pnie coopiūt verēda suoꝝ pctōrū: ita in ꝺie iudicij nō apparebūt pctā in cōfessionē ipsoꝝ. Auto. dauid. Beati quoꝝ remisse sunt iniquitates: ꝛ quoꝝ tecta sunt pctā. ꝑs. xxxj. A sinistris ꝺo statuet hedos t. inobediētes ꝛ impenitētes q nolūt se regere in suis operib⁹ iuxta pastoris ordinationē: ꝫ ꝼm malā inclinationē. Pastor aūt precepit humilitatē: ꝛ ipsi volūt esse ſupbi vani ꝛc. Precipit vt vadāt per viā mie ꝛ liberalitatis ꝛ ipsi ad instar hedoꝝ ꝺeuiāt per viam auaricie: cupiditatis: et sic ꝺe alijs. quib⁹ ꝺicit xps. Uos nō estis ex ouibus meis: oues mee vocē meā audiunt Joā.x. Itē hedi ꝺicent inuenecūdi verēda oñdēdo: sic ipenitentes et notorij pctōres inuerecūdi sūt qz notorie peccāt ꝛ nō cooperiūt eoꝝ pctā cauda pnie. Si hedi erūt a sinistris vbi tūc erūt capre. i. mulieres cornute? Rñdeo q ibidē cū hedis: pz ergo ordinatio iudicialis. Tertiū est vel erit ꝺiffinitio ſnialis. Ꝺic practice quō xps forte ꝼm aliquos interrogare potent matrē suā ꝛ alios qđ fiendū. Primo ꝺe his q̄ sunt a ꝺextris ꝛc. Zz nō ꝺigneat ꝑsilio alicui⁹: nihimin⁹ tñ volūs honorare matrē suam ꝛ aplos ꝛ aplicos viros in terrogabit eos ꝛc. Quēadmodū salomō sapiētissimus honorādo suos cōsiliarios ipsos interrogabat ꝫ ipse meli⁹ sciret qđ facturus esset. Et licet ꝼm aliquos illud iudiciū fiat mētal⁹, vel ꝼm aliquos vocaliter: siue vocal⁹ ꝛ mētal⁹ ꝼm alios. Ego ꝺicā vobis vt me intelligatis. Tunc xps poterit interrogare matrē suā ꝺicendo. Mater mea: qđ vobis vꝰ faciendū? Rñdebit ꝙgo maria. Ex quo multa fecerūt vobis ꝛ mihi: videt mihi q isti q̄ sunt a ꝺextris: ex quo vixerūt in mūdo iuxta vram ordinationē ꝛc. q̄ sint hic nobiscū in glia Idem ꝺe interrogatione et rñsione apostoloꝝ. Tūc ꝺicet xps. Et ego vt iuder ꝛ ꝺns vniuersalis ꝺico vt fiat ꝓout ꝺicitis Tūc vertēs se ad bonos facie leta ꝺicet ad eos. Uenite benꝺicti ꝑris mei ꝛc. Tūc bonis sibi regratiādo forte ꝺicēt. Hꝫia tibi ꝺne qui natus es ꝺe virgine ꝛc. et statim ꝙtute glie ascēdēt cū angelis in aera Auctoritas. Hoc em̄ vobis ꝺicim⁹ in verbo ꝺni: qz nos q̄ viuimus qui residui sumus in aduentu ꝺi. i simul rapiemur cū illis in nubibus obuiā xpo in aera. et sic semp cū ꝺño erimus. ſ. ad Thes. iiij. Ꝺic etiā practice ꝺe malis q̄ erunt a sinistris quō xps interrogare poterit matrē ꝛ apostolos ꝛ data ſnia irreuocabil⁹ ꝓtra illos vertēs se ad malos terribil⁹ ꝺi. Discedite a me maledicti in ignē eternū ꝛc. Tūc illi flentes facient planctū. Hiere.xx. Maledicta ꝺies in qua nat⁹ sum: ꝺies in qua peperit me mater mea nō sit bñdicta: maledictus vir qui annunciauit patri meo: ꝺi. natus est tibi puer masculus. ꝛ quāto in hoc mūꝺo amores fuerūt maiores: tāto tunc erit vnus ꝓtra alīū peior. ſ. vir cōtra vxorē ꝛ ecōuerso: pꝰ ꝺ filiū ꝛ ecōuerso. Quartū erit executio ꝑpetualis nō vt facīūt aliq ꝺñi q ꝺatā ſniam nūqz exequūt. Ꝺū aūt mali sic fiebūt xps clamare poterit voce magna ꝺi. Inferne aperi os tuū ꝛ degluti oēs impios istos. Ꝺicit xps ꝺe iuda dānādo: bonum erat ei si natus nō fuisset hō ille. Mat.xxvj. Ꝺicit hic glo. ordinaria. Melius fuisset iude nunqꝫ fuisse q̄ ꝺamnatū esse. Deinde xps cum matre ascēdet in celū precedentib⁹ angelis ꝛ cōtātibus et sequentib⁹ sctis sicut venerūt qui qñ oculis corporalib⁹ videbūt solem: lunā: celū ꝛc. ꝺicere pñt xpo cui poterunt loqui vt patri. O ꝺne ista est luna vel sol q illuminat nos. Ꝺe qñ videbūt pulchritudinē celi empyrei in quo quilibet innemet suā cathedrā paratā inter angelos cū noie suo scripto. Ideo xps ꝺicit. Gaudete ꝛ exultate: qz noīa vestra scripta sūt in celis. Luce.x. Tunc quilibet eorū acciepiet coronā glie de manu ꝺei. O qualis honor. Collocabunt in sua cathedra: et sic eternal⁹ stabūt in illa glia. Et de cetero nullus habitabit in isto mūꝺo qō naturaliꝰ pōt ostendi: qz habito fine cessant ea que iunt ad finem ꝼm pꝑm. Et habito termino cessat motus. v. phisicorum.

¶ Dñica. j. aduentus dñi. Sermo. ij.

Ecce rex tuus venit tibi māsuetus. Mat.xxj. Aduentus filij ꝺei in hunc mundū est tripler principaliter. ſ.

Per incarnationem in ventre vinginali.

Per iustificationē in mente humanali.

Per retributionem in iudicio generali

Isti tres aduentus ꝺñi mꝰstice notātur

in cuā.qō hodie legit de hac cā ꝙuis ei⁹ hystoria ptineat ad diē ramox. Prim⁹ in principio vsq; Soluite et adducite mihi. vbi nota quatuor.s.finē ꝓpter quē venit q̄ est pacificatio hois cū deo ꝛ cū angelis et cū seipso ꝛ cū primis ibi. Cū appropin quasset ihesus hierosolymis. Nā hierosolyma pacificatio vel visio pacis interpretatur. ad Ephe.ij. Ipse em̄ est pax nr̄a q̄ fecit vtraq; vnū: ꝛ veniens euāgelizauit nobis pacē. Uia per quā venit est ꝙgo maria. Ber. Virgo egregia ipa est via regia p quā saluator venit ad nos ibi. Et cū venisset bethphage qō interpretat domus oris: qr in aptione oris p ꝓsensu dicēdo. Ecce ancilla dñi ꝛc. fcā est dom⁹ dei. Jō cantat Domus pudici pectoris tēplū repete fit dei ꝛc. Cā quare venit est eminētissima mia diuina ibi Ad montē olivcti ad Ephe.ij. De⁹ q̄ dives est in mia ꝓpter nimiā charitatē snā q̄ dilexit nos cū esse mus mortui pctis quiuificauit nos. Act⁹ ad quē venit q̄ est illuminatio mūdi: non tm̄ p se: sz etiā p discipulos: ꝛ ꝙtū ad gentem iudaicā: ꝛ ꝙtū ad pplm̄ gētilem ibi. Tūc misit duos discipulos ꝛc. Jo.xij. Ego lux in mundū veni: vt oīs q̄ credit i me in tenebris nō remaneat. Scōs i medio. Dicite filie syon. i. aie hūane. Ecce rex tuus venit tibi māsuetus. Nota quatuor circa aduentū istū ꝓpinquitatē adueniētis qr ecce. f. pñs est ad ostiū: iō cito recipiendus. Apoc.iij. Ego sto ad ostiū et pulso: si quis audierit vocē meā ꝛ aperuerit ianuā: introibo ad illū ꝛ cenabo cū illo: et ille mecū. Eius dignitatē: qr rex tu⁹: iō hospitiū preparandū est ei diligēter. Greg. in omel. pēthecostes. Tergat sordes prius operis q̄ deo preparat hospitiū cordis Aduētus vtilitatē: qr venit tibi. i. ad vtilitatē tuā. Jō vehementius desiderādus. Mat.viij. Ego veniā et curabo eū. Aduenietis humilitatē: qr māsuetus. iō imitādus. Mat.xi. Discite a me qr mitis sum ꝛ humilis corde ꝛc. Tertiō in fine ibi. Tur be autē q̄ precedebant ꝛ q̄ sequebant ꝛc. Cōe canticū oīm bonoꝝ erit in die iudicij. Bñdictus qui venit in nole dñi. Mat.xxiij. Nō me videbitis donec dicatis. Benedictus qui venit in nole dñi. Quibus respōdebit xp̄s. Uenite bñdicti pr̄is mei: possidete paratū vobis regnū a ꝓstituone mūdi. Esurivi em̄ et dedistis mihi ꝛc. Mat.xxv. Diuersum erit canticū malox hierem̄.xx. Maledicta dies in qua natus sum: dies in qua peperit me mater mea non sit benedicta ꝛc. Quibus respondebit christus. Discedite a me maledicti in ignem eternum: qui paratus est diabolo et angelis eius. Matthei.xxv.

¶ Dñica.j.aduētus. De aiabus. Ser.iij

Gaude filie syō. Ecce rex tuus. Mat.xxj. Scōm materiā quā volo predicare hoc sermone verbū ꝓpositū est verbū dei ad sanctos angelos vt loquant amicabiliter aie sancte bone ꝛ iuste ab hac vita recedenti tanq̄ conciui eorū et coheredi dicentis. Dicite filie syon. i. aie sancte qñ representat regi christo per angelos dicētes aie. Ecce rex tuus qui tā ardēter desiderasti: amasti: et cui tam fideliter seruiuisti. Jurta ꝓsecutionē huius intellectus inuenio in sacra scriptura q̄ aia nolatur quadrupl'r: siue sit bona siue sit mala: iurta quatuor operationes ipsius anime nouiter i hoc mundo recedētis: ex quolibet opere anima nominatur ꝓprio nomine.

Primū opus aie est exitus corporalis.
Secundum ambulatio spiritualis.
Tertium introitus patrie celestis.
Quartum premiatio meritalis.

Ex ꝓmo opere si aia sit sancta ꝛ bona nominatur filia principis. Si autem mala: dicitur filia latronis.

Ex scōo opere si est bona ꝛ filia syon.
Si est mala dicitur filia edom.
Ex tertio si est bona ꝛ filia iuda.
Si sit mala ꝛ filia babylonis.
Ex quarto si sit bona ꝛ filia hierlm.
Si sit mala dicitur filia belial.

¶ Ecce hic tota materia de scōo opere xp̄s sanctis angelis loquit in themate. Dicite filie syon. Primū opus aie nouiter recedētis de hoc mūdo est exit⁹ corporalis. opz em̄ dimittere corp⁹: ꝛ si aia sit bona sancta ꝛ penitēs ꝛ ꝓtrita ꝛ cōfessa: remisit satisfecit: nō erit sola de hoc mūdo: qr si ē in puncto credūdi de corpore: subito angelus bonus custos ipsius q̄ preuidit horā mortis sue ascendit ad xp̄m: q̄ lz sciat oīa tñ pōt sibi dicere q̄ facim⁹. Cui dicere ꝓt angel⁹. Dñe: talis quē cōmēdastis mihi vixit in bonis operib⁹: suauit ꝓceptaꝝ

nolvit viuere ꝓm sensualitatē: sz iurta vestrā voluntatē: nec ꝓm suas inclinationes sed ꝓm vras ordinatiōes mō est in articulo mortis: statim tūc xp̄s mittit filios ꝛ filias si q̄s hz in paradiso ad sociandū aiam illā q̄ꝛ vt pie credit. et hoc patet ex multis miraculis: ꝛ qñ aia exit de corpore stati videt angelos ꝛ filios q̄s optime cognoscit: ꝛ noiat ipsos angelos filios ꝛ filias que honorifice associat ab eis Ex isto ope aia ꝛ filia principis. Nō illi⁹ qr sicut filia principis in die nupciaꝝ nō vadit sola cōā spōso: sed notabilr associata baronib⁹: militib⁹ ꝛ scut: feris: sic aia bona ꝛ sctā ag̃elis. Autoritas. Quid videbis in sunamite: nisi choros castroꝝ q̄s pulchri sunt gressus tui in calciamentis filia ꝓncipis. Can.vij. Nota sunamitis interpt̄ mortificata: qr ꝓsona sctā ꝛ bona in hoc mūdo mortificat cor⁹ suū ꝓ pniaz ipm castigādo: eo q̄ inclinat ad vitia et pcā. Jō dicit apls. Mortificate mēbra vra que sunt sup terrā. ad Col.iij Quid ꝙ videbis in sunamite. i. ꝓsona ꝓ pniaz mortificata nisi choros castroꝝ i. angeloꝝ qui dicuntur castra dei: ita vocauit eos iacob cū sibi in itinere obuiarent dicēs: castra dei sunt hec. Señ.xxvij Quā pulchri sūt gressus tui. i. passus virtutū: qr sicut pedibus ambulam⁹ in hoc mūdo: sic virtutib⁹ et opibus meritoꝝ ambulam⁹ ad deū. Dauid. Jbūt de virtute in virtutē videbit deus deoꝝ. i. angeloꝝ in syon. ps.lxxxiij. ita vitūs pctis et malis opib⁹ ambulam⁹ ad infernum: qr sicut optima calciamēta ornāt ꝛ decorant pedes ita intētiones recte ornāt et decorāt bona opa nr̄a. Quā pulchri sunt gressus sui. f. virtutū ꝛ bonoꝝ opeꝝ. i calciamētis. i. intētionibus rectis ꝓsus deū filia ꝓncipis. Per oppositū aūt si aia sit mala ꝛ impenitēs ꝛ filia latronis. Nō qr sicut qñ latro data sntia ꝓtra cū dz duci ad furcā ꝛ ad portā carceris sunt sagiōes expectātes eius exitū. Jta de aia impenitēte filia latronis ade q̄ ꝙ volūtatem ꝛ ꝓceptū dei de orto paradisi furatus fuit fructū vetitū: ꝓp qō ibāt oēs ad furcā infernī. Nota ꝙ furātes fructus. Jta pctōr ꝙ ꝓceptū dei furat fructus de arbore superbie. de q̄ precipit de⁹ ne homo comedat. Cuius fructus sunt vanitas: pōpositas: vana gl'ia: presumptio: de ꝙbus latro. i. pctōr recipit. Jdē de arbore auaricie: cuius fructus sunt vsura: rapina: retentio: calūnia: fraus ꝛc. Idem de arbore luxurie cuius fructus sunt fornicatio: adulterium: incestus: raptus ꝛc. Idē de arbore inuidie cuius fructꝰ sunt odium: rācor: mala voluntas: diffamatio ꝛc. Idem de arbore gule cuius fructus sunt comessationes: ebrietates: ieiuniꝝ fractiones ꝛc. Idē de arbore ire: cuius fructus sunt vindicte: vulnera dāna ꝓpter hec i exitu aime de carcere corporis expectans sagiones inferni filiā latronis. Autoritas. Nūc vastaberis filia latronis. Michee. v Dicit aia mala ꝓ se ꝛ alijs. Obsidionem posuerunt sup nos. ibidez. Jta est tūc de ista misera aia sicut de ista pdice i mata intra quā est a venatorib⁹ obsessa: ita de aia. Caro est mata intra quā est aia abscondita: ꝛ in morte compellit exire baculis doloꝝ ꝛ ifirmitatū. dauid. ps.xvij. Circūdederunt me dolores mortis. Canes aūt inferni stāt in circuitu ꝛ pōt dicere misera aia. Circundederūt me canes multi. ps.xxj. Falcones in aere: sunt demones in media regione cōmorātes. Jō pōt dicere aia. Obsidionē posuerunt super nos. Ad quā demones. Nunc vastaberis nunc: sez in exitu de corpore: vastaberis. i. destructa eris filia latronis. i. pcatoris impenitētis. Scōm opus ipsius aie. Post exituz a corpore est ambulatio spūalis. Corpus remanet ibi: aio aūt vadit ad sursum versus celū si est bona: vel deorsum versus infernū si est mala: ꝛ hec ꝛ ambulatio spūalis: qr spūs vadit sine corpore. Nota quō ad hinc vsq; ad celuz empyreū est via longissima: et in media regione est maxima multitudo demonū qui ibi remāserunt qñ de celo ceciderunt Mō videamus quō aia de quo poterit transire. dico q̄ si aia est bona ꝛ sctā ꝛ sanctis angelis sociata demones fugiunt ꝛ dimittunt eā in pace: ꝛ aia videt eos ꝛ cognoscit ipsos a ꝙbus in hoc mūdo suit tentata: ꝛ cuilibet dicere poterit. O ꝓditor nūquid tu es leuiathā q̄ tētasti me de superbia ꝛc. Sed deus sua mia me iuuit. Jdez de māmona: asmodeo ꝛ ceteris: ꝛ sic aia sancta transit libere sine timore. Ex illo aspectu aia bona ꝛ filia syon. i. speculatōis. autoritas. Nō trāsibit sup eos vl'ra exactor qr nūcvidi oculis meis: exulta sat

filia syon. Zach. ix. Nota exactor sīgt diabolū q̄ exacte ꝓuocat hoiem ad peccādū nā transibit sup eos vl. Ecce āre ōt thesaie sctē. Dicite filie syon. Si ꝙ anima sit mala vadit ad infernū z nō ōr filia syon sed filia edō que interpretat sanguinea. qz pctā mortalia in sctā scriptura dicunt sanguis. Ideo dō. post pctā sua ozādo dicebat ad dñm. Libera me de sanguinib⁹ id est pctis. de⁹ deus salutis mee. ps. l. ꝓpter hoc aia ipenitens z pctis plena ōr filia edō. Autoritas. Filia edō q̄ habitas in terra hus ad te q̄s ꝓueniet calix z inebriaberis atq; nudaberis. Treñ. iiij. Nota hus. i. ꝓsiliatoris seu festinātis qz diabolus ōr festinās: qz festinater peccauit: qz statim q̄n fuit creatus voluit perficari deo z multi angeli sibi cōsēserunt: ideo facti sunt demones: z multi sibi ꝓtradixerunt. Pro dictoꝝ intelligentia nota q̄ demones nō sunt natura mali vl naturaliʒ ꝓpria volūtate. vt dicit Dionyꝫ. iiij. c. de diuis noib⁹. cui⁹ rōnē ponit. b. Tho. i. ꝑte. q. lxiij. ar. iiij. qz q̄libet natura intellectualis hʒ ordinē ad bonū vl̄e qō pōt apphendere z qō est obiectū volūtatis. mō si sit aliq̄d cui⁹ natura ordinet i aliqō bonū fm cōem boni rōnē hoc fm suā naturā nō pōt tēdere i aliqō malū: sʒ demōes sunt sube itellectuales. igr nullo mō pñt hfe inclinationē naturalē i aliqō qōcūq; malū: z iō nō pñt naturaliʒ esse mali. vñ Aug. x. de ciui. dei reꝑhēdit porphiriū ꝙ hoc ꝙ poꝛ. dixit q̄ demōes erant naturaliter fallaces. dicēs eos nō naturaliʒ esse fallaces: sʒ ꝓpria volūtate. vt ōt. s. Tho. in so. ad ꝓmū. Oēs em̄ angeli boni z mali fuerūt i gra a deo creati: vt dicit. b. th. in. j. ꝑte. q. lxij. ar. iij. dicit em̄. b. Aug. xij. de ci. dei ꝙ deꝰ sil̄ erat i eis ꝑdēs natura z largiēs gram. ageli tñ i gra creati peccare potuerūt: qz nō fuerūt i gra ꝓfirmati: vt dicit. b. tho. q. lxiij. ar. j. imo de facto aliq̄ peccauerūt q̄ z demones effecti sunt fm illō Job. xiij. In angelis suis reperit ꝓuitatē a creatione sua vsq; ad pctm̄ z a paradisi expulsiōe vir trāsiuit spacium vni⁹ momēti. cece quō fuit festinās. q̄ hitas i terra hus. i. festinātis ad te q̄s ꝓueniet calix. de q̄ Joan. Bibent de vino ire dī qō mixtū ē mero i calice ire ipi⁹. apo. xiij. z inebriaberis: qz sicut ebrius nescit q̄d facit: sic nec aia q̄n sentit penas itolerabiles inferni. z nudaberis. s. meritis: gaudijs z oibus bonis. Cauete ḡ ne aia vra sit filia edō. Tertiū opꝰ ē introitꝰ patrie celestiʒ qz si aia sit bona intrat patriā paradisi: si mala patriā inferni. Ex igressu paradisi dr filia iude: ex igressu inferni filia babylonis. Postq; aia est a corpe egressa cū illa honoꝛabilis comitatus intrat celū empyreū: z vidēs illā ineſtimabilē pulchritudinē celi admirat valde. et aie beatoꝝ z sancti angeli vident aniam nouiter intrantē z regratiant deo z salutare eā pñt di. O bñdicta creatura: bñdicta dies z hoꝛa in qua dimissi sti pōpā: vanitatē ꝛc. et fecisti pniam. Que stupefacta rndere poterit. Nō nobis dñe nō nobis: sed noi tuo da gliam. Ex isto introitu aia ōr filia iude. Auctoritas. Audiuit et letata ē syon: z exultauerūt filie iude ꝓpter iudicia tua dñe. ps. xcvj. No. letata est syon. i. aia sctā q̄ ōr filia syon propter egressum spūalē: z exultauerūt filie iude i. confidētes ex ingressu paradisi pp iudicia tua dñe. Que quidē iudicia sunt sex. tria in hoc mūdo: z tria i alio q̄ attribuūtur deo. Primū iudiciū in hoc mūdo ē cōtritio cordis: qñ hō dolet de pctis z recipit bonū ꝓpositū ꝙuertendi di. O miser q̄d erit de me: ego sum religiosus ꝛc. Dic de quolibet statu. Ecce pmū iudiciū in q̄ pctōr iudicat ꝙ corrigat se. Scōm ē oris ꝓfessio. qñ hō dicit ꝓfessori oia sua mala et pctā tanq; iudici z hoc iudiciū est necessariū: qz de glādula curāda necessariū est vt ide exeat corruptio. Idē de pctōre Et qñ ꝓfessor q̄ est iudex dicit hʒ q̄ video ex dictis vris. vos estis supbus ꝛc. iō decetero humilietis vos. Idē ō alīs. tunc ꝓfessor vt iudex absoluit eū. Tertiū iudicium est corpis afflictio. optimū iudiciū est castigare carnē ne castiget in alio mūdo a sagittonibus inferni. In alio mundo sunt alia tria iudicia. Primū est associatio sanctoꝝ angeloꝝ in exitu aie a corpe ex quo aia fuit in hoc mundo associata virtutibus z opib⁹ bonis iudicat dñs vt tunc associetur aia sctis angelis vt pie credendū est. Scōm est demonū fugatio in media regione aeris. iudiciū est rectū ex quo aia in hoc mūdo fugit z vitauit tētationes demonū ꝙ tunc ipsi fugiant et permittant eā libere trāsire. Tertiū ē ipsius aie cōmendatio z laudatio i introitu paradisi: ex quo aia in hoc mūdo bñdixit z laudauit deū: iudicat deꝰ vt in introitu paradisi laudet z cōmendet a sanctis angelis z aniab⁹. Ecce quare dicit. Exultauerūt filie iude ꝓpter iudicia tua dñe. Mō girachartā ꝙ oppositū si aia sit mala z impenitens intrat patriā inferni. Dic q̄n est in ianua inferni. quo statim aperit z exit inde fetidus fumus de sulphure z horribilis. Et aia misera flens z clamās dicere ꝓt. O miseraz huc intrabo z q̄d forte erit de me vltra. vltra dicūt de mones: traditor qz hꝰ opzvos stare i eternū. Et ex isto introitu aia ōr filia babylonis. i. ꝙfusiōis: qz sicut in padiso est optima ordinatio angeloꝝ z sctoꝝ: ꝙ oppositū in inferno est ordinatio z ꝙfusio. Ubi nullus ordo ſʒ sempiternꝰ horroꝛ inhabitat. Job. xiij. Jō aia ōr filia babylonis. Autoritas. Filia babylonis miſa. Beatus q̄ retribuet tibi retributiōez tuā quā retribuisti nobis. ps. cxxxvj. Ꝙba sūt sanctaꝝ ꝑsonaꝝ. Btūs. s. est ille q̄ retribuet tibi retri. ꝛc. Qz i hoc mūdo pctōres mali ꝓsequunt bonos ipis multiplr iniuriā dō dicēdo hypocrita beghart ꝛc. z in hoc mūdo a nullo reꝑhendunt: ſʒ in alio mūdo grauiter punient a deo. Jō btūs q̄ retri. ti. ꝛc. Quartū opꝰ est recipe ꝓmū meritale: vl in celo si est bona: vel inferno si est mala. Dic quō ex q̄ aia sctā est in paradisum introducta venit ad cathedraz xpi: cui ꝙuote osculat manꝰ z pedes etiā ꝙgini marie q̄b⁹ reꝯtiat vt ꝓbabile est ꝛc. z ibidē a xpo coronat corona glie. Autoritas. Accipiēt regnū ḡcouis: z ꝙvadema spēi de manu dñi. Sap. v. Demū colloca tur in cathedra glie in aliq̄ ordine angeloꝝ vbi erit eternaliʒ in pace ꝙtinua. ex q̄ aia ōr filia hierlm q̄ interꝑtat pacifica. Autoritas. Letare z exulta in oi corde filia hierlm ablstulit dñs iudiciū tuū: auertit inimicos tuos. Rex isrl dñs in medio tui: nō tiebis malū vltra. Sopho. iij. Nota differētiā inter leticiā z exultationē: qz letitia ꝙsistit int in corde: exultatio autē ꝙsistit in corpe z oñdit extra. vñ exultatio ās extra saltatio ꝓe gaudio. Sic hꝰ gratia qñ ōr vobis. filiꝰ vester est sanus, vos de hoc hētis letitiā: ſʒ si dicat vobis q̄ filiꝰ vester sctūs est ep̄s vel cardinalis: tūc hētis etiā exultationē. sic aia sctā qñ intrat paradisuz hʒ letitiā: ſʒ in die iudicij maximā habebit exultationē qz tūc gliaz leticia aie saltabit extra p redūdantiaz qz sicut mō esse aie cōicat corpi: ita etiā esse glie ipsi⁹ aia cōicabit corpi. Ecce āre dicit autoritas. Letare z exulta. ꝛc. Per oppositū si aia est mala recipit in iferno ꝓmiū suū iuxta pctā: mala opa q̄ fecit. Ꝙbīgra. Si in hoc mūdo ꝑsona fuit supbauana: ꝙpōsa: se sup alios elcuādo: talis aia in iferno recipit salariū: qz ibi humiliat i maxis penis: z calcat pedib⁹ demonū. Si ꝙ fuit ꝑsona auara: vsuraria: crudelis z sine mia: i mōte mittit aia in pūbū liq̄factū: z ibi coqt ꝛc. si luxuriosa: ponit in veru cū meretrice sua ad instar ciꝛogilloꝝ. z ibi se calefaciūt. Sic iracūda aia ē in ꝓtinua guerra z diuisionib⁹. z sic de alijs pctis. Et ex hoc aia dānata ōr filia belial. Autoritas. Quasi vna de filiabus belial. j. Reg. j. Belial dupl̄ interꝑtat. ꝓmo belial. i. sine iugo. scōo belial. i. absq; dño. Prima interꝑtatio oñdit q̄re aia dānat: qz fuit absq; iugo. scōo qꝛ deꝰ imposuit nobis iugū ꝓceptoꝝ dī. Tollite iugū meū supvos z discite a me: qz mitis sum z hūilis corde. z inuenietis requiem aiab⁹ vris. Jugū em̄ meū suaue est z onꝰ meū leue. Mat. xi. Leue est qui pōderis: qz solū. x. libraꝝ. Prima est. Nō habebis deos alienos ꝛc. Multi nolūt iugū istud portare. ecce absq; iugo. q̄libz vult vivere ad libitū iuxta suas inclinatiōes malas z nō curat qō ꝓcepit dñs. ecce hic culpa ꝓpt hoc seq̄t pena quā hʒ aia in inferno qō oñdit in scda interꝑtatione absq; dño q̄ nūq; videbit: qz sibi in hoc mūdo nō obediuit. Qō est ḥ ad clarificandū itelectus nros. āre deus dānat eternaliʒ aiaz nunq̄d sufficeret ꝙ tm̄ duraret pena q̄s tum culpa seu pctm̄. f. tm̄. ꝙ pctō. vt si pec catū durauit ꝙ hoꝛa siue ꝙ die vel ꝙ mensem vel ꝙ annū ꝛc. ꝙ tm̄ duraret pena. et hoc esset iustū z rōnabile. Sʒ ꝙ pctō vniꝰ hoꝛe vl̄ diei ꝛc. ꝙ aia dānat eternaliʒ hoc nō vl iustū z rōnabile. Pro rnsione scien dū ꝙ q̄diu ania est vnita z ꝓuncta corpori essentialiʒ aia recipit aliquas condiciones a corpoꝛe vt socias socio. Cōditio corporis est ꝙ est mutabile z variabile qz mō est sanū: mō infirmū: mō letū: mō triste: mō calidū: mō frigidū: ꝛc. hanc cōditionē recipit aia a corpe q̄diu est sibi cōiuncta: licet de se sit ꝛmmutabilis z inua-

rabilis. Sz vnita corpi est mutabilis: variabilis: qz ẽ mõ sit bona: põt esse mala ꝛ econuerso. mõ est in gra dei: modo in ira ꝛ in pctõ: mõ deuota: mõ indeuota. Autoritas. Corpus qd corrũpit aggrauat ani mã. Sap. ix. f. tralyẽdo ipla ad ꝓditiões corpis: ẽ a corpe aia sepata efficit immutabilis ꝛ inuariabilis: qz si in gra recedit a corpe ita cõfirmat in ea ꝙ nõ põt ipsam pdere nec amittere aliq mõ: nõ hẽbit eternaľ gloriã. Si aũt recedit a corpe in culpa ꝛ pctõ ita ꝙfirmat ꝛ obstinat in ipso ꝙ nõ põt penitere nec ab eo exire: nõ eternaliter hẽbit penã. ꝟbigfa. si aia i morte recedit a corpe in culpa seu pctõ supbie ꝛc. sic obstinat ꝛ ꝙfirmat in illa ꝙ nõ põt penitere. Idẽ de aliis pctis. Autoritas. Si ceciderit lignũ ad austrũ aut ad aq̃lonẽ: in q̃cũq; loco ceciderit ibi erit. Eccl'as. xj. Loquit de hoie q̃ estvt arbor plãtata in viridario ecclie. Marci. iiij. Video hoies velut arbores scindit ꝑ morte corpalem Jaz em̃ securis ad radicẽ arboris posita est. Mat. iij. Auster q̃ est pars calida et humida significat ꝓsonã que est in statu gre q̃ est calida ꝑ ouotionẽ: ꝛ humida ex pctõ ꝓtitõe lachꝛymãdo. Aq̃lo qui est pars frigida ꝛ sicca sigt psonã q̃ nõ est in gra dei q̃ est frigida ex ideuotiõe: ꝛ sicca ꝛ sterilis ex opib' mie ꝛ pnie. Dicit ergo. Si ceciderit ꝛc. Exquo ꝙ pctm̃ seu culpa durat eternaľ in aia: iõ pena erit ẽt eterna. ptz rõ. Tu forte credebas aniã recedẽs ꝑ mortẽ corpalẽ ꝙ dimitteret pctm̃ ꝛ culpã qõ nõ facit nisi i gra recedat. Jõ mõ est hora penitẽdi. Ecce q̃ľ aia dãnata ỏr filia belial. sine iugo vel absq; dño. ¶ Pro dictoꝝ pleniori intelligẽtia. Nota ꝙ. b. Tho. iiij. scrip. di. xlvj. q. j. ar. iij. hãc monet q̃nẽ. Utꝝ ex diuina iustitia inserãt pctõribus eterna pena. Ad quaz vt supra rñdet ꝙ sic loquendo de culpa mortali: qz duratio pene nõ rñdet durationi culpe. Dicit aug. xxj. de ciuita. dei. Nõ em̃ adulteriũ qõ in momẽto tpis per petrãt momẽtanea pena punit: etiã sm̃ leges humanas. Sz duratio pene respicit dispositionẽ peccãtis. Q̃ãz em̃ ille q̃ peccat in aliqua ciuitate er ipso pctõ efficitur dign' vt totaľ expellãt a societate ciuitatis: vel ꝑ exiliũ ꝑpetuũ vel etiã per mortẽ. Q̃ãꝛo nõ reddit dign' vt totaliter a societate ciuium excludãt: ꝛ ideo vt possit esse q̃nciẽs mẽbrũ ciuitatis pena ei⁹ longãt vel breuiãt sm̃ qõ eius expedit correctioni: vt in ciuitate q̃nciẽter ꝛ pacifice viuere possit. Ita ẽt sm̃ diuinã iustitiã aliquis ex pctõ dign' reddit penitus a ciuitatis dei ꝙsortio separi qõ sit ꝑ omne pctm̃ quo quis ꝫ charitatẽ peccat qui est vinculũ vniens ciuitatẽ ꝓdictaz et ideo ꝑ pctõ mortali qõ est ꝫtũ charitati aliq̃s in eternũ a societate sctõꝝ exclusus eterne pene adũcit. Qõ autem pena quã ciuitas mũdana infligit ꝓpetua nõ reputat: hoc est ꝑ accñs. inq̃stũ hõ nõ ꝑpetuo manet vel inq̃stũ etiã ciuitas ipsa deficit. Uñ si hõ in ꝓpetũ viueret pena exilij ꝛ seruitutꝭ q̃ ꝑ legẽ humanã iferũt in eo ꝓpetuo pmaneret. Qui ẽo hoc mõ peccãt: vt tñ nõ reddant digni totaľ separari a sctẽ trinitatis ꝙsortio sicut peccãtes veniaľ tãto eoꝝ pena erit breuior vel diuturnior: ꝛtomagis vel min⁹ purgabiles erũt sm̃ ꝙ pctã eis plus vel minus inheserũt: qõ in penis hui⁹ mũdi et purgatorij sm̃ diuinã iustitiã fuaľ. Inueniunt ꝛ alie rõnes a sctis assignate: q̃re iuste ꝑ pctõ tpali. f. mortali aliqui pena etna puniant. Una est: qz peccauerũt ꝫ bonũ eternũ dũ ꝓtemperãt vitã eternã. Et hoc est ꝙ aug. in li. ꝓdicto dicit: factˀ est malo dign' etno: qz hoc i se pemit bonũ qõ eẽ posset etnũ. Alia rõ: qz hõ i suo eterno peccauit. Uñ dicit gre. in. iij. dyalo. ꝙ ad magnã iustitiã iudicantꝭ ptinet vt nũq̃ careãt supplicio qui nunq̃ carerevoluerũt pctõ. Et si obũciaľ ꝙ quidaꝫ peccãtes mortaľ ꝓponũt vitã suã in melius q̃nq; cõmutare: ꝛ ita sm̃ hoc nõ eẽnt digni eterno supplicio: vtrũ. dicẽdũ ꝙ ex hocipo ꝙ mortaľ peccat finẽ suũ i creaturã ꝫstituit: ꝛ qz ad finẽ vite totaꝝ vita ordinat: iõ ex hocipo totã vitã suã ordinat ad illud pctm̃: ꝛ vellet ꝑpetuo i pctõ pmanere: si hoc eẽt sibi ipune. Et hoc ẽ ꝙ gre go. dicit. xxix. moral. sup illud Job. Est mauit abyssum q̃si senescentẽ. Iniq̃ iõ cũ fine deliq̃rũt: qz cũ fine vixerũt: volnissent q̃ppe sine fine viuere: vt sine fine potuissent in iniquitate pmanere. Põt ꝛ alia. f. tertia rõ assignari q̃re pena pcti mortalis sit eterna: qz ꝑ eã ꝫ deũ qui est infinitus peccatur: vñ cũ non possit esse infinita per intẽtionẽ: qz creatura nõ est capax alicuius qualitatis infinite requiritur ꝙ

fit saltẽ duratione infinita. Est ꝛ quarta rõ ad hoc idẽ qz culpa manet ieternuz q̃ culpa cuz nõ possit remitti sine gra quã hõ nõ ꝑt post mortẽ acquirere: nec ꝺz pena cessare q̃diu culpa manet. Cõfirmãt qõ dictũ est per id qõ ỏr Matt. xxv. Jbũt hi. f. pctores i suppliciũ eternũ. Itẽ sicut se hz premiũ ad meritũ: ita pena ad culpam. Sz sm̃ diuinã iustitiã merito tpali. debeť premiũ eternũ. Joã. vi. Ois qui videt filiũ hois ꝛ credit in eũ hz vitã eternam: ergo ꝛ culpe tpali sm̃ diuinaz iustitiã debeť pena eterna. Preterea sm̃ phz v. ethi. Pena tarãt sm̃ dignitatẽ eius in quẽ peccãt. Uñ maiori pena punitur qui percutit alapa principẽ q̃s aliũ quẽcuq; ẽz qui peccat mortaliter peccat ꝓtra deũ cuius precepta transgreditur: ꝛ cui⁹ honorẽ aliis impartitur dũ in alio finẽ constituit. Maieꝛtas antẽ dei est infinita: ergo quicũq; mortaliter peccat dignus est infinita pena: ꝛ ita iuste pro pctõ mortali aliquis perpetuo punitur. Hec sanctus Tho. vbi. s. Idem ponit. j. ij. q. lxxxviij. ar. iij. vbi concludit ꝙ pctm̃ mortale quãtum est de se inducit reatuz pene eterne. Idem scõo scripto. dist. xlij. ar. v. in quo ponit differentiam inter pctm̃ veniale et mortale per penã eternã ꝛ tẽporalẽ. Me aiabus aũt que non statim vadũt ad paradisum: qz nõ sunt ꝓdigne nec perfecte penitentes: nec vadunt ad infernũ: quia ante mortem habuerũt contritionem de pctis: ꝛ fecerũt ꝙfessionẽ ꝛ nõ satisfactionem. Tales vadunt post mortẽ corporis ad purgatoriũ ad purgãdũ pniam: qua cõpleta introducunt in celũ. Pro dictoꝝ maiori intelligẽtia querit vtrũ post hãc vitã sit purgatoriũ. Ad hãc questionem respõdet sctũs Tho. iiij. scrip. xxj. di. q. j. ar. j. q. j. ꝙ sic: qz de necessitate fidei ẽ ponere purgatoriũ. Qz iustitia hoc exigit: vt peccatũ ꝑ pena debitã ordinet: nõ multi sunt qui absoluti sunt ꝛ quib' culpa est dimissa: ẽz nondũ compleuerũt penitentiã: eo ꝙ per ꝓtritionẽ deleta culpa non tollitur ex toto reatu pene: nec etiaz semp venialia dimissis mortalib' tolluntur: quibus restat aliqua pena tpalis pficiẽda ꝛ iõ opz ꝙ taliter decedẽtes post ꝓtritionẽ de pctis ꝛ absolutionẽ ante satisfactionẽ debitã post hanc vitã puniãtur. Et ita ỏz locũ dare in quo tales aie puniaňt. Et hic ỏr purgatoriũ. Et iõ illi qui purgatoriũ negãt: ꝫ diuinã iusticiaz loquũť: ꝛ ꝓpt hoc erroneũ ẽ ꝛ a fide alienũ. hoc idem tz Greg. nicenus qui dixit. Si aliquis xpõ amico ꝑsentes in hac vita purgare pcã min⁹ potuerit post trãsitũ hinc per purgatoriũ ignis ꝛstationẽ expedire. hoc pdicam⁹ dogma fitatis seruãtes: ꝛ ita credimus. Hec ille. Hoc etiaz vniuersalis ecclia tz ꝑ defunctis orãs vt a pctis soluanť: qõ nõ potest nisi de illis qui sunt in purgatorio intelligi. Ecclesie autẽ auctoritati q̃ũq; resistit hereticz icurrit qõ ꝙfirmať. Qz ỏr. ij. Macha. xij. Sancta ꝛ salubris est cogitatio ꝑ defunctꝭ exorare: vt a pctis soluantur. Sed ꝑ defunctis qui sunt in paradiso non est orãdũ: qz illi nullo indigẽt. Nec iterũ pro illis q̃ sunt in inferno: qz illi a peccatis solui nõ possunt: ergo post hãc vitã sunt aliqui a pctis nondũ absoluti: q̃ solui possunt et tales charitatẽ hñt sine q̃ non fit peccatoꝝ remissio: qz vniuersa delicta operit charitas. Prouer. x. Unde ad mortẽ eternã non deueniẽt: qz qui viuit ꝛ credit in me nõ morieť ieternũ. Joã. xj. Nec ad gloriã inducentur nisi purgati: qz nihil immundũ ad illã gueniet: vt ptz Apoc. xxj. vbi ỏr. Nõ introibit in ea aliq̃d coinquinatũ ergo aliq̃ purgatio restat post hãc vitã: ꝛ sic est ponendũ purgatoriũ. Idez ponit. f. Tho. iij. ꝫ gentiles. ca. xcj. Item idẽ est ignis inferni ꝛ purgatorij: vt dicit s. Tho. vbi. s. f. iij. scrip. dist. ij. q. j. ar. j. q. v. Et ignis purgatorij est eternˀ ꝑm substantiã: ẽz tpalis sm̃ effectũ purgationis. Dicit em̃. b. Greg. ꝙ sicut sub eodẽ igne aurũ rutilat ꝛ palea fumat. Ita sub eodẽ igne pctõr crematur ꝛ electˀ purgat. Ergo idẽ est ignis iferni ꝛ purgatorij. Stultum est tñ differre satisfactionẽ vsq; post mortẽ: q̃uis possit in purgatorio fieri et fit pene solutio. Quiavt dicit sctũs Thomas: vbi supra. questiuncula. iij. Pena purgatorij minima: excedit maximam penam huius vite. Est enim in purgatorio duplex pena: vna dãn inquantũ. f. retardantur a diuina visione: alia est sensus ꝛm quod ab igne corporali puniuntur. Et quantum ad vtrũq; pena purgatorij minima: vt dicit sanctus Thomas vbi supra: excedit maximam penam presentis vite. Quanto enim aliquid ma-

gis desiderat: tãto ei⁹ absentia est modestior: & qr affectus quo desiderat summũ bonũ post hanc vitã est intẽsissimus: qr non retardat affectus mole corporis. Et etiã qr terminus fruẽdi summo bono tã aduenisset nisi aliqđ impediret. Jdeo de tardatione maxime dolent. Et ista pena est maxima pena. Sil'r etiã cũ dolor non sit lesio: sed lesionis sensus: tãto aliquis magis dolet de aliquo lesiuo quãto magis est sensitiuũ. Unde lesiones que fiũt in locis maxime sensibilibus: sunt maximũ dolorẽ causantes. Et qr totus sensus corporis est ab aĩa: ideo si in ipsam aĩam aliquod lesiuũ agat de necessitate oz q maxime affligat. Quod aũt aĩa ab igne corporali patiat ad presens supponitur hoc eĩm sanctus Tho. iĩj. di. xliij. in fine distinctionis pulchre. pbat. Et hoc pz ex sñia dñi. Mat. xxv. Jte maledicti in ignẽ eternũ q̃ parat⁹ est diabolo & ãgelis ei⁹. Et iõ ptz q pena purgatorij ẽ̃tũ ad pẽ dãni & sensus excedit omnẽ penã istius vite. Quidã aũt assignant rõnem ex hoc q aĩa tota punitur: nõ aũt corpus. Sed hoc nihil est qr sic pena dãnator̃ eẽt minor post resurrectionẽ ẽ̃ ante: qõ est falsum. hec scẽs Tho. vbi. s̃. Stultuz igit est vsq; ad purgatorij differre penitẽtiã & satisfactionẽ. Purgant aũtẽ in purgatorio. vt dicit sanctus Tho. vbi. s̃. q. j. arti. j. q. v. electi sola diuina iustitia: nõ ministerio demonũ quor̃ victores extitẽt: nec ministerio angelorũ q̃ ciues suos nõ tam vehementer affligerẽt. Sed tamen possibile est q eas ad loca penarũ deducant. & etiã ipsi demões qui de penis hominũ letãtur eas cõcomitant & assistunt purgãdis: tũ vt eor̃ penis satient: tũ vt in eaꝫ exitu a corpore suo aliqđ ibi reperiant. hec. s. Tho. vbi. s̃. De istis etiã dicit christus angelis. Dicite filie syon &c. pro earum consolatione. Deo gratias.

¶Dñica prima aduentus dñi. Ser. iiij.

Jte in castellum quod cõtra vos est. Mat. xxj. Sermo noster est quo mõ oportet nos parare in hac vita vt vadamus ad gloriã eternã finaliter. Materia erit vtilis & proficuosa: sed vt sit deo acceptabil' et gratiosa saluteẽ virgo maria gloriosa

Jte in castellũ &c. hoc verbũ ad literam dixit xps duobus discipulis suis quos mittebat in hierl'm di. Jte in castellũ &c. xps ciuitatẽ hierl'z vocabat castrũ: qr habebat conditiones castri ad kam quãtũ ad situ: & quantũ ad fortitudinẽ magnaz quã habebat in muris: turribus: fortalitijs & huiusmodi: & erat in alto posita ad instar castri fortissimi & q̃si inexpugnabilis. iõ dicit. Jte in castellũ q̃ ꝓra. i. ante vos est. fz spũal'r maxime anagogice ab ana quod ẽ sursuz & agoge ductio: quasi sursum ductio. celestis gratia dicitur castrum siue ciuitas propter tria. vl' ꝓpter tres proprias conditiones castri.

Prĩa qr castrũ est citũ i loco alto & eminẽti fed nihil creatũ ẽ alti⁹ celo empireo.

Scda qr castrum est inexpugnabile.

Tertia qr ẽ̃ pulsuz de oib⁹ necessarijs ¶Primo est in alto positum. Dõ. ps. xc. Altissimũ posuisti refugiũ tuũ. Nota altissimũ. Alti sunt montes & elemẽta: sed altiores sunt celi lune: mercurij &c. sed super oẽs altissimũ est celũ empireũ intantum q̃ phĩci nõ peruenerũt ad eius cognitionẽ: qr non potuerũt tantũ ascendere. Dicit sanctus Tho. ij. scrip. di. ij. q. ij. arti. j. vbi querit. Utrũ celũ empireuz sit corpus: q̃ celũ empireũ rõne inuestigari nõ potest: qr quicq̃d de celo cognoscim⁹ hoc est aut per visum aut per motũ. Celum aũt empireuz nec visui subiacet nec motui: vt habeẽ in ifa. ij. sniaꝫ. di. ij. fz p auctoritatẽ ẽ habitũ & est corpus illõ qđ principal'r ordinatuz est vt sit habitatio btor̃. & hoc magis ꝓpter hoies quor̃ corpora glificabunt: qbus locus debeẽ ẽ̃ ꝓpter angelos q̃ loco nõ indigẽt. Et qr illa glia excedit inuestigationẽ humanã: tõ etiã celũ empireũ & est celũ empireũ corpus fm q̃ di. ij. sen. di. ij. intellectuale et intelligibile & nõ visibile: qr nõ subiacet nr̃o visui: fz intellectu tm capit: & est immobile. Et iõ phĩa ipm nõ cognouerũt: vt dicit. s. Tho. vbi. s̃. in solutione ad ar̃tũ. nec aliquã de eo mẽtionẽ fecerũt: qr nec motui nec visui subiacet. item celũ empireũ: vt dicit. s. Tho. vbi. s̃. ar. ij. ẽ incorruptibile: immobile & lucidũ: qr cũ oĩs res de termiet a fine: oz ꝑditões celi ẽpirei accipere. fz q̃ ꝓuenit statui btor̃ pp q̃s fcm ẽ Et qr illi sũt in plena ꝓticipatiõe etne lucis q̃tis & etnitat̃. Jõ decet empireũ ce

lũ lucidũ imobile: & icorruptibile eẽ. Uñ h. sen. di. ij. i fa dr q̃ dr empireũ nõ ab ardore fz a splẽdore. Dr̃ ẽt q a volubilitate mũdi secretũ ẽ: vt dr ẽt q̃ nõ hz ardorẽ nõ aũt dr lucidũ hoc mõ q̃ radios suos emittat nr̃o sensui visibiles: fz qr i natura sua lucẽ hz eo q̃ ẽ marie formale. hec s. tho. vbi. s̃. Jtẽ. j. pte. q. lxvi. ar. iij. Secũdo est iexpugnabile. Dauid. Nõ accedet ad te malũ. s. culpe. et flagellũ nõ appropinq̃bit tabernaculo tuo. ps. xc. Tertio ẽ dicũ oĩs bonor̃ puisio. Uñ boc. iij. de pso. phie dicit q̃ btitudo est stat⁹ oĩs bonor̃ aggregatione pfectus. Dr̃ etiã glio sa ciuitas signata p ciuitatẽ hierl'z: eo q̃ hẽbat multas libertates et caput et mr̃ erat aliar̃ ciuitatũ. Jta etiã glia celestis Auctoritas. Jlla q̃ sursuz ẽ hierl'z libera est q̃ ẽ mr̃ nr̃a. ad Gal. iiij. ꝓz ergo rõ q̃r̃e glie celestis dr̃ ciuitas vel castellũ de q̃ anagogice dicit xps in themate oĩbus nobis. Jte i castellũ. q. d. in hoc mũdo nõ potestis diu stare: imo opz nos hitatõez mutare: qr nõ hẽmus h̃ manẽtẽ ciuitatẽ sed futurã ingrim⁹: vt dicit apl's ad heb. xiij. Jõ dicit. Jte scz p bona opa p passus virtutũ in castellũ. s. glie celestis q̃ ꝓra vos est. Sz quare dixit qđ ꝑ vos est. nun q̃d glia celestis ẽ inimica nr̃a. Mõ iuxta hoc inuenio in sacra scriptura q̃ glia celestis est ꝑ aliqbus & est ꝑ aliqs. ꝓmo glia celestis est ꝑ innocẽtib⁹ i baptismo purificatis. Scdo glia celestis ẽ ꝑ delinqẽtes crimmal'r alienatos. Dico ꝓmo &c. qr ipsi nũq̃ peccauerũt nec corde male cogitãdo nec ore male loq̃ndo: nec opere ꝑ deũ: nec ꝑ ꝓximũ. iõ celestis glia est ꝑ istis. Rõ pz p rl'am phie. iiij. phisi. qr locꝰ locatũ debẽt ꝓportionari: vel q̃libet locus ꝓportionato. Ubi gratia. Ware siue aqua maris cõpetit piscibus: qr ille locus est eis naturalis iuxta eor̃ ꝓpietates & cõditiones. aer aũt est ꝓ auibus. Terra ꝓ animalibus: qr hñt ꝓditiones & ꝓprietates sibi loco. Mõ videamus si pueri nouiter baptizati hñt qualitates & cõditiones et ꝓprietates similes celo empyreo. & apparet q̃ sic: qr celũ est locus: habitatio seu domus dei ꝓprie. Licet eẽm deus sit in oi loco: tñ in celo maxime manifestat gloriã suã sanctis. Jdeo dauid. Ad te leuaui oculos meos. scz in oratiõe qui habitas in celis. ps. cxxij. Cũ ista loco dicti pueri hñt cõuenientiã qr per sanctũ baptismũ facti sunt filij dei et sancte mr̃is eccle. cũ ante baptismũ essent solũ filij ade. Dicit eẽm. b. Aug. in li. de baptismo paruulor̃. & hñt de ꝑse. di. iiij. Ad hoc valet baptismus vt baptizati xpo incorporẽtur vt mẽbra capiti. De hoc dicit. s. Tho. iij. parte. q. lxix. ar. v. q̃ incorporatio est effect⁹ baptismi. qr per baptismũ aliquis regenerat in spũalem vitaz q̃ est ꝓprie fideliũ xpi. Uita aũt nõ est nisi mẽbror̃ capiti ynitor̃ a quo motũ & sensum suscipiunt. Jdẽ dicit. s. Tho. iiij. di. iiij. q. ij. ar. ij. q. v. Et in signũ q̃ fiũt filij dei dãtur eis per baptismũ matrine & patrini: qr sicut a parentib⁹ carnalibus recipiũt esse carnale: ita a parentibus spũalibus recipiũt esse spũale. Hereditas aũtẽ ꝓris que est celũ optime ꝓpetit filijs & est ꝓ filijs. Quis ergo ꝓhiberet filijs ne ingrederent domũ ꝓris eorũ. Ista rõne dictis pueris locus paradisi ꝓuenit. iõ apl's dicit. Ipse spũs testimoniũ reddit spũi nr̃o q̃ sumus filij dei. Si aũt filij: & heredes. heredes q̃daz dei: coheredes aũt xpi. ad Ro. viij. Scda ꝓditio celi est: qr vbi ẽ plena scitas: non est ibi aliquod pctm̃: nec actuale: mortale: seu veniale: nec originale. Oẽs sunt ibi sancti. Auctoritas. Ois q̃ relict⁹ fuerit in syon & residuus in hierl'z sctus vocabit̃ ois qui scriptus est in vita in hierlm. Isa. iiij. Nota ois qui relictus fuerit. hoc dr̃ ꝓpter demones q̃ fuerunt creati i celo: fz ꝓpt pctm̃ inde expulsi sũt & oẽs angeli q̃ ibi remanserũt sancti sunt. Jõ dicit. Qui relict⁹ fuerit in syon. i. gloria in qua de⁹ cõtẽplat: sctus vocabit̃. Hanc cõditionẽ hñt pueri nouiter baptizati q̃ oẽs sancti sunt virtute baptismi: q̃ non solũ dictos pueros sctificat fz etiã adultos: infideles nisi ficte accedant ad eũ. Jõ dicit apl's talib⁹. Tẽptaz dei scrift est q̃ estis vos. j. ad Cor. vj. Tertia ꝓditio celi est ꝓprei est pulchritudo corporalis q̃ tanta est q̃ si a nobis mõ possetvideri: nollem⁹ comedere nec bibere. &c. Jõ dõ. Quã dilecta tabernacula tua dñe ꝓtutũ cõcupiscit & deficit aĩa mea i atria dñi. ps. lxxxiij. ita etiã ale dictor̃ pueror̃ tantã hñt pulchritudinẽ q̃ si nos possem⁹ eas videre: essemus extra nosipsos pre admiratione. Et in signũ huius pulchritudinis

Universidad de

ponit eis cappa alba in baptismo varia-
ta picturis ⁊ ornata. Itē dicit sctūs tho.
iij.pte.q.lxvj.arti.x.ad.iij. q baptizatis
tradit candidavestis in signū gloie re-
surrectionis ad quā homies p baptismū
regenerant ⁊ ad significādū puritatē vi-
te quā debent post baptismū obseruare
ſm illud ad Ro.vj. In nouitate vite am-
bulemus. Quarta conditio celi est. q ibi
est ⁊tinua claritas ⁊ est cor⁹ lucidū ⁊ in
corruptibile: ꝛ nō emittat radios visibi-
les ſm sctm tho.ſ.pte.q.lxvj.ar.ij. script.
di.ij. Sec⁹ in hoc mūdo in quo diuiditur
i diē clarā ⁊ noctē obscurā: ꝛ i celo semp
lucet ibi sol. nō iste sol naturalis: q⁹ ciui
tas illa nō eget sole neq; luna vt luceāt
in ea. Apoc.xxj. ꝛ illuminabit a sole iusti
tie xp̄o. de q̄ virgini marie. Ex te ort⁹
est sol iustitie xp̄s de⁹ nr̄. Hāc ꝯditionem
ēt hnt dicti pueri Dicit phs.iij. de aia. q
gia in sua pma creatiōe ē tāq̄ tabula ra
sa in q̄ nihil ē depictū: ꝛ in baptismo re-
cipit claritatē ⁊ abūdātia oim ⁊tutū ha
bitualī. de q̄ sctūs Tho.iij. pte.q.lxxix.
ar.v. vbi dicit q̄ rūdā reprobās opinionē
falsaꝫ. q⁹ necesse est q⁹ pueri in baptismo
recipiāt in fluxū gr̄e ⁊ ⁊tutis: ⁊ hoc pbat
dupl̄r. q⁹ pueri sicut ⁊ adulti in baptis-
mo efficiunt mēbra xp̄i vñ necesse est q⁹
a capite recipiāt iſluxū gr̄e q⁊tutis sicut
⁊ demō. phibebat ⁊tutē diuina ab inue-
stigatiōe⁊ ginitatis btē marie: nec nouе-
rat diuinitatē xp̄i: sed q⁊itebat suspican-
do vt dicit sctūs tho.iiij. scrip. dis.xxx.q.
ij.ar.j.⁊.iij.parte.q.xxix.⁊.xlj. ⁊.xliij. et
xlvij. Scōo q⁹ nisi pueri in baptismo re-
ciperēt gr̄am ⁊ ⁊tutes: pueri decedētes
post baptismū nō pueniret advitam eter
nam. q⁹ vt ōr ad Ro.vj. Stā dei est vita
eterna: ⁊ iō nō pfuisset eis ad salutē ba-
ptizatos fuisse. Idē tenet sctūs Tho.iiij.
scrip. di.iij.q.ij.ar.ij. q̄stiūcula.j. Sz im-
pedit a corpe: q⁹ nō pōt eas statim oſtē-
dere sicut nec tassea argētea multū luci-
da ⁊ clara sub clamide abscōdita nō pōt
oſtēdere suā claritatē: sed ad solē posita
fulget intrīn⁹ q⁹ mirum est ita q⁹ obscurat
visum. Idē de aia pueri sub clamide car
nis abscondita sed a corpe separata statim
hz trīn lumē ⁊ claritatē scie plusq̄ habue
rit aliōs vnq̄ in hoc mūdo ⁊ in signū hu
ius claritatis q̄si pueri baptizant accen
dit lumē. Si ergo q̄libet locus naturaliꝫ
cōpetit locabili ⁊c. iō pñt dicere. Qui nō
est aduersus nos. ſ. loc⁹ celestis est. p no-
bis. Mar.ix. Iō q̄s tales moriunt i statu
innocētie baptismalis ōr eis. Ite i castel
lū q̄. pvobis est. Dicā vobis vnā gratā
hīstoriā q̄ recitat a trib⁹ euāg. Mat.xix.
Mar.x.⁊ Luc.xviij. Semel cum xp̄s pdi
casset post sermonē gentes ex deuotione
portabāt filios suos ad xp̄m vt eis daret
suā bñdictionē ⁊ tot veniebāt ad eū q⁹ di
cit text⁹ q⁹ discipuli increpabāt eos ⁊ p-
hibebāt ne xp̄o appropinquarēt hoc vi-
dēs xp̄s idigne tulit ⁊ dixit discipliis. Si-
nite paruulos venire ad me ⁊ nolite phi-
bere eos taliū eñ est regnū celoꝝ. dicit
Mar. Et amplexās eos ⁊ imponēs ma-
nus suas super illos bñdicebat eos. No
ta cuꝫ dicit sinite paruulos ⁊c. vbi ponit
tres clausulas ſm q⁹ sunt tria magna im-
pedimēta volētib⁹ celū itrare. Primū est
in morte in q̄ veniūt demones solū ꝯgo
maria obtinuit per gratiā ne venirent in
morte suam pie credit: ⁊ multi q̄ in mor-
te credūt ascēdere in celū: tūc capiunt a
demonib⁹ ⁊ descendūt in infernū. ꝓpter
cor⁹ mala ⁊ pctā: ꝛ dicti pueri nō timēt
q⁊ tūc xp̄s dicere pōt demonibus: ꝓdito-
res sinite puulos venire ad me. De mul-
tis autem pauci saluantur: q⁊ fere oēs
sūt aut ſuphi aut auari: aut luxuriosi ⁊c.
Nota dictum archidiaconi lugdunēsis.
q⁹ de. xxx. milibus solum quinq; fuerūt
saluati: ideo gaudendum esset de morte
puerorum innocentium. Scōm impedi-
mentū est post mortē i aere i media re-
gione ybi ē maior mīltitudo dmonū: ⁊ mul
ti q̄ forte euadūt pmū ipedimētum capi
possent i isto scōo. ꝛ q⁹ revelatū fuit btō
atonio. De dictis pueris dicet xp̄s demo
nib⁹ nolite phibere eos. Tertiū impedi-
mentum est in porta celi in qua portarū
stricte examināt: q⁊ multe anime nō solū
bone sed etiaz male permissione diuina
possunt venire vsq; ad portā. Autoritas
Cum intrauerit paterfamilias. ſ. xp̄s in
in die ascēsionis ⁊ clauserit ostiū incipie-
tis foris stare ⁊ pulsare ad ostiū dicētes.
Dñe dñe aperi nobis. Et rñdēs dicet vo
bis nesciovos vñ sitis. Tūc icipietis di-
cere. Māducauim⁹ coā te ⁊ bibim⁹: ⁊ in
plateis nr̄is docuisti. Et dicet vobis ne-
sciovos discedite a me oēs operarii iiq̄tat⁊
Luc.xiij. Nota cū dicit nesciovos. Et nō

ēt scit ola. dico q⁹ xp̄s scit oia sciētia sim
plicis intelligentie: ꝛ nō sciētia approba
tionis. Sz de dictis pueris dicit xp̄s pa
rtarijs. Dimittatis ipsos itrare q⁊ taliū ē
regnū celoꝝ. Ergo ite i castellū q̄. p vo
bis est. Dico scōo q⁹ gl̄ia celestis est ℥ de
linquētes. Ratio fundat⁊ per regulā ph̄ic
dicētis. Ois loc⁹ est ⁊trari⁹ locabili ⁊tra
rias q̄litate ꝛ habēti ad ipm. Verbi gr̄a.
Aqua est aurib⁹ loc⁹ cōtrari⁹ ⁊ alalidus:
terra vero piscib⁹ ex cōtrarijs qualitati
bus. Modo videam⁹ si peccatores habēt
cōtrarias qualitates et cōditiones ⁊tra
locuꝫ celi. Prima ꝯditio celi vt dixi est: q⁊
locus habitatio et domus dei et filiorum
suoꝝ. Sed peccatores nō sunt filij dei: ꝛ
inimici ꝛ fiūt filij dei. Alia ratio ſtrīs
est: q⁊ ſm sanctū Tho. ſup Joā.xij. aliqs
fit filius dei tripl̄r ſm triplicē assimilatio
nem hois ad deū. ſ. per gratiā: per perfe
ctionem operū ⁊ per gloriā. Et nihil hoꝝ
habēt peccatores: ergo nō sunt filij: ꝛ ali
quo modo possunt dici filij ſm similitu-
dinem nature vestigij ⁊ ymaginis: nō tñ
gratie ⁊ glorie: q⁊ ſm sctm Tho.iij. parte
q.xxxij. ar.iij. aliqs ſm istam quintuplī-
cem similitudinē dicit filius dei: ꝛ tamē
ppie ſm illā triplicē assimilationē hois
ad deū inimic⁹ dei est. q⁊ ſm sctm Tho.
sup Esa.l. Homo p pctm vēdit quatuor
per que incurrit inimicitia dei. ſ. animi
virtutē celestē hereditatē: anime liberta
tem: ⁊ diuini amoris honorē. tñ ex pctis
factī sūt ei inimici. q⁊ ꝛtomagis augmē
tātur ⁊ crescūt i corpore vel scīētia vel po
tētia vel officijs: tanto sunt peiores in cō
scientia. Superbi presumptuosi nolētes
obedire ꝓceptis dei sunt inimici dei. Au
ctoritas. Inimicos meos illos qui nolūt
me regnare super se. Luc.xix. Verbū est
xp̄i. Patet ergo q⁹ habēt cōtrariā qualī-
tatem. Scōa conditio celi est: q⁊ est loc⁹
sanctitatis vt dixi. sed pctores sunt ma-
culati corrupti ⁊ abominabiles facti. Esa.
j. Ue gēti peccatrici populo graui iniqui
tate: semini nequā: filijs sceleratis. De-
reliquerūt dñm ⁊ blasphemauerūt sctm
israel: alienati sunt retrorsum. Nota: ve
genti peccatrici quantū ad pctm super-
bie: populo graui iniquitate: quantū ad
auariciā: semini nequā ꝓpter luxuriam:
filijs sceleratis quantum ad inuidiā: de-
reliquerūt deū ꝓpter gulā. blasphemia ⁊
nerūt sctm israel ꝓpter irā. alienati sunt
retrorsum ꝓpter accidiā. Tertia cōditio
celi est pulchritudo: ꝛ pctores sunt imū
di ⁊ turpissimi: intantū q⁹ qñ aia pctōris
venit ad portā paradisi possunt angeli ⁊
scti clamare ad infernū. de qua Piere. ij.
Quāvilis facta es nimis itērās vias tuas. ſ. pctōr⁊ ab egypto cōfunderis sicut
confusa es ab Assur dicit dñs. Quarta cō-
ditio celi est q⁹ celū est clarum: ⁊ pctores
sunt tenebrosi. Dō. Nescierūt neq; intel
lexerūt: in tenebris ambulāt. q⁊ ſm sctm
Tho. sup Joā.v. Effect⁹ peccati in mente
est quadruplex. ſ. infirmitas: cecitas: ista
bilitas: ⁊ indeuotio. Et quattuor vulne-
ra sunt causata in aia ex pctō. Ade pmo
et ꝓsequēter ex aliis pctis. ſ. infirmitas in
irascibili ꝛcupiscētia incōcupiscibili: ignō
rātia siue cecitas in ratione: ⁊ malicia in
volūtate: ad que sequunt alia dno mala
ſcz dolor et error. prima scōe. q. lxxv. ar.
iij. Et etiā ſm sctm Tho. p̄s. l. Mali non
cognoscūt sua pctā triplici rōne. ſ. cecita
tis: obliuionis: ⁊ adulationis. Itē in celo
est maxima pax ⁊ ꝯcordia quicqd placet
vni ⁊ alteri. Sed pctores semper sunt in
guerra vel cōtra ꝓximū: vel cōtra patrē
matrē: vroꝝ filios ⁊ fratres ⁊c. Nota hic
ſm sctm Tho. sup Esa. lix. Peccatū cau-
sat quadruplicē diuisionem. discordie a
primo cōtrarie effectionis a seipso: auer
sionis a deo: ⁊ dissimilitudinis a sanctis.
Itē dicit sanctus Tho.ij.ū.q.xxix. ar.ij.
ad tertiū. q⁹ pax vera est tm̄ i bonis ⁊ bo
nos: apparēs aūt in malis. Itē ad quar-
tum dicit q⁹ pfecta pax est tm̄ i beatis: ꝛ
impfecta est in viatoribus. ideo quilibet
pctōr pōt dicere. Qui nō est mecū. ſ. con-
corditer ⁊tra me est. Mat.xij. Licet ergo
locus celi empyrei nō sit pro pctōrib⁹ im
mo sit cōtra eos: vt pbauimihilomin⁹ tñ
ne desperēt dicit eis xp̄s in themate. Ite
in castellū q⁹ contra vos est: quasi dicat.
Ite quēadmodū vadūt pctōres ⁊ gētes
armoꝝ ad capiēdū castrū eis cōtrariū vi
armorū. ita etiā capi potest castruꝫ celi.
Hoc nō auderē dicere nisi quia xp̄s dicit
A diebus Joannis baptiste vsq; nūc re-
gnum celoꝝ vim patit ⁊ violenti rapiūt
illud. Mat.xj. Hec violētia fit per penite
tiam quā innuit ibi. A diebus Joānis
baptiste. q⁊ ille qui primus predicauit q⁹
regnū celoꝝ pōt haberi p penitentiā fuit

ipse. Ideo cepit ꝓdicare ⁊ dicere. Penitẽtiam agite. appropinquabit enĩ regnum celoꝝ. Mat. iij. ideo tãꝯ boni bellatores debem⁹ obsidere castrũ celi ⁊ ipsum impugnare. Primo cũ bõbardis qõ fit per lamentabilẽ confessionẽ: sicut in bõbarda est foramen vbi ponit puluis ⁊ magister mittit ferrũ ignitũ ⁊ puluis inflammatur ⁊ lapis sic mittit contra castrũ et capitur. Isto modo in cõfessione foramẽ vbi est puluis niger ⁊ fetid⁹ peccatoꝝ est cor vel memoria ibi debẽt cõgregari peccata. Ferrũ ignitũ est cõpunctio seu contritio cordis q̃ a magistro seu a spũsancto mittit et inflãmatur cor. et tunc pũcitur lapis magn⁹ peccati mortalis ⁊ perforat murus paradisi. Propter hoc dicit Job. Tedet aiam meã vite mee: dimittã ad me ipsum me eloquiũ meũ: loquar. s. in cõfessione t amaritudine aie mee. Job. xiij. Scõo trabucãdo ꝑ secretas miserationes Trabuccus etiã lapides mittit cõtra castrum: sed nõ cũ clamore nec sonitu sicut bombarda: sed secrete. Sic etiam est de elemosyna q̃ secrete est facienda. Cõfessio dz fieri cũ clamore ⁊ tumultu gemituz et suspirioꝝ: sz elemosyna secrete mitteno vicine paupi vidue ⁊c. panẽ vt vinũ: vel vestẽ: vel pecunias captiuis vt puellis dando dotem. r. florenos vel. xij. sic diruitur turris muri paradisi. ideo ꝛps. Cum facis elemosynã: noli tuba ante te canere sicut hypocrite faciũt. Te aũt faciente elemosynã: nesciat sinistra tua ꝺd faciat dextera tua. Mat. vj. Tertio balistãdo per efficaces ofones. vnde os nostrum ad instar baliste est factũ duoꝝ lignoꝝ. Arcus baliste est lingua. Sagitte vero oratio. Et lignũ per medium arcus est rectitudo ofonis. Ideo auiso cogitando cũ quo loqueris in oratione q̃ cũ ꝛpo dicendo: pater noster: vel cũ virgine maria dicendo Aue maria ⁊c. Cogitãdo q̃ vides ꝛpm in cathedra sedẽtem iratum contra te ⁊ sic mittit sagitta deuote oratiõis. ⁊ vulnerat ꝛps vel ꝛpo Maria. qõ vulnus bene placet eis: et tũc iz est irat⁹ cõtra te ex peccatis tuis: parcit et remittit tibi peccata dicẽs vulnerasti me: ideo parco tibi. Idem de virgine Maria. ideo de sagitta deuote ofonis dicit scriptura Oratio humiliãtis se nubes penetrabit. Eccli. xxxv. Quarto scalando castrũ per scalã virtutũ ascendẽdo ad instar hominum armoꝝ qui cum scala ascendunt secrete: et quando sunt superius clamant fortiter viuat viuat. Ita bona vita ⁊ virtuosa est scala cuius gradus est humilitas: castitas: paupertas: temperantia: iustitia ⁊c. Ideo dñs. Consurgite et ascendite ad gentem quietem et habitantem confidenter. Hiere. xlix. Nota exemplum de Eustachio et vxore: vt habetur in vitis patrum. ideo regnum celorũ vim patitur. Matthei. xj. Qui potest capere capiat. Matth. xix. Ergo ite vos peccatores per penitentiam ad castellum quod contra vos est. Deo gratias.

¶ Dñica prima aduẽtus dñi. Sermo. v.

HOra est iaz nos de somno surgere. ad Roma. xiij. ⁊ in epistola ⁊c. Pro huius verbi declaratiõe ⁊ predicande materie introductione sciendum q̃ in sacra scriptura ita tus mortalis peccati dicitur dormire: q̃diu enim homo est in peccato mortali: tãdiu dormit duplici ratione. Prima qz sicut ille qui dormit nihil operatur nec loquit aliq̃d: sic nec ꝑsona que est in peccato mortali nihil operatur meritorie: qz gratia est principiũ merẽdi remotiũ: charitas vero primũ. iij. scrip. distin. xxx. sed talis caret vtraq̃. qz iz posset facere multa bona opa de genere: qz pctm mortale nõ aufert homini liberũ arbitriũ: tamen ex illis operib⁹ nihil lucrat ꝑ gloria paradisi. Licet enĩ ex ipsis lucret bona tẽporalia. s. sanitatẽ filios: honores: diuitias: ⁊ ex illis meretur exire de pctõ mortali aliquo mõ dispositiue. vt dicit sctũs Tho. in. iiij. di. xv. q. j. arti. iij. q. iij. ⁊. ij. parte. q. lxxix. ar. vj. ideo qñ homo sentit se in pctõ mortali nõ debet dimittere bona opera sed magis augmentare: sed nõ sunt lucrativa glie: qz qñ in sero mortis homo venit ad cõptuz cum ꝛpo ipse dat retributionẽ solũ ꝑ bonis operib⁹ factis in statu gre. qz erunt viua per charitatẽ fm sanctũ Tho. ibidẽ. sed de bonis opibus factis in statu culpe nil retribuet: qz sine charitate facta sunt ergo mortua. et per consequẽs nullo mõ meritoria: ibidẽ ⁊c. qz iam in hoc mũdo ipse dedit retributionẽ ꝑ illis: ꝓpter hoc dicebat ꝛps. Manete in me ⁊ ego in vobis: qz q̃ manet in me ⁊ ego in eo hic fert fructũ multuz: qz sine me nihil potestis facere. s. meritorie Joã. xv. Pro dictoꝝ intelligẽtia nota differẽtiam inter opa viua mortua ⁊ mortificata. Nam illa opa hois ꝓprie dicũtur viua: vt dicit. s. Tho. iiij. scrip. di. xiij. q. ij. ar. iij. q. ij. que hoiem ad eternã vitam ꝑducere possunt: qz oia illa dicunt viuere q̃ habent debitã opationẽ vel effectũ: ⁊ illa q̃ priuant hac dicunt mortua: sicut dicim⁹ aquã viuã q̃ est in impetu fluendi: ꝓpius aũt effectus humanoꝝ operũ est q̃ ꝑ ea hõ advitumũ finẽ humanevite ꝓueniat. s. ad beatitudinẽ. idẽ dicit sctũs Tho. iij. parte. q. lxxix. ar. iiij. Sic igitur opa viua dicũtur q̃ fiũt ⁊ sunt cũ charitate: sed illa opa hois dicunt mortua q̃ hoc faciẽdi potestatẽ nõ hñt: ⁊ q̃ fiũt sine charitate. dicit enim sctũs Tho. iij. parte. q. lxxix. ar. vj. i solu. ad scõm q̃ opa de genere bonoꝝ sine charitate facta dicunt mortua ꝓpter defectũ charitatis ⁊ gratie sicut principiũ. sed opera hois dicunt mortificata que hãc potestatẽ ꝑducendi ad eternã vitã amiserũt cũ pcẽ cã habuerint ⁊ sic opa mortificata dicũtur q̃ fiunt cũ charitate iz nõ sunt cũ ea. ꝓpter seqns pctm mortale. Et ideo opa bona ex charitate facta in eo qui gratiũ habet viua sunt. in eo aũt q̃ gratia caret: nõ ex charitate facta mortua sunt opa aũt priusq̃ in charitate facta in eo q̃ gratiã dimittit ꝑ pctm mortificata sunt qz peccatũ seqũs impedit q̃ hõ ꝑ illa opa nõ possit advitã introduci. Hec. s. Tho. iiij. scrip. di. xiij. vbi. s. Nota ẽt fm sctm Tho. i. iij. pte. q. lxxix. arti. vj. q̃ a pctis aliq̃d dz moztuũ dupliciter. Uno mõ effectiue: qz. s. est cã mortis ⁊ hoc mõ pctm siue opa pcti dicũtur opa mortua. fm illud ad Heb. Sanguis ꝛpi emũdabit cõsciẽtias nras ab opibus mortuis ad seruiẽdũ deo viuẽti. ad heb. ix. Alio mõ dz opus mortuũ ꝓpriue: qz sz caret vita spũali q̃ est ex charitate per quã aia deo coniungit⁹ ex quo viuit sicut cor⁹ per aiam. sic opatio sine gratia dz opus mortuũ. Et ꝑ hũc modũ ẽt fides q̃ est sine charitate dz mortua. Fz illũ Jac. ij. Fides sine opibus mortua est. Queritur sctũs Tho. in. iiij. dis. xv. q. j. ar. iij. q. iiij. vtrũ opa extra charitatẽ facta fiũt alicuius boni meritoria faltẽ ꝑtialiꝫ. Ad quã questionẽ respõdet q̃ opa extra charitatem facta nõ iunt meritoria ex cõdigno neq; eterni neq; ꝑtialis alicui⁹ boni apũ deũ. Dicit enĩ Aug. q̃ pctõr nõ est dign⁹ pane quo vescit: sed q̃ diuinã bonitatez decet vt vbicũq; dispositionẽ inenit ꝑfectionẽ adiciat. Ideo ex merito cõgrui dz aliqs mereri aliq̃ bonũ ꝑ opa extra charitatẽ facta. Et fm hoc opa ista valẽt ad triplex bonũ. s. ad ꝑtaliuz consecutionẽ: ad dispositionẽ ad gratiã: ⁊ ad assuetudinem bonoꝝ operũ. Cõcordat dñs Albertus in. iiij. di. xiij. ⁊. xv. Cõcordat etiã cũ dictis Raymũdus. Qz tñ hoc meritũ nõ ꝓprie meritũ dz: ideo magis cõcedendũ est q̃ huiusmodi opa nõ fiũt alicui⁹ meritoria q̃ sint. hec sanctus Thomas vbi. s. De hoc etiã sanctus Thomas. iij. parte. q. lxxxix. ar. vj. in solu. ad tertium. Item. ij. scrip. di. xxvij. ar. iiij. in corpore dicit sanct⁹ Thomas. q̃ opa bona ante donũ gratie facta premio sibi ꝓportionato nõ carent. Causant enĩ quandã habitudinem ad gratiã: ⁊ secum etiã quandã honestatẽ ⁊ pulchritudinẽ habẽt in quibus precidue eoꝝ premiũ cõsistit. Et aliqua etiã per accidẽs causant vt bonoꝝ temporaliũ affluẽtiam aut aliq̃d huiusmodi: qz frequẽter vt dicit Ste. Deus in hoc mũdo remunerat q̃ premiũ future glorie nõ merẽt. vt sic nullũ bonũ irremuneratũ inueniat. Hec ille. Scõa ratio qz sicut persona que dormit nullũ hz sentimẽtum nec videt: nec audit: nec odoratt nec tãgit: qz oẽs potẽtie sensitiue ⁊ intellectiue sunt ligate. Ita de persona que ẽ in statu peccati mortalis totũ sentimentum rerũ spũaliuz pdidit. Iz sentiat sapores rerũ tpaliũ: tñ nõ videt periculum in quo est ꝓpter peccatũ: nec audit deũ ꝑ verã obedientiã ad el⁹ mãdata: nec odorat per deuotionẽ: nec tãgit ꝑ penitentiã nec gustat ꝑ cõionez. De his quere ꝑma scõe. q. lxxv. ar. iij. Alialis homo nõ sentit ea q̃ spũs dei sunt. i. ad Coz. ij. si ergo persona q̃ in pctõ mortali est nihil lucrat meritorie nec sentit rebus spũalez: ergo dormit. ptz ratio q̃ status peccati mortalis dicitur dormire. Ideo sicut homini q̃ diu dormit dz surge: qz diu dormisti: ita dicit ap̃s cuilibet pctõri. surge q̃ dormis et exurge a mortuis ⁊ illuminabit tibi ꝛps ad Ephe. v. Nota exurge a mortuis. i. a

peccatis mortalib⁹ ⁊ illuminabit tibi xps Quare dicit tibi ⁊ nõ ter: respõdeo: regula generalis est sacre scripture: q⁹ vbi videtur incõgruitas: ibi est magnũ secretũ vt hic q: pl⁹ est illuminare hominẽ q̃ illuminare holem. verbi gra. De⁹ illuminat solẽ sed non illuminat soli. i. non dat sibi lumẽ ad vtilitatẽ sui sed ad vtilitatẽ nostram: ita multi sunt illuminati a deo de magna scientia vel de magno intellectu: sed nõ ad vtilitatẽ suã: sed ad deceptionẽ alio⁹. ʒ q̃ de scientia sen intellectu sciũt se bene regere i saluationẽ alio⁹ ⁊ ipo⁹ tũc de⁹ illuminat eis. s. ad vtilitatẽ pro⁹priam: sed videt incõgruitas. Jdeo dicit Aug. Jndignum vehemẽter existimo vt verba sacri eloquij restringã regulis donati: ecce ꝛe dicit. Jlluminabit tibi xps id est ad vtilitatẽ tuã. Jdeo dicit thema. Hora est iã nos: q: iã claritas solis instẽtie ozik in officio ecclesie ꝓz thema. Jnuenio q⁹. x. sunt seruãda ⁊ fiẽda in surgẽdo a somno peti mortalis q̃ fiunt ⁊ seruãtur in surgẽdo a somno corpali nocturno in quo hõ facit cõtra decẽ. Primo hõ aperit oculos ad videndũ q̃ hora est: ⁊ si est dies dicit hõ. O surgam⁹ q: dies est clara: ita ille q̃ dormit in pctis ꝺz primo aperire oculos ꝑ pctõ⁹ cognitionẽ ⁊ piculi in quo est. Cognitio in quo est prim⁹ actus in oibus operationib⁹ q̃ fiũt electiue: q: electio in hoibus: sequit inquisitionẽ: et ꝓsupponit cognitionẽ: vt dicit. s. Tho. i. scrip. di. xli. ar. i. i solu. ad primũ. Est em electio actus volũtatis nõ absolute ʒ in ordine ad intellectũ ordinãte. Actus aũt volũtatis cognitionẽ ꝓsupponit: eo q⁹ volũtas de se ceca est ⁊ mouet ab intellectu presentãte sibi sub obiectũ specificatiue. Jz etiã volũtas mouet intellectũ quo ad exercitũ actus q̃ religiosus apit oc'os. recognoscẽdo se dicit. O miser ⁊ tot anni sunt q⁹ sum in ordine ꝛc. mõ apit oculos Jdẽ de clerico dissoluto. Jdẽ de xpianis qui solo noie dicunt xpiani: sed nõ regũt se iuxta diuina pecepta: sed iuxta eo⁹ sentimentũ. Ecce hic aptio oculo⁹ spũaliũ Jdeo Dauid post q̃ apuit oc'os ⁊ cognouit statũ peti ⁊ periculũ in quo erat dicebat deo. Amplius laua me a b iniquitate mea: ⁊ a pcto meo mũda me ꝛc. ⁊ allegat rõnem di. Q̃m iniqtatẽ meã ego cognosco ꝛc. ꝓs. i. Ecce quõ tenebat oc'os apertos. Jta ꝺz facere quilibet pctõr cogitando suã malãvitã quã tenuit. Scõo hõ in lecto erigit se quasi sedẽdo. Jta q̃ surgit a pctõ ꝺz erigi per cõtritionẽ. q̃ sedet in lecto est erectus. s. a singulo lupus ʒ iacet infernus. Jta contritio vera importat duo. Primo doloꝛẽ ⁊ displicẽtiã de pctis iã iacet basse. Scõo per respectũ ad deũ quẽ offendit: mõ est erect⁹: q: si dolor vel displicentia pctõ⁹. venit respectu mundi fame vel periculi nihil valet: totus iacet basse in terra: ꝺz q⁹ displicẽtia sit respectu dei tũc est ⁊ritio. de hoc. iiij. scrip. di. xvj. Jta faciebat ille rex Ezechias di. Recogitabo tibi oẽs annos meos in amaritudine aie mee Esa. xxxviij. Nota tibi nõ dicit mũdo fame nec piculo ʒ tibi. ideo q̃ hõ recoꝛdak de pctis debet percutere pectus eleuãdo oculos ad ihesus celũ dicẽdo. Tibi soli peccaui dñe miserere mei. Tertio induit camisia ⁊ ceteris indumẽtis. Ecce ꝓpositi boni assumptio. Firmũ em̃, ꝓpositũ in bonũ nõ est sine indumẽto diuine gr̃e: q: hoc nõ est sine ꝑfecta ꝓparatione ad gr̃iã que est simul cũ infusione gratie ⁊ merek gl̃oriã ⁊ nõ gratiã: q̃ iam habeꝛ prima scõe. q. cxij. ar. ij. ad primum. Si em̃ volũtas ꝓpta est ꝺm illud q̃ ꝺz accepta est: nõ ꝺm id q̃ non ꝺz. ij. ad Coꝛ. viij. Alie ⁊tutes sunt alia indumẽta: dic vt videbik expedire. ideo apl⁹s. induite vos sicut electi dei sancti ⁊ dilecti viscera mie: benignitatẽ: humilitatẽ: modestiam: patientiã supportãtes inuicem. ad Colk. iij. Quarto a lecto recedit. Ecce recessus a mala societate ⁊ ab occasiõib⁹ De hoc pulchꝛe vide sanctũ Tho. super Mat. iij. c. Aliter ꝓpositũ abscidi a pctõ nõ est perfectũ nec firmũ. ideo dicit scr. Salua aiaz tuã noli respiecre post tergũ tuũ: nec stes in oñi loco circa regionẽ: ʒ in mõte saluũ ⁊ fac ne ⁊ tu simul pereas Gen. xix. ideo recedite statim. q: si modo ꝓponitis nõ peccare: q: estis modicũ deuoti: tñ post ꝓrandiũ vel cenã habita occasiõe peccabitis. ideo etiã poeta hoc dicit. Que nocitura tenes ꝯiuis sint chara relinque. Quito sputa ⁊ hmõi: emittunt ꝓpter ebullitionẽ stomachi. Ecce oziꝰ cõfessio q̃ vere nõ est nisi spuere flegma putridum de pctis. Sic aũt purificatur stomachus nostre cõscientie. Auctoritas. si confitemur pctã nostra fidelis ⁊ iust⁹ est

de⁹ vt remittat nobis pctã nostra ⁊ emũdet nos ab oñi iniqtate nostra. i. Joã. j. Sexto calciatur hõ. ecce iniuriarũ remissio. Qui incedit discalciat⁹ statim sentit pũctiones lapidũ ⁊ spinarũ. secus q̃ hõ incedit calciatus: qui nõ sentit se de iniurijs ad vindicãdum sed totũ remittit: talis calciatus incedit: ʒ ille qui indignat ⁊ q̃rit vindictã nec vult dimittere incedit discalciatus. Jdeo dicit scriptura sãcta. Ois iniurie ꝓmi ne memineris ⁊ nihil agas in operib⁹ iniurie. Eccl. x. ideo calciate te ꝑ bonã patientiã iniurias remittendo. iuxta illũ. State calciati pedes in ꝓparatione euãgelij pacis. ad Ephe. vj. Septimo cingit hõ. ecce hic debito⁹ restitutio. Quidã incedũt sine cinctura sez amplos vẽtres portãtes in magnis põpis et vsuris de bonis alteri⁹ q̃ habẽt ꝑ vsuras rapinas calũnias ꝛc. Jdeo opz se cingere stringẽdo se cũ bonis suis de bono iusto: restituẽdo oia alia de malo ⁊ iniusto. Auctoritas. Reddite oib⁹ debita. nemini ꝺcẽs debeat, nisi vt inuicẽ diligatis ꝛc. ad Rom. xiij. Nullus ꝺz se ampliare in bonis alienis. ideo dicit xps. sint lũbi vestri ꝑcincti et lucerne ꝛc. Lu. xij. Lucerne ardẽtes sunt opera meritoria: q̃ nõ ardẽt ꝑdin hõ retinet bona alteri⁹ iniuste. Octauo man⁹ lauank. Ecce elemosynarũ largitio quãdo facta est restitutio de hoc q̃ supest de bono iusto hõ facit elemosynã que mũdat ⁊ purificat aiam a peccatis. Auctoritas. Qõ supest date elemosynã: ⁊ ecce oia mũda sunt vobis. Lu. xi. Nono man⁹ applicãtur ad aliq̃s op⁹. ecce spũalis oratio q̃ de cõi cursu debet fieri elenatis manibus sursum. q. d. Dñe paup sum: ideo leuo manũ dexterã vt detis mihi spũalia: ⁊ sinistrã vt detis mihi bona tpalia. Uoloviros orare in oi loco leuãtes puras man⁹ sine ira ⁊ discẽtatione. i. ad Ti. ij. Decimo ex vltimo cibus sumik hora pãdij. ecce eucharistie cõio in qua anima reficik et recreatur: q: recipit xpm q̃ dat vitã gratie ⁊ vitã gl̃ie. ideo dicit ipse. accipite ⁊ mãducate: hoc est corp⁹ meũ. s. ad Corinth. xi. Qualiter debet accipi ostend k ibidẽ cum ꝺz. pbet aꝛt seibm hõ et sic de pane illo edat ⁊ de calice bibat. qui em̃ mãducat ⁊ bibit indigne: iudiciũ sibi mãducat ⁊ bibit. Ubi dicit gl. amb. ita punictur ac si xpm prioꝛibus manib⁹ interfecisset. ecce quomodo debem⁹ surgere a somno peccati mortalis. ꝓpter hoc dicit thema. Hora est iã nos de somno surgere. Deo gratias.

¶ De eadem dominica. Sermo. vj.

Q Or preces sit: dies autem appropinquauit. ad Roma. xiij. Thema ꝓpositũ ⁊ etiã tota epla declarãt nobis finẽ mundi esse de ꝓpinquo vt null⁹ ponat in ipso spem nec amorẽ suũ: q: q̃ hõ scit q⁹ domus sit antiqua ⁊ minak ruinã: nullus nisi stult⁹ vult in ipsa remanere ad habitãdũ. idẽ de naui antiqua ad nauigãdum. ita est de domo hui⁹ mũdi antiqua et ruinosa. iõ nullus nisi sit stultus ꝺz ipsaz appetere nec diligere: nec in nauibus vite nauigare. ʒ vt materia ꝑsentis ꝺmonis sit deo accepta bilis ⁊ gratiosa: ⁊ nobis vtilis ⁊ proficua saluteꝛ virgo maria. Nox ꝑcessit ꝛc. ꝓ huius ꝯbi declaratiõe ⁊ materie ꝑdican de introductiõe sciẽdus est q⁹ in diuersis locis sacre scripture reperik q⁹ vita hui⁹ mũdi ꝺr mox respectu vite paradisi. Hoc declarat per tres ꝓpotiões. s. solis lune ⁊ iesu xꝑi. Luna ꝺz claritatem. sed sol ꝺz maiozẽ septẽpliciter: vt dicũt doctores ⁊ etiã glo. ordi. sup illud. Esa. xxx. Erit lux lune sicut lux solis: ⁊ lux solis erit septẽpliciter sicut lux septẽ dierũ. ex pctõ ade sol ⁊ luna pdiderunt multũ de claritate. Nota tñ ꝺm sanctũ tho. in. iiij. dis. xlviij. q. ij. ar. iij. ad tertiũ. q⁹ ꝑbabili⁹ ꝺr q⁹ illa minoratio luminis ex lapsu primi parentis non est ꝺm realẽ luminis defectũ: sed quo ad vsum hois qui nõ tm̃ bñficiuz ex lumine corꝑis celestiũ ꝑsecut⁹ est ꝑtuz ante fuisset: nec sequik si lux corꝑoꝛuz celestium minoꝛata nõ est in hoie peccãte q⁹ realiter nõ sit augẽda in ei⁹ gl̃ificatione. q: ꝑtiũ hois non imutauit statũ vnc'si: cum etiã hõ ꝓius ⁊ post habuerit atalem vitã q̃ motu ⁊ gnatione creature corꝑalis indiget: ʒ gl̃ificatio hois statũ toti⁹ creature corꝑalis imutabit. ideo non est simile. vñ tunc facta fuit luna vt ꝑsset nocti. Gen. i. ⁊ in resurrectiõe erit lux lune sicut lux solis. Esa. xxx. si tñ nõ peccasset tm̃ cõmodũ habuisset ex lumie lune: sicut nũc ex lumie solis: ʒ ipsaz recupabunt in iudicio gñali. ʒ claritas xꝑi

incõparabiliter excedit claritatem solis. mõ in hac vita sol ⁊ luna dãt nobis claritatem: sed nõ illuminãt celũ nec infernũ: sed celũ illuminat a xpo. Ciuitas illa nõ eget sole neq; luna vt luceãt in ea mã claritas dei illuminat eã. ⁊ lucerna eius est agn⁹. i. xps. Apoc. xxi. Nota: lucerna ei⁹ est agnus. i. xps. cuius cera est caro: q̃ ad instar cere liq̃facta fuit in passione igne amoris: bõbix albus: aia eius mundissima: lumen diuinitas sanctissima. Modo fiat ratio. Si tẽpus presens illuminatur claritate solis dr dies: quãto magis celũ claritate xpi illuminatũ debet dici dies: respectu eiꝰ dici dies iste tpalis dicitur nox. Ideo q̃n aia de hinc transit ⁊ intrat celũ inter cetera de quib⁹ miratur est de tãta claritate. di. credebã esse i die et erã in nocte: recte ad istam noctue: que lumẽ lune credit esse magnũ lumẽ: ꝫ si posset videre solis lumẽ: lumẽ lune quasi nihil reputaret. Ita aia nostra modo credit habere magnã claritatez: sed q̃n videbit xpi claritatez: hec claritas nihil est ⁊ põt dicere tunc aia nox ꝙz vite tẽporalis preeessit: dies aũt appropinquabit. Thema propositũ innuit q̃ finis mũdi est prope ⁊ põt hoc declarari per. x. plagas egypti que fuerũt figura xpianitatis. Auctoritas. Omnia in figura contingebant illis scripta sunt ad correptionem nostraz: in quos fines scl̃oꝝ deuenerũt. i. ad Cor. x. Prima plaga egypti fuit sanguis: q̃ voluntate dei tota aqua egypti tam fontium q̃ fluminũ fuit ꝓuersa in sanguinẽ et oẽs pisces mortui fuerunt. Hec plaga fuit magna egyptijs. de qua Exo. vij. vbi q̃ moyses eleuãs virgã percussit aquaz fluminis coram pharaone et seruis eius q̃ versa est in sanguinẽ: et pisces qui erant in flumine mortui sunt. ꝫ fuit figura nobis xpianis de passione martyrũ: in qua aqua scz baptismi conuersa est in sanguinem martyrũ in persecutiõe tyrãnoꝝ: in qua pater accusabat filiũ ⁊ econuerso. d. q̃ erat xpianus: vir vxorem ⁊ ecõuerso. q̃ quidẽ plaga durauit vltra. cc. ãnos vsq; ad tẽpus scti siluestri pape q̃n romanoꝝ imperator qui erat fons isti⁹ sanguinis effect⁹ fuit xpianus. De hac plaga ꝑdixerat xps. Venit hora vt oĩs qui interficit vos arbitret obsequiũ se ꝑstare deo. Jo. xvj. Scõa plaga fuit ranarũ q̃ exibãt de aqis in tanta multitudine q̃ intrabãt domos: cameras: lectos: furnos: nec cõburebãt: ⁊ etiã intrabãt ollas. extẽdit aarõ manũ sup aqs egypti et ascenderũt rane sup terrã egypti. Exo. viij. Maxima plaga fuit tũc egyptijs ꝫ fuit figura nobis xpianis de errore hereticoꝝ: ⁊ sicut rane sunt locaces ita heretici q̃ ad istar ranarũ exibant de aquis baptismi: q̃ xpiani nõ erãt sed heretici: ⁊ intrabãt domos: ⁊ ad oẽm locũ puertẽdũ articulos fidei ꝛc. Similãdo varios errores: intãtũ q̃ xpiani nesciebãt eni credere debebãt. hec plaga maxime abũdauit tpe eusebij ꝓcellensis ⁊ anathasij q̃ contradixerũt eis. Hec plaga fuit a beato petro ꝓphetata di. erunt magistri mẽdaces qui introducẽt sectas pditionis. ij. pet. ij. Tertia plaga fuit cinifum de puluere terre exeuntiũ crudeliter mordentiũ. extẽdit aarõ manũ virgã tenẽs ꝑcussitq; puluerẽ terre ⁊ facti sunt cinifes in hoĩbus ⁊ iumentis. Exoꝝ. viij. plaga fuit egyptijs: ꝫ fuit signũ xpianis ⁊ figurabat ꝓsecutionẽ infideliũ qui erierunt de terra: q̃ infideles nihil habẽt in celo. hãc plagã permisit de⁹ in xpianitate: q̃ ex quo xpiani fuerũt liberati a fanguine martyꝝ ⁊ ab errore hereticoꝝ dederunt se vitijs ⁊ peccatis vinẽdo quiete ꝓpter hoc misit de⁹ illud flagellũ scz ꝑsecutionẽ infideliũ que fuit tpe bti Augustini. ideo dicit in eius hyst⁹. inter q̃ mala fuerũt augustino lachryme sue panes die ac nocte. ideo apl's. Oẽs qui pie volũt viuere in xpo iesu persecutionẽ patienk. ij. ad Ti. iij. Quarta plaga fuit muscarũ grauissimarũ. venit musca grauissima in domum pharaonis ⁊ in domũ seruoꝝ eius ⁊ in oẽm terrã egypti. Exo. viij. significabant quartũ malũ xpianitatis scz principum importabilẽ tyrãnizationẽ volẽtiũ facere de regnis villis ⁊ populis ac si cẽt hereditas vel possessio eoꝝ: ⁊ non est ita: q̃n possessio est ad hoc vt seruiat homini sed reges sunt ad hoc vt seruiãt regno: ⁊ non ecõuerso. q̃ rex in regno dz cẽ sicut deus in mũdo ⁊ ala in corpore. i. iustus ⁊ clemens ꝺm scm̃ Tho. in de regno ad regem Cypri. c. xij. sed modo est oppositũ. ⁊ tpe beati Grego. multi tyrãnice ceperunt regnare ⁊ ciuitates vt ꝓpias possessiões habere: ⁊ inceperũt vẽdere iusticiã ⁊ depredari populos. vnde princeps auferens per vim aliena: rapinã cõmittit: ⁊ tenet restituere nisi sit ꝫ iusticiã pugnãdo vel puniẽdo. scõa scõe. q. lx. arti. viij. ecce musca asini ⁊ fuit ꝓpleta prophetia Esa. j. Principes tui infideles: socij furũ: oẽs diligũt munera: sequitur retributiones pupillo non iudicant et causa vidue non ingredit ad eos. Quinta plaga fuit mors oĩm animalium egypti scz equoꝝ mulorum ⁊ omniũ boum vaccaruz ⁊ asinoꝝ ꝛc. Exo. xij. que fuit figura quinti status xpianitatis scz bonoꝝ defunctionis. Vñ alia ab anima dicta significant personas iustas ⁊ deuotas q̃ debẽt habere animas. i. bonas cõscientias: sed iste iã sunt defuncte. Ubi inuenies hodie religiosuz qui habeat ꝑscientiã de fractiõe regule: votoꝝ: cerimoniarũ. Ubi inuenies clericũ deuotũ castum ⁊ honestũ ꝛc. vbi inuenies platũ q̃ magis curat de aiab⁹ q̃z de reddit⁹. Ubi sunt dñi tpales cõscientiosi: ⁊ milites cõtenti de suis redditibus: plane oẽs sunt defecti. Ubi sunt aduocati iusti mercatores plani sine fraude: vsura: dolo ꝛc. Ubi sunt laboratores qui bñ solũt decias ⁊ ꝓmicias. vbi sunt mlieres bone ⁊ honeste: oẽs volũt dici honeste ⁊ bone: sed oppositũ ostẽdũt in vanitate ꝛc. oẽs sunt defuncte: iam completa est ꝓphetia Michee. vij. Ue mihi: q̃ factus sum̃ sicut q̃ colligit in autũno racemos vindemie. Nõ est botrus ad comedẽdũ. ꝑiit sanctus de terra et rectus in hoĩbus nõ est. Oẽs in sanguine insidiant⁹ vir fratrẽ suũ ad mortẽ venatur. Malũ manibus suis dicunt bonũ. Qui optim⁹ est in eis quasi paliurus: ⁊ q̃ rectus quasi spina de sepe. Sexta plaga fuit vlcerũ turgẽtiũ: scz de ꝓpostematibus quasi glãdulis: ꝫ dabãt eis maximũ dolorez. Exo. ix. hec figurabat sextum statũ xpianitatis: scz animosam diuisionẽ q̃n gẽtes nõ occidũt se. ꝫ intus sunt tumẽtes veneno odij: rãcoris: inuidie ⁊ male volũtatis. De iuidia ꝛe ij. q. xxxvj. ⁊ de odio ibidẽ. q. xxxiij. et de discordia ibidẽ. q. xxxviij. et de seditionibus ibidẽ. xlij. Diu est q̃ hec plaga incepit ⁊ adhuc durat i mltis locis. Extra eam ostẽdunt bonã volũtatem: sed intus guerra: caue q̃ si possũt nocẽt ꝛc. Cõtra tales ozauit dauid di. Qui loquitur pacem cũ ꝓximo suo: mala aũt in cordibus eoꝝ. Da illis ꝺm opa eoꝝ: ⁊ ꝺm nequitiã adinuẽtionũ ipsoꝝ. ꝑs. xxvij. Nota q̃o est magna stultitia portare odiũ: irã: seu malã voluntatẽ in corde: iuxta respõsionem quã fecit magister vinẽtius cuidã mercatori di. q̃ parceret sibusi ꝛc. Qui querit se vindicare de inimico: ꝓmo occidit alam suam gladio quo vult occidere inimicũ: ⁊ sic intelligitur verbum xpi. di. Qis qui accipit gladiũ: scz cõtra inimicũ gladio pibit: scz eodẽ. Mat. xxvj. item dauid. Gladius eoꝝ scz vindicatoꝝ: intret in corda ipsorum: nõ dicit in corpora: sed in corda. xxxvj. ꝑs. Septia plaga egypti fuit grandinum cum tonitruis et fulguribus destruentibus domos: arbores vineas ⁊ plãtas. Exo. ix. hec plaga incepit iaz in xpianitate modo sunt. lxxx. vel. xc. anni q̃n ante nõ erãt tempestates iste: ⁊ modo nõ est annus in mũdo q̃ non sunt tẽpestates in aliqua parte vel mortalitates: q̃ antiquitus erant inaudite ⁊ modo non recedunt de mũdo. Ratio est quãtũ ego possum cognoscere ex magnis blasphemijs q̃ dicunk quotidie ꝓtra deũ: q̃n vt dicit scẽus Tho. ij. ij. q. xiij. ar. iij. ⁊ iij. parte. q. lxxxj. artic. iij. Post idololatriaz blasphemia est de maioribus peccatis q̃ possunt fieri ꝓtra deũ. Et modo ꝓ nihilo statim blasphemãt: ideo de⁹ mittit istas tẽpestates ⁊ mortalitates q̃ destruũt totũ mũdũ. Unde sicut cõtra illos qui balistis ⁊ sagittis oppugnãt turrim: mittũt de sursum lapides sine cãceres defendẽdo se: sic cõtra xpianos qui blasphemando impugnãt deũ: mittunk de sursuz lapides ꝛc. Que quidẽ cõsuetudo seu abusio iurãdi ⁊ blasphemãdi incepit ab octuaginta vel nonaginta ãnis citra: ideo ab illo tpe citra venit nobis ꝑdicta malã. ꝫ q̃ de hoc ꝓphetauit moyses dicẽs. Generatio ꝓuersa est ⁊ infideles filij: ipsi me ꝓuocauerũt in eo qui nõ erat de⁹ et irritauerũt me in vanitatib⁹ suis: ignis succẽsus est in furore meo ⁊ ardebit vsq; ad inferni nouissima. Denotabitq; terrã cũ germine suo ⁊ mõtium fundamẽta cõburet. Cõgregabo sup eos mala: ⁊ sagittas meas cõplebo i eis. Deut. xxxij. Nota generatio ꝓuersa: q̃ dñs dedit nobis linguã ad ipm laudandũ ⁊ nos peruertimus eã ad ipsus blasphemãdũ. Octaua plaga fuit locustarũ q̃ deuorantiũ oĩa vi ridita. ⁊ de hoc ẽ tex. Dixit dñs ad moy-

sen. extẽde manũ tuã sup̃ terrã egypti ad locustã vt descẽdat sup̃ terrã ⁊ deuoret oẽm herbã que resdua fuit grãdini. Exo.x. ⁊ ista plaga significauit hypocritarum multiplicationẽ. Nam hypocrite dicunt locuste. Ratio: qꝛ locuste videtur q̃ sint aues volãtes: ⁊ nõ sunt: immo statim cadũt in terrã. Talis est cõditio hypocritarũ qui videnꝫ volare p bona opa et verba deuota: sed statim descẽdũt ad terrã ad habẽduz terrena scz pecunias: familias ꝛc. Quot religiosi ⁊ clerici: quot falsi sunt beguine q̃ volũt viuere ociosi: qui comedũt domos viduaꝝ. Mat. xxiij.

De quibus dicit xp̃s. Attendite a falsis prophetis qui veniũt ad vos in vestimẽtis ouiũ: intrinsecus aũt sunt lupi rapaces: a fructib⁹ eoꝝ cognoscetꝫ eos. Mat. vij. De hypocrisi vide. ij. ij. q. cxxiij. Nona plaga fuit tenebrarũ terribilium per tres dies intãtũ q̃ nullus de loco i quo stabat poterat se mouere. Istũ signũ vel plagã videtur tãgere textus. Exo. x. Extẽdit moyses magnũ in celũ ⁊ facte sunt tenebre horribiles in vniuersa terra egypti trib⁹ diebus ⁊ nemo vidit fratrẽ suũ nec monit se de loco in q̃ erat. Hoc signũ currit modo ꝓpter scisma p̃sens er ignorãtia veri pape ⁊ durat per tres dies: qꝛ tres dicũt se esse papas ⁊ hoc est ita obscurum ⁊ tenebrosum: qꝛ abytragꝫ parte sunt magni doctores ⁊ magistri p̃cipes ⁊ p̃lati: ⁊ sancti q̃ fecerunt miracula. De his tenebris dicit q̃ nescierũt necꝫ itelle xp̃m in tenebris ambulãt: immo nec monuentur de loco in quo ꝛcluſi sunt ab his tenebris dicẽdo er quo habeo hic digni tatẽ beneficiũ ⁊ redditus meos teneo cũ isto. idẽ illi de frãcia etiã dicunt. Si fuissem in frãcia tenuissem cũ illo ꝛc. De scisma te. ij. q. xxxix. Decima ⁊ vltima plaga fuit angeli pcutiẽtis oia p̃mogenita egypti ⁊ stati fuit finalis egress⁹ de egypto: vt habeꝫ Exo. xj. vbi dicit tex. media nocte ingrediar egyptũ ⁊ morietur oẽs primogenitũ in terra egyptioꝝ a primogenito pharaonis qui sedet in solio eiꝰ vsqꝫ ad p̃mogenitũ ancille q̃ est ad molã ⁊ oia primogenita iumẽtoꝝ ꝛc. Ecce hic subuersio xp̃ianoꝝ p antixp̃m. Angelus esũ pcutiẽs figurabat xp̃m qui pcutiet oia primogenita. i. principes xp̃ianorum ex parte eoꝝ fiẽt preconizatiões cõtra xp̃m et virginẽ mariã ꝛc. Et post statim sequit finalis destructio mũdi. De hoc dicit apls. Mittet illis deus operationẽ erroris vt credãt mendacio: vt iudicẽtur oẽs q̃ nõ crediderũt veritati: sed ꝓsenserũt iniquitati. ij. ad Thes. ij. Nota cuz dicit. Mittet: nõ solũ p̃mittet: sed mittet etiaz. Et nota q̃ in pſecutiõe antixp̃i erũt duo p̃mo culpa ⁊ malicia ipsius antixp̃i et hãc p̃mittet xp̃s. Scõo ibi erit pena? punitio maloꝝ ⁊ quanũ ad hoc deꝰ mittet antixp̃m. Cũ ergo iã diu est q̃ sumus in nona plaga: pz q̃ dicit thema. Nor pteſſit: dies aũt ꝛc. Et statiz veniet angel⁹ pcutiẽs. remediũ ergo qđ habemus ostẽditur in epla huiꝰ dñice: cum dr. Abdiciamus ergo opa tenebrarũ ꝛc. Deo gras.

¶ De eadem dominica. Sermo. vij.

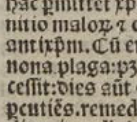

Aduimini dominum iesu xp̃m. ad Ro. xiij. Hoc verbũ ꝓpositũ hz magnã difficultatẽ i theologia qũo xp̃us põt induicũ nõ sit vestis: qꝛ dicit thema. Induimini dñm iesum xp̃m. ꝓ cui⁹ declaratione sciendũ est q̃ vita dñi nostri iesu xp̃i sancta ⁊ virtuosa quã tenuit i hoc mũdo dr vestis i sacra scriptura. Ratio: qꝛ vestes ꝓpter duo inuente fuerũt. s. ꝓpter honestatẽ ad cooperiendũ carnes. Scõo ꝓpter frigiditatẽ. Adam ⁊ Eua ante pctm in statu innocẽtie nõ indigebant vestib⁹ qꝛ nihil erat eis inhonestũ nec verecũdũ nec immũdum: nec in paradiso terrestri viget frigus. de hoc ꝓ. q. cij. ar. ij. Sed statim post pctm cr quo anima fuit inobediens deo etiã caro fuit inobediẽs ste et habuit frigus. Ideo tũc deus fecit eis tunicas pelliceas. Et quẽadmodum vestis cooperit corꝑis seu carnẽ sic virtus cooperit aiam. Qꝛ sm sctm Tho. ⁊ Esa. lxi. vestes sanctoꝝ sunt ad ꝓtegendũ: calefaciẽdum: ⁊ ornãdum: ⁊ sunt alba munda ⁊ odorifera. Et sm eundem p̃s. xliij. vestis ecclie est duplex. s. doctrina vtriusqꝫ testamẽti ⁊ opera virtuosa. Ideo dicit p̃s. ij. etbi. q̃ virt⁹ est habit⁹ electuus. Ideo de virtutibus dicit apls. In hoc ingemiscimus habitationẽ nostrã que de celo ẽ supinduꝫ cupiẽtes: si tamẽ vestiti ⁊ nõ nudi inueniamur. Nam ⁊ qui sumus in hoc tabernaculo ingemiscim⁹ grauati

eo q̃ nolumus spoliari. sed supuestiri. ij. ad Coꝝ. v. Ecce ergo hic qũo opz nos indutos esse vestibus virtutũ. Et ꝓ xp̃o adynã questionẽ quã facit ieyos: virũ in alio mũdo erim⁹ nudi vel induti maxie post diem iudicij. Dico q̃ boni ⁊ saluati erũt induti: mali aũt ⁊ dãnati erũt nudi. Beati cm̃ erũt induti virtutib⁹ vt sol est indutus claritate. Ideo dicit beat⁹ ioã. apoc. xvj. Beat⁹ qui vigilat ⁊ custodit vestimenta sua ne nudus ambulet ⁊ videãt turpitudines eius. Cũ ergo vita dñi nr̃i iesu xp̃i quã tenuit in hoc mũdo fuerit sancta ⁊ virtuosa intantũ q̃ xp̃s dicit nõ solum virtuosus: sed etiã virtus. s. ad Coꝝ. i. Nos p̃dicamus xp̃m deivirtutẽ. Persona ergo que vinit virtuose induit Christũ ipm imitãdo in vita virtuosa. et hm hũc modũ dicit apls in themate. In duimini dñm iesum xp̃m. i. xp̃m imitamini in sancta ⁊ virtuosa vita ⁊ cõuersatione. patz thema. Modo vt melius possim vobis declarare qualiter poterimus induere xp̃m ipsum imitãdo repio motiuũ a quadã auctoritate sacre scripture que vocat xp̃m ignẽ di. Deꝰ noster ignis cõsumẽs est. ad Heb. xij. Nota san. Tho. Esa. x. q̃ deus dicit ignis: qꝛ subtilis est tripliciter. s. sm substantiã scientiã ⁊ apparentiam. et lucidus: qꝛ manifestat: delectat ⁊ dirigit: ⁊ calid⁹: qꝛ vinificat purgat ⁊ deuastat ⁊ leuis, ꝓpter motũ situ ⁊ impmixtionẽ. ⁊ ibidẽ. xxxiij. dñs dicitur ignis: qꝛ purgat inflãmat ⁊ cõdemnat: ⁊ idez ad Heb. xij. dñs dicit ignis: qꝛ ignis iter sensibilia est nobilior: clarior: actiuior: actualior: altior: magis purgãs ⁊ ꝑsumens sicut deus. sicut cm̃ ferrũ in fornace iniquit ignis: sic nos possumus induere xp̃m: qđ potest fieri quadruplr sm quatuor ꝓditiones q̃s ferrũ recipit ab igne.

Prima q̃ fit clarum et lucens.

Secunda calidum et ardens.

Tertia molle se extendens.

Quarta pulchrum ⁊ nitens ⁊ patens. Sic ad instar ferri igniti nos debemꝰ induere quatuor virtutes: ⁊ sic iurta cõsilium thematis. Induimini dñm iesum xp̃m. Prima cõditio ferri quaz recipit in fornace qñ induit igne est claritas lucẽs qꝛ totum induit claritate cõtra suam cõditionẽ: qꝛ de se ferrũ non lucet. Sic nos indudo xp̃m recipim⁹ in nobis claritatem fidei xp̃iane: amouendo a nobis tenebras ⁊ obscuritates erroꝝ ⁊ dubitationum ⁊ induimur claritate fidei in fornace sancte matris eccl'ie tenẽdo eius determinationẽ ⁊ veritatẽ. Et si forte aliquis nostrũ aliqñ dubitauit in aliquo articulo ponat se in fornace eccl'ie eius stile et determinationi firmiter stando: ⁊ nõ intellectu suo diffinire ⁊ determinare alr q̃ ecclia determinauit. Si em̃ darem̃ tibi xij. florẽi de florẽtia: ⁊ tuvelles ipsos ꝓparare ad lumen paruũ cãdele faceres magnam stultitiã: qꝛ iam ꝓbati sunt per tot fornellos quos transierũt. Idẽ de. xij. veritatib⁹ ⁊ articulis fidei q̃ ꝓ tot fornellos transierũt. De hoc habet. ij. ij. q. j. ar. x. et de po. q. x. ar. iij. ꝓmo ꝓ illũ fornellũ ardẽtissimũ p̃dicationis xp̃i qui mentiri non põt ⁊ tot miraculis ꝓbauit immo si xp̃s nõ fecisset miracula adhuc oẽs tenerentur sibi credere: vt dicit Tho. quodlibeto. ij. q. iij. et supra. Joã. ca. xv. Scõo ꝓ fornellũ publicationis apl'oꝝ: ⁊ passionis martyrũ qui ꝓ ista veritate ꝓbanda mortui sunt plurima miracula faciẽdo. Tertio per fornellũ disputationis doctorum cũ ꝑis impatoribus ⁊ regib⁹ intantum ꝙ nullũ põt esse dubiũ in fide q̃ nõ sit examinatũ et ꝓbatũ. Patet ergo stultitia illoꝝ q̃ lumine paruo sui intellect⁹ volunt ꝓbare articulos dicentes. Videamus qũo tres persone diuine sunt vnus deus ꝛc. qꝛ totũ hoc est iam examinatũ ⁊ disputatũ et determinatũ. Ideo ad istar optimi florẽi mittaz in burſa ꝑscientie per purã credentiã di. Credo dñe. Circa predicta et ꝓdictoꝝ intelligentiã querit sctus Tho. i. parte. q. xxxij. ar. i. vtrũ trinitas diuinaꝝ personaꝝ possit ꝓ naturalem rationẽ cognosci. Ad quã questionẽ idem sctus Tho. rñdet di. q̃ impossibile est per naturalẽ rationẽ ad cognitionem trinitatis diuinaꝝ personaꝝ peruenire qꝛ homo ꝓ rõnẽ naturalẽ in cognitionez dei puenire nõ põt nisi ex creaturis. Sm illud ad Ro. i. Inuisibilia dei per ea que facta sunt intellecta ꝛcipiuntur. Creatura aũt ducunt in dei cognitionẽ sicut ⁊ effectus in causam. Hoc igiꝫ solũ rõne naturali de deo cognosci potest quod competere ei necesse est sm̃ qđ est oim entiuz principiũ. Virtus autem creatiua dei est cõmunis toti trinitati. vnde pertinet ad

essentie vnitatē nō ad distinctionē personarū per rationē igit naturalē cognosci pñt de deo ea q̄ pertinēt ad essentie vnitatē: nō aūt ea q̄ pertinēt ad distinctionē psonarū. Qui autem nititur probare trinitatē personarū naturali ratione fidei dupl̄ derogat. Primo q̄dē q̄tum ad dignitatē ipsius fidei que est vt sit de rebꝰ invisibilibus que rationē humanā excedūt. Vñ apl's dicit heb. xj. q̄ fides est de nō apparētibus. & apl's dicit. j. Cor. ij. c. Sapientiā loquimur inter perfectos: sapientiā vo nō huiꝰ seculi nec̄ principū huiꝰ seculi q̄ destruunt: sz loq̄mur dei sapientiā in mysterio q̄ est absc̄dita. Sc̄ūdo tales derogat fidei xp̄i advitilitate trahēdi alios ad fidē. Cū enī alios ad p̄bandū fidē inducit rōnes q̄ nō sunt cogentes cedit in derisionē fideliū. credūt em̄ q̄ huiusmodi rationibus innitamur: et propter eas credamus. Que igitur fidei sunt non sunt tentanda probare nisi per auctoritates his q̄ auctoritates suscipiūt Apud alios vero sufficit deffendere nō esse impossibile quod predicat fides dicit em̄ hyla. in li. de trini. Nō putet homo sua intelligentia generationis secundum posse consequi. Amb. etiam dicit. Impossibile est generationis scire secretum mēs deficit: vox silet. hoc sanctus Tho. vbi. s. Sic igitur articulis fidei firmiter adherendum nō est propter rationē naturalē sed propter diuinā revelationē et per fidē. Sic enim induimur christū recipiēdo in nobis claritatem fidei talibus sic indutis dicit apl's. Eratis aliquādo tenebre: nunc autem lux in domino vt filij lucis ambulate. ad Ephe. v. super hoc dicam vobis vnā figurā quā legimus Ezech. j. vbi dicit Ezech. q̄ deꝰ ostēdit sibi inter cetera animalia vnum animal quadrifaciatum di. q̄ emittebat scintillas claras quasi aspectus eris candentis. Allegorice hoc animal figurabat quēlibet xp̄ianum quoniā ois bonus xp̄ianus habet vnū caput quadrifaciatuz. Caput est fides catholica quatuor facies sunt quatuor euangeliste. Prima facies a parte ante est facies hois ecce euangeliū beati Mat. q̄ per hoiem figurat. Sc̄da facies a dextris est facies leonis. ecce euāgel'. bt̄ Marci. Tertia facies a sinistris est bouis. ecce euangel'. beati Luce. q̄ p bouē figurat: eo q̄ tractat de sacrificio. Quarta facies retro altior est aq̄le. Ecce euāgeliū bt̄i Joā. q̄ altiꝰ alijs tractat de xp̄i diuinitate. Si bonꝰ xp̄ianꝰ est q̄libet dz hꝫ vnū corpus & vnū caput q̄drifaciatū: & dz emittere scintillas claras. s. cōfitēdo articulos fidei: q̄ non sufficit hꝫ claritatē fidei in corde: hꝫ oportet emittere scintillas als extinguit fides i corde sicut lucerna ardēs i laterna q̄ nō pōt spirare. Jō emittere dz scintillas di. Credo q̄libz die de mane & de sero cū p̄fessione: & hoc ꝫ filiū est bt̄i Piero. Et ita faciebat dauid q̄ dicit de se. Credidi. s. i corde ꝓpter q̄ locutꝰ sum. s. i ore emittēdo scintillas & quō ego aūt humiliatꝰ sum nimis pro ꝑmissoꝝ intelligētia fm scm̄ Tho. nota. ij. ij. q. ij. in p̄n. siue in cōtinuatione q̄ duplex est actꝰ fidei. s. interior & exterior: interior actꝰ fidei est credere: hꝫ confessionis eoꝝ q̄ sunt fidei ē actꝰ fidei exterior de actu p̄mo siue interiori q̄ ē credere agit scm̄ Tho. ij. ij. q. ij. p̄ totū. Et de actu fidei exteriori q̄ ē p̄fessio agit. q. iij. Credere aliq̄ q̄ sunt. s. rōnē naturalē ē de necessitate salutꝭ. sīc fides dicit. s. Tho. vbi. s q. ij. iij. scp. & iij. di. xxiij. ar. iij. q. j. immo credere aliq̄ q̄ rōne naturali demōstrāt ē necessariū. ij. ij. vbi. s. ar. iiij. Sine fidei q̄t apl's ad heb. xj. Impossibile est placere deo. Credere aūt ea q̄ sunt. s. rōnē nō ē levitatꝭ: vt dicit. s. Tho. iij. di. xxiij. ar. iij. q. ij. Jdē ꝫ gētiles li. j. c. iij. Itē ērit. s. Tho. de actu fidei exteriori. s. p̄fessione. vtrū confessio fidei sit de necessitate: Ad quā q̄nē rndet. ij. ij. q. iij. ar. ij. q̄ p̄fessio fidei ē de necessitate salutis: tūc solū q̄n ex ei' omissiōe pclitat honor dei vt' vtilitas ꝓximi puta si alios interrogatꝰ de fide taceret: & ex hoc crederet vel q̄ nō haberet fidē vt' q̄ fides nō esset vera vt' aliꝰ per ei' taciturnitatē auerteretnr a fide in hmōi em̄ casib' p̄fessio fidei est de necessitate salutis. Auctoritas ad hoc ad ro. x. Corde credit ad iustitiā: ore aūt ē p̄fessio fit ad salutē. Dico sēc̄o q̄ ferrū i fornace nō solū recipit claritatē: etiā calore ardēte ꝫ suā naturā: sic nos induēdo xp̄m nō solū recipimꝰ claritatē fidei sed etiā calorē ardētis charitatis ꝫ frigiditatē inde uotionis et negligentie faciendo opera dei cū ardore et feruore spiritus diligenter. Desisto ergo ardere dicit Chrisꝰ

Ignē veni mittere in terrā: & q̄d volo nisi vt ardeat Luce. xij. Ardet aūt ignis charitatis q̄n religiosus nō est negligēs sed diligēs. Jdē dicat de clericis & laicis fm q̄ expediēs erit. De isto igne charitatis dicā vobis vnā figurā: de qua Leuit. vj. Precepit deꝰ di. Ignis in altari semper ardebit q̄ nutriet sacerdos subijciens ligna mane per singulos dies imposito holocausto desuper. Allegorice altare ē cor deuoti christiani in quo offertur deo illud sacrificiū de quo dicit Dauid. Sacrificium deo spūs tribulatus: q̄ō sit q̄n homo recedit de pctis a mala vita quaz tenuit et cōiter offert deo isto mō sacrificiuz in altari cordis. de quo dicit. Ignis in altari semp ardebit. s. ignis ardentis charitatis: sed statim extinguit: sic religiosi in nouiciatu incipiūt bene & deuote fuire deo: sz extinguit postꝫ sunt pfessi: & hñt partē in cauda asini: q̄ &c. Jdem de clericis q̄n dicūt missam nouā: sz post extinguit &c. Jdē de laicis in q̄bus accēditur ignis charitatis & deuotionis i alio quo sermone: sed post statim extinguit. Q̄ dictus esset si moreret dñs ignis ardet. iō dicit. Ignis i altari semp ardebit. Sz quō fiet dicit. Quē nutriet sacerdos &c. Ille ignis accendit in missa cū lignis paruis: q̄ō fit q̄n dz Confiteor deo oipotenti. Introitus &c. Deinde ponunt magna ligna in canone & sic tādē venit xp̄s in hostiā cōsecrataz. iō dicit. Quē nutriet in missa sacerdos sufflādo in p̄dicatione ita faciebat xp̄s & apl's: et ignis accendebatur in corpore ppli. ideo dicit. Ignis il le erit perpetuus qui nūq̄ deficiet in altari. Leui. vj. Dico tertio q̄ q̄n ferruz in duitur igne: recipit mollitiē ꝫ cōditionez siue duriciei: sic & nos induēdo xp̄m debemus recipere mollitiez remissionis iniuriarū cōtra implacabilitatē impatientie ideo ad instar ferri igniti q̄ō per multos ictus mallei extenditur: sic & nos p̄ multas malleatiōes tribulationū debemꝰ extēdi ad oēs diligēdo & iniurias remittēdo. Juxta illud q̄ō dicit apl's. Estote benigni inuicē: misericordes donātes inuicem: sicut & deꝰ in xp̄o donauit vobis. ad Ephe. iij. Nota q̄ benignitas refert ad socialē p̄uersationē. Mia ad pauperum cōpassionē. Donatio ad iniuriari remissionē. Hec tria habemꝰ exēplariter i xp̄o. et cōcludit. Sicut deꝰ in xp̄o donauit vobis. Dico quarto q̄ q̄n ferrū induit igne recipit ex eo pulchritudinē delectabilē & sic nos xp̄m induētes debemꝰ recipere in nobis pulchritudinē placētis honestatꝭ q̄ō fit per purā ꝓfectā & castitatē dimittēdo imūditiā carnalitatis: q̄n inter alias ꝑtutes pulchrior est castitas q̄ multū placet deo & āgelis: iō Sap. iij. O q̄s pulchra est casta gnatio cū charitate. Querit. s. Tho. ij. ij. q. cl. ar. j. vtrū castitas sit virtus: & rndet q̄ sic: q̄ in hoc rō ꝑfectis humane ꝓficit q̄ sit aliq̄d fm rationem modificatū sed nomē castitatis sumit ex hoc q̄ per rōnē ꝓcupiscentia castigatur: q̄ ad modū pueri est refrenanda: vt ꝑz p̄bm. iij. Ethi. Vñ manifestū inq̄t sanctꝰ Tho. est castitatē esse virtutē & est subiectiue in aia: sz materiā hz in corpe & castitas ꝓprie dicta est virtus spālis habens spālem materiā. s. cōcupiscētias delectabiliū que sunt inveneries: sed large dicta siue metaphorice est gnalis virtus: vt dicit. s. Tho. vbi. s. arti. ij. & ista dz castitas spualis cui opponit fornicatio spualis. q̄ qualibet em̄ virtutē retrahit mēs humana ne rebꝰ illicitis delectabiliter coniungatur: principaliter tamē ratio huius castitatis est gnalis virtus & dr metaph. cōsistere in charitate et in aliis virtutibus theologicis quibus mēs deo cōiungit: & modo charitas est pulcherrima virtutū. Nota cū charitate magis q̄s cū tumiditate: ideo Esa. lij. Mūdamini qui fertis vasa dñi: & subdit. Precedet em̄ vos dñs et congregabit vos deꝰ israel. in hac auctoritate ꝓpha ponit tres rōnes ostēdetes quō castitas est magis necessaria mō q̄s ante incarnationē xp̄i. Prima ibi. Mundamini qui fertis vasa dñi. vasa dñi sunt nra corpora q̄ portamus q̄ sunt vasa alie sed ante xp̄i incarnationē nō erant vasa dñi: q̄ ipse nō habebat corpus. Sc̄da ibi. Precedet em̄ vos dñs. s. xp̄s. in puritate: q̄ xp̄s nescit q̄ō est illud experimētaliter: hꝫ sine pctō potuisset habere vxorē: sed noluit vt daret nobis exemplum castitatis. Tertia ibi. Cōgregabit vos deꝰ israel. s. cū āgelis suis purissimis & castis. Apoc. xxi. Nō intrabit aliquid in eā coinquinatuz aut abominationē faciēs. ecce quare dicit thema. Jnduimini dñz iesum xp̄m.

Erunt signa in sole ⁊ luna et stellis. Lu. xxi. in ista dñica sancta mater eccle sia facit officiuꝫ de aduentu xp̃i ad iudiciuꝫ: et in sancto euangelio hodierno christus ostẽdit nobis ſex que requiruntur in omni iudicio que semp debent fieri.

Primũ est intimatio temporis.
Secundus preparatio loci.
Tertium citatio partium.
Quartum cõparatio personalis.
Quintum diffinitio iudicialis.
Sextum executio effectualis.

¶ Et de primo. ſ. intimatione tpis: quia iam scitis quo iudex assignat tps partibus. vltali die veniatis ad audiendam sniam. Sic facit deus: nõ q̃ dicat nobis diẽ: sed dedit nobis signa in q̃bus cognoscetur temp⁹ iudicij dicẽs. Erũt signa in sole luna ⁊ stellis: qz dies iudicij non est soli deo. iiij. scrip. di. xlij. q. ij. ⁊ di. xlvi. q. i. Nõ dat nobis signa in rebus occultis sed in manifestis q̃ toto mũdo videnꝫ vt tot⁹ mũdus possit illud tẽpus iudicij cognoscere. Nota ſm. ſ. Tho. i. iiij. di. xlvij. q. i. ⁊. xlviij. q̃ nõ ota signa in euangelio ptinẽtia ad ſgiale iudiciũ: imo forte nulla ſz alia signa erũt ibi. Que aũt sunt ista signa hoc declarat ipemet. Math. xxiiij. Sol obscurabit ⁊ luna nõ dabit lumẽ suuꝫ ⁊ stelle cadẽt de celo. Itẽ Johel. ij. Sol ꝙuertetur in tenebras: ⁊ luna in sanguinẽ anteq̃ veniat dies dñi magnus et horribilis. No. ſm. ſ. Tho. in. iiij. scri. di. xlviij. q. j. sol ⁊ luna obscurabunt p̃ p̃uationeꝫ sui luminis vel simul vel diuerso tpe circa diez iudicij non aũt illo die nec post. Obscuritas illa solis põt intelligi iuxta obscuritatẽ tenebrarũ solis: q̃ fuerũt tpe moyſi in terra egypti. ſm q̃ legitur Exo. x. Quia gẽtes nõ poterãt se mouere de loco i quo erãt: nec se videre nec se iuuare mutuo: ⁊ duraueꝛt p tres dies Modo hic cogitate. Si de⁹ volens dare finẽm regno tantã induxit securitatem solis. ſ. p tres dies: quantã ergo obscuritatem dabit in fine mũdi: q̃n dabit finez ⁊ terminũ toti mũdo: nõ solũ p tres dies sed forte per. xxx. nec aliqua lux cereivel lucerne poterit in mũdo viuere. Ecce hic signa que erũt in sole. luna aũt ꝙuertet in sanguinẽ. qz tota erit in colore sanguinis ꝛc. Dicit ẽm hiero. q̃ ante diẽ iudicij arbores ⁊ plante pluent sanguinẽ: ⁊ stelle cadent de celo: qz tũc assub ⁊ fulgura erũt de celo: hoc itelligit de assub q̃ videtur q̃si stella cadẽs de celo: qz tũc assub ⁊ fulgura erũt p totũ mundũ ⁊ totũ aerẽ et comburẽt villas: ciuitates: castra: ⁊ domos. Ecce q̃o ad literã erũt signa in sole: ⁊ luna: ⁊ stellis. Nota tñ ſm sctm thom. in. iiij. scrip. di. xlviij. q. i. q̃ illa signa. xv. nõ asserunt a beato hiero. sed dicit se reperisse ex annalibus iudeoꝝ: ⁊ habẽt parum veriſimilitudinis. Sed spũaliter loquendo hec signa sunt iã cõpleta. Q̃n i sacra scriptura intelligit stat⁹ papalis p solẽ. p luna status mũdialis. p stellas aũt q̃libet p̃sona spũalis. Sol aũt. i. stat⁹ papalis iam obscurat⁹ est. triginta anni sunt q̃ nõ videt certissime quis verus sit papa. Quidam dicũt talis est. Alij nonimmo talis est. ⁊ ab vtraq̃ pte sunt magni magistri ⁊ doctores. ⁊ q̃ fortius est sctẽ p̃sone clarẽtes miraclis: imo sũt mõtres soles: quale signum esset de sole materiali. si diuideret in duos⁹ tres soles hoc signũ est modo cũ status papalis diuisus sit in tres p̃sonas. hoc signã ergo intimat nobis tps iudicij q̃ cito ⁊ i breui erit. Auctoritas. Diuisum est cor eoꝝ nũc interibũt. Ozee. x. Itẽ luna. i. status humanalis siue potestas ꝙuersa est iam in sanguinẽ intantũ q̃ reges et p̃incipes et dñi tpales se trucidãt ⁊ occidũt: intrũt q̃ i toto mũdo est guerra. quot mille mouiunt quotidie in bellis. De isto signo auctoritas. Sãguis sanguinẽ tetigit p̃pter hoc lugebit terra. Ozee. iiij. Sanguis. ſ. iniuriati tetigit sanguinẽ iniurãtis. Tertio stelle cadẽt de celo. Stella ⁹ q̃libet p̃sona deuota q̃ fixa stat in celo p deuotionẽ. de quibus dixit deus abrae. Multiplicabo semẽ tuũ sicut stellas celi. Gen. xxij. Sed mõ iam ceciderũt de celo ad terrã. Primo religiosi quoq; affectoꝝ esse. tota in celo: sed iam ceciderũt in terrã affectantes terrena. ſ. diuitias: honores: dignitates: magistratus ꝛc. Idem de clericis ⁊ laicis. iam nullus respicit celum: sed terrã. Ideo ꝓficiẽt illud dauid. Oculos suos statuerũt declinare i terrã ⁊ sequiẽt. Susceperũt me sicut leo paratꝰ ad predã hoc ⁹ propter antixp̃m. Patz ergo intimatio tpis iudicij per signa manifesta. Ideo xp̃s vans nobis ynã comparationẽ de signis dicit. Videte ficulneam ⁊ oẽs arbores cũ pducunt iã ex se fructus: scitꝭ qz ppe est iã estas: ita ⁊ vos cũ videritis hec fieri: scitote q̃ ppe est regnũ dei. i. xp̃s ad iudiciũ. Luce. xxi. Secundũ q̃ erit in iudicio erit loci p̃paratio. quẽadmodũ p̃parat⁹ locus iudicialis regi volenti facere iudiciũ. idem de rege xp̃o qui habet iudiciũ facere in cõi loco: ne sit alicui partialis: q̃ oñes tã boni q̃ mali. i. tam beati q̃ dãnati hñt interesse in illo iudicio. ideo si illud iudiciũ fieret in celo posset esse locus suspectus dãnatis: si in inferno nõ esset locus cõgruus beatis: ideo fiet in terra q̃ est locus cõis oibus. Auctoritas. Ecce dies veniũt dicit dñs ⁊ suscitabo dõ germẽ iustũ: ⁊ regnabit rex ⁊ sapiẽs erit: ⁊ faciet iudiciũ ⁊ iustitiã i terra. Hier. xxiij. Nota in terra nõ in celo nec in inferno. Q̃o aũt itelligẽdum est q̃ fiet iudiciũ in terra habes. ſ. in sermone p̃mo aduẽtus dñi. Nota tu suscitabo dauid germẽ iustũ regnabit rex ⁊ sapiẽs erit ⁊ faciet iudiciũ ⁊ iustitiã in terra: quia modo videt q̃ dominat cum tot mala ⁊ pctã fiãt: ⁊ ipse tacet nec p̃nit ola. Ideo opz q̃ locus parẽt: q̃n ſ rex deberet hic tenere curias in domo in qua habitauerũt porci ⁊ iumẽta: illa domus mũdaretur ⁊ purificaret. Idem de domo hui⁹ mũdi in qua habitauerũt iumenta: q̃ viuũt ibi ſm rõnez sunt hoies: qui viuũt ſm sensualitẽ sunt bestie. superbi sunt leones: auari vulpes: luxurioſi porci: inuidi sunt canes: gulosi sunt lupi: iracũdi serpẽtes siue vipere: pigri aũt sunt asini: ꝓpter q̃ domus hui⁹ mundi est corrupta immũda ⁊ infecta. Computauerũt iumẽta in sterc̃ore suo. Johel. ſ. ⁊. ij. c. Necessariũ est ergo vt mũdet ⁊ purificet: que purificatio fiet p ignẽ qui accendet ⁊ inflãmabit ad quatuor partes mundi in oriẽte ⁊ occidẽte ꝛc. ⁊ cõburet totũ mundum. Itẽ ignis ſm. ſ. Tho. iiij. scrip. di. xlvij. q. ij. ascẽdet tñ q̃tuꝫ aque diluuij ascẽderũt. ſ. vſq; ad mediũ aeris interstitiũ. ⁊ ista purgatio elementoꝝ fiet per ignẽ in fine: qz est similior glorie ⁊ actiuior ⁊ min⁹ infect. Et iste ignis cõflagrans mundũ quo ad purgationem precedet iudiciũ ſz quo ad inuolutionez impioꝝ sequet. Post hanc descẽdet xp̃s ad iudiciũ cũ virgine maria matre sua: et baronibus ⁊ militibus celi. Si aũt domus mũdi nõ esset purificata diceret fortevirgo maria filio suo. O fili mi vbi me adduxisti in loco tam fetido. Si dicat. o frater nõ sentimus nos fetorẽ ꝛc. nec pisces sentiunt amaritudinẽ maris: qz ibi sunt nati ⁊ nutriti: nec stabularius sentit fetorẽ stabuli: ſz miles sentit q̃n ibi intrat: sic nec nos sentimus fetorẽ hui⁹ mũdi: q̃ nati sum⁹ ⁊ nutriti in isto fetore: ſz si veniret vnus beatus de paradiso ille sentiret. De hac preparatiõe dicit p̃pheta dauid. Ignis ante ipsum p̃cedet. ⁊ inflammabit in circuitu inimicos eius. Alluxerunt fulgura eius orbi terre: vidit ⁊ cõmota est terra. Montes sicut cera fluxerunt a facie dñi: a facie dñi ois terra. ps. xcvj. Nota inimicos eius q̃ sunt eius inimici. ⁊ q̃o illi solũ sentiũt illũ odorẽ maximũ in illo igne: qz amici xp̃i sine dolore morientur illo igne. Sicut quinquaginta rhetores beate Katerine. Alluxerunt fulgura. Dic q̃o vno fulgure vna domus destruet: alia remanebit: vir occidetur ⁊ vxor remanebit ꝛc. Et ecõuerso. De isto dicit euangelium. Erit in terris pressura gentium p̃e confusione sonitus maris et fluctuum: arescentibus hominibus p̃e timore et expectatione que superueniet vniuerso orbi: dic q̃o illi q̃ modo nolũt ꝓfiteri tunc querent ꝓfessorem. Idem de vindicantibus qui modo nolunt remittere nec pacem facere: idez de vsurarijs qui modo nolunt restituere: idem de clericis qui nõ habẽt modo breuiariũ. idem de religiosis qui modo nihil seruãt de suo ordine: nec de regla: nec de cerimoniis ꝛc. Tertiũ q̃ erit in illo iudicio erit partiũ citatio. Juder q̃n vult dare sniam facit citare partes. Ita faciet dñs noster iesus xp̃s rex et iudex. Michael vt preco clamabit voce magna di. Surgite mortui venite ad iudicium. Quomodo hec intelligãtur quere in primo sermone p̃me dñice aduentus. De illa voce dicit hiero. Sive comedam sive bibã semper videtur mihi sonare in auribus meis illa vox. surgite mortui ꝛc. de hac voce ↄcitur in euangelio. Venit hora in qua oẽs q̃ in monumentis sunt audient vocẽ filij dei p̃cipaliter. Joan. v.

Illa vox erit filij dei principaliter: ſz erit beati michaelis inſtraliter. Sicut vox p̃conis eſt vox regis imperatiue: a ipſi⁹ p̃conis executiue. Et ſubito oēs reſurget. de hoc habes pulchre in p̃mo ꝓmone pme dñice aduen⁹. Dic qño gaudebit ꝛia beata qñ iducetur corpore glorioſo ſicut gaudet ſponſa in die nuptiarū qñ induit preciosa veſte ſibi miſſa a ſpoſo. Oppoſitū erit de dānatis. Quartū eſt cōpitio p̃ſonalis: qñ in illo magno iudicio nullꝰ poterit ꝓparere p̃ procuratorē: ſicut fit modo hic in curia regis: ſed oēs tam magni dñi ꝯ parui habēt ibi cōparere ꝑſonaliꝫ a dare rationē de ſeipſo: quātūcūq; ſit rudis et groſſus. Auc: orit as. Unuſq̃ſq; noſtrū p̃ ſe reddet rationē deo. ad Ro. xiiij. Hoc iudiciū faciet xp̃us in illis partibus vbi iniuſte fuit ipſe iudicatus. ſ. in valle ioſaphat: vt dicit ſcūs Tho. i. iiij. ſcē. di. xlvij. q. j. ar. iiij. Joelis. iij. In diebus illis a in tpe illo cū ꝓuertero captiuitatē iuda a hierl'm congregabo oēs gētes a deducam eas in vallē ioſaphat: a ibi diſcepabo cū eis. q. d. ibi ſedebo vt iudicē oēs gētes in circuitu. Si q̃rat: qūo ibim⁹ illuc vel p̃ mare vel p̃ terrā ꝛc. Dic qūo q̃libet bonus ꝯ malus portabit illuc a ſuo bono angelo vt credit tūc eſſ virtutes celoꝝ mouebunt. ſ. ad portandū. Dic practice qūo boni portabunt honorabiliter malī autē vituperabiliter. Sctūs Tho. tñ dicit in. iiij. ſcrip. diſti. xlvij. q. j. ar. iiij. q̃ virtutes celoꝝ. i. angeli: tunc mouebunt nō ſm ſtatū glorie: ſed ex admiratiōe vl a motu celi ceſſando. Quintū erit diſſinitio iudicialis: q̃ oſtendit ibi. Et tūc videbunt filiū hois venientē in nube cū potestate a maieſtate magna. Dic qūo xp̃us tunc veniet cū maieſtate aſſociatus āgelis archangelis ꝛc. ad ſaluādū bonos: et cū poteſtate vel maieſtate ad dānādum malos. Nota: xp̃us apparebit in iudicio corporaliter: vt dicit ſanct⁹ Tho. iiij. di. xlvij. q. j. arti. j. ij. a. xxxiij. Itē cōtra gentiles lib. iiij. c. xcvj. a. xxxj. Querit etiam ſanctus Tho. in. iiij. diſt. xlvij. q. j. art. j. Utrū xp̃us in forma ſerui ſiue hois ſit iudicaturus. Rñdet q̃ ſic. Dr̃ eñ Joan. v. Poteſtatē dedit ei iudiciū facere: q̃ filiꝰ hois eſt. Itē iob. xxxvj. dicit. Cauſa tua quaſi impij iudicata eſt. Glo. a pylato. Jdeo iudiciū cauſamq; recipies. Glo. vt iuſte iudices. ſz xp̃s ſm humanā naturā iudicatus eſt a pilato. ergo ſm humanā naturā iudicabit. itē eius eſt iudicare cuius eſt legē condere. ſed xp̃s in humana natura apparens nobis legē euāgelū dedit: ergo a ſm eandem naturā iudicabit: q̃ in dicta auctoritate Lu. xxj. Tūc videbunt filiū hois venientē in nube cū p̃tāte magna a maieſtate. Maieſtas autē a poteſtas ad gloriā pertinēt. Jdeo queritur vtrū xp̃us in iudicio apparebit in forma humanitatis glorioſa. Ad quā queſtionem reſpondet ſanctus Tho. in. iiij. parte. di. xlviij. q. j. ar. ij. q̃ ſic. quia ſicut quādo iudicandus aduenit in forma infirmitatis apparuit: ideo oportet q̃ qñ iudicaturus aduenit in forma glorioſa appareat. Judicari eñ i firmitatis eſt a iudicare auctoritatis a glorie. Et q̃ i ſecūdo aduētu ad. hoc veniet vt iuſticiā p̃is in hoies exequatur: dignū eſt a congruū vt in forma glie a auctoritatis appareat Et ſicut viſio glorie humanitatis xp̃i: vt dicit ſanctus Tho. vbi ſupra in ſolutiōe ad quartū erit iuſtis in p̃miū. ita inimicis erit eis in ſuppliciū: quia ſicut glorioſa amici eſt delectabilis: ita glia a poteſtas eius que odio habetur maxime ꝓtriſtat. Unde Eſa. xxvj. Videāt a confundantur zelātes populi: a ignis. ſ. inuidie hoſtes tuos deuoret. Poterit autem corpus xp̃i glorioſum ab omnibus videri in generali iudicio etiam a non glorificatis. Quia corpus glorioſuz habet in poteſtate ſua vt ſe demonſtret vel non demōſtret oculo non glorioſo. hec ſanctus Thomas. vbi ſupra in ſolutione ad tertium. Sententia diffinitiua p̃ bonis erit. Venite benedicti patris mei poſſidete paratum vobis regnū a conſtitutione mūdi. Mat. xxv. Sententia autem diffinitiua p̃ malis erit. Diſcedite a me maledicti in ignē eternum ꝛc. ibidem. Sextum erit executio effectualis: ibi. Celum a terra tranſibunt. ſ. ſctū ad iſtas operationes a qualitates. Verba autem mea nō tranſibūt: ſupple ſine effectu executionis. Tūc xp̃s forte clamabit voce magna dicēs. Jnferne aperi os tuuz a degluti impios iſtos. Tūc ſubito terra aperietur a mali in corpore et anima deſcendent in infernum: vbi erunt ſine fine et non poterunt mori nec penitere. dixit xp̃s ad iudam. Bonū erat ei: ſi nat⁹ nō fuiſſet homo ille. deide faciet executionē de bonis ipſos introducēdo in celū cū corōnis: a i cathedris glorie ipſos collocando. Eſa. xxv. veniēt in ſyon cū laude a leticia ſempiterna ſuper capita coꝝ gaudium a leticiā obtinebūt a fugiet dolor a gemitus.

¶ Dñica. ij. aduentus dñi. Sermo ſcōs.

Erunt ſigna in ſole. Lu. xxj. a in euāgelio hodierno. Materia p̃ſentis p̃dicatiōis erit de ſancto euāgelio: a habebim⁹ ſi deo placet multas bonas declarationes ad intellegēdū p̃udentiā diuinā quō gubernat iſtū mūdū a principio vſq; ad finē. Sed primo ſaluet virgo maria ꝛc. Erunt ſigna in ſole. Sanctum euangeliū hodierni loquitur de ſignis terribilibus vētoris in fine mūdi ante diem iudicij. Et ponit ſigna futura p̃mo in celo. ſcōo in terra. tertio in angelis. de ſignis que erunt in celo loquit the. di. Erunt ſigna in ſole Pro huius declaratione a materie intro ductione ſciendū eſt q̃ in ſacra ſcriptura xp̃s dicit ſol. p̃z ratione q̃ dat ſcientiā: et auctoritate q̃ firmat credētiā. Ratio q̃re xp̃s dicit ſol eſt: q: tota vita xp̃i i ſuma repſentat in ſole in eius motu a curſu quē facit. Jā videtis quō quolibet die ſol de nocte eſt abſconditus a nobis a ſecretus: ſed i aurora oritur: a ſic trāſiēs finaliter viſitat totū mūdū ipm illuminādo: calefaciendo a ſalia: hoies a plantas fructificare faciendo vſq; ad occaſuz ſic a xp̃s aliq̃n fuit abſcōditus a ſecretus in mundo qñ fuit in ciuitate nazareth i domo matris quouſq; habuit etatem. xxx. annoꝝ nec cognoſcebāt q̃ eſſet de⁹. Propter hoc dixit ioannes baptiſta iudeis. Medius vſm ſtetit quē vos neſcitis ipe eſt qui poſt me veturus eſt. Qui ſol ſeqtur, luciferū Joā. j. ſed ortus fuit in aurora ſue p̃dicatiōis et cepit illumiare mundū qui erat in tenebris erroꝝ a falſaruz opinionū: ſed xp̃s ſua p̃dicatiōe illumi nauit intātū q̃ plus ſcit mō vna vetula de virtutib⁹ fidei ꝯ antiquitus vn⁹ magnus phs: ipſi gras ſoli. Scōo calefacit totū mundū in amore dei: in ardore a te ſiderio paradiſi. Tertio fecit fructificare humanū genus in bonis operib⁹; virtutibus meritis tranſeundo vt ſol de villa invillā diſcurrēdo: p̃dicādo vſq; ad occaſum. ſ. mortis. Ecce quō motus a curſus ſolis a eius influētia repſentat vitā xp̃i: a tūc fuit cōpleta, pphia zacharie, pphete dicētis. Viſitauit nos oriens ex alto. Illuminare his qui in tenebris et in vmbra mortis ſedent ad dirigendos pedes noſtros in viaz pacis. Lu. j. Nota illuminare. ſ. cōtra errores. Ecce primꝰ effectus his q̃ in tenebris a invmbra mortis ſedent. Ecce ſcōs cōtra frigiditatē dilectiōis dei ad dirigēdos pedes nſos in viā pacis. ſ. ad meritorie operādū. Ecce tertius. Ecce ratio quare xp̃s dicitur ſol Auctoritas. Orietur vobis timētib⁹ nomē meū ſol iuſticie: non dicit ſol nature. Malach. iiij. Verbū ē dei p̃is. Itē in nouo teſtamento dicit ſancta mater eccliа virgini marie. Ex te ortus eſt ſol iuſticie xp̃s deus nr̃. de iſto ſole ego itelligo thema, ppoſitū. Erunt ſigna in ſole. i. in xp̃o ꝯ deo a homine. p̃z thema. Et ſuz i materia predicāda licet ſit ſubtilis a difficilis tamen bene poteritis eaz intelligere ſi vultis attēdere diligēter. Dicūt aſtrologi a verū dicit a concordāt cū eis theologi. q̃ ſol nature in anno p̃tranſit ſemel xij. ſigna zodiaci cuiuſdam circuli: quem aſtrologi notant in celo: quaſi coronā diuidētem celū in quo ſunt. xij. partes cēles: a vocantur ſm cōſtellationes.

ꝑma pars arietis.	Septima libra.
Scōa taurus.	Octaua ſcorpio.
Tertia gemini.	Nona ſagittari⁹.
Quarta cancer.	Decima capricornꝰ
Quinta leo.	Undecima āgrius
Sexta virgo.	Duodecia piſcis.

Et ita ſunt duodecim menſes in anno: primus meſis fuit martij. in iſto ſol ſtat in primo ſigno. ſ. ariete. Jn ſcōo meſe. ſcz aprilis: in ſcōo. ſ. tauro. a in tertio menſe ſcz maij: ſtat in gemini. a ſic p̃ totū annū pertranſit iſta. xij. ſigna q̃ ab aſtrologis dicunt conſtellationes: a theologis aūt ſigna dicunt q: ſignāt. xij. ſtatus mundi huius in quibus debuit eſſe xp̃us ſol iuſticie a principio mundi vſq; ad finē. Et tunc erit ſol iuſticie in ſignis. ſ. trāſitiue. We hoc Geñ. j. Fiāt luminaria in firmamento a diuidāt diem ac noctem: a ſunt in ſigna a tempora a dies a annos ſz qñ dicitur. Erunt ſigna in ſole. ſ. cauſatiue.

dominica poſt reſurrectionem ſ.

primū signū dicit aries. Ratio: qr si ille stelle linearent q̄ sunt in prima parte zodiaci facerēt figurā arietis cū suis cornibus. Et in illo primo signo stat sol in primo mense. s. martij. Hoc signat primum statum mūdi a creatione ade et duravit vsq; ad moysen. Tūc em̄ filij dei fuit in signo arietis. Rō aries totā suā fortitudinē r virtutē hz in capite. Sic tūc in primo statu mundi gētes se gubernabant solo intellectu capitis in credendo et in bene viuendo: qr tunc non habuerūt magros neq; doctores: neq; ēt libros: sz ad instar illius qui intrat magnū palatiū p intellectum naturalē statim cognoscit q̄ magnus dñs debuit cē qui illud edificauit: hz ipm nō videat. Sic tunc gentes q̄ fuerunt in primo statu mundi ex magnitudine opis siue palatij huius mundi cognoscebant deum: r eius infinitā potentiā: gubernabant se in bona vita intellectu naturali. di. Quilibet dñs vult suos fideles ne vadant ad suos inimicos: r sic tā naturaliter seruabant primū p̄ceptū. Non habebis deos alienos. Item quilibet dñs vult honorē a suis subditis r q̄ cū reuerētia loquant de ipso: r sic seruabāt scōm p̄ceptū. Itez q̄libet dñs in dñio suo aliq̄ seruitiū vult: ideo eligebātynā die quā dabāt dño in hebdomada. Itez quilibet dñs vult vt minores honorent maiores. Ecce quartum preceptuz. s. honorationem parētum. item nullus dominus vult q̄ sui recipiāt vindictā in p̄tia sua. Ecce quintū preceptū non occides. Itē vult q̄ nullus tāgat filias nisi petat eas in vxores. Ecce sextū. non mechaberis. Itē quilibet dñs vult q̄ ipse sit potentus de parte quam ipse dedit. Ecce septimū p̄ceptū. nō furtū facies. Itē q̄ nullus diffamet aliū. Ecce octauū p̄ceptū: falsuz testimoniū non facies: r sic de alijs. Ecce quare dicebat q̄ sol esset in signis tanq̄ in effectu. De hoc autoritas. Cū gētes q̄ legē nō habēt naturaliter ea q̄ legis sūt faciunt hmōi legē nō habētes ipsi sibi sūt lex. Ro. ij. Quia oia p̄cepta moralia sēp̄ seruari debēt ab oib⁹: qr iunt de lege nature: vt dicit tho. mat. xxiij. Et oēs actus virtutū inquātum virtuosi sunt de lege nature non autē ex̄m species suas: prima scēe. q. xciij. arti. ij. sz illa lex nature fuit obfuscata in gētibus quo ad multa. iij. scrip. di. xxxij. q. j. art. iij. r prima scēe. q. xciij. ar. iij. v. r. vj. r. q. xcix. arti. ij. Ecce primū signū. Scōz signū est taurus in q̄ stat sol in scōo mense. s. aprilis. Rō quare ōr taurus: est qr si ille stelle que sūt in lineatione zodiaci linearent facerent figuram tauri. Hoc signum significat secūdum statum hui⁹ mundi. s. a tpe moysi vsq; ad ioannē baptistā: in quo filius dei fuit in tauro. Ratio: qr taurus est animal terribile: et p̄uocat⁹ statim ferit cornibus. Ita tunc deus data lege scripta si irritabat̄ et p̄uocabat̄ ab aliquo statim percutiebat punitēdo. Verbi gra. Exodi xxxij. qñ ppl's fecit vitulum rc. tunc irratauerunt tauruz. i. dei filiū qui percussit de populo quasi. xxiij. milia ās occidit. Itē qñ murmurauerunt ꝓ deuz. Num. xiij. p̄uocauerūt eum q̄ p̄cussit r occidit de ipsis sexcenta milia. Itē in murmuratione principū. s. chore: dathā r abyron. Num. xv. p̄uocatus occidit eos. Itē ex pctō luxurie cuz filiabus moab. Num. xxv. p̄uocauerunt eum r occidit ex ipsis xxiij. milia. Itē postq̄ fuerūt in terra promissionis p̄uocauerunt eū ydolatrando ppter qō eiecit. r. tribus de terra promissionis: vt patet. iij. regū. xvij. Ecce quō erat tunc in tauro: quia non expectabat ipsos ad pniam sicut nunc sed sicut taurus p̄uocat⁹ statim p̄cutit: de hoc ꝑphetauerat iam moyses dicēs in p̄sona filij dei. Ipsi me p̄uocauerūt in eo q̄ nō erat deꝰ r irritauerūt in vanitatib⁹ suis. Et ego p̄uocabo eos in eo q̄ nō est ppl's: r in gente stulta irritabo eos. infra Cōgregabo sup eos mala: r sagittas meas cōplebo in eis. Deut. xxxij. de hoc vide sanctū tho. ad hēb. r. c. r rō oim penarū veteris legis ponit p̄ma scēe. q. v. ar. ij. Tertiuz signū dicit gemini. Rō: qr si de vna stella ad aliā ꝓtraherent linee facerēt figuraz geminoꝝ oino similiū. In isto signo stat sol in tertio mense sez maij. in isto signo fuit sol iustitie in tertio statu mundi: scz in sua bñdicta incarnatione qñ in vtero virginis duxe substantie. s. humanitatis r diuinitatis in vnitate suppositi conitete sunt. Xp̄us aūt in sua incarnatione a diuinitate habuit duo. s. essentiam diuinalem: r suppositū p̄sonale: a nobis habuit solū vnū. i. humanitatē sed non personalitatē; qr nō assumpsit personaz: sed humanitatem in supposito diuino suppositatā: r fuit cōpleta ꝑphetia dicta figuratiue. Jā ēt̄ pariēdi aduenerat r ecce gemini in eiꝰ vtero repti sunt. Gen. xv. De hoc in tertia parte in plurib⁹ questionib⁹: r in tertio scripto in pluribus distinctionib⁹. Qñ aūt xp̄s dixit. Erunt signa in sole loquebat de nouē signis futuris. Qr de trib⁹ p̄dictis dixit. Fuerunt signa in solevt in cā: vel erit sol in signis sez causatiue: sicut fuit in trib⁹ signis p̄dictis trāsitiue. Quartū signū. 6: cancer. ratiovt supra de alijs. In isto signo stat sol quarto mēse. s. iunij. in isto signo fuit filiꝰ dei in sua passione. Rō: qr sicut cancer nō icedit recte: sz retrograde. r absc̄ondit se intra arenā: sic filiꝰ dei i sua passione ibat p trāsuersum: qr primo voluerūt ipsum facere rege: vt p̄z Jo. vj. r in passione dicebant. Non habem⁹ regem nisi cesarem. Primo dicebant ipsuz esse regē et deū creatorem: et in passione dicebant xp̄m esse hoiem incantatorez. Pri⁹ honorabant eum et in passione vituperabant ipsum. Prius associabant eum et in passione dimittebant ipsum solum. Item in die veneris sancta cū cruce in collo p trāsuersum ducebāt̄ celpitando: r impulsus vsq; ad locum passionis. Ecce quō init vt cancer transuerse quousq; fuit absc̄ditus in monumento. Et fuit completa ꝑphetia Esa. in p̄sona dei patris. di. ad filium inquantuz homo. Ecce intelliget ser⁹ meus et exaltabit̄ et elevabitur et sublimis erit valde. Sicut obstup̄uerunt super eum multi: sic inglorius erit inter viros aspect⁹ eius: r forma illius inter filios hoim. Esa. lij. Verba sunt dei patris ad xp̄m hoīem: qui in xp̄o hō est vnus deus dei patris. Et sicut xp̄us ad humanitatem fuit passus sic etiam in xp̄o homo fuit exaltat⁹ in̄ virtutibus predicationib⁹ et miraculis mirtis et xp̄o magis fuit exaltatus tanto magis in passione fuit inglorius. De hoc. iij. parte. q. xlix. ar. vj. r in p̄mo sermone aduentus dñi. r de passione eiꝰ. q. xlvj. et. xlvij. et. xlvij. r iij. scrip. di. xix. xx. et. xxj. rc. Quintum signū fuit leo ratione predictorū. In isto signo stat sol in. v. mēse. s. iulij. In hoc signo fuit sol iustitie xp̄s i sua resurrectione gloriosa. Ratio: qr sicut leo qñ vult capere p̄dam ponit se in saltu in porta speluncē. Sic christus cuius corpus fuit in sepulchro vt leo virtute diuinitatis: aniꝰ vt leena in limbo que in die resurrectionis saltauit resurgendo: r cepit p̄dam sanctoꝝ patrū quos eduxit de limbo. Ecce quomodo sol iustitie fuit in leone. De hoc prophetia iacob patriarche dicētis de christo. Ad p̄dam ascēdisti fili mi requiescēs accubuisti vt leo r quasi leena. Gen. xlix. Nota ad p̄dam ascendisti. s. arborem crucis vbi recepit totius mūdi dñium vniuersaliter. Spāliter aūt omnes credentes sibi r obedientes. De hoc dicit ipsemet. Ego si exaltatus fuero a terra oia trahaꝫ ad meipsum. Job xij. Requiescens accubuisti vt leo: ēt̄ ad corꝰ in sepulchro r quasi leena ēt̄ ad animā in limbo. Ideo hiere. iij. Ascēdit leo de cubili suo et p̄do gentium se leuauit de hoc. iij. parte. q. liij. et. iij. scri. di. xxi. Sextum signū dicitur virgo. Ratiovt. 6. In hoc signo stat sol in sexto mēse. Jn hoc signo fuit sol iustitie xp̄s deus noster in sua gloriosa ascensione quādo fuit in ecclesia triumphante: que dicitur virgo purissima. Dic quomodo est duplex ecclesia. s. militans: que est presens in qua militamus contra mundum: ptra carnem: et ptra demones: et cōtra malas inclinationes. Alia est ecclia triūphans sez illoꝝ qui habuerunt hicvictoriam de mūdo: et carne: et diabolo: et differūt: qr in presenti ecclia militāte multe sunt corruptiones et defectibus tam in religiosis ch̄ in clericis r laicis. Dauid dicit Corrupti sunt r abominabiles facti sunt: non est qui faciat bonum. s. penitentiaz: nō est vsq; adynū. s. de adultis isto respectu presens ecclia militans non pōt proprie dici virgo: qr virgo est que nūq̄ nec mēte nec corpe fuit corrupta: sed ecclia triūphans nulla hz corruptionē nec macula nec defectū alicuius peccati. ideo ōr virgo purissima: de qua dicit ap's. Despondi em̄ vos vni viro virginez castam. ij. ad Cor. xj. In hac virgine fuit xp̄s in die ascensionis qñ recessit de ecclia militante r intrauit ecclesiam triūphantem. Et fuit completa prophetia Esa. lxij. Habitabit iuuenis cum virgine et habitabunt in te filij tui. iuuenis est christus q̄ surrexit in etate. xxx. annorum. qui habitabit cū virgine. s. sine corruptione: de ascē-

sione eius vide sanctū Tho. iij. parte. q. lvij. ar. iij. scrip. di. xxij. Septimū signū dicitur libra ratione predicta: qr stellis lineatio remanet signa de libra. In hoc signo fuit sol iustitie xps deus noster i septimo statu mūdi. s. in psecutiōe sctōrum martyrū qñ iperiū romanoꝝ qđ dñabat toti mūdo psequebat christianos: qr male ponderabāt articulos fidei ⁊ legē xpi. Qñ beati apli petrus ⁊ paulus inceperunt predicare rome q deus vnus qui est primū principiū: ⁊ prima causa erant tres persone realiter distincte. Romani hoc ponderantes dicebant videamus q̄ sunt isti qui hoc dicūt: qr piscatores. de indevideamus quid dicunt philosophi. Philosophi dicunt q primū principium est impartibile: ⁊ verū dicūt: sed cuz hoc stat q tres sunt persone diuine: ⁊ qr male ponderāt ideo ipsos occidebāt. Idem qñ predicabant de incarnatione filij dei in qua deus factus fuit homo. Sed philosophi dicebant q finiti ad infinitū nulla est ꝓportio. verū est equalitatis: ꝫ tñ est causalit atis ꝓportio: qr infinitum est causa finiti. Idem qñ đdicabant de xpi resurrectione: que fuit valde difficilis ad credendū phis dicentibus q a pura priuatione non est regressus ad habitū: verū est naturaliter: immo est regressus ad habitū supernaturaliter. Idem quando predicabant de sacramento altaris dicētibus phis: q locus ⁊ locatū debent ꝓportionari seu adequari: nō intelligētes posse diuinū q itra tunicā auellane posset totū mūdū ꝛcludere: ideo male ponderabant. Hec statera fuit ostensa beato ioanni euangeliste: ideo dicit. Vidi ⁊ ecce equus niger: ⁊ qui sedebat sup eū habebat stateram in manu sua. Apoca. vj. Equus niger figurabat imperiū romanoꝝ nigrum ex errore infidelitatis. Miles qui sedebat super eum erat imperator. s. nero ⁊ ceteri mali impatores. De hoc vide de regno ⁊ rege ad legē. Cypri. li. iij. Octauū signū dicit scorpio ratione đdicta in hoc signo fuit sol iustitie tēpore hereticorum qñ cessauit psecutio martyrū tpe siluestri ꝑ quersionē impatoris constantini. tuncvenit psecutio hereticorū. s. malorꝝ xpianoꝝ qui ad instar scorpionū ibant capite inclinato humiliter ⁊ simpr: ꝫ elevabāt caudā venenatam mordēdo seminādo errores ⁊ falsas opiniones ꝑ mūdū corrūpētes ⁊ destruētes fidē catholicā in cordibꝫ gētiū ⁊ durauit bñ. ccc. annis. Et fuit cōpleta prophetia ioānis apli di. De fumo putei exierūt locuste i terrā ⁊ data est illis ptās sicut habēt ptātē scorpiones terre. Apoc. ix. Fumus putei infernalis sunt tentationes fidei qs dant heretici q̄ dicunt locuste ꝟolare videnꝫ ꝑ simulatā ꝟotionē quā ostēdūt. Nota hic de illo epō heretico disputāte cū magistro vincētio asserente q vera ecclia esset apud ipsos ⁊ nos apud nos: qñ eccla xpi fundata fuit in paupertate ⁊ humilitate qs ipsi tenent solū ideo ꝛc. Rñsio scientialis est: qr ibi est fallacia figure dictionis: qr mutat quid in quale A sili. vpo regis que pri erat pauper ⁊ humilis ⁊ nigra: post efficit diues: superba: ⁊ alba. ergo nō erit vpo regis nō valet ista ꝓña: qr mutat qđ in ql̄e: qr ex hoc nō deficit esse vpo regis. idē de eccla. Nota de hoc pulchre in qlibeto. xij. q. xix. quo ecclia ꝟitate fidei ⁊ sacramētoꝝ autoritate ⁊ pfessiōe: ꝫ sit aliqs ecclie nūc qꝫ tpe apl̄oꝝ vel stat⁹ eius Nonū signū dr sagittari⁹ rōe đdicta hoc signū figurat nonū statū huiꝰ mūdi. scꝫ tps sctōꝝ doctoꝝ ⁊ đdicatoꝝ. s. Gregorii augustini: qr qlibet verus ⁊ bonus đdictor est balistari⁹. cui⁹ balista est đdicatio arc⁹ est vita aspa reflexa ꝑ pniaz. chorda recta est doctrina scrā ⁊ determiatio eccle: sagitte sunt autoritates rōnes ⁊ situdines ꝟulnerāt corda pctōꝝ: qñ supbus ⁊ vanꝫ ex alīq bona đdicatiōe humiliatur ⁊ recipit bonū ꝓpositū: talis vulneratus est in corde idē de alīs. Dō. Sagitte potentis acute. Nota potētis. i. đdicatoris q̄ dꝫ esse potēs ꝑ bonā vitā ⁊ sanā doctrinā. Acute: qr pōt vulnerare reges: principes ⁊ barones: ciuitates ⁊ cōtates: tunc sol. i. xpus fuit in sagittario. De hoc ꝓphetia. Apoca. vj. Vidi et ecce equus albus: ⁊ q̄ sedebat sup eum habebat arcū ⁊ data est ei corona. Nota equus albus significat castitatē ⁊ puritatē đdictoris: cui dat corona singularis in paradiso rōne đdicationis. Rō qr sicut miles cui rex cōmisit castrū in terra inimicoꝝ lucrat coronā si ipsum bñ custodit ⁊ fideliter: singulare tñ corona meret miles q̄ nō solū custodit castrū sibi cōmissuz fideliter: imo scaram ussando ⁊ bellando acq̄rit regi multa alia castra inimicoꝝ. Ita ꝓposito deus ꝑmisit cuilibet nostrum castrū ꝓpriū corꝓis positū inter inimicos vt ipm custodiamus fidelit: ⁊ ex hoc meremur coronā in paradiso: ꝫ singulare coronā merek đdicator q̄ fideliꝫ custodit castrū ꝓpriū corꝓis regi xpo ⁊ ipm prudēter gubernat: ⁊ vltra hoc đdicādo acq̄rit xpo multa castra. i. pctōres q̄ sunt castra diaboli. de ꝑmio ⁊ aureola doctoꝝ ⁊ đdicatoꝝ in. iij. scrip. di. xlix. ⁊. q. v. ⁊ di. xxx. iij. q. iij. ar. iij. Decimū signū dr capricor nus rōne. vt. ℈. hoc figurat illū statum in quo sumus mō. qñ ppl̄s xpianus cōsuit esse vnius cornu ex vnico papa sicut vnicornis cornu vnicū. s. xpi vicariū: mō aūt hz tria cornua. i. tres papas: cōsiliū ꝟstātie: scz afi. Nota de bestia quaz vidit daniel. c. vij. q̄ habebat cornua. x. inter q̄ exiuit cornu paruulū ꝛc. sup q̄ dicūt oēs glose ordinarie. ⁊ doctores q ista quarta bestia figurabat iperiū romanū qñ iam est diuisum in. x. partes nec pōt intelligi de diuisione dñij tpalis: qr iā diu ꝓdictuz est: ꝫ intelligiē de diuisiōe dñij ecclesiastici quod iam nunc diuisum est in decez partes siue diuisiones.

Prima est indoꝝ sub pbro Joanne.
Scda ē assyrioꝝ sub aḡno q̄dā tyrāno
Tertia est affricanoꝝ sub machōeto.
Quarta ē grecoꝝ sub ipatore ꝓstātino
Quinta est armenioꝝ sub eoꝝ rege.
Sexta est georgianorum sub quodam pseudo propheta.
Septima est christianorum documenta sub quodam: hereſiarcha.
Octaua est italicorum sub bartholomeo barensi.
Nona est gallicoꝝ sub petro de cādia.
Decima xo pars populi catholici est hyspanorum sub dño Benedicto nō vicario iesu xpi.

¶ Iste decē diuisiōes simul iā stant: ita q̄ possum⁹ dicere. In fortitudine nra assumpsim⁹ nobis cornua. Amos. vj. De scismaticis. ū. ij. q. xxxix. ꝑ totū ⁊ ibidem ar. j. ad. iiij. Scismatici ꝓprie dicuntur q̄ ꝓpria spōte ⁊ intētiōe sepant se ab vnitate ecclie: renuētes subesse pape ⁊ cōcare mēbris ecclie. Undecimū est aḡri eadē rōne: ⁊ figurat. xj. statū mūdi huiꝰ futuꝝ post mortē antixpi: qr tūc sol iusticie erit in aḡrio: qr tūc oēs gñatiōes ifideliū baptizabunt. O q̄lis ꝑssura erit ad baptismū nō sufficiēt clici: nec cōpatres: nec cō matres: nec pñi ⁊ mīne: tūc ꝛplebit ꝓpheria. Ezec. xxxvj. Tollā ḡppe vos de gētib⁹ ⁊ ꝛgregabo vos de vniuersis terris. ⁊ adducāvos in terrā vestrā. s. eccliā militātē: ⁊ effundā sup vos aquā mūdā ⁊ mūdabimini ab oib⁹ inq̄namentis vestris: ⁊ ab vniuersis dolis vīs mūdabo vos Duodecimū ⁊ vltimū signū dr pisces eadē rōne. Et signat duodecimū statum huiꝰ mūdi futuꝝ. s. finē mūdi ⁊ diē iudicij: qr tūc sol iusticie. s. xps erit in piscib⁹: qñ ad instra piscatoꝝ q̄ extrahunt sagenā ⁊ mari ⁊ eligūt bonos pisces ⁊ malos pjciunt. Sic mō ecclia militās q̄ est sagena cōtinēs bonos pisces ⁊ malos. scilz xpianos trahitur ꝛtinue: ⁊ in die iudicij erit vsq̄ ad littus: tūc eligent bōi pisces s. psone deuote humiles penitētes ⁊ ibūt ad gaudiū paditi: mali aūt pisces. i. xpiani mali indeuoti: ipenitētes ibūt i ignem inferni eternū. De hoc ad lram dicit xps Sile est regnū celoꝝ. Glo. ecclia militās sagene misse in mari: ⁊ ex oi gñe piscium ꝛgreganti. quā cū ipleta esset educentes et sec⁹ litt⁹ sedētes elegerūt bonos in vasa sua: malos aūt foras miserūt: sic erit in ꝓsummatiōe scli exibūt angeli ⁊ sepabūt malos de medio iustoꝝ ⁊ mittēt eos i caminū ignis: ibi erit fletꝰ ⁊ stridor dentiū. Mat. xiij. Mō scitis totū statū mūdi ⁊ puidētiā diuinā ⁊ gubernationē mūdi. ecce ꝛe dicit thema. Erūt signa ī sole. Si aūt volum⁹ loq̄ de effectib⁹ dr erit sol in signis. Si aūt volum⁹ loq̄ de eā dicem⁹ Erunt signa in sole. Et iuxta istum modū predicauit ego. Et sic patz q̄ finis mūdi est prope. Patet sermo.

¶ De eadē dñica. Sermo tertius.

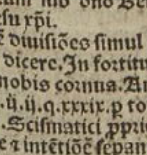

Erunt signa in sole ⁊ luna ⁊ stellis. Luce. xxj. Sermo nr̄ erit de sctō euāgel. hodier. qđ totū est doctrina ⁊ istructio iesu xpi: auisando nos de magnis malis ⁊ tribulatiōib⁹ vēturis in fine mūdi ⁊ de signis q̄ erūt añ eius aductū ad iudiciuz. Credo q̄ erit materia nobis vtilis ꝛc. Erunt signa ꝛc. ꝓ quo huiꝰ ꝟbi declaratio

ne ⁊ materie ꝓdicãde introductiõe scien
dũ.ſm q̃ inuenit in ſcriptura diuina:et
ꝑ experiẽtia ſenſuali:qñ aliq̃ magna et
grauis tribulatio eſt in hũc mũdũ vẽtu
ra cõiter oſtẽdunt aliq̃ ſigna ꝑnũciatiua
in celo vel in aere.⁊ hoc fit ex mia dei:vt
icz gẽtes ꝓuidẽtes ꝑ ſigna tribulationẽ
futurã:ꝑ orõnes ⁊ bona opa ſmiam dei ꝫ
illos in curia celeſti datã reuocare obti
neãt in curia miẽ:vel ſaltẽ ꝑ pniam ⁊vite
emẽdationẽ ſe ꝓparẽt ꝫ vẽturã tribula
tionẽ:iõ cõiter añ mortalitates ſolẽt ap
parere cõiter ⁊ añ fames:terremotꝰ:añ
terraꝝ vaſtationes terribiles viſiones.
Dicañt ꝫ ſigna terribilia ꝓoſtẽſa iudeis
ꝑ multũ tp̃s añ deſolationẽ ciuitaꝫ hie
ruſalẽ ⁊ tẽpli. Cõtigit aũt ꝑ vniuerſam
hier oſolimoꝝ ciuitatẽ videri diebus.xl.
ꝑ aera eq̃tes diſcurrẽtes auratas ſtolas
hñtes ⁊ haſtas q̃ſi cohortes armatas et
curſꝰ eq̃rũ ꝑ ordines digeſtos:⁊ ꝓgreſſio
nes fieri comiꝰ ⁊ ſcutoꝝ motꝰ:⁊ galea
toꝝ multitudinẽ gladijs diſtrictis ⁊ telo
rũ iactꝰ:⁊ aureoꝝ armoꝝ ſplẽdorẽ oſtq̃
gñis loricarũ.q̃propt oẽs rogabãt mon
ſtra ⁊ bonũ querri.poſt hoc antiochꝰ iter
fecit ꝑplm:⁊ deſpdatꝰ fuit tẽplũ.ij.maca.
v.Jõ ℞o.vij.Ego multiplicabo ſigna ⁊
oſtẽta mea ⁊ terra.Mõ tres magne ⁊ oiz
grauiſſime tribulatões ſũt in breui ⁊ hũc
mũdo vẽture terribiles.ꝓia erit tribu
latio antixꝑi homis diabolici.Scõa erit
ꝓflagratio mũdi terrenalis. Tertia erit
tribulatio iudicij vniuerſalis.Et in his
tribulationiꝫ finiet iſte mundus:q̃ ſm
regulã diuine ꝓuidentie ꝓius declara
tã ante hec erunt ſigna ꝓnunciãtia in
celo:in ſole ⁊ luna et ſtellis.vt dicit nr̃m
thema ad literam.patet thema.

¶ Prima tribulatio in breui grauiſſima
in hoc mundo vẽtura erit tribulatio an
tixꝑi hois diabolici qui tribulabit totuz
mundum que ſubtiliter tangit in princi
pio euan.cum dicitur.Erunt ſigna in ſo
le luna et ſtellis:⁊ in terris ꝓſſura gen
tium ꝓe confuſione ſouitus maris ⁊ flu
ctuum.In hoc textu ſunt quatuor clau
ſule in quibus tanguñ quattuor modi:
quos tenebit antixꝑs ad decipiendum
xꝑianos.Prima clauſula eſt ibi.Erũt ſi
gna in ſole.Scie.q̃ ſacra ſcriptura xp̃s
dr ſol:ratio:qz vos videtis ad oculũ q̃ de
pulchꝛioribus creaturis coꝛꝓalibꝰ a deo
creatis eſt ſol in q̃ ſunt tres lke.ſ.o.l.id ẽ
ſol ſup oia lucẽs:ſm etymologiã.ſic xp̃s
eſt pulchꝛior oibꝰ ſctis ⁊ lucet ſup oẽs in
caritate glie nõ ſolũ inq̃ntum deꝰ:ſz etiã
inq̃ntũ hõ.Et ſicut oẽs ſtelle recipiũt cla
ritatẽ a ſole ⁊ ipſe eam a nullo recipit:ſic
oẽs ſancti recipiũt a xꝑo claritatem glie
ſanctitatẽ ⁊ tutẽ:ſapientiã ⁊ intelligẽtiã
et influẽtiã.ecce rõ quare xp̃s dr ſol ⁊ no
mine ſolis ꝓmiſit ipm deꝰ pater mittere
i mundo.d.Nobis timentibꝰ nomẽ meũ
orieꝫ ſol iuſticie.nõ dicit ſol nature.mal.
iiij.Itẽ eccl̃ia dicit in laudẽ ꝫginis ma
rie.Felix nãq; es ſacra ꝫgo maria et om
ni lau.dig.qz ex te oꝛt.eſt ſol iuſtic̃ie.xp̃s deus
noſter.Dicit ergo ꝓma clauſula q̃ tpe
antixꝑi erũt ſigna in ſole.i.in xꝑo q̃ aute
erũt iſta declarat mat.d.ſol obſcurabit
nõ in ſe ſicut nec ſol nature obſcurat ſe
ſed ex interpoſitione vapoꝝ ⁊ nubiũ vi
nobis obſcurari:ſic tpe antixꝑi ſol iuſtiti
cie obſcurabit ex interpoſitione bonoꝝ
diuitiaꝝ tpaliũ q̃ dabit antixp̃s intantuz
q̃ claritas fidei ieſu xp̃i ⁊ bone vite nos
lucebit in xꝑianis.qm̃ dñi tpales:reges
⁊ ꝓncipes ⁊c.ne amittant dñium ſtatim
erũt cũ antixp̃o.Idẽ ꝓlati ne amittãr di
gnitates:religioſi ⁊ ꝓbri vt habeant ho
nores ⁊ diuitas dimittẽt fidẽ xp̃i ⁊ adhe
rebũt antixp̃o q̃ erit verꝰ hõ:ſz ita ſuꝑb
q̃ nõ ſolũ dz velle habere dñium vle to
tius mũdi:ſz ẽt dicẽt deꝰ:⁊ faciet ſe ado
rari vt deũ.Autoritas.reuelabit̃ homo
peti filiꝰ pditiõis q̃ aduerſat̃ et extollit̃
ſupra oẽ q̃ dr deꝰ aut q̃ colitur:ita vt i
tẽplo dei ſedeat oñdẽs ſe tãq̃ ſit deꝰ.ij.
ad theſ.ij.vide ibidẽ in poſtilla pulcher
rima ſcti Tho.Sz quare ad hoc perue
nier:dic quõ antixp̃s miſterio demonuz
habebit oẽ aurũ ⁊ argẽtũ terre ⁊ maris
⁊ margaritas ⁊ lapides ꝓciosꝫ mundi.
Autoritas.dñabit theſauroꝝ auri ⁊ ar
gẽti ⁊ in oibꝰ ꝓciosis egypti.i.mũdi.dañ.
xi.in fine.Cũ his ꝓgredabit oẽs gentes
armoꝝ mũdi ad pugnãdũ cõtra oẽs ſi
bi ꝫnios.Auto.Seducet gẽtes q̃ ſũt ſup
quatuoꝛ angulos terre gog ⁊ magog:et
ꝓgregabit eas ad ꝓlium:quoꝝ nume
rus eſt ſicut arena maris.apo.xx. Nota
ſeducet gẽtes.ſ.auroꝝ argẽtoꝝ honoꝛibꝰ
gog.i.tectũ ⁊ magog.i.detectũ quia tã
tecti q̃ detecti.i.occulte malitie manifeſti
erũt cũ eo:tũc dñi tpales ⁊ ꝓlati eccl̃iaſti

ci timore ꝓdẽdi regnũ vt ꝓlationẽ ſtatim
erunt cũ eo: qz nullus erit rex nec eꝑs ni
ſi q̃s ipe volet. Ceteri aũt vt religioſi ⁊
ꝑbri ⁊ laici vt habeãt ⁊c.ſtatim erunt cũ
eo:tũc erũt ſigna in ſole.ſ.iuſtitie: qz ob
ſcurabit̃ in corde xꝑianoꝝ q̃ nõ habit
claritatẽ fidei ceſſabit predicatio melio
ris vite ex interpoſitione vaporum ⁊ nu
biũ.i.bonoꝝ tpaliũ. Auctoritas. Multi
plicabit gloriã ⁊ dabit eis potestatem in
multis:⁊ terrã diuidet gratuito.i.ad ſuũ
placitũ. Dañ.xj. Queſtio quare deꝰ per
mittet iſtam errorẽ in xꝑianitate:cum ſit
deꝰ ⁊ homo potẽtiſſimus ⁊c.Rñſio ꝑ quã
dã regulã theologie q̃ dicit.per q̃s oẽs pec
cat ꝑ hec ⁊ torquet.Saꝑ.xi.ꝑ que pec
cant gẽtes hodie in hoc mũdo cõtra deũ
ꝓpter honores habẽdos diuitias et di
gnitates ⁊c.iõ permitet deꝰ q̃ tunc deci
piant ab antixp̃o honoꝛibꝰ diuitijs ⁊c.Si
ergo nunc non vultis decipi mõ in cordi
bus vr̃is contẽnatis et deſpiciatis bona
terrenalia:honores ⁊c.⁊ appetatis bona
celeſtia:cogitãdo q̃ bona huiꝰ mũdi ſũt
tranſitoria ⁊ vana et celeſtia ſcu ſpũalia
eterna:et ſic eritis fortes. hoc cõſiliũ dat
btũs Joãnes. Nolite diligere mũdũ neq̃
ea q̃ in mũdo ſunt:qm̃ trã ſit mũdus ⁊ cõ
cupiſcẽtia eiꝰ.i. Jo.ij.Scõa clauſula di
cit:erũt ſigna in luna. Sciendũ q̃ i ſacra
ſcriptura luna ſignificat ſanctã matrem
eccl̃iam vl̃em ſcu vniuerſitatẽ xꝑianoꝝ
qz q̃n hõ dicit eccl̃iam nõ loquit hõ de la
pidibus ⁊ parietibꝰ:ſz de cõgregatiõe fi
deliũ q̃ dicit eccl̃ia:⁊ eccl̃ia ſignificat̃ per
lunã:⁊ quinq; ſtatus in quibꝰ fuit ad in
ſtar lune q̃ primo eſt noua. ſcõo creſcens
tertio eſt plena.quarto eſt minuta. quin
to eſt girata ſcu vſa.talẽ curſum facit ec
leſia xꝑianoꝝ.ꝓmo fuit noua.ſ.tpe xp̃i:
filũ cornutũ ⁊ habẽs cornua ⁊ ſequit̃ ſo
lẽ:ſic eccl̃ia tpe xp̃i ꝓmo hñs duo cornua
i.duos aplos ſolũ.ſ.andreã ⁊ petrũ q̃ ſeq̃
buit xp̃m. Scõo fuit creſcẽs q̃ xp̃s ha
fuerunt.cxx.deinde tria milia ⁊c.Tertio
fuit plena:qz in oi parte mundi regno et
puincia fides xp̃i fuit recepta. Dauid in
oẽm terrã exiuit ſonus eoꝝ ⁊c. Quarto
fuit minuta : qz neſciunt ſeruare q̃ ſcti
apli lucrati fuerũt. ꝓmo fuit minuta per
torã indiã per illũ q̃ dr ꝑbr Joãnes, ſcõo
aſſyrioꝝ pervnũ tyrannũ. Tertio affrica
norum per machometũ. Quarto grecoꝝ
cũ imperatore Conſtantino. Quinto ar
meniorũ cum eorũ rege. Sexto georgia
noꝝ cũ quodã pſeudo,ꝓpheta. Septimo
xꝑianoꝝ de citara cum quodã hereſiarcha. Octauo ytalicoꝝ cuz bartholomeo
barenſi. Nono galici cũ petro de candia.
Quito mõ eſt girata ſcu verſa:qz mõ iaz
nõ eſt in illo ſtatu eccl̃ia in quo xp̃s eam
fũdauit. Eccl̃iam xp̃s fundauit i magna
humilitate ⁊ pauptate: mõ iã totũ ꝓſum
in ſuperbiã:pompã:⁊ vanitatẽ:vt patet i
quolibet ſtatu. De mia ⁊ liberalitate viſione
uerſa eſt in ſymoniã:vſurã: rapinam ⁊c.
De caſtitate in luxuriã:imundiciã:⁊ coꝛ
ruptionẽ. De claritate in inuidiã ⁊ mali
gnitatẽ. De tẽperãtia i gulã ⁊ ꝓtracitatẽ
De patiẽtia i irã ⁊ guerrã ⁊ diuiſiones.
De dilige ̃tia in negligẽtiã. ſolũ reſtat vt
eclipſet̃ qñ ſit ꝑ iterpoſitionẽ terre inter
ipſam et ſolẽ:vt ſit in plenilunio. Auctoꝛ
ritas. peccata veſtra diuiſerũt inter me
⁊ vos. Eccl̃ia eclipſabit̃ tpe antixp̃i vt lu
na:qz tũc luna.i. eccl̃ia non dabit lumen
ſuũ. Mar.xxiiij. qz tũc nullũ faciẽt mira
culũ xꝑiani q̃tũcũq; ſint ſcti : ſz antixp̃s
et ſui faciẽt miracula:nõ thvera:ſz tm̃ ap
parẽtia ⁊ falſa ad decipiendũ gẽtes. De
quibꝰ Joã.Apo.xiij.di.q̃ faciẽt ignẽ de
ſcendere de celo.i.de ſphera ignis : quia
hoc poteſt facere diabolus deo nõ impe
diente et permittẽte ſicut fecit iam anti
quitus ad comburendũ oues Job.vt ha
betur ibidem. j.ca. O quõ gẽtes hic mi
rabuntur:hic cadent multi. Non q̃ anti
chriſtus faciet aliqua vera miracula quo
ad naturam rei virtute demonũ:ſed fal
ſa quo ad rationem miraculi.de hoc.j.q.
cx.arti.iiij. Secundo faciet loqui imagi
nes et pueros vni⁹ menſis.dic practice q̃
modo interrogabunt imagines:vel pue
ros: vt dicãt veritatẽ de illo dño qui ve
nit nouiſſimus an ſit ſaluator:et diabol⁹
mouebit labia ſua ⁊ formabit̃ ꝓba ⁊ ſi di
cendo q̃ ille eſt verus ſaluator mũdi:hic
cadent multi. Et luna.i.eccl̃ia nullũ fa
ciet miraculuz. Si dicatur ab aliquo illa
miracula nõ ſunt vera: ſed ſuſcitare mor
tuos:ſicut fecit dñs ieſus xp̃s. Dic practi
ce quõ ficte ſuſcitabũt mortuos ꝑez tuũ
et mr̃em tuã ⁊c. ⁊ dicẽt idẽ vos faciatis ꝓ
noꝝ veſtri ieſu xp̃i : xp̃igni nõ poterũt fa

cere. De his falsis miraculis⁊ signis aui
sault nos xps di. Surgent pseudo xpi et
pseudo pphete. i. filij xpianoꝝ q̄ pdide-
rūt iā fidē ex donis ⁊ itxpi ⁊ dabūt signa
magna ⁊ pdigia vt in errorē inducātur:
si fieri pōt etiā electi. Ecce predixi vobis
Matt. xxiiij. Questio. si dicat quare xps
pmittet ista opa diaboli in destructione
xpianitatis? Rñsio iuxta regulā theolo-
gie per q̄ qs peccat p hec ⁊ torquet. Sap
xj. Et qr gētes mūdi operibꝰ diaboli pec
cant cōtra deū: recurrēdo ad diuinos fa
tilegos cōtra deū in necessitatibꝰ suis. s.
pro rebꝰ pditis: pro filijs habēdis: p sa
nitate obtinēda: cū tñ deberēt recurrere
ad deū oipotentē: iō pmittet deꝰ vt tunc
operibꝰ demonū decipiant. Qui ergo tūc
noluerit decipi: ponat totā suā spē ⁊ con
fidentiā in noīe iesu xpi ⁊c. et nolle mira
cula aliq̄ nisi fierēt in noīe iesu: ⁊ sic erit
is fortes. De hoc danid. Btūs vir cuius
est nomen dñi spes ei⁹: ⁊ nō respexit i va
nitates ⁊ insanias falsas. ps. xxxix. No-
men dñi est iesus. Luce. ij. Vocatū est nō
men ei⁹ iesus. Dic practice quō dz poni
sup plagā denote cū signo crucis. Anti
xps assumet oia alia noia xpi. sz hoc no
men iesus: psequet: vt dicūt plerīq; icti.
Iō per oppositū hoc nomē iesus debet a
xpianis maxime honorari qñ noiatur in
eccīa inclinādo caput: vt pz extra. lib. vj
c. decet. ⁊c. qr alꝰ. quodlibet nomē dei est
honorandū septupliciter sm sctm Tho.
et Esa. lvj. qr. s. est magnū ad timendū:
sanctū ad venerandū: dulce ad meditan
dum: copiosum ad miserandū: efficax ad
ipetrandū: ⁊ tuosum ad saluādū: ⁊ occul
tū ad sciēdū. Esa. xxx. dicit q̄ filij⁹ dei est
nomē pris tripliciter. s. quo honorat: iuo
catur ⁊ manifestat. ⁊. iij. p. q. xxxvij. ar. ij.
dicit q̄ in oiḇ⁹ nolbus q̄ ponunt Esa. vij
viij. ⁊. ix. significat hoc nomen ie⁹us qō
est significatiuū salutis: ergo et maxime
honorādū. Tertia clausula dicit. Erūt si
gna i stellis. In sacra scriptura stelle cla
re lucentes dicunt literati sicut magistri
in theologia doctores et licētiati. Auc-
ritas. Qui ad iustitiā erudiūt multos
quasi stelle in ppetuas eternitates. Dan
xij. in his stellis. i. literatis erunt signa
tēpore antixpi: qr stelle cadēt de celo: vt
dicit xps Mat. xxiiij. et hoc in tertio bel-
lo antixpi sez disputationis. Tūc stelle. i.
literati cadēt de celo. i. a veritate fidei ca
tholice. dic practicā disputatiōis nūcioꝝ
antixpi cū literatis erit solū de textu bi-
blie veteris restamēti: ⁊ frati nō poterūt
rñdere: imo nec loqui. Tūc stelle. i. magi
stri cadēt de celo. i. de altitudie fidei. Au
ctoritas. Et faciet iuxta volūtatē suā rex
s. antixps. et elevabit ⁊ magnificabit cōtra oēm deū: ⁊ aduersus deū deoꝝ loq̄
tur magnifica. i. insolubilia ḡtum ad ho
mines. Dan. xj. Questio. ḡre xps pmit-
tit hoc q̄ illi q̄ habent defendere fidē ca
dēt ⁊c. Rñsio q̄ hoc pmittet xps dupli
rōne. Prima iuxta regulā theologie per
que quis peccat ⁊c. qr mō quasi nullꝰ ma
gister curat de biblia: sed de poetis ⁊c.
Scōa rō ē ex dolorosa ⁊ mala vita ⁊ pec
catis ꝓlatoꝝ: qr vt in pluribus ḡto sunt
maioris scie: tāto sunt peioris cōscientie.
vel sūt superbi: elati: ebriosi ⁊c. Qui ergo
pōt ligare leonā: bñ pōt ligare ouē. si er
go diabolus iā mētes tenet ligatas lita-
ratorū ꝓpter eorū prauā vitā. q̄d mirū si
tūc pōt ligare ouē. i. linguā. ne possint lo
qui. Multo melius fuisset talibꝰ q̄ fuis-
sent ignorantes: qr scia inflat. ⁊. ad Cor.
viij. vt patet in multis doctoribꝰ in medi
cinis ⁊c. si q̄ vultis eē fortes: teneatis cō
silij apli dicētis. Fides vra nō sit in sa
piētia hoim. s. fundata: sz invirtute dei. ⁊.
ad Cor. ij. Nōes ⁊ argumēta bona sūt
ad confortandū intelligentiā: sed non ad
firmēdū credētiā. Amb. Tole argumēta
vbi fides querit. Qm̄ fides est tenēda ex
obedientia: qr xps ipam nūciauit et apli
ipsam predicauerūt ⁊ sancta mater eccīa
ordinauit. Iō credo dñe ⁊c. Quarta clau
sula dicit. Et in terris pressura gentium
pre confusione sonitus maris et fluctuū.
Ecce hic tormēta antixpi q̄ dabit: ⁊ in ter
ris pressura gentiū pre confusione soni⁹
maris ⁊ fluctuū. i. hconisatiōes ḡs facie
tūc dñi q̄ tā erūt cū ātixpo: qr nullꝰ aude
bit xpm nec ḡginē mariā noiare sub pe
na mortis ⁊ fluctuū. i. tormētoꝝ q̄ nūcē fue
rūt ita terribilia sicut erūt illa q̄ antixps
dabit. De hoc iam auisault nos xps: erit
tūc tribulatio magna q̄lis nō fuit ab initio mūdi vsq̄ mō nec fiet: ⁊ nisi abbrevia
ti fuissent dies illi: nō fieret salua oīs ca
ro: sz ꝓpter electos abbreviabūt dies il
li. Mat. xxiiij. No. breuiabunt. Apo. xvij.
cū venerit opz illū breue xps manere. di-

cunt doc. cōiter q̄ antixps regnabit solū
tribꝰ annis cū dimidio q̄ faciūt diesmille
ducentos ⁊ nonagita. de hoc vide Dan.
xij. ⁊ lxxa ibidē. si dicat ḡre deꝰ pmittet q̄
xpiani ita trucident ⁊c. Rñdeo iuxta re-
gulā theologie. Per q̄ qs peccat: p hec et
punit. Qr mō gentes peccāt ꝺ deū per
guerras ⁊ diuisiones ⁊ blādositates ⁊ scin
dūt se gladiis occidēdo se mutuo. Iō p-
mittet xps q̄ tūc scindāt ⁊ occidāt ab an
tixpo. si q̄ tūc nō vultis scindi mō cū oiḇ⁹
habeatis pacē ⁊ concordiā iuxta ꝓsiliū apli
dicētis. Cū oiḇ⁹ hoibus pacē habete nō
vos defendētes charissimi. i. vindicātes:
sed date locū ire. scriptū est enī. Mihi vin
dictā: ⁊ ego retribuā dicit dñs. ad Ro. xij.
et Deut. xxxij. Scōm malū siue retribu-
tio erit ꝓ flagratio mūdi terrenalis q̄ tan
gitur i scōa pte euāgelij. Arescētibꝰ hoi-
bus pre timore ⁊ expectatiōe q̄ supueniet
vniuerso orbi. nā fortutes celoꝝ mouebūt
Qr mortuo antixpo a fulgure i mōte oli
ueti: ⁊ diuulgata ei⁹ morte p mūdū. mun
dus iste solū durabit. xlv. diebus. Nō di
co annis sed. xlv. diebꝰ: vt clare inuenit
Dan. xij. A tpe quousq̄ ablatū fuerit iu
ge sacrificiū ⁊ posita fuerit abominatio i
desolationē dies mille ducēti nonagita.
Btūs q̄ expectat ⁊ peruenit vsq̄ ad dies
mille. cccxxxv. dicūt hic scti doctores q̄ il
los. xlv. dies dabit deꝰ ad conuersionē ⁊
penitentiā his q̄ per antixpm fuerint se-
ducti: sed tot erūt divitie ⁊ delicie ab an
tixpo dimisse q̄ lz gentes conuertent ad
fidē xpi: nō em̄ est alius saluator nisi xps
nō tñ cōuertentur ad bonā vitā. Tūc in
quatuor partibꝰ mundi sez in oriēte: oc-
cidente: aquilone ⁊ meridie virtute diui-
na accendet ignis. dic modū: ⁊ totū mun
dum inflāmabit successiue ⁊ nihil clemē
tatū remanebit in mūdo. Tūc q̄n gentes
sentient tumultū ignis ⁊ videbūt fulgura
ab ipso precedētia et currētia et discurrē
tia ⁊c. Arescētibus hoibus pre timore. s.
illius ignis et expectatione sez dānatio-
nis eterne ⁊c. De hoc dicit apl's. Terri-
bilis nāq̄ est expectatio iudicij et ignis
emulatiō q̄ cōsumptura est aduersarios
Ad Heb. x. Nā virtutes celoꝝ mouebūt-
tur. Hoc bz ad innuēdum q̄ ille ignis nō
veniet naturaliter: vt aliqui falsē opinan
tur dicendo q̄. xl. annos ante non pluet
⁊c. Sed ille ignis veniet rigore diuine iu-
stitie et ministerio angelorū quod osten
ditur ibi. nam virtutes celorū mouebun
tur. Et ille ignis descendet ad purgādū
alia tria elementa que ex peccatis hoim
sunt infecta et corrupta. De illo dicit da
uid. Ignis ante ipm precedet: et inflam-
mabit in circuitu inimicos eius. Allure-
runt fulgura eius orbi terre: vidit et cō-
mota est terra. Montes sicut cera fluxe-
runt a facie dñi: a facie dñi oīs terra. ps.
xcvj. Nota inimicos ei⁹. Dic quō pecca-
tores sunt inimici xpi. Sed quare dicit
q̄ inflāmabit inimicos cū tā boni q̄ ma-
li morient in illo igne. Ratio quia boni ⁊
amici dei morient in illo igne: sz sine pe-
na ⁊ dolore: sz mali ⁊ inimici morient cū
maxima pena ⁊ dolore. Iō solū noīat ini
micos xpi. Nota pulchre de hoc. iiij. sēp.
di. xlvij. ar. vl. q. ij. ⁊. iij. ⁊. j. q̄ ignis ille fi
nalis cōflagrationis ḡtū ad hoc q̄ iudi-
cium precedet: aget vt instrumentū diui
ne iustitie: et iterū per virtutē naturalem
ignis ḡtum pertinet ad virtutē naturā-
lem ipsius simul aget in bonos ⁊ malos
qui viui reperient vtroq̄ corpora in ci
nerē resoluēdo: inḡtum vero aget vt in-
strumētum diuine iustitie diuersimode
aget in diuersos ḡtum ad sensum pene.
Mali em̄ per actionē ignis cruciabūtur.
boni vero in quibꝰ nihil purgandū inue
nietur: omnino nullū dolorē sentiēt: sicut
nec pueri senserunt in camino. Dan. iij.
ḡuis eoꝝ corpora nō seruanē integra si
cut pueroꝝ seruata fuerūt: ⁊ hoc diuina
virtute fieri pōt vt sine doloris cruciatu
resolutionē corporis patiant: bonivero i
quibꝰ aliq̄d purgādū reperiet sentiēt cru
ciatū doloris ex illo igne plus vel minus
p meritorū diuersitate: ⁊ illi subito pur-
gari poterūt ꝓpter tres causas. Una est:
qr pauca purgāda in eis inuenient cum
terroribus ⁊ precautionibus precedentibus
fuerint purgati. Scōa est qr viui et volū
tarii sustinebūt penā. pena aūt i hac vi-
ta volūtarie suscepta multo plus purgat
ḡ pena post mortē inflicta: vt pz in mar-
tyribus: q̄ si quid purgandū in eis inue
nitur passionis falce tollitur. vt Aug. di-
cit cū tñ pena martyrū breuis fuerit i cō
paratione ad penā que in purgatorio su
stinet. Tertia est qr calor ille recupabit i
interēsione ḡtum amittit in tēporis abbre
viatiōe. Sed ḡtū ad actū que post iudi-

cium ignis ille habebit in dãnatos tãtũ
sget:qr oẽs boni habebũt corpora ipassi
bilia. Moraliʒ nota hic cõtra illos q̃ no-
lunt facere pniam. mõ quot dñi tẽporales:quot prelati ecclĩastici ꝛc. Tunc vel-
lent facere quãdo videbunt ignẽ: sed ni-
hil valebit:qr nõ charitate sed timore ser
uili fiet. Dic practice de q̃libet statu: iõ
mõ faciatis penitentiã: remittatis iniu-
rias: restituatis ablata: seruate religio-
nem vestram: cõfiteamini:clerici ematis
breuiaria. Qñ si essetis certi q̃ ista villa
deberet in breui cõburi:q̃d faceretis? nũ
quid mutaretis oĩa bona vestra:sic est
de mũdo isto in breui cõburãdo. Jdeo
mutuetis cordavestra in celũ:et os loquẽ
do de deo cũ reuerentia ꝛ opera bona fa
ciendo. Hoc cõsiliũ est xpi di. Nolite the-
saurisare thesauros in terrã:vbi erugo ꝛ
tinea demolit:ꝛ vbi fures effodiunt ꝛ fu-
rantur. Mat.vj. Nota vbi erugo et tinea
i.antixps ꝛ ignis deuorabũt oĩa. Tertiũ
malũ erit tribulatio iudicũ vniuersalis:
que tangitur in tertia parte euãgelij ibi
Tũc videbũt filium hois venientem in
nube cum potestate magna ꝛ maiestate.
Dic practice qnõ post mũdi cõflagratio-
nem xps dñs iudex cum virgine maria:
ꝛ cum oĩbus angelis ꝛ sanctis descendet
ad faciẽdum iudicium sedens in throno
in aere:et archãgelus michael clamabit
voce magna dicens. Surgite mortui:ve-
nite ad iudicium. Tũc subito virtute di-
nina resurgent oẽs mortui tam boni q̃
mali:etiã pueri resurgent adulti: et om-
nes congregabuntur ad iudiciũ:etiã illi
qui mortui fuerũt in vtero matris:vt di-
cit scẽus Tho.ad accusandũ illos quorũ
culpa mortui sunt sine baptismo: et om-
nes resurgent in etate.xxx.annorũ:vt su-
pra patuit in primo sermone prime dñi-
ce aduẽtus. De isto iudicio vniuersali di
cit ipsemet christus. Cum venerit filius
hominis in maiestate sua ꝛ omnes ange
li eius cũ eo:tunc sedebit super sedẽ ma-
iestatis sue ꝛ congregabuntur añ eũ oẽs
gẽtes:ꝛ segregabit eos ab inuicem sicut
pastor segregat oues ab hedis:ꝛ statuet
oues quidẽ a dextris eiꝰ:hedos aũt a si-
nistris. Mat.xxv. Athanasiꝰ. Ad cui? ad-
uentũ oẽs homes habẽt resurgere cũ cor-
poribꝰ suis:ꝛ reddituri sunt de factis pro
priis rationẽ.ꝛ q̃ bona egerũt:ibũt i vitã
eternã:qvero mala egerũt i ignẽ eternũ.
Dic q̃ sunt oues ꝛ q̃ sũt hedi.ꝛ quõ dices
xps his q̃ erũt a dextris. Uenite bñdicti
patris mei ꝛc. Hedis aũt qui erũt a sini-
stris dicet. Discedite a me maledicti ꝛc.
et ibũt hi.s.mali in supplicium eternũ.iusti
aũt in vitã eternã. Mat.xxv. Et de ceteto
nullus habitabit in isto mundo:qr ha
bito fine cessant ea q̃ sunt ad finẽ:et hito
termino cessat motꝰ. Jõ ecclĩa i psona cu
iusibet xpiani dicit orando. Libera me
dñe de morte eterna in die illa tremendo
qñ celi mouẽdi sunt ꝛ terra ꝛc. Deo gras

¶ De eadem dominica. Sermo.iiij.

FIANT signa in so-
le ꝛ luna ꝛ stellis. Luce.xxj.
Euãgc.hodiernũ non decla
rat q̃ signa erũt ista:sed Joã
nes cui xps reuelault decla
rat ista signa. Apoc.vj.d. Ecce terremo-
tus magnus factus est:et sol factꝰ est ni-
ger tanq̃ saccus cilicinus: ꝛ luna tota fa
cta est sicut sanguis:ꝛ stelle ceciderũt de
celo super terrã: sicut ficus emittit gros-
sos suos cum a vẽto magno mouetur:et
celũ recessit sicut liber involutus. In his
quinq̃ clausulis ponit.b.Joã. signa terri
bilia q̃ erunt tpe antixpi:de quibus dicit
thema propositũ. Erunt signa in sole ꝛc.
Prima clausula dicit. Ecce terremotꝰ fac-
tus est magnꝰ. Ecce hic subiugatio hu-
manalis:qr ille maledictus antichristus
subiugabit oẽm terram diuersis modis.
Jdeo dicit. Ecce terremotꝰ factus est ma
gnus. Et loquit de futuro ac si iã fuisset
preteritũ propter certitudinẽ prophetie:
quia sicut preteritũ nõ potest esse nõ pre
teritũ:sic istud impossibile est nõ euenire
Antichristꝰ subiugabit sibi oẽs genera-
tiones mundi. Primo iudeos quos decip
iet di.q̃ ipse est messias ꝓmissus in lege
et recipiet circũcisionẽ: et statim iudei se
quentur eũ dicendo. Uiuat viuat:iste est
noster messias: qr sicut eecus postq̃ ami
sit bordonẽ seu ductorẽ suũ: nihil afferre
per se potest. sic populꝰ iudaicus postq̃
amisit bordonẽ suũ.i.xpm messiam verũ
ipsum negãdo. de quo tñ dicit deꝰ pater.
Ecce testẽ ppli dedi eũ ducẽ ac ꝑceptoꝛ
rem gentibꝰ. Esa.lv. Nota testẽ scz de se
cretis fidei:ducẽ ac ꝑceptorẽ: qr cepit ic ꝛ
sus facere ꝛ docere. Act.j. Et iudei habẽt

bant ipm in manibus:qr inter ipos fuit
natus nutritus ꝛ quersatꝰ. Sz amiserũt
eũ cor culpa ꝛ nõ xpi dicẽtes cor̃ pylato. Nõ habemꝰ regẽ nisi cesarẽ. Jõ mõ re
cipiunt vt ceci oẽs quotquot veniunt vt
patet de barcosina quem receperunt: vt
messiam:ꝛ regnauit.xxx.annis.idem de
bencosina incãtatore.idez de diabolo in
insula candie:vt patet in hĩstoria adven
cula sancti petri. Jdez de tabellano. Au-
toritas. Ambulabunt vt ceci:qr dño pec
cauerũt. Sopho.j. Jdeo tunc statim reci
pient antixpm qui fraudulẽtijs ꝛ cooper
to mõ recipiet circũcisionẽ ꝛ seruabit sab
batũ ꝛ alias cerimonias ꝓpter hoc dicit
gog.i.cooptus.ezech.xxxviij. Factus est
ꝑmo dñi ad me di. Fili hois.i.ade pone
faciẽ tuã ꝓtra gog. Tñ iudei vt reproba-
ti istũ recipient. De hoc dicit xps iudeis
Ego veni in noie patris mei ꝛ nõ accepi
stis me:si ꝓ qz alĩ venerit in noie suo:illũ
accipietis. Jo.v. Scõo subiugabit si
bi oĩs agarenos:turcos ꝛ infideles nõ
cooperte ſz discoopte et per violentiaz ꝓ
homines armoꝝ qr dicit scriptura q̃ erit
dñs oĩm thesauroꝝ auri ꝛ argẽti ꝛ mar-
garitaꝝ que sunt ꝛ fuerunt in venis ter-
re siue in mari. Dañ.xj. Et oĩa ista habe
bit ministerio demonũ deo permittente.
Secus modo:qr diabolus nõ potest da-
re obolũ:qr deꝰ modo nõ ꝑmittit:ſz tunc
permittet ꝓpter peccata hominũ ꝛfaciet
preconizationẽ q̃ dabit cuilibet homini
armoꝝ mille floze. ꝓ mense:vt faciant
guerrã ꝓtra infideles:ꝛ statim oĩs gen
tes de francia de italia ꝛc. erunt cum eo:
et cum istis subiugabit sibi oẽs ifideles
discooperto mõ:ꝛ ꝓpter hoc ỽ alio noie
magog.i.discoopertus: non credatis q̃
gog ꝛ magog sũt ille.x.trib? que sunt vl
tra montes caspios:de quibꝰ loquũtur
doctores opinatiue sed nõ determinate:
ſz ille gog ꝛ magog est antichristꝰ. de q̃
ezechie.xxxviij. Fili hois pone faciẽ tuã
ꝓtra gog ꝛ magog ꝛ terrã.i.ỽ gentes ter
renas ꝛc. Tertio subiugabit sibi xpianos
qui sibi facient maiorẽ resistentiam q̃m in
fideles:eo q̃ sunt iam auisati ꝑ scriptu-
ram sacrã ꝛ ꝑ predicatores:ꝛ ꝓpter hoc
ỽ antixps ab anti q̃ est ꝓtra ꝓz.i.q̃ ẽ
ꝓtra xpm.i.xpianos:de isto nomie dicit
beatꝰ Joãnes. Filioli mei nouissima ho-
ra est ꝛ sicut audiuistis antixps venit.i.
Jo.ij. Ecce quõ subiugabit sibi totũ mũ-
dum. De hoc ad literã dicit daniel vt ex
ponit ab oibꝰ doctoribꝰ. Ingredieꝫ ter-
ras ꝛ ꝓteret ꝛ pertransiet ꝛ intrabit i ter
ram gliosam:ꝛ multe gẽtes corruẽt. Ꝫ he
autẽ sole saluabunt de manu eiꝰ edom ꝛ
moab ꝛ principes filioꝝ ãmon. dañ.xj.
No. ingredietur terras.s.infideliũ ꝛc. et
cõteret ꝛ pertransiet ꝛc. ꝛ introibit in glo
riam.s.xpianitatis. Et multe.scz gentes
xpiane corruẽt:ſz nõ oẽs. Ꝫ he aũt sole sal-
uabũtur:edom qõ interptat sanguinea
qr gẽtes sanguine saluabunt ſcz ille que
potiꝰ eligent mori:q̃m abnegare christũ ꝛ
moab qõ interptat de patre vel ex patre
Ecce hic innocentes qui non negabũt fi
dem xpi. Et ꝓncipes filioꝝ ãmon:qõ in-
terptat ppls meroris. ecce hic penitẽtes
oẽs isti saluabũt ꝓncipes.i.ꝓncipaliter pe-
nitentiã faciẽtes: ecce quare dicit prima
clausula:terremotꝰ factus est magnꝰ. O
qualis terremotꝰ erit:qñ oẽs reges prin
cipes ꝛ dñi terraꝝ erunt sibi subditi. Et
amotis armis ꝛ signis xpi ponent arma
ꝛ signa antixpi:ꝛ fiet ꝑconizationes ordi
natiões ꝛ leges ex pte antixpi:ꝛ oẽs erũt
cõtra iesum xpm. Scõa clausula dicit q̃
sol factꝰ est niger tanq̃ saccus cilicinꝰ: qr
ex falsis miraculis antixpi ꝛ suoꝝ discꝫ
pulorũ xpiani pdẽt fidẽ. Jsto mõ sol iusti
cie fiet niger in cordibꝰ xpianorũ:ꝛ tanq̃
saccus cilicinus:qr nõ retinebũt aqnã ba
ptismalẽ:imo negabũt fidẽ xpi:ꝛ sicut cili
cium est asperũ ꝛ durũ: sic tũc fides xpia
na videbitur aspera et dura cõfitẽtibꝰ eã
Ad practicã de falsis ꝛ apparentibus mi
raculis antixpi dicit beatꝰ iohãnes apls
Apoc.xiij.q̃ faciet descẽdere ignẽ de cẽ-
lo:et faciet loqui imagines virtute diabo
lica. Tũc dicẽt gẽtes. Et nũquid vidistis
tam magnũ miraculũ. Jsta ỽ esse veri-
tas q̃ iste est saluatoꝛ mũdi:ꝛ sic denigra
bitur xps in cordibꝰ xpianorũ si dicat eis
faciatis miracula q̃ fecit xpus: suscitate
mortuos ꝛc. Dic practice quõ facient hec
virtute diabolica ad decipiendũ gentes.
Ecce quõ sol factus ẽ niger:nõ in se:ſz in
suis xpianis sic deceptis qui perdent fi-
dem. Jdeo xps auisando nos dicit. Sur-
gent pseudo xpi et pseudo ꝓphete et da
bunt signa magna ꝛ ꝓdigia:ita vt i erro
rem iducunt si fieri põt etiã electi. Ecce
ꝓdixi vobis. Mat.xxiij. Tertia clausula

dicit. Et luna facta ē tota sicut sanguis. ecce hic tormēta que dabit antixp̄s: qñ erūt multe sancte persone q̄ nō credent illis falsis miraculis: imo stabūt fortes i fide xp̄i. Cōtra istos dicet antixp̄s ꝛ sui. morianꝫ: ꝛ dabūt illis talia tormenta q̄ tormēta primoꝝ martyrū: scz Bartholomei: Uincētij: Katherine ꝛc. nihil fuerūt respectu istoꝝ: qꝛ durabūt per annū vel plus scindēdo mēbra corpis p articulos ꝛc. Scōm tormētū erit cordis qñ coram parētibus recipiēt filiū p pedes dicēdo quis viuet xp̄s an antixp̄s: si dicis viuat iste dñs: eris dānatus. si dicis viuat xp̄s cotā te occidet filiū tuuz qui erit martyr xp̄i. De hoc auisādo nos dicit xp̄s. Erit tūc tribulatio magna qualis nō fuit ab initio mūdi vsq̄ modo: neq̄ fiet: ꝛ nisi ab breuiati fuissent dies illi: nō fieret salua ois caro: ſz pp electos breuiabunt dies illi. Mat. xxiiij. ꝛ antixp̄s solum regnabit trib⁹ annis cū dimidio. Dañ. xij. ꝛ apoc. xvij. Cūuenerit. ſ. antixp̄s opz illū breue tp̄s manere. Quarta clausula dicit: stel le de celo cadēt sup terrā sicut ficꝰ emittit grossos suos cū a vēto magno mouet Ecce quartus modus. ſ. disputationū: qꝛ ꝟba non sunt nisi ventꝰ. Dicent discipuli antixp̄i. Ueritas nō querit angulos: iō disputemus. Dic practicā disputationis et quō illi arguēt cū argumentis sophisticis ꝛ rōnibus palliatis: qꝛ diabolꝰ loquet i ore ipsoꝝ intīs q̄ nec magistri nostri: nec doctores poterunt eis respondere: qꝛ diabolꝰ ligabit lingnā ipsoꝝ pmittente deo ꝓpter malā vitā literatorum. Qui ergo ligare pōt leenā. i. aiam bene pōt ligare ouē. i. linguam que nō est nisi frustū carnis. Itē qꝛ ille disputationes nō erūt nec fiēt de rōnibus philosophorum nec poetaꝝ: ſz de biblia ꝛ ꝓphetis: et mō nullus curat de biblia: imo est res grossa vel materia ꝛc. Ideo tunc xp̄iani cadent de celo: qꝛ perdent fidē dicendo. O magistri nō possunt rūdere: factū est: ista est veritas: tunc stelle cadent de celo ꝛc. si ꝟo aliquis post disputationē secrete vellet petere cōsiliū vel inquirere veritatē ab aliquo magistro vel a suo ꝓfessore quid credēdū est. respōdebit: expectetis vnū modicū. videbo quid dicit litera vel glosa ordinaria super hoc. Tūc stelle cadēt de celo ꝛc. de hoc ꝓphetia. Faciet iuxta voluntatē suā rex ꝛ eleuabit ꝛ magnificabitur aduersum deū deorū. i. angelos ꝛ loquetur magnifica. Daniel. xj. Quinta clausula dicit. Celū recessit sicut liber inuolutus. i. abscōsus. Ecce hic q̄n tus modus. ſcz donoꝝ et promissionum bonoꝝ terrenoꝝ: tunc celum recedet: q̄ pauci curabunt de celo. i. de promissionibus celestibus a xp̄o factis: sed de pmissionibus antixp̄i. Dic quō antixp̄s mittet discipulos suos per mūdū qui predicabunt aliquas veritates. ſ. q̄ finis mūdi instat: ideoq̄ parent se singulariter ꝓpa miser pietatis: qꝛ multū placent deo et vt credatis q̄ nos nō solū ꝟbo p̄dicamus: sed etiā opere si inter vos sunt aliq̄ue psone indigentes veniant ad nos ꝛ faciem⁹ eis miam. Nota practice quō vidue dicent ꝓmatrib⁹. Audiuistis hodie istos sanctos homies. Iōyadamus. Dic quō nō solū vidue: sed etiā mulieres militeres: ꝛ scutiferi pauperes: qui oia expendunt in vanitatibus venient ad eos qui dabunt eis denarios ad copiā. Tunc dicent gētes. Isti sunt boni predicatores q̄ dāt nobis: ꝛ nō illi qui semp petūt: intīm q̄ tūc gētes nollēt audire ſmones p̄dictoꝝ nec minoꝝ: immo deridebunt sermones illoꝝ. Tunc dicet vxor viro suo: quare vos nō vadit̄ ad istos sctōs homes: vt dent vobis sicut vicinus noster tulis iuit et habuit tm̄ ab eis: ꝛ mō est dives: cū ēt esset paup ꝛ mō iam maritauit vnā filiaz suā ꝛc. Qui rñdebit. O mulier ꝓ certo istud nō est bonū signū: malus est bolus qui strāgulat hoiem. Et vxor. O p̄dicti deus tā sctūs estis ꝛc. isto mō hēbit oēs auaros. Itē dabit honores: dñationes: ptātes: platiōes: reges amouēdo ꝛ ꝓncipes terre: ꝛ alios sibi obediētes ꝓstituendo. Sic habebit oēs reges: dños: principes: ꝛ platos terre: et quilibet festinabit ad obediendū ei: vt ꝓueniat inimicū suū Itē dabit abundantiā ciboꝝ ꝛ escaꝝ. Comedatis ꝛ bibat̄ bene: ꝛ quare facte sunt esce. Ille ꝟo iesus paup. phibuit ne comederetis. Et etiam de anno āmouebit quadragesimā. De mēsib⁹ quatuor tpa. De hebdomada diem veneris. Isto mō habebit oēs gulosos. Itē dabit oēs delectatiōes carnis. Frāget totā legem mſimonij. Uicētisbit elicos ꝛ religiosos vt ducāt vxores. O dicēt mali clerici ꝛ religiosi. Iste est bonus dñs: viuat viuat. Et dicēt religiosi antiq̄ clerici ꝛ ēt monia les. O iste bon⁹ dñs ꝛ tm̄ tardauit. Qui libet habebit q̄tuor vel q̄nq; vxores. Si dicaꝫ. nō sufficiēt mulieres. Nota de demonib⁹ succubis: vt tpe noc: ꝛ faciet matrimoniū sine literis in taberna: ꝛ ipse ꝓuidebit oib⁹ de pecunijs: ꝛ isto mō habebit oēs luxuriosos. O miser ꝛ q̄s remanebit cū xp̄o: pauci. Autoritas de hoc ꝓphetia. Multiplicabit gloriā suis et dabit eis p̄tātem in multis: terraz diuidet gratnito. Rō: dñabit thesaurū auri ꝛ argenti. Dañ. xj. ad literā exponit de antixp̄o. Ecce quare dicit the. Erūt signa in sole ꝛ luna ꝛ stellis. Remediū contra pre dicta mala est illud Piere. xv. Si conuerteris conuertam te.

¶ Dñica secda aduētus dñi. Sermo. v.

Respicite et leuate capita vestra. Luc. xxj. In p̄senti sermone habeo declarare rōnes ꝓpter quas xp̄s permittet ꝛ sustinebit q̄ ille iniquꝰ ꝛ filiꝰ p̄ditionis antixp̄s faciet tot mala in xp̄ianitate sicut heri dixi vobis q̄bus declaratis nullus mirabit̄: imo mirabunt oēs ire tm̄ tardatyenire. Spero in deo q̄ erit bona materia ad pctōrum correctiones: ſz ꝓmo saluteꝫ ꝟbo maria ꝛc. Respicite ꝛ le. ca. ve. ꝓ breui huius ꝟbi declaratione ꝛ materie p̄dicande introductione sciendū q̄ oīm sciētiaꝝ humano itellectui inuētaꝝ ꝓncipiū fuit admiratio. Qñ ēm antiqui phi videbāt mirabiles effectꝰ rerū mirabanꝫ ꝛ eleuabāt intellectū ad inq̄rendū ꝛ sciendū cās taliū effectuū. Iō dicit phs. Unūquodq; scire arbitramur cuz cās cognoscimus. Et alibi dicit. Scire est rē p cām cognoscere ꝓpter hoc antiq̄ phi videtes effectus mirabiles admirantes moti sunt vt scirent cās q̄bus scitis intellectus eoꝝ quiesceret. Iō dicit phs. j. Methaꝫ. ꝓpter admirari inceperūt phi phari. i. inquirere de cāusis ꝛ rōnibꝰ effectuū. Ybigfa. Uidentes phi q̄ ꝛ invere terra ꝓducit herbas virides ꝛ arbores flores folia ꝛ fructꝰ: ꝛ in autūno oia dimittit quasi mutando se. phi admirabant quare hoc ꝛ talis effectus ꝛ ordinatio: ꝛ inceperūt querere ꝛ inuestigare de cā: ꝛ inuenerunt q̄ euenit

ꝓpter motū solis q̄ invere ascēdit: ꝛ trahit secū surſuz hūores. Iō terra ꝛ arbores fructꝰ ꝓducūt ꝛc. In autūno ꝟo sol descēdit: iō deponūt oia folia ꝛc. Itē qñ videbāt in mari illas magnas vndas et aliq̄n est ita planū q̄ vna gallina posset ibi bibere ꝛ vna scutella natare ꝛ videntes fluxū ꝛ refluxū maris magis admirātes q̄ierunt ꝛ inuenerūt q̄ hoc fit ꝓpter lunā q̄ in plenilunio ꝛc. semp hz singulam influentiā sup aq̄s ꝛ sup humida: ita qñ videbāt in aere nubes fulgura ꝛ impressiones ꝛ contrua admirabanꝫ ꝛ q̄ie runt cām ꝛ inuenerūt q̄ hoc ꝓueniebat ex certis ꝓstellationib⁹ ꝛ motib⁹ planetarum. Itē qñ videbāt eclipsim lune mirabant ꝛ inuenerunt cām: qñ luna semp eclipsatur in plenilunio qñ sol est sibi ex opposito: et tunc interponit terra inter ipsam ꝛ solē: ꝛ tūc ipa eclipsat: idē de eclipsi solis. de quo vꝰ q̄ sol moriſ: qui admirantes inuenerūt q̄ fit ex interpositione lune inter solē ꝛ nos in ꝙiunctione. Dicit magr hist oriaꝝ q̄ in die veneris sancta fuit eclipsis gñalis solis: q̄ voluit indui de nigro sicut milites i morte regis Quodvidēs dionysius magnus phs admirans q̄ tūc erat plenilunio iuxta pascha iudeoꝝ dixit. Aut deus nature patitur: aut tota machina mūdi dissoluet. ꝑz ergo q̄ ois sciētia humanitus inuēta habuit suū initiū in admirari. Ad. ꝓpositū. heri fuistis admirati de effectibus siue opibus antixp̄i in hūc mūdū in breui vēturis. Et admirātes q̄ritis cām quare xp̄s pmittet xp̄ianitatē sic destrui ꝛ corrūpi ꝛ subuerti. Rñdet the. Respicite scz cām instā destructiōis ꝛ subuersiōis antixp̄i: ꝛ leuate capita vra. gl. i. mētes vestras. Q̄ nihil sine cā fit in terra. Job. v. Respicite ergo diligēter ꝛ videte cās ꝛ rōnes quare deꝰ pmittat p̄dictos affectus seu mala antixp̄i ꝛtra xp̄ianitatē. Totū ostēdā vobis in vna parabola seu simili tudine quāvobis dicā: q̄ subtilia melꝰ intelligunt ab hoibus ꝛ retinent ꝓ parabolas ꝛ similitudines. Ista est parabola Sciendū q̄ quidā rex nobilissimꝰ ꝛ potētissimꝰ edificauit ciuitatē quādā magnā ꝛ egregiā cū multis sumptibꝰ ꝛ laboribꝰ ꝛ periculis: erponēdo oēs thesauros in ei⁹ edificatiōe. Deinde dotauit eā multz ꝓuilegijs ꝛ gratijs magnis q̄ fecit me

tropolim ⁊ sedē regni sui. In qua ipe rex ⁊ uxor sua cū filijs morabāt in castro. Ciues aūt dicte ciuitatis, pditores ⁊ ingrati dicto regi inter alia plurima grauamina ⁊ enormia q̄ fecerūt ⁊tra regē fuerūt vy. magne, pditiões. Prima rūpendo iuramentum fidelitatis quod fecerūt regi habebāt sua ꝓfilia: tractatus ⁊ parlamēta secreta cū inimicis capitalibus ipsius regis ⁊ hoc sciēte rege cui summe displicuit. Scōa, pditio qr reprehendebat eos: ciues de hoc ingrati ⁊ indignati cū maximis iniurijs ⁊ vituperijs armati ensibus euaginatis expulerūt regem de ciuitate sua. Tertia qr postq̄ rex fuit expulsus: misit dicī ciuibus q̄ ad minus darent sibi suos redditus: q̄ negauerūt sibi ⁊ noluerūt sibi dare: sed suis inimicis. Quarta qr expulso rege denudauerūt reginā uxorē dicti regis ⁊ cū ꝓbrijs ⁊ conuiciis eiecerūt ipsaz de ciuitate q̄ maxime displicuit regi. Quinta q̄ filios regis q̄ remāserunt in palatio ciues dederunt eas ad lupanaria: ⁊ luxurias ⁊ corruperunt eas. Serta qr vnicū filiū regis q̄ remāserat in palatio ēt sciderūt ⁊ dini serūt p medīū in duas partes ⁊ in pauas minutas ⁊ decollauerūt: cū tū esset iā iuratus. Septia qr oia signa seu arma sui regis amouerūt de palatio ⁊ posuerunt ibi signa seu arma inimici regī. Nūqdvi denī vobis pue iste, pditiões. Nihilominus rex benignus post tot, pditiones misit eis nūcios querēs cū eis reconciliari ⁊ habere cū eis pacē, pmittendo plenā remissionē oīm offensaz. Sed ciues nolue runt: imo ꝓtinue multiplicabāt offensas ꝓpter q̄ post multos āos rex misit vnū capitaneū cū infinita gēte armoz ⁊ tradidit ciuitatē in manus suas: q̄ totā ciuitatē destruxit. Nūqd de hoc dz aliqs admirari aut dicere ḡre rex fecit hoc: certe nō: imo dicere dz q̄libet q̄ rex fecit optime. Mōvidendū est q̄s est iste rex: ⁊ q̄ est ista ciuitas: ⁊ q̄ sunt isti ciues, pditores. Rex iste nobilissim⁹ ⁊ potētissim⁹ ē ille de q̄ Jo. in apoc. xix. habet inuestimētoz in femore suo scripto. Rex regū ⁊ dūs dnantium. Nota in vestimēto idest in humanitate: humanitas xpi dr vestimentū. Nō qr sicut vestimentū coopit psonā: ita hūanitas xpi coopiebat diuinitatē. Cū ḡ dr hz inuestimēto ⁊ i femore suo, scp̄. ⁊c. vult dicere q̄ xp̄s in q̄tū deus p gnationē tpalē ⁊ in q̄tū de⁹ p gnationē eternā. est rex regū ⁊c. Ciuitas magna nobilis ⁊ egregia q̄ xp̄s edificauit est xp̄ianitas. Jo venit in hūc mūdū vt istā ciuitatē edificaret. In cui⁹ edificatiōe laborauit. xxxiij. annos: quā cū magnis laboribꝫ ⁊ piculis ⁊ expēsis edificauit: ⁊ magnis puilegijs ⁊ gratijs ipaz dotauit. s. sctoz. vij. sacramētoz. De q̄ ciuitate dicit dd. Gloria dicta sūt dō te ciui. dei. ps. lxxxvj. Ciues hui⁹ ciuitat⁹ sunt oēs xp̄iani quoz admirantes aliq̄ q̄runt ḡre rex xp̄s tā nobilis ⁊ potēs ꝓmittet hāc ciuitatē destrui ⁊ pdi ab antixpo. Qr dicit the. Respiciter ad te ca. vc. ⁊ videte qm̄ ꝓpter septē magnas, pditiones incorrigibiles quas fecīt dicti ciues regi suo dño nr̄o iesu xp̄o Prima qr tam hoies q̄z mulieres ꝧ iuramentum regi xp̄o factum in baptismo recurrūt ⁊ hñt sua colloquia cū inimicis regis xp̄i. s. cū demonib⁹: qui lz posset eos subito annihilare in puncto: tn nonvult. Q̄m diuini sortilegi ⁊ iuratores ⁊ incantatores cū demonib⁹ faciūt q̄cq̄ faciūt. Q̄m si aliquid pdidistis vel p̄ sanitate vr̄ꝰ p filijs habēdis ad quē recurrectis nō ad xp̄m nec ad bonū medicū: sz ad diuinos inimicos xp̄i. Opditor nūqnid i baptismo feciſti xp̄o iuramētū fidelitatis ⁊ abrenūciasti diabolo ⁊ pōpis ei⁹. Jdē p filijs habēdis ⁊ sanitate obtinēda recurrunt ad diuinos ⁊ sortilegos: oēs tales sūt, pditores: qr si eēnt fideles recurrerēt ad regē xp̄m potentissimū, dicendo: dne ego pdidi hocvel illud: vos scitis q̄s hz. Jdeo ponat⁹ in corde suo vt tradat mihi: ego habebo q̄ meū est: ⁊ ipe saluabit aiam suā: tunc esses fidelis. Jdē p sanitate filijs obtinēdis. Qr demones nesciūt secreta oia: qr in tenebris sūt: ⁊ diffamāt aliōs qui nō sunt culpabiles vt seminēt discordias. Jdē de sanitate filijs: qr nullus pōt dare sanitatē nec filios nisi de⁹, ad quem debetis recurrere dicēdo. Dne vos dedistis mihi istū filiū q̄ patiē ⁊c. p dne ego sum de mīmonio. Jdeo dne de tis mihi fructū mīmonij: qr alꝰ modicū valet totū illud q̄ fit. Alij recurrūt ad diuinos vt sciāt quid faciat vxor qui odiēt dunt in amphora aque q̄ peccat cū tali ⁊c. ⁊ forte est vna fēta mulier: sz diabolus mentit: qr mēdax est ⁊ pater ei⁹. Jo. viij.

Quot sunt q̄ q̄ sunt vltra mare dicunt. Certe ego vellē scire quid mō facit vxor mea ⁊ recurrūt ⁊c. Alij recurrunt vt possint habere mlieres ad libitū. Alij vt iueniāt thesaurū absconditū: alij vt sciāt q̄d erit de tali bello vel facto. O quot, pditores sunt in mūdo. Etiā si alia nō esset in mūdo ista sola est sufficiens cā vt veniat antixp̄s tanq̄ capitaneus ad destruendum ciuitatē xp̄ianitatis: dicēte sibi xp̄o Gog habet gentes armoz. Ita dne vt arena maris: ideo vade ab ipsos vt moriant: dicit de hoc moyses in psona xp̄i. Gnatie puersa ⁊ infideles filij: ipsi me, p uocauerūt i eo q̄ nō est de⁹ ⁊ irritauerūt in vanitatib⁹ suis: ⁊ ego, puocabo eos in eo qui nō est ppl's: ⁊ in gēte stulta. i. antixp̄i irritabo illos. Jgnis succēsus ē in furore meo ⁊ ardebit vsq̄ ad inferni nouissima. Deute. xxxij. De pctō diuinatiōis q̄ ciues ense cuaginato expellūt regem xp̄m de ciuitate xp̄ianitatis. Ensis ē lingua ad formā ensis facta. Jnuadit rex christ⁹ iurādo ⁊ diuiditur mēbratim: q̄ iudei nescierūt ipm dinidere. Jdeo xp̄ianus: p cor ⁊c. Dne ecce gratias quas faciūt vobis christiani: qr eos redemistis. Quia qn tu iuras per caput vel per corpus tm̄ reputatur tibi ac si amoueres si bi caput vel corpus ⁊c. Item balista sagittas cū quādo eum blasphemas. Jam videt⁹ q̄ labia sunt vt arcus baliste duorum lignoz. Lingua est medium rectuz per modū baliste super q̄ ponit sagitta Sagitte torieate sunt blasphemie scilicz Malas grates habeat de⁹ ⁊c. percutere crucem denarij: dicendo verba xp̄m ⁊ virginē mariā. Quia miruz est q̄ terra tales non deglutit viuos vt vadant in abyssum. Nunquid est ista parua prodictio. De hoc, ppheta dō di. Filij hominū dentes eoz arma ⁊ sagitte: ⁊ lingua eoz gladius acutus. Jdeo dne: exaltare super celos. s. fugiendo. ps. lvj. Ad hoc tam de uenit mūdus q̄ minus datur pro negando deū ꝧ pro destruēdo vnam formicā: vel pro interfectione vnius formice: imo pro vna verbalitate etiam in mininis rebus dr renego deū si facio. Jdeo q̄n antixp̄s veniet nō oportebit facere magnam stat⁹ renegabūt deū: imo renegare deū ponit iā in truffa: qr ad ridendū, puocāt aliq̄ vt iuret ⁊ reneget ⁊c. Dñi tpales ⁊ iurati q̄ circa hoc deberēt, puidere non curāt. Jdeo dns q̄rit de ipis di. Dñatores populi mei iniquę agunt dicit dns ⁊ iugiter tota die nomē meū blasphematur. Propter hoc sciet pplus me⁹ nomen meū in die illa: qr ego ipse q̄ loquebar. s. p̄cipiēdo. ecce assuz: sz pumēdo. Esa. lij. Jō dicet xp̄s antixp̄o. Capitanee habetz gētes armoz. Ita dne: iō vadatis. Tertia, pditio ē qr regi xp̄o sic turpiter a tergo expulso negātur sibi redditꝰ ⁊ dātur eius inimicis. Redditꝰ quos sibi xp̄s retinuit de duobus sunt que nobis pauperibus dedit: sz terra ⁊ tempus. De terra retinuit sibi redditus decimaz ⁊ p̄mitiarū ⁊ fructuū ⁊ vult q̄ bene soluātur. Dicq̄ antiquit⁹ mensurādo numerabant: vnū duo tres ⁊c. ⁊ decimū mittebant ad rēplū dñi: sz de grano: vino: oleo: capris ⁊c. Sz mō decime ⁊ primitie danē inimicis xp̄i. Aliqui nihil soluūt aliq̄ soluunt nō decimā: sed vigesimā vel trigesimam. Quidā dicunt. O est istud tam bonū dare sacerdoti dabo ei caligā plenā arena. Dic q̄ nō sacerdoti: sed deo qui illa dat suis seruitorib⁹: qi ipe pro se nō indiget. Dicūt q̄dā. O clerici sunt mali ⁊c. Ergo nunq̄d erit meli⁹ vt ego dem filijs meis ⁊ familie mee q̄ ipsis. Respōsio. Nunq̄d esset bona ratio. Nō demus regi redditꝰ suos: qr ipse tenet malos fuitores ⁊ prauos ribaldos ⁊c. Quid faceret rex de nobis si, ppter hoc negarem⁹ sibi redditus. ita in, ppositio de rege xp̄o: si ipse i domo sua sustinet malos seruitores: ipse corriget eos vel in hoc mūdo vel in alio: ⁊ propter hoc non dz fraudari suis redditib⁹: nec dari debēt inimicis suis sz pctis: pōpis: vanitatib⁹: oīnamētis ⁊c. Ho op⁹ est fallo suspēdere cymballa collo. Jō qr sic fraudatis xp̄z regē venīt mali anni ita sepe. Jdeo dicit ipe: si homo affiget deū: qr vos ꝓfigitis me. Et dicitis in quo configimus te in decimis ⁊ in primitijs: ⁊ in penuria vos maledicti estis: ⁊ me vos cōfigitis gēs tota. Inferte oēm decimationem in horreuz meū vt sit cibus i domo mea: ⁊ ꝓbate me sup hoc dicit dns. si nō aperuero vobis catharactas celi ⁊ effudero vobis benedictionē vsq̄ ad abūdanc

tigam ⁊c. Malach.iij. Sedo dedit nobis tẽpus qđ suũ est de quo sibi retinuit decimã ꝑ redditu septimane die.s.dñicam totũ tẽpus currit in septẽ dieb⁹:⁊ ipse dimisit:dedit tibi die lune ⁊ martꝭ ⁊c.ad laborandũ ⁊ operandũ ⁊c.dñicã ꝙo retinuit sibi. Ideo nõ trãsgredere illã ꝛ mõ quo soluitur:qz non datur deo:ꝛ datur diabolo ei⁹ inimico:qz ita aperiunt apothece ⁊ operatoria ad operandũ ⁊ ad vendẽdũ merces sicut in alijs diebus:⁊ fiunt ꝙtractus ⁊ mercat⁹ libere. Ecce qualiter redditus tpis tollit deo ⁊ datur diabolo. Item in diebus ferialib⁹ hoies negotiant:mulieres operant in domibus suis:ꝛ in die festo ornãt se hoies ex vna pte:⁊ mulieres ex alia. Ito modo reddit⁹ dñi dant diabolo vocato leuiathan:qui tẽtat de superbia. Alij vero vt lusores taxillos dãt diabolo vocato mãmon:qui tentat de auaritia:nec dz dici ludus:ꝛ furtũ vel rapina quia nihil põt ibi lucrari ⁊c. Alij vadunt ad lupanaria ⁊c.isti dant Asmodeo qui tentat de luxuria. Alij sedẽt in portis iudicãtes ⁊ inuidẽtes trãseũtibus:⁊ sic dãtur beelzebub. Alij bibũt ⁊ comedũt excessiue ⁊ visitãt tabernas:⁊ sic dant beelfegor ⁊c. Alij congregant amicos vt tractent de vindicta:sic dantur baalberith. Alij stant ociosi in platea cũ deberẽt audire missam:sermonẽ:vesperas ⁊c.isti dãtur astaroth:qz qñ nõ soluimus reddit⁹ tpis recipit sibi in commissum.⁊ tũc facit vindictam di. Cum accepero tẽpus: ego iustitias iudicabo.ps.lxxiij. Propt̃ hoc venerũt mortalitates ita sepe. Cõtra hoc ꝑcepit de⁹ di. Memento vt diem sabbati sanctifices. Exo.xx. Nullũ ꝑceptum incipit ꝑ memẽto nisi istud:qua ñ dicat ex quo laborasti ꝑ te ⁊ domo tua feria secũda ⁊ tertia ⁊c. In dñica memento vt quiescas ab omni opere seruili. Nũ quid videtur vobis magna ꝓditio ista negare regi regales suas ⁊ redditus suos:ideo ⁊c. Quarta ꝓditio ẽ qꝫ reginã vxorẽ regis nudãtes ⁊ ꝓberãtes cũ vitu perũs ⁊ ꝓtumelijs abiecerũt. Regina vxor ⁊ sponsa xꝑi est eccl̃ia sancta. Talem habet sponsam qualẽ ⁊ matrẽ que virgo cõcepit ⁊ virgo peperit. Et de ecclesia intelligitur principaliter illud dauid. Astitit regina a dextris tuis in vestitu deaurato circũdata varie.ps.xliij. Sedo intelligitur de virgine maria. Nota qnõ eccl̃a generat filios regi christo. Cuius vterus est fons baptismi qui concipitur semine verbi dei. Luce.viij. Semẽ est verbum dei. Nunq̃ aliquis rex tantus dilexit vxorem suam quantum christus dilexit eccl̃esiam. Sed modo hec regina denudatur auferendo ab eo:⁊ occupando sibi bona eccl̃esie ⁊ iurisditionis. Sicut priuãt religiosos ⁊ faciunt ipsos arestari. Hec iniuria est maior ꝙ si cor̃a rege offenderetur regina. O quod peccatuꝫ est tangere tales de qb⁹ dicit Dauid in persona dei. Nolite tangere christos meos, scilicet sacerdotes vnctos:⁊ i prophetis meis.s.religiosis. Nolite malignari. Ja scitis quomodo vos facitis nihil respiciendo dignitatem persone. Quinta proditio est de filiab⁹ regis datis et laxatis siue traditis lupanari. Filie regis christi sunt omes mulieres christiane quas genuit in baptismo. Dicunt aliqui. O et quod peccatũ est solutus cũ soluta quaz ego non decepi immo solui ⁊ sibi placuit ⁊ mihi. Nota similitudinẽ de filia regis soluta:⁊ sibi placet et tibi:et dicis cui facio iniuriam:nũquid regi. cui facis proditionem agendo cũ filia sua. Sed si ipse dat eã tibi in vxorẽ: tunc fac placitũ tuũ cum ipsa. Sed modo totũ est corruptio: non sufficiunt lupanaria publica q̃ possunt sustineri sine peccato dñorum:quia sunt in remediũ:sed hospitia ⁊ tota ciuitas est plena meretricibus secretis que sunt in laqueum ⁊ dãnationem rectorũ ⁊c. Contra hoc vitiũ dicit sancta scriptura. Abominatio facta est:i israel ⁊ in hierusalem filiam dei habuerũt alieni. Malach.ij. Nota in israel.i.in xꝑianitate:et in hierꝛ.i.in ecclesiasticis. Sed filiã dei habuerũt alieni qui.s. nõ sunt eius vnctꝫ. Sexta ꝓditio est:quia filium dei vnctum regis iam iuratum in regno suderũt: et diuiserunt per medium. Hic filius vnctus ⁊ primogenit⁹ regis christi est popul⁹ christianus. de quo scz apostolus dicit. Itaq̃ iam non est seruus: sed filius: quod si filius ⁊ heres per deum. ad Galath.quarto. Sed iste filius est iam vere scissus et diuisus in tres partes propter istud scisma. Non sit nisi vn⁹ vertus papa. Loquitur de tempore quo scisma tempore beati Vincentij fuit in ecclesia.

Idez de qualibet cõitate:villa seu ciuitate tot⁹ popul⁹ est diuisus. Quis habebit regimẽ propter qđ cõitates destruũtur? Dic quo rex offenderetur si in ꝓsentia sua suus primogenit⁹ diuideret. magis offendit xꝑs rex ex talibus diuisionib⁹. Ideo dixit xꝑs. Diuisum est cor eorũ nũc interibũt. Ozee.x. Nota diuisum: est cor ⁊c. Multi volũt se excusare dicentes. Ex istis diuisionib⁹ non sequuntur vulnera ⁊c. Et nũquid põt esse pei⁹ vulnus ꝙ diuisio cordis qđ est principium vite? quia diuisa manu vel pede adhuc põt homo viuere: sed diuiso corde nõ. Quicũq; ergo est ⁊ occasio harũ diuisionum tenetur ad omnia dãna ⁊ expẽsas q̃ sequuntur si vult saluus fieri. Itẽ tenetur restituere cõitati quicq̃d iniuste recepit ab rea vel ratione ambasiate vt ad expẽsas cõmunitatis faciat sua negocia ⁊c. Septia ꝓditio est: qz signa et arma regis amouerũt:et posuerunt ibi signa et arma inimici sui. Signũ et arma xꝑi est sancta crux ex quo ei ea passus est. De quo Esaie. Hec dicit dñs deus. Ecce leuabo ad gẽtes manũ meã: ⁊ exaltabo ad popl̃os signũ meum. signũ.et arma diaboli eius inimici est circulus:qz sicut denoti et boni clerici qñ inuocãt deũ ⁊ incipiunt diuinuz officiũ faciũt signũ christi.s.crucis sic filij diaboli.s. diuinatores et inuocatores demonũ faciũt circulũ vel rotã de quib⁹ dicit Dauid. In circuitu impij ambulant. ps.xj. signũ ⁊ arma regis Christi ponunt in portis palatij corporis in baptismo.s.in portis quinq; sensuũ corporaliũ:sed vos ammouetis signando vos non faciẽdo signũ xꝑi:sed signũ diaboli. Dic quomodo ⁊ qñ intrant eccl̃am ⁊ recipiũt aquã benedictã qualiter signant se nõ faciẽdo signũ crucis xꝑi: sed signũ siue circulũ diaboli. Item qñ ponũt se ad mensam ad comedendũ cũ signo diaboli. Itẽ qñ ponũt se in lecto ad dormiendũ ire mulieres quando ponũt infantes in lecto.idẽ de clericis aliqnib⁹ quod dico cũ dolore cordis: qui in sancto sacrificio vbi deberent facere signũ christi:faciunt signũ diaboli ex indeuotione et nimia festinatione. O quod peccatum est. Idem de benedictiõe aque et panis: ⁊ in benedicendo pp̃m in fine mis̃e cũ signo diaboli mittũt ipsos ad domũ suam. Ostende hic quõ se debẽt signare:et dic rõnem quare cuz dicitur In nõe patris.teneas manũ alte. qz pater ab alto misit filium suum in virginis vterũ. Item qñ dicitur et filij:manũ debes tenere iuxta vterum et significat xꝑi incarnatio. quãdo autẽ dicit et spiritussancti: debes manũ tenere per transuersum transeũte manu a sinistro humero ad dextrũ. Ratio qz spiritussanctus large fuit effusus in die pentecostes super apostolos et discipulos christi. Itẽ quia spiritussanct⁹ ducit per sonas de sinistra culpe ad derteram:gratie et nõ econuerso. Sinistra ergo significat culpã peccatũ ⁊ maledictionẽ: dextera vero significat misericordiã:gratiã: et benedictionẽ. Nota contra illos q̃ signãdo dicũt In nõe patris in longũ:qz pater maior est filio:quod error ẽ. Et ad derterã dicunt et filij: quia sedet ad derterã patris.et spiritussancti ad sinistraz: quia sedet ad sinistrã:quod est error: qz filius et spiritussanctus sunt ad derterã id est in equalitatẽ patris: ⁊ esse ad sinistram est esse inequalẽ patri: quod est error. Alij faciũt crucẽ beati Petri ab inferiori incipientes. Ideo de hoc conqueritur christus dicens in persona trinitatis Signa nr̃a non vidim⁹: iam nõ est ꝓpheta:⁊ nos nõ cognoscet amplius. Psal. lxxiij. Signa nostra nõ vidim⁹. s.in xꝑianis. iam non est ꝓpheta:qz signũ crucis est realis ꝓpheta qz homo est de populo christi. Sed mõ iam nõ est. Quelibet predictarũ rationũ est causa efficiens qz Antichrist⁹ veniet. Quãto ergo magis oẽs simul septem rationes concurrẽtes. Propter hoc dicit thema. Respicite et leuate capita vestra. Sed diceret cõtra me aliquis subtillis argumẽtator. Frater:vos innuitis in verbis vestris qz christus nõ solũ ꝑmittet Antixꝑm venire: sed etiam qz christus xꝑs mittet. Respondeo qz sic: sed hoc non auderẽ dicere nisi qz habeo auctoritatẽ sacre scripture. Apls enim dicit. Eo qz charitatẽ veritatis non receperunt vt salui fierent: ideo mittet illis deus operationẽ errorisvt credãt mẽdacio. ij. ad Thes. ij. No. iõ mittet illis deus Ecce nõ solũ ꝑmittet ⁊c. Itẽ Eze. xxxviij. Vaticinare filij hois ⁊ dices ad gog ⁊c. I nouissimis dieb⁹ eris:et adducã te super terrã meã. s. christianitatẽ. Quod intel-

gitur sic. In aduētu et operatione Antichristi erit tibi ⁊ culpa ⁊ pena. Quantū ad illud qđ erit culpe christus nō mittet cum sed permittet: ḡtum ad illud quod erit malū pene christus non solū permittet sed etiam mittet: quia omne malum pene a deo est effectualiter.

¶ Dñica .ij. aduentus domini. Ser. vj.

Elū ⁊ terra trāsibūt. Lu. xxi. Verbū ppositū ostēdit subtiliter statū hui⁹ mūdi post diē iudicij: de q̄ statu volo mō p̄dicare: qz ista materia cōfequēs est ad materiā diei dñice i qua audiuistis totū statū hui⁹ mūdi a principio vsq; ad diē iudicij. Jō mō logr de statu mundi hui⁹ post diē iudicij: sed primo saltē ego Maria ⁊c. Celū ⁊ terra trāsibūt. Hoc verbū hz difficultatē in theologia. Ratio: qz inueniunt auctoritates dicentes qđ celū et terra habuerūt p̄ncipiū essendi per creationē: tñ nec celū nec corpora celestia: nec terra habebūt finē i duratione: imo ppheta Dauid loqr̄s de celo: sole: luna: ⁊ stellis dicit. Statuit ea in eternū ⁊ in seculū seculi. ps. cxlviij. Salr dicit Salomon de terra. Generatio p̄terit ⁊ generatio aduenit: terra vero in eternū stat. Eccl. j. Quare ergo dicit thema celū et terra transibūt? Patet difficultas. Dico qđ ille auctoritates non repugnāt themati. qm̄ dupl̄r possunt loqui de celo et corporib⁹ celestib⁹ ⁊ de elementis: vel ḡtū ad substantiā essentialē: vel ḡtū ad qualitates ⁊ cōditiones ⁊ opatiōes accidētales quas habent. primo modo celū et terra semp erūt ḡtum ad corp̄ substātiā essentialē: sed transibunt ḡtum ad qualitates eor̄ ⁊ cōditiones ⁊ opationes accidentales: et recipiunt meliores qualitates sicut facta argēti antiqua imūda cōquassata postḡ argētarius sculpit et renouat eā videt noua ⁊ lucet. Et licet substantia sit eadē: tñ recipit nouā qualitatem ⁊ est renouata. Ita erit de isto mūdo antiquo: imūdo cōquassato ⁊ confracto. ideo xps tanḡ bonus magister ⁊ argētarius renouabit celū et terrā ⁊ omnia elemēta. Terra vero que tūc est imunda ex nostris peccatis: post iudiciū erit munda et pura: qz nulla immundicia remanebit in ipsa post iudiciuz qz igne purgabitur nec remanebūt in ipsa arbores nec montes: sed elementū terre remanebit vt farina alba. Et fecces oim rerum cadent in inferno super cepita damnatorum sm qđ dicunt sancti doctores. Aqua etiā purificabit que dimittet omnes qualitates accidentales: qz nō erit falsa nec mouebit a decetero: qz cessante motu primi mobilis cessabūt etiam alij motus naturales. Aer etiā purificabit: qz nunq̄ de cetero erit nubilosus: nec tēpestuosus: nec mittet grandines: nec pluuiā. Celū non mouebitur amplius. Item sol: luna: ⁊ stelle erunt septēpliciter clariores. Esaye. xxx. Et erit lux lune sicut lux solis. Et lux solis septempliciter sicut lux septem dierū in die qua alligauerit dñs vulnᵉ: sc̄z peccati mortalis. ⁊ pcussuram id est: penam plage ei⁹ sanauerit. Et de cetero nō erūt mortalitates: nec miserie: nec penalitates sicut sunt mō: imō q̄ boni non solum gloriabuntur de visione dei: immo etiā gaudebunt de renouatione elementorū: qz tunc elementa remanebūt pura ⁊ munda cū qualitatibus essentialib⁹ remotis ab ipsis cōditionibus et quibusdā qualitatibus accidētalib⁹. De ista renouatione auctoritas. Ecce ego creo celos nouos et terrā nouā: ⁊ nō erūt in memoria priora: et nō ascendēt super cor: sed gaudebitis et exultabitis vsq; in sempiternū i his que ego creo. Esa. lxv. No. ego creo celos nouos: non in substantia: sed in excellentiori qualitate. Item in nouo testamento postḡ deus reuelauit beato Johāni euangeliste quid esset post diem iudicij: dixit beatus Joannes discipulis suis. Vidi celū nouū ⁊ terrā nouā. Primū celū et prima terra abūt: ⁊ mare: sc̄z amarum iā nō est. Apoc. xxi. Et sic intelligitur thema. Celū ⁊ terra trāsibūt. Patet thema. Et qz sum in materia morali sm predictam declarationē quinq; renouabuntur. s. terra: aqua: aer: ignis: celū qđ dicit quinta essentia a phis: ita nos modo debemus in quinq; renouari si tūc cupimus saluari et renouari gloriose. Renouandus est homo primo in corpore per continentiā. Ecce terra. Scdo in alia p claram benuolentiā. Ecce aq̄. Tertio in ore per diligentiā. Ecce aer. Quarto in opere per diligentiā. Ecce ignis. Quinto in intētione p celestialē eminentiā. Ecce ceū. In oibus debemus renouari. Ratio est: qz dicit philosophus. j. posteriorum. Propter qđ vnūquodq; tale ⁊ illud magis: qz magis debet renouari cā p̄ effectus. Si amore hois elementa renouantur magis renouandus est homo. Dico primo qđ debem⁹ renouari in corpe per cōtinentiā: ad instar renouationis terre quia corp⁹ nostrū nō est nisi terra. Gen. ij. Formauit deus hoiem de limo terre. quātū ad corpus. Jdeo sicut terra innouabit: qz in ea nō erit lutū nec immūditia aliqua ita nos nunc debem⁹ innouari in corpe ne decetero sit in eo lutū luxurie: nec imūditia corruptionis carnalis. Si amore tui terra renouabit: ḡto magis tu debes renouari. Hāc renouatiōez petebat dauid orando dicēs. Emitte spiritū tuū ⁊ creabūt ⁊c. ps. ciij. Nota creabunt nō dicit quid. Pro quo sciēdum qđ talis est conditio humana qđ in hoc mūdo non possumus viuere sine delectatione: que sunt in duplici differētia. s. in delectationes spūales: ⁊ delectationes carnales. Ille aūt qui nō sentit delectatōes spūales dat se ad delectationes carnales: bestiales: ⁊ brutales: qz aliter homo nō p̄cipit ea q̄ spūs dei sūt. j. ad Cor. ij. sed pfone deuote spūales que gustāt delectationes angelicales o tando vel legēdo: audiēdo vel contēplādo nō curāt de delitijs carnalib⁹ immo si deus diceret eis. Do tibi licentiā ⁊c. dicerent deo. Dñe nolo talem licētiā sicut dauid dī. Renuit consolari ala mea. Eccl. in delitijs carnalib⁹. Memor fui dei: ⁊ delectat⁹ sum. ps. lxxvi. Videns ergo dauid qđ sine aliq̄ delectatione homo nō p̄t viuere: ideo ōtā do dicebat deo. Emitte spm tuum ⁊ creabūtur. s. delectationes spirituales: et fugient delectationes carnales: ⁊ renouabis faciem terre. s. bonam famam. Nec sufficit dicere quid curo ego qđ dicūt gētes ⁊c. Si factum vel opus nō habet bonam faciem: oportet qđ renouetur: quia si tu tenes malam mulierem in domo ⁊ oēs loquunt⁹ ops ipam expellere. Jdez de clericis ⁊ religiosis qui nimis frequētant monasteria sororū: ops qđ illa ḡ non habēt bonā faciem renouantur. Si dicatur ego habeo bonam intentionē nō sufficit. qm̄ nō solū cauendū est a malo: sed ab oīi specie mali. Ecce quare dicit. Et renouabis faciem terre. s. opera exteriora. Apls. Et prouidentes bona non tm̄ cōa deo: sed etiā cōaz oibus hominib⁹ ad Ro. xij. Dico secundo qđ debemus renouari in anima per claram benuolentiā ad instar aque que renouabitur post iudiciū: qz nō habebit amaritudinez nec faciet vndas ⁊c. sic mō renouāda est anima dimittēdo amaritudines odij: rancoris: ⁊ malevoluntatis ⁊ vndas desiderij vindicte: ⁊ parcēdo inimicis remittendo iniurias sic em̄ dulcoratur ala ⁊ renouatur. De hoc dicit scriptura sancta. Renouamini spiritu mentis vestre et induite nouū hoiem qui ℞ deū creatus est i iusticia: sanctitate: ⁊ veritate. ad ephe. iiij. Dico tertio qđ debemus renouari in ore p verā eloquētiā: ad instar aeris post iudiciū: qz tūc erit ita clarus qđ nulla habebit obscuritatē nubiū tēpestatem vel fulgura. sic mō renouāduz est os nostrū vt nō sint in eo obscuritates mendaciozuz: nec tēpestates ꝓboꝝ supboꝝ nec fulgura minarū: nec tonitrua iuramentoꝝ. de ista renouatione dicit scriptura sancta. Nolite cōformari huic seculo sz reformamini in nouitate sensus vestri: vt probetis que sit voluntas dei bona ⁊ beneplacens ⁊ pfecta. ad ro. xij. Nota nolite conformari huic seculo. i. gentibus mundanis. nota voluntas dei bona et beneplacēs ⁊ pfecta. Nota hic tres regulas ꝓborū nostroꝝ. Prima qđba nostra habeāt ꝓbitatē: ⁊ ista est voluntas dei bona. sc̄da q̄ habeāt charitatē. ista est voluntas dei beneplacita. tertia q̄ habeāt sanctitatez ⁊ ista est volūtas dei perfecta: quia multū placent deo ꝓpter primā dicit apls. deponētes mendaciū loquimini ꝓbitatē vnusq̄sq; cū primo tuo. ad ephe. iiij. ⁊c. ꝓpter fētam charitatiuā correctionē dicit xps: si peccauerit in te .i. cōā te et tu vidisti frater tu⁹ ⁊c. vade ⁊ corripe ihz inter te ⁊ ipm solū. mat. xviij. ꝓpt tertiā q̄ sunt ꝓbe sctitatis. s. laudis dei vel deus te ofonis dicit dauid in psal. Benedicaz dñz in oi tpe: sp laus ei⁹ i ore meo. ⁊ ista est volūtas dei pfecta. dico ḡrto q̄ debemus renouari i ope p diligētiā: ad instar ignis qui post iudiciū erit clarior et purior. sic⁊ nos in nostris operib⁹. Auctoritas. quomodo surrexit xps a mortuis p

glorią patris:ita ꝛ nos in nouitate vite ambulem⁹. ad Ro. vj. xps surrexit cum quatuor qualitatib⁹ corporis gloriosi.s. cũ agilitate:subtilitate: impassibilitate: ꝛ claritate. Sic ꝛ nos in renouatiõe operis p diligentią debem⁹ renouari quatuor ꝓditionibus. Primo certaz orationem recipere ꝛ ipsam mane ꝛ sero deuote dicere iuxta dictũ xpi:oportet semper orare ꝛ nõ deficere. Luc.xviij. Nota ꝙ idest mane ꝛ sero. Scõo in qualibz hebdomada dñicam seruare audiendo missam cõplete ꝛ cũ silentio:et ab oi ope seruili abstinendo. Tertio quolibet mense confiteri de bono ꝓpositõ. Ratio sicut quolibet mense ablauitur camisia corpis etiaz quolibet mense dz lauari camisia anime que est ꝓscientia. Quarto quolibz anno in pascha cõicare iuxta dictũ xpi. Accipite et manducate:hoc est corpus meum. Math.xxvj. Et qui mãducat hũc panez viuet in eternũ. Joã.vj. Ecce qualiter et quo christus surrexit. Dico ꝙnto qꝫ debemus renouari in intẽtione p celestia lem eminentią ad instar celi qꝫ post iudiciũ recipiet qualitates altas ꝛ claras. Sic nos in operibus nostris debemus ordinare intẽtionẽ vt sit alta,ꝓpter deuz et nõ sit bassa ꝓpter mundana.s. laudez vel vanã gloriam. Sed que sursum sunt querite:non que sup terrã:vt dicit Apostolus ad Col.iij. Dic quomodo aliqñ maiora opera mundi perduntur ꝓpter intentionẽ sinistrã et malã. Maius op⁹ quod homo potest facere in hoc mundo propter deum:est pro ipso accipere martyrium. Autoritas. Maiorẽ charitatem nemo habet:vt aiam suam ponat quis p amicis suis. Joh.xv. Qꝫ tñ perdit ꝓpter malam intentionẽ ꝛ sinistram ꝑbi gratia. de captiuo xpiano qui cogitur ad negandũ fidẽ:sed ipsam non vult negare: immo vult citius mori tñ non ꝓpter deũ ꝙz ne sibi improperet dicẽdo renegauit: vel vult mori intentione vt reputet sanctus. nihil valet eius mors: quia non ꝓpter deum:sed propter inanem gloriam permittit se interficere. Jdeo apostꝰ.j. ad Cor.xiij. Si tradidero corpus meũ ita vt ardeam charitatez aũt non habuero nihil mihi prodest. Scõm opus maius post martyrium est ingredi religionem: ꝛ renunciare voluntati,ꝓprie p deo. sed perditur sinistra intentione qñ hoc factis vt filius vester sit abbas vel epꝰ:nihil valet. Idem de monialibus quando mittitis filiam vestram in religionez: qz est lippa:vel claudicat. vel gibbosa: vel ne habeat dotem nihil valet. Sed intentio recta parentũ debet esse: dicendo:qz nos nõ possumus orare nec magnas penitentias facere:ideo dabimus filiũ nostrum vel filiam deoꝛ oret p nobis ꝛ salvabit se ꝛ nos. Tertiũ opus est prelium iustũ in quo si moriunt efficiunt martyres:sed perditur mala intentione qñ fit ꝓpter rapinaz habendã vel amorẽ dñorum:qz tales si moriunt damnant. Sed debent dici eyadamus:qz iustitia est p nobis:ideo eritvnũ de duobus:vel pian debimus incendũs inimicoz nostroz vel in celis ordinibus angelorum. Tales possunt habere corda leonum. Si dicatur p si nescitur an prelia sit iustũ vel iniustũ. Rñdeo ꝙ tunc periculũ est maiorum qui debent ponere se in ratiõe. Si autẽ ratio non acceptetur:tunc prelium est iustum:sed in incertis obedientia excusat:qz illi qui tractẽ audunt ad prelia incerti an iustũ sit excusati sunt:ꝛ si moriunt saluant⁹.: quartũ opus magnũ est remittere iniurias inimicis ꝓpter deum sed perdit sinistra intẽtione quando remissio fit non ꝓpter deũ: sed ꝓpter dñm quivos rogauit meritum perdidistis:qz non dedistis honorem deo qui precepit ꝙ homo remittat:ꝫ nõ illi dño. Jdeo qñ aliquis dñs rogat vos vt dimittatis iniurias debetis respondere non remittã ꝓpter vos:sed,ꝓpter deum vt ipse remittat mihi ꝛc. Dic quomodo in morte ostẽdit se cuilibet xps di. Ecce quid feci prote ꝛc. Videamus quid fecisti p me. hanc renouationẽ petebat dauid. dicẽs. Cor mundum crea in me deus:ꝛ spiritum rectum innova in visceribus meis. ꝑs.l. Et tunc verificabitur ꝥhema. Celum et terra transibunt. Deo gratias.

¶ De eadẽ dñica. Sermo septimus.

SCitote qꝫ prope est regnũ dei. Luc.xxj. Thema ꝓpositũ dat mihi motiuum pdicãdi de quadã materia satis speculatiua.s. ꝓpinquitate dei ad creaturas: sed primo

salutet virgo maria ꝛc. Scitote qꝫ prope est reg.ꝛc. Modo iuxta intellectũ quẽ volo ptractare cũ de regnũ dei est constructio intransitiua:quia non dicit diuersa: regnũ dei idem est quod regnũ quod est deus:sicut dicitur regnũ Aragonie vel Cathelonie. cõstructio est intransitiua. Jta accipio regnum dei.i.regnum quod est deus:et est modus loquẽdi sacre scripture in qua deus dicitur regnum. possessio et hereditas sanctoꝝ. Auctoritas. dñs possessio et hereditas eorum. Deu. ꝛ.et.xviij.ca. Etiam est regnũ sanctorum de quo dicit the. scitote quia ꝓpe est regnum dei quomodo et qualiter deus sit ꝓpe creaturas:inuenio tres modos siue rationes propinquitatis. qñ prope est.

Primo per suã effectiuã operationem

Secundo per suam perceptiuam exauditionem.

Tertio per suã pfectiuã incarnationẽ Et hoc dicit the. Scitote qꝫ ꝓpe est regnũ dei. Dico ꝓmo ꝙ dñs est ꝓpe oibus creaturis p suã effectiuã opationẽ. Qñ de⁹ ex suis opib⁹ est ꝓpe et imediat⁹ creaturis:qz ipse est cã oim creaturaꝝ. Dicit regula phie. Rerũ naturaliꝝ ꝓductarum quedã permanent sine causa sua ꝓducta ua. quedã vero minime. verbi gra. Dei lumine in luceꝛna accẽso qꝺ ꝑmanet sine causa agẽte:et de caliditate in aqua calefacta. et de domo que permanet sine causa agente.i. fine magistro. qui forte iam est mortuus:et sicde multis aliis effectibus. Quidãvero aliis effectus sunt ꝙ nõ habent ꝑmanentiã nisi in ꝑtia agentis vt aer qui de se est obscur⁹ et tenebrosus et illuminat a sole.tñ nescit retinere claritatem solis nisi in presentia ipsius. Idẽ de camera obscura a cereo illuminata. Idem de speculo quod recipit imaginez sed ipsam non potest retinere nisi in presentia agentis. patet regula phie. Modo videamus in theologia que dicit ꝙ deus est agẽs et causa effectiua et ꝓductiua oim rerũ corpoꝝ aliũ et spiritualium: visibilium et inuisibiliũ: corruptibiliũ et incorruptibiliũ. nũquid eius effectus permanet sine causa? Dico ꝙ non: quoniaz nisi deus esset presens et cõtinue influeret. sol statim ꝑderet claritatẽ: et luna et stelle. Et idẽ est de oib⁹ creaturis. Jõ dicit Greg. ꝙ si mũdus nõ retineret mane dei:statim annihilaret. iõ est ꝓpe et imediatus cuilibet rei:sicut lumẽ est ꝓpe aerem quẽ illuminat. Ecce ergo quo deus est ꝓpe creaturas p effectiuã operationẽ De hoc dicit apl's. Ex ipso et p ipm et in ipso sunt oia:ipi honoꝛ et glia. ad Ro.xj. Nota ex ipso.s. initialiter: p ipm durative. et i ipo.s. cõseruative sũt oia. De ista materia Aug. ꝺat talẽ considerationẽ. Alia rõnalis est pfectio totius corporis et mẽbroꝝ ei⁹: qz ipsa dat virtutẽ et opationẽ et efficaciã oibus mẽbris corpis. Et si qꝛat vbi est aia. diceret aliqs ignoraꝝs. in capite verũ est:ꝫ nõ solũ ibi: vel in corde verũ est:ꝫ nõ solũ ibi. Dicit Aug. et etiã phi ꝙ aia est tota in toto corpore:et tota in qualibet parte ei⁹ nec est diuisibilis p partes. Sed in capite ostendit maiores opationes et pfectiores et excellẽtiores. Jta deus est totus in toto mundo:et est tot⁹ in ꝗlibet parte ei⁹ et in ꝗlibet creatura. Sz in capite.i. in celo empireo ondit se magis sanctis et beatis ꝓpter qꝫ hõ orãdo elevat oculos ad celũ: licet de⁹ sit hic et vbiqz. Sicut ergo aia dimittendo corpus statim corpus annihilatur: ita si de⁹ dimitteret creaturas statim annihilarentur. Legitur Act.xvij. ꝙ apl's venit Athenis:et volẽs extirpare errores phorũ ꝙ ponebãt ꝓmã causam vel ꝓmũ motorẽ esse solũ in celis et nõ in terris. dicit apl's. Nõ lõge est de⁹ ab vnoquoqz nrm Jn ipso enim viuimus:mouemur: et sumus. Act.xvij. Nota. Jn ipso tñ viuimus sicut pisces in aqua que nõ solũ ad extra circuit eos:imo intrat int⁹. Jta diuinitatis in nobis. Scõo in ipso mouemur sicut aues in aere. Tertio in ipo sumus sicut stelle in celi firmamẽto vbi habent suũ esse ita nos in deo:qz intra:deũ stam⁹:mouemur:et sustinemur. Ecce ꝗliter de⁹ est ꝓpe per effectiuã opationẽ. Jdeo dicit Dauid in psalꝰ. Prope es tu dñe:et omes vie tue veritas. Psal.cxviij. Sed est hic argumẽtũ in oppositũ: quia dicit scriptura. Lõge est deus ab impijs. Prouer.xv. Quõ ergo est ꝓpe? Respõdeo et dico ꝙ dñs ꝺr lõge vl ꝓpe a creaturis duplr: vel per distantiã localẽ vel p differentiam formalez. Primo modo dicitur lõge Roma vel Ualẽtia q̃ localiter multum distat. Nõ possum⁹ dicere ꝙ isto mõ de⁹ sit longe:qz ꝓpinqꝛ est tibi ꝙ camis-

sta vel caritas aeri vel colo: pāno. Vie-
re. xxiij. Celū ⁊ terrā ego impleo: ait dñs
Scdo mō dicunt esse lōge duo pāni q̄rū
vnus est delicatus subtilis ⁊ bonus, al-
ter rudis ⁊ vilis ⁊ grossus: ⁊ sint simlit: tñ
dicunt esse longe ꝑ vltātiam ⁊ differen-
tiā formalem. Ito modo dicim⁹ q̄ deus
est longe ab impijs: q̄ de⁹ est sanct⁹ ⁊ iu
stus: ⁊ impius est petō ⁊ iniust⁹. De⁹ est
humilis: impius superbus. Deus est libe
ralis ⁊ misericors: impi⁹ auarus. de⁹ est
purus: ille est luxuriosus vt porcus. de⁹
est charitatiuus: impi⁹ est plenus mali-
cia: de⁹ fuat pōdus ⁊ mēsurā in suis fa-
ctis: ⁊ impius comedit ⁊ bibit sine mēsu
ra. deus est benign⁹ ⁊ patiēs: ⁊ ipius im
patiens: iniquus ⁊ vindicatiuus. De⁹ est
diligens in suis operib⁹: ⁊ impi⁹ ociosus
et negligens. Ecce quō de⁹ vñlōge nō ꝑ
distantiā localē: ⁊ ꝑ differētiā formalem
q̄ per distantiā localez ꝑpe est q̄ de⁹ in
oibus reb⁹ est: q̄ vbicūq̄ aliq̄d operat:
ibi est: ⁊ de⁹ vbiq̄ opat ꝑm illud Esa. xx
vj. Oia opa nra opat⁹ es in nobis dñe. ⁊
de⁹ est in oib⁹ reb⁹. de hoc vide sctm thō.
j. ij. q. viij. ar. j. Itē de⁹ est vbiq̄: vbi. ⁊. ar
ti. ij. ꝑm illud Iere. xxiij. Celū ⁊ terram
ego impleo: ideo dicit ꝑpe es dñe. ſ. ꝑ di
stātiam localem: et oēs vie tue veritas.
In oppositū: q̄ illud q̄ō est prope alicui
non indiget vt̄ ad illud: quare ergo di
cit. Et oēs vie tue veritas. Rñsio ad ha-
bēdum deū ꝑpe per essentiā ꝓsentiam
⁊ potentiā non est necessaria via aliqua:
q̄ semp est ꝓsens: sed ad habendū deuz
per gr̄az sunt nobis necessarie mīte vie.
Prima est cordis ꝓtritio. quādo religio-
sus cōterit dicendo. O miser ego sum re
ligiosus ⁊c. per istā viā deus venit ad eū
per gr̄am: ⁊ esset iā ꝓsens ꝑ essentiā ꝓ
sentiam ⁊ potentiā. Scda via est oris cō
fessio q̄m ii in cōtritione capiendo cōtri-
tionē gñaliter inquātum extendit se ad
attritionē que est displicētia de peccatis
infounis non habuilti gr̄am: habebis in
cōfessione: vel econuerso: nisi sis terribi-
lis ⁊ obstinatus in mente. Tertia via est
deuota oro: cogitando q̄ vides deū ꝓtra
te iratū. Hoc mō fecit ille publican⁹ qui
orando dixit: de⁹ ꝓpiti⁹ esto mihi pctōri
⁊habuit dei gratiā: de quo dicit xp̄s. De
scendit hic iustificatus in domū suā. Lu
ce. xviij. Quarta via est cuāgelicalis pre
dicatio. ad quā multi veniūt pctōres: ⁊
totū est virtus dei q̄n deuote predicatur
⁊ auditur attente q̄ frangitur cor: ⁊ cōte
ritur ⁊c. ⁊ sic habetur gr̄a. Quinta via est
elemosyna ꝓpter deū recta intēcione fa
cta ⁊ data: q̄ est tante ⁊tutis q̄ sicut ele-
mosyna transit de manu tua in manum
pauperis: ita gr̄a dei transit in te. Sexta
via est iniuriarum remissio q̄n fit ꝓpter
deū ne ipse faciat vindictā de te. Septi-
ma via est audire missam deuote: ⁊ōrecti
tur aqua benedicta in ingressu eccliē
et homo signat se in fronte ad claudēdū
intellectū: ⁊ cor ne homo cogitet ⁊ os ne
homo loquatur de mundanis. ꝑ hāc
viā venit deus ꝑ gratiā vt ostdit xp̄s in
die veneris sancta q̄n dixit milliam i pō
tificalibus cū casula rubea seu sanguine
rubricata. mitra fuit corona spinar. Sā
dalia in manib⁹ ⁊ pedib⁹ clavi. Dyaco-
nus ⁊ subdyacon⁹ fuerūt latrones: acha
liti virgo maria ⁊ ioānes euangelista. in
qua missa xp̄s cantauit septies. ꝓpt hoc
epi in missa solēni cantāt septies. in qua
missa multi obtinuerunt gratiam. q̄n vt
dicit beat⁹ Lu. ois turba eoz qui simul
aderant ad spectaculū illud: et videbāt
que fiebāt pcutiētes pectora sua reuerte
bant. Lu. xxiij. Nota pcutiebāt pectora
sua ex ꝓtritione ⁊ flebant forte diēctes. q̄
re suspensus est sctūs homo iste q̄ nuper
suscitauit filiū meū. ⁊ sic de aliis: qui for
te ꝓius erant pctōres: patet ergo quare
dicit. oēs vie tue veritas: q̄ non sunt vie
false. Moraliter ex quo de⁹ est ita prope
multū deberemus timere ⁊ cauere a pec
catis. Quis in conspectu regis cōmitte-
ret furtum vel homicidiū siue luxuriam
et hmōi: cogitando q̄ rr videt ⁊c. Mō le
uate oculos. q̄ de⁹ est magis ꝓpe: q̄ vi
det oia q̄ facim⁹. Que mulier viro aspi-
ciēte per fenestrā auderet loqui cū ama
sio suo siue philocapto. Si ista cogita ⁊
remus nō peccarem⁹. Ideo aplus dicit.
Modestia vestra nota sit oibus hominī
bus: q̄ dñs ꝓpe est. Ad phil. iiij. Nota
modestia. i. conuersatio vocabulum est
gñale ad oēs virtutes: q̄ dñs de⁹ papa
⁊ rex pñs est vbiq̄. Dico scdo q̄ de⁹ est ꝑ
pe ꝑ suā ꝓceptiuā exauditionē: q̄ ipe au
dit oēs supplicationes ⁊ ofones nostras
quōcūq̄ fiāt: siue cātādo: vt faciūt eccle-
siastici, siue loquēdo: vt faciūt deuoti: si

ne mētalr: vt faciūt ꝓtēplatiui. Ecce quō
ꝓpe est: ꝟbigr̄a. In missa aliqua dicūtur
cantando vt introitus. Kyrieleison. Glo
ria in excelsis ⁊c. Aliqua secretevt canō.
aliqua mentalr: vt in ꝑmo ⁊ scdo memē
to. Bñ esset ꝓpe q̄ totū hoc audiret. De⁹
est ita ꝓpe q̄ totū audit immo etiā audit
affectiones cordis. Dicā vobis hicynum
miraculū qđ legit in biblia. Exod. xiiij.
q̄n filij israel exierūt de egypto ⁊ vene-
runt ad mare vt intrarent desertuz: rex
pharaon omnis populus egypti pseque
bat eos ⁊ iudei erant in quodā passu stri
cto, ⁊ adv̄sa partē erat mons altissimus
inaccessibilis: ad aliā partē habebāt ma
re Rubrum nec poterant fugere aliquo
modo: intm q̄ se reputabāt mortuos: et
inceperunt murmurare contra moysen
dicentes. Quare eduxisti nos vt hic mo
riamur: nunqd erant sepulchra in egy-
pto. Moyses autē eleuatis oculis respi
ciebat celū. nō legitur q̄ diceret aliquid
oze: sed corde. Cui respōdit deus. Quid
clamas ad me. potuit moyses: dicere. O
dñe estis ita ꝓpe: ego aspiciebam vos in
celo ⁊ vos estis hic. Ecce quō deus est ꝑ
pe ꝑ ꝓceptiuā orationē vel exauditionez
ideo dicit dauid. Desiderium pauperuz
sz qui habēt necessitatem exaudiuit do
minus preparationez cordis eoz audi-
uit auris tua. pś. ix. Itē ꝓpe est domin⁹
oibus invocantibus eū: oibus inuocan
tibus eū inveritate. pś. cxliij. Nota oi-
bus invocātibus eum in veritate. Quid
est veritas. Rñdit phs. Veritas est ade
quatio rei ad intellectū: vt ita sit in re si
cut est in intellectu. Quando opus: con
cordat cū ꝟbo tūc est ꝓpositio vera ꝟbi
gr̄a. Si ego dico. hodie est dies, veneris
⁊ ita est tunc intellectus adequatur rei
q̄'s non. Sic etiā orationes nre nō sunt
nisi, ꝓpositiones quas proponimus coram
xp̄o. Modovideamus qualiter debēt fie
ri in ꝟitate vt. ſ. intellectus quē dāt fiat
in ꝟitate seu ꝓcordet cum ꝟitate: ꝟbigr̄a
q̄n in ofone dicitis xp̄o dñe dñe: tūc inui
tis q̄ ipse est dñs vniuersoꝝ ⁊ ita est. iō
faciatis q̄ opus ꝓcordet ad exteram re
curratis ad suos inimicos. ſ. scrutilegos
⁊c. Scdo in ofone ipm laudaris ⁊ cōmē-
datis: q̄ laudabilis ⁊ cōmendabilis est
⁊ gtiosus. Ideo cōcordet opus ad extra
ne ꝑ ipm iuretis innanū nec falsum nec
blasphemetis ipm ⁊c. Tertio in oratiōe
petitis ab eo, puisionē ⁊ abundantiā bo-
noꝝ tpalīū: ꝓcordat opus ad extra quan
do seruatis dñicam: q̄ dño q̄ puidet ꝺ
homo facere aliq̄ō scrutiū: aſs aufert ꝑ
uisionem quarto dicitis in oratiōe. Pa-
ter noster. ꝓcordat op⁹ ad extra q̄n hono
ratis patres vestros corde oze: ⁊ ope ⁊c.
Quinto in oratione petitis ⁊ dicitis. Di
mitte nobis debita nra: cōcordat op⁹ ad
extra q̄n remittitis iniurias inimicis ve-
stris. Ecce quare dicit. Prope est dñs oi-
bus invocantib⁹ eū in ꝟitate. Sed sunt
multi q̄ nō in ꝟitate: sed falsitate ipsum
invocāt q̄n opus ad extra nō ꝓcordat cū
dictis: de qb⁹ dicit ppheta. Plātasti eos
⁊ radicē miserūt: pficiūt ⁊ faciūt fructuz.
Prope es tu oi eoz: ⁊ lōge a renib⁹ eoz.
Iere. xij. Nota plātasti eos. ſ. in tardi
no eccliē. ſ. in baptismo. Jn quo de nemo
re ade trāsplantank in tardino siue viri-
dario eccliē xp̄i: ⁊ radicē miserūt. ſ. in ter
rā ⁊ nō in celū. pficiunt. ſ. in diuitijs: ho
noribꝫ ⁊ officijs: nec cōtentank: ⁊ faciunt
fructū. ſ. filios. ⁊ filias. ꝓpe es tu oi eo-
rum: q̄ quotidie dicunt. domine dñe ⁊c.
⁊ longe a renibus eorum. i. ab operibus
Sed quare non dicit longe a pedib⁹ vel
tibijs eorum: sicut dicit a renibus q̄ di-
cit beatus Grego. q̄ radix luxurie in re
nibus consistit propter quod peccatum
deus elongatur a natura humana plus
q̄ ab alijs peccatis: quia plurimi dam-
nantur isto peccato. Dicit glo. Remigij
super illoverbo christi. Sinite parvulos
venire ad me ⁊c. Tanta est labes luxurie
in humano genere q̄ maior pars saluā-
dorum creditur esse puerorum innocē-
tum. Ecce quare dicit longe a renibus.
Dico tertio q̄ deus dicit prope per suaz
perfectiuam incarnationem: quia amo-
re nostri voluit incarnari. Ante suam in
carnationem maior distantia erat inter
deum et hominem loquendo de distan-
tia formali: non autem locali: q̄ inter au
rum et lutum: inter angelum et asinum
inter solem et lapidem: et inter celum et
terraz. Ideo dicit Esa. in persona dei. Sic
cut exaltantur celi a terra. ſ. sine mēsu
ra: sic exaltate sunt vie mee a vijs vrīs: ⁊
cogitationes mee a cogitationibus vrīs.
Esa. lv. Sed ꝑ suam benedictā incarna-
tionē factus est nobis ita prope non

solū p effectiuā opationē:nec p ceptiuā exauditionē:qz ex his de⁹ nō est hō:lz sit in hoie nec est hō deus:lz p incarnationē de⁹ est hō:z hō est de⁹.s. vnitate psone:z in isto stat nostra pfectio:z ēt totius mundi:dicunt geometrici q figura sphe rica siue circularis nūq̄ est pfecta quousq̄ finis iungat principio regula est geometrie. Sciatis q deus fecit totū mundū in figura spherica siue circulari.s.stellas z elemēta z celū z terrā.lz in alia figura potuisset fecisse. Perfectio igit mundi in hoc stabat vt finis vniretur pncipio.z econuerso principiū mundi est deus nec aliquis diceret oppositum. finis fuit hō. qz ultimo fuit creatus. prima die de⁹ fecit lumē. Sc̄da firmamentū .tertia planetas. quarta solē z stellas. quinta aues z pisces. Sexta alia.z hoiem:figura ergo circularis fuit perfecta qñ finis scilz homo fuit vnitus principio.scilz deo per benedictam incarnationem. Ex hoc opinant alīq doctores q si adā nō peccasset etiā deus incarnat⁹ fuisset ad dandū pfectionē suis opibus. Jdeo dicit ipse deus Audi me iacob z isrl quez ego voco. ego ipse:ego pri⁹z ego nouissim⁹. Esa.xlviij. Nota ego primus.i.ego sum deus:z ego nouissim⁹.i.ego sum homo. Et de ista p pinquitate dicit. Esa.lj. Prope est iustus meus:z egressus est saluator meus. Nota egressus est.s.de celo vt radius a sole qui licet veniat in hūc mundū:tñ nō recedit a sole. Septima die martyr exiuit z venit ad nos:via per quaz venit ad nos est virgo maria de qua dicit Bern̄. Virgo egregia ipsa est via regia per quā saluator venit ad nos z iam ambulauit in nostra humanitate tot dietas. dicat quot z in die natiuitatis intrauit mundum. Ecce quo est propeiust⁹ z saluator noster. Stetit in via.s.in utero virginis.cclxxvij. diebus. Jdeo sicut q̄n domina honorabilis dz parere:parentes:fratres:sorores: z amici parant gallinas:falsam:z bonuz vinū:z sibi presentant in partu. Sic virgo grauida magna dia zito est paritura quid sibi pſentabitis: qz non indiget gallinis ꝛc. Sed pñtate sibi Aue maria deuote dicatis tot qt dieb⁹ ipm portauit in utero.i.cclxxvij. z totidē pater noster: z poteritis in die natiuitatis recipe filiū ei⁹ panis inuolutū in sacro altar cōicando. Jdeo occurramus ei per diligentem vite preparationem quia prope est vt veniat tps eius q dies eius nō elongabuntur. Esa.xliij. Deo gratias.

¶ Dominica tertia. Sermo primus.

TU es qui vēturus es an aliū expectam⁹. Matt.xj. Sermo nr erit de sancto euāgelio hodierno. Si placet deo multas habebimus doctrinas speculatiuas z moales. Sed p̄mo salutem̄ ygo maria ꝛc. Tu es q̄ venturus ꝛc. Sctm̄ euangeliū hodiernū in summa ptinet vnā ambasiatā quā beatus Joā. bap. misit de dño iesu xpo. rex autez Herodes incarcerauit. ioā. bap. eo qđ reprehendit eū de granipctō dicens. Non lz tibi habere vxorē fratris tui philippi. Marc. vj. Et cū esset in carcere audiuit mirabilia z miracula que xp̄us faciebat. quivocauit duos discipulos dicēs eis. Ite ad xp̄m z dicite sibi. Tu es qui venturus es an aliū exspectamus. Hoc thema hz magnā difficultatē in theologia. Qm̄ certū est z pz ex multis auctoritatib⁹ euāgelicis q btūs ioā. bap. anteq̄ esset captꝰ firmiter credidit z affirmauit q xp̄us erat verus messias:z saluator mūdi in lege promissus:verus deus z homo:qz cū eēt adhuc in utero matris sue cognouit xp̄m in utero matris existentē z exultauit et rapudiauit:vt dicit btūs Bern̄. ppter q dixit elisabeth ygini marie. Ex q facta est vox salutationis tue in auribꝰ meis exultauit in gaudio isans in utero meo. Luc. j. Sup quo dicit tho. de aq. de ordine p̄dicator in quarto sniaꝝ: q⁹ vsus rationis fuit accelerat⁹ in beato ioā. bap. in utero matris. pz ergo q habuit certā z claram scientiā z cognitionē d saluatore anteq̄ fuisset natus. Item postq̄ ioānes exiuit desertū: dum p̄dicaret z baptizaret circa iordanem xp̄s venit z ioannes ipm ostendit dicēs. Ecce agn⁹ dei: ecce q tollit pctā mūdi: hic est de quo dixi. Post me venit z añ me fact⁹ est: qz p̄or me erat: z ego nesciebam eum. Joā. j. Item qñ venit ad eum vt baptizaret ab eo: quem ioannes spiritu sancto inspiratus cognouit ex dixit. Domine ego a te debeo baptizari et tu venis ad me. Matth. iij. ecce baptista contremuit z non audet tangere sanctū dei vertice: sz clamauit cū tremore sctificā me saluator. ista est forma quā tenuit Jo. baptizādo xp̄m. Tertio postq̄ xp̄us fuit baptizat⁹ celū fuit aptū: z spūs sctūs descēdit sup eū corpali spē sicut colūba z vox dei patris tonuit dicēs. Hic est filius me⁹ dilect⁹ in q̄ mihi cōplacui. Matth. iij. De hoc dicit ipsemet Jo. Ego vidi z testimoniū perhibui: qz hic est filius dei. Jo. j. Ecce quo erat certus de ipo. Quarto qñ iudei voluerūt se certificare de messia. ioannes dixit eis q ipse oñderet eis ipsis z dū semel xp̄s trāsiret solus cū ioan. p̄dicabat dixit ioā. pp̄o. Ecce agnus dei ecce qui tollit pctā mūdi. Jo. j. ergo Joan. anteq̄ esset captus ab herode firmā z in dubitabilē credulitatē habuit de xpo: lō est hic difficultas: modo qz qñ fuit captꝰ misit christo ambasiatam ac si dubitaret ipsum esse saluatorem dicens. Tu es q venturꝰ es ꝛc. Jdeo sermo noster erit ad declarandū hāc difficultatē: pro quo no tandū q tres magni doctores eccl̄e declarāt istā magnā difficultatē diuersimode. Primo christostomꝰ. scdo Ambr̄. tertio greg. Th̄ ponit in hoc q btūs ioānes nō querit. Tu es ꝛc. vt esset dubi⁹ de xpo immo sicut ante captionē erat certus q christus erat saluator ita z post captionē ergo quare misit christo ambasiatā dicens. Tu es q venturus es ꝛc.

Chrysostō. dicit q hoc fecit per charitatem fraternalem.

Ambro. dicit q hoc fecit per fidelitatem cordialem.

Greg. dicit q hoc fecit per dignitatem personalem.

Beatus ioannes misit christo dicens. Tu es qui venturus es an alium exspectamus.

¶ Quantū ad primū dicit christo. q hoc fecit ioannes ex charitate fraternali: et ista expositio est magis cōis. Btūs ioā. habebat explures discipulos qui nō credebant xp̄m esse verū messiam: imo reputabāt ioā. meliorē z sanctiorē christo: ratio qz cōparabant vitā ioannis vite xp̄i dicendo magister noster ioannes fuit in deserto. xxv. annis in magna penitētia: non comedit panem nec bibit vinū: sed eius cibus erat locuste z mel silueſtre: bibit aquā: dormiuit super terrā: indutus fuit pellibus camelorū: erat valde macer z solitarius. Jdeo credebāt ipsuz esse saluatorē mundi. Ex alia parte videbāt vitam xp̄i cōez: qz comedebat z bibebat de his que sibi dabant. Induebat de panno nō solum vna tunica sed quatuor: et morabat inter gentes: ecce rō dubitationis eorum: sed errabant ex ignorantia. Qm̄ sanctitas vite nō consistit in asperitate solū: licet sit bona: qz si sic nulli⁹ esset sanctior diabolo qz nullus facit tāta ieiunia: qz ipse nūq̄ comedit nec bibit: nec dormit nec induitur disciplinatur quotidie ꝛc. Asperitas vite bona est ad refrenandū malas inclinatiōes quas xp̄s nō habebat: sed vita xp̄i fuit exemplaris: qz taliter in hoc mundo viuere voluit vt dare oibus spem saluationis. Primo. xxx. annis voluit esse in domo cū nutritio suo ioseph laborādo vt daret exemplū z spē saluationis laboratoribus z ministralibus q sibi volūt bene z fideliter operari z tenere bonā vitam p̄n̄ saluari. Scdo qñ fuit. xxx. annoz intrauit desertū vbi tenuit vitā solitariā magis dirā z asperā q̄ ioannes vbi stetit. xl. diebus q nihil comedit nec bibit: dormiuit super terrā nudā: dādo exēplū heremitis z spē saluationis sibi volūt seruire deo bñ ꝛc. Tertio post hoc tenuit vitam paupis mendicantis eūdo: predicādo ꝛc. Circūspectis oibus. Mar. xj. glo. An aliquis ipm inuitaret ad prandiū amore dei: ala ibat ad domū marthe seu magdalene vel comedebat de cibis crudis ꝛc. dādo spez z exēplum mendicantibus ꝛc. Quarto pauit multitudinē magnā hoim z mulierū in deserto. Jo. vj. Dādo exemplū dñis prelatis z diuitibus: vt faciant magnas elemosynas sibi volūt saluari. Quito qñq̄ fugiebat gētes: dādo exemplū debilib⁹ ne stent inter petōres, z cadant in pctā: sz fugiant p̄sortium ꝛc. Sexto qñq̄ stabat cū peccatoribus z publicanis. Luc. v. et inter infirmos z imperfectos ad corrigēdum oēs dādo exemplū personis bonis z pfectis ꝛc. Sed beatus ioānes tenuit vitā vniformē: qz nō pertinebat ad eū vt esset tā exēplaris sicut xp̄s: p̄ quod eius discipuli decipiebant cōparādo vitā ioānis vite christi. Unde ergo ioānes q⁹ discipuli sui erant sic increduli immo eiam inuidebant christo zelantes pro magistro suo: cui dicebant. Rabbi qui

erat tecū trāsiordanē: cui testimonium phibuisti: ecce hic baptizat ⁊ oēs veniūt ad eū. Rndit ioannes. In hoc gaudium meū impletū est. Illum opꝫ crescere: me aūt minui. Joā.iij. Jdeo beatus ioānes sciēs ꝙ in breui erat moriturus volens suos discipulos relinquere in tali statu credulitatis: iō ex charitate fraternali misit illos ad Ihesum: vt ab ipō certificarētur de veritate. q.d. nō verecundemini: immo ex pte mea interrogate ipm: ān si vellet dicere ioānes. ego nō possem vel nō possum istos conuertere: ⁊ ipe statum conuertet eos: ⁊ hoc pꝫ ex xpi rnsione. Ann vt dicit Lucas. xpus coram discipulis ioannis ꝑdicauit populo: ⁊ laudauit ⁊ cōmendauit multū paupertatē voluntariā dicēs. Beati pauperes spū: qm ipsoꝝ est regnū celoꝝ Math.v. Deinde post sermonē sanauit multos infirmos: cecos ⁊ claudos: surdos leprosos. ⁊ suscitauit mortuos. quo facto dixit ambasiatoribꝰ ioānis. Ītes renūciate ioāni que audistis ⁊ vidistis: ceci vident: claudi ambulāt: leprosi mundant: surdi audiūt: mortui resurgūt pauperes euangelizant: ⁊ beatus est qui nō fuerit scandalizatus in me. Qui recepto a xpo cōgio redierūt ad ioannem cum illa responsione. Cui dixerunt ꝙ xpus non rndit ad eos vel ad eoꝝ questionez. Immo dixit ioannes. respōdit vobis clare faciēdo coram vobis signa ⁊ miracula que debat facere messias. de qbꝰ Esa. Tunc scz tpe regis messie aperient oculi cecoꝝ i. ceci videbunt: ⁊ aures surdoꝝ patebūt i. surdi audiēt. tūc saliet sicut ceruꝰ claudus: ⁊ aperta erit lingua mutoruꝫ. Esa. xxv. Et dixerūt discipuli. quid est quod dicit pauperes euangelizant. Quibꝰ respondit ioannes. Ecce de hoc quid dicit Esa. in pſona regis messie. Spūs dñi super me eo ꝙ vnxerit me. Ad annūciādū māsuetis misit me: vt mederer contritos corde: ⁊ predicarē captiuis indulgentiā ⁊ clausis apertionē ꝛc. Esa. lxj. Ecce hic ratio quare ioānes misit discipulos ad Iesum scz ex charitate ⁊ nō ex sui dubitatione: vt in xpi cōmendatione. Ann post ꝙ discipuli recesserūt a xpo: qꝛ ipsi coram populo dixerunt xpo ex parte ioānis. tu es qui ꝛc. Populus potuit dubitare ⁊ dicere intra se. Nunquid ioannes dixerat de isto ꝙ erat messias ⁊ nō dubitat ꝛc. Jdeo postꝫ christus satisfecit discipulis ioannis verbis voluit etiā satisfacere populo dicens. Quid existis in desertuꝫ videre ꝛc. scz tūc qñ ioānes predicabat. Arūdinem vento agitatā. Non credatis ꝙ ioānes dubitet de me ⁊ forte christus dixit populo rationē quare ioannes miserat ad eū suos discipulos. Hoc mō christus eiecit discipulos ioānis de errore ⁊ populū de falsa opinione: ⁊ puidit oīm̄bus. Moraliter beatus ioannes bñ curabat de illuminatione ⁊ saluatione oīm̄: ꝫ pcipue domesticoꝝ ⁊ discipulorꝫ suoꝝ dādo nobis exemplū ꝙ nō solū debemꝰ curare de propria saluatione: sed etiam oīm̄ alioꝝ ⁊ maxime domesticoꝝ. Uerbī gratia. Sivir sit bonus ⁊ deuotus ⁊ vxor sit vana ꝛc. non debet dicere vir quid ad me de vxore mea: ꝫ dz laborare vt ipsam conuertat: ⁊ econuerso. Jdeo dicit apostolus. Sanctificatus est vir infidelis ꝙ mulierē fidelem: ⁊ sanctificata est mulier infidelis per virū fidelem. i. Cor. vij. vt sepe ꝓtingit. Item filios ⁊ filias nō solū debetis curare vt sint bene indutⁱ ⁊ pasti sed etiam vt sint bene nutriti vt saluent. Jdeo quando sunt parui sunt nutriendi taliter. Jdeo bona mater tenetur eos docere pater noster ꝛc. Qꝛ sicut bonus hortolanꝰ adaptat arbores teneras ꝛc. Secus de iam magnis: que non possunt nisi per ignem adaptari. Itayos de matrimonio estis hortolani qui plantatis arbores in horto vel iardino christianitatis: ideo ꝛc. Propter hoc dicit scriptura sancta. Patres nolite ad iracūdia ꝓuocare filios vestros: ꝫ educate illos in disciplina ⁊ correptiōe. Ad Ephe. vi. Itē si habetis famulos et ancillas teneminī saluationem eoꝝ. curare scilz vt confiteantur ꝛc. ⁊ faciant penitentiā ⁊ audiāt missaz: ⁊ cōicent ⁊ nō dicat; sufficit ꝙ seruant mihi: immo dicit scriptura sancta. Si quis suoꝝ ⁊ maxime domesticorum curā nō habet fidē negauit: ⁊ est infideli deteriorⁱ. i. ad Thi. v. Quātum ad sōm dicit btūs Amb. ꝙ Joānes misit discipulos suos ad xpm per fidelitatē cordialē. Sciens beatus ioannes ꝙ cōfessio fidei est summe necessaria ad saluationē. De quo supꝫavide in ser. vlti. dñice ꝑme aduentus: qꝛ deus non solum vult fidē cordis firmā: sed vult etiā ꝙ reuerēter con-

fiteat ore: et est tāre virtutis ꝙ ducit homīnē ad bonū finē et saluationē. Auctoritas. Si ꝙfitearis in ore tuo dñm iesum et in corde tuo credideris ꝙ deus illū suscitauit a mortuis: salꝰ eris. Corde enī creditur ad iustitiā: ore autē confessio fit ad salutē. Ad Rom. x. Tota fides xpiana consistit in Credo. Dicatur si ego suz in peccatis: nunqd ero saluus ex confessione fidei? ꝛc. Respondeo ꝙ sic: qꝛ fides quādo firmiter creditur et deuote cōsitetur inducit hoīem ad contritionem: nec permittit hominē mori sine vera penitētia. Deuotio enī vt dicit sanctus Tho. ij. ij. q. lxxxij. ad scōm est pinguedo anime causata a charitate et cōseruans eā. Et est actus religiōis ⁊ virtutis. Jdeo Joānes qui quotidie expectabat mortē: fidē quā habebat in corde de xpo voluit ipsi xpo ore ꝙfiteri coram indeis: ⁊ qꝛ per se nō poterat: qꝛ vinculis erat. Jdeo misit discipulos suos di. Tu es qui venturus es. hic enī versus terminat assertiue di. Joannes credit firmiter ꝙ tu es ille ꝙ erat venturus: ⁊ mō per nos cōsitetur ore. Anglū expectamus: nō. q. d. nō expectamꝰ aliuz. de ꝙ dicit ipsemet xpus iudeis. Ego veni in nomine patris mei et non accepistis mē. Si alius venerit in nomine suo scz Antixpus: illū accipietis. Joan. v. Isto mō an alū expectamus: non est questio dubitatiua: ⁊ ad istud propositū facit re spōsio xpi informādo populū ostendēdo et faciēdo signa ⁊ miracula que messias debebat facere: ⁊ cōmendando Joannē di. Quid existis in desertū videre homīnem mollibus vestitū. Ecce qui mollibꝰ vestiūtur: in domibus regū sunt ꝛc. q. d. Jam videtis ꝙ adulatores seu ioculatores adulantur regibꝰ ⁊ dñis vt habeant vestes: quasi velit dicere christꝰ. Nō credatis ꝙ ꝓter adulationē Joānes dicat mihi. Tu es qui ꝛc. sperans a me vestem habere. Jdeo potestis sibi credere induvit Iter. Dic hoc quod christus dicit. Ceci vident ꝛc. Ecce quō ꝑm Amb. fuit ambasiata Joannis ad Christū et fidelitate cordiali. ¶ Moraliter instruimur hic vt omnes sciatis. Credo in deū. ⁊ quolibet die ipsum cōfiteamini manē sero cū ꝓpte statione. Hoc tū debet fieri maxime i articulo mortis: siue per se siue per alios in persona sua: qꝛ tūc demon tētat maxime de fide faciendo suas falsas rationes di. Quō tu potes credere. et turbat intellectum et tentat de fide que est fundamentum. quod si cadit: totū edificiū virtutis ruit. Ue terre. i. hominibꝰ terrenis ⁊ mari. i. hoibus luxuriosis: qꝛ descendit diabolus ad vos habens irā magnā: sciens ꝙ modicū tēpus habet. Apoca. xij. Jdeo in nostro sancto ordine. ſ. predicatorū est laudabilis consuetudo ꝙ quando aliqs frater debet mori pulsatur tabula: ⁊ omnes fratres veniūt ⁊ confitent fidē ꝑ infirmo di. Credo in deū ꝛc. Jdeo Joānes qñ debuit mori voluit fidē xpo cōfiteri. sic debemus nos facere. Nos habentes eundē spm̄ fidei sicut scriptū est. Credidi ꝓpter quod locutus sum: et nos credimus propter qō et loquimur. ij. ad Coz. iiij. Quantū ad tertium dicit btūs Greg. ꝙ Joānes misit discipulos suos ad xpm per dignitatē personalē. Sciebat Joannes ꝙ xpo merito sue passionis liberaret omnes sibi credētes et obedientes in hoc mundo ⁊ etiā mortuos in limbo existentes ex prophetia zach. Tu quoꝫ in sanguine testamenti tui emisisti vinctos tuos de lacu in quo non est aqua. zach. ix. Nota in sanguine testamenti tui salicet noui per mortē confirmati. Joannes autem qui optime sciebat istam prophetiā sciebat ꝙ sancti patres sanguine Christi erant liberandi. Sed dicit Gregorius ꝙ Joannes nesciebat an christus ipse personaliter descenderet ad limbū an mitteret aliquē angelum. Jdeo quia Joannes erat cito moriturꝰ voluit scire a christo: vt sicut ipse Joannes in hoc mundo habuerat dignitatē precursoris: sic etiaz hanc dignitatem haberet in alio mundo in limbo. Jdeo per discipulos volens se certificare di. Tu es qui venturus es ꝛc. vnde non de preterito sed de futuro querit. Et ad hoc tendit christi responsio: qꝛ et si mira faciat: tamen ablecta perpetī non dedignatur: propter hoc dixit Christus discipulis Joannis. Dicite Joanni. Beatus inquit qui non fuerit scandalizatus in me: quia ego volo personaliter illuc descendere. Modo cogitate quale gaudium fuit sanctis patribus quando Joannes eis nunciauit aduentum christi personalez. Et ista ratione xpo vocauit Joannem ꝓphetā dicens populo. Quid

eristis videre ꝛc.sez qñ veniebatis ad ser
mones Joānis ꝓphete: etiā dico vobis
plus3 ꝓphetā. Prophetа erat qñ vinus
prophetabat vinis. sed plus3 prophetа
quando mortuus prophetauit mortuis:
qz hoc solū conuenit angelis. Ideo etiā
de hoc Joānes dictus est angelus dicēte
deo patre filio suo de Joanne. ecce ego
mitto angelū meum ante faciē tuā. Ma-
lachi.iij. Mitto non solū in hoc mundo si
mul etiaz in aliū sez in limbū. Moraliter
euertuimur hic. Joannes autem fuit pro
phēta in hoc mūdo: sed nō fuit content9
hoc etiā voluit ꝓphetare in alio mundo
sic habemus exemplū ꝙ in hoc mundo
habemus dignitates: prelationes excel-
lentias: officia ꝛ diuitias ꝙ nō sim9 con-
tenti. sed faciamus ꝙ in alio mundo ha
beamus honores ꝛ dignitates i paradi-
so. Als modicū valeret: ꝛ stultū esset velle
honorari in hoc mundo ꝛ nō in alio. Mō
audite hystoriā inter multos stultos quō
vnus fuit sapiēs. Noueritis ꝙ in quadā
patria erat talis consuetudo ꝙ quolibet
anno faciebant vnū ducē qui ꝑdiu erat
in dignitate abundabat et dabat se deli
cijs ꝛc. et transacto anno ejiciebatur nu-
dus in exiliū ad quandā insulā vbi mo-
riebat fame. O dirit vnus. Ego scio qd
faciā. vnde cū esset in dignitate ꝛ hono-
re: puidit vt post haberet vnde viueret.
Quis istoꝝ fuit stultus vel sapiens: iste
vel illi qui dixerūt. ex quo tam parū du-
rat: fatisfaciā delectationibus meis per
omnē modū ꝛc. an ille qui dixit. Ex quo
sic parū durāt: prouidebo mihi in futu
rū ꝛc. Ita de nobis dignitates: beneficia
et officia huiusmodi parum durāt. ideo
quide ꝛ mitte in aliū mundū bona ope-
ra ꝛ hic castiga te: sez humiliādo: depo-
nēdo pompas: superbiā: excessus vestiū:
caudaz: manicaz ꝛc. ꝛ mitte elemosynā
pando pauperibus: captiuis: puellis: e
cclijs ꝛc. Et quando illi in hoc mūdo se
bant delicijs moriuntur in alio mūdo fa
mes: vos autem abundabitis et sedebitis
in mensa Christi. Ecce exemplum quod
hic habemus a beato Joanne: de quo di
cit christus. Inter natos mulierū nō sur
rexit maior Joanne baptista. Matth.xi.
Tamen nō fuit cōtentus: sed voluit etiā
esse in alio mūdo magn9. Ideo curemus
de alia vita. Juxta illud apo. ad Colo.iij.
Que sursum sunt querite: vbi Christus
est in dextera dei sedēs: que sursum sunt
sapite: non que super terram.

¶ De eadem dominica. Sermo.ij.

Epit Jesus dice
re ad turbas de Joanne
Mat.xi. In psenti serm
ne volo declarare virtu
tes necessarias ad pseue
randū in bonavita ꝛ sctā
illis ꝙ inceperūt. Sz primo salutet ꝙgo
Maria ꝛc. Cepit Jesus ꝛc. ꝓ huiꝰ ꝝbi
declaratione ꝛ materie ꝓdicāde introdu
ctione sciendū ꝙ quedā dirit ꝝps Joāni
quedā vero dirit ꝝps de Joāne. Joanni
dirit ꝝps per nūcios opera miraculosa.
De quib9 dicit sctm̄ euāgeliū. Renūciate
Joanni que vidistis: ceci vident: claudi
ambulant: leprosi mundantur: surdi au
diunt: mortui resurgūt: pauperes euāge
lizantur. ꝛ beatus est qui non fuerit scan
dalizatus in me. De Joāne autem dirit
christ9 populo virtutes ꝛ res mirabiles
et ꝑciosas. de quib9 dicit thema. Cepit
Jesus dicere ad turbas de Joāne. Quid
existis in desertū videre ꝛc. Quatuor vir
tutes multū preciosas dirit ꝝps ad tur-
bam de Joāne valde necessarias illi qui
vult perseuerare in bona et sancta vita:
et sunt iste que sequuntur.

Prima est virtuosa firmitas.
Secunda rigorosa asperitas.
Tertia est operosa fidelitas.
Quarta est gratiosa puritas.

¶ De his dicit thema ꝓpositum. Cepit
Jesus dicere ad turbas de Joāne. s. has
quatuor virtutes. Dico ꝓmo ꝙ ꝑma vir
tus multū necessaria persone volēti per
seuerare in bona vita incepta est ꝛtuosa
firmitas: hec est necessaria taz religiosis
ꝙ ecclesiasticis: tā heremitis ꝙ etiā illis
de matrimonio tenere fortiter i bona vi
ta incepta ꝛ nō desistere: nec carnis incli
nationi: nec diaboli tētatione: nec mūdi
occasione. Anteq̄ homo eligat statum
debet bene respicere ꝛ deliberare que vt
ta: quis modus viuendi: quis status sit
melior ꝛ magis pro nostra cōplexiōe. Re
ligio esn eligibilis est: si tn̄ seruet. Sic etiā
de alijs: qua electa oportet cōtinuare et
pseuerare firmiter. Auctoritas. Esto fir-
mus in via oñi: in veritate sensus tui: et

scietia. Eccli.v. Nota ꝙ via dñi est bon9
status quē elegisti ꝓ quez deus9 enit ad
te ꝛ tu vadis ad eū per gratiā: in veritа-
te sensus tui. sez ꝙ tibi ꝛ tue complexiōi
sit ꝓportionatus ꝛ scietia: vt si nescis eli-
gere quis status sit melior. pete ꝛ filium
a scientibus ꝛc. ꝛ cōtinua: nō sicut pueri
qui quotidie vellent mutare magistruz.
De hac virtute ꝝps laudauit ꝛ cōmenda
uit iohānem dicens. Quid existis in de-
sertū videre arundinē vento agitatā. q.
d. non talis iohannes: ꝫ fortissim9: vt ru
pes ꝛ immutabilis a sancta vita quā ele
git in sua pueritia. Moraliter. O quot arū-
dines variabiles et mutabiles sunt ho-
die in mūdo que modico vento tētatiōis
mutant. Verbigratia. Quot sunt qui in
aliquo bono sermone recipiūt bonū, ꝓpo
situm emendādi se. dicendo. O miser tā
male feci vsq̄ modo. Deceterovolo corri
gere vitam meā ꝛc. tunc est canna recta.
Sed cadunt vento tentationis quando
demon vel amici dicunt: ꝛ q̄d creditis fa
cere modo qñ estis iuuenis ꝛc. oēs fa-
cient truffā de vobis. Ex isto vēto ꝯplu-
res mutāt ꝓpositū ꝛ cadūt quia sunt de-
biles. Itē multi vsurārij qui ꝓponūt re-
stituere vsuras: furta: rapinas ꝛc. et pro-
ponūt decetero viuere ꝺ suis laboribꝰ ꝛc.
sed cadunt vēto tentatiōis qñ ꝺr eis q̄d
vultis facere miser hō. Si clerici etiā et
talis bon9 hō facit idē ecclia ꝑmittit ꝛc.
ꝛ sic mutant suū bonū, ꝓpositū ꝛ cadunt.
Idem de luxuriosis. Qñ religiosus cleri
cus vel laic9 est inuolut9 luto luxurie: q̄
qñz habēt remorsuz ꝛscientie ꝛ ꝓponūt
viuere caste ꝛ dimittere malā societatez
tunc canna est recta: ꝫ cadit vēto tētatio
nis diabolice qñ mulier dicet sibi flendo
coꝛā eo. tu dicēdo. O quid faciā. mō vultis
me dimittere. Ego fui vobiscū semp dus
erā iuuenis: ꝛ q̄d faciā modo ꝛc. Idē de
vindicatiuis. qñ aliquis iniuriatus ꝓpo
nit remittere ꝑpter deū: facere pacē: cuz
inimicis iuxta voluntatē dei: tunc canna
recta est: sed cadit vento tentatōis qñ di
cunt amici. quid facietis modo dicēt oēs
ꝙ estis iude9 ꝛ nihil valetis: ꝛ sic mutat
ꝓpositū ꝛ cadit. Itē quot sunt q̄ incepe-
rūt bonā vitā: ꝫ modico vēto veritatis
statim desistūt: ideo dicit scriptura sctā.
Nō ventilles te in oēm ventū ꝛ nō eas in
oēm viā. Eccl.v. Magn9 defectus est il-
loꝝ qui ex locutionibꝰ gentiū statim ꝛ
mittūt bonū, ꝓpositū ꝛ bonā vitā incepi-
qz semp fuit ꝙ mali loquunt ꝫ bono.
Nūq̄ fuit vita ita sancta sicut ꝝpi: in ma
li obloquebant de ipso. tn̄ nec ꝑpter hoc
ꝝps, ꝓpositū mutauit. Scitis quali ex
obloquentibꝰ ꝛ desistentibꝰ a bono in-
ꝓpto. sicut de paruo puero q̄ a matre tra
titur aliquo q̄ ex latratu canicule tur-
nec audet transire: immo reuertitur ꝛ
tn̄ caniculus nō potest sibi nocere in ali
quo. Talis em̄ stultitia illoꝝ qui ex lo-
cutionibꝰ gentiū nō audēt bonā vitā cō
tinuādo trāsire. Pater noster ꝝps ꝛ ma
ter nostra eccl̄ia sctā mittit. nos vt vad-
mus ad ciuitatez paradisi. Et qñ homo
in iquitate bonā vitam tenet homo via pa
radisi. Et canicule. s. mali. i. male ꝓlo-
latrant dicēdo. Hypocrita ꝛc. Sed nō ti
meas transire: ꝑmittas ipsos latrare: q
nō mordēt te. videt ergo bñ ꝙ estis pa
ri: qz ex hoc dimittitis viam paradisi. I
ista malicia dicit ꝓpheta dauid. Sagit-
parulorꝰ facte sunt plage eorꝝ ꝛ infirma
te sunt ꝫ eos lingue eorūz. Conturbati
sunt oēs q̄ videbāt eos ꝛ timuit ois hō.
ps. lxiij. Nota sagitte parulorꝰ sunt lo-
gitte ꝺbus pueri sagittāt muscas. dica
ꝙ tales sunt sagitte obloqntiū q̄ nō va-
nerāt. qđ declarat. dicēs. Infirmate sunt
ꝫ eos lingue eorꝝ. s. obloquentiū: qz nul
lam hñt fortitudinē: tn̄ vt pueri ꝓturbe-
ti sunt. s. q̄ timēt eos. qui videbant eos. s.
obloquētes: ꝛ timuit ois hō q̄. s. dimittit
ex hoc viā paradisi. Quot religiosi vidē
tur ad oculū q̄ vadūt ad infernū via re-
cta: qz nihil seruāt de ꝑmissis. Idē de cle-
ricis ꝛ alijs ꝛ isto timore nō audēt ꝛcipe-
re bonā vitā. Sz illic trepidauerūt timo-
re vbi nō erat timor. ps. xiij. ideo necessa
ria est firmitas. Secm̄ quod est necessa-
rium est rigorosa asperitas. s. ꝫ carnem.
Ratio. Caro em̄ nostra hz ꝓditiones sin
guilleyel murene que labit nec pōt reti-
neri nisi sit voluta in arena vel cum are-
na. Ita est de carne nostra quā si vultis
tenere delicate in cibo potu vestib9 ꝛ le-
cto ꝛc. nō poterit ꝛtinere ea: iō necessa
ria est religiosa aspitas in cibo ꝛ potu ꝛ
sic tenebitis eā. Ista est rō quare mō-
mūdo sunt tot mali religiosi clerici ꝛc. q
voluntviuere delicate sine aliqua asꝑ
tate. Ideo dicit apl̄us. Ad rom̄. xiij. In

Dominica tertia aduentus domini.

duimini dñm Jesum xpm et carnis curã ne feceritis in desideriis. Nota Induimini dñm Jesum xpm. s. per vite asperitatẽ q̃ ei⁹ vita fuit semper dura ⁊ aspera. Induitur xps per imitationẽ: ⁊ curã carnis ne feceritis in desideriis: lz tñ in necessariis. De ista virtute xps laudauit Joannem dicẽs. Quid existis videre hominẽ mollibus vestitũ: ecce qui mollib⁹ vestiũ sunt: in domib⁹ regũ sunt. Dicit hic Greg. Si in mollibus et pretiosis vestibus culpa non esset: nequaq̃ tã vigilãter sermo diuinus Joannez de asperitate vestium collaudasset. Innuitur ergo q̃ magnum pctm̃ est velle mollibus indui. Si dicat et si ego de meis diuitiis de bono iusto acq̃sitis facio mihi vestẽ p̃ciosam q̃d̃ pectum est: dicit hic Greg. q̃ nõ est aliq̃s q̃tũcũq; honorabilis psona q̃ curet i domo vt honorabiliter vestiat. Jdẽ de mulieribꝰ. Sz q̃ hz ire extra et videri. Ergo nõ fit nisi ad pascendũ oculos gentiũ et nũquid esset melius ad pascendũ ora pauperũ qui moriunt fame ⁊ ad redimẽdum captiuos q̃ fiunt in puncto abnegãdi fidẽ: Jdeo nõ est sine culpa qui in his facit superfluitatẽ. ideo apls. habentes alimẽta ⁊ quib⁹ tegamur his contenti simus. i. Tim. vi. Nota habẽtes alimenta nõ dicit delectamẽta. et quib⁹ tegamur. non dicit quib⁹ ornemur. Jtẽ quod vltra hoc est: pctm̃ est: et etiaz stultitia. Uerbi gratia. Si q̃s ex crimine sentẽtiatus ducitur ad furcã equitando cui vellent ponere vinculũ in collo de chozda: ⁊ ipse diceret nõ: q̃ ego sum diues: ideo volo vinculum de serico: q̃ ipse teneret in collo rideret ⁊ se de vinculo appreciaret: nunquid iudicaret̃ stultus: ⁊ In hac stultitia sumus nos. Quare vestis fuit data hoi: nunãd ex quodã furto nostri patris adam et quo deus sentẽtiauit hoiem ad mortẽ et vestiuit eũ vt cũ illa duceretur ad mortem: Quãdo ergo vos dicitis Certe volo mihi facere talẽ vestẽ ꝛc. O stulte: tu vis te appreciari de signo furti. Et ex ista rõne dicit scriptura sctã. In vestitu ne glorieris vnq̃. Eccl. xj. Si dicat. ad minus in die festo vel nuptiarũ gloriabor. respõdet dicens. Nec in die honoris tui extollaris ibidem. Tertium quod est necessarium est operosa fidelitas: vt. s. fides que est in⁹ in corde exeat extra q̃ bona opera. Ratio q̃ fides xp̃iana cõparatur Rachel vxori Jacob pulchre: que videns q̃ nõ generaret dixit viro suo Jacob. Da mihi liberos alioquin moriar. Gen. xxx. Ecce fides xp̃iana. Rachel interpretatur vltsum principiũ. principiuz eim rerum est deus. Ego principiũ qui et loquor vobis Jo. viij. Hoc principiũ videt per fidẽ nũc sed q̃n erimus in paradiso videbimus facie ad faciẽ sicuti est. Fides autẽ catholica est Rachel pulchra ⁊ clara sine errore q̃ dicit viro suo. s. viro fideli. Da mihi liberos alioquin moriar. Quid ꝑderit fratres mei si fidẽ quis dicat se habere opera aũt nõ habeat. nunquid fides poterit saluare eũ: sequitur. Fides sine operibꝰ mortua est. Jac. ij. Jdeo requirit operosa fidelitas. sez vt illud quod credimus intus in corde ponamus extra in operibus. verbi gra. Creditis vos q̃ xps descẽderit de celo ⁊ hũiliauerit se ⁊ itrauerit vterum v̄ginis. Jõ istã credentiã ponatis in opere humiliãdo vos de superbia: pompa vanitate ⁊ statu ꝛc. Jtẽ creditis q̃ christus fuit pauper in hoc mũdo q̃ nihil voluit habere in hoc modo. Jõ ponatis in opere cauendo ab omni auaricia: vsura: rapina ꝛc. Jtẽ creditis vos q̃ xps voluit concipi et nasci sine omni corruptione: e voluit semp virginitatẽ cõseruare. Jdeo ponatis illã credentiã in opere cauendo ab omni luxuria corruptione ꝛc. Jtẽ creditis q̃ xps ex amore ⁊ dilectione voluit mori ⁊ pati ꝓ nobis. Jdeo caueatis ab inuidia. Jtẽ creditis vos q̃ fuit abstinens: q̃ nõ comedebat nisi semel in die: necco medit carnẽ nisi de agno paschali ex ordinatiõe legis. Jdeo abstineatis vos ab excessibus cibi et potus seruãdo iciunia ecclie: nõ comedendo ante missam in dñica. Jtẽ creditis vos q̃ xps fuit patiens: q̃n cũ a nulla creatura posset cogi: patiebatr tñ voluit subiici iudicibus ⁊ sagittis ꝛc. precaueatis ab ira. non queratis vindictã ab aliqua iniuria. Jtẽ creditis vos q̃ christꝰ fuit diligentissimus. Jdeo vos non sitis otiosi in operibus spiritualibus. hec est fides operosa. De ista xps laudauit. et cõmendauit Joannẽ dicens. Quid existis videre prophetam: immo dico vobis plusq̃ prophetam. Nota propheta a procul fante. i. loquente procul. vel que ex reꝑotre: vel q̃ ex naturali scientia distãt: hoc est officium prophete: sed dicitur plus q̃ propheta. q̃n illud quod dicit ore: ostendit digito. Propheta fuit ioãnes quãdo dixit. Post me venturus est cuius nõ sum dignus calciamẽta portare. Matt. iij. Sed fuit plus q̃ propheta quãdo digito ipsum ostendit populo dicẽs. Ecce agnus dei ecce qui tollit pcta mundi. Joannis. j. Ita est ille qui scit. Credo in deum. quando ipsuz dicit est ꝓpheta a procul fante: precipue quãdo dicit. inde vẽturus est iudicare vivos ⁊ mortuos: quia distãt a cognitiõe eius naturali. Sed est plus q̃ propheta quãdo facit opere quod dicit ore: ⁊ ita ostendit alijs vt faciãt: ⁊ potest dici digit⁹ dei est hic. Exod. viij. De quolibet tali dicit christus angelis custodibus nris. Quid exiistis videre prophetam? Respondent sancti angeli. etiam plus q̃ prophetam. Sed heu modo iam completus est planctus dauid in persona dei dicentis. Signa nostra non vidimus: iam non est propheta: ⁊ nos nõ cognoscet amplius. ps. lxxiij. Nota signa nostra scilicet opera bona exteriora que sũt signa fidei interioris. Jã nõ est propheta. Et hoc quãtum ad illos qui nesciũt Credo in deum. vel si sciunt non curãt ipsum dicere mane ⁊ sero deuote. Quartũ quod est necessariũ est gratiosa puritas: quonia ad cõuiuiũ paradisi nõ intrat aliquis immundus ⁊ inhonestus. Apocal. xxj. Non intrabit in eam aliquid coinquinatum: et abominationem faciens et mendacium. Jmmundi et inquinati sunt illi qui peccant corde ex immundis cogitationibus et non audent facere opus timore scandali. Sed totaliter se balneãt in istis cogitationibus abominationem facientes quando faciũt opere peccatum quod cogitauerunt in corde. Mendaciũ faciunt illi in matrimonio qui non seruant fidẽ sibi mutuo promissam. Jdeo necessaria est gratiosa puritas. De ista virtute christus commendauit ⁊ laudauit ioannem dicens. Hic est enim de quo scriptuz est. Ecce ego mitto angelum meum ante faciem tuam. Non q̃ ioannes fuerit angelus in natura: sed dignitate ⁊ puritate. Jdeo multũ debemus cauere ab immãdicijs luxurie memorari q̃re sum⁹ creati: quis sumus socij sanctorũ angelorum in paradiso. Unde christus. Cum autem a mortuis resurrexerint nõ nubent neq; nubentur: sed erunt sicut angeli dei in celis. Hec sententia habetur Matth. xxij. ⁊ Mar. xij. Jdeo imitemini cõditiones angelorum: quia si vos vultis ponere filiũ vestrũ in curia regis vl̃ prelati iam ante incipitis ei ostendere motes curie ake re patabitur pastor ouiũ. idẽ de nobis ꝛc.

De eadem dominica. Sermo. iij.

Enunciate ioanni q̃ vidistis ⁊ audistis. Matthei. xi. Nũc volo predicare de sancto euangelio fm intellectum spiritualem. Sed primo salutetur virgo maria ꝛc. Renunciate ioanni. Thema istud est responsio quam fecit christus ioanni per nuncios dicens. Renunciate ꝛc. sed ꝓpiritualiter: maxime tropologice: seu moraliter. Sz oportet primo declarare duo verba thematis. primo quis sit iste ioannes incarceratus. Secundo qui sunt isti nuncij quos christus misit sibi dicere. Renũciate ꝛc. Quantum ad primum ioannes incarceratus est quilibet xp̃ian⁹ existẽs in pctõ mortali. Joãnes aũt interpretat cui facta est ꝓmissio a deo. Modo nulli creature humane donauit deus tantuz ꝑfectionis dedit xp̃iano. Cui ꝓmo deus dedit beneficiũ generale. sez imaginẽ suã propriam in creatiõe q̃ sicut deus est vnus in essentia: ⁊ trinus in personis: ita anima est vna in essentia ⁊ tres potẽtie. Jtẽ deus pater dedit filium suũ xp̃ianis in solcium in hoc mundo. xxxiij. annis qui ore proprio ꝑdicauit secreta fidei ꝺ̃ glia dei de gaudio paradisi: de penis inferni et purgatorij. in quo dedit nobis suã sapiẽtiam. Jtem dedit nobis suam potẽtiã in miraculoꝝ operatione quãdo dicta sua miraculis confirmabat. Jtem christiano vitam suam dedit ⁊ sanguinem proprium in nostra redẽptione: q̃ nihil aliud fuisset sufficiens pretium. Jtem dedit dilectaz animã suã: q̃n in morte fuit a corpore separata: vt nobis daret in hoc mũdo vitam gratie ⁊ in celo vitam glorie. Jtez dat nobis corpus suum in cõmunione ⁊ suam diuinitatẽ in fruitione ⁊ ecclã ꝑ habitatione. Si ergo hm interpretationem ioãnes est cui facta est ꝓmissio a dño: et

cuz xpianis deus dederit tot dona: ideo quilibet xpianus dz ioannes et possum⁹ dicere de deo. Maxima ⁊ pciosa nobis ꝓ missa donauit vt per hoc efficiamini diuine consortes nature. ij. pe. j. Sed ioānes. i. xpianus est in vinculis. i. incarceratus: qñ est in peccato mortali. Culpa est captio. Vincula sunt pcta mortalia ⁊ quot pcta habet hō tot vinculis ligatur. Pro quo notandū q aia habet oia mēbra vt corpus: sed sunt spūalia: sicut mēbra corporis sunt corpalia ⁊ sm mēbruz ꝑ qd peccat sic anima ligat cathena cuius caput est in inferno. Uerbi gratia qñ homo peccat per gulā vel linguaz male loquēdo ⁊tra deū vel ⁊tra ꝓximū statim aia ligatur in gutture. Itē frangendo ie iunia ecclie vl penitētie vl voti: siue nimis comedēdo vel bibēdo: inebriādo se: quoties: in hoc peccasti tot cathenis es ligat⁹ in gutture. Item qñ peccas corde superbiēdo: inuidēdo: irascēdo: male deliberando: vel cogitādo tot cathenis es ligat⁹ iuxta cor in pectore. Itē qñ homo peccat manib⁹ furādo: ꝓximū percutiēdo: vel inhoneste tangendo ⁊c. Itē quādo hō peccat renibus per luxuriā: qñ vt dicit Hiego. peccatū luxurie in renibus habet suā radicē. Idē de pedib⁹ eūdo ad sortilegos vl ad alia mala cū socijs. Isto modo xpianus vinculatur et incarceratur in captiōe culpe. Auctoritas. Iniquitates sue capiunt impiū: ⁊ funibus pctōrū suoꝝ ꝑstringitur. Prouer. v. Nota ipiuz qz magna impietas est captiuare filiam regis scz aiaz filiā dei: que nihil habet a patre carnali: qz aia homis a solo deo ī creatur corꝑi: scz materia ad eā ꝑ patrē disponat quā pctōr vēdit diabolo modo pcio delectationis. Ecce quis est ioānes captus ⁊ vinculatus. Quantum ad scōm videdū est qui sunt nūcij quos xps misit ad ioānem captum dicens. Renunciate ioāni ⁊c. Dico q isti nūcij sunt predicatores scz oēs illi qui habēt officium predicādi. Auctoritas. Quō aūt predicabunt nisi mittant⁹. Ad rom. x. Nota quo modo audiēt scz populi precepta et illa que habēt credere ⁊ facere sine predicatore. Quō vero predicabūt nisi mittant⁹: vel per apertā reuelationē sicut misit apostolos dicēs. Ecce ego mittoꝝ vos sicut oues in medio lupoꝝ. Mat. x. Lupi sunt detractores qui mordēt murmurādo ⁊c, vel mittuntur a deo per secretaz inspirationem: qñ ꝓponunt predicare bonas doctrinas. Secus qñ ꝑdicant doctrinas portaz: qz tūc nō mittunt a deo: sz a diabolo. Ideo ḡsi per impossibile dicit aplus Quō predicabūt nisi mittant⁹. predicatores ergo qui mittūtur a deo debēt renunciare ioanni. i. xpiano capto ⁊ vinculato ea que in sacra scriptura audierūt legendo: vel viderunt contemplando et studendo quomō poterit liberari ⁊ exire de captiōe culpe. ecce quare dicit thema Renunciate sz vos predicatores nuncij mei ioanni. i. xpiano in vinculis constituto: que audistis ⁊ vidistis. s. in scriptura sacra. Propter hoc volo modo vobis nūciare illa que vidi ⁊ audiui studēdo sanctum euangeliū: ⁊ sunt septē que xps dixit nuncijs ioānis: scz Ceci vident: claudi ambulant: leprosi mūdant⁹: surdi audiunt: mortui resurgūt: pauperes euangelizant⁹. Beatus est qui nō fuerit scādalizatus in me. Ista septē sunt necessaria ad exeundū de peccato: q̄ sunt peccatori nunciāda sm q dixit xps. Renūciate ioanni que vidistis ⁊ audistis ⁊c. Primum est: ceci vident. Ceci sunt peccatores i mg larvata viuentes. Patet iudicio vestro. Qñ si vos de fenestra videtis aliquem transcūtē p vicū cespitantē et cadentem, mō inter lapides: mō in luto: modo i spinis: ⁊ vadit sic impingendo: ac si deberet frangere collū statim vos iudicabitis q talis est cecus. Sic incedūt peccatores p viā hui⁹ mūdi impingendo: qz mō cadūt in luto luxurie: mō inter spinas auaricie mō inter lapides ire: mō in aqua pcti gule: iō recte sunt ceci. Auctoritas dī. ō peccatoribus. Ambulabūt vt ceci: quia dño peccauerūt. Sophonie. i. Mō videdū est qualiter isti ceci videt. Dico q in ꝓtritione illuminant⁹ a deo. Tunc eñ deus aperit oculos aiē ⁊ videt. Pro quomō sunt in ira regis xpi. Nullus vestrū eēt letus qui sciret se esse in ira dñi sui: ḡto ergo magis de xpo rege. Secōo videnꝫ quō ex pctis ꝑdidērūt oia bona opera ⁊ merita ⁊ virtutes ⁊c. Qualis dolor: ⁊ tristitia est mercatori qñ nūciat q nauis in qua habebat magnū lucrum ⁊ bona sua est submersa. idem ⁊c. Tertio videt q ꝑdiderit dignitatē ⁊ honorē qz ꝓ̄m ꝓsentē iusticiam erāt scripti in libro dei in cēlo. Alī papa haberet aliquē sacerdotē scriptuz in libro suo ꝓ cardinali. Sed ꝓpter peccatū suū ipm facit ⁊ facit simplicē scholarē vel sacerdotē: qualis dolor et tristitia. Idē de rege q haberet nomē tuū scriptū vt faceret militē: sed ꝓpter ꝑditionē tuā quā sibi fecisti facit te seruū et abiectū qualis tristitia. idē ⁊c. Quarto videt penas ⁊ tormenta eis iam parata in inferno: ⁊ timēt ⁊ cōterunt⁹: tūc ceci vident Et tunc quilibet talis pōt dicere. Unum scio. qz cecus cū essem mō video. Joā. ix.

Scōm est. Claudi ambulant. Claudi sunt pctōres. patet ad oculū. Si vos vadītis ad beatā Mariā aḡsgrani: ⁊ in via inuenitis hoiem sedentē immobiliter: et quoties inde transitis ipsum ibi inuenti es: nunqd claudū: debilē ⁊ ipotentē ipm iudicabitis? imo. Idē de pctōrib⁹. Quot dies sunt siue mēses vl anni q vos estis in peccato superbie vel auaricie: tot ānī sunt q vos statis imobiliter: qz nō vadītis vltra p viā paradisi per bona opa et merita: qz nō habetis gratiā gratū faciē tem. Ideo statis imobiliter vt claud⁹: iō dz de pctōre. ij. Regū. iiij. cecidit et claudus effectus est. Sed incipiūt ambulare in boni ꝓpositi assumptione qñ superbus dicit. O miser: vere vsq mō malevt superbe ⁊ pompose: sed decetero volo dimittere istā supbiā ⁊c. Idē de auaro ⁊ luxurioso ⁊c. Quibus dicit xps. Ambulate dū lucē habetis vt nō tenebre vos cōprehendāt. qui ambulat in tenebris nescit quo vadat. Joā. xij. Nota ambulare dum lucē. s. cōtritionis habetis ⁊c. Tertium est leprosi mundant⁹ scz a lepra. Lepra ꝓpter septē malas cōditiones quas habet significat septē pcta mortalia. Prima q facit hoiem inflare. Ecce hic pctm̄ supbie. Secūa q facit sitire. ecce hic peccatū auaricie. Tertia est morbus contagiosus. ecce hic pctm̄ luxurie. Quarta q cōsumit humorē radicale. vt dicūt medici. Ecce peccatū mulctie qđ cōsumit charitatē q dat vitā alie. Quinta q facit anhelitū fetidū etc. gula. Sexta q facit vocem raucam. ecce ira. Septima debilitat oia mēbra. ecce accidia. Ideo de pctōre dz iij. Regū. v. Egressus est quasi nix ab eo leprosus. Nota egressus est scz peccator ab eo. i. a deo. qñ ab ipso recedit peccando mortaliter: sed isti leprosi mundātur in confessione. O si esset fons curatiuus omniū infirmitatū: totus mūdus ad ipsum accederet. Talis est cōfessio vbi curantur omes infirmitates aie. Ibi enim mundamur et purificamur ab omni lepra et macula pctōrum. In cuius figura dixit Heliseus propheta principi Naaman leprosо. Uade et lauare septies in iordane ⁊ mūdaberis. iiij. Regū. v. Nota in iordane qđ est nomen cōpositū de ior id est flumen: et dan qđ est iudicū. id est quasi flumen iudicū. Ideo significat confessionē que dicitur flumen: quoniā potestas confessoris lauandi aiam ꝓcedit a fonte diuine potentie. Mat. ix. Glorificauerūt deū qui dedit ptātem talē hoībus scz post ei⁹ incarnationē. Dicit etiā confessio iudiciū: qz ibi est reus. s. pctōr et iudex scz confessor. Ideo debet sedere pro tribunali ⁊c. Dixit ergo ꝓpheta. Uade ⁊ lauare septies: qz opz cōfiteri de septem peccatis mortalib⁹: in quibus oia peccata mortalia includūtur. Tūc leprosi mūdātur: qz cōfiteri de vno peccato ⁊ nō de alio nihil valet. Aug. caueas ne verecūdia ductus diuidas cōfessionem: qz hoc est semper venia carere ad quam putas per frustra puenire. Quartū est surdi audiunt. Surdi sunt peccatores vt patz ad oculum. Si oia cymbala mō sonarent et vos diceretis nos nō audim⁹: tales merito surdi iudicarent⁹. Idē de multis tubis sonantib⁹ siue bōbardis. Si pctōres surdi sunt q fortissimos sonitus bōbardarū: tubarū. s. diuinarū predicationū et cōminationū non audiūt nec percipiunt Nō eñ vocē illius tube dicētis. Qui facit superbiā in hoc mūdo: dānabit eternaliter in alio ⁊ sic de alijs peccatis. Propter qđ quilibet peccator dicere pōt. ego aūt tāq surdus nō audiebā. ps. xxxvij. Sed isti surdi audiunt in penitentie inuicte acceptatione qñ dicit ꝓfessor: video ex vestra cōfessione q fecistis hoc ⁊ hoc ⁊c. propter hoc facietis hoc et hoc ⁊c. Et peccator dicit placet mihi. Tunc surdus audit qñ gratanter acceptat penitentiā cōfessoris dicēs. Ex ista euadam penam inferni: ergo audite audientes me et comedite bonū ⁊ delectabitur i crassitudine alia vſa. Esa. lv. Nota audite: scz auribus aie audiētes me. scilicet auribus cordis

Quintum est mortui resurgunt. Mortui sunt peccatores. Ratio ad oculuz. Si aliquis coraz vobis bibit taceā venenosis potionibus plenā: nūquid iudicabitis ipsum mortuū: immo. O quot sūt hodie mortui in mūdo veneno odij ⁊ rancoris: quia odium est venenū: quia occidit aiam tuam ⁊ non tangit inimicū tuum. Ideo est magna stultitia velle recipe vin dictā de aliquo qō non est nisi bibere venenum. Ideo prime Joānis.iij. Qui non diligit sez proximū suū: manet in morte. Omnis enim qui odit fratrē suū: homicida est. Sz isti mortui resurgūt amicabili dilectione remittendo iniurias faciendo pacem: petendo venīā ab iniuriato siue ab inimico: emēdā faciēdo si op⁹ sit: ⁊ tūc pñr dicere. Nos scimus quonīā translati sumus de morte ad vitā: quoniam diligimus fratres. prime Joannis tertio.

Sextum est. Panperes euangelizātur siue laudant vel p̄dicant. Pauper sunt illi qui soluerunt vsuras vl' rapinas: vel qui amiserūt bona sua per furtū vel huiusmodi. qz sz als fuissent diuites: tamē pauperes sunt propter ea que amiserūt De his dicit scriptura sctā. Venatio leonis onager in heremo: sic et pascua diuitum sunt pauper. Eccl.xiij. Ault dicere q̄ sicut asinus siluester est cibus leonis: ita ⁊c. sed isti pauper euangelizant in restitutione: qñ dñs restituit rapinā vasallis suis: vsurarius vsurā: iurista calūniā dñs salariū seruitoribus. Tunc pauperes euangelizant. Et potest dicere ille q̄ restituit verbū xpi. Spūs dñi super me ppter qō vnxit me. euāgelizare pauperibus misit me. Esa.lxi. ⁊ Luce.iij. Nota spūs dñi sup me. qm ante erat spūs diaboli sup eū: ideo factebat rapinā: vsurā. furtū ⁊c. Septimū est. beatus est qui nō fuerit scandalizatus in me. Scandalon grece idē est qō crispare latine. Via enndi ad paradisum est xps. Joā.xiij. Ego sum via veritas et vita. i hac vita impingunt ⁊ cresp̄itant illi qui tenent bonā vitam et faciūt penitentiā: sed nolūt cōmunicare in pascha dicēdo. Dñe nō sum dignus vt intres sub tectū meū. Mat.viij. ⁊c. et sic frangunt sibi collum. Dicta auctoritas facit multos cesp̄itare dicendo. Dñe nō sum dignus ⁊c. Nota q̄ dupler est dignitas. s. equiparantie seu equalitatis ⁊ sufficientie. De prima nullus est dignus nec etiā angeli. Et de ista dignitate dixit ille centurio xpo. Dñe nō sum dignus: sed nō dixit nolo qō intretis. Dignitas sufficientie est qñ homo conterit de peccatis cum ꝓposito nō recidiuandi ⁊c. Si estis digni dignitate sufficiētie vt xps intret. dñs exercituū erit vobis i sanctificationē: in lapidē offensionis ⁊ in petrā scandali. Esa.viij. Nota cū dicit dominus exercituū erit vobis in sanctificationē. loquit his qui deuote cōmunicāt. Vobis autē in lapidē offensionis: loquit illis qui nolūt cōmunicare: quia ibi frangunt sibi collū. Et in petrā scandali. hic loquitur de clericis qui tenentur sepe cōmunicare celebrādo: et ipsi non curant. Qō sit in theologia vtrū sacerdos teneatur celebrare quolibet die. dicit. s. Tho. q̄ nō: sz taliter dz viuere q̄ quolibet die sit paratus celebrare. Sed dat vnā regulam generalē in. iij. parte. q. lxxij. arti. i. et quorūdā narrata ⁊ improbata opinione. sic cōcludit sanctus Tho. Sacerdoti etiā si nō hz curā aiarū: nō licet omnino a celebratione cessare. Sed saltē videtur q̄ celebrare teneatur in precipuis festis et maxime in illis diebus in quib⁹ fideles cōicare ꝓsueuerūt. hinc est qō dicitur ij. Macha.iij. q̄ iā nō circa altaris officia dediti erant: sed contempto templo ⁊ sacrificijs neglectis. Nec sanctus Tho. in forma vbi supra. Ambro. etiā dicit in quadā oratione. Hinc est q̄ ad mēsam tuā mūdo corde ⁊ manib⁹ innocētib⁹ nō venim⁹. sed grauius est si dum peccata meruim⁹: etiā sacrificiū non reddamus. De ista materia vide sanctū Tho. in. iij. dist. xiij. q. i. ar. ij. q. i. vbi etiam probat q̄ nō licet sacerdoti etiā curā animarū non habenti oino cessare a celebratione. Qz ꝑm Greg. cū crescūt dona: rōnes crescunt donorū: licet sacerdoti data est potestas nobilissima ergo re⁹ neg' gentie erit nisi illa vtaz ad honorē dei ⁊ ad salutē suā ⁊ alioꝝ viuorū ⁊ mortuorū. Im illud. i. Petri. Unusquisq̄ gratiā quā accepit in alterutrum illā administrātes ⁊c. Nisi forte aliquis ex familiari spūssancti instinctu dimittit sicut legitur de quodam sancto patre invita patrū qui ordinat⁹ nūq̄ postea celebrauit. Nec sanctus Tho. in iij. vbi supra. ⁊ Gotfrine: sed de bona ratione sepe tenet celebrare vt satisfaciat. Sed mō volūt habere magnos reddit⁹ ⁊ celebrare paucas missas. Quādo celebrant semp vident celebrare missam nouam. Dicūt ipsi religiosi tenent celebrare q̄ recipiūt elemosynas. Et nunq̄d vos recipitis maiores elemosynas q̄ religiosi Nunquid redditus quos recipitis sunt de patrimonio vestro an de elemosynis. Nunquid pater dimisit tpos vobis in testamento. Ecce quare dicit. Beatus est qui nō fuerit scandalizatus in me. Sed vitatur hoc scandalum fideliter ⁊ deuote sumendo xpm iuxta suam ordinationem. ps. cxvij. Pax multa diligentibus legem tuam ⁊ non est illis scandalum.

¶ De eadem dñica. Sermo quartus.

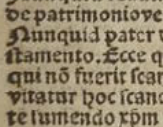

Existis videre arundinē vento agitatā. Mat.xj. Thema ꝓpositū iuxta ītellectū allegoricū dat mihi motiuū p̄ dicādi de fide catholica Sed p̄mo salutem̄ virgo maria ⁊c. declaret hema ad ihām. Mō iuxta intellectū allegoricū seu figuralē: q̄ est qñ hō loquit de illis q̄ tu credere volēs & vobis loqui de sancta fide catholica: volo vobis tria declarare in p̄senti sermone de sancta fide.

Primo de suavera conditione. quia dicit arundinem.

Secundo de sua dura impugnatione: quia dicit vento agitatam.

Tertio de sua certa probatione: ibi exi stis videre.

¶ Primū qō volo vobis declarare de fide est de sua vera ꝓditione: qz dicit thema arundinē. Arundo em̄ significat fidē catholicā, ꝓpter tria q̄ hz. Primū qz hz cannutorū diuersitatē sine multiplicitatez. Scōm cānutoꝝ vacuitatē. Tertiū foliorū venustatē: que optime ꝙuenīūt fidei. Primo arūdo hz cannutoꝝ multiplicitatem. Sec⁹ de lancea q̄ est vniformis nec hz cānutos. Ecce h̄ p̄ma ꝓditio fidei sez articulorū diuersitas seu multiplicitas Fides quā de deo habuerunt philosophi erat vt lanceavniformis: qz nō erat diuisa per articulos. s. q̄ erat vnus deus vna prima causa: vnus primus motor: vnū primū principiū. Idē de fide iudeorū quā habebant de deo ex lege moysi. Audi israel dñs deus vester de⁹ vn⁹ est. Deuter.vj. Sed fides nostra xpiana nō est vt lancea vniformis is: sz ad instar arundinis diuisa ⁊ multiplicata q̄ articulos. xiij. quorum septē pertinent ad xpi diuinitatem. ⁊ alij septē ad xpi humanitatē: qñ ille idē deus quē philosophi ⁊ iudei dicūt esse vnum nos etiam christiani dicimus vnum esse in essentia: sz trinū in p̄sonis. s. patrem filium et spūmsanctū. Et potest ostendi in solevno in quo est substantia: splendor ⁊ calor ⁊c. Septē autez articuli pertinentes ad diuinitatez sunt isti. Primus q̄ est creator omniū visibilium rerū ⁊ inuisibilium corpaliū ⁊ spiritualiū. Secūs q̄ est iustificator peccatorū penitentiū. Tertius q̄ est resurrectio oim hoim in die iudicij. Quartus q̄ est retributor iuxta merita oim bonoruz et malorū ⁊ sic de alijs. Alij septē ptinent ad xpi humanitatē. Primū de ipsi⁹ incarnatione. Secūs de eius natiuitate. Tertius de ei⁹ passione: vt saluaret oēs sibi credentes ⁊ obedientes. Quartus de descensu eius anime ad inferos. Quintus de eius resurrectione tertia die post mortē facta. Sextus de eius ascensione. Septimus de eius aduentu ad iudiciuz ad iudicandum bonos ⁊ malos. De ista enumeratione articulorū fidei sctūs Tho. facit vnum articulum. ij. ij. q. i. artic. viij. In quo. xiij. articulos ex parte credibilium ponit. Ecce ratio quare fides dicit arundo: quia ad instar arundinis diuisa est per cannutos. s. articulorum fidei. De hac arundine fidei autoritas. Qui loquebat mecū habebat mensurā arundinē aureā vt metiret ciuitatē: et portas eius et murū. Et ciuitas in q̄dro posita est ⁊ longitudo eius tāta est quāta ⁊ latitudo: ⁊ mēsus est ciuitatem de arundine aurea per stadia. xij. milia. Apoc. xxi. Nota qui loquebat mecū. s. filius dei: qz ille fuit nobis locutus de fide quā tenem⁹. Ecce certitudo fidei xpine. Moyses fuit locut⁹ iudeis de hoc qō audiuit: sed non vidit: sed nobis locutus est deus qui omnia vidit. Ideo apls dicit. Multipharie multisq̄ modis olim de⁹ loquens patribus in prophetis: nouissime diebus istis locutus est nobis in filio. ad Hebreos. i. Et ipse filius dei habz arundinem auream in manu. s. fidez ca-

tholicā quā aurū purū colat ⁊ pbat i fortellis apl̄oꝝ martyrū ⁊ doctoꝝ. Cuius mēsura est. xiiij. articulorū fidei p̄dictoꝝ ꝯ nihil est addendū ⁊ minuēdū. Ideo dicit apl's nō plus sapere ꝙ oꝑz sapere: sz sapere ad sobrietatē: ⁊ vnicuiq; sicut diuisit mēsurā fidei. ad Ro. xij. Nota cum dicit p stadia. xij. si dicat ab aliquo. vos frater cōputatis. xiiij. sed ipse filius dei solum ponit. xij. Rñdeo ꝙ de articulis fidei possum⁹ loqui dupl'r. s. respectu apl'orū ꝙ publicauerūt arundiuē fidei q̄ fuerunt. xij. ideo dicit per stadia. xij. Sed qr vn⁹ apl's fecit duos articulos: ideo sunt xiiij. Hāc distinctionē de numero articulorū sctūs tho. ponit. ij. scrip. dis. xxv. q. j. arti. ij. vbi dicit in principio corpis articuli ꝙ articuli fidei distinguunt duplicit̄. Uno modo ꝑtū ad ipsa credibilia: ⁊ sic sunt. xiiij. Alio modo ꝑtū ad ipsos q̄ articulos distinxerunt: ⁊ sic sunt. xij. ꝑm numerū. xij. apl̄orum. Articulus aūt est indiuisibilis ꝓpositus de deo artās ꝓnos ad credendū. vt dicit Richardus. Sed qua re dicit. xij. milia. Rō qr numerus millenarius est numerus pfectus ⁊ significat pfectionē fidei xp̄iane. Sed quare articuli dicunt stadia. Nota ꝙ stadiū ꝛ tm spaciū ꝑtum ille gygas vocat⁹ hercules poterat trāsire vno anhelitu. Et dicitur ꝙ ibat currendo sine missione anheli⁹ ꝑtuz essent duo iactus baliste. Sic nos dicendo. Credo. in quolibet articulo debemus facere stadiū ꝓtemplationis. Secunda ꝓditio arundinis est cannutoꝝ vacuitas. Secus de canna mellis: quia cānuti sunt pleni. Idem de arundine fidei cuiuslibet articuli debēt esse vacui ab argumentis ⁊ rationibus. Ambro. Tolle argumēta vbi fides querit. Dicit sctūs Tho. j. parte. q. j. ar. viij. vbi q̄rit vtrum sacra doctrina. i. theologia sit argumentatiua in solutione ad primū argumētū rñdēdo ad ꝙd beati amb. allegatū ꝙ argumēta rōnis hūane nō hñt locū ad p̄bādū ea q̄ fidei sūt. Addit tñ ꝙ ex articulis fidei hec doctrina ad alia argumentatur. Et vbi. s. in solutione ad scām dicit idē sanctus Tho. ꝙ argumentuz ex autoritate est maxime ꝓprium hui⁹ doctrine eo ꝙ principia hui⁹ doctrine p revelationē habent: ⁊ hec ꝓncipia sunt articuli fidei. Et sic oꝑz ꝙ credat autoritati eoꝝ ꝗb⁹ reuelatio facta est nec hoc derogat dignitatib⁹ huius doctrine. Nam ix locus ab autoritate q̄ fundat sup ratione humana sit infirmissim⁹ locꝰ: vt ẽt inquit Boetius locus tn̄ ab autoritate q̄ fundatur super reuelatione diuina est efficacissimus. Hec sctūs Tho. vbi. s. Dicit em̄ idem sanctus Thom̄. vbi supra in corpe articuli ꝙ sicut alie scīētie non argumentant ad sua principia ꝓbanda: sz ex principijs argumentant ad ostendendū alia in ipsis scientijs. Ita hec doctrina nō argumentat ad sua principia ꝓbanda q̄ sunt articuli fidei. Sed ex his ꝓcedit ad aliud ostendendū: sicut apl's j. ad Coꝝ. xv. ex resurrectione xp̄i argumentat ad resurrectionē cōm̄ ꝓbandā. Articuli igit̄ fidei debēt el'evacui ab argumentis: ⁊ rōnibus teste Amb. in libro de sacrāmētis: q̄ dicit vt ꝓdictū est. Tolle argumēta vbi fides querit. eo modo q̄. s. tactū est: sz crede simpl'r ea q̄ sunt fidei. Non debes dicere ego credo istū articulum tali argumēto vel tali rōne: sed dices: qr xp̄s ⁊ apli hoc ꝓdicauerūt ⁊ dixerunt. Argumēta ⁊ rationes bone sunt ad ꝓfortandum intelligentiam: sz nō ad fundandū credentiā. Augu. ⁊ alij sancti doctores habebant rationes ⁊ argumēta solū ad ꝓfortandū intelligentiā: sz nō ad fundandū credētiā: imo si tūc fuisset dictū Augustino quare vos creditis trinitatē. Non rñdisset ego credo tali argumento vel rōne: sz rñdisset credo: qr xp̄s hoc dixit ꝓdicauit ⁊ revelauit. Ideo dixit apl's. Fides vestra non sit in sapiētia hoim̄. s. argumentis ⁊ rōnibus: sed in virtute dei. j. ad Coꝝ. ij. De arundine fidei loquēs dauid ecclie dicebat. Increpa feras arundinis: cōgregatio taurorum in vaccis populorū: vt excludāt eos qui p̄ bati sunt argento. ps. lxvij. Nota increpa feras arundinis. Fere arūdinis: sunt naturales rōnes philosophie vel rationes humanales: q̄ fiunt p vel cōtra. Dicit ergo ppha. Increpa feras arundinis Uerbigra. Si occurrat imaginationi tue qūo est possibile ꝙ i hostia sit xp̄s ⁊c. Et qñ frangitur hostia ꝙ nō frāgat xp̄s ⁊c. Increpa feras ⁊c. Sicut bona mulier malam increpat mulierem ipsam volentem inclinare ad petrū: nec ponit se in rationibus cū eavel argumētis dicendo qūo

fieret: qr ꝓdita essem: sz increpat ⁊ viriliter eā expellit. Sic etiā increpādi ⁊ expellēdi sunt lenones iferni qñ loquunt imaginationi quō ⁊c. Si querat qui sunt illi q̄ maxime habent illas feras. Rñdeo illi ꝙ sunt in vaccis ppl̄orum. Uacce populoꝝ sunt eccle xp̄ianorum q̄ nutriunt vitulos id est xp̄ianos in vita fidei vberibus collationis sacramentoꝝ ⁊ predicationis euangeliorū. Et veniunt tauri id est philosophi q̄ cornibus logice et philosophie nituntur ꝓbare fidē: volentes sustinere regulas philosophie ⁊ logice ꝓpter qō cadūt in errores cōtra fidē Nota contra illos qui nimis se dāt logice ⁊ philosophie ⁊ dimittūt sacrā theologiā. Ideo auisando apl'us dicit. Uidete fratres ne quis vos decipiat ꝑ philam et inanē fallaciā, i. logicā: ꝑm traditionez hoim̄ ꝑm elementa mundi: ⁊ nō ꝑm xp̄m ad Coll'. ij. Nota vt excludāt eos. s. xp̄ianos a vera credētia fidei: qui ꝓbati sunt argēto. sc̄z fide clarissima a christo ⁊ apostolis p̄dicata ⁊ publicata. tertia ꝓditio arundinis est foliorū venustas quam hz Secus de iūco q̄ est sine folijs: sz arūdo est foliis ornata. Sic arundo fidei dz ornari foliis bonorū operū. Qm̄ fides sine opibus mortua est. Jac. ij. Dic quō xp̄s in cruce dixit. Sitio. Currēs aūt vn⁹ ex eis acceptā spongiā impleuit aceto ⁊ im posuit arundini ⁊ dabat ei bibere. Mat thei. xxvij. Sed ille pot⁹ nō placuit xp̄o: qr arundo nō erat ornata foliis: sz sicca erat. Talis est fides malorū xp̄ianorum qui habent arūdinē fidei: sed non est ornata foliis bonorū operū: nec bone vite: cū spongia exuta: qr sine charitate cum aceto malicie peccatorū. His tribus rationib⁹ pz ꝙd fides catholica dz arūdo.

Scōm qō volo vobis declarare de fide est sua dura impugnatio: cum dicitur vento agitatam. Nota quattuor sunt vēti principales qui insurgunt contra arūdinez fidei ad diruendū eā. s. orientalis: occidētalis septētrionalis: ⁊ meridionalis. Oriētalis est presumptio intellectualis: que dicitur orientalis: qr iam a natiuitate sunt acuti et ingenioſi ⁊ presumptuosi. Isto vento agitatur arūdo fidei quando ex presumptione queruntur rationes ⁊ argumenta ad ꝓbandū fidem: quia multis est occasio dānatiōis. Sim

plices aut̄ ꝑsone omnia que fidei sunt credūt firmiter. ⁊ nō curāt de argumēt̄, de rationib⁹ nec de disputationib⁹. ⁊ sic de aliis. Nota ad hoc Jo. ix. de illis qui simpliciter recipiebant doctrinā: sz pharisei ⁊ doctores presumptuosi contradicebāt de ꝙbus dicebat xp̄s. Jn iudicio ego in hūc mūdū veni: vt q̄ nō vidēt videāt: ⁊ qui vident ceci fiant. Nota in iudiciū nō retributionis ꝓ tunc: sed discretionis: vt qui non vident. s. simplices: et ignorantes videant: ⁊ q̄ vident. s. acuti ⁊ presumptuosi ceci fiant. Rñderūt ꝑsumptuosi dicētes. Nunquid nos ceci sum⁹ Dixit eis ihesus. Si ceci. i. ignorātes esse tis nō haberetis peccatū. Nunc vero dicitis: qr videmus petm̄ vr̄m manet. Jo. ix. Scdo arundo fidei agitatur vento occidentali. i. secuti occupatiōe quando p̄sone in oibus negocijs hui⁹ mundi volunt tenere manū vel pedē: sic fides moritur et occiditur in cordib⁹ taliū. Quia sicut multitudo malarū herbarū suffocat triticū in agro ideo mundāt: sic multitudo negeciorum mundanorum suffocat fidem in corde xp̄iani. Dicit aūt vētus occidentalis: quia omnia mundi negocia ad finem tendunt quia omnia breuiter finiunt. Ideo dicit Luce. viij. ꝙ semē sc̄z fidei cecidit inter spinas: et simul exorte spine suffocauerūt illū. Jam sunt multi xp̄iani qui nullam fidem habent intus in corde: sed timore nō audēt ostēdere exterius. Tertio agitatur vēto aquilonari. i. cōscientie infrigidatiōe q̄ non p mittit aliquod bonum operari. Et ideo sicut perla p̄ditur in sterquilinio sic margarita fidei p̄ditur in conscientia stercore plena qm̄ vera credentia non pōt diu stare cum mala conscientia. Apostolus. Bonā cōscientiā quā quidam repellētes circa fidē naufragauerūt. j. ad Timo. i. Est enim fides vt nauis magna: conscientia ꝙ vt parua barcha. Sed ex mala vita naufragantur. i. cadunt infra nauem ⁊ barchā ⁊ sic peunt. ve illis q̄ sic cadunt Quarto agitatur vento australi. i. cōcupiscentie inflammatione. Uētus australis est caliduz ⁊ humidus sic cōcupiscentia diuitiarū: honoꝝ: delitiaꝝ carnaliuz et hmōi: q̄ intm̄ ingrossant ⁊ indurāt cōscientiā ꝙ totaliter p̄dit fidem: qr tanta est altitudo ⁊ puritas fidei ꝙ non potē

ture cū tanta cōcupiscētia rerū tpalium Jō apl's. Radix oim malox est cupiditas quā quidā appetētes errauerūt a fide. j. ad Tim. vj. Nota errauerunt a fide. via paradisi est fides. ij. ad Cox. v. ꝙ fidē ambulam⁹: sed q̄dā ex excessiua ꝛcupiscētia errāt circa fidei viam. de hoc figura dan. vij. Vidi ꝛ ecce quatuor venti celi pugnabāt in medio mari. supple huius mundi cōtra arundinē fidei. nā cū in oēm terrā exierit sonus fidei catholice. tā mō his quatuor ventis expulsa est a barbaria: tartaria: turchia: grecia. ꝛ mō inter xpianos agitatur. ꝓpter hoc dicit xps filius hois veniēs supple ad iudiciū: putas inveniet fidē in terra. Lu. xviij. Jdeo apostolus. Uos metipsos tentate si estis in fide: ipsi vos ꝓbate. ij. ad Cox. vlti. Tertiū q̄ habeo vobis declarare de fide est sua certa ꝓbatio cū dicitur. Existis videre ꝛc ꝓbatio magis certa est de visu: iuxta illud. Jo. iij. q̄ scimus loquimur: et q̄ vidimus testamur: q; ergo fides xpiana hz certissimā ꝓbationē dicit existis videre. Nota ꝙ q̄ vult ꝓbare aliquā legē duo dz videre. s. ꝙ sit ꝓbata ꝓ autoritatē diuinalē. Scōo ꝙ sit obseruata ꝓ sanctitatē humanalē. Quātū ad primū certū est q̄ de⁹ nō est testis mēdacij. Num. xxiij. Non est deus quasi homo vt mentiatur Si dicatur. quomō erimus certi q̄ deus ꝓbet fidē ꝛc. rñdeo. Sicut esū literis regis credit hō ꝓpter hoc q; est ibi sigillū regis impressum: q; alx litera non haberet aliquam autoritatē: ita etiaz de fide xpiana ꝓprio sigillo dei signata sez miraculis que nō possunt fieri nisi a solo deo Jdeo dauid. Testimonia tua credibilia facta sunt nimis. ps. xcij. Secus de lege moysi quia illa miracula etiā per creaturā poterāt fieri vt pz Exo. vij. ꝛ. viij. cap. Jdē etiā de secta machometi. Sz fides xpiana est miraculis cōfirmata que non possunt fieri nisi a deo: sicut illuminare cecos: curare surdos: suscitare mortuos et huiusmodi que nō ꝓt fieri nisi a deo dicit hoc idem sanctus Tho. j. parte. q. ciij. art. xiiij. q̄ solus deus pōt ꝙ se facere vera miracula. Jdē dicit i de po. q. vj. iij. iiij. Miraculum em̄ ꝓprie est ꝓter ordinē totius nature create: prima pte vbi supra. ad scōm. Unde angeli ꝛ alij sancti faciunt miracula ministrando ꝛ ipetrando: vt dicit sanctus tho. s. q. xj. iiij. xv. ꝛ in de potentia. q. vj. iiij. Si dicaꝝ quō sum⁹ certi de hoc deus fecerit illa miracula Rñdeo q̄ hoc testatur ꝑtuor euangeliste xij. apli. lxxij. discipuli xpi. tot milia doctox ecclie. Sec⁹ de lege moysi: quia ipa sola testat de se. Ecce quare dixit. Existis videre ꝛc. Qm̄ fides catholica dz esse ita certa sicut illud q̄ videt ad oculū. Quātū ad scōm requirit ꝙ sit obseruata ꝓ sanctitatē humanalē. Illud nō erit i doctrina antixpi q̄ tarabit gentes ad oia pcta Sed sicut deus nō potest esse testis mendacij nec auctor iniquitatis. Lex aūt immūda ꝛ maculata non est a deo: ideo nō excusant recipientes doctrinam machometi. Jn lege etiā moysi eēnt multe stulticie iudicio philosophox: sed capiūtur a nobis figuratiue. Sed in lege xpiana nō sunt ibi nisi virtutes ꝛ sanctitates: ꝛō Al's. Scio cui credidi ꝛ certus sum. j. ad Timo. j. patet ergo certissima ꝓbatio fidei xpiane. Ecce. Deo gratias.

¶ De eadē dñica. Sermo. v.

Existis videre homīnē mollib⁹ vestitū. Matt. xj. Scōm diuersos intellectus huius verbi ꝓpositi oportet mō ꝑdicare de diuersis materijs tā speculatiuis q̄ moralibus. Sed ꝓmo saluter virgo maria ꝛc. Et declaretur thema ſaliter. Deinde hoc verbum est declarandū tripliciter scōm tres intellectus mysticos sine spirituales.

Primo allegorice siue figuraliter.

Scōo tropologice seu moraliter.

Tertio anagogice seu supernaturaliter. Et tunc thema nō est interrogatio: ſz est ibi ꝙstus. Existis videre hoiem mollib⁹ vestitum. Quātū ad primū allegoria grece vt ab allon. i. alienum vel extraneū et gore locutio. s. aliena siue extranea locutio q̄n factum vel dictuz de vno exponit de alio: sicut q̄n ista verba. Existis videre ꝛc. q̄ fuerunt dicta de beato ioāne baptista exponunt de xpo scm illa q̄ de xpo debemus credere. Cum igitur dicitur. Existis videre ho. i. xpm mollib⁹ vestitū loquitur personis penitentib⁹. ꝓ quo sciendum ꝙ sicut sunt duo aduētus xpi puncipales. Primus de incarnatiōe humani. Secundus de retributiōe iudicij. primus est iam preteritus. scōs est futurus. sic inuenio q̄ xpus est indutus diuersis vestib⁹: q; scm primū aduētum est indutus mollibus vestibus. s. misericordie ꝛ pietatis siue benignitat ꝛ nō asperitatis scm ꝙ fuit ostensum beato ioāni euangeliste in quadam contemplatione in qua audiuit vocem de celo dicētē sibi Leua oculos tuos ꝛ vide. Et visa visiōe ipsam scripsit dicens. Uidi septem candelabra aurea: ꝛ in medio septem candelabrox aureox similē filio hois vestituz podere ꝛ precinctum ad māmillas zona aurea. Apoc. j. Nota ꝙ illa septem candelabra aurea sunt septez status xpianorum in quibus cōsistit tota virtus ꝛ ꝑfectio xpianox vel xpianitatis. Dicuntur aurea ꝓpter fidē ꝛ charitatē quā debēt habere. primus status est dñorum tpaliū. s. imperatox: regū ꝛc. ꝛ in isto candelabro dz ardere lucerna iustitie. sez ministrare debēt iustitiā oib⁹ gñal'r tā magnis q̄ parvis: tam diuitibus q̄ pauperib⁹: tam ꝓuatis q̄ extraneis: tam amicis q̄ inimicis ꝛc. Scōs est ꝓlatox ecclīasticorum in istis dz ardere lucerna diligētie. curādo de aiabus vel saluentur bonis doctrinis: exemplis ꝛ sacramentis. Tertij est religiosorum in istis debet ardere lucerna obedientie: nō solū in votis essentialibus seruādis: sed etiam in cerimonijs ꝛ alijs ordinationibus bonis. Quartus est simplicium clericorum sine cura aiarū i istis dz ardere lucerna scīmonie viuendo honeste ꝛ caste considerādo officiū q̄ habēt in ore cōsecrādi: in manib⁹ corpus christi tractandi: in corpore cōicandi. Quintus est coniugatorū in istis dz ardere lucerna amoris ꝛ benivolētie mutuo se diligendo et ꝑles nutriendo scm dei voluntatem. Sextus est continentium viduorum ꝛ viduarū: in istis dz ardere lucerna pnie: q; tales sine preiudicio partis ꝑnt opa facere penitentialia. secus de coniugatis. Septimus est virginū: in quo dz ardere lucerna abstinentie ciborx ꝛ delitiax corporaliū: q; sic conseruatur virginitas. Jn his septē statibus stat tota xpianitas: qui sunt septem candelabra lucētia in conspectu dei. Apoc. j. Et in medio septem candelabrorum aureorū similē filio hois. s. xpum qui est in medio istox septē statuū. Ratio: q; dicit ꝓphs q̄ medium participat naturā extremorum: vt patet si essetis in medio inter ignem ꝛ niue ꝛc. Sic xpus fuit in medio q; participauit cum septē predictis statibus cū dñis tpalibus q̄ habent ꝑuidere multis ꝑsonis: sic ꝛ xps rex regū ꝛ dominus dñantiū. Apoc. xix. ꝓuidit in deserto vltra quinq; milibus ꝑsonis. Jtē cum ꝑlatis ecclīasticis q̄n in die veneris sancta in pontificalib⁹ dixit missaz cū indumentis rubeis. Mitra ei⁹ fuit corona spinea: annuli: clani: sandalia pedum clani. Dyacon⁹ fuit latro dexter. subdyacon⁹ latro sinister. Acholiti ego maria ꝛ ioānes euangelista. ad Heb. ix. Christus existens pontifex futurorum bonorum ꝛc. vbi septē vicibus cātauit. Tertio participauit cū religiosis q; nunq̄ voluit habere aliq̄d ꝓprij. Mat. viij. Filius hominis non habet vbi caput suū reclinet. Quarto cum clericis simplicibus dicendo missam submisse i die iouis sancta in cenaculo. Dō. Tu es sacerdos in eternū scm ordinē melchisedech. ps. cix. ꝛ ad he. vij. Cōtestor: em̄ inquit apl's: q̄n tu es sacerd. ineter. scm ordi. mel. Quinto cum cōiugatis: q; eius sponsa est ecclesia Jo. iij. Qui habet sponsam spōsus est. Jdeo dauid. Ipse tanq̄ sponsus ꝓcedens de thalamo suo. Sexto cum viduis seu continentibus: sez in triduo passionis q̄n ꝑdidit sponsam. i. ecclīam: vel societatem aplicā per incredulitatē xpianox. Septimo cum virginibus: q; fuit sanctus innocens: impollutus: segregatus a peccatoribus. ad Heb. vij. Ecce quō participauit cū olbus innuēdo q̄ venerat ad saluādum oēs. Unus est mediator dei ꝛ hominū hō xps iesus q̄ dedit in redēptionē semetipm ꝓ nobis. s. ad Ti. ij. Notave stitum podere. i. camisia q̄ est vestis ampla alba: longa: ꝛ lata ꝛ significat humanitatē lōgā ꝛ latā a capite vsq; ad pedes. Ezechiel 2co. dat cū ioāne di. vir q̄z vn⁹ sez iesus xps in medio cox vestitus erat lineis Eze. ix. Ecce quomō in primo suo aduētu fuit mollibus vestitus. zona aurea. s. charitate ꝑcinctus: q; quicq̄d fecit ergā nos totū fecit amore vel dilectione. Sz si volum⁹ loq de scōo aduētu ei⁹. sez q̄n veniet ꝓ retributionē iudicialē: tunc nō veniet mollib⁹ vestit⁹: ſz durꝫ ꝛ ferreis induct. Auctoritas. Accipit armaturā

ꝛelus illi⁹ ad vltionē inimicoꝝ. Induet ꝓ thorace iusticiā ꝛ accipiet ꝓ galea iudiciū rectum. Sumet scutū in expugnabile equitatē acuet aūt dirā irā in lāceā ꝛ pugnabit cū illo orbis terraꝝ ꝯ insensatos ꝛc. Sap. v. Nota ꝑ thorace. ſ. thoracē de iusticia rigorosa. Quia tunc quicunq; ꝑcōr peteret veniā ꝛ misericordiā fiendo non obtineret nisi rigorē iusticie: qꝛ indutus iusticia vt lorica ꝛ galea salutis in capite ei⁹. Esa. lix. Sequit. Sapiē. v. Accipiet ꝓ galea iudiciū rectū. Modo nō vt habere iudiciū cū tot petā fiāt i mūdo tam publice ꝙ secrete que nō puniuntur. Sed tunc in iudicio de omnib⁹ peccatis faciet iudiciū rectū dicēdo cuilibet peccatori tu fecisti hoc. O dñe ꝛ vos vidistis ꝛc. Sed modo videt surdus nō audiendo blasphemias ꝛc. et cecus non videndo peccata que fiunt: sed tūc faciet iudicium ꝛ iusticiā in terra. Viere. xxiij. Tunc sumet scutū inexpugnabile equitatē. Illa equitas que dicitur scutuz ita erit tunc inexpugnabilis: quia ſi virgo maria ꝛ oēs sancti patriarche et ꝓphete tunc orarent ꝓ vno peccatore nihil obtinerēt secus modo quia minor sanctus paradiſi obtineret. et zelus ꝛ furor viri: id est xpi non parcet in die vindicte. ſ. iudicii: neq; acquiesset cuiusq; precib⁹: nec suscipiet ꝓ redēptione dona plurima. Prouer. vi. Quoniam si tunc oēs ꝓphete: patriarche ꝛc. offerrent tūc xpo omnes misericordias quas fecerunt ꝓ aliquo auaro nihil obtinerent. Nec prophete si offerrēt oēs deuotiones eorū ꝓ aliquo indeuoto. nec apli oēs charitates ꝑ aliquo inuido. Nec martyres coꝝ patientiā ꝓ aliquo iracundo. Nec cōfessores suam penitentiam ꝓ aliquo impenitē ꝛc. Nec virgines suaz puritatē ꝓ aliquo luxurioso obtinerent: quia non suscipiet ꝓ redēptione dona plurima. Et in manu accipiet lanceā acutissimā dure sentētie ꝛ irrevocabilis: quando dicet ore suo iuſtalis. Discedite a me maledicti ꝛc. mat. xxv. Modo faciamus conclusionez huic parti. In hebdomada ꝓterita vidistis xpm vestitū asperis ꝛ duris vestibus: qꝛ euangeliū illius dominice loquit̄ de iudicio finali ꝛ rigoroso ſz in dominica current eristis videre xpm mollibus vestitū: quia euangelium loquitur de eiꝰ primo aduentu. ꝓpter hoc dicit enāgelij thema. Existis videre hominem mollibus vestitum.

Quantum ad secūdum thema est declarandum tropologice seu moraliter: ꝛ hoc sit quando facta vel dicta exponuntur de his que tenemur facere. Cū ergo dicitur. Existis videre ꝛc. Loquitur sanctis angelis vestris custodibus in reprehensione personarum vanarū pompositarum dicēs angelis. Existis videre hominem mollibus vestitum quē ego in principio indui tunicis pelliceis ꝓ necessitate. Gene. iij. Jam modo induitis mollibus ꝛ preciosis ꝓ vanitate vel ad vanitatem. hoc est multum reprehensibile triplici ratione.

Prima per fatuitatem.

Secunda per superfluitatem.

Tertia per iniquitatem.

Quantum ad primū reprehensibilis est homo cum mollibus ꝛ pciosis vestibus cum fatuitate: quia fatuitas est gloriari de sepulchro et signo proditionis: scz latrocinij. vnde si latro qui ducitur ad furcam non contentaretur devinculo de canabe: sed vellet habere vinculum de serico ꝛ de auro: de quo si appeciaretur talis fatuus reputaretur. Talis stultitia est inter nos quare vestis est inuētus nonne ex perditione ꝛ furto ade qui contra voluntatem dei furatus est pomum de horto paradisi. Ideo omnes sumus filij furis ade. Et in signuz huius portamus vestes. quoniam ante nudi incedebamus et sine verecūdia sicut pueri parui. Anctoritas. Erat vteraq; nudus adam ſ. et eius vxor ꝛ non erubescebāt. Gene. ij. sed commisso peccato sentētia fuit data. Jn quocunq; die comederitis ex eo morte moriemini. Gen. iij. Et fuit executa: qꝛ cinis es ꝛ in cinerez reuerteris. Et in penā fuerūt date homini vestes quas si vinculū latroni in signū furti: de qbus nos appciamur faciēdo vanitates et fatuitates. Cōtra hoc dicit scriptura sacra Jn vestitu ne glorieris vnq̄: nec i dic honoris tui. ſ. nuptiaꝝ extollaris. Eccli. xi. Jō reprehendēdo istā fatuitatez dicit xps sanctis angelis. Existis videre homines ꝛc. Quantum ad secundum reprehensibilis est homo ex superfluitate: qm̄ iam necessitas penalitz reducta est i magnā

supfluitatē: qm̄ primū indumētū homis fuit vnū pelliceū. Gen. iij. Fecit deꝰ ade ꝛ vxori sue tunicas pelliceas ꝛ induit eos. Et pellis ibat versus carnē: ꝛ lana ad extra: ad innuendū ꝙ hō ex pctis effectus est silis bestijs. Danid. Hō cū in honore esset nō intellexit: cōparatus est iumētis insipiētibus: ꝛ similis factus est illis. Et durauit diu ꝙ homes sic induebant. Et in hyeme cōuertebant lanam ad carnē. Deide inceperūt pingere pelles: postmodum cogitauerūt facere tunicas de lino ad carnem: ꝛ sic cuz vna veste de lino ad carnē ꝛ desup pelliceo trāsierunt ꝑ magna tpa. Deide dixerūt ꝛre nō facimus vestes de lana sine corio tondēdo lanā ꝛ ipsam lauādo ꝛ filādo. Et fecerūt pānū de lana: ꝛ oēs vestes erāt eiusdē coloris de lana alba vel nigra: qꝛ nōdū erāt tinctores. Deinde dixerunt: ꝛre nō damus colores tunc inceperūt tinctores. deinde sartores: ꝛ pſone pauperes statim volue runt facere sicut diuites. ꝓpter qō diuites fecerūt sibi vestes de serico. ſ. tēpore regis saul. Sz idē voluerūt facere pauperes. ꝓpter qō diuites fecerūt vbiue stes de pāno aureo ꝛc. Deinde fecerunt subductoras: ꝛ idē pauperes: sz mō non possunt inuenire differentiā in materia: ideo faciunt differentiam in forma. ſ. lōgas manicas ꝛc. nō opus est fallo suspēdere. cymbala collo. Idē in foderaturis. dixerunt mulieres ꝛ nos nihil faciemus Nota hic ꝛtra superfluitatem manicaꝝ ꝛ candarū intantū ꝙ sartores iā nesciūt quid faciāt. O ꝛ quid dicet; deo de istis excessibus ꝛ superfluitatibus. vultis cognoscere quod pctm̄ est sicut cibus ꝛ potus sunt data ꝓ tyriaca ꝓpter necessitatē ꝛtra quatuor qualitates cōtrarias in nobis: sz guloſi faciūt de cibo ꝛ potu venenū quo moriūtur citi⁹ ex superfluitate. idem de vestibus inuētis ꝓ necessitate ꝓ quib⁹ superbi, vani: et pōposi: habēt facere rapinā: vsuras: furta ꝛc. Jō apls. habētes alimenta ꝛ quibus tegamur: his cōtenti simus. ſ. Timo. vj. Nota alimenta non dicit delectamēta. ꝛ qui bus tegamur. non dicit quib⁹ ornemur his ꝛtenti simus. Jdeo dicit xps sanctis angelis. Existis videre hoicm ꝛc. Quātum ad tertiū reprehensibilis est homo ex iniquitate. Tot sunt cm̄ excessus: sup

fluitates ꝛ varietates: ꝛ vanitates mulierum ꝙ viri ad supplendū eis habent facere vsuras: rapinas: falsas sententias: calūnias: furta: ꝛ huiusmodi. Jdeo dicit Amos. viij. Audite hoc q̄ cōteritis pauperē ꝛ deficere facitis egenos terre dicentes. Quando transibit messis ꝛ venūda bimus merces ꝛ sabbatū ꝛ aperiem⁹ frumentum vt imminuamus mēſuram ꝛc. Jurauit dñs si oblitus fuero oīa opera eorum ꝛc. Ecce quid fuit ostēsum beato ioāni de quadaz ciuitate vana ꝛ pompoſa que ex illis vanitatibus debuit destrui. de qua dicit ioānes. Ue ve ciuitas illa q̄ amicta erat bysso: purpura: ꝛ cocco: ꝛ deaurata est auro ꝛ lapide ꝓcioso ꝛ margaritis: quoniaz vna hora destitute sunt tante diuitie. Apoc. xviij. Nota primū. ve quantū ad dānationem anime. ꝛ scōz ve quātum ad dānationē corporis. Ecce qui mollibus vestiūtur in domib⁹ regum sunt. i. in habitationibus demonum ſm hylarium. Ecce ꝛre dicit xpus Existis videre ꝛc. quantū ad tertiū ana gogice: ab ana qō est sursum: ꝛ goge ducti o: quasi sursum ductio: quando dictū vel factum exponitur de his que debemus sperare. Cuz ergo dicit thema. Existis videre. loquitur xpus alab⁹ sanctis de hoc mūdo egredientibus dicens eis. Existis videre hominē. ſ. xpm mollibus vestitum. Jmpenitentibus est asperis et durissimis indumētis vestibus sez rigoris ꝛ insticie: Sed animabus penitentibus sanctis ꝛ iustis est mollis ꝛ dulcis: q̄ bus dicit. Existis videre ꝛc. Auctoritas. Gloria libani data est ei decor carmeli ꝛ saron. Esa. xxxv. Nota tres cōditiones personarum que habēt gloriam paradisi ꝛ non plures. Prima est innocentum: quibus datur gloria libani sez candoris baptismalis. Secunda est obedientium quib⁹ datur decor carmeli: sez dedicat⁹ vel mollis: quia obedientes habent conscientiam delicatā vel mollē ad obediēdum cito preceptis domini tertia est penitētium: quibus datur gloriam in saron id est principatus meroris: quia penitētes ploꝛant peccata sua. De his dicitur Esa. xxxiij. Regem in decore suo videbunt. Ecce quare dicit thema. Existis videre hominem ꝛc.

¶ Item in eadem dominica. Sermo. vi.

Cristus videre pro phetam ⁊ plus q̄ ꝓphetaz. Mat.xi. ꝓsens sermo fundabit in ıtellectu allegorico ꝓpt hoc declarare opꝰ differētiā inter ꝓphetā ⁊ plus q̄ ꝓphetā. propheta est ille q̄ ex diuina reuelatiōe seu ſpūali illuminatiōe reuelat futuraꝝ ꝓterita occulta ⁊ secreta. Hoc etiā ꝺr vulgariter: sicut ꝓz de muliere samaritana cui dixit xp̄s oīa q̄ fecerat q̄ dixit xp̄a. Dñe video: q̄ ꝓpheta es tu, Jo.iiij. Sz plus q̄ ꝓpheta est ille q̄ futurū secretū q̄ reuelat ore ostendit ad oculū opere. Sicut ioā.bap. qui fuit ꝓpheta q̄s dixit. Post me veniet cuius nō sum dignꝰ calciamenta portare. Mat.iij. Sed fuit plus q̄ ꝓpheta q̄s ipſum ostendit digito dicens. Ecce agn̄ dei ecce qui tol.⁊c. Joā.ſ. Glosa. Joānes ꝓpheta ⁊ plus q̄ ꝓpheta est: q̄ q̄s ore dixerat digito ostēdebat. Ad ꝓpositum inuenio q̄ inter oēs p̄sonas mūdi q̄ maiora secreta fidei catholice dixit ⁊ reuelauit fuit iesus xp̄s dñs noſter: et sicut ore dixit ⁊ reuelauit i hoc mūdo: ita ope clare ostendit in alio: ō bene potest dici propheta ⁊ plus q̄ propheta. ō vobis q̄ existis de domibus vestris ad videndū xp̄m in missa sacramentaliter ⁊ in p̄dicatione mō mentaliꝰ dico ego. Existis videre ꝓphetā ⁊ plus q̄ ꝓphetā. Secreta aūt fidei que hic propheta dñs iesus christus nobis dixit ⁊ reuelauit ore ꝓprio in hoc mundo sunt multa: sed solum loquar de tribus modo: scilicet.

Saluatiōe celestiali.

Damnatione infernali.

Afflictione purgatoriali.

¶ Quātum ad primū secretū quod xp̄s nobis reuelauit est de salnatiōe celestiali: q̄ nūq̄ nec moyses nec aliquis ꝓpheta manifestauit: nec reuelauit q̄ bonis operibꝰ possit haberi gloria celestis. immo dicit dauid ꝓpheta. Celum celi dño: terram aūt dedit filijs hominū. celū celi. i. gloria: ſz venit xp̄s propheta qui nobis reuelauit ⁊ promisit nō bona tēporalia vt moyses: immo dicit vt despiciam⁹ sed p̄misit saluatiōnē celestē dicens. qui fecerit volū tatem patris mei qui i celis est: ipse intrabit in regnum celorū. Mat. vij. Ecce hic prophetat de magno secreto q̄ nūq̄ ante per aliquem fuit reuelatum. Moraliter nota q̄o totū ius habē di gloriā fundatur in obediētia. ibi: qui facit voluntatem: nō ergo illa gloria potest haberi iure dñij vel prelationis: nec sciētia: nec pōpa: nec genere: nec pulchritudine: nec fortitudine. Dic practice q̄s moritur aliq̄s magnus dñs in hoc mundo qui fuit dño inobediens q̄ magis voluit regi ⁊ gubernari ꝓpīs inclinatiōibus q̄s diuinis ordinationibꝰ ꝓprio sensu q̄s dei mandato q̄s venit ad portā paradisi pulsans ⁊ dicēs. Dñe dñe api nobis ⁊c. Allegādo. Rñdebit xp̄s. Amē dico vobis nescio vos. ſ. scia approbatiōis. Idē de platis magnis doctoribꝰ et de oībus inobediētibus q̄ nō gubernarunt se ſm dei voluntatē: sed p̄ suā sensualitatē ⁊ vanitatē. Idē de mulieribus i corpore pulchris ſz in ara turpissimis. oēs tales xp̄s remittet ad infernū: sicut esū p inobedientiā amisim⁹ paradisum: ita p̄ obedientiā opz nos ipm obtinere. Ideo petimus in oratione dñicali. Fiat voluntas tua sicut in celo ⁊ i terra. Sz xp̄s ē plus q̄s ꝓpheta in alio mundo quando opere ostēdit bonis ea que hic promisit verbo. quando esū bona persona moritur ⁊ obediens et anima pulsat ad portam paradisi: ⁊ allegat quomō fuit hoc i dominis seu prelatiōe: ⁊ vixit ſm dei ordinationē seruando p̄cepta: tūc xp̄s facie leta dicit. Euge serue bone ⁊ fidelis: q̄ sup pauca fuisti fidelis: supra multa te constituā intra in gaudiū dñi tui. Matth.xxv. Nota euge interiectio est letitie: serue bone ⁊ fidelis. vbi ostēditur examē quod fit in iudicio: quod est de duob⁹ scz de bonis operibus. ideo dicit. Euge serue bone: ſz modicū esset facere bona opa nisi fieret intētione recta. ideo dicit fidelis. regalia que deus sibi retinuit de bonis operibꝰ sunt q̄ fiant amore sui: ⁊ ad vtilitatē tuā tecū diuisit per medium. Caueas ergo tu ne ipm defraudes q̄ bona opera faciās amore alterius scz vane glie vel laudis vel honoris vel familiaritatis ⁊c. Sz solum amore sui vt laudetur ⁊ ametur talis est fidelis. Ecce quare dicit. Euge serue bone ex operibus materialiter: ⁊ fidelis: scz formaliter. Ratio: q̄ super pauca fuisti fidelis: ad ostendēdū q̄ licet bona

opera ⁊ intentio sint necessaria ad salutionem tñ magis requirit intentio recta ideo dicit. sup pauca fuisti fidelis. Opera aūt bona si intentiōe mala sint facta nihil valent: videtur q̄ deus in examine aiarum teneat moduz aquile zelotipe q̄ volens probare filios suos extrahit eos de nido ⁊ illis qui recte respiciūt rotā solis prouidet tanq̄ filijs: alios aūt proijcit tanq̄ nō suos. Sic recte facit dñs deꝰ q̄ extrahit nos de nido huius mūdi per mortē corporalē: ⁊ si recte respexisti solē iusticie in bonis operibus scz habēdo intentionē rectā bene stas: deꝰ prouidebit tibi de gloria. Si aūt per oppositum habuisti intentionē finistrā scz per hipocrisim ⁊c. proijciet te in inferno. Ecce quare dicit: q̄ sup pauca fuisti fidel'. Cū g̃ dicit thema scīs aiab⁹. Existiſ vide. ꝓphe. Rñdēt et plꝰ q̄s ꝓpham. Quātū ad scām secretū. ſ. de dānatione infernali: secretum aūt dānatiōis fuit ita occultū antiquitꝰ q̄ iudei adhuc ipsam nō credūt: imo sup illud Job.xxj. Ducūt in bonis dies suos et in ꝑcto ad inferna descendūt. Dicūt iudei ad inferna descendunt. i. ad fossaz Sz venit christꝰ qui tāq̄ propheta hoc reuelans dicit. Dico vobis q̄ si penitentiam nō habueritis oēs simul peribitis Lu.xiij. Nota simul ad aliquid refertur Dicit hostiaria de quadam parte ciuitatis hierl'm que vocabatur syloa. vbi cecidit turris alta q̄ occīdit .xviij. homines. de hoc loquēs xp̄s cū aliquibus dixit. Dico vobis q̄ si penitentiā nō habueritis oēs simul sicut illi. xviij. homines peribitis. Nota dā sunt hic tria. Primo quid est syloa. Scō que est turris illa. Tertio qui sūt illi. xviij. homines oppressi. Nota q̄ syloa idem est quod missus ei. Iste est xp̄s: de quo dixit Jacob patriarcha. Nō auferetur sceptrū de iuda: neq̄ dux de femore eius donec veniat q̄ mittēdus ē ⁊c. Beñ. xlix. Ecce hic syloa q̄ interpretat missus ei. Ideo ꝺr. ſ. Jo.iiij. in hoc apparuit charitas dei i nobis: q̄m filiū suū vnigenitū misit deus in mundū vt viuamus per eū Turris altissima est xp̄i iustitia q̄ altissima est: q̄ nō est ibi appellatio ad maiorē et fortis sententia irreuocabilis. De hac turre autoritas. Nasus tu⁹ sicut turris libani q̄ respicit ꝑa damasci. Cañ. vij. Nasus est iustitia dñi rigorosa: quia homo furibūdus naso respirat furibūdē ſm illud. Quiescite ab homine cuius spiritus est in naribus eius: q̄ excelsus reputatꝰ est ipe. Esa.ij. Sicut turris libani. i. candoris clara: q̄ in hoc mūdo iusticia dei non est nobis clara ⁊ manifesta q̄ respicit contra damascū scz sanguine lanatum Ecce xp̄ianus sanguine xp̄i lauatus in baptismo. Hic est qui venit per aquam ⁊ sanguinē iesus christus: non in aqua solū ſz p aquā ⁊ sanguinē. i. Jo.v. ꝑa damascū. i. ꝑa xp̄ianū. Quare maiorem rigorē iustitie ostēdit xp̄s ꝑa nalum xp̄ianum q̄s ꝑa iudeū vel agarenū Responsio. ꝓpter maiores gr̄as quas a xp̄o recepit. Nota. xviij. homes significāt xviij. pctā ſm esū quot sunt pctā cōtra tur pctōres. Peccata aūt capitalia sunt septē: ⁊ trāsgressiones precepto⁹ sunt. x. que faciūt. xvij. pctā: sed ex his nō dānatur homo ſmo ad hoc q̄ homo dānetur necessariū ē. xviij. pctm: quod est finalis impenitētia. Tunc esū turris diuine iusticie cadit super. xviij. ⁊ opprimit in iferno. Ecce quare dicit xp̄s. Dico vobis ⁊c. Hoc dī. verbo ostēdit se, ꝓphetam: sed est plus q̄s ꝓpheta i alio mūdo quādo opere dat xp̄ianis malis quod hic promisit verbo: quādo de facto dat eis dānationē infernalē. Verbi gr̄a. quādo moritur malus religiosus qui nō curauit seruare regulā nec vota ⁊c. Idē de malo clerico: idē de malo laico: de q̄bus dicit textꝰ euāgelij. Cum intrauerit paterfamilias ⁊ clauserit ostium: incipietis foris stare ⁊ pulsare ostium dicentes. Domine aperi nobis. Et respondens dicet vobis. Nescio vos vnde sitis ⁊c. Tunc incipietis dicere. Māducauimus coram te ⁊ bibim⁹ et in plateis nostris docuisti. Et dicet vobis. Nescio vos vñ sitis. Discedite a me oēs operarij iniq̄tatis. Ibi erit fletus et stridor dentium. Lu.xiij. Si ergo diceret aiabus dānatis. Existis videre ꝓphetā responderet etiam plus q̄s prophetam. Quātum ad tertiū secretum de afflictione purgatoriali. Hoc secretū fuit antiquitus ita occultū q̄ intellectꝰ humanꝰ nō poterat concipere q̄ in alio mundo deꝰ daret tempus ⁊ locū ad complēdū penitētiam de peccatis venialibus ⁊ de penitētijs mortaliū pctōr̄ nō ꝓpletis: sed venit xp̄s qui hoc secretū reuelauit dicens

Ego sum vitis vera ⁊ pater meus agricola est. Oēm palmitē in me nō ferentem fructum tollet eum: ⁊ omnē qui fert fructū purgabit eū vt fructū plꝰ afferat. Joan. xv. Nota. Ego sum vitis vera. nos sumꝰ palmites qui per verā fidē manemus in vite. de quibus dicit. Oēm palmitē i me non ferentē fructū sc̄z bonoꝝ operū virtutum ⁊ meritoꝝ: tollet eum. i. excidetur et in ignem sc̄z in infernum mittetur. Et oēm qui fert fructum purgabit eū. ⁊ nūquid tam boni ꝙ mediocres transibimꝰ p purgatoriū: dico ꝙ sic. Sed est duplex purgatoriū scilicet voluntarium: ⁊ illud est in hoc mundo: a voluntū in alio: ⁊ nō ꝙ fuit aliquis nec erit saluus in paradiso quin trāsierit p aliqđ istoꝝ nisi xp̄s et virgo maria. ideo dicit. Purgabit eum vt fructū plus afferat: q. sicut hic fecit fructum gratie: ibi faciet fructū glorie. Sed o stēdit se xp̄s plus ꝙ ꝓpheta in alio mūdo qñ mouētur persone in gratia dei: ꝙ non ꝓpleuerūt hic penitentiā ⁊ veniunt coram xp̄o ad iudiciū ⁊ inde mittunt. ad purgatoriū: quo portantur per angelum bonū. Dic practice quomō christus dicit angelo: porta istū ad purgatoriū ⁊ stet ibi per tantū tēpus ⁊c. Dic quomō angelus mittet ips̄ in purgatoriū. Autoritas In igne ꝓbatur aurum ⁊ argentum: homines ꝙo receptibiles in camino humiliationis. Eccl. ij. Si querat ab eis. Erisis videre ꝓphetā. Respōdēt etiā ⁊ plus ꝙ ꝓphetā. Scōm hoc dicere possumꝰ de vō iesu xp̄o: ꝓpheta magnus surrexit in nobis. Et quia deus visitauit plebem suam. Luce. vij. Deo gratias.

¶ Dnica. iij. aductus dñi. Sermo. vij.

Ecce mitto angelū meum ante faciē tuā.

Matthei. xj. Verbum ꝓpositum potest declarari quadrupliciter siue quattuor modis: iuxta quattuor intellectꝰ sacre scripture

Primus erit ꝑm intellectum hystoricū seu litteralem.

Secūdus erit ꝑm intellectum allegoricum seu figuralem.

Tertius iuxta intellectum tropologicum seu moralem.

Quartus ꝑm intellectum anagogicū seu supernaturalem.

¶ Quantū ad primū iuxta intellectū hystoricū seu litteralē est verbū dei patris ad xp̄m eius filiū loquentis de sua iudicta incarnatione qua xp̄s venit ꝓ redēptione humani generis: ⁊ de suo ꝑcursore dicit deꝰ pater filio. Ecce mitto angelus ad litterā loquit de ioanne baptista: q. angelus grece idē est ꝙ missus latine. sicut cūm rex vēturus ciuitati premittit nūcium ad ꝓparādū: sic ⁊ deus. Jō sequit. Qui ꝓparabit viā tuā añ te. Pro cui⁹ fūdamento sciēdū ꝙ regula est generalis divine ꝓuidentie quā seruauit a principio mūdi vsq; ad finem ꝙ qñ aliqua mgna imutatio vel innouatio ꝑ i hoc mūdo fieri semp deꝰ ꝑmittit aliquē vt gētes se ꝓparēt. Verbi gratia. Deus ordinauit magnā imutationē ⁊ innouationē i hoc mūdo sc̄z vt totus mūdus lauarek ⁊ mūdarek a ꝑtis hominū ⁊ renouarek ads diluuiū ꝓpter qđ ꝑmisit amicū suū noe q̄ predicauit centū annis vt gētes se ꝓparent ꝓ pniaz ꝙ erat quingentoꝝ annoꝝ qñ incepit ꝓdicare: ⁊ dcridebāt ⁊ irridebant de ipso: intantū ꝙ infra: cētū ānos nō poterāt conuertere nisi septē ꝑsonas scz vxores suā ⁊ tres filios ⁊ tres vxores filioꝝ ⁊ venit diluuiū ⁊ perdidit oēs quot quot erant in mūdo. Gen. vi. ⁊. vij. Scdo ꝑ hoc idē qñ deus voluit innouare terram egypti: ⁊ liberare filios israel et destruere egyptios. Sed ante ꝑmisit filiuꝝ suū ad moysen ꝓphetam vt auisaret regem pharaonē ⁊ egyptios qui ꝓdicauit ibi ⁊ multa miracula fecit: sed nullū egyptiū cōuertit: immo fuerūt oēs in mari submersi. vt ꝑ Exo. xiiij. Tertio ꝑ idez qñ deꝰ voluit eijcere decē tribꝰ de terra ꝑmissiōis ꝓpter peccata coꝝ. Sed ante premisit amos ꝓphetā vt hoc eis nūciaret ꝓdicaret. Quarto ꝑ hoc idē qñ deꝰ voluit destruere terrā ꝑmissiōis ⁊ captiuare duas tribꝰ q̄ remāserant sc̄z tribus iuda ⁊ beniamin. Sz ante ꝑmisit eis hieremiā ꝓphetā volēs seruare regulā sue ꝓuidentie. Quinto ꝑ hoc idē qñ deꝰ ordinauit destruere maiorē ciuitatē mūdi sc̄z niniue ꝓpter petā coꝝ: ⁊ ante ꝑmisit ionā ⁊ naū ꝓphetas: vt ꝓdicarēt eis vt se ꝓpararēt. Jone. i. ij. ⁊. iij. Sexto ꝑ qñ voluit renouare ⁊ mutare totū mūdū ꝓ ad nētum. messie sciēs ꝙ multi de iudeis nō crederēt in eū ꝓ qđ essent dispergēdi ꝑ

mundū. Ez ante ꝑmisit ioannē baptistā qui nūciauit aduentū xp̄i ꝓ mūdi redemptione: et indeoꝝ destructione dicens. Jā cēm securis ad radicē arboris posita est Mat. iij. antiqtus securis fuit posita solū ad ramos: ꝙ tūc ad radicē. s. ad totalem iudeoꝝ destructionē. Mō aūt veniet maior mutatio ⁊ maior innouatio ꝙ vnq; fuit in mūdo sc̄z destructio ⁊ finis mūdi: sc̄z aduētus antixp̄i ⁊ iudiciū generale. Jdeo deꝰ ꝑmisit sanctos: sc̄z dnicum ⁊ franciscum cū suis religiosis: vt de quolibet ipsoꝝ legit. vicinum creditur prenuisse iudiciū: sed nūc gētes nō ꝑnt credere. ꝙ aūt nūcij missi dicant angeli. Autoritas. Misit deus patrū ipsoꝝ per angelum suuꝝ reuocare eos. ꝓpter qđ ꝑceret illos ⁊ tabernaculo suo. Jpsi vō subsannant in angelis suis. ij. Esdre. i. Ecce regula ⁊ ordo diuie iustitie. Quia ergo ioannes fuit a deo missus ad nunciādum xp̄i aduentū: ideo in themate dicit vl vocat ipsum angelum. Ecce ego mitto ⁊c. Moraliter nota qūo beatus ioānes nunciauit aduentū xp̄i tripliciter: predicando: baptizando: ⁊ demonstrādo. Pro primo dicebat. Jpe est qui post me venturus est: qui ante me factus est: cui⁹ ego non sum dignus vt soluā eius corrigia calciamēti. Jo. i. Pro scdo dicebat. Ego baptizo vos aqua: medi⁹ aūt vestrū stetit quez vos nescitis. Jo. i. Pro tertio dicebat de monstrādo ips̄. Ecce agnus dei. Sic cēm qñ deꝰ vult venire p gratiā in mentē alicuius ad ips̄m iustificandū. Primo ꝑmittit ioannē predicantē. Joannē. i. gratiaz predicationis: q. singularis introit deꝰ in corde peccatoris est ꝓ predicationem: ideo ꝑmittit. ioannē. i. predicatorem qui predicat exterius ad aures: ꝙ xp̄s predicat interius in corde. ideo dicit Bicz. Jo vanū laborat exterꝰ lingua ꝓdicatoris: nisi assit interius gra saluatoris. Et augu. in celo cathedrā tenet: q̄ corda hoim docet. Scdo ioannes venit baptizādo: ⁊ hoc qñ peccator tactus in ꝑdicatiōe plorat petā sua per ꝓtritionē: qñ ille lachrymē baptizant: lauant ⁊ purificant aiam ab oibus culpis ⁊ maculis peccatorum mortaliū. Tertio venit ioannes demonstrādo: ⁊ hoc qñ peccator ꝓtritꝰ de peccatis oñdit ea sacerdoti p cfessionē sacramentalē. De his oibꝰ dicit dō. Emittet ꝟbū suū ⁊ liq̄faciet ea: sta. spi. eiꝰ ⁊ fluent aque. Qui annūciat ꝟbū suū iacob. ꝑs. cxlvij. Nota emittet ꝟbū suū. Ecce iohes ꝓdicūs. ſiabit spi. eiꝰ ⁊ flu. aq̄. Ecce ioannes baptizās. Qui annūciat ꝟ. su. iacob idest ꝓfessori denūciādo sibi ꝓpositū coꝝ dis. Ecce ioānes demōstrans. Quantuz ad scām intellectū allegoricū seu figuralem tunc thema est dei patris ad populū xp̄ianū dicentis de filio suo. Ecce ego mitto angelum meū: quia lz sit dns angelo: tu dicitur tū angelus: q. missus a deo pfe. iō Esa. Parvul⁹ natꝰ est nobis: ⁊ filiꝰ datus est nobis. Et fact⁹ est ꝓncipat⁹ sup humerū eiꝰ vocabit nomē eiꝰ admirabilis: ꝓsiliari⁹ fm. xxx. interꝑtes magni ꝓsilij angelus: deus fortis: pater futuri seculi. Esa. ix. Mittit autem coꝝ nobis tanq̄ principes ⁊ bellator fortis ⁊ valens ad prelium. Sicut legitur in iulio cesare qui nūq̄ dixit: ite sed venite. Jta xp̄s ad preliū iuit ꝓius coꝝ xp̄ianis vt ipsuz se q̄atur. ideo dicit deus pater. Ecce ego mitto angelū meū ante faciem tuam: loquens populo christiano ad bellandum cū inimicis: sc̄z demonibus ⁊ peccatis: vt nobis christianis daret coꝝ: fruté et andaciam. De hac figura legitur q. in terra ꝑmissionis habitabant septē ꝓditiones gentium anteq̄ illuc venisset popꝰ lus israel de terra egypti sc̄z ammoreī: gerasei: ethei: pherasei: chananei: euei: ⁊ iebusei. Et erant tot filij q. filij israel timebāt illuc intrare. Sed dns dixit populo isrl. Ne timeas ꝑcedet te angelus meus q̄ introducet te ad āmoreū: etheū ⁊ pherasenz: chananeumq; ⁊ euenm: ⁊ iebuseum quos ego xpteram ⁊c. Exo. xxiij. Figura fuit christi: qñ ante aduentum christi erant septem ꝓditiones malarum gentiū. s. septē demones q̄ sunt capitanei septē peccatoꝝ mortaliū. Primꝰ fuit popꝰ amoreoꝝ. quoꝝ capitaneus significabat leuiathan capitaneū superborum. Secundus gerasenoꝝ q̄ significabat mānonam capitaneū auaroꝝ. Tertius etheorum. asmodeum capitaneum luxuriosorum. Quartus pherasenoꝝ. beelzebub capitaneum inuidoꝝ. Quintus chananeorum: beelphegor capitaneum gulosorum. Sextus euenorum: baalberith capitaneum iracundorum. Septimus iebuseorum: astaroth capitaneum accidie

sortū. Modo videamus quis faciet pliuz pro populo christiano: maxime ꝓsiderata pompa demonis maxia intātū q nullus homo esset sufficiēs: nō deꝰ pater misit filiū suum di. pplo xpiano. Ecce ego mitto angelū meū. s. xpm qui debellabit istos capitaneos. Primo debellauit ⁊ vicit Icuiathan capitaneū supbie ꝑ tute humilitatis: qz nūq fuit aliquis humilior xpo. Scdo vicit māmonā ex pauptate vota lūtaria quā semp voluit seruare. Tertio vicit belzebub virtute charitatis ⁊ dilectionis: qz q̄quid fecit: fecit charitatiue. Quarto vicit asmodeū virtute puritatis ⁊ virginitatis. Quinto vicit beelphegor virtute abstinentie. Sexto vicit baalberith ꝑ tute patiētie. Septimo vicit astaroth virtute diligentie. Ecce ḡe deus pater dicit populo xpiano. Ecce ego mitto angelū ⁊c. Ideo nō opz nos multū pliari: ꝛ intrare campū bonevite ⁊ recipere arma scz humilitatem dimittēdo superbiam: ideo dixit xps. In mūdo pressurā habebitis: ꝛ cōfidite egovici mundū. Jo. xvj. ¶ Quantū ad tertiū intellectū. s. tropologicū seu moralē. thema est ꝟbum dei ad quēlibet nostrū dicentis. Ecce ego mitto ang. ⁊c. Determinatio est cōis oim scōꝝ ꝓcoriter dicentiū q̄ in celo nō crūt due ciuitates hoim ⁊ angelo: sed solū vna: qz oēs stabimus simul cū sanctis angelis in diuersis vicis siue plateis. i. ordinibus angelo: vt hꝰ Mat. xxij. ⁊ Luc. xx. Nota hystoriā de saduceis cū xpo disputantibus: de muliere septē viros habente. q̄bus rndit xps di. Erratis nescietes scripturas neq; virtutē dei. Cū em a mortuis resurrexerint nō nubēt neq; nubēt sed erunt sicut angeli dei in celis. Mar. xij. Lucas dicit. equales angelis erūt. Ex ista xpi rnsione ꝑz solutio duarū questionum antiquarū. Prima de peminentia: vtrū sancti angeli peminēt sanctis animab⁹: vel ecōuerso an sint equales. Secūda de residētia: vtrū angeli resideant ad dextrā xpi: ⁊ aie ad sinistrā: vel econuerso. Solutio ꝓme ꝑz cū dicit xps: equales angelis erūt. Solutio secūde dū dicit. erūt sicut angeli dei. Cū ḡ dicit deus. ecce mitto angelū ⁊c. ante faciē mentis humane: deꝰ ꝓponit angelū ꝓsiderandū vt hō se disponat iuxta ꝓditiones angeli ros. Quēadmodū bonus pictor ꝓponit coꝝ discipło pulchrū exēplar imaginis ad pingendū. Si ergo volumus cū sctis angelis habere societatē i celis: opz nos ꝓformari eoꝝ ꝓditionibus hic in terris q̄tutibus hic invia. ꝓpter hoc dicit nobis deꝰ. Ecce ego mitto angelū meū. scz tāq̄ exēplar ꝟtutū: vt ab eo recipias exēplum. De virtutibus ⁊ cōditionibus angeloꝝ. dicit dauid. ꝑ. ciij. Qui facis angelos tuos spūs: ⁊ ministros tuos ignē vrentē. Ubi patent tres ꝓditiones ꝟtutes angeloꝝ. prima est q̄ sunt spūs. ibi. Qui facis angelos tuos spūs. Scda q̄ sunt ministri. ibi. ⁊ ministros tuos. Tertia q̄ sunt ignis. ibi. ignē vrentē. In quo ostendit q̄ sancti angeli habēt puritatē se: qz spūs pietatē ad nos: qz ministros charitatem ad deum: qz ignem vrentem. ¶ Quantuz ad primū sancti angeli habent puritatē: qz spūs carnē ⁊ ossa nō habet Luce. xxiiij. Ideo tu luxuriose recipe exēplū ab angelo vt sis sibi similis in puritate depinge coꝝ tuū ad nō cogitandū nec ad desiderandū illā materiā luxurie ⁊ os ad nō loquendū ⁊ aures ad non audiendū: oculos ad nō respiciēdū: ⁊ etiā ad nō tangendū ⁊c. al's nunq̄ cris socius angeloꝝ. in celo: qz non intrabit in eā aliquid coinq̄natū aut abominatione faciēs Apoc. xxj. Scdo sancti angeli habēt ad nos pietatē: qz respiciūt nos ꝑ fenestras et q̄ vident nos in periculis ⁊ miserijs veniunt ad defendendū nos. Angeli em deputant ad hoim custodiam: vt dicit. s. Tho. i. ꝑte. q. cxiij. Et. i. scrip. dist. xj. q. i. ꝛ illud ꝑs. Angelis suis mādauit de te vt custodiāt. te in oibus vijs tuis. Cuius rō est: qr inter deū ⁊ hoies media est angelica natura: mō ꝑm legē divine ꝓuidētie ⁊ sapiētie: hoc est ordinatū vt inferiores ꝑ superiora ꝓpueant. Scōm em ordinem divine ꝓuidentie in rebus oib⁹ inuenitur q̄ mobilia ⁊ variabilia ꝑ immobilia ⁊ invariabilia mouent ⁊ regulant: sicut ola corpalia ꝑ substantias spirituales ⁊ imobiles: ⁊ corpa inferiora ꝑ superiora q̄ sunt invariabilia ꝑm sdam. Ez ⁊ nosipsi regulamur circa ꝓclusiones in quib⁹ diuersimode possum⁹ opinari per ꝓncipia que invariabiliter tenem⁹. Manifestū est aūt q̄ in rebus agēdis cognitio ⁊ affectus hois multipliter variari ⁊ deficere possunt a bono. Hoc igit fuit necessarium q̄ hoibus angeli ad custodiā deputarent̄ per quos regularētur ⁊ mouerētur ad bonū. Exequunt em angeli ad diuinā ꝓuidentiā circa salutē hoim adinuando ad deferendū in finē ⁊ liberando ab eis q̄ impediūt ꝓcessuz i finē. Et hec exēcutio diuine ꝓuidētie ꝑ angelos de hoibus vocat custodia angeloꝝ. Itē angelus hoiem custodiēs ꝑm quid hoiem cui custos deputat⁹ est derelinquere ꝛ: inq̄tum exponit tribulationibus: vel etiā in isto dei iudicio ab aliquo ꝑtō non retrahit: nunq̄ tñ ita derelinq̄t quin sit aliqs effectus custodie inq̄tū aliquod malum ꝓhibet et aliq̄ bonū ꝓmouet. Nec obstante q̄ damascen⁹ dicit q̄ angeli cū sint hic nobiscū nō sunt in celo: ergo videtur q̄ nos derelinquerēt. Qr̄vt dicit. s. Tho. i. ꝑ. q. cxiij. ar. vj. in solu. ad. iij. ⁊ si angelus custos interdū dereliquat hoiem loco: nō tñ derelinquit ꝟtum ad effectū custodie: qz etiā dū est in celo cognoscit ꝗd circa hoiem agat. Neq; indiget mota tē poris ad motum localē: sed statim potest adesse. Idē dicit sctūs Tho. ij. scp. vbi. ꝛ. ar. iiij. in solu. ad. v. vbi dicit q̄ q̄cunq; aliq̄s agēs imprimit forte ipressionē remanet illa impressio in patiēte per aliq̄s tēpus: etiā ad absentiā agētis. vt ꝑz in motibus violentis. Et ita dico inquit. s. Tho. q̄ ad vnā actionē angeli in homine pōt hō bonā dispositionē accipere q̄ manet in eo ad aliq̄s tēpus: vt ꝑz q̄n aliqs semel deuote orat ad plures dies remanet deuotio. Et ita angelus ꝗuis non semp ꝑs sit pōt tñ semp custodire ꝛ: ꝟtū effect⁹ ei⁹ manet post actionē. ꝑz ergo q̄ angeli scti hñt ad nos pietatē: quia respiciūt nos etiā dū sunt in celo empreo et loco distātes a nobis: ⁊ q̄n vident nos in periculis veniūt ad nos defendendū. Nonne oēs sunt administratorij spūs in ministeriū missi ꝓpter eos qui hereditatem capiūt salutis. Ad Heb. j. Ergo recipe exemplū ab angelo: depinge in corde tuo pietatē erga pauperes dādo vel mutuando vel vendendo sine vsura: nō pluris vēdēdo ꝙꝑ solutionis dilationē: nec minoris emēdo ꝙꝑ denarios patos ⁊c. Exerce teipsum ad pietatē. Nā corporalis exercitatio ad modicū vtilis est: pietas aūt ad oia vtilis est ꝓmissionē hꝰ vite q̄ nūc est ⁊ future. j. ad Ti. iij. Tertio sancti angeli hñt charitatē in deo: qz ignis vrens sunt in amore dei in fruitiōe Nota hystoriā Judicū. xiij. de parentib⁹ Sāsonis quib⁹ apparuit angelus qui cū offerrent deo sacrificiū angelus saltauit in flāmā dixit textꝰ. Cū ascēderet flāma altaris in celū: angelus dñi pariter in flāma ascēdit. Judi. xiij. Istud lapideū altare figurabat altare christianoꝝ qm̄ non dz dici missa nisi in altari lapideo vel super arā. Judei habebāt altaria de terra vel de lapidibus impolitis. In sacrificio aūt missę in quo conficitur corpus xpi de quo exit flāma ignis que inflāmat corda christianoꝝ in remissionem peccatorum sunt. Nota quid accidit Jerdo de fratre Bartholomeo Thome sancti nostri ordinis scz predicatoꝝ cui reuelauit angelꝰ q̄ oēs qui fuerūt in illa missa fuerūt absoluti a pena ⁊ culpa: ergo exēplo angeli qui ascendit in flāma debet quilibet nostrum ascendere in hoc sctō sacrificio per deuotā contēplationē. Jsto mō accendit in nobis ignis ille charitatis. de quo dicit xps. Ignē veni mittere in terrā: et ꝗd volo nisi vt accendatur. Lu. xij. Quātum ad quartuz intellectū scz anagogicū seu supernaturalē: tūc thema est verbū christi ad quālibet bonā animā ex hac vita transituram: ipsam consolando dicentis Ecce mitto angelū meum ⁊c. Magna assecuratio et consolatio est mercatoribus quādo habēt trāsire inter gētes armoꝝ et latronū si a capitaneo eoꝝ habēt salvum conductū ⁊ gaudagiū: sed maior securitas eis esset si paratari⁹ dñi precederet eos associādo per passus periculosos Sic quilibet nostrū in morte ḥz transire passus periculosos inter demones q̄ expectant animā in morte. Auctoritas David. Inhabitabunt et absconden⁹: et ipsi calcaneū meū obseruabūt. ꝑs. lv. Nota inhabitabūt: scz demones in hoc mundo et absondēt supple se: et ipsi calcaneum meū obseruabunt in finē que est vltima pars vite: sicut calcane⁹ vltima pars hominis. Sed si homo tenet bonā vitā asse curatur a deo qui mittit paratariū suum scz sanctū angelū qui precedit aiam ⁊ ipsam associat: ⁊ sic translit secure inter demones. Auctoritas. Ecce ego mitto angelū meum qui precedat te et custodiat in vita: et introducat in locū quem prepa

rauit:obfua cū ꝛ audiuocē eiº. Exo. xxiij. Nota. qui precedat te. scz egredientē de corpore: et custodiat in via .s.a turba de monū in aere caliginoso existentiū et introducat te in locū quē preparaui. scz in paradiso:vbi sunt portarij ſctūs Michael pro angelis: sanctus Petrus ꝓ hoibº Et angelus pulsat vicens. Attollite portas principes vestras. Ecce quare dicit Ecce ego mitto angelum meum.

¶ Dñica quarta aduentus dñi. Ser. j.

Go vox clamā/tis in deserto. Jo. j. Uerbū ꝓpositū est bti Joannis baptiste rñdēdo ad nuncios hierosolymitanos dicēs. Ego vox clamantis in deserto. Pro huiº verbi declaratione ꝛ materie predicāde introductione recipio duas breues ꝟsiones. Prima quare ſctā mater ecclia i hoc ſctō tpe ad nētus:in q̄ totū officiū debet esse de xpo facit tam magnā mētionē de btō Joāne baptista in euāgelio hodierno ꝛ etiaz in dñica preterita. Nūquid sufficerent beato Joāni duo festa que de ipo facit ecclesia scz natiuitatis et passionis. Pro cuiº respōsione inuenio in beato Joāne quatuor excellentias plusq̄ in alijs sanctis. Prima est natiuitas gratiosa: qz iaz erat sanctus anteq̄ natus. Secunda est passio dolorosa q̄ fuit decapitatus ex tripudio vnius puelle. Tertia est vita virtuosa: quia statim quando fuit quinq̄ annorum: dimisit mundū et intrauit heremū. Quarta est doctrina fructuosa. nūciādo et predicando aduentum messie. Ex his quatuor excellētijs deus exaltauit Joānem super omnes sanctos dicens. Inter natos mulierū non surrexit maior Joanne baptista. Matth. xj. Propter hoc sancta mater ecclesia quater in anno facit festum de beato Joāne. Primū de eius natiuitate. Secundum de passione. Tertiū de eius virtuosa vita vt in dñica preterita. Quartum de eius predicatione fructuosa: et de hoc legitur euangelium hodiernum. De nullo alio sancto fit festum quater in anno: nisi de beato Joanne baptista. De beato Petro apostolo facimꝰ tria festa. De btō Paulo duo: ſz de beato Joāne quatuor. Et de festo hodierno dicit ipsemet. Ego vox clamantis in deserto: scz ex efficacia predicationis ꝛ doctrine sue. patet prima questio. Secūda questio ꝛ subtilior est quare beatus Joānes volens suā doctrinā declarare dixit se vocem dicens. Ego vox clamantis ꝛc. Nūquid dixisset melius. ego habeo vocē Responsio ꝙ beatus Joānes dixit se esse vocem duplici ratione. ¶ Prima demonstrando suū officiū excellēter. quantū ad primā rationē. Officiū propriū vocis est manifestare ꝛ ostendere propositum cordis siue mentis conceptionē. phs. Uoces sunt signa earūq̄ sunt in anima passionum. primo perihermenias. Propriē loquendo magna est differentia inter verbum ꝛ vocem: licet vulgariter sumat pro eodē: quia verbū est conceptio mētis antecēs oze exprimatur: sed voces sunt que proferunt. Ideo dicit logica. Uox est sonus ab ore aialis platus: propriē loquendo christº est verbū eternū: qz erat abscōditum in mente diuina. Joā. j. In principio erat verbū: et verbū erat apud deū, et deus erat verbū ꝛc. scz absconditum ꝛ secretū. Sed deus pater misit vocem scz Joannem baptistam vt manifestaret et ostenderet verbū diuinū sicut fecit quādo dixit. Ecce agnus dei ꝛc. Ecce Joannes dicit se esse vocē ad ostendendū differentiam inter verbū et vocem temporalem ipsam demonstrādo. Quātum ad secundam rationē. Exercitū predicatoris est: qz omnia eius mēbra et potentie debēt predicare. Nō solum os predicatoris debet predicare: ſz etiā vita mores et fama. Itē intellectus studēdo memoria contēplando: cogitando: gestus: et continenter siue composite faciēdo. Ita bonus predicator totus debet esse vox. Dicamꝰ logici ꝙ vox est homogeneū: qz quelibet pars vocis est vox. Sic ola que sunt diligentis predicatoris debent esse vox. Unde ronymus. Omnia sacerdotis debēt esse vocalia. propter hoc beatus Joannes respondēdo nunciꝰ sibi missis dixit. Ego vox. q. d. quicquid est in me totū est vox: quia totum predicat. patet thema. De ista voce ego inueni vnam mirabilē prophetiam Dauid: q̄ allegorice prophetando de beato Joanne dixit. Uox domini super aquas deus maiestatis: intonuit dñs super aquas multas. Uox domini in virtute: vox dñi in magnificētia. Uox dñi confringentis cedros: et confringet dñs cedros libani. Uox dñi intercidētis flammā ignis: vox dñi concutientis desertum ꝛ cōmouebit dñs desertū cades. Uox domini preparantis cernos ꝛ revelabit cōdensa: ꝛ in templo eius omes dicent gloriā. Ubi ioannes septies dicitur vox: propter septē doctrinas quas beatus ioānes predicabat.

Prima erat doctrina baptismalis.
Secūda erat doctrina penitentialis.
Tertia erat doctrina magistralis.
Quarta erat doctrina increpatiua.
Quinta erat doctrina correctiua.
Sexta erat doctrina reprehensiua.
Septima erat doctrina instructiua.

¶ Dico primo ꝙ prima doctrina beati Ioānis erat baptismalis. Dicunt omnes euangeliste ꝙ quando beatus ioannes exiuit de deserto in quo steterat. xxv. annis. vt dicit hugo in maxima penitētia. Et quando etatis erat. xxx. annoruz exiuit de deserto. in cuius exitu incepit predicare circa regionem iordanis baptismū penitentie. Lu. iij. Uenit in oēm regionem predicans baptismū penitentie in remissionē peccatoꝝ dicens. Medius vestrum stetit quem vos nescitis. Joā. j. Sed ego ostēdam ipsum vobis: ideo recipiatis eius doctrinā dicebant sibi gentes. Et quid debemus facere vt ipm possimus digne recipere. Respondebat eis ꝙ reciperēt signū baptismi in aqua: qui baptizabat eos sub tali forma. Ego te baptizo in nomine venturi. Ille baptismus ioannis erat signum xpi. sicut crux datur in cruciata in signū. Et ista predicatiōe doctrine baptismalis beatus ioānes dicit vox domini super aquas. s. ioānis. glo. vnū baptismū ꝓdicabat ꝛ aliū dabat: qz baptismum aque dabat ei baptismū gre ꝓdicabat in remissionē pctō. De hoc auctoritas. Ego baptizo vos in aqua. qui aūt post me veturus est fortior me est: cuiº nō sum dignus calciamenta portare ipe vos baptizabit in spūsancto ꝛ igni. Matth. iij. Nota igni ablatiui casus ꝑm grāmaticā antiquā: sed quare dicit igni. Nota errorē illoꝝ q̄ dicunt ꝙ aliq̄ baptizātur igne. Sz dicitur igni duplici ratione. Prima in primitiua ecclia in baptismo descendebat spūssanctus visibiliter in forma ignis. et ista expositio est cōio: ad ostēdendū ꝙ spūssanctº erat datus: ꝛ ostēdebat se exteriº signo ignis visibiliter. Scōa ratio: qz sicut mundus debuit mundari et purificari ꝙ aquā scz tpe noe: qz gentes erāt nimis calide per luxuriā: ideo venit aqua diluuij. sic purgabitur per ignē in fine mūdi, ꝓpter frigiditatem charitatis. Mat. xxiij. Quoniā abūdabit iniquitas: refrigescet charitas multorum. Hanc rationē facit sanctus Tho. de aquino ordinis predicatorū in quarto sententiarū. Sic etiā deus ordinauit duo diluuia ad purificādum alias scz diluuiū aque baptismalis ad refrigerandū fomitē culpe originalis. Secundo diluuium ignis purgatorialis: qz post baptismū refrigeramur et efficimur negligentes et maculamur pctis: iō deº ordinauit fontem purgatorij vbi aia baptizatur ab angelo bono. vt determinat sanctus Tho. qz diabolus iaz victus est per illū qui ducitur ad purgatoriū. ideo victus nō debet incarcerare victorē. Hic baptismº est durus ꝛ terribilis. De quo pōt dicere aia que illic dz baptizari. Baptismo autē habeo baptizari ꝛ quō coartor. Luce. xij. Ecce quare dicitur vox domini sup aquas. Et qz tunc ioannes baptizauit xpm: ideo subdit deus maiestatis intonuit: dñs sup aquas multas. Secunda doctrina quam beatº ioānes predicauit erat doctrina penitētialis. Mat. iij. In diebus illis venit ioannes baptista predicās in deserto iudee: ꝛ dicēs. Penitētiā agite: appropinquabit enī regnū celoruz. Postq̄ baptizauerat eos dabat eis penitentiā dicens. Ex quo recepistis baptismū meū in signum: ideo ne peccata impediant vos ad cognoscendū ꝛ recipiendū regem messiā. faciatis penitentiā. Dicit beatus Mat. iij. ꝙ confitebantur peccata sua generaliter dicēdo. Ego sui superbus: vanus: pomposus ꝛc. Et beatus ioannes dabat eis penitētiā humilis orationis. Luce. xj. Joannes docebat suos discipulos orare. Alius confitebatur generaliter dicendo pater ego fui auarus: vsurarius ꝛc. cui ioānes dabat penitētiā restitutionis: ne pulnis auaricie clauderet sibi oculos ne xm̄ agnosceret. Alius veniebat ꝛ dicebat. Pr̄ ego fuz luxuriosus ꝛc. cui dabat pniam abstinē-

tie ieiuniorū ⁊ afflictionē. Mar.ij. Discipuli ioannis ieiunabāt. Idē de alijs peccatis. Ecce qūo ioannes p̄dicabat doctrinā penitētialē. ideo dr. Vox dñi in virtute. scz pniam indicendo. Nota vox domini in virtute nō dicit in sacramento. No. quō sancti doctores in theologia distinguūt de duplici pnia. scz de pnia sacramentali. ⁊ de penitētia virtuali. penitētia sacramētalis est qñ homo confitetur peccata sua ⁊ absoluitur. talis penitētia dicitur sacramentū. penitētie sacramētū hz partes tres q̄ sunt contritio: cōfessio ⁊ satisfactio. penitētia aūt virtualis non hz partes sicut nec alia sacramenta vt dicit san. tho. iij. par. q. xcj. ca. iij. dist. xvj. q. j. arti. j. q. j. ⁊ ij. Et quando ioannes p̄dicabat nondū erat ordinatuz hoc sacramētū nec potestas remittendi pctā erat hominib⁹ cōcessa. ideo ioānes non dicitur vox dñi in sacramēto. Alia est penitentia virtualis volūtaria: et virtuosa q̄ non est sacramentuz: vt ieiunare: peregrinari: disciplinare se: ⁊ hmōi. Et de ista dr vox dñi in virtute ⁊c. q̄ beatus ioannes iniungebat penitentiā nō sacramentalē hz virtualē: ⁊ concordat dauid dicēs alibi. Ecce dabit voci sue scz bō ioānī voce ꝑtutis: nō dicit sacramēti. ps. lxvij. Nota vt dicit sanc. tho. iij. par. q. lxxxv. iiij. distin. xiiij. q. j. ar. j. q̄ pnia vt est dolor voluntatis cuz electione recta est virtus vel actus virtutis: nō autē vt est passio. Et est penitentia virtus spālis: q̄ hz materiaz generalē sub ratione spāli pro obiecto. s. oia peccata vt emēdabilia per actum hois vt dicit sanct⁹ tho. iij. parte. q. lxxxv. ar. ij. Et est virtus moralis non theologalis et est pars iusticie. Tertia doctrina erat magistralis: q̄ sicut bon⁹ magister diuersis pueris dat diuersas lectiones: sic beatus ioānes diuersis cōditionibus hoim dabat diuersas doctrinas. Dicit Beatus Lucas. iij. c. q̄ veniebāt ad eū diuerse cōditiones gētiū interrogātes ipsum ⁊ dicentes. Magister qd faciemus. Verbi gratia. primo venerūt diuites dicendo magr qd debem⁹ facere uos ⁊ Rñdit. Qui hz duas tunicas det vnā non habenti. Et q̄ hz escas similiter faciat. Lu. iij. duc tunice sunt: vna necessitatis: scōa superfluitatis: que corrūpitur ⁊ pauperes moriūtur frigore. Quot sunt mulieres paupes q̄ ꝑpter defectū mate-
rialis nō possunt ire ad missas: ⁊ vos dimittentes vestes superfluas ⁊c. Idem dicit ⁊c. Deinde venerūt publicani dicentes ei. Quid faciem⁹ magister. Dicit hic glo. q̄ sumitur hic publican⁹ ꝑ illo q̄ hz officium publicū: qz vel est ballitus vel iusticiarius vel iuratus ⁊c. Quibus ioannes rndit. Nihil amplius q̄ cōstitutum est vobis faciatis. Si erant rectores docebat. Quid tenemini facere recordamini de iuramēto q̄ fecistis qñ recepistis officiū. scz q̄ facietis iusticiā ⁊ corrigetis populū ⁊ peccata notoria: ⁊ respiciatis in oibus vtilitatē cōmunitatis. ideo ita faciatis: als cauetis ⁊c. Tertio venerunt ad eum milites ⁊ scutiferi dicentes: quid faciem⁹ ⁊ nos. Et ait illis. Neminē cōcutiatis nec calūniā faciatis ⁊ contenti estote stipēdijs vestris. Ecce regula ⁊ doctrina militū. Nota neminē cōcutiatis. Dicōtra illos q̄ iratim trahūt ⁊ habēt dasiue gladiū in manu ad percutiēdū pacifices ⁊ mūeros qui nō ꝑnt se defendere. Itē neq; calūniaz faciatis subditis vestris ab eis exigēdo pecunias ⁊ bona eorum diuersimode: ⁊ decipiunt cōformes vicedo q̄ sunt gratiosi in exigēdo cū tū indebāt eos in castro vt in ecclia quousq; deruerint ⁊ tenētur restituere. Itē contenti estote stipēdijs vestris de salario: de reditibus quos recipitis ꝓ defensione populi. Nolite facere superfluitates nec vanitatem: sed computate quid habetis ⁊ quantum potestis expēdere: ⁊ de bonis vestris dctis ꝓ alia vestra quartam vel ad min⁹ q̄ntā partē amore dei. Nūquid totum dabitis ad latrinas ⁊ iumentis ⁊ scutiferis ribaldis ⁊c. Ecce quare dicit. Vox dñi in magnificētia scz tribuēdi cōsilia ⁊ modum viuēdi vnicuiq;. Magnificētia opus eius scz beati ioānis: ⁊ iusticia eius manet in seculum seculi. ps. cx.

Quarta doctrina erat increpatiua: reprehēdendo vitia ⁊ pctā dicēdo. Progenies viperarū qs demōstrabit vobis fugere a ventura ira. Facite ergo fructum dignū penitētie. Mat. iij. Nota ꝑgenies viperarū. dicit hic glo. q̄ vipere trahunt venenuz ab vtero matris ⁊ a natura hñt venenū. Talis est cōditio iudeoruz: ideo ioannes vocauit eos genimina viperarū vi. Genimina viperarū qs demōstrabit vobis fugere a ventura ira. quasi dicat nullus. Facite ergo fructū dignū penitentie. s. vt iuxta qualitatem ⁊ quantitatē pctoꝝ faciatis penitētiā. Nota qūo tunc iudei decipiebant sicut modo decipiunt multi xpiani di. xj. unqđ de⁹ ꝑmittit abrae ⁊ semini eius bñdictionē. Scīs. Sed hoc dicebat de⁹ ꝑpter messiaz filiū abrae fm carnē. ī dixit xp̄s iudeis Si filij abrae estis opa abrae facite Jo. viij. In hac cecitate ⁊ errore sunt multi xpiani maleuite qui nullā penitentiaz faciūt de peccatis: ⁊ qñ de hoc reprehendunt rndent. Qui crediderit ⁊ baptizatus fuerit saluus erit. Marc. vlti. Multis cognoscere istā stultitiā. Nota de dño facienteq̄ uiuiū nuptiaꝝ qui ꝑ totā terraz fecit preconizari. Quicunq; mihi fidelis fuerit ⁊ manus mūdas habuerit: mecuz pugnandebit. Die historiā de rustico ⁊c. idē de dño ⁊ rege nr̄o Jesu xp̄o: ex cuiꝰ ꝑte est preconizatum. Qui crediderit ⁊c. In morte antē homo vadit ad cōiugium: si tūc homo credit ⁊ hz manus mūdas bñ stat: als restat furca inferni: qm̄ ista verba. qui crediderit ⁊ baptizat⁹ fuerit: non sunt preteriti tpis: sed futuri cōiunctiui Tu credidisti ⁊ purificatus fuisti in baptismo: sed extūc sordidat⁹ fuisti ⁊c. necessarium est ergo q̄ qñ homo vadit ad cōiugium credat ⁊ manus mūdas habeat Ideo dicebat Esa. Lauamini mūdi este. Esa. j. Deponatis ergo istā vanā confidentiam. Ex ista doctrina increpatiua beatus ioannes dr vox dñi cōfringentis cedros. id est superbos. Quinta doctrina erat correctiua in corrigendo ⁊ refrenādo inuidiā discipuloꝝ suoruz. Discipuli autem ioannis zelantes ꝑ magistro suo ioanne inuidebant xp̄o: qz qñ xp̄s incepit predicare ⁊ baptizare trahebat ad se populū ⁊ dimittebat ioannē: nec miruz. De hoc discipuli ioannis dixerunt Rabbi qui erat tecum trans iordanem: cui te testimoniū perhibuisti. Ecce hic baptizat et oēs veniunt ad eum. Joannis. iij. Ecce flamma ignis inuidie quam Joannes intercidit per doctrinam suam coercendo. In hoc gaudiū meū impletum est. Illū oportet crescere: me aūt minui. qui desursuz venit sup oēs est. Joan. iij. Ex hoc beatus ioannes dr vox domini intercidentis flammam ignis. O ⁊ qūo hec vox esset inter nos necessaria vt intercideret flammā ignis inuidie que nimis ardet in mūdo non solū de inuidia bonoꝝ temporaliū: sed etiā de quadam inuidia que est peccatū ℈ spiritūsanctuz scz inuidentia fraterne gre. ꝑdigra. Et alicꝰ religiosus vult seruare regulā ⁊c. statim alij inuidētes murmurāt ⁊ ipsum impugnāt vocātes ipsum hypocritā singularē ⁊c. ⁊ sic flāma ignis inuidie accēdit. Secus si est ribaldus: imo cōmēdatur di. O qūo est gratus talis frater ⁊c. Itē si habet aliquā gratiaz deuotionis vel predicationis vel huiusmodi. Idem de clericis laicis ⁊ mulieribus. Nota ad hoc planctū ꝑphete. Ad te dñe clamabo qz ignis comedit speciosa deserti: ⁊ flamma succidit oia ligna regionis. Joheł. j. Nota q̄ desertū significat religionē ꝑpter asperitatē vite in qua religiosi debent vniuere: hz ignis inuidie totum comedit. Ligna regionis sunt seculares quos iā flāma inuidie succēdit. Sexta doctrina erat rēphensiua reprehendēdo ⁊ arguendo regē herodē ꝓcubinariū qui habebat vxorē: sed qz non erat ita alba nec pulchra nec ornata ⁊ cōpositavt ipe vellet: tū erat filia regis: qua despecta herodes durit cōcubinam hoc videns ioannes venit ad ipm rephendendū di. Herodes nō licet tibi habere vxorem fratris. Mat. xiiij. ⁊ Marc. vj. Ex hoc btūs ioannes vox dñi cōcutientis desertū. Moraliter: vtinā multe dom⁹ huiꝰ ciuitatis nō sint desertum herodis ꝑ luxuriā despiciendo vxores ⁊ recipiendo ꝓcubinas Sed hoc desertum commouebitur nō a ioanne: sed a christo iusto iudice in die iudicij: ideo subdit. Et commouebit dñs desertum cades. i. mutati. s. luxuriosi qui mutat se cum alia muliere. Septima doctrina est instructiua sicut bonus pater quando nescit vel non potest instruere filios nutrit eos ad magistrū vt instruantur ab eo. Sic fecit beatus ioannes de discipulis quos instruere non poterat vt crederent in verum messiam. iesum xp̄m ꝑpter hoc quando fuit captus ⁊ propinquus morti misit ipsos ad christuz tāq̄ ad magistrum vt instruerentur ab eo de veritate. Mat. xj. Cuz audisset ioānes in vinculis opa xp̄i mittens duos de discipulis suis: ait illi. Tu es qui venturus

es an alīū expectamus ꝛc. Et hoc beat⁹ ioānes dicit vox dñi ꝓparantis ceruos. Nota q̄ boni xp̄iani dicunt cerui ꝓpter magnū saltū quē faciūt de terra ad celū Jdeo dauid in ꝑsona xp̄i dicit. Qui fecit pedes meos tanq̄ ceruoꝝ sup excelsa ituatuēs me. ꝑ. xvij. Pedes q̄b⁹ saltamus ad paradisum: sunt ꝥa credētia et obediētia. Pes dexter ēꝥa credētia. Sinister ꝥo obedientia. Sed aliqui errant saltādo q̄ credūt ascendere in celū ꝛ descendūt in infernū: q̄ habēt pedē dextrū fractū vel similtrum vel vtrūq; vtriusq; ꝛ agareni q̄ vtrūq; pedē habēt fractū: q̄ nec ꝫnt fidē nec bonā vitā. Pedē dextrū habet fractuz illi qui dubitāt in fide: ꝛ nō possunt saltare in celū. Sinistruz illi qui habent verā credentiā sed non habent obedientiā nec bonā vitā. Discipuli anteꝫ ioannis solo pede dextro claudicabant: quia non credebāt: sed non sinistro: q̄ bene viuebāt. Jdeo ioannes misit eos ad xp̄m vt ipsos curaret. Quibus curatis dixit xp̄s. Claudicabāt ꝛc. sequitur. Postēꝫ dixit vox dñi ꝓparantis ceruos ꝛ reuelabit cōdensa. ſ. Jesus xp̄s exci⁹ miraculis q̄ fecit que viderūt discipuli ioānis ꝛ in templo eius oēs dicēt gloria. Ecce quare beatus ioānes dixit nūcys. Ego vox clamantis in deserto ꝛc.

¶ De eadem dñica. Sermo secundus.

Irigite viā domini

Joan. j. Preparare seu dirigere debemus viā dño iesu xp̄o in breui vēturo in ciuitatē huius mundi ne habeat deuiare ꝛ ire in circuitu. Dicit hic Greg. q̄ via dñi qua venit ad nos ꝛ nos vadimus ad eum est bona sancta ꝛ virtuosa vita. Ad hoc declaranduz habeo duas rationes. Prima est quia cōiter quando quis ꝓtinuat aliquā viam dicit istavia est talis. Et ꝛz hoc sit clarum tamē auctoritas. Omnis via viri recta sibi videt. Prouer. xxj. Scōa rō q̄ via que ducit ad talē villam dicit via illius ville: ꝛz illa villa nunq̄ transeat p illam. Auctoritas. Job loquens de mala persona dī. Maledicta sit pars ei⁹ in terra: nec ambulet p viā vinearum. Job xxiij. nō q̄ vineē vadāt: sed q̄ per illam viā homo vadit ad vineas. Et ista est intentio beati Greg. ſ. q̄ via dñi qua venit ad nos p gratiā ꝛ nos vadimus ad eum per gloriam: est bona vita sancta ꝛ ꝥtuosa: intrīsi q̄ si infidelis teneret bonam vitā cauēdo a ſupbia: auaricia: luxuria ꝛc. anteq̄ moreretur deus veniret ad eum per gratiam ipsum illuminando de veritate. Hic patet rñsio ad questionem illorū quare dānabit infidelis: q̄ nō cognoscit xp̄m ꝛc. q̄ peccata eius impedīūt no ipsum agnoscat: q̄ si teneret bonā vitam deus veniret ad eū: ꝛ to magis ad xp̄ianū. Auctoritas xp̄i. Si quis diligit me. ſ. naturali amore: q̄ tunc nō loquebat xp̄s de amore charitatis: diligēt a patre meo ꝛ ego diligā eū: ꝛ manifestabo ei meipm. Joan. xiiij. Jdeo dcyia bone vite ꝥtus se dicit Ela. Hec est via dñi ambulate in ea ꝛ non declinetis ad dexteram neq̄ ad sinistram. Ysaie. xxx. de ista via dicit thema, ꝓpositū dirigite viā dñi. ſ. q̄ bonā vitā ꝛ ꝥtuosam. Nota q̄ quatuor ꝥtutes dirigit via dñi. ſ. bona vita: quarum tres sunt theologales ꝛ quarta est moralis.

Prima est fides coadiuta.
Secunda spes celestialis.
Tertia charitas integralis.
Quarta obediētia generalis.

¶ Per istas quatuor ꝥtutes dirigit via dñi. ideo dicit thema. Dirigite viā dñi. Dico primo q̄ prima ꝥtus directiua vie dñi est fides coadiuta. ſ. hſe in corde fidē verā. ſ. illā quā xp̄s dicit reuelauit et ꝓdicauit: ꝛ nō regere se in his q̄ fidei sunt p rōes naturales nec p argumēta. Nota ad hoc ſilitudinē de hortulano ſulcāte hortū q̄ chordā tensam ab vno capite ad aliud. Sic recte facit xp̄s in horto huius mūdi in quo quilibet nostrū tenēt facere ſulcū siue canale rectū de bona ꝛ sancta ꝛ virtuosa vita. Caules seminādi sunt ꝛ opa bona ꝛ meritoria. Nec. ſcz fides catholica erit vobis directa via: ita vt stulti nō errent p eā. Ysa. xxxv. Stultus ſumit hic p ignorātia. sicut Luc. xxiij. O stulti ꝛ tardi corde ad credendū. In hoc errauit arrian⁹ q̄ sine chorda voluit facere ſulcum: q̄n dixit mundū fuisse ab eterno sine ꝓncipio ꝛ sine fine. Plus fuit modo vna vetula de his q̄ fidei sunt q̄n fuerunt oēs antiqui philosophi: ratio ꝓpter chordā fidei. Scōa declaratio e ꝛ scriptoribus qui regulāt p lineā rectam ꝛc. ꝛ sic scribūt recte. Sic cogitare q̄ via

nostra est vt liber in quo scribenda sunt omnia bona que facimus. Et ne errem⁹ xp̄s regulauit. xij. lineis. i. xij. articulis fidei: qui continentur in credo in deū. Jō iuxta illas regulas regulemus nos: alsnūq̄ anima nostra est recta. Auctoritas. Ecce qui incredul⁹ est nō erit recta anima eius in semetipso. Justus autem in sua fide viuet. Abachuc. ij. Justus. i. rectus qui regulat suā vitā iuxta regulam a deo sibi datā. Patet ergo q̄ virt⁹ fidei est directiua vite nostre. Scōa virtus directiua vite nr̄e est spes celestialis: quādo homo nō sperat nec ꝓsidit in diuitijs huius mūdi q̄ faciliter possunt amitti et pdi: nec in dño nec in persona nec in genere nec in scientia nec in fortitudine vel pulchritudine: q̄ oia ista sunt vana ꝛ trā sitoria: sed totam spem ponit in dño qui non pōt deficere in gaudijs ꝛ thesauris honorib⁹ diuitijs ꝛ delitijs padisi: talis dirigit viā suā. Not. ad hoc miraculū de religioso cogitante verbū thēatis dirigite viā ꝛc. Quā mētaliter fuit sibi visum q̄ erat in quodā terribili deserto vbi a lōge vidit ciuitatē terribilē ꝛ videbat sibi q̄ a deserto vbi ipse erat vsq̄ ad ciuitatē esset fluuius ignis terribilis ꝛ pfundissimus vbi vidit pontem strictissimum: i cuius trāsitu omnes qui aspiciebāt ad dexterā vel sinistram in flumen ignis cadebant ꝛ solū illi trāsibāt qui recte aspiciebant ad terminū. Et audiuit vocē dicentem sibi per hunc pontē te oportet transire. Hic patet quō via nostra est dirigēda. Desertum illud significat istū mūdū rarū ꝛ nō hominū: sic iste mūdus. Deus a principio fecit tres habitationes. ſ. celo pro angelis: paradisum terrestrē pro hoibus: ꝛ istū mūdū ꝓ bestijs. Sed ꝓpter peccatum ade fuimus electi de loco nro et vt erules sumus in deserto huius mūdi in loco bestiarū. De quo dicit Dauid In terra deserta inuia ꝛ inaq̄sa. ꝑs. lxij. Ciuitas mirabilis est paradisus in qua nullus est defectus nec miseria: null⁹ infirmatur: nec senescit: nec moritur. De ista ciuitate dicit danid. Gloriosa dicta sunt de te ciuitas dei. flumen ignis ꝓfundissimū et terribile est infern⁹. de quo dicit Daniel. Fluuius igneus rapidusq̄ egrediebat a facie dei. Dañ. vij. A facie dei: id est a sapiētia dei: q̄ dñs sapiēs simul ordinat palatiū ꝓ se ꝛ carcerē ꝓ criminosis. Pons lōgus ꝛ strictus est vita bona et virtuosa. Longus quia tot dietas habz quot dieb⁹ viuit homo. Strictus. Mat. vij. Angusta est porta ꝛ arta via q̄ ducit ad vitā: ꝛ pauci sunt qui inueniunt eā. Porta bone vite est cōtritio de peccatis: vel confessio: vel restitutio: q̄ angusta est. Jdeo dicit q̄ pauci sunt qui inueniūt eā. Casus respiciētiū ad dexterā est spes de ꝓsperis ꝛ ad sinistrā desperatio de aduersis. Dauid. Cadent a latere tuo mille, et decē milia a dextris tuis. ꝑs. xc. Aspectus aūt directus ad terminū est spes in deū secura. Jdeo dicit scriptura sancta. Jn his omnibus deprecare altissimū vt dirigat in veritate viā tuā. Eccl. xxxvij. Tertia virtus directiua vite nostre est charitas integralis: que est amor dei supremus: ꝛ amor primi ordinatus. Amor dei in hoie dz esse sicut oleū in lampade q̄s semp natat sup aquā. Sic amor dei i corde dz natare super oēs alios amores Talis charitas integra est directiua vite nostre iuxta siltudinē edificatorū domorum qui dirigunt parietes duplici regula superius cū chorda: inferi⁹ cū plumbo. Ecce duplex dilectio integre charitatis. ſ. dei ꝛ primi. Hac duplici regula dirigenda est vita nostra. Auctoritas. Hoc mādatū habem⁹ a deo vt qui diligit deū diligat ꝛ fratrē snū. j. Jo. iij. Jdeo dicitur Cañ. j. Memores vberuz tuoꝝ recti diligūt te. Duo vbera sunt duo precepta charitatis. ſ. dei ꝛ primi. Dextrū dat lac vite cōtēplatiue: sinistrū vite actiue. Contra quēlibet non habentē charitatis regulā vī Act. viij. Cor tuū non est rectum coram deo in felle amaritudinis et obligatione iniquitatis video te esse inquit Petrus ad Simonem magum volentez emere spm̄sanctum. Quarta virtus directiua vite nostre est obediētia generalis q̄n homo se regit in faciēdis ꝑm dīuinas ordinationes ꝛ non ꝑm suas inclinationes ꝛ ꝑm diuina ꝓcepta ꝛ non iuxta sua sentimenta: talis obediētia q̄nalis dirigit vitam. Sicut dicunt geometrici q̄ rectum est cuius medium non deuiat ab extremis. Extremum et principium vite nostre est xp̄s. Joā. viij. Tu quis es. Rñdit eis iesus. Principium qui et loquor

vobis. Ego sum alpha ⁊ o. principiuz et finis. Apoc. j. Medium est vita nostra q̄ dr recta q̄n nō deuiat ab extremis. scz a principio ⁊ fine: nec p elevationē nec depressionē: sut sinistrationē. Tūc mediuz dicit esse rectū q̄n vita nostra recte tēdit ad finē. s. a principio ad finez. s. a deo ad deum. Contra hmōi quatuor diuisiones p̄dictas sunt diuersa precepta: quorum obedientia generalis tenet viatorem recte in via huius vite. Ideo dicit sacra scriptura. Audi fili mi ⁊ esto sapiens et dirige in via animū tuū. Prouerb. xxiij. Ecce quare dicit thema. Dirigite viam domini ⁊c.

¶ De eadē dñica. Sermo tertius.

DArate viam domini. Matth. iij. Sermo noster erit qualiter nos debemus preparare ad recipiendum dominum nostrū iesum xp̄m qui iuxta representationem sancte mr̄is ecclesie debet nasci post cras: ⁊ intrare ciuitatem huius mundi. Ideo vt inueniat nos bene ordinatos volo vobis ostendere qualiter nos debem⁹ p̄parare: sed primo saluet̄ virgo maria ⁊c. Quando aliqs rex vel magnus princeps dz intrare nouiter aliquā ciuitatē instū est ⁊ dignū vt vasalli parent sibi viā: ne sint tibi lapides: spine ⁊c. hoc dictat rō ⁊ etiam consuetudo: q̄ ergo rex noster impator ⁊ princeps dñs noster naturalis iesus christ⁹ dz nouiter intrare ciuitatē hui⁹ mundi ideo a nobis preparāda: est sibi via per quā dz transire: ideo ppōsui vobis thema di. Parate viā dñi. Diceret aliquis frater magnā rōnē dicitis: q̄ via est sibi p̄paranda: sed ostēdatis nobis modum quō est parāda. Dic q̄ hoc ostendit nobis beatus Lucas in euangelio hodierno. ⁊ Esa. xl. c. dicentes: parate viam dñi rectas facite semitas eius: oīs vallis implebitur: ⁊ oīs mons ⁊ collis humiliabit et erūt prava in directa: ⁊ aspera in vias planas: ibi ponunt quinq; clausule mistice exponende. Prima est parate viam dñi: rectas facite semitas eius. Nota differentiā inter semitā ⁊ viā q̄ via est carrucarū ⁊ curruum sine via ampla p quā vadunt animalia: scz semita est methodꝰ qua itur expeditius ⁊ citius. Sic etiā spiritualiter via dñi cōis ⁊ generalis p quā xp̄s venit ad nos p gratiā: ⁊ nos vadimꝰ ad cū p gloriaz: est cōis obseruatio. s. p̄ceptorū necessaria ad salutē per illā p̄s transire non solū homines scientifici: sed etiā bestie. i. ignorātes persone. Semite sunt obseruantie et perfectiones euāgeliorum ad quas homo nō tenet̄ nisi prōtū se obligauerit ad eas voluntarie. Verbi grā. Non assumere nomē dei in vanū nec enormiter iurare. Istā est via cōmunis: q̄ oēs tenemur ad hoc: nec pro toto mundo saluando dz hō falsē iurare: sed deū laudare: orare officiando: celebrando: p̄dicando ⁊c. totū hoc est semita quia nō oēs tenent̄ ad hoc ꝑ solum illi qui se obligauerunt ad hoc per votū. Itē abstinere ab oi tpe seruili in diebus festiuis audire missam ⁊ sermonē est via generalis: q̄ oēs tenentur ad hoc: sed qualibet die audire officiū diuinū. s. missam ⁊ sermonē: semita est q̄ citius ducit ad terminū paradisi. Itē honorare parentes via est generalis q̄ quilibet tenet̄ ad hoc: ꝑ recipere patrem sanctū spūalē ⁊ obligare se illi ad obediendū ꝓpter deū semita est. Itē non recipere dictā de iniurijs via est generalis: sed loqui cum ipsis et salutare ⁊ benefacere eis est semita. Itē nō facere luxuriā via generalis est: ꝑ vivere caste ⁊ nubere ꝓpter deū semita e. Itē nō furari aliquo mō via est cōis sed oia dimittere ꝓpter deum ⁊ non habere ꝓprium semita est. Itē nō diffamare aliquē est via generalis: sed ꝓpter deū seruare silentiū semita est. Itē cōfiteri ⁊ cōtegere semel in anno est via generalis: sed sepe est semita ⁊c. Patet ꝑ differētia inter semitā ⁊ viā spūalit. Ideo danid. Viam tuam do. domō. mi. ⁊ semi. tu. edo. me. psalmo. xxiij. Dz ergo cū dr. Parate viā dñi. ⁊ loquēs de semitis non dicit parate: sed rectas facite semitas eius. Ratio: q̄ ꝑ ceptū nat ꝑcepta ad salutionē necessaria cōtinet occasionē vane glorie non dz sed illi qui non solū seruant precepta dei: ꝑ etiā consilia euangelica occasionē habēt vane glorie dicendo intra se. O dicet modo q̄ ego sum vna persona sancta. ꝓpter hoc dicit rectas facite semitas eius. Via ergo dñi est parāda ad penitētiale correctionē. Semite aūt sunt rectificande ꝑ rectam intentionē. Sed̄a omnis vallis implebit. Ja scitis q̄ si in via p quā res dr transire sunt aliqua fosse implenda. Sic

spūaliter fundū sive valles signant personas luxuriosas. Ratio: q̄ sicut ad valles descendit aq̄ ⁊ imūdicie: sic ad personas luxuriosas q̄ non curant de superbis delectationib⁹: sed de infimis desecdūt aque corruptionū ⁊ imūdiciaz ⁊ pollutionū ⁊ abominationū. ideo implende interius in ala sunt timorosis cogitationibus: ⁊ exterius operosis occupationibus ⁊ operib⁹ fctis: q̄ nulla res facit persona ita luxuriosam sicut ociositas. q̄ corpus nr̄m est de terra. ⁊ ideo sicut terra inculta facit herbas malas spinas et tribulos in quib⁹ absconduntꝰ bestie venenose: ita de terra nostri corporis inculta et ociosa q̄ germinat spinas tentationū ⁊ malaz cogitationū. Jō dicit Hiero. Semper aliquid boni facito: vt te diabolus inueniat occupatū. Ideo sunt in mūdo tot mali religiosi: clerici: monniales et laici: quia non habent laborare habent suas redditus ⁊ strāt ociosi visitātes mulieres: monasteria monialiū ⁊c. Ideo facto officio diuino hō dz se occupare studendo: legendo vel scribēdo ⁊ hmōi: ꝓpter hoc beat⁹ Ber. ordinauit vt sui monachi q̄ nō habēt studere irēt ad laborē vsq; ad prandiū. Itē quare sunt tot mali milites: cines ⁊ sentiferi: q̄ nō habent labozare: stant ociosi in platea iudicantes transeūtes. Ecce q̄d faciūt tpe pacis: q̄ tpe guerrarū satis sunt occupati. Idē de laboratoribus in diebus festiuis quādo debēt se occupare in bonis operibus: audire missam: sermonē: ⁊ sanctificare dñicas: vel ad tabernā. Secus in diebꝰ feriabus. q̄ sunt occupati in negocijs tpalibus. Idem de mulieribus ociosis: quoniā mulier ociosa est luxuriosa. O dicunt ipse. ego portaui tantum de dote siue bona: sed q̄n sentit transeūtes p curre: statim est in fenestra. Bona mulier semp est occupata in aliquo bono opere. Legitur de Julio cesare q̄ habebat plures filias: et oibus dedit officiū suū scz filare: nere: texere de serico ⁊c. ne esset ociosę. Ideo inquit Dauid in psona xp̄i. Cōuertet ꝓpter meus hic. s. in hoc mūdo: q̄ qui nō cōuertet hic ille non cōuertet in alio mūdo. immo dicit sacra Tho. q̄ psona q̄ mortaliter in pcō luxurie: semp habet deficiū ille non cōuertet in alio mūdo. immo dicit sacra Tho. q̄ psona q̄ mortaliter in pcō luxurie: semp habet deficiū

et vanã gloriã. Jdeo dicit. Quãto maior es. s. in bonis spũalibus: humilia te ꝛc.

Patet ergo stultitia illorũ q̃ supbiunt de bonis tpalibus. Si autẽ rex accõmodaret alicui vestrum viginti milia florenorũ cũ tali cõditione q̃ sub pena capitis redderet sibi quãdo exiget ab eo cũ aliis decẽ milib⁹ de lucro. si ille gauderet et supbiret de illis pecuniis: nunq̃d esset bene sanus ꝛ stultus: cum teneat ipsas cũ tãto onere ꝛ periculo? Ita ī ꝓposito de bonis tpalibus vobis a rege xp̃o mutuatis: qr totum est mutuũ: cui habetis restituere quandocunq; ipse voluerit cũ magno lucro. s. operũ misericordie et pietatis. als dicet. quare nõ posuisti pecuniã meã ad mensam nũmulariorũ? Mat. xxv. Mensa nummulariorũ sunt manus pauperum. Promitto vobis si ista cogitaretis: null⁹ dines supbiret de diuitijs: nec dñi tẽporales: nec dñi spũales superbirẽt. Sicut nec Bastarus supbit de onere auri vl̃ argenti seu Margaritarũ q̃s portat immo humiliat. Et q̃d sunt dñi tpales vel prelati nisi Bastari onerati auro? ꝛc. Jõ humiliate ad instar bastari dicẽdo. dñe magnũ onus porto supra me. ergo humiliamini in cõspectu dei ꝛ exaltabit vos. Ja. iiij. Nota in ꝓspectu dei habetis dare rationẽ et computum de omnibus bonis.

Quarta. erũt prava i directa. In ingressu regis prava via. i. torta dirigit ꝛ fit recta. Sic spũaliter dz fieri mõ in introitu regis xp̃i. Prava seu torta sunt corda et ꝓba ꝛ opa auaror̃: qui incedũt tortuose ad instar serpẽtis ꝛ vulpis. verbi gratia. Usurarius icedit viã rectã q̃n aliqua cõiugas vel ꝑsona ꝓticularis venit ad cũ vt sibi mutuet tm̃ quo indiget. Rndet statim Placet mihi amore tui. Totũ hoc est rectũ. Sed q̃n dicit ꝓ decez dabitis mihi ꝓ undecim. Ecce prauitas ꝛ tortuositas: et ita ponẽt in charta: ne dñs vl̃ eps possit ꝛc. Jtẽ vẽdẽdo pluris ꝓpter sperã. totũ hoc est prauũ. vel emẽdo minoris ꝓpter denarios q̃s cito datis ꝓ re emenda vel mutuãdo sup possessiones et interim recipere fructꝰ: totũ est prauũ et tortũ ꝙ esset rectũ bonũ ꝛ meritoriũ si fieret ꝓpꝑ deũ. Jdeo dicit. erũt in directa. Talib⁹ vsurarijs dicit deus. Ebatio prava atq; peruersa hec ine redẽs dño ꝓpꝛe stulte et incipiens. Deut. xxij. Hec ine reddis dño ꝙz de tibi cõmissis ab eo ꝓpꝛe stulte q̃ cũ posset lucrari in hoc mundo gfam et gloriã in alio pdit ꝓpter vsurã: ꝙ erũt prava in directa faciendo restitutionem Jdeo dicit scriptura. Dirige semitas pedibus tuis: ꝛ oẽs vie tue stabilient. Auerte pedẽ tuũ a malo. Vias em̃ q̃ a dextris sunt nouit dñs: puerse vero sunt q̃ sunt a sinistris: vt est via vsure ꝛc. Prouer. iiij. Qultа. ꝛ aspa in vias planas: vt fit in regis itroitu: ita etiã faciendũ est spũaliter in introitu regis xp̃i. Aspera sunt corda: ora ꝛ opa iuuidoꝝ: iracũdoꝝ ꝛ vindicatiuorũ. Corda sunt aspa per malicias: ora ꝙ detractiões. qr semp ꝑsona inuidiosa hz linguã diffamatricẽ. Noueritis q̃ in principio diabolus duxit malicias in vroꝛ: q̃ secũ sp erit vnitavt vxor viro: ideo sp̃ erit dãnatus: ex qua genuit filiũ et filiã. filia est cor inuidi. filia vero lingua ei⁹. Jdeo sunt fratres ꝛ simul stant. primogenitus est cor inuidi. si alicꝰ homo dicit inuido Cognoscit; talẽ: tã bona ꝑsona vr: statiꝫ dicit nõ. si cognoscetis cũ sicut ego. ipe est vnus talis ꝛ talis ꝛc. Jnuidi nullum bonũ volũt audire nec loqui de illis quibus inuidẽt. Jtẽ iracũdus nihil sit dicere dulciter sed aspere tã vxori ꝙ filijs tã parentibus q̃ etiã familie dom⁹. Jdẽ de vindicatiuo dicẽte per caput et ꝓ corpus dei ꝛc. ego vindicabo me. tali. De his dicit Dauid. Quoꝝ os maledictione ꝛ amaritudie plenũ est: veloces pedes coꝝ ad effundendũ sanguinẽ. ps. xiij. Jõ mõ in in introitu regis xp̃i fiãt aspa in vias planas. pacificãdo nos: remittẽdo iniurias: sicut pueri q̃ in absentia matris se percutiũt: sed q̃n sentiũt matrẽ venientẽ: quiescũt ꝛ se pacificãt. Sic ꝛ nos sum⁹ pueri sine intellectu. Jdeo mõ in aduẽtu matris nr̃e ꝛ regis nr̃i pacificem⁹. nos dimittẽdo odia: rãcores: ꝛ malas volũtates: et sic erunt aspera in vias planas. Cuilibet etiam magistro vel dño displicet multũ quando inuenit discipulos vel vasallos discordes ꝛc. Jdeo dicit Esa. predicatoribus. Preparate viam populo: planã facite iter ꝛ eligite lapides: et leuate signũ ad populos. Ecce saluator tuus venit: ecce merces eius cũ eo: ꝛ opus eius coram illo. Esaye. lxij. Nota q̃ lapides duri sũt malicia ꝛ duricia cordis verba mala ꝛ iniuriosa et diffamatoria. De his dicit ꝓphẽs. Eligite lapides. i. expellite malicias duricias ꝛc. ꝛ eleuate signũ ad populos ꝗtuz ad publicationẽ pacis: quia si mala voluntas fuit publica et notoria: etiam pax et concordia debet esse publica. hoc modo signum pacis eleuatur ad populos. Sed si mala volũtas fuit occulta ꝛ secreta: tũc sufficit remittere secrete. Et assignat rõnẽ. Ecce saluator tu⁹ venit.

¶ De eadem dominica. Sermo. iiij.

Medius vestrũ stetit quẽ vos nescitis. Joan. j. Verbũ ꝓposituz dat mihi motiuũ predicãdi de virtutibus moralib⁹ ꝓ bono regimine morali vite nostre: qua oẽs extra hemus de vita gloriosa dñi nr̃i Jesu xp̃i. Sz ꝓmo saluet̃ virgo Maria ꝛc. Primo declarabo q̃d est virt⁹: ꝛ inter multas diffinitiones virtutis magis mihi placet diffinitio ꝑhi dicẽtis. Virtus est habitus electiuus. i. inclinatiuus ad faciẽdũ oia bona opa delectabilr̃ in medio ꝙsistẽs ꝓut sapiẽs ordinauit. habit⁹ electiu⁹ est quedam q̃litas in aia gñata siue causata ex multis bonis operib⁹ inclinans aiam vt assimiletur illi qui illã qualitatẽ gñauit seu cãuit in ea. Verbi gra. q̃din alicꝰ no strũ hz tediũ ieiunãdi vel abstinẽdi: non hz virtutẽ abstinẽtie: sz intm̃ poterit habituari advirtutẽ castitatis occasiones ꝛ oportunitates vitãdo q̃ causabit̃ in alio vnus habit⁹ q̃ sine labore abstinebit ab illo actu. qr habit⁹ electiu⁹ inclinat advirtutẽ castitatis. Jdem de aliis virtutibus Nota in medio cõsistẽs ꝓut sapiẽs ordinauit. In medio. s. inter nimis et paucũ: qr facere nimis et excessum vitiũ est ꝛ nõ virtus. Jtẽ facere modicũ: sed facere ad sufficiẽtiam est virtus ꝓut sapiẽs vir ordinauit. Nota similitudinẽ beati Greg. de illis q̃ ẽperant quinternã sine lutinã qui premũt danos trahendo non nimis chordã nec modicũ: sed quãtum sufficit. Sic debet facere q̃libet ꝑsona discreta de operibus virtutũ. Clauus quo debet ẽperare est sapiẽtia cogitãdo sic. Videa vnus istud q̃d ego volo facere in tali vel tali gradu quãdiu poterit durare: ita vt opus cõpetat terminis: loco: ꝙsone: et sic de aliis circũstantijs requisitis in bonis operibus. als si indiscrete fieret nõ esset virt⁹ sed vitiũ: qr tm̃ posset homo vigilare vel ieiunare ꝙ deret intellectũ. Anselmus. Quicquid cũ discretiõe feceritis virtus est: virtus aũt indiscreta prouitio reputatur. Cũ xp̃s sit essentialiter nõ solum virtuosus: ꝛ virt⁹. Auctoritas. Nos predicamus xp̃m dei virtutẽ et dei sapiẽtiam. i. Cor. j. Sibi ergo cõpetit mediũ ꝓpter quod dicit iudeis in extremis viciorũ conseruantibus. Medius vestrum stetit. i. ille q̃ est virtus quẽ vos nescitis. Nota q̃ in hac vita xp̃s tenuit medium quater faciens commẽdationẽ quatuor virtutũ cardinaliũ: que dicunt̃ cardinales a cardine: qr in his quatuor voluunt oẽs et reducunt alie virtutes morales. Jõ iste quatuor dicunt̃ ꝓncipales. Jõ q̃ habet istas quatuor est vniuersaliter ꝓtuosus. Nota q̃ xp̃s tenuit quater medium

Primo in natiuitate.

Secundo in disputatione.

Tertio in predicatione.

Quarto in passione.

¶ Dico primo q̃ xp̃s tenuit mediũ in natiuitate qr virgo Maria post partum ipsum pãnis inuoluit: ꝛ posuit in ꝓsepio in medio animalium. Jurta prophetiam Abachuc scõm. lxx. In medio duoꝝ animalium cognoscẽris. Abachuc. iij. Ecce primũ mediũ q̃ christus tenuit ad commendandum primã virtutem moralem que est prudentia: que auisat holem circa pericula huius mundi tam anime q̃ corporis q̃ bonoꝝ. Auisat etiã circa fraudes diaboli ꝛ mundi: ideo hec virtus est ꝓmo necessaria. Jdeo Petrus apostolus Estote prudentes ꝛ vigilate. i. Petri. iiij. Nec virtus prudẽtie habet duo extrema sez nimis ꝛ modicũ. Modicũ est facultas in alio extremo: sez nimis sunt illi q̃ nihil sciunt facere: nec in verbis: nec in factis sine fraude et dolo: qui sunt ita astuti q̃ intra vnguem inuenirent ꝓlos. Virtus enim consistit in medio: nõ decipere aliquem: nec permittere se decipi ab aliquo ista est prudentia. Dñs. iesus xp̃s volens ostẽdere istã virtutẽ voluit poni i medio duoꝝ aliũ. s. inter bouẽ comunpetã q̃ dividit vnguã in quo designat duplicitas

dolositatis: ⁊ asinū grossum in quo designatur fatuitas: xps vero ꝫ dolositatem et fatuitatē stetit i medio. Jō dicit nobis apl's. Sicut mō geniti infantes rōnabiles cōtra fatuitatē: sine dolo cōtra nimiā subtilitatē. j. Pe. ij. Hic deficiūt multi: vt fatui qui statim credūt qđ eis dr. Dic hi storia de cōcubina cuiusdā clerici: que cū pūcta de petō voluit recedere ab eo. Cui dixit clericus. O misera: ⁊ quid vis facere? mō habes magnū honorē qr es ꝑpe deū: ⁊ es nurus ꝑginis marie. ꝑpter qđ ipa gaudēs remāsit cū eo. Ecce fatuitas. Nota ꝙ graue petm̄ est facere luxuriam cū sacerdote vel religioso. Cū ālibet tali multo magis peccat mulier ꝙm cū laico: qr fornicatio min⁹ petm̄ est ꝙm sacrilegiū qđ cōmittit cū clericis. Cōtra hoc extremū vitiū dicit apl's. Ffesovolovos sapiētes esse in bono ⁊ simplices in malo. Ad Ro. vl. Alij aūt sunt nimis astuti ⁊ intricati: intantū ꝙ de bono faciūt vitiū ⁊ malum ex dolositate. ꝟbi ffigfa. De missis seri amatoris q̄ licet de se sint bone: tm̄ multi astuti faciunt ibi multas dolositates: et fraudes. Prima: qr cū misse sancti amatoris nō sint nisi. xxr. dicūt ꝙ sunt. xxxiij. Secda qr dicūt ꝙ cantent sine intermallo cū tñ clerici nō sint ita bene parati mō ꝙ quolibet die celebrēt cū teneāt talē vitā: et dicens missam male paratus siue cuz cōscientia petī mortalis: incurrit ⁊ cōmittit petm̄ mortale. Tertia: quia dimittūt missam de tpe ꝑ ecclesiā ordinatā. Quarta de certis cādellis cū certis pecuniis. Quinta: qr gētes credūt ꝙ illa aia ꝑ qua dicunt misse ex hoc exeat de purgatorio qđ nō semp fit. Anime em̄ in pari reatu pene sunt plerūq; obligate: quare ⁊ non nunq; inequalib⁹ ꝓ ea liberatiōe indigēt suffragijs: qr sicut infirmitates corporis nō sūt ꝑdē ⁊c. Nota de medico de cepa cruda ⁊c. Jdeo amouenāt ista dolositas: qr misse de se bone sunt: ꝫ queratis bonū sacerdotē: ne sit cōcubinarius: vsurarius ⁊c. Alias dicit Brez. Cū ts qui dispicet ad intercedendū mittit: irati animus ad deteriora puocatur. Ecce ratio quare xps volnit poni in medio duoz animaliū. Auctoritas. Qui audit increpationes vite in medio sapientū cōmorabitur. Prouer. xv. Nō in extremis: qr aui fugiūt. Scdo fuit xps in medio doctorum in disputatione quando fuit duodecim annoz. Lu. ij. Inuenerunt eū in templo sedentē in medio doctoz audientē illos et interrogantem. Jsto scdo medio christus ostendit secūdam virtutē moralem que est iustitia. Justitia vero est reddere vnicuiq; quod suū est. fm Aug. Justū est ꝙ operarius vel seruus det bonuz opus vel seruitium dño: ⁊ ꝙ dñs det sibi iuuz salariū. Item iustū est ꝙ vir diligat proxem suam ⁊ conuersō. Item ꝙ filius honoret parentes: ⁊ ꝙ discipuli credāt suis magistris: ⁊ sanꝰ seruiat infirmo ⁊c. Hec virtus iustitie est magis ⁊ maxime necessaria dñis tēporalibus ⁊ rectoribus communitatum. quibus dicit scriptura sancta. Diligite iustitiā qui iudicatis terrā. Sapien. j. Extrema virtutū seu virtutis sunt remissibilitas et crudelitas. Nimia remissibilitas est quādo pro modica ratione vel occasiōe dimittitur iustitia. Nimia crudelitas quādo iudex nihil respicit dicendo moriatur. Sed virtus est qñ fm legem v. l diuinalēvel imperialē: vel scōm canones pontificales vel rationes naturales ministratur iusticia vnicuiq;. Et illam ostēdit christus quādo inuenerunt eum sedentem in medio doctoz illoz̄m qui erāt iudices terre qui stabant in extremis: qr parentib⁹ ⁊ amicis erant nimis remissi. Extranei aūt et viduis ⁊ pupillis erant crudeles. Jō dixit eis xps quādo incepit predicare. Ue vobis scribe et pharisei ypocrite qui decimatis mentam ⁊ anetū ⁊ cyminū: ⁊ relinquitis que grauiora sūt legis iudicū ⁊ miam: ⁊ fidē hec oportuit facere: ⁊ illa non omittere. Duces ceci excolantes culicem: camelū autē glutiētes. Matth. xxiij. Nota ꝙ scriba est nomē equinocū: qr vel dicitur a noticia scripturarū vl officio scribēdi: ⁊ primo mō sumitur hic. Nota decimatis mentam: qr si pauper habuit i horto decē folia de menta: decima erat templi. Jdē de ancto ⁊ cymino ⁊ saluia. Sed in iudicio erant remissi: qr non faciebāt iustitiā de diuitib⁹: nec puniebant proditores qui destruebāt ⁊ corrūpebant ciuitatē. Item faciebāt exactiones cōtra pauperes ⁊ dimittebāt miam ⁊ dicebant ꝙ darent templo illud qđ debebāt dare patri vel matri pauperibus: ⁊ ꝙ essent excusati etiā si moreretur fame. Itē ponderabāt cymi-

nū quod est quedā species que comeditur ⁊ dimittebant fidē de xpo. Jdeo dicit xps. Ceci ⁊ duces cecoz: qr populus nō debebat eis assentire. cōtra ista extrema xps voluit stare in medio doctoz. ꝑpter hoc dicit deus iudicabus. Fudite illos: ⁊ qđ iustū est iudicate. Siue ciuis sit ille siue peregrinus nulla erit distantia personarū: ita parnū audietis vt magnū: nec accipietis cuiuscq; personā qr dei iudicium est. Deut. j. Et pōt dicere bonꝰ iudex. In vijs iusticie ambulo in medio semitaruz iudicij. Prouer. viij. Nota in vijs iusticie scz interrogādo: audiēdo: scrutādo: ⁊ iuris defensiones dando in medio semitarum. i. rigoris iusticie: ō dicit thema medius. Tertio stetit iesus in medio persecutoz in predicatione: quando fuit. xxx. annoz incepit predicare capharnaum ⁊ mirabilia facere. Deinde venit in nazareth ciuitatē suā ybi fuit nutritꝰ: vbi nullum fecerat miraculū: ideo indignati cōtra eū direrūt sibi: quāta audiuimus facta in capharnaū: fac ⁊ hoc in patria tua Lu. iij. Rndit iesus qr ꝓpt nō erāt digni qr decidebant eum dicēdo. Ecce filius fi latricis marie: nunq; didicit lras ⁊ vult predicare. Ecce filius fabri: et irridebāt: ꝑpter hoc dixit ꝙ nō erāt digni vt ibi faceret miracula di. Nemo ꝓpheta acceptus est i patria sua. Vide ibi plura ꝑpe quod ibi voluerūt eū precipitare. Dicit textus. Jesus aūt trāsiens per mediū illoz̄ ibat. Lu. iiij. Ecce quō stetit in medio persecutoz. In hoc ostēdit tertiā virtutem moralē: scz fortitudinē qr virtꝰ fortitudinis ostendit maxime in tribulationibus. fortitudo aūt moralis est quedā virtus seu qualitas existēs in aia que refrigerat cor hois ne faciat aliquid cōtra deū: ⁊ qr nō timeat pericula: nec fame nec persone: nec bonoz: nec etiā morte. ꝑpe deū: ideo de persona q̄ habet hanc virtutem dicit sacra scriptura. Fortitudo ⁊ decor indumentū eius. Puer. vl. Hec habet duo extrema: scz nimis ⁊ parū: siue temeritatē et pusillanimitatē. Temeritas nimia est qñ nihil respicit: ꝫ ad instar fatui impingūt se: hoc est vitiū. Pusillanimitas est qñ miles q̄ est timidus nō audet intrare bellū seu cāpuz timore sagittarū: sed mediū eligit habere se moderate: ideo dicit. Jesus aūt transiēs per mediū illoz̄ ibat: ⁊ venit capharnaū. Christus in ciuitatē nazareth habebat parētes ⁊ nicos ⁊ notos. ⁊ cū parētes erāt pusillanimes timentes de morte xpi. alij autez erāt temerarij nihil respicientes volentes ipm occidere. Sed xps tenuit mediū: qr nō timuit precipitiū: neq; temerarie in illos impegit: ꝫ secur⁹ trāsit ꝑ mediū: ita debet iu facere in prelio spuali. Non sis temerarius nec pusillanimis. Nota quō religio est vt campus prelū in quo quidam sunt pusillanimes ⁊ timidi sicut illi qui timent qr nō possint seruare regulā ⁊c. Dic qr omō post martyriū maius sertitiū quod homo pōt facere deo est ista re religionez. ideo dr Eccli. vij. Noli ee pusillanimis in animo tuo. Quidā ante sunt temerarij q̄ nihil seruant de religione. Jdeo debes tenere mediū: ⁊ sperare in deo: vt det tibi mediū cōtra temeritatez et pusillanimitatē. Sicut dauid qui dicit. Expectabā eū qui saluum me fecit a pusillanimitate spūs ⁊ tēpestate. ꝑs. lxiij. De isto medio possum⁹ dicere illū Mat. iij. Fecit mediū fornacis quasi ventū roris flantem. Nota hystoriam breuiter de tribus pueris. quarto stetit iesus in medio in passione qñ in fine vite sue volnit suspendi in medio duoz latronū. Jo. xix. Crucifixerūt eū ⁊ cū eo alios duos hinc ⁊ hinc: mediū aūt iesum. Hic xps ostendit virtutē tēperātie que est quasi mēsura delicia: ne hō recipiat plus vel minus sed recipere debet necessitatē: non nimis comedere nec bibere: dormire: ridere: loqui: seu truffare: ⁊ sic de aliis. Hoc dicit scriptura sob: letatē. j. Pe. v. Fratres sobrij estote ⁊ vigilate: qr aduersari⁹ vester diabolus tāq; leo rugiēs circuit querēs quē deuoret. Hec habet duo extrema nimiā maceratiōnē sine acerbitatē: ⁊ curiositas. f. nimis curare de cibo ⁊ potu: ⁊ vestitu ⁊ huiusmodi. Unum extremū est nimia austeritas: non recipiendo necessitatem vite in cibo ⁊ potu ⁊c. vel nimiā penitentiā faciēdo ⁊c. intm̄ ꝙ se interficiunt. Jō quilibet dz tenere mediū ⁊ tēperare vitā suā iuxta suā qualitatem ⁊ ꝓplerionem quilibet scit quātum potest portare asinus suꝰ. ideo caueat dr bet a magis ⁊ minus. Hoc ostēdit xps qñ voluit suspendi in medio duoz latronum. Latro ministrat significat prosperitatē temporalem.

Quidā sūt latrones de bonis tpalib⁹ ni mīū recipiendo. Ecce curiositas vitiosa. Latro dexter q̄ veniā finalr impetrauit fuit illos q̄ cupiunt esse in dextra gloie celestī qui sunt latrones: nō q̄ furent ali quid de mūdo: ſz furant vitā corpi ppto modicū comedēdo ⁊ bibēdo ⁊c. Ecce au teritas vitiosa. Jō ponam⁹ nos i medio recipiendo necessitatē: ⁊ sic erimus i me dio cū xpo i cruce penitētie. Jō dicit scri ptura. Obsecro vos fratres p miam dei: ⁊t exhibeatis corpora vestra hostiā viuē tem: sanctā deo placentē: rōnabile obse quiū vestrū. Ad rom. xij. Nota dee pla cētē magis⁊ minus nō placet deo. Nota de patre nostro dō dnico orante: cui ap propinquauit demon qui tripudiando cātabat hāc cātionē. Magis ⁊ min⁹: ma gis ⁊ minus: magis ⁊ min⁹. Cum autem fuisset adiuratus a beato dnico quid ſi bi hoc vellet. Respondit q̄ quicquid ipſi lucrātur in hoc mūdo: totū perdūt p ma gis vel minus. Medium sūt est quod satſ multum placet deo: ⁊ displicet diabolo. De persona sūt vitiosa pōt dici. Surge supple de extremis ⁊ sta in medīū. dixit xps ad hoiem aridā manū hnēz q̄ surre xit: ⁊ stetit. Lu. vj. Ē medio⁹ vestrū stetit ⁊c. ¶ In vigilia natiuit. xpi. Ser. vnicus.

Nuenta est i vte ro hns ⁊c. Mat. j. Totus sermo noster est de impre gnatione virginis marie. Sz vt istā materiā sentia tis in alabus vestrſ p dulcedinē deuotio nis primo salutabim⁹ virginē grauidaz ⁊c. Inuenta est ⁊c. Inter xpi 9ceptionē ⁊ eius natiuitatē inuenio magnā differen tiā in sacra scriptura. singulariter in hoc q̄ xpi natiuitas non fuit omnino occul ta ⁊ secreta: imo voluit q̄ esset mūdo nūciata ⁊ publicata tā p āgelos ē̄ p celos: per stellā otiētis: p alalia: p reges orien tis: fm q̄ iam fuit ꝓphetatū. Ego cōmo nebo celū ⁊ terrā ⁊ mare ⁊ aridā: ⁊ moue bo eos gentes ⁊ veniet desideratus cun ctis gētibus. Aggei. ij. Nota celū .i. sanc tos āgelos. Sz circa ei⁹ 9ceptionē vo luit q̄ esset occulta: q̄ nulli pſone huius mūdi fuit reuelata: nō patriarchis: nō p phet⁹: nec scītis pſonis: nisi solū archāge lo gabrieli ⁊ virgini marie fm q̄ fuit pro phetatū per Esa. A finib⁹ terre laudes audiuim⁹ gliam iusti ⁊ dixit secretū meū mihi: secretū meū mih⁊. Esa. xxiij. Et lo quebat ꝓpheta in persona gabrielis et virginis marie. Nota a finib⁹ terre. Fi nes terre capiūtur dupliciter vel localit vel tpaliter. Quātum ad primū cōputan do a centro terre: illud q̄ magis distat a cētro est circūferētia. Terra est cētrus circūferētia est celū empyreū. Ecce fines localiter a q̄bus gabriel ⁊ ꝑgo maria an diuerunt laudes iusti. i. saluatoris: q̄ re gula est in sancta theologia q̄ cū dicitur iust⁹ absolute intelligitur semp de salua tore. Quātum ad scōm fines pōt capi te potalr. Et septē sunt etates mūdi tpales prima fuit ab adam vsq̄ ad noe. Scōa a noe vsq̄ ad abrahā. Tertia ab abrahā vsq̄ ad moysen. Quarta a moyse vsq̄ ad da uid. Quinta a dauid vsq̄ ad trāsmigra tionē babylonis. Sexta a trāsmigratōe babylonis vsq̄ ad xpm. Septima ⁊ vlti ma a xpo vsq̄ ad finē mundi. De qua di cit apls. Nos sumus in quos fines secu loū deuenerūt. i. ad Cor. x. Ecce fines tēporalr. de quib⁹ dicit gabriel ⁊ virgo maria. A finibus terre. i. in vltima etate mūdi laudes audiuimus gloriā iusti. i. saluatoris. Dicat ang̃ele gabriel de his laudib⁹ ⁊ glia saluatoris: dicatis nobis aliq̄d. Rndet. secretū meū mihi supple te nebo. Ecce quō xpi 9ceptio fuit occulta et secreta. De q̄ dō. Descēdet sicut plu uia in vellus: ⁊ sicut stillicidia stillantia sup terrā. ps. lxxj. Ꝑz ergo differētia iter natiuitatē xpi ⁊ ei⁹ 9ceptionē. Th ſz ei⁹ 9ceptio a ꝓncipio fuit ita secreta tā pau latim fuit manifestata: q̄ mulier grauida ad minus i partu manifestat suū ptū. Sic fuit de virgine cui⁹ vēter ⁊ vter⁹ in tumuit ⁊ nō potuit suā impgnationē oc cultare. ꝓpter hoc dicit thema. ꝓpositus Inuēta est in vtero hns. Ꝑz thema. Et q̄ sum in materia deuota ꝑginis grauide inuenio q̄ virgo maria fuit inuenta gra uida a spōso suo ioseph triplici ratione.

Primo per experientiam sensualem.

Secundo per sapientiam diuinalem.

Tertio per excellentiam specialem.

¶ Pro qualibet istar⁊ dicit thema. Inuē ta est in vtero ⁊c. Dico ꝓmo q̄ virgo ma ria fuit inuenta grauida a spōso suo io seph p experientiā sensualē. Ois cogni

tio habet per aliqđ sentimentū pervisuz cognoscimus colores: per auditum so nos: p olfactū odores: p gustū saporez: p tactū durum vel molle. calidū vel frigi dum. Si dicitis alicui: quo scitis hoc. Rn det. quia vidi vel audiui ⁊c. Ꝑz ergo q̄ ois nostra cognitio est per sensus. ꝓphs. Sensus non decipit circa ꝓpriū obiectum maxime visus: nisi sit defectus. p pter hoc dñi iudices faciūt magnā differentiam inter testes de visu: ⁊ de auditu ⁊ de credentia: quia testis de visu est ma ior. Jdeo xps reprehendebat iudeos q̄ nolebant credere dicens. Q̄d scimus lo quimur ⁊ q̄d vidimus testamur: ⁊ testi monium nostrum nō accipitis. Joan. iij. Nota quod scimus. s. ego ⁊ sancti ꝓphe te loquimur: hoc modo. s. per visum. Ut go maria inuenta est in vtero habens a spōso suo ioseph. Dic quo pōtō maria concepit tota leta fuit advisitandū eliza beth ꝓsanguineam germanā suā grauid ā de beato ioanne baptista vt angelus sibi dixerat: cū qua stetit trib⁹ mensibus vt dicit Lucas. Sponsus aūt ioseph ve nit nazareth ad visitandū ipsam. ⁊ vidit vterū ei⁹ ingrossatū: sic inuenit ipaz gra uidā. Cogitate qualr ioseph debuit ad mirari q̄ ipse nō tetigit eā: immo dicūt sancti doctores positō fuerāt desponsati vir go maria induxit spōsuz suū q̄ etiā erat virgo vt simul faceret votū ꝑginitatz. Jā ampli⁹ debebat admirari q̄n ipsam vide bat grauidā. Jō dicit ꝓncipiū euangelij hodierni. Cū esset desponsata mater iesu maria ioseph: añq̄ conuenīrēt. s. ad simul habitandū ⁊ faciendū nuptias: inuenta est in vtero hns de spūsctō. Joseph autē cū esset iustus ⁊ nollet eā traducere: vo luit occulte dimittere eā. Mat. j. Cogita te ēt q̄n fuit inuēta grauida a parētibus nō credētibus q̄ ipsa peccasset: sed mira bant quid hoc esset: ex vna parte cogita bant suā magnā deuotionē: ex alia vide bant ipsam grauidā. Dicebat sibi mater Filia quid est hoc? Rndebat ꝑgo maria de suis creaturis illud q̄d sibi plz. O fi lia quid dicēt gentes q̄ filia mea sit gra uida anteq̄ nuptie sint facte. Cogitate dolorem ꝑginis que nō audebat reuela re: q̄ secretuz meū mihi cogita ꝓpterea in qua erat ioseph qui erat senex et pauper: ⁊ virgo maria iuuenis ⁊ pulcher rima ⁊ formosa. Dicit Bernar. q̄ ioseph ex vna parte ꝓsiderabat sanctitatē virgi nis: ⁊ q̄ nō poterat esse q̄ peccasset: ⁊ ex alia parte videbat ipsam grauidam. Et cū naturalr mulier non possit ꝓcipere sine homle: ideo ad instar olme cor suum erat inter duas molas. Et quia erat pru dens ⁊ sapiēs ꝓsiderabat ota signa ma le mulieris q̄ sunt indeuotio cordis: gar rulatio oris: incōpositio corpis: ingurgi tatio comedēdi ⁊ bibēdi: ociositas opis: vanitas ornatus: despectio viri: quocūq̄ bet istoz signoz indicat mulierem esse malam. Sed ioseph nullū signuz horū inueniebat in virgine maria: immo totū oppositū. s. ota signa bone mulieris. Pri mū signuz inhoneste mulieris est inde uotio cordis ad deuz: missas⁊ sermones quia non timet deum. Deus custodiat ipsam ab oportunitate: q̄ nisi mulier re tineatur timore dei: nullo alio timore re trahitur a malo. Timor dei ⁊ deuotio re tinuit susannā ne peccaret q̄n dixit. An gustie sunt mihi undiq̄: quid eligā igno ro: ſz melius est mihi absq̄ opere incide re in manus hoim ē̄ peccare in ꝓspectu dñi. Dan. xiij. Joseph aūt cogitabat de spōsa sua vtrū erat deuotavel indeuotat ⁊ videbat q̄ nūq̄ videratā sanctā ⁊ deuotā mulierē q̄ semp volebat orare vel legere vel contemplari. Et in isto funda mento deuotionis mulier se dz fundare als cadet. Fundamentū aliud nemo po test ponere ꝓter id q̄d posituz est. j. ad Cor. iij. Sz ista ioseph nō inuenit in beata ꝑgine maria euz esset deuotissima et ardētissima in deū. Unde scriptura ō ea dicit. Prouer. vlti. Mulier timēs deū ipa laudabit. Scōm signum est garrulatio nis loquax. Deus custodiat ipsam ab oportunitate. Ratio: q̄ ex hbis nulla de uotio remanet in anima: sicut nec odor in capsa cū muscato que est apta contī nue. Autoritas. Ubi aūt verba sunt plu rima: ibi frequenter egestas. s. bonitatis Prouer. xiij. Jdeo nutriatis filias vras puellas ne sint loquaces. Jdeo. i. ad Ti. v. Mulier. in silentio discat cū oi subiectione. als malum signum est. Sed mu lier taciturna est bona. Nota de signis taciturnitatis beate virginis: q̄ depin gitur cū maiori oculo ē̄ ore: sic ꝓprie

depingitur ad inuendū q habebat oculum cordis magnū ad cogitādū ⁊ ptem plandum: sed os paruū ad pauca loquēdum. Maria aut eā ꝑseruabat oia verba hec in corde suo. Lu. ij. ⁊c. Joseph aut ꝑsiderabat in se q̄ sponsa sua erat loquax siue garrula: ⁊ videbat q nō: immo nolebat loqui in signū huius vt dixi: virgo habebat magnū oculū ⁊ paruū os: vt ꝑz in imagine sua quā depinxit beatus Lucas que est rome. Tertiū signū est incōpositio corporis quādo mulier icedit tota lasciva vel dissoluta ribalda: videtur q habeat formicas in pedibus. Ambr. Corpus hois est simulachrū mētis. Jtē Salomon. Mulier in ornatu meretricio preparata ad decipiendas animas garrula: vaga quietis impatiēs: nec valens domi cōsistere pedibus suis: nunc foris: nunc in plateis: nunc iuxta angulos insidians. Prouer. vij. Et statim facit se ad fenestras ⁊c. Sed hoc signū Joseph non inuenit in beata ꝙgine: q nunq̄ exibat domū nisi quādo ibat ad templū. Et tūc ibat tota cōposita: semper habebat oculos suos ad terrā cum gestu sanctitatis nunq̄ tripudiabat: sed oculis demissis ibat: ideo de ipsa dicit scriptura. Quam pulchra es amica mea q̄ pulchra es: oculi tui colūbaꝝ absq̄ eo quod intrinsecus latet. Cañ. iij. dicit spiritussanct⁹ ad virginem bis: q̄pulchra es: quia pulchra in corpore ⁊ pulchra in aia. Nota oculi tui colūbaꝝ: nō dicit falconū. Quartum signū est ingurgitatio ventris. ſ. cibi ⁊ pot⁹. Malū signū est in hoie ⁊ i muliere: q̄ ille partes vicine sunt ⁊ inuitant se. vñ veter plenus statim inuitat vicinū suū. ꝓpter hoc ꝓsona gulosa necessario est luxuriosa: ideo de ꝓsonis gulosis dicit scriptura sancta. Comedēt ⁊ ad inīcitatē eoꝝ subleuabūt aias eoꝝ. Oze. iij. Sed ꝙgo maria valde parū comedebat solū pro subsistētione corporis ⁊ semp quasi ieiunabat ⁊ abstinebat. Quintū signum est ociositas: et aliq̄ dicētes: nō laborabo ego portaui tantū de dote viro meo. Jdeo. ber. Ociositas est mater vitioꝝ: et nouerca ꝑtutū. vñ q̄ corpus nostrū est de terra: hz ꝓditiones terre: que si dimittitur inculta facit vel generat spinas luxurie. ⁊ malas herbas malarū cogitationum ⁊ peccatorum. Idem de corpore ocioſi. ꝓpter hoc de corpore dicit scriptura sancta. Mitte seruū ideſt corpus: q̄ ad inūitar serui est gubernandū: in opationem ne vacet. Multam enī maliciam docuit ociositas. Eccli. xxxiij. Sed virgo nunq̄ fuit ociosa: immo erat semp occupata in sanctis operibus. Dicit hieron⁹. q surgebat in media nocte ⁊ orabat. Deinde filabat texebat ⁊c. Sextum est vanitas ornatus ⁊ superfluitas. Mulieres se possunt ornare decenter ⁊ honeste iuxta statum ⁊ ꝓditionem earū: sed q̄n totum ꝑs ⁊ studiū suū ponūt in ornando se: sine corpus ⁊ non curāt de aia. Deus custodiat ipsam: q̄ tales vane sunt: et habent corvanū. Jdeo dicit scriptura. Vanitas vanitatū ⁊ oia vanitas. Eccles. j. Nota regulam apli. Mulieres in habitu ornato cū verecundia ⁊ sobrietate ornantes se: ⁊ nō in tortis crinib⁹ aut auro aut margaritis vel veste ꝓtiosa: sed q̄ decet mulieres promittentes pietatem: p opera bona. j. Tim. ij. Nota sobrietatem in mensura. ſ. iuxta ꝓditionem sui status: et facultatē sui viri. Sed sunt multe mulieres q̄ nihil respiciūt ⁊ deberēt verecūdari q̄ portāt q̄n habitū siue ornamentus q̄ a meretricib⁹ portat. ⁊ ideo dicit scriptura. Fallax gratia ⁊ vana est pulchritudo: mulier timens deū ipsa laudabit. Prouer. xlvi. Sed ꝙgo beata non curabat de ornamētis: bñ abluebat faciem suā cū aq̄ distillata. ſ. lacte: ymaꝝ. beata aūt anna mater sua multū diues ornabat eā: ⁊ ipsa amore matris portabat in domo: sed nō extra domū: ſz oppositū faciunt moderni ꝑis filie. Septimū signū est despectio viri: vñ signum est q̄ hz cor ad aliū q̄n disputat cū viro de gñe et de alijs statim vult ipm suppeditare. Et ꝑm scripturā mulier dz honorare virū suum ideo ꝓcipit apls di. Mulier in silētio discat cū omni subiectiōe. Docere aūt mulieri non permitto neq̄ dñari in virū: sed esse in silentio. ſ. Tim. ij. Etiā legit Hester. j. q̄ assuerus ⁊ sui dicebant. Cancte vxores tā maiorꝝ q̄ minorꝝ deferāt maritis suis honorē: ⁊ faciant viros esse maiores in domib⁹ suis. Sic nec istud signū despectionis reperiebat in virgine gloriosa: q̄ licz esset iuuenis pulchra ⁊ nobilis et diues: ⁊ ei⁹ sponsus senex ⁊ pauper ipsa honorabat ipsum super oēs mu-

lieres mundi. Jntantū q̄ Joseph nullū signum male mulieris inuenit in virgine maria: sed oēs virtutes et affectiones bone mulieris. Et alia parte cōsiderabat an natura ꝑmitteret mulierē cōcipere sine viro: ⁊ videbat q̄ non. Ecce qualiter fuit perplex⁹ ⁊ cor ei⁹ erat q̄si iter duos lapides molares: ex vna parte timebat ipsam diuulgare: q̄ statim fuisset lapidata ꝑm legem. ex alia parte cū inst⁹ esset ne videretur consentire: cogitauit occulte recedere ⁊ dimittere eā. Et fuit cōpleta ꝓphetia dauid dicētis in persona Joseph. Timor ⁊ tremor venerūt sup me: et contexerūt me tenebre. Et dixi q̄s dabit mihi pennas sicut columbe ⁊ volabo et requiescam. ꝑs. liiij. Et mansi in solitudine. Quātum ad ꝓpositū. Nota timor ſz consentire in peccatum si cū ea maneret ⁊ tremor ſz ne innocentē diffamaret ideo ꝓposuit dimittere eam. ꝙz ergo quomodo ꝙgo maria inuēta est in vtero ⁊c. Moraliter auſertis vos vt Joseph: ne sint impedimenta quādovoluerītis facere matrimoniū: ſz parentele vel affinitas vel alꝫs. Jdeo est ociositas eccliē vt de nūcietur: ideo dicit scriptura. Honorabile conubium est in oibus ⁊ thorus immaculatus. Ad heb. vl. Honorabile est quādo nō est impedimentū. Dico ſcōd⁹ q̄ virgo maria fuit inuenta in vtero habēs ꝓ sapientiā diuinalē. Hoc fundat ꝑ ecclesiam theologie. dicit ſctus Tho. in. j. ꝓte. q̄ mysteria dei. i. secreta ex mera eius voluntate dependētia non possunt sciri nisi per ipsius reuelationē: q̄ nullus vīm potest scire cor meū nisi ego reuelē ⁊ manifestē: quātomagis de deo. Sz illa que contingūt naturaliter possunt sciri. Jsto mō medici sciunt hoīs mortis infirmi: q̄s licet effectus sit futurus tū causa est ipſa presens. Nō est sic de volūtate dei. ideo dicit scriptura. Quis hominū poterit scire cōsiliū dei: aut ds poterit cogitare q̄d velit deus. Subditur. Sensus tuū quis sciet nisi tu dederis sapiētiam: ⁊ miseris spiritū sanctuz tuū de altissimis. Sap. ix. Joseph aūt cū videret sponsam suā gravidam: nec naturaliter poterat scire veritatem: q̄ ꝓceptio xp̄i nullam habebat causam naturalē: q̄ nō venit ꝑ cōsellatio nes celestes: nec ꝑ operationes angeli sales: nec elemētales: nec humanales: ergo nō poterat sciri nisi ꝑ diuinā reuelationē. Cogitate ergo quomō Joseph qui erat sanctus homo iustus ⁊ bonus oīando recurrit ad deū sup̄ hoc: tibi dei beneplacitū reuelari supplicando iuxta illud Jacob. ij. Si eos veritū indiget sapientia: postulet a deo q̄ dat oib⁹ affluēter: et dabitur ei. Jta fecit Joseph q̄n voluit de nocte recedere ꝓsuit se primo in oratiōe dicendo. Dñe vos fecistis mihi magnaz gratiā dando mihi in spōsam istā domicellam: sed dñe video q̄ est grauida: q̄d est hoc q̄ taz sancta mulier sit gravida: ⁊ similia ꝓba ⁊ ficbat multū. Credo ego etiā q̄ beata virgo ex alia parte orabat deū affectuose se cōpatiens sue perplexitati ⁊ q̄ eius spōsus tristis consolaretur. Credo q̄ etiā mater sua: ſz virginis orabat ne venirent ad diffamationē ⁊c. Cogitate q̄ illas ꝓcutas ꝑence de⁹ ꝓuidebat. Dicit euāgeliū. Hec aūt eo cogitante: ecce angelus dñi apparuit in somnis Joseph di. Joseph fili dauid noli timere accipe mariā coniugē tuā. Nō enī in ea natū est de spūsctō est. Pariet aūt filiū ⁊ vocabis nomē ei⁹ iesum. Ipse enī saluū faciet populū suū a peccatis eoꝝ. Hoc aūt totū factū est vt adimpleretur quod dictū est a dño ꝑ ꝓphetā dicentē. Ecce virgo i vtero habebit ⁊ pariet filiū ⁊ vocabitur nomen eius emanuel. q̄ est interpretatum nobiscū de⁹. Cogurate q̄ angelus dixit sibi illam ꝓphetiam. Esa. Ecce virgo concipiet ⁊ pa. ſ. non patrem nec spiritūsctm. Esa. vij. Cogitate quale gaudiū habuit Joseph q̄n scuit ꝑ litteraz. Et hoc modo q̄stio quare ꝙgo nō reuelauit sibi q̄n videbat suā trūitiā ⁊ ꝑplexitatē: q̄ ipse credidisset sibi: ſz mō ipsius nō crederet spōse sue. Rūdeo q̄ secretum cōmissum nō est reuelādū vbi debite cō mittitur. ex quo secretū est bonū: initū ⁊ sanctū: q̄ alꝫs reuelandū est. Sacramentum regis abscōdere bonū est. Tob. xij. ideo virgo maria que habebat cōscientiā delicatissimā noluit reuelare timens ne regē offenderet vel deū ꝓpinquū. Nota cō tra multas ꝑsonas vanas q̄ nō ꝑt tacere si deus dat eis aliquā gratiā ꝑ reuelationē: statiz reuelāte male nisi sup hoc sciāt expresse volūtatē dei: maxime quis q̄nz credunt q̄ diaboli illusione sint diuine reuelatiōes. Tales sūt similes gal-

line que nō pōt tacere quousq; pdit ouū qō posuit. De talib⁹ dicit scriptura. Qui denudat archana amici fidē perdit: ⁊ nō inueniet amicū ad animum suum. Eccli. xxvij. Ecce rō ḡre virgo maria non reuelauit ioseph nec matri sue secretū sibi cō missū: ⁊ spūscūs reuelaucrat elizabeth. Dico tertio q virgo maria fuit inuēta in vtero habēs p excellentiā specialē. Mulieres cōiter qñ sunt grauide fiūt macre: discolorate: tediose: appetūt varia. Sed nō fuit sic de beata virgine: immo dicūt aliqui sancti doctores q ex quo ḡo fuit grauida radij splendoris pcedebant de facie sua: ⁊ maxime qñ fuit iuxta partū. Hoc pōt pbari tripliṫ. per phiam: p theologiā: ⁊ per experientiā. Quātum ad primū dicit phs q oīe agēs naturale quātum dat de forma substātiali: tantū dat etiā de accidentibus cōsequentibus formā: vt q dat ignē: dat etiā calorē ⁊ splendorē. Ita de⁹ pater de sua forma substātiali dedit filiū suū ḡgini marie. Qō aūt filius dei dicat forma. Auctoritas. Ad philip. ij. Qui cū in forma dei eēt semetipz exinaniuit formā fui accipiēs. Necq; mirum ergo si dedit splēdorem sibi in facie ⁊c. Ideo grauida existens virgo erat pulchrior ⁊ clarior. Scōo pbat theologice. Legit exo. xxxiiij. q̄ moyses locut⁹ fuerat cū deo in mōte: ppter hoc radij splēdoris pcedebant de facie ei⁹: intantū q populꝰ nō poterat cū respicere. Fiat ergo ratio. Si facies erat ita splendens ex sola dei locutione: quāto ergo magis facies virginis marie ex filij dei cōceptione. hanc rōnem facit apls dicēs. Si ministratio mortis literis deformata in lapidibus fuit in gloria: ita vt non possent intendere filij israel in faciē moysi, ppter gliam vultus ei⁹ q̄ euacuat: quō nō magis mīstratio spūs erit in gl̄ia. ij. ad cor. iij. Ministratio mortꝭ fuit lex moysi que nō dabat vitā glorie. Tertio pbatur per experientiā de laterna cristalli: que de se est pulchra ⁊ clara: sed si intus mittatur lucerna accensa pulchrior erit et clarior. Idē de virgine maria. Cogitate ei⁹ corpus pulchrū ⁊ mundū ad instar laterne: et lucerna intus illuminās totū mundū est filiꝰ dei. Nimiꝝ ergo sit ḡo erat tunc clarior ⁊ pulchrior. intantū q dicit textꝰ q ioseph nō cognoscebat eā. Matthei. j. ex illis radijs splēdoris: quia lux eterna erat i ea. Nota hic quō ioseph habita diuina reuelatiōe supplicit petebat veniā a virgine de suspitione quam de ipsa habuerat dicendo. O benedicta quare non dixistis mihi: q̄ ego credidissem vobis. Et ḡs dulciter ipsa ipsum consolabatur cōgratulando q esset sponsus ⁊ socius filij dei ⁊ eius nutritius. O benedicta societas. Itē ḡs reuerēter vterq; deū adorabāt in vtero virginis incarnatum. Ideo si vultis habere societatem istā vobiscū faciatis sicut faciebat vnus mercator valētin⁹ qui quolibet anno in die natiuitatis inuitabat vnū pauperē senem: et aliquā mulierē habentē filiū paruulū qui representabāt sibi virginem cū filio ⁊ ioseph. De quo fuit reuelatū q in monte apparuerūt sibi virgo cuz filio ⁊ ioseph, dicētes: q̄ recepisti nos in domo tua: io nos recipiem⁹ te i domo nostra. De hoc dicit xps. Matth. xxv. Amen dico vobis quicq̄d fecistis vni ex minimis meis mihi fecistis. Ideo illud quod expēderetis in ludo detis pauperibus amore christi: pauperes autē qui non habent nec possunt sibi presentare pecunias possunt ad minus presentare cras tot Aue maria, quot diebus ipsuz portault in vtero: vel tot quod hebdomadis vel mēsib⁹. Hebdomade sunt quadraginta. Menses .ix. nouem. Dies .ix. cclxxvij.

¶ In natiuitate xpi. Sermo vnicus

Natus est vobis hodie saluator. Luce. ij. Sermo noster erit de natiuitate domini nostri iesu christi et ḡginis partu. Sed vt sentiatis dulcedinē spiritualē huius festi salutabimus matrē dei gloriosam ⁊c. Natus est vobis ⁊c. A principio mundi vsq; ad natiuitatē xpi nō fuerūt auditi tā boni rumores nec tā vtiles hominib⁹: sicut sunt rumores thematis propositi dicentis. Natus est vobis hodie saluator ⁊c. Oibus qui eratis perditi ⁊ ad infernum damnati et sententiati. Declarationem huius benedicte natiuitatis comptehendo in quinq; conclusionibus.

Prima q̄ ista benedicta natiuitas fuit antiquitus per sanctas personas desiderata ardenter.

Scōa q̄ ista benedicta natiuitas fuit per iudeos min⁹ appreciata crudeliter.

Tertia q̄ ista benedicta natiuitas fuit per deum celebrata potenter.

Quarta q̄ ista bn̄dicta natiuitas fuit per virginē mariā absc̄odita humiliter.

Quinta q̄ ista bn̄dicta natiuitas fuit p sc̄tos ⁊ gelos publicata patenṫ dicētes

Natus est vobis hodie ⁊c. Et q̄ vellet curiose predicare oēs quinq; cōclusiōes essent nimis prolixe. Et omnes tāgūtur in themate. In quo q̄nq; sunt pditiōes. Prima ergo tangit per primā dictionē. Secūda in secūda. Tertia in tertia: ⁊ sic de aliis. Dico primo q̄ ista bn̄dicta natiuitas fuit antiqtus p sc̄tas psonas ardēter desiderata. Et vt melius ista cōclusio nē intelligaṫ audite parabolā. Noueritis q̄ fuit q̄daz magna ⁊ nobilis ciuitas optie populata q̄ fuit ab inimicis crude liter obsessa impugnantib⁹ eā oi genere armoꝝ intātū q̄ iā eis deficiebant cibaria tm̄ durauit obsidio: nec inimici vole bāt eos recipe ad vitaz nec miam facere aliquā imo occidebāt eos statim. Sciēs aūt hoc rex ⁊ dns ciuitatis secrete misit nūcios ⁊ lras ciuitati eis itimādo q̄ ipse veniret ad eos personaliṫ ⁊ liberaret eos cū eēt potēs. De q̄ ciues fuerūt multum gauisi ⁊ ardēter q̄tidie expectabāt eius aduētū. Recte ita fuit de isto mūdo. Ciuitas ista magna ⁊ nobil fuit ⁊ ē natura hūana. O ⁊ q̄s posset nūerare āt ciuitates fuerūt ⁊ habitatores i ea. Ab adam vsq; ad natiuitatē xpi cū trāsiuerunt fm aliqs doctores vltra q̄nq; milia ānoꝝ: q̄ fuit obsessa q̄tidie a crudelib⁹ inimicis. s. infinitis demonib⁹ ipugnātib⁹ eā diuersis tēptatiōib⁹. cū balistis: miseriis ⁊ afflictiōib⁹: intātū q̄s iā deficiebāt esse seuvi cualia spūalia. de q̄b⁹ dicit xps. Non in solo pane viuit hō: ⁊ in oi ẏbo q̄ procedit de ore dei. Mat. iiij. Licet hērent doctrinā mosaycam: sed non dat vitā eternam nec habebāt potū. i. pmissionē spiritualiū q̄ refrigerant animas. Et quādo aliquis exibat de ciuitate. s. p. mortē: statim sine mia capiebat ⁊ in carcere inferni in carcerabatur. Deus aūt dns huius mūdi volēs consolari ciues secrete misit eis nuncios sc̄z sanctos patriarchas ⁊ pphetas cū literis suis nunciando eis q̄ ipse met personaliter veniret ad liberādum eos. De quo multum gauisi ciues ⁊ habitatores ciuitatis mittebāt sibi supplicationes: sc̄z deuotas orationes vt veniret ⁊ liberaret ciuitatē. Prio venit moyses dicens deo patri. Obsecro dne mitte quē missurus es. Exo. iiij. put ꝑmisisti. Scōo dauid ex parte ciuitatis totius dicens filio. Dne excita potentiā tuā ⁊ veni vt saluos facias nos. ps. lxxix. Tertio salomon dicens spiritui sancto. Mitte illā de celis sanctis tuis: ⁊ a sede magnitudinis tue: vt mecū sit et mecuz laboret. s. cōtra inimicos. Sap. ix. Nota mitte illā sc̄z personā xpi in carne humana: q̄ mittitur a patre ⁊ spiritusancto ḡtū ad humanitatē. Quarto Esa. dicens. Utinam dirrūperes celuz ⁊ descēderes. Esa. lxiij Alij dicebant. Veni dne ⁊ noli tardare. relara facinora plebis tue israel ⁊c. Rex autem auditis his supplicationib⁹ missit secrete vnum nunciū ciuitati qui diceret ex parte sua. Apparebit in fine ⁊ nō mētietur. Si mora fecerit expecta illū q̄ veniens veniet ⁊ non tardabit. abacuch. ij. Ecce q̄o ardenter desiderabatur et dicebant fm Ambr. Qñ veniet: qñ nascet: quando apparebit. Putasne videbo. putasne durabo. putas hic me inuenict illa natiuitas. O si oculi mei videbūt p quez oculi cordis reuelabunt. O si oculi mei vidēbūt q̄ credo in scripturis dei. Et ḡto magis appropinq̄bat tanto magis desiderabat. Uita veniēdi incepit ipse in die sue cōceptionis. Ideo feruētissime desiderabat a beata virgine matre sua et a sancto ioseph qui quotidie cōputabant dictas cupiētes videre die ingressus sui in hunc mundū. Virgo ipm portauit. ix. mensibus ⁊ sex diebus qui sunt. cclxxvij. dies. Ideo in persona xpi dicit scriptura sancta. Sum inquit ⁊ ego mortalis hō sī millis omnibus ⁊ in ventre mris figuratus sc̄z figura hominis siue caro. x. mensiū tpe. Sap. vij. Propter hoc virgo maria ⁊ ioseph scientes suum aduentū prope preparabāt se ad ipm devote recipiēdū. Virgo autē preparabat panniculos de lana ⁊ de lino: sicut faciunt mulieres qñ sunt iuxta partū. Joseph autem emerat vnum [illegible] vt faceret illa die natiuitatis magnū festum. Sed interim dicit lucas q̄ exiit edictū a cesare augusto vt describeretur vniuersus orbis. Lu. ij.

Ideo voluit describere mūdū augustus qz voluit scire quot essent ꝓuincie: quot ciuitates: quot hoies. Nota magnaz tristiciā ioseph quando audiuit edictū imperatoris q̄ sub pena mortis singuli ꝓfiscicerent in ciuitatē natiuitatz Joseph qui erat de ciuitate bethleem de genere dauid incepit fiere di. O miser sivado de bhleem: nō videbo istā bñdictā natiuitatē a sanctis patrib⁹ tandiu desideratam si nō vado ero inobediens ⁊ occidar: nec etiā videbo dictā natiuitatē: sic tristis venit ad domū. Virgo autē maria consolabatur eū. Ita dz facere vxor di. O pater quid habetis modo: qz deberetis gaudere: quia saluator est nasciturus in breui. Tūc ioseph narrauit virgini marie edictum imperatoris ⁊ causam sue tristicie. Ad quod virgo rñdit. Pater non ploretis: qm̄ ego ꝓ cōsolatione vestra vadam vobiscū que etiā sum de progenie dauid Joseph ex vna parte letabat q⁹ ygo vellet ire. ex alia parte dubitabat quid dicerent sibi gentes q⁹ duceret secū mulierē iuuenē grauidā ⁊ partui propinquā. Itē quid si parereт in via. Ad quē virgo. Pr̄ nō curetis de locutione gentiū exquo intentio est bona. Volūtas dei est q⁹ vadamus bethleem: qm̄ nasciturus est ibi saluator. Iuxta ꝓphetiā Michee. v. Et tu bethleem effrata puulus es. ſ. locus i milibus iuda ex te enim egrediet qui sit dominator in israel. Virgo autē maria melius sciebat bibliā q̄ ꝓphete. vt dicit oi gentes. ⁊ parauerūt se ⁊ recesserunt de ciuitate nazareth. Joseph cum virgine in asino equitāte ioseph ꝓcedente vinculū asini ⁊ bouis quē ducebat trahēdo. Ecce regina paradisi qualiter ibat associata. Tūc fuit cōpleta ꝓphetia Aggei de hac mutatione dicētis. Adhuc vnū modicū ē ⁊ ego ꝓmouebo celū ⁊ terrā ⁊ mare ⁊ aridā: ⁊ mouebo oēs gētes: ⁊ veniet desiderat⁹ cunctis gentibus. Aggei. ij. Nota vnū modicū: qz modicū tēpus fuit a prophetia Aggei vsq ad christum ⁊ ego cō mouebo celū vbi loquit de celo empireo imobili. Dicit sanctus Tho. in. j. parte. q⁹ q̄ aliquis angelus hz a deo aliquam reuelationē: statim ille reuelat alijs. ita q⁹ ibi nihil teneatur secretum. Ideo archangelus gabriel in cō. illo tēpo scē trinitatis quando habuit reuelationez incarnatiōis ⁊ natiuitatis filij dei de qua ipse erat nūci⁹: statim ipse reuelauit oibus alijs ⁊ sic celū fuit cōmotū ad gaudiū ⁊ leticiā ⁊ tripudiū ꝓpt eoz ruine reparationē. Itē ego cōmouebo terrā: terra ygines vi virgo maria q̄ debuit ꝓducere fructū vite q̄ fuit mota in ăgeli salutatiōe: cū turbata cogitabat q̄lis eēt ista salutatio. Luce. ſ. Itē cōmouebo mare ⁊ aridā q̄s ex edicto imperatoris gētes ꝓfitebātur in ciuitatib⁹ suis: qdā per mare: qdā p aridā. Tūc veniet desiderat⁹ cūctis gētib⁹. ps pria ꝓclusio. Scda ꝓclusio dicit q⁹ hec bñdicta natiuitas fuit p ius deos min⁹ appreciata crudelit. Dicit hystoria q⁹ q̄s ioseph cū ygine fuerūt in ciuitate bethleez nō inuenerūt hospitium nec aliquā domū nec hospitale vbi vellēt eos recipe. Ad hoc assignāt tres rōnes. Prima qz venerūt devltimis ⁊ habuerūt ire spaciose p viā. Iō q̄ venit extrem⁹ ira tū sepevidem⁹. Scda ls illa ciuitas bethleē eēt parua: abūdabat tñ multū in militib⁹ ⁊ ciuib⁹ ⁊ nobilib⁹: q̄ erāt de genere dauid q̄ fuit nat⁹ in illa ciuitate q̄ miserāt nūcios ꝓ habendis hospitijs. Tertia rō fuit auaritia hospitalariorum qui quando videbāt ioseph pauperē cū muliere grauida cogitabant q⁹ occuparent vnā domū ⁊ q⁹ modicū lucrarentur cum eis. Ideo ⁊c. Ad practicā ⁊ potestis cogitare quomodo fuit quādo ioseph cū virgine in asino equitante intrauit p portā ciuitatis. statim diuertit ad primū hospitium ne haberet discurrere per ciuitatē querens si posset ibi hospitari. Cui dixerunt ⁊ quot estis ⁊c. et quando videbant q⁹ erant solum duo ⁊ cū boue et cū asino cogitantes: modicū hērem⁹: dixerūt sibi trāseatis vltra: qz hic nō est locus provobis. Qui iuerunt ad aliud hospitiū. Rñderunt q⁹ totum erat plenū. Cogitate h tristiciā ioseph ⁊ verecūdiā virginis marie sic ire ostiatim. Sed virgo patienter sustinebat ⁊ consolabat ioseph. Deinde iuerunt ad aliud hospitium vbi dixerūt q⁹ totū erat plenū ꝓ tali dño ⁊ ꝓ tali vēturis ⁊c. Videns ioseph q⁹ ꝓ pecunijs nō ineneniebat hospitiuz ꝙrebat amore dei vt in aliq̄ domo illa mulier grauida pro tui propinqua reciperetur nec inuenit in tota ciuitate imo dicebant sibi. O antiq̄ bene videt certe q⁹ estis zelopit⁹ de vra

re vestra: ⁊ quare posuistis ipam grauidā in via. Et pauper homo flebat. Ad quē virgo. Pater habeamus patientiam ⁊ perquiramus aliquod hospitale. ⁊ sic inuerunt advnum hospitale: querendo si possent ibi reciꝑi amore dei. Respondit hospitalarius. Vos sani estis: ⁊ domus ista est ꝓ infirmis: nec potestis ibi reciꝑi ideo parcatis. Cum autem hora iam esset tarda nec inuenirent aliquod hospitium dicebat ioseph. O domine hec sunt peccata mea. Cunq̄ inuenissent vnam porticum in via publica in qua erat ꝓsepe in qua forenses quandoq̄ ponebāt animalia sua. Dixit virgo. Pater hic poterimus stare: qz nō est honestū ire ꝑ villā tali hora. Dixit ioseph. O miser. ⁊ nūq̄d inueniem⁹ aliquā domū. Dixit ygo maria. Pater totus mūdus est dom⁹ dei ideo stem⁹ hic. Tūc ioseph cū maxima reuerentia deposuit virginē de asino et intrauerunt porticum ⁊ ioseph posuit vnā flaciatā quā portauerat in asino ꝓ cortina ne viderent ⁊ iuit ad emendū paleam ⁊ carbones ꝓpter frigus. Et de modica palea fecit lectū regine celi di. O dñe q̄d dicetis mihi q⁹ in tali lecto collocauerim matrē vestrā ⁊ in illa porticu steterūt ad minus. xiij. diebus qz dicit gl. sup Mat. ij. q⁹ reges orientis adhuc inuenerūt regē xp̄m in illa porticu. Ecce palatiuz regine paradisi ecce quomodo illa natiuitas gloriosa fuit a iudeis min⁹ appreciata. Hoc reuelauerat deus Hiere. ꝓphete qui flens dicebat in ꝑsona iudeoꝝ. Tibi peccauimus expectatio israel. saluator noster in tp̄e tribulationis. Quare quasi colonus futur⁹ es in terra: ⁊ q̄s viator declinans ad manendū. Quare futurus es sicut vir vagus ⁊ fortis qui non potest saluare. Hier. xiij. Tūc ista ꝓphetia fuit cōpleta: ps scda ꝓclusio. Notaliter. quilibet vestruz modo in corde suo dicit. O si ego fuissem tunc ibi ⁊ cognouissem eum ego recepissem eū in domo mea ⁊c. Utinā vos nō sitis in eadē ꝑdenatiōe vel cruditate cū iudeis. Et nunq̄d hodievidistis virginē grauidā in ista villa cum ioseph: ⁊ tñ nō recepistis eū. Virgo grauida de filio dei est hostia ꝓcrata quam ducit sacerdos vt ioseph. Quis vestrum recepit eā cōicando deuote credo q⁹ nullus. De bono ꝓlio debebatis sibi ꝓparare domū ꝓcictie ꝑ ꝓtritionē ꝓfessionē ⁊ satisfactionē: sz multi excusant sevt iudei dicētes. Ego habeo recipevnum magnū militē. ſ. dñm caponem: dñm heduz dñm porcū. Alius dicit. Ego habeo recipere magnā dñam nobilem. ſ. dominam gallinā: alius dñam pdicē ⁊c. sz nolūt recipere dñm iesum xp̄m. De quibus dicit ioānes in euāg. In ꝓpria venit ⁊ sui eum nō receperunt. Quotquot autez receperunt eū dedit eis ptātez filios dei fieri. Joannis. j. Tertia conclusio dicit q⁹ ista benedicta natiuitas fuit p deum celebrata potēter. Virgie maria existente in illa porticu vt dixit in medio paramentorum circa mediā noctem venit hora partus quam sensit virgo maria: nō sicut cetere mulieres: quia ꝓiuſſ̄ sentiāt partū habent dolores miserias ⁊ tristitias in corpore: ⁊ facies mortificat. Sed virgo maria habuit alia signa sz illuminationes singulares ꝓsolationes ⁊ dulcedines cordis ⁊ delectationes maximas magis q̄s alias ⁊ facies eius resplenduit. Quod videns ioseph dixit. Benedicta q̄d est hoc. Respondit. Pater modo venit hora partus mei. Joseph surrexit subito vt vocaret obstetrices. Sed ygo, phibuit eū di. Pater sicut in ceptione nulla creatura fecit aliquid: sic nec etiā in natiuitate. cogitate quomodo dixit ioseph. Bñdicta vos nō estis sup hoc expta. neq̄ ego ⁊c. Et virgo: pater non curetis: qz pater celestis ꝓuidebit. idest deus. Ideo liber de infantia saluatoris qui ponit q⁹ ibi fuerunt mulieres est reprobatus ex decreto pelagij pape. Hiero. Nulla ibi obstetrix nulla mulierularū sedulitas interfuit: sed subito sicut radius solis trālit per fenestram vitream sine fractione: sic christus sol iustitie transiuit per portā vteri virginalis sine aliqua fractione: ⁊ corruptione tanq̄ sponsus de thalamo suo. Quem virgo recepit manibus ꝓtius genibus flexis cū marima reuerentia ⁊ veneratione adozādo ipm ⁊ dicēdo. O dñe vos benevenerit⁹ de celo in terrā, p̄ salutatione hoim. O dñe desideratē a sctis pr̄iarchis ⁊ ꝓphetis adorovos: qz inſpirtū deus estis creator meus inquantuz homo estis filius meus: ⁊ osculabatur eum modo in pedibus tanq̄ deū: modo i ore tanq̄ filiū: modo in manibus tanq̄ crea

totem omniū rerum modo in frōte tāq̄ filiū suū dicens. O dñe tantā gr̄am mihi fecistis adorauit q̄ eū centūplicib⁹. Et vt quidā dicūt ait. Tu es dñs de⁹ meus tu es redēptor me⁹: tu es filius me⁹ dilectus. Ambro. O beata virgo quis nobis posset archana tui cordis reserare cum hinc adorares natum tuū vt deū: & hinc osculareris vt filium. Joseph autē fiens pre gaudio dicebat. Benedicta permitte mihi adorare filium tuū & filiuz dei tandiu desideratū ⁊c. Die q̄o adorabat eū dicens. O dñe tantam gr̄am mihi fecistis q̄ reges & pphete voluerunt vos videre & nonviderunt & mihi peccatori fecistis tantā gratiā vt vos videam. Tunc infans ꝑpter frig⁹ incepit flere. Statim ioseph calefecit pāniculos & virgo inuoluit. Deinde ioseph voluit vocare aliquā mulierem que lactaret ⁊c. sed virgo, phibuit. Ad quē ioseph. Benedicta quid facietis: q̄ non habetis vos lac. Dicūt me dici q̄ ab eadē radice: ꝓcedunt lac et pples. Jdeo mulier que nō cognouit viruz nō hz lac. Respondit virgo. Pater: deus puidebit. Tunc virgo flexis genib⁹ orauit deū patrē dicens. Deus pater vos & ego habemus vnū filiū eōem ideo vos q̄ puidetis omnibus creaturis, puideatis sibi de lacte. Tunc subito vbera virginis fuerunt plena lacte de celo sibi missō. Jō dicit ecclesia. Nesciens virgo virum pepe rit sine dolore saluatorem seculorum. Ipsum regem angelorum sola virgo lactabat vbere de celo pleno: patet tertia conclusio. Quarta conclusio dicit q̄ illa benedicta natiuitas fuit per virginē absc̄dita humiliter. Dic historiā & statim qñ xp̄s fuit natus corpus suū resplēduit sicut sol quādo oritur: & nox facta est vt meridies et ista claruit. Cogitate quō multi qui non dormiebant admirantes de tanta claritate voluerunt videre fontem luminis: & ꝛcurrētibus eis ad tā magnum spectaculū luminis virgo sentiēs tumultū gentis: filiū posuit in ꝓsepio. Judei aūt venerūt & viderūt vn̄ lumē, pcedebat. Direrunt aliqui: ꝓpheta dicit q̄ qñ messias nascet nox sicut dies illuminabitur: direrunt aliꝫ si esset forte iste. Direrunt quidā: taceatis non curetis: si herodes sciret interficeret nos. Jta q̄ timore herodis non fuerunt ausi recipere regē messiam. De isto lumine ꝓphetes. Populus qui ambulabat in tenebr⁹ vidit lucē magnā. habitātibus in regione vmbre mortis. s. peccati ingratitudinis: lux orta est eis. Multiplicasti gentē. s. ad videndū lumē. nō magnificasti letitiam: qz nullū encenīū sibi miserūt nec virgini. s. matala ffintranasset. De quo lumine loquitur: ostenditur cū dicitur & sequitur. Paruulus natus est nobis: & filius dat⁹ est nobis. nō pater: nec spūssanct⁹. Esa. ix. Et hic questio quare virgo beata posuit filium suū in ꝓsepio inter bestias. Quid si bos, cornibus & asinus dentib⁹ impetissent. Beatus Lucas vult excusare & ginē dicens. Reclinauit eū in ꝓsepio qz nō erat ei locus in diuersorio. i. in ista porticu. Sed hic posset homo beato luce rndere. Et nunq̄d ego que sine dolore & miseria peperit poterat ipsum ponere siue tenere in gremio vel brachijs: ꝛc. posuit eum inter animalia. Rndetur q̄ triplex fuit ratio.

Prima ad complendum veritatē scripturalem.

Secunda ad subleuandum necessitatem corporalem.

Tertia ad docendum nos bonitatem moralem.

¶ Quantū ad primū fuit ꝓphetatū q̄ inter asiala debebat poni & per ea adorari humiliter. Cogitate quale gaudiuz habuit beata virgo quando vidit filium suū adorari a boue & asino. Et qualē tristitiā qñ videbat ipsum a iudeis refutari. Et fuit impleta ꝓphetia. Esa. dicentis. Audite celi & auribus percipe terra: qñ dñs locutus est. Filios enutriui & exaltaui: ipsi aūt spreuerunt me. Cognouit bos possessorē suuz: & asin⁹ ꝓsepe dñi sui: israel autē me nō cognouit. Esa. ꝛc. i. Quantū ad scām rōnem. Jā videt̄ quō viget frigus in isto tpe. Cogitate si ego maria habebat frigus: qz non legit vnq̄ portare tvestes foderatas, ꝓpter hoc posuit filiū suū in ꝓsepio vt asiala calefacerent eū cū anhelitu. put fuit reuelatum Abachuc ꝓphete qui de hoc dixit: domine audiui auditū tuū & timui. Dñe op⁹ tuū ꝓsideraui: in medio duor̄ asialiū cognosceris. Abachuc. iij. fm. lxx. Quārto ad tertiā rōnez hoc fecit q̄ vt nos instrueret in bonitate morali. Bos est asial mundū habens duo cornua que significant dños tēporales & rectores cōitatū. Asinus qui portat onus significat vasallos et subditos. Et virgo posuit filiuz suū in medio ostendēs q̄ oēs possunt bene saluari. Dñi seruādo iusticiam: q̄ nec odio nec amore nec timore nec munere faciāt contra iusticiā: vasalli etiam seruādo fidelitatē obedientiā & reuerentiam dñis. Scdo bos est asial mūdū: qui antiquitus sacrificabāt deo. Jdeo signat sacerdotes qui offerūt sacrificiū deo. Asinus rudis significat laicos. virgo posuit filiū suū in medio innuens q̄ omnes possunt saluari. Tertio bos qui non portat onus significat diuites qui manibus nō laborāt. Asinus significat laboratores si sint patientes. Quarto bos qui hz cornua significat ꝓsonas deuotas & sanctas. Duo cornua sunt vera prudentia siue credentia ad fidē & prompta obedientia ad mādata. Asinus accidiosus significat pctōres si sint penitētes ꝓnt saluari. Quito bos q̄ ruminat & diuidit vngulaz. significat ꝓlatos magistros & doctores q̄ rumināt studēdo & diuidunt vngulā. i. habēt sciētiam veteris & noui testamenti. Asinus significat ignorātes: xp̄s ponit in medio ⁊c. & verificatur illud dauidicū. Homines et iumēta saluabis dñe: quēadmodū multiplicasti misericordiā tuā deus. ps. xxv. Nota homines tā potētes q̄ ipotētes: tam sapiētes q̄ diuites & iumenta. i. pctōres rudes & ignorātes saluabis dñe. Quita cōclusio dicit q̄ hec benedicta natiuitas fuit p sanctos angelos patenter publicata quando apparuit pastoribus dicens optima noua. Natus est vobis hodie saluator qui est xp̄s dñs in ciuitate dauid. modum narrat beatus Lucas. dicat̄ hi storia breuiter de angelis in natiuitate xp̄i q̄s de⁹ p̄ misit de celo: vbi fiebat magnū festum de natiuitate xp̄i ad terram vt etiam fieret ibi festū. Hec b̄ndicta natiuitas fuit reuelata pastoribus vigilātibus non imperatori octauiano dormiēti: nec in hierm magistris & doctoribus nec sacerdotib⁹: sed pastoribus carmina cātātib⁹. Quare hoc? Dicit Bern̄. q̄ pastores habebāt q̄nq̄ ꝓditiones in quib⁹ ostēdit q̄bus ꝓsonis de⁹ reuelat sua secreta & dat suā gloriā. Primo pastores vigilabāt sup gregē ⁊c. In quo ostēditur q̄ pastores tā tpales q̄ ecclastici debēt vigilare sup gregē eis cōmissuz: ne a lupis peccatoꝝ marie notoriorꝝ deuorent: qz ex peccatis secretis nō puniē cōitas talibus pastoribus reuelat deus suā gloriā & gratiā. Scdo sonabāt cōcorditer fistulas in quo ostendit q̄ ꝓsonis deuotis et pacificis que sonant per orationes & supplicationes deus reuelat suā gratiā et gloriā. Tertio qz erant i deserto in asperitate pnie ⁊c. vbi male comedebāt & bibebāt & dormiebāt ⁊c. Jn q̄ ostdit q̄ per sonis q̄ viuunt in aspitate pnie ⁊c. Quarto qz erant hoies paupes ⁊c. Jdeo xp̄us Ue vobis diuitib⁹ q̄ hic habetis cōsolationē vestrā ⁊c. Luc. vj. Quinto qz erant hoies simplices: neminē despiciebāt talibus dat de⁹ suā gr̄am. Antoritas christi Confitebor tibi pater dne celi & terre: qz absc̄ondisti hec a sapientibus & prudentibus & reuelasti ea parvulis. Mat. xj.

¶ Dñica infra octa. natiuitatis xp̄i ser. j.

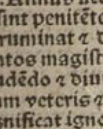

Lce positus ē hic in signū cui ⁊ tradicetur. Luce. ij. Certū est et p sctām scripturā probatū est & clarū q̄ ante aduētū & natiuitatē xp̄i null⁹ ḡtūcūq̄ sctūs potuit iuenire viā paradisi vt posset gr̄iam hr̄e. Rō: qz si ꝓcedētes ductores errāt i via: opz etiā sequētes deuiare. Sic a principio de⁹ dedit hūano gn̄i duos ductores. s. Adā & Euā q̄ in ꝑma dieta errauerūt a via gr̄e & ꝑse quent̄ avia glie. Jō oportuit sequētes ipsos errare & deuiare p desertū hui⁹ mūdi inter lupos & feras ifernales q̄ deuorabāt oēm hoiem. De hoc dicit dō. Errauerūt in solitudine i inaqoso: viā ciuitatis habitaculi nō inuenerūt. ps. cvj. Nota i solitudine. i. in deserto. Quare hoc: cum tñ in mūdo essent multe gentes. Quare ergo dicit in solitudine in inaquoso. Rndsio q̄ nulli homo habeat deū secū per gratiā: ipse est solitari⁹ & desertus: q̄ncunq̄ sit multis gentibus associatus. Et qz tunc mūdus non habebat deū incarnatū: nec aḡs doctrinarū cuāgelicarū: ideo vocat mundū desertum & inaquosuz. Si dicat ab aliquo iudeo. Nūquid fons doctrinarū moysi rigabat totum mundum ⁊c. Dico q̄ nō fuit fons aque: sed arene.

terrenorum. Patet ergo quomodo totꝰ mundus errauit a via paradisi. Sz mō iam possumus ire viā rectam ad paradisum: quia in christianitate inuenimꝰ viā quia sicut peregrini qui vadunt ad aliquā notabilē peregrinationem i diuīs inueniūt aliquod signū vel crucis vel lapidis, ſ. monstrans viā rectā ne errant in via: sic deus pater nobis viatoribus et peregrinis misit filiuz suū quē nobis dedit in signum certū ne erremus viam paradisi. Ideo de ipso dicit Lu. in thema. Ecce positus est hic in signū. ſ. vie paradisi. Patet thema. Deinde dicit euangeliuz: cui cōtradicet. Nota in xpo nouiter nato triplex signū pro eūdo ad paradisum: a cuilibet signo cōtradicit a multis: que signa dedit angelus pastoribus dicens. Hoc vobis signū. Inuenietis infantem pānis inuolutū a positum in presepio. Lu. q. Ubi dicit tria signa: scz.

De integra puritate: cū dicit inuenietis ꝛc.

De voluntaria paupertate: cum dicit pannis ꝛc.

De vera humilitate: cum dicit posituz in presepio.

¶ Pro quolibet triū dicit thema. ecce positus est hic in signū. Dico primo q primū signū qō habemus i xpo nouiter nato est integra puritas. Puritas dicit integra qñ consistit tā in corpore q̄ i aia: qz aia nō est homo: nec corpꝰ est homo sed totū insimul corpus a aia est hō. Sic qñ hō seruat puritatē i corpore a prauo ope nō dicit̄ ꝓprie purus nisi etiā preseruet puritatem in aia expellendo ab ipsa malas cogitationes et desideria pro suo posse. Hinc est q dñs dans legem dedit duo precepta puritatis. Unū pro corpore dicens: non mechaberis. Aliud p aia dicēs. Non concupisces vxorē primi tui q. d. non sufficit seruare corpꝰ purū: sed etiā aiam. Hoc signū puritatis dedit angelus de xpo di. Inuenietis infantē. Noluit xps nasci tam adultus vt adam: sed infans paruulus vt ceteri: a hoc in ꝓmēdatione puritatis qz infantes nullā habent corruptionē luxurie: nec in corpore nec in aia. Dic exemplum de euangelio qō recitatur a tribus euāgelistis. Matt. xix. Mar. x. a Luce. xviij. de gētibus que ex deuotione portabant infantes ad iesum xpm: vt tāgeret ipsos: quos discipuli prohibebāt: sed iesus indigne tulit dicens. Sinite paruulos venire ad me: et nolite ꝓhibere eos: talium enim est regnū celoꝝ. q. d. q magni a luxuriosi vadunt ad infernū. Dicit marcꝰ q ampleabat infantes de vno ad altū imponendo manus super illos. Quo facto dixit. Amen dico vobis: quicunq; nō receperit regnū dei sicut puer non intrabit in illud. Lu. xviij. Nota vt puer. i. purus. Patet ergo q signū in christo nobis datū est integre puritatis: cum dicitur. Inuenietis infantem. Hoc signum secrete fuit ostensum raab meretrici vt legit Josue. ij. quando filij israel debuerant intrare terrā ꝓmissionis vt caperent ciuitatem hierico et miserunt exploratores. dixit raab meretrix exploratoribꝰ iudicoꝝ. Noui q dñs tradiderit vobis terrā hanc. Etenim irruit in nos terror vester a clāguerūt oēs habitatores terre. Dñs eīm deꝰ vester ipse est deus in celo sursum a in terra deorsum. Detis mihi verū signuz vt saluetis patrē meū a matrē: ffes ac sorores meas a oia que illorum sunt. a eruatis aias nostras a morte. Qui dederunt sibi funiculum coccineuz vt ipsum poneret in fenestra appensum: et hoc signo saluata est. Talis est ꝑsona luxuriosa. Deꝰ ordinauit a restrinxit illud opus ne fiat nisi iter viruz a vxorē matrimonialiter cōiūctos. Hec mulier raab noie a etiā officio signi ficat ꝑsonā luxuriosam. Raab eīm interpretat dilatata: sed luxuriosus vult dilatari a ampliari dicens. O vxor mea est senex vel infirma: turpis: vel sterilis: vt dimisit me: ideo ꝛc. Ecce hec raab dilatata meretrix. de qua dicit dauid in ꝑsona christi. Memor ero raab a babylonis id est ꝑsone luxuriose a ꝑfise: que nullū ordinem seruat nec moduz de qua memor est xps in die mortis a iudicij. Signuz q poterit saluari est suspendere funiculuz coccineuz in fenestra. Funiculus ille est castitas: a est de tribus filis: qz qui vult viuere caste opz q̄ seruet tria: scz.

Orationem spiritualem.

Afflictionem corporalem.

Uitationem socialem.

¶ Oratio spūalis est qñ fit deuote fiens genibꝰ mēte eleuata: cogitando q videatis xpm iratū ⁊tra vos ꝛc. Hoc mō aia recinet a malis cogitationibꝰ et desideriis. Quantū ad scām necessaria est afflictio corporalis one caro saltet siue rebellet qñ sicut ofo elenat aiam: ita afflictio corporalis deprimit carnē. Tertiū necessariū est vitatio socialis: sine qua nihil valent alia duo ꝓma. Cauere ab oi cōsortio mulierū: ab oi mala societate ꝛ opportunitate. Isto modo seruatur castitas. Ecce funiculus triplex de quo salomon. Funiculꝰ triplex difficile rumpitur. Eccl. iiij. Secus si sit solū simplex vel duplex. Quare dicit q erat coccineus? ego dicā: qz castitas dz seruari in memoriā passionis iesu xpi qui erat totꝰ coccineus id est sanguineus in die sue passiōis dicēdo intra se: xps ita ꝓ me fuit passus et ego dabo corpori delectationē: absit. Ideo dicit apls. Recogitate eū q talē sustinuit a pctōrū aduersus semetipsum ꝺdictionē vt nō fatigemini animis vestris deficiētes. Nondum enim vsq; ad sanguinem restitistis aduersus peccatū repugnātes. Heb. xij. Quare dicit q appendat ad fenestram? nunqd sufficeret ipsum tenere i foramine? Dico q quilibet dz se taliter habere in sua ꝙuersatione i incessu: statu a habitu: q oēs dicāt: vere ꝓsona casta est ista. Ecce qualiter funiculꝰ castitatis appenditur in fenestra cōuersatiōis. Aliqui tenent ipm abscēditū in foramine: a qñ redarguunt dicunt: sufficit mihi: deus hoc scit: sed nihil valet: opz eīm q sit in fenestra. Ideo dicit apls. Prouidētes bona nō tm coram deo: sed etiā coram oibꝰ hoibꝰ. ad Ro. xij. Ut oēs dicāt: vere bonꝰ homo vel bona mulier a casta videtur in oibus. Ecce signū puritatis de quo dicit thema. Ecce positus est hic in signū. Huic signo contradicit a multis. O et quot contradictiones fiūt quotidie xpo in isto signo tam a religiosis ꝑsonis a clericis q̄ laicis: demonstrando a alijs: qz totꝰ mūdus est corruptꝰ. De ista ꝺdictione dicit ꝓpheta. Ue q̄ contradicit factori suo. testa de samijs terre. Esa. xlv. Samia dicūt a quadā insula sic vocata i qua fuit primo inuēta opatio de terra: ꝑsonā luxuriosam vocat testā de samijs terre. i. illi ter re: qz ad instar opis terre luxuriosus ad extra est totꝰ pictꝰ siue ornatꝰ: sed intus est totꝰ corruptꝰ a plenus: a hoc de ꝓmo signo. Scōm signū est volūtarie pauperpertatis. Si dicat q̄d est pauptas volūtaria. Ego dicā. Nota hic ꝓmo tres gradus paupertatis voluntarie: primus est ex principio. Scōs ex fine. Tertiꝰ ex medio. Primꝰ gradus in principio est quando homo dimittit diuitias volūtarie habitas et habēdas: a amore xpi vult viuere in pauptate. Iste gradus est maior: et istum habuerūt apostoli sancti dicētes. Ecce nos reliquimus oia. Mat. xix. nō dicit oia dereliquerūt nos: sed nos reliquimus omnia. Si non habebant oia: quomodo reliquerunt omnia? Responsio. reliquerunt omnia que habebant: et etiā oia illa que poterāt habere: et voluntatē habendi. Ad istū gradū paupertatis volūtarie tenent religiosi ex obligatiōe voti. Scōs gradꝰ pauptatis volūtarie dicit ex fine qñ diues quouis mō dimisit oia a displicet sibi: sed post cogitās intra se dicit. quare tristor? quia etiā habebā dimittere et amittere hodie vel eras: a sic facit de necessitate virtutē: se cōsolādo a acceptādo qō deus fecit: talis paupertas bona est: sed prima est melior. In isto gradu fuit Job q oia perdidit a displicuit sibi a principio: et scidit vestimenta sua: et tonso capite corruit in terrā. Sz postmodum cōsolādo se dixit. Nudus egressus sum de vtero matris mee: a nudus reuertar illuc. Dñs dedit dominꝰ abstulit ꝛc. sit nomē dñi benedictū. Job. i. Nota nudus egreditur homo de ventre matris: cum miserabili camisia que statim laceratur ab obstetrice: a nudus reuertit homo cum alia miserabili camisia. ſ. linteo. Hec pauptas est etiā bona et meritoria ratione patientie: vt dicit Ambro. distin. xlvij. Sicut hi. nō tñ vt prima. Tertius gradus pauptatis volūtarie nō ex principio neq; ex fine: sed ex medio est: quando homo: iz habeat multas diuitias et possessiones et redditus: nō tñ ponit ibi cor suū: sed de ipsis seruit sibi in necessarijs: a de residuo facit magnas et largas elemosynas. Tales pauperes reputant. De istis dicit Dauid. Diuitie si affluant scz de bono iusto: nolite cor apponere: iz possint manus apponere ad licite cōgrandū: computandū: distribuēdum. De his tribus gradibus paupertatis volūtarie dixit angelus ad pastores de xpo. Hoc vobis signū: inuenietis infantē pan-

nis involutū. Luce. ij. Nota pannis non dicit sericis involuit eū: sed pānis qō notat paupertatē: qz paup ōr pānosus. De hoc signo habetur figura. Gen. ix. dicit breviter historiā quō Noe z filij eius cū oribus post diluuiū fuerunt qñ extra arcā deꝰ consolādo eos: qz timebāt ne pluuia rediret cū iā per annū integrū stetissent in arca. dixit eis nō timeatis. Arcū meū ponā in nubibus celi: z erit signū federis inter me z terrā. Gen. ix. Nota q iste arcus celestis signat paupertatē voluntariā Ratio qñ arcus est curuus: ita z pauper vadens humilr. Secus de diuitie q incedit totus rectus z superbe. Itē arcus ōr celestis: sic ex volūtaria pauptate deꝰ p̄mittit celū. Mat. v. Bti paupes spiritu: qñ ipsoꝝ est regnū celoꝝ. Itē cōiter arcus ille ē triū coloꝝ. s. de igneo: de liuido siue blaueo: z de viridi. In colore ignis repñtat primus gradꝰ pauptatis q̄ est ex principio: qz psona inflāmata igne amoris z deuotionis dei nō vult aliqd in isto mūdo. In colore liuido ostenditur secūs gradus q̄ est ex fine qñ psona cōsolat de amissis ex desiderio celi. In tertio colore de viridi repñtat tertiꝰ gradus pauperatis q̄ est ex medio: qz sicut arbor viridis facit fructū: ita qui sunt in isto gradu faciūt fructū elemosynarū et misericordiarū. Diuitibꝰ huius seculi precipe nō sublime sapere neqz sperare in incerto diuitiarū: sed in deo viuo q̄ prestat nobis oia abunde ad fruendū. Quid ergo est p̄cipiēdū bene agere diuites fieri i bonis operibꝰ. j. ad Tim. vj. Cū ergo dicit dñs. Arcū meū. i. paupertatē voluntariā ponā i nubibꝰ celi. i. in sctis aplis z viris aplicis. Et erit signū federis inter me et terrā: qz sicut nubes sunt medie inter celū z terrā a quibꝰ venit pluuia: tonitrua et fulgura: sic aplī et viri apostolici sunt medij inter deū et nos a quibꝰ descendit pluuia. scz doctrinarū tonitrua cōminationū: et fulgura inflammationū in amore dei et p̄imi. De quibus ōr. Qui sunt isti qui vt nubes volant. Esaye. lx. huic signo contradicitur a cupidis et auaris et dñis tēporalibꝰ per rapinā. a platis p symoniā: a iudicibꝰ z aduocatis z pcuratoribꝰ p calūniā: a diuitibꝰ z mercatoribꝰ pfurā: a religiosis p p̄petatē ꝛc. intīm q ihs dicit. Tota die expandi manꝰ meas ad pplm nō credētē: sz p tradicentē mihi Esa. lxv. z ad Ro. x. Nota tota die expandi manus meas scz dādo pluuiā: rorem: panē: vinū: et oia necessaria ꝛc. ad pplm nō credentē. s. mādatis nec cōsilijs meis sed contradicentē mihi. Tertiū signū vere humilitatis est qñ gestꝰ corporis z signa exteriora cōcordant cū corpore: vt si hō hz verba z oculos humiles q etiā cor sit humile. als dicit scriptura sctā. Est q nequiter se humiliat z interiora eiꝰ plena sunt dolo. Eccl. xix. Propter qō angelus ostendens nobis signū vere humilitatis dicit. hoc vobis signum: inuenietis infantem pannis involutū positū in p̄sepio. Ecce hic exemplū infinite humilitatis. Luc. ij. Magna humilitatis fuit si ij dei quando voluit humiliari infra seraphinos: cherubinos: thronos et dominationes: virtutes et potestates: principatus: archāgelos z angelos vt esset hō Nusq̄ angelos apprehendit: sed semen Abrae apprehēdit. ad heb. ij. Sed maius signum humilitatis fuit quando inter bestias voluit poni in p̄sepio: q̄ dicit patri. Ut iumentū factus sum apud te et ego semper tecū. psalmo. lxxij. Ecce signum vere humilitatis z signū saluationis. Nota figuraz que habetur Ezech. ix. vbi legitur q ezechiel propheta vidit deum iratū et furiosum volentē destruere ciuitatē sanctā Hierusalē z totā terrā promissiōis. Ad quem propheta. O dñe deus quare hoc? Cui dixit deus. Veni z ostendā tibi petā populi: z videbis rationē quare. Die historiā de illo hoie q̄ venit cum atramentario scriptoris z de septem alijs hominibꝰ ipsum sequētibus: quoruz quilibet habebat arma in manu sua ad occidendū. Dixit dñs illi qui pōtabat atramētarium. Transi per mediū ciuitatem Hierusalē: et signa thau super frontes viroꝝ gementiū et dolentiū sup cunctis abominationibꝰ que fiunt in medio eius. Deinde dixit septē hominibus ipsum sequētibus. Transite per ciuitatē sequētes eū z percutite. Nō parceat oculus vester neqz misereamini. Senē. adolescentulū: virginē: parvulū z mulieres interficite. Omnē autem super quem videritis signum thau ne occidatis: z a sanctuario meo incipite. Nota practicā signationis quomodo fiebat. Qū ille notariꝰ transeūdo videbat sacerdotes ridētes et gaudētes ꝛc. dicebat eis. de quo ridetis ita et gaudetis. Respondebant. Et nunquid debemus letari z gaudere ꝛc. qz habemus tot redditus ꝛc. Dicebat ille. expectetis modicū: qz alij soluēt vobis ꝛc. Qñ videbat aliquos sacerdotes ploratēs dicebat. Quare ploratis? Rñdebant. O miseri. Et nunq̄ debem̄ flere: qz tot peccata fiūt z tra deū? Tūc dicebat. amoneat capitū. z signabat eos signo thau in fronte. Idē fecit de militibus ciuibus z de alijs z de mulieribus. Tūc prophetā incepit clamare z dicere. Heu heu heu dñe deꝰ. Interiectio est dolētis. Ecce historiā. Hoc signū thau significat humilitatē triplici ratione. Prima qz significat crucē xpi in qua xps voluit humiliari: z in maiori gradu humilitatis. aplꝰ. humiliauit semetipsū factꝰ obediēs vsq̄ ad mortē. mortē aūt crucis. ad Philip. ij. Secūda qz thau interpretat subter. talis est humilitas vera. Tertia qz thau est vltima litera hebraica. Sic semp humilis vult esse vltimꝰ in oibus. Notari? est xps vt dicit gl. iterli. qz ipe signat signo thau qz ipe dat humilitatē paratis. Jō Joan. Apoc. vij. Vidi alterū angelū ascendentē ab ortu solis habentem signū dei viui. et clamauit voce magna quatuor angelis quibꝰ datū est nocere terre z mari dicēs. Nolite nocere terre z mari neqz arboribus: quoūsq̄ signem? seruos dei nostri i frontibꝰ eoꝝ. Nota alterū angelū. s. xpm nō angelū natura sz officio. signemꝰ non dicit signabo qz oportet q̄ hō se iuuet ad signandū: cogitando cū dolore pctā que fecit. z sic hō se humiliat. Nota in frontibus eoꝝ: qz magis apparet vbi notatur q̄ humilitas debet apparere in incessu: in vestitu: in ornatu z in alijs oibus: qz q̄ non signat hoc signo humilitatis: venit in posse illorum ser hominū armoꝝ qui significant sex ordines sanctoꝝ. qui licet modo oēt pro nobis: tū in iudicio arma būtur cōtra nos. Sap. v. Armabit creaturā ad vltionem inimicoꝝ. Patriarche armabunt z pcutiēt cū gladio de misericordia et liberalitate. Prophete cū ense deuotiōis. Apli cum gladio charitatis. Martyres cū scuto patiētie. Cōfessores cū balista diligentie. Virgines cū gladio munditie. Respiciamus ergo thau. i. signū humilitatis vt dicit Dauid. Fac mecum signū in bonum vt videant qui oderunt me et confundantur: quoniā tu domine adiuuisti me et consolatus es me. Huic signo contradicitur a superbis vanis et pompositis: de quibus propheta dicit xpo. hi contradicunt sacerdoti. Oree. iij. Nota sacerdoti. i. xpo cui dicit deus pater. Tu es sacerdos in eternum sm ordi. mel. ps. cix. Jdeo dicit xps. Discite a me qz mitis sum et humilis corde. Mat. xj. Ecce hic tria signa posita in via paradisi. Sed vtinā nō contingat nobis sicut beato Machario: cuius signa arūdinea diabolus sibi ammouit de via. Jta deus pater filiꝰ: z spūssanctus in nemore huiꝰ mūdi posuerūt nobis tria signa. s. puritatis: pauptatis: et humilitatis. sz diabolꝰ ia ammouit. Jdeo pater filiꝰ z spūssanctꝰ cōquerunt dicētes. ps. lxxiij. Signa nra nō vidimꝰ: iam nō est ppheta: qz iam inter religiosos nō apparet signū puritatꝫ pauptatis z humilitatis nec inter laicos nec clericos. Jō David. Posuerūt signa sua signa: et non cognouerunt. ps. lxxiij. qz iam per diabolū ammota sunt de via.

¶ De eadem dominica. Sermo. ij.

Ecce positus ē hic in signū. Luce. ij. Deꝰ pater fecit nobis de filio suo sicut solet fieri euntibus ad sanctum Jacobū vel ad notabilem peregrinationē. Nam in bijs occurrētibus ponitur aliquod signum vel crucis vel lapidis in via directa ne erretur. maxime quando est stricta et vix apparēs. et alia via est patēs z lata. Sic in ꝓposito iuxta illud Matt. vij. Spaciosa est via que ducit ad perditionē: et multi sunt qui intrant per eam. cū angusta porta z arta est via que ducit ad vitā: z pauci sunt qui inueniunt eā. Jdeo ne errem? in eundo deus pater posuit nobis in via directa penitentie filiū suū in signum dicens. Hoc signum vobis. Inuenietis infantem inuolutū pānis: positū in p̄sepio. Jdeo dicit thema. Ecce positꝰ est hic in signū. Nota hic figurā de signo thau quo soli signati saluabant a morte. Ezechie. ix. vbi declaranda sunt tria: scilicet.

Prima de viro induto de lineis.

Secunda de figuratione quam fecit.

Tertio de ter viris interficientibus non signatos.

¶ Quãtum ad primũ vir lineis indutus est xps vt dicit glo. qr ꝺiu sumus i ista vita xps est nobis idutus de lino ꝓpter tulcedinẽ misericordie quã habet erga peccatores penitẽtes. Auctoritas. Apo. j. Cõuersus vidi similẽ filio hominis vestitum podere. s. alba. Nota conuersus: qr quantũcũq; homo fecerit plura peccata ⁊ grauia: ⁊ vult conuerti et facere penitentiã videbit xp̃m indutũ sez de lino misericordie. Sed post hanc vitam videbit ip̃m armatũ totũ de ferro: vt homo armor. Auctoritas. Accipiet armaturã zelus illius. Induet pro thorace iustitiã et pro galea iudiciũ certum. Sumet scutum inexpugnabile equitatẽ: acuet antẽ diram iram in lanceã: ⁊ pugnabit cũ illo orbis terrarũ contra insensatos ⁊c. Sap. v. Nota zelus illi⁹: qr nunq; aliquis homo fuit ita zelotipus de vxore sua: sicut xps de alia nostra quã tãto precio emit ⁊ redemit p̃m illud. Empti estis precio magno. j. ad Cor. vi. Ideo dicit de⁹. Ego sũ dñs deus tuus fortis ⁊ zelotes. Exo. xx. Et sicut hõ armaret se cõtra vxorẽ si recederet ab ipso et iret ad lupanar cũ aliquo ribaldo vl lenone: ita xps q̃ i baptismo desponsat aiam. Osee. ij. Sponsabo te mihi in fide. Ecce qualis honor. Sed qñ peccat mortaliter recedit a spõso suo xpo: ⁊ vadit ad lupanar. Et sunt septẽ lupanaria ⁊ septẽ lenones. Primũ lupanar est de superbia. cuius leno est Leuiathã Qñ ergo xps querit a scutifero sez angelo vbi est sponsa mea. Respondet angel⁹ Dñe recessit et iuit ad lupanar cũ iculta ⁊ than: ꝓpter qꝺ xps armatur. Et cõcordat Esa. ix. dicens. Zelus dñi exercituũ faciet hoc. Et sic de alijs lupanaribus. Christus armat se primo thorace vl lorica de iustitia. Nũc ipse portat camisiam lineã: intantũ q; si mittis sibi irato vnam sagittã denote orationis vt dimittat tibi peccata: statim vlneratur. De hoc ipse met dicit. Vulnerasti cor meũ soror mea spõsa: vulnerasti cor meũ in vno oculorũ tuorũ: ⁊ in vno crine colli tui. Canti. iiij. Nota qꝺ oratio fit ꝺuobus modis siue duplex est oratio. Quedã est intellectualis. de qua Lc. o. xiij. De Moyse qui orabat: ⁊ tamen ore nihil dicebat: ⁊ talis oratio vocatur ictus oculi: ⁊ sagitta que vulnerat cor xpi. Ideo dicit. Cor meũ in vno oculorũ tuorũ. Alia oratio est vocalis que fit ore: et ista exit per collum: et vocatur telum quod mouetur cum pondere ⁊c. de ista dicit in vno crine colli tui: ⁊ ista oratio vocat crinis: qr mouetur vna suffl̃atione. Sed post hanc vitam in alio mundo xps est ita armat⁹: intantũ q; si homo moritur impenitẽs: nõ potest xps ab eo vulnerari nec tangi. Ratio: qr est armat⁹ de thorace rigoris iustitie. Unde legitur Luce. xvij. de illo diuite qui non potuit obtinere guttã aque quã petebat orando dicens. Pater Abraam ⁊c. Et in capite accipiet pro galea iudicium certum.

Modo videtur surdus et cecus. Surdus quia videtur q; non audiat iuramenta ⁊ blasphemias quas facitis. Et cecus: qr videtur q; non videat tot peccata que fiunt: quia non facit iustitiam. Videtur q; nullũ habeat iudicium: sed post mortem accipiet pro galea iudiciũ certum: quia sicut galea stat in capite: ita ibi erit sapiẽtia iudicij. Tunc dicet. Nõ es tu ille qui fecisti talia ⁊c. O dñe credebam q; essetis surdus et cecus: dico autem vobis: quoniam omne verbum otiosum quod locuti fuerint homines reddent rationem de eo in die iudicij. Matth. xij. Hieremias. Regnabit rex ⁊ sapiens erit ⁊ faciet iudicium et iustitiam in terra. Hiere. xxiij. Item sumet scutũ inexpugnabile. nõ describus: sed scutum forte de corio cum venis ⁊c. Inexpugnabile cum quo fugabit omnes sagittas supplicationũ et orationum: etiam omnium sanctorum si orent pro aliquo impenitẽte: quia nõ possunt scutum penetrare. Secus modo: qr si tuipse mittis sibi vnam sagittam: siue vnum telum orationis deuote dicendo. Deus propicius esto mihi peccatori: statim penetrat. Item in manu dextra accipiet lanceam: que vno ictu penetrabit omnes peccatores impenitentes dando sententiã definitiuam dicens. Discedite a me maledicti ⁊c. Matthei. xxv. Ab illa lancea custodiat nos dñs. Patet ergo qꝺ est iste homo indutus de lino. Nũc ergo cõuertimini ad dñm deum vestrum: quia benign⁹ et misericors est: ⁊ indutus de lino mũdo. Quantũ ad secundum videndum est de signatiõe quam fecit tinctor et significat suam magnam charitatem. Calamus suã magnam misericordiam. Tincta siue incaustũ est sua magna gratia erga nos. Signatur persona signo thau: id est confessione quando cõfessor absoluit peccatores ad extra. Similiter christus signat ipsum in anima intus.

De hoc dicit christus confessoribus. Signemus seruos dei nostri in frontibus suis. Apoca. vij. Non q; sit caracter indelebilis: sed est quidam ornatus ad instar mulieris pulchrã coronã portãtis i qua adderetur pulchra stella pro ornatu. Sz nota quib⁹ psonis debz dari signũ thau super frontibus viror̃ gementũ ⁊ dolẽtium sup cunctis abominationib⁹. Nonergo debet dari illis qui veniunt ridẽdo vel excusando se: vel pctã abscondendo. Tales nõ sunt signãdi signo thau immo dãnatus est cõfessor qui tales absoluit: sed dz eis dicere vadatis: qr ira dei soluat ⁊c. iõ dicit. Signem⁹ suos dei: nõ seruos diaboli. sez nõ cõtritos. Idez de mulieribus que quãdo sunt ad pedes cõfessoris dicunt Pater nosterve Aue maria vl dicũt. Nõ recordor de aliquo peccato sed si confessor esset astutus ⁊ interrogaret et diceret. Quid de tali vicina vestra: ipa diceret ꝺ illa oia peccata mortalia ⁊ etiã venialia: sed de se non recordatur. Dic quõ confessio est facienda ad instar alicui⁹ q̃ hz reddere cõputũ ⁊ cogitat ⁊ videt ⁊ numerat. idẽ ⁊c. Deinde signat signo thau. ꝓtra irã dei vitãdã: ⁊ aia portat illud signum in frõte: qñ exit de corpore demones qñ vident illud signũ turbant. Auctoritas. Turbabunt gẽtes supple infernales ⁊ timebũt q̃ habitãt termios a signis tuis: exitus matutini et vespere delectabis. ps. lxiij. Propt hoc dauid sciẽs virtutẽ hui⁹ signi orando dicebat deo. Fac mecũ signũ in bono vt videãt q̃ oderunt me ⁊ cõfundant: qñ tu dñe adiuuisti me et cõsolat⁹ es me. ps. lxxv. Quãtum ad tertiũ de sex viris armor. interficiẽtibus nõ signatos. hi sunt sex ordines sanctor̃ qui sunt in celo: sez patriarche: ꝓphete: apli: martyres: cõfessores: ⁊ virgines: q̃ nõ sunt ad instar xpi induti sed post hãc vitã armabunt cum xpo. Auctoritas. Armabit creaturã. i. vniuersitatẽ sctor̃ ad vltionẽ inimicor̃ ⁊ pugnabit ꝓtra insensatos. Sap. v. Nota cõtra insensatos: ergo non ꝓtra me dicit sapiens. Sed quot sunt qui nõ credũt: immo putãt se esse sapientes. Nota sex cõditiones stultorum ꝓma est auaror̃ qui totã vitã suaz ponunt in pecuniis ⁊ bonis tpalibus ⁊ non curant de spualibus. Cõtra istos insensatos pugnabit xps i iudicio qñ aia exit de corpore dicẽs michaeli: voca patriarchas qui venient armati q̃bus dicet xps. Uos qui fuistis misericordes ⁊c. quid vobis vr faciendum de illo auaro vsurario ⁊c. Tunc illi gladio liberalitatis percutient dicendo. Judiciũ sine mia fiet illi q̃ nõ fecerit miam. Jaco. ij. Isto ictu miser cadit in infernũ. Secũda conditio stultorum est indeuotorum: qui non honorãt deũ nec sanctos: nec ecclesias nec seruos dei: immo iurant ⁊ blasphemant deum ⁊ sanctos. de ecclesijs faciũt lupanaria. vl tuperant seruos dei: quãdo tales moriũtur et sunt in iudicio: vocabuntur ꝓphete qui venient armati: quibus dicet christus. Uos qui fuistis homines deuoti q̃d videt vobis faciendũ de his indeuotis ⁊c. Qui lancea deuotionis percutient dicentes. Dñe maledicti erunt qui contẽpserunt: et condemnati qui blasphemauerunt te. Thob. xiij. Tertia est inuidorum: qui non possunt videre bonum proximi absq; dolore cordis: qui percutiuntur ab apostolis esse charitatis dicentibus: quia non fuerunt charitatiui. Omnis qui odit fratrem suum homicida est Et scitis quoniam omnis homicida nõ habet vitam eternam in se manentem. j. Joannis. iij. ¶ Quarta est vindicatiuor̃ qui nolunt remittere iniurias propter christum. Nunquid esset magna stultitia percutere seipsum gladio in pectore. Ita faciunt vindicatiui qui primo occidunt animam suam vt possint occidere asinum proximi id est corpus. Qui percutiuntur a sanctis martyribus. Scorgio: Uincentio ⁊c. qui fuerunt patientes qui percutiũt asci dicentes. Uos domine dixistis vindicatiuis. Pater meus celestis tradet vos tortorib⁹ nisi remiseritis vnusquisq; fratri suo de cordib⁹ vestris. Matth. xviij. Quinta octosorũ qui nolunt laborare in bonis operibus: quibus contingit vt mercatori stulto qui nõ vult emere tempore ferie ꝺz post: ⁊ emet pro floreno quod poterat habere ꝓ vno

denario tempore ferie: qui percutiūtur a sanctis cōfessorib⁹ scz Martino: Dñico: ꝛc. Qui fuerunt diligentes: cum apls dicat. Si quis nō vult operari nec mandu cet. i. ꝛc. Ad thessalon. iij. sed mittenꝫ ad hospitale miseror⁹ scz ad infernū. Sexta est luxuriosor⁹ q̄ sunt insensati ad instar illi⁹ qui i supiori domo tenebat magnas mercantias: ꝛ in domo inferiori tenebat palea volebat se calefacere. incendit pa-ream ꝛ amisit oēs merces: ꝛc. Sic domus superior est mens vbi sunt merces meri ror⁹. Domus inferior vbi sunt palee sen sualitat⁹. Q̄n ergo luxuriosus vult se ca lefacere accēdit ignē in domo inferiori. i. in sensualitate ꝛ cōburitur etiā q̄cquid ē in domo superiori: q̄ amittit oia merita per vnū em̄ peccatū luxurie puta fornica tionis vel adulterij ꝛc. oia merita morti ficantur similiter ꝛ per quodlibet morta le. De quo vide sanctum Tho. Pulchre differentem. ignis est vsq̄ ad consumma tionem deuotans ꝛ omnia eradicans ge nimia Job. xxxi. Et loquitur de luxurio sis qui percutiūtur a virginibus. scz Ka therina Ursula ꝛc. que ꝓpter fetore clau dunt sibi nasum cū manica di. non intra bit in eaz: scz gloriā aliquid coinquinatū aut abominationē faciens ꝛ mendaciuz Apoc. xxi. Attendamus ergo ad signuz de quo dicit the. Ecce positus est hic in signū. scz virtutū: ꝛ in viā rectā: scz peni tentie: vt habeamus gratiam in presenti et in futuro gloriam.

¶ In festo circuncisionis christi. Sermo vnicus.

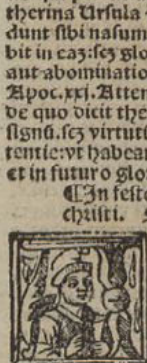

Apparuit beni gnitas ꝛ hūanitas sal uatoris. Ad titū. iij. ꝛ in epistola In hac die que est caput ānī sancta mr ecclia facit festū circun cisiōis dñi: quā hodie voluit recipe ꝓp tres rōnes q̄s declarabo. Materia erit satis speculatiua ꝛ ptinet multa secreta Sz si bñ vultis attēdere optime eā intel ligetis. Sed prio salutet⁹ ego maria ꝛc. Apparuit benignitas ꝛc. Dies ista dr solēnis ꝓpter tria singulariter q̄ hodie fue rūt facta in ꝑsona infantis dñi nri iesu xpi que tanguntur in themate.

Primum fuit susceptio circuncisionis dolorose.

Scōm fuit effusio sanguinis preciosi.

Tertium fuit donatio nomis virtuosi que notantur in themate.

¶ Primū ostenditur cū dr. Apparuit benignitas. Scōm cum dr. et humanitas. Tertiū cū dr. saluatoris. ergo Apparuit ꝛc. Primū quod hodie fuit factū in ꝑsona infantis dñi nostri iesu xpi fuit susceptio circūcisionis dolorose. Oēs itelligitis q̄d est circūsio scz incisio ꝑputij illi⁹ partis hois verecūde: que cū magno do lore ꝛ periculo dabatur: intantū q̄ multi pueri ex hoc moriebanf. Hanc circūcisio nēvoluit hodie habere siue recipere dñs iesus xps octo dierū iuxta preceptū moy si dicētis: infans octo dierū circūcidetur in vobis. Ossie masculinū in generatiōi bus vestris tam vernacul⁹ q̄ emptic⁹ circūcidetur ꝛ quicūq̄ nō fuerit de stirpe vestra: cerit⁹ pactuz meū in carne vestra in fedus eternū. Q̄asicul⁹ cui⁹ preputij caro circūcisa non fuerit: delebit aia sua de populo suo: q̄ pactū meū irrituz fecit Gen. xvij. idem precipitur Leui. xij. Mu lier que suscepto semie peperit masculū immunda erit septē diebus ꝛ die octaua circūcidetur infantulus. Ecce preceptuz legis strictum: graue et dolorosum. Hoc preceptum xps voluit seruare ꝛ comple re in quo videtur mihi q̄ xps tenuit mo dum diuitis plures captiuos habētis q̄ volēs suos captiuos custodire dat eis si gnum annuli in tibia. Sic fecit dñs de⁹ qui recepit populum israelvt seruiret si bi ꝛ ipse esset dñs eius. Dedit eis hoc si gnum circūcisionis dicēs abrae qui fuit primus qui ipsum recepit. Circūcidetis carnem preputij vestri: vt sit in signū fe deris inter me ꝛ vos. Gen. xvij. Idē dñs deus qui tunc ꝑcepit ꝛ dedit illud signū populo iudeoꝝ factus homo hodie rece pit illud signū vt captiuos liberaret ab illo signo. Ecce ratio quare xps voluit hodie recipe circūcisionē: in qua ostēdit suā infinitam benignitatem. Ideo dicit prima clausula: Apparuit benignitas. De qua benignitate dicit beat⁹ Lucas. Ipse benignus est super ingratos ꝛ ma los. Luce. vj. Ingrati⁹ mali sunt iudei q̄ nolucrunt dñm suum recipere: qui maxi mam benignitatem ostendit volens se subyci legi ad quā nō obligabatur: sed

vt nos liberaret ꝛ filios nos adoptaret Hanc rationē tangit apls dicens. Atvbi venit plenitudo temporis: misit deus fi lium suū factū ex muliere: factū sub lege vt eos qui sub lege erant redimeret. i. li beraret: vt adoptionē filioꝝ dei recipere mus. Ad gal. iiij. patet per predicta ra tio. Notavenit plenitudo tēporis. Dñs deus ōmibus rebus mūdi huius dedit certū tempus ꝛ certā durationē. Salo mon. Omnia tempus habent. f. determi natum ꝛ limitatū: ꝛ suis spaciis trāseunt vniuersa sub celo. Eccles. iij. Circūcisiōi dedit deus certū tēpus determinatū ꝛ li mitatū ꝛ principiū ꝛ finē: ꝛ debuit dura re quasi ꝑ duo milia annoꝝ principium eius fuit in patriarcha abrahā. Finis ei⁹ in dño nostro iesu xpo. Inter istos duos terminos durare debuit pactū circūci sionis. Autoritas. Dixit de⁹ abrae. Ego sum dñs deus omnipotens. Ambula co ram me: esto perfectus: ponamq̄ fedus meū inter me ꝛ te. Infra hoc est pactum meū q̄ obseruabitis inter me ꝛ vos: et semen tuū post te. Circūcidetur ex vobis omne masculinū. Gen. xvij. Complemen tum ergo ꝛ plenitudo temporis denotat hic. Hic potes cogitare: videre quāta est cecitas iudeorum quos deus liberauit ꝛ liberos fecit ꝛ ipsi volunt esse captiui. Moral⁹. modo nullus vestrū obligatur ad istā circūcisionem materialem: quia finita ꝛ terminata est in xpo. Sed obliga mur ad circūcisionem moralē siue spiri tualem. Sicut em̄ tunc circūcidebat⁹ su perfluum illius partis ꝛ remanebat illō quod erat necessarium: ita moraliter est nūc faciendū. Circūcidere oportet super fluum in illis partibus gladio discretio nis. Illi qui non sunt de matrimonio nō curent de illo actu: nec cogitādo: nec lo quendo: nec operando aliquo modo: im mo occasiones: oportunitates: ꝛ corru ptiones vitare debent. Sed vir cū vxore hoc quod est necessarium ꝑ cōseruatio ne humane nature sine peccato cōmitte re potest: seruādo modum debitū oibus supfluis circūcisis. Dec circūcisio est no bis necessaria ad saluationē. Ideo xps. Sunt eunuchi qui seipsos castrauerunt ꝓpter regnū celoꝝ. Qui potest cape ca piat. Matth. xix. Talibus dicit apls. In christo iesu circūcisi estis circūcisione nō manu facta in expoliatione corporis car nis: sed in circūcisione xpi. f. spirituali ꝛc. Ad coll. ij. Nota expedies q̄ sicut queli bet persona tenet ad istā circūcisionem moralē: ita ꝛ quelibet cōitas dz circūci dere publicas putanas seu meretrices q̄ stant per vicos ciuitatis. ꝛ expellere eas de cōitate: ꝛ solū retinere inpanaria ad remediū. Scōm quod hodie fuit factuz. In ꝑsona infantis iesu christi fuit effu sio sanguinis preciosi. Et hoc ostēditur cū dicit. Apparuit humanitas. Vera hu manitas xpi apparuit in circūcisione in sanguinis effusione: sine qua non pote rat dari. Ideo legitur. Exo. iij. de sephō ra. Tulit ilico sephora petram acutissi mā ꝛ circūcidit preputiū filij sui dicens. Sponsus sanguinū tu mihi es ob circū cisionē. Videtur mihi q̄ xps in sua circū cisione tenuerit modū magni mercato ris veniētis ad feriā ꝑ emēdo preciosas merces quas non solui⁹: sed dat signum vel arram. Deinde tempore statuto solu it totū pciū. Ita fecit dñs noster iesus christus qui venit de celo in terrā i quā intrauit in die natiuitatis ad emendum preciosas margaritas. i. animas in feria huius mūdi dicēs mūdo. Da mihi alas: cetera tolle tibi. Gen. xiiij. Pretium em ptionis fuit totus sanguis xpi soluendū in dieveneris sancte in mēsa cambij: scz arboris sancte crucis ꝺm q̄ erat ordina tum. Sed hodie dedit signum vel arraz vt se tenerent pro eo. Ecce hec est secun da ratio quare christus voluit hodie re cipere circūcisionem in qua apparuit hu manitas. Sciebat xps esse aliquos here ticos futuros ex ignorantia dicētes q̄ nō assumpsit veram carnē humanā. sed corpus aereū vt angeli faciūt q̄s appa rent hoibus: hoc est erroneū ꝛ ꝰ articu lū fidei dicētis. Qui ꝓpter nos homines. ꝛ ꝓpter nostrā salutē descendit de celis. Et incarnatus est de spūsancto ex maria virgine: ꝛ homo factus est. Athanasius ꝑfect⁹ deus ꝑfectus homo ex aia rō nali ꝛ humana carne subsistens. Et fuit cōplera ꝓphetia dauid ō ista hūanitate dicens. Homo natus est in ea. scz virgi ne maria: ꝛ ipse fundauit eā altissimus. Cōstructio incipit hic. Ipse altissim⁹ fun dauit eā. Fundamentū redēptionis hu mane aliud nemo pōt ponere ꝓter id q̄

positū est. j. Cor. iij. In hoc fundamēto passionis deus fundauit hodie virgineꝫ mariā. Et ecce modū quē q circuncisio que debatur antiquitus erat figura passionis xpi. et decem circūstantijs que ibi obseruabātur: que etiā seruate fuerunt in circūcisiōe iesu xpi. Virgo maria optime intelligebat: q̄ sm q dicit Origenes Oēs pphetias intelligebat mirabiliter. Prima circūstantia que etiā iurta circūcisionē est: quōd ioseph hodie dirit virgini marie. Est voluntas dei q filius vester accipiat circuncisionē: q̄ hodie sunt octo dies a sua natiuitate: hodie ergo debet dari. Respondit virgo maria q erat volūtas dei. Tunc ioseph recessit a christo ⁊ a virgine maria matre: ⁊ iuit ad rabinos ⁊c. Hoc figurabat q sic in passione vnus discipulus eius recedere: ab eo: ⁊ iret ad iudeos dicens. Quid vultis mihi dare ⁊ ego vobis eū tradaꝫ. Quod intelligens virgo plorabat. Secūda fuit quādo ioseph venit cū multitudine iudeoꝝ: quia sicut nos cōgregamur in baptismo pueri: ita tunc iudei in circūcisione. Hoc figurabat turbaꝫ magnā quevenit cum gladijs ⁊ fustibus ad accipiendū christū in nocte sue passionis. Tertia fuit quando virgo recepit filiū suū. Et ipo recepto de presepio presentauit ipsum rabinis. Hoc figurabat q sic in passiōe christus ꝑsentaret iudicib⁹. Anne ⁊ Cayphe. Pylato ⁊ herodi. ⁊ virgo plorabat cōtinue. Quarta fuit quādo imponebaꝫ sibi hoc nomen ieſus. Hoc figurabat sententiam passionis irreuocabiliter datā per quaꝫ saluū fecit populū suū a peccatis eoꝝ. Quinta fuit quando iudei eleuauerunt sibi vestes: quod figurabat nudationem xpi in passione iuxta crucem: quod intelligens virgo flebat vberrime. Et dicebāt sibi ioseph ⁊ rabini. bene videtur certe q citis iuuenis. Sexta fuit in circūcisione prepucij: tunc ex dolore infans iesus clamauit flendo: quod figurabat clamoreꝫ quez fecit in cruce in passione altavoce. Cogitat: fletū virginis marie. Septima q̄ virgo in panno de lino recipebat sanguinē circuncisionis: qō figurabat q sic in passione in pede crucis virgo maria in suo velo recip: ret sanguinē eius. Octaua q̄ imponebatur sibi vnguentum in vulnere circūcisiōis quod figurabat vnctionem sui corporis in sepulchro siue sepultura. Nona quando virgo cū ioseph posuerunt filium in presepio: quod figurabat q sic in passione corpus poneret in sepulchro per ioseph ab arimathia et Nicodemū. Decima quādo virgo plorabat sup presepe respiciendo filiū quod figurabat q sic in passione virgo faceret planctum super sepulchrū. Ecce quomodo altissimus fundauit eā. scz virginem mariā in fundamēto passionis. Ideo dicit. Fundamenta eius in montibus sanctis. ps. lxxvj. Nota in montib⁹ sanctis ꝓpter altitudinem contemplationis passionis christi in dictis circunstantijs. Ex his leo papa extrahit moralitatē dicēs. Agnosce o xpiane dignitatē tuā: ⁊ diuine consors factus nature noli inveterem vilitatem de genere conuersatione redire. Memento cuius capitis ⁊ cuius corporis membrū. Reminiscere: quia erutus de potestate tenebraruꝫ translatus es i lumen ⁊ regnū. Noli te iteruꝫ seruituti diaboli subijcere: q̄ ꝑcium tuū sanguis xpi est: qui veritate te iudicabit: q̄ misericordia te redemit. Ergo ergo ꝑcio nostre redēptionis est tam magnū ⁊ tantivaloris: caueamus ne vēdam⁹ nos diabolo modico ꝑcio supbie. Supbus vendit se diabolo modico vento superbie ⁊ vanitatis. Auarus devno denario. Luxuriosus modica delectatione. Solosus vno cibo vel vna tacea vini. Ad cognoscendū ergo ꝙta est culpa illius qui peccat mortaliter. Nota hic parabolā de mercatore q̄ emerat margaritam ꝑciosam: quam cōmisit vxori ad custodiēdum in panno involutam quam dedit pro folio lactuce. Quilibet nostrū reputat hāc mulierē fatuam fuisse. Sed vtinā nos nō simus in eadem fatuitate. Hinc mercator est xps. Lapis ꝑciosus seu margarita est anima nostra que plus valet q̄ aliquid corporale: que est empta ꝑcioso sanguine iesu christi. j. Pet. i. Non corruptibilib⁹ auro vel argento redempti estis de vana vestra conuersatione paterne traditionis. i. vendicionis: sed ꝑcioso sanguine quasi agni immaculati christi. Hanc margaritā panno carnis involutaꝫ xps cōmisit mihi et tibi ⁊ illi. Mulier transiens portans lactucas vel huiusmodi est tentatio. calor estatis est ardens desiderium illius rei

pro qua peccas mortaliter: tunc tradis diabolo margaritā pro tribus lactucis: scz cogitatione: locutione: et operatiōe. Ideo caueatis. Alias dicit dauid. Frater nō redimit: q̄ nullus pur⁹ homo poterat redimere. Dicit sctūs Tho. iij. parte. q. j. arti. ij. ad. ij. q̄ nulla pura creatura potuit satisfacere pro natura humana. Item. iij. scrip. dist. xiij. ad nonū. Sed satisfactio pro tota natura humana debuit fieri per mortē xpi: q̄ debuit eē vniuersalis ⁊ exemplar cuiuslibet alterius: vt dicit sanctus Tho. iij. dist. ij. ad. vij. c. iij. ⁊ in de veritate. q. xxix. ad. vij. Un dauid subdit. Redimet homo scz deus ⁊ nō dabit deo placationem anime sue. Et sequitur pena. Laborauit ineternū ⁊ viuet adhuc in finē: q̄ eternaliter erit in pena: ergo auisemur ne peccemus mortaliter. Tertium quod hodie fuit factū in persona infantis iesu xpi fuit donatio nomis virtuosi: cum dī saluatoris: sicut nos modo imponimus nomē in baptismo. Hoc nomen iesus est virtuosum: q̄ omnes virtutes quas deus posuit in herbis: lapidib⁹: verbis: planetis: stellis: cōstellationibus: oēs sunt ⁊ ptinētur in hoc benedicto nomine iesus: quod fuit hodie datuꝫ xpo. Lu. ij. Postēꝫ consummati sunt dies octo vt circūcideretur puer: vocatum est nomen eius iesus. Circa hoc nota q̄hoc nomen iesus conuenienter xpo impositus est in sua circuncisione: vt dicit sanctus Thomas. iij. parte. q. xxvij. arti. ij. quia nomina debēt proprietatibus rerum respondere. Et hoc patet in nominibus generū ⁊ specierū: quia vt dicitur. iij. Metaphisice. Ratio quam significat nomen est diffinitio que designat proprietatē rei naturam. Nomina autem singularium hominum semper imponuntur ab aliqua proprietate eius cui nomen imponit. vel a tempore vel a cognatiōe: vel etiam ab euentu vel ex aliqua qualitate. Horum omniū exempla doctor sctūs vbi supra in corpore articuli ponit. Sed nota q̄ne imponuntur aliquibus diuinitus semp signant aliquod gratuitū datum ei⁹ diuinitus datum. sicut Genes. xvij. dicitur de abrac. Appellaberis abrahā: quia patrez multarū gentium constituit te. Et mat. xvj. dictum est petro. Tu es petr⁹ et sup hāc petram edificabo ecclesiam meam. Quia igitur xpo hoc munꝰ gre collatuꝫ erat vt per ipsum oēs saluarentur: ideo conueniēter vocatum est nomen eius ie sus id est saluator angelo hoc nomē pronūciante non solū matri: sed etiā ioseph qui erat futurus nutricius. Item sanctꝰ Tho. vbi supra in sol. ad. ij. dicit q̄ hoc nomen iesus est nomē proprium christo: inquātum significat spirituale ⁊ vniuersalem salutem non autem vt particularem ⁊ temporalem. Si enim his qui fuerunt ante christum potuit cōuenire hoc nomē iesus ⁊ pluribus ante christuꝫ fuit in veteri testamēto impositum: vt patet etiaꝫ ex genealogia christi: vbi dicit qui fuit her. qui fuit iesu. q̄ fuit heliezer. Luce. iij. Item hoc nomē iesus significat humanam naturam: sed christus naturam diuinam ⁊ humanā: vt dicit sanctꝰ Tho. iij. parte. q. xvj. arti. v. in corpore articuli vbi dicit q̄ in hoc nomine christus itelligitur ⁊ diuinitas vnigeni: ⁊ humanitas vncta. Et in. iij. scrip. disti. x. ⁊. xj. contra gentiles. iij. ca. xxiij. Hic nota pulchraꝫ speculationem. Uidetur mihi q̄ spiritus sanctus tenuerit erga christū modū quē tenēt doctores vel scriptores erga libū. ⁊ libro composito imponūt sibi nomē vl titulū de litera rubea iuxta materiam de q̄ tractat liber vt de aia: vel de celo ⁊ mūdo: ⁊ sic de aliis. Sic etiam spiritussctūs composuit ⁊ scribit libruꝫ scilicet corpus christi ipsum formando ⁊ organizādo: et animā cum potentijs creādo in quo scripsit omnes virtutes theologales morales ⁊c. Ideo dicebat deus pater spiritui sancto. Sume tibi librum grandez ⁊ scribe in eo stilo hominis. Esaie. viij. Magnus liber fuit christus: quia existens in terra tangebat celum ⁊ non habebat titulum: sed hodie cum vermillone de illo comu spiritussanctus ipsum intitulauit nomine iesus. Nec habet aliud propriuꝫ nomen nisi istud. Ideo quādo hoc nomē iesus nominatur in ecclesia oēs christiani debēt inclinari: q̄ idē est quod saluator. Ideo dicit angelus ioseph. Uocabis nomen eius iesus. Ipse em saluuꝫ faciet populum suuꝫ a peccatis eoꝝ. Matth. i. populus eius sunt credentes in eū et sibi obedientes. Nota quomodo nomē iesus representat nobis modum nostre salutionis tripliciter.

Primo interpretatione
Secundo pronũciatione
Tertio representatione.

¶Primo nõ iesus interpatur saluator. Secũdo in hoc nole Jesus sunt due sylabe. Prima est ie in qua sunt due litere scz i z e. Hec prima syllaba significat humanitatẽ: que cõsistit in duabus substãtijs scz corporis z anime. Non em̃ aia rationalis est hõ: sed hõ est aliquid cõpositum ex aia z corpore. vt dicit sctus Thomas pma. q. lxxv. arti. iiij. Unde z Aug. xix. de ciui. dei cõmendat Ciceronez qui hominẽ nec animã solaz nec solũ corpus sed animã simul z corpus esse arbitrabatur. Similiter nec anima est humanitas quia vt doctoris sancti pbabilior est sententia. In rebus materialibus forma totius sicuti humanitas distinguitur realiter: saltez partialiter a forma partis: vt ab aia rationabili. Sic igit humanitas xpi in duabus cõsistit substantijs saltem scz corporis z aie. Hanc distinctionẽ btus Tho. ponit. iiij. dist. xliij. q. j. arti. j. Idez in quodlibetis quodli. v. q. v. Hec litera J significat animaz. z litera E significat corpus. Scda syllaba est sus. Hec significat vnitatẽ xpi pter accentũ altum. Et habet tres literas significantes triplicez honorez qui christo debetur sm̃ quod dicit apl'us. Deus dedit illi nomen quod ẽ super omne nomẽ vt in nomine iesu omne genu flectatur celestiũ terrestriũ z infernorum. Ad phillip. ij. Tertio representatione. quilibet vult habere tabulã z imaginem crucifixi. Dico q̃ hoc nomẽ iesus si subtiliter cõtempletur representat ei crucifixionem xpi: in qua fuit nostra salus si ue saluatio. Primo hec litera h significat crucifixum: qz dicit prisicia. q̃ h nõ est litera. sed aspirationis nota. ideo significat xpm in cruce existentẽ: qz tunc nõ fuit litera legibilis: qz vix cognoscebaꝫ. Uidimus cum: nõ erat aspectus. Esa. liij. Sz fuit aspirationis nota: quando clamans voce magna expirauit. Secũdo in hac litera h sunt tres lineationes scilicet linea recta q̃ significat animã xpi rectissimam. Secũda est linea retorta q̃ significat corpus xpi passibile z retortũ in cruce. Tertia linea ẽ titel' desup que significat deitatẽ que est super omia. Litera J significat latronẽ bonũ ad dextrã crucifixi crucifixũ duplici rõne: qz sicut est partus literarã: sic latro parumlum se reputabat: z humilem quando cognoscẽs suos defectus dixit alteri latroni. Nos q̃dẽ iuste digna factis recipimus: hic aũt nihil mali gessit. Luce. xxiij. Scda ratio: qz sicut hec litera J est recta: sic latro fuit rect' quãdo dixit xpo. Dñe memento mei dũ veneris in regnum tuum. Hec litera S significat latronẽ a sinistris xpi crucifixum. Ratio qz sicut hec litera S est retorta: sic ille latro fuit tortuosus z blasphemus quãdo dicebat xpo: si tu es xps saluũ fac teipm̃ z nos. Luce. xxiij. Duo puncta que stant in hoc nomine iesus: significãt virginem mariã z ioannẽ euangelistã: quoz9 vitas stabat in puncto ꝓpter dolorẽ passionis xpi. Jdeo hoc nomen iesus est veneranda z sperandũ est in eo. Dauid. Beatus vir cuius est nomẽ dñi spes eius: z nõ respexit i vanitates z insanias falsas. ps. xxxix. Jdeo beatus petrus posteꝝ in nomine iesu curauit vnũ contractũ dixit. Nõ est aliud nomen sub celo datum hoibus in quo oporteat nos saluos fieri. Act. iiij. Nota saluos fieri nõ solũ in aia: sed etiã in sanitate corporali intelligit. Die moraliter ꝙtra illos qui recurrũt ad diuinos sortilegos: cõiuratores z hmõi. Jdeo dauid. Si obliti fuimus nomen dei nostri: z si expãdimus manꝰ nostras ad deũ alienum. Nõne deus requiret ista: scz ad puniendum z vindicãdum. Ipse em̃ nouit abscõdita cordis. ps. xliij. Deo gratias.

¶In vigilia epyphanie dñi. Ser. vnicus.

HEredes sumus secundũ spem vite eterne: ad Titũ. iij. z in epla. In presenti sermone volo vobis declarare quot modis homo pẽ habere hereditarẽ paradisi. Sed vt materia sit deo acceptabilis z gratiosa: nobis vtilis z proficua: salutetur virgo gloriosa. Heredes sumus ꝛc. In sentẽtia effectus huius verbi est q̃ habeam' spem firmã q̃ erimus heredes vite eterne. Jnuenitur clare in sacra scriptura q̃ ad istã spem habendi hereditatem vite eterne: que est maioz spes quã homo potest habere gradatim deus dixit hominẽ. Uerbi gratia. Post peccatũ ade homines habuerunt spem vite inferni: nõ dico spem mortis inferni: qz tunc in inferno erat vita z mors. Quia boni z scti in limbo sanctoꝝ patrũ existentes habebãt spem vite eterne: z nõ habebãt penã sensus: sed erant in tenebris: qz nõ habebãt presentiã dei: z ille locus erat vita inferni. De isto loco dixit Jacob patriarcha. Descẽdam ad filiũ meũ lugens in infernũ. Ge. xxxvij. Ergo iacob iã intelligebat q̃ filius erat in inferno. Ecce spez antiquo rũ tpe legis veteris. Jdeo dicebat sctus Iob. In pfundissimum infernũ descẽdet aia mea. Job. xvij. Nõ loquebaꝫ de inferno dãnatorum: sed de limbo patrũ sctoꝝ qui dr pfundissimus respectu celi z elemẽtorũ. Deinde deus mutauit spem hominũ qñ dedit legẽ scripture: qz tũc dedit eis spem vite eterne ꝓ hereditate. Quia lex moysi nõ ꝓmittebat setis perfonis z deuotis nisi bona terrena z tẽporalia huius mundi. Leuitici. xxvj. Si in preceptis meis ambulaueritis: dabo vobis pluuias tempotibus suis: z terra germinet germẽ suũ z pomis arbores replebunt. Jbidem: Dabo pacẽ in finib' vris dormietis z nõ erit qui exterreat. ibidẽ. Comedetis panẽ vestrũ in saturitate ꝛc. Unde ibi totum capitulum z multũ pulchrum. ideo dicebat Esaias populo isrl in psona dei. Si volueritis z audieritis me: bona terre comedetis. Esa. j. de hoc sctus Tho. j. ij. q. xcix. arti. vj. plene determinat z rationẽ dicti assignat. Deide venit filiꝰ dei in carne humana: z dedit legẽ gratie z eleuauit spem hominũ in altũ scz hereditatis vite eterne. Quia modo boni qui tenent sanctam vitã z iustã lam nõ expectant vitã infernalẽ nec tpalem: sed expectãt vitã eternam. Exaltari oportet filiũ hois vt oĩs q̃ credit i ipo nõ pereat: sed habeat vitã eternam. Jo. iij. Propter hoc dicit thema ꝓpositũ heredes sumus sm̃ spem scz legis gratie vite eterne: patet thema. Pro dictorum intelligentia nota q̃ lex diuina distinguit in veterem z nouã: nõ sicut in species oino diuersas: sed sicut in impfectũ z pfectum in eadem specie: vt dicit sctus thomas prima secunde. q. xci. ar. v. z. q. xvij. arti. j. Lex vetus erat bona: qz reprimebat concupiscentias z consonabat rationi. fz erat impfecta: vt dicit sanctꝰ Thomas prima secũde. q. xcviij. art. j. nec cõferebat gratiam: quia hoc xpo reseruatũ fuit a deo z assimilatur puero vt imperfecta: sed lex noua viro assimilatur vt pfecta: vt dicit sanctus Thomas pma. ij. q. xci. ar. v. z. q. xcix. arti. vj. Et lex noua principaliter ꝓmittit spiritualia: z ordinat actus etiã interiores: z est lex amoris: ideo est pfectior lege veteri q̃ habet oppositã: vt dicit sctus Tho. j. ij. q. xci. arti. v. z. q. xcix. art. vj. Jnuenio q̃ quatuor conditiones personarum possunt habere spem certam hereditatis vite eterne sm̃ q̃ in hoc mundo aliqui consequũtur hereditatem.

Primo filij z filie legitime generati.
Scõo parentes sanguine propinqui.
Tertio amici cordialiter amati.

Quarto paupes ab oib' bonis sepati.

¶Et non inuenio plures: ergo heredes sumus ꝛc. Dico ꝓio q̃ in hoc mũdo consequunt hereditatẽ filij vl filie legitime generati. Hoc est clarũ z sm̃ rationẽ naturalẽ z iura imperialia z pontificalia et etiam theologicalia. Legit ad Hal. iiij. de quodã puero de quo erat magna qõ. an debebat habere hereditatez pris: an non. Quidã dicebant q̃ sic. quidã q̃ nõ Questio venit ad apostolũ paulum legistam z canonistã z compromiserũt in eũ. Qui nõ curauit de aliquo alio nisi scire an ille puer erat legitim'. Quo scito statim' dedit sententiã dicens. Itaq; iam nõ est seruus sed filiꝰ. q̃ si filius z heres per deũ ad Hal. iiij. Modo videamus q̃ sunt filij legitimi dñi nostri iesu xpi. Dico q̃ solum pueri nouiter baptizati. qz iã nos fuerimus eius filij: tamẽ ex peccatis nostris facti sumus eius inimici. filij legitimi sunt quando sunt geniti de viro z vxore legitima. Hoc modo xpus sponsus de ecclia vxore sua z sponsa legitima generat filios z filias in baptismo. Jo. primo. Dedit eis potestatẽ filios dei fieri his q̃ credũt in nomine eius: qui nõ ex sanguinibus. i. femininibus patris z matris: neq; ex voluntate carnis. i. mulieris: neq; ex voluntate viri: sed ex deo nati sunt. ecce qui sunt filij dei legitimi. Ergo certuz est q̃ erunt heredes vite eterne si decedant anteq; peccent mortaliter. Filij legitimi absq; questione z contradictione intrãt domum patris quasi dicerent illud apostoli. Spiritussanctus testimo-

nium reddit spiritui nostro q̄ sumus filij dei. Si autez filij: r heredes. heredes quidā dei: coheredes aūt xpi. ad Roma. viij. Pro dictorum pleniori intelligentia vide. q. lxix. iij. partis Thome doctoris: s. in qua ponit varios baptismi effectus scz spiritualem regenerationez. vt patet arti. viij. in corpore articuli. Incorporatione etiā pro effectu baptismi sctūs thomas assignat r illuminatione simul r fecundatione. vt patet vbi. ē. ar. v. De quibus etiā effectib⁹ notabiliter. in. iij. dist. iij. q. ij. determinat. Quare isti pueri dicuntur filij christi legitimi. nunqd habet filios illegitimos seu bastardos. Dico q̄ sic. deus habet vnā ancillā seu captiuaz scz carnē siue naturaz ex qua generat filios spurios seu bastardos. scz oēs ifideles qui veniunt p generationē seu naturalem siue carnalē. Ideo isti non consequūtur hereditatē vite eterne. Auctoritas. Abraam duos filios habuit: vnum de ancilla: alium de libera. Qui autē de ancilla sm carnem nat⁹ est: sed qui de libera per repromissionem. Hec autez per allegoriā dicta sunt. ad Gal. iij. Et loq̄tur de christo cū dicit. hec p allegoriā dicta sunt. Dñs noster iesus xps hz duos filios. Unū de libera scz ecclia sponsa et vxore sua ex qua genuit populū xpianū. Aliuz de ancilla siue de captiua natura vel carne scz populo infideli. Sed q̄d dicit scriptura. Ejce ancillā r filium eius. non erit heres filius ancille. ad Gal. iij. Ratio q: nō est filius legitimus: q: quod natū est ex carne: id est generatione carnali caro est. ideo nō potest celum intrare: sed q̄ natū est ex spiritu id est p generationē spiritualem spūs est. ideo Amen amen dico vobis nisi quis renat⁹ fuerit: ex aqua r spiritusancto nō pōt ītroire in regnū dei. Joan. iij. Sed deus tenet modum boni patris. bonus pr filijs bonis r legitimis dat hereditatē: malis autez filijs r inobedientib⁹ nihil dat: imo ipsos flagellat filijs autē illegitimis r bastardis nō dat hereditatē scz dimittit eis certum quid pro vita. Recte ita facit christ⁹ qui filijs legitimis bonis r obediētibus dat hereditatem paradisi: malis autē filijs r inobediētibus sicut sunt infideles dat penam inferni vbi flagellant. bastardis autem scz pueris illegitimis sine baptismo solū cū originali peccato decedentibus datvitā in limbo. Ideo de filijs bonis r legitimis dicit propheta dauid. cū dederit dilectis suis somnū ecce hereditas domini filij merces fructus ventris. ps. cxxvj. Ecce notat imediationez: hereditas domini que est merces filij legitimi: quia est fructus ventris ecclesie supple: sponse christi. Ecce prima conditio. Secundo dico q̄ in hoc mūdo consequūtur hereditatē parentes ex sanguine cōiuncti. sicut sunt germani parentes nepotes r huiusmodi. Hoc patet ad practicā. Et ita volunt iura tam diuina q̄ humana. Nomne. xxvij. Homo cū mortuus fuerit absz filio: ad filiū eius trāsibit hereditas. Si filiam non habuerit: habebit successores fratres suos. Qō r si fratres nō fuerint: dabitis hereditatē fratribus patris eius. Sinautem nec patruos habuerit dabit hereditas his qui proximi sunt ꝛc. Modo videndum est qui sint parentes xpi sanguine propinqui. Dico q̄ sancti martyres: qui pro fide christi vel iusticia vel veritate vel virtute quacūq; mortui sunt: q: tunc p martyriū quod recipiebāt in memoriā passionis christi miscebant. Legitur Apo. vij. q̄ deus ostendit beato ioāni gloriā suaz: in qua videt christū sedentem super thronū r et multi sancti stabant coram eo in albis cum palmis in manibus suis in signū victorie et fuit dictū ioanni. Hi qui sunt amicti hiis albis qui sunt r vnde venerūt. Dicit ioānes. Domie tu scis. Nescivit respōdere. Cui xps. Hi sunt qui venerūt ex magna tribulatione r lauerūt stolas suas id est virtutes: r dealbauerūt eas in sanguine agni. Et nūquid in sanguine ppio. Dico q̄ non: quia sanguis ppius nullā habet virtutē vel efficaciā: nisi misceat cum sanguine agni per fidē r memoriā passionis xpi. Nota qui venerūt ex magna tribulatione. Quatuor tribulationes sunt in hoc mundo r quarta que est maior dicit martyrē. Prima est malorū verborum quando bonis r denotis personis dicit. Uos estis hypocrita fict⁹: falsus r huiusmodi. Magna tribulatio est huiusmodi. licet respectu aliarū sit modica quia verba nō sunt nisi ventus r statim trāseunt et est magnū meritū q̄n sustinentur patienter. De quibus dicit dauid. Uehemēter ba iniquorū id est malax psonax preualuerunt sup nos. Sed quid meremur ex hoc ostendit ibi. Et impietatib⁹ nostris tu ppitiaberis. ps. lxxix. Secūda tribulatio est q̄n nō solū ꝺbo: sed ēt facto furantur bona r officiū ꝛc. etiā parua est: quia bona huius mūdi sunt etiā amittēda ꝛc. sed meritū est magnū. Nota exemplū de heremita cui quidā bonus homo portabat quotidie panem amore dei. Et q̄daz iuuenis heremita furabat medietatem. Quod sciens sanctus heremita patiēter sustinuit: licet ex defectu panis efficeret macer r impotēs. Et quādo debuit mori ꝛgregati sunt ad eū omnes heremite. Quividens illū qui furabat sibi panem vocauit eū r osculabat sibi manꝰ dicēs. O benedicte manus que tm meritū acq̄ siuerunt: de quo alij mirātes qui sciebāt illū esse indeuotū satis ꝛc. Ideo aplʒ Rapinam bonorū vestrorū cū gaudio suscepistis cognoscentes vos habere melioꝛē r manētem substantiam scilz in celo ad Hebr. x. Tertia tribulatio est vulnerum. Ista est modica respectu meriti magni r premij: tm tantū q̄ dicit apostolus. Si q̄d patimini ppter iustitiā beati. prime Petri. iij. De hoc sanctus Tho. prima. ij. q. xciij. ar. iij. Quarta tribulatio est mors r hec est maior: q: oīm terribiliū terribilissimū est mors vt dicit phs. De ista dicit christus. Hi sunt quivenerunt ex magna tribulatiōe r lauerūt stolas suas in sanguine agni. Apocal. vij. Quia prima tribulatio secunda r tertia licet sint magni meriti si patienter suscipiūtur: tm nō faciunt hoiem martyrē: sed quarta facit hoiem martyrez: r q̄n moriuntur statim consequuntur hereditatem vite eterne. Autoritas. r est verbū christi ad patrem dicentis. Quoniā tu deus meus exaudisti orationem meā: dedisti hereditatē timentibus nomen tuum. psalmo. lx. Nota exaudisti orationē meam. s. illam quā christus fecit in nocte sue passionis quā do orauit dicens. Pater omnia tibi possibilia sunt trāsfer calicē hūc a me. Marci xiij. Quam orationem exponens hylarius dicit. Non dicit q̄ non veniat calix passionis: sed orat vt transeat ab eo martyres. Quoniā ex ista oratione christus dedit fortitudinem r virtutē hominibus r mulieribus: etiam pueris r puellis sustinendi: martyrium pro ipso. Item dedit hereditatē timentibus: scilicet timore filiali: q: potius voluerunt mori q̄ aliquid facere contra deum. Jurta consilium christi dicentis. Nolite timere eos qui occidunt corpus: animā autem non possunt occidere: sed potius timete eum qui potest animam r corpus perdere in gehennam. Mat. x. Dico tertio q̄ in hoc mundo consequunt hereditatem amici cordialiter amati. Sunt multi qui nō habent filios. nec parentes: sed habent bonos amicos quibus dimittūt hereditatē quando moriunt. Modo videamus qui sunt amici chari et cordiales xpi. Illi de quib⁹ dicit ipsemet. Vos amici mei estis si feceritis que ego precipio vobis. Joā. xv. Ergo obedientia facit hominem esse amicum dei per oppositum inobedientia et peccatum facit esse inimicum suū. Obedientes vero tanq̄ amici charissimi christi consequūtur hereditatem vite eterne: quos ipsemet christus inuitat dicens. Transite ad me oēs qui concupiscitis me. Eccli. xxiiij. Nota cū dicit trāsite. in quo innuitur q̄ ipse est invna parte r nos in alia. Fluuius terribilis est mors quam oportet transire. et hz duas ripas. Una est vita eterna in qua est christus. Alia est vita temporalis in qua nos sumus r xps vocat nos dicēs, transite ad me. dñe r per quem pontem transibimus: non possumus transire per aliū pontē vite eterne: nisi per pontez obediētie r precepta dei. Mat. xix. Si vis ad vitā ingredi serua mandata. Hic pons habet decē arcus. Primus est ofidentia dei vt in omnibus necessitatibus nostris recurramus ad deū r nō ad demones: sed ad deū. Nō habebis deos alienos coraz me. Exo. xx. Secūs est reuerētia vocalis: vt q̄n homo loq̄tur de deo loq̄tur cū reuerētia sicut homo loquit cū ꝓnis honorabilib⁹ reuerētialr. Non assumes nomen dñi dei tui in vanū. Exod. xx. Tertiꝰ est reuerētia realis de modico fuitio q̄n vult de nobis vt seruem⁹ festa diligēter. als ꝛc. Memēto vt diē sabbati sanctifices. Exo. xx. Quartꝰ est obseruātia parētalis honorare patrē r matrē corde: ore: r ope: inuando r seruiēdo eis de oibus. Honora patrē tuū r matrē tuā. Exo. xx. Quintus est ꝑcordia fraternalis nō re-

cipercvindicta: sed remittere iniurias p̄pter deum ⁊ facere pacē. Non occides. Exo. xx. Sextus est mūdicia psonalis cauendo a luto luxurie ⁊ immūdicie. Non mechaberis. Septimus amicicia primalis: nō furari nec primū in aliquo damnificare. Nō furtū facies. Exo. xx. Octauus prudentia vocalis: neminē diffamādo. nec verbis iniuriosis seu duris afficiendo. Non falsum testimonium dices. Nonus mundicia cordialis: non concupiscere agrum: vineā: hortū ⁊ huiusmodi: nec bona proximi Nō ꝯcupisces rē p̄ximi tui. Exo. xx. Decimus mūdicia mētalis: non concupiscere vxorem proximi. Non concupisces vxorē primi tui. Exo. xx. Ecce quare dicit christus. Transite ad me. Nota concupiscitis me. i. diligitis: qr obediētia nō potest bñ seruari sine dilectione et a generationib⁹ meis. i. virtutibus quas deus generat in aīa denota implemini. Spiritus eīn meus sup mel dulcis: hic tangit gloriā anime. Et hereditas mea sup mel ⁊ fauū. hic tangit gloriam corporis. Sicut eīn in fauo mellis mel est incorporatū cere: sic in iudicio gloria aie redūdabit in corp⁹. Dixi quarto q̄ in hoc mūdo ꝑsequūtur hereditatē paupes ab oībus bonis separati: vt sunt pauperes virgines: religiosi et huiusmodi: paupes sunt peccatores penitentes qui fecerunt plura peccata. in quorū p̄sona dicit dauid. Cito anticipēt nos misericordie tue: qr pauperes facti sumus nimis. Argumentū. Diceret hic aliqs quare penitētes dicunt pauperes qr qñ erant in peccatis tunc erant pauperes. Sed penitētes qui habēt thesaurū gr̄e. s. septē dona spiritus sancti ⁊ alias virtutes qūo sunt pauperes. Dico q̄ penitentes sunt pauperes. Uerbi gratia. si aliquis vestrum hz̄ decē milia florenoꝝ diues est: sed si obligaret i centū milib⁹ non diceret diues: hz̄ habeat decē milia: certe nō: imo diceret paup ꝑpter tā magnā obligationē imo diceret talis nihil hz̄: paup est. Idē est de penitente. penitens q̄ hz̄ grām dei ⁊ septē dona spūssancti: virtutes theologicales ⁊ morales dines est. Sed ꝑpter obligationē pauper est. Et primo deo patri obligat̄ er p̄cis que fecit ex fragilitate: qr deo patri attribuitur potentia. Et qui peccat p fragilitatē peccat cōtra deū patrem ergo obligat̄ sibi: quia ipsum offendit. Soluitur aūt ista obligatio p̄ aspera duram ⁊ magnā penitētiam. Scōo penitens obligat̄ filio dei: cui attribuitur sapientia. ex peccatis que cōmisit p ignorātiā vel stultitiam ignorās qō tenebaṫ scire. Soluit aūt ista obligatio audiendo sapientiam diuinā: missas sermones: bonas lectiōes Tertio obligatur penitens spiritui sancto: cui attribuitur bonitas: ex peccatis que cōmisit p malicia ⁊ iniquitatē. Soluit aūt ista obligatio p bonitatē faciendo bona opera misericordie tā corporalia ꝙ spiritualia. Pro dictorum euidentia nota q̄ essentialia attributa trib⁹ p sonis diuinis cōia conuenienter appropriantur ⁊ attribuuntur diuinis p̄sonis vt dicit sanct⁹ Tho. p̄ia parte. q. xxxix. arti. vij. ⁊. viij. quia conueniens est vt diuine persone nobis manifestent modo attributa essentialia sunt nobis magis nota ꝙ persone vel personalia vel notionalia: ⁊ appropriatio est manifestatio diuinaruz p̄sonaꝝ p attributa essentialia: ergo ꝓueniēter fit attributio siue appropriatio: ⁊ sic patri attribuit potētia: filio sapientia: spiritui sancto bonitas. Huius appropriationis rationem doctor ponit vbi. s. ar. vij. Idem dicit primo script. di. xxxi. q. j. ⁊. ij. Quarto obligat̄ homo rp̄o ex peccatis que commisit ex carnalitate quia rp̄us fecit luxuriā de sanguine suo. Soluit cuz disciplinis cilitio ieiuniꝭ ⁊c. Quinto obligat̄ virgini marie que est aduocatrix pctoꝝ q̄ ꝓtinue aduocat ⁊ multas spias in curia iustitie filij dei facit reuocare ex suis allegationib⁹. Soluitur p̄sentando sibi aue maria. Sexto penitens obligat̄ oībus sanctis paradisi ratio: qr ds offendit cōitatem oībus obligat ⁊ tenet ab oībus petere veniā ꝑpter offensam. Sic tota cōitas sanctoꝝ offenditur ex peccatis nostris: qr fetor ⁊ fum⁹ peccatoꝝ nostroꝝ ascēdit surſuz ad eos. Soluitur p̄ deuotam ⁊ sanctā p̄uersationē. Septio obligat̄ sanctis ăgelis custodib⁹ s. cut discipuli qui resistunt ⁊ ḋicunt magistro. Soluit orando ipsos et supplicando ⁊ dicēdo. Angele qui meus es custos pietate supua. Tu me guberna ne moriar morte eterna ⁊c. Octauo obligat̄ aīab⁹ purgatorij. s. aīab⁹ patris et matris ⁊c. quia ꝙdiu hō est in peccato mortali nō ꝓficiunt eis ofones quas facit homo p̄ eis. Quod dictū est sane intelligendū er pte opis opantis hz̄ q̄ operatio pctōis suffragia facientis considerat̄ vt est ei⁹ scilicet peccatoris. Sic eniz opatio peccatoris considerata nullo modo meritoria eē potest: nec sibi sez opanti: nec alij: vt dicit sanctus Tho. i. iij. d. xlv. q. ij. ar. j. q. iij. i corpore articuli. Qui querit vtrū suffragia p̄ peccatores facta mortuis prosint. Uerum dicit idem san. Tho. vbi. s. q̄ suffragia peccatoꝝ ꝓsunt mortuis ex ope operato sicut est sacrificiū altaris quia nostra sacramenta efficaciam habēt ex seipsis absq; opere operantis: quam equaliter explēt p quoscūq; fiant: ⁊ sic ꝑtū ad hoc. s. ipsuz op⁹ operatū suffragia per malos facta defunctꝭ ꝓsunt. Prosunt etiam ex opere operāte inquantū pctōr suffragia faciens gerit p̄sonā totius ecclie: sicut sacerdos dū dicit in ecclia exequias mortuoꝝ. Et qr ille intelligit facere cui⁹ nole vel vice fit: vt dicit Dionysi⁹. i. xiij. c. celestis hierarchie. inde est q̄ suffragia talis sacerdotis: q̄uis sit peccatoꝝ defunctis prosunt. Prosunt etiā suffragia p̄ pctōre facta ex opere operāte inquātū pctōr est: ⁊ agit vt instrumētū alteri⁹ vt ex alterius imperio agit. Uñ si aliqs in charitate decedēs p̄cipiat sibi suffragia fieri vel alius p̄cipiat charitatē habens: illa suffragia valent defunctis q̄uis illi p quos fiūt i peccatis existant. Magis tamē valerent si i charitate essent: qr tūc ex vtraq; parte illa opera meritoria essent. Hec sctūs thomas vbi supra in corpore arti. Nono obligatur vinis ex vsuris quas hō fecit de eis. Decimo obligat̄ primo si fuit sibi furatus famā. Soluit sibi famā restituendo. Ecce hic debita ⁊ obligationes penitentis. Cui dicit Joā. Dicis q̄ diues sum et locupletatus ⁊ nullius egeo: ⁊ nescis: qr tu es miser ⁊ miserabilis ⁊ pauper et cecus ⁊ nudus. Apoc. iij. His pauperibus dat deus hereditatē vite eterne si faciūt penitentiam. Mat. xviij. Oblatus est ei vnus qui debebat ei decem milia talenta. Cum aūt nō haberet vnde redderet: iussit eum dominus eius venūdari ⁊ vxorē ei⁹ ⁊ filios ⁊ oia que habebat ⁊ reddi. Procidēs autem seruus ille rogabat eū dicens. Patientiā habe in me ⁊ oīa reddam tibi. Misertus autem dominus serui illius dimisit illū ⁊ debitum dimisit ei. Per penitentiā ergo soluitur omne debitum pene: ⁊ consequitur hereditas paradisi. Nonne deus elegit paupes i hoc mundo: diuites autem in fide ⁊ heredes regni: quod repromisit deus diligentib⁹ se. Jacobi secundo.

¶In epiphania dñi. Sermo p̄mus.

Procidentes adorauerūt eū. Mat. ij. Festum hodiernū vulgariter dicitur epiphania seu apparitio qō idē est. Quia part⁹ virginis qui fuerat absconditus ⁊ secret⁹ hodie fuit gentibus manifestatus. Ideo ecclesiastici dicūt ⁊ vocant hoc festuz epiphania ab epy quod est supra ⁊ phanos qō est apparitio: quia stella desuper gentibus apparuit. Ut ergo deus velit nobis dare sentimentum dulcedinis hui⁹ festi in nostris animabus salutemus virginē mariā ⁊c. Procidentes adorauerunt eū. Uerbū ꝓpositum declarat nobis breuiter magnā ⁊ pfectā reuerētiā quā tres reges orientis fecerūt hodie dño ihesu xp̄o procidentes ⁊c. Non solū discooperuerūt capita: nec fuerūt contēti flectere genua brachia ⁊ manus imo totum corpus fleterunt. Et procidentes adorauerunt eum. Modo ad dandū nobis rōnem hui⁹ adorationis: qr rō dat scientiā: ⁊ auctoritas confirmat credentiam. Inuenio in sacra scriptura q̄ adverā deuotam et perfectā adorationem requirunt duo. s. reuerentialis affectus mētis interi⁹ et humilis gestus corporis exteri⁹. De primo quādo homo cogitat infinitam dei incōprehēsibilitatē maiestatē: ⁊ potētiā ei⁹ trāscendentē: venit timor reuerētialis interi⁹ i anima: et ex hoc sequitur humilitas exterius in corpe. s. iungēdo manus: flectēdo genua vel ꝓsternēdo se orando deuz In his enim duob⁹ ꝓsistit adoratio diuinalis. Pro intellectu hui⁹ rōnis sciēduz q̄ deus creauit hoiem in esse substantiali aliter ꝙ alie creature fūt create. Quia hō est ꝓpositus de subsiantiali ꝑtuz ad aīmā ⁊ materiali ꝑtū ad corpus. Non sic de angelis q̄ solū sunt subsiātie spūales: nec de animalibus q̄ sunt subsiātie

materiales ꝓpter qꝰ homo ē similis angelis ⁊ aialibus: qz hꝫ virtūꝫ. Iō deꝰ de vtroꝫ vult adorari. ſ. de ania. cogitando maieſtatē dei: ⁊ de corpore ꝓ geſtus hūi les: ſicut dñs qui agrū ⁊ vineam laboratori ꝓ certo cenſu quo ad vſum ꝑtinet qui de vtroꝫ vult habere cenſum: aliter recipiet ſibi totum ꝓmiſſuꝫ. Ita deus de nobis qui dedit nobis vineā. ſ. aiaz que inebriabit cor amore dei: ⁊ agruꝫ corporis vt faciat fructū penitētie ⁊ miſericordie. Ideo de vtroꝫ vult habere cenſum deuote adorationis. De angelis nō vult niſi adorationē ſpūalē. ſ. motus reuerentiales mentis. De aialibus ſolum vult geſtus corporis reuerētiales: ſicut fecerunt bos ⁊ aſinus qñ adorauerūt xp̄m in preſepio: quoniā ſolū flexerunt genua: ſz interius nihil cogitabāt. Sed de nobis vult deꝰ totū. ſ. motus reuerētiales mentis ⁊ geſtus corporales. Auctoritas chriſti dicētis. Venit hora ⁊ nūc eſt quādoue ri adoratores adorabūt patrem in ſpiritu et veritate. Nam ⁊ pater tales querit qui adorant eū. Spūs eſt deus ⁊ eos qui adorant eū in ſpiritu ⁊ veritate oportet adorare Joā. iiij. Nota venit hora. ſ. tēpore legis gratie. quādo veri adoratores adorabūt ꝑfm in ſpū ⁊ tum ad aiaz et in veritate ⁊ tum ad corpus: qz tūc eſt veritas qñ corpus ꝓformatur ⁊ correſpōdet menti. Et aſſignat rōnem di. Spūs eſt deus: ⁊ ideo oportet ipſuꝫ adorare in ſpiritu ⁊ veritate. Dic miraculū qō legit Joan. ix. de cēco a natiuitate illuminato a xp̄o cui dixit xp̄s. Tu credis in filium dei. Reſpōdit ille ⁊ dixit. Quis eſt dñe vt credam in eū. Et dixit ei ieſus. Et vidiſti eum: ⁊ q̄ loquitur tecū ipſe eſt. At ille ait Credo dñe. ⁊ procidēs adorauit eū. Ecce motus reuerētialis itus in aias: ⁊ geſtus corporalis exteri⁹ qz procidēs adorauit eum. Ita fecerūt iſti ſancti tres reges qñ viderunt eum. ſ. infantem ieſum ſubito in animas ipſorum intrauit motus timoris reuerētialis ex preſentia maieſtatis diuine. Ideo corpore procidētes adorauerunt eum. De his tribus regibus declarabo quatuor puncta.

Primum quē ſe parauerunt diligenter.

Scōm quō ambulauerunt fortiter.

Tertiū quō quieſcerunt firmiter

Quartum quō adorauerunt reuerēter.

Et de quarto puncto loquitur thema ꝓ cidentes adorauerūt eū. Primꝰ punctus eſt ad declarandum quō iſti tres ſancti reges ſe parauerunt apte. Ꝓ quo ſciendum q̄ ex quo deus ꝓmiſit abrae ⁊ ſanctis patriarchis q̄ mitteret filium ſuum in hūc mundū naſciturū de muliere ꝰgine verū deū ⁊ verū hoiez. De hoc deꝰ dedit ꝓphetias claras ⁊ ſignas: nō ſolū iudeis in iudea: ſed ēt in diuerſis mūdi ptibus: in ſignū q̄ nō ſolū veniret ad ſalnā dū iudeos vt ipſi falſe credūt: ſed etiam oēs ſibi credētes ⁊ obedientes. Singulariter dedit ꝓphetias in partibus orientalibꝰ vbi erāt magni ꝓphete ⁊ ſapientes ꝑ ꝓphetā balaā dicētē. Videbo cū ſz nō mō. intuebor illū ſed nō ꝓpe. Orietꝫ ſtella ex iacob ⁊ cōſurget virga de iſrael ⁊ ꝑcutiet duces moab. Nu. xxiiij. Nota videbo eū. ſ. xp̄m quē vidit non ꝑ ſe ſed per ſuos ſucceſſores intuebor illum ſz nō ꝓpe: qz fm tertum dicit a balaā vſq; ad chriſtum cōputanꝫ mille ⁊ quingenti anni. Sed iſti tres reges erant de ſuo genere ⁊ dedit ipis ſignū dicens. Orietꝫ ſtella ex iacob: id eſt de terra ꝓmiſſionis ⁊ conſurget virga de iſrael. i. rex meſſias ſaluator ⁊ ꝑcutiet duces moab qui interꝑtat ex patre. Et ſignificat diabolū qui eſt pater peccatorū: quib⁹ dixit chriſtus. Vos ex patre diabolo eſtis. Joan. viij. duces moab. i. diaboli ſeu luciferi. Et ſunt ſeptē principes qui ſunt capitanei ſeptem peccatorū capitalium. Primus dux ⁊ capitaneus ſuphie ꝺr leuiathan. Job. xli. Ipſe eſt rex ſup oēs filios ſuꝫbie. Secūs dux ⁊ capitaneus auaricie ꝺr māmona. de quo dixit xp̄s Matt. vi. Non poteſtis deo ſeruire ⁊ māmone. Tertius dux ⁊ capitaneus luxurie dicitur aſmodeus: de quo Tob. vi. Demon noie aſmodeꝰ occidit cos. ſ. luxuriosos. Quartus dux in iudicie dicitur beelzebub. Luce. xi. in beelzebub principe demoniorū ejicit demonia. Verbū ſuit inuidoꝝ. iudeoꝝ contra xp̄m. Quintus dux gule dicitur beelphegor. hs. cv. Initiati ſunt beelphegor ⁊ comederūt ſacrificia mortuoꝝ. Sext⁹ dux ire dicit baalberith. Judicuꝫ. ix. De pha no baalberith condurit ſibi viros. Septimus dux accidie dicit aſtaroth. ſ. Regū. vij. Auferte deos alienos ō mediove ſtri baalim ⁊ aſtaroth ⁊ ꝓparate corda

veſtra domino. Hos ſeptē duces percuſſit dominus noſter Jeſus chriſtus virga ſue predicationis. De qua Dauid. Virgam virtutis tue emittet dominꝰ ex ſyon ⁊c. ꝑs. cix. Super hanc prophetiam Balaam dicit Chryſoſtomus q̄ eius diſcipuli et illi qui erant de genere eius poſt eius mortem voluerunt ſeruare illā ſtellam. Et ordinauerūt q̄ certi de ipſis ſtarent in monte victoriali alto ad meli⁹ contemplandum celum: vbi ſe lauabant credentes ex hoc remitti peccata: et orabāt dicentes. O deus celi deus iſrael: mitte illam ſtellam: ⁊ quando complebitur illa prophetia: et ſic per partes diuidebāt ſibi tepus. Et in nocte natiuitatis accidit diuina ordinatione q̄ iſti tres reges orientis magni philoſophi ⁊ aſtrologi fuerūt in monte victoriali obſeruātes dictā ſtellam. Et in hora qua chriſtꝰ exiuit de vtero ꝙgnis. ſtella apparuit eis clariſſima et baſſa in aere: nec claritas ſolis impediebat eius aſpectum. Et recitat Chryſoſtomus opinionem q̄ in illa ſtella erat forma pueri cum cruce in fronte. Dicūt aliqui q̄ magi voluerunt adorare ſtellā Sed dicit Aug. q̄ angelus dni dixit eis q̄ non adorarent ſtellā: ſed q̄ irent adorare creatorē nouiter natū. Tunc reges tenuerūt cōſiliū quomodo irēt: qualiter ſe prepararēt: ⁊ quid ſibi portarent ⁊ offerrent dicentes. Iſte rex magnus eſt et potens: offeramus ei aurum: ⁊ eſt deꝰ et creator: qz ſtelle ſibi ſeruiunt: ideo offeramus ei incēſum et i hoc ſigno crucis oſtēdatur qō debet pati in cruce: ideo offeramus ei myrrhā amarā. Eccliaſ. Magi videntes ſtellā dixerūt adinuicē. Hoc ſignū magni regis eſt. Eamus et inquiramus eū et offeramus ei munera: aurū: thus: ⁊ myrrhā. Credo ego licet non legatur q̄ rationabiliter ſancti reges in munerib⁹ ſignificabāt qō de xp̄o credebāt. Credo q̄ etiā in veſtib⁹: qz rex qui portabat aurum: voluit indui de panno aureo: et ille qui portabat thus: de purpura alba: et q̄ myrrham: ſcarlata rubea. Ecce quō parauerūt ſe apte tā in munerib⁹ q̄ in veſtibus. Moraliter inuenio in ſacra ſcriptura q̄ deus ꝓmiſit hominibus duas ſtellas. vnā in veteri lege. ſ. iſtam que apparuit regibus orietis que figurabat redemptionē humanalē. Secundā meliorem ꝓmiſerat in nouo teſtamento dicēs Qui vicerit ⁊ cuſtodierit vſq; in finē opera mea: dabo illi ſtellā matutinā. Apoc. ij. Hec figurabat ſaluationem celeſtialē: Nota qui vicerit: ſcz diabolū per humilitatem: carnē per caſtitatē: et mundū per paupertatē ⁊ cuſtodierit vſq; in finē opera mea: dabo illi ſtellam matutinam: id eſt angelum bonum perducētem animā vſq; ad chriſtum. Dic quomodo ā̃geli in ſacra ſcriptura dicuntur ſtelle. Ratio: qz ſicut celū firmamenti decorat et ornatur ſtellis: ſic celū empyreū decoratur et ornatur angelis ſanctis: ꝓpter qō dicūtur ſtelle. Auctoritas. Stelle dederūt lumē in cuſtodijs ſuis ⁊ letate ſunt: vocate ſūt et dixerūt. adſumus. et luxerunt ei cū iocunditate qui fecit illas ⁊c. Baruch. iij. Nota ſtelle: id eſt angeli: dederūt lumen in cuſtodijs ſuis: id eſt hominibus quos cuſtodiunt. Dauid. Angelis ſuis māduit de te: vt cuſtodiant te. Ipſi dant in intellectu quid ſit credendum: in memoria quid ſit timendū et retinendū: in voluntate quid ſit ſperandum: ⁊ in opere quid ſit faciendū. Et quādo homo recipit lumen inſtructionis eorū ipſi letantur. Et in fine quando homo eſt in articulo mortis: deus mittit ſtellā matutinā. i. angelum qui ducit animam ad Chriſtū ſicut illa ſtella duxit reges ad xp̄m. Fiat ergo ratio. Si hec ſtella hodierna corruptibilis: qz ſtatim conuerſa fuit in ꝓiacentē materiā: ita fuit obſeruata et deſiderata quāto magis nos debem⁹ expectare illam ſtellā incorruptibilem: lauando nos ab immūdicijs ⁊ ꝓcis. Primo lauando cor ab ira: odio: rancore: et mala voluntate: os a blaſphemijs: mendacijs et detractionibus: manus a furtis ⁊ vſuris: ⁊ ſic de alijs: et totū corpus a corruptionibus luxurie ⁊ carnalitatis. Nota ꝓ dicti precedentis euidentia q̄ illa ſtella que magis apparuit in natiuitate xp̄i non fuit vna celeſtiū ſtellarum quin tuplici ratione: quas ſanctus Thomas ponit. iij. parte. q. xxxvi. arti. vij. Et dicit ſanctus Tho. aliorū narratis opinionibus. De illi⁹ ſtelle quidditate: ꝓbabilius: videt q̄ fuerit ſtella de nouo creata: non in celo: ſed in aere vicino terre: q̄ fm dinam voluntatem mouebatur. Quod et Aug. ſentit: ſcz q̄ non fuerit de ſtellis ce-

lestibus: qr dicit in libro cōtra Faustum
Nō ex illis erat stellis que ab initio cres
te itinerum suoꝝ ordinē sub creatoris le
ge custodiunt: sed nouo virginis partu
nouū sydus apparuit. Itē sentit Chryso
stomus. Scōs pūctus est ad declarandū
quomodo isti tres reges sancti ambula
uerūt fortiter: qr de capite mūdi: scz orie
te venerūt intra tredecim dies vsqꝫ ad iu
deam que est in medio mūdi. Ad practi
cam: fm q̄ inuenio i textu r in glosis do
ctorum: ipsis preparatis statim incepe
runt viam: et stella precedebat ostendēs
eis viā quā debebāt facere. Ita q̄ quādo
habebant ascendere collem: primo stella
ascēdebat: r qñ habebant descendere de
scendebat. Item quādo habebant trāsi
re flumen: stella ostēdebat eis locū trāsi
tus. Et qñ erant in villis in quibus ha
bebāt quiescere: stella stabat imobiliter
super hospitiū. Deinde i recessu stella in
cipiebat viā: et ipsi sequebant. Nunquid
videtur vobis istud fuisse magnū mira
culum? Hoc mō venerunt vsqꝫ ad termi
num terre p̄missionis. Et in crastinū qñ
debuerūt itrare terrā indee: stella dispa
ruit eis. Cogitate qualē tristitiā habue
runt dicentes. O miseri q̄d est hoc ex ali
quo peccato alicuius nostrū stella dispa
ruit. quid faciemus? Dicit sanctus Tho.
q̄ tenuerūt consiliū quid facerent. Qui
dam dicebāt q̄ redirēt: qñ querere regē
nouū in terra aliena magnū periculū es
set. Alij dixerūt q̄ irent ad min⁹ vsqꝫ ad
ciuitatem hierlm: qr tantus rex in nobili
ciuitate deberet esse natus vel ad minus
scirent vbi erat natus qr ibi erant magni
rabini r doctores: ideo faciam⁹ q̄d in no
bis est. Et venerūt in ciuitatē hierusalē.
Et tunc fuit cōpleta p̄phetia Esa. dicen
ris. Surge illuminare hierusalē: quia ve
nit lumen tuū: r gloria dñi sup te orta est
Quia ecce tenebre operient terrā: r cali
go populos: super te autē orietur dñs: r
gloria eius in te videbit. Et ambulabūt
gentes in lumine tuo: et reges in splen
dore ortus tui ꝛc. Esa. lx. Et loquit genti
iudaice quasi p̄sone dormiēti dicēs. Sur
ge. s. ciuitas hierlm: illuminare. s. lumine.
claritatis fidei: qr venit lumē tuū. s. xps.
Nota r ambulabūt gētes in lumine tuo
nō solū indei. Moraliter sup hoc q̄ reges
amissa stella venerūt hierlm: vt ibi certi
ficarentur. Sic debemus nos facere qñ
amittim⁹ stellā gre dei. Sciendū q̄ gra
tia dei dicit stella p stellā regū significa
ta. Nō qr sicut illa stella dirigebat r duce
bat reges ad xp̄m in iudeā: sic gratia dei
dirigit nos r ducit r ostendit viam para
disi illis qui habent eā. Primo in biuio
ostendit viam dextrā. O quot biuia sunt
in hoc mūdo illis qui volunt ire ad xp̄m
Primū est superbie et vanitatis ad sinis
trā: māsuetudinis r humilitatis ad dex
terā. Stella gratie dei ostēdit ire ad dex
terā humilitatis que est via recta plana
et bona et absqꝫ periculo. Scōm est ava
ricie r cupiditatis r misericordie r libera
litatis. Tertium est luxurie r carnalita
tis: et mundicie et puritatis. Quartū est
inuidie r malignitatis ad sinistrū: et be
niuolentie r charitatis ad dextrā: quam
ostendit stella gratie. Quintum est gule
et voracitatis: r abstinētie et parcitatis.
Sextū est ire r seueritatis: et pacis r vni
tatis. Septimum est accidie: et ociositā
tis. diligentie r operositatis: in his stella
gratie dei dirigit nos. item stella gratie
dei ostendit viam ascendendo per viam
contēplatiuā: et descendēdo per viā acti
uā ad opera mie r pietatis. Istē ostendit
trāsitū in flumine delectationū mūdi vbi
ꝯplures submerguntur vt homo non re
cipiat de ipsis nisi necessaria: r fm legez
r nō extra: ne submergat in cibo r potu r
vestitu sopore ꝛc. Ideo dicebat btūs Joā
nes. Unctionē quā accepistis ab eo: ma
neat in vobis: et non necesse habetis vt
aliquis doceat vos: sz sicut unctio ei⁹ do
cet vos de omnibus. i. Joan. ij. Nota vn
ctionem glo. i. gratiā diuinā. Sed quid
est a nobis faciendū quando stella diui
ne gre amittit: q̄ nō perdit nisi per petm
mortale. Dico q̄ debem⁹ facere sicut fe
cerūt illi sancti reges. s. ire in hierusalē. i.
ad ecclesiā cōfiteri pctā nra: et sic recupe
rabitur stellā gre dei. Jō dicit xps Paulo
qui p̄diderat stellā. Ingredere ciuitas
tem: et ibi dicetur tibi q̄d te oporteat fa
cere. Actuū. ix. Nota ciuitatē sz Damas
cum que interpretatur sanguinea: r si
gnificat ecclesiam in qua conseerat et su
mitur corpus r sanguis christi. Tertius
punctus est ad declarandum quomodo
isti tres sancti reges quesierunt christuz
discrete siue locū natiuitatis xp̄i: pe stel
lam. Nota. qui regat in virtutibus exemplo
cōuersationis et predicationis. Tūc he
rodes certificauit reges de loco: r mittēs
eos in bethleē dicēs. Ite r interrogate di
ligēter de puero: r cū inueneritis renun
ciate mihi vt et ego veniēs adorem eum
O p̄dicatores. Eccl'ia. Hostis heredes impie
christum venire quid times: non arripit
mortalia q̄ regna dat celestia. Ecce quo
modo sancti reges quesierūt discrete cum
magna diligētia. Moraliter ibi sancti re
ges anteqꝫ venirēt ad herodē dirigeba
tur a stella: sed postqꝫ venerūt ad regē he
rodē habuerunt recurrere ad scripturas
sanctas ad se gubernandū ꝛc. Herodes
signat antixp̄m: qr sicut herodes volēs
xp̄m occidere occidit innocētes. Sic an
tixp̄s veleno destruere fidem xp̄i occidet
xp̄ianos sibi cōtradicentes. Et illa stella
significat scientiā humanā: scz logicam:
philosophiā: leges: canones: quib⁹ mo
do dirigimur r gubernamur. Sed quan
do erimus in tempore antixp̄i oportebit
recurrere ad scripturas sacras: quia an
tixp̄s non credet logice: nec philosophie
nec poetrie nec legibus ꝛc. Solū cū sacra
scriptura habebim⁹ stare ntra ipm: ergo
quāta culpa est mō qr null⁹ curat de bi
blia. Seculares dant se scientijs lucrati
uis. Religiosi qui deberent studere sacrā
scripturā: vnus dat se virgilio: alius ouī
dio: alius terētio r sic de alijs. Hoc est si
gnum inter alia propinquitatis antixp̄i:
qr antixp̄s ad probādum suum errorē q̄
est messias r filius dei ꝛc. Non allegabit
nisi textū biblie r prophetias. Quō te de
fendes ad improbandū eū si ignoras bi
bliam. De hoc habeē p̄phetia Salomo
nis dicētis. Cum p̄phetia defecerit: dissi
pabitur pp̄s. Prouerb. xxix. Prophetia
notat vetus testamētum: iō dicebat xp̄s
oibus. Scrutamini scripturas: quia vos
putatis in ipsis vitā eternā habere: r ille
sunt qui testimoniū perhibēt de me. Jo.
v. Quartus pūctus est quō ipsum adora
uerunt digne postqꝫ receperūt congeriū
siue licentiam recedēdi ab herode: r qñ
fuerunt ad portam ciuitatis hierusalem
stella apparuit eis. O si ds posset declā
rare gaudium quod ipsi habuerunt. Et
hoc dicit Matthēus. Uidētes autē stellā
gauisi sunt gaudio magno valde. Modo
apparet ratio qre stella disparuit eis: vt

fuerunt in ciuitate hierlm. Dic practice
quando reges fuerūt prope ciuitatē: co
gitate qualis commotio fuit in ciuitate:
maxime qr herodes q̄ fuit nouus rex et
extraneꝰ a populo iudeoꝝ timebat sibi
et custodiebat se ab eis. Cogitate q̄ sta
tim herodes misit ad reges ad sciēdum
q̄ erāt r quē querebāt r quare veniebāt.
Responderūt reges q̄ ipsi veniebāt que
rere regē iudeorū nouiter natū. Credat
q̄ fuit eis dictū. Non dicatis: alias hero
des persequetur vos. Direxūt. Nō nega
bimus veritatē. Uidim⁹ enim stellā eius
in oriente: r venim⁹ adorare eū. Chryso.
Considera deuotionem regum: nōdum
xp̄m viderāt: et pro eo mori parati erant
Fuit dictū herodi p̄pter quid venerant
Cogitate qualis dolor r timor itrauit in
cor eius: maxime: qr de hoc iam timebat
Et mirabilia que in natiuitate xp̄i fue
rāt facta audiuerat: p̄pter qō reputauit
se perditū r destructū. De hoc dicit euā
gelista Mat. Audiens herodes rex tur
batus est: et ois hierosolyma cū illo. Sz
dissimulauit suā malicia ostēdendo leti
ciam de natiuitate xp̄i. Et qr reges orie
tis venerūt simplr r sine armis: permisit
ipsos intrare ciuitatē: et recepit eos ho
norifice. Postea dixit eis. Dñi: quare ve
nistis. Rnderant. Querimus vbi est qui
nat⁹ est rex iudeorū. Ecce in quo pericu
lo ponebāt se. Herodes vero dissimulans
dixit. Audiui aliquid de hoc: sed nescio
an sit certū q̄ sit natus. Responderūt re
ges. Certū est: qr nos vidim⁹ stellā ei⁹ in
oriente. Tunc dixit herodes. Et mō dñi
quid vultis? Responderūt. Uenimus cū
munerimus adorare eū. Tunc herodes
clam vocatis magis diligēter didicit ab
eis tēpus stelle que apparuit eis dicens
regibus. Ex quo vos certificastis me de
die r tpe natiuitatis ego cū magistris do
ctoribus r rabinis certificabo vos de lo
co vbi natus est: vt omnes insimul ipm
adoremus. O p̄dictor: r ex alia parte pa
rabat iā gladiū vt ipm iugularet si pos
set. Et cōgregās oēs principes sacerdo
tum r scribas: scisitabat ab eis vbi xp̄s
nasceret. Qui oēs concorditer responde
runt q̄ in ciuitate bethleē fm prophetiā
Michee. v. Et tu bethleem terra iuda ne
quaqꝫ minima es in milibus iuda. Ex te
em exiet dux q̄ regat populū meū israel.
Nota. qui regat in virtutibus exemplo
cōuersationis et predicationis. Tūc he
rodes certificauit reges de loco: r mittēs
eos in bethleē dicēs. Ite r interrogate di
ligēter de puero: r cū inueneritis renun
ciate mihi vt et ego veniēs adorem eum
O p̄dictor. Eccl'ia. Hostis heredes impie
christum venire quid times: non arripit
mortalia q̄ regna dat celestia. Ecce quo
modo sancti reges quesierūt discrete cum
magna diligētia. Moraliter ibi sancti re
ges anteqꝫ venirēt ad herodē dirigeba
tur a stella: sed postqꝫ venerūt ad regē he
rodē habuerunt recurrere ad scripturas
sanctas ad se gubernandū ꝛc. Herodes
signat antixp̄m: qr sicut herodes volēs
xp̄m occidere occidit innocētes. Sic an
tixp̄s veleno destruere fidem xp̄i occidet
xp̄ianos sibi cōtradicentes. Et illa stella
significat scientiā humanā: scz logicam:
philosophiā: leges: canones: quib⁹ mo
do dirigimur r gubernamur. Sed quan
do erimus in tempore antixp̄i oportebit
recurrere ad scripturas sacras: quia an
tixp̄s non credet logice: nec philosophie
nec poetrie nec legibus ꝛc. Solū cū sacra
scriptura habebim⁹ stare ntra ipm: ergo
quāta culpa est mō qr null⁹ curat de bi
blia. Seculares dant se scientijs lucrati
uis. Religiosi qui deberent studere sacrā
scripturā: vnus dat se virgilio: alius ouī
dio: alius terētio r sic de alijs. Hoc est si
gnum inter alia propinquitatis antixp̄i:
qr antixp̄s ad probādum suum errorē q̄
est messias r filius dei ꝛc. Non allegabit
nisi textū biblie r prophetias. Quō te de
fendes ad improbandū eū si ignoras bi
bliam. De hoc habeē p̄phetia Salomo
nis dicētis. Cum p̄phetia defecerit: dissi
pabitur pp̄s. Prouerb. xxix. Prophetia
notat vetus testamētum: iō dicebat xp̄s
oibus. Scrutamini scripturas: quia vos
putatis in ipsis vitā eternā habere: r ille
sunt qui testimoniū perhibēt de me. Jo.
v. Quartus pūctus est quō ipsum adora
uerunt digne postqꝫ receperūt congeriū
siue licentiam recedēdi ab herode: r qñ
fuerunt ad portam ciuitatis hierusalem
stella apparuit eis. O si ds posset declā
rare gaudium quod ipsi habuerunt. Et
hoc dicit Matthēus. Uidētes autē stellā
gauisi sunt gaudio magno valde. Modo
apparet ratio qre stella disparuit eis: vt

duplici signo scz stelle et scripture essent certificati de veritate: et haberent duplex testimoniū. Et stella antecedebat eos vt prius et qñ fuerūt ppe bethleem forte ad mediam leucā: iurati et pceres ciuitatis bethleē qui audiuerāt eorū aduentū venerunt obuiā eis dicentes. Quid placet et que causa aduentus? Qui dixerūt. Ubi est q̄ natus est rex iudeoꝝ? Uidimus stellam eius in oriēte: et venimꝰ adorare cū Qui dixerūt. Nos nescimus alium regē nisi herodem. O proditores illa stella illuminauit istos tres reges: et sol. i. christꝰ nō potuit illuminare eos eorū culpa impediente et obiecm ponente in nocte natiuitatis qñ refulsit. Et stella videbat ab omnibus vt dixit Maximus in sermone hodierno. Recte autē vna stella resplenduit: cuius gens pfida nec radios occultare possit nec abscōdere veritatē: vbi celum ipsum vniuersoꝝ oculis sydereo lumine fulgebat. Cogitate qñ iudei aspiciebant stellā que bonis dabat deuotionem: et malis incutiebat terrorē: quō mirabantur: qñ non multū alta: quā sequebātur reges et intrauerūt ciuitatē et finaliter venerūt ad locum vbi erat puer. Dicunt sancti doctores q̄ adhuc virgo Maria erat in illa porticu cū puero vbi pepererat. Et dicit glo. q̄ non erat ibi tunc ioseph ordinatione dpitatis: ne putaret pater ipsius pueri. Cogitate qñ virgo Maria sensit venire illam militiā q̄ timuit et abscondit puerū in presepio et ipa suebat silabat vel orabat: et totū cor cōtremebat Stella autem stetit supra vbi erat puer. Et reges mirabanꝰ cum non viderēt ibi palatium nec magnam domū et aspiciebant se mutuo dicentes. Quid est hoc q̄ stella non mouet? Dicit Maximꝰ q̄ stella emittebat nouos radios et dariores. q. d. regibus. Hic est rex quē queritis. Reges autē descenderūt ad terrā de equis vel animalibus suis: et vnus eoꝝ veniēs ad porticū eleuauit modicum fiaciatam di. Quis est hic? Et vidit virginē filantē vel suentē. Et accedentes alii duo reges quādo viderūt virginē Mariā statim habuerūt magnā deuotionē. Que dixit eis Dñi: quid placet vobis? Qui dixerunt. Scitis vos vbi est q̄ natus est rex iudeorum: q: volumꝰ ipm adorare. Virgo Maria nō dixit se nescire: sed dixit. Dñi: hoc deberēt scire magni dñi et rabini et rectores ciuitatis. Et verū dicebat: et interim reges totaliter in corde fuerūt cal. facti. Et inde exeuntes respererūt stellā q̄ stabat superius immobiliter et pulchriorē. Et iterū redierūt ad virginē: et direrunt sibi. Uos habetꝫ filiū? Que respōdit. Ita dñi. Et est diu q̄ peperistis? Respondit. Dñi: hodie sūt. xiij. dies. Direrūt reges. Bona iuuēcula: si placet vobis ostendatis ipsum nobis. Tūc virgo sciēs q̄ pro bono venientes: recepit filium de presepio: et ostendit eis. Qui dixerūt. Quōmodo catur? Virgo Maria rñdit. Jesus. Quo nōie audito: pcidentes adorauerūt eum dicentes. O saluator: vos benecneritis. O dñe tāta est humilitas vestra q̄ voluistis venire in stabulū huiꝰ mundi miseri. Uos qui estis infinitus i diuinitate: estis restrict⁹ in humanitate. Uos q̄ estis creator: estis factus creatura. Uos q̄ estis salus immortalis et impassibilis estis factꝰ passibilis et mortalis. O dñe tāta gra est ista. Et flentes osculabantur pedes eius Deinde adorātes matrē: dicebāt. O camera paradisi: templū dei: sacrariū spiritussancti. O benedicta: vos portastis nobis saluatorē. Dicit euangelista q̄ aptis thesauris suis obtulerūt ei munera: aurum: thus: et myrrhā. Aurū tāq̄ regi magno: thus tāq̄ deo vero: et myrrhā amaram tāq̄ passuro. Et fuit cōpleta ppheti Dauid de ista die dicētis. Reges thar sis et insule munera offerēt: reges arabū et saba dona adducēt. Et adorabūt eum oēs reges: et oēs gētes seruiēt ei. ps. lxxi.

Nota seruiēt ei. s. ppter lucrū bonū et remunerationē quē dat suis seruitoribus. Secus q̄ seruit mūdo: q̄ suis seruitoribꝰ dat morte et aiam diabolo: q̄ dat penam eternā. Sed xps suis seruitoribꝰ dat gratiam in hoc mūdo: et gloriā in alio. ideo sibi est seruiendū: ideo xps. Dñm deū tuū adorabis: et illi soli seruies. Mat. iiij. Deinde sancti reges fecerūt oratione deovt ostēderet eis si redirent ad herodē. Sed dicit euāgelista q̄ respōso accepto i somnis. s. ab āgelo ne redirēt ad herodē: per aliā viā reuersi sunt in regionē suā. Contemplamini hic modicū qñ venit ioseph et vidit tantū aurū: thus: et myrrhā quo modo gaudebat: sed ex alia parte tristabatur q̄ non fuit dignus interesse tanto

festo. dicit Bern. q̄ totum aurū dederūt amore dei. Moraliter nos exemplo regū debemus offerre aurū bone reformationis et talis poterit dicere cū dauid. Dilexi mandata tua sup aurū et topasion: qui est lapis preciosus. Propter ea ad oia māmata tua dirigebar: omnē viam iniquā odio habui. ps. cxviij. Secūdo thus denote orationis dicendo Dirigatur ad te dñe oratio mea sicut incen. ps. cxl. Tertio debemus offerre myrrham penitētialis afflictiōis. Et dicere poterit talis. Uiuificabis me: ecce i pace amaritudo mea amarissima. Tu sūt eruisti aiam meā vt non perirct. Esa. xxxviij.

¶In epiphania dñi. Sermo. ij.

MBi est qui natus est rex iudeoꝝ. Mat. ij. Tota materia huius sermonis erit moralis tam de virtutibus moralibus q̄ theologicalibus. Sed primo salutetur xpo maria etc. Ubi est qui natus etc. hoc ppriū verbum fuit questio interrogatiua trium magum orientis: qui cum magna diligētia perquirebant xpm dicentes. Ubi est qui etc. de isto intellectu pro nunc non curo. Sed tropologice siue moraliter declarādo thema dico q̄ hoc nomē iudeoꝝ idest q̄ glorificatoꝝ i gloria. Cū ergo queritur. vbi est qui natus est rex iudeoꝝ id est glorificatoꝝ. De hoc rege dauid fecit questionē in spū prophetie dicendo Quis est iste rex glorie? Cui respondit spiritussanctus. dñs virtutum ipse ē rex glorie. Sicut rex est dñs ciuitatuꝫ sui regni: ita christus est dñs omniū virtutū que dicuntur ciuitates sue. Si ergo volumus ipsum pquirere cum sanctis regibus orientis. queramus eū in suo dominio: quia rex cōiter moratur i suo regno Sic christus rex glorie moratur i suis ciuitatibus virtutum. Cum ergo dicit thema. Ubi est qui natus est rex iudeoꝝ. i. glorificatorum. Respondetur in ciuitatibus suis: scz virtutibus seu virtutuꝫ. patet thema. Ubi autē sit a nobis querendus ostendit prophetа dicens. Discevbi sit prudentia: vbi sit virtus: vbi sit intellectus: vt scias simul vbi sit longiturnitas vite et victus: vbi sit lumen oculoruꝫ et pax. Baruc. iij. Hic ponit septē ꝓtutes tanqꝫ septē ciuitates siue villas dñi regis christi in qbus ipse moratur: quaꝝ quatuor sunt morales: et tres theologicales Morales sunt site in plano: theologicales vo in montibus altissimis.

Prima est prudentia rationalis
Secunda fortitudo spiritualis.
Tertia iusticia intellectualis.
Quarta temperantia corporalis.
Quinta. et est prima theologicalis est spes.
Sexta fides.
Septima est charitas.

¶In his septē includuntur oēs ꝓtutes Cū ergo querit thema. Ubi est q̄ natus etc. Rñdet q̄ in his septē ꝓtutibus. Dico primo q̄ querēdus est xps in sua ciuitate plena que vt prudētia rōnalis: cū vt. Dicit vbi sit prudentia. prudentia autē auisat hoiem vt inter tot pericula huius mūdi tā anime qꝫ corporis fame et bonorū sciat regere et gubernare vitā suam cauendo a periculis marime a periculis anime. De hac ꝓtute auisauit xps apostolos et per ipsos nos qñ misit eos ad ꝓdicandum di. Ecce ego mitto vos sicut oues i medio lupoꝝ. Estote ergo prudentes sicut serpentes. Mat. x. Nota q̄ lupos vocat demones et malas psonas et lupinas a quibus prudēter debet se homo custodire. Nota sicut serpentes. Dicūt phi q̄ tractant de ꝓprietatibus rerū q̄ est quedam natura serpētis q̄ dicitur aspis multum bona et necessaria p tyriaca: et est talis conditiōis q̄ nō potest capi nisi incātetur propter hoc si incantatores possūt proferre certa verba ipso audiēte capiūt eum: al's non. Ideo quid facit ipse instinctu naturali: quando audit vocem incantatoris ponit vnam aurem super lapidē et cum cauda claudit aliā ne audiat verba incantatoris et sic non incantatur nec capitur. Dicit christus q̄ ita faciamus nos q̄ habeamus prudentiam serpentꝫ quādo demōes vel alie male persone volunt nos incantare vel capere et impedire ne vadamus ad paradisum rētātes nos dicendo aliqua verba ad aures corporis vel cordis: sicut serpētes facere debemꝰ et ponere aurem dextram super illuꝫ lapidem. De quo dicit pau. j. ad Corinth. x. Petra aūt erat xps: et claudere aurē sinistrā cū cauda. scilz mortis: qz sicut can

da est vltima pars serpentis: sic mors est vltima pars hois. vbi gra. Si diabolus vel aliqua mala psona vult te incantare de superbia dicendo: quare tu nō icedis ornatus sicut talis: vel associatus cū sis de meliori genere magis diues ꝛc. statiz ponas aurē in lapide cogitādo quō xps fuit indutus qr. xxxiij. annis portauit eā dem tunicā: ꝛ causa mortis claude aliā aurē: scz sinistram. s. cogitando quid portabis tecū: ꝛ quid dices deo de vanitate vestiū ꝛc. Ecce ḡre dicit. Estote ergo ꝛc. Item si vult te incantare de auaricia: luxuria: gula: vl dicta ꝛc. Cogita de christo et i morte quid cris: ꝛ qualis smia datur auaris: luxuriosis ꝛc. ergo disce vbi sit sapiētia. Sc̄o disce vbi sit virtus. hic ostēditur fortitudo spiritualis que notanter vr virtus ꝛ nō fortitudo. Qm̄ fortitudo est dupler: scz corporalis ꝛ spūalis. fortitudo corporalis nō est virtus i qua deꝫ sit querēdus: qr aialia bruta sunt fortiora hoibꝫ. vbi gratia. fortitudo est luctari: sed visus vincet vos. Idē de cursu: sed vnus equus supabit vos. Idē de saltu sel vnus ceruus saltabit plus. Itē fortitudo est portare onꝰ: sed plꝰ portat mulus: ꝫ ergo fortitudo corporalis sit bōa et seruiat qnḡ: nō tm̄ est virtꝰ. Sed fortitudo spūalis sicut ē resistere ꝛ ptradicere petis: ista est virtus: non dimittere bonam ꝛ sanctā vitā inceptā nec penitētiā ista est virtus. Itē tenere ꝛ seruare firmiter bonas ordinationes p vtilitate cōitatis: hec est virtus spūalis: de qua dz hō gloriari ꝛ se appreciari: ꝛ nō de fortitudine corporali que est cōis hoibus ꝛ iumētis. De ista fortitudine corpali nō se appreciabatur dauid ꝫ esset fortissimus qr adhuc puer. xvj. annoꝝ qñ custodiebat oues patris sui: ꝛ ad eas veniebat leo vl visus. dauid auferebat ab eis predam ꝛ occidebat eos: vt pz. j. reg. xvij. Nā leonē ꝛ vrsum interfeci ego seruꝰ tuꝰ. Sz gloriabit de fortitudine spūali de qua dicebat deo. Fortitudinē meā ad te custodiā scz resistēdo ꝛ cōtradicendo peccatis: qr deus susceptor meus es. ps. lvij. Jō sanctus paulus pro nobis orando dicebat Det vobis deus fz diuitias glie sue virtutē. scz fortitudinis spūalis corroborari p spm̄ ei⁹ in interiori hoie. ad Ephe. iij. Tertio disce vbi sit intellectꝰ. Ecce iusticia iudicialis siue intellectus que ptinet ad iudices. Dicet aliqs impropie loquitur q virtus iusticie dicatur intellectus Rnsio: q hoc notāter dicit ad ostendēdū iudicibus q iusticia nō est facienda fz seu sualitatem: sed rōnabiliꝰ p intellectū. vbi gra. si litigant corā iudice diues ꝛ pauper diues. pmittit iudici pecunias ꝛc. Pauper plorat. si iudex vult iudicare fm sensum visus: qr videt diuitem pmittentem sibi ꝛc. Pauperē flentē nō bene iudicabit. Sed per intellectū examinata pri⁹ causa dz dare iusticiā. p illo qui hz bonū ius siue sit diues siue pauper. Itē nō dz sensu auditus iudicare. vbi gratia. Si nobilis baro: miles ꝛ rusticus litigant corā iudice: ꝛ nobilis loquitur pminando ꝛc. Judex nō debet iudicare fm aures hz p intellectū dādo iusticiā rectā ꝛ sniam p illo qui hz jus rectū: ꝛ nihil debet timere. Itē nec sensu tactꝰ. vbi gratia. Si cōsanguineus iudicis litigat corā eo cū extraneo vel iudex: vbi pater vel frater vr cōsanguineus tāgant iudicē in carne vel sanguine nō dz iudicare fm tactū: hz p intellectū ꝛ rōnem qñ iudex in iudicio nō dz cognoscere nec patrem nec matrē nec fratrē nec amicū: hz extra iudiciū faciat eis bonū festū. Itē nec sensu olfactꝰ. Nota q legit in talmuth: de illo falso messia bartosina incātatore qui dicebat se per odoratū iudicare quis esset bonꝰ vel malus quē iudei voluerūt pbare: ꝛ clausis sibi oculis statuerūt corā eo duos hoies et vnus erat bonus: ꝛ alius prauꝰ ꝛ malus. Qui male sententiauit: nō fuit male sententiatus. Itē nec sensu gustꝰ: scz pcōmixta vel donavel encenia. Dic de illo rege cui fuit p̄sentata pulchra anguilla et qr sapuit sibi dedit sniam pro illo q̄ presentauerat sibi anguillā. Cū aūt cancellarius cōtradiceret: qr cōtra iusticiā. Respōdit rex. vere āguilla sapuit nobis. Jō de iudice dicit scriptura sancta. nō fz visionem oculoꝝ iudicabit: neq; fm auditum auriū arguet: sed iudicabit in iusticia pauperes: ꝛ arguet in equitate p̄ mansuetis terre. Esa. xj. Quarto disce vbi sit lōgiturnitas vite. Ecce hic tēperātia corporalis. Sz quare vocat eā sic ꝛ nō p̄pria suo nōie: qr sicut iusticia ex sua cā dr intellectꝰ: ita tēperātia ex suo effectu: qr dat longā vitā. Jō vocatur lōgiturnitas vi-

te. Verbi gratia. Dentur duo hoies quorum vnus sit abstinens ꝛ alter gulosus naturaliter multo amplius viuet abstinens. Dicūt medici q plures iterficit cibus q̄ gladius: cū tñ moriant tot in pretijs ꝛ in guerris. Jdeo tēperate comedere ꝛ bibere debem⁹. Nota q legit de magno alexandro qui cū fuisset monarcha ꝛ fuisset in oriente ad Bracmanas: admirās de eoꝝ antiqtate cogitauit q aliquam medicinā debebāt habere: ex qua eoꝝ vita conseruabatur ꝛ querens vt eā sibi ostenderent vt ipsa vteretur. Qui dixerunt q nō placeret sibi. Rndit q imo. Tunc dixerunt sibi q eoꝝ medicina erat temperantia: qr semel in die comedebant de vno solo cibo: ꝛ nō placuit ei. De hac dicit scriptura. Noli auidꝰ esse in omni epulatiōe: ꝛ nō te effundas sup oēm escam. In multis em̄ escis erit infirmitas et ausditas appropinquabit vsq; ad cholerā. Propter crapulā multi obierunt: qui aūt abstinens est adjūciet vitā. Ecclīastici. xxxvij. Nota sicut dicūt medici q prima digestio debet fieri in olla: secūda in ore: tertia in stomacho. Itē nō te effundas sup oēm escā. Nota ꝫ diuites tam laicos q̄ ecclīasticos quiv̄unt multis escis ꝛ de qualibet volūt comedere et confundunt sibi stomachū: qr quilibet cibꝰ hz suā digestionē. Jdeo dicit in multis escis erit infirmitas. Qr sicut in olla in qua decoquit de boue ꝛ de porco et de pulle ꝛc. qñ vnus cibꝰ est coctꝰ alius est consumptus. ppter hoc magni dñi ꝛ plativiuūt parū: ideo dicit ppter crapulam. i. crudā epulā fz ethymologiā multi obierāt. Qui aūt abstinēs est adjūciet vitā. Quinta: ciuitas in alto monte sita est q̄nta p̄tus que est prima theologalis. s. spes que ostenditur cū dicit. Disce vbi sit victus: sed quare dicit victus: qr tota spes xp̄iana ꝓsistit in victu: qr victus sacre eucharistie est radix spei nr̄e. Nō: qr sicut totū malū destructōis nostre humane nature venit ex cibo. s. vetito. Sic vult deꝰ q̄ totū bonū nostre salutationis veniat ex cibo eucharistie. Querit scūs Tho. in. iiij. vtr̄ sacr̄m eucharistie sit tra necessarium q̄ sine illo non possim⁹ salvari. Et arguit q̄ non est ita necessarius quia pueri absq; cōione saluantur. Sed finaliter respondet determinādo q̄ nullus potest saluari nisi virtute huiꝰ sacramenti. Quid ergo de pueris ꝛc. Rndetur per talem similitudinem: quia qñ homo comedit in prandio vel cena: solū vnū mēbrum corporis. s. os comedit ꝛ recipit cibum ꝛ ōia alia membra reficiuntur. Ita de sacramento altaris. Tota christianitas est vnum corpus fide ꝛ charitate cōiunctū habens multa mēbra. Sacerdos est os huiꝰ corporis. Cū ergo sacerdos cōicat oia mēbra reficiunt. Jdeo etiam pueri qui sunt mēbra huiꝰ corpis. Jdeo dicit ecclesia in collecta. Refecti cibo potuq; celesti deus noster. nō dicit refectꝰ de cibo sacerdotis. Si dicatur ex quo iā cōicam⁹ ore sacerdotū audiendo missam Quid ergo opz nos cōicare in paschа. Respondeo q̄ dupler est cōio. s. spūalis ꝛ sacramētalis. Cōio spūalis fit quotiescunq; homo audit missam in charitate: tunc homo cōicat spūaliter tanq; membrū ecclie. Alia est cōio sacramentalis q̄ ꝑcipit fieri semel in anno. s. in paschate: ad quaz tenentur omnes virtūsq; sexus cuz ad annos discretionis peruenerint. De ista virtute spei dicit dauid. Oculi omniū te in sperant dñe et tu das escam illoꝝ in tempore oportuno: scz in missa qr illud tempus est ordinatio. Apis tu manū tuam: ꝛ imples omne animal benedictione. ps. xviij. Sexta est fides: ibi Discevbi sit lumen oculoꝝ. Sed quare nominatur sic. Rndeo q̄ sicut corpus habet duos oculos quibus videt: ita anima habet duos respectus tanq; oculos: scz respectū diuinitatis xp̄i quasi oculum dextrū ꝛ respectū humanitatis ei⁹ quasi oculū sinistrū. In his duobus consistit tota fides catholica que habet quatuor decim articulos fidei. s. septē diuinitatis ꝛ septē humanitatis: ꝛ omes simul cōtinentur in Credo in deū. Benedictus est ille qui habet istos duos oculos claros ꝛ bonos. de qbus dicit xps. Non turbet cor vestrū neq; formidet: creditis in deum ꝛ in me credite. Joā. xiij. Creditis i deū Ecce oculus dexter. et in me credite. i. in meā humanitatez. Ecce hic oculus sinister. Jdeo dauid orando dicebat. Illumina oculos meos ne vnq; obdormiā in morte: nequando dicat inimicus meus prevalui aduersus eum. ps. xij. Non loquitur de oculis corporis: qr nō legitur

fuisse cecus: sed de oculis aieyt illumina rent sibi ne peccaret ꝓtra fidē: qꝫ si fundamentū cadit: totū eiꝰ edificiū corruet. De hoc san. Tho. ij. q. iiij. arti. vij. vbi querit vtꝝ fides sit ꝓma virtutū: & ostēditur precipue in solutione ad quartum quō ipsa sit fundamentuꝫ. secus de aliis virtutibus. Sed quidam sunt ceci oculo dextro: vt agareni qui non habent fidez christianitatis christi: quidam oculo sinistro: vt manichei qui negāt humanitatē christi: sed vtroqꝫ sunt ceci iudei miseri.

¶ Septima est charitas generalis que ꝓcedit in amore dei & primi que ostenditur: ibi. Diseyebi sit par. Que sic vocatur ab effectu: quia pacificat creaturam cuꝫ creatore quando ipsum diligit sup oia. Et ista pax ꝓseruatur ꝙdiu creatura seruat tria ꝓma precepta. s. non habebis deos alienos. Scōm nō assumes nomē dñi dei tui in vanū. Tertium memento vt diem sabbati sanctifices. Jdeo xp̄us Mat. xxij. Diliges dñm deū tuū ex toto corde tuo: & ex tota alia tua: & ex tota mē te tua. Scōo charitas facit pacem cū ꝓximo que seruatur seruando alia septez vt sivis honorari a filijs tuis: honora parentes tuos. Secūdo si nō vis occidi: nō occidas. Tertio si nō vis vxorē tuā tāgi ab alio: nō tangas vxorē alterius. Quarto si nō vis depredari: nō furtum facias. Quinto si non vis diffamari: non falsuz testimoniū dicas. Sexto si non vis in aliquo damnificari nulli damnum inferas. Septimo si nonvis vt ꝓximi tuam aliquis cōcupiscat: nō concupiscas vxorem ꝓximi tui. Hec est charitas generalis dei & ꝓximi. Jdeo dicit christus de pace dei & ꝓximi. Pacem relinquo vobis: pacē meā do vobis &c. Joā. xiij. Dauid Pax multa diligentibus legem tuā: & nō est illis scandalum. ps. cxviij. Quia in dilectione dei & ꝓximi vniuersa lex pēdet & prophete. Deo gratias.

¶ In epiphania dñi. Sermo. iij.

ER aliam viam reuersi sunt in regionez suam. Mat. ij. Hoc verbū ꝑm intellectuz historicū declarat viam reuersionis trium regum. s. per aliā viā reuersi sunt in regionem suā: et non peraliam per quam venerant: iuxta diuinam ordinationem & angeli reuelationem dicentis eis ne redirent ad herodem. Sed iuxta intellectum allegoricum & spiritualem dicitur de nobis. quid debemus facere. Sz ire ad regionez nostrā non per viam per quam venimus: sed p aliam: propter quod oportet declarare tria puncta.

Primus qualis est terra vel regio nra ꝓpria ad quam debemus ire finaliter.

Scōs qualis est via per quā possemus errare vt caueamus ab ea prudenter.

Tertius qualis est via p quā sine errore pueniamus ad patriam securiter.

¶ Quantū ad primū dico ꝙ gloria celestis illa est terra propria & regio ad quā debem⁹ ire finaliter que nostra est tripli a ratione & iure. scilicet.

Creationis.
Redemptionis.
Legationis.

¶ Quantū ad primū ꝺre creditis ꝙ deus creauit celū nō ꝑ se: qꝫ iam habebat habitationem latam. s. suā eternitatē & verius dicit ꝙ celuz & terra stant in deo ꝙ deus stat in celo vel in terra: qꝫ de⁹ nō indiget sustētamēto. Nec celū creauit ꝙ angelis ex necessitate. Ratio qꝫ cuz sint creature spirituales nō indiget loco corporali: sed ipm creauit ꝓ nobis qui sum⁹ corporales: ideo indigemus loco corporali: ergo iure creatiōis illa regio est nostra. Autoritas. Annunciat de ea scilicet gloria amico suo ꝙ possessio ei⁹ sit & ad eā possit ascēdere. Job. xxxvj. Nota amico suo: qꝫ solū amici dei intrantillo. Inimici autez facuntse indignos intrare il luc. Et ad eam possumus ascendere sez per scalam virtutū & bonoꝝ operū. Sed est hic argumentū in oppositu: qꝫ dicat dauid ꝓpha. Celū celi dño: terrā aūt dedit filijs hoim. ps. cxiij. Celū. i. gloria celi deo. Quomodo ergo dabit homini ire creationis. Responsio ꝙ p essentiā et naturā gloria celi soli deo debetur: quia sua est essentialiter & naturalr. terra aūt cōpetit homini. Sz gl'ia celi cōpetit hoi ꝙ administrationē diuinalē. Jō dicit annūciat de ea amico suo. Scōo est nra iure redēptionis: qꝫ xp̄s emit ipam nobis magno precio. s. sanguine suo. Nō est emit ipsam ꝓ se: qꝫ iā erat sua: sz ꝓ nobis: quia

nullus sanguis humanꝰ nec oia creaturā sanctaꝝ & faciendaruz sufficissent ad emendū illā gloriā solū ad horā vnā. Sz venit filius dei qui dedit preciū magnū & superabūdans. Jdeo sancti qui sunt in gloria dicūt deo. Redemisti nos deꝰ i sanguine tuo ex omni tribu & linguaꝝ populoꝝ natiōeꝝ & fecisti nos deo nostro regnū & sacerdotes: & regnabimus super terrā. Apo. v. Redemisti nos: nō dicit emisti: sz redemisti. i. iterū emisti. Dicūtoēs sancti doctores ꝓcorditer ꝙ tāta erat virtꝰ sanguinis xp̄i ꝙ minima eius gutta fuisset preciū sufficiēs & superabūdans. Cuz ergo tot guttas effuderat. primo in circūcisione &c. Jdeo nō solū emit sz redimit. Et fecisti nos de nostro regnū & sacerdotes. Nota. dicit regnū & sacerdotes: qꝛ oēs q̄ intrant gloriā paradisi sunt regnū quātum ad aiaz in qua deus regnat in intellectu per cognitionē in memoria p bñficioꝝ recordationē: in volūtate per amorem & deuotionē. Et sunt sacerdotes quātum ad corpus ipz deo sacrificādo p penitētiaz. & sic exponit glo. Et regnabim⁹ sup terrā: nō dicit in terra. Pz ergo ꝙ illa patria est nostra iure redēptionis. Terrio est nostra iure legationis: qꝫ dñs noster iesus xp̄s in suo vltimo testamēto ip sam nobis dimisit. Deus fecit duo testamēta sez vetus & nouum. In veteri testamēto nō dimisit illā alicui: sz dimisit argētum: aurū: panē: vinū: cibū & potū: fructus: victoriā inimicoꝝ. Deinde fecit aliud testamētuz sez nouū morte ipsi⁹ confirmatū. Testamētuz em̄ nouū in morte xp̄i cōfirmatū ē: ergo & primū est cassatū. In nouo aūt testamēto legauit gloriā celestez dicēs. Nolite timere pusillus grex qꝫ complacuit patri vestro darevobis regnuz. Luc. xij. Nos sumus pusilli respectu sanctoꝝ angeloꝝ. Et nedesperemus dicit. quomō & nos habebimus regnum dei. Jō dicit xp̄s. Nolite timere &c. Sed sunt multi in mūdo qui māgis audiūt et curant de ꝓmissionibus veteris testamēti: ꝙ de ꝓmissionibus noui testamēti: qꝫ non curant de gloria eternā futura: sed de pecuniis: de honoribꝰ: dignitatibus: vt victoria inimicoꝝ &c. que omnia sunt transitoria & tēporalia. Jō de legato eterno debemus curare & ipz appetere & desiderare. Si aliqꝺ miles dimisissetvobis aliqꝺ castrū in suo testamēto! de quo nō dum haberetis possessionē: nocte & die laboraretis vt ipm haberetis: ꝙto ꝑ māgis ꝺ castro glie nobis a xp̄o dimisso. Sz pauci sunt q̄ laborāt vt habeāt possessionē. Jdeo dicit Cypri. in sua epla de mortalitate. patriā nostrā paradisum cōputemus: parētes: patriarchas: & ꝓphas ibi habere cepimus: vt quid nō ꝓperamus: vt quid nō currimus ad patriā nostraz: vt videre & parētes nostros visitare possimus. Magnus illuc charoꝝ nūerus nos precessit: & expectat turba filiorum parētum & amicoꝝ qui laz sunt de sua salute securi: adhuc de nostra solliciti. Patz primus pūctus. Secūdo videdum est qualis est via per quā errauerūt primi parētes: & nos similiter possem⁹ vt caueam⁹. Dico ꝙ in principio mūdi via fuit errata per adā & euā: q̄ inuenerūt tres vias totas: quibus deuiauerūt & amiserunt paradisi patriā: & venerunt in hanc vallem miserie & lachrymarum.

Prima fuit via superbie.
Secunda fuit inobedientie.
Tertia fuit gule.

¶ Non credatis ꝙ ꝑtīs gule fuit ꝑm̄i: immo dicit sctūs Tho. in prima parte ꝙ anteq̄ꝫ de fructu vetito comederēt: iam erant in eis peccata superbie: qꝫ quādo serpēs dixit eue. Cur ꝑcepit vobis deus vt nō comederetis ex omni ligno paradisi Gen. iij. Hec fuit prima questio mundi a diabolo inuēta qui fuit primus sophista in specie serpentis facē hūanā hītis. vt dicit magister hystoriaꝝ. Gratiz facta q̄stione eua habuit supbiaz & quare nō comederem⁹ ex oīm fructu statim cor eius elatum est ex supbia. Ecce deuiatio quō mō incepit in eua. Jdeo dicit scriptura. Initiū oīs peccati est superbia qui tenuerit eam implebitur maledictis: & subuertet eum in finē. Eccli. x. Nota subuertet cuz: qꝫ superbus vult esse elatꝰ super alios: sz in fine ibit caput subtus i infernum. Scōm ꝑtīm fuit inobediētia: sicut fuit in adā qē fuit grauius: qꝫ magis debuit ipsi cauere. Sz dicit aug. q̄ adā peccauit nolens contristare suas delitias. Primo ꝓtē q̄ erat pulcherrima & adaz multū diligebat eā: ideo amore ipius cogitauit: qꝫ si adam nō comedisset ipa sola fuisset dānata & nō filij: nec fuisset ꝑtīm

originale:sed postq̃ ipsa comedit de fructu attulit adeyt comederet. O dirit adã nõ comedatis ne moriamini. Rñdit eua. Ego comedi ꝛ non sum mortua: ideo comedatis. Adã nolẽs eã cõtristare comedit. Ecce hic scõm peccatuz:scz inobediẽtia. O quot adã sunt hodie in mũdo qui volentes cõplacere mulieribus in vanitatibus suis faciũt vsuras: rapinas malas aduocationes:falsas sentẽtias:furta:retẽtiones ꝛ hmõi. Jdeo apls. Si adhuc hoibus placerẽ:xpi seruus nõ essem ad gal.j. Dauid. De⁹ dissipauit ossa eoꝝ qui hoibus placẽt: cõfusi sunt qm deus spreuit os. ps. liij. Nota q̃ ossa sunt virtutes:q̃ sicut ossa sustinent corpus:ita virtutes sustinent animã. Sed ossa virtutũ illoꝝ q̃ hoib⁹ placẽt ꝓtra deũ dissipanꝫ ꝓfũdunꝫ in morte qñ remittunꝫ in infernum. Tertiũ pctm fuit secutũ qñ adã comedit:ecce pctm gule. Ois labor hois in ore eius: ꝫ aia eius nõ implebit bonis. Eccliastes. vj. Nota q̃ vbi nos habem⁹ hois:iudei hñt ade:q̃ oẽs labores ipsi⁹ ade ꝛ filioꝝ suoꝝ in ore ei⁹.i. ex pctõ gule venerũt. ꝛ dñs os implerek illo fructu aia fuit euacuata virtutib⁹ ꝛ meritis. Jõ dicit aia ei⁹ nõ iplebit bonis:imo euacuabitur. Ecce secũda via deuotiõis a paradisi via. Tertio videda est via p quã debemus reuerti directe:q̃ dicit thema q̃ p aliã viã reuersi sunt in regionem suã. Juxta illud Deut. xvij. Dñs pcepit vobis vt nequaq̃ p eãdẽ viã reuertamini. Jtẽ mãdatũ est mihi in ꝓmone dñi preciptis. Nõ reuerteris p viã quaveneris. iij. Reg. xiij. Oportet ergo redire p alias vias tribus mo predictis ꝓtrarias quas xps ordinauit ꝛ ostendit nobis.

Primo ꝺ supbiã ostẽdit viã hũilitatis.

Scõo contra inobedientiam ostendit viam obedientie.

Tertio ꝺ gulã ostẽdit viã tẽperantie.

¶ Dico prio q̃ de⁹ ordinauit ꝛ oñdit nobis ꝓtra viã supbie viã humilitatis:quã primo ostẽdit opere qñ descẽdes de celo voluit humiliari nr̃as miserias assumendo. Deinde ipsam ostẽdit ꝟbo qñ dixit. Discite a me:q̃ mitis sum ꝛ humilis corde. Mat. xj. Ergo dimittaꝫ via ade ꝛ eue supbie ꝛ sequamur xp̃m per viã planã securã hũilitatis. De qua Esa. xxxv. Erit ibi semita:ꝛ via sctã vocabit. Nõ trãsibit per eã pollutus:ꝛ hec erit vobis via directa:ita vt stulti nõ errent per eã. Nõ erit ibi leo:ꝛ mala bestia nõ ascẽdet p eã:nec inueniet ibi. Nota erit: scz in nouo testamento via ꝛ semita:q̃ ẽa humilitas cõsistit in duob⁹:scz in fundamento ꝛ in ornamẽto. Fundamẽtũ humilitatis est in corde nõ supbire de aliqua gr̃a pfectiõe vel dono. ꝫ magis humiliari ad ĩstar baxtri:q̃ quãto plus portat manus on⁹:tãto plus inclinatur nec se appreciat de ꝓciositate oneris quãtũcunq̃ sit ꝓciosuz. Jdẽ si portatis onus deuotiõis scitatis vel diuitiaꝝvos portatis ꝓciosuz scriniũ mercatoris xp̃i:iõ caueatis ne ipm pdatis. Qui hoc cogitaret de nullo supbiret hec cõsideratio hũiliabat beatã virginẽ mariam q̃ portabat thesauꝝ ꝛ clenodiũ ꝓciosuz cũ eẽt mater dei. Talibus ꝟsideration ibus humiliabantur sancti apli ꝛ oẽs sancte psone. Scõo ornamẽtũ humilitatis ꝟsilit ad extra in opatiõibus: q̃ si estis vere humiles in corde:nõ portabitis vanitates ad extra in corpe. Ecce ẽ re dicit ꝓpheta. Erit sibi semita:scz i corporis humilitate ad extra in operib⁹:its vt stulti nõ errent p eã: q̃ nullus põt excusari quin possit per viã humilitatis ĩcedere. Nõ erit ibi leo.i. supbus: nec mala bestia.i. mulier vana ꝛ supba. De cũtibus ad paradisuz p hãc viã humilitatis potest dici thema:per aliã viaz ꝛc. Scõo ꝓtraviã inobediẽtie xp̃s ordinauit ꝛ ostẽdit nobis viã obediẽtie. Primo de facto ꝛ ope: q̃ fuit in oibus obediẽs deo pri: ũ apls. Factus est obediẽs vsq̃ ad mortẽ:mortem aũt crucis. Ad phili. ij. Et nota qualẽ obedientiã habuit:ꝛ ostẽdit:nõ solũ deo patri:sed etiã virgini matri:ꝛ ioseph nutritio:q̃ erat subditus illis. Lu. ij. Jtẽ crucifixoribus qñ dixerũt ei expolia te:ꝛ ipe statim obediuit ꝛc. Jõ amore sui finus obediẽtes eiꝝ ꝓceptis dei. Hãc viã obediẽtie petebat dauid di. Legẽ pone mihi dñe viã iustificatiõũ tuaꝝ:ꝛ exquirã eã semper. ps. cxviij. Nota q̃ xps dedit legẽ ꝛ viã obedientie sex ꝓditiõib⁹ gentiũ mundi. Prima est dñoꝝ ꝓlatoꝝ quibus xps dedit legẽ ꝛ viã iustificationum dicens. Pascite q̃ in vobis est gregẽ dei:puidẽtes nõ coacte sed spõtanee ꝟm deũ:neq̃ turpis lucri gr̃a:sed volũtarie: neq̃ vt dñantes in clerjs; ꝫ forma facti

gregis ex alo:ꝛ cuz apparuerit princeps pastoꝝ percipietis imarcessibilẽ glorie coronã. j. Pe. v. Nota turpe lucrũ est qñ p pter simoniã faciũt. Per hãc viam debẽt ire obediẽter dñi prelati. Scõa est dñorũ tẽporaliũ:quib⁹ xps dedit legẽ obedientie ꝛ viã iustificationũ dicẽs. Domini q̃ iustũ est ꝛ equũ seruis prestate:scientes qm ꝛ vos dñz habetis i celo. ad Col. iij. Tertia est religiosorum dicens. Obedite ꝓpositis vestris ꝛ subiacete eis. Ipsi enim puigilãt ãsi rõnẽ ꝓ alab⁹ vr̃is reddituri. ad Heb. vj. Quarta est simpliciũ clericoꝝ dicẽs. Sint lũbi vr̃i ꝓncti ꝛ lucerne ardentes in manib⁹ vr̃is ꝛc. Luce. xij. Quinta est diuitũ: q̃b⁹ dedit legẽ miseri cordie dicẽs. Estote misericordes sicut ꝛ pr̃ vester misericors est: date ꝛ dabit⁹ vobis ꝛc. Lu. vj. Sexta est paupꝝ q̃b⁹ dedit legẽ patiẽtie dicẽs. Jn patientia vr̃a possidebitis animas vestras. Luce. xxj. Ecce hic quare dicit. Legẽ pone mihi domine ꝛc. De obediẽtib⁹ dicit thema. Per aliam viã reuersi sunt. Tertio xps cõtra viam gule ordinauit nobis viã tẽperantie seu abstinentie. Primo de facto ꝛ ope qz statiꝫ baptizat⁹ a ioãne itrauit desertũ ꝛ iciũnauit q̃dragita dieb⁹ ꝛ q̃draginta noctib⁹ q̃ nihil comedit. Jtem ꝟbo dicẽs. Penitentiã agite: scz abstinẽdo a delectationib⁹ cibi ꝛ pot⁹ ꝛ alioꝝ. Jdeo primũ ꝓceptum qõ deus dedit post diluuium fuit abstinẽtia: scz cõtra gulam dicẽs. Carnẽ cũ sanguine nõ comedetis. Gen. ix. ideo dicit Greg. super illo verbo. Per aliã viã reuersi sunt:q̃ ad paradisi gaudia per cibũ cecidim⁹:ad hec p abstinẽtiam quãtũ possum⁹ resurgam⁹. Jsta est via de qua dicit xps. Arta est via q̃ ducit ad vitã:et pauci sunt q̃ inueniũt eã. Mat. vij. Sed isti qui tendũt per istã viam vadunt recte ad paradisum. De quibus dicit thema. Per aliam viam reuersi sunt in regionem suam.

¶ In epiphania domini. Sermo. iiij.

Btulerunt ei munera:aurũ:thꝰ ꝛ myrrhã. Mat. ij. Hoc verbum ad ĩtam locq̃ de illis tribus regib⁹ q̃ obtulerunt munera ꝛc. Sz iuxta itelectũ anagogicũ quez volo pertractare: sciendũ q̃ deus in hoc mũdo fecit creaturas in triplici differẽtia. Quasdã creaturas fecit oino ſpuales: vt sunt scti angeli. de q̃b⁹ dicit scriptura sctã. Qui facit angelos suos spũs. Jtẽ Lu. vlt. Ẽps carnẽ ꝛ ossa nõ hz. Alias creaturas fecit oino corporales: q̃ tã corpora q̃m aie fiunt de terra. Dicit phs q̃ aia bruti educitur de potẽtia materie. Jtẽ dicit tex. Prodúcat terra aiam viuentẽ in gñe suo iumẽta ꝛ reptilia:ꝛ bestias terre. Gen. primo. Jdeo q̃m moritur brutũ:morit etiam aia eius. Hoc satis tradit sctũs Tho. j. parte q. v. ar. vj. in solu. ad primũ. Auctoritas. Cũcta supple q̃ sunt in aiali bruto subiacẽt vanitati ꝛ oia pergunt ad vnũ locum. de terra facta sunt ꝛ i terrã pariter reuertũtur Eccl. iij. Tertio fecit de⁹ creaturas simul spirituales ꝛ corporales: scz hominẽ:qui quãtũ ad corpus est corporalis de terra fact⁹ sicut aial brutũ. Gen. ij. Formauit de⁹ hoiez de limo terre q̃tũ ad corpus. Sed ẽtũ ad aiaz est spũalis similis angelis:q̃ aia homis nõ educitur de potentia materie: sed creatur a deo vt angelus ꝛ creãdo infunditur corpori:ꝛ infundendo creatur ad gubernãdum ꝛ custodiendum castrũ corporis ad instar militis cui rex cõmittit castruz inter inimicos positum. Si bene custodit castrum premiatur a rege. si autẽ male ꝛ permittit intrare inimicos regis tãq̃ ꝓditor punitur a rege. Et ita moritꝫ sicut animal brutũ quãtuz ad corpus. Auctoritas. Unus est interius hominis et iumentorum:ꝛ equa vtriusq̃ cõditio: sicut moritur homo:sic ꝛ illa moriũtur. Et nihil habet homo iumento amplius:scilicz quãtũ ad corpus. Eccls. iij. Sed quãtuz ad animam homo est similis angelis q̃ anima homis est imortalis vt angelus. Q̃ cñ aia hominis sit icorruptibilis probat efficaciter sanc. Tho. j. parte. q. lxxv. ar. vj. Et in morte corporis anima redit ad deum vt reddat computum deo ꝛ rationem de gubernatiõe corporis. Auctoritas. Reuertatur puluis in terrã suam vnde erat scz quantũ ad corpus ꝛ spirit⁹ redeat ad deum qui dedit illum. Eccle. vlti. Cui dicet xps. Redde rationem vilicationis tue. Luce. xvj. Apostolus. Statutum est hominibus semel mori quãtũ ad corpus:ꝛ post hoc iudiciũ:quantũ ad

animam. Heb. ix. Modo ꝺm Augu. in li. ꝺe cura pro mortuis agenda tres cõditiones sunt defunctorum.

Quidam sunt boni perfecte: ⁊ isti offerunt deo aurum per magnum valorem.

Quidã sunt boni mediocriter: ⁊ isti offerunt deo thus per bonum odorem.

Quidã sunt mali puerse: ⁊ isti offerũt deo myrrhã per amaritudinem.

¶ De his oibus dicit thema. Obtulerũt ei aurum thus ⁊ myrrham. Dico primo ꝙ quidã defuncti sunt boni pfecte: sicut sunt deuoti religiosi clerici vel laici: q̃ iz fecerunt plura peccata: tamen pro tẽpore cõuerterũt se ad deũ ⁊ fecerũt magnã penitentiã de peccatis suis. Primo habuerunt magnã contritionẽ. Secũdo ꝓ positum non redeundi ad peccata. Tertio fuerũt confessi. Quarto satisfecerũt. Quinto remiserunt iniurias ⁊c. orabant ⁊ ieiunabant: cõmunicabant: faciebant magnas elemosynas ⁊ multa opera bona: intantũ ꝙ si in statera diuine iusticie ponerent bona ⁊ mala que fecerũt: plus ponderarẽt bona q̃s mala: tales sunt aũ purũ propter penitentiã in hoc mundo factã: ideo q̃n tales decedũt nõ trãseunt per purgatoriũ: qr eoꝝ anime iam fuerũt in hoc mũdo purgate in fornello penitentie. ideo vt aurum purũ bonum statim ponunt in cofris thesaurorũz dei seȝ in ordinibus angelorꝝ. Sicut dicit ecclesia ꝺ beata magdalena. In thesauro regis reposita est ymagma pdita. Et talibus dicit petrus apls. Modicũ nunc si opz cõtristari in varijs tentatiõibus vt pbatio fidei vestre multo pciosior sit auro qõ per ignez ꝓbat: inueniat in laudẽ ⁊ gloriã ⁊ honorẽ ⁊ reuelationẽ ihesu christi. j. Pe. j. Nota modicũ nũc: seȝ i hac vita presenti: si ꝓ qz opz cõtristari: qr q̃libet opus penitentie infert tristiciã ⁊ dolorẽ homini. vñ dolor ⁊ tristicia est cõterr ꝺe peccatis que tm̃ placuerũt. Itẽ dolor est recipere ꝓpositũ nõ redire ad ea ad q̃ homo inclinatur naturaliter. Idez de cõfessione quasi se diffamãdo siue diffamare se: ⁊ sic de aliis operibus penitẽtie: ideo dicunt varie tentationes. Sed in morte talis anima inuenit in laudem gloriam ⁊ honorem. Ubi tãgũtur tria q̃ fuit anime bone ⁊ perfecte. Primum est tm̃ mortis articulo angelus custos subito totus letus ascendit in celum dicens xpo quõ sibi talis commissus est in extremis. Et xps iz sciat ꝺa tñ ad instar iudicis interrogat iustũ ⁊ impiũ: ⁊ audit relationem angeli qui laudat illũ ꝺe bona vita ⁊ ꝺe penitẽtia quã fecit. Ecce quare dicit inueniat in laudem. Tũc xps precipit alijs angelis vt descendãt ad assocĩa dũ illã aiam: qui tm̃ nos diligũt ꝙ quilibet ingerit se ꝺi. Ecce ego dne mitte me. Itẽ filij petunt mitti qui simul cũ angelis descendũt ad associãdũ aiam patris vel matris ⁊c. Statim aia ꝙ recipere separata videt eos ⁊ cognoscit eos ꝺi. Unde mihi tantus honor. ideo iob loquẽs de persona bona ⁊ perfecta dicit. Si fuerit ꝓ eo angelus loquẽs vnus de millibꝰ vt annũciet hominis equitatẽ: id est penitẽtiam: miserebit eius ⁊ dicet. Libera eũ vt nõ descendat in corruptionẽ. Inuenĩ in quo ei propitier seȝ penitẽtia condignam. Job. xxxiij. Ideo dauid. ꝑs. xxxij. Exultate iusti i dño rectos decet collaudatio. Scõo dicit vt inueniat in gloriaz qr talis aia sic pfecta sanctis angelis associata: vadit ad instar sponse in die nuptiarũ. O qualis gloria ꝙ tales ⁊ tãti reges duces ⁊ nobiles: ⁊ barones paradisi associant ipsam. Et qualia festa fiunt ei in q̃libet platea paradisi per sanctos ⁊c. ꝺi. O benedicta aia ⁊c. Et ipsa inclinando se dicit. Nõ nobis dñe nõ nobis: ȝ nomini tuo ꝺa gloriam. Propter hoc dicit. Non sunt cõdigne passiones huius temporis ad futurã gloriã que revelabit in nobis. ad Ro. viij. Huius intellectũ sanctus Thomas pouit. j. ij. q. xciij. arti. iij. vbi queritvtrũ homo ex condigno possit mereri vitam eternã. Tertio dicit vt inueniat in honorez: ⁊ hoc quãdo scta aia sic associata venit vsq; ad cathedraz xpi vbi a xpo recipit coronaz glie. O qualis est gloria coronari a summo pontifice: q̃ lis honor est regi quãdo coronat ab archiepiscopo qualis est honor cesari augusto coronari a xpi vicario romano pontifice: quod tñ nihil est respectu illius coronis. Sapiẽ. v. Justi in perpetuum vivent ⁊ apud dñm est merces eorũ ⁊ cogitatio illoꝝ apud altissimũ. ideo accipiẽt regnũ decoris ⁊ diadema speciei de manu domini. De quibus dicit thema. Obtulerũt dño aurum. Dico secũdo ꝙ quidã sunt boni medio modo: sicut sunt illi qui faciunt penitentiã de pctis suis: ꝛte runt de pctis: sed non tm̃ sicut magdalena: ñ si est vera ꝓtritio nõ est sine gratia dei: confitent semel in anno: ⁊ seruãt penitentiã eis datam siue iniunctam: mihil aliud addentes: audiũt missam soluz in diebus dñicis ⁊ festis: cõicant in paschate: ieiunant precise ieiunia ecclie: ⁊ nihil aliud faciũt: nisi illa ad que tenent. Tales boni sunt: sed qr pnia est modica respectu pctoꝝ: ideo modicũ redolẽt: ȝ tales qñ decedũt offerũt deo thus in igne purgatorij: vbi tunc ardẽter desiderant deũ. De qb⁹ dicit scriptura sacra. Quasi thus redolẽs i dieb⁹ estatis quasi ignis effulgẽs: ⁊ quasi thus ardẽs in igne. Ecclesiastici. l. In dicta autoritate sunt tres clausule. Prima declarat ꝺitionez animarũ impfectaꝝ cũ dicit. Quasi thus redolens in diebus estatis. In dieb⁹ hyemis thus nõ redolet ꝓpter frigus ȝ in dieb⁹ estatis redolet modicũ: sed in igne multũ redolet. Sic pſone impfecte modicũ redolẽt: si seruãt illa ad que tenent ⁊ nihil aliud addũt. Uñ si dicatur eis in diebus ferialib⁹ vt vadãt ad missam: ñ dent non tenent ⁊c. Idez de alijs bonis operibus. Ideo recipiũt illas bonas delectatiões ⁊ solacia que possunt sine pecato mortali: ⁊ seruãt precepta dei. Secunda clausula innuit: ⁊ declarat ꝺitiones purgatorij: cũ dicit. Quasi ignis effulgens. Nõ itelligatis ꝙ ille ignis purgatorij sit de lignis sed est flamma pura ⁊ clara. Secus de igne inferni qui est tenebrosus ad instar ignis sulphurei. Sz ignis purgatorij est clarus: qr anime q̃ sunt in purgatorio sunt clare in fide catholica: ⁊ in conscientia per gratiam dei quã habẽt secũ: ȝ purificant in illo igne Si dicatur iuxta regulam philosophie. Ofne agẽs ꝑstantius est suo passo. Cuz ergo aia sit ꝑstantior igne qũo ergo torquek illa illo. Rñsio. Regla philosophie est vera loquendo naturaliter: sed ignis purgatorij non agit naturaliter nec virtute ꝓpria: qr si sic tũc nõ posset alias cruciare: qr nullum corporale põt agere naturaliter in rem spũalem. Sed ille ignis purgatorij agit supranaturaliter tanq̃ instrm̃ diuine iustitie nec agit tanq̃ ꝓprie agens. Qm̃ si deus vellet vna formica posset vnũ angelũ cruciare. Et virtute diuina ille ignis durat ab scõ ignis: ideo dicitur. Quasi effulgẽs cruciat aiam̃. Unde de anima que vadit in purgatorium dicit apostolus. Detrimentũ patietur: ipse aũt saluus erit: sic tñ quasi ꝙ ignem. j. cor. iij. Tertia clausula declarat modum qũo portatur anima ad purgatorium ⁊ ponit cũ dicitur. Quasi thymiãdẽs in igne. Dic ꝺm sanctũ Thomm. ꝙ aia portat ad purgatoriũ a bono angelo ⁊ non a malovt dicunt aliqui qr talis aia exit cum victoria de campo belli huius mũdi devicto diabolo nõ est ergo vere simile ꝙ victor capiatur a victo ⁊ portetur. Ideo ꝺm sanctum Tho. portat ibi a bono angelo. Dic practice qũo mittitur thus in thuribulo ⁊c. Sic bonus angelus recipit thus. s. animã de vasculo corporis: dicens coraꝫ summo sacerdote benedicite. xpus ꝺo dat sniam ꝙ sit tanto tpe in purgatorio quasi thus in thuribulo: ⁊ tunc anima est quasi thus ardẽs in igne euapotans sursum fumũ laudis et benedictionis ad deum: qr evadit penas horribiles inferni. Secus de asabus inferni que euapoant sursum ad deũ fumũ fetidũ blasphemiaꝝ ⁊ maledictionũ Nota exemplũ de duob⁹ varletis vel de seruis quos dñs vult corrigere. quorum vn⁹ humilr petit veniã ali⁹ nõ ⁊c. De illis de iferno btus ioãnes dicit. Estuauerunt estu magno. s. dãnati ꝛ blasphemauerũt nomẽ dei. Apoc. xvj. Quesito. vtr aie purgatorij possint adiuuari suffragijs nostris ẽptuz ad diminutionẽ tpis ⁊ penaꝝ. Rñsio ꝙ sic. Declarct hoc iuxta silitudinem mẽbroꝝ corpis qr ola membra corpis coniuncta vno spiritu viuificanꝫ ⁊ reficiunꝫ cibo ab ore sumpto. Secus de membris ablatis ⁊ a corpe precisis. Idem de corpore mystico ecclesie cuius corporis anime purgatorij sunt mẽbra que eodem spiritu scilicet sancto viuificantur. Secus de damnatis qr sunt membra ablata ⁊ scissa a corpore eccl'ie. Prouer. xj. Mortuo homie impio nulla extra vltra spes. Taliter ergo anima purgatorij potest iuuari suffragijs parentũ ⁊ amicorum ꝙ statim liberabitur: qr sententia que ꝺat a xpo stãdi in purgatorio tantovel tanto tpe conditionaliter: ꝺat. Ideo apls ad Ro. viij. Qui ꝺm spiritum

sunt spiritus sentiunt. Dic practice quo facto suffragio pro ipsis vt dicta missa vl oratione vel absolutione facta vel clemosyna data: statim sentiunt alleuiationē pene. Dic quo suffragiū ꝓncipale qđ pōt fieri p ipsis est suffragiū missarū. Seruatis tn duabus ꝯditionibus. Prima q̄ nō fiat precium in missis ꝛc. Scōa q̄ sacerdos sit bonus homo ⁊ amicus dei. tantum quantū homo pōt cognoscere ad extra: ne sit ꝯcubinarius ꝛc. Ezech. Cum istis qui displicet ad intercedendū mittit ira ti animus ad deteriora ꝓuocatur. Item Joā. ix. Scimus em̄ q̄ peccatores deꝰ nō exaudit. Sancta ergo ⁊ salubris est cogitatio ꝓ defunctis exorare vt a pctis solnant. ij. Macha. xij. vide de hoc. S. k. iiij. dñice. iij. aduētus. Tertia conditio defunctorū est quorūdā qui sunt mali peruerse. Dic de quolibet statu sicut sunt illi q̄ sciūt se viuere in peccatis mortalibꝰ ⁊ recta via ire ad infernū ⁊ nolūt dimittere peccata: vt superbiā: aut auariciam. vel luxuriā ꝛc. imo truffando: ridēdo: comedendo: bibēdo: ⁊ delectādo vadūt ad infernū. De qbꝰ dicit scriptura sacra. Ducunt in bonis dies suos et in puncto ad inferna descēdūt. Job. xxi. Tales in morte descendunt statim in infernū vbi offerunt deo myrrhā amarā ꝓ magnū dolorem ideo in ꝑsona damnati di. scriptura sctā Amari. mea ama. Esaie. xxxviij. no. mors damnatoꝝ est amara: qr in morte corꝑali pdūt oia bona huiꝰ mūdi. Scōo est amarior quando datur a xp̄o sententia dānatiōis irreuocabiliter. Tertio est amarissima qñ iam cruciank in inferno ⁊ post iudiciū cruciabunk simul in corpe. Dic quomodo deus dat gloriam vel penam in alio mundo ꝓm opera bona vel mala que homo fecit in hoc mundo. Vbi sciendū q̄ sicut in eterna vita siue beata diuerse mansiones ꝓm verbū xp̄i sunt: qr quidā clarius quidā minus alijs vident diuinā essentiam. Ita etiā sunt inequales gradus in tormētis infernalibꝰ. Nā ⁊ si oēs dānati in penis infernalibꝰ quo ad durationē siue quo ad ꝓpetuitatem sint pares: sunt tn̄ ipares quo ad acerbitatē. Sicut etiā oēs beati sunt pares in eternitate supple participata diuine visionis ⁊ fruitionis: sunt tn̄ inequales ⁊ imparcs quo ad gradum visionis ꝓm diuersam mensuram facultatis quā sortiūtur ex diuersa participatione luminis glie. Qui em̄ plus abūdauerit in lumine glorie: clarius ⁊ limpidius videbit diuinam essentiā ⁊ intensius fruitione fruetur ꝛc. Hoc veritas est ⁊ doctoris sancti sententia in plerisq̄ passibus eiusdem resolutorie determinata. Nota quomodo opa bona vel mala ꝓ prius sunt gb aia cogitando: deliberando: ordinādo: ꝓponēdo ideo aia ꝓ prius merebꝰ vel demerebꝰ: sed in executione opis corpus coopak. Uerbigratia. de alijs bus opibus ꝓpter que aia prius hz gloriam vel penam. Deinde post iudiciū corpus etiā habebit gloriam vel penam. Deo gratias.

¶ De eodem. Sermo. v.

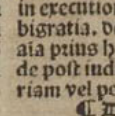

Boriente venerūt hierosolymā. Mat. ij. Hoc verbum ad ifam declarat terminū a quo venerūt reges: cū dicit: ab oriēte venerūt reges nō tracti violenter sed libere cū dicit venerunt supple libere: ⁊ terminū ad quez cū dicit hierosolymā. de isto itellectu nō cura amplius: sed in xta in tellectū spiritualem intendo declarare quomodo gēs q̄ sunt in peccatis possunt venire ad illā celestem hierusalē. De hoc dauid in ꝑs. cvj. Qui redēpti sunt a dño: quos redemit de manu inimici: de regionibꝰ congregauit eos. A solis ortu et occasu ab aq̄lone ⁊ mari. Item Luc. xiij. Uenient ab oriente ⁊ occidente: ⁊ aquilone ⁊ austro: ⁊ accūbent in regno dei. Ex his ptz q̄ a quatuor partibus mundi gentes venīūt ad celestem hierosolymā quadruplici ratione vel modo. scz.

Ab oriente iuuentutis.
Ab occidente senectutis.
Ab aquilone aduersitatis.
A meridie siue austro ꝓsperitatis.

¶ De primis dicit thema. Ab orienteve nerunt. Dico ꝓmo q̄ aliq̄ veniūt ad deū in hoc mūdo ꝓ gratiā ⁊ in alio ꝓ gloriaz ab oriente iuuentutis: ⁊ isti veniunt tracti ꝙ amoreꝫ sicut sunt holes ⁊ mulieres iuuenes: qui in flore iuuentutis dant se deuotioni ⁊ bonevite ⁊ seruitio dei orando: ieiunādo: nō iurāt nec mentiunk: nec nocent alicui: sed audiūt missas ⁊ sermones: deuote: tales veniūt ad deū ab oriēte iuuentutis. Jam videtis quō claritas dei in oriente incipit. Sic in talibus claritas bone vite incipit in oriente iuuentutis. Si tu haberes in manu tua rosam pulchrā recentem ⁊ rex peteret eā a te: ⁊ ex alia parte peteret eā cloacarius: ⁊ ex alia vnus captiuus: nunqđ esset pl̄s dā da regi antecꝫ alijs: imo. Idē de rosa seu flore iuuētutis: quā ad te ꝙrit rex xp̄s et ex alia parte vnus cloacarius. s. mūdus iste qui non curat nisi de fumo transitorio: ⁊ ex alia parte petit ipsam captiuus scz demon. Cui ergo est danda: clarū est ꝙ regi xp̄o. Jdeo Thren. iij. Bonū est viro cū portauerit iugū ab adolescētia sua patet hic stultitia illoꝝ qui dicunt: non placet mihi equus faleratus: nec iuuenis volens videri deuotus. Tales veniunt ad deū ab oriēte tracti amore: quos dñs vocat. Autoritas. Esa. xlvj. Ego suz dñs vocans ab oriente auem: ⁊ de terra longinqua virū volūtatis mee. Auis dicitur iuuenis duplici rōne. Prima est sicut auis confidit in alis ad volādū. Job v. Auis nascit ad volatū ⁊ homo ad laborē ꝛc. sic iuuenis confidit de iuuentute sua ad ambulandū. Scōa qr sicut auis nutrita qñ esurit statim venit qñ vocat. secus ꝙ sunt in peccatis possunt venire ad illā celestem hierusalē. De hoc dauid in ꝑs. cvj. Qui redēpti sunt a dño: quos redemit de manu inimici: de regionibꝰ congregauit eos. A solis ortu et occasu ab aq̄lone ⁊ mari. Item Luc. xiij. Uenient ab oriente ⁊ occidente: ⁊ aquilone ⁊ austro: ⁊ accūbent in regno dei. Ex his ptz q̄ a quatuor partibus mundi gentes veniūt ad celestem hierosolymā quadruplici ratione vel modo. scz.

Ab oriente iuuentutis.
Ab occidente senectutis.
Ab aquilone aduersitatis.
A meridie siue austro ꝓsperitatis.

¶ De primis dicit thema. Ab orienteve nerunt. Dico ꝓmo q̄ aliq̄ veniūt ad deū in hoc mūdo ꝓ gratiā ⁊ in alio ꝓ gloriaz ab oriente iuuentutis: ⁊ isti veniunt tracti ꝙ amoreꝫ sicut sunt holes ⁊ mulieres iuuenes: qui in flore iuuentutis dant se deuotioni ⁊ bonevite ⁊ seruitio dei orando: ieiunādo: nō iurāt nec mentiunk: nec nocent alicui: sed audiūt missas ⁊ sermones libenter: ⁊ cogitat de lectabiliter gaudia paradisi dicit iuuenis. O tam bonū est istud: et sequik xp̄m ꝓ bonā vitam. Jdeo dauid. ꝑs. xxxiij. Custate ⁊ videte q̄m suauis est dñs. Tertio vocat clamando ore predicatoris. Mat. x. Nō em̄ vos estis q̄ loquimini: sed spūs patris vestri qui loquitur in vobis. Juuenis statim venit secus de senibus qui sunt vt falco qui habet stomachū plenū qui licet a dño vocatur non venit sed fugit. Idem de senibus qui sunt pleni diuitiis: qñ audiunt deū clamantē ore predicatoris. dicunt eras: in quadragesima sequenti vel in alio anno: et interim venit mors ꝛc. Sed iuuenis statim venit. ideo dicit Job cum esset iuuenis. vocabis me et ego respōdebo tibi. Job. xiij. Secūdo dicit de terra longinqua duplici ratione s. naturali ⁊ morali. Nō naturalis est: qr iuuenis ꝼm cursum nature lōge ē a morte: licet in macello mactank tot vituli q̄t boues. Scōa ratio moralis est quia iuuenis multū est lōge a deo qñ nō vult ieiunare nec orare ꝛc. Dauid. Lōge a peccatoribus salus. Tertio dicit virū voluntatis mee. Nota virum. i. virtuosum: qr talis placet deo. Dic exemplū quod narratur a tribꝰ euāgelist. s. Mat. xix. Mar. x. Luce. xviij. De pueris qui portabantur ad xp̄m vt ipsos tangeret ⁊ benediceret: quos apli ꝓhibebant: quod xp̄s indigne tulit ⁊ dixit aplis. Sinite parvulos venire ad me: talium est em̄ regnum celoꝝ. Dixit marcus q̄ amplexabat eos. Dico scōo q̄ aliq̄ veniunt ad deū ab occidēte senectutis ⁊ isti veniūt tracti ꝓ timore. Sicut sunt illi qui totā suā iuuentutem dederunt mūdo in vanitatibꝰ supbie: luxurie auaricie ꝛc. ⁊ qñ sunt senes absq̄ moralibus: iam nō ꝑnt ire nec comedere nec dormire: nec iā vult ipsos mundus: tunc ipsi dant se deo. Tales dicunt venire de occidente: qr iam sunt in fine. scz in xta mortē ⁊ veniūt timore mortis. Deus nō deberet tales recipere i seruitiū octogenariū vel nonagenariū: qr nō faciunt nisi comedere ⁊ dormire: sz deꝰ est pl̄s et benignꝰ et iō recipit ipsos: quasi diceret O vos stulti ⁊ tardi ad credēdum. Luce xxiiij. De talibus deberet facere deus sicut fecit quidaz rex de suo seruitore: qui dimisso rege iuit ad inimicos regis cum quibꝰ expendit totā suā iuuētutē faciendo guerram dño suo. Et qñ fuit senex redijt ad regē qui suspendit ipsuz in furca vt merebatur. Nō sic facit deus cum sit totus pius de his qui veniunt ad ipsum ab occidente timore. De quibus dr Esa. lix. Timebūt qui ab occidente nomē domini: ⁊ qui ab ortu solis gloriam eius. cū venerit quasi fluuius violentus quē spi-

ritus dñi cogit. Nota timebūt qui ab occidente supple veniunt nomē dñi: non dicit nomen creatoris vel redemptoris seu saluatoris: sed dicit nomen domini. Quia ista nomina faciunt ēplures stare i peccatis: cogitantes q̄ xp̄s est creator: z nō in vanum creauit nos. sicut argentarius nō in vanum facit cupam argenteam vt ipsam ꝓ̄ciat ꝛc. Idem de nomine redēptoris: q̄ redemit nos ꝛc. Et de noie saluatoris: q̄ cum sit saluator saluabit nos Idem de nomine gubernatoris: ideo gubernat nos. Sed timebunt nomē dñi q̄ō est nomen iusticie. Jdeo hiere. r. Nō est similis tui in dijs. dñe magnus es tu: et magnuz nomen in fortitudine. Quis nō timebit te o rex gentiū. Hoc nomen dñs tangit cor quando homo cogitat q̄ deꝰ est dñs z ego sum seruus. Jdeo si nō facio sibi bonū seruitiū ipse damnabit me. Jsto mō venit timor dñi: z timor solꝰ modicum valet: ideo oportet q̄ ibi sit amor. Sedo dicit quasi fluuius violentus quē spiritꝰ dñi cogit. Si dicat q̄n senex timebit nomen dñi. Rñdeo cum venerit quasi fluuiꝰ violentus. s. contritio. Q̄n senex videt se ꝓpinquum morti et cogitat penas inferni z quid erit de ipo tunc sicut olim conterit iter duas molas sic senex Mola superior est rigor diuine iusticie. Mola inferior est pena inferni: tunc venit quasi fluuius violentus scilz contritio cum lachrymis: de quo multū gaudet deus z sancti. Dauid. Fluminis impetus letificat ciuitatē dei. ps. xlv. Luc. xv. Gaudiū est angelis dei supvno peccatore penitētiā agente. z Ezechie. iij. Abij amarus in indignatiōe spiritus mei: manus enim dñi erat mecum confortās me Nota quomodo manus dñi habet quinq̄ digitos. Poller est cordis cōtritio. Jndex ozis confessio. Medius debitorū restitutio. Medicus iniurtarum remissio. Auricularis eucharistie cōmunio. Fiat manꝰ tua vt saluet me. Dō. Dico tertio q̄ quidam veniunt ab aquilone aduersitatis per dolorē sicut sunt illi qui in aduersitate ꝙuertūtur ad deum z veniunt ad ipsuz tracti per dolorē. Quia sicut aquilonaris vētus est frigidus: z stringit homines: ita aduersitas vel tribulatio stringit hominē cum deo. Job. xxxvij. ab aquilone venit aurū, i. ex tribulatōe venit homo ad deū q̄ sicut aurum purgat in furnello: ita peccator purificat in tribulatione. Sunt multi q̄ qñ sunt in prosperitate nō curāt de deo: sicut mulieres pulchre z iuuenes: sed curāt de ornamētis tripudijs ꝛc. sed quando deus mittit eis tribulationes: aduersitates: infirmitates: diuisiones cum viris suis tunc veniunt ad deū ieiunāt deponunt vanitates ꝛc. Jtē homines luxuriosi: auari: superbi: parū curant de deo. Nota similitudinē. Luc. xiiij. de illo qui fecit cenā magnā z vocauit multos qui cena parata noluerunt venire ꝛc. Qui misit seruū dicēs. Compelle eos intrare sez per aduersitates: dolores: z tribulationes ꝛc. Jtez de hoibus mundanis qui se excusant de cena gloie: nec curant ire per bonam vitam seu viā quā nobis parauit xp̄s. De qua dicit Joā. Apo. xix. Beati qui ad cenā nuptiarū agni vocati sunt. A qua alii qui se excusant dicentes. Villam emi. ecce supbiā. Quidā dicunt iuga bouz emi quinq̄. ecce auariciā. Quidā dicūt vxorē duxi. ecce luxuriam: sed cōpellunt venire aduersitatibus tribulatiōibus infirmitatibꝰ ꝛc. z sic veniunt ab aq̄lone. Sergo. Mala que nos hic pmūt: ad deū ire cōpellūt: sicut puer ꝙpellitur a patre vt vadat ad scholam percutiendo. De istis potest dici illud. Ab aquilone venit aurum. Job. xxxvij. Dico quarto q̄ quidaz veniunt ad deū a meridie prosperitatis. Jsti veniunt tracti ꝓ rigorē. Meridies q̄ē regio rigida z fertilis significat ꝓsperitatē. que est habere abundātiam bonoꝝ: tēporaliū: honoꝝ: dignitatū: diuitiarum sanitatū ꝛc. que retrahunt hoies ne veniant ad deum. Auctoritas. Jncrassatus impinguatus dilatatus dereliquit deū factorem suū: irrecessit a deo salutari suo Deu. xxxij. Sed quando tales qui sunt in ꝓsperitate ꝙuertunt ad deū: vt dauid et patriarche dicuntur venire a meridie ꝓsperitatis ad deuz. Auctoritas. Deus ab austro veniet z sanctus de mōte pharā: pharan. i. abūdans. De his quatuor simul vna auctoritas. Ab oriēte adducā semē tuū: z ab occidente congregabo te. Dicam aquiloni da: z austro noli prohibere. Esa. xliij. Nota ab aquilone adducam semen tuū. s. iuuenes: non violēter sed per amorem z libere ab occidente cō

gregabo te. Dic de sacco tritici i agro dilecti quō nō pōt congregari nisi a deo: sic nec homines mūdani qui habent cor dispersum hinc inde in diuitijs et honoribus: oēs radices cordis ponuntur hic in ferius. Dicā aquiloni. i. tribulationi da: et austro. i. prosperitati noli prohibere.

¶ In epiphania domini. Sermo. vj.

Mbulabūt gētes in lumie tuo. Esa. lx. Pro declaratōe ꝛc. Sciēdū q̄ dñs nr̄ ies xp̄s volens ondere z declarare differētiā inter tp̄s ante suā incarnationē z tēpus post: dixit. Si q̄s ambulauerit in die nō offendit: q̄ lucem huiꝰ mūdi videt. Si aūt ambulauerit in nocte offendit: q̄ lux non est in eo. Joā. xj. In ista auctoritate xp̄s cōparat tempus ante incarnationē nocti: z tempus post incarnationē diei. Ratio: quia sicut dicitur dies quādo sol lucet: z dicit nox absentia solis. Jdē de xp̄o sole iusticie: de quo dicitur ꝓ gini marie. Felix nāq̄ es sacra virgo maria ꝛc. hic sol iusticie ex peccato ade fuit absens generi humano. Volens adā plus cōplacere vxori q̄ deo: comedit de cibo vetito ꝛc. Aug. Adā peccauit nolens cōtristare suas delicias. Quia si adā interposuit mulieres inter se et deū quēadmodū terra interponit inter nos et solē quando occidit ꝛc. Jdeo Dauid. Sol cognouit occasū suū: Posuisti tenebras z facta est nox. ps. civ. Sol sez xp̄s iusticie cognouit occasū suū quando adam peccauerat interponēdo vxorē ꝛc. Posuisti tenebras: sez peccatorum: miseriarū et dolorū: et facta est nox que durauit quinq̄ milibus annoꝝ z vltra. Jdeo tunc tēporis gētes q̄ ambulabant per istum mūdum cadebant in errores ꝛc. quia non habebant claritatem scientie euangelice. Jdeo dicit christꝰ de illo tempore. Si quis ambulauerit in nocte offendit: quia lux nō est in eo. Sz ortō sole iusticie super terrā in die natiuitatis: incepit dies clara dans claritatē doctrinarū euangelij et institutionū moralium. De isto die dicit christus. Si quis ambulauerit in die nō offendit: id est nō cadit in errorem vel dubitationē: vel falsam opinionē; immo credit fidem catholicam a christo predicatam: qui nō fallit nec fallitur: nec decipit nec decipit. ideo apostolus. Nox ꝓcessit: dies aūt appropinquabit. ad Rom. xiij. De isto die dicit prophetes spiritu prophetico domino nostro Jesu christo. Ambulabunt gētes in lumine tuo. Patet thema. Modo ad eundum ad paradisum ne cadam⁹ sunt nobis necessaria quatuor lumia que habemus a domino. s.

Lumen intelligentie naturalis.
Lumen doctrine spiritualis.
Lumen exempli virtualis.
Lumen gratie diuinalis.

¶ De quolibet istorum luminū dicit thema. Ambulabunt gentes in lumine tuo ꝛc. Primū lumē nobis necessariū ꝓ eundo ad paradisum ne cadamus: est lumē de intelligētia naturali ne homo sit stultus. Unde intellect⁹ seu ratio naturalis nihil aliud est q̄ quoddam lumē illuminans camerā cōscientie quēadmodū cereus accēsus illuminat domū ad dirigēdum in agendis. De isto lumine loquit Dauid deo dicens. Signatū est sup nos lumen vultus tui dñe: dedisti letitiam in corde meo. ps. iiij. Nota sup nos non dicit infra nos-sez in sensualitate: sed super nos sez in mēte. Cum isto lumine homo pōt regere se bene z gubernare in tribus singulariter. s. in credēdis: in faciēdis: et in sperandis. Primo in credēdis: q̄ sicut ille qui viget intellectu naturali: quādo intrat magnā domū vel palatium intellectu naturali cognoscit potētiam domini qui illud fecit ꝛc. Sic persona que viget intellectu naturali: quando videt palatium huius mundi: cuius camere sunt in celo vbi sunt filij z amici dei. Stabulū est hic vbi sumus nos cū bestijs. Carcer inferni est inferius in corde terre pro malefactoribus. Ex aspectu ergo palatij huius mundi potest cognosci potentia domini qui talem domum creauit solo intellectu naturali absq̄ magistro z doctore quia nulla domus fit a seipsa. Jtem in ordinatione z motu corporū celestiū intellectu naturali pōt cognosci sapientia dei. Jtē ex eorū vtilitate: q̄ influunt hic quotidie: et continue pōt cognosci bonitas dei. hoc dicit apls ad Ro. j. Jnuisibilia dei a creatura mūdi per ea que facta sunt intellecta cōspiciunt: ita vt sint ieren

sabiles. Nota inuisibilia dei sicut sūt attributa diuina vt potētia: sapientia: bonitas ⁊c. a creatura mundi. s. ab homine intellectu vigēte per ea q̄ facta sūt ⁊c. ita q̄ sunt inexcusabiles. s. illi qui nō credūt.

Secundo lumine intellectus naturalis possum⁹ nos gubernare in faciēdis. vnde dato q̄ deus nō dedisset nobis decem p̄cepta moralia: per intellectū naturalē possent sciri ⁊ teneri. Q̄m intellectu naturali scīt ⁊ ostendit ⁊ seruat q̄ null⁹ fidelis seru⁹ et bon⁹ dz̄ p̄o aliqua re recurrere ad inimicos dñi sui: nec enim illis aliq̄d tractare cōtra dñm suū qui dat sibi vitā ⁊ puisionē. Sz̄ q̄ in suis necessitatib⁹ dz̄ recurrere ad dñm suū potentē ⁊ bonū. Ecce primū p̄ceptū. Nō habebis deos alienos. Scdo intellect⁹ naturalis ostendit ⁊ indicat q̄ sui ⁊ subditi debēt loqui de dño suo: et quo ipe quidet ipsis de victu Ecce tertium. Memēto vt diem sabbati sanctifices. Quarto intellectus naturalis dictat q̄ quilibet dñs vult q̄ in domo sua iuuenes honorēt senes. Ecce quartū honora patrē ⁊ matrē tuā ⁊c. Quito nullus dñs vult q̄ in domo sua aliquis recipiat vindictā de iniuria sibi facta: sed q̄ petat ab eo iustitiam. Ecce quintū. Non occides. Sexto nullus dominus vult q̄ in domo sua aliquis cū filiabus vel ancillis suis carnaliter conueniat: nisi ipse dederit in coniugiū. Ecce sextū. Nō mechaberis. Septimo nullus domin⁹ vult q̄ in domo sua aliquis recipiat aliquid ab eo vel ab alio: sz̄ q̄ sit content⁹ de parte sua quā dñs sibi dedit. Ecce septimuz p̄ceptū. Non furtū facies. Itē q̄ null⁹ diffamet alterū: ⁊ sic de aliis. Patet ergo q̄ lumen intellectus naturalis dictat no bis quid faciēdū. Auctoritas. Cū gētes que legē non habent naturaliter ea que legis sunt faciunt: eiusmodi legē non habentes ipsi sibi sunt lex: q̄ ostendūt opus legis scriptū in cordib⁹ suis: testimoniuz reddente illis conscientia ipsoꝝ. Romanoꝝ. ij. Tertio lumen intellectus naturalis sufficit ad ostendēdum nobis quid a deo sit sperandū: Quoniū ratio naturalis dictat q̄ quilibet bonus dñs potens sapiens ⁊ iustus det retributionem suis bonis seruitoribus: ⁊ malis seruitoribus det punitionem. Cum ergo deus sit summe bonus: iustus: potens ⁊ sapiēs. Ideo oportet dicere de necessitate q̄ p̄miat suos bonos seruitores qui seruiunt sibi iuxta suā voluntatē: ⁊ q̄ punit malos ⁊c. Hec autem retributio bonorum vel punitio malorum seruitorum non fit in hoc mundo: ergo oportet dicere et necessario credere q̄ est aliauita in qua p̄miat bonos ⁊ punit malos: vel de⁹ esset iniustus quod absit. De hoc apl's. Sine fide impossibile est quēq̄ placere deo. Credere enim oportet accedētē ad deū q⁹ est: ⁊ q̄ inquirentibus se remunerator sit. ad Hebr. xj. De isto lumine intellectus naturalis dicit thema. Ambulabunt gentes ⁊c. Dico secundo q̄ sc̄m lumen nobis necessariū est lumen de doctrina spirituali. Ratio: q⁹ primū lumen. s. intellectus naturalis solum nobis declarat q̄ debemus credere vnū deū: ⁊ quid faciēdū et quid sperandum: sed non declarat nobis nec ostēdit q̄ ille de⁹ vnus sit in essentia: ⁊ trinus in personis: quia intellectus naturalis non sufficit ad hoc declarandum: vt pulchre ostendit sanct⁹ Tho. j. parte. q. xxxij. ar. j. huius rationem superius in quodam sermone reperies. Ideo fuit nobis necessarium lumē doctrine spiritualis ab ore dei incarnati dicens. Tres sunt qui testimonium dāt in celo: pater: verbū: et spiritussanctus. Et hi tres vnū sunt. j. Joā. v. Item lumen intellectus naturalis nō sufficit nobis ad declarandū qualiter de illis trib⁹ personis diuinis: nec pater: nec spūsctūs: sed filius fuit incarnat⁹: sz̄ ostenditur lume doctrine cū apl's dicat. Qui cū in forma dei esset nō rapinā arbitrat⁹ est esse se equalē deo: sed semetipm exinaniuit formā serui accipiēs: in similitudinē hominū fact⁹: ⁊ habitu inuēt⁹ est vt hō. ad Phil. ij. Itē nō sufficit intellect⁹ naturalis ad declarādū quō virgo cōcepit ⁊ peperit: ⁊ quō post partū p̄māsit. Sed hoc nobis ostēdit lumine doctrine spūalis dicētis. Ecce virgo cōcipiet ⁊ pariet filiū: nō patrē nec spūmsanctū: ⁊ vocabit⁹ nomen ei⁹ emanuel. Esa. vij. Itē q̄ christus sit passus in cruce non inquantum deus sed inquantum homo: non sufficit intellectus naturalis ad declarandū: ideo fuit necessariū lumē doctrine spūalis qō ostēdit quō christus voluit suspendi in cruce ne aliās sibi credēs ⁊ obediēs suspendat in furca inferni ⁊ ipe diues voluit soluere preciū redēptionis pro nobis pauperib⁹ Ad Philip. ij. Humiliauit semetipsum factus patri obediēs vsq̄z ad mortē: mortē autē crucis. Itē non sufficit intellect⁹ naturalis declarare quō xp̄s est in sacramēto altaris verus deus et verus hō et perfectus: immo fuit necessarium lumen doctrine spūalis ab ore dei icarnati di. Caro mea vere est cib⁹: et sanguis me⁹ vere est potus. Joā. vi. Nota vere est pot⁹ nō similitudinarie. Si dicat. Et si sacerdos est malus ribaldus ⁊c. Nunquid vere cōficit? Respondeo q̄ sic. Ita vere sicut sacerdos bonus ⁊ scūs: q⁹ nō sit virtute sacerdotis: q⁹ solū est instrumentū: sz̄ fit virtute verbo⁹ xp̄i. Sed est ibi talis differētia: q⁹ missa boni ⁊ deuoti sacerdotis est in saluationē sui ⁊ alioꝝ. Missa aūt mali sacerdotis est in dānationē sui ⁊ aliorū: vel illoꝝ q̄ ipsam audiūt si publicus fuerit. di. xxxij. Nullus. ⁊. c. seq. p̄ter hoc nihilominus consecrat: sed ad sui dānationem ⁊c. Xreg. de cōse. dist. ij. Quid sit sanguis. Quis em̄ fideliū dubiū habere possit in ipsa immolatiōis hora ad sacerdotis voce celos aperiri ⁊ in ipso iesu christi mysterio angelos choros adesse: q̄ recōmendāt xp̄m bonū sacerdotē: malū vero detestantur petentes a christo licētiam ipsum occidēdi. Quib⁹ respondet christ⁹ Nolo mortē peccatoris: sed vt magis cōuertatur ⁊ viuat. Ezech. xviij. Item non sufficit lumen intellectus naturalis ostēdere oia que debem⁹ facere: vt q⁹ debeamus baptisari. ⁊ q⁹ ibi mūdemur a peccatis a culpa ⁊ a pena. Jō fuit necessarium lumen doctrine spiritualis di. Nisi quis renat⁹ fuerit ex aqua ⁊ spūsctō: nō potest introire i regnū dei ⁊c. Jo. iij. Itē nō sufficit intellect⁹ naturalis ad itelligēdū q⁹ si post baptismū peccamus q⁹ per penitētiam iterum sanctificemur: sed necessariū est lumē doctrine christi di. Quoꝝ remiseritis peccata remittunt⁹ eis: ⁊ quoꝝ retinueritis retenta sunt. Joā. xx. Item nō sufficit lumen intellect⁹ naturalis ad sciēdum quid sperandum est in alio mundo quantū ad gloriā anime: vel quid horrēdum ⁊ timendū quantū ad damnationē:

et de resurrectione quantum ad corpus: ideo necessariū est lumen doctrine spūalis di. Venit hora in qua oēs q̄ in monumētis sunt: audiēt vocē filij dei. ⁊ p̄cedēt q̄ bona fecerūt in resurrectionē vite: q̄ vero mala egerunt: in resurrectionē iudicij. Joā. v. Zz Cū intellectus naturalis sufficiat ite lligere q⁹ habeam⁹ a deo retributionē: nō tñ declarat qualē. De isto lume doctrine spūalis auctoritas. Esa. ij. Domus iacob. i. xp̄iani. venite et ambulem⁹ in lume dei nr̄i. Nota nō dicit i lume intellect⁹ nr̄i. Jō dicit xp̄s aliq̄b⁹ q̄ erāt cōtenti de primo lume. s. intellect⁹. Adhuc modicum lumē est in vobis. Jo. xij. Tertiū lumen nobis necessariū est lume de exēplo virtuali. rō: q⁹ viatores q̄ habēt ire per lōgam viā ⁊ periculosam: necesse est vt habeāt ductorē qui eis ostēdat viā nec sufficit doctrina. s. dicere eis xbo: sz̄ opus est etiā facto maxime cuz in via sunt plures vie: sicut i via adhinc vsq̄z ad celū in qua primi ductores fuerūt adā ⁊ eua q̄ in prima dicta errauerūt in via ⁊ cōsequenter oēs ipsos sequētes. ps. Ipsi vero non cognouerunt vias meas: quibus iurauī in ira mea: si introibunt in requiē meā. ps. xciij. Sed venit alius doctor scz xp̄s qui nunq̄ errauit viā. Jō. j. pe. ij. Sequamur vestigia ei⁹ qui pctm̄ nō fecit: nec inuētus est dolus in ore eius. Et cuz in dicta via siue via paradisi sūt multa biuia: nō oportet respicere nisi per quā xp̄s ductor vadit. primū biuiū est ad sinistrā superbie et vanitatis. Ad dextrā māsuetudinis ⁊ humilitatis: et per istā viā iuit xp̄s. Ideo dicit ipse. Discite a me quia mitis sum ⁊ humilis corde ⁊c. Matt. xi. Secundū est auaricia ⁊ cupiditas ⁊ mia ⁊ liberalitas. Per primum vadūt ad infernum auari: vsurarij: raptores: fures ⁊c. Respicite per quamviam iuit christus ductor qui dicit Lu. vj. Estote misericordes sicut ⁊ pater vester misericors est. Tertiū est luxurie et carnalitatis per quā vadunt luxuriosi ad infernum: et mūdicie et puritatis per quā iuit xp̄s. Ideo dicit scriptura sacra. Hec est voluntas dei sanctificatio vestra vt abstineatis vos a fornicatiōe: vt sciat vnusquisq̄z vas suum possidere in sanctificatione. i. ad Thessalonicēs. iiij. Quartum est inuidie et malignitatis: ⁊ ad dextrā est via amoris ⁊ charitatis: per quā

iuit xp̃s. De que Joã. apo. j. Dilexit nos et lauit nos a ꝓcc̃atis nostris in sanguine suo. Quintũ est gule ⁊ voracitatis ꝑ qõ vadunt gulosi: ⁊ aliud est abstinẽtie et puritatis ꝑ qõ iuit xp̃s. Jõ dicit ipsemet. Luce. xxj. Attẽdite ne grauent corda vr̃a crapula ⁊ ebrietate: et sic de aliis Vñ possum⁹ dicere xp̃o illud Gen. xxxiij. Precedat dñs deus: et ego paulatim sequar. De isto lumie dicit iste ꝯtus senex Symeõ. Viderũt oculi mei: salutare tuũ Lumẽ ad reuelationẽ gentiũ. Lu. ij. De isto dicit thema. Ambulabũt gẽtes in lumine tuo. Quartũ lumen est de gratia diuinali. Vñ sunt multi qui habent tria predicta lumina: nõ tñ vadũt ad paradisum: qr nõ habuerũt istud quartũ lumẽ ꝓpter coꝝ malã vitã ⁊ defectũ. De q̃bus dicit Job. xxxiij. Jpi fuerũt rebelles luminis. s. gr̃e diuine. Jõ necessariũ est illud de gr̃a diuinali. s. gr̃a gratũ faciẽs q̃ est q̃dam lumẽ a deo infusum in aĩa. Cuius effect⁹ sunt illuminare intellectũ de credẽdis: inclinare volũtatẽ in faciẽdis: et inflãmare affectũ i desiderãdis. De isto lumine Esa. lx. Surge illuminare hierusalem. in ꝑsona christiani tropologice: qr venit lumen tuũ: ⁊ gloria dñi super te orta est. quia ecce tenebre operient terram et caligo populos. super te autẽ orietur dominus: sc̃z lumẽ gratie. Ex his sequitur qꝺ deus reputat nos personas nobiles: ⁊ vult qꝺ cũ quatuor luminib⁹. i. quatuor ceteris accẽsis vadamus ad paradisum: cũ tñ nos sim⁹ vermes putridi: ⁊ vult qꝺ honorabiliter vadamus ad paradisum. Jõ dicit thema. Ambulabunt gentes sc̃z ad paradisum: in lumine tuo ꝛc.

¶ Dñica intra octa. epiphanie. Ser. j.

Volũtas dei bona beneplacens et ꝑfecta. Ro. xij. et in epl'a. Juxta motiuũ thematis in sermõe volo vobis declarare breuiter quid vult deus a nobis: qr hoc est nobis multum necessarium ad sciendũ ꝓ habendo hic dininam gratiam et in futuro gloriam dei. Sed primo salutetur virgo maria. Voluntas dei bona ꝛc. ꝓ huiꝰ verbi declaratione et materie predicande introductione: sciẽdum qꝺ inter omnia nobis multum necessaria ad gubernationẽ vite: est scire quid vult deꝰ de nobis. Ratio quia nullꝰ seruus potest bene seruire dño suo nisi sciat eius volũtatẽ: que sunt illa que sibi placent: et illa que sibi displicent. al's credens sibi seruire bene: male seruiret. sic nos omnes christiani sumus seruitores christi: in domum cuius intramus ad seruiẽdũ sibi in baptismo in quo promittitur nobis vita eterna siue salarium vite eterne: quando sacerdos querit quid petis ꝛc. Respondet vitã eternã: ergo abrenũcia sathane ⁊ ꝑpis eius. Respondet abrenuncio. Jdeo ergo nos scire qꝺ vult deus de nobis de quolibet statu qꝺ vult deus de nobis de quolibet statu qꝺ vult a religiosis: quid a clericis: qꝺ a dñis: qꝺ a prelatis: qꝺ a diuitibus: qꝺ a pauperibus: qꝺ a sanis: quid ab infirmis. vt quilibet gubernet se iuxta voluntatẽ dei. ꝓpter hoc Dauid orãdo dicebat ⁊ q̃rebat a deo vt sibi ostẽderet qꝺ volebat dicens. Dñe ad te confugi doce me facere voluntatẽ tuã: qr deus meus es tu. ꝑs. cxliij. Nota dñe ad te cõfugi. s. ad tibi seruiendũ: ideo doce me facere volũtatẽ tuã q̃ nõ potest sciri nisi ab eo reuelet ur. Quis enim hoim poterit scire consiliũ dei: aut quis poterit cogitare quid velit deꝰ Sap. ix. Arguẽdo a minori. s. si voluntas hominis nõ potest sciri nisi reueletur ab homine: quomodo scietur voluntas dei: nisi ab ipso reueletur? Jdeo modo in nouo testamento reuelauit nobis dare qꝺ vult a nobis: ꝓpter hoc deuote dixit apostolus in theniate: volũtas dei bona: beneplacens et perfecta. Ubi ostendit apostolus qꝺ deus vult a nobis tria principaliter ad que omnia sunt reducibilia.

Vult enim a nobis primo conuersionẽ penitentialẽ: ideo dicit volũtas dei bona

Secundo durationem virtualem: ideo dicit voluntas dei beneplacens.

Tertio saluationem celestialem: ideo dicit voluntas dei perfecta.

Dico primo qꝺ deus vult a nobis cõuersionem penitentialẽ: qr oẽs sumus pr̃es: nec aliquis põt se de peccato excusare. i. Joã. i. Si dixerim⁹ qm̃ peccm̃ nõ habemus: ipsi nos seducimus et veritas in nobis nõ est. Jdeo vult deus de peccatoribus cõuersionẽ penitentialẽ: qr peccando quilibet vertit dorsum deo ⁊ faciẽ ad bona huius mũdi. Jbi gr̃a. Supbus vertit dorsum deo ⁊ faciẽ ad honores ⁊ dignitates ⁊ officia ꝛc. Jdẽ de aliis ꝑtis auaricie: luxurie ꝛc. vult ergo deus vt peccator quertat se. s. vt vertat dorsum bonis huius mũdi: honoribus: dignitatib⁹ ꝛc. et quertat faciẽ ad ipm deũ ad seruiẽdũ sibi ⁊ obediẽdum: mandũ ⁊ desiderãdũ ꝛc. Jsta cõuersionẽ pnialẽ vult deꝰ a nobis. Auctoritas. Nunqꝺ volũtatis mee mors impij dicit dñs deꝰ: ⁊ nõ vt conuertatur a vijs suis ⁊ viuat. Ezec. xviij. De ista volũtate dei dabovobꝫ vnã pulchrã rõnẽ. Sicut argẽtarius posuit fecit vnã pulchrã cupã vel taceã de auro vel argẽto que cadit in terrã vel lutũ vel frangit et deturpatur: ꝓpter hoc argẽtarius nõ ꝑcit illam cupã vel taceã: cũ sit de materia ꝑciosa. sec⁹ de vase modici valoris de vitro: terra vel ligno: sed vult ipãz cupam vel taceã reformare iterũ ⁊ renouare in fornace vel incude reformare seu reparare. Sic deus ab inutio fecit diuersa vasa vel taceas de stãno vl de plũbo de argento ⁊ auro. s. diuersas creaturas: sz solũ hoiez fecit de auro: qr est ad imaginem dei. Jdeo de aliis creaturꝫ corporalibus si cadant ⁊ frangant deus nõ multum curat: sed de homie quãdo cadit in peccatũ mortale sup̃die vel auaricie ꝛc. multũ curat: quia materia est ꝑciosa: et non vult vt pdat vel annihilet ur per mortẽ sed vult qꝺ reformetur et renouet ad istar vasis auri vel argẽti in fornace ꝑpetue tie. Nota qꝺ sicut cupa reformat tripliciter: sc̃lz in fornace vel incude: vel alias: sic pctõr tripliciter reformat. Primo in fornace ꝛtritionis conterẽdo ⁊ dolendo de peccatis suis ꝛc. Secõ in incude cõfessionis ꝓfitendo peccata feriẽdo cuz martello accusationis: accusando seipm fortiter seruata veritate. Tertio reformatur seruando penitẽtiã iniunctaz a confessore. Hec est volũtas dei bona. Jõ apostolus. Hoc bonũ est ⁊ acceptum coram saluatore deo nostro qui vult oẽs homies saluos fieri ⁊ ad agnitionẽ veritatis venire. i. Timo. ij. Nota qui vult oẽs homines. s. peccatores saluos fieri per conuersionẽ pnialem: ⁊ ad agnitionẽ veritatis venire quantum ad infideles. Si dicatur. quare ergo non omnes saluantur er quo ipse deus vult ꝛc. Respõdeo qꝺ tu non vis fieri. Si dicatur: nunquid volũtas dei est maior ⁊ efficacior ꝙ mea? Respondeo qꝺ immo: sed dimittit ipsam in libertate. Dico secundo qꝺ post cõuersionem penitentialẽ vult deus a nobis durationem virtualem ⁊ perseuerentiam in bonavita incepta non contentatur deus de sola inchoatione bone vite: imo vult durationem. Sunt multi qui subito conuertũtur ad deũ quãdo aliquam audiũt bonam predicationem ⁊ ꝓponunt bene viuere: sed paulatim desistunt. Hoc nihil valet: ideo vult deus durationẽ ꝛtualẽ. Rõ: quilibet mercator vult vt bene ꝑseruentur ⁊ custodiant merces ꝑciose q̃s ipse emit: ⁊ quãto sunt meliores ⁊ ꝑciosiores: tãto magis vult vt diligẽtius custodiantur. Jdez de dño nostro iesu xp̃o optimo mercatore: qui optime cognoscit merces ⁊ localia ꝑciosa: qui venit ad nũdinas huiꝰ mũdi ad emendũ animas nostras dicens mũdo. Da mihi animas cetera tolle tibi. Gen. xiij. Mõ i hoc mũdo nulle alie merces nec localia sunt ita ꝑciosa sicut est aĩa homis vel mulier. Unde si oẽs creature corporales: sc̃z sol: luna: aurum ꝛc. essent simul in vna statera: plus põderaret vna sola aĩa in valore q̃m omnes tales creature corporales. Jõ xp̃s bonꝰ mercator nõ auro nec argẽto emit alias nostras qr nõ fuisset ꝑciũ sufficiẽs: sz emit eas ꝑciosissimo sanguine infiniti valoris. i. ꝑ. i. Non corrupti bilibus auro vel argẽto redẽpti estis: sed ꝑciosissimo sanguine xp̃i iesu. Ala est tam ꝑciosuz locale ⁊ tãti ꝑstitit dño iesu xp̃o: qꝺ vult qꝺ non ꝑdatur nec furat a latrone. s. diabolo: sed qꝺ cõseruetur ⁊ duret in bona vita. Dauid. ꝑs. xxix. Dñe i volũtate tua ꝑstitisti decori meo virtutem. i. aie mee virtutẽ. s. durationis virtualis. Mõ cogitate qꝺ malũ est peccare mortaliter ⁊ perdere aiam tã ꝑciosum locale a christo tam chare emptũ. Nota ad propositum parabolam illius mercatoris qui in nũdina emit ꝑciosissimam margaritã ꝙ qua dedit quicqꝺ habebat quã ꝙmisit vxori custodiẽdam in quodã pãno rudi inuolutã. Que nesciẽs ei⁹ valorẽ ipsam dedit ꝓ duabus lancis ꝓpter qꝺ iratus vir occidit eã gladio. Jste mercator est xp̃s q̃ emit ꝑciosissimã margaritam. s. aiam meã ⁊ tuã ꝛc. ꝙ qua dedit totũ sanguinẽ: cuius vna gutta plus valet q̃m q̃cqꝺ creauit. Quã aiam cõmi-

tit xp̃s vroit:sz pſone xp̃iane q̃ est spōsa xp̃i. Ozee.ij. Spōsabo te mihi in fide ꝛc. Dicit xp̃s pſone xp̃iane. Ego teneo meã in tuam:ꝛ ille suã in corpore:ꝛ venit lactuca.i.rētatio diabolica tpe estatis quã do pſona est calida p cōcupiscētiã de muliere vel bñficio:vel de honore vel de dignitate ꝛc. Et venit rētatio vel lactuca; portãs:ꝛ loq̃tur imaginationi dicēs. Tu poteris habere qs vis si facias hoc ꝛc. si das tñ ꝛc.ꝛ vis recreari cōsentis rētationi:tunc tradis margaritã diabolo.i.animã tuã. Itē emēdo vel vendendo cū vsura:tunc das animã diabolo. Idē de quolibet peccato mortali p̃t dici qñ mercator xp̃s venit:sz in morte vel in iudicio querens a te margaritã:quid dices? Cogita quid tūc faciet xp̃s de te:faciet sicut mercator fecit de vroze sua stulta. Ideo vult deus vt duremus ꝛ pfueremus in bona vita:custodiēdo diligēter aiam nostram dicēte xp̃o de quolibet quod dixit iesus de ioāne. Sic eū volo manere.s.i bonavita:donec veniam. Joā.xlti. qui existit in gratia dei dicit̃ ioannes.i. cui data est gratia. Ideo dixit xp̃s de ipso sic eum volo manere ꝛc. Beatus qui potest respondere christo. Dñe ecce aiam meã quaz custodini vobis diligenter. Hec est volūtas dei beneplacēs. De qua Dauid. Beneplacitum est dño super timentes eum ꝓp. crlvj. qñ timor custodit virum. Dicto quomō mulier timeret adulterari cogitādo q̃ vir ei⁹ respiceret eã p̃ fenestrã Sic nihil possumus facere in hoc mūdo quin totū videat deus p̃ fenestrã sue scientie. Ideo timere debemus ad instar mulieris que nō audet loqui cū amasio suo respiciēte viro. Qz timor dñi expellit peccatū:ꝛ qui sine timore est nō poterit iustificari. Eccli.j.ꝛ Eccli.xxvij. Si non in timore dñi tenueris te istāter:cito subuertet domus tua. Tertio vult a nobis deꝰ salutionē celestialē. Post conuersionez penitētialem ꝛ durationē virtualē: vult de nobis deus salutionē celestialē. Ratio:qz quelibet pſona prudens ꝛ discreta vult ducere opus suū ad finē ꝓpter quē fit illud opus:alꝫ esset defectus vel potētie:vel sapiētie:vel insticie. Modo videamus propter quē finē fecit nos deus:nō vt habitemus in hoc mūdo finaliter:qñ mūdus iste nō est nisi via qua intramus per portã natiuitatis ꝛ exim⁹ per portaz mortis. Vbi gra. vbi sunt illi qui crāt modo sunt tot anni. Nec fecit nos deꝰ isto fine: vt congregemus pecunias nec reddi tus ꝛc. quia oia sunt dimittenda i morte qz tã reges dñi q̃ crīã papa ꝛ prelati dimittūt suas dignitates ꝛc. Nec fecit nos deus vt demus nos delectatiōibꝰ carnalibus ꝛc. ad instar animaliū bruto⁹: que etiã habent illas delectationes. Sed fecit nos deus isto fine vt habeamus vitã eternã. Ad rom.vj. Finē vero vitam eternã sez habere. Si ergo quelibet persona vult q̃ opus suum veniat ad finē: multo magis deus. Ideo vult deꝰ de nobis salutionē celestialē que ē finis noster. Autoritas. Luce.xix. Venit filius hois querere ꝛ salnū facere qđ perierat. Subdit. Non est voluntas ante patrem vestrum qui i celis est:vt pereat vnus de pusillis istis. Matt.xviij. ¶ Questio. Diceret aliquis si volūtas dei est vt oñes saluātur quare tot dānantur cum sua volūtas sit oñipotēs. Quare ergo dānantur tot infideles:iudei:agareni:ꝛ tot mali xp̃iani: si deus vult vt oñs habeant salutionē celestialē:quare ergo tot vadūt ad damnationem. Responsio. Volūtas dei est vt oēs saluentur:sed tu nōvis saluari. Sed dices volo saluari. Respōsio. verū est vere:sed nō de facto. Unde qui dicit se velle ire ad nuscias verbo ꝛ recipit factoviã versus magunciam mētitur. Itē supbus dicit ꝙbo q̃ vult saluari ꝛ ire ad paradisum:sed facto recipit viã inferni. Idē dicatur de quolibet peccato. Unde non est volūtas:sz velleitas:vt dicit sctūs Thomas in his qui volunt per viã peccatoꝝ ire ad paradisum. Ptz ergo q̃ tu nonvis saluari volūtate ꝓprie dicta:cū intēdis in peccatis permanere. Nota de rege similitudinē q̃ vult q̃ oēs de ciuitate habēāt bonū ꝛ viuāt:si dicat ergo ire suspēdis illum. Respōsio. qz fecit cōtra ordinationem meam. Ego ordinaui propter bonum ipsoꝝ ne furētur aliquid:sed iste fecit oppositū. ergo ꝛc. Idē de aliis pctis. Idem de deo qui vult q̃ oñs habeāt bonum saluationis celestis. Ideo ordinauit q̃ omnes infideles veniāt ad fidem et baptizētur:ꝛ ipsi nolūt obedire:ideo dānātur:quia deus nō vult cogere liberum arbitrium. Ideo de christianis ordinauit decem precepta ꝛc. ꝛ nolūt facere. Idem de religiosis ꝛ clericis ordinauit vt viuāt honeste ꝛc. ꝛ nolūt. Sicut em̄ bonus dñs ꝛ iustus vult q̃ omnes sibi subditi habeant bonum seruādo suas ordinationes ita ꝛ deus:qz ista est dei voluntas perfecta. De qua dicit apls. Qui cepit in vobis opus bonū perficiet vsq̃ in diem iesu christi. ad Philip.j.

¶ Dominica intra octauas epiphanie. Sermo.ij.

Reformamini i nouitate sensus vestri. Ad romanos.xij. Et i epistola dominice currentis. ¶ Pro declaratione ꝛc. Sciendum q̃ inter oēs creaturas quas deus fecit singulariter quid fecit in homine. Qm̄ alie creature aut sunt pure spirituales vt angeli:aut pure corporales vt iumēta: sed homo habet vtrunq̃. Habet aūt aiam̄ spiritualem per quā participat cum angelis:corpus cum animalibus. Deus fecit vt doctor qui facit aliquē libꝝ ꝛ post in fine libri totuz epilogat in vno capl̄o. Ita fecit deus qui fecit vnum magnum librum:sez istum mundum:in quo q̃vult legere potest ibi legere diuinã potentiã in creatione: dei sapientiã in ordinatione:dei misericordiã in cōseruatione. Fecit omnes creaturas corporales ꝛ spirituales:ꝛ vltimo hominē qui participat cum omnibus creaturis tam spiritualibus q̃ corporalibus: cuz lapidib⁹ in esse cum plantis in esse ꝛ viuere:cū iumentis in esse viuere ꝛ sentire cuz angelis in esse: viuere ꝛ sentire ꝛ intelligere. Illud videt dicere scriptura sacra. Gen.ij. Formauit deus hominē de limo terre quantuz ad corpus. Et factus est homo in animã viuentez. Ex hoc sequitur contradictio in hoie:qz hō est ex duabus naturis ptrarijs.s.corporali ꝛ spirituali. Corpus naturaliter vult descendere ad delectationes ꝛc. Alia aūt vult ascēdere per ptemplationem ꝛc. Ecce cōtradictio. Autoritas. Ad gal.v. Caro cupiscit aduersus spiritum:spiritus autem aduersus carnem ꝛc. Angelo nihil contradicit: nec iumentis:sed homini:quia quandovult facere aliquod bonum:statim sequitur cōtradictio:hoc bellum portamus nobiscū Et quia ex hoc sunt multi inordinati in hoc mūdo. Propter hoc dicit nobis apls in themate. Reformamini in nouitate sensus vestri nō dicit carnis: sz sensus.i. aie. Ego queruli amore vestri p quasvirtutes homo potest reformari:ꝛ inueni q̃ per tres. Prima ordinat hominem erga deum. Secūda erga proximū. Tertia erga corpus proprii.

Prima est vera humilitas.
Secunda liberalis pietas.
Tertia vera castitas.

Ex his dicit the. Reformamini in no. ꝛc. ¶ Dico primo q̃ prima ⁊tus qua homo potest reformari est vera humilitas que ordinat hoiem erga deū. Nota qz quasi totus mūdus secutus est doctrinã illius mali magistri.s.luciferi qui docuit superbiam. Vnde qūo in serpēte venit ad mulierem ad partē debiliorē ville:ꝛ legit sibi lectionez supbie qñ dixit q̃ essent sicut dij sciētes bonū ꝛ malū:que statim superbiuit. Sicut em̄ habemus carnē nostrã ab ena:sic etiã inclinamur ad supbiaz. Sed vide qualiter deus reformauit munduz cum tanta humilitate:ꝛ q̃ nō potuit esse melior doctꝝ ꝛ predicans q̃ q̃ nō sequātur doctrinã illius falsi magistri luciferi sed q̃ discāt ab ipo di. Discite a me:quia mitis sum ꝛ humilis corde: ꝛ inuenietis requiē animabus vestris. Matth.xj. Scutifer vel miles non vellet ire equitando si rex suꝰ iret peditādo:nec sedere in scamno:si rex sederet in terra. Ideo xp̃s q̃ est forma humilitatis dedit nobis exemplū humilitatis. De quo apls Ad philip.ij. Qui cū in forma dei esset semetipsuz exinaniuit formã serui accipiēs humiliauit semetipsum:ergo reformamini iuxta formam ꝛ exemplū a xp̃o vobis datū. Nota ad ꝓpositum experimentū qđ dicūt naturales de aquila:qñ ex antiquitate ꝓpter nimiã curuitatē rostri nō potest cibum capere alliēdo rostrum ad petraz renouat. De hoc dicit Dauid ps.ciij. Qui replet in bonis desiderijs tuis:renouabit vt aquile iuuētus tua. Aquila antiqua persona est superba: curuitas rostri est quedã cōsideratio proprie excellētie vel generis:quia miles vel nobilis ꝛc. qz magister vel doctor in sciētia: vel quia diuites:ꝛ possent emere omnes istos vel qz inuenis vel fortis:et sic despicit alios.ꝛ

tali cõsideratione venit superbia. Itẽ de mulieribus quando mulier cogitat: ego sum pulchrior de villa: scio tripudiare: cãtare ⁊c. venit superbia in corde. Idẽ etiã de excellentijs spiritualibus de quibus deberet deũ laudare: curuant rostrũ ad ppriam excellentiam. Nota ad hoc exẽplum quod habetur Luc. xviij. de pharisco qui dicebat. Deus gratias ago tibi: quia non sum sicut ceteri hominũ: rapto res: iniusti: adulteri. Ieiuno bis in sabbato: decimas do omniũ que possideo. Ecce qũo curuabat rostruz ad seipsum. Ex quo sequunt duo mala. Primũ q̃ nõ põt sumere cibũ. s. spiritualem: quia ex illa superbia perdit consolationes: ⁊ dulcedinem aie: ⁊ clausa est ianua per superbiã. Ideo. j. Pet. v. Humiliamini sub potenti manu dei. et paulo ante: qz superbis deus resistit: humilibus aũt dat gratiaz Secũdum malum quod sequitur: qz plona superba ad instar aquile tota est põposa. Primo in magnis manicis. Secundo in caudis. ecce aqla. Istis clausa est ianua paradisi. Rostrum habent curuũ dicendo ego sum in magno genere. Ego portaui tm̃ salomon. Vanitas vanitatũ ⁊ oia vanitas. Ecclesiastes. j. Remedium q̃ habem⁹ ad instar aquile queramus lapidem fortẽ. iste lapis est xp̃s. De q̃ dauid. Lapidẽ quẽ reprobauerũt edificantes: hic factꝰ est i caput anguli. ps. cxvij. In isto lapide percutiamus rostrũ cõsiderando humilitatẽ xp̃i. practice. Si q̃s hz desideriũ ascendẽdi ad dignitatẽ regimẽ ⁊c. Cogita si xp̃s voluit habere regimẽ: dignitatẽ: honores: ⁊ inuenies q̃ nõ. Idẽ de desiderio ornandi. Respice si xp̃s voluit ornari ⁊ vestiri ⁊ inuenies q̃ triginta tribꝰ annis portauit candẽ vestẽ pauperrimã. Idez de superbia in equis mulis ⁊c. Percute rostrũ ad petram qui nunq̃ voluit cẽtare nisi p necessitate in asino. Zacha. ix. ⁊ Mat. xxj. idẽ de supbia recipiendi vindictam: xp̃m respice ⁊ videbis q̃ noluit se vindicare de inimicis: lz esset magnus: immo dixit: pater dimitte illis: qz nesciũt quid faciũt. De hoc auctoritas Dauid. ps. cxxxvj. Beatus qui tenebit. s. humilitatem: ⁊ allidet paruulos suos. s. motus superbie ad petram. i. ad xp̃m. Tunc poterit recipere cibũ anime.

¶ Scõa virtus necessaria ad reformationem vite est liberalis pietas: q̃ oꝛdinat hoiem circa proximũ: qñ de gratijs sibi a deo factis facit partez primo: ꝓ bisra. Si deus facit tibi gratiã de itellectu. in ua ignorantẽ ne erretyel decipiatur. Si es deuotus ⁊ timẽs deũ ⁊ primꝰ est peccator: dulciter corrige ipsum. Si habes bonã eloquẽtiã: loquere. p proximo q̃ scit loqui ⁊c. Si facis partẽ sibi de bonis spũalibꝰ: idẽ facias de bonis tpalibus ⁊ corpalibꝰ: Si tu es fortis ⁊ primis fit violentia defende. Si es nobilis vel miles potẽs in villa: defende viduas ⁊ pupillos q̃ ꝓsecutionẽ patiũt. Idẽ de pecunijs da paupibꝰ. Ecce q̃d est liberalis pietas: hinc dictus q̃ sic reformat. Auctoritas. Unusquisq; sicut accepit gram in alterutrũ illam: administrãtes sicut boni dispẽsatores multiformis gr̃e dei. j. Pet. iiij. Nota de hoc exprimentũ in natura de serpente, pbatũ a phis. Nã qñ serpẽs ꝓpter duriciam pellis nõ põt se bene mouere abstinet per multos dies tandẽ transit ad strictuz foramen ⁊ dimittit pellem duraz hic serpẽs significat personã auarã duplici rõne. Prima qz deꝰ dedit serpẽti terram ad comedẽdũ. Ait dñs deus ad serpentẽ. Terrã comedes cũctis diebꝰ vite tue. Gen. iij. Sic auarus comedit terrã: quia semper habet farinã vel terrenã in ore suo loquẽdo de nũdinis foris ⁊c. Secunda rõ qz serpẽtes nõ incedũt recte ꝫ serpendo tortuose. Idẽ de diuite auaro quando pauper homo venit ad eum vt mutuet sibi amore dei decẽ florenos. Si rndet certe libenter amore vestri: modo incedit recte. Sed quãdo dicit. Ecce qñ veniet notarius dices q̃ sunt duodecim ⁊ ita ponetur in charta. Ecce tortuosus Uel qñ recipit possessiones in pignore ⁊ interum recipit fructus. Ecce iniquitas. Uel qñ vendit pluris ꝓpter solutionis prolationẽ vel qñ emit pro minori precio ꝓpter denarios ꝓmptos: vel solutiõis anticipationẽ. ecce dolũ: vel qñ obligat ad molendum in suo molendino ⁊c. De tali dicit scriptura sancta. Cor tuũ nõ est rectum coram deo: in felle amaritudinis et obligatiõe iniq̃tatꝭ video te esse. act. viij. Ecce serpens cum duricia pellis qui nõ potest se mouere ad opera misericordie ⁊ pietatis. Remediũ ergo ad istar serpẽtis qui facit duo. Primo abstinet ⁊ cãpo restringitur. Secũdo trãsit per artũ foramẽ ⁊ dimittit pellẽ. Ita debet facere vsurarius. Primo dz abstinere ne de cetero faciat vsuras: iuxta q̃silũ apostoli. Qui furabat iam non furet. magis aũt laboret manibus suis q̃ bonũ est: vt habeat vnde tribuat necessitatẽ patiẽti. ad ephꝫ. iij. Secdo oportet ipsum transire per strictũ foramen restitutionis. Dicũt aliqui. Non habeo de quo restituã. credũt q̃ ex quo non habent pecunias superfluas q̃ non teneanꝫ restituere vendatis agrum domũ: vineã seu vasa argentea. Quoniã regula est theologoꝝ ⁊ etiam legistaruz q̃ nõ dimittitur peccatum nisi restituatur ablatum. xiij. q. vj. Si res. De restitutione sanctus Tho. pulchre ⁊ salubriter determinat. ij. ij. q. lxij. qui in. ij. arti. dicit. q̃ restituere est de necessitate salutis sicut etiam seruare iusticiam. Alius dicit. Ego ponam in testamẽto ⁊c. Interim tu ibis ad infernum. Illi aũt qui faciunt restitutionẽ saluantur solum. Restituatis ⁊ critis reformati ad instar serpentis in via vestra. De hoc auctoritas. Expoliantes vos veterem hominem cũ actibus suis: ⁊ induentes nouum hominem qui renouatur in agnitiõe dei sm̃ imaginem eius qui creauit eum. Ad colocen. iij. ¶ Tertia virtus que facit reformare creaturaz est pura castitas: que oꝛdinat hominem erga corpus proprium. Si quis vir erit luxuriosꝰ: de cetero coꝛrigat: ⁊ emendet se. Dic q̃d est luxuria: ꝛgit ⁊ vꝛor seruãtes modũ debitum non faciunt luxuriam que sit petm̃ mortale. Sed oẽs alij qui volũt gustare ⁊c. peccant mortaliter. Ideo apls. Obsecrovos per miam dei vt exhibeatis corpora vestra hostiam viuẽtem: sanctã deo placẽtem rationabile obsequiũ vestruz. Et nolite conformari huic seculo: sed reformamini in nouitate sensus vestri. Ad rom̃. xij. Nota ad propositum aliud experimẽtum in natura de terra. Nam cuz in hyemesit lutosa ⁊ sterilis tãdẽ in estate mũdatur ⁊ fructificat. Idem de ꝑsona luxuriosa: qñ pdit calorem ignis diuini amoris ⁊ bonoꝝ operum: amittit delectationes angeloꝝ ⁊ dat se delitijs porcorum. Sed qñ venit estas scz calor amoris dei ꝑsona mundat ⁊ fructificat. Auctoritas. Emitte spm̃ tuum ⁊ creabunt: et renouabis faciem terre. ps. ciij. Deo gras.

¶ Dñica infra octa. epipha nie. Sermo tertius.

Eus diuisit mensurã fidei. ad Ro. xij. Sciendum q̃ apls paulus volẽs nobis declarare dignitatẽ ⁊ excellẽtiam fidei xp̃iane supoñes alias doctrinas dicit. Tantã nos habentes impositam nubem testiuz deponentes omne põdus ⁊ circũstans nos peccatum per patientiam curramus ad propositum nobis certamẽ: aspicientes in autorem fidei ⁊ cõsummatorẽ iesum. Ad Heb. xij. Nota nubem testiuz. i. multitudinem testiũ. Ex hac auctoritate habetur q̃ licet sint mlti testes fidei catholice: tamen est vnus magister solus ⁊ doctor principalis: scz xp̃s. Sicut in schola vnus est magister pncipalis ⁊ doctor: et alij baccalarij ⁊ repetitores. Sic in schola xp̃ianitatis vnꝰ est doctor ⁊ magꝛ scz pncipal' xp̃s. ideo dicit ipse. Nolite vocari rabbi. i. magistri: scz in fide catholica. vnus est eiũ magister vester. Mat. xxiij. Apostoli autem solũ fuerunt baccalarij et repetitores fidei. Ideo dicit. Aspicientes in autorem fidei. i. inuentorem ⁊ consummatorẽ: quia christus declarando sidem ipsam consummauit seu perfecit et cõfirmauit per miracula que a solo deo possunt fieri ⁊ non ꝑ creaturam. Omnes alie scientie seu doctrine mechanice habent inuẽtorem purum hominẽ: vt sunt septem artes liberales. Idẽ de medicina et de ceteris legibus. Idez de arte politica ⁊ yconomia. Sed fides catholica est a solo christo primo inuẽtore: ⁊ principaliꝰ est fides catholica ⁊ sacra doctrina ⁊ theologia omnibus aljs sciẽtijs humanitus inuentis: vt dicit sanctus Tho. j. parte. q. j. arti. v. quod probat de speculatiuis ⁊ practicis. De speculatiuis ꝓbatum ꝓpter certitudinem: tum ꝓpter materie dignitatez. De practicis vero ꝓbat ex parte finis vnus concludit doctrinaz sacrã sm̃ oẽm modũ digniozes esse aljs sciẽtijs supple humanitus inuẽtus. Qõ confirmat arguẽdo in oppositum: quia alie sciẽtie dicũtur ancille hui⁹. Proner. ix. Misit ancillas suas vocare ad arcem. Non incõgrue vel irrationabiliter: quia

omnes alie scientie ⁊ doctrine sunt sub intellectu humano: ꝫ fides catholica ⁊ ei⁹ veritates sunt supra oēm intellectum humanum. Ideo oportebat q̄ a deo q̄ mentiri nō potest nec falli reuelaretur. Ideo secure ⁊ firmiter possum⁹ credere ꝓpter hoc scriptura sacra dicit. Que sciz fides catholica cū initiū accepisset enarrari p dñm ab eis qui audierūt in nos ꝓfirmata est cōstante de signis ⁊ portentis ⁊ variis virtutibus spūssancti distributionibus ſm suā voluntatē. ad heb. ij. Patz ergo quō fuit a xpo inuēta tanꝯ ab auctore ⁊ doctore ⁊ magistro principaliter et per apl̄os fuit repetita in predicationibus. Ideo dicit thema. Deus diuisit mēsurā fidei. Nota deus nō patriarcha: nec prophet⁹: nec apl̄s: nec phs: nec aliqua pura creatura: sed deus diuisit ⁊c. Patz thema. Inuenio in sacra scriptura q̄ quatuor sunt que de⁹ diuisit ⁊ dat nobis ad mensuram: scilicet.

Credentia euangelicalis.
Gratia spiritualis.
Pena infernalis.
Gloria celestialis.

¶ De ꝓmo dicit thema. De⁹ diuisit mēsuram fidei. De scōo pōt dici. Deus diuisit mēsuraz gratie spūalis. Idē de tertio ⁊ de q̄rto. Dico primo q̄ de⁹ diuisit ⁊ dat nobis ad mēsuram credētiam euangelicalem scz fidez catholicā: qz nō plus nec minus. Quoniā veritates fidei supra intellectum naturalem sunt. Ideo si homines mēsurassent fidem multū errassent. Unde antiqui philosophi multas veritates cognouerunt de deo ⁊ habuerunt: sed cū multis erroribus. Dicebāt q̄ erat vnus solus deus ⁊ verum dicebāt: sed errabāt qz dicebāt q̄ erant tria principia scz materia: forma: ⁊ priuatio: in. j. phisicorum. Item dicebant verū q̄ deus est eternus: sed errabant cum dicebant q̄ esset yle. s. materia prima et eterna. Idē dixit plato de ydeis. Item dicebant verū q̄ mundus gubernatur a deo: sed errabāt dicēdo q̄ mūdus nō habuit ꝓncipiū nec habebit finē. Scies ergo xps q̄ intellectus hoim non est sufficiēs ad habēdum plenam cognitionē de deo: noluit dimittere iudicio hoim mēsurā fidei: sed eā reuelauit apl̄is: quā exp̄esserūt apl̄i in. xij. articulis fidei: sicut ipam audiuerant a xpo. Sunt ergo. xij. articuli fidei. si eoz accipiatur numerus ex parte apl̄oz q̄ ipsos articulos posuerunt. ꝗuis sint. xiiij. si eorum sumamur numerus ex parte credibilū: vt dicit scūs Tho. iij. scrip. di. xxv. arti. ij. ⁊ hi. xy. articuli ab apl̄is expressi in Credo in deū. siue in symbolo apl̄oz sunt ꝓtenti. Dicatur semel Credo i deū.

Ecce hic mēsurā fidei. xij. ꝯclusionibus. Oēs libri sanctoz doctoz. sunt ad declarādum has. xij. cōclusiones: ⁊ ad istā mēsurā opz nos venire: nec aliqs ꝗticunq; subtilis dz aliq̄d addere: nec ꝗtūcūq; rudis dz aliquid diminuere. Moraliter nota hic ⁊tra subtiles ꝓsumptores qui hāc mēsuram volūt trāscēdere dicēdo. Quō est xps in hostia. Si frāgit vtrū diuidit xps. Ye sunt ꝗstiones diaboli loquentis imaginationi vt nescias respōdere ⁊ dubites ⁊ dāneris. Ideo in talibus ꝗstionibus diabolicis dz hō respōdere p illū articulū fidei. Credo in scām eccliaz catholicā ⁊c. i. credo determinatiōes ecclesie q̄ errare nō pōt in his que fidei sunt. Ideo nō plus sape ꝙ oportet sape. De hoc dicit apl̄s Corinthijs disputantibus. q̄ locus ⁊ locatū debēt ꝓportionari ⁊c. di. Timeo ne sicut serpēs Euam seduxit astutia sua: ita corrūpantur sensus vr̄i ⁊ excidāt a simplicitate scilicet fidei que est in xpo. ij. ad Cor. xi. Nota practice ꝗmodo eua fuit decepta a diabolo questionādo siue querēdo. Cur ꝓcepit vobis deus vt nō comederetis ex omni ligno paradisi. Hēn. iij. Ecce hic prima questio mundi. Eua autē que debuit viriliter respōdere ⁊ diabolū expellere dicēdo: ⁊ tu vis mecū disputare de volūtate dei ⁊c. Nō fecit: ſz voluit disputare cum diabolo dicēs. Ne forte moriamur. i. dubitādo: q̄ de⁹ nō dixit forte moriemini: ſz moriemi. Jō nolite disputare cū diabolo. De⁹ fecisset gr̄am mītis si fuissent rudes: q̄ ꝓfitētes de ingenio ⁊ subtilitate intellect⁹ intra se disputant de fide. Ideo dixit christus iudeis disputantibus. In iudiciū in hunc mundum veni: vt qui non vident videant: et qui vident ceci fiant. Joā. ix. Nota in iudicium: scilicet discretionis: vt qui nō vident scilicet per scientiam videant: ⁊ qui vident ceci fiant. Qui respondētes dixerunt christo. ꝫ nunquid ⁊ nos ceci sum⁹? Dixit eis iesus. Si ceci esset⁊ id est ignorātes: peccatū ſz infidelitatis nō haberetis. Nūc ꝙ quia dicitis videmus peccatū vestrū manet. Qui videt supple per ꝓsumptionē ⁊ scientiā acquisitam ceci fiant per minus credentiā. Dic etiā contra simplices ⁊ rudes ne deficiāt minuēdo fidem catholicā: qz nesciunt Credo in deum: nec excusant: quia bene addiscūt ⁊ sciūt cantilenas siue carmina hui⁹ mundi ⁊c. Dic quomodo xps in iudicio interrogat quēlibet cuius conditiōis est. put fuit reuelatū beato Hieronymo. Si aliquis dicit se esse xp̄ianum si nesciat Credo in deū est ridiculū: sicut si ego dicerē: ego sum frater sed nescio cuius ordinis. Ideo apostolus. Dico em̄ per gr̄am que data est mihi omnib⁹ qui sunt inter vos non plus sapere ꝙ opz sapere: ſz sapere ad sobrietatē: ⁊ vnicuiq; sicut deus diuisit mensurā fidei. Ad romanos. xij. No. dico per gratiam: ſz apostolicam. Et loquitur subtilibus nō plus sapere ꝙ opz sapere: qz caderetis in errorē. Deinde dicit simplicibus. Unicuiq; sicut deus diuisit mensurā fidei illā ſz velitis tenere: nihil minuere. Ideo est optimū ꝓsiliū dis in die scz mane ⁊ sero actualiter mēsurare mēsurā fidei gentibus flexis dicendo: scz Credo ad instar militis homagiū facientis regi: ⁊ attendatis bene si cor vr̄m adheret cuilibet articulo: ⁊sic saluī eritz. Ad Romanos. x. Si ꝓfitearis in ore tuo dñm iesuz xp̄z: ⁊ in corde tuo credideris q̄ deus illū suscitauit a mortuis saluus eris ⁊c. Quia omnis scientia acquisita obliuiōi dat nisi repetat actuali ꝓsideratione ⁊ ꝫbali. quāto magis sciētia infusa. Ideo apostolus. Uosmetipsos tētate si estis in fide: ipsi vos probate. ij. Cor. xiii. Scōo deus dat ad mēsurā suā gratiam spiritualem: qz quidā habent plus quidā minus. Ratio: qz datur ſm dispositiones creaturarū. Nota exemplu⁹ de duob⁹ pannis vel vitris scz quoz vn⁹ est bene mundus: alius imundus. qm̄ mundus recipit maiorem claritatē et fulgorē ad solē ꝙ imūd⁹: ſz ambo equaliter sint ad solē. Jtē si vultis i vobis recipere clāritatē gratie spiritualis: attēdatis q̄ cor vestrum: sit bene mundum et purum ab inuidia: odio rancore: ⁊ mala voluntate: ⁊ malis desideriis ⁊ cogitatiōibus imūdis. Sic enim illuminabitur a sole iustitie dño nostro iesu christo: q̄ quātū in eo est equaliter illuminat omnē hominem. Si autem cor vestrum sit rubiginatū rubigine odij: inuidie: rancoris ⁊c. non illuminabitur. Patet ergo ratio quando dispositio est causa materialis. Eadem ratio potest dari de cholericis ⁊ flegmaticis ad solem equaliter existentibus quoniam cholerici magis sentiunt calorem solis ꝙ flegmatici. Idem de sole insticie xp̄o qui magz calefacit cholericos: id est siccos a delitijs ⁊ delectationib⁹ mundanis ꝙ flegmaticos vitiosos ⁊ delitiosos: iō dicit scp̄tura ad eph̄. iiij. Unicuiq; nr̄z data est gratia ſm mensuram: id est ſm dispositionem cuiuslibet persone. de ista materia dicit christus. Mat. xxv. per modum parabole. Homo quidam peregre ꝓficiscens vocauit seruos suos: ⁊ tradidit eis bona sua. Et vni dedit quinq; talenta alij autē duo: alij ꝙ vnū vnicuiq; ſm propriam virtutē. Exponūt doctores i. ſm ꝓpriam dispositionē. In qua parabola christus comprehendit oēs status qui sunt tres cōmuniter scz.

Religiosorum.
Clericorum.
Laicorum.

¶ Religiosi recipiunt a xpo q̄nq; in quibus consistit dispositio ipsorum pro habendo gratiam dei in hoc mundo ⁊ gloriam in alio. Primus est paupertas apl̄icalis. De qua xps. Mat. x. Nolite possidere aurū neq; argentū: neq; pecuniā in zonis vestris. Nō per iā in via neq; duas tunicas: neq; calciamenta: neq; virgam. Dignus est em̄ operari⁹ cibo suo ⁊c. Ecce hic regula panpertatis aplice. Scōm est castitas angelicalis. nō curādo de illa materia nec corde cogitando: nec ore loquendo: nec oculis inspiciēdo: nec manibus tangendo: nec opere faciendo ⁊c. Tertium est obedientia ghialis ſm regulam ⁊ non cōtra. Nota hic differentiā inter dispensationem et dissipationem ⁊c. Quartū est afflictio pnialis seu corporalis: quia al⁹ non possumus viuere caste ⁊ honeste. Quintū est deuotio diuinalis in cerimonijs seruandis. In his quinq; consistit dispositio seu mēsura gratie diuinalis. Status autem sacerdotum recipit a christo duo: primū deuote officiare. scōm digne celebrare. De ꝓmo nota quō

septem hore canonice dicũtur in memoriam passiõis xpi quam representant primo matutine in memoriaz captionis ꝛc. Quantũ ad secundũ digne celebrare est primo confiteri sacramentaliter cũ proposito nõ redeundi ad peccata ꝛc. Statꝰ autẽ secularis recipit a xpo vnum tm̃ scz obedientiã ad decez precepta legis. Dic historiã. Matt. xix. de laico xpo querente. Magister bone quid boni faciã vt habeam vitã eternã. Cui respondit christꝰ. Si vis ad vitam ingredi serua mandata dei. taliter q̃ pro nullo lucro vel periculo vitando homo faciat contra mãdatum dei: vnicuiq; ergo deus diuisit graz̃ sm̃ mensuram ꝛc. tertio dat deus penam infernalem ad mẽsuraz nõ credatis q̃ in inferno oẽs dãnati habeãt penam equalem: imo sm̃ mẽsurã culparũ est mẽsura penarũ. Deute. xxv. ꝓ mẽsura peccati erit ꝛ plagarũ modus. Quod verbum dicit sanctus Tho. iiij. di. xlvj. q. j. ar. iij. nõ est intelligendũ de quantitate durationis pene pro culpa iflicte: quia iusto dei iudicio ꝓ tẽporali imo momẽtanea morali peccato pena infligitur eterna. Cuiꝰ quadruplicem vbi. ẽ. sanctus Tho. reddit rationem. Sed hoc verbum premissum de quantitate pene sm̃ intentionem acerbitatis intelligẽdũ est ꝛ verificatur. Duplex cm̃ ẽ̃ gitas pene existit scz̃ extensionẽ acerbitatis: ꝛ sm̃ durationẽ tẽporis. Quãtitas pene respondet quãtitati culpe sm̃ intentionẽ acerbitatis: vt sm̃ q̃ grauius peccauit: sm̃ hoc ei grauior pena infligitur. Unde Apoca. xviij. Quantũ glorificauit se ꝛ in delitijs fuit: tm̃ date illi tormentũ ꝛ luctũ. Non autẽ respondet duratio pene durationi culpe vt dicit Aug. xxj. de ciuitate dei. Hec sanctus Thomas vbi supra. Item idẽ sctũs Thomas dicit vbi supra in solutione ad scõm argumẽtũ in quo sic arguit duoꝝ peccatorum mortaliũ vnũ est grauius ꝛ maius altero: ergo vnũ dz maiori pena ẽ̃ alterum puniri ꝛc. Soluit q̃ quãtitati peccati respondet quantitas pene sm̃ intensionem. Et ideo peccatoruz mortaliũ inequalium erunt pene inequales intensione: equales aũt duratione. Idẽ dicit. iij. li. cõtra gẽtiles. c. ciij. vel sm̃ alias quotationem. c. xlij. Dic qũo sm̃ Augu. in quolibet peccato sunt duo. ſ. auersio ab incõmutabili bono. ꝛ cõuersio ad bonum cõmutabile. ſ. ad tpalia et terrena. Jõ sunt in inferno due pene correspõdẽtes. ſ. pena damni ꝛ pena sensus. vt dicit sanctus Tho. iiij. ꝓra gentiles. c. ꝛc. vbi sic dicit. Peccato quod in deũ cõmittitur non solũ pena dãni sed etiã pena sensus debetur. Pena em̃ sensus respondet culpe quãtũ ad conuersionẽ inordinatã ad cõmutabile bonũ sicut pena dãni respõdet culpe quãtũ ad auersionem ab incõmutabili bono. Hec ille in forma. Prima scz̃ damni est nũq̃ videre deum. scõa est torqueri ꝛ pati a creaturis. Uerbi gratia de peccato supbie vbi est auersio ꝛ conversio: deus precepit nobis ꝛ ostẽdit in se humilitatẽ: ꝛ superbus auertit se nolẽs deo obedire: ꝛ conuertit se ad supbiã põpã ꝛc. Ideo superbus in inferno nũq̃ videbit deum nec habebit honores paradisi: sed erit in inferno in cacabis de plũbo liquefacto. Ratio: q̃ supbus est oẽs onerosus: ideo ꝛc. Itẽ deus precepit ne homo faciat auariciã. Luc. xij. Uidete et cauete ab omni auaricia. O dicit auarꝰ, nõ curo de precepto dei ꝛc. Ego nõ cũlez dues. Ideo in inferno habebit pena dani ꝛ nihil poterit habere de his que desiderat: vt ꝓz de diuite epulone ꝛc. Et pena sensus: q̃ erit in auro ꝛ argẽto liquefacto. Ideo q̃ ꝓpter aurũ ꝛ argẽtũ fecit cõtra deũ. Idẽ de pctõ luxurie: deꝰ precepit ne illud fiat nisi inter virũ ꝛ vxorem ẽ̃ luxuriosus non curat de precepto deiꝰ punietur pena dãni: q̃ nõ habebit delectationẽ paradisi ꝛc. Et pena sensus i veru ad instar cyrogillꝰ ꝛc. q̃ hic voluit ita calefieri ꝓ luxuria. Idẽ de peccato inuidie: deus precepit vt diligamus inuicem ꝛc. ẽ̃ inuidus nõ curat: imo inuidet proximo: ideo punietur pena dãni: q̃ nõ sentiet delectationes nec amorẽ padisi. ꝛ pena sensus in feruenti pice: q̃ habuit cor nigrũ per inuidiaz. Idẽ de peccato gule dicens. Attendite ne grauẽtur corda vestra in crapula ꝛ ebrietate. Lu. xxj. ẽ̃ gulosus nõ curat: ideo punietur pena damni q̃ non gustabit de cibis paradisi. Et pena sensus i calce vbi semp eluriet ꝛ sitiet. Idẽ de peccato tre de vindicatiuis ꝛ iracũdis q̃ nolũt remittere iniurias ꝛc. punientur pena dãni: q̃ nũq̃ habebũt pacem paradisi. Et pena sensus: q̃ semper

erunt in guerra in inferno. Idem de accidiosis qui nunq̃ habebũt quietẽ glorie. De qua Joã. Amodo iam dicit spiritus vt requiescãt a laboribus suis: opa enim illorum sequunt illos. Apoc. xiiij. Et habebũt penã sensus: q̃ semp laborabunt inter serpentes qui nõ permittent ipsos quiescere. Ecce quomodo ꝓ mensura peccati erit et plagarum modus. Ideo Esa. xxvij. In mensura ẽ̃ mensuram cuz abiecta fuerit iudicabit eã. Nota in mensura. ſ. culpe cum abiecta fuerit scz̃ anima a corpore de hoc mũdo iudicabit eã. De ista potest dici thema. Deus diuisit mensuram. ſ. pene. Quarto dat deus ad mensurã gloriã celestem q̃ nõ oẽs beati qui sunt in paradiso habẽt equalẽ gloriã sed quidã maiorem: quidã minorem sm̃ mensurã bonoꝝ operũ que fecerunt in hoc mũdo. Auctoritas. Mẽsuraz bonã ꝛ confertã ꝛ coagitatã ꝛ superfluentem dabũt in sinuz vestrum. Eadem quippe mẽsura qua mensi fueritis remetiẽt vobis. Luce. vj. de hoc sanctus Thoñ. tractat in. iij. di. xlix. q. j. arti. iij. q. ij. vtrum beatitudo ab omnibus equaliter participabit. Respondet q̃ nõ equaliter beatitudo participabitur ab oĩbus beatis ex parte subiecti siue operantis: q̃vnꝰ beatus erit magis perfectus lumine glorie sm̃ gradum charitatis suc. ꝛ sic erit potentior ad illã visionẽ diuine essentie ẽ̃ alius: ꝛ sic opatio invno peccato erit perfectior ꝛ delectatio maior. ꝛ hoc ꝓfirmat ꝓ illud quod dicitur. j. ad Cor. xv. Stella differt a stella in claritate. sic erit resurrectio mortuorũ: ergo vnus resurgentium maiorẽ gloriã habebit ẽ̃ alius. Itez ad idez. Premiũ dz rndere merito: ẽ̃ quidã sunt excellentioris meriti alijs: ergo cuz beatitudo siue gloria celestis sit ꝓmutis premiũ vnus potest habere maiorẽ gloriã ꝛ beatitudinem ꝛ gaudebit si fuerit perfectus maiori lumine glorie ẽ̃ aliꝰ. idẽ dicit eadẽ di. q. ij. que est de diuisione diuine essentie. arti. iiij. Et prima parte. q. xij. arti. vj. Sed ex parte obiecti erit eẽ̃ tis gloria ꝛ beatitudo in omnibus beatis. Quia obiectum operationis in qua beatitudo ꝓsistit est oĩno vnũ ꝛ idem scz̃ diuina essentia ex cuius visione omnes erunt beati. Et ex hac parte nõ erit aliquis gradus in beatitudine: q̃ deꝰ oĩbꝰ beatis seyt obiectũ beatificãs oñdet. Et sic ꝓz intellectus dicte auctoritatis. Eadẽ quippe mẽsura qua mẽsi fueritis remetiẽt vobis. Luc. vj. In dicta auctoritate ponunt quatuor ꝓditiones sm̃ q̃ quadrupliciter meremur in hoc mũdo scilicet.

Bene cogitando.
Bene loquendo.
Bene operando.
Et aduersa patienter tolerãdo.

¶ Cogitãdo meremur expellẽdo statim malas cogitationes de corde tanq̃ pruinas ignitas de manu: q̃ licz imaginatio sensualis sit aperta diabolo qui põt ibi ponere pruinas ardentes malarũ cogitationũ: tamen in libertate nostra, est cõburi delectabiliter vel non cõburi viriliter expellendo. Uerbi gratia. Si diabolꝰ ponit in nostra sensualitate malam cogitationẽ de supbia ꝛc. vos potestis ipsam expellere cogitãdo xpi humilitatẽ. Idem potest dici de alijs peccatis. Isto modo meremur mensurã bonã q̃ bone plene iã in hoc mũdo ꝓsolanꝫ. Ber. Multi vident cruces nostras qui nõ vident consolationes nostras. Sc̃do meremur ore tacendo a falsis ꝛ enormibꝰ iuramentis a mendacijs ꝛ diffamationibꝰ ẽ̃ affirmare debemus ꝓ aduerbia dicendo ita nõ ꝛc. Hoc modo meremur mensurã ꝓfertã iõ plenã in fine q̃n angelus a dextris ꝛ diaboli a sinistris expectant ale exitũ de corpore q̃ si bona fecerit recipit a bono angelo. Ecce ẽ̃ mẽsurã ꝓfertã. Tertio meremur ꝓ̃ opando i opibꝰ mie: pnie: ꝛ iusticie a petis cauẽdo: festa deuote seruãdo Isto mõ meremur mẽsurã cogitatã. id est calcatã: ꝛ hoc q̃n alia ĩrat paradisuz ꝛ salutat cũ gaudio ab aniabus btis ꝛc. Quarto meremur patiẽter aduersa mala tolerãdo. isto modo meremur mensurã supefluentã. i. supius effluentez: hoc erit post diẽ iudicij q̃n glia ale redũdauit in corꝓ. ecce ẽ̃re dicit eadẽ q̃ppe mẽsura qua mẽsi fueritis remetiẽt vobis de ista ꝓt dici deꝰ diuisit mẽsurã. ſ. glorie.

¶ Dñica intra octa. Epipha. Ser. iij.

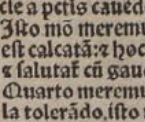

Proficiebat sapiẽtia etate et gratia. Luc. secundo. Sanctum euangelium continet in effectu tria singularia de dño iesu christo

sto que sunt magne difficultatis.

Primū est crementuz corporale.

Secundum documentum spirituale.

Tertium exemplum virtuale: que ostē duntur clare in themate proposito.

C Primū cū dr̄ pficiebat etate. Secūduz cū dicit pficiebat sapientia. Tertiū cum dicit, pficiebat gratia. Primū qō ostēditur in sancto euāgelio de dño nostro iesu xpo est augmentuz corporale: ibi: pficiebat etate. Sciendū q dñs iesus xpus exiens de vtero matris noluit subito magnus apparere: cū potuisset ita magnus nasci: vt fuit adā in principio mūdi q̄ exiit de vtero matris sue. s. terre iā magn⁹ z homo pfecte etatis. xxx. annoz. Hoc tā git textus di. Formauit deus hoiem nō dicit puerū vel infantē: sed hoiem de limo terre: z inspirauit in faciē eius spiraculū vite z factus est homo: nō dicit infans in animā viuentē. Gen. ij. Certum est q ita potuisset facere xps de seipo hz noluit. imo voluit vt ceteri paulatim crescere. Primo voluit esse ifans vt ceteri: nō loquēs nec ambulans. Secdo voluit esse puer. Tertio adolescens. Quarto iuuenis z tandē vir perfectus: vñ debuit per oia fratribus assimilari. ad Hebr. ij. Ratio: ad ostendendū q veniebat p salutione oim. Venit enim saluare. Primo infantes p innocentiā. Secdo adolescētes p generalem obedientiaz. Tertio iuuenes p sacramentalem penitētiam. Ideo debuit p oia fratrib⁹ assimilari qui vult oēs hoies saluos fieri. j. ad Ti. ij. Si dicatur nōvr̄ venire ad saluādos senes: q: noluit esse senex: hz voluit mori in flore iuuentutis z dare vitā suā in etate in qua magis vita diligit. Juxta pphetiā. Hier. xij. in psona xpi. di. Reliqui domū meam dedi dilectā aiam meā. i. vitā in manus inimicoz meoz. Respondeo q immoyenit etiā saluare senes. Licet ipse nō fuerit senex: tn a senibus voluit bndici. Scz a symeone z āna. Ideo postēa fcā mater ecclesia festiuauit de infantia saluatoris i festis transactis modo incipit facere officiū de eius puritia qñ fuit. xij. annoz. De hoc dicit principium euangelij. Cuz factus esset iesus annoz. xij. ascendētibus illis hiero. sm psue. diei festi consum. qs die. cū redi. remā. pu. iesus i hier. z nō cogno. parē. e. Exi. autē illū esse in comitatu ve. iter diei z. Nota post triduū inuenerūt eū in tēplo in medio doctoz. Dic quomodo ꝟgo maria ibat ad templū dñi in hierusalez in festiuitatib⁹ ordinatis sm legē: q: in tota iudea non erat nisi vnū tēplum. s. in ciuitate hier'm i q̄ possent offerre sacrificiū: ppt qō iudeter in anno tenebant venire ad tēplum in hier'm. s. in festo paschat': penthecostes z scenophegie. i. tabernaculoz. fixionis ex precepto legis. Virgo maria in dictis festiuitatibus etiā volebat venire de nazareth: q̄ distabat a hier'm per. xl. miliaria. Et ex magna dilectione nolebat dimittere filium suū iesum sed ipsum portabat in brachijs qñ erat infans. Sed qñ fuit puer ducebat ipsum p manū. Nota hic ꝓtēplando qūo ꝟgo maria ibat cum filio aliqñ cum caloze: aliqñ cum frigore pluuia: nine vento: ad templū. Si fuisset sibi dictum: virgo benedicta quo vaditis modo cum tali tpe. Rñdisset virgo maria: vado ad templū dñi in hier'm. O virgo benedicta z nunquid vos estis tēplū dei magis sanctum q̄ illud. De quo dicit ecclesia. Templū repēte fit dei intacta nesciens virū verbo cōcepit filium. Et nunquid filius vester est templū diuinitatis Hoc autem dicebat de templo corpis sui Joā. ij. Sed respondisset virgo finaliter hoc facio in exemplū xpianoz: vt qñ audierint hoc nullus ḡtūcunq; delicatus excuset se: nevadat ad ecclias rōne caloris seu pluuie frigoris z. Hoc dicit exps se Beda i omelia hodierna q ꝟgo maria vt daret exēplū ibat ad templū. ideo memento vt diem sabbati. i. quietis sanctifices. Exo. xx. A negocijs tpalibus quiescendo: z in spūalibus se occupādo. Nota me. In nullo alio pcepto dicit memento nisi in istoyt postq̄ laborasti in negocijs tpalib⁹ feria. ij. iij. z. De dñica dicit memēto z. Exēplo etiā virginis: parentes debēt ducere filios z filias ad ecclesiam. Nota: ꝫ mala ꝓsuetudinē de puellis q̄ nōyadūt ad missam iō sunt tot male: q: tūc hñt opōrtunitatē faciēdi malū qō nō pñt intra hebdomadā q: parētes sunt in domo. Indeveniunt aliq̄ grauide ad nuptiasvel iā pepererunt bisvel ter. Ideo ducēde sunt ad ecclīamvt habeant deuotionē: q: nisi deuotio retineat mulierē z. Jō filij sunt ducēdi ad ecclīaz p patrē vel matrē z. Cōpleto aūt festo septē dieb⁹: ꝓsūmatisq; dieb⁹ cū redirēt remānsit puer ihs in hier'z. Nō p parētū negligētiā sed p diuinā puidētiam. Et nō cognouerūt parētes ei⁹. Rō: q: erat ꝓsuetudo iudeoz ex honestate vt hoies hoc est viri irent p vnā viā: mulieres aūt p aliā: vel hoies ꝓcedebāt: z mulieres sequebātur. Pueri ergo poterāt ire cū pfect⁹ mre Qñ ḡ ꝟgo maria recessit de tēplo z nō vidit iuxta se filiū suū iesum credidit q̄ eēt cū ioseph z veniret cū eo. Idē credidit ioseph qñ nō vidit iesum cogitauit q̄ esset cū matre. Hoc tangit euangelista breuit dicēs. Cogitātes eū in comitatu esse venerūt iter diei. Credo q̄ ioseph alūs vicinis fuit ꝓtius in nazareth: q: hoies vadūt veloci⁹ z vt paret cenā. Et qñ virgo intrabat domū filij occurrebat sibi: qñ veniebat ꝓtius cū ioseph: et faciebat sibi magnū festum. Sz nunc qñ virgo itranuit et non vidit filium suū: dixit ioseph: vbi est filius me⁹. Rñdit ioseph. z nō erat vobiscuz. O miser ego credebā ipum esse vobiscū. Tunc virgo plangens dixit. O misera: quid est de filio meo z statim magnus clamus intrauit in cor: quia diligebat ipsum plus q̄s oēs matres. Rō: quia alie matres diligūt filios suos tāq̄ creaturas suas: sed virgo diligebat ipm etiā tanq̄ suū creatorē. Itē alie matres pdūt ꝟgimitatē, ppter filios sed ipsa non. Itē alie matres dolent in partu: sed ꝟgo nihil. Et virgo plorādo intrauit cameram dicēs. O fili mi vbi estis vos modo: vtinā non in manib⁹ archelai filij herodis O fili vbicūq; sitis vos scitis mō bñ. dolorē meū et timorē. Tunc cor ꝟginis erat inter duas molas. Ex vna parte cogitabat vtrū ascenderit in celū ad patrē. Ex alia parte dicebat. Quō recessisset q̄ nihil mihi dixisset: nec p̄dicasset euāgeliuz nec instituit sacramēta. Ex alia parte cogitabat ne ipm teneret filius herodis q̄ tūc regnabat: ioseph ex alia pte ꝓcedebat dicēs. O miser qd dicet mihi de⁹ pr q: tā male custodiui filiū suum. O miser quid dicā ō tāta mea negligētia. Sec de nostris matrimonia ꝓiunctis. Nonunq; duz qd aduersitatis turbatiōis occurrit in domo cōtendūt vir z vxor dicentes. Vos fecistis: imo vos fecistis. Sed virgo z ioseph mutuo se ꝓsolabātur. Dicebat virgo ioseph. Pater cenetis: q: ego non possum comedere nisi vos comedat'. Dixit virgo ioseph. Pater perquiramus filiuz meū inter vicinos et apud notos z amicos. Dic quomodo ibāt de nocte cū laternā ꝓcurantes: z ipsuz querētes: z oēs mirabant. Et multe mulieres associabātur eis per nazareth: z ipso nō inuento redierunt ad domū. Et virgo intrauit cameram suā: z flexis genibus lachrimādo dicebat. O deus pater vos scitis vbi est filius vester z meus: ꝓtute cuius ꝓcepi velitis me cōsolari. O fili vbi estis modo iā amplius non possum pati. Idē faciebat ioseph ex alia parte: nec de tota nocte dormierūt. In crastino bono mane redierūt in hierusalē z fuerūt ibi in sero. Cogitate quomodo in nocte circuibant p ciuitatē cū laterna. s. per ciuitatē hierusalem querētes ipsum inter cognatos z notos de quo gētes mirabant q̄ tali hora iret per villam cum esset famosa de maxima honestate z sanctitatevite. Cogitate qñ inueniebatur pernigiles quomodo dicebant. O q̄s vadit illuc z. Trāsactis tribus diebus dixit virgo. Uadamus ad tēplū dñi: et orem⁹ vt ipsum inueniamus Dicit euangelium. Et factuz est post triduū inuenerunt illū in templo sedentem in medio doctoz: um. Statim virgo ascendens ad eū dixit. Fili quid fecisti nobis sic sz nobis ignorātibus. Sz nō fuit increpatio: sed questio. Ecce pater tuus. s. putatiuus z ego dolētes querebam⁹ te. Cogitate quomodo xps cōsolabar matrem suā dicēs. Quid est q̄ me querebatis: nesciebatis q: in his que patris mei sunt opz me esse. De tota ista materia vr̄ speculatione ecce ꝓphetia loquens i ꝑsona ꝟginis marie. Adiuro vos filie hierusalem: quecūq; quē diligit aia mea: ḡsi ui illum z nō inueni. surgā z circuibo ciuitatē per vicos z plateas: queram quez diligit aia mea: tenui eum nec dimittam Cañ. iij. Moraliter nota q̄tuz dolere debemus cum iesum perdimus. Virgo maria in festiuitate pdidit filium suū: tn sine pcō pdidit. Et nos in festiuitatib⁹ pdimus xpm ppter pcā. Quia in diebus festis plura pcā mortalia cōmittuntur. Dic de quolibet statu ad libitū. Ideo dicit xps nobis. Festiuitates vras odiuit aia mea. Esa. j. Nota z post triduū inue

nerūt eū in tēplo quare post triduū ⁊ nō
ante. Ratio :qr̄ q̄ dixit xp̄s ex pctō:nō p̄t
ipsum inuenire nisi post triduum. i. post
tria opa pnialia. Primū est cordis cōtri
tio q̄ dicit dies naturalis includens no
tē culpe ⁊ diē gr̄e:qr̄ vera cōtritio nō est
sine claritate diuine gratie ex quo voler
de culpa preterita. Scōm est oris confes
sio que etiā dr̄ dies naturalis:cui⁹ nox ē
platio pctōr̄ q̄si se diffamādo. dies cla
ra est remissio pctōr̄ que fit in absolutio
ne:⁊ nox claritas gr̄e. quā si iā habebat
ex cōtritione:augmētatur ex cōfessione⁊
absolutione. Tertiū est vite correctio cu
ius nox est labor correctionis ⁊ mutatio
male inclinationis:dies vero claritas. cō
scientie et bone fame. Correctio fit:quia
si fuisti superbus vanus:pōposus ⁊c. de
cetero sis humilis:⁊sic de aliis vitijs⁊vir
tutibus. Hoc mō post triduū inuenitur
xp̄s in templo in manibus sacerdotis ad
digne cōicandum. Autoritas allegorice.
Ibimus via triū dierū in solitudinē⁊ vt im
molemus dño deo nr̄o. Exod. iij. Patet
primus punctus. Scōm est documentuz
spūale:cū dicit: p̄ficiebat sapientia. Hoc
verbū hz magnā difficultatem in theolo
gia. Nā ois doctrina theologor̄. singu
lariter magister sententiarū i. ij. Dicit
q̄ xp̄s nō solū inquantuz deus hz etiam
inquantū homo in primo instanti crea
tionis anime habuit tantam sapientiaz
quātā hz modo in celo. Autoritas Esa.
Butyrum ⁊ mel comedet:vt sciat reprō
bare malum ⁊ eligere bonum. Esay. vij.
Nota vt p̄ cuius xp̄s in primo creatiōis
instanti sciret reprobare malum et elige
re bonum:tñ vt ceteri pueri volunt come
dere butyrum ⁊ mel. Item hieren. xxxj.
Creauit dñs nouum super terram:femi
na circūdabit virum. s. statim p̄fectū i oī
bus. Quomodo ergo dicit euāgelista q̄
xp̄s proficiebat sapientia. Respondeo q̄
hoc potest dupliciter intelligi:qr̄ proficie
bat sapientia habitualiter vel effectuali
ter. habitualiter aūt xp̄s nō p̄fecit in sa
pientia:sed profecit effectualiter:qr̄ quā
tomagis crescebat in corpore:tanto ma
iores effectus ostendebat sapientie. Exē
plum de sole:qui licet tantam claritatez
habeat hora p̄ma quātā hz hora tertia
habitualiter:⁊ tantā hora tertia quātaz
hora meridiei:tñ sol effectualiter p̄ficit i
claritate:qr̄ maiorē claritatē ostēdit hō
ra tertia q̄ hora prima ⁊ maiorē in meri
die. Ita etiā est de iesu xp̄o sole iustitie.
Licet in instāti creationis haberet tātā
claritatē sapientie quantā hz mō in celo
habitualiter:tñ effectualiter in sapientia
crescebat ⁊ p̄fecit. Cūm in aurora:hz an
teq̄ virgo ipm pareret nōdū ortus erat
super terrā ⁊ iam dabat aliquos radios
claritatis. s. virgini marie ioseph et eli
sabeth. Sed maiores dedit hora prima
hz in natiuitate per tot mirabilia. Sed
adhuc maiores dedit hora tertia. s. quā
do fuit. xij. annor̄ disputādo cū doctori
bus. Sed multo maiores emisit adhuc i
meridie:hz quando fuit triginta annor̄
in predicatione euangelica ⁊ miracul⁊
operatione. Ecce quomodo xp̄s proficie
bat sapientia effectuali. De hoc prophe
ta in persona dei patris loquētis de xp̄o
homine di. Ecce intelliget seruus meus
⁊ exaltabitur ⁊ eleuabit:⁊ sublimis erit
valde. Esay. lij. Ubi ponuntur quattuor
gradus exaltationis effectualis. Primꝰ
ibi. Ecce intelliget seruus meus:hz sta
tim in instāti conceptionis:⁊ exaltabitur
hz hora tertia et prima in natiuitate:et
eleuabitur:hz disputando cum doctoris
bus:⁊ sublimis erit valde hz in predica
tione euāgelica. Modo videamus de ra
diis sapiētie quos emisit qñ fuit. xij. an
norū. de hoc dicit euāgelista. Inuenerūt
eū in templo sedentē in medio doctorū
audientē illos ⁊ interrogantem. Stupe
bant autem oēs qui eū audiebāt super
prudētia ⁊ respōsis eius. Ego amore ve
stri q̄siui de mō sedēdi quomō xp̄o sede
bat in medio doctorum:⁊ de materia de
qua disputabāt. Modū sedēdi declarat
Beda in homilia hodierna dicēs:q̄ xp̄s
tenuit formā discipuli qđ fuit magne hu
militatis indiciū:imo eximii discēdi hu
militatis exēplū. Quidā dicunt q̄ xp̄s se
debat in cathedra in medio doctoruz:et
ita pingunt pictores ⁊ male. Dic quō in
angulo templi doctores habebāt scamna
circulariter posita pro cōsiliis ⁊ disputa
tionibus:vbi erat rota tota libris plena
⁊ qñ doctores disputabāt pueri maxime
ingenioſi ponebāt se in medio doctoruz
in terra sedendo ⁊ doctores audiendo ⁊
de dubijs ipsos interrogādo:hz nō ꝫ do
ctores arguēdo, hūc modū alior̄ pueroꝝ

rū voluit tenere xp̄s. Ideo dr̄. inuenerūt
eū sedentē in medio doctor̄ audientē il
los et interrogantē. non dicit arguētem.
Materiā autē de qua tunc doctores ⁊ ra
bini disputabant inueni in epl'a glorioſi
yero. ad Paulinū. c. iij. vbi dicit. Duo
decim annos saluator impleuerat ⁊ in tē
plo sedens de questionibus legis inter
rogans: non dicit disputās vel arguens
magis docet dum prudēter interrogat.
Nota de questionib⁹ legis. Dic practice
quē fuerūt rōnabiliter questiones legis
⁊ q̄ tūc maxime disputabanť erāt de ad
uētu messie. oēs doctores nullo discrepā
te sciebāt xp̄s aduētus messie esse cōple
tum: ex prophetia iacob. Heñ. xlix. Non
auferetur sceptrum de iuda ⁊ dux de fe
more eius: donec veniat qui mittendus
est. Quia tunc regnabat herodes. Iterū
ex hebdomadibus danielis. Modo po
namus disputatiōes in forma. Cum es
sent ibi doctores multi ⁊ magistri ⁊ rabi
ni sedētes in scāmis ⁊ pueri in medio eo
rum vt dictum est. Inter quos erat xp̄s
vnus doctor: proposuit questionē dicens
Quid vobis videť de aduētu messie? Rñ
derūt alij. Pro certo aduētus messie est
cōpletus: tamē si habeatis aliquā ratio
nem vel prophetiā in oppositū: dicatis.
Respondit alius doctor dicens. Bene vi
detur mihi q̄ aduentus sit cōpletus ſm
pphetias: sed tñ dubito ex quadā pphe
tia Aggei. ij. di. in persona dei. Hec dicit
dñs deus. Adhuc vnū modicū ⁊ ego cō
mouebo celū et terrā. et mare et aridā: ⁊
mouebo oēs gentes: et tūc venieť deside
ratus cunctis gētibus. Aggei. ij. Modo
dñi mei reuerēdi nondū vidimus ista si
gna: quia non vidimus nouū motū in ce
lo nec in terra. Uerū dicitis dicebant alij
Iō cogitem⁹ sup hoc. Et nesciebāt aliud
dicere. Tūc surrexit xp̄s in forma discipu
li manibus plicatis et obtenta licētia lo
quēdi dixit. Dñi: si recordamini: mō sunt
duodecim anni q̄ celū fuit motū per no
uam stellam que duxit tres reges orien
tis ſm q̄ ego audiui a parentibus meis
Si videtur vobis q̄ iste mot⁹ fuerit no
uus. Item terra fuit tūc cōmota ⁊ mare:
qñ ex precepto imperatoris q̄libet ibatvt
p̄fiteret in ciuitatē suā. si forte esset hoc.
Ecce interrogās. sed ꝑba sua veniebant
ad cor cū lumine prout sibi placebat. O
dixerūt ipsi: verū dicit. p certo ego recor
dor q̄ tūc fuit magn⁹ motus in celo et in
terra. Dixit xp̄us. Dñi: parcatis si pueri
querūt. Ecce quō questionibus integ
rogās magis docet dū prudēter inter
rogat. Deinde alius dixit. Dñi: aliud si
gnum dedit Esaias dicēs. Ppl's q̄ ambu
labat in tenebris: vidit lucē magnā. ha
bitantibus in regione vmbre mortis: lux
orta est eis ⁊c. Paruulus nat⁹ est nobis:
⁊ filius datus est nobis. ⁊ factus est prin
cipatus sup humerū eius ⁊c. Esa. ix. Hoc
signū debuit esse i natiuitate regis mes
sie. Sed hoc signū nonvidim⁹. Dicebant
alij. Uerū dicitis. Et voluebāt ⁊ reuolue
bāt libros. Dixerūt xp̄o. Quid dicit? vos
hic fili: dubitatis i aliquo? Et surrexit hu
militer. ⁊ loquēdo cū magna reuerētia di
xit. Audiui q̄ in ciuitate bethleem in me
dia nocte mō sunt. xij. anni apparuit ma
gna claritas: intrā q̄ nox videbāt meri
dies: iuxta illud ps. Nox sicut dies illumi
nabitur. Et audiui q̄ angeli apparuerūt
pastoribus cū magna claritate: inter ꝙs
loquebať vnus dicēs. Euāgelizo vobis
gaudiū magnū: qr̄ natus est vobis hodie
saluator ⁊c. Dicebāt doctores. Rndit bñ
Recordor q̄ talis fama fuit publica. Nū
quid recordamini quō fuit scriptū vobis
de hoc. Mi fili: bonas gratias dicim⁹ vo
bis: quia ita clarificatis intellectus no
stros. Ecce quomodo de questionib⁹ le
gis interrogans magis docet ⁊c. Alius
doctor dixit suspirans. O domini dubito
q̄ totum nostrum gaudiū et spes sit per
dita. et nunquid dicit propheta q̄ statim
veniet ad templum suum dñator quem
vos queritis: et angelus testamēti quem
vos vultis. Malach. iij. sed nondum ve
nit. O fatui et insciī cū habebāt ipm pe
sentē: ⁊ ppter hoc dixit eis Joānes. Me
dius vestrū stetit quē vos nescitis. Jo. j.
Et interrogauerūt eū qđ diceret. Qui re
spondit. O dñi: quid pñt dicere pueri in
ter vos. Audiui a parentib⁹ meis q̄ post
miraculum de lumine in media nocte in
ciuitate bethleem apparente: in. xl. die
vna mulier iuuenis cū puero in brachijs
eū baiulās venit ad tēplū: ⁊ sctūs sym̄eō
et anna pphetissa predicauerūt eū dicen
tes q̄ ille erat ver⁹ messias ⁊ saluator mū
di. Dixerūt ipi. Per deū verū dicit: sym̄eō
erat cōsanguineus meus ⁊ amicus me⁹.

a quo ego audiui. Dixit alius: & ego audiui ab anna cōsanguinea mea. O benedicaris fili & addiscas bene. Deinde rabi samuel suspirans: & quasi flens dixit. Et nunqd recordamini quō herodes rex occidit oēs pueros: ergo & illū: ergo dñi de tis rōnes. & erāt tristes et nō poterāt rñdere. Qui dixerūt xp̄o. Quid dicitis vos hic fili⁹ qui cū magna humilitate rñdit: ne notarēt de p̄sumptione. Dñi reuerendi ego legi Exodi xxiij. Nō coques hedū in lacte matris sue. Modo domini pueri possent hic dubitare: nō dixit q ipse dubitaret: an deus vellet ostēdere quomodo esset decoquēdus hedus: vel an esset ꝓphetia de messia ne in lacte matris moreretur dū esset puer. Moyses in tribus locis dicit. Non coques hedū &c. quia tripliciter fuerūt inocētes ab herode occisi quidā gladijs: quidā lāceis: alij balistis ne parētes &c. vt dicas sic: quidā gladijs quidā suffocati siue strāgulati: quidā fuerūt percussi ad parietes: vel q herodes voluit occidere xp̄m ter. s. in natiuitate: in aduētu regum: et in purificatione &c. Sed xp̄s nec sic: nec sic fuit ab herode interfectus. Jdeo dicit sibi moyses. Nō coques hedum. i. xp̄m &c. Hoc intellexerūt doctores & magistri dum xp̄s loqueretur virtute diuina dicentes. Uerū dicit: quia ꝑ certo illud fuit ꝓphetia de messia. Jō sine dubio non fuit ab herode occisus.

Et dum essent sic cōsolati: venit ꝗgo maria dicens. Fili: quid fecisti nobis sic &c. Cui dixerūt rabini. Est filius vester iste? Rñdit ꝗgo maria. Ita dñi. O tam bonū et tam gratū filiū habetis. Addiscat: q adhuc erit magnus rabinus. Nos ostendatis ei officiū viri vestri. O quales stulti. habebāt xp̄m presentē: et nō cognoscebant. De ista sapientia xp̄i ꝓphetia fuit tunc cōpleta. Ego sapiētia habito in consilio: et eruditis interfui cogitationib⁹. Prouer. viij. Ecce quomodo ꝑficiebat sapientia effectualiter. Tertius punctus est de exēplo virtuali: cum dicitur proficiebat gratia. Similis difficultas est de profectu gratie sicut de profectu sapiētie Et similiter rñdetur quoniā xp̄s in ista ti sue conceptionis habuit tantam gratiam habitualiter quātā hz nūc in celo. Sed sicut dixi de claritate solis que magis orik hora tertia q̄ prima &c. Ita etiā pōt dici de claritate gr̄e: qm̄ sol habitualiter hz tantā claritatē hora prima quātā hz hora tertia &c. Sz effectualiter sol magis ostendit claritatem suā hora tertia q̄ hora p̄ma: et magis hora meridici q̄ tertia. q̄ dicit philosophus q̄ lux est vehiculū caloris. Jdem de christo sole iusticie. Jdeo apostolus. Apparuit gratia dei et saluatoris nr̄i oib⁹ hominib⁹ erudiēs nos. ad Titū. ij. Nota apparuit gr̄a nō dicit erenit gratia sed apparuit. s. effectualiter: erudiēs nos. s. dando exemplū virtuale nobis: de quo dicit euangelista in tertia parte. descendit cū illis in nazareth: et erat subditus illis usq; in finem. Moraliter super hoc q̄ dicit: & erat subditus illis: non legit q̄ in domo virginis Marie esset aliquis nisi in ipsa cū ioseph sponso: & xp̄o cius filio: quis faciebat leuitiū domus: quia vbi sunt tres persone multis seruitijs indigēt. Dicit Lucas de xp̄o q̄ erat subditus illis. Jdeo ipsemet xp̄s dicit. Filius hominis nō venit ministrari: sed ministrare. Matthei. xx. Ecce quō ꝑficiebat gratia seruiendo parentibus. Dicā vobis vnum seruitiū vt magister hystoriarū exprēsse dicit q̄ christus cum alijs pueris ibat ad portandū aquā de fonte. Dic practice quō ꝗgo de mane volebat recipere amphoram vt portaret aquā. Nota hic cōtra mulieres q̄ dicunt ego portaui bonā botē: iō nō intrabo coquinā nec portabo aquā: habeat vir meꝰ ancillā vel captiuam. Et vos quid facietis videns ioseph q̄ ꝗgo volebat portare aquā & recipere amphorā: dixit. Ego ibo &c. Cū aūt sic pie cōtenderēt virgo & ioseph veniebat xp̄s & recipiebat amphoram dicēs. Ego ibo. Dicit ioseph. O dñe vos nō ibitis. Dicebat xp̄s, Jbo vt dem exemplū aliꝭ filiꝭ. O si quis diuisset sibi q̄n redibat de fonte. O dñe: quare facitis hoc? Quare non facitis vos michael gabriel &c. Rēspondissent angeli. Nos sumus parati: sed ipse vult facere. O dñe: quare facitis hoc? Rñdisset: vt quando filij christianorum audient hoc seruitium quod ego facio parentibus meis: huiusmodi exēplo ipsi seruiant & ministrēt parentib⁹ suis. Dic aliquid cōtra filios inobediētes parētibus suis. Jdeo apl̄s. Filij obedite parētibus vestris in domino. Hoc enim iustū est. Honora patrē tuum et matrem tuam: quod est mandatū primum in promissione: vt bene sit tibi & sis lōgeuus super terram. ad Ephe. vj. Filij aūt inobediētes sunt parue vite & faciūt malū finem. Nota ad hoc quid contigit Valentie de quodā sentētiato ad suspendium ex quadā morte de qua fuit iuste infamatus. Qui quando vidit furcam in qua debebat suspēdi nouiter factā: in illo loco clamauit. Dñe iuste morior: et nō et crimine mortis huius mūdi imposito sed q̄ in hoc loco ꝓberaui matrē meā: q̄ senib⁹ ficris orauit dicēs. Utinā i isto loco in quo me percussisti sis suspēsus: & ita factū fuit. Ecce quē finē faciunt. Jdeo dicit xp̄s in euangelio. Honora patrē tuum et matrem tuam. Qui maledixerit patri vel matri: morte moriatur. Matthei. xv.

¶In octaua epiphanie. Sermo vnicus

Ego a te debeo baptizari. Matthei. iij. & in euāgelio hodierno. Sancta mater ecclesia hodie facit festū et officiū de baptismo christi: de quo loquitur euangeliū hodiernū quomodo christ⁹ fuit baptizatus a beato Joanne. Et de hoc erit sermo noster. & habebim⁹ multas bonas doctrinas speculatiuas ad illustrationē intellectus: et mozales ad correctionē vite. Sed primo salutēt virgo maria &c. In p̄senti ser. cogitam tenere modū iuristarū qui in suis scholijs q̄n volūt legere vel disputare. primo ponunt casum legis. Deinde quid iuris. Sic primo recitabo casum legis diuine & historiā euāgelij sancti. Deinde mo nebo aliquas questiones speculatiuas et mozales. Dic historiā euāgelij quō xp̄s de ciuitate naz̄reth venit ad Joannem ad iordanē vt baptizarēt ab eo: & spūssanctus reuelauit Joāni: q̄ ille hō erat saluator mūdi: verus deus & verus hō. Propter q̄s Joānes admirans dixit reuereter themetipsum. Ego a te debeo baptizari & tu venis ad me. Cui dixit xp̄s, Sine modo. Sic enim decet nos implere oēm iustitiā Nō loquebatur christus pōpatice vt isti dñi: sed loquebat ꝛ de se et de Joāne dicēs. Sic sz per humilitatē decet nos implere oēm iustitiā. Christus aūt ēt humiliauit semetipsum: factus obediens vsq; ad mortem. ad Philip. ij. Ecce hic omnis impletio iustitie redemptionis humane Sieg. Nihil em̄ nobis nasci profuit: nisi redimi profuisset. Ecce Joannes etiam humiliatus est ad implendū preceptum christi iniunctionis baptismi est: et totus tremēs baptizauit xp̄m. Ecclesia. Baptista cōtremuit et nō audet tangere sanctū deiverticē: sed clamat cū tremore. sanctificame saluator. Hāc formā tenuit Joannes baptizādo xp̄m. Moralr instruimur hic i hoc q̄ Joānes tam sanctus de quo dicit xp̄s. Inter natos mulierū nō surrexit maior Joanne baptista: non audebat tangere xp̄m. Nota hic quāta debet esse puritas & bona vita sacerdotum: qui habent tangere xp̄m in sacramento altaris. Jdeo dicit scriptura sancta. Sacerdotes qui accedūt ad dñm: sanctificent⁹ ne peutiat eos. Exo. xix. Itē ne laici appropinquent altaribus &c. Nume. j. & iij. Homo qui nō est de genere aaron. i. sacerdos: et accesserit: occidetur. Si dicak lex est antiqua: verū est si dignius et sanctius est altare noue legis q̄s veteris. Quāto magis em̄ xp̄s est maioris dignitatis q̄ imolatur in altari noui testamēti q̄s agnus q̄ immolabak in altari veteris testamenti: tāto magis altare noui testamēti est maioris dignitatis. Mō arguo p locū a minori. Si tūc erat pena mortis q̄ accederet ad altare appodiādo se ibi vel cōfitendo &c. Si dicak. Nunqd hō pōt osculari altare &c. Rñdeo q̄ immo reuerenter: sed melius esset osculari terrā iuxta altare vbi steterunt pedes sacerdotis. j. pe. v. Humiliamini sub potenti manu dei: vt vos exaltet in tpe visitatiōis. Dic quō manꝰ diuine p̄sone seu potētie humiliat & dep̄mit superbos et exaltat humiles. Modo posito casu legis euāgelice: mouēde sunt alique questiones quid iuris. Et ponam quinq; questiones quas declarabo.

¶Prima super hoc quod dicit euāgeliū Uenit iesus a galilea ad Joannem vt baptizaretur ab eo. Querit quare xp̄s voluit baptizari. Ratio huiꝰ questionis est quia baptismus datur cōtra peccatū originale primordialiter: et etiā contra alia peccata actualia si sint. Sed cum christꝰ non haberet peccatum nec originale nec actuale. j. Petri. ij. Peccatum non fecit: ergo videtur q̄ nō debuit baptizari. Respondeo q̄ christus voluit baptizari non

vt aliquid reciperet a baptismo. Sicut nos qui recipimus a baptismo dona spiritualia scz remissionē peccatoꝝ: satisfactionē: virtutes ⁊ gratias ⁊ dona spūssancti: et virtutes morales infusas: sed christus nihil horū recepit a baptismo. Sed voluit recipere baptismū vt daret baptismo vim regenerationem: vt dicit Beda in homilia hodierna. Venit filius dei baptizari ab hoie in aquis iordanis qui mundus erat a sordibus cunctis: vt abluens nostrorum sordes scelerum omniū sanctificaret aquarum. Nota propriā similitudinē et experimentū de vnicorno qui tactu sui cornu purificat aquam.

Deinde bibunt animalia expectātia ⁊c. Hoc proprie significat baptismū christi. Unde in sacra scriptura dicitur christus vnicornis. ps. xci. Et exaltabit sicut vnicornis cornu meū: et senectus mea in misericordia vberi. et loquitur prophęta in persona ecclesie dicens. Exaltabitur: scz xps: sicut vnicornis. Qr diuinitas ⁊ hūanitas in xpo non faciūt nisi vnū cornu. i. vnā personā. Et senect⁹ mea. Nota sicut etates hois sunt. vii. ita etiā sunt. vii. etates nature hūane. Infantia fuit ab Adā vsq; ad noe. Puericia a noe vsq; ad abrahā. Adolescētia ab abrahā vsq; ad moysen. Iuuētus a moyse vsq; ad dauid. Virilitas a dauid vsq; ad transmigrationē babylonis. Senectus a trāsmigratione babilonis vsq; ad xpm. Decrepit⁹ a christo vsq; ad finē mūdi. Ecce quare dicit senectus mea in misericordia vberi. id est abundanti: qr modo abundat dei mia: qr iudeo remittuntur omnia peccata q̄tum ad culpam ⁊ q̄tum ad penam in baptismo. Item alia auctoritas. Luce. i. Et erexit cornu salut⁹ nostre. Cornu salutis nostre est corpus christi. Hodie iste vnicornis tetigit aquas: vt tactu sue mūdissime carnis vim regenerationem cōferret omnibus aliis. Die quomodo christus terminauit ⁊ finiuit purificationem veteris legis que fiebat per circūcisionem et inchoauit purificationē noue legis que fit per baptismū: ideo xps ꝺr alpha ⁊ o: initium ⁊ finis. Apo. xxii. scz principiū noue legis: et finis veteris. Propter hoc nos christiani solū recipimus baptismū ⁊ nō circumcisionem: quia in christo sacramenta legalia habent suum finem ⁊ terminū Sen. xvij. Dixit deus abrahe. Abraham ambula coꝝ me et esto perfect⁹: ponāq; fedus meū inter me ⁊ te. quia inter istos duos terminos seu moles: scz abraham et christum: debuit durare pactū circumcisionis: quod durauit per duo milia annorum. Apostolus. Ecce ego paulus dico vobis qm̄ si circumcidamini christ⁹ nihil proderit vobis. ad Gall. v. Qui ergo exēplo christi vellet circuncidi: iudaizaret et peccaret grauiter. Secunda questio est super hoc quod dicit thema quando iōnes dixit christo. Ego a te debeo baptizari. Queritur quare beatus Joānes dixit hoc cum esset in vtero matris sanctificatus. Luce. i. Spiritusancto replebitur adhuc ex vtero matris sue dixit angelus zacharie patri Joannis. Quare ergo dixit christo: ego a te debeo baptizari. Responsio fm determinationem sanctorum doctorum q̄ baptismus dat characterez in anima: scz quoddam signum pulchū ad instar corone regalis: quod signū nullus potest habere in paradiso nisi fuerit baptizatus. Unde nec abrahā nec ysaac nec iacob nec Dauid: nec aliqui veteris testamēti habēt illud signum: nec etiam illi. l. rhetores beate katharine q̄ mortui fuerunt sine baptismo aque: licet sint baptismo sanguinis saluati. De isto signo dicit apostolus. Credentes signati eltis spiritu promissionis sancte qui est pignus hereditatis nostre. Ad Ephe. i. Pignus est arra hereditatis vt dant mercatores. Licet ergo beatus Joannes fuisset sanctificatus in vtero matris: tamen non habebat characterem. propter hoc vt ipm haberet dixit christo. Ego a te debeo baptizari pro isto signo habendo. Et quia dixit debeo: habemus pro certo q̄ christus baptizauit beatum Joānem: et etiā apostolos ⁊ discipulos. De apostolis autem. Venit Jesus et discipuli eius in terram iudeam: et illic morabatur cū eis et baptizabat. Joan. iij. Et dicitur Joan. iiij. Quasi contrarium quemq̄ christus non baptizaret: sed discipuli eius. Aug. et glosa super illud concordāt cum dicit Joan. et baptizabat. Dicit glosa scilicet discipulos ⁊ apostolos. quemq̄ christus non baptizaret. glo. scilicet alios: sed discipuli baptizabant alios. Eadem ratione creditur q̄ christus baptizauit virgi-

nem mariā vt haberet illō signū corone. Nic differētiam que est inter coronam ⁊ crinale. Sic signum characteris est vt corona ⁊ ante habet monile: scilz hoc nomen iesus. Apoca. xiiij. Ecce agnus stabat supra montem syon: ⁊ cum eo centū quadraginta quattuor milia habentes nomen eius ⁊ nomen patris ei⁹ scriptuz in frontibus suis. Moraliter ex quo nos christiani portamus nomē iesus scriptū in frontibus nostris cauere debemus ne portemus nomen diaboli in ore dicēdo. In nomine diaboli quare feciſti sic vl sic. Nota de latrone clamāte iesus: ⁊ de diabolo clamante latrones latrones. Nota contra illos qui nesciunt aliud dicere ni si diabolus nominādo. Dauid. ps. xxxix. Beatus vir cuius est nomē domini spes eius ⁊c. non dicit nomen diaboli. ¶ Tertia questio super hoc. Spiritussanctus descendit sicut columba in ipsum. Quare hoc cum certum est q̄ christus inq̄tū homo ab instanti sue conceptionis recepit spiritūsanctum ⁊ nunq̄ ab ipso recessit. Esa. xi. ⁊ Lu. iij. Spirit⁹ domini super me eo q̄ vnxerit me: scz per gratiā i conceptione. Responsio q̄ spiritussanct⁹ descendit sicut columba in ipsum. nō actiam prius non habuisset vel nō fuisset in eo: nec vt sibi conferret tūc nouā gratiam: sicut venit in apl̄os in die penthecostes. Actuū. ij. ⁊ Luce. i. Superueniet in virginē mariam. Sed ad ostendendū nobis q̄ spiritussanctus descēdit in illo qui baptizatur ⁊ ibi recipit habitationē tanq̄ in ꝓprio templo. Cum quilibet ante baptismū saltē vl habitu vel re vel voto sit habitatio demonum. Ideo baptizandi exorcizantur ad expellendos de ipsis demones. Moraliter ex quo spiritussanctus semel recepit habitationem in creatura nunq̄ recedit ab ipsa nisi irreuerentiam sibi exhibeat per peccatum mortale: quia ꝓpter veniale non recedit. Sed qñ homo peccat mortaliter: tunc expellit a se spiritumsanctū ⁊ introducit diabolum. O qualis iniuria expellere regē et introducere ribaldū lenonez. Ideo dicit scriptura. Melius erat illis nō cognoscere viā iusticie q̄m̄ post agnitionem retrorsum conuerti ab eo quod illis tradi-tum est sancto mandato. Contingit eis illud ver. prouerbij. Canis reuersus ad suum vomitum ⁊ sus lota in volutabro luti. ij. Petri. ij. Ideo instruendi sunt pueri ⁊ nutriendi ne dent cōgerium spiritui sancto qui habitat in ipsis. Die quomodo parentes debent informare filios ⁊c. ¶ Quarta questio super hoc. Vox de celo facta est. hic est filius meus dilect⁹ in quo mihi complacui. Queritur quare hec vox facta est: qr certū est q̄ xps nō incepit tunc esse filius dei: qr xps eternaliter est fili⁹ dei. Autoritas. Dñs dixit ad me filius me⁹ es tu: ego hodie genui te. ps. ij. Nota cuz dicit hodie hic sunt plures dies ex interpositiōe noctis: qr si sol staret semper supra nos nō esset nisi vna dies. Sic nō est in celo: nūq̄ ē ibi nox: qr deus semper inuariabilr illuminat. Apoca. xxi. Ciuitas illa nō eget sole neq; luna vt luceāt in ea. Nā claritas dei illuminabit eā: ⁊ lucerna ei⁹ est agnus. cū ergo dicitur. Hodie genui te. i. in eternitate: quare q̄ venit illa vox. Rñsio: quia illa vox nō venit ꝓpter xp̄z: scz ꝓpter nos ad ostēdendū q̄ in baptismo efficimur filij dei: qm̄ sicut vir de vxore sua generat filios ⁊ filias legitimos: sic xps de eccl̄ia spōsa sua. Semen est verbū dei. Lu. viij. Ideo xp̄iani oīs sumus filij dei regis xp̄i ⁊ regine scz ecclesie. Secus ante baptismum sed post baptismū parentes debent se reputare nutrices filij regis xp̄i. j. Timo. ij Saluabitur autem mulier per filioꝝ generationem. i. nutritionem. si permanserit in fide ⁊ dilectione et sanctificatione. Ideo Joā. Videte qualē charitatē dedit nobis deus patervt filij dei nominemur et simus. j. Jo. iij. Moraliter instruimur: q̄ sicut filij regis non vadūt ad lupanar nec ad tabernas: nec ad loca vbi luditur ad taxillos ⁊c. sic nec xp̄iani: al's degenerāt nec ꝓsequūtur hereditatez paradisi. ⁊c. ¶ Quinta questio sup hoc qō dicitur Et aperti sunt celi. Querit quare hoc: qr xps semper fuerūt celi aperti. Ota nuda ⁊ apta sunt oculis eius. Ad hcb. iij. Rēsponsio q̄ nō ꝓpter ipsum fuerūt celi apti: sed ad ostēdendum q̄ celi aperiunt illis qui nouiter baptizant: secus ante ad uentum xp̄i: quia vltra quinq̄ milia annoꝝ celi fuerunt clausi generi humano. Eccle. Paradisi porta p̄ euā cunctis clausa est: ⁊ per virginem mariā iterū patefacta est ⁊c. Ideo pueri q̄ decedūt post ba-

ptismū anteq̄ peccent mortaliter: statim euolantia recta ad paradisum ⁊ statim ueniēt celū apertum. De quibus dicit christus portarijs paradisi. Sinite paruulos venire ad me: talium enī est regnū celoꝝ. Matt. xix. Dic contra errorē mulierū dicentiuꝫ q̄ primo transeūt purgatoriū ꝓpter dolores matris ⁊c. Ezech. j. Cū essez i medio captiuoꝝ iuxta fluuiū cobar apti sunt celi. Cobar ꝺr baptismꝰ Moraliter instruimur ne ploretis ꝓ talibus filijs qñ decedūt: ſz debetz gaudere ac si rex faceret filium uestrum de curia sua ⁊c. sed fiendi sunt filij adulti ribaldi ⁊c. Apls. j. ad Thes. iiij. Nolumus uos ignorare de dormientibꝰ. i. innocēter de scētibus ut nō ⁊tristemini sicut ceteri q̄ spem non habent. s. resurrectionis. ⁊c.

¶ Dñica. j. post octa. epi. Sermo. j.

Abierūt in eum discipuli eiꝰ. Jo. ij. ⁊ in euāgelio hodierno scta mr ecclia facit mētionē ꝺ illis nuptijs in qbus fuit dñs nr iesus xps ⁊ eiꝰ bñdicta mr ꝟgo maria: et alīq̄ apli ⁊ discipuli. In scō euāgelio ostenditur ⁊ declarant nobis tria: de qbꝰ poterimus recipe ꝓ nobis materiā bone instructionis. Primo ostenditur in uirgine maria mia maternalis. Secundo in xpo potentia diuinalis. Tertio in aplis credentia uirtualis. De tertio dicit thema. Crediderūt in ⁊c. Dico p̄mo q̄ in sancto euāgelio ostēditur de uirgine maria eiꝰ mia maternalis. Jam videtis quomodo matres sunt misericordes erga filios: qz cum filij aliquando non petant ea qbus indigent: bona mater dat. Talis est uirgo maria erga suos deuotos filios quos semper oculis apertis respicit. Et si indigent aliquo dat: ideo ecclesia dicit. Maria mater gratie mater misericordie ⁊c. mater gratie. s. filijs. mater mie. s. peccatoribus. tu nos ab hoste protege in hora mortis suscipe. Hec mia maternalis uirginis marie ostenditur in euangelio cum dicit. Nuptie facte sunt in chana galilee: et erat mater iesu ibi. Uocatus est autez ibi ⁊ iesus ⁊ discipuli eiꝰ ad nuptias. Et deficiente uino dicit mater iesu ad eum. Uinum non habēt. Nota chana est quedam villa parua sita in ꝓuincia galilee. Et sponsus cū parentibus uenit ad ꝟginem mariā q̄ tunc erat. xlv. annoꝝ. et ab oibꝰ reputabat sancta. Jō spōsus ⁊ amici eiꝰ reputabāt se beatos si ipa esset in nuptijs coꝝ ⁊ iuerūt ad eam que ꝓmisit eis uenire: ſz non essent ibi dissolutiones nec superfluitates ⁊c. Et de ꝟsilio uirginis iubitant xp̄m q̄ predicabat ibi ꝓpe qui fuit etiā ibi cū discipulis eiꝰ. O bñdicte nuptie ⁊ nobiliores mūdi: qz nūq̄ in mūdo fuerūt similes. Moraliꝫ dic quomō in nuptijs que fiūt mō in mūdo nō est xps neq̄ virgo maria nec discipuli xp̄i: ſz demones ꝓpter pctā q̄ ibi ꝟcurrūt ſcz septē pctā mortalia. Primo in nuptijs ꝟcurrit pctm̄ superbie in ornamētis ⁊ vanitatibꝰ ⁊c. Ideo nō venit ibi xps ſz leuiathā: qui est rex supboꝝ. Job. xli. Leuiathā ipe est rex sup oēs filios superbie. Scdo ꝟcurrit pctm̄ auaricie qz ꝓpter expēsas q̄s faciunt excessiuas expendūt dotē ⁊c. Jō opz vos facere vsuras: furta: retētiones ⁊c. ꝓpter hoc nō venit xps sed mamona. Matt. vi. Tertiū pctm̄ est luxurie: qz intrat ꝓ oēs sensus corporales: per oculos respiciēdo mulieres pictas ⁊c. ꝓ aures audiēdo cantationes inhonestas: ꝓ nares sentiendo odores de musco ⁊c. Jō nō venit xps sed demō noie asmodeꝰ q̄ occiderat septē viros sancte sare. de quo Tob. iij. Quarto pctm̄ inuidie qñ uident alios melius ornatos ⁊ melius inuitatos ⁊ mulieres melius ornatas. Item inuidia de loco sedēdi honorabiliori. Jō nō ē ibi xps: ſz demō q̄ vocat beelzebub Lu. xi. Quinto pctm̄ gule ⁊c. Jō venit illa beelphegor. ps. cv. Initiati sunt beelphegor ⁊c. Sexto peccatum ire: quia ueniūt et ꝟsurgūt ibi rixe ⁊ indignationes de nihilo. Dic exēplū de sancto hoie qui vidit luciferū sedentē in cathedra ad quē veniebāt demones dādo ꝟputū de malis q̄ fecerūt ⁊c. Jō non venit eo xps sed baal ꝟerith. Judic. ix. Septimo pctm̄ accidie: qz dimittūt opa spūalia: iō nō est ibi xps sed astaroth. j. reg. vij. Et iō qz nuptieve stre hñt malū initiū: ꝓpter hoc diabolus ponit ibi disturbiū: guerrā: diuisionē ⁊c. Si vultis ergo vt in nuptijs vſis sit xps faciatis sicut fecit ille sctūs Thob. de q̄ dicit scriptura sancta. Accesserūt ad conuiuiū: sed cū timore dñi nuptiaꝝ cōuiuia exercebant. Thob. ix. Et qz tales fuerūt

iste nuptie ꝛ chana galilee: iō fuit ibi xps ꝟgo maria ⁊ discipuli eius. Et in medio prādij uinū eis defecit. Nō sentiens ꝟgo maria dixit intra se. O isti cōfundent in pātia filij mei: ⁊ sciēs virgo q̄ filius eius erat verus deus ⁊ homo. sciensq̄ eiꝰ potentiā: qz ꝟterat vtroꝝ Loth in statuā salis: ⁊ aquas egypti in sanguinē: ⁊ virgam in serpentē. sciensq̄ ꝓ poterat conuertere aquā in uinū dixit tanq̄ vero deo filio suo coꝝ quo tedebat in mēsa. Uinū nō habent. Rndit xps. Quid mihi ⁊ tibi mulier. q. d. quid ad nos: qz hoc pertinet ad sponsum. tñ expectetis: qz nondū uenit hora mea. Nota diuersitatem voluntatis: virgo maria desiderabat vt faceret miraculū anteq̄ defectus uini cognosceretur ne spōsus ꝟfunderet: ꝓ oppositum xps volebat vt aſi defectꝰ ab oibꝰ cognosceret vt in hoc miraculo honor dei manifestaret: q̄libet ipsoꝝ habebat sanctā intentionē. Tūc virgo vocatis ministris dixit eis. Qcūq̄ dixerit vobis. s. filiꝰ meus facite. s. sine ꝺictione. Moraliꝫ. ptz hic misericordia maternalis virginis marie qz nō legit ꝓ aliās ipsam rogasset ꝓ rogaret filiū vt ꝓnderet de vino: ſz ipsa habebat cor plū ⁊ dulce: ⁊ bñ expedit nobis. Quanto ergo magis subueniet nobis si ipsam inuocauerimꝰ deuote ⁊ veniet ad nos ⁊ domos nras si ipam deuote saluta uerimꝰ di. sibi. Aue maria. humilꝫ genibus flexis. Nota miraculū de illo pessimo pctōre q̄ nullū bonū faciebat nisi qñ deuote virginē mariā salutabat. Accidit q̄ cito obiret sine ꝓfessione: ⁊ statim fuerūt ibi demones vt acciperēt eiꝰ aiam: ſz angelus bonꝰ ipsam defendit: eo ꝓ erat deuotꝰ ꝟgini marie. Dic qūo iuerunt ad iudiciū: ⁊ positꝰ fuit in statera: ⁊ cuz pctā magis ponderarēt q̄s bona: ꝟgo maria posuit manuz in statera: ⁊ oēs demones ex alia pte: sz ꝟgo maria obtinuit vt anima rediret ad suū coꝝpꝰ ⁊c. Jō dicit eccle sia. Mōstra te esse matrē sumat ꝓ te precem ⁊c. Scdo in scō euāgelio ostēdit de xpo potētia diuinalis q̄ ostendit opibus miraculosis. Uidebāt em̄ coꝝpꝰ suū sicut ⁊ in eiꝰ natiuitate: sed nō videbāt diuinitatē quā debebāt credere ꝓ miracula q̄ faciebat que nō poterāt fieri nisi a deo. Ideo dicebat ipse iudeis. Si mihi non vultis credere opibus credite, opa em̄ que facio testimoniū phibēt de me. Jo. v. ⁊. x. Hec potētia diuinalis ostendit in euāgelio hodierno vbi ꝺr q̄ erāt ibi. vi. in nuptijs illis lapidee: hydrie sepositę ꝟ purificationē iudeoꝝ. Et vocatis iesus ministris dixit eis. Implete hydrias aq̄. Et ipleuerūt eas vſq̄ ad summū. Et stetērūt coꝝ iesu sicut filiꝰ coꝝ pre. q̄ nō dicit ego peto carnē: ſz iā habeo panē. Jta filij expectabāt coꝝ xpo vt faceret miraculum. Quibus dixit xps. Haurite nunc et ferte archytriclino. Et tulerūt amphoras plenas optimo vino ex aqua facto. Nunq̄ talē uinū natura ꝓduxit: qz illud quod faciebat xps per miraculū erat melius q̄ quod fecit natura. Ut aūt gustauit archytriclinus aquā uinū factū ⁊ non sciebat vnde esset. Nota archytriclinus erat maior domus: ⁊ vocauit sponsum dicēs ei. Omnis homo primū bonū uinū ponit et cuz inebriati fuerint tunc id quod deterius est: tu aūt seruasti bonum vinum vſq̄ adhuc. Dic qūo miraculum fuit diuulgatū testimonio ministroꝝ. Moraliter ſer hydrie significant ſex opa q̄ xps ordinauit ad lauationez animaꝝ vt purificate possint intrare ad nuptias paradisi. Prima hydria est ablutio baptismalis. Ezech. xxxvi. Effundā sup vos aquā mundam ⁊ mūdabimini ab oibus inquinamentis vestris ⁊c. Scda est ꝓfessio sacramentalis. s. Joā. j. Si ꝓfiteamur peccata nostra fidelis ⁊ iustus est deus vt remittat nobis peccata nostra: ⁊ emundet nos ab omni iniquitate. Tertia est afflictio penitētialis. ps. cxviij. Feci iudiciuꝫ ⁊ iustitiā: non tradas me calūniantibus me. Quarta est oratio spūalis. Dic exēplum quod habet Luc. xviij. de illo publicano dicēte. Deus ꝓpitius esto mihi peccatori ⁊c. Quinta est donatio misericordialis. Mat. v. Beati misericordes qm̄ ipsi misericordiā ꝓsequent. Sexta est remissio iniuriaꝝ. Mat. vj. Si em̄ dimiseritis hoibꝰ peccata coꝝ: dimittet ⁊ vobis paterveſter celestis delicta ⁊ peccata vestra. Si aūt non dimiseritis hoibus: nec pater veſter dimittet vobis pctā vestra. ⁊ Esa. j. Lauamini mundi estote auferte malū cogitationū vestraꝝ ab oculis meis. Subdit. Si fuerint peccata vestra vt coccinū quasi nix dealbabunt ⁊ si fuerint rubra quasi vermiculus velut lana albe

erunt. Tertio ostēdit in sancto euāgelio de sanctis aplis credentia virtualis. De hoc dicit thema. Crediderunt in ē discipuli ei⁹: qñ viso miraculo adorauerūt ē tanq̄ veruz saluatorē. Jō dicit. Hoc fecit iesus initiū signoꝝ i chana galilee ⁊ manifestauit gloriā suā ⁊ crediderūt in euz discipuli ei⁹. Nota xps cepit facere miracula in nuptijs: nō prius ne humanitas fantastica videretur: vt dicit. s. Tho. iij. pte. q. xxxvj. iiij. iij. Chrysō. ēm dicit sup Joā. q̄ xps nō fecit miracula aliq̄ aquā q̄uertit in vinū. ꝑm qō 8ᵃ Jo. ij. Et habeꝫ i pñti euāg. Hoc fecit initiū signoꝝ iesus Si ēm ꝑm primā etatē miracula fecisset nō idigniussent israelite alio manifestāte ē. cū tñ ioānes baptista dicat Joā. j. vt manifestetur in israel. ꝓpterea ego veni in aqua baptizās. subdit sctūs Tho. vbi ꝑ. Decenter autem non incepit facere signa in ꝑma etate. Existimassent ēm fantasma esse incarnationem ⁊ ante oportunū tēpus cruci eum tradidissent liuore liquefacti. Nec obstat q̄ in libro de infantia saluatoris legitur q̄ xps in sua pueritia multa miracula fecerit. Quia vt dicit sanctus Tho. vbi. ā. liber de infantia saluatoris est apocryphus. Nota q̄uo deus antiq̄tus nullis seruitoribꝰ suis manifestauit gloriā suā: ꝫ oēs ē̄tum cunq̄ sancti ibāt ad infernū. Sed modo hāc frigiditatē q̄uertit in vinū in cruce que apuit ianuā celi merito sue passiōis. Jdeo modo boni seruitores statim quando moriuntur hic habent gloriam.

¶ Sermo. ij. de eadē dominica.

Manifestauit gloriam suam. Joā. ij. Thema

dat mihi motiuū declarādi quot sint conditiones personarum bonarum in hoc mūdo quib⁹ deus manifestat gloriā suā in alio mūdo. Sed ꝑmo saluteꝫ virgo maria ⁊c. Manifestauit gloriā suam. Doctrina est cōis ⁊ certa in sancta theologia q̄ a principio mūdi vsq̄ ad aduentū xpi deus nūq̄ vlli homini manifestauit gloriā suā: ⁊ tñ trāsiuerunt de mūdo vltra q̄nq̄ milia annoꝝ: i quo tpe fuerūt multi sancti amici de quibus dabat ⁊ manifestabat multa alia bona sicut suā potētiā dādo legē in multis miraculis. Et suā sapientiam dando suā miam ⁊ clementiā dando eis plures grās: sed nunq̄ eis manifestauit suā gliam. Autoritas. Legit Exo. xxxiij. de moyse q̄ loquebat cū deo: tñ nō videbat deū: imo petijt a deo q̄ gram spālez vt ostenderet sibi suā gliaz dicēs. Ostē si inueni gram in ꝓspectu tuo ostende mihi gliam tuaz. Rndit sibi deus. Posteriora mea videbis: facie aūt mea videre nō poteris. Nota q̄ dictū est q̄ null⁹ vidit añ xpi aduentū gliaz dei siue diuinā essentiā pie intelligendū est. s. ꝑmanēter ⁊ plene beatifice. Dicit. s. Tho. i plerisq̄ passibus. s. in. iiij. di. xlix. ⁊ in. q. de ꝑfitate. q. xij. de raptu. ⁊ ēt i. ij. ij. q̄ paulus ⁊ moyses viderunt in raptu diuinā essentiā: scz transeunter: qz eis fuit lumē gle collatum: nō ꝑ modū habit⁹ permanētis: sz ꝑ modū passionis trāseuntis. Uñ nec simpliciter fuerūt beati: sed potius rapti. Et hoc fuit eis ex spāli priuilegio et gratia ꝓcessum. Nota q̄uo deus habet quedaz principia. s. beatitudines paradisi: ⁊ quedam media. s. gratias euāgelicas: ⁊ q̄dā posteriora signacula ⁊ gratias que fecit tpe moysi. Sed q̄ñ moriebant oēs descēdebant ad limbum inferni. s. adam: noe: abraam: moyses. nulli eoꝝ deꝰ dedit gloriam pro illo tpe: nec etiā sanctis innocētibus: nec ioāni baptiste: immo descēdebant oēs ad infernū: qz humana redemptio nōdum erat cōpleta. De hoc autoritas. ps. lxxxviij. Quis est homo q̄uinet ⁊ non videbit mortem: eruet aiam suaz de manu inferi. q. d. nullus. Sed exquo venit dominus noster iesus christus ⁊ compleuit opus misericordie nostre redemptionis: dicit thema q̄ manifestauit gloriam suam quam tenuerat absconditaz vltra quinq̄ milia annoꝝ. patet thema. Amore vestri quesiui in sacra scriptura quibus ⁊ quot ꝓditionibus personaruz deus manifestat gloriam suam q̄ñ decedunt. Et inueni in quadam autoritate q̄ solū tribus ꝓditionibus personaꝝ manifestat gloriam suam dicente. Gloria libani data est ei decor: carmeli ⁊ saron. Ipsi videbunt gloriā dñi ⁊ decorem dei nostri Esa. xxxv. Nota gloria libani. i. candoris siue albedinis significat personas innocētes. Decor: carmeli idest tenelli. Ecce ꝓsone pure obedientes. saron idest principes merentium. Ecce ꝓsone penitentes.

His tribus conditionibus personarum deus manifestat gloriam suam quando decedunt: scilicet.

Innocentibus pure.
Obedientibus plene.
Penitentibus condigne.

De quolibet istorum dicit thema. Manifestauit ⁊c.

¶ Dico primo q̄ deus manifestat gliaz suā infantib⁹ innocētibus pure: sicut sūt pueri post baptismū q̄ sunt ab originali pctō purificati: tales aūt sūt inocētes. i. nō nocētes: qz nūq̄ nocuerūt alicui. Dicunt puri: qz sūt totaliꝫ ab originali pctō purificati. Dic quō peccatū originale est q̄dā macula exiliēs in aia ad instar map pe que caderet in peluim plenā incausto ⁊c. Dicit ēm. s. tho. i. q. lxxxv. ar. j. q̄ pctm originale est habit⁹: scz lāguor nature. i. inordinata dispositio ex dissolutione armonie originalis iusticie. Est ēm peccatū originale habitus corrupt⁹ nō pura priuatio: qz dicit priuationē originalis iusticie ⁊ inordinatā dispositionē partiū anime. Jra q̄ formale eius: vt dicit sanctus Tho. ij. dist. xxx. q. j. arti. iij. et etiam dist. xxxj. ⁊ etiam prima. ij. q. lxxxv. arti. iij. est priuatio originalis iusticie. materiale vero est cōcupiscētia id est inordinatio partium anime. Uñ scriptura. Quid est homo vt immaculatus sit ⁊ vt iustus appareat natus de muliere. Job. xv. Nullus nisi sit in vtero sctificat⁹. Sed purificat ⁊ mundat in lixiuio baptismi: nec est alius modus mūdandi ⁊ hoc dicit gloria libani. i. candoris siue albedinis: si tales decedūt ātēq̄ peccēt statim euolāt: ⁊ deꝰ manifestat eis suā gloriaz. Dic ꝫ vetulas q̄ dicūt q̄ imo trāseūt purgatoriū ꝑ dolorē mis ⁊c. De his dicit thema. Manifestauit gliam suā. s. innocētib⁹. De hoc Auctoritas. Hāz ⁊ gloriā dabit dñs. qz primo iā dat gra in hoc mūdo. s. i baptismo: q̄m maximā gratiam faceret rex li filios rustici adoptaret i filios: vt possent obtinere hereditatē regni. Hāc gratiam facit deus qui filios illius rustici ad in baptismo adoptauit in filios vt cōsequātur hereditatē paradisi. Jō baptism⁹ vocatur regeneratio in scriptura sancta: qz sicut vir ⁊ vxor sua generāt filios legitimos ⁊c. ita xps de spōsa sua scz eccliа regenerat filios. Et baptizat⁹ est effectus filij regis xpi. Auctoritas. Uidete qualē charitatē dedit nobis deus pater vt filij dei nominemur ⁊ simꝰ. j. Jo. iij. Jō dicit primo gratiā dabit dñs. Secdo dicit. gloriā dabit dñs: qz si filij: ergo ⁊ heredes. Primo ergo dat gram baptismalē predictis ⁊ scdo nō priuabit bonis. scz gratie ⁊ glorie fruitionis: qui ambulāt in innocētia. Jdeo ad titū. iij. Aplus in persona illoꝝ innocentū dicit. Nō ex operibus iusticie que fecimus nos: sed ꝑm suam miam saluos nos fecit. Questio est hic. Quid ē de pueris absq̄ baptismo decedentibꝰ: nūquid habebūt gloriā? Respōsio q̄ nō. Si dicatur quare: qz nunq̄ peccauerūt: nec corde: nec ore ⁊c. Personis simplicib⁹ videtur ꝓcludere hec ratio: que tñ nihil valet: immo esset similis stulticia querere a rege: ꝛre nō dat regnū suum filio rusticiq̄ nunq̄ fecit aliquid contra cū ⁊c. qz regnū nō datur extraneis: sz filijs legitimis. Jo. iij. Amē amē dico tibi nisi quis renatus fuerit ex aqua ⁊ spūsco non pōt introire in regnū dei. Sed qz nihil fecit ꝓtra deū: iō nō habet penā sensus: ꝫ solū penā dāni: nec displicet eis qz nō habent gloriā: nec habebūt sciētes q̄ non ptinet ad eos: sicut nō displicet rustico q̄ nō hz regnū frācie: qz sibi nō cōpetit: sed displiceret filio regis si nō haberet regnū. Jtē qz non displicet tibi q̄ tu nō habes alas quia non competit tibi: sed displiceret aquile vel falconi quibus competit habere alas. Jdē de illis pueris qui gaudent et dispūtāt inter se. Worat⁹ habetis hic duas doctrinas. prima q̄ illi pueri q̄ decedūt statim post baptismū nō sunt fiendi: qz certi sumus q̄ sunt in paradiso: nullus vestrū fieret de filio quez rex reciperet de curia: ⁊ ipsum faceret magnū dominū immo gauderetis. Jdez de regina si reciperet filiā vestrā. Jdeo aplꝰ. j. ad Thes. iij. Nolumus vos ignorare de dormientibus. i. innocenter in xpo quiescentibus Sed fiendi sunt filij adulti: superbi: auari: luxuriosi: ribaldi ⁊c. sed filius innocens quādo decedit potest dicere parētibus. Nolite flere super me: sed super vosipsos flete ⁊ super filios vestros. Lu. xxiij. Secunda doctrina est q̄ auisetis vos q̄ nō ex culpa vestra pueri moriāt siue baptismo: quoniā in die iudicij resurgēt in eta te triginta annoꝝ: petendo iusticiam ⁊c.

Dic quomodo masculus in ḡdragesima die a conceptione habet animā. Femina .xc. in.lxx. die vt dicit glosa ordinaria super Leuitī.xij. Ideo auiscentur mulieres ne quando sunt grauide saltent: currāt: equitent: vel trepudient. Ideo christus. Videte ne cōtēnatis vnū ex his pusillis. Dico ēm vobis q̄ angeli eoꝝ i celis semper vident faciem patris mei qui in celis est. Matth.xviij. Dico secūdo q̄ deꝰ manifestat gloriam suam personis obedientibus plene. de pueris innocētibus non vult deus ni si purificationem baptismalem: sed de adultis vult deus obediētiaz generalem. Hoc ostendit nobis christus quando post sermonem quem ipse fecit de gloria paradisi: venit ad eum quidaz doctor di. Magister: quid boni faciam vt vitam habeam eternaz. Matth.xix. Respondit sibi christus. Si vis ad vitaz ingredi sua mādata dei. At ille. Que? tūc christus fecit mētionem de decem preceptis in quibus reductiue stāt? includūtur omnia precepta. De his decem p̄ceptis dedit deus decem digitos in manibus qui maxime videntur ad memorandum sicut sunt decem digiti quibus operamur: ita sunt decē p̄cepta quibus meremur. primū preceptum ordinat cor: q? primum? principale quod requirit a nobis deus: sicut dñs a subditis est fidelitas cordis: ne curramus ad suos inimicos pro aliqua re mundi. Secūduz ordinat os vt cum reuerentia loquamur de dño: non iurem? falsē pro aliqua re mundi nec enormiter: nec infideliter. Non assumes nomē dñi dei tui in vanum etiam dicendo veritatem absq; vtilitate vel necessitate: multo minus in falsum ꝛc. Tertium ordinat opus circa diligentiam habendam in seruitio diuino faciēdo: quia ipse dat nobis prouisionem ꝛc. Dic quomodo dñica est seruanda quiescendo ab omni opere ? missam audiendo seruatis quatuor ꝓditionibus. Alia tria ordināt personā circa ꝓximos quoꝝ primi ? principales sunt parentes. Iō dicit. Honora patrē tuuz ꝛc. Et vt ad hoc magis filij inclinentur facit ꝓmissionem dicēs. ? eris longeuus super terrā. Et apls ad ephe. vj. Filij obedite parētibus vestris in domino: quod est primū mandatum in promissiōe ? eris longeuus sup terrā. Nota in dño: non contra dñm. Proximi minus principales sunt inimici. Etiam vult deꝰ q̄ circa inimicos habeamus patientiam ne sumamus vindictam. Ideo precepit deus. Nō occides: sez cāvindicte q? mihi vindicta: sez reseruaui et ego retribuam. Deute. xxxij. ? ad Rom. xij. De aliis primis di. Nō furaberis: nec per rapinam: nec per vsurā: nec per retētiones: ? sic de aliis. Alia quatuor precepta ordināt hominem circa seipm. Primū ordinat proprium corpus vt sit castū. Sicut ḡlibet vult q̄ equ? suus castrinat: iō dicit. Nō mechaberis. Nota quomodo preter mētem nīū totū est luxuria ? petīa ꝛc. Scōm ordinat aiam: q? modicū valet et corpus est stum ? aia putana per desideria mala et ꝓcupiscētias. Iō dicit. Nō ꝓcupisces proxī primi tui. Tertiū ordinat vt os nō mētiat: maxime in damnuz primi in iudicio nec in terra. Iō dr. Nō falluz testimoniū dices: immo opz restituere famā. Quartū ordinat cor: di. Nō cōcupisces rē primi tui. j. ad Tim. vj. Radix oim malorum est cupiditas. Seneca. Si ista duo, puomina meū ? tuū ꝛc. Ecce hic ordinatio totius bone vite erga deū ? primū ? seipm. Auctoritas. Si audierit ? obfuauerint cōplebūt dies suos in bono ? āños suos in glia. Jo. xxxvj. ergo manifestauit gloriā suā personis plene obediētibus. Dico tertio q̄ deꝰ manifestat gliam suā peccatoribus digne penitentibꝰ q̄ bene expedit nobis qui totiēs peccamus facien do ꝑtra dei ꝓcepta. Ideo dicit xp̄s in primo mone quē fecit. Pniaz agite. Matt. iij. Exinde sez post ieiunīū cepit iesus ꝓdicare ? dicere. Pniaz agite. Ecce primū thema xp̄i. Iterū. Matth. iij. inquit iosnes. Facite dignū fructū penitentie. Digna pnīa in quatuor ꝓsistit: que possunt iterari sez toties quoties. Primū est cordis ꝓtritio respectu mūdivel fame vl honoris siue periculi. Recogitabo tibi oēs an. m. in ama. a. mee. Esa. xxxviij. Scōm est emēdandi ꝓpositū: q? nullus redeat libenter ad emendum cibū potionatum siue venenatū si euaderet semel. Sic oia pcta mortalia sunt potiones ase. Iō Jo. viij. Vade ? tam amplius noli peccare. Tertiū est ois ꝓfessio: quali ad vomitū se ꝓuocādo vt ejiciatur extra cib? potionat? de stomacho ase ꝓfitēdo pcta sua ꝛc.

prouerbio. xxviij. Qui abscondit scelera sua nō dirigeť: q̄ aūt ꝓfessus fuerit ? relict ea misericordiā dei cōsequeť. Quartū pnie ininncte obseruatio: ad? nihil valet cōfessio. Ideo scriptura sctā. Qui humiliatus fuerit ꝛc. s. ad faciēdū penitētiam erit in gloria. Job. xxij. Cor humiliatur per cōtritionē: os p confessionez: burla p restitutionē: corpus per penitentialē afflictionē. Talibus deus manifestat gloriam suam. Deo gratias.

¶ De eadem dominica. Sermo tertius.

Drie sex posite ſm purificationē. Jo. ij. hoc thema dat mihi motiuū ? rōnez declarādi q̄ sunt illa q̄ deꝰ ordiauit ad purificādū alias nostras: vt possint intrare paradisuz: ꝛ3 primo saluteť ꝟgo maria ꝛc. ydrie sex positē ꝛc. fm. i. ppt purificationē. Juxta itellectū spūalem quē volo ptractare: sciēdū q̄ in incarnatiōe dñi nr̄i iesu xp̄i fuit factū: mrimoniū inter filiū dei ? nostrā humanitatē. q? sicut vir ? vxor nō sunt duo sed vna caro. Mat. xix. Ita xp̄us deꝰ ? hō nō sunt due ꝑsone sed vna. Itaq; iā non sunt duo sez suppositā: ꝛ3 vnū tm̄. Spōsa ita fuerūt facta in aula vteri virginalis. Iō dauid loquens de xp̄i diuinitate dicit Ipse autē tanq̄ spōsus ꝓcedēs de thalamo suo. ps. xviij. Sz nuptie fiūt nō i hoc mūdo: q? nō est locus aptus nec sufficiēs ꝑtātis nuptijs: sed fiūt in celo empireo. Auctoritas. Simile est regnū celoꝝ homini regi q̄ fecit nuptias filio suo. Matthei. xxij. Sicut em̄ in nuptijs architricli ni nullus intrabat nisi primus lauaret: et ꝓpter hoc erāt ibi sex ydrie: vt dicit the. ad litteram: sic nec in nuptijs paradisi pōt aliquis intrare nisi puius mundet et purificetur in hoc mūdo: q? nō intrabit in eā. s. gloriam aliquid coinquinatum aut abominationez faciens. Apo. xxj. ꝓpter quod xp̄s sponsus posuit in hoc mundo sex ydrias. i. sex opera penitentialia ad lauandū ? purificādū animas nostras.

Prima est contritio cordialis.
Secūda cōfessio sacramētalis.
Tertia afflictio penitētialis.
Quarta oratio spiritualis.
Quinta donatio misericordialis.
Sexta remissio iniurialis.

¶ Prima ydria est p̄mū opus pnie que est contritio cordialis. q̄n ꝑsona cogitat sua peccata ? vita ? mala q̄ fecit: ? ꝓterit di. O miser q̄d erit de me q? tot feci peccata. Uerbi gra. de quolibet statu. Prio de religioso qui non seruauit regulā nec cōstitutiones nec ordinationes sui ordinis: sed vixit ad libituz q̄n reducit ad se cōteritur dicēdo. O miser quid erit ? me ꝛc. In ista ydria mūdat ? purificat aia: maxime q̄n est ibi aqua lachrymarū: de hoc in planctu regis Ezechie. Ecce i pace amaritudo mea amarissima Esa. xxxviij. Dic quomodo pctōr semp est i gueris cū deo: sed cōtritio pctōr facit pacez inter deū ? peccatorē. ideo dicit. Ecce in pace amaritudo mea amarissima. Pax enim causat ex amaritudine. i. cōtritiōe. Uel quia ex pace. s. mūdana amaritudo causat. Hec em̄ pax est amara: amarior: amarissima ex amaritudine. i. cōtritiōe. Amara: q? perdidit gram dei. Amarior: q? ꝓdidit hereditatē paradisi. Amarissima: q? est sentētiatus ad dānationē infernalē. Secūda ydria est confessio sacramentalis. Nota q̄ cōfessor? ds sedere tanq̄ iudex: ? pctōr ad eius pedes dz cōfiteri oia peccata sua accusando se. Et in fine cōfessiōis q̄n cōfessor absoluit aia purificatur ab oibus culpis mortalibus de hoc figura. iij. Reg. v. vbi hr̄ q̄ quidaz nobilis homo qui erat leprosus venit ad heliseum vt purificaret ab eo a maculis lepre. Cui dixit ꝓpheta. Uade ? lauare septies in iordane ? recipiet sanitatez caro tua atq; mūdaberis. Et sic fuit factū: hic fuit figurata cōfessio: vnde flumē iordanis idē est q̄ flumen iudicij. Ecce hic cōfessio in qua cōfessor est iudex: ideo dz sedere. pctōr est re? q̄ dz lauari ibi septies id est confiteri de septē peccatis mortalibus: ad q̄ oia alia pcta reducūt. Prio cōfiteri de peccato superbie. nō solum in gñe q? nō sufficit sed in spē. Idē de aliis peccatis. et sic aia purificat. O magna gratia est ista q̄ ex cōfessione peccator absoluitur. Oppositum sit in iudicio humano in quo facta cōfessione criminū peccator sententiat? ? cōdēnat ꝛc. Ideo est maxia culpa illorum qui nolunt cōfiteri immo stabūt p tres vel quatuor annos ꝛc. Si ꝟfiteamur pcta nr̄a fidelis ? tust? est deꝰ

vt remittat nobis pctā nrā scz virtute cōfessionis ⁊ emūdet nos ab oi iniquitate. ¶.Jo.j. Propter hoc est ordinatū ab eccle sia vt q̄libet ad minus semel in anno cōfiteat scz in.xl.ⁿ cōicet in pascha.alʒ debet puuari ecclesiastica sepultura. Iusta decretalē. Ois vtriusq; sexus. extra de peni.ⁿ remi. Tertia ydria est afflictio penitentialis. Ratio est: qr occasione carnis nostre facimus oia pctā qr aia ex sua ppria cōditione semp vellet contēplari: vt angeli: sz caro trahit ipsam mō ad sup bia: mō ad auariciā: mō ad luxuriā: ⁊ sic de alijs. Caro concupiscit aduersus spiritū ⁊c. ad Gal'.v. Jdeo caro est corripienda ⁊ castigāda afflictionib⁹ ⁊ ieiunijs ⁊c. qm melius est q̄ pater corrigat filiū vel filiā ꝯ q̄ vadat ad furcā. Sic corpus est filius caro est filia. meli⁹ est q̄ corrigat a te ꝯ a sagionibus inferni. i. a demonib⁹. Auctoritas. Si nosmetipsos dijudicaremus: non vtiq; a dño iudicaremur. j. Corin.xj. Sed defectus est noster qr p sanitate corporis abstinemus libenter: ⁊ pro sanitate alę nolumus aliq̄d facere. Homines armorū ꝓ nihilo sustinent tot labores: esurlunt: sitiūt: portant arma ferrea ⁊c. sed pro aīa nihil. Jdeo faciet de⁹ iusticiā ⁊ puntionē in inferno. Auctoritas. Dico vobis ꝙ nisi penitētiā habueritis oēs simul pibitis sicut illi. xviij. sup ḡs cecidit turris siloe: et occidit eos. Luce.xiij. Nota decimūoctauū pctm. s. ipenitentia finalis damnat hoiem. Quarta ydria est oratio spūalis. Quidā faciunt solū orationē corporalē: qui solum ore dicunt verba: sed cor cogitat aliud siue de coquina: siue de foro siue ō taberna. Sz oratio spūalis est qñ quis cogitat corde qđ loquit ore. Aug. in regula. Psalmis ⁊ hymnis cum oratis deū hocvērsēt i corde qđ pferūr in ore. Sic ad hoc innuendū cōiūgūtur vne manus que significāt cōtunctiones oris ⁊ cordis: ⁊ tunc est oratio spūalis. verbi gratia. Quando hō dicit pater noster vel aue maria: cor dz tūc cogitare cū quo loquit. qr q̄ cuz papa vl rege loquit: cuz magna reuerētia loquit nō se agitando vel induendo. Sic hō in oratione loquit cū summo pontifice ⁊ rege xpo: ḡre cū magna reuerētia alʒ ⁊c. iō apl's. Si orē lingua. s. tm̄ spūs me⁹ orat: mēs aūt mea sine fructu ē. Quid ḡ. Orabo spū: orabo ⁊ mente. Psallā spū: psallā ⁊ mente. j. ad Cor.xiij. Talis oratio spiritualis purificat aīmā. sm ꝙ declarat xps. Lu.xviij. de illo publicano q̄ ascendit ad templum vt oraret dicens. Deus propitius esto mihi peccatori: nesciebat aliā orationē. De quo dicit ibidem xps Amen dico vobis: descendit hic iustificatus in domum suā. ideo oportet semper orare. Lu.xviij. scz mane ⁊ sero non desistere. Quinta ydria est donatis misericordialis: qr deus est liberalis: ⁊ maxime liberalis: ideo dicit ipse. Quod superest date elemosynam: ⁊ ecce oia mūda sunt vobis. Lu.xj. Nota quod superest scz facta restitutione date elemosynā de bono isto: ⁊ ecce oia scz peccata sunt vobis mūda. Si dicat quid facā: qr multa furatus sum ⁊ nihil habeo. Rñdio sm ius qui nō pōt soluere cedat bonis: ⁊ est liberatus. Qr dicit regʒa iuris. xiij. q. vj. c. j. Si res aliena ꝓpter quā peccatū est restituta possit ⁊ nō redditur: penitētia nō agit ḡ simulatur. Si aūt veraciter agit nō remittetur peccatuz nisi restituat ablatū si restitui potest plerūq; enz ꝙ aufert amittitur: nec aliud habet vñ restituat: huic certe non possumus dicere. Redde quod abstulisti. Hec Aug. Sic cedere potestis ⁊ seruire deo in aliquo bono statu: ⁊ orare ꝓ illis quib⁹ tenemini: ⁊ sic nullus potest excusari a restitutione vel corporali vel spirituali. Thoh. iij. Ex substantia tua nō aliena fac elemosynā. Quomodo poteris ita esto misericors. Si multum tibi fuerit abundanter tribue: si exiguū tibi fuerit: etiā exiguū libenter impartiri stude. Sexta ydria est remissio iniuriarum si vis vt de⁹ tibi remittat iniurias ḡs tu fecisti cōtra deū: remitte inimicis iniurias quas tibi fecerunt. In puncto enī q̄ remittis inimico tuo: in eodē pūcto de⁹ tibi remittit qr de⁹ nō pōt supare a creatura i bonitate: qđ tū fieret si tu remittere ⁊ ipe nō remitteret tibi. Die quō i iudicio ꝑticulari vel vlī de⁹ ostēdet alę plagas suas dicēs. Ecce ego qđ sustinui ꝓ te: videamus qđ fecisti ꝓ me. Bñdict⁹ q̄ tūc poterit dicere cū ꝑfitate. Et si ego nō tm̄ feci ꝓ vobis quātū vos fecistis ꝓ me tū amore vestri remisi talē iniuriā ⁊c. de⁹ est ꝑfectus ideo dicit ipsemet. Si dimiseritis hoibus pctā eoꝝ: dimittet ⁊ vobis paterveſter celestis delicta vra. Si autē nō dimiseritis hoib⁹: nec paterveſter dimittet vobis pctā vra. Mat.vj. Ecce ḡre dicit thema. ydrie sex posite sm. i. ꝓpter purificationem. Deo gratias.

¶ De cadē dñica. Sermo quartus.

Quodcūq; dixerit vobis facite. Jo.ij. Pro introductione sciendum qđ inter oia opera ⁊ vtiliora que possumus facere pro nostra salute ꝑncipalius ⁊ maius est obedire mādatis dei: ⁊ nō existimet aliquis hoim q̄ aliter possit intrare paradisum: nec per dñiuz vel ptātez seculārē nec spūalez nec ꝑ pulchritudinē corpalem: sed ꝑ humilē obedientiā. Et ideo ꝫ sensus corpis ⁊ inclinatiōes carnis ⁊ tentatiōes demonuz requirit q̄ teneāt mādata dei. Et cōstat clare ꝑ experientiā quotidianā q̄ persona que vult ꝓsequi aliq̄d bonū finale qđ ꝑ seipsam habere non pōt: oportet q̄ sit placida ⁊ ꝓformis volūtati illius a quo illud bonū hz ꝓsecū: ⁊ q̄ sm volūtatē illi⁹ se regat. Et hoc apparet in triplici bono scz in bono corpis: in bono aie: ⁊ in bonovite. Primo in bono aie certū est q̄ si homo desiderat habere scientiaz qđ est vnū magnū bonū ⁊ pfectio anime quā ꝑ suū ingeniū habere nō pōt: opz q̄ hēat magistrū ⁊ stet ad regimē volūtatis illi⁹. Unde phus dicit. Opz addiscentē credere. Nā si magister diceret discipulo discas a. Si diceret discipulus magistro ꝫ pbo q̄ est b: bene esset malign⁹ nec esset in gratia magistri. Scdo apparet in corpore. Si est aliquis habens infirmitatē ⁊ nescit qđ curabitur: oportet q̄ teneat ordinem medici ⁊ cōsilium ad hoc vt sanitatem consequatur. Unde Augu. Semetipsum interficit qui precepta medici seruare ꝛtemnit. Nam si medicus diceret vobis qđ comederetis caponem et comederetis bouē: nō ꝓsequeremini sanitatē. Tertio apparet invita nra. vñ figurā ⁊ exemplū habem⁹. Señ. xlj. vbi legit. Transactis septē annis vbertatis q̄ fuerāt in egypto: ceperūt venire septem anni: inopie qs ꝑdixerat ioseph: ⁊ in vniuerso orbe ꝓualuit fames in cūcta etiaz terra egypti fames erat. Sed ioseph filius iacob ꝓsidebat istā aduersitatē ⁊ caristiā futurā ⁊ factus fuit gubernator ꝓ pharaonē in toto suo regno qui fecit in septē annis vbertatis ꝓcedentib⁹ magnā puisionē: ⁊ cū ppls egypti veniret ad regem dicens. Dñe ⁊ nos ⁊ filij nostri morimur fame. Rñdebat rex. Ite ad ioseph ⁊ quodcūq; dixerit vobis facite: quasi dicat si vultis liberari ab hac fame non regatis vos sm voluntatē vestrā: sz sm regimen ioseph. Nūc ergo glorīa paradisi nō possumus ꝓsequi ꝑ nosipsos. Nunqd est aliquis ita lenis q̄ possit ascēdere ad celū: certe nō sed si habz ascēdere opz q̄ ascēdat ꝑ manū xpi saluatoris. Nā esse nature per nos non habemus: qr tu nō fecisti te ꝛtum ad corpus: nec te creasti ꝛtū ad aīam. Uñ ps. xcix. Scitote qm dñs ipse est deus: ipse fecit nos ⁊ nō ipsi nos. Similiter esse gratie non possum⁹ hꝫ nisi a dño ihesu christo ad epheſi. ij. Gratia enī estis saluati per fidem ⁊ hoc nō ex vobis. Dei enī donū est nō ex opibus ne quis gloriet. Similiter esse glorie nō possumus habere nisi a deo. vnde ps. lxxxiij. Gratiam ⁊ gloriam dabit dñs Opz ergo q̄ postēz desideramus habere gratiā ⁊ glorīā a deo q̄ simus ei obedientes in mādatis: ⁊ q̄ regam⁹ nos sm voluntatem eius. Sic enī exemplum habemus. Luce.x. Nam cum quadam die xps predicaret multas excellētias glie paradisi. O quō sciebat illas ꝓfecte. Qui dā legislator in amore illi⁹ glie fuit istā matus dicens xpo. Magister quid faciēdo vitā eternā possidebo. Cui xps. In lege quid scriptū est: quō legis. Qui ait. Diliges dñm deum tuū ex toto corde tuo ⁊ ex tota aīa tua: ⁊ ex totis viribus tuis et ex tota mente tua ⁊ primū tuum sicut te ipsum. Dixitq; illi. Recte rādisti. Hoc fac ⁊ vives. Et ideo ꝫ o maria mater gratie sciens q̄ qui vult salutē cōsequi oportet q̄ se regat sm voluntatem filij sui. Dixit nobis thema. Quodcunq; dixerit vobis facite. Modo sum in materis quā intendo ꝑdicare. Sciēduz q̄ iter oīa alia que xps mandauit xpianis ad gloriam habē dā est: q̄ suā sanctā ⁊ benedictam vitam imitemur: que representat in missa. Auctoritas. j. Corinthio. xj. ⁊ Luce. xvij. Hoc facite in meam cōmemorationē non dicit in memoriā passionis: sed simpliciter in meā cōmemorationē: quia non solum

passio: ꝫ ẽt totavita xp̃i a die natiuitatꝭ vsq; ad dic̃ ascẽsionis ibi representatur. Sed diceret aliquis q; hoc mandatũ fuerit solum datum presbyteris. Sꝫ dico q; hoc mandatum a presbyteris ad laicos dirigitur: presbyteris vt memorent vitã christi celebrando: laicis vt memorentur deuote audiẽdo. Et ppter hoc dicit thema. Quodcunq; dixerit vobis facite: scz hoc memorando vitam christi presbyteri deuote celebrando ⁊ laici deuote audiẽdo. Nunc sum in materia predicãda. Et sciatis q; reperio q; a die qua xp̃s descẽdit de celo per incarnationẽ vsq; ad diez quo ascendit in celum totavita ipsius representata est in missa solẽni per triginta opera principalia. Unde credo q; sunt multa alia opa que nescimus. ideo Joã. penultimo ⁊ vltimo. Multa quidẽ ⁊ alia opera fecit iesus que nõ sunt scripta i libro hoc: q̃ si scribant p singula nec ipsum arbitror mundũ capere posse eos q; scribendi sunt libros. Ita q; mũdus nõ posset ea capere vel cõprehẽdere: aut lingua hois dicere q̃tuz est de secretis. Nã ita sunt sparsa ac mltiplicata secreta i missa sicut athomi i radio solis: a nõ pñt exprimi nec sciri: nec dici. Nam non se mouet presbyter in missa quin ibi sit secretum. Sed nunc dicãvobis principalia: ⁊ sunt triginta. Ideo attẽdite cũ attẽtiõe. Primũ ẽ icarnatio. Secz natiuitas. Tertiũ circũcisio. Quartũ apparitio. Quintũ in tẽplũ pñtatio. Sextũ i egyptuz descensio. Septimum de egypto recessio. Octauũ inuentio in tẽplo. Nonũ baptismi susceptio. Decimũ ieiunij inchoatio. Undecimũ vera predicatio. Duodecimũ miraculorum ostensio. Tredecimũ cum aplis cenatio. Decimũ quartũ in horto oratio. Decimũ quintũ sua captio. Decimũ sextum sua crucifixio. Decimũ septimũ in cruce oratio. Decimũ octauũ lateris perforatio. Decimũ nonum septẽ verborum locutio. Vigesimũ humanitatis dimissio. Vigesimũ primũ populi illuminatio. Vigesimũ secunduz ad inferna descensio. Vigesimũ tertium de cruce depositio. Vigesimũ quartum syndonis inuolutio. Vicesimũ quintũ resurrectio. Vigesimũ sextum apparitio. Vigesimũ septimũ panis comestio. Vigesimũ octauũ ad predicandũ missio. Vigesimũ nonũ papatus institutio. Trigesimũ ⁊ vltimũ i celi ascensio. Primũ opus xp̃i fuit eius incarnatio q̃ descendens de celo se posuit in ventre virginali induẽs humanitatẽ. et dico p tãto q; iduit humanitatẽ: q; diuinitas erat secrete occultata sub hũanitate. Et debetis scire q; incarnatio fuit facta per totã trinitatem: q; opera trinitatis ad extra vt est magnalis regula sunt indiuisa: sed tñ solus filius remãsit indutus humanitate. Sicut p; operationem trium hominum quivestiuntur vnam tunicam alicui eoꝝ: certum est q; oẽs induit sed vnus remanet indutus ⁊ non alij: et sic pater et spiritussanctus induerũt humanitatem filio: sed tamen solus filius remãsit humanitate indut⁹. Et hoc dico q; hoc repñtat in missa solẽni: ⁊ nõ i alia. Nã q̃n pbr intrat sacristiã ⁊ ibi tres iduunt cum: scz dyaconus ⁊ subdyaconus ⁊ ipsemet se iduit aliis adiuuãtib⁹ tñ ipe solus remanet indutus. Sic saluator noster xp̃s summ⁹ sacerdos fuit indutus in illa gloriosa sacristia. s. vtero virginalis beate marie plena reliquijs virtutum ⁊ gratiarũ ⁊ sivultis alti⁹ ptemplari: sicut in sacristia relicẽ ⁊ ornamẽta ⁊ alia p̃ciosa cum stodiunt sic in illa preciosa ⁊ gloriosa sacristia beate v̄ginis plena virtutib⁹ et gr̃a conseruabantur ioealia nostre salutis. s. saluator mũdi. Ista ornamẽta fuerũt humanitas: et pontificalib⁹ fuit indut⁹ in diebus veneris stãdo in altari crucis. et si ad huc alti⁹ vultis cõtemplari sicut presbyter secrete induit se in sacristia. Nã nullus de populo videt sacerdotẽ se: induere: sic q̃n christ⁹ summ⁹ pontifex induit se humanitate in sacristia beate v̄ginis p missa dicenda in altari crucis: nullus de pp̃o iudaico vidit nec sciuit ipsuz: tñ fuit incarnat⁹. Et sivultis plus ptẽplari sicut presbyter in sacristia induit septẽ vestimẽta. Primũ est: si est eps sandalia: scdm amictus: tertiũ alba lõga: quartũ singulũ: quintũ manipul⁹: sextũ stola: septimũ casula. Sic christ⁹ summ⁹ sacerdos indutus fuit in vtero v̄ginis marie septẽ idumentis: q̃ sunt. vij. dona spũssancti. De q̃ bus Ẽsa. xj. Egrediet virga de radice iesse ⁊ flos de radicib⁹ ei⁹ ascẽdet ⁊ requiescet sup eũ spũs dñi: spũs sapientie ⁊ intellectus: spũs p̃filij ⁊ fortitudinis: spũs sciẽtie et pietatis: et replebit eũ spũs timoris dñi. Itẽ Ẽsa. liij. Apprehẽdent septẽ mulieres virũ vnũ in die illa. s. incarnatiõis. Nota septẽ mulieres sunt septez dona spũssancti q̃ accipient virũ vnuz. s. xp̃m. Ecce quo ista septẽ dona spũssancti quibus xp̃s fuit indut⁹ representant p istas septẽ vestes q̃b⁹ sacerdos induit se. Ecce primũ opus xp̃i bñ ergo dicitur hoc facite in meã ꝓmemoratiõnẽ: scz incarnationis. Secõm opus fuit eius natiuitas: q; voluit nasci in diuersorio palaz et manifeste. Etiã nor claruit sicut dies Itẽ voluit nasci inter Joseph ⁊ virginez Mariã ⁊ iacere inter bouẽ ⁊ asinũ. Item audita fuit ⁊ visa multitudo angelorum dicẽtiũ. Gloria in altissimis deo. Luce. ij Item pastores dicebant. Transeam⁹ vs q̃ bethleem: ⁊ videamus hoc verbuz q̃ factum est: q̃ fecit dñs et ostẽdit nobis. Ecce ergo q̃ stabat in illa sacristia gloriosa secrete. postea i natiuitate se manifestauit publice. Et hoc repñsentat presbyter q̃n exit de sacristia. Nã pbr repñtat xp̃m: dyaconus beatã v̄ginẽ. subdyaconus ioseph q̃ erat collateralis xp̃o. Duo aũt acoliti representant bouem et asinũ. Lux quã portant acoliti in candelabris. repñtat illã claritatẽ q̃ resplẽduit in nocte illa. Chorus canens gloria patri: rep̃sentat choz̃ angelorꝫ canentiũ. In exitu presbyteri de sacristia cantatur introit⁹ p quẽ repñsentat gaudiũ pastorũ sonãtiũ fistulas. Itẽ sacerdos exit de sacristia bñ ablutus facie ⁊ manibus cuz casula aurea: ⁊ totus mundus sine macula cũ leticia magna. Hoc fit ad designandũ q; ita xp̃s fuit natus absq; macula de virgine. Unde dauid in spiritu sciens natiuitatẽ xp̃i esse imaculatã dixit. ps. xviij. In sole posuit tabernaculũ suũ: a ipse tanq; sponsus ꝓcedẽs de thalamo suo: quia exiuit tot⁹ formosus tanq; sponsus qui exit cũ annulo: et hoc repñtat eps q̃ induit annulos. Tertiũ op⁹ fuit q̃n octaua die. voluit circũcidi. et q; diligenẽ meditaret q̃re dabat circũcisio videret excellẽtiã hui⁹ opis quõ xp̃s se humiliauit. Nam sicut latroni datur cauterij ignei mvel scindi tur in aure in signũ furti vt cognoscatur Sic deus in signum illius furti q̃ fecit adã faciebat hoies circũcidi in illa parte verecundosa. Et tñ ꝫ xp̃s non teneret ad circũcisionẽ nec ad mcisionẽ cũ nõ venisset p illã gñationẽ corruptã. s. ade: sed erat purus sine macula voluit tamẽ circũcidi. Et hoc representat pbr q̃n inclinatus coram altari dicit. Confiteor ꝛc. Nã licet pbr fuit ꝓfessus sacramẽtaliter alꝫ in dãnationẽ suã accedit ad altare si habeat cõscientiã peccati mortalis ⁊ copia assit confessionis: ⁊ facta cõfessione cuius non habeat peccatũ mortale tñ tenet se dicere pcõtẽ etiã si esset ita sanct⁹ sicut ioannes baptista. Et hoc ad ostendẽduz et significãdũ q; xp̃s qui est initiũ et pleuitudo totius sanctitatis ostendit se peccatorẽ subũciẽs se legi circũcisionis. Auctoritas. Misit deus filiũ suũ factũ ex mulicre factũ sub legevt eos q̃ sub lege erãt redimeret. ad Gal. iiij. Quartũ op⁹ fuit apparitio: q̃n de fine mũdi a parte orientali: duxit reges p signũ stelle: et ibi i pre sepe inter bestias iacentẽ eum adorauerunt: et obtulerũt ei aurum thus ⁊ myrrhã. Hoc presentat pbr q̃n post cõfessionem inclinat se profunde: ⁊ sic capite inclinato adorat ⁊ dicit. Aufer a nobis domine ꝛc. Et sicut reges obtulerũt tria. s. aurum thus et myrrhã: sic presbyter inclinatus offert thus ꝓ deuotã orationẽ dicens. Aufer a nobis. Offert aurũ cũ adorat altare cũ reuerẽti adoratione. Offert myrrhã amarã q̃n facit signũ crucis ad absolutionẽ et remissionẽ ꝛc. ⁊ etiã signãdo se memorãdo doloroseamarã passionẽ xp̃i: quasi dicens illud. Treñ. iij. memoria memor ero ⁊ tabescet i me anima mea. Et hec memoria dolorosa representat amaritudinẽ myrrhe. Quintũ opus q̃ fecit saluator nr̃ fuit q; voluit presentari in tẽplo: et beata virgo iter brachia sua portauit eũ ad tẽplũ: et obtulit eũ sacerdoti et erãt ibi Symeõ: et illa sctã anna ꝓphetissa laudantes deũ. Et hoc representat pbr q̃n vadit ad cornu altaris ante libũ dicens introitũ misse. Dyaconus et subdyaconus existẽtes ad latera repñtãt symeonẽ et annã: et acoliti ⁊ alij q̃ audiũt officiũ q̃ nõ debent accedere ad altare repñtãt quõ v̄go maria et ioseph stabãt a longe humiliter audiẽdo. Et ꝫ potuisset accedere ad altare virgo maria cũ esset sãctissima: tñ voluit nobis relinqre exẽplũ q; nõ debem⁹ accedere ad altare. Nume. j. ⁊ iij. Quisquis extraneus accesserit occidet Et q̃n symeõ acceptit

Universidad de Navarra

ꝑm in vinis suis cātauit. Nūc dimittis ꝛc. In quo sunt quatuor versus. Jō ꝓsbyter in repñtatione huius facit quatuor opera. Primo cantat introitum. Secundo. Kyrieleyson. Tertio gloria in excelsis. Quarto orationē. Sextum opus xꝑi est qñ aufugit de terra promissionis in terram egypti dans locū furori herodis: ꝛ stetit ibi ꝛ sua mater sanctissima et ioseph septē annis: quibus trāsactis redierunt tanq̄ exules. Et hoc repñtat in missa qñ subdyaconus vadit ad dicendum epl'am: ꝛ pbr remanet cum dyacono ꝛ fugit separans se ab altari et sedet i cathedra: et ibi sedēdo facit septē opa repñtātia illos septē ānos quib⁹ xps cū matre et ioseph fuit exulatus. Primo em̄ legit epl'az. Scdo rñsoriū. Tertio alla. Quarto ꝓsam. Quinto administrat sacrificiū coꝛā eo. s. aqua ꝛ vinū. Sexto bñdicit incensum. Septimo dat bñdictionē dyacono. hec septē repñtant q̄ saluator fuit septē annis in egypto. Septimū op⁹ fuit de egypto recessus. s. qñ postea redierūt de egypto in terrā ꝓmissionis post mortē herodis regis. Et post eoꝛ reditū mater ei⁹ ꝛ ioseph duxerūt eū ad tēplū i hierusalē: ꝛ ibi fuit amissus: ꝛ post triduum fuit repert⁹ iter doctores de reb⁹ legis i terrogās: vt dicit hiero. in ꝓlogo. biblie. Hoc repñsentat pbr qñ surgit de sede et venit ad altare: et ibi cū magna diligentia considerat ꝛ audit euāgeliū: ꝛ magis docet dū considerat. q. d. xps in tēplo audiebat iudeos ꝛ interrogabat: sicut dicit Luce. ij. ꝛ sic illa ꝑtēplatio quā facit ꝓsbyter audiēdo euāgeliū nō est nisi ꝗdā interrogatio ad ostēdēdū q̄ xps prudenter interrogans instruebat doctores i fide. in fine angel'. cantat Credo in vnum deum ꝛc. vbi sunt ꝑncipia fidei catholice. de quib⁹ xps instruxit indeos. Octauū opus fuit inuentio dñi nostri iesu xꝑi in tēplo. s. cum btā virgo maria inuenit eum in tēplo: ꝛ tale gaudiū habuit q̄ nō poterat lachrymas continere. Videatis quid fecit christus: statiz vt vidit matrez suā ad eā recurrit ꝓfortādo ꝛ osculando et tūc egressus est cū illis in nazareth. et ꝙuis esset dñs mundi tamen vivit eis subditus illis. vt dicitur Luce. ij. ꝛ has cōsolatiōes repñsentat ꝓsbyter quando dicto Credo vertit se ad populū ꝛ dicit dñs vobiscum: ꝛ osculatur librū euangelij. Et post hoc admistratio quā facit in altari parādo corporalia ꝛ calicē ꝛ ea que ad sacrificiū ꝑtinent repñsentat illud ministeriū ꝛ seruitiū qd dñs noster ipse exhibebat sue sanctissime matri. Et ideo ipsemet dicebat Mat. xx. Filius hois nō venit ministrari sed ministrare. Juuabat em̄ ioseph patrē suū ꝛ mātauit officio carpentarij. Ratio: qꝛ ꝓpter senectutē nō poterat ducere serrā: nec secare ligna grossa: ideo iuuabat eum. Et ideo dicit magister Nicol. de lyra super illo passu. Nōne hic est faber filius marie. Mar. vi q̄ ioseph cum xpo vtebatur suo officio. ꝛ ideo dicebāt. Nōne hic est fili⁹ fabri. qꝛ xps iuuabat ioseph credebant iudei q̄ esset fili⁹ ei⁹. o ꝙs stulti. Nonū opus fuit baptismi susceptio: qñ fuit i etate. xxx. annorum venit ad baptismū. et ꝛ non fuit ei necessarius: tñ hoc fecit vt sanctificaret aquas in nostrā saluationē. Et hoc repñtat in missa qñ pbr abluit man⁹: nōne iā abluit ꝑscētia ꝓ cōfessionem sacramētale ꝛ manus ante missam: certe sic: ꝛ iō pbr lauat man⁹ nō vt lotiōe indigeat: sed ad repñsentandum q̄ xps nō indigebat baptismo cum esset in eo plenitudo sanctitatis: tamē ꝓpter humilitatē ꝛ nostrā virtutē voluit baptizari vt daret virtutē aquis ad abluēdum nos. Et pbr nō obstante q̄ sit confessus sacramēraliter: etiā ꝙtūcunq̄ sit sanctus ꝛ sine aliq̄ macula peccati dz tñ lauare manus suas. Jdeo dicit ꝓsbyter. Lauabo inter innocentes manus meas: ꝙsi vellet dicere. ꝙnis sim purus et mūdus a macula pcti: ꝓpter qō sum cōputatus inter innocentes: tamen dñe ꝓ repñsentatione illius ablutiōis lauabo: sicut vos ꝙuis essetis plenitudo sanctitatis: tamē voluistis lauari. Decimū opus est q̄ postq̄ baptizatus fuit intrauit desertum: et ibi ieiunauit. xl. diebus. ꝛ. xl. noctibus. Mat. iiij. in ꝙbus nullam refectionē corporalem sum pſit: sed sicut semp in oratiōe nō ꝓ seipso cū nō indigeret: sed ꝓ nobis peccatoribus. Et hoc repñsentatur in missa qñ sacerdos se ponit ad altare ꝛ ibi in medio innctis manibus se humiliauit dicēs. In spiritu humilitatis ꝛ in animo contrito suscipiamur domine a te ꝛc. Ad ostendendum humiliationez ꝛ ꝓstrationes quas

xps saluator noster faciebat in deserto orādo. Et post hec sacerdos se vertit ad ꝑpl'm dicēs. Orate ꝓ me frēs ꝛc. ad oñendū q̄ xps ꝓ nobis orabat. Et signi ficat orationē quā xps faciebat in deserto: que erat multū secreta: qꝛ nō audiebatur ab aliquo. Jta dz sacerdos tūc secrete orare qꝛ nō dz audiri ab aliquo. Unde cum opus fuit q̄ postq̄ ieiunauit in deserto: incepit predicare ꝛ clamare alta voce. Penitentiā agite: appropinquabit enim regnū celoꝝ. Mat. iiij. Et ante ieiuniū nō sic se manifestauit clare: ꝙ voluit occulte agere penitentiā i deserto ſtruēdo hoies occulte agere pniam: et qualiter debēāt peccata ꝛ vitia vitare: ꝛ hoc faciendo discurrebat ꝓ villas ꝛ castra ꝛc. et sicut verbo docebat: ita etiā ꝑ opus ostēdebat, Jdeo dicitur Act. j. Cepit iesus facere et docere. Notate hoc gētes q̄ esset magna benignitas ꝛ humilitas in imperatore vl' rege si ipsemet iret ꝑ regnū suū in plateis publicādo ꝛ preconizando legem nouā. Sic fecit xps nec parabat sibi sedes ad predicādū: sed ascēdebat super aliquē lapidē monticulū siue collicul'ū: ꝛ sic ꝑdicabat fidē. Nā in ꝓncipio nō habebat in tanta reuerentia a iudeis q̄ parauerēt sibi locū immo deridebāt eū. Et hoc repñtat pbr qñ dicit alta voce ꝓfatione. Et ad oñendū q̄ sicut xps ea q̄ predicabat ore opere ostēdebat: iō ꝑsbyter dz semp tenere in ꝓfatione manus altas: ad ostendendū q̄ illi q̄ predicāt verbū dei debēt exēplo et opere demōstrare illud q̄ verbo predicant et loquunt. Jō dicebat apls ad Rom. xv. Non enim audeo aliquid loqui eoꝝ q̄ ꝑ me non efficit xps in obedientiā gentiū verbo et factis. Duodecimū op⁹ est miraculoꝝ. ostēſtio: qꝛ nō solū ostēdebat ꝑ opera ea q̄ predicabat: ꝛ etiā ꝑ miracula suā doctrinaz cōfirmabat q̄ nullus nisi deus posset facere illa perficiendo ꝛ precipiendo tanq̄ deus. Cecos em̄ illuminabat: paralyticos sanabat: surdis auditū restituebat: mutis loquelā: mortuis vitā. Et hoc repñsentat sacerdos quādo dicit sctūs sctūs ꝛc. Ter dicitur sanctus ad denotādū q̄ miracula que faciebat: nō faciebat virtute humana: sed virtute diuina que vno numero existens est in tribus diuinis ꝓsonis scz patre ꝛ filio ꝛ spiritusancto. Et vl' terius dicit osanna. i. obsecro salua nos. in quo ostendit q̄ xps faciebat miracula ꝓ salute nr̄a. Decimūtertiū opus fuit cū aplis cenatio. Christ⁹ em̄ postq̄ predicauit predicationē cōfirmabat per opa virtuosa ꝛ miraculosa: ꝛ cū appropinquaret tps sue passionis venit ad cenā faciēdam cū discipulis suis: ibiq̄ secrete fecit eis magnū sermonē qui nullus euangelistarum nisi sanctus Joannes scripsit: ꝛ hoc repñsentatur in missa quando sacerdos canonē ita secrete dicit q̄ null⁹ audiat nisi qui sunt ꝓpe eum. Sic illū sermonē quē fecit iesus nullus audiuit nisi apostoli. Decimūquartū opus fuit i horto oratio. Christus em̄ post dictū sermonem exiuit in hortū gethsemani ad orādum: ꝛ ibi trib⁹ vicibus orauit deū ꝑcm di. Pater si possibile est: trāseat ad me calix iste. Matthei. xxvi. Spiritus promptus est: caro autē infirma: ꝓpter amaritudinem passionis quantū ad sensualitatem. In tertia vice quādo orauit: factus est in agonia. et gutte sudoris facte sunt quasi gutte sanguinis decurrētis ad terram: ꝛ tunc venit angelus cōfortans eū: nō q̄ indigeret: sed sicut seruus cōfortat dñm suū ꝙuis sit robustus dans sibi bonum cor di. Confortamini: qꝛ mō habebitis victoriā de inimicis: sic angelus dño nostro dicebat. Dñe: modo anime sctōꝝ patrū que expectant vos in sinu abrahe iam sentiunt redēptionē tuā esse paratā et sic confortamini in vestra humanitate Tunc clementissimus dñs fecit orationē ꝓ seipso et ꝓ nobis: ꝓ seipso rogās deū patrem de sua resurrectione: non q̄ esset de ea incertus vel impotēs ad resurgendū tñ hoc faciebat inḡtum hō. Item orauit ꝓ nobis vt sicut ipse cōstanter ꝛ voluntarie recipiebat mortē ꝑ nobis: sic nos ardētes ꝛ fortes essem⁹ ad sustinendum mortē et labores ꝓ ipse ꝛ ꝑ resurgeremus gloriosi. Et hoc repñsentat in missa qñ pbr facit sup calicē tres cruces di. Benedictā: adscriptā: ratā ꝛc. signando illas tres orationes quas fecit in horto. Postea facit duas sup hostiā ꝛ calicē particulariter: ad ostēdēdū q̄ ꝑ duob⁹ rogabat. s. ꝓ seipso ꝛ ꝓ nobis. Quintūdecimum op⁹ fuit sua captio. Postq̄ em̄ orauit ecce venit magna multitudo iudeoꝝ cū gladijs et fustibus et xps benigne ſli-

Universidad de Navarra

mus voluit capi ab eis ⁊ ligari: ⁊ duxerũt ipm ligatũ cum magno vituperio ⁊ magnis iniurijs ad Annã: deinde ad Cayphã: ad Pylatũ: ad Herodẽ: et finalr ad Pylatũ q̃ dedit sententiã vt crucifigeret. a qua snia noluit appellare: sed bajulãs sibi crucẽ in qua debuit crucifigi duxert eũ ad montẽ caluarie. Et hoc representatur in missa qñ sacerdos tenet hostiã in manib⁹ volens consecrare. d. benedixit: fregit ꝛc. signuz crucis qõ facit sacerdos signat sniam mortis datã a pylato super xpo. Decimũsextũ opus fuit sna crucifixio: qr post latã sniam mortis duct⁹ fuit ad montẽ caluarie: ⁊ ibi inter duos latrones fusp̃nsus fuit ita alte q̃ totum corpus pendebat in duobus clauis figis in manibus. Et hoc representatur qñ sacerdos leuat hostiã inter manus suas. per dexterã intelligit bonus latro a dextris: et per sinistrã malꝰ latro a sinistris: ⁊ hostia in medio duaꝝ manuũ repñtat xpm pendentẽ in medio duoꝝ latronũ. Albedo hostie significat corpus xpi album et discoloratũ ꝑpter emussionẽ et effusionẽ sãguinis. Post hoc eleuat sacerdos calicẽ: quasi diceret. pater ecce ostẽs offerim⁹ tibi preciũ nostre redẽptionis. Et hoc significat q̃ xps in cruce obtulit suum sanguinẽ deo patri in redemptionẽ humani generis. Decimũseptimũ opus fuit i cruce oratio: qr ẽdiu fuit viuens in cruce nõ cessauit orare. Unde dixit. heli heli lamazabathani. qõ est dictum latine. Deꝰ meus deus meꝰ vt quid dereliquisti me. Dicit beatꝰ Hieronymus q̃ oratio quã dixit cõtinet centũ ⁊ quinquaginta ꝓsus psalterij: que incipit ab illo psalmo. Deꝰ deus meus respice in me: vsq; ad versum In manus tuas cõmendo spiritũ meum. Ita q̃ versus q̃s xps dixit existẽs in cruce fuerũt tot in numero q̃ sunt psalmi in psalterio. Et maledicti indei ẽdiu stetit in cruce nõ cessauerũt ei facere iniurias et vituperia di. O tu maledicte q̃ decepisti mundũ. O tu incãtator q̃ alios saluos facis: salua teipsum. Alij dixerũt. O proditor q̃ dixisti q̃ destrueres templũ dei ⁊ re edificares illud in triduo ꝛc. Et xps benignissimus nihil respondebat eis: sed cõtinuabat suã orationẽ. Et hoc repñsentat presbyter quãdo extẽdit brachia sua di. Uñ ⁊ memores ꝛc. tenẽdo brachia sua ad modũ xpi in cruce pendentis. Decimumoctauũ opus fuit lateris pforatio: quia ꝫ sic esset totus vulneratus ⁊ haberet illas quatuor plagas terribiles in manib⁹ ⁊ pedibus: tñ etiã amore nostri sustinuit q̃ corpus suũ aperiretur lãcea: vnde exiuit sanguis et aqua. Magnũ miraculum fuit: qr iam sanguis suus dispersus fuerat in sudore: flagellatione spinarũ coronatione: ⁊ manuũ et pedũ perforatione. Et hoc representat quãdo presbyter cũ hostia facit quinq; cruces dicens. Per ipsum ꝛc. q̃ significat quinq; plagas xpi ꝑncipales. Decimũnonũ opus fuit verbor⁹ prolatio: qñ sic pendens xps in cruce dixit septẽ verba ꝓncipalia. Primũ qñ orauit ꝓ suis crucifixorib⁹. Pater: ignosce illis: qr nesciũt quid faciũt ꝛc. Credidit enim se suspendere vnũ peccatorẽ ⁊ suspenderunt xpm. Scõo fuit qñ latroni dixit. Amen dico tibi: quia hodie mecũ eris in paradiso. Tertio quando aspexit matrẽ in ãgustia et dolore ad pedes crucis: ita mirũ erat q̃ non scindebatur cor ei⁹ prẽ dolore que filij dicebat. O fili dilectissime loquimini latroni ⁊ nõ matri ꝛc. Tũc ait. Mulier: ecce filius tuus. Et ad Joãnez. Ecce mater tua. Quarto dixit. Heli heli lamazabathani. hoc est. Deꝰ meus deꝰ meꝰ: vt q̃d dereliq̃sti me. Nõ fuit derelictus a deitate: sed ab amicis et aplis Quintũ: sitio. Sextũ: consummatum est. scz opus nostre redẽptionis. Septimum pater in manus tuas cõmẽdo spm meũ et inclinato capite emisit spm̃. Et hoc representatur in missa qñ pbr dicit alta voce. Pr nr ꝛc. In qua speron sunt petitiones 5m. vij. verba q̃ xps dixit in cruce: et ꝓpter hoc sacerdos dicit illud alta voce. Uigesimũ opus fuit humanitat⁹ diuisio. Postq̃ cñ mortu⁹ ⁊ plagat⁹ fuit: voluit i tres ptes ptiri. Pria pars fuit corꝑ xpi sanctissimũ qđ remãsit i cruce. Scda pars fuit sãguis q̃ fuit effusus in terra ad pedes crucis. Tertia pars fuit aia q̃ descẽdit ad infernos: ⁊ hoc mõ xpi humanitas fuit diuisa. Et hoc repñtat pbr ꝓ qñ frãgit hostiã in tres partes: non tamen diuinitas ab aliqua earũ partiũ fuit separata: sed tota erat cũ corpore ⁊ etiã cũ aia: sicut si pomũ diuidat in plures partes: tamẽ in oi parte erit odor. sic licz humanitas xpi fuit diuisa: tñ tota i q̃libet pte ei⁹ ꝑsona

liter ⁊ suppositaliter erat diuinitate plena sicut quelibet pars vitri est plena sole hoc ẽ lute solis. Uigesimũprimũ op⁹ fuit populi illuminatio qñ conuertit multas cõditiones ꝑsonaꝝ. Uolebat ẽm q̃ iã appareret fructus sue passionis. ideo ꝓmo cõuertit latronẽ q̃ fuerat male vite. Secũdo cõuertit centurionẽ qui dixit. Uere filius dei erat iste: ⁊ vere hic hõ iust⁹ erat Tertio cõuertit populũ inimicũ: qr vt dicitur. Lu. xxiij. Ois turba eoꝝ qui simul aderãt ad spectaculũ istud ⁊ videbant q̃ fiebant percutiẽtes pectora sua reuertebãtur. Nota q̃ nõ ois turba cõuertebat: quia malicia scribarũ ⁊ phariseoꝝ nõ cõuertebat: sed gẽtes simplices ⁊ ignorantes reuertẽdo dicebãt. O miseri: credo q̃ redẽptor noster crucifixus est. Et qr xps in passione cõuertit hac tres cõditiones ꝑsonaꝝ: ideo presbyter dicit ter Agn⁹ dei ꝛc. Nã ꝓmo dicimus Agnus dei ꝓ quolibet peccatore: vt sicut de⁹ pepcit latroni: sic ⁊ nobis peccatoribus. Scõo dicimus Agn⁹ dei petẽdo: sicut dñe pepercisti cẽturioni ⁊ cũ illuminasti: sic illumines ⁊ parcas cuilibet habẽti regimẽ populi vel aliarum vt salutẽ cõsequat. Tertio dicim⁹ Agnus dei petẽdo: o dñe sicut ꝓpm inimicũ conuertisti: ita cõuertas populũ cõem xpianũ: ⁊ illũ cõseruare digneris i pace ⁊ miserere peccatis eoꝝ. Uigesimũsecõm opus fuit q̃ noluit ascẽdere recta via in celũ: sed sua humanitate ꝓius multũ secrete descẽdit ad inferos ad dãdum gloriã sanctis patribus: qui statim videtes eũ habuerũt gloriã. Nam expectauerãt eũ i sinu abrahe cum desiderio magno ãsip q̃libz milia annoꝝ. Et hoc representat qñ pbyter vnã partẽ hostie dimittit secrete cadere in calicẽ ⁊ ibi inebriat ad denotandũ q̃ in xpi descẽsu ad inferos intim fuerũt aie sanctoꝝ patrũ inebriate gria xpi q̃ nesciebãt qđ agere debebãt: ⁊ cũ ista dulcedine amoris laudabãt deũ dicẽtes illud Luce. j. Benedict⁹ dñs deus israel: qr visitauit ⁊ fecit redẽptionẽ plebis sue. Uigesimũtertiũ opus fuit quando post suã benedictam mortẽ voluit deponi de cruce per man⁹ ioseph ab arimathia ⁊ nichodemi: qui de licentia pylati cũ amouerũt de cruce. Tunc beata virgo cũ maria magdalena ⁊ alijs erant in circuitu ploratꝫ. Nã btã virgo osculabatur oculos eius di. O oculi gloriosi q̃ vidẽt corda hoim ⁊ abscõdita cordium. Deinde aures di. O aures sacratẽ que audiũt melodias angelorꝫ. Deinde nares di. O nares bñdicte qui sentiũt odorẽ paradisi. Deide faciẽ. O facies iocunda q̃ das angelis gloriã. Deinde vulnus lateris di. O porta gloriosa per quã habemus ingressum in paradisum. O fideles xpiani qui desideratis gaudiũ paradisi: iã est porta apta quã filius meus vobis aperuit. Deinde manus di. O manus que formauerũt oia. Deinde pedes di. O pedes benedicti qui sustinent totũ mundũ: ⁊ mensurãt gloriã paradisi. Tũc maria magdalena et alij fideles appropinquabãt iesu festinãtes ꝓ adorando eũ osculãdo. Et hoc representat in missa quãdo dat pacẽ et per modicũ spaciũ tenet corpus xpi in manib⁹ ante cõionem. Tunc cñ presbyter vel sacerdos si bon⁹ est dz cogitare dolorẽ quẽ habebat beata virgo maria cũ tenebat iesum xpm dñm nrm in gremio: et etiã dolorẽ marie magdalene ⁊ aliaꝝ iuxta corpus xpi contemplãdo vulnera ⁊ plagas quas ꝓ nobis sustinuit ꝛc. Uigesimũquartũ opus fuit qñ voluit vngi balsamo ⁊ myrrha ⁊ iucludi in monumẽto. i. sepulchro nouo lapideo sine aliqua fractione. Et hoc repñtatur i missa qñ videlz sacerdos sumit corpus dñi nostri iesu xpi. Nã corꝑ presbyteri est monumentũ nouũ xpi dico nouũ qr in corpore presbyteri aut sacerdotꝫ nõ debent esse sordes vel macule ꝑti: sicut i monumẽto iesu xpivbi nondũ quisq; positus fuerat: sic debet esse nouũ per pñdicitiam ⁊ castitatem. Et sicut monumentũ erat lapideũ ⁊ firmũ: sic presbyter debet esse fortis ⁊ firmus i fide ⁊ bona vita Et sicut corpus xpi fuit inuolutũ in syndone mũda: sic corpus presbyteri debet esse mundũ per castitatẽ: qr intus habet reponi corpus xpi. Et sicut corpus christi fuit balsamatũ: sic corpus presbyteri debet esse plenũ virtutib⁹: vt iustitia: penitentia ꝛc. Itẽ credere possumus pie. Licz ter. biblie nõ dicat q̃ beata virgo maria magdalena ⁊ alij fideles credẽtes q̃ xps resurgeret tertia die collegerũt sanguinem q̃ sparsus fuerat ad pedes crucis: ⁊ cũ magno honore fuit posit⁹ i aliquo va

semādo ⁊ repositus in sepulchro cū corpore. Nā sciebat beata virgo maria q̄ cū corpore tertia die resurgeret. Ideo ꝑsbyter tangꝫ sepulchrū xp̄i accepit sanguinē O corporis ꝑsbyteri tu es sepulchrū xp̄i sacti⁹ et ꝑciosius q̄ sepulchrū hierlim. Nā illō est lapideū ⁊ tu es ad imaginē dei ⁊ similitudinē. Itē corpus presbyteri vel sacerdotis esūnctū ⁊ ꝑsecratū: ⁊ iō magis sanctum ꝛc. Itē in sepulchro fuit corpus xp̄i mortuū: sed in corpore sacerdotis viuū. Item ibi fuit semel positū: hic autem toties quoties sumitur. Itē corpus christi nō tetigit sepulchrū lapideū eo q̄ fuit involutum linthēaminibus: ⁊ tamen dicit sanctum. quanto magis corpus presbyteri debet dici sanctū: q̄ corp⁹ christi non in eo ponitur inuolutū: sed ꝛc. O presbyter cogita bene de istis. Vigesimūquitū opus fuit quādo resurrexit de vita mortali ad vitā immortalē: tunc repertū fuit monumentū apertū. Et representatur in missa quādo presbyter vadit de medio altaris ad cornu: ⁊ significat q̄ illud corp⁹ fuit mutatū de vita mortali: ad immortalem. Itē in altari ostēdit publice calicē vacuū: ad ostendendū q̄ monumentum fuerit repertū vacuū ⁊ apertū. Itē diaconus plicat corporalia ad denotādū q̄ in sepulchro fuerūt repta linthēamina plicata ⁊ involuta. Vigesimūsertū opus fuit apparitio q̄ post gloriosam resurrectionem apparuit marie magdalene ⁊ discipulis. Tūc pie credendū est q̄ primo apparuit beate virgini cum sctis ⁊ angelis. O cogitate quantā consolationē habuit btā virgo maria q̄ vidit filiū suū cū tanta multitudine sanctor⁹ ⁊ sctī patres reuerenter eam salutātes dixerūt. Regina celi letare: de cetero cessa flere: quia quē meruisti portare: resurrexit sicut dixit.

Et hoc representat ꝑsbyter in missa quādo dicit cōionem que significat ꝓba consolatoria: que beata virgo habuit cum filio suo. Vigesimūseptimū opus fuit quādo apparuit discipulis stās in medio eorum ⁊ dicēs: pax vobis. Et repsentat hoc presbyter quando vertit se ad populū dicens Dñs vobiscū. Vigesimūoctauū op⁹ fuit ad predicandū missio: quādo voluit ascēdere in celum vocauit apostolos dicens eis. Euntes in mundū vniuersum: predicate euāgeliū omni creature. Qui crediderit ⁊ baptizatus fuerit: salu⁹ erit. Mar. vl. et Matt. xxviij. Euntes. s. in mūdum vniuersum: docete oēs gentes baptizantes eos In nomine patris et filij ⁊ spiritussancti. Et hoc representat in missa quando presbyter dicit Ite missa est. quasi dicat populo Ite ad prandiū: quia perfectum est sacrificium sicut christ⁹ dixit. Ite in mūdum vniuersum. Ita sacerdos completo seruitio dicit. Ite ꝛc. Vigesimūnonū opus fuit papatus institutio quando promissum sancto petro et alijs apostolis complcuit ponēs eum in possessione papatus. Per ista verba Jo. xxi. Pasce oues meas. tūc institutus fuit papa. Etiam alijs dixit. Accipite spiritūsanctum quorum remiseritis peccata remittuntur eis: et quorum retinueritis retenta sunt. Joā. xx. Et hoc representat quādo in fine misse presbyter se humiliat inclinando et dicit. Placeat tibi sancta trinitas ꝛc. Tunc reddit gratias osculando altare: et significat humilitatem et misericordiam infinitā per quas deus voluit se tantū humiliare dando hoibus tantā potestatem. s. dimitēdi peccata: quod soli deo conuenit. Quis enim potest dimittere peccata nisi sol⁹ deus? Et ideo ꝑsbyter inclinat se ad denotādū q̄ anteq̄s de⁹ se inclinasset vt esset homo: homines nō habuerūt tantā potestatē. Deide signat se ⁊ populū signo crucis. ad denotādum absolutionē peccatorū que fit ꝑtute sancte crucis. Trigesimū opus fuit in celum ascensio q̄n videte matre sua cū apostolis ⁊ alijs discipulis ascēdit ad celos⁊ elevatis manib⁹ bñdixit eis. Luce vlti. Et hoc repsentat presbyter in missa q̄n dat bñdictionē. Unde ex illo ecclesia dyxit in consuetudinē q̄ ep̄i in fine misse dēt benedictionē: et etiā sacerdotes. Et q̄ christus postea ascēdit celum significatur in hoc q̄ presbyter reuertitur ad sacristiaz vnde exiuit. Ecce quō vita christi representat in missa solēni. Ideo dicit thema. Obcūq; dixerit vobis facite. s. repsentando in missa totā vitā xp̄i: ⁊ nō solū passionē. Et ideo bone gētes hoc facite in meā cōmemorationē. s. q̄ vos presbyteri deuote celebretis memorādo vitam christi et vos laici deuote audiatis. non loquēdo in missa: nec appropinquando ad altare sed tacite orādo: ita q̄ nō turbetis alios

astantes. Iō virgo maria dicebat. Obcunq; dixerit vobis facite. Vos christiani qui estis dilecti audite iudicium patris scilicet missam vt salui sitis. iō missa vocatur iudicium vt in maiori reuerētia habeatur. Nam presbyteri debēt cē multum inflammati in isto sacramento Etiam populus cum magna deuotione et reuerentia debet audire missam ⁊ cōcordat scriptura dicens. Iudicū patris audite filij: id est vos christiani qui filij dei estis. j. Jo. iij. Videte qualez charitatem dedit nobis pater vt filij dei nomie mur et scimus et sic facite vt salui sitis. Ecclesia. iij. Quod nobis concedat omnipotens deus. Amen.

¶ Dñica. ij. post octa. epiphanie. Sermo primus.

Secute sunt eum turbe multe. Matt. octauo. In presenti sermone intēdo declarare modos quib⁹ posum⁹ ire ad gloriā: credo q̄ erit materia deo acceptabil⁹ et gratiosa: nobis vtilis et proficua: sed primo saluetur ꝟgo maria gloriosa ꝛc. Secute sūt eum ꝛc. Pro hui⁹ verbi declaratione sciēdum q̄ est vna auctoritas que videtur esse contra thema. Quis est homo vt sequi possit regem factorem suum. Eccle. ij. Ita q̄ videtur impossibile ipsum seq̄. Et dicit thema. Secute sunt eum turbe ꝛc. Et concordatur sic. Quoniam sequi christum potest intelligi dupliciter. s. per equiparantiam ⁊ similitudinem. Primo modo impossibile est ipsum sequi: q̄m sicut stelle dicuntur sequi solem nō per eq̄parantiam sed per similitudinez ab oriēte in occidentem: ita de xp̄o qui dicit sol in scriptura. Malach. vl. Dicit deus pater. Orietur vobis timētibus nomen meum sol iusticie Sol iusticie canit ecclesia xp̄s deus noster. Et nos xp̄iani dicimur stelle. Dan. xij. Qui ad iusticiā eruditi⁹ multos erunt quasi stelle in perpetuas eternitates. Sicut em̄ stelle sequunt solē nō per equiparētiam: q̄ impossibile est: sed per similitudinē: sic xp̄iani dicunt sequi christum non per equiparantiam: quia illud est impossibile: ⁊ sic intelligitur illa auctoritas. Quis est homo ꝛc. sed p similitudinē seruando doctrinas suas ⁊ fidē catholicā tenēdo ei⁹ mādata ⁊ cauēdo a peccatis. Hoc modo ē necessarium sequi xp̄m: ⁊ iuxta hūc modū dicit thema. Secute sunt eū turbe multe. Et ideo iuxta motiuū thematz oportet declarare quot modis ⁊ quibus debemus ꝛ possum⁹ sequi christum per similitudinem: ⁊ inueni in sacra scriptura quatuor modos quō debemus sequi christum.

Primo sicut lumen resplendens.
Secō sicut ductorem precedentem.
Tertio sicut patrem reuerendum.
Quarto tangꝫ principem excellentem. ꝓ o ālibet istoz dicit ihs. Secute sūt ꝛc.

¶ Dico ꝓmo q̄ debem⁹ sequi xp̄m sicut lumen resplendens: q̄m illuz qui vult de nocte bene incedere: oportet lumen precedere ne homo cadat. Sic qui vult bñ ⁊ recte ambulare in nocte hui⁹ vite dz sequi xp̄m qui est vera lux: q⁊ sicut in lucerna sunt tria. s. cera mollis ⁊ fragilis: bōbix: ⁊ lux: sic in xp̄o sunt tria. s. caro mollis ⁊ fragilis sīlis in specie carni nostre. Et sicut cera sine masc'o ꝓcedit ab apesic caro xp̄i a virgine maria: q⁊ nō ex viri li semine: sz mystico spiramie ꝟbū dei factū est caro. Scōz ē bōbix. s. ei⁹ alia scissima albissima q̄ puritatē. Tertiū ē lumen scz diuinitas sctā. Et ista tria nō sunt nisi vna lucerna. i. vna ꝑsona xp̄i q̄m in lucerna humanitatis est lumē diuinitatis ad illuminādū se ⁊ oēs alios: q̄d nō posset nisi esset de⁹. Sequamur g̃ hoc lumē seruādo ei⁹ doctrinas ne cadam⁹ deuiātes in erroibus ⁊ falsis opinionib⁹. De isto lumine ꝓphia Esa. ix. Pp̄l's qui ambulabat in tenebris vidit lucē magnā: habitantibus in regione vmbre mortis lux orta est eis. Nota populus qui ambulabat in tenebris. s. erroꝛ ⁊ falsaꝛ opinionum ꝙtū ad intellectū. In istis tenebris fuit mūdus q̄sq; venit lumen. s. xp̄s dñs de⁹ nr̄: nō solū ꝙtū ad simplices ignorātes sed etiam quātum ad magnos ꝓhos qui licet ponerent vnū primū principiuz ꝛc. Tamē statim cadebāt in erroꝛem dicentes q̄ etiā erant alia principia. s. materia ⁊ forma ⁊ ꝓuatio. Sz pp̄l's q̄ ambulabat in tenebris vidit lucē magnā. s. doctrinā euāgelicā. habitātib⁹ in regione vmbre mortis. s. per malā vitam et vitiosam. lux orta est eis. Tenebre dicunt esse i intellectu ꝓpter errores intellect⁹:

Universidad de

Dominica secūda post octa. epiphanie.

vmbre vero mortis dicunt peccata. Jdeo dicit zacharias Lu.j. Uisitauit nos oriēs ex alto. Illuminare his qui in tenebris: cōtra errores intellectus: ꝛ in vmbra mortis sedent: scz cōtra peccata ꝛ malam vitam: ad dirigēdum pedes nostros: scz in intellectu ꝛ affectu. in viā pacis. Dic quomodo christus illuminauit nos duodecim conclusionibus fidei. Ecce magis illuminata est modo vna vetula ꝛ plus scit de deo q̄ sciuerint antiquitus oēs philosophi. ¶ Prima ꝙclusio est. Credo in deū patrē omnipotentem creatorem celi ꝛ terre. Nunq̄ philosophi sciuerunt istam cōclusionē. Idem potest dici de alijs articulis fidei. Dicatur semel. Credo. inducendo vt ipm dicāt qualibet die de mane et sero genibus flexis ad instar militis homagiū faciētis ꝛc. ad Ro.x. Si ꝙfitearis in ore tuo dñm iesum ꝛ in corde tuo credideris ꝛc. saluus eris. De hac seāla luminis dicit ipsemet xps. Ego sum lux mūdi qui sequitur me nō ambulat in tenebris sed habebit lumē vite. Joā. viij. Ergo secute sunt eū ꝛc. Dico scdo q̄ debem⁹ seq̄ xpm sicut ductorem precedētem: qm̄ qui habēt ire per longam viam ignotā ꝛ periculosam oportet eos habere ductorem quē sequant. De⁹ in principio huj⁹ mundi presentis vite dedit duos ductores humano generi: scz adam ꝛ euam: qui i prima diera errauerūt viam. Adam recessit ad sinistrā: eua aūt ad dextrā. Qm̄ sicut in corpe est dextra et sinistra: sic etiam in affectu. Amor dicitur dextra: timor autē sinistra. Eua peccauit amore: scz habēdi sciētiam vt deus. Adā aūt peccauit timore ne cōtristaret suas delitias vt dicit Augustinus. Nota practice quō eua potauit de fructu vetito adeā sic contra totū genus humanū errauit viam: peccando amore vel timore. Deinde de⁹ dedit multos ductores alios: scz patriarchas, pphetas: ꝛ etiā omnes errauerunt. Unde dicit Aug. in lib. de natura et gratia. Si oēs sancti ꝛ sancte dum hic viuerent interrogati fuissent: vtrū sine peccato essent: oēs vna voce clamassent. Si dixerimus quia peccatum non habemus ipsi nos seducimus ꝛ veritas i nobis nō est: excepta hac virgine maria: de qua ꝓpter honorē dñi cum de peccatis agitur, nullam volo prorsus questionē habere. Itē Esa. liij. Oēs nos quasi oues errauimus. ꝛ vnusq̄sq̄ in viam suā declinauit ꝛc. Propter hoc de⁹ pater misit nobis aliū ductorē: scz filium suum benedictum qui vt esset, visibilis recepit humanitatē qui sequendus est nō solū tanq̄ lumen: sed etiā tanq̄ ductor q̄ nūq̄ errauit viā. j. pe. ij. dicit scriptura. Sequamini vestigia eius qui peccatum non fecit. Necessitas sequendi hunc ductorez potest declarari ꝑm binia ꝛ pericula: que sunt in via adhinc vsq̄ ad celū in qua sunt septē binia. scz septem, peccata mortalia: ꝛ septē virtutes oppositе. Qui ergo vult ire ad paradisum: sequat ductorem xpm: attēdendo per quā viā iuit ipe. Ibi gratia. Primū binium est de superbia et vanitate ad sinistrā per quā vadūt plures ꝛ plati ad infernū. ꝛ de mansuetudine ꝛ humilitate ad dexterā: p quam iuit xps ductor noster. Et ipsum sequunt humiles ꝛ māsueti. Jdeo dicitur. Matt. xi. Discite a me: qz mitis sum ꝛ humilis corde: ꝛ inuenietis requiē animabus vestris ꝛc. Scdm binium est de auaricia ꝛ cupiditate per quā vadūt auari ad infernū. scz vsurarij ꝛc. cū iuda. Et de mia ꝛ liberalitate ad dexterā per quā iuit xps ꝛ omnes qui ipsum sequūtur. s. misericordes. Jdeo Lu. xij. Uidete ꝛ cauete ab oi auaricia. Tertiū est de luxuria ꝛ carnalitate p quā vadūt ad infernū luxuriosi ꝙcubinarij ꝛc. Et de mūdicia ꝛ puritate p quā iuit xps virgo maria ꝛc. ꝛ virgines ꝛ casti qui ipm sequūtur. de quibus dicit ipe. Sūt cunuchi qui seipsos castrauerūt ꝓpter regnū celoꝝ. Matt. xix. Castratur hō vitando occasiones: oppotunitates ꝛ malas societates ꝛ nō scindēdo aliquod mēbrū a corpore. Quartū est invidia ꝛ malignitas q̄ est via tenebrosa: per quā vadūt ad infernū inuidi ꝛ de amore ꝛ charitate p quam iuit ductor noster iesus xps: qz quicdā fecit pro nobis: totū fecit amore: quē sequūtur charitatiui. Jdeo dicit ipe. In hoc cognoscent oēs: qz discipuli mei estis: si dilectionē habueritis ad inuicem. Joā. xiij. Quintuz est de gula ꝛ voracitate via ☞ aquosa p quā vadūt ad infernū oēs gulosi ꝛc. Alia est de abstinētia ꝛ parcitate per quā xps iuit tota vita sua: ꝛ ipsum sequūtur abstinētes. Lu. xxj. Attendite ne grauent corda vestra in crapula ꝛ ebrietate ꝛ curis huius vite ꝛc. Sextum est de

ira ꝛ iniquitate via est petrosa per quam vadūt ad infernū oēs iracūdi ꝛ vindicatiui. Alia est de patiētia ꝛ benignitate. per quaz iuit ductor noster iesus xps. Nota ei⁹ patiētia circa ei⁹ crucifixores dī. Pat dimitte illis: nō em̄ sciūt quid faciūt ꝛc. Lu. xxiij. Et ipsuz sequunt pacifici q̄bus dicit. Pacē relinquo vobis: pacē meā do vobis. Jo. xiiij. Septimū est de accidia ꝛ ociositate per quā vadūt ad infernū oēs accidiosi. Alia est de negligētia et oppositate p quā iuit xps q̄ fuit diligētissim⁹ in oibus ꝛ ipsuz sequunt diligētes dī. Dū tēpus habemus operemur bonū ad oēs. Ad gal. vi. Ecce qūo sequēdus est christus tanq̄ ductor precedens. Hinc iacob ait fratri suo esau. Precedat dñs me⁹ an̄ seruū suū: et ego paulatim sequar vestigia eius. Gen. xxxij. Bñdictus qui pōt dicere cū sancto Job. xxiij. Uestigia eius secutus est pes meus viā eius custodiui ꝛ nō declinaui ex ea. Dico tertio q̄ debemus seq̄ xpm tāq̄ ꝑfem reuerēdū. Dic qūo boni filij sequunt corpus patris qm̄ ducit ad sepeliēdū. plorādo ꝛc. Pat oim christianoꝝ est vnus. s. xps. Autoritas. Oēs vos frēs estis. Dicit xps xpianis. Et patrē nolite vocare sup terrā. Jō illi qui lenāt infantē dicunt patrini diminutiue: vnus est em̄ pater vester q̄ in celis est. Mat. xxiij. Nota patrē nolite vocare sup terrā: sed in hac gnatione spūali ecclia est mater: xps aūt est pater: qui in cruce, p nobis mortuus est: cuius mortz passioꝝ nobis esse recēs et quolibz die presens in memoria: ipsuz sequēdo p penitentiā vt boni filij. iō dicit ipse. Si q̄s vult me sequi: abneget semetipsum ꝛ tollat crucē suā et sequat me. Mar. viij. Sic ta abneget semetipsum. i. sensualitatem: qm̄ oēs sensus corpales et mēbra declinant ad malū. Gen. viij. Sensus et cogitatio humani cordis ꝓna sunt ad maluz ab adolescētia sua. Jdeo opz abnegare semetipsum. i. sensualitatē et tollere crucem pnie: que ad instar crucis christi hz quatuor brachia. i. quatuor opa pnialia. Brachiū inferius q̄ figit in terra: significat cordis ꝓtritionē que est secreta intus in corde. Brachiū supius est emēdā di, ppositū iuxta voluntatē dei viuendo: alte ad deū respiciendo. Dextrū significat ꝙfessionē oris: qz ad dexterā cōfessoris se ponere dz: nevideat a ꝙfessore ꝛ verecundet vel si est mulier ne ꝙfessor tētetur. Brachiū sinistrum significat iniūcte penitētie observationē. Si q̄s vult post mevenire abneget semetipsuz. i. ꝓprias inclinationes ꝛ sensualitates. ꝛ tol. crucem suā ꝛ se. me. Lu. ix. Quarto sequi. debemus xpm tanq̄ ꝓncipez excellentez q̄ suis militibus ipsuz sequētibus dat magna premia et salaria. s. gloriā celi. Jdeo Eccli. xxiij. Gloria magna est seq̄ dñm: lō gitudo ei⁹ diez assumet ab eo. Si hoies armoꝝ modico salario sequunt ad bellū ꝓncipē cū tot periculis ꝛ laboribꝫ: ꝙtomagis nos xpiani debemus sequi ꝓncipem nostrū iesum xpm qui dat nobis magnū salariū. s. regnū celoꝝ sine tātis periculis. Jdeo ꝑseuerādo in bona vita sequamur ipsum in ꝑsti ꝙ gratiā ꝛ in futuro ꝓ gloriam. Deo gratias.

¶ De eadem dñica. Sermo. ij.

Ecce leprosus veniēs adorabat eū. Mat. viij. Pro huius ꝙbi declaratione iuxta itellectū spūalez quēvolo ꝓtractare: sciendū q̄ xps in sacra scriptura nominat multipliciter ꝑm diuersas excellētias. Inter cetera dicitur medicus. Rō: qz sicut bonus medicus primo studet theoricam: deinde practicam. Sic xps theoricam medicine in studio trinitatis ꝓ eternā gnationez de patre intm̄ q̄ ꝙ fons sapientie. Eccli. j. Fons sapientie verbū dei in excelsis. Et q̄n voluit ꝓtacticare venit in hunc mūdū qz in celo nō est aliqua infirmitas pcti: qz ibi nullus peccat nec corde nec ore ꝛc. Sed in hoc mundo sunt infirmi: qz nullus sine crimine viuit. Jdeo xps motus pietate venit ad curandū ifirmos. Aug. Magn⁹ de celo ad nos venit medicus: qz magnus per totum munduz vbiq̄ iacebat egrotus. Et ꝓtz rō sue benedicte incarnatiōis. De ista materia habet Mat. ix. Mar. ij. ꝛ Lu. v. Nota q̄ semel quidaz sanctus homo inuitauit xpm ad prandium. Et dicit textus euāgelij q̄ accesse runt publicani ꝛ pctōres ꝛ discūbebant cū iesu ꝛ discipulis suis. Quod videntes pharisei inimici xpi murmurauerūt ꝛ dixerunt discipulis xpi. Quare cū publicanis ꝛ peccatoribus manducat magister

vester. Rndit xps di. Nō est opus valētibus medic⁹: sed male hntib⁹. Ptz ḡ quo xps dicit se esse medicū q venit ad curandū infirmos. iō dicit euāgeliū hodiernū: q q̄dā hō leprosus venit ad eū vt sanare tur ab eo. hoc dicit thema. Ecce leprosꝰ veniēs. s. ad xpm medicū ꝛc. Ptz thema. In quo thema. ostendūtur nobis duo.

Primo nostra malicia criminalis. ibi. Ecce leprosus.

Secundo vera medicina virtualis. ibi. veniens adorauit eum.

¶ Quātū ad primū nota q lepra⁹ est terribilis ꝛ horribilis infirmitas secuz afferens. vij. defect⁹ magnos. Iō sīgt septez pctā mortalia: iō pctō dr leprosus. Primus defect⁹ est: q inflat hoiem. Iō sīgt pctm mortale supbie q̄ nō est nisi iflatio cordis: q̄ psona cogitat gen⁹ suū: honores vel dignitates: offīa vel sciētia cor inflatur ad supbiā ad ītra. ꝛ statim seq̄t pōpa ꝛ vanitas ad extra. Cōtra tales dicit scriptura. s. ad Cor. v. Et vos iflati estis ꝛ nō: magis luctū hūistis. Humiles aūt ꝛ simplices ꝛ paupes gaudere pñt: q in iudicio statim cōputabunt cū xpo. Sed iflati sūt magni dñi ꝛ flati q̄ hnt magnū cōputū dare. Sapiē. vj. Judiciū durissimū in his q̄ presunt fiet. Exiguo eīm pceditur mia. potētes aūt potēter tormēta patient. Nota quo cuilibet q̄ mortl fit iudiciū durū q̄ dicit xps. Redde rōnem villicationis tue. Luc. xvj. Primo ō cogitationib⁹ cordis: ō oib⁹ malis: desideriis inuidijs odijs ꝛc. Idē de oibus vbis ocio sis: horis: de cibis. ꝛ idē de oib⁹ opibus. Sed iudiciū duri⁹ fit q̄ nō solū de psona sua: sed etiā de domo ꝛ familia hȝ da re rōnem. si sustinuit ribaldos. si fecit superfluitates: qualr nutriuit filios et filias. Nota. i. Reg. iij. de heli sacerdote: q nō corripuit filios suos fuit plagatus cū filijs ꝛ ppl⁹ ꝛ fuerūt interfecti. xxx. milia ꝛ vltra. archa dei fuit capta. filij hely in pelio occisi: ipse vo morte puent⁹. Exhortare. p correctiōe puerox. Sz iudiciū durissimū fit q̄ nō solū hȝ dare rōnem de psona sua dño. sz ēt de oib⁹ vasallis ꝛ subditis: de aliabus sibi cōmissis. Iō dñi ꝛ magni flati magꝫ deberēt fiere q̄ gaudere ꝛ supbire. Iō dicit: ꝛ vos iflati estis. Sed⁹ defect⁹ lepre est q̄ puocat sitim. Iō sīgt pctm auaricie: q̄n auarus semp sitit nec pōt satiari pecunia. Declaret ur iuxta silitudinē esuriētis q̄ videt mēsam abūdantē ꝛ nō pōt comedere q̄ nō satiat ex solovisu: q ꝛ esca nō intrat intus vbi est esuries. Idē ō esurie diuitiaꝝ q̄ est i corde quo nō ītrat pecunia: sz ponit i bursa vel tacea q̄ satiat: hȝ nō satiat cor auari: hȝ si auarus biberet vnā grandē mensurā de aurovel argēto liqfacto tūc satiaret ne amplius sitiret. Iō dicit scriptura Eccl's. v. Auarus nō implebit pecunia. lz impleat bursa vel tacea auari. Et qui amat diuitias fructū. s. satietatis nō capiet ex eis: q nō intrat intro vbi est sitis. Jsta est rō ḡre maiores dñi sunt ēt maiores raptores ꝛ pdones: sed si paup hō recipit aliq̄d dr latro ꝛ punit. Dic historiā de pyrata capto ab alexādro magno Cui dixit. Ego q̄ puo nauigia victū ḡro vocor latro: hȝ tu q̄ cū magna classe capis totū mundū, vocaris imperator. Qui cum fuisset dñs totⁱ⁹ mūdi ꝛ audisset opinionē ōmoriti pñi q̄ erāt. M. milia mūdox dixit alexander. O⁹ miser ꝛ adhuc non acq̄siui nec possedi nisi vnū. hoc dixit q̄ nōdū erat satiat⁹. Sed illi satiant̄ q nolūt aliq̄d de mūdo nisi deū. iō Jo. iij. dixit xps. Oīs qui bibit ex aq̄ hac. s. terrenalis supbie sitiet iterū: iō de auaro pōt dici thema. Ecce leprosus ꝛc. Tertiꝰ defectus lepre est q̄ inficit cohabitantes: q̄ morbus est ptagiosus: iō lepros⁹ sepanꝫ. Ideo significat pctm luxurie: q vna psona luxuriosa inficit ꝛ corrūpit alia: quia vna mala mlier vellet q̄ oēs essent tales Idē de ribaldo religioso pl̄b⁹ terc vel laico. Idem de meretrice secreta q̄n sustinet invico. Nota de illo qui intra annuꝫ lxx. mulieres bonas fecit putanas. Questio est vtrum sine peccato possint sustineri a rectoribus communitatum lupanaria. Respōdet Augu. q̄ sic: di. Aufer meretrices de mūdo ꝛ totum turbabis libidinibus: q̄ intelligitur de lupanaribus cōibus: Secus de lupanaribus particularibus: que nō sunt in remediū: sz in laqueum. Ideo precipit. Nume. v. cuilibet dño ꝛ rectori. Locut⁹ est dñs ad moysen di. Precipe filijs israel vt ejiciant de castris omnem leprosū: ꝛ qui semine fluit pollutusq̄ est sup mortuo. Tā masculuz q̄ femina ejicite de castris ne ꝓtaminēt eam cū habitauerint vobiscū. Nota quo

modo hēpit separari tres ꝑditiones per sonaꝫ. s. leprosum: ꝛ q̄ semine: fluit vt ē meretrix ꝛ pollutuz super mortuū sicut sunt lectiones ruffiani. omīs illi sunt ejiciendi. xxiij. q. iij. Resecāde. Alias rectores puniant cū ipsis. xvij. q. iij. offes. Ubi dr q̄ pari pena sunt puniēdi facientes ꝛ cōsentientes: ꝛ prima allegata cā ꝛ ōtione. Resecande sunt carnes putride: et scabiosa outs a caulis repellēda: ne. s. alie inficiāt̄ ꝛ interesnt ꝛc. Quartus defectus de pte est ꝙ ꝙsumit humidū radicale i quo cōsistit vita humana. s. in humido ꝛ calido: vt dicit phs. Sicut i lāpade lumē durat q̄diu durat oleū q̄ paulatiz ꝙsumit a lumine. Sic lepra inuidie paulatiz cō sumit humidū radicale. s. charitatez in q̄ ꝙsistit vita gre: inuidēdo, primo de honore: dignitate: ꝛ offō. Jō. j. Jo. iij. Nos scimus q̄n translati sumus de morte ad vitam q̄n diligim⁹ fratres. Qui nō diligit manet in morte. Hoc pctm est valde magnū intm q̄ solū hoc pctm est in demonibus. Non est in eis supbia: put est ambitio honoris mūdani: nec auaricia: nec luxuria: ꝛ sic de alijs. Sed inuidēt nobis ꝛ tristant̄ q̄ nos possidebimus illas cathedras glie quas ipsi amiserūt hac sola de cā tentat nos vt cū ipsis dānemur. Un si cut xps de virtute charitatis dicit xp̄ianis. In hoc cognoscēt oēs: quia discipuli mei estis: si dilectionē habueritȝ adiuicez Joā. xiij. Sic diabolus potest dicere. In hoc cognoscēt omnes: quia discipuli mei estis: si inuidiam habueritis ad inuicez. De inuido pōt dici the. Ecce leprosus ꝛc. Quint⁹ defect⁹ lepre est q̄ reddit anhelitū fetidū. ꝓpter hoc ḥpit de⁹ q̄ lepra sus habeat os veste ꝓtectū. Leui. xiij. Iō sīgt pctm gule. Gulosus ex nimia comestione vī comessatiōe hȝ anhelitū fetidū q̄ crudū sup indigestū corrūpit. Si cib⁹ dȝ ꝑficere dȝ tres digestiones hre. p̄mā in olla: secam in ore mastiēdo. tertiā in stomacho. als corrūpit int⁹ ꝛ gñat multas infirmitates nō solū in corpore: hȝ etiā in aia. Nota quo ab adā vsq̄ ad noe trā siuerūt mille ꝛ quingēti anni: ꝛ gētes nō comedebāt carnes neq̄ pisces hȝ solū fructus bibēdo aquā: ꝛ cū illo viuebāt lōgo tpe. Nōgentis. xxx. annis. Noe vixit nōgentis q̄nquaginta annis. Deinde post diluniū quod destruxit fructus ꝛ aquas gentes ḥceperūt comedere carnes ꝛ pisces ꝛ biberevinū ꝛ gētes nō comedebāt nisi semel in die: scz in meridie. Tūc merūt dies hois. ccc. annox. Gen. ix. Deinde ipe dauid ḥceperūt cenare ꝛ tūc diminuta est vita hois. dies annox nostrozū in ipsis. lxx. anni ꝛc. Et paulatiz pluries in die comedendo minuit vita hoim. Iō iurta cōsiliū xp̄i di. Attēdite ne grauent corda vestra crapula ꝛ ebrietate. Lu. xxi Nota crapula sm ethymologiā. i. cruda epula. Dauid loquens de gulosis dicit. Sepulchrū patēs est guttur eox. ps. v. Ideo de gulosis potest dici thema. Ecce leprosus ꝛc. Sextus defectus lepre est q̄ facit vocē raucā: ideo signat peccatū ire: q̄n iracūdus semper loquitur inordinate ꝛ rauce ꝛ confuse. Primo cōtra deum iurando ꝛ renegando ꝛc. Nota hoc pessimū vitiū: ideo scriptura sancta dicit. Domine maledicti erūt qui contēpserint te: ꝛ condēnati erūt oēs qui blasphemauerint te ꝛc. Thobi. xiij. Nota tres modos bonos corrigēdi hoc vitiū. Primꝰ pertinet ad parentes vt corrigant filios ꝛ nutriāt bñ eos ne iurēt: sz solū p aduerbia affirmēt ꝛc. Secūs vt quilibet ponat sibi aliquā legē: sicut ille qui quotiescūq̄ iurabat ponebat in quadā bursa duos denarios pro elemosina. Tertius pertinet ad dños tpales siue rectores cōtarū: facere ordinatiōes cū pena certa ꝛc. Septimus defectus lepre est q̄ debilitat membra corporis ad operādū: ideo significat peccatū accidie q̄ debilitat membra et aufert fortitudinem ad operandū opera spiritualia. Dic quomodo in sero ille qui nullum lucrū portat ad domū iudicatur q̄ fuit ociosus. Sic in sero mortis ille qui non portat aliquod lucrū meritorium ꝛ bonox operum spiritualium: liez per totū tempus vite laborauerit in operib⁹ mundanis: indicatur ociosus a xpo. Ideo mittitur ad hospitale pauperū: scz ad infernū: q̄ bonis tēporalibus depredant oēs in morte. primo ab vxore: scdo a filijs. tertio a scutiferis ꝛc. Sz ille qui fuit diligens in operibus spiritualib⁹ dicet sibi christus in iudicio. Euge serue bone ꝛ fidelis: q̄ sup ꝛc. Mat. xxv. Si dicatur: ergo dimittamus bona tēporalia: dico q̄ necessārio nō sunt dimittenda: sed sunt taliter facienda q̄ etiā quo[illegible]

Universidad de Sevilla

faciamus aliquid pro anima.s.orare ma
nere sero. primo signãdo se ꝛc. Opz semp
orare ꝛ nõ deficere. Lu.xviij. Nota semp
i.mane ꝛ sero distractiões ea que ei ma
teriaz prebent remouẽdo nõ se induẽdo
nec calciando ꝛc. Nota etiã diligentiã in
hebdomada mense ꝛ anno. ¶ Dico scõo
q̃ ostenditur vera medicina virtualis: q̃
veniens adorauit eũ. Iste est modus cu
randi a lepra peccatorum venire ad xp̃z:
q̃m peccator ex quolibz peccato mortali
elongatur a deo per vnaz magnã dietã:
sed potest redire ꝛ venire ad deum in tri
bus passibus quos xp̃s fecit sanando il
lũ leprosuz. primo tetigit eũ manu sua.
Scõo dixit. Vade ostende te sacerdotib⁹
Tertio offer munus tuuz. primus ergo
passus est cordis cõtritio: que ostẽditur
in tactu man⁹ xp̃i: q̃ nullus põt habere
verã cõtritionẽ nisi tangat a manu xp̃i.
Ideo Ezec.iij. Abij amarus in indigna
tione spũs mei. Manus em̃ dñi erat me
cum cõfortans me. Q̃n quidẽ digiti hui⁹
manus sunt quinq; motiua que inducũt
pctõrẽ ad ꝙtritionẽ. Scõs passus ẽ oris
cõfessio: que ostendit ibi. Vade ostẽde te
sacerdoti. Ostẽdit peccator se sacerdoti:
cui dz fieri cõfessio. q̃m reuelat sibi pecca
ta sua accusãdo se ꝛ discooperit pctã sua
pp hoc dixit xp̃s leprosis. Ite ostẽdite vos
sacerdotibus. Lu.xvij. Tertius est opis
satisfactio q̃ ostendit ibi. offer mun⁹ tuũ
Nota quõ pro satisfaciẽdo pro pctis de
bemus offerre tria munera: scz tria bona
que habem⁹. scz bona tpalia aiam rõna
lem ꝛ corpus materiale. De primo debe
mus offerre deo mun⁹ elemosynarũ. De
scõo munus deuotionis oronis: ꝛ deside
rij paradisi. De tertio munus ieiuniorũ
abstinẽtie ꝛ afflictionũ. Isto mõ sanabit
a lepra pctõr mortaliũ. Ecce leprosus ve
niens adorabat eum. Deo gratias.

¶ Dñica.iij.post octa.epi. Ser. vnicus.

Qualis est hic quia
vẽti et mare obediũt ei. Mat
thei.viij. Sermo noster erit
de sancto euangelio ꝛ contí
net vnũ magnuz miraculum
quod fecit xp̃s in mari ad cõfirmationez
fuoꝝ discipulorꝝ: vt ostẽderet se non solũ
dñz terre in qua iam fecerat plura mira
cula: sed etiã maris. Sed pr⁹ salutek vir
go maria ꝛc. Qualis est hic ꝛc. Pro hui⁹
declaratione ꝛ fundamento sermonis re
citabo vobis miraculũ ad literã: q̃s rec
tat euangelista Mat. in euãgelio. Dica
tur historia breuiter. Modo in hoc mira
culo ostenduntur nobis quatuor virtu
tes necessarie ad sciendum.

Prima est afflictio penitẽtialis.
Scõa est tentatio diabolicalis.
Tertia est subuentio misericordialis.
Quarta est dominatio vniuersalis.

De vltima dicit thema. Qualis est hic
quia venti ꝛc.

Dico primo q̃ i isto euãgelio ostenditur
afflictio pnialis ibi. Ascẽdẽte iesu in na
uiculã secuti sunt eũ discipuli eius. Nec
nauicula vt dicũt sancti doctores ẽ pnia
triplici ratiõe. Pria est q: pnia ad instar
nauis in principio est stricta nõ assuetis
ieiunare: nec orare: nec cilicio portare ꝛc.
stricta est sed paulatim dilatatur: quia
q̃n hõ est iam assuetus nõ tm̃ grauatur:
sed in fine restringit. s.in senectute pter
tediũ: sed nõ tm̃ ẽstũ in pncipio. Scõa ra
tio est pter offm̃ nauis. s. trãsfretãdi et
portãdi merces de vna patria ad aliam.
Sic nos peccatores cũ naui pnie oz nos
transfretare de ista terra ad patriã padi
si: ꝛ portare illo merces meritoꝝ ẽtutuz
ꝛ bonorũ operũ. Iõ de pnia dicit scriptu
ra sancta. Facta est q̃si nauis ishtoris. i.
mercatoris: quãtũ ad formã: quo ad pri
mũ. De lõge portãs panẽ suũ: ẽstũ ad se
cundũ. puer. xlvi. Panes quibus viuem⁹
in alio mũdo sũt merita: virtutes: ꝛ opa
spũalia h̃ p nos facta. Tertio rõne peri
culi q: nauis ẽ̃ditu est in mari est in peri
culo magno. eccl. xliij. Qui nauigat ma
re enarrat pericula ei⁹. Ita de naui peni
tẽtie: q̃m hoc magnũ mare hui⁹ mũdi to
tũ est plenũ periculis. ij. Cor. xi. pericu
lis fluminũ: periculis latronũ: periculis ex
ghe: periculis ex gẽtib⁹: periculis in ciui
tate: periculis in solitudine: periculis in
mari: piculis in falsis fratrib⁹ ꝛc. In hac
nauim pnie ascẽdit xp̃s in sua natiuita
te: q: nõ in palatio: domo siue camera vo
luit nasci: ẽ in stabulo vbi non habuit le
ctum nisi psepe bouis ꝛ asini. In qua na
ui nauigauit. xxxiij. annis semp cũ fortu
na ꝛ malo tpe quousq; puenit ad portuz
gl̃iose resurrectiõis i die pasche. Et secu
ti sunt eũ discipli ei⁹ q: oẽs cũ naui pnie

trãsfretauerũt vsq; ad portũ glorie. Ecce
q̃re dicit euãgelista. Ascẽdẽte iesu in na
uiculã diminutiue: q: pnia nostra modi
ca ẽ respectu pctõr q̃ fecim⁹: ꝛ penaꝝ q̃s
meruim⁹: ꝛ pmioꝝ q̃ expectam⁹: iõ dicit
scriptura sca. Exiguo ligno credũt hoiel
aias sua: ꝛ trãseũtes mare p ratẽ libera
ti sunt. Sapiẽ. xiij. In ista pua nauicula
pnie opz nos seq xp̃m: q̃m aĺs null⁹ pec
cator põt saluari: q̃ figurata fuit in arca
noe. in q̃ q̃ inuenti fuerũt liberati fuerũt
ab aq̃s diluuij: alij aũt oẽs pierũt. Sic q̃
exẽplo xp̃i ꝛ discipulorꝝ suoꝝ ponũt se in
nauicula pnie saluabunt. alias vndis in
fernalib⁹ inoluunt. Lu.xiij. Dico vobis
nisi pniam fecerit is oẽs sil̃r pibitis. No
ta sil̃r sicut illi q̃ nõ fuerũt in arca noe: sz
illi q̃ nauigãt cũ nauicula pnie nõ priua
tur bonis glorie paradisi. Ber. Non pua
bis illos q̃ ambulãt in innocẽtia: sed nec
eos q̃ ambulant in pnia: scz in paradiso.
Dico scõo q̃ ostẽdit in euãgelio tẽtatio
diabolicalis: cũ dicit. Ecce mot⁹ magn⁹
factus est in mari ita vt nauicula opirẽt
fluctibus ipse vero dormiebat. Mũdus
iste dicit mare in quo nauigat nauicula
pnie. iuxta illud. pš. ciij. Hoc mare ma
gnũ ꝛ spaciosum manib⁹: illic reptilia. i.
spũs maligni q̃z nõ est nũer⁹. s. diuersaꝝ
tentationũ. Triplici rõne mundus dicit
mare. Prima propter crudelem deuora
tionẽ: q: sicut in mari pisces maiores co
medũt ꝛ deuorãt minores: sic in hoc mũ
do maiores crudeliꝝ deuorãt ꝛ delirũt
minores. Nota q̃ dicit beat⁹ Tho. in po
stilla sup̃ Iob de illo magno pisce q̃ voca
tur cet⁹ q̃ q̃n vult comedere aprit os suũ
ꝛ emittit anhelitũ odoriferũ: ꝛ pisces se
quunt odorẽ: ꝛ sic absorbet eos. Sic est
mundus spirat odorẽ delectabilem ho
norum: dignitatuz: delitiarũ ꝛc. Et mul
ti sentientes hũc odorẽ sequunt quous
q; absorbuntur a mundo ꝛ diabolo. O q̃
les ꝛ quot fuerunt deuorati ꝛ consumpti
hoc odore deccpti. Augu. Anima seculum
ꝛ absorbebit ꝛc: amatores cũ suos voza
re nouit: nõ portare. Isto mõ magni pi
sces id est magni homines aperiũt os et
emittunt anhelitum odoriferũ verboruz
ꝛ rationũ colorataruũ vt populus sequa
tur ꝛ ab ipsis deuoret. Lõtra tales dicit
tẽ q̃ deuorãt plebẽ meã sicut escã panis.
ps. xiij. Nota nõne. i. imo certe cognoscẽt
in die iudicij oẽs q̃ opauꝝ iniq̃tatẽ. quã
do xp̃s dñs iudex damnabit eos eternali
ter: qui deuorãt plebẽ meã ipsaz destruẽ
do ꝛ comedendo: sicut escã panis. Quia
sicut panis est cib⁹ quotidian⁹: sic illi q̃ti
die oppm̃ũt ꝛ deuorãt plebẽ meã. Scõa
rõ est ppter indẽtudinẽ: q: mare nũq̃ de
scit: sic iste mũdus indẽtus ꝛ vndosus est
mõ mũdani sunt alti p. pfperitatem: mõ
bassi p aduersitatẽ: mõ sani: mõ infirmi:
mõ leti: mõ tristes: mõ diuites: mõ pau
peres ꝛc. Mirabiles elatiões maris. pš.
xciij. Tertia rõ est ppt periclitationes: q:
sicut naues in mari: sic ale in hoc mũdo
periclitant: imo piculosior ẽ mũdus alia
bus q̃z sit mare nauibus. Ber. In mari
marsilie de decẽ nauib⁹ vix vna pit: sed in
mari hui⁹ mũdi de centũ vix vna saluat.
De mari q̃ mũdi dicit euãgelista. Mot⁹
magnus factus est in mari. i. in mundo.
Per hũc motũ intelligim⁹ tẽpestatũ tẽta
tionuz: q̃m sicut tẽpestas q̃z venit a cã
supiori. s. a stellis maxime erraticis vt di
cit Aug. q̃z a cã inferiori: q: pcedit a p
fundo maris: q̃s feruet seu bullit q̃z a
cã media. s. a vẽtis. Ita tẽpestas tẽtatio
nũ venit illi q̃ in naui est pnie. q̃z a su
piori scz a deo pmittente ad ipoꝝ hũilia
tionẽ ꝛ gr̃e pseruationẽ: sicut dicit paul⁹
ꝛ se. Ne magnitudo reuelatõnũ extollat
me: dat⁹ est mihi stimul⁹ carnis mee ãge
lus sathane q̃ me colaphizet. ij. ad Cor.
xij. q̃z a cã inferiori. s. a carne iualescẽ
te vel timẽte: sicut de petro q̃ peccauit ab
negãdo xp̃m cã timorẽ is mortis: q̃z
a diabolo instigãte: sicut de Job. ij. Sa
thã a facie dñi egressus percussit iobvlcere
pessimo. Et dũ penitẽs sic tẽtat xp̃s dor
mit. Nota q̃ xp̃s in celo semp vigilat: q:
semp btõr recordat ꝛ eos sẽp docet. In
inferno aũt sp dormit: q: eoꝝ obliuiscit ꝛ
punit. In nauicla aũt pnie q̃z dormit
q̃z vigilat: vigilat aũt q̃n in tribulatiõi
bus adiuuat hs õ: dormire q̃n penitẽtem
exponit tribulationib⁹: ꝛ interiz nauicu
la pnie tacrat fluctib⁹: q: vent⁹ tentatio
nis diabolice est ei hostis: ꝛ xp̃s expectat
vt ipm excitet di. Exurge quare obdor
mis dñe. Tertio ostendit in scõ euange
lio subuẽtio misericordialis: ibi et accesꝝ
serũt ꝛ suscitauerũt eũ dicẽtes. Dñe salua
nos perimus. Hoc est pncipale remediũ

in mari in periculo cristentiuꝫ in tẽpestate ⁊ aduersitate valida: recurrere ad deum orationibus deuotis: sicut legit Jone. j. q̃ naute primo clamauerũt ad dñm deũ suũ: sc̃o piecerũt vasa in mari. Tertio piecerũt Jonam ꝓphetã in mare. Quarto vouerũt vota dño. Clamare ad deum est deuotis orationib⁹ ipm excitare dicẽdo. Exurge dñe adiuua nos⁊ libera nos ꝓpter nomẽ tuũ. Sc̃o vastaꝫ piectio est elemosynarũ largitio ⁊ tẽpaliũ abiectio Protectio Jone in mare est filium dei nobis in mari tribulatiõis associare dicendo. Dñe ꝓpter nos orta est hec tribulatio tẽpestatis: q̃ ꝓpter odiũ diaboli contra deũ insurgit contra nos. Nota facere vt cõpleant: alias melio⁹ esset nõ vouere. Ita debem⁹ nos facere q̃n in mari hui⁹ mũdi insurgit aliqua tempestas siue generalis siue particularis: debemus facere vt discipuli fecerunt scilz recurrere ad xp̃m p bona opa: ⁊ ipm excitare dulciter deuotis orationib⁹ dicẽtes. Salua nos perimus. Quarto ostẽditur de dño iesu xp̃o dominatio vniuersalis: ibi. Surgẽs imperauit ventis ⁊ mari: ⁊ facta est tranquillitas magna. Ecce domiatio vniuersalis. de qua dauid. ꝑs. lxxxviij. Tu dominaris potestati maris: motũ autẽ fluctuum eius tu mitigas scz imperãdo vt cessarent: ⁊ statim cessauerũt sibi obedire do tanq̃ domino vniuersali. Porro homines illi scz q̃ erant in naui mirati sunt dicẽtes. Qualis est hic quia mare ⁊ vẽti obediunt ei scz tanq̃ domino ⁊ creatori. Placeat igitur sibi remouere a nobis tẽpestates tribulationes ⁊ pericula taz alec̃ corporis: ⁊ det nobis tranquillitatem quietis ⁊ pacis hic per gratiam ⁊ in futuro per gloriam. Amen.

¶ Dominica quarta post octa. epiphanie. Sermo vnicus.

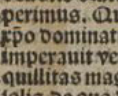

IN tempore messis dicẽ messoribꝫ. Colligite ꝓmũ zizania et alligate ea in fasciculos ad cõburẽdũ: triticum autẽ cõgregate in horreũ meum. Mat. xiij. Sermo noster erit de sc̃o euãgelio hui⁹ dñice: ⁊ habebim⁹ multas bonas doctrinas ⁊ ĩstructiones morales: ꝫ ꝓmo saluteꝫ ꝙgo maria: In tẽpore messis ⁊c. pro introductione materie ⁊c. Dicatur parabola euãgelij ad literam. In qua parabola christus ostendit tria de se scz.

Humilitatem ꝓfundissimam.
Benignitatẽ dulcissimam.
Equitatem rectissimam.

¶ De tertia dicit thema. In tpe messis dicẽ messoribꝫ. s. equitatẽ iusticie mee. dico ꝓmo q̃ in dicta pabola xp̃s ostẽdit de se humilitatẽ ꝓfundissimã: q̃ cũ xp̃s sit rex regũ ⁊ dñs dñantiũ voluit assumere formã ⁊ officiũ seruilis cõditionis. s. seminatoris ꝓut ostẽdit in ꝓncipio parabole cũ dr. Sil'e factũ est reg ce. ⁊c. Hlo. ecclia militãs hoi q̃ seminauit bonum semẽ in agro suo. Cum autẽ dormirẽt hoies venit inimicus ei⁹ ⁊ supseminauit zizania in medio tritici ⁊ abũt qũ exposuit xp̃s ad supplicationẽ apostoloꝝ dicentiũ. Edissere nobis pabolã zizanioꝝ agri qui respõdẽs ait. Qui seminat bonũ semẽ est filius hois. ager est mũdus: bonum ꝙ semẽ hi sunt filij regni: zizania autẽ sunt filij nequã: inimicus autẽ q̃ supseminauit est diabolus. Patet ergo humilitas xp̃i q̃ dicit se esse seminatorẽ q̃ in agro huius mũdi seminauit bonũ semẽ setãꝫ ꝓsonarũ scz apl'oꝝ: martyrũ: cõfessorum: doctorũ: virginũ: inocẽtiũ ⁊ penitẽtiũ. De quibus dicit. hi sunt filij regni. Sc̃o seminauit semẽ sanctaꝫ doctrinaꝫ sctẽ fidei catholice q̃ ꝓsistit in. xiij. articulis quasi xiij. granis. Sũt cĩm. xiij. articuli si numerus articuloꝝ sumaꝫ ex parte credibiliũ: vt dicit beat⁹ Tho. iij. dis. ij. q. j. ar. ij. Tertio seminauit semẽ virtutũ scz humilitatis: misericordie ⁊ caritat⁊: charitat⁊ abstinẽtie: patiẽtia: ⁊ diligẽtie. Jõ de ipo dicit Lu. Exiit q̃ seminat seminare semẽ suũ. Lu. viij. Ecce hic grauissima humilitas xp̃i de qua dicit apl's. Qui cũ in forma dei eẽt semetipz exinaniuit formã serui accipiẽs in similitudinẽ hoĩm factus: ⁊ habitu inuẽtus est vt homo. ad. Phil. ij. cũ aũt dormirẽt hoies ⁊c. No. q̃o dormiũt hoies triplr. s. ꝓ ignorantiã intellectuali: ꝓ negligẽtia spũali: ꝓ abundãtia criminali. Cũ sic dormirẽt hoies venit inimicus. i. diabolus: ⁊ supseminauit zizania malaꝝ doctrinaꝝ: scz errorũ falsarũ opinionũ: delitiaꝝ terrenaꝝ supbie: auaricie luxurie ⁊c. Dico sc̃o q̃ in sctõ euãgelio ostẽdit in xp̃o sua benignitas dulcis-

sima: q̃ nõ statim venit punire nec occidere pctõres: nec dãnare: ꝫ vult eos ad pniam benignissime expectare. ad Ro. ij. Ignoras q̃m benignitas dei ad pniaꝫ te adducit. Hec benignitas ostẽdit in sancto euãgelio ibi. Cũ aũt creuisset herba⁊ fructũ fecisset tũc apparuerũt ⁊ zizania. Accedẽtes aũt fui pr'isfamilias: dixerũt ei. dñe nõne bonũ semẽ seminasti i agro tuo vñ ẽ hz zizania: ⁊ dixit. Inimic⁹ hõ hoc fecit. Serui aũt dixerunt ei. Vis imus ⁊ colligim⁹ ea. Et ait. Nõ. Ne forte colligẽtes zizania eradicetis simul ⁊ triticũ. Si nitevtraq̃ crescereyt q̃ ad messem. Serui pr'isfamiliaꝝ itelligunt boni angeli q̃ ꝺ bonis opib⁹ nr̃is gaudẽt i celis: vt dicit xp̃s. Dico vobis q̃n gaudiũ erit cotã angelis dei in celo supvno ⁊c. Luc. xv. Per oppositũ de malis opib⁹ nr̃is tristãtur. Autoritas. Esa. xxxiij. Ecce videtes clamabũt foris. Angeli pacis amare flebũt Nota videtes. s. mala opa nostra clamabũt foris. s. mala detestãde: que q̃dẽ detestatio angeloꝝ ꝺr fletus ipoꝝ qui dicũt xp̃o. Dñe nõne bonũ semẽ seminasti i agro tuo ⁊c. hic ꝙ benignitas xp̃i dulcissima i hoc q̃ nõ ꝺcedit seruis suis eradicationẽ zizanioꝝ: ne triticũ etiã eradicet ⁊ ꝓdat. Q̃m forte illi q̃ mõ sunt zizania ꝓ pctõ ⁊ malicia aliq̃n crũt triticũ ꝓ pniam. Sicut ꝙ de paulo: q̃ aliq̃n fuit zizania ꝓ supbiã: infidelitatẽ ⁊ crudelitatẽ ꝺ ecclam xp̃i qui postmodũ fuit optimũ triticũ. Jdẽ de matheo ꝓ auariciã. Idem de magdalena ꝓ luxuriã: ⁊ ꝺ multz alijs posset dici. Ecce benignitas dei dulcissima. Jdeo dicit ipse. Nunq̃d voluntatis mee est mors impij ⁊ nõ vt cõuertatur a vijs suis ⁊ viuat. Ezechie. xviij. Ecce hic ꝙ nr̃a crudelitas quivellemus q̃ inimici nr̃i perirẽt statim. Dico tertio q̃ ostendit xp̃s in isto euãgelio sua equitatẽ rectissimã: qñ iuste ⁊ recte iudicabit in die iudicij. De hoc dicit tertia pars euãgelij. In tpe messis dicẽ messoribꝫ. Colligite ꝓmũ zizania: ⁊ alligate ea i fasciculos ad cõburendũ. Triticũ aũt ꝺgregate in horreũ meũ. Tempus messis vt ipsemet xp̃s exponit est cõsummatio seculi. Messores sunt angeli: quib⁹ dicet xp̃s in die iudicij. Colligite primũ zizania: q̃ tã boni q̃ mali portabuntur ad iudiciũ ꝓ angelos bonos. Autoritas. Mat. xiij. Mittet filius hominis angelos suos. glo. bonos. ⁊ colligent de regno eius oia scãdala ⁊ eos qui faciunt iniquitatem quibus collectis ⁊ a tritico idest a bonis separatis dicet christus. Colligite ea in fasciculos ad cõburendum: ⁊ lz pctã ꝓpter que gẽtes dãnanꝺ sunt diuersa: tñ oẽs q̃ fuerũt participes in eodẽ pctõ erunt etiam participes in eadẽ pena. Itẽ de oib⁹ participantib⁹ in eodẽ crimine fiet vn⁹ fasciculus. verbigra. Primo de oibus malis impatoribus: regibus ⁊ principibus gubernatoribus ⁊ rectoribus fiet vnus fasciculus: immo erat magn⁹ fascis ⁊ grossus. Secundo de omnibus malis prelatis qui non intrauerunt per portam: sed per manũ regiã vel per symoniam: ⁊ ma levixerunt. Tertio de omnibus religiosis qui nihil tenent quod vouerunt: nec de cerimoniis: immo fuerunt inobedientes: ꝓpietarij: luxuriosi. Quarto de monialibus fiet alius fascis. Quinto de malis presbyteris ⁊ inhonestis: qui nec dixerunt horas: ꝫ ludũt ad taxillos: tenuerunt concubinas: fecerũt mercantias ⁊c. Sextus erit de malis iudicibus aduocatis: iuristis notarijs qui dilatant litigia deuorant viduas ⁊ pauperes consumũt gentes. Septimus erit de auaris: vsurarijs: latrõibus: falsis mercatorib⁹. Octauus de illis qui viuunt in bannositatibus. Nonus de omnibus luxuriosis leonibus: meretricibus. Decimus de omnibus mulieribus vanis pomposis: que licet fuerũt caste ⁊ honeste: ex illis tamẽ picturis ⁊ vanis ornamẽtis dãnabũtur. Ecce quare christus dixit in tpe messis. idest in die iudicij: dicam messoribus. id est angelis. Colligite primuz zizania ⁊c. Et concordat ꝓpheta Esa. di. Et congregabuntur in congregatione vnius fascis in lacum vnum et claudentur ibi in carcere. Esa. xxiij. Tunc facta executiõe de malis: boni intrabũt in possessionẽ regni celestis: cum dicitur. Triticũ autem congregate in horreum meũ. i. in celeste gaudiuz. Boni dicuntur triticũ q̃a ad instar tritici habent interius candorẽ puritatis: exterius rubedinẽ charitatis. de quo dicit christus. Dilectus meus cãdidus ⁊ rubicũd⁹. Can. v. Triticũ aũt ꝺgregate in horreũ meũ. i. gloriã. Ad quã ⁊c.

¶ Notabile de ꝓpinquitate tpis antixpi.

Ota propiquitatē tpis antixpi ex parabola zizaniox agri. Mat.xiij.i qua xps dixit. Cū dormirent homines venit inimicus ꝛc.

Nota q̄ dormire contingit tripliciter.

Per ignorātiam intellectualez.

Per negligentiam spiritualem.

Per abundantiam criminalem.

¶ Quātū ad primū:pſonis rudib⁹ ratiōnē seu narrationē aliquā nō intelligētibus solemus dicere dormitis:q; ad modū dormientiū habent oculos intellect⁹ clausos:cōtra q̄ petebat dauid. pſ.xij. Illumina oculos meos ne vnq̄ obdormiā in morte: neq; dicat inimicus me⁹ prevalui aduersus eū. Dabat ergo christus intelligere q̄ cū hoies intellectualit̄ ignorarent:singulariter ecclīarū magistri ſm Hiero.tūc veniret antixps. Sicut dormientib⁹ turriū speculatoribus venit inimicox exercitus. Esa.lvi. Oēs bestie agrivenite ad deuorandu:vniuerse bestie saltus. Speculatores eius ceci oēs nesciērūt vniuersi:canes muti nō valentes latrare videntes vana:dormientes ꝛ amantes somnia: ꝛ canes impudētissimi nesciērūt saturitatē:ipsi pastores ignorauerunt intelligentiā. Scdo dicunt homines dormire p negligentiā spūalem. De negligentib⁹ ꝛ tepide opantibus solet dici q̄ dormiunt: q; ad modum dormientiū agendorum curā postponunt. Cōtra q̄ dicit. ps.cxx. Nō dormitabit neq; dormiet q̄ custodit israel. Dabat ergo xpus intelligere q̄ cū hoies circa spūalia negligēter se haberent: tūc veniret antixpus. Sicut dormientibus custodientibus domos veniunt latrones. Ezechie.xxxviij. Hec dicit dñs. s. ad gog idest antixp̄ ad literam. In die illa ascendent sermones super cor tuum ꝛ cogitabis cogitationem pessimā:ꝛ dices: ascendā ad terrā absq; muro veniā ad quietes habitātesq; secure. Hi oēs habitant sine muro : pectes ꝛ porte non sunt eis. Hic ostēdunt signa euidentia temporis antipi. Murus pōt intelligi clerus. Et huius muri turres sunt prelati. Porte sunt religiosi. Vectes autem sunt clerici ꝛ econuerso. Quando ergo christianitas habitabit q̄te in peccatis absq; muro. idest custodia prelatorum signum est antichristi. Ezechie.xxij. Quesiui de eis virū qui interponeret sepem ꝛ staret oppositus contra me. p terra ne dissiparē eā ꝛ non inueni. Et effudi super eos indignationem meam. Et sic erunt tempore antixp̄i absq; portis ꝛ vectibus. idest sine documentis euangelicis ꝛ cōsiliis apostolicis. Thren.ij. Destruxit sunt in terra porte eius: perdidit ꝛ cōtriuit vectes eius. Tertio dicunt hoies dormire per abundantiā criminalē. Existentes enī in peccato mortali vel in statu peccati mortalis dicuntur dormire: q; ad modū dormientiū non negociant. s. p meritū vite eterne. ideo quilibet talis exciterur ad Ephe.v. Surge qui dormis ꝛ exurge a mortuis. Dabat ergo xps intelligere q̄ cuz hoies peccatis grauissimis abundarent: tunc veniret antixpus: sicut infirmis regimē medici non tenentibus aduenit mors. Mat.xxiiij. Qm̄ abundabit iniquitas refrigescet charitas multorum. Et subditur. Tunc veniet consummatio ꝛc.

¶ Dñica in septuagesima. Sermo. j.

Multi sunt vocati pauci vero electi. Math.xx. Sanctum euangelium hodiernum in summa continet tres altas et subtiles materias theologie scz.

Vocationem gratie.

Donationem glorie.

Distinctionē vite.

¶ De his trib⁹ dicit ſmo nr̄. ꝛ ō tertio loquit thema. Multi sunt vocati pauci vero electi. verbū est terribile: ſverū. Dico p̄mo q̄ in sancto euāgelio hodierno ostenditur vocatio gr̄e. s. q̄n de⁹ sua bonitate vocat pſonas ad bonā vitā ꝛ ad suā gr̄am sine p̄cedentib⁹ meritis creature de hoc dicit petrus apl's. De⁹ ois gr̄e. s. datoꝛ q̄ vocauit nos in eternā suā gloriaz. j. Pet. v. Modū huius vocatiōis ꝛ diuersitatū differentiā declarat euāgeliū in parabola di. Simile est regnū celoꝛ homini patrifamilias ꝛc. Vbi ponit q̄nq; differētias huius vocatiōis ad bonā vitā ꝛ penitentiam ad suam gratiā: sicut sunt q̄nq; etates principales hoīs siue mulieris: ꝛ quidam vocant hora p̄ma q̄dā hora tertia. Hora p̄ma est puericia: q; tūc incipit claritas diei: sic in puericia incipit claritas discretionis ad discernēdū inter bonum ꝛ malū: ꝛ homo incipit habere verecundiā ꝛ deuotionē: ꝛ cauere a pctis. Tales vocant a deo hora prima. Hora tertia ꝛ adolescentia a. xv. annis vsq; ad. xxv. q; tūc ad instar solis magis ostendūt claritatē discretionis ꝛ deuotionis: q̄n in tali etate recedunt a peccatis ꝛ incipiunt bonā vitā vocant a deo hora tertia. Aliyo cank a deo hora sexta ꝛc. sicut iuuenes q̄ ad instar solis sunt in flore iuuētutis ꝛ in feruore iuuētut̄ corporalis: q̄n tales cōuertunt ad deū vocant a deo hora sexta hora. ix. est senectus q̄n hō ad instar solis iam inclinat versus terrā: q̄n tales in illa etate vocant vel conuertunt ad deū et ad pniam vocant hora nona. Hora. xi. vocat hora vesperaruz: ꝛ hora. xi. est decrepitus: q̄n in tali etate conuertunt ad deū dicunt vocati ad deū hora. xi. q̄n cōuertunt de pctis restituunt: remittūt iniurias cōfitent ꝛc. Ecce vocatio gratie in qualibet etate: sed prima est melior. De quo Hier. Bonū est viro cū portauerit iugū dñi. iugum scz obedientie ad p̄ceptū dei ab adolescētia sua. Thre.iij. Nō q̄n q̄ in adolescentia se dant pctis ꝛ male vite postea cū magna difficultate possunt cōuerti ꝛ redire ad deum: q; consuetudo est altera natura. ideo Hiere.xiij. Si mutare pōt ethyops pellē suā aut pardus varietates suas: ꝛ vos poteritis bene facere cū didiceritis malū ꝛc. Et concordat versus poete di. Qui nō assuescit virtutibus dū iuuenescit. A vitijs nescit desistere q̄n senescit. ideo dicit scriptura sancta Adolescens iuxta viā suā: etiam cū senuerit non recedet ab ea. Prouer.xxij. Mora liter. Dic quō est magnū pctm̄ patris et matris si filij sunt male nutriti: q̄m virga tenera leuiter potest dirigi ꝛc. Juxta illi tudinē boni hortulani qui nutrit et ordinat arbores bene. als si sint curue ꝛ male ordinate est culpa sua: ideo vos de mīmonio estis hortulani q̄ plantatis arbores in horto ecclie. ideo ꝛc. Dic quō filij sunt nutriendi ne iurent p deū: nec p sctōs: sed vt affirmēt p aduerbia: ꝛ q̄n erūt magni tūc nō erūt iuratores nec blasphemi ꝛc. Nota hoc vitiū q̄ dic exēplū scti Ludouici regis frācie. Hic ei q̄dā die quēdā blasphemātē audierat quē in labijs ferro calido cauterizari p̄cepit. Uelle inquies i labijs meis hāc indecentiā sustinere dūmō hoc vitiū blasphemie pessimū de regno meo penitus tolerē ꝛc. Digni sunt morte nō solū q̄ ea faciūt ſz ēt q̄ ꝛsentiūt faciētibus ad Ro. j. glo. Aug. Cōsentiūt faciētib⁹ q̄ deberēt corrigere ꝛ nō faciūt. Primū pertinet ad parētes. scōm ad seipsum. tertium ad dños ꝛ rectores cōitatū. Nota tres cōditōes gētiū q̄ nō deberēt iurare: ſz debent semp eē parati ad mortē. s. clerici: marinarij: ꝛ hoies armox q̄ quotidie sunt i piculo mortis: ꝛ tñ isti sūt cōiter peiores iō dicit apl's parētib⁹. ad Ephe.vi. Pcres nolite ad iracūdiā. s. dei puocare filios vestros: ſz educate illos in disciplina ꝛ correptione dñi. Dico scdo q̄ in sctō. euangelio ostēdit donatie glorie: q; iō de⁹ dat alicui suā gratiā: vt det sibi finalr̄ suam gloriā: q; gratia est dispositio ad gloriaz habendam. Dauid. ps. lxxxiij. Qz miam et ſ̄itatē diligit de⁹ gr̄am ꝛ gloriā dabit dñs. Nota bene istā declaratiēnē reddē do singula singul': q; a pmutata, pportione vt dicunt logici bñ valet argumentū. Qz de⁹ diligit miam dabit gratiā: q; magna est dei mia: ideo pctōri penitēti dat gr̄am. Et q; veritatē diligit de⁹: iō gliaz dabit dñs: q; ipse pmisit dare gloriā penitētibus. Modū donatiōis gratie declarat euangelium hodiernū di. Cum sero autē factum esset: dixit dñs vinee procuratoi suo. Voca operarios ꝛ redde illis mercedē. Incipiens a nouissimis vsq; ad primos ꝛc. vbi fuit ordo preposterus. vñ dicit. Erunt nouissimi primi ꝛ primi nouissimi. Nota tres declarationes huius verbi. Erunt nouissimi primi.

Prima ſm duratiōnē temporalem.

Scda ſm cōditionem mundanalem.

Tertia ſm affectionem cordialem.

¶ De prima sciēdū q̄ de⁹ diuisit temp⁹ q; est tps laborādi in isto mūdo i bonis opib⁹. s. pnie: mie: iusticie ꝛc. in alio mundo est tps quiescēdi illis q̄ hic laborauerunt. Autoritas. Osa tps habent ꝛ suis spaciis transeunt vniuersa sub celo. Tēpus nascendi: ꝛ tēpus moriendi. Temp⁹ plantandi: ꝛ tēpus euellendi q̄ plantatū est. Tēpus flendi: ꝛ tēpus ridēdi. Tēpus plangendi: ꝛ tēpus saltandi ꝛc. Eccli.iij. Ideo xps. Beati qui nunc fletis. s. p pniam: q; ridebitis p gloriā. Luce.vj.

Modo in hoc mũdo sunt quidã primi.s. ad gratiã dei habendã. Quidã ẏo nouissimi: q̃ tñ nouissimi erunt ṗmi in gl̃ia: sicut pz de beato petro qui ṗi⁹ in tẽpore fuit vocatus ad gratiã dei ⁊ ad apostolatũ ꝯ stephanus: ⁊ tñ stephan⁹ fuit primus in gloria bene per. xxx. annos ante ꝯ petrus. Ecce quõ fm durationẽ tẽporalẽ sunt primi nouissimi ⁊ nouissimi primi. Idẽ pot dici de sancto Andrea et de latrone. Moraliter habetur hic doctrina de filijs vestris paruis post baptismũ decedẽtibus q̃ fuerunt nouissimi ad gratiã ꝯ parentes. Ideo illi non sunt fiendi sed adulti ribaldi ⁊c. Ideo Apl⁹us. j. ad Theſ. iij. Nolum⁹ vos ignorare de dormientib⁹. i. innocentib⁹ quiescẽtibus: vt nõ contristemini ⁊c. Scõa declaratio est fm conditionẽ mũdanalẽ. De cõditionibus mũdi est q̃ illi q̃ sunt diuites honorati in ꝓsperitate ꝓstituti elongantur a deo: qr nimis diligunt diuitias honores ⁊c. Ideo quasi plãgẽdo dicit dñs. Dilectus meus. i. xp̃ianus incrassatus impinguatus dilatatus dereliquit deũ factorẽ suũ ⁊ recessit a deo salutari suo. Deuter. xxxij. Sed aduersitas facit oppositũ: qr facit cõuerti gentes ad deũ: q̃n tribulati ⁊ afflicti sunt. Auctoritas greg. Mala q̃ nos hic premũt: ad deũ ire cõpellũt. Modo iuxta cõditionẽ hui⁹ mundi ꝓsone diuites magis honorant ⁊ sunt primi in oi loco tã in eccl̃ia ꝯ in platea: tã in mensa ꝯ in via. pauperes ẏo sunt nouissimi: qr modica mẽtio fit de ipsis. Sz in alio mũdo fit totũ oppositũ: qr pauperes q̃ sunt nouissimi in illo mũdo: i alio mũdo erũt primi. s. in paradiso. Diuites ẏo q̃ in hoc mũdo sunt primi: in alio erunt nouissimi scz in iferno: sicut pz de diuite epulone: ⁊ de paupere lazaro. Luc. xvj. Tertio declaratur ẋbum ꝑdicti fm affectionẽ cordialẽ. Nã doctrina est theologie q̃ meritũ essẽtiale ⁊ gloria essentialis magis respõdet habitui charitatis ad itra ꝯ operibus ad extra. Uerbi gratia. Sit vnus q̃ facit multa bona opera: ⁊ alius q̃ nõ facit tot bona opera: sed habz maiorẽ charitatẽ ꝯ alter ⁊ est magis feruens in corde: talis habebit maiorẽ gl̃iam celestẽ⁹ essentialẽ ꝯ alter q̃ facit multa bõa opera. Uñ maiorẽ gloriã essentialẽ hz beat⁹ martinus de martyrio desiderato q̃n⁹ martyr de martyrio consummato: lz ille habeat aureolã ⁊ nõ beat⁹ martin⁹. Augu. Nõ numerositas operũ: nõ diuturnitas tẽporũ: sed maior charitas melioꝛq̃ voluntas auget meritũ. Hoc mõ sũt multi nouissimi primi: ⁊ econuerso. Cũ sunt multi religiosi qui in nouiciatu seruant regulã ⁊c. Et q̃n sunt ꝓfessi totum dimittunt. Idẽ de sacerdotibus nouis qui sũt deuoti ⁊c. sed paulatim efficiunt indeuoti ⁊ mali: ⁊ sic efficiunt nouissimi. Sũt alii qui qui incipiunt simplr bonã vitã ⁊ denotã ⁊ cõtinue augmentãt ⁊ sic isti q̃ erãt nouissimi augmentãdo erũt primi. Ideo apl⁹s ad Phil. j. Oro vt charitas vestra magis ac magis abunder in omni scientia ⁊ in omni sensu: vt prophetis potiora vt sitis sinceres sine offensa. Nota. sinceres in charitate ⁊c. Dico tertio q̃ in scõ euãge. ostẽdit distinctio vite cũ dr. Multi sunt vocati pauci ẏo electi. Sed autoritas in oppositũ de beato ioãne euãgelista cui deus reuelauit gloriã q̃ dicit. Vidi turbã magnã quã dinumerare nemo poterat ex oibus gentib⁹ ⁊ populis ⁊ lĩguis stãtes ante thronũ dei ⁊c. Apoc. vij Quomodo ergo dicit christus. Multi sũt vocati ⁊c. cũ sint innumerabiles ꝑ Jo. Hoc concordatur sic ꝙ distinctionẽ. Cũ de electis possumus loqui dupliciter scz absolute vel cõparatiue. Si volum⁹ loqui absolute: sic sunt multi sicut dicit ioannes. Si autẽ volum⁹ loqui de electis cõparãdo ipos ad dãnatos: sic pauci sũt electi respectu dãnatoꝝ. Sicut de manu plena arena i qua sunt multa grana absolute: ⁊ pauca ẏparatiue respectu illorum que sunt in littore. Sic genus hũanũ ꝓpter multitudinẽ cõparat arene vt pz in ꝓmissione facta abrae cui dixit dom⁹. Multiplicabo semen tuũ sicut stellas celi ⁊ sicut arenã q̃ est i littore maris Gen. xxij. De qua deus accepit manum plenã: qr iustorum ale in manu dei sunt. Sap. iij. qui absolute sunt innumerabiles: vt dicit sanctus Joannes: sed respectu dãnatorũ quasi nihil sunt. Nota. q̃ antiquit⁹ multi dãnabantur: ⁊ soluz iudei saluabant: ⁊ nõ oẽs: sicut mõ saluãtur solũ xp̃ iani: ⁊ non oẽs. hoc maxime apparebit in die iudicij q̃n oẽs erim⁹ in illa magna platea. electi ad dexteraz dãnati ad sinistram. De hoc ꝓpheta. Esa. ponit

duas ẏparationes di. Quomodo si pauce olive que remanserunt excutiantur et olea et racemi: cũ fuerit finita vindemia. Hi leuabũt vocẽ suã at q̃ laudabũt cum glorificat⁹ fuerit dñs: hinniẽt de nari ⁊c. Esa. xxiiij. Querit vñ est q̃ plures damnentur ꝯ saluent. Dicit em̃ sctũs Tho. j. par. q. lxij. ar. ix. ad primum q̃ plures angeli ꝓmanserũt ꝯ peccauerũt. Sed in hoibus pluries oppositũ verũ est. Dicũt em̃ q̃ verbũ philosophi dicentis q̃ malũ est vt in plurib⁹ bonũ vt in paucioribus: intelligẽdũ est quo ad hoies i quib⁹ malũ cõtingit ex hoc q̃ sequunt bona sensibilia que sunt pluribus nota: deserto bono rationis quod paucioribus notũ est. In angelis autẽ nõ est nisi natura intellectualis. Unde nõ est similis rõ de angelis ⁊ hoibus. hec sctũs Tho. Que est igitur ratio q̃ plures hoies damnentur ꝯ saluentur. Rñsio q̃ est malicia voluntatis eorum qui possent saluari si vellent ⁊ nolunt accusãdo diuinã predestinationem: dicẽtes q̃ nõ põt deficere: cũ tñ non cogat aliquẽ: nec auferat liberũ arbitriũ sicut mea scientia ⁊ visio q̃ est is hic: non cogit vos esse hic. De hoc auctoritas. Ecclĩ. xv. Deus ab initio constituit hoiem et reliquit eũ in manu consilij sui adiecit mãdata ⁊ ꝓcepta sua. Si volueris mãdata seruare: conseruabunt te. Apposuit tibi ignẽ ⁊ aquam: ad qõ volueris porrige manũ tuã. Ante hoiez vita ⁊ mors: bonũ et malum: qõ placuerit ei dabitur illi ⁊c. Si dicaꝛ. si illud qõ placet homini datur ergo oẽs ibim⁹ ad paradisum: qr oẽs volumus ire illuc. Rñsio. Hoc nego: qr licet verbo oẽs velint saluari: nõ tñ opere seu de facto: sicut de illo qui dicit se ire Bunã: ⁊ recipit viã Nuscie. Sic superb⁹ verbo dicit se ire ad paradisum: sed de facto recipit viã inferni. ⁊ sic de aliis. Uñ nõ dicitur voluntas sed velleitas: vt dicit sanctus Tho. Ideo apl⁹s. Hoc bonũ est ⁊ acceptũ coram saluatore nostro iesu: quivult oẽs homines saluos fieri. j. ad Ti. ij. Sz hoies nolũt saluari. Et licet volũtas dei sit efficatior: tamen nõvult cogere aliquẽ vt vadat ad paradisum: sed dat nobis tribulatiões ⁊ aduersitates vt cõuertamur sicut bonus pater qui alapis facit ire filiũ ad scholas ⁊c. Sic de⁹ ⁊c. Patet ergo dissinctio. Quomodo aliqui volũt ire ad paradisum: aliq̃ nõ: ꝓpter quod dicit xp̃s. Multi sunt vocati: pauci vero electi.

¶ Dñica in septuagesima. Sermo. ij.

Quod iustuz fuerit dabo vobis. Mat. xx. Pro huius verbi declaratione iuxta intellectum quem volo pertractare: sciẽdum q̃ deus in principio fecit creaturas in triplici gradu siue differentia: qualdã fecit omnino spirituales: vt sctõs angelos qui sũt substantie pure spirituales. De quibus ps. ciij. Qui facis angelos tuos spũs: et ministros tuos ignẽ vrentẽ ⁊c. Apl⁹s aũt dicit. Qui facit angelos suos flãmã ignis. ad Heb. j. Quia ad instar flamme angeli semper tendunt sursum ad deũ: qr nullũ habẽt retractoriũ siue retardatiuũ sicut nos retrahit corpus. Sap. ix. Corpus qõ corrumpitur aggrauat aiam. Ideo xp̃s Lu. vl. Spũs carnẽ ⁊ ossa nõ hz. In angelis em̃ nõ est materia ꝓpie vt dicit sctũs Tho. j. parte. q. l. ar. ij. ⁊ primo scrip. dist. viij. ⁊. ij. di. iij. ⁊ i multis aliis locis idẽ dicit: vt in de potentia. ⁊ in quolibeta q̃libeto. iij. ⁊. viij. ⁊ in summa cõtra gẽtiles. Hoc idẽ dicit dionys⁹. iij. c. de diui. noib⁹ q̃ ꝑme creature sicut ĩcorpales: ita ⁊ imateriales intelligunt. hui⁹ veritatis contrariũ Anicebron auctor libri fontis vite asseruit ⁊ irrationabiliꝛ. Cui⁹ errorẽ sanctus Tho. vbi supra efficaciter confutat: scz in prima parte. q. l. ar. ij. in corpo. art. Scõs gradus creaturaꝝ est omnino corporalium: vt sunt aialia irrationabilia que sũt corruptibilia nõ solũ ꝯtum ad corp⁹: sed etiã ꝯtum ad aias eorũ que educũt de potẽtia materie. Gen. j. Producat terra aiam viuentẽ dixit de⁹ q̃n voluit facere animalia. Ideo totũ moritur. Pro dicti intelligentia nota q̃ anima bruto⁹ siue sensitiua non est subsistens: vt dicit sanctus Tho. j. parte. q. lxxv. ar. iij. per totum. ⁊ nullo mõ est hoc aliquid ac nullaꝝ habet per se operationẽ: et traducitur cũ semine ⁊ nõ est per creationẽ: qua etiã ex causa anime bruto⁹ desinũt esse corpore corrupto. Auctoritas. Cũcta. s. aialia subiacent vanitati ⁊ ola pergũt ad vnũ locũ de terra facta sunt ⁊ i terra pariter renertunt. Eccl's. iij. Et sicut angeli oĩno tendunt sursum ad deũ: per oppositũ aialis

tendũt deorsum ad terrã: qr nihil habẽt spũale. Tertiꝰ gradus creaturarũ quasi epilogãdo est hõ: q̃ est cõpositus de materia corporali ẽ̃tum ad corpꝰ in quo est similis iumẽtis: ⁊ spũali ẽ̃tum ad aiam in q̃ est similis angelis. Qñ aia rõnalis nõ educit̃ de potẽtia materie: ideo est immortalis vt angeli. Qñ aia rõnalis sit in corruptibilis ꝑbat. s. Tho. j. pte. q. lxxv. ar. vj. et. ij. di. xix. ar. j. ⁊. ij. cõtra gentiles. c. lxxviij. ⁊. lxxix. Se. ij. Formauit deꝰ hominẽ de limo terre quantũ ad corpus: et inspirauit in faciẽ eius spiraculũ vite ẽ̃tum ad aiam: ac si angelus a deo mitteretur in corpꝰ de luto formatũ vt ipm regeret ⁊ gubernaret. Jõ ẽ̃tum ad corpus moritur homo vt iumentum. Eccl's. iij. Unus est interitꝰ hoim ⁊ iumentorũ ẽ̃tũ ad corpus vt dicit sc̃us Tho. j. parte. q. lxxv. ar. vj. in solutione ad primũ. Sz anima est immortalis: ⁊ quãdo corpus moritur vadit ad deum reddere rationẽ reuertatur puluis in terrã suã vnde erat: ⁊ spũs redeat ad deũ qui dedit illũ. Eccl's vlti. Sicut miles cui rex cõmisit castrum in medio inimicorũ: qui si bene custodierit castrũ: premiabit̃ a rege: al's punitur. Sic corpus ad instar castri cõsistit in medio inimicorũ: in quod deꝰ mittit spiritũ tanq̃ militem ad custodiendũ: ne per portas sensuum corporalium intrent inimici. Quod si bene custodit premiabitur in morte: al's punitur tanq̃ ꝓditor ⁊ petõr. Apl's. Statutũ est oĩbus hominibus semel mori ẽ̃tum ad corpus: ⁊ post hoc iudicium ẽ̃tum ad animam: ad Heb. ix. In quo iudicio dat rationem de gubernatione corporis. De quo iudicio dicit christꝰ in thema. Quod iustum fuerit dabo vobis sc̃z in illo iudicio. Patet thema. Sc̃z Aug. in libro de cura ꝑ mortuis agẽda sunt tres gradꝰ decedẽtiũ siue moriẽtiũ.

Quidam sunt boni perfecte.

Quidam sunt mali peruerse.

Quidam sunt boni mediocriter.

¶ Cuilibet istorum dixit xp̃s in thema. Quod iustũ fuerit dabo vobis. Dico primo q̃ de moriẽtibꝰ quidã sunt boni pfecte sicut sunt psone que licet peccauerint aliq̃n. tñ ꝑ tpe redierũt ad deũ: cõuertũtur de petis: cõfitenꝫ nõ solũ semel in anno: sed in oi hebdomada ⁊c. ⁊ sic de alijs bonis: intẽdo q̃ si corꝑa mala ⁊ peccata ponerentur in statera diuine iustitie: et bona in alia multo plus ponderarent bona ẽ̃ mala. Tales dicuntur boni perfecte: quibus dicit christus. Quod iustũ fuerit dabo vobis. Quia q̃n tales decedũt: statim dat illis christus gloriã paradisi sine purgatorio. qr iam habuerunt hic purgatoriũ. Auctoritas. Si impiꝰ egerit penitentiã ab oĩbus peccatis suis que operatus est ⁊ custodierit oĩa precepta mea et fecerit iudiciũ ⁊ iustitiã: vita viuet ⁊ nõ morietꝫ. Ezechie. xviij. Nota si impius. i. pessimꝰ ⁊ abominabilis peccator penitẽtiam egerit de oĩbus peccatis suis saltez mortalibus que connexa sunt: nec vnius sine altero fit remissio: vt dicit. s. Tho. in prima scde. q. lxxiij. ar. j. Et. iiij. dist. xvj. q. ij. ar. j. q. ij. Et custodierit omnia precepta mea. s. in voluntate proponendo custodire: qr dicit philosophus q̃ recessus a termino a quo sc̃z a peccatis est accessus ad terminũ ad quẽ. s. bona opera. Et fecerit iudicium scilicet in confessione Ideo confessor dz sedere reus est peccator: ideo debet se accusare seruata veritate. Et fecerit iustitiã sc̃z seruando penitentiam iniunctam vita viuet: et omniũ iniquitatũ eius quas operatus est nõ recordabor: sc̃z ad puniẽdũ. Ezechie. xxxiij. Omnia peccata ei⁹ que peccauit non imputabuntur sc̃z vt puniãt iterũ: sed qñ in istum fuerit dabo vobis: ẽ̃tum ad gloriã Qualiter aũt datur gloria personis pfectis ⁊ bonis: hoc declarat̃ per quãdã auctoritatẽ allegorice sumptã. Exodi. xxiij. Ecce ego mitto angelũ meũ q̃ ꝓcedat te ⁊ custodiat in via: ⁊ introducat in locũ quẽ preparaui. Doctrina est theologie q̃ angelus malꝰ venit in morte cuiuslibet etiã in morte xp̃i venit lucifer q̃ volens capere animã xp̃i posuit se in brachio crucis: sed a xp̃o captꝰ fuit ⁊ ligatꝰ i inferno vsq̃ in finẽ mũdi. Hoc dicit expresse Beda sup Thobiam. ca. vj. vbi dicitur q̃ Thobias exiuit vt lauaret pedes suos: ⁊ ecce piscis immanis exiuit ad deuorandũ eũ. Sed apprehẽdit branciã eius et attraxit eum in siccũ ⁊c. Et exponit ipse de morte christi: quia tunc xp̃s lauit pedes peccatorũ et exiuit piscis immanis sc̃z diabolꝰ hz apprehendit branciã eius potestatẽ pristinam diripiendo. De hoc dicit xp̃s. Venit enim princeps mũdi hui⁹ ⁊ in me nõ

habet quicq̃. Jo. xliij. Ex hoc habeꝫ doctrina clara q̃ diabolꝰ venit in morte cuiuslibet. Ab hoc fuit exẽpta sola ꝑgo maria de gr̃a spũli: ideo xp̃s mittit in morte angelũ bonũ. Jdeo dicit. Ecce ego mittã angelũ meũ qui precedat te: sc̃z egredientem de corpore: qui ponit se ad dexteram persona aũt si sit bona ⁊ perfecta: statim sentit ibi presentiã boni angeli: lz ipm nõ videat: qr caro ipedit: sed aia a carne separata statim videt ipm ⁊ cognoscit ⁊ angelus malus stat ad sinistrã q̃ reprehendit̃ a bono dicẽs. Quid vis tu hic? Respõdet: spero ⁊c. Jdeo do vobis optimũ ꝓsiliũ faciẽdi orationẽ angelo custodiẽti quolibet die. ꝓ dicti intelligentia nota q̃ dicit sanctus Tho. in. j. parte. q. lxxxix. ar. ij. q̃ aie separate cognoscũt se mutuo et angelos: dines aũt in inferno posit⁹ vidit lazarũ ⁊ abrahã. Et si loquamur de naturali cognitione aie separate: tũc habet perfectã cognitionẽ de alijs aiab⁹ separatis: hz de angelis impfectã ⁊ deficientẽ. Cuius rationẽ sanctus Tho. vbi. s. assignat: qr modus aie separate est infra modum substãtie angelice: sed est cõformis mõ aliarũ aiarũ separatarũ: mõ sic aliq̃d intelligit ꝑm q̃ est in intelligẽte. Est aũt aliquid in altero per moduz eius in quo est: igitur aia separata hz perfectam noticiã de alijs aiabus separatis et imperfectã ⁊ deficientẽ de angelis loquẽdo de cognitione naturali anime separate. de cognitione autez glorie est alia ratio. Et dicit sc̃us Tho. in solutione ad primum q̃ anima separata quodãmõ est liberior ad intelligendũ ꝑ coniũcta. inq̃tum per grauedinẽ et occupationẽ corporis a puritate intelligentie impeditur: et ideo separata cognoscit angelos sed nõ coniuncta. Secũdo dicit. ⁊ custodiat te in via. s. adhinc vsq̃ ad celũ: que est via longissima. Et ꝑm doctrinã cõem demones sunt in media regione aeris: qui erũt ibi vsq̃ ad iudiciũ custodiẽtes passum. qui sunt vt athomi i radio solis. Jdeo aia indiget custodia ⁊ securitate ãgeli boni. De hoc dauid. Angelis suis deus mãdauit de te vt custodiãt te in oĩbus vijs tuis. ne forte offendas ad lapidẽ. i. duriciam maloꝝ spirituũ. ps. xc. ꝓ dicti intelligẽtia nota ꝑm sanctũ Tho. j. parte. q. lxiij. ar. iij. Quo querit vtrũ aer iste sit locus penalis demonũ: q̃ demonibus duplex locus penalis debeat sc̃z aer caliginosus causa exercitandi homines vsq̃ ad diẽ iudicij et infernus rõne culpe et pene. verũ etiã eorũ aliqui nunc in inferno sunt ad torquẽdũ eos quos ad malũ induxerunt: sicut ⁊ alij qui boni angeli sunt cũ animabus sctis in celo. Sed post diem iudicij omnes mali tam homines q̃ angeli in inferno erũt. boni vero in celo. Hec. s. Tho. vbi. s. Tertio dicit. ⁊ introducat ad locũ quẽ preparaui. De quo dicit xp̃s apl̃is. Vado vobis parare locũ. Jo. xiiij. Portarij qui custodiũt portã: sunt michael ꝑ angelis: ⁊ beatus petrꝰ ꝓ oĩbus. Et angelus introducit aias sanctã. Cui fit magnũ gaudiũ in qualibet platea angelorũ. ideo xp̃s dicit. Factũ est vt moreret medicꝰ ⁊ portaretur ab angelis in sinũ abrae. Luce. xvj Nota vt portaret̃ ab angelis. O qualis honor est aie ita coronari a papa iesu. Auctoritas. Sap̃. v. Justi imperpetuũ vi nẽt: ⁊ apud dñm est merces eor: ⁊ cogitatio illorũ apud altissimũ. iõ accipiẽt signũ decoris ⁊ diadema speciei de manu dñi: ergo quod iustũ fuerit dabo vobis. Qñ iustitia magna ẽ ex quo homo se dat ad seruiendũ deo: q̃ ipse det homini suã gloriam. Dico scõo q̃ quidã sunt mali peruerse: sicut illi qui sciunt se tenere malã vitam pleni supbia põpa ⁊ vanitate. Jdẽ de alijs pctis: qui oculis apertis vadunt ad infernũ: ⁊ nolũt cõuerti nec redire ad deũ Tales qñ moriunt in puncto: descendũt ad infernũ tam graue est onus peccatorũ quibus grauant. Job. xxi. Ducunt in bonis dies suos: ⁊ in ꝑncto ad iferna descẽdunt. Ecce quare dicit: quod iustũ fuerit dabo ⁊c. Greg. Ad magnã iustitiã oipotentis dei pertinet vt nũq̃ in alia vita careat supplicio: qui in hac vita noluit carere peccato. Questio. Diceret aliquis non videt iustitia q̃ pro peccato tẽporali vel momẽtaneo homo puniatur eternaliter: sed iustitia esset si tantũ pro quãto. iuxta illud. Pro mẽsura peccati erit ⁊ plagarũ modus. Deut. xxv. Item Apocal. xviij. Quantũ glorificauit se et in delitijs fuit tantũ date illi tormentum ⁊ luctũ. Quomodo ergo erit iustitia q̃ puniãtur sine fine: non est ibi tantũ et quantũ: nũquid sufficeret q̃ si per diẽ peccauit quisq̃ per diem puniat: si per mensem per mensem

il per annū ꝛc. Responsio q̄ illa ratio procedit ex ignorantia vel inaduertētia. supponenti q̄ quando peccator moritur: q̄ peccatū finitur: immo tūc magis in peccato obstinat̄ vel confirmatur. ꝛ quia illa obstinatio durabit eternaliter in peccatore: ideo etiā pena erit eterna. Quādiu anima est coniuncta corpori: recipit cōditiones corporis: ꝛ corp⁹ etiā recipit cōditiones anime. Corpus recipit ab aīa vt loquaꝫ ratiocinet: operet: ambulet ꝛc. q̄ corpus de se nihil hoꝫ posset facere: anima autē recipit a corpore variabilitatē ꝛ mutabilitatē: q̄ sicut corpus mutaꝫ ꝛ alteratur leuiter: sic etiā ꝛ aīa: q̄ bonꝰ hō ꝛ sctūs pōt mutari et effici malus: ꝛ econuerso. Sap. ix. Corpus qđ corrūpitur aggrauat aiam. Sed in morte qñ corpus ꝛ aīa separanꝫ: corp⁹ remanet abvna parte et perdit conditiones quas receperat ab aīa: ꝛ aīa ab alia parte perdit cōditiones quas recepit a corpore ꝛ efficiꝫ inuariabilis ꝛ imutabilis: q̄ nō pōt mutari de gratia ad culpā: nec econuerso. Vñ si aīa dānata posset habere tantā cōtritionē sicut granū sinapis saluareꝫ: ſz impossibile est q̄ est obstinata in malicia et peccato: iō pena erit eterna. Nota q̄ peccatū angeli est irremediabile vt dicit. ſ. Tho. j. parte q. lxiiij. ar. ij. in corpore. Et. ij. dist. vij. q. j. ar. ij. Itē. iij. di. j. q. j. arti. ij. ad secūdum. Itē i de veritate. q. xxiij. ar. x. ꝛ de malo q. xvj. ar. v. Similiter ꝛ peccatū dānatarum animaꝝ est irremediabile. Tres eñ causas obstinationis demonū vbi supra in de veritate assignat. Notat insup sanctus Tho. in de veritate. q. xxiij. arti. vij. in solutione ad sextū q̄ duplex est obstinatio. ſ. fm quid et simpliciter. Prima est in hac vita. Secūda vero i dānatis tm̄. Idē dicit vbi supra. q. xxiij. ar. xj. Itē dānati nō penitēt de malis que fecerūt ratione culpe: sed ratiōe pene. vt dicit sctūs Tho. iij. dist. xiij. q. j. ar. iij. q. iij. Et ideo etiā iusto dei iudicio pena damnatorum erit eterna sine perpetua. Nota ad hoc similitudinē de duobus raptoribus quos dominus vult corrigere ꝛc. Idem de aīa qñ sentit primū ictū pene obstinaꝫ i malicia ꝛc. Apoc. xvi. Estuauerūt homines eſtu magno: et blasphemauerunt nomen dei habentis potestatem super has plagas: neq; egerūt penitētiāꝫ darēt illi gloriā.

Ideo christus Mat. xxv. Ibunt hi. ſ. mali et peruersi in ignē eternū: iusti autē in vitam eternā. De quib⁹ dicit scriptura. Eccle. xj. Si ceciderit lignū ad austrum aut ad aquilonē: i quocūq; loco ceciderit: ibi erit lignū siue arbor. ſ. hō. Marci. viij. Video homines velut arbores ambulātes. Primo dicta est flozere per bonas cogitationes. Scō folia facere per bonas verba. Tertio fructus. pducere. De quibus Luce. iij. christus dicit. Facite fructꝰ dignos penitētie. Hec arbor scinditur in morte securi mortis. Mat. iij. Jā enim securis ad radicē arboris posita est. Si ceciderit ad austrū quod significat statum gratie propter caliditatē deuotionis et humilitatē diuine gratie. ibi erit: ſz eternaliter. Si autē ceciderit ad aquilonē: quod significat statū culpe et peccati mortalis. ꝓpter frigiditatē ibi erit. ſ. eternaliter: ergo qđ iustum fuerit dabo vobis. Tertio dico q̄ quidā sunt boni mediocriter quia non est homo q̄ nō peccet. Eccl's. vij. Sed ꝓ tēpore redeūt ad deū: cōterunt de peccatis: sed nō tm̄ quātum magdalena: tamē ex quo fit cōtritio nō est sine gratia gratum faciēte: sed penitentia est parua respectu peccatorū que fecerunt. Tales qñ decedūt nō vadūt statim ad paradisum: quia nō sunt boni perfecte: nec vadūt ad infernū quia nō sunt peruersi: sed descēdunt ad purgatoriū qđ est in corde terre. Ideo quod iustū fuerit dabo vobis dicit christus: quia ibi complent penitentiam. De hoc inquit dauid. ps. x. Cum iustꝰ domino ꝛ iustitias dilexit: equitatem vidit vultus eius. Nota equitatē. ſ. culpe ꝛ pene ꝛ econuerso. Et completa ibi penitētia ascendūt ad celum. Nota similitudinem de argentario q̄ nunq; ponit in opere aurum et argētum nisi fuerit primo purificatum in fornello. Sic deus optimus argentarius nunq; ponit in opere paradisi aurū nec argentū: ſz christianos qui dicūtur aurū ꝓpter gratiā charitatis quā habent et argētum ꝓpter claritatē fidei: nisi purificenꝫ primo in camino purgatorii. Eccli. ij. Igne purgatur. i. purificatur aurū ꝛ argētū: homines vero receptibiles in camino humiliationis. Nota receptibiles ſz passiuē recipianꝫ in celo: ex quo in gratia decesserunt. Apostolus. Stadia dei vita eterna. Vel receptibiles actiue

q̄ sunt apti recipere nostra suffragia que inrantū possent a viuis iuuari q̄ minuit tempus ꝛ pena. Sed illi de inferno non sunt receptibiles: nec actiue: nec passiue: quia tanq; membra abscisa ꝛ putrida a corpore ecclesie. Ecclesia eñ est vnū corpus cuius oculi sunt speculatiui. Aures iudices. Nares qui sentiunt odores ꝛ virtutum christi ꝛ sanctoꝝ deuoti. Os sacerdotes qui comedūt sacramēta altaris et loquunt laudes dei. Guttur sunt predicatores quo cibus spiritualis animaꝝ transit ad nos. Brachia defensiua sunt dñi temporales. Uter⁹ diuites mercatores. Tibie pedes tangētes terrā qui sustinēt totū corpus sunt laboratores. Ad rom. xij. Sicut in vno corpore multa mēbra habemus. Oia aūt mēbra nō eundē actum habent: ita multi vnum membrū sumus i christo. singuli aūt alter alteri⁹ mēbra ꝛc. Dic quō quādo dicitur aliqua missa vl' datur elemosyna pro aīa in purgatorio existēte que pro illa est. statim il la aīa sentit refrigeriū ꝛ omnes i purgatorio illi⁹ misse participes efficiunt: et si illa aīa pro qua dicit non indiget: statim reuertitur ad vos meritum ꝛc. Ps. xxxiij. Oratio mea in sinu meo reuertitur. Ziui sentur seculares primo ne in missa faciāt precū ꝛc. Scō vt querant bonos sacerdotes. Hzes. Cuz his q̄ displicet ad interceden dum mittitur: irati animus ad deteriora prouocatur. Sācta ergo ꝛ salubris est cogitatio pro defunctis exorare: vt a peccatis soluant. ij. Mach. xij. Dic 2tra illos q̄ non complent testamenta ꝛc. Luce. xviij. Nūquid vindictam faciet deus electoꝝ suoꝝ clamātium ad se die ac nocte: ꝛ patientiā habebit in illis. Dico vobis quia cito faciet vindictā illoꝝ. ꝛ. xij. q. ij. qui oblationes. j. Qui oblatiōes defunctoꝝ aut negant ecclesiis aut difficulter reddunt tanq; egētium necatores ex cōmunicentur. Et. xij. q. ij. qui abstulerit. Qui abstulerit aliquid patri vel matri: dicetq; hoc peccatum non esse: homicidij particeps est.

Dñica in. lxx. Ser. iij.

Oca operarios et redde illis mercedem. Mat thei. xx. Inter oēs dñicas totius anni ista est de maioribus ꝛ sensibili nomine vocatur septuagesima. Ratio: quia mō appropinquat tēpus pnīc. ſ. quadragesima que cōsistit in septē hebdomadis: in qua peccatores facit penitentiā per septē opera penitētialia de septē peccatis mortalibus ꝓ obtinēdis septē donis spūssācti ꝛ septē beatitudinibus paradisi. Ecce quare vocatur septuagesima. Et de euangelio huius erit sermo: sed primo salutetur virgo maria. Uoca operarios ꝛc. In isto enāg. hodierno continenꝫ multa ꝛ magna secreta ꝛ difficultates q̄ nō pōt i vno sermone declarari: ideo primo solū volo declarare puncta principalia q̄ sunt duo: ſz

Primus de vocatione temporali.

Secūs de retributione eternali.

¶ De scō dicit the. Et est ꝟbū dei ꝓfis ad filium eius iesum xp̄m loquētis de iudicio gñali ꝛ dicētis. Uoca operarios ꝛ red de illis mercedē. Dico ꝓmo q̄ ꝓmus pūctus erit de vocatiōe tpali quō deus vocat aliquos ad se per bonā vitā ꝛ pniam in hoc mundo: fm q̄ ipsemet declarat in euāgelio hodierno per talē similitudinē dicens q̄ erat quidā paterfamilias q̄ habebat quādaz notabilē vineā, ꝓpt quam volens ꝟducere operarios surgēs mane et hora prima exiuit in plateā: et ꝟduxit operarios quibus, pmisit singulos denarios argēti: ꝛ misit eos in vineam suam. Egressus circa horā tertiā vidit alios stātes in platea vel foro ociosos: ꝛ illis dixit Ite ꝛ vos in vineā meā: ꝛ quod iustū fuerit dabo vobis. Itez exiit circa sextam et nonā horas ꝛ fecit similiter. Circa ꝟo undecimā horā exiit que est inter vesperas et cōpletoriū ꝛ inuenit alios stantes qb⁹ dixit. Quid statis hic tota die ociosi. Dixerūt ei. Qz nemo nos ꝟduxit. Dixit Ite et vos in vineā meā. Hic ostēditur vocatio tpalis. Sed oportet primo tria declarare antecēs intremus materiam.

Primo qs est iste paterfamilias.

Secundo que est ista vinea.

Tertio q̄ sunt iste hore ꝓma ꝛ tertia ꝛc.

¶ Nota q̄ hoc nomē paterfamilias ē genitiui casus fm declinationē grecā: ꝛ numeri singularis. Iste ergo paterfamilie: ſz xp̄s ē est solus deus q̄ solū xp̄ianis dat hereditatē paradisi. Isto mō nō dicitur p̄ iudeoꝝ: agarenoꝝ ꝛ aliorꝝ infidelium. Ideo nō ꝛ paterfamiliaꝝ. in plura

li:sed paterfamilie.s.xp̃iane quã genuit l baptismo in vtero spõse sue.s.ecclie. Et xp̃ianis tanq̃ filijs dat suã hereditatẽ:q̃ bus dicit ipemet. Oẽs vos fratres estis: vn̄ est em̄ pr̃ vester q̃ in celis est. Matt. xxiij. Vinea hui⁹ patrisfamilie est vita spiritualis sctã ⁊ deuota p ipsum valde dilecta:q̃ habet totvineas quot religiosos:q̃ tenent vineam ⁊ non agrum duplici differentia q̃ est inter agrũ ⁊ vineã. Prima quia vinea indiget maiori cultura q̃ ager: scz vita laicoꝝ. Pro ista vinea dauid orãdo dicebat. Deus virtutũ conuertere respice de celo ⁊ vide:⁊ visita vineã istam: perfice eam quã plantauit dextera tua. ps. lxxix. Nota in his verbis duas differentias. Prima ibi. Deus virtutũ cõuertere:qm̃ multi sunt in vinea religionis q̃ nõ tenẽt vitã spiritualẽ. ꝓpter hoc dicit Deus virtutũ conuertere nos religiosos hunc mũdũ ⁊ aliũ respice de celo ⁊ vide: et visita. s. tãgẽdo corda et quertamur ad seruandũ que vouimus. De illis autẽ q̃ iam seruãt dicit. Et perfice eã quã plãtauit dextera tua:q̃ quelibet persona spiritualis vite plantatur a deo in vinea vite spũalis. Scõa differẽtia que est inter agrum ⁊ vineã est:qm̃ vinea indiget clausura parietis:ager nõ. Sic etiã vinea spiritualis vite clausa dz esse:non curare de negocijs secl̃arij:nec de administrationibus vel familiaritatibus:alis tpe videmiarũ id est mortis nõ inuenient racemi bonorum operum siue meritoꝝ. Ideo xp̃s loquens de se dicit. Hõ quidã erat paterfamilias q̃ plantauit vineã ⁊ sepẽ. i. bardicam circundedit ei. Mat. xxi. q. alis vita spũalis sine clausura nõ põt conseruari. Ideo dauid loquẽs de illis qui nimis curant de negocijs mũdi: dicit. Ut quid destruxisti maceriã ei⁹. i. bardicam: ⁊ vindemiant eã oẽs qui pretergrediũtur viam. ps. lxxix. Modo videdũ est que hore sũt iste in quibus paterfamilias vocat gentes ad vineã spiritualis vite: ad quã vocantur ad quinq̃ horas. s. primã: tertiã sextã ⁊c. in quinq̃ etatibus. Hora prima hois est infantia siue puericia. Qui ergo iã in puericia incipiunt seruire deo ostẽtur ⁊c. tales vocanꝫ hora prima ad vineã spiritualis vite. Hora tertia est secũda etas. s. adolescẽtia: a quindecim annis vsq̃ ad vigesimũ quintũ. Hac horaꝫ canꝫ q̃ in ea etate incipiũt bonã vitã. Pa-

ra sexta qui in iuuẽtute. Hora nona qui in senectute. Hora vndecima qui in etate decrepita. Dicũt O miser senex sum ⁊ nullum bonũ feci ⁊c. adhuc recipitur a dño: quasi diceret de malis seruitoribus: opz recipe ⁊c. Ecce qualiter in quinq̃ horis siue etatibus hoim deus vocat gẽtes ad vineã spũalis vite. Autoritas. Deus ois gratie. s. dator qui vocauit nos in eternã suã gloriã in xp̃o. s. Pet. v. Si querat in qua istaꝝ etatũ est melius vocari ⁊ puerati ad deũ ⁊ incipe vitã spũalem. Ad hãc questionẽ rñdet Hieremias di. Bonum est viro cũ portauerit iugũ ab adolescentia sua. Thren. iij. Nota qũo parẽtes debent nutrire filios. ¶ Diri scõo q̃ scõus punctus esset de nocturna eternali qũo deus dabit vnicuiq̃ sm̃ qõ meretur per institiã: dicente deo patre ad filium. Voca operarios ⁊ redde illis mercedez quod ostenditur in euangelio cum dicit. Cum sero aũt factũ esset: dixit dñs vinee pcuratori suo. Sero intelligitur dies iudicij. Ratio: quia sicut sero est finis diei: sic dies iudicij erit in fine mũdi cito ⁊ breuiter. Tunc nullus viuens remanebit in mundo. q̃ oẽs morient ⁊ per ignem comburentur: ⁊ statim post erit iudicium. Ad heb. ix. Statutum est omnibus hominibus semel mori: ⁊ post hoc iudicium. In isto sero dicit iudicij dñs vinee. s. xp̃s ver⁹ deus ⁊ homo vocabit procuratorẽ suum scz michaelẽ qui ex precepto xp̃i pcurat hanc vineã ⁊ custodit. Ecce michael venit de principib⁹ primus venit in aduentu meũ. Dan. x. Tũc dicet iesus sibi. Voca operarios ⁊ redde illis mercedẽ. s. nũcia tiue: quia deus reddet mercedẽ premiatiue. Hec vocatio erit vniuersalis citatio que fiet per michaelem q̃ voce terribili clamabit. Surgite mortui venite ad iudicium. Que vocatio dicitur tuba propter terribilitatẽ vocis que audietur in celo: in inferno: in purgatorio: ⁊ in limbo patrũ. Et statim oẽs anime tam bonorũ q̃ malorũ veniẽt: ⁊ qualibet resumet suum corpus virtute diuina: licet fuerit combustum vel a bestijs deuoratũ. Boni autem cũ magno gaudio suo assument corpora sua sicut sponsa accipit vestẽ preciosam a suo sponso sibi missam: ⁊ cantãdo dicent. Gaudẽs gaudebo i dño: ⁊ exultabit anima mea in deo meo: quia induit me vestimentis salutis ⁊ indumẽto iustitie ⁊ circũdedit me quasi sponsum decoratũ corona: ⁊ quasi sponsam ornatã monilibus suis. Esa. lxj. Dãnati etiam tũc exiẽt de inferno: licz magis vellent ibi remanere quia nõ habent captionẽ latã: sed anima restringetur in corpore fetido: ⁊ ignito ac si aliquis indueretur tunica ferrea ignita. Ueniẽt etiã oẽs pueri qui sunt in limbo: ⁊ suscitabũtur in etate triginta annorum: ⁊ oẽs cognoscem⁹ eos. Ecce hec est vocatio vniuersalis ad eternã retributionem. Autoritas. Tũc mittet filius hois angelos suos cũ tuba ⁊ voce magna: ⁊ cõgregabunt electos suos a quatuor ventis a summis celoꝝ vsq̃ ad terminos eorum. Math. xxiij. Nota cuz tuba ⁊ voce magna a quatuor vẽtis celi: q̃ tũc resurgent quatuor ẽditiones defunctorum: scz beati de paradiso: ⁊ dãnati de inferno: illi de purgatorio ⁊ pueri de limbo. Quã tũ ad scõm retributio mercedis erit qñ xp̃s dicet bonis qui erũt a dextris seu ad dexteram. Uenite bñdicti patris mei percipite paratũ vobis regnũ a cõstitutione mũdi. Esurini ⁊ ddistis mihi mãducare. sitiui ⁊ dedistis mihi bibere ⁊c. Mat. xxv. Tunc boni flexis genibus xp̃o regratiãdo dicent. Gloria tibi dñe ⁊c. Qui virtute glorieel diuina ascendent cum xp̃o ⁊ virgine maria ⁊c. Osculãtes manꝰ xp̃i et virginis marie. Ecce mercedez quam expectamus si tenemus bonam vitam: et eternaliter erimus in illo honore ⁊ glia sine alicuius defectu. Deinde dabit salarium: sed penam dolorosam magis q̃ salarium malis qui erunt a sinistris cũ vultu facie terribili dicens. Discedite a me maledicti in ignem eternũ qui paratus est diabolo ⁊ angelis eius ⁊c. Mat. xxv. Quia noluistis viuere sm̃ eas ordinationes sed sm̃ vestras inclinatiões. Ego precepi humilitatem ⁊ vos fuistis superbi: et sic de alijs. Ideo inferne aperi os tuum ⁊ degluti omnes impios istos. Dic quomodo infernus absorbebit eos illa pena. Ideo anise: q̃ non dico centesimã partem pene. Ideo quertimini ⁊ faciatis penitentiam. Operamini opus vestrum ante tps ⁊ dabit vobis mercedez in tempore suo. Eccli. vlti. Deo gratias.

¶ Dñica in septuagesima. Sermo. iij.

Erunt nouissimi primi ⁊ primi nouissimi. Mat. xx. Verbum est christi ⁊ habet magnā difficultatem in theologia. Ideo volo modo ipsuz declarare. Sed ꝓmo saluteꝫ virgo maria ⁊c. Verbū ꝓpositū declarat primo literaliter narrādo primo historia breuiter euāgelij. Et quādo in sero dñs vinee dixit ꝓcuratori suo ꝙ in solutōe seruaret talē modum: primo ꝙ daret salariū illis quivenerūt hora undecima: deinde illis quivenerunt hora nona: deinde illis qui venerunt hora sexta. et sic de alijs: sic ꝙ illi qui venerunt primi: fuerunt in solutione vltimi. Occasione huius parabole xꝑs dicit verbū ꝓpositū. Erūt nouissimi ꝓmi ⁊ primi nouissimi. Modo restat difficultas ad declarādū quo intelligit ꝟbū ꝓdictū. Erūt nouissimi ⁊c. Pro cui⁹ declaratiōe sciēdū ꝙ hoc ꝟbū. Erūt nouissimi ⁊c. hz veritatē ꝑm tres itellectus.

Primo ꝑm durationem temporalem.

Scdo ꝑm conditionem mundialem.

Tertio ꝑm affectionem cordialem.

Quātum ad primū dictū verbū est verum ꝑm durationē tpalem. Pro quo sciēdum ꝙ deus diuisit totū tēpus in duas partes: scz in tempus merendi ⁊ tempus premiādi. Tps merendi est in hac vita: ⁊ durat q̄diu durat ꝑsens vita in quo meremur per opera mie: patiētie: institietc. Tempus premiādi est in alio mūdo: qz ibi non est tempus lucrādi aliq̄d: qz licet sancti qui sunt in paradiso faciant multa bona ꝙ opera ⁊ virtuosa: tamē illa non sunt ad meritum gratie sed sunt in ꝓmiū ⁊ salarium glorie. De his duabus partibus tēporis autoritas. Tempus flendi: tempus ridendi: tempus plangendi: tēpus saltandi: tempus belli: tēpus pacis. Eccls. iij. Nota tps flēdi: scz peccata est in hoc mūdo per ꝓtritionem: ⁊ mala ꝓprii mi per cōpassionem: plagas xꝑi ꝑ deuotionē: ⁊ paradisum per desideriū ⁊ ꝓtemplationem. Tempus ridendi erit in alio mūdo in gloria: vbi nō est fletus: immo absterget deꝰ omnē lachrymā ab oculis sanctoꝝ. Apoc. vij. Item tps plangendi est in hoc mūdo. Quidā plangūt mortez filiorum: ꝓ mortem viri ⁊ cconuersio. Quidam bonoꝝ amicoꝝ. Quidam plangunt tempus perditū: in quo nullus bonum fecerunt dicentes. O miser ego fui religiosus ⁊ sunt triginta anni ꝙ ego habitum porto: ⁊ nullū bonum feci ⁊c. Idē de presbyteris ⁊ laicis. Tempus saltādi erit in alio mūdo. Unum saltū sine choream faciunt sancti patres ⁊ patriarche cum quibus tripudiant persone que fuerunt misericordes. Aliū motū faciunt ꝓphete cū quibus tripudiāt deuoti. Aliū apostoli cū charitatiuis. Aliū martyres cū penitentibus. Altū virgines cū continentibus. Eccle. Pascis inter lilia seppe choreis virginū. sponsus decorus gloriā sponsisq̄ reddēs premiū. Quocūq̄ pgis virgines sequunt atq̄ laudibus: post te canētes cursitant: hymnosq̄ dulces ꝓnant. Tempus belli est in hoc mūdo: in quo oportet nos bellare contra mundū ꝙ patientiā: qm̄ mūdus dat tribulatiões aduersitates: ⁊ derisiones bonis ꝓnis. Secundo contra carnē per abstinentias Caro cm̄ bellat dando malas inclinationes ⁊ desideria ⁊c. sed vincitur abstinentia. Tertio ꝙtra demonē per humilitatē qz sicut ipse est dānatus ꝑ superbiam: sic vellet ꝙ oēs essemus ſupbi: vt cū eo esse mus dānati sed vincit humilitate. Tempus pacis ⁊ quietis est in alio mūdo. Autoritas. Sedebit ꝓpls me⁹ in pulchritudine pacis ⁊ in tabernaculis fiducie ⁊ in requie opulēta. Esa. xxxij. Ecce q̄s deus diuisit tps in tempus merēdi in hoc mūdo: ⁊ in tempus ꝓmiandi in alio mundo Autoritas xꝑi in qua ponit nouē merita huius mūdi quibus correspondēt nouem ꝓmia seu beatitudines in paradiso. Math. v. dicit. Beati pauperes spiritu: qm̄ ipsoꝝ est regnū celoꝝ ⁊c. Pauperes spiritu sunt illi qui despiciunt oia bona mūdana: etiā si sint diuites nō ponūt ibi cor nec spem: sed seruiunt sibi de diuitijs in necessitatibus ⁊ nō in vanitatibus Alij dicūt etiā pauperes spiritu in maiori gradu sicut sunt illi qui ꝓpter deū diuiserunt oia que habēt ⁊ possunt habere: vt sancti apostoli. xꝑs dicit ꝙ ipsoꝝ est regnum celoꝝ. Ecce ꝓmiū. Secundo Beati mites. Ecce meritum: qm̄ ipsi possidebunt terrā: scz viuentiū. Ecce ꝓmium. mites sunt qui nolūt facere pompā in ornatu: vestitu: nec scutiferis: nec equis: ⁊ in corde ⁊ ore ⁊ gestu sūt simplices. Tertio beati qui lugent: scz petā. Ecce meritum qm̄ ipsi cōsolabunt. Ecce ꝓmium Quarto beati qui esuriūt et sit ūt iustitiā: qz alꝰ gentes sc occiderēt. Sed qm̄i dent illū suspensum: ꝓpter furtum: ⁊ illū ꝓpter homicidiū ⁊c. Dicūt. Cauebo a talibus. Propter hoc dñi tēporales qui sa cunt iusticiam habēt hic magnū meritū ⁊ in celo habēt magnū ꝓmiū qm̄ ipi satiabunt. Quinto beati misericordes: qz ad instar seminatoris in tēpore messis. s. die iudicij metent: qm̄ ipsi miaz ꝑsequētur. Sexto beati mūdo corde: scz ab odio rancore: inuidia: mala volūtate: ⁊ malis desiderijs: qm̄ ipsi deū videbunt. Septimo: beati pacifici. i. pacē faciētes cū inimicis. dicit Aug. i li. de ser. dñi in mōteꝙ hoc meritū est misi⁹: ō ꝓmiū cōfidēs ē mai⁹: qm̄ filij dei vocabūt. Octauo. bti q̄ ꝑsecutionē patiunt ꝓp iustitiā. Ecce meritum: qm̄ ipsoꝝ est regnū celoꝝ. Nono. beati estis cū maledixerint vobis homines: et ꝑsecuti vos fuerint: ⁊ dixerint omne malū aduersuz vos mētientes ꝓpter me Gaudete ⁊ exultate: qm̄ merces vestra copiosa est in celis. Mat. v. Ecce igitur ordinē temporalē qui in hoc mundo no uissime incipiūt mereri: in alio mūdo ꝓmiāntur primi: si ꝓmi. ex hac vita decedūt Ideo dicit. Erūt nouissimi primi. s. in gloria: ⁊ primi in merito nouissimi in ꝓmio. verbi gratia. Quis primo incepit mereri ⁊ esse in seruitio christi. Petrus apls vel latro Certū est ꝙ petrus qui iam incepit in ꝓncipio ꝓdicationis xꝑi: latro aūt in fine: ꝫ latro fuit primus in gloria: qz eadem die fuit in paradiso ⁊ habuit paradisum et petrus stetit adhuc ꝑ triginta annos Idē de virgine maria ⁊ beato stephano: quz beatus stephanus fuit ꝓius in gloria ꝙ virgo maria. Idē de ioanne euangelista qui fuit de ꝓmis discipulis xꝑi: ⁊ de paulo qui fuit de vltimis: quia post ascēsionem xꝑi adhuc persequebat xꝑianos: et ꝫ paulus fuit ꝓior ioanne in gloria bene per vingiti annos. Idem de nobis. vnꝰ religiosus erit qui seruiuit xꝙ qua draginta annos vel quinquaginta iuando regulam: vota: ceremonias: ⁊ vnus hodie ꝓtetur ⁊ moritur in sanctitate. Iste qui fuit nouissimus in merito: erit tamē primus in ꝓmio in gloria. Idē de ꝓlatis ⁊ laicis: quot sunt in mundo qui rement sanctā vitam: amore quoꝝ deus sustinet mūdum: qz alꝰ olim fuisset cōsumptus forte ꝓpter peccata inhabitātium. Patet hoc pulchre. Gen. xviij. qz si decez iusti fuissent inuēti in sodomis ⁊ gomorra: pepercisset deus olbus. Aut ergo ꝓpter decē nō delebo eos. Tales aliqñ diu domino seruiūt. Et hodie baptizat infans ⁊ mouit ille est ꝓius in glia: ō tales nō sunt flendi qui ꝑspero nauigio ꝓcedunt vos ad portū salutis. j. ad Thes. iij. Nolumus vos ignorare de dormiētibus: vt nō ꝓtristemini sicut ⁊ ceteri qui spem nō habēt. Ergo ꝫ in durationem tēporalem erūt nouissimi primi. Dico scdo ꝙ predictum verbū est verū ꝫm cōditionem mūdanalem. Cōditio mūdanalis est ꝙ prosperitas: scz diuitiaꝝ: honoꝝ ⁊ dignitatum ⁊c. Elongat ⁊ retrahit hoiem a deo: intātū ꝙ ille qui est in ꝓsperitate obliuiscitur deū. Nota ad hoc similitudinez de illo qui cū magnis delectationibus ⁊ laboribus enutrit falconē ꝑ tres vl̄ qua tuoꝛ annos: ⁊ aliquoties fugit: nec vult ad dñm redire q̄n ab ipso vocatur: ⁊ hoc ideo est qz habet stomachū plenū. Ita ē hodie in mūdo de multis. Deus nutrit personas diuites quibus dat ꝓsperites diuitias ⁊c. qz nullus posset ista dare nisi deus. Dñs pauperē facit: ⁊ ditat: humiliat et sublimat. Nullus dicat ꝙ habeat ꝓpꝛijs laboribꝰ: qz multi sunt qui laborāt qui tñ nihil lucrant. Deus dat totum. Et multi quādo sunt pleni recedūt a deo. Ecce fugam. Ideo sunt pauci diuites ⁊ deuoti i mūdo: qz talis est q̄ditio ꝙ ꝓsperitatis mūdanalis ⁊c. Auctoritas. Incrassat⁹ est dilect⁹ ⁊ recalcitrauit: incrassatus impinguatus dilatatus. Dereliquit deū factorez suū: ⁊ recessit a deo salutari suo. Deute. xxxij. Nota incrassatus. s. de litijs impinguatus diuitijs: dilatatus. s. honoribus: officijs: dignitatibꝰ ⁊c. Ideo dereliquit deum factoꝛe suū ⁊c. per mundanale ꝓsperitatē. Oppositū facit aduersitas: que facit hoiez venire ad deū sicut tribulatio: infirmitas: persecutio: paupꝛtas ⁊c. qm̄ sicut falco plen⁹ recedit: a dño suo: ꝫ q̄n esurit statiz venit ad manū q̄n vocat a dño. Sic diues plenus recedit a dño: sed paup ad primā vocē q̄n vocat a dño: scz in ꝑdicatiōe vel alias statim venit: cōterit confitet ⁊c. Simplices statim

conuertūtur ad deū sed diuites minime. Bñ potestis predicare ⁊ dicere. Ecce q̄lem hz aduersitas cōditionē ⁊ efficaciā: que fecit hoiem venire ad deū: qđ pz ad oculū. Erit vn⁹ scutifer iuuenis fortis et robustus q̄ totū ꝓs suū expēdit: equitādo: rapiēdo: furādo ⁊c. hz qñ capit ⁊ fētētiatur: tunc ꝓfitetur ⁊ petitveniā: penitet et dolet. Greg. Wala que nos hic ꝑmnnt ad deū ire cōpellūt. Modo ꝑm ꝓditionez mūdanalē in mūdo sunt primi reges: duces: ꝓncipes: comites: barones: papa cardinales: ꝓlati ⁊c. Nouissimi aūt sunt pauperes simplices ꝓsone in oi loco tā in ecclesia q̄z in platea ⁊ in via ⁊ in mensa ⁊c. Sz apud deū sunt ꝑmi: qz aduersitas facit ipsos ire ad deū. Et primi ꝑm mundū sunt nouissimi apud deum: qz ꝓsperitas elongat ipsos a deo. Ecce quomō sūt nouissimi primi: ⁊ ecōuerso ꝑm mūdi ꝓditionem. De hoc dabo vobis miraculū ⁊ exēplū sacre scripture qđ xps ꝓdicauit de diuite epulone ⁊ pauꝑe lazaro. Lu. xvi. qñ paup mēdicus lazarus q̄ ꝑm mūdū erat nouissimus apud deū fuit primus. Diues ꝑm mundū erat primus: sed ꝑm deū fuit nouissimus in inferno. Factū est aūt vt moꝛeꝛet mēdicus ⁊ portaꝛet ab angelis in sinū abꝛae. Moꝛtuus est autē ⁊ diues ⁊ sepultus est in inferno. Exēplū autē fuit de dauid ⁊ fratrib⁹ suis. j. Regum xvi. Qñ deus voluit dare regē ꝑplo isrl'. dixit deus Samueli ꝓphete q̄ iret in ciuitatē bethleē ad ysai qui habebat multos filios dicens q̄ vngeret in regē vnū de filijs suis. s. illū quē vbi ostēderet. Nota ysai vocauit aminadab ⁊ alios sex et successiue. vltimo ꝓo ex iussu samuelis Dō. Et tūc ait dñs. Surge ⁊ vnge eū ipe est ei. No. historiā qz pulchra. Saul fuit electꝰ de regno cōa dñovltimꝰ: cōa mūdo primꝰ. Dauid ꝓo ꝑmꝰ cōa dño abiectus mūdo. Et dic qđ ꝑmi erūt nouissimi: ⁊ ecōuerso ꝑm ꝓditionē mūdi. Super hoc scti doctoꝛes dātynā similitudinē talē. s. de falcone: gallina: qz falco q̄ diuiuit seruat diligēter. Nota practice ⁊c. Oppositū est de gallina ⁊c. q̄ non ꝑmittit intra re camerā dñi. Sed post moꝛtē mutatur sors: qz gallina est prima ⁊ portatur cum magno honoꝛe iter duas scutellas argēteas cōa dño. Falco aūt ē nouissimꝰ: qz ꝓiciē in sterq̄linū. Idē in ꝓposito de diuite ⁊ pauꝑe ⁊c. Moꝛalr nota hic ꝓ diuitib⁹ vt custodiāt se ⁊ caueāt a pctis: talr q̄ sicut sunt ꝑmi i hoc mūdo sint etiā primi in alio cōa deo. Qñ diuitie vel sunt acq̄site iuste vl iniuste. Si iniuste dñt restitui. Si iuste debēt i necessitatib⁹ expēdi: ⁊ nō in vanitatib⁹: hz facere debem⁹ ex ipsis opa mie: pietatis ⁊c. Itē si est i magno honoꝛe ꝓstitꝰ cogitet q̄ est imago dei cui sit honoꝛ dicendo. Nō nobis dñe nō nobis: hz noi tuo da glo. ⁊c. Idē de diuitijs: de q̄b⁹ potes recipere ꝑm statū tuū hz nō trāscēdere limites ꝓceptoꝝ dei. Nota de quolibet statu ꝑm libitum. Pauꝑes aūt qui in hoc mūdo nō hñt delectatōes magnas: hz amaritudines miseriaꝝ ⁊ paupertates: si ista recipiūt cū salua patiētia hz in hoc mūdo sint nouissimi: in alio mūdo apud deū erunt primi in gloria. Ideo dicit scriptura. Gloꝛiet humilis in exaltatione sua: diues aūt in humilitate sua: qñ sicut flos feni trāsibit. Exoꝛtꝰ est enim sol cū ardoꝛe: ⁊ arefecit fenū: ⁊ flos ei⁹ decidit ⁊ decoꝛ vultꝰ eius deperiit. Its ⁊ diues in itineribus suis marcescit. Beatus vir qui suffert tentationē qñ cū ꝓbatꝰ fuerit: supple patiēs accipiet coꝛonā vite Jaco. j. ¶ Dico tertio q̄ verbū ꝓpositus est vez ꝑm affectionē cordialē. Doctrina est cōis sctoꝝ doctoꝝ in theologia q̄ meritū gr̄e in hoc mūdo: ⁊ ꝑmiū glie in alio magis venit ex affectione cordis ⁊ feruore spūs q̄z ex multiplicatione bonoꝝ operum. Quāto enim hō plus habet vel minꝰ de charitate: tāto est primus vel nouissimus siue maioꝛ vl minoꝛ apud deū. Uerbi gratia. Sint duo quoꝝ vnus facit magna opera penitētialia: ieiunādo: otādo: magnas elemosynas dando ⁊c. tamē nō facit ista cū magna affectiōe cordis ⁊ feruoꝛe spūs: licet sit in gratia dei: tamē nō est ita inflāmatꝰ charitate vt oporteret. Alter aūt nō facit tot bona opera hz solū seruat ieiunia ecclesie cōsuetum et cōicat semel in anno in pascha: audit missam in dominica solū: facit aliquas elemosynas sed ista opera facit cū magna affectione cordis ⁊ feruoꝛe spūs ⁊ cū magna charitate: ita q̄ totus videtur ignitus. De his duobus quis habebit maius meritū gratie hic ⁊ in alio mūdo maius ꝑmiū glorie. Dico q̄ iste scōs: qz meritū cēntuple seu ꝓncipale nō cōputaꝝ ꝑm multiplicationem seu multitudinem operum vel durationem tēporis: sed maioꝛem vel minoꝛem charitatem. Augu. Nō numerositas operum: nō diuturnitas temporuꝫ: sed maioꝛ charitas: maioꝛq̄ volūtas auget ꝑmiū. Et hoc ꝑz quo sunt mlti nouissimi primi ⁊ primi nouissimi ꝑm affectionē cordialē. Et multi incipiūt seruire cum magno feruoꝛe: vt beatus Antoniꝰ qui isto respectu dicunt ꝑmi q̄ paulatim dimittūt vt religiosi in nouiciatu ⁊ ꝓesbyteri ⁊ laici iuuenes hz qñ sunt antiq̄ et senes nullā habēt deuotionem. O inueterate dierū maloꝝ. Dañ. xiij. Sunt alii qui qui tepide ⁊ frigide incipiūt seruire deo: sed paulatim ascendunt ⁊ augmentantur in seruitio dei ⁊ in feruoꝛe spiritꝰ hi q̄ q̄ fūt nouissimi hz affectionē cordialē efficiunt ꝑmi p spūalē diligētiaꝫ et feruoꝛē. Et illi qui erant ꝑmi efficiuntur nouissimi per negligentiam ⁊ indeuotionē. Ideo apostolus ad Phil'. j. Oꝛo vt charitas vestra magis ac magis abundet in scientia ⁊ in omni sensu. Ideo dicā vobis miraculuz de sophia: cui tradebāt clauē ecclie cōstantinopo. ⁊ bob⁹ deficiētibus dedit herbā cū magna affectiōe cordis ⁊ feruoꝛe spūs. Ideo cōpleta ecclia fuit iuenta scriptura in liminari dicte ecclesie de literis aureis. Sophia me fecit, ecce quō totum opus fuit sibi attributū ⁊ nō illis qui dederūt tot milia floꝛen. hz sine magno feruoꝛe. Pz q̄ quō itelligiē. Erūt nouissimi primi ⁊ primi nouissimi.

¶ Dñica in septuagesima. Sermo. v.

Singulos denarios accipiētes murmurabāt Mat. xx. Sermo noster erit de difficultate ⁊ subtilitate verbi ꝓpositi. Materia ē cōtēplationis ⁊ deuotionis ꝑ personis deuotis ⁊ bone instructionis ꝑ oibus: sed primo saluetur virgo maria ⁊c. Singulos denarios ⁊c. Pro declaratione difficultatis theologice tacte in verbo ꝓposito opz dicere parabolam euāgelij breuiter: qz intellectꝰ literalis siue historialis est fundamētū intellectꝰ spūalis. Dicaꝫ historia ad literaz de illis qui murmurabāt dicit thema. Singulos denarios accipientes murmurabant. Modo veniamus ad difficultatē theologie. Hec similitudo xp̄i ostēdit quō xps dat salarium glie bonis ꝑsonis ⁊ deuotis q̄ laboꝛāt diligēter in vinea ecclie militātis ꝑ bonaz vitā. Modo est difficultas in hoc q̄ dicit singulos ⁊c. In q̄ apparet q̄ non dat nisi vnū denariū cuilibet: ⁊ nūquid ꝑ tāto et tā lōgo scrutio nō dat plus. Scōa difficultas qz videt q̄ oēs sint equales i ꝓmio gloie. Tertia difficultas est in hoc q̄ dicit murmurabant. s. vnus de alio: et nūquid in paradiso est murmur vel inuidia. Has tres difficultates volo nūc declarare. Quātū ad primū cuz dicit singulos denarios accipiētes. sciendum est q̄ iste denarij q̄ dē⁹ dat bonis oparijs i fine diei mūdi. s. vite ꝑsentis est paradisus siue gloria eterna. Hūc denariū dat bōis oparijs religiosis q̄ diligenter laboꝛauerūt in vinea religionis ecclie: ⁊ ꝓbyteris qui fideliter laboꝛauerūt in vinea ecclie ⁊ bonis laicis qui fideliter laboꝛauerunt in vinea xp̄ianitatis per bonū vitā. Gloria paradisi dicitur denarius ꝓpter qua tuoꝝ que sunt in denario qua illā gloriā significāt. Primū est scriptura. scōz est figura. tertiū est circulatura. quartū est sonus. Quātū ad primū scriptura q̄ est i denario significat gloriā alē beate: q̄ statiz qñ intrat paradisum hz noticiā et sciam clarā de oib⁹ scripturis mūdi. Et si in hoc mūdo fuerit rusticus siue pastoꝛ rudis. Et sicut scriptura est in vtraq̄ ꝑte denarij: sic statim alia btā hz vtrāq̄ sciam: scz de deo ⁊ de creaturꝫ: qz subito alia hz scientiā de sctā trinitate de patre ⁊ filio ⁊ spū sancto. Itē ex alia ꝑte videt statiz ꝓiūctionē humanitatis xp̄i cū diuinitate. Tunc dicit aia. O nūq̄ potui istud intelligere vsq̄ mō. Uidet ēt xp̄m in hostia ꝓsecrata sicut nos videm⁹ imaginē nostrā in speculo: quā nos nō videm⁹ mō nisi ꝑ fidez. Tūc dicūt alē beate. Sicut audiuim⁹. s. ꝓdicare in mūdo: sic vidimus in ciuitate dñi. Ecce scriptura vni⁹ partis denarij. Ex alia parte aia hz sciam creaturarum oim artiū ⁊ sciarū mūdi. Et si sit aia vni⁹ pueri vni⁹ diei statī scit totā grāmaticā ⁊ logicā ⁊c. plus q̄z aliqs ꝓphoꝝ sciuit vnq̄. Scit oēs naturas ⁊ ꝓpietates aialiuz: auiū: pisciū: lapidū: herbaruz: fructuū: et elemētoꝝ ⁊ stellarū cognoscit oēs angelos ⁊ noia eoꝝ ⁊ sctoꝝ. Greg. Quid ēq̄ nō videat q̄ videt ea q̄ videt. Ergo vbi

etus est ille qui studet in libro bonevite. Multi vadũt ad studia diuersa. x. xij. vel xiij. annis & tñ parũ acquirũt de scientia ẽ in paradiso subito habet. Patz ꝙ quõ denarius significat illã gloriã ꝓpter scripturã vtriusq; partis. Auct. Uincẽti dabo mãna absco. & dabo illi calcu. candi. & in calculo nomẽ nouũ scriptuz: qõ nemo scit nisi q̃ accipit. Apoc. ij. Nota vincenti scz occasiones mũdi: inclinatiões carnis tentationes diaboli dabo manna absco ditum: & significat delectatiões glorie q̃ nunc nobis absc̃odite sunt: sed dauid sen sit qñ dixit. Quã magna multitudo dulcedinis tue dñe: quã abscondisti timentibus te: loquit de timore filiali &c. Et dabo illi calculum. s. margaritã siue perlaz preciosam lucẽtem id est scientiã claram absq; obscuritate aliq̃. Et in calculo nomẽ nouũ scriptũ: scz sciẽtiã omniũ sciẽtiarum. Scõo quãtum ad figurã imaginis que ẽ in denario significat gloriã corporis quam habebit in die iudicij. Quia sicut corpora laborauerũt simul cum animabus vinnea christi in bonis opibus. Ita non solum anime sed etiam corpori vult dare gloriaz. propter hoc in iudicio generali resurgẽt omnia corpora vt recipiant claritatem. O qualis gloria erit et qualis delectatio quãdo gloria anime redundabit in corpus. Ztez imago regis q̃ est in denario habet coronã in capite cũ quatuor lilijs: que significant quatuor dotes corporis gloriosi: & ꝑma erit ipassibilitas. Nõ modica spina siue lapis nos cruciat: sed tũc corpus erit impassibile sine aliqua passiõe: qz nec ignis nec aqua &c. Scõa erit claritas. Modo vnus est niger: alius albus &c. sed tũc iusti fulgebũt tanq̃ sol: immo plus. Tertia erit agilitas. Modo habemus corpora grauia qz vix possumus nos portare: sed tunc erũt leuia ad instar mẽtis q̃ subito &c. Quarta erit subtilitas. Modo leuiter impedimur ne trãseamus: sed tunc a nullo potemus retineri quin transeamus quocũ qz voluerimus ire. Ecce quid significat imago regis cuz corona in denario. ideo dixit Dauid in persona xpi resurgentis. Refloruit caro mea. Idẽ erit de nobis in resurrectione generali. Ideo apostolus. Nostra cõuersatio in celis est scz quãtuz ad gloriã animarum vnde etiam saluatorem expectamus dominum nostrũ iesum christuz: qui reformabit corpus humilitatis nostre ꝓfiguratũ corpori claritatis sue &c. ad Phil. iij. Tertio quãtum ad circulaturã siue rotũditatem que est sine principio & sine fine in denario. que significat perpetuitatẽ glorie: qz illa gloria nõ datur ad diem mẽsem: siue ad annũ: sed in perpetuum. In hoc mundo seruiunt serui & ancille ad certũ tps pro certo salario. Nõ sic dñus: sed vult q̃ hõ seruiat ei de tota vita sua: & ipe dat salariũ glie eternal'r. Ideo dicet xps in die iudicij. Ibũt hi in supplicium eternũ: iusti autẽ in vitã eternã. Mat. xxv. Quarto quãtum ad sonũ denarij. Denari⁹ significat officiũ qõ erit in gloria: nõ q̃ ibi erit officium sartoz: pellificii: & sic de aliis: ꝛ solũ erit ad officiũ ecclesiasticoz scz laudare dñz sine tedio: & ipm bñdicere. Dauid. Beati qui habitant in domo tua dñe: in secula seculoz laudabũt te. Et his ẽtuor gloria paradisi dicit denarius. Quantũ ad scõaz difficultatẽ: cũ dicit. Singulos denarios accipiẽtes. videt ergo q̃ oẽs sint equales in premio glorie: maxime qz dicit euãgelistaIn nouissimi vna hora fecerunt & pares illos nobis fecisti. Respondeo & dico q̃ in gloria nõ sunt eẽles: imo est ibi magna differẽtia & diuersitas: vñ xps dixit de ioãne. Inter natos mulierũ non surrexit maior ioãne baptista. Qui aũt minor est in regno celoz maior est illo. Mat. xi. Et qb⁹ ꝟbis patz q̃ non omnes sunt ibi equales: imo aliq̃ sũt ibi minores: aliqui maiores. Quare ergo dicit singulos denarios accipiẽtes. Pro huius verbi declaratione nota q̃ ꝛ sol equalr tangat oẽs sibi ꝓsentes: nõ tamẽ equalr oẽs sentiũt eius calorẽ: qz nõ sunt omnes equales in cõplexione. nec equaliter induti: nec equaliter iuuenes vel senes. Ita ẽ in paradiso. Quia ꝛ oẽs habeãt eũdem denariũ glorie: non tñ sunt equales oẽs beati: imo ꝑm q̃ in hoc mũdo cũ minori vel maiori diligẽtia & charitate seruierũt xpo: sic habent maiorẽ vel minorẽ gloriã in paradiso. Sol eñ iusticie xps de⁹ noster: equaliter tangit oẽs sed ipi nõ sunt equalr beati. Sicut luna & oẽs stelle recipiũt claritatẽ a sole. Sed vt clare ptz ad oculũ nõ oẽs equaliter illuminant: quia plus recipit luna ꝙ claritate solis q̃ alie

stelle. & sic de aliis ꝑm q̃ diuerse q̃litẽs & ꝓprietates stellarũ sunt. Ita de sole iustitie & de sanctis. qz nõ sunt oẽs equales in meritis. ideo nec equaliter gliã. ideo dicit apls Stella differt a stella in claritate. sic & resurrectio mortuoꝝ. s. ad Coꝝ. xv. Nota aliã similitudinẽ ꝙ rege plures filios habente: quoꝝ vnus est paruus q̃q; anno rũ: alius decẽ: alius duodecim. alij sunt magni: q̃s rex induit oẽs de eodẽ panno ꝓcioso de auro. Certũ est q̃ plus ponit de pãno in veste filij maioris q̃ minoris eñ omnes sunt ꝓtenti de suis vestibus nec vellẽt permutare: ꝛ plus de panno sit in vna q̃ in alia. Idem de veste glie. Quidã sancti sunt minores. quidã maiores. q̃s oẽs deus induit de eadem pecia panni ꝓciosissimi glorie: sed vnus ꝛ plus q̃ alter ꝑm q̃ habuit hic maiorẽ charitatẽ meliorẽq; voluntatẽ. Nõ credatis q̃ qui est maior in genere vel scientia. vel diuitijs vel potẽtia sit maior in gliã. ꝛ q̃ fuerit maior in charitate dei & primi. Augustinus. Maior charitas melioriq; voluntas auget meritũ. Quantũ ad tertiã difficultatẽ cũ dicit. Et murmurabant: an in celo vnus murmuret cõtra aliũ. Respondeo q̃ nõ: qz inter eos nulla est inuidia sed amor & ꝓsolatio. quare ergo dicit thema. Singulos denarios accipiẽtes murmurabãt. Pro cui⁹ declaratiõe sciendum q̃ murmuratio est secreta locutio que fit ꝛ aliquẽ duplici ratione. vel ex indignatione vel admiratione. Ex indignatione murmurat aliquis quandoq; qñ ꝓcipit alicui aliquid de quo reputãs se iniuriatuz murmurat vel ex admixtiõe: licut qñ dicit de aliquo. O bñdictus deus & quo ascendit iste in magnũ honorẽ vel dignitatẽ vel diuitias. nõ est diu q̃ erat pauper. Prima murmuratio est ptm̃. secunda. non. De ista murmuratione dicit autoritas de iudeis q̃ xpm murmurãtib⁹. Qui dã ex admiratiõe dixerũt ꝙ certo hic hõ bonus est. multa bona opa facit & multa mirabilia: ꝙ certo sctũs hõ ꝛ deẽ. Sz alij vt pharisei murmurabãt ex indignatiõe di. q̃ habebat spm̃ familiarẽ. Ytute cui⁹ ejciebat demonia &c. Autoritas. Murmur multus erat i turba de eo. Et distinguit. Quidã eñ dicebãt: qz bon⁹ est. Alij aũt dicebant nõ: sed seducit turbas. Nemo tñ palã loquebat de illo ꝓpter metũ iudeorũ. Joã. vij. Modo rñdeo ad difficultatem. In hoc mundo est murmur ex indignatione propter inuidiã. Hec murmuratio est mala q̃ quam dicit scriptura. Omnia facite sine murmurationib⁹. ad Phil. ij. & Sap. j. custodite vos a murmuratione que nihil ꝓdest. In paradiso aũt nõ est murmur ex indignatione sed ex admiratione. qñ beati vident aliquez qui modo incepit seruire deo & morit in gratia. & christus dat sibi gloriã. dicunt scti. O bñdictus deus: iste vixit in peccatis magnis triginta vel q̃draginta: vl' q̃n quaginta annis. & mõ nouiter cõuersus ꝛ tantã gloriã. Credatis ꝙ isto modo sancti loquebãtur de paulo apl'o admirãtes cũ fuisset tã magn⁹ psecutor xpianoz & modo sit tã magnus in paradiso. Itẽ de beato matheo prius vsurario &c. itẽ de magdalena: cũ sint cõples ꝙ omes i paradiso q̃ nõ hñt tãtã gliaz. q̃ admirãtes dicũt. O bñdict⁹ deus q̃ fecit istã cõuerti & exaltauit. Hec murmuratio scta & bona. sic intelligitur singulos denarios accipiẽtes murmurabãt. s. ex admiratione & nõ ex indignatiõe. Deo gratias.

¶ Dñica in septuagesima. Sermo. v.

Multi sunt vocati pauci ꝙ electi. Mathei. xx. Inter alias magnas difficultates et subtilitates sancti euangelij ista thematis est de maioribus. s. de multoz vocatione & paucoꝝ electione. Tria sunt que dãt magnã difficultatẽ ꝙbo thematis ꝓpositi. s.

Reuelatio diuinalis.
Argumẽtatio naturalis.
Predestinatio eternalis.

¶ De ꝑmo q̃ ꝙbũ ꝓpositi hz difficultatẽ ex reuelatiõe diuina. Qñ ex diuina reuelatiõe facta btõ Joãni euãgeliste: iuuenik in sacra scriptura q̃ tot sunt electi in gliã q̃ sunt innumerabiles. apo. vij. Uidi turbã magnã quã dinũerare nemo poterat ex oib⁹ gẽtib⁹ & tribub⁹ & ꝓplis & linguis stãtes ãte thronũ dei. q̃ milia sũt electi &c. Sch. xv. legit q̃ abraã cõplãgebat secũ deo qz nõ hẽbat heredẽ cũ tot bona hñret quẽ de⁹ edurzit extra dicẽs. Suspice celũ & nũera stellas si potes. & dixit ei. sic erit semẽ tuũ. ecce ꝟ reuelatio diua mlt oz electoꝝ & dicta repromissiõe ꝙ q̃ dicit

ecclia. Signifer sctūs Michael repsentet eas in lucē sanctā: quā olim abrae p̄misisti ⁊ semini eius. Quare ꝙ dicit thema. Multi sunt vocati ⁊c. Rñsio prima q̄ verbum christi est verum ⁊ revelationes abrae ⁊ ioannis sunt vere: ⁊ ꝓcedāt per distinctionē sic. Quoniā de electis possumus loqui dupliciter. Uel absolute vel cōparatiue. Primo mō electi sunt multi sicut dicit Joannes in dicta revelatiōe sibi facta a deo. Scēo sunt pauci respectu multitudinis dānatoꝝ: ⁊ sic loquit̄ xp̄us comparatiue: sicut in manu plena arenā sunt grana innumerabilia absolute sed sunt pauca respectu illorū que sunt in littore maris. Et deus recepit manum pleną. Et oēs electi in manu dei sunt. Item Sap. iij. Justorum aie in manu dei sunt ⁊ nō tāget illos tormentum mortis: visi sunt oculis insipientiū mori illi aūt sunt in pace ⁊c. Sed absolute loquendo sunt tot q̄t sunt innumerabiles: quot innocētes: quot martyres. Dicit sctūs Hieronymus: q̄ si quolibet die fieret festū quinq̄ milliū martyrū: dies anni nō sufficerēt Quot doctores: quot p̄fessores: quot virgines: quot scti ꝓfitentes: quot scti religiosi: clerici: laici: de matrimonio. Innumerabiles sunt absolute. Sed cōparatiue respectu dānatorū pauci sunt electi. Ām anteq̄ xp̄s veniret in hunc mundū in carne humana: transierūt de hoc mundo vltra quinq̄ milia annorū. tot⁹ mundus dānabat: exceptis paucis de ꝑplo israel q̄ ibant ad limbū sanctoꝝ patrum Item tpe legis moysi: cogitate quot infantes mortui fuerūt absq̄ circūcisione. Sic modo tpe legis xp̄i quot moriuntur absq̄ baptismo: ⁊ de his nullus saluat. Jo. iij. Amen amen dico vobis nisi q̄s renatus fuerit ex aqua ⁊ spūsancto nō potest intrare in regnū celoruz ⁊c. Item quot iudei: quot agareni: quot pagani ⁊ infideles. Item quot mali xp̄iani: quia fides ⁊ baptismus cum bona vita saluat hoiem xp̄ianum: alꝫ non. Quot xp̄iani sunt qui licet habeant fidem tamen sunt superbi: auari: luxuriosi: ⁊ sic de aliis pctis. quot christiani qui nō cōfitentur quolibz anno in quadragesima nec cōicant nec seruant p̄cepta: nec dominicam: nec festa sanctoruz. Omnes tales damnant. Isto modo cōparatiue pauci sunt electi. Nota hic de archidiacono lugdun. q̄. q̄ draginta annos fuit in heremo in magna penitētia: postēa resignauit sua bñficia: qui post mortem apparuit archiepiscopo lugdun. qui ꝙsiuit ab eo vt diceret sibi aliquid de alio mūdo: qui respondit q̄ in die qua ipse obijt mortui fuerūt in mūdo triginta milia de quib⁹ solū quinq̄ fuerunt saluati scilicet ipse ⁊ beatus Bernardus qui illa die obierat: qui statim sine purgatorio ascēderāt ad paradisum ⁊ tres descēderāt ad purgatoriū alij q̄dē descēderāt ad infernū. Propter hoc dicit xp̄s. Mat. vij. Intrate p angustā portā: q̄ lata est porta ⁊ spaciosa via q̄ ducit ad pditionē. Arta aūt ⁊ stricta q̄ ducit ad vitā: ⁊ pauci inueniūt eā. Pauciores q̄ inuentā tenēt. Pauciss̄imi q̄ ꝑficiāt: quilibet vult ire ad libitū. Angusta porta paradisi volūtas dei est. Ad istā oportet se restringere qui paradisū vult intrare. Lata porta est volūtas ꝓpria. Arta via que ducit ad vitā est afflictio penitētialis. Uia spaciosa inferni cōuersatio mūdanalis: bn comedere: bene bibere: luxuriari: delectari: vindicare se de iurijs ⁊c. Pauci sunt electi. Hec cōparatio maxime appebit in die iudicij: q̄n electi videbūt ad dextrā xp̄i iudicis pauci. De hoc ꝓpheta Esa. ponit duas similitudines dicēs. Cūo si pauce oline que remanserūt excutiant̄ ex olea: ⁊ racemi cū fuerit finita vindemia. Vi leuabūt vocē suā atq̄ laudabunt nomē dñi. Esa. xxiiij. Dicit hic Lyra post executionē oliuaꝝ ⁊ vindemiationū pauce remanent oliue ⁊ pauci racemi. Sic in iudicio pauci erūt electi in cōparatōe. Ecce qūo itelligit multi sunt vocati pauci ꝙ electi. Dico scēo q̄ vbū thematis hz difficultatem p argumentationē naturalez. Dicit the. Multi sunt ⁊c. mō est rō naturalis difficilis que declarat p regulā philosophie decimātē. Quelibet res opat naturaliter p suā virtutē ⁊ pfectionē. Et hz regula sit clara: tñ ad magis declarandū do duas similitudines. Prima in sole q̄ hz plus de claritate cō plus illuminat. Secūda in igne q̄ hz virtutē calefactiuā ⁊ illuminatiuaz: q̄ quanto maior est ignis tanto magis calefacit ⁊ illuminat modo cū deus sit infinite potētie ⁊ virtutis ⁊ misericors. Dauid. Apud dñm mīa ⁊ copiosa apud eū redēptio. ꝑs. cxxix. Item̄ miserator ⁊ misericors dñs: patiēs et multuz misericors. ꝑs. cxliij. Cum ergo quelibz res operat̄ natural⁹ ꝑm suā virtutez ⁊c. Cū ꝙ de⁹ sit infinite mie dz saluare alias infinitas. Quō ergo sunt multi vocati pauci ꝙ electi cū deberēt esse infiniti. Pro re spōsione notādū q̄ deus est infinite mie pietatis ⁊ bonitatis: et vt oēs saluarent fecit q̄cquid debuit facere ⁊ potuit etiaz infinite. Quare ergo nō oēs saluant̄: q̄ nō oēs volunt saluari: imo pauci sunt q̄ volunt recipere suā saluationē. Nota similitudinē de rege q̄ abūdantissime soluit preciū redēptionis p captiuis q̄ erāt in barbaria: ⁊ parauit naues ⁊ galeas vt possint ad patriā suā redire: qui tñ nolebāt inde exire. Sic in ꝓposito dñs iesus xp̄s abundantissime soluit preciuz redēptōis p oib⁹ hominibus etiam si essent infiniti hoies: ⁊ parauit naues scz innocētie baptismalis: penitētie sacramentalis: obedientie generalis. Sz gentes nolunt exire de captiuitate: q̄n iudei nolūt exire de carcere moysi: nec agareni ō carcere machometi: nec supbi ō carcere superbie: ⁊ sic de alijs: ideo si non saluant̄ est culpa gētiū et nō dei: q̄ nō vult cogere libe rū arbitriū sed inducit ⁊ cōsulit. Hoc bonū est ⁊ acceptū coā saluatore nr̄o deo: qui oēs hoies vult saluos fieri ⁊ ad agnitionē veritatis venire: qui dedit redemptionē semetip̄m ꝓ oibus. 1. ad Thi. ij. Dico tertio q̄ verbum themat⁹ hz difficultatē p ꝑdestinationē eternalē. Regula est theologoꝝ: q̄ diuina predestinatō est fundamētū ⁊ primū principiū saluationis hominū: intātuz q̄ nullus potest saluari nisi eternaliter fuerit predestinatus. Si ergo pauci sunt illi q̄ saluantur: oportet etiā dicere q̄ pauci sunt ꝑdestinati. Si ꝙ deus predestinauit paucos quare nō ꝑdestinauit multos aut oēs. Ante ꝙ ei fuissent peccata iā deus paucos elegit. Qō aūt ꝑdestinatio sit fundamentū saluationis. Autoritas. Quos predestinauit glo. eternaliter hos ⁊ vocauit. 1. ꝓ predicationes suas. 1. apl̄oruz ⁊ aliorum Et quos vocauit: hos ⁊ iustificauit: scz ꝑ penitentiā: quos aūt iustificauit illos et magnificauit. 1. ꝓ saluationē. ad Roma. viij. Item alia autoritas. Elegit nos ante mūdi ꝓstitutionē: vt essemus sancti ⁊ immaculati in ꝓspectu eius in charitate q̄ predestinauit nos in adoptionem filiorū ad Ephe. 1. Quare ergo deus nō elegit seu ꝑdestinauit oēs videt ꝙ nō fuerit liberalis in eligēdo seu predestinādo. 2dō q̄ ista materia est multū subtilis opz rñdere per vnā similitudinē talē. Semel in quadā ciuitate fuit inuenta vna magna ꝙgregatio seu multitudo latronū: qui ꝑ curiā capti ⁊ sentētiati oēs ducebantur ad furcā: ⁊ dū irent rex intrauit p ciuitatē. Qui vidēs eos dixit: quid est hoc. Et fuit sibi dictū q̄ oēs erāt latrones: iā ad suspēdiū sentētiati. Rex aūt respiciens eos pepcit aliqbus de illis ⁊ recepit illos in suos: deide fuit supplicatū regi q̄ parceret etiā alijs. Rnsōdit rex q̄ ipse non traheret ad se sicut alios receperat: sed placeret sibi q̄ essent soluti ⁊ sivellent fugere fugerent. Qui soluti noluerūt fugere: ⁊ ideo fuerunt suspensi. Sic in ꝓposito sciatis q̄ quicquid in hoc mūdo euenit ⁊ quecunq̄ euenīt: omnia p̄sentia deo fuerunt: nec in aliquo euentu creuit sua scientia: quia inuariabilis est. Et videbat q̄ oēs humane creature naturaliter ibant ad furcā inferni quia natural⁹ nullꝰ ibat ad paradisum: de quibus elegit aliquos ad se trahēdo eos: ⁊ hos predestinauit. Si dicat: ⁊ q̄re nō elegit alios iniuriā fecit illis vt vī. Rñsio. Nō est verū: sicut nec rex fecit iniuriā latronib⁹ q̄s nō recepit ad se: imo fecit eis gratias soluēdo vincula vt fugerēt si vellet. Ita de⁹ de multitudine hominū ⁊ mulieꝝ humane nature elegit illos sicut sibi placuit: ⁊ soluit vincula alioꝝ ꝑ libeꝝ arbitriū: q̄ si volūt fugere vitia ⁊ pctā possunt fugere. Ideo si dānantur est ex culpa coꝝ. iō multi suñt vocati pauci ꝙ electi. Sed q̄ libet bonus xp̄ianus dz facere cōputum q̄ sit de electis: ⁊ facere suū conatū vt saluet: ideo dicit petrus apl̄us. Fratres satagite vt p bona opera certā vestram vocationē ⁊ electionē faciatis. ij. Pet. j.

¶ Dñica in septuagesima. Sermo. vij.

Quid hic statis tota die ociosi. Mat. xx. Thema dat mihi motiuū ꝑdicādi ō vnū defectū seu vitium q̄d nō cognoscit: tñ est causa multoꝝ. 1. vitiū ociositat̄: iz ꝓmo salu-

teturꝝ go maria. Quid hic statꝫ. Thema est ꝝbū xpi reprehensiuū dicētis. Quid ḣ statis ꝛc. Multe plone sunt in hoc mūdo decepte ex ignoātia: qꝛ nesciūt quid est ociositas. ꝓpter qđ multoties illi q̄ laborant iudicanꝫ ociosi: ꝛ illi qui sunt ociosi iudicanꝫ diligentes. Berñ. Ociosus est nō tm̄ q̄ operaꝫ nihil: sed ociosus est q̄ cōtinue laborat nihil ramē inde lucraꝫ. Ex quo verbo patꝫ q̄ nō solū qui nihil facit est ociosus: sed etiā q̄ inutiliter operaꝫ ꝛ in sero nullū lucrū portat ad domū iudicatur ociosus. Un̄ ꝑm lucruꝫ qđ hō facit ociosus vel diligēs iudicaꝫ. Uerbi gra. Si quis laborauit tota die inutiliter et nullū lucrum portat de sero ad domū talis iudicatur ociosus ab vxore ꝛ ab oīb⁹ de domo. Alius qui tota die sedit vt sutor vel scriptor: ṫñ in sero portat lucrum: talis nō iudicaꝫ ociosus: ꝫ ꝺ diligens. Sic etiā spūaliṫ: qm̄ ille qui ꝓ lucro tpali acquirendo laborat p terrā ꝛ per mare tā de die q̄ de nocte ꝛ congregat multa bona talis ꝺ diligēs. Sꝫ in sero mortis q̄ veniet ad iudiciū: ꝛ xps sibi dicet. Quid es lucratꝰ: ꝛ nihil portabit: qꝛ oēs labores tpales hic remanebūt. De quo ergo viues dicit xps qꝛ nullū bonū meritoriū nec bonoꝝ opeꝝ portas. ideo remittitur vt pauper ad hospitale miseroꝝ. s. ad infernū. Illi aūt q̄ laboraṫ in opibus spūalibus: ieiunando: orando: missas audiendo: ecclias visitando: confiteṫ cōmunicāt tales iudicanꝫ ociosi a ꝓsonis carnalib⁹ ꝛ mūdanis dicentibus. Melius esset q̄ iretis fodere vl̄ filare ꝛ hmōi. Decepti estis: qm̄ tales in sero mortis q̄ venient ad domū paradisi: portabunt manus et bursas ꝑscientie plenas thesauro meritorū: ꝛ poterūt dicere xpo. Dñe q̄nq̄ talēta tradidisti mihi: ecce alia q̄nq̄ superlucratus sum ꝛc. Mat. xxv. q̄nq̄ talenta. i. q̄nq̄ sensus corpales ex q̄b⁹ lucraṫ alia q̄nq̄. s. oculis pctā flendo: auribus missas audiendo: ꝛ sermones odoratu delitias despiciendo: gustu ieiunando: tactu corp⁹ affligendo. Cui dixit xpus. Euge serue bone ꝛ fidelis: qꝛ in pauca fuisti fidelis supra multa te cōstituam: intra in gaudiū dñi tui. mat. xxv. De ꝑsona autē q̄ fideliter laboraṫ in opib⁹ spūalib⁹ dicit scriptura sancta. Cōsiderauit semitas domus sue: ꝛ panem ociosa non comedit prouerb. vlti. Sꝫ illi q̄ sunt negligētes i opibus spūalibus ꝛ ociosi: dure reprehendunt a xpo ꝺi. Quid hic statis ꝛc.

¶ Est aūt ocium reprehensibile qꝛ est contra virtualē operationē: ideo dicit. Quid hic statis ociosi.

Contra terrenalem habitationem iō dicit. Quid hic statis ꝛc.

¶ Dico prio q̄ peccatū ociositatis est cōtra virtualē operationē: nō reprehendendo dicit. Quid hic statis ociosi cū debeṫ opari ꝺ tualꝫ ꝛ meritorie. In sacra scriptura qñ aliqꝭ reprehēdit: qꝛ facit contra virtualem opationē cōiter reprehendit q̄ ꝺ: vt ꝓz, put legiṫ Matt. xxvj. qñ magdalena vidit xpm fatigatū ex labore. et ipa ad ipm ꝓfortādū ꝛ refrigerandū vnxit cum vnguento. De quo iudas et alij discipuli murmurauerunt cōtra illō op⁹ virtuosum magdalene quos xps reprehēdit di. Quid moleṡti estis huic mulieri. mat. xxvj. Ita etiā ḣ xps reprehendit ociosos dicēs. Quid hic statis ociosi: qm̄ dedit nobis coꝛp⁹ locū tps vt operemur meritorie hic de quo vinam⁹ in alio mūdo. Nota hic secretuꝫ theologie. Angeli mali statiꝫ post pctm̄ fuerūt a deo cōdemnati irreuocabiliter ꝛ sine repatione: ita tū q̄ passio xpi nihil ꝓfecit eis. Sed nos expectat misericorditer p annuꝫ vel p. ꝓ. vel. xij. vel. xx. ꝛ vltra ad pniam. Sed quare facit nobis istā gratiam ꝛ nō angelis creaturis tam excellētissimis: qꝛ nos habemus in quo possumus penitētiā facere: sꝫ corpus siue carnē qđ nō habēt angeli nec aie separate a corpib⁹. Ideo multū sum⁹ reprehensibiles si nō facim⁹ fructus penitētie in agro corporis seminando primo cōtēplationes deuotas in capite: fletus in oculis ꝓ peccatis: laudes orationes deuotas seu humiles: in manib⁹ largitiones elemosynarum in pedibus peregrinatiōes: in toto corpore pniales afflictiones: ꝓpter qđ ociosis dixit xpus. Quid hic statis ociosi. Patꝫ q̄ quomō hoc vitiū ociositatis est cōtra virtualē operationē. Nota hic similitudinē de illo q̄ nō habet agrū neq̄ vineā in quib⁹ possit laborare vt ꝓuideat vxori ꝛ filijs. Qđ attendens homo diues cōmittit sibi possessiones cū agris ꝛ vineis oliuetis ꝛ arboribus vt operetur ꝛ viuat inde. Si forte ille est ociosus: qꝛ nō curat laborare in prediis sed vadit ꝓ tabernas: ludos: lupanaria: ꝛ nihil facit: nūquid talis est dignꝰ reprehensione ꝺi. Quid hic statis ociosus: In hac reprehēsione sumus oēs nos qui nihil habebam⁹. Quib⁹ dedit deus agrū ꝓpriū corporis ad laborādum meritorie. Ben. ij. Formauit deꝰ hoiem de limo terre ꝛc. dedit nobis vineas. s. ecclās in q̄b⁹ sit vinū ꝓciosuꝫ. de q̄ dānati si possent haberē vnā guttā cū vera cōtritione: saluarent. Isto vino inebriaṫ aīa de glia dei p auditū verbi dei. Sꝫ sunt multi miseri q̄ nō curāt ꝓparare agrū corporis: imo est ad instar terre inculte: ideo fiūt ibi multe male herbe ꝛ spine pctōꝝ: vbi abscondūtur bestie venenose veneno luxurie: gule ꝛc. Nō curant de vineis ecclīaꝝ: qꝛ nolūt audire missas nec sermōes ꝛc. ꝓpter hoc dicit scriptura. Prouer. xij. Qui operatur terrā suā saturabiṫ panibus: qui aūt sectaṫ ociū stultissim⁹ est. Et loquiṫ de diligenti ꝛ ocioso. De diligēti aūt dicit. Qui operatur terrā suā saturabiṫ panibus sc̄z angelorꝝ. de quo Luce. xiij. Beatꝰ qui manducabit panē in regno dei: De quo si possem⁹ nos habere mō vnā micā: sufficeret nobis ꝓ centū annis vel mille ad vitā. De ocioso ꝙo dicit. Qui sectaṫ ociū stultissimus est. Nota tres gradus stultitie. Primꝰ gradus est. Stultus est q̄ ꝓmittit perdere preciosum thesaurū meritorum Secꝰ stultior qñ perdit premium glorie Tertius stultissim⁹ est qñ videt penas in fernī sibi paratas ꝛ nō curat ipsas vitare vel fugere cū eas pōt ꝑ pniam euadere: qꝛ peccator q̄ sine penitētia inuenit qñ moꝛit statim in inferno ꝓcipitur. Dico secūdo q̄ vitiū ociositatis est cōtra terrenalem habitationē. Iō dicit. Quid hic statis ociosi. s. in loco huiꝰ mūdi. Cū sit aliquid cōtra cōitatē loci solet homo reprehendi ꝑ hic. dicēdo hic homo facit ꝛc. Ut si qs vellet facere aliquam immundiciā in camera regis vel in ecclīa reprehēderet ꝓ hic: ꝛ nunquid hic ꝛc. Isto modo Esa. ꝓpha reprehēdit vnū ꝺi. Quid tu hic aut quasi qs hic. Snbdiṫ. Expellā te de statione tua ꝛ de misterio tuo deponā te Esa. xxij. Hoc mō xps reprehendit ociosos ꝺi. Quid hic statis ociosi: In q̄ ostendiṫ q̄ vitiū ociositatis est ꝙtra terrenalē habitationē. Sicut si i optimo horto horcolanus substineret arborē aliquā infructuosam ꝛ sterilē diceret sibi a dño: vt q̄d terrā occupat. Sic in optimo horto ecclesie plantanꝫ hoies velut arbores i baptismo: quas xps rigat sanguine, ꝓpio: quia als aqua nulla haberet virtutē nec efficaciā. Sed quare plantanꝫ? Nōne vt faciant fructū virtuosum bonoꝝ operū et meritorū de quibus dicit xps. Ego elegi vos ꝛ posui vos vt eatis et fructū afferatis: ꝛ fructus vester maneat. Joā. xv. No ta posuiꝰ: sc̄z in horto ecclesie: vt eatis sc̄z per opera virtutum in vitam eternā.

¶ Dñica in ſexageſima. Sermo. j.

Semē est verbum dei. Uerbū istud habeṫ textualiter. Luce. viij. ꝛ officiaṫ in euangelio currētis dñice. In ꝑsenti sermone intēdo vobis declarare virtutes edificatiuas quas habet verbū dei: sed primo salutet virgo maria ꝛc. Ex prouidentia et ordinatione spiritussancti est talis ordinatio q̄ res diuine ponūtur in sacra scriptura sub figuris parabolis vel similitudinib⁹. Et hoc duplici ratione. Prima ratio sumitur ex augmentatione meritoꝝ. Scōa ex multiplicatione secretoꝝ. De prima: qꝛ si veritates diuine clare ponerenṫ in scriptura nō esset tātus labor in studendo ꝛ inquirēdo veritates: sed qꝛ ponunṫ in figuris: ideo opz nos laborare vt inueniam⁹ thesaurū sapiētie quasi fodiēdo. Ideo inter alia magna merita ē meritū magnū scrutari scriptura. Iō Dauid i. ꝑs. cxviij. Beati q̄ scrutanṫ testimonia eius: in toto cor de exquirūt eū. Beati. s. hic per gratiam ꝛ in futuro per gloriā. Qui scrutanṫ testimonia eius: q̄ in figuris ponūtur vt sint absc̄ōdita indignis et indeuotis ꝛ negligentib⁹: qꝛ si clare ponerenṫ: non esset ibi meritū. Scōa ratio est ex multiplicatiōe secretoꝝ. Iō quot sunt figure parabole ꝛ similitudines: tot sunt secreta. Iō dauid in ꝑsona dei dicit. Attendite populeme⁹ legē meā: inclinate aurē vestraz in verba oris mei. Aperiā in parabolis os meū: loquar ꝓpones ab initio. ꝑs. lxxvij. Nota attēdite. i. intendite populemeus legem meā: inclinate aurem vestrā in verba oris mei. Ecce prima ratio. Scōa. Aperiā in parabolis os meū. i. scripturā sanctā. Iō ex dictis rationib⁹ virtus verbi dei dicit

in themate per similitudinē seminis. De semine enī ẏbi dei inuenieꝫ clare in sacra scriptura q̄ verbum dei habet septē virtutes seu efficacias: que omnes ponunt sub aliqua figura vel similitudine. Et

Primo est semē in baptismali gñatiõe.
Secõ est gladi⁹ in pniali absolutione.
Tertio est clauis in sacrali ꝓsecratiõe.
Quarto est tyriaca in corpali refectiõe
Quito ē vnguētū i fraterna correctiõe
Sexto est lumē i doctrinali ꝑdicatiõe.
Septimo est cibus in spūali oratione.

Et de prima virtute loquit̄ thema. Semen est ẏbū dei. Dico ergo ꝑmo q̄ verbū dei est semen in baptismali gñatiõe. Nā tāta est ẏtus ⁊ efficacia ẏbi dei: q̄ de filio hoīs facit filiū dei. Magnā ẏtutē haberet ẏbū qđ lapidē vel lignū cõuerteret in aurū: vel aquā in oleū. Maior est virt⁹ verbi qđ de filio hoīs ⁊ diaboli facit filiū dei: ⁊ hoc fit in baptismo qñ sacerdos infundēdo aquā dicit. Ego te baptizo i nomine patris ⁊ filij ⁊ spūssancti amen: tūc creatura efficitur filiꝰ vt filia dei. Baptismus esī oia pcta tollit vt dicit. s. Tho. iiij pte. q. lxix. ar. j. ꝑm illud Eze. xxxvj: Effundam sup vos aquā mundā et mundabimini ab oibus inq̄namētis vr̄is. vñ Aug. dicit in lib. de baptismo paruloꝝ. Generāte carne tñmō trahit̄ pctm originale: regenerāte aūt spū nō solū originalia: sed etiā voluntariaꝝ fit remissio pctoꝝ. Sic igit̄ in baptismo fit q̄s filiꝰ dei: q̄ est maioris dignitatis q̄ꝫ si efficeret filius regis vel imperatoris. Sic enī verbū dei est semē Naz sicut vir de vtero vxoris generat filios: ita xp̄s de spōsa sua. s. eccl̄ia q̄ p os sacerdotis imittit semen suū. s. verbū formale in fontē quasi in ventrem virginis sponse: et sic generanꝫ. hoies in filios dei Dicit enī Aug. Accedit ẏbū ad elemētū et fit sacrm. Jō Aug. sup Joā. dicit. Que tāta vis aque vt corp⁹ tāgat ⁊ cor abluat Et Beda dicit q̄ dñs tactu sue mūdissime carnis vim regenerandi cōtulit aq̄s Et ideo ꝺr. Volūtarie genuit nos verbo veritatis: vt simus initiū aliq̄ creature eius. Jac. j. ꝓ dictoꝝ intelligētia nota q̄ multi sunt baptismi effectus: vt dicit sc̄tus Tho. iij. pte. q. lxix. in multis articulis. ꝑ baptismū enī aliq̄s cōsequit̄ gratiam ⁊ virtutes: q̄ vt dicit Aug. in lib. de baptismo paruloꝝ. ⁊ habet̄ de cõse. di. iiij. Ad hoc baptismus valet vt baptizati xp̄o incorporet̄ vt mēbra ei⁹. A capite aūt xp̄o in oia mēbra eius gratie ⁊ virtutis plenitudo deriuat̄. ꝑm illud Joā. j. de plenitudine eius nos omnes accepim⁹. Igitur per baptismū quis consequit̄: nisi fictus accedat gratiā ⁊ virtutes. Jtē vt dicit vbi. s. ar. v. Incorporatio illuminatio et fecūdatio sunt effect⁹ baptismi. Jtē ar. vij. dicit q̄ apertio ianue regni celestis est etiā effectus baptismi: q̄ per eū impedimēta introitus regni celestis. s. culpa ⁊ reatus pene remoueant. Jtē dicit sanctus Tho. in. iiij. di. iiij. q. ij. Nota voluntarie genuit nos: nō meritorie: q̄ ante baptismum ꝑsona nullū habet meritū. Sed q̄ persona illumineꝫ ⁊ veniat ad baptismū hui⁹ ratio ex parte dei est: q̄ volūtarie genuit. Idē de pueris qui potuissent nasci filij iudeoꝝ vel sarracenorum sicut christianorum: sed sola volūtate sine merito precedente fecit me vel te nasci de parētibus christianis. Jdeo in orationibus de hoc singulariter debemus deo regratiari dicēdo cū Dauid. Saluū me fecit q̄m volnit me. ps. xvij. sc̄z Diligam te domine fortitudo mea. Nota genuit nos: ideo ipse solus est pater. Nā patrini nō dicuntur patres tpaliter ⁊ corpaliter: ꝫ patrini diminutiue. Jō dicit xp̄s nobis. Nolite vocare vobis patrē super terrā. Mat. xxiij. Nota verbo veritatis. Que est illa veritas. Ille qui dicit Ego sum via veritas ⁊ vita Joā. xiiij. Verbū huius veritatis est forma baptismi. Ostendaꝫ mulieribus que in periculo possunt baptizare q̄ non mutent verbū veritatis: quia aliꝰ non saluareꝫ creatura. Jtē vt simus initium aliq̄ creature eius sc̄z dei. Hec filiatio incipit in hoc mūdo per gratiā in baptismo: et completur quando intramus paradisum vt filij in domo parentum. Jdeo dicit Joannes. Charissimi. nunc filij dei sumus: et nondum apparuit quid erimus: quia cum apparuerit: similes ei erimus. quoniam videbimus eum sicuti est. j. Johan. iij. Modo hec filiatio non apparet; quia solum est in anima: sed in gloria apparebit manifeste. Patet ergo q̄ verbum dei habet virtutē hanc: quod de filios hominum facit filios dei in baptismali generatione, Jdeo dicebat Petrus apostol⁹. Renati estis non ex semine corruptibili: sed incorruptibili per verbū dei viui et permanētis in eternū. j. Pe. j. Nota renati. i. iterum nati de vtero. ergo semen est verbū dei quod fuit thema. Dico secūdo q̄ verbū dei dicitur gladius in penitentiali absolutione. Et si aliquis haberent aiam ligatam mille millibus ligaminum seu cathenarū: virtute absolutionis sc̄z dicendo. Ego te absoluo: oia vincula rūperētur. Nota quō quot peccata mortalia fecit homo: tot vinculis seu cathenis ligaꝫ anima. Et in mēbris quib⁹ peccat sic ligaꝫ et anima. Quia sicut corpus habet mēbra carnalia: sic anima mēbra spiritualia. Verbi gratia. Nā quādo homo peccat per gulā mentiēdo vel diffamando: blasphemādo vel iurādo vel faciēt excessum in comedendo: ieiunia frangendo ligatur cathena in collo anime: q̄ per gulā peccauit. Item si homo peccat corde dubitādo in fide vel falsę opinādo vel proximū odiendo: tūc aia ligatur per cor. Jtē si homo peccat manibus percutiendo vel furādo vel tangēdo. Jtē si renibus vbi est fons luxurie. Item si tibijs vel pedib⁹: ⁊ ideo dicit. Iniq̄tates sue capiunt impiū: ⁊ funibus peccatorū suoꝝ quisq̄ cõstringit̄. ꝓuer. v. Constringit̄ i alia ⁊ corpore vt dixi. Mō cogitate quot cathenis ligant̄ hoies qui peccāt per totū mundū: ⁊ caput est in inferno: ⁊ sunt cathene infrangibiles virtute creature: quia oēs hoies mūdi cū precib⁹ nō possent minimā rūpere. Sz qñ peccator humiliter venit ad cōfessionē cū ꝓposito nō redeūdi ad pcta ⁊ absoluit̄ a cōfessore: subito virtute verbi absolutionis ⁊ diuina virtute: oia vincula ⁊ cathene rūpuntur. Ecce quō verbū dei est gladius. Auctoritas. Viuus est sermo dei ⁊ efficax ⁊ penetrabilior omni gladio ācipiti ⁊ ptingens vsq̄ ad diuisionē aie ⁊ spūs. ad Heb. iiij. Nota vsq̄ ad diuisionē anime ⁊ spūs sc̄z diabolici. Et nota hic miraculū de illo ligato: quē sc̄us homo vidit euntē ad confitendū: quē demones per cathenas trahentes retrahebant ne iret ⁊c. ideo solue confitendo pctā. Nā si aliꝰ vestrū esset ab inimicis vinculat⁹ ⁊ cathenatus: libēter iret ad liberatorē si reꝑiret. Dico tertio q̄ verbū dei ꝺr clauis in sacramentali cōsecratione: platū enī ore sacerdotis est tante virtutis q̄ aperit celū ⁊ facit venire xp̄m in hostiā cū multitudine angelorū ipm associantiū: q̄ rex nō vadit sol⁹. Nō intelligaꝫ q̄ in illa apertione celi rūpantur: sed ꝺr aperiri sicut aperiē cor amico reuelādo sibi secretū. Talis enim cordis cōcatio ꝺr apertio: sicut ꝺr de Dalida et de Sāsone postq̄ reuelauit sibi secretuꝫ cordis. Nūc mihi aperit cor suū Judi. xvj Tali mō intelligēda est aptio celi. Nam deus qui secretus est in celo cū angelis ⁊ sanctis: subito ad verbū sacerdotis descēdit. Aucto. Greg. in. iiij. dialo. ⁊ habet̄ de cōse. di. ij. quid sit sanguis. ꝑsi. Quis esī fidelius. sic dicit. Quis enim fidelius dubiū habere possit in ipsa immolationis hora ad sacerdotis vocē celos aperiri: ⁊ in illo iesu xp̄i mysterio angelorū choros adesse ⁊ summa imis sociari ⁊c. Nota celos aperiri nō corporaliꝫ sed spūaliꝫ vt dictū est: ⁊ xp̄s descēdit ⁊ de celo nō recedit: ⁊ tamen descēdit in manus omnium sacerdotum consecrantium ⁊ hoc virtute verborū dei que loquitur sacerdos. Modo cogitate hic quomodo q̄libet sacerdos debet esse sanctus. Primo in ore ne mentiaꝫ. Nam dicit Ambro. q̄ verbum sacerdotis aut est verum aut sacrilegium. Item non debet blasphemare nec iurare. Jtē ꝓseruare debet manus mūdas a ludo ⁊ ab armis: q̄ sicut virgo maria tractat eius filiū. Tūc enim manus sacerdotis sunt plene angelis qui tūc cantāt dicētes. Panis angelicus fit panis hoim: dat panis celicus figuris terminū. O res mirabilis manducat dñm. pauper seruꝰ ⁊ humilis. Jtē con seruare ꝺz corpus suū mundū a luxuria: q̄ corpus sacerdotis est ꝓpriū monumētū xp̄i: magis q̄ꝫ sctm sepulchrū. Ideo dicit sancta scriptura. Sacerdotes qui accedunt ad dñm: sctificent̄ ne peccēt eos Exo. xix. Nota ne peccēt eos: sc̄z gladio dānationis eterne. Auisek ppās ne adoret hostiā nisi forma consecrationis q̄ sacerdote plata: q̄ vsq̄ in vltimo verbo nō est ibi xp̄s: sicut virgo maria nō fuit mater dei nisi vltima dictione ꝑfecta. Et tūc gabriel fleris genibus adorauit xp̄m in vtero virginis existentem. Sic nos in hostia consecrata. Dico quarto q̄ verbum dei est tyriaca in corporali refectione: q̄ñ cū volum⁹ comedere vel bibere: ne simꝰ intoxicati vel efficiamur veneno infecti: verbū dei est tyriaca. Dicūt naturales q̄

est vnus serpens ita venenosus q̄ si mordet in radice alicuius arboris oēs fructꝰ illiꝰ arboris sunt venenati: ō comedere de illo fructu sine tyriaca esset periculū. Sic etiā radix oim ciboꝝ fuit cibus quē serpens antiquus intoxicauit ibi ponēs venenū pcti. Ideo ex quo radix fuit vene nata: infecti sunt ⁊ periculosi oēs cibi corporales. Ideo ante ⁊ post cibū sumenda est tyriaca verbi dei scz ꝑfus mēse. Pater noster: vel Aue maria: vel ad minus dicere iesus: si ita sis gulosus et festin⁹: a ista est tyriaca: et ideo dicit scriptura. Cibos creauit deus ad percipiendū cū gratiaꝝ actione fidelibus: q̄ oīs creatura dei bona: ⁊ nihil reiciendū quod cum gratiarū actione percipit. Sanctificat enī per verbum dei ⁊ orationē. j. ad Tim. iiij. Ideo quādocūq; volueris comedere vel bibere ponatis tyriacā ne diabol⁹ subintret. Nota miraculū quod narrat Grego. de moniali comedēte lactucā in horto arrepta a demone: vel de ꝑdicatore bibēte in villa: vel de puella tres demones i corpe habēte ⁊c. Dixit q̄ dū biberet intraret q̄ nō signauit se. Jō dicit. Cibos creauit deus ⁊c. q̄ oīs creatura dei bona est: sed diabolus intoxicauit: ō necessaria est tyriaca ꝑdictionis. Dico quinto q̄ verbū dei est vnguentū in fraternali correctiōe Sicut est: multe plage corporales curāt vngūēto: sic etiā cōtra plagas spūales et vulnera aiaꝝ ⁊ primoꝝ vnguentū mitigatiuū ⁊ sanatiuū est verbū fraterne correctionis: q̄ ꝑfus optim⁹ phisicus ꝓfecit. Si ergo vides amicū tuū vel vicinū tuuz volētē peccare vel si iā peccauit: voca eū ad partē dulciter dicendo sibi. Talis fama est de vobis: ō amore dei corrigatis vos. Ecce hic vnguentū sanatiuū. Auctoritas. Misit verbū suū ⁊ sanauit eos: ⁊ eripuit eos de iteritionibꝰ eoꝝ. ꝑs. cvj. Nota. Misit verbū suū: q̄ quodlibet verbuz correctiuū mittitur a deo per illum ministrū per quē dr. Misit ergo verbū: scz per os corrigētis: ⁊ sanauit eos de iteritionibus. i. de periculis mortis. Auisentur hic correctores q̄ hoc vnguentū ponatur ad instar vngūēti corporalis q̄ ponitur dulciter: scz calidum et suauiter ⁊c. sic etiā q̄n aliqs est vulneratus ab aliquo peccato quod credit esse occultum: ⁊ tū oēs loquūtur dicēdo. O iste ribaldus: vel illa meretrix. Tu qui vis apponere vnguētū correctiōis: calefacias igne charitatis nō cū superbia dicēdo. Venire q̄ ego cognosco vos: q̄ frigide poneret nec proficeret Ideo iesus xp̄s dicit ei. Si peccauerit in te. i. te vidente frater tuus vade ⁊ corripe eum inter te ⁊ ipsum solū: si te audierit lucraturus eris fratrē tuum. Mat. xviij. Ito mō vir dr corrigere vxorē ⁊c. Scīo q̄ pona natur suauiter ⁊ dulciter: q̄ aliꝰ nō haberet pentiētiā defectus vxoris nō cū baculo nec aspere dicēdo: tu putana ⁊c. Idem faciat vxor de viro q̄n ipsum videbit letū Idē faciat pater corrigēdo filios: ⁊ amicus amicū. Ideo apl's. Fratres si occupatus fuerit hō in aliquo delicto: vos q̄ spirituales estis huiusmodi instruite in spū lenitatis. ad Gal. vj. Sz sunt aliqua vulnera que vnguento nō possunt sanari ideo scindunt a barbitonsoribꝰ. Sic etiā est de peccatis publicis ⁊ notoriis. Jō rectores debēt abscindere per ordinatiōes ⁊c. ideo apl's. Utinā abscindant q̄ vos cōturbant. ad Gal. v. Q̄n ex peccatis nostris tota cōitas conturbat et destruit.

Dico sexto q̄ verbū dei dr lumen in doctrinali ꝑdicatione. Rō q̄ in factis dei et rebus mūd⁹ est tenebrosus de se. Phi enī q̄ tantū credebāt scire de deo solū scīerūt vnā cōclusionē: scz q̄ vnus est deus vna prima causa vnum primum principiū seu motor. Nō plus scit de deo vna vetula: scīēs Credo in deum: in quo sunt duodecim conclusiones fidei catholice. Et ista scientia vnde habetur nisi a verbo predicationis: ideo verbū dei dr lumē: q̄ nullus intellect⁹ creatus poterit per se scire secreta fidei nisi per reuelationē: ō apl's. Fides est ex auditu: auditus autem per verbū dei. ad Rom. x. Multi autē ambulant in tenebris: q̄ nō audierūt verbū dei: vel q̄ non predicat eis verbū dei: sed Ouidiꝰ Virgiliꝰ ⁊c. Ideo gētes sunt in ere circa agēda ⁊ credenda. Ybi gratia. Quot holes sunt qui credūt q̄ mutuare ad vsuram nō sit peccatū mortale: facientes rationē? Nūqd de mea pecunia de q̄ ille seruit sibi ⁊c. sed fundamentū est falsum. Et quod peccatum esset si thesaurarius regis contra voluntatē regis dispēsaret pecunias? Sic christ⁹ est rex ⁊ dñs omniū bonoꝝ cui habemus reddere rationē. Ipse enim precepit ne mutuemus

ad vsuram: ⁊ ne res vendatur pluris ratione dilationis: solutionis: nec minoris emat q̄ denarijs promptis. Similiter et prohibet ne mutuemus super possessiones: ⁊ interum recipiamus fructus. Item prohibet obligationē volūtatis propter mutuū: quia vsura est. Ecce lumen verbi dei. Jtē quot sunt qui credunt q̄ simplex fornicatio nō sit peccatū dicendo: cui facio iniuriā ⁊c. Sed cui facit iniuria q̄ cuz filia regis ⁊c. etiā dato q̄ sibi placeat ⁊ tibi. iniuria fit regi nisi tibi det in vxorem. Ecce quō verbū euāgelice predicationis ad modū luminis viam agendoꝝ ostendit: ⁊ in semitis credendoꝝ dirigit. Ideo ipse dauid. Lucerna pedib⁹ meis verbum tuum ⁊ lumen semitis meis. ꝑs. cxviij.

¶ Dico septimo q̄ verbū dei est cibus in spūali oratione. Et nota hic pulchraz declarationē cōem. Videtur q̄ deus super oēm creaturā dilerit hominez. A principio eñ deus fecit marimā multitudinē angelorꝝ que sunt substātie spūales. Deinde fecit marimā multitudinē creaturum corporaliū. Et deinde fecit hominē in quo vniuit totū. s. creaturā spūalem vt aiam ⁊ corporalē vt corpus. Angelis aūt solū dedit cibū spūalē: aialibus corporalem. Homini aūt dedit cibū duplicē: corporalē ad sustinēdum corpus. s. panē: vinum carnes et fructꝰ ⁊c. Et spūalē ad sustinendū aiam. s. verbū dei quo alia reficitur: q̄ nō i solo pane viuit homo: de hoc viuit corpus: sed in oi verbo q̄ procedit de ore dei. Mat. iiij. Et ideo sicut ordinata bis in die reficitur corp⁹ cibo corporali bis in die reficiēda est aia. s. de mane orando. dicatur modus: ecce prandiū aie. Jdē in sero. Et sicut nō traditis obliuioni prandiū vel cenā corporis: ita nec etiā debetis tradere oblitioni prādium vel cenā aie dicendo. Pater noster. i quo sunt septē petitiones quasi septē vncie panis regis. s. xp̄i: q̄ ipe pensauit eū ⁊ fecit ꝓ⁹ est Aue maria. Bona societas Pater noster. Aue maria. Ferculū ē. Credo in deū. in quo sunt duodeci articuli qua si duodeciz frusta carnis. Ideo dicit Jnuenti sunt sermones tui: ⁊ comedi eos: et factū est mihi verbū tuū in gaudiū et letiam cordis mei. Hiere. xv. Nota. inuēti sunt sermones. s. orationis. Jam cib⁹ orationis est paratus nō oportet ponere nisi in ore ad comedendum ⁊ sic anima iu pinguatur: ō dauid. Sicut adipe ⁊ pinguedine repleatur aima mea: ⁊ labijs exultationis laudabit os meū. in ps. lxij Deo gratias.

¶ Dñica in sexagesima. Sermo. ij.

Cecidit cecidit

Cecidit cecidit. Verbum istud colligit ex euāge. currēti dñice. ⁊ Lu. viij. Sermo nr̄ erit de defectis: hz vt materia sit deo acceptabil et gratiosa: et nobis meritoria ⁊ ꝓficua: añ oia saluteꝫ hz go maria. Multi vñm miranī forte: vñ hꝫ hoc thema. Dico q̄ colligit ex euāgel'. dñice currēti. Jn q̄ quadruplr dr cecidit. Et ꝓmo cū dr Cecidit sce' viā. Secūdo cecidit supra petrā. Tertio cecidit inter spinas. Quarto cecidit in terrā bonā. Ecce tota parabola euāgelij vbi qter dr cecidit. Un debet scire q̄ in sacra scriptura mors hois dr cadere: q̄ q̄ moritur cadit. s. de honore ⁊ amicis ētūcunq; sit magn⁹ dñs. Jtē cadit de pulchritudine i turpitudinē: q̄ hꝫ in⁹ fuit pulcher: mortuus efficit turpis: intīm q̄ est terror ipm videre. Item cadit de magnis diuitijs in magnas miserias ⁊ pauptates: quia secum solū trahit intheū. Tertio cadit de amore in odiū: q̄ statim proijcitur de domo ⁊ ponitur sub terra. Quarto cadit de vita in mortē: ideo mors est cadere: sicut arbor nucis seu alia plena fructibus: et oēs volunt de eius fructibus. Sed q̄n fit curi scinditur ⁊ cadit despicitur: q̄ cadit de magna altitudine ⁊ perdit fructus et folia. Sic est de hoie diuite seu honorabili: q̄ viuus honoratur, ꝓpter fructus diuitiaꝝ ꝫ quādo securi mortis scinditur et cadit ad terrā: statim despicitur. Ideo de hoc est auctoritas que loqtur in persona morientis. Si ceciderit lignum ad austrū aut ad aquilonē: i quocūq; loco ceciderit ibi erit. Eccl's. xj. Sed est hic ꝙstio quare persona ꝓ peccato vnius hore vel diei puniat eternalr pena infinita si dānatur. Nam bonus iudex ꝓm culpam debet dare penā. Et ꝓcedat sacra scriptura dicens. Pro mensura peccati erit ⁊ plagarū mod⁹. Deut. xxv. Jtē alia de nouo testamento. Quātum glorificauit se et in

delitijs fuit: tantum date ei tormentū ⁊ luctū. Apoc. xviij. Bona est questio ⁊ multi crauerūt i ea: vt Ouge. ℔ q̄ dicit hieronym⁹. Et rō ē: q̄ credūt q̄ sicut finit vita hois finiat etiā pctm. Ecce fundamentū erroris: ⁊ hoc vēit ex ignoātia: q̄ immo magis tūc est obstinata i illo pctō volūtas peccantis: nō dicit in quocūq; loco ceciderit ibi erit. Nota exēplū de duobus quos vultis punire de aliquo defectu ⁊ vn⁹ recognoscēs culpā suā humiliter petit venīā, pmittens emendā: statim remittitis sibi. Alius ꝙo obstinatus rebellat: iō pcutitis eū gladio ⁊c. idē est de peccatoribus. Ecce quare dicitur si ceciderit lignū ad austrū. Q̄ō aūt mos dicatur cadere. autoritas. ij. reg. iij. Nō ignoratis q̄m princeps marim⁹ cecidit in israel. Dicit dauid de morte abner. de isto cadere ergo recepi thema dicēdo cecidit quater: iō quia quatuor sunt modi seu cōditiones moriēdi. Nā aliqui moriūtur in peccato originali: iō ōr ꝑmo cecidit.

Aliq̄ i pctō mortali: iō scdo ōr cecidit.

Aliq̄ in pctō venīali: iō ōr tertio cecidit.

Aliq̄ i gra spūali: iō ōr quarto cecidit. ¶ Primo dico q̄ aliqui moriuntur in peccato originali vt pueri nō baptizati: ideo nō pñt intrare gloriam paradisi. Q̄r dicit xp̄s beato ioanni: q̄n sibi ostendit gloriā paradisi. Nō intrabit in eā aliq̄d coinquinatuz aut abominationē faciens. Apo. xxi. peccatū originale est q̄dā macula quam recipit aia in vtero mulieris: ac si rectores hui⁹ ville facerēt vnā imaginē vt ponerēt in tēplo: q̄ dū ducīt ad tēplū cadit in lutū ⁊c. Et de hoc peccato dicit dauid in. ps. l. Ecce enī in iniquitatibus ꝓcept⁹ sū: ⁊i pctis ꝓcepit me mr mea i. in peccato originali. Et ponit ibi plurale pro singulari. Nota pctm originale est vnū numero in vno hoie: ℥ i oīb⁹ est vnū spē: vt dicit. s. tho. ꝑma scōe. q. lxxxij. ar. ij. ⁊ di. xxxviij. q. j. arti. iij. Est tn etiā in vno homine peccatū originale multiplex ℥tute: q̄ ℥tualiter ꝓtinet oia pcta: vt dicit. s. Tho. j. scōe. q. lxxxij. arti. ij. ad scōm Sic igit pz quō ℣bū dauid intelligēduz est cū dicit. Ecce enī in iniq̄tatib⁹ ꝓcept⁹ sum. loquens de peccato originali i quo pueri ꝓcipiuntur. Propter hoc nisi lauentur baptismo nō pñt intrare paradisum iō dr. Amē amē dico vobis: nisi q̄s renatus fuerit ex aq̄ ⁊ spū sctō nō pt introire in regnū dei. Joā. iij. Ideo debetis esse diligentes vt pueri baptizent nec cadāt extra gliam hoc est i libū pueroz. No. oēs tenent ad baptismū ⁊ sine eo nō pōt esse salus hoib⁹ vt dicit. s. Tho. iij. p. q. lxviij. ar. j. ⁊. iiij. di. vj. Itē pueri baptizatoz debent baptizari. Et etiā si mō aliq̄ sanctificarent in vtero necesse esset eos baptizari vt p susceptionē ch̄aracterʒ aliꝰ membris xp̄i ꝓformarent. hec. s. tho. iij. pte. q. lxviij. ar. j. in solu. scōi et tertij argumentoz. Itē vbi. ℟. ar. ij. dicit ⁊ ꝑbat q̄ nulli potest saluari sine baptismo in actu vel ꝓposito. Dicatur quō sunt quatuor dom⁹ i corde terre. ꝓma est inferior: ⁊ ista est infern⁹ dānatorum. Scōa est locus purgandorum. Tertia est lumbus puerorū. Quarta est sinus sanctoz patrū. In lumbo ij cadūt pueri qui moriūt cū pctō originali solū siue sint filij xp̄ianoz siue ifideliū: nō habent ibi nisi solā penā dāni De hoc. s. Tho. ij. scrip. di. xxxiij. q. ij. ar. ij. dist. xlij. q. ij. ar. j. iij. di. xvj. q. j. ar. ij. q. ij. ⁊. iij. pte. q. j. ar. iij. ad. ij. Et dicit scūs Tho. in. ij. sntiaꝝ q̄ disputant inter se: et stant lete. Aie ꝛpate cum solo pctō originali cognoscūt oia naturaliꝰ cognoscibilia a rōne ⁊ multa alia dicit. s. Tho. ij. di. xxxiij. q. ij. ar. ij. iiij. di. l. q. j. arti. j. ad. vij. Itē in de malo. q. v. ar. iij. Habent cīa claritatē intellect⁹ sed nō gloriē nec dispūcet eis nec tristant: sicut nec tu habes tristitiā: q: nō es rex aragonū: q: non debetur tibi: vel q: nō habes alas ad volādū Idē est de illis pueris: ideo dicit. Audite verbū istud quod ego leuo super vos planctū. Cecidit ⁊ non adijciet vt resurgat. Virgo israel ꝓiecta est i terrā: nō est qui suscitet eā. Amos. v. Nota planctuz quia mortua est creatura sine baptismo Nota ergo quō est magnū peccatū quā do mulieres cuiusuis sint status occidūt proles ne peccatum sciatur: ⁊ cōtra apothecarios qui dant medicinas vt mortātur: ideo dicit ꝛgo israel. Illgm aiam vocat virginē: eo quia nūq̄ consensit in aliquo peccato: ⁊ protecta est in terrā: scz in limbo. Ecce ꝑmū cecidit. ¶ Dico secūdo q̄ aliqui moriunt in peccato mortali qui dure puniunt: vt religiosus qui nō tenet suā regulā nec vota q̄ iurauit: vel presbyter qui nō viuit caste: vel laicus qui non

est obediēs deo nec ꝓceptis eius: vel q̄ nō seruat castitatē. Nā tales moriunt in peccato mortali ⁊ vadunt ad infernū dānatoz ad centū milia diaboloz: ideo de talibus dicitur. An ignoras quoniā benignitas dei ad penitentiaz te adducit. Scōm aūt duriciā ⁊ impenitens cor thesaurizas tibi irā in die ire ⁊ revelationis iusti iudicij dei: qui reddet vnicuiq; ꝛm opa eius. Ad rom. ij. Nota: O miser peccator: an ignoras te esse in peccato: ⁊ benignitas dei ad penitentiā te adducit: q̄ tamē ad penitentiā noluit adducere angelos peccantes. Sed immediate cōtra eos facta fuit executio ⁊ oibus dat spacium penitentie. Sed q̄n nolunt cōuerti quādo moriūtur cadūt in inferno. Autoritas cū secretis. Qui ceciderit sup lapidez istū ꝙringet⁹ sup quē ꝙo ceciderit cōteret eū. Mat. xxi. ¶ Dico tertio q̄ aliq̄ moriūtur in peccato veniali solū: ideo ōr tertio cecidit: ly fecerūt multa pctā mortalia: tm̄ fecerūt penitentiā: ʒ nō ꝙdignā Jam tales q̄n moriunt nō statim vadunt ad paradisum: nec ad infernū: exquo cōfessi fuerunt sed vadūt ad purgatoriū q̄ō est domus plena ignis: qui virtute diuina cruciat animas magis ēp̄s ꝙ si ea esset in furno ardenti. Nota dicit. s. Tho. iij. di. xxi. q. j. ar. j. q. iij. ⁊. iij. pte. q. xlvj. ar. vj ad tertiū q̄ minima pena purgatorij est maior ēp̄s maxima hic. Et pena purgatorij semp taxat ꝛm quātitatē pcti: vt dicit s. Tho. in. iij. di. xx. q: tm̄ est ad soluēdū peccatū. Et pena purgatorij purgat illa reatu pene in soluēdo penam. vt dicit. s. Tho. iij. di. xxi. q. j. ar. ij. q. ij. Et iō dicit Si q̄s superedificat sup fundamentuz hoc auz: argētū: lapides ꝑciosos: ligna: fenū stipulā: detrimentū patiet: ipe tn̄ saluus erit sic tn̄ quasi p ignē. j. Cor. iij. Nota si q̄s superedificat sup fundamentū hoc. s. fidei: q: ad purgatoriū nō vadūt nisi xp̄iani qui stant supra fundamentū fidei: sed edificauerūt ligna: fenū: ⁊ stipulā. i. pctm̄ veniale. Iō patiunt⁹ in illo igne. Pro quo notādum ꝛm. s. Tho. iij. scrip. di. xxi. q. j. ar. ij. q. j. q̄ tripler differētia ponitur peccatoz venialiū. Quia quedā sunt grauissima in genere venialiū ⁊ difficillime purgabilia: ⁊ hec p lignū significant. Quedam minima que per stipulam significatur. Quedā media. que p fenū significantur. Ratio dictoz quia venialia charitati adiuncta possunt per aliquam penā consumi. Ideo conuenienter ꝛm methaphoram significanť illis que per ignem consumunť. Et q: quāto aliquod peccatum est granius tāto difficilius purgat et in peccatis venialibus inuenitur alterū altero grauius. Ideo conuenienter coz di uersitas significat per diuersitatē coruz que facilius ⁊ tardius ꝙsumunť ab igne Et quia perfectio cuiuslibet quātitatis ternario cōprehenditur ꝓpter principiū medium ⁊ finē. Ideo tripler differentia peccatoz venialiū: vt patuit ponit. His dictis consonat beatus Aug. cuius verba magister ponit in. iiij. dist. xxi. Dicūt tm̄ doctores q̄ minima pena purgatorij est maior omni pena huius mūdi q̄ō et sanctus Tho. cōcorditer tenet vt patuit Nota practicam q̄ō anima cadit in purgatorio de manibus boni angeli. Et dicit anima in purgatorio existens malicie diaboli. Ne leteris inimica mea sup me: q: cecidi supple in purgatorio: q: cōsurgam supple cōpleta pnia. Miche. vij. Ecce tertiū cecidit. ¶ Dico quarto q̄ aliqui moriunť in gratia spūali pure: sicut sunt hoies vel mulieres: qui tenent vitā apostolicā seu spūalē: q ꝛ fecerint pctā mortalia: tm̄ fecerūt cōdignā penitentiā ꝙfitēr sepe ⁊ cōcant: ⁊ ploūt sua pcta ⁊ faciūt magnas penitentias: ⁊ lucrant magnas idulgētias ⁊c. intm̄ q̄ si ponerenť in statera diuine iustitie oia bona q̄ fecerūt ⁊ bona opa in vna pte ⁊ mala in alia: plus ponderarēt bona q̄m mala: tales q̄n moriunturvia recta vadūt ad paradisuz ⁊ ascendunt ad gloriam celestem. Et de istis dicit aplꝰ. Scimus enī q̄m si terrestris domus nostra huius habitationis dissoluatur: q̄ edificationem ex deo habemus domū nō manufactā: sed eternā in celis. ij. ad Cor. v. De ālibet tali ata beata ōr in euāgelio. Cecidit in terrā bonam. Lu. viij. De qua dauid. Credo videre bona dñi in terra viuentiū. Cauete ne cadatis de paradiso. Dicit dō. Impulsus euersus sum vt caderē: ⁊ dñs suscepit me. Fortitudo mea ⁊ laus mea dñs: ⁊ factus est mihi in salutē. ps. cxvij. Nota impulsus. s. in morte per diaboli tetationes: sed dñs suscepit me. Qui mittit angelos suos ⁊c. Laus mea. s. in aere cōtra

demones: qñ dixi Deo gratias q̄ liberauit me de tali pct̄o de quo ille ditor me tentauit ꝛc. Dñs factus est mihi in salutem. qñ dat mihi gloriam celestem.

¶ Dñica in sexagesima. Sermo. iij.

QUatus est mihi stimul⁹ carnis mee. ij. Cor. xij. Pro huius verbi declaratiõe est sciendum q̄ inter multa ꝛ magna mala miserias huius mundi sunt duo: scilz promptitudo ad malum: ꝛ difficultas ad bonum. Ad malum autem inclinamur naturaliter. Et ideo dicitur. Sensus enim ꝛ cogitatio humani cordis in malũ pna sunt ab adolescentia sua. Heñ. viij. Sed difficultas ẽ ille q̄ vult viuere sancte ꝛ ordinate. i. iurta dei volũtatem: ꝛ impedit ꝛ retrahitur ab extra. s. carne. Sicut em̄ equus qui ō se est leuis impeditur tamẽ a curru quem trahit. ita etiã alia que de se est leuis ad currendũ ad paradisum retrahitur onere carnis: quod trahit ꝛ ꝓtradicit. ideo apostolus. Caro ꝓcupiscit aduersus spiritũ: spũs autem aduersus carnem. Ad gal. v. Multi vellent viuere in humilitate ꝛ castitate: ꝛ sic de alijs: sed impediũtur a carne. De hoc cõplangendo se aplus dicit. Cõdelector em̄ legi dei fm interiorez hoiem. Uideo aũt aliã legẽ in membris meis repugnantẽ legi mẽtis mee ꝛ captiuantẽ me in lege peccati: que est in membris meis Infelix ego hõ quis me liberabit de corpore mortis hui⁹. ad Ro. vij. Ideo ex hac difficultate aliqs dimittit bonã vitã: sed fm interiorẽ hoiem instigatur ad vitam virtuosam: quẽadmodũ stimulat asinus vtvadat: iõ apls de stimulo suo dicebat thema. Datus est mihi ꝛc. Ptz ergo thema. Et inuenio in sacra scriptura q̄ ꝑs hz quatuor stimulos quib⁹ diuinitus excitamur vt vadamus ad paradisum.

Primus est dolor corporalis affligẽs.
Scõs est dolor cordialis cõpungens.
Tertius est timor iudicialis cõfigens.
Quartus est amor spũalis perurgẽs.

De ꝓmo singlr loquit thema. Datus ẽ ꝛc.

¶ Dico ꝓmo q̄ deus hz stimulũ de dolore corporali affligente: ne sez pigritemur in bona vita: sicut sunt infirmitates: dolores: pauptates: fames: siccitates mortalitates ꝛc. Nõ credatis q̄ deus delectetur in nostris malis: sed ratio principalis nostraz afflictionũ ex parte dei est reductio: exercitatio: ꝛ ꝓmotio ad bonũ: ꝛ tandem introductio ad gl̃iam. Nota ad hoc similitudinẽ de iumẽto qõ portat on⁹ q̄ nõ delectabiliter erberat a dño suo: sed si deuiat a via: tũc percutit ꝛ ad viã reducitur per flagellũ. Si ẽo nõ deuiauit adhuc cũ flagello ꝑcutitur nõ delectabiliter sed vt citius vadat: ꝛ vlteri⁹ percutit vt currat ꝛ tandẽ ad domũ veniat. Si etiaz via ad paradisum est bona vita. Hec est via ambulate in ea: ꝛ non declinetis neq̄z ad dexterã neq̄z ad sinistrã. Esa. xxx. Sz aliquoties holes deuiãt ad dexterã amore ꝓsperitatis dimittentes bonã vitam: ꝛ faciunt ꝓtra dei mandata: vel ad sinistrã timore aduersitatis: vt fugiant mala dimittunt bonam vitã. Uidens ergo deus q̄ iumentũ suũ deuiat a via recta stimulat ipsum flagello infirmitatis vel famis doloris: vel mortalitatis q̄ tangũt carnẽ vt dicat homo. Si ego essem in via bone vite nõ. stimularet me: ꝛ sic reducitur ad viã cõterendo: cõfitendo ꝛ remittẽdo ꝛc. Si forte sit in via: sed vadit tarde tepide ꝛ spaciose: stimulatur etiã a deo vt citius ambulet per bona opa accelerãdo ꝛ festinando ad bonã vitã meliorandã sc. s. cuz maiori feruore spiritus vt diligentius faciat bona opera. Hanc stimulationẽ ꝛ similẽ tangit dauid qui de se dicebat deo. Ut iumentũ factus sum apud te: et ego semper tecũ. Tenuisti manum dexteraz meã: ꝛ in volũtate tua deduxisti me: ꝛ cũ gloria suscepisti me. ps. lxxij. Nã dauid optime sentiebat stimulũ dei: ideo si erat extraviã statim reducebat se adviã dicẽdo. Miserere mei deus ꝛc. Sz si tã erat in via feruẽtius operabat. ideo dicit. Ut iumentũ factus sum. hic apparet defectus noster. q̄ nõ possum⁹ dicere. Ut iumẽtũ factus suz: sed minus q̄z iumentũ: qñ in mẽtũ si est extraviã ꝛ flagellat a dño suo statim reducit se adviã. Nã videt habere rationẽ ꝛ cognoscere: q̄ ideo percutit a dño: q̄ est extraviam. Et tu qui ꝑ peccata es extraviã bonevite ꝛ deus flagellat te: tu nõ cognoscis nec ꝓpter hoc redis adviam. immo multi efficiunt ex hoc peiores: iõ nõ potes dicere cũ dauid. Ut iumentũ factus sum. sed minus q̄z iumẽtum. Item si iumentũ sit invia ꝛ percutitur a dño: statim meliorat passum accelerando: quasi cognoscat q̄ dñs: ideo percutit ipsum. Et qñ tu homo vel mulier a dño flagellaris: facis oppositũ: non solũ non melioras te immo in corde tuo recipis indignationẽ contra deũ: dicẽdo malas grates ꝛc. Hõne videtur vobis q̄ sumus minus q̄z iumentũ. De hoc stimulo dicit apostolus. Ne magnitudo reuelationum extollat me. i. extra viam tollat. dat⁹ est mihi stimulus carnis mee angelus sathane q̄ me colaphizet. ij. ad Cor. xij. Paulus erat super oms mortales ꝛ habuit donũ reuelationuz: qz sicut amicus oñdit amico totã domũ suã: ita ꝛ̄s ostendit paulo paradisum ꝛ ordines angelo⁹ ꝛ oia edificia paradisi plus q̄z ioãn. intantũ q̄ dicit Aug. q̄ oltẽdit sibi diuinã essentiã. Paulus em̄ in raptu vidit diuinã essentiã: vt dicit sanc. Tho. j. parte. q. xij. articu. xj. in solutione ad scõm. vbi dicit q̄ licut deus aliquid miraculose ac supernaturaliter in rebus corporeis operatur: ita etiã supnaturaliter ꝛ preter cõez ordinem mẽtes aliquoz in hac carne viuentium: sed nõ sensibus carnis vtẽtiuz vsq̄z ad visionẽ sue essentie eleuauit: vt dicit Aug. xij. super Heñ. ad literam: ꝛ in libro de videndo deũ. de moyse qui fuit magister indeoz: ꝛ paulo q̄ fuit magister gentium. Hec san. Tho. vbi. s. Idem dicit in iiij. dist. xlix. ꝛ in de veritate. q. xij. ꝛ. ij. in materia de raptu: ideo ne magnitudo reuelationũ ei extolleret datus fuit sibi stimulus carnis. glosa veriot dicit q̄ iste stimulus fuit dolor lateris: scz punctio. Si dicatur hoc impediebat eũ ne ita cito ãbularet sibi auferẽdo ieiunia predicationes ꝛc. Rñdeo q̄ aplus proficiebat ex patientia illa ꝛ humilitate doloris: qz erat ita sanct⁹ q̄ curabat alios infirmos et q̄ ita pateret patiẽter. Si ergo aplus tam sanctus indigebat stimulo: q̄to magis nos pctores debemus patiẽter sustinere flagella. Scõs stimulus est doctor cordialis pũgẽs. Iste est ꝓdicator verbi dei qui per aures stimulat ꝛ pũgit cor vt ad deuz veniat. Secus est de ꝓdicatore: seu doctore curioso qui predicat ꝛba ornata: qz iste nõ pũgit cor: sed solũ aures. Sz ꝓdicator qui ꝓdicat verba sacre scripture pungit cor supbi qñ reducit adviã hũilitatis: vl̃ auari qñ reducit ad viã liberalitatis ꝛ mie restituẽdo ꝛ sic de alijs De isto mõ loquẽdi ad cor dicit Esaias. Dicit de⁹ vester loquimini ad cor hierlz et aduocate eam. Esa. xl. Nota. loquimini ad cor. nõ dicit ad aures ipsas demulcendo rythmis seu verbis poetaz. Hieru salem ōi hic aia. De isto stimulo auctoritas. Uerba sapiẽtiũ sicut stimuli ꝛ quasi claui in altũ defixi: q̄ per magistroz consilium data sunt a pastore vno. Eccl̃s. xij Nota ẽba sapientiũ. i. ꝓdicatoz: quia sicut iuriste vulgariter dicunt sapiẽtes: qz sciũt leges vel canones ꝛ allegatiões ꝛc. faciũt fieri iusticiam de receptis seu iniuriatis. Ita ꝓdicatores sacre scripture faciũt iusticiã fieri. s. pniam petõribus a diabolo deceptis: que est q̄dã iusticia penitentialis. Pnia em̄ est virt⁹ spãlis moralis: nõ theologicalis: ꝛ ẽ pars iusticie cõmutatiue subiectiua: vt dicit. s. tho. iiij dist. xiij. ꝛ. ij. parte. q. lxxxv. Et sic ꝓdicatores sacre scripture faciũt iusticiaz fieri petõribus: scz punitionẽ. vbi gl̃a. Diabolus vt falsus emptor modico ꝑcio emit alam petõris: in qua emptione est fraus vltra dimidiũ iusti ꝑcij: qñ cõsulit hoi vt faciat vsurã: furtũ: rapinã: vl̃ q̄ retineat sibi decimã vel alias res: ꝛ hõ sibi cõsentit: tũc vendit diabolo. Ideo quid debes facere vendere ad iuritã leges scientẽ ꝛ canones sacre scripture: ꝛ sic ꝓdicator ꝓdicãdo dicet q̄ debes facere restitutiõez si aliq̄d fuisti lucrat⁹ in ludo cũ taxillis. Et hoc qñ tentauit vl̃ decepit te diabol⁹ auaricia. Secũdo diabol⁹ decepit de luxuria iuuenes suggerẽs q̄ est magna delectatio: tu parens sibi ad punctũ: gloriã paradisi amittis ꝛ ꝑdis oia merita in pũcto qñ tu ꝓsentis sibi qz ꝑ vnũ pctũ mortale bona opera mortificanẽ. De bonoz operũ mortificatione: vide sanctũ Tho. in. iij. di. xiij. Ueni ergo ad sapientez in ꝓdicatione habebis cõritionẽ: ꝛ statim oia perdita tibi restituenẽ. Ecce rõ quare ꝓdicatores dicũt sapiẽtes. Auctoritas ẽpi. Ecce mitto advos ꝓphetas sapiẽtes ꝛ scribas. Mat. xxiij. Scõo dicit sicut stimuli dicit q̄ verba ꝓdicatoris sunt sicut stimuli: q̄ pungũt ꝓtra difficultatẽ ad bene operandũ: ꝛ quasi claui in altũ defixi cõtra ꝓnitatem ad malũ que per magistroz ꝓsiliũ. Ho. ordi. ꝓphetaz ẽstũ ad vetus testamẽtũ: ꝛ aploz ẽstũ ad nouũ:

data sunt a pastore vno. s. xpo. Tertius stimulus est timor iudicialis cõstigẽs. i. claudificans. Inter alia que multũ retrahũt hoiem a malo & a pctõ & excitãt ad bonũ est timor iudicij particularis vel gñalis: ad quod opz nos venire: & forte citius ẽ credamus. Jõ dz ql̃bet intra se cogitare vt cogitãdo dicere. O miservideam⁹ quẽ cõputũ reddã deo devita mea. cũ rñdebo xpo mihi dicenti. Ecce qd feci pro te: videam⁹ qd fecisti pro me. Bñdict⁹ erit qui tunc poterit dicere & rñdere dicẽdo. Dñe ego crã supbus: ẽ amore & exẽplo vestri fui hũiliatus. & sic de alijs. Sed videatis de illis qui nihil fecerũt p xpo: et hoc timore ql̃bet dz se a pctis cũstodire Sed et hoc timore aĩalia irrationabilia vincũt nos que a maximis cõupiscẽtijs abstinent timore periculi. Uerbi gra. Canis lz famelic⁹ abstinebit nec recipiet panem si datur sibi cũ virga in capite vel cũ pũcto gladij: & nos minus ẽ bestie: nolumus abstinere a pctis timore gladij divine iusticie & dãnationis immo despicimus. Jõ pctõrib⁹ dicit dauid in psalmo. Nisi cõuersi fueritis gladiũ suũ vibrauit arcũ suũ tetẽdit & parauit illũ &c. Jõ võ orãdo dicebat. Confige timore tuo carnes meas. a iudicijs ẽm tuis ti. in po. ex viij. Iste stimul⁹ facit magnũ bonũ. Nota exemplũ de vno iuuene qui somniando fuit interrogat⁹ a xpo in iudicio & subito ex timore totus factus fuit can⁹. i. albus. Isto stimulo paulus fuit conversus qz qñ xps sibi dixit. Saule saule duruz ẽ tibi cõtra stimulũ calcitrare. Act. ix. Cui xps ostẽdit se vt dicũt glose. sicut stabit i iudicio. Paulus statiz tremẽs ac stupẽs dixit. Dñe qd me vis facere. De isto ergo iudicio cogitate dicendo. Uideam⁹ si modo morerer qd esset de aĩa mea: qz tã malã vitã teneo &c. Circa ꝑdicta nota q̃ s. Tho. iij. pte. q. lvij. ar. vj. in solutiõe ad tertiũ. dicit q̃ paul⁹ in sua cõuersione vidit xp̃z corporaliter. Quartus stimulus est maior aliys: scilz amor spiritualis perurgens. Qñ ea que quis facit: facit ex charitate dei & primi solo puro amore facit: dato q̃ nõ esset infernus nec aliqua alia pena: ẽ sicut philocapti q̃ stulto amore pdunt somnũ & potũ & cibũ. Sic etiã de illis qui sũt ita philocapti de deo q̃ amore eius perdũt somnũ vigilando in oĩb⁹ perdũt cibũ & potũ ieiunãdo: & laborãt ꝑ bona opera. Isto stimulo perurgebãtur apli xp̃i & discipuli: qz nõ timore. Nã ꝑfecta charitas foras mittit timorẽ: imo exponebant se periculis & gdversitatib⁹ ꝑ dicãdo fidẽ xp̃i in honorẽ dei & saluationem aiaꝝ: dicentes. Charitas dei vrget nos. ij. Cor. v. De isto stimulo dicit auctoritas sacre scripture. Qui tenet aratrũ et qui gl̃iatur in iaculo stimulo bones agitat: & cõuersat in operib⁹ eoꝝ. Eccli. xxxviij. Nota qui tenet aratrũ: aratrũ est lingua ꝑdicatoris arans terrã ꝑ sciẽtiaꝝ: vt faciat fructũ ꝑ uocãdo supbũ ad humilitatẽ: auaꝝ ad mlam & liberalitatẽ & xps tenet eã in manu sua: qz als nulli⁹ posset fructuose ꝑdicare. Hois ẽ animũ ꝑparare. s. legẽdo: studẽdo: cõtẽplãdo: & dñi est gubernare linguã. Prouer. xvj. scz ꝑdicãdo. Itẽ qui gl̃iatur in iaculo. s. ẽgia q̃ est scriptura. Et sumit ꝑ auctoritate seu potestate regali. Et iõ dr. Cõsurget ẽgia de israel & peutiet duces moab. Nume. xxxiiij. Nullus rex põt gl̃iari iaculo: qz vicẽgerẽtes & officiales xp̃i solũ sũt: nisi solũ dñs iesus xps q̃ hz auctoritatẽ & potestatem regalẽ. Qui stimulo sui amoris boues agitat: scz potẽtes in potẽtia & scientia perfectos: qz ones. i. simplices tribus primis stimulis agitantur.

¶ Dñica in sexagesima. Sermo. iiij.

EXijt qui seminat seminare semen suũ. Luc. viij. In presenti sermone cogitare ui tenere modum quem tenent isti magistri in domo: &c. Notabilis sermo. qñ volũt edificare vnã magnã domũ seu turrim. primo ponunt fundamentũ forte: taliter q̃ edificiũ non potest cadere vento nec pluuia nec terre motu: deinde edificãt cameras ad habitãdũ. Sic volo facere nũc in isto sermone. primo ponã fundamentũ & forte plus ꝑ celũ & terrã. s. verbũ dei. i. historia euãgelij. de q̃ dicit xps. Celũ & terrã trãsibunt verba aũt mea nõ trãsibunt. Lu. xxi. Et posito isto fundamẽto: edificabo plures cameras. s. intelligentias spũales in quibus habitent aie nostre ꝑemplãdo. Dicatur breuiter historia euãgelij ad ꝓpos. Ecce fundamentũ positũ. De quo apls. j. Cor. iij. Fundamentũ aliud nemo põt ponere ꝑter id qd̃ positũ est qd̃ est xps ie sus. glosa fides iesu xp̃i. Super isto fundamẽto edificabo tres cameras. i. tres intelligentias spũales p animabus nr̃is.

Prima vocatur anagogia. i. supnaturalis que est de mundiali creatione.

Scda vocãt allegoria vel figuralis q̃ est de humana redemptione.

Tertia vocãt tropologia vel moralis que est de euangelica predicatione.

¶ Dico ꝓmo q̃ ꝑma camera vocãt anagogia. ab ana qd̃ & sursũ & agoge ductio. i. sursum ducẽs: qd̃ est qñ facta vel dicta in sacra scriptura exponunt̃ de his q̃ speramus in celesti gloria. Dicit aũt prima pars euãgelij. Exijt q̃ &c. No. exijt de⁹ in mũdiali creatione. Creare põt dici semi nare. Rõ qñ sicut agricola seminans semina per diuersos sulcos vel agros siue areas mittit semen suũ: sic & deus. Cogita q̃ totus mũdus sit quasi vnus cãpus que deus seminauit ꝑprio sanguie et nõ alieno. Et primo seminauit in celo nouẽ sulcos. i. nouẽ ordines ãgelorũ de puro semine scz substantijs spũalibus. Primus sulcus q̃ est in nigredine celi empirei vocãt angelorũ. scõs archãgelorũ. tertius principatuũ. quartus potestatũ. quintus virtutũ. sextus domiationũ. septim⁹ thronorũ. octauus cherubin. non⁹ seraphin. Et i quolibet sunt tot milia miliũ. Dein de descẽdẽdo seminauit celũ crystallinũ qd̃ alis dr aqueũ. a phis ẽo vocãt primũ mobile in quo nõ sunt stelle. Deinde descendẽdo in sulco firmamenti seminauit stellas scz solẽ lunã &c. Itẽ descẽdẽdo se minauit elemẽta pura. s. ignẽ cũ suis ql̃tatibus: aerẽ cũ auib⁹: aquaz cũ piscib⁹: terrã cum animalibus plantis & homini bus: fontibus & metallis. Ecce quo crea re dr semiare. Et possumus dicere. Dñe nõne. i. imo certe bonũ semẽ seminasti in agro tuo. Mat. xiij. De hoc dicit thema. Exijt q̃ seminat semiare semẽ suũ: non sẽmẽ alienũ. Et iste est itellect⁹ anagogic⁹ i. supnaturalis. Nota cũ dicit. Exijt semi nare. supple deus creator. Sz vñ exiuit. Querũt aliq̃ vbi habitabat de⁹ ante mũ di creationem. Rñsio q̃ ante mundi creationẽ habitabat deus in secretissima camera eternitatis sue in qua etiã habitat modo vbi sunt pater & filius & spiritussanctus: q̃ est camera maior celo & terra & toto mũdo: nec ꝑ se creauit mũdũ: sed pro nobis ad habitãdũ. De habitatiõe autẽ dei dicit ꝓpheta. Esa. lvij. Dñs excelsus & sublimis habitans eternitatẽ vbi erat secretus & inuisibilis & incognitus ab oi creatura. Ideo, ꝓpheta. Uere tu es deus absc̃dit⁹: deus israel saluator. Esa. xlv. Exiuit aũt de camera eternitatis i creatione mũdiali: nõ dimittẽdo eternitatez sed dr exire manifestãdo se: faciẽdo se cognoscibilẽ ꝑ creaturas: sicut dicit phs. q̃ dr exit ad extra ꝑ opatiões: vt pz i ferro igni to si rangat: & radix dr exire extra ꝑ germinationẽ qñ i tpe veris exeũt flores &c. tñ nõ radix nec arbor monet se de eodez loco. Sic radix diuinitatis exit ad extra ad ramos. s. ad creaturas ꝑ qs cognoscit & mãifestat tãqs ꝑ effect⁹ &c. Aut. Inuisibilia dei a creatura mũdi ꝑ ea que facta sunt intellecta cõspiciunt: sempiterna q̃z q̃ ei⁹ virtus & diuinitas ita vt sint inexcusabiles. ad Ro. j. Nota inuisibilia dei. s. potẽtia: sapiẽtia: diuinitas: maiestas &c. Ecce ẽre dicit. Exijt &c. Sz nota cũ dicit q̃ quatuor ꝓtes facte sunt de semine: qz aliud cecidit secus viã & cõculcatũ est: et volucres celi comederũt illud. Hoc semẽ fuit lucifer cũ suis sequacib⁹. s. malis angelis qd̃ cecidit secus viã. i. deũ qui dicit Ego sum via. Jo. xiiij. Dic practice casuz suũ. Qui cũ videret se sup oẽs creaturas excellẽtiore ẽm greg. voluit se deo pariscari & suũ pctm reuelauit oibus angelis & multi sibi cõsenserunt de quolibet ordine. boni aũt. s. michael: gabriel &c. cũ alijs cõtradixerũt: ꝓpter qd̃ lucifer cũ suis ceciderunt de celo i ifernũ: cui dixit ꝓpheta. Quo cecidisti de celo lucifer q̃ mane oriebaris: corruisti i terrã &c. Esa. xiij. Unde sequit in euãgelio. Et conculcatũ est. s. a bonis angelis cõtradicẽtibus: ipsum cũ suis sequacib⁹ de celo ejiciendo. Et volucres celi. i. supbe elationes cordis comederũt illud. i. destruxerũt irreparabiliter: ẽ tñ ꝑ passio xp̃i nihil eis ꝑficit. Aliud cecidit supra petrã & ortũ aruit: qz nõ habebat humorẽ. hec pars fuerũt ꝑmi parentes. s. Adã & Eua. Hoc semẽ cecidit supra petrã. s. iobedictie qz comederũ fructũ vetito. Et natũ aruit qz dicũt doctores q̃ adam ea die q̃ natus est de matre ẽgine s. terra q̃ nõdũ fuerat corrupta aliq̃ peccato: aruit. i. peccauit: qz nõ habebat hu

morē.s.gratie dei nec charitatis nec deuotiōis q̄ viuificant aiam rōnalē. Aliud cecidit iter spinas ⁊ sunt exorte spine suffocabāt illud. Hoc semē fuit totū genus humanū ab Adā descēdēs qđ cecidit inter spinas.s.penas penalitatū ⁊ multaꝝ tribulationū miseriaꝝ necessitatū ⁊ infirmitatū:⁊ simul exorte spine suffocauerūt illud.s.p mortē corporalē q̄ totū suffocat Sec⁹ si adā nō peccasset. Aliū cecidit in terrā bonā ⁊ ortū fecit fructū cētuplū.s. angeli boni q̄ steterūt fortiter. Qui post casum malox angelox ceciderūt coram deo pverā obediētiā dicētes. Nō ē equū q̄ creatura eāpareꝫ creatori. Et ortū fecit fructū cētuplū.s.glorie ꝑfirmate:q⁹ sicut mali angeli fuerūt humiliati ita boni fuerūt exaltati ⁊ per gratiā cōfirmati. Aug. Supbū sequit̄ humilitas:⁊humilē spū suscipiet gloria. prouerb.xxix. Nota supbū.s.luciferū sequit̄ humilitas ⁊ deiectio:⁊ humilē spū suscipiet gloria scz michaelē. Ecce ħ pria camera p pfonis speculatiuis ⁊ contēplatiuis. Scđa camera vocat allegoria seu figuralis q̄ est de humana redēptiōe. Dr̄ allegoria ab allon qđ est alienū: ⁊ gore sñia q̄si aliena sñia. q̄ vnū factū significat aliud credēdū in sancta fide catholica:⁊ exponitur de deo Dū q̄ dicit. Exijt q̄ seminat ⁊c. allegorice pōt exponi de incarnatiōe filij dei q̄ pōt dici seminare. Nota sicut ille q̄ semiat intēdit multiplicare ⁊ fructū habere,ppter qđ elegit terrā bonā nō spinosam vl̄ arenosam nec petrosam. Sic fecit de⁹ p̄r̄ filij sui incarnatiōe:q⁹ ꝫ in mūdo fuissent multe mulieres sancte:tñ vltra q̄nq; milia annox expectauit terrā bonā dignaꝫ ⁊ sanctā.s.virginē mariā optime cultam in qua nūq̄ fuit mala herba pcti:in qua seminauit illud supbenedictū semē. de q̄ Lu.viij. Semen est verbū dei:qđ verbuꝫ caro factū est. Joā.j. vt multiplicaret et fructū faceret inestimabilē sanctarū pſonaꝝ. Quot apli:discipli:innumerabiles martyres:doctores:cōfessores:virgines innocētes:penitētes:⁊ cōtinentes. Ecce rō quare filij dei incarnatio dr̄ seminare Auctoritas. Simile ē regnū celox homini qui seminauit bonū semē in agro suo Mat.xiij. Nota in agro suo.s.virgine maria que semp fuit ager dei. Jdeo dicit spiritussctūs. Tota pulchra es amica mea ⁊ macula nō est in te. Cant.iiij. Dicit ergo euāge. Exijt.s.de⁹ p̄r̄. pro quo sci.q⁹ de⁹ p̄r̄ a pncipio mūdi vsq; ad filij sui incarnatiōē habitauit ī domo rigoris iusticie clausus:in q̄ habitauit vltra quinq; milia annoꝝ seruās iusticiā rigorosaꝫ intantū q⁹ furto illi⁹ fruct⁹ qđ fecit adaꝫ fuit ita rigorosus in iusticia:q⁹ nūq̄ permisit q⁹ aliqua pſona humana quātūcūq; bona sancta ⁊ amica sua itraret paradisum. Patet primo de adā:qui post peccatū fecit magnā penitentiā q̄diu vixit. s.nōgentis triginta annis. Señ.v. ⁊ fuit mortuus bon⁹ sctūs ⁊ amicus dei. Etiaꝫ eua: nō tñ pmisit eos intrare in paradisum:imo descenderūt ad infernū. Jdem de noe qui seruiuit deo nōgētis ⁊ q̄nquaginta annis. Señ.ix.⁊ sic de aliis. Quod plangēs dauid dicebat. Quis est homo q̄ viuit ⁊ nō videbit mortē ⁊c.q̄si diceret null⁹:imo erat intātū rigorosus q⁹ statiꝫ posit pctm vindicauit se de peccatoribus vt pꝫ de vltimo. Señ.vij. Jtē ō sodoma ⁊ gomorra. Señ.xix. Jtē de vitulo in deserto ⁊ de multis aliis ⁊c. Sz in supbene dicta incarnatiōe filij sui deus p̄r̄ exiuit de castro rigoris iusticie:et intrauit plateā latā dulcoris misericordie. Qr̄ mō si morīunt pueri nouiter baptizati: statim recipit eos in paradisum: ⁊ inuenit ianuā apertā:ꝫ nūq̄ fecerūt aliqđ bonuꝫ. Jdē de perfecte obediētibus. Jdē de digne penitētib⁹ quātūcūq; fuerit magni peccatores. Jtē expectat mō ad pniaꝫ dicens. Penitētiam agite. Mat.iij. Ecce q̄ modo exijt de⁹ p̄r̄ de castro iusticie seminare semen suū iesum in agro vteri ꝗginalis. Sed nota q⁹ hoc semē cecidit qua dr̄upliciter. Primo cecidit secus viā.s.in natiuitate:q⁹ noluit nasci in palatio vel domo:ꝫ secus viā.s.in diuersorio seu stabulo. Dic quomodo ioseph cum virgine grauida venit in bethleē:nec inuenit hospitium: nec domū nec hospitale in quo reciperent. Vide hoc in sermone natiuitatis. Sequit. Et cōculcatū est ⁊ id est despectū a iudeis:qui ꝫ audiuerint tot mirabilia natiuitatis dei: claritatē noctis ⁊c.tamen timore herodis noluerūt ipm recipere nec adorare. Jdeo dicit in psona christi. Esaie.j. Audite celi ⁊ auribꝰ p cipe terra:quonīa dominus locutus est. Filios enutriui ⁊ exaltaui: ipsi aūt spreuerunt me. Cognouit bos possessorē suū ⁊ asinus ꝓsepe domini sui: israel aūt me non cognouit. Et volucres celi comederunt illud.s.reges orientis:q̄ quasi aues acito venerunt ⁊ ipsum suppliciter adorauerunt:⁊ cordialiter susceperūt tāq̄ deū creatorē ⁊ saluatorē mūdi. Scđo cecidit supra petrā in sua quersatione: qr̄ iudei voluerūt ipm pluries lapidare. maxime qñ pdicabat eis de sua eternitate:dicēs: Amen amen dico vobis anteq̄ abraam fieret ego sum. Jo.viij. Tulerūt lapides ⁊c. Et natū.s. in cordib⁹ iudeox qñ incepit predicare crediderūt in cū dicentes. Hic est heres. Mat.xxj. Sz aruit q⁹ non habuerūt humorē deuotiōis: qr̄ nō fecit ipsos magnos dominos ⁊ magistros vt ipsi falsē expectabāt ō messia. Tertio cecidit inter spinas.s.in sua passione quando fuit coronatus corona spinax in domo pylati ⁊ in cruce iuxta ꝓphetiam salomonis:q̄ fuit tūc cōpleta. Ego sicut lilij inter spinas. Et sic tandē spinosis doloribus suffocatū est.s.p mortē. Quarto cecidit in terrā bonā.s.in sua tumulatione qñ corpus fuit positū in sancto sepulchro:aiaꝫ in limbo sctox patrū. Et ortū.s.in resurgēdo fecit fructū cētuplū.scz sctox patrū liberationē ⁊ nostrā redemptionē. Et fuit cōpletū ꝗbū qđ xps dixerat. Amen amen dico vobis nisi granum frumenti cadens in terrā mortuū fuerit: ipsum solū manet. Si aūt mortuum fuerit:multū fructū affert. Joā.xij. Nota q⁹ xps cōparat se grano frumēti ideo dicūt doctores q⁹ corpus xpi non pōt ꝑfici nisi de pane frumenti. Nota ipsum solū manet.i.ipse solus fuisset saluus. Si autem mortuū fuerit multū fructū affert:q⁹ oēs credentes p mortē eius si voluerint salui fient. Et hec est scđa camera,p pfonis de uotis que possunt in hac habitare ꝓtem plādo qūo deus exiuit de domo iustitie in plateam mie ⁊ seminauit filiū ⁊c. Tertia camera vocatur tropologica vel moralis: que est euangelicalis predicatio. Predicare est recte seminare. Nota iā vidētis qūovita humana ꝓseruat ex semine laboratox:q⁹ als nō possemus vinere. Sic etiā pdicare est seminare triticum de grano noui testamēti:vl̄ hordeū aspꝝ de granoveteris testamēti in agris cōsciētiax nostrax. Sic ergo ꝓseruatur vita spūalis ⁊ fides catholica:q⁹ als iam vita spūalis ⁊ fides eēnt despecte ⁊ pdite. aug. Nisi dñs exercituū reliquisset nobis semē quasi sodoma fuissemus:⁊ quasi gomorra similes essemus. Esa.j. Et ad istū intellectū dicit tertius euāgelij. Exijt qui seminat.s.pdicator. Nota ⁊ vñ exijt. Rñsio de studio seu cellavbi dz esse clausus studēdo:pēsando:⁊ ruminādo:quirēdo semē in granarijs dñi.s.auctoritates figuras:similitudines ⁊ parabolas. Qñ pdicator q̄vult pdicare fructuose nō dz irevisi tando illū vel illū nec ponere se in negocijs:als nō poterit pdicare nisi fabulas nec facit fructū:imo dicitis vos. O iste tā bñ dicit ⁊ male facit. Jdeo hodie conuertunt pauci nostris pdicatiōib⁹. Ecce ergo dicit exijt.s.pdicator de studio:seminare semē suū.s.xpi nō alienum.s. Ouidij vel Virgilij:nec holm dānatox. Semen xpi est bibliavetus ⁊ nouū testm̄. hoc est semen qđ facit fructum deuotiōis:amoris charitat⁊:pnie:⁊ saluatiōis: ō dicit xps. Qui hz sermonē meū : loquat sermonez meū vere:qđ paleis ad triticū:dicit dñs. Nunq̄d nō verba mea sunt quasi ignis ⁊ quasi malleus terens petram. Iere. xxiij. Nota qđ paleis.i. dicta poetax ad triticū scripture sacre cōmiscēdo: ꝫ qñq; ꝫ raro possit allegari.aliq̄ auctoritas poetarum ad ꝓpositū. Sed facere totum sermonē de dictis vel factis poetax hoc est malū. Apostolus paulus pdicauit xxxvij.annis.⁊ nō legit̄ allegasse auctoritates poetax nisi ter. Ecce quare dicit semen suū. De hoc vabo vobis vnā cōcordantiā ad propositum loquentē de predicatoribus dī. Euntes ibāt ⁊ flebāt:mittētes semina sua. Uenientes aūt venient cū exultatione:portātes manipulos suos. ps.cxxv. Nota euntes ibant:q⁹ predicator duobus modis debet ire ad pdicādū scz spūaliter ⁊ corpaliter. Primo spūaliter crescendo in deuotione:ꝓtemplatiōe pdicatione ⁊ feruore spūs de die in diem de mēse in mēsem:de anno i annū : semp augmētando ⁊ meliorando. Jdeo dicit. Euntes.s.spūaliter ibāt. Scđo corpaliter de loco ad locū:devilla ad villā ⁊c.nō stare in vno loco. Jdeo dicit xps primis predicantibus. Eūtes in mundū vniuersū pdicate euāgeliū oi creature. Marci vlti. Nota predicate euangelij : nō dicit

Ouidium: necvirgilium. Apls assignat rationē di. Nō erubesco euāgeliū virtus eñ dei est in salutē oi credēti. Ro. j. Nota: flebāt: q; ꝑdicator debz flere rigādo agrū semātū vt faciat fructū sicut vos facitis de agris irriguis: orādo ꝓ eis deuote cū lachrymis. Nota mittētes semina sua. s. autoritates figuras ⁊ similitudines de veteri ⁊ nouo testamentis. Nota venientes. s. ad gl̄iaz aie in die obit⁹: venient supple ad gloriā corpis in die iudicij cū exultatione: qñ scti ꝑdicatores venient ad diē iudicij cū magno gaudio et cū magno honore ducētes secū sub bannerio suo oēs illos q̄s querterūt ad xp̄m suis ꝑdicationibus. Dicit Greg. in homilia q̄ tūc veniet petr⁹ cū iudea. Jo. cuz asia. Mathe⁹ cuz ethyopia ⁊ sic de aliis sctis apl̄is ⁊ ꝑdicatorib⁹. Qualis honor est baronib⁹ qñ sub bānerio suo hñt plures gētes armor: idē tūc de sctis ꝑdicatorib⁹ tūc dicēt illi q̄ fuerūt querli regratiātes deo ⁊ ꝑdicatori. O petre ⁊ paule ego erā ifidelis ⁊c. ꝛ ꝓterꝛ as ꝑdicationes fui quersus. Idē dicent btō dñico ⁊ suis sequacibus: petro: thome: vincētio ⁊ oīb⁹ ciusdē ordinis ꝑdicatorib⁹: q̄ suis ꝑdicationib⁹ querti fecerūt pctōres a vijs suis pessimis. Ego erā hereticus vel sup bus: ꝓuos fui humiliat⁹ ⁊c. Sed nota q̄ de semine ꝑdicatiōis fiūt quatuor ptes Pria pars cecidit sec⁹ viā. qñ sūt alique psone q̄ habēt cor apertū ad oēs cogitationes q̄s cor effetvia publica. Et qñ tales audiūt x̄bū predicationis: recipiunt in corde bonū ꝓpositū bñviuēdi ⁊ cauendi de cetero a pctis. Sed hoc semē ꝛculcat a demonib⁹ ⁊ a trāseūtib⁹ cogitationibus rōnibus seu opinionib⁹ falsis. Verbigratia. qñ ꝑdicator seminat: qñ vsura est magnum peccatū mortale ⁊c. q; est ꝺ ꝓceptū dei ⁊ ꝓra ordinationē ecclesiastarius ꝓponit restituere ⁊ abstinere de cetero a viuere de bono iusto. Sed hoc semen cōculcat a trāseūtib⁹ cogitationib⁹ ꝓ cor dicētibus bene pones in testamento: ⁊ filij⁹ tuus faciet restitutionē. O stulte: a tu fecisti pctm: ⁊ nō sufficit tibi cor faciēdi restōnem qūo credis q̄ filij⁹ ⁊c. Idē dicit de alia cogitatione. Si tu vis restituere ⁊ ab stinere abvsuris de quovines de quo tenebis statum: quid dimittes filijs: de quo maritabis filias. Jdeo oportet clandere cor ad oēm cogitationem ⁊ rationē in oppositum transeuntē. Idem de mulieribus vanis: quando audiunt a predicatoribus q̄tū peccatū est facere illas vanitates ⁊ superfluitates: ꝓponunt decetero abstinere vt saluentur: sed hoc semen statim ꝛculcat a demone ⁊ cogitationibus trāseūtibus dicentib⁹. Tu hanes virū iuuenē luxuriosum ⁊ tu non facies ⁊c. ⁊ sic dimittūt bonū ꝓpositū. Sed hec rō est falsa ⁊c. q; vos nō facit⁹ ista rō ne viri. ꝓz. q; qñ itra domū estis nō estis ornate: sed qñ deberis exire domū nescitis quibus ornamentis vos ornare velitis. Jdeo ꝓz q̄ non ꝓ viro: sed ꝓ alio facitis illud: ꝓpter hoc dicit x̄pus. Dein de venit diabolus ⁊ tollit verbum de cor de eoꝝ ne credentes salui fiāt. Aliud cecidit supra petrā. s. durā ⁊ frigidā indeuotionis: vt sunt psone que nullā faciūt orationē de mane nec de sero: nec faciūt penitentiā: nolūt remittere inimicis: nec facere pacem. Ecce petra dura sine aliq̄ deuotione. Uel hoc⁹bū tāgit dños ⁊ rectores cōitatū: q̄ cū audiūt x̄bū predicationis dicentis: q̄ deberēt facere bonas ordinationes ꝓ cōseruatione cōmunitatis ⁊ corrigere pctā notoria cū gaudio suscipiunt illud: sed natū arnit: quia nō habebat humorē. s. amoris cōitatis nec timoris dei. ideo nihil executaf. ideo arnit ex tumore ⁊ misericordia malarum personarū. Sed mori ꝓ amore dei ⁊ reipublice ad beatitudinē inducit: iuxta verbum christi dicētis. Beati qui ꝑsecutionē patiunt⁹ ꝓpter iustitiā: qñ ipsoꝝ est regnuz celoꝝ. Math. v. Aliud cedit inter spinas Christus exponit q̄ iste spine sunt sollicitudines auaricie q̄ nimis pungūt mentes auaroꝝ quādo congregant vt ditentur. Nota q̄o dimitte acquirunt cū labore: ꝓssidentur cuz timore: ⁊ amittuntur cum dolore. Iste sunt spine que suffocāt verbū dei nō solū in laicis sed etiā in ecclesiasticis faciētib⁹ symonias. nota ꝺ de fectus q̄ fiunt in missis sancti amatoris. Aliud cecidit in terrā bonā. s. i corde bono ⁊ optio. s. humili ⁊ deuoto. ⁊ facit fructū centuplū seruando decem ꝓcepta: q; decies decē sunt centū. Et qñ tales transeunt de hoc mūdo ascendūt vsq; ad decimū celum in gloria. Ad quod ⁊c.

¶ Dñica in q̄nquagesima. Sermo. j.

Dnis plebs vt vidit dedit laudem deo. Luce. xviij. Tria sūt opa dei ꝓpr q̄ de⁹ est mirle laudād⁹ ab oib⁹ nobis. ⁊ de his trib⁹ ⁊ de q̄libz ipoꝝ loquit thema: Dis plebs ⁊c. loco ⁊ capto vbi supra diri. Et hec tria tāgūtur ꝓ ordinē in euang. hodierno. s. laudare ⁊ et benedicere ⁊c.

Primū est mundanalis redemptio.

Secundum est humanalis conuersio.

Tertium est celestialis saluatio.

¶ Dico ꝓmo q̄ ꝑsone mūdane i hoc mūdo debent deū glorificare rōne humane redēptionis quā fecit de humano genere. Et bene dicit redemptio vniuersalis seu mundanalis. nā oēs vniuersaliter redemit: ⁊ pro oibus abūdantissime soluit preciū. Et oēs illi q̄ ista redēptiōe volūt vti: hoc est credēdo⁊ obediēdo: ꝑñt salvari. Et de ista vniuersali redēptione loquitur apl̄s dicēs. Unus est mediator dei et hoim hō xp̄s iesus q̄ dedit redēptionē semetipm ꝓ oibus. s. ad Time. ij. Et ex isto ope de⁹ est laudādus: benedicēdus ⁊ glorificādus. nā tu vehementer laudares q̄ te captū ⁊ vinculatū liberaret de posse in fidelib⁹ solutēs ꝓ te ⁊c. ⁊ rō est ⁊ laudis cō gruētia. Ita est de dño iesu xp̄o. Nam ex pctō ꝓmi hois ⁊ cōsequēter propter pctā nr̄a oēs eram⁹ captiui cathenati ⁊ ligati in carcere culpe: ⁊ ad eternā mortē fniati hoc exp̄sse dicit. Esay. in ꝑsona dei. Propterea captiu⁹ duct⁹ est pp̄l's me⁹: q; nō habuit sciam: ⁊ nobiles ei⁹ interierūt fame ⁊ multitudo ei⁹ siti exaruit. Propter ea dilatauit infern⁹ aiam suā: ⁊ aperuit os suū absq; vllo termio. i. sine exceptione cuiuscūq;. Et descēdēt fortes ei⁹ ⁊ populus ei⁹ ⁊ sublimes ei⁹: gl̄iosiq; eius ad eū. Esa. v. Sz venit dñs scz iesus xp̄s verus de⁹ ⁊ verus hō: dñs celi ⁊ terre ⁊ vniuersoꝝ: ⁊ redemit oēs preciō sui sanguis Nonne vr ergo vobis bñ si ꝓ q; q; est a nobis laudand⁹: benedicēdus: ⁊ glorificandus: imo etiā nō sufficiunt laudes: ꝓpter hoc dixit dauid spū ꝓphetico loqns de ista redēptione ꝓ tunc adhuc futura ⁊c si iā facta esset. ⁊ hoc ꝓpt certitudinē ꝓphetie ⁊ dixit. Dirupisti dñe vincula mea. Ecce redemptio, ꝓpter q̄ tibi sacrificabo hostiā laudis ⁊ nomē dñi inuocabo. ꝑs. cxv. Et de ista redemptione vniuersali loquit principiū euāgelij hodierni cuz dicit. Assumpsit iesus. xij. discipulos suos secreto ⁊ ait illis. Ecce ascēdim⁹ hierosolymā: ⁊ ꝓsummabunt oia q̄ scripta sunt ꝓ ꝓphetas de filio hois. Tradetur enī gentibus ⁊ illudet ⁊ flagellabit ⁊ cōspuetur: ⁊ postq; flagellauerit occidēt eū: ⁊ tertia die resurget: ⁊ ipsi nihil horū intellexerūt. Mō oriunt hic due questiones: ⁊ prima est quare euāgelista dicit q; apostoli nō intellexerunt hoc: cū xp̄s taz clare eis loquereť. Et prima questio est literalis: scōa est moralis. Nā certum est q; tunc apl̄i nō dormiebāt: imo erāt vigilantes nec de alijs cogitabāt: misi de his q̄ de ipo dicebant. Sed nota hic duas rōnes: ⁊ prima est theologicalis quā ponit glosa. d. q; xp̄s quasi semp loquebat parabolice sen in figuris: ⁊ apostoli q̄ nō poterant cogitare q; de⁹ incarnar⁹ pateret tanta mala: credebant ipm loq; para bolice seu figuratiue: cū tamen loqueret clare. Sz ex hoc ipsuz non intelligebant fundantes eorū cor ⁊ credentiam in illo verbo. Nos audiuim⁹ ex lege q; xp̄s manet in eternū. Jo. xij. Jdeo qñ xp̄s eis loq̄bat de passione exponebant ⁊ credebāt q̄ eis loqbat figuratiue. ideo dicit euangelista. Jp̄i nihil hoꝝ intellexerūt. Secūda rōsio est phīe. Dicit phs q; scientia et intelligentia rei est ꝓ cause cognitionem Jtē alibi dicit. Tunc vnūquodq; scire et intelligere arbitramur cū causas eius cognoscim⁹. ⁊ ideo iz aliqs effectus oculariter videaf: ōr tamē nesciri si ei⁹ cā ignoratur: vt pz de eclypsi solis ⁊ lune: de q̄ rusticus hz cognitionē: q; videt ocularit hz nō scientiā q; ignorat eius causam: hz scitur ab astrologis. Nescientib⁹ q̄ cām eclypsis p̄t dici nō intelligitis hoc quia causam ignoratis. Ita est in ꝓposito: iz apl̄i a xp̄o audirent q̄ ipe hierosolymis debebat tradi: illudi: flagellari: ⁊ finaliť i cruce mori: ⁊ tertia die resurgere: ipsi tñ nihil horū intellexerūt: q; ꝑm causam patiendi rudes adhuc discipuli nō intellexerūt. Nesciebāt ei q̄ ipe vellet ligari vt ligatos vinculis pctōꝝ sibi credentes et obedientes liberaret. Credentes vt mō credūt infideles q̄ cū esset deus potebat eos liberare absq; hoc q̄ ipse ligaretur.

Item nesciebāt q̄ xp̄s vellet illudi ⁊ vitu perari vt homies sibi credētes ⁊ obediē tes honorarent ab angelis. Item nesciebāt q̄ vellet flagellari crudeliter vt credētes sibi ⁊ obediētes possēt corona glorie coronari. Itē nesciebāt q̄ vellet i cruce suspēdi: ne sui suspēderent ī furca inferni. Item nesciebāt q̄ vellet mori tam dolorose: vt aie credētiū ⁊ obediētiū viuerēt in celo gliose. Itē nesciebāt q̄ vellet resurgere cum corpe gliofo vt daret suis spē resurrectiōis gliose i die iudicij. Cuz g̃ apl̄i istas causas nescirēt: ⁊ scientia sit p causas: vt probatuz est supra. ꝛō dicit euāgelista. Ipsi vero nihil horū intellexerūt. ideo dicit sanctus Lucas qui erat magnus philosophus. Erat verbū istud absc̄ditū ab eis: ⁊ nō intelligebāt que dicebaṅ. Lu. xviij. Secūda questio est moralis. Quare hodie scrā mater ecclesia facit mētionem de christi passione cū dicat sapiens. Omnis tempus habēt tempus flēdi: ⁊ tēpus ridēdi: tempꝰ plāgendi: ⁊ tēpus saltandi. Omne negociuz xp̄s ⁊ opoꝛtunitatē habz. Eccl̄s. iij. Cuz ergo hodie sit xp̄s leticie ⁊ exultationis q̄ dies carnisp̄uj: ḡre ergo fit mētio de xp̄i passione: que est flebilis ⁊ tristis. Respondeo: q̄ sancta mater ecclesia spiritu sancto gubernata ⁊ recta scies excessuz ⁊ gulositatem filioꝝ suoꝝ quam faciūt his tribus diebꝰ in comedēdo ⁊ bibendo ideo cogitauit ponere coraz filijs christi passionem: vt fideles restringantur a gulositate ꝛsiderantes quanti constitit peccatum gule primoꝝ parentum non galli narum ⁊ pdicum: sed vnius pomi fructꝰ q̄ filiꝰ dei habuit suspēdi ī patibulo crucis. ideo apostolus. Recogitate euz q̄ talez sustinuit a peccatoribus aduersus se metipsum contradictionem vt nō fatigemini animis vestris deficiētes scilz excessiue comedēdo. ad Heb. xij. No. hic parabolam de tribꝰ latronibus euntibus cū saccis suis ad furandum ad quādā ciuitatē cū proposito implendi saccos de auro ⁊ argēto ⁊ de lapidibus preciosis: qui cum fuissent ad portā ciuitatis viderunt ibi nobilem hominez recēter suspensuz: qui querentes de causa suspēsionis illi fuit eis dictum q̄ fuerat suspēsus ꝓ quo dā furto fructus quod eius seruitoꝛ fecerat quia non fuit potēs satisfacere: ideo dominus eius fuit suspēsus. Quo audito latrones admiracem se respicientes dixerūt. Si tantus rigoꝛ iusticie hic seruatur pro tam modico quid fieret de nobis Qui redierunt ad propria cū saccis suis vacuis. Bona gēs isti tres latrones sunt tres statꝰ huius mūdi: scilicet religiosoꝝ: clericoꝝ et laicoꝝ. Et dicūtur latrones: quia omnes excessus quos faciunt in cibo ⁊ potu: ⁊ vestitu punient: vt latrocinia in iudicio diuino. Nā sivꝰ vel plures dimittūtur manumissores vel testamētarij alicuius diuitis mortui: ⁊ ipsi expēdūt bona ⁊ pecunias diuitis comedendo ⁊ bibēdo ⁊c. nec distribuunt: vt ipse mandauit nunquid tales dicerētur latrones. immo. ꝛō plati ⁊ clerici quid sūt nisi testamētoꝝ dispēsatores ⁊ manumissores diuitis xp̄i q̄ mādauit dari pauperibus ⁊c. ⁊ ipsi nō curāt immo permittūt pauperes mori fame ⁊c. Nec etiā he reditas christi sufficit pompis eoꝝ ⁊ vanitatibus. Secūdus est status religiosoꝝ: quia religiosus puersus etiam potest dici latro. Rō: quia si quis sponte dimisit oia bona: ⁊ vult post furtiue bona sua recupare hmōi latro diceret. Tales sūt ꝛplures religiosi q̄ oia bona sua dimiserūt ꝓ votū paupertatis: ⁊ post furtiue volūt habere audiendo cōfessiones ⁊ faciendo predicationes ⁊ efficiūtur prosprietarij: ⁊ ideo tanq̄ latrones punient in iudicio diuino. Tertius status est laicoꝝ: q̄ laicꝰ etiā pōt dicit latro. Rō quia thesaurarius vel dispensatoꝛ regis: vel alicuiꝰ dñi q̄ cōtra volūtatē ⁊ ordinatiōnē dñi expēdit pecunias comedendo: bibēdo: vel luxuriādo ⁊c. talis vt latro punietur. Sic est de diuitib⁹. nā diuites sunt thesaurarij ⁊ dispēsatores diuitis. f. dñi nostri iesu xp̄i et iō dicit. Sic nos existimet hō vt ministros xp̄i ⁊ dispensatores. i. ad Coꝛ. iiij. ergo vt latrones punientur si male vtunt ⁊ ꝓtra dñi voluntatē: iō ista possumus dicere. Oēs q̄uot venerunt fures sunt ⁊ latrones. ioan. x. Ultimo venit mō furta ciuitatē scz quadragesimā: et q̄ libet vult implere saccū ventris de pdictis gallinis ⁊ de caponibus ⁊c. hoc mō q̄ pergreret coāpnas platoꝝ: clericoꝝ: religiosoꝝ: ⁊ laicoꝝ quot innocētes iuenirent stantes ad ignē. Sz i porta ciuitatz fuisset ipse q̄dragesime ecclia proponit nobis honorabilē dñm suspēsum scilicet dñm iesum xp̄m ꝓ vno furto serui sui scz ade. Ideo cogitate rigoꝛē iustitie dicēdo Socie: quid tibi videt: debemus implere ventre vel nō: Ideo dicit scriptura. Attēdite vobis ne forte grauent corda vestra in crapula ⁊ ebrietate. Luc. xxi. Ex nimia em comestione multa mala sequunt non solū i coꝛpoꝛe: ꝫ etiā in anima. Nota hic de Agarenis nūcijs visitantib⁹ conuentū maioricarū in die carnisp̄riuij dicētibus. Per deū nō estis hoies boni. Ecce quot hoies bestiales ꝫtum vorent carnes. Ecce ratio quare ecclesia etiam hodie facit mētionē de christi passione. ergo refrenetis vos. Et si abundāter preparastis: saciatis partē pauperibus viduis ⁊ gaudēret si possent habere vnā scutellā caulioū vt acq̄ratis paradisum de illo ꝓ qō acq̄ri tis infernū. Scōm opus de quo deus est laudādus est humanalis cōuersio. Modicū em valuisset vniuersalis redēptio: q̄ infidelibus nihil valet: q̄ nolunt ea vti: nisi fuisset humana cōuersio. s. qñ de⁹ tra hit ad se psonā de culpa ad gratiā deuotionē ⁊ bonā vitā. ideo de hoc laudādus est deus. Rō. Nā q̄libet peregrinus meritoꝛ regratiādo laudaret q̄ eū conuerteret de via in qua erraut periculosa ⁊ mortifera ꝓ quā ignotās ibat: ita est de pctoꝛe Nā quilibet peccatoꝛ erraut viā paradisi si qñ dimissa via humilitatis q̄ ducit ad paradisum: vadit ꝓ viā supbie mortiferā q̄ ducit ad infernū: ⁊ sic de alijs. Sz venit ille bonus homo iesus xp̄s filius ꝟginis marie: et conuertit peccatoꝛē dando sibi cōpunctiones: vt cogitet et respiciat quā viā tenet: et si tūc moreretur quo iret. Et sic p semitā pnie reducit ad viā paradisi ducēdo de superbia ad humilitatē: de luxuria ad castitatē: ⁊ sic de alijs. Et iō sapiens de hoc laudabat deū dicens. Laudabit vsq̄ ad mortē alas mea dñm: ⁊ vita mea appꝛopinquās erat ad infernū deoꝝ lium. Et liberasti me de perditione: ⁊ eripuisti me de tēpoꝛe iniquo. propterea cōfitebor: ⁊ laudē dicā tibi: et bñdicā nomini tuo. Eccl̄. vi. Hec humana ꝫsuersio mystice ostendit in scōa parte euāgelij cum dicit. Factū est autē cū appꝛopinquaret iesus hierico: cecus ⁊ quidā sedebat secus viā mēdicās. Et cū audiret turbā ꝓtereuntem: interrogauit q̄d hoc esset. Dixerūt aūt ei q̄ iesus nazarenus trāsiret. Et clamauit dicēs. Jesu fili dauid miserere mei Nota de turba xp̄m sequēte. Quidā reqbantur eū vt audirent verbū dulcissimū ab oꝛe dei incarnati. Quidā eū sequebāntur vt haberent indulgentias a pena ⁊ a culpa a papa iesu. Quidā aūt infirmi vt ab eo obtinerēt sanitatē coꝛporalē: q̄ virtus de illo exibat ⁊ sanabat oēs. Luce. vj Quidā sequebaṅ eū ex curiositate. Qui daz ex malignitate vt pharisei: vt ipsum possent in aliquo reprehendere. Et dum transirēt: ecce⁹ q̄dā sedebat sec⁹ viā mēdicans: quesiuit q̄ gētes essent ille q̄ transibāt: ⁊ fuit sibi dictū q̄ iesus de nazareth transibat: q̄ statim cepit clamare vi. Jesu fili dauid miserere mei. Et dicit textus q̄ p̄cibāt increpabāt eū vt taceret. Mystice iste cecus sec⁹ viā: est xp̄ian⁹ existēs in pctō mortali q̄ nō est in via: qz deberet ire ꝓ viā humilitatis: ⁊ ipse vadit perviā supbie: ⁊ sic de alijs. Infideles ꝛo nō sūt secus viā: sed longe a via. Qñ aūt peccator. i. cecus reducit se ad viā. i. ad xp̄m q̄ de se dicit. Ego sum via veritas et vita. ⁊ incipit clamare dicēs. Jesu fili dauid miserere mei: statim reprehendit. Iste defectus est hodie in mundo. Quādiu homo est cecus viā. f. in peccatis mendicās mūdana ⁊ tēporalia nullus curat ipsum reprehendere: sed magis applaudent sibi. Sz si dat se deuotioni et bone vite: factū est statim reprehendit ⁊ redarguit. Uerbi gra. Si sit aliquis religiosus bene dissolutus iste talis a nullo reprehēdit: imo cōmēdat: sed si cōuertit ad dcū ⁊ vult tenere bonā vitā: tūc dicūt moriat: intantū q̄ nō permitūt cū viuere vel dolēt de ei⁹ vita. Idē de clerico existēte secus viā mēdicante bona tēporalia: prebēdas ⁊ alia beneficia: iste talis a nullo reprehendit: immo cōmendat: ꝫ si vult redire ad viā scz ad xp̄m: factū est de illo. Idē de laico vsurario latrone homicida lenone: tales a nullo reprehendunt: imo cōmendaṅ. Sed si facit restōnē ⁊ venit de mala vita ad viā bonā seu advitā bonā: factū est talis nō pōt viuere. Et q̄ fortiꝰ est dicit tertꝰ. Et q̄ ꝓibāt nō dicit q̄ seqbāt vl comitabaṅ: ꝫ q̄ ꝓibant. qz maiores i scia dignitate ⁊ officio sūt ꝓmi ad reprehēdēdū eos q̄ vellēt q̄oēs irēt ad infernū cū eis. Ideo bt⁹ hie. fecit plāctū dicēs i. ij. plogo ioh

ved in argumēto. Si aūt fiscellā iūco texerē aut palmarū folia complicarē: vt in sudore vultus mei comederē panē ⁊ ventris opus solicita mēte pertractarē: nullus mouderet: nemo reprehēderet. Nunc autē qz iurta sniam saluatoris volo operi cibū q̄ nō perit: ⁊ sequīt. Falsari⁹ vocor scz a maioribus ⁊ doctorib⁹ ⁊ magistris Jō xp̄s de talib⁹ dicit. Si de mūdo fuistis: mūdus qđ suū erat diligeret: qz vero de mūdo nō estis: ꝫ ego elegi vos de mūdo: ppterea odit vos mundus. Joan. xv. Sed exēplo ceci qui ḡto magis increpabat: tanto magis clamabat: ad iesum est clamandū. ideo beatus ꝑetrus apl's dicit. Si exprobramini in noie xp̄i: beati estis. j. pe. iiij. Tertiū opus de quo marie deus est laudandus est celestialis saluatio. Rō. Nā ꝑcipue laudabilis est gubernator nauis cū ꝑ maxima discrimina nauem ducēs tandē ꝓducit ad portū salutz Sic etiā de gubernatore ⁊ creatura cum est inter pericula huj⁹ mūdi. s. inimicorū demonū ⁊ malarū inclinationū. tandē ꝑducit eā ad portū paradisi. Tūc laudandus est ꝑprie maxime. Ideo dauid fecit de hoc vnū psalmū dicēs. Laudate dñm de celis: non dicit de terris: qz adhuc fūt in periculo. sed de celis: qz sunt extra periculum. Hec celestis saluatio ostenditur in tertia parte euāgelij cū dicitur. Stās aūt iesus iussit eum adduci ad se. et dixit Quid tibi vis faciā. At ille ait. Dñe vt vidē. Ait illi. Respice. Fides tua te saluū fecit. Et confestim vidit: ⁊ sequebat illū magnificās deū. Et ois plebs vt vidit dedit laudē deo. Nota: quid tibi vis faciā: qz multe sunt miserie cordie. Rndit cecus. Dñe vt videā. Dixit illi iesus. Respice: fides tua te salnū fecit. et confestim vidit ⁊ sequebatur eum. Nota q̄ iste fuit de societate xp̄i. Nota etiā fides tua te saluuz fecit: et confestim vidit: quia saluatio stat in visiōe xp̄i. Hec est vita eternavt cognoscant te. s. esse solū verū deū: ⁊ quē misisti iesum christū. Joā. xvij. Quod vita eterna scz saluatio nostra consistit in visione diuine essentie in ꝓplurimis tenet locis sanct⁹ Tho. vt primo scrip. di. j. q. j. ar. j. ⁊. iiij. di. xlix. q. j. ar. j. q. j. ⁊ ar. ij. q. j. Itē. j ij. q. iij. ark. iiij. et. viij. et idē sentit in plerisq; alijs locis. Questio est hic et bona. Quare xp̄s attribuit saluationē virtuti fidei dicendo. Fides tua te saluū fecit: cū fides sine operibus nō saluet hominem. Auctoritas. Quid proderit fratres mei si fidē dicat quis se habere: opera aūt nō habeat. Nūqd poterit fides saluare eū? Sicut em̄ corpus sine spū mortuū est: ita et fides sine operib⁹ mortua est. Jaco. ij. Respōsio q̄ fides est fūdamētū oīm aliorum bonoꝝ ⁊ virtutū radix: si corde ⁊ ore simpliciter ac solicite teneatur. Sicut arbor ad te plātata in horto tuo facit trunc̄: ⁊ post ramos: flores: ⁊ fruc⁹ ⁊ originaliter oia ista ꝓcedūt de radice. Sic etiam fides est vt radix plātata in horto cordis deinde mittit truncū. s. charitatis faciēs ramos. s. virtutū: ⁊ flores ⁊ folia bonorū operū: qz fides per charitatē operat. ad Gal. v. Et post facit fructū glorie in paradiso: sed radix riganda est ne moriat. Et rigatur radix fidei mane et sero dicendo Credo in deum. Et quēadmodū hortus rigatur per duodecim tabulas: ita fides per duodecim articulos dicenda est quotidie sero et mane cum protestatiōe. Et ideo dicit. Si confitearis in ore tuo dñm iesum christum: et in corde tuo credideris: saluus eris. ad Rom. x. Deo gratias

¶ Dñica in quinquagesima. Sermo. ij.

MAnet fides spes charitas tria hec. s. ad Cor. xiij. Noster sermo erit de virtutib⁹ theologicis ꝓ bona instructione nostra et vtilitate mortuoruz: sed primo saluetur virgo maria. Uerbū ꝓpositū est declarandum ꝓm duplicē intellectū. s. ꝓpriū et literalē: et appropriatū moralē ⁊ spiritualē. Et primus erit ꝓ viuis: secundus ꝓ mortuis. Primus erit ꝓ introductione: secūdus ꝓ prosecutione. Ꝓ primo sciendū q̄ in hac vita summe sunt necessarie iste tres virtutes theologice fides: spes: ⁊ charitas. ꝑ eūdo ad paradisū Ratio: qz cuilibet viatori ascēsuro ad castrum alte situm: tria sunt necessaria.

Primo respectus visualis.
Secundo audacia cordialis
Tertio duratio fortitudinis.

Dico primo ⁊c. s. respectus visualis. Nā requirit si vis securi⁹ ire: vt locū ad quē tēdis siue terminū cognoscas. Mō clarū est q̄ totū tēpus vite nostre in hoc mundo non est nisi vna via per quā vadimus ascendēdo ad castrū altissimū celi empyrei. Ideo indiget his tribus que sunt respectus visualis: audacia cordialis: ⁊ duratio fortitudinis que habētur per tres virtutes: scz fidē: spem: ⁊ charitatē. Et ex hoc poteris cognoscere veritatē vel necessitatē istarū triū virtutū. Et per fidē videmus finē seu terminū vite nostre scz celū beatorū. Nunqz em̄ iste terminus fuit cognitus per intellectū naturalē ꝓtorum. De hoc pulchre loquit sctūs Tho. j. parte. q. j. ar. j. ostendēs necessitatē doctrine sacre vltra ꝓhicas disciplinas: eo q̄ ordinati sumus diuinitus ad finē supernaturalē transcēdentē naturalē nostrā apprehensionē. Ꝛz em̄ per motū ꝓhi habuerūt cognitionē de celo lune mercurij veneris solis: iouis: saturni ⁊ celi stellarū. s. firmamēti ⁊ ꝓmi mobilis: nō tñ potuerūt ascendere vsq; ad celū empyreū quod est immobile: ⁊ est locus iste beatorū ad quem ascendim⁹. Et iste locus videt a nobis solum per fidē. Et de isto loco loquit apl's di. Oculus non vidit: nec auris audiuit: nec in cor hois ascēdit: que ꝓparauit de⁹ his qui diligunt illū. Nobis aūt reuelauit deus ꝑ spm̄ suū. j. ad Cor. ij. Nota cū dicit oculus. s. intellectus ꝓpr̄ nō vidit: quia nolebāt credere nisi illud qđ vidēbant oculo intellectus scz per certā demonstrationē. Nec auris audiuit: scz indeoꝝ. Moyses em̄ ⁊ alij prophete multa miracula audierūt a deo: ꝫ nunqz audierunt q̄ deus ꝑmitteret eis illū locū. Nec in cor hois scz infidelis ascēdit que deus preparauit ⁊c. Ecce quō fides est necessaria. s. ad videndū locū. Sed modicū esset scire locū beatitudinis nisi etiam scirem⁹ viā: ideo notate tres vias ꝫs etiā scimus per fidem. Et prima via est de innocētia baptismali. Et istam scimus per fidem et verbū xp̄i dicentis. Amen amen dico vobis: nisi quis renat⁹ fuerit denuo: nō potest videre regnū dei. Jo. iij. Affirmatiua est ⁊ negatiua. Secūda via est digna penitētia: per istā habēt ire illi qui ꝑditerūt primā viam. Digna penitētia est dolere de ꝑctis: ⁊ cōfiteri cū ꝓposito nō redeūdi Ista via scitur per fidē ⁊ verbū xp̄i dicentis. Penitētiā agite: appropinquabit enim regnū celoꝝ. Mat. iiij. Tertia via est firma obedientia: hoc est viuere ꝑm dei ordinationē ⁊ nō ꝑm propriā inclinationē ꝑm eius precepta et nō ꝑm sm̄ propria sentimenta. Hec etiā habetur per fidē ⁊ verbū xp̄i dicētis. Si vis ad vitā ingredi: serua mandata. Mat. xix. Ideo apl's per fidē ambulam⁹. ij. ad Cor. v. Nota ꝓ fidem scz videndo terminū. Dico secōo necessaria est viatori audacia cordialis vltra respectū visualē: scz non timere nec propter altitudinē loci debet quis dubitare quin possit ascēdere: sed recipere audaciā cordis: nec cōfidas de intellectu nec auxilio tuoꝝ operum: sed dei dicēdo. Deus qui me de nihilo creauit ⁊ redemit: ⁊ mihi illum locū ꝑcio sui sanguinis emit: ⁊ me ꝓ baptismū mundauit et sacramentorū remedia ordinauit: ideo nō dubito quin illuc ascendā: quia nō ꝓ to se quia incorporeus est: deus em̄ spūs est. Jo. iij. Sed ꝓ me illū locum creauit tam pulchre ornatum. Nam decoradat spem. Ideo dicitur. Qui sperant in dño mutabūt fortitudinem: assumēt pennas sicut aquile: current ⁊ nō laborabūt: ambulabūt ⁊ nō deficiēt Esa. xl. Nota qui sperāt in dño mutabūt fortitudinē: quia si ante in hoc mūdo habuerunt fortitudinē corporalē ad ambulandū: saltandū ⁊c. mutabūt fortitudinē corporis. s. in feruorē cordis. Si querat et quō fiet: ⁊ Respondet. Assument pēnas ⁊c. vbi ponit tres gradus bonarū ꝑsonarum. Et primus gradus est contemplatiuorū. Nam isti assument pēnas: vt aquile seu alas. Duc ale sūt due spes: vna de dei potentia: et alia de dei misericordia. Prima assumitur per confidentiā de dei potentia scz q̄ potest nos facere equales angelis in gloria. Secūda assumitur confidendo de dei misericordia: qui non solū potest: immovult nos saluos facere. His duabus alis contēplatiui volant ad paradisum. Secundus gradus est actiuoꝝ qui currēdo per magna opera misericordie et penitētie festināter cum magno ardore spiritus currūt ad paradisum. Tertius gradus est obedientiū: cū dicit. Ambulabunt et non deficient: scz faciēdo illa ad quē tenentur diligenter. In omnibus istis necessaria est virt⁹ spei que dat feruorē cordiale. Dico tertio q̄ necessarium est viatori ascendenti in altum duratio fortitudinis ne deficiat in medio. Hec aūt duratio fortitudis habet ꝫtute

charitatis. Nã charitas dat fortitudinẽ volũtati ne mutet ꝓpositum: sed q̃ perseueret. Dat etiã fortitudinẽ cõtra tẽtationes diaboli: ⁊ cõtra occasiões mũdi: ⁊ inclinationes carnis. Et ideo dicebat apl's Det vobis deus vt in charitate radicati et fundati possitis cõprehendere cũ oib9 sctis: supple gloriã dei. ad Eph. iij. Nota differentiã inter radicatũ et fundatũ. Sicut arbores quarũ esse ⁊ viuere est i radice. Itẽ fundati vt dom9 cuius esse ⁊ permanere est i bono supposito ⁊ fundamẽto. Radix est ꝟtus charitatis quã humiditatẽ deuotiõis essendi et viuẽdi spũal'r et fundamentũ essendi ⁊ permanendi in eadẽ. Multi tñ sunt radicati per deuotionem: sz nõ sunt fundati: qz modico vento tentationis statim cadunt ⁊ eradicant: sz si sunt fundati nõ timẽt. Ecce necessitas istarũ virtutũ in hoc mundo. Ideo dicit thema. Nũc. s. in hoc mũdo manẽt fides: spes: charitas: tria hec. Nota dicũt theologicales ꝓpter obiectũ ⁊ ꝓpter causam

De primo. Obiectũ aliarũ virtutum est res creata: qz obiectũ humilitatis est despectus bonoꝝ. Obiectũ castitatis est despectus luxurie. Obiectũ mie est dispẽsare bona in pijs causis: ⁊ sic de aliꝭ. Sed obiectũ istaꝝ triũ virtutũ est deus: quia de9 est obiectũ fidei. Qz fides nihil aliud est q̃ credere. nã de9 dixit. Spes ẽ sperare: qz de9 promisit. Charitas aũt est diligere deũ ꝓpter se: et primũ ꝓpter deũ. Itẽrum scõo dicũt theologicales ꝓpter causam. Nã aliasvirtutes põt hõ acquirere per se vinẽdo moral'r: sed he tres nõ possunt haberi nisi a deo special'r infundãt. Ideo solum pro istis orat ecclesia dicens Ops sempiterne de9 da nobis fidei: spei: et charitatis augmẽtũ ⁊c. No. opz aliꝭ virtutes esse theologicales ad acq̃rendũ beatitudinẽ supnaturalẽ vt dicit. s. Tho. i. ũ. q. lxij. ar. i. ⁊. iij. scripto. di. xxiij. q. i. ar ti. iiij. q. iij. Et idẽ dicit in questionib9 disputatis de virtutib9. q. i. c. xij. Et vt dicit sctus Tho. Virtutes theologice dicunt: qz habẽt deum pro obiecto: ⁊ qz a deo infundunt: ⁊ tñ per reuelationẽ dei in sacra scriptura tradunt vt dicit sctus Tho. vbi. s. i. ij. q. lxij. arti. i. ⁊. iij. distin. xxiij. q. i. ar. iiij. q. iij. Hę eñ virtutes habent idẽ pro obiecto ⁊ fine sz deũ vt dicit. s. Tho. iij. scrip. di. xiij. q. i. ar. i. q. iij. ad. ij. ⁊. iij. di. ix. q. i. arti. i. Et sunt tantũ tres: sz fides: spes: charitas. prima. ij. q. lxj. ar. iij.

Secundo declarandũ est verbũ thematis iuxta intellectũ appropriatũ seu spirtualem. ꝓ quo sciendũ q̃ in alio mundo secreta loca seu receptacula aiarũ ex hac vita decedentium sunt tria scilicet.

Primꝰ infernꝰ dãnatoꝝ q̃ est locus inferior vbi est fides solum sine charitate. Quõ est fides i demonib9: ⁊ quõ nõ ostẽdit sctus Tho. ij. ij. q. v. arti. ij. et. q. xvij. ar. iij. ad scõm. ⁊ in. iij. scrip. di. xxiij. q. iij. arti. iij. q. i. di. xxvj. q. ij. arti. v.

Secũdus locus est purgandorum: vbi est spes singulariter.

Tertius locus est beatorũ: vbi est charitas excellenter.

Dico primo ⁊c. q̃ in inferno nõ sit spes Auctoritas. Mortuo hoie ipio nulla erit vltra spes. Prouer. xi. Impenitens dicit impiꝰ et crudelis: qz noluit liberare filiã regis sz aiam propriã ab incendio cum posset ⁊c. ipso mortuo nulla erit spes vltra. s. nec redẽptionis nec liberationis: nec etiam releuationis. Sic extirpatur error aliquoꝝ theologoꝝ antiquoꝝ ⁊ glosarũ aliquarũ iuristarũ dicentiũ q̃ ꝫ in inferno nulla fit redẽptio. tñ est ibi pena ⁊ aleuiatio. Dant exemplũ de illo qui portat siue gerit aliquod onus graue: qui ꝫ nõ possit onus dimittere: tñ iuuatur ⁊ releuatur dãdo sibi ad comedendũ vel bibendũ. Ita vt dicunt illi est de onere aie dãnate: que ꝫ nõ possit deponere eꝰ penarũ: potest tñ habere releuationẽ ex bonis que fiunt hic a parẽtibus ⁊c. hoc est falsum ⁊ erroneũ: ⁊ per ecclesiã reprobatuꝫ. Quia mortuo hoie impio ⁊c. Immo dico vobis fortius q̃ ẽpto plura fiũt pro aliqua anima damnata: tanto magis pena augmentatur. Declaratur hoc per similitudinem de captiuo qui portat onus durum captiuitatis: ⁊ parentes mittunt sibi precii redemptionis sed perditur in mari vel aliꝭ. Et q̃n captiuus scit: ille nõ solũ nõ releuatur: immo magis dolor est sibi et tristitia augmentat: nam sibi non profuit illud precii. Idem est de damnatis. Itẽ in inferno nõ est nisi ꝺtrarietas ⁊ malignitas qz pater odit filiũ ꝓ quo fuit dãnatus ⁊ ecõuerso. vir ꝺtra vxorẽ ⁊ ecõuerso. et ẽpto hic fuerunt amores maiores: tãto maius est odiũ inter eos dicẽdo

In malignitate nostra cõsumpti sumus Talia dixerũt in inferno hi qui peccauerũt: q̃n spes impij tanq̃ lanugo est que a vẽto tollitur: ⁊ tãq̃ spuma gracilis q̃ a procella dispergit: ⁊ tanq̃ fumus q̃ a vẽto diffusus est: ⁊ tãq̃ memoria hospitis vnꝰ diei pretercũtis. Sap. v. Nota hic argumentũ in oppositũ. nam diceret aliquis. Videt q̃ in inferno sit charitas. Nam dicit textus. Lu. xvj. de illo diuite qui licet nulla haberet spem liberationis nec releuationis: qz nec guttam aq̃ potuit obtinere: tñ oranit dicens. Rogo te pater vt mittas lazarũ in domũ patrꝭ mei: habeo eñ quinq̃ fratres vt testetur illis: ne et ipsi veniãt in hunc locũ tormentoꝝ. Lu. xvj. Videt ergo q̃ illa petitio sit charitatis. Respõsio q̃ in iferno nõ est charitas sed tota malignitas. Ad autoritatẽ dico q̃ sicut in hoc mũdo sunt socij i pctis: sic in alio mũdo erũt socij in penis: ⁊ sic peccando vnus a statur ab alio: qz multi cum minori timore peccãt q̃ solus vnꝰ. sic pena maior est qñ sunt plures: ⁊ quãto magis crescit numerus sociorũ: tãto magis augmẽtat pena: qz vnꝰ cruciat aliũ. Sicut de igne in quo ẽpto magis ponit de lignis: tãto magis augmentat flamma ⁊ vnũ lignũ incendit aliud. ideo diues ille oranit nõ ex charitate: sed timore ne sibi pena augmentaret in aduẽtu fratrum q̃ fuerũt socij sui in peccatis. Nõ ergo habẽt spẽ nec charitatẽ dãnati: sz habẽt fidẽ. Est eñ fides in demonib9 coacta nõ laudabilis: nec est donũ gratie. Dicit ei sanctus tho. ij. ij. q. v. arti. ij. in solutione ad tertium. Hoc ipm demonibus displicet q̃ signa fidei sunt tã cuidẽtia: vt p ea credere cõpellãtur. Et ideo i nullo minuit eoꝝ malicia per hoc q̃ credũt: idem dicit sanctus Tho. ij. ij. q. xvij. arti. iij. in solutione ad scõm q̃ magis pt esse informis fides in dãnatis q̃ spes. qz Aug. dicit in enchiridion. Fides est malaꝝ rerũ ⁊ bonarũ ⁊ preteritarũ ⁊ presentiũ ⁊ futuraꝝ et suarũ ⁊ alienarũ. Sed spes nõ est nisi rerũ bonarũ futurarũ ad se ꝓtinentium. Et ideo magis potest eẽ fides informis in dãnatis q̃ spes: quia bona diuina nõ sunt eis futura possibilia: sed sunt eis absentia. Non est ergo spes in dãnatis: sed suo modo vel aliquo mõ vt patuit fides informis, quia dicit sanctus Thomas q̃ velint aut nolint habẽt credere ex euidẽtia facti quãdo sentiunt penas ⁊ tormenta ⁊ vident gloriam beatorum tunc credunt fidez christianam esse veram. Et q̃ habent fidẽ. Autoritas. Tu credis quoniam vnꝰ est deus ⁊ bene facis: ⁊ demones credũt ⁊ cõtremiscunt. Jaco. ij. Zlota cum dicitur ⁊ contremiscunt: quoniaz demones et anime damnate timent diẽ iudicij. Ratio: nam sicut miles captus in lata captione si sciret tali die se includendum in angusta captione: multum timeret illũ diem. Sic enim demones faciunt et anime damnate: quia modo habẽt latam captionem: sed in die iudicij recludentur in corporibus ignitis ⁊ fetidis. iõ ista ratiõe cõtremiscũt: ⁊ tu luxuriose superbe ⁊ auare habes fidẽ ⁊ nõ contremiscis de iudicio. Et iõ de inferno nunc põtdici. Manet fides sola. Secundꝰ est locꝰ purgãdo: um vbi habent spem singulariter: quia licet habeant fidem ⁊ charitatem tamen singulariter habẽt spem sciz felicitatis certissimam. Habẽt eñ spẽ impermutabilẽ: sciẽtes q̃ anima nõ potest peccare: quia anima separata a corpore se firmat in gratia vel in culpa iuxta statũ in quo egreditur de corpore. Si in culpa egreditur tũc est impermutabilis: iõ semper durat pena. Declaratur per similitudinem de malo filio qui quando verberatur murmurat erigendo se. Sic dãnati quãdo sentiunt flagella fratiz se erigunt contra deum. Sed illi de purgatorio decesserunt in gratia ideo nõ possunt illã amittere: eo qz non possunt peccare. Et licet flagellenẽ vt boni filij suscipiunt patienter ita q̃ non possunt perdere gratiã. Auctoritas. Si ceciderit lignum ad austrum aut ad aquilonem: in quocũq̃ loco ceciderit ibi erit. Eccl's. xj. Et in persona cuiusliz illoꝝ de purgatorio dicit dauid. In pace in idipsum dormiam: sz per mortem: ⁊ requiescam: scilicet ꝑm corpus in sepulchro. Quoniã tu domine singulariter in spe constituisti me. ps. iiij. Anima enim existens in purgatorio ꝑfecta est in spe triplici ratione. s. habendi gloriam paradisi. ꝑcundi de purgatorio ⁊ de aditorio amicoꝝ q̃ sibi prodẽrũt suffragia. de purgatorio ergo potest dici thema sic. Nunc scilz in purgatorio quia post diẽ iudicij nõ erit purgatoriũ:

manet singulariter hec .s. spes. Tertius locus est beator.s. paradisus vbi nō est fides: vt dicit sanctus tho. i. ij. q. lxvij. ar. iij. ꝛ. v. ꝛ. ij. ij. q. xviij. ar. ij. Similiter nec in beatis est spes: vt dicit in eodē ar. sed perfecta charitas solū ꝛ excellenter. Fides aūt habet defectū essentialiter sibi annexum: inq̄tum est de non visis: sz in celo videntur oia clare: sicut nunc videmus per speculū in enigmate: tunc autē facie ad faciē. j. ad Cor. xiij. Nota videmus nunc. ecce fides. Tūc autē facie ad faciem. Spes etiā habet defectum essentialiter annexum: inq̄tuz est de nō habitis. In celo autē oia desideria habentur Nā dicit dauid. Satiabor cū apparuerit gl̄ia tua. ps. xvi. Ideo in paradiso fidei succedit sciētia ꝛ clara visio: spei aūt possessio siue ꝓprehensio: charitas autē nullum habet defectū essentialiter annexū: ideo ei in patria non enacuabitur: vt dicit. s. Tho. j. ij. q. lxvij. ar. ij. ꝛ. iij. dist. xxij q. ij. ar. ij. vnde dicitur. j. Cor. xiij. Charitas nūq̄ excidet. s. per mortē bonoꝝ: sz perficiet iuxta illud quod possunt dicere electi siue beati. Deus in nobis manet ꝛ charitas eius i nobis perfecta est. j. Jo. iij. Nota cū dicitur. Deus in nobis manet. s. per clarā visionem ꝛ possessionem. Jō possumus sic intelligere thema. Nūc manet fides in inferno solū: spes in purgatorio singulariter. Charitas in paradiso perfecte.

¶ De eadem dñica. Sermo. iiij.

Ecce ascendimus hierosolymā. Lu. xviij. Noster sermo erit de ascēsu ad paradisum. Materia erit vtilis ꝛ bona. Sed ante oia saluteꝫ virgo maria. Cogitanti mihi tps anni fm q̄ viuunt persone mundane: ma gnā inuenio differentiā inter temp⁹ carnale qđ finitur hodie: et quadragesime qđ incipit cras: q̄ differunt sicut ascēsus et descensus volandi in altū ꝛ cadēdi de orsum. Tēpore cm̄ carnali plures ꝓ malam vitā descēdunt ꝛ non conuertūtur de peccatis nec cōfitentur nec ꝫ humiliantur sed faciūt superbias: vanitates: ꝛ nō curant de operib⁹ mie: sed de auaricia: vsura: ꝛ de furtis: nō curāt de castitate: sz bene de luxuria: nec curant de abstinētia: sed comedūt ꝛ bibunt gulose: ideo est tēp⁹ descendēdi de pctō in pctm̄: ꝛ p cōsequēs ad infernū. Ideo dr. Tenent tympanuz ꝛ cytharā: ꝛ gaudēt ad sonitū orgāni. Ducunt in bonis dies suos: ꝛ in pūcto ad infernā descēdūt. Job. xxi. Nota cum dicit tenent: scz in tpe carnali. tympanū ꝛc. Et ponit quattuor peccata in quibus includuntur oia alia pctā. Tympanum sigt pctm̄ luxurie ꝛ carnalitatis. Nam ꝓmo tympanū est figure rotūde: nō em̄ est lōgum. Talis est ꝫditio persone luxuriose rotūda est: q̄ semp vadit in circuitu que rendo psonā quā diligit. ideo dauid. in ꝓo. xj. In circuitu impij ambulant. Itē tympanū est depictū: sic etiā ē persona luxuriosa: tota est ornata ad lasciuiā ꝛc. Item tympanum habz quasdā paruas nolas que faciūt sonū. Sic est de persona luxuriosa. Nā facit sonū loquēdo blāde. Itez tympanū qñ tangitur in pelle tangitur. Sic etiā persone luxuriose se mutuo tangere nitunt: sed in dānationē aiaꝝ suaꝝ. Ecce primū peccatū quod tāgitur in autoritate. Secūdo dicit q̄ tenent cytharā hic tangit peccatū auaricie. Nota hic cō ditiones cythare. Nam primo ipa est de ligno sicco. Ecce cōditio auaricie: q̄ nullam dulcedinē vel succum habz mie ad pauperes. Scōa conditio quia est vacua et sic est auarus. Nā vacuus est meritis et virtutib⁹: lz sit plenus diuitijs. Apo. iij. Dicis quia diues sum et nescis q̄ miser es. Tertia q̄ cythara habet quatuor parta chordaꝝ quibus sonum facit. Sic sunt quatuor paria speciez. peccati auaricie. Primū par est rapina dñorum et simonia clericoꝝ: que simul faciūt sonum acutuz: q̄ iam audiunt̄ per totum mundum. Scōz par est vsura mercatoꝝ ꝛ calūnia aduocatoꝝ. Jam mercatores nihil sciūt facere sine vsura. Primo emēdo mi noris ꝓpter solutionis ꝓuentionē. Scōo vēdendo pluris ꝓpter solutiōis dilationē. Itē mutuando centū florenos recipiēdo ꝓ illo mutuo quinq; vel decē florenos est vsura. de quo. s. Tho. pulcherrime determinat. ij. ij. in materia de vsura. Tertium par est fraus vel fictū seruitiū operarioꝝ. Quartū est furtū occultum latronum ꝛ detētio laboratiū qui sibi retinēt decimas ꝛc. Itē legata testamētoꝝ. Multi tangūt istam chordā. Ecce scōm peccā

um. Tertio dicit q̄ gaudent ad sonitum orgāni. Ecce hic peccatū ſuphie. Organū em̄ duab⁹ follib⁹ sonat. Sic etiā supbus duob⁹ follibus inflat. Un⁹ est de excellentia tpali ꝓpter penitentiā vel sciētiam: genus vel diuitias. Scōs est de excellentia spūali. ꝛ iste est deuotionis humilitatis ꝛc. ꝛ in pūcto ad inferna descēdunt. ꝛ hoc pondere peccatoꝝ. Ecce q̄do tps carnale est tempus descendēdi. Sed hoc tps quadragesime est tempus ascēdendi: q̄ in hoc tpe bon⁹ xp̄ianus dimittit vanitates: humiliat ꝛc. restituit: cōfitetur: facit pniam: ieiunat ꝛc. Et incipit hoc tps cras. Ideo de isto sctō tpe ꝓpositi the. Ecce ascēdim⁹ hierosolimā. i. vitā eternā. Iste ascēsus est tā mirabilis ꝫ tutis q̄de⁹ nō declarauit ipsum simul: sed paulatim fuit manifestatus hoibus ꝛc.

Et primo in lege nature fuit figuraliter designatus.

Secundo in lege scripture fuit graduaLiter numeratus.

Tertio in lege gratie ꝓtual'r notatus.

¶ Dico ꝓmo q̄ in lege nature fuit figuraliter designatus: ꝛ hoc sctz ad moysen in q̄ gētes nō habebāt libros nec doctores seu magistros: lz solo intellectu naturali gubernabāt se: ꝛ in tpe illo iste ascensus virtutū singulariter fuit ꝓsignatus: vt ptz Gen. xxviij. vbi legit q̄ iacob post solis occubitū vidit diuinā reuelationez tandē vidit vnā magnā scālā tenentē caput vnū in terra aliud in celo: ꝛ vidit angelos ascendentes ꝛ descēdentes: ꝛ vidit dñm tenētē caput scale. Et dicit textus. Vidit iacob scālā stantē sup terrā ꝛ cacumen eius tangēs celū. angelos quoq; dei ascendētes ꝛ descendētes per eā: ꝛ dñm innixuz scale. Gen. xxviij. De ista visione sunt quatuor puncta declaranda.

Primū est que est ista scala.

Secundum qūo stat super terram.

Tertium qui sunt angeli ascendētes ꝛ descendentes.

Quartum de dño innixo scale.

¶ De primo. Ista scala est bona vita scz cauere a peccatis ꝛ facere opera meritoria. Quilibet em̄ tenēs bonā vitā stat in scala virtutū: ꝛ eadē die qua incipit bonā vitā incipit ascendere. Per hanc em̄ scalam oportet nos ascendere in celū: ꝛ nullus credat se ascēdere ex genere: sciētia: diuitijs: potestate vel dignitate: sed solū ex bonavita. Unde dauid quesiuit a suis doctoribus. Et quis ascendet in montez dñi. in ꝓ. xxiij. Et nullus doctorum sciuit respondere. sed spūssanctus respōdit ei dicēdo. Innocens manibus ꝛ mundo corde: qui nō accepit in vanū aiam suam nec iurauit in dolo ꝓximo suo. Hic accipiet bñdictionē a dño ꝛc. Totum hoc est de bonavita: nec alia scala est ascendēdi in celū. Scōo dicit q̄ tenebat pedē i terra ꝛ cacumē eius tāgebat celū. Scala bonevite habuit duas bonas dispositiones. Una ante aduentū xp̄i: q̄ tūc tenebat pedem in inferno: ꝛ cacumē eius tenebat in terra: q̄ tūc oēs ꝫtumcūq; fuissent sancti ꝛ bone vite descendebant in infernum capiendo nomen inferni nō stricte sz generaliter. Autoritas. Quis est homo q̄ viuet ꝛ nō videbit mortē: eruet aiam suaz de manu inferi. q. d. nullus. ps. lxxxviij. Sed venit xp̄s ꝛ passus est ꝓ saluatione credentiū ꝛ obedientiū ꝛ resurgens ꝛ in celum ascendens erexit scālā tenēs pedem in terra: ꝛ cacumen tangit celū. put de beato dñico legit: quo in hora mortis sue videbatur in celum ascendere p scalā ꝓiut plenius in eius legenda habetur. Ideo mō est hora ascendendi ſivultis in celū ascēdere: ideo cū maiori letitia ꝛ feruore deberem⁹ modo seruire deo ꝫ antiquitus patriarche ꝛ ꝓphete: q̄ nō oportet nos descēdere in infernū: sed ascēdere in celū: ideo xp̄s. Qui facit voluntatez patris mei qui in celis est: ipe intrabit in regnum cel. Math. vij. Voluntas dei est tenere bonā vitam. Tertio dicit q̄ angeli ascendebāt ꝛ descendebāt per eā. Hoc figurabat q̄ per istā scalā bonevite ascēdunt feruentes ꝛ descendūt tepētes qui modo dimittunt vnum: aliud cras et sic paulatim perdunt deuotionē: ideo semp debemus ascendere: ꝛ bonā vitā augmētare. Hoc nō dz intelligi per operū multiplicationē: sed per augmentū feruoris et ꝓtinuationē. Et isto mō hō ascēdit. ꝫ bigratia. Quivult bonā vitā tenere ꝫ suā qualitatē ꝛ cōplexionē debz recipere certas oratiōes ꝛ ieiunia ꝛ ista cōtinuare cū feruore spūs. Cogitate vtr hō sit hodie magis deuotus ꝫ heri vel ante heri q̄ si sic: signū est q̄ ascendit si nō. signū est q̄ descēdit. de isto ascensu ꝛ descēsu ecce

prophetia dauid. Ascēdūt vsq; ad celos ⁊ descendūt vsq; ad abyssos: aia eoꝝ in malis tabescebat. ps. cvj. Querit ḣ sctūs Bernar. dicēs. Jacob vidit angelos ascēdētes ⁊ descēdētes ⁊ nō vidit ageles stātes. Quia in bona vita nullus potest in eodem loco stare. nam oportet ascendere vel descendere: ⁊ nullus potest dicere. Ego seruiui deo q̄nquaginta ānis. ideo sufficit. Deus dabit mihi paradisum: tales statim descendūt: ideo Bernū. respondendo ad questionē dicit. Jnvia dei non pgredi: retrogredi est. ¶ Quarto dicitur vidit dñm innixum in capite scale. Nam ascendētes cū magnis laboribus ascendunt doloris tempestatū tentationuꝝ ⁊c. ne ergo deficiāt in via: stat dñs in capite scale vocans ⁊ suscipiēs nos ⁊ suos fideles dicēdo. Uenite ad me oēs q̄ laboratis ⁊ onerati estis: ⁊ ego reficiāvos. Mathe. xj. Ecce q̄o iste ascēsus fuit in lege nature figuraliter pſignatus. Dico scdo q̄ iste ascēsus fuit in lege scripture graduāl' numerat⁹: ⁊ lex scripture ōr eo q̄ dō⁹ dedit legē in libro scriptā: q; intellectus naturalis nō sufficiebat. Jdeo dō⁹ dedit legē i scripſ; mille ⁊ q̄ngētis annis ſ. a moyseſq; ad xp̄m. Tūc em̄ iste ascēsus fuit gradual' numeratus. Licet em̄ iacob ꝑuideret ascēsum bonevite in celū p figurā scale: tñ nihil ōr de gradib⁹ huius scale: sed scriptura in lege scripture. Dauid per spm̄ dei ꝑuidit numerū graduū: scz quindecim. Uñ legit. j. paral'. xxviij. q; reuelauit deus sibi q; nō ipse: ſz filius su⁹. Salomō edificaret sibi domū sue tēplū ⁊ reuelauit sibi tota dispositionem tēpli, ꝓter q̄ dauid vocauit tūc filiū suū salomonē qui erat nouē vel decē annoꝝ dicēdo sibi. Ecce fili mi ego ꝓpono edificare templū dei: ſz dō⁹ noluit q; effudi sanguinē: sed dixit mihi q̄ tu edificabis sibi domū. Jō edificabis eā in tali loco. ſ. in mōte ſyon; tali mō: ⁊ facies quindecim grad⁹. Nā templū figurabat gloriā paradisi. iuxta illud. ps. xxviij. In templo eius oēs dicent gloriā. Quindecim vero gradus figurabant quindecim grad⁹ scale bonevite q̄bus in celū ascendimus ꝓpter q̄d dauid cōposuit quindecim psalmos qui dicunt canticū quindecim graduū: q; in quolibet gradu cantabatur vnus psalmus a leuitis ascēdēdo in magnis festis ⁊ solēnitatib⁹ dñi portaretur hostia in templū. Jn primo gradu cantabat psalmus. Ad dñm cū tribularer. ⁊ ēt a leuitis inchoātib⁹. ⁊ sic de aliis Nā figura fuit scale bonevite in qua sūt quindecim gradus: ⁊ in quolibet angeli laudant deū. ideo Esaias. Uenite ascendamus in montē dñi: ⁊ ad domū dei iacob: ⁊ docebit nos vias suas. Esa. ij. Dico tertio q; in lege gratie hic ascēsus fuit virtualiter noiatus. Tempus legis gr̄e est tp̄s presens in quo deus sua gr̄a voluit descendere vt nos ascēdamus. Quāuis em̄ dauid in lege scripture ꝑuideret numerum graduū in ascensu p bonā vitam ad celū: tñ non expresse eos nominauit: sed ecce apostolus paulus qui celū ascēderat eos expresse nominauit p virtutes charitati annexas dicens in epistola dñice currentis. Charitas patiens est benigna est ⁊c. Scala est charitas q̄ idē est quod bonavita. Et enumerat quindecim virtutes charitati annexas tāq; q̄ndecim gradus bone vite. Et primo dicit. Charitas patiens est. Ecce q; patientia est prim⁹ gradus scale charitatis seu bone vite. Ratio: q; statim mūdus pellat cōtra illuz qui icipit bonā vitā ⁊ sicut deberet cōmendari ⁊ laudari: deridetur dicendo. Singularis est hypocrita ⁊c. ad placitu. Nota hic de quolibet statu ſm q; expediat: ideo necessaria est patiētia exemplo xp̄i cui a malis dicebat. Samaritanus es ⁊ demoniū habes ⁊ patiens sustinuit. Bñdictus est qui hanc virtutē ḣz: ⁊ nō turbat de similibus verbis. Et iste talis potest tunc cantare primū psalmū dicendo. Ad dñm cum tribularer clamaui ⁊ exaudiuit me. Dñe libera aiam meā a labijs iniquis ⁊ a lingua dolosa ⁊c. ¶ Secundo charitas benigna est. Et nota hic differentiam inter patientiā ⁊ benignitatem. Et multi sunt patiētes qui nō sunt benigni. Uerbigratia. Qui nō vult vindictam de inimicis ⁊c. patiens est: sed nisi faciat bonū inimicis orando ꝓ eis nō est benignus. multi remittūt iniurias dicendo: nō nocerē inimico meo. Modo habetis patiētiā. Sed nisi loquamini cum eo salutando ipm̄: loquendo cum eo: nō estis benigni. Jdeo opz ascēdere secūdū gradū. Et ita faciebāt sancti qui nō solū erāt patientes: sed benigni. Jdeo quilibet eis similis pōt dicere scō̄m psalmuz: ⁊ cantare dicendo. Leuaui oculos meos in mōtes. i. in sctōs: vñ veniet auxiliū mihi hic. Tertio charitas nō emulat. i. nō est inuidiosa hoc est magis. Multi sunt patiētes ⁊ benigni: ſz q̄si auditū aliū laudari inuidēt ⁊ tristant. Et ꝓpter hoc dicit. Charitas nō emulatur. Est aliquis inuidens: q; nō est iuratus balliuus seu vicari⁹ vt talis ⁊c. Cauete: al's cadetis de scala charitatis ⁊ bonevite. Jtē inuidus est aliquis q̄nq; de bonis spiritualibus: hec est maior inuidia vt alter est sapientior: doctior: deuotior: sanctior: de q̄ nō est inuidēdū: sed gaudēdū. Et tūc in isto casu poterit cantare. iij. psal. scz Letatus sum in his que dicta sunt mihi ⁊c. ¶ Quarto charitas nō agit perperā. i. peruerse: ad uerbium perperāvult dicere q; in oībus dictis ⁊ factis homo habeat intētionem ad deum: nō ad laudes: familiaritates: vel ad bona tpalia. Et talis poterit cantare quartū psalmū: dicendo. Ad te leuaui oculos meos. i. intētiones directas. q̄ habitas in celis. ¶ Quinto charitas nō inflatur. ſ. per psumptionē vel superbiaz vel iactantiā: ⁊ ſz faciant multa bona ex hoc nō inflant superbia: sed dicūt plura fecit deus ꝓ me: q; habere supbiā ⁊ psumptionē de bonis operib⁹ stulticia est ac si asinus oneratus de auro superbiret cū tñ sit magis timēdū ⁊ suspirandū. Nā sicut asin⁹ onerat⁹ auro magis suspirat ēq; ille q̄ est onerat⁹ stercore. Ita de illis qui portāt on⁹ ꝓciosoꝝ opeꝝ bonoꝝ nō ꝑsumere: ſz timere dēt ⁊ suspirare: q; nisi de⁹ iuuaret nō possetis portare. Et tales pōt cātare. Nisi q; dñs erat in nobis dicat nūc isr'l: nisi q; d. e. in no. ⁊c. ¶ Sexto charitas nō est ambitiosa. ſ. tpalū bonorū: dignitatū: prelationuꝝ ⁊c. Sūt multi qui faciūt multa bona opera cogitando: hoc sciet a rege, ꝓpterea ero ꝓmotus ⁊c. ꝓpter hoc dicit: charitas nō est ambitiosa. Null⁹ dz sibi ꝑcurare officiū: regimē plationē: vl curā alioꝝ immo deberet appellare dicēdo. O miser nescio quē cōpū tū dem de domo mea ⁊c. Nā oēs dignitates huj⁹ mūdi nō sūt nisi vētꝰ. iō nō debetis ꝑsidere i dignitatib⁹: ſz solū i deo. Et tūc poteritꝭ cātare sextū psalmū. Qui cōfidūt in dño sicut mons syon ⁊c. ¶ Septimo charitas nō querit q̄ sua sūt. glo. ſz cōia ſz glo. bti Augustini dicētꝭ. Charitas de qua scriptū est q; non ḡrit q̄ sua sunt: sic intelligit q; nō ꝓpria cōibus: sed cōia: ꝓpr̄is anteponit. Uerbi gra. Sicut in naui vbi sunt camere: de q̄bus est magis curandū de cameris an de naui: clarum est q; de naui de qua si ammoueret vna tabula oēs sunt submersi: ⁊ nō si amouerent̄ tres vel quatuor camere. Sic est: nam villa seu ciuitas est sicut vna naus triū cōditionū holim: scz religiosoꝝ: clericoꝝ ⁊ mercees laicoꝝ. Jtē dom⁹ tua vel illius sunt vt camere: iō magis curāduz est de cōitate. ſ. corrigēdo pctā notoria q̄ destruūt cōitatē. Secus de secretis que solū destruūt cameras. i. domū in q̄ fiūt. Sed pctā notoria: vt diuinoꝝ blasphematoꝝ: ⁊ iuratoꝝ: lusoꝝ: meretricuꝝ secretaꝝ: destruūt nauē charitatꝭ. Jdeo Aug. Quāto amplius rē cōem q̄s ꝓpriaz curaueritis: tāto amplius ꝓficere nouerit: vt patuit de naui. et tunc poteritis cantare septimū psalmū. Jn cōuertendo dñs captiuitatē syon ⁊c. ¶ Octauo charitas non irritat. Sūt aliqui q̄ statim indignant: ⁊ ad irā ꝓuocant: nō est ibi charitas: ſz illi qui dulciter recipiūt dicēdo. Deus parcat vobis. intīm q; ex illa dulcedine alij corrigūt: ⁊ illā correctionē nō sibi: ſz deo attribuūt. Et tūc talis pōt cātare octauū psalmū q̄ incipit. Nisi dñs edificauerit domū. ¶ Nono charitas nō cogitat malū. Multi sūt q̄ timore diffamationis seu vereūdie nō faciūt malū: ſz in corde hñt multas malas cogitatiōes: ſz timore dñi expelli debent: ⁊ si hoc facūt possunt tunc cantare nonū psalmū. Beati oēs qui timēt dñm ⁊c. ¶ Decimo charitas non gaudet super iniquitate: nam multi sunt q̄ non facerēt malū: nec peccatum: sed q̄n audiūt malū vel pctā de aliquo: gaudēt ⁊ ridēt. Ubi gra. persona de uota non vellet audiari: ſz q̄n videt audiū ridet. propter hoc dicit. charitas nō gaudet super iniquitate: sed cōpatitur: q; perdidit illud quod melius est. ſ. intellectū. Jdē de aliis irrisionibus. Jtē sunt multi qui nolūt iurare sed rident de iuratore. Et isti possunt cantare decimuz psalmū. Sepe expugnauerūt me a iuuentute mea ⁊c. ¶ Undecimo charitas congaudet veritati. Quidam tantū mentiūtur q; etiaz quando dicunt veritatē nō creditur eis:

tales non habent charitatē : qz charitas cōgaudet veritati:ideo persone charitatiue ⁊ bonevite citius ponerēt stercus in ore suo q̄z mēdaciū dicerēt: nec pro excusatiōe alioꝝ nec sua q̄tūcunq; impugnētur. Et quilibet talis pōt cātare psalmuz undecimum. De profundis ꝛc. Duodecimo. Charitas oia sustinet. Ecce patientia in aduersis.s.in infirmitatibus:paupertatibus:doloribus ꝛc. Quia sicut seruus humiliter portat onus tale et hoc ꝓpter salarium ⁊ lucrū:sic tales humiliter portāt onus aduersitatis. Et quilibet talis potest cātare duodecimū psalmum. Domine nō est exaltatū cor meū ꝛc. Decimo tertio. Charitas oia credit. No. oia.s.determinata per ecclesiā: p xp̄m ⁊ p apostolos predicata credit.sed aliqui volūt disputare et examinare dicendo. Videam⁹ quomodo est iesus xp̄s i hostia . magna stultitia est.nā iam fuit examinatū ⁊ purificatū.ideo debemus ⁊ tenemur cū mā suetudine illa suscipere:⁊ poterim⁹ tunc cantare cū dauid.xiij.psalmū graduum. Memento domine dauid ⁊ omnis mansuetudinis eius. Decimoquarto. Charitas oīa sperat.s.a deo promissa:⁊ finaliter saluationem:nō solū suam sed etiaz omnium tam iustorū q̄z etiā iniustorū qz deus poterit eos ꝙuertere . Et tales pñt tūc cātare.xiiij.psalmū.s.Ecce q̄z bonum ⁊ q̄z iocūdū ꝛc. Decimoquinto. Charitas oīa sustinet. Ecce sufferētiam. Nā multi sustinent verba iniuriosa sed non sustinent infirmitates. Alij sustinent infirmitates:sed nō paupertates vel malū tempus q̄z charitas oīa sustinet. Nota simili tudinē de illo qui tēpore indulgentiarū vadit romā q̄ quādo est iurta portā nō i trat romaz q̄z redit talis nō lucrāt indulgētias. Idē si aliquis seruit deo. q̄z ātēq̄z sit ad portā mortis si redit de bona vita ad peccata vānatus est. Ideo dicit. Omnia sustinet. Et quādo talis intrat para disum angeli incipiunt cātare. Ecce nūc benedicite dominum ꝛc. Ideo non debemus respicere retro: sed ascēdamus.quotidie persecurando. Si ꝛo sit aliquis vestrum qui nō sit in scala bone vite intret modo:quia nūc incipit tempus q̄z quadragesime . Ecce nunc tempus acceptabile:ecce nunc dies salutis ꝛc.

¶In die cinerum. Sermo vnicus

Az ieiunasvnge caput tuū ⁊ faciē tuā laua.mat.vj . Illō qō in hac mortali vita est ꝑdpue nobis necessariū in remissionē pctoꝝ ⁊ cōsecutionē regni celoꝝ in alia est pnia. Nec habem⁹ aliō remediū i pctis post baptismū factis. Nota ad hoc silitudinē de naui naufragiū facientī. post qō nauigātes nō hnt aliud remediū vite nisi ponere se ad aliquā tabulā ⁊ ibi firmiter se tenere. alꝰ ꝛc. Ita est de nobis. Nā dñs ihs xp̄s q̄ est magn⁹ magr fecit vnā pulchrā nauē ad nauigādū ad padisuz secure.s.innocētiā baptismalē. Et q̄ cū ista nauigat recte vt btissima ꝙgo vadit ad paradisuz ⁊ ad portā illius. De ista naui iurta sensum spūalē est auctoritas. Ascēdēte iesu in nauiculā.i.baptismū: secuti sunt eū discipuli ei⁹.s.xp̄iani.Mat.viij . Nec nauis s.baptismalis inocētie facit naufragia:et rūpit impingendo in rupē pctoꝝ moralīū.s.vēto tētationū diabolicaꝝ vl̄ vndis inclinationū carnaliū seu piculis occasionū mūdanaliū: intātū q̄ tot sunt periclā in mari huj⁹ mūdi q̄ de decē militū vaiaꝝ nō trāsfretat vna cū ista naui innocentie baptismalis q̄n peccet mortaliter:⁊ sic rūpatur. Iō ad instar nauigātū sibi volūt se tenere ad tabulā pnie fortiter : adhuc pñt cuadere.hoc dicūt oēs doctores tā theologi q̄z iuristē ⁊ canōiste dicētes q̄ pnia ē scda tabula post naufragiū . Sed quare dr scda tabula:q̄ est prima:ꝙ pro respōsione nota duo naufragia in natura humana:ꝛ pmū est generale.scōm particulare. Primū naufragiū fuit insticie originalis ex pctō ade:nā tūc nauis insticie originaꝝ fuit rupta ⁊ oēs i ea submersi fuim⁹. Auctoritas. Per vnū hoiez pctm in hūc mūdū intrauit ⁊ per pctm mors:⁊ ita in oēs hoies mors ptrāsijt per adā in quo oēs peccauerūt.ad Ro.v.Propt qō et vt oēs possent saluari deus ordinauit duas tabulas.⁊ prima fuit baptismus.scda penitētia.Ideo pnia dr scda tabula. Si vero volum⁹ loq̄ de naufragio speciali seu pticulari qō sit qñ tuvl̄ ille peccas mortaliter: tunc pnia dr prima tabula ⁊ nō secūda: qz nō habemus aliud remediū ad saluandū Ideo xp̄s dicit . Dico vob q̄ nisi penitētiā habueritis: oēs simul peribitis. Lu. xiij. Ex quo q̄ penitētia est nobis necessaria xp̄s ostēdit nobis in themate qūo est faciēda dicēdo. Cū ieiunasvnge ꝛc. In q̄ xp̄s ostēdit nobis tria necessaria circa q̄ isto tpe debemus occupari si cuz tabula penitētie cupimus saluari:que in themate subtiliter intelliguntur ꝛc.

Primum est afflictio penitētialis. ibi. Cum ieiunas.

Secōz oro spūalis ibi.vnge caput tuū.

Tertium est ꝓfessio sacramētalis : ibi. Faciem tuam laua.

¶Dico pmo ꝛc. cū dr cū ieiunas ꝛc. Sciebat aūt xp̄s ⁊ scrā mater ecclia q̄ hoc ieiuniū ordinauit q̄ ieiuniū est afflictio illis q̄ nō sunt assueti ieiunare. Dicit ergo cū ieiunas ꝑsumendo q̄ oēs xp̄iani ieiunent incipiētes hodie ab hac die vsq; ad paschā exceptis sex dñicis. Et sic sunt q̄draginta dies ieiunales.⁊ sic ieiunando cōformemur xp̄o tanq; buni discipuli: et boni ministri nr̄o dño q̄ p nobis quadraginta diebus ieiunauit. Ideo apl's. Exhibeam⁹ nosmetipsos sicut dei ministros. in multa patientia:in ieiunijs multis.ij. ad Coꝝ.vj. Nota verbū cū dicit in mlta patiētia:qz cū multiplici patiētia seruanda est hmōi ieiuniorū afflictio: ꝓformando nos dño nr̄o iesu xp̄o. Et prima est in se. scda est in primis . tertia est in domo ppria. De prima:qz nō cōsueuistis ieiunare.ideo in pncipio est vobis tediuz:qz statim in mane stomachus clamat . esurio:esurio esurio.et sequit dolor capitis. Itē qz nō cenatis vir poteritis dormire. Ideo necessaria est patientia p se:quia in his cōsistit meritū. Nec ꝓpter hoc dimittat ieiuniū cogitando q̄ plura sustinuit xp̄s p te:ꝛ plura merent pctā tua . Ideo quēadmodū diligēter obseruares dictā a phisico p sanitate corpis:serua q̄ potiꝰ dictā a xp̄o ordinatā p sanitate aie:ne cōtingat vobis sicut timidis militib⁹ qui in pncipio belli qñ sentiūt balistas timēt et retrocedūt tūc cū magis deberēt animari ⁊ fortiter bellare . Scdo necessaria est patientia ad primos:nā aliq̄ clerici ꝓpter ieiuniū efficiuntur impatientes nec potest homo eis loqui in bono tono: ita accēdunt in cholera. Iō est necessaria patientia:alꝰ esset ieiuniū diabolicum:qui semper ieiunāt: sed cū impatientia ⁊ malicia . Tertio necessaria est patientia in domo ppria qz si forte qñ tu venis hora prandij:prādiū nō est paratū: ne idigneris cōtra vxorē vel familiā:sed patienter expecta:⁊ interim fac oratiōē:et si sit coctū nimis vel minus bene paratū : sustine patiēter:⁊ nō ꝓicias scutellā vxori ad caput vt faciunt aliq̄ miseri q̄ perdūt totū meritū ieiunij. Ecce quare in mlta patiētia. Concordat sacra scriptura. Patiētia vobis supple ieiunantib⁹ necessaria est:vt voluntatē dei facientes.s.ieiunando:reportetis ꝓmissionē. Ad Heb.x. Nota in ieiunijs multis.f.xl.diebus vt dixi. Modo veniūt tres questiones quas vos cōiter facitis . Et pma est aliquoꝝ dicentiū. Ego iā ieiunaui tribus vel quatuor q̄dragesimis vl̄ decē:ꝛ vos semp dicit q̄ quadragesima fit in exemplū q̄dragesime iesu xp̄i:qui solum vnam quadragesimā ieiunauit:quare ergo quolibet anno ieiunamus quadragesimā:cū xp̄s nō ieiunauerit nisi semel tm̄ in vita sua:maxime qz ipse dicit. Nō est discipulus super magistrū:nec seruus sup dñm suū. Sufficit discipulo vt sit sicut magister eius:et seruo sicut dñs eius. Mat.x. Pro solutione nota q̄ ista questio ꝓcedit ex ignorātia vel ex inaduertētia : non ꝓsiderantiū ieiuniū iesu xp̄i. Quōvos creditis q̄ xp̄s illam quadragesimā ieiunauit. Dicunt aliqui simplices q̄ xp̄s ieiunauit sicut nos ieiunamus comedendo semel in die ꝛc. Alij dicunt q̄ xp̄s tulit secum quadraginta panes in desertū ⁊ quolibet die comedit vnū. Hoc est erroneum. Alij dicūt q̄ comedebat herbas:hoc est falsuz. Ecce quid dicit textus euāgelij. Ieiunauit xl.diebus in deserto ⁊ nihil manducauit in illis diebus. Luce.iiij. Modo si tu vis ieiunare vna tali quadragesima et facere talē quadragesimā do tibi licentiā ne decetero ieiunes aliam. Nam totuz tempus vite xp̄i fuit sicut q̄dragesima quaz nos facimus:qz solum semel comedebat in die:⁊ non legitur q̄ vnq; comedit carnes nisi de agno paschali vt legē adipleret. Quia ergo in modo ieiunādi nos nō possumus sibi assimilari : qz nō possum⁹ esse quadraginta diebus sine cibo corporali : ideo sancta mater ecclia in ordinatione nostri ieiunij recepit de.xl.christi numerū dierum sez quadraginta de cōi.

et de cōmuni mō suo viuēdi ꝑm magꝝm hīstoriarū recipit modū nostri ieiunij an nualiter. scz soluz semel in die comedere non carnes: sed cibū quadragesimalem: quia oīnis christi actio nostra est instruc tio. vt dicit Greg. Itē iesus cepit facere ⁊ docere. Act. i. Patet ergo ꝑma respōsio Secūda questio est vtrū aliqui sunt ex empti ab isto ieiunio? Respōdeo q̄ mul te persone excusantur quia nec deus nec sancta mater ecclesia intēdit aliquē obli gare ad impossibile vel periculū psone. Et quesiui que psone excipiunt. Et epiloga ni a doctoribus theologie octo conditio nes psonaꝝ q̄ ab hoc ieiunio excipiunt. Et prio excipiūtur mulieres ꝓgnantes. Ratio est: qz tales hñt prouidere duabꝰ psonis: sibijpsis ⁊ filio vel filie: qz si ieiu narent creatura in vtero existens nimis posset debilitari ⁊ nō diu viuere iō possūt cenare sine pctō. Sed si mulier est bñ cō plexionata ⁊ bñ fort; pōt aliqñ ieiunare Secūdo excusantur milieres lactātes ea dē rōne qua supra. Tertio infirmi excu sant. nō tn de omni infirmitate: sed solū illi q̄ aufert appetitū comedēdi: ne pos set semel recipe vnā bonā refectionē nō podagra vulnus ⁊ hmōi infirmitates q̄ nō pturbant appetitū. ⁊ de gutta que ve nit ꝓpter excessum cibi ⁊ potus ꝛc. nō ex cusant hoiem. ⁊ ideo ꝑm Guillelmum in hoc stādū est arbitrio boni viri. Quarto pauperes q̄ hora comedēdi nō pñt habe re sufficiētem refectionē. vt illi q̄ petunt ostiatim. vl alīq̄ non pñt habere vl vix caules cū oleo. Si tales posset ieiunare magnū meritū haberēt: alꝝ nō tenētur. De hoc vide Tho. ij. q. clxvij. Dinites autē q̄ pñt habere pisces ⁊ aliqua alia te nētur ieiunare. Quito itinerātes pede stres ꝓpter necessitatē: equitātes aūt nō excusant. equꝰ vl mula poterit cenare: ſz nō vos sine pctō. Sexto laborātes vt fos sores: fabri: q̄ in toto vl in pte nō possent ⁊ q̄ alꝝ nō pñt ꝓuidere vxori neq̄ filijs. Sutores aūt ⁊ sartores notarij ⁊ similes q̄ sedēdo faciūt opa sua non excusantur. Septimo pueri: sed cuꝰ etatis dicit tho. in. iij. sniaꝝ. ⁊ in. ij. ij. q. clxvij. q̄ nō ces tenent ad ieiuniū etiā imo excusant quī q̄ cōpleuerint pueri tria septēnaria. Rō quia vsq̄ ad illud tēpus corpus augmē tatur ⁊ pueri crescūt. ideo tales indigent ad minus duabꝰ refectiōibus. Una prō corpis sustētatione: alia ꝓ corpis augmē to. ideo do vobis istud ꝓsiliū q̄ pueris se ptē vl octo annoꝝ sufficit q̄ ieiunēt i die veneris sctā. Dicāt de alys ꝑm maiores etatē: si vndecim vl duodecim annoꝝ se mel i hebdomada: ⁊ sic de alys. Octauo senes in certa etate: sed qñ habent talem senectutem que aufert ab eis appetitus comedēdi: vel quia perdiderūt dentes ⁊ comedūt ⁊ sepe vl sepius sicut faciūt pue ri. Sed senes octoginta annorū vel am plius q̄ semel bene possunt comedere: ta les non excusantur in aliquo predictoꝝ quin ipsi peccent mortaliter. Ideo cū di ligētia oēs ieiunemus: alꝝ si nō excusan tur aliquo modo predictoꝝ peccāt mor taliter: quia preceptū ecclesie trāsgrediū tur. de quo de ꝑse. di. iij. ꝛō licet ⁊ ca. nō oporteat: ⁊ ca. placuit. Patet ergo respon sio ad scdam questionē. Iō dicit Judith iij. Clamauit oīs populus ad dñm cuꝫ instantia magna ⁊ humiliauerunt aias suas in ieiunijs ⁊ orationibus ipsi ⁊ mu lieres eoꝝ. tertia q̄stio aliquoꝝ est ⁊ ma xime diutū ḡrentiū: si possent redimere ieiuniū ꝑ elemosynas vel ꝓmutare dice tes. cū sint tria opa penitentialia. s. ieiu niū oratio ⁊ elemosyna: ⁊ ieiuniū sit mi nimū opus. ideo dicūt ipsi ꝓmutari pōt minimū bonū in maius. hoc est ieiuniuz in elemosynā per seipsos ⁊ ꝓpria autori tate ⁊ sine licētia ꝓmutāt: ꝛ nō excusantur ex hoc. Nota ꝑ rñsiōe: qz simpliciter loquendo ceteris paribus melior est ele mosyna q̄ ieiuniū: sed ex alia parte dico q̄ melior est obediētia q̄ ieiuniuz oratio ⁊ elemosyna. Melior est em obediētia q̄ victime. i. reg. xv. Propter hoc si daretis oia que possidetis in elemosynis amore dei ⁊ ꝓpria autoritate frangitis ieiuniū cōtra obediētia etiā totū est ꝓditū. Quo niā vniuersalis ecclesia ordinauit hoc ie uniū: obediētia ergo est ibi seruāda. Iō dicit ihs rectoribus ecclesie. Quivos au dit me audit: ⁊ q̄ vos spernit me spernit. Lu. x. Si ergo habetis aliquā necessitatē: recurratis ad platū: ⁊ si forte plat nō est certus de vestra necessitate: consulat de hoc medicꝰ: ⁊ si tūc medicus ꝓsulit nō ieiunādum de consilio ⁊ licētia medici ⁊ prelati pōt permutari ieiuniū in elemos ynā: alꝝ nō. Dico scdo ꝛc. q̄ opꝰ circa q̄

debemus nunc occupari ⁊ opari est ora tio spūalis: cum dicit. Unge caput tuuz. Et ad hoc intelligēdū sciēdū q̄ in sacra scriptura inuenit q̄ ihs est caput eccle tā militātis q̄ triūphantis. rō: qz ad in star capitis est supius ⁊ influit. cōiter in mēbra. De hoc pulchre diffinit. s. tho. iij. parte. q. viij. ⁊ in. iij. scrip. dis. xiij. ⁊ docto res eadem di. iij. Autoritas. Omnia sub iecit sub pedibus eius: ⁊ ipsum dedit ca put supra oēz ecclīam que est corpꝰ eius ad Ephe. i. Nota oīa. s. vniuersalia ⁊ par ticularia. Ideo dicit apostolus. Uolo au tem vos scire q̄ oīs viri caput xp̄us est. s. ad Coz. xj. Oratione aūt spirituali hoc caput. s. xp̄s vngit que ipsum mollificat ⁊ suauem reddit peccatoribus. Scitis qō vnctio mollificat ⁊ suauem facit rem vn ctam: licet ante esset aspera. sic xp̄s ꝓtūc cunqz sit durus ⁊ asper peccatoribus: ta men oratione spirituali efficitur eis sua uis ⁊ mollis. Ber. Oratio deum vngit: la chryma pungit. Ideo dñs iesus christus qui tempore carnali est durus ⁊ asper. ꝓ pter peccata nostra ⁊ per rigorē sue iusti tie: si modo isto sancto tempore vngatur deuotis orationibꝰ: ipse fit suauis ⁊ mol lis. Et isto oleo ipse vultvngit: qz multum sibi placz. Et nota ad hoc parabolā quā ipse loquēs de se dixit. Simile est regnū celorum homini regi qui voluit rationez ponere cum seruis suis. Et cū cepisset ra tionem ponere oblatus est eivnus q̄ de bebat ei decem milia talenta. Cū autem non haberet vnde redderet: iussit eū do minus eius venūdari ꝛc. Mat. xviij. Ser uus ille nequam vnguento orationis ce pit vngere caput suū dicendo. Patientiā habe in me ⁊ omnia reddā tibi: vsqz. quo niam rogasti me. In hac parabola xp̄us loquebatur de se: qui est dominus ⁊ rex noster. nos vero sumus dispensatores: et oportet nos reddere rationē qualr dispē samus cogitationes: locutiones opera tiones: ⁊ omnes sibi tenemur decem mi lia: que decem sunt ꝓcepta. in quibus in cludunt oēs pfectiones huiꝰ vite q̄ peccā do obligamur ad satisfactionē. Si ergo vis vt debitum tibi dimittat: vnge caput tuū. s. xp̄m. Si autem vis scire modū vn gendi respice mariā magdalenā: de qua dr. Accesit ad eū mulier habens alaba strum vnguēti ꝓciosi ⁊ effudit sup caput ipsi recūbentis. Mat. xxvi. Et oñdunt hꝫ tres modi q̄ sunt fuādi i deuota ꝛone.

Primus modꝰ est qñ dicit. Accessit ad eum mulier. idest anima deuota: cogitā do deuote cum quo loquitur quando di cit. Pater noster qui es ꝛc.

Scōs modus est qñ dicit habens alaba strum. i. corpus vnguenti pretiosi. scz reuerentialis timoris.

Tertius modus est ibi qñ dicit effudit super caput ipsius. ⁊ hoc est qñ aperitur os dicēdo deuote verba oratiōis.

Et sicut btā maria magdalena bis vn xit xp̄m ita tu bis i die vngere debes xp̄m. s. deuote orādo manes sero. ecce ḡ ere di cit. Unge caput tuū ꝛc. Et hoc de secun da parte.

¶ Dico tertio q̄ tertiū opꝰ in q̄ isto setō tpe debemꝰ occupari est cōfessio sacrā cū dicit: ⁊ facie tuā lauā ꝛc. Facies aie ē ꝓsciētia. Rō: qz sicut in facie cognoscit ꝓ sona: ita deus in facie cognoscit qui sunt discipuli. Et de ista facie loquit dauid di cēdo in ps. xxvj. Tibi dixit cor meū exq̄ siuit te facies mea. i. ꝓsciētia. Hec facies est mō lauāda ꝑ ꝓfessionē sacrā. O q̄ facie corpis nō lauaret nisi semel in an no quot maculas ⁊ turpitudines habe ret. Sic est de facie ꝓsciētie. Hec lauatio fuit ꝑfigurata. iiij. Reg. v. vbi deus figu rauit ꝓfessionem esse necessariam in na aman leprosō. Et nota breuiter historiā cū dixit helisens, ꝓpheta. Uade ⁊ lauare septies in iordane ⁊ recipiet sanitatē ca ro tua atq̄ mundaberis. Nota q̄ lepra significat peccatū mortale. Et nota q̄ le pra hꝫ cōditiones oīm peccatoꝝ mortaliuz. Et primo qz lepra inflat hoiez. Ecce hic ꝓditio peccati supbie. Scō inducit sitim magnā per quā denotat pctm auā ricie. Tertio inficit cohabitātes cum ea. Ecce cōditio peccati luxurie. Quarto cō sumit humidū radicale. Ecce hic inuidia. Quinto facit anhelitū fetidū. Ecce hꝫ cō ditio peccati gule. Sexto facit vocē rau cam. Ecce hic ꝓditio ire. Septimo debili tat oia mēbra ad opandū. Ecce hic pctm accidie. Remediū curādi ḡ est ire ad ior danē. i. vt ior. i. flumē. i. dā. i. iudiciū. Ecce hic ꝓfessio: que nō est nisi flumē iudi cij. Nā ibi fit iudiciū de peccatis. Ibi em dz homo denudari ostendendo omnes suas verecundias. i. peccata. unde. i. cla-

re ꝓfessori. Jō dicit vade. ſ. ad ꝓfessorē: la nare septies. i. ꝓfitere de septē ptis mor talib⁹: ad q̄ oia alia pcā reducunt. Jn p mavice hō lauat de pctō supbie. Jn scōa de auaricia ꝛc. Jn septima aūt hō est pu rus ⁊ facies mūda ab oib⁹ mortalib⁹ ma culis ita q̄ nulla sibi remanet facta ꝓfes sione. Sūt g̃ bñ miseri q̄ sua pcā nolūt ꝓfiteri. Si deus p̄cepisset nobis vt ꝓiceremus nos in ignē ꝓ remissione pctōrū faciēdū esset: q̄tomagis ꝺbem⁹ ꝓfiteri cū sit tam leue. Jdeo legitur seruꝰ ad naaman. Et si rez grandē dixisset tibi ꝓphe ta: certe facere debueras: q̄tomagis q̄ nunc dixit tibi: lauare ⁊ mundaberis. Si possibile esset iā oēs deberetis hodie cō fiteri: vt haberetis partē de bñficijs ec clesiasticis. Jdeo dicit ioānes ꝓcordans cū figura dicta. Si ꝓfiteamur peccata no stra: fidelis ⁊ iustus est deus vt remittat nobis peccata nostra: ⁊ emūdet nos ab omni iniquitate. ſ. Joā. j. Modo scitis in quibus opibus debetis hoc tps sanctuꝫ expendere. Deo gratias.

¶ Feria q̄nta post diē cineꝝ. Ser. vnic⁹.

EGo veniā et cu rabo eū. Mat. viij. Con clusio ē ⁊ doctrina gña lis in sancta theologia q̄ in q̄libet quersiōe pec catoris de mala vita ad bonā ⁊ de culpa ad gram: devitio ad ꝓtu tē in tali quersiōe si sit ꝺa semp de⁹ pñtia litervenit p gram: nec ad talē quersionē sufficit posse alicui⁹ creature. scz hoi vel angeli: q̄ sine me nihil potestis facere. Joā. xv. Cōclusio est oim theologoꝝ. Et hec ꝓclusio pōt declarari p regulā ad ge neralē quersionē ⁊ redēptionē mūdi ad quā ipe de⁹ venit ꝑncipaliꝫ: nullus aliꝰ fuisset ad hoc potēs vel sufficiēs. Quēad modū in magno hospitali in quo iacent multi infirmi de infirmitate incurabili: opz q̄ ad curandū cōueniat magn⁹ me dicus. Sed oēs eram⁹ decūbētes in hoc hospitali hui⁹ mūdi magnis infirmitati bus peccatoꝝ: ꝓpter q̄ de studio para disi venit ille magnus medicus practica re ⁊ infirmos curare. Jdeo Aug. sup illo ꝓbo Mat. ix. Non veni vocare iustos sed peccatores di. De celo ad nos venit ma gnus medic⁹: q̄ p totū mundū iacebat egrotus. ꝓz ergo q̄ ad redēptionē⁊ vni uersalē necessarius fuit eius aduentus. Sic dico q̄ in quersione pctōris opz ip̄z venire ꝑncipaliꝫ: q̄ nullus esset sufficiēs Jdeo Dauid in spū ꝓphetie intelligens istā ꝓclusionē ⁊ doctrinā de aduētu eius regratiās deo dicit aie sue in ps. cij. Be nedic aia mea dño: ⁊ oia q̄ intra me sunt noi sctō ei⁹. Bñdic aia mea dño ⁊ noli ob liuisci oēs retributiones eius. Qui ꝓpi ciat omnib⁹ iniq̄tatib⁹ tuis: q̄ sanat oēs infirmitates tuas. ideo q̄n ille centurio de quo loquit̄ euāgeliū hodiernū suppli cabat xp̄o vt veniret ad curandū seruum suū. Rñdit xp̄s ego veniā ⁊ curabo eum. Sed ꝛre dixit veniā: q̄ nō iuit nec ire in tendebat: nunq̄d dixit mendaciū. Rñdeo ꝑm doctores quando deus curaba⁹ ali quē in corpe etiā curabat in anima quia dei perfecta sunt opa. Jdeo dicebat ip̄e: totū hominē sanū fecit. Joā. vij. Totum ideſt in corpe ⁊ anima. Et nisi ipse veniat per gratiā nulla anima pōt curari: ideo ꝓpter hoc dixit ego veniā nō ꝓ ꝓsentiā corpalez: sed p gram spūalem: ⁊ curabo eum. Cum ergo xp̄s sit medicus ꝓprius ⁊ immediat⁹ ipsius anime peccatricis: vi deam⁹ q̄uo curet aiam infirmā. Jsta ma teria est multuꝫ subtilis. ideo declarabo vobis eā per similitudinē medici corpo ralis: quinn curatiōe corpis facit septem Nam bonus medicus primovult videre infirmū: qui cōiter iacet in camera clau sa⁊ obscura. Scōo medicus accēdit lucer nam ⁊ respicit eius faciem: in qua cogno scit interiorem dispositionem.

Primo facies eius inspicit̄.
Secundo pulsus tangitur.
Tertio vrina attenditur.
Quarto dieta precipitur.
Quinto syrupus imittitur.
Sexto purgatio tribuitur.
Septimo refectio conceditur.

Omnia ista p ordinē seruat xp̄s medic⁹ celestis in curatione anime peccatricis. Et ꝑmovult videre facie. i. dispositionem pctōris: q̄ iacet in camera obscura culpe in lecto pcti nec videt periculū demonuꝫ qui eum obseruant. Q⁊ si peccator vide ret clare bona que p pctm̄ amittit ⁊ ma la que incurrit ⁊ periculū in q̄ est: statim

exiret de pctō. Jō dixit dauid loquendo de pctōrib⁹ in ps. lxxxj. Nescierunt nec intellexerūt: in tenebris ambulāt ꝛc. No ta cū dicit nescierūt bona. ſ. que perdide runt: nec intellexerunt scz mala que in currunt in tenebris ambulāt. ſ. nō viden tes periculū in quo sunt scz cadēdi in in fernum si tūc morerent. Sed quādo ve nit xp̄s accēdit lucernā sue misericordie quā ponit cotā facie. i. cōscientia pctōis: ipsum illustrādo vt pctā sua cognoscat. Quādo religiosus dicit. O miser tot āni sunt ꝛc. Jdē de clericis ⁊ laicis: tunc illu stratur radio diuine misericordie q̄n co gnoscit suā malā vitā ⁊ pctā que fecit. iō scriptura dicit. lucerna dñi spiraculū ho minis: q̄ inuestigat oia secreta ventris. i. mentis. Prouer. xx. Hāc practicā seruat xp̄s ⁊ seruauit in curatione beati Petri: qui in nocte sue passionis cū abnegauit ip̄m in prima abnegatione nō cognouit pctm̄: q⁊ iacebat in obscura camera: nec in scōa nec in tertia: ꝛ dicit textus q̄ gal lus cātauit. Et quersus dñs respexit pe trum: ⁊ recordatus est petr⁹ verbi q̄ di xerat ei iesus. Priusq̄ gall⁹ cātet ter me negabis. Et egressus foras fleuit amare Luce. xxij. Nota q̄ xp̄s nō respexit petrū in prima negatione nec in secūda ꝛ post tertiam postq̄ gallus cātauit. Sz quare tūc magis ipsum respexit q̄ ante. Dicit beat⁹ Greg. in moralibus q̄ gallus can tans significat p̄dicatorem duplici rōne. Prima q⁊ gallus anteq̄ cantet excitat se cū alis seip̄m percutiendo. Sic p̄dicator primo dz seip̄m excitare duabus alis se ipsum excutiēdo ⁊ percutiēdo. p̄mo dz a pctō cauere. scōo dz bonā vitā cōtinuare Quia si vult alijs p̄dicare humilitatē vi deat q̄ ipe nō sit supbus: ⁊ sic de alijs. iō dicit apls. Nō cūm audeo loqui aliq̄d eo rū q̄ p me nō efficit xp̄s. ad Ro. xv. Idem Castigo corpus meū ⁊ in seruitutē redi go: ne forte cū alijs p̄dicaueriz ipe repro bus efficiar. ſ. ad Cor. ix. Scōa ratio est q⁊ gallus fortiꝰ et sepius cātat in fine no ctis appropinquāte die. Jta p̄dicator et fortiꝰ ⁊ sepius dz p̄dicare mō in fine no ctis huius vite appropinquāte die iudi cij. Et nota hic quō deus fecit multas q̄ stiones Job: inē q̄s fuit ista dicēs. Quis posuit in visceribꝰ hois sapientiā vel dꝫ dedit gallo intelligētiā. Job. xxxviij. Nō loquit̄ de gallo alali: ꝛ de gallo p̄dicato re spūali q̄ dz hr̄e sapiētiā cauēdi a pec catis ⁊ tenēdi bonā vitā ⁊ intelligentiam p̄dicādi: maxime mō scz in fine noctis vt gētes surgāt de peccatis. Q̄n ergo gall⁹ cātat p̄dicādo scz p̄dicator: tūc christ⁹ re spicit nos illuminādo. Tūc cūm habetis cognitionē ⁊ recordationem de peccatis Ecce g̃ primū opus medicinalis cure dñi nostri iesu xp̄i. Scōm opus medici corpo ralis est pulsus tactus. Sic ⁊ xp̄s: ⁊ hoc i cordis cōtritione. Nā cōtritio est quidā medicinalis tactus manus xp̄i in vena cordis: ⁊ sicut medicus tangit pulsuꝫ cū tota manu: sed vno digito singulariter sen tit: sic etiam xp̄s manu sue misericordie q̄ manus hz quinq; digitos. i. q̄nq; moti na cōtritionis tangit pulsum. Et primo est timor dānationis eterne: q̄ est q̄si pol lex: q⁊ cōiter pctōres ab isto incipiūt con tritionē scz timore. Scōs est dolor perdi tionis: q⁊ ex peccatis p̄didit totū meritū intrīm q̄ si tūc moreret nihil sibi valeret bona q̄ fecit. Jdeo plorat sicut mercator qui p̄didit. Tertiꝰ est dānū: q⁊ p̄didit he reditatē paradisi: qualiter tristaretur et quō eēt regi primogenito dolor si culpa sua p̄deret hereditatē regni. Quartꝰ est principaliꝫ q̄n cogitas q̄ peccādo offendi sti creatorē tuū qui tot bona tibi dederat Quintꝰ cogitādo quō effectꝰ es ex pecca tis inimicus angelorꝫ: ⁊ oim ciuiū celoꝝ: ac si oēs hui⁹ ville essent tui inimici ca pitales peior est illa inimicitia. Patet g̃ q⁊ vera cōtritio nō ē nisi quidā medicina lis tactus diuine manus. De hoc est au toritas. Abij amar⁹ in indignatione spi ritus mei. Jdeo manus dñi erat mecum cōfortās me. ſ. dando contritionē: ⁊ ꝓpo sitū nō redeūdi ad peccata. Ezech. xij. Jō cōfessores in fine cōfessionis debēt inter rogare ⁊ dicere. Displicēt vobis etiā illa pctā: ⁊ habet̄ ꝓpositū nō redeūdi ad ea? si dicit nō. nō est absoluēdus. Tertio at tēdit vrina. Nā in aqua medicus cogno scit infirmitatē ⁊ corporis dispositionem Et ecce hic oris ꝓfessio. nā p cōfessionem ostēdit ⁊ mōstrat interior dispositio pec catoris. Cōfessio est sicut vrinale in q̄ vri na pctōris fetēs ab interiori existēs ostē dit ꝓfessori: ⁊ ibi infirmitates aie cogno scuntur: sed requirit q⁊ vrinale sit clarū i. dare cōfiteat pctā sua. Nota cōtra il

los qui palliate ꝛ excusantes se confiten
tur accusando alios: opz ei clare ostẽde
re vnã male vite cõfessori se fortiter ac
cusando seruata veritate. Jõ do vobis
cõsiliũ ne velitis facere cõfessionẽ vestrã
cũ illis cõfessionalibus ordinatis et ipe
ctoratis: qz ibi est duplex error. primo ac
cusando se de peccatis q̃ non fecit qõ est
pctũ mortale mentiri i cõfessione. Secũ
do qz p illas gñalitates multa pctã ab
sconduñt. Alle confessiones solũ sunt ad
memorãdũ pctã: sed nõ ad cõfitendũ. itẽ
requirit qꝰ os vinalis sit clausum scz ne
in confessione vestra reueletis pctũ alte
rius: immo qꝰ si aliqs peccauerit cũ sorore
vel filia auertat se vt querat ꝓfessorez
qui non cognoscat filiam vel sororem ne
pctũ publicet. Si aũt nõ inuenit talem
cõfessorẽ dz sic facere ꝛ dicere. pater ego
peccaui cũ vna multum mihi ꝓpinqua.
ista est mens beati Tho. in. iiij. di. xvj. ſ.
seruare famã alterius in confessiõe. De
ista cõfessione est Autoritas figuratiue.
Ait iosue ad achan. Fili mi da gloriam
dño deo israel ꝛ ꝓfitere atq; indica mihi
quid feceris ne absondas. Rndit achan
iosue ꝛ dixit ei. Vere ego peccaui domio
deo israꝛ sic ꝛ sic feci. Josue. vij. Nota cũ
dr fili. hic habẽt exẽplum ꝓfessores vt lo
quant dulciter peccatori. Et ideo apo
stol⁹. Si ꝓoccupatus fuerit homo in ali
quo delicto: vos qui spirituales estis in
struite huiusmodi in spũ lenitatis. Ad
Gal. vj. ꝛ loquit confessorib⁹. Scõo dicit
da gloriã dño deo israꝛ: qz honor q̃ fit con
fessori deo fit: quia cõfessor habetur loco
dei. Nota contra illos q̃ ambulando vo
lũt ꝓfiteri sicut si tripudiarent ꝛc. Quar
to dicta precipit cognita ifirmitate. hoc
fit in vite restrictione ꝛ abstinẽtia a pec
catoꝝ occasione. Uerbi gratia. Nã dicta
quã dat xps mediante cõfessore superbo
vano pomposo est qꝰ humiliet. Idem de
muliere vana ꝛ sic de aliis peccatꝫ luxu
rie ꝛ auricie ꝛc. Nota contra aliquos con
fessores q̃ nesciũt dare nisi dictã missarũ
cuilibet morbo apponũt vnã medicinaz
No. etiã ꝛ illos q̃ nolũt tenere dictã da
tã a cõfessore ꝓ sanitate aie: sed bene ser
uãt dictã a medico ꝓ sanitate corporis.
Ideo apls. Charissimi obsecro vos ab
stinete vos a carnalib⁹ desideriis q̃ mili
tant aduersus aiam. j. pe. ij. Quito sy
rupus immittit. hoc fit in grata ꝛ deuo
ta oratione. Syrupus est dulcis: sic dul
cis est oratio. Nunqd videret tibi dulce
si omni hora posses loqui cũ rege vel pa
pa. Cum xpo rege ꝛ papa loquit homo i
deuota oratione. Et ipse respõdet iuxta
modũ dãdo ꝛsolationẽ: illuminationes
bonũ ꝓpositũ: ꝛ istis similia. Sed multi
sunt sur di qui non audiũt. Sz dauid ꝓ
pheta audiuit ideo dicit in oratiõe i ps.
cxviij. Quã dulcia faucibus meis eloꝗa
tua: sup mel oꝛi meo. Scõo syrupus reci
pitur de mane ꝛ de sero in certa mẽsura.
Sic dz fieri oratio. Nota mane ꝛ sero ꝛ i
certo numero. ſ. tot pater nr̃ ꝛ tot Aue
maria ꝛc. Tertio syrupus recipitur cum
aqua calida mixta. Sic etiã qñ in oratio
ne deꝰ dat aliqs lachrymas ꝛc. ỏ q̃ dicit
Potũ dabs nob i lachrymis i mẽsura ps.
lxxix. De isto dicit xps. Oportz semp ora
re: id est omni die. ſ. mane ꝛ sero: ꝛ non de
ficere. Lu. xviij. Sexto purgatio tribuit
Hoc fit in ablatoꝝ restitutiõe iniuriarũ
remissione. Purgatio el amara expellit
humores corruptos superfluos ꝛ emittit
eos. Purgatio datur ꝛ cholerã: et signi
ficat qꝰ debem⁹ remittere iniurias pro
pter deũ: claudere oculos. Dicant gẽtes
quicq̃d voluerint necessariũ est restitue
re iniustũ. Tu latro si habes aliquid de
furto in domo vel tu vsurarie: vel tu ma
numissor: tu iudex: tu aduocate: tu mer
cator: vel tu clerice: si cũ symõia obtinui
sti bñficiũ necessaria ẽvobis purgatio re
stitutionis si vultis saluari: ꝛ iõ dicit. nõ
enim dimittitur peccatũ nisi restituatur
ablatũ. Regula est tam theologorum q̃
iuristarũ. xiij. q. vj. Si res. Certe dicerez
aliquis. ista purgatio amara est: alie me
dicine satis placent mihi remediũ cõtra
istã amaritudinẽ est gustare siue morde
re in vna parte malipunici amari. qõ fit
cogitando acerbitatẽ eterne dãnationis
ꝛ mortẽ ꝓ qua vi vel sponte te oportet di
mittere omnia que habes. Veli⁹ est mo
do dimittere meritorie restituendo. Un
de hiero. ad paulinũ vlti. c. Facile contẽ
nit oia q̃ semp cogitat se esse moriturum
Cũ remedio huius cogitationis leuiter
recipit purgatio restitutionis. Usi apls.
Reddite oĩbus debita: ꝛ nemini q̃cq̃ de
beatis. ad Ro. xiij. Septimo refectio con
cedit qñ ꝓ ꝛsortatione dant carnes non

dẽ bone vꝰ de vacca: sed de pullo. Et hoc
fit in eucharistie cõione: qz facta restitu
tione hõ põt cõicare ꝛ comedere agnũ si
liũ illius benedicte ouis virginis Marie
caro est delicatissima: et bibit vinũ scz ei⁹
sanguis qui intra hostiã continetur. Uñ
ipsemet dicit. Caro mea vere est cibus: ꝛ
sanguis me⁹ vere est potus. Qui mãdu
cat meã carnẽ ꝛ bibit meũ sanguinẽ: i me
manet et ego in illo. Joã. vj. Sicut enim
corpus infirmi confortatur in refectione
sic aia in digna cõione. Sz sicut infirmo
esset mors ãte purgationẽ comedere car
nes: ita peccatori ante restitutionem cõi
care. Ecce ergo dicit. Ego veniam ꝛ cura
bo eum: quod est thema. Deo gratias.

¶ Feria. vj. post diẽ cinerũ. Sermo. j.

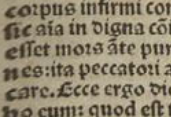

Ttendite ne iu
stitiã vram faciatis co
ã hoib⁹. Mat. vj. The
ma est verbũ xpi auisan
do nos dicẽdo. Attẽdi
te ꝛc. Dns iesus xps in
hoc themate vocat pniaz iustitiã. Est etiã
cõsuetudo in sacra pagina tã in veteri q̃
in nouo testamẽto qꝰ vera pnia ẽ iusti
tia. Rõ: qz per penitẽtiã bonã homo facit
verã iustitiã de se ꝛ de oĩb⁹ bonis ex qui
bus cõiter peccamur: que sunt tria: scz

Corpus materiale.

Anima rationalis.

Et substantia temporalis.

¶ Penitentia enim si vera est debet face
re iustitiã et punitionẽ de his tribus. Et
ꝓmo facit iustitiã de corpore per ieiunia:
vigilias ꝛ disciplinas: peregrinatiões ꝛc.
ipsum affligendo: quia eius inclinatione
multa peccata cõmittim⁹. Et ideo ne deꝰ
faciat iustitiaz de corpore in inferno per
illos malos ministros: hõ per penitentiã
dz hic facere iustitiã. Hoc priuilegiũ fecit
deus singulariter humane nature qꝰ quẽ
libet facit iudicem in causa propria. Et si
homo facit iustitiã de seipso est content⁹
Ecce priuilegium. Si nosmetipsos dijudicaremus: non vtiq; a domino iudicare
mur i corpore nostro. ſ. ad Cor. xi. Ideo
quando anima penitens que fecit iusti
tiam venit coram christo ad iudiciũ ꝛ ac
cusatur a demonibus: tunc anima respõ
det dictum Dauid in ps. cxviij. Feci iudi
cium et iustitiã: non tradas me calũnian
tibus me. Itẽ penitẽtia de anima. Mul
ta peccata sunt intra animã per cogita
tiones malas: per odiũ: rancorẽ: maliciã:
per malã voluntatẽ: vel per errores ꝛ fal
sas opiniones. Sed penitẽtia facit iusti
tiam per deuotas orationes quasi aiam
suspendendo vinculo deuote:
que per collũ transit verbaliter: cuius ca
put ligatur in pede cathedre christi qua
si dicendo. Dñe ex quo ego sum iudex in
causa propria suspendo animã meam ꝛc.
ne vos eã suspẽdatis in furca inferni ꝛc.
Tertio penitentia facit iustitiam de bo
nis temporalibus que fuerunt tibi occa
sio peccandi: faciẽdo furta secreta: rapi
nam: vsurã: exactiones superfluas excipiẽ
do: preciũ laborũ seruoꝝ retinẽdo: vel bo
na ecclesie vel defunctoꝝ: nõ soluẽdo de
cimas primitias ꝛc. Penitẽtia autẽ facit
iustitiã scz restituendo. Patet ergo qꝰ ve
ra penitẽtia nõ est nisi iustitia. ideo dicit
Si impi⁹ egerit penitẽtiã ab oĩbus pec
catis suis q̃ operat⁹ est ꝛ fecerit iudiciũ ꝛ
iustitiã: vita viuet ꝛ nõ morietꝰ. Oĩm ini
quitatũ ei⁹ quas operatus est non recor
dabor: in iustitia quã operatus est viuet
Ezechiel. xviij. De ista iustitia. ſ. vera pe
nitẽtia loquit thema cũ dicit. Attendite
ne iustitiã vestrã. i. pniam faciatis coraz
hominibus. Patet ergo thema. Quõ sit
aũt cauendũ ne iustitia penitentialis fiat
coraz hoibus: ostendit ipse xps ꝛ declarat
in sctõ euãgelio hodierno in q̃ sunt tres
partes: in quibus ostẽdit qnõ iustitia pe
nitentialis non est facienda coraz hoibus

Et primo de corpore materiali.

Secundo de abundantia temporali.

Tertio de anima rationali.

¶ Dico ꝓmo ꝛc. ꝛ hoc cũ dicit i ꝓma par
te euangelij. Attendite ne iustitiã vram
ꝛc. que fit de corpore per ieiunia: vigilias
abstinentias faciatis coraz hoibus: scz ad
eorũ cognitionẽ: sed dei. Nota hic diffe
rentiam inter cognitionẽ hominũ et dei.
Nam cognitio hominũ solũ se extẽdit ad
opera exteriora ꝛ nõ ad interiora. Sz co
gnitio dei se extendit advtraq; opa: qz vi
det omnia clare: nec intuitu hominis ego iudico. homo enim videt ea que
apparent: deus autem intuetur cor. ſ. Re
gum. xvj. Nota ꝟm sanctũ Tho. j. parte
q. lvij. ar. iiij. qno querit vtrum angeli co
gnoscãt cogitationes cordiũ. Rndeo qꝰ co

gitatio cordis pōt dupl'r cogīsci. Uno mō in suo effectu:& sic nō solū ab angelo sz ēt ab hoīe cognosci pōt:& tāto subtiliꝰ ḡsto effectus hmōi fuerit magis occultꝰ. Cognoscit cm cogitatio interdū nō solū per actū interiorē:sz etiā p imutationē vultꝰ Et etiā medici aliquas affectiōes animi per pulsum cognoscere possunt:& multo magis angeli etiā demōes:lōge subtiliꝰ hmōi imutationes occultas corporales perpendūt. Alio mō pōt cognosci cogitationes prout sunt i intellectu:& affectōes put sunt in volūtate. Et sic solus deꝰ cogitationes cordiū & affectiōes voluntatū cognoscere pōt. Cuius ratio est:qr volūtas rōnalis creature soli deo subiacet:et ipse in ea solꝰ operari pōt q̄ est ꝓncipale obiectū eiꝰ & vltimus finis:& ideo ea q̄ ex volūtate sola dependēt vl' q̄ involūtate sola sunt soli deo nota sunt. Manifestū est autē q̄ ex volūtate sola dependet q̄ aliqs actu aliqua ꝓsideret:qr cū aliquis hz habitum scientie vel species intelligibiles in eo existentes vtitur eis cum vult. Et ideo dicit apl's.j. Cor.ij. q̄ que sunt hominis nemo nouit nisi spūs hois qui in ipso est. Hec sanctus Tho.vbi.s. Idē dicit.ij.scrip.di.viij.ad quintū. Itē in quarto dis.xlv.q.iij.ad quintū. Modo igit ad propositū redeūdo videam⁹ quid est ieiunare corā deo. Ieiunare corā hominibus est a cibis carnalibꝰ abstinere:& ꝑcipue semel in die comedere. Itē ab aliis delectatiōibus corporis abstinere. Hoc tm̄ est ieiuniū qđ cadit i cognitionē hoīm. Sz ieiunare corā deo est quando non solū corpꝰ sed etiam cor abstinet a cibis potionatis siue venenatis malarū cogitationū:prauoꝝ desideriorū:rancorū: malarū voluntatum:& a desiderio vindicte. Et qr sunt multi qui ieiunāt corā hominibus et nō corā deo:ideo dicit. Attendite ne iustitiā vestram faciatis supple solū corā hominibꝰ:sed etiā corā deo.q.d. sicut ieiunat a cibis carnalibꝰ abstinēdo:ieiunate etiā a cibis mortiferis & idigestibilibꝰ cordis &c. Hoc ieiuniū precipit christus in euangelio. Mat.v. in prima parte euāgelij di. Audistis qr dictū est antiqs. Diliges ꝓximū tuū:& odio habebis inimicū tuum. Ego autē dico vobis. Diligite inimicos vros:bñfacite his q̄ oderūt vos:& orate ꝓ persequentibꝰ & calūniantibus vos. vt sitis filij patris vestri q̄ in celis est &c. vsq; ibi. Estote ꝓfecti sicut pater vester celestis ꝓfectus est. Nota cū dicit estote ꝓfecti.s.ieiunādo:nō solū corā hoibꝰ:sz etiā corā deo. sicut pater vester celestis ꝓfectꝰ est:q̄ in hoc mūdo multos habuit inimicos sz oēs peccatores & infideles:th̄ diligit eos:& dat eis beficia solis lune pluuie & ꝓuisiones. Ideo vt boni filij assimilemur patri nostro celesti. Itē qr plꝰ nos tenemur facere ꝓ deo q̄ infideles:qui solū diligūt se diligentes: hoc etiā faciūt canes. Sz q̄ creatura diligit amore dei nō solū qui eam diligūt sed etiā inimicū: ibi est meritū. Itē si resalutetis q̄ vos salutant:nullas grates habebitis:sed multi sunt q̄ dicūt se nō odisse aliquē: sed nō loquerent cū eis nisi ꝓiꝰ alter eis loqueretur. Et dico vobis q̄ ille q̄ ꝓius loquitur & salutat alū:ille lucratur tūc meritū siue coronā:iō ieiunemꝰ non solū corā hominibus:sed etiā corā deo:tūc crimꝰ ꝑsecti in nostro ieiunio. Et cū isto ieiunio cōcordat epla hodierna cum euāgelio. Dicatur quōmodo iudei tempore Esa. prophete:vt habeꝫ Esa.lviij. habebant magnas tribulationes sicitatū:famis:locuste:et hmōi in hierusalē:& per rectores ciuitatis fuit ordinatum vt oēs ieiunarēt certis diebꝰ:& ḡto plus ieiunabāt tanto magis augmētabat tribulatio:ꝓpter qđ venerūt ad tēplū:& orādo dicebāt. Quare ieiunauimus et nō asperisti:humiliauimus aias nostras & nescisti.s.acceptādo. Et rndit eis deus per Esaiā prophetam. Ecce in die ieiunij vestri inuenit⁹ voluntas vestra. No. nō dicit deꝰ qui ꝓtecpit remittere et diligere inimicos: et oēs debitores vestros repetitis. Ecce ad lites et ad cōtētiones ieiunatis: & pcutitis pugno impie. Nolite ieiunare sicut vsq; ad hāc diem: vt audiatur in excelso clamor vester. Nūquid tale est ieiuniū qđ elegi: per diem affligere hoiem animā suā. Nū qđ istud vocabis ieiuniū & die acceptabilem dño. Nota debitores dicunt inimici sz cū dr. Dimitte nobis debita nra sicut & nos dimittimus debitoribus nostris.i. inimicis. Repetūtur eis debita per desideriū vindicte. Sed ieiuniū qđ vult & elegit est hoc qđ sequit. Dissolue colligationes impietatis: que fiunt dupl'r: vel per

parentes vel per valentā siue adiutoriū. Et qñ dr eis q̄ faciant pacē:dicunt. Non facerē nisi amici mei vel illi de mea valēta siue adiutorio facerēt. Bonū est requirere eos q̄ faciant pacē:al's colligat⁹ cū deo. Et si eis feci⁹ iuramentū de valēta siue adiutorio:nō est seruandū:qr est cōtra charitatē. Ideo dr in plurali. Dissolue colligatiōes. Secūdo solue fasciculos depumentes.s.odiū quod quilibet tenet in corde:& hoc est ieiuniū qđ elegit. Patz ergo prima pars. Ecce quare dicit Attēdite. Dico secūdo q̄ xps ostēdit ne iustitia ꝓpialis fiat corā hoibus de abundantia tpali q̄ fit per restitutiones & elemosinas. Et hoc ostēdit xps in.ij. parte euangelij. Mat.vj. cū dicit. Cū facis elemosinas:noli tuba canere ante te:sicut ypocrite faciāt &c. que sequunt: vide in cuāsel.&c. vsq; huc. Reddet tibi. ꝓ declaratione huiꝰ textus. Nota quō antiquitus iudei:rabini:& pharisei non curabant de gloria celesti sz de gloria tpali & terrestri ideo quicquid faciebant:totum faciebāt solū coram hoibus. Et qñ debebāt dare elemosinas:primo prēconizabāt per ciuitatem &c. & ipi sequebant prēconē vt a populo audirent laudes dicēdo. O q̄ plus est iste:& delectabāt in istis laudibꝰ:ecce vana gloria:ideo de ipis dicit xps. Amē dico vobis:receperunt mercedē suā. Sic perditur illud magnū salarium qđ deus promittit personis misericordie dicendo Beati misericordes:qm̄ ipsi miam consequentur. Mat.v. Qñ aia q̄ ex vana gloria fecit elemosinam vel alia bona:venit ad iudiciū corā xpo:statim remittit ipsa ad infernū:dicēdo q̄ iam hic recepit mercedez suā. Si dicat ergo quē modū tenebimus in dando elemosinas. Hoc ostendit xps dicēdo. Te autē faciente elemosinam:nesciat sinistra tua qđ faciat dextera tua. Nota hic tres morales expositiones. Prima. Manus dicunt diuitie tēporales. Ratio: quia sicut manibꝰ facimus oia opera. Unde dicit phūs q̄ manus est organū organoꝝ:ita cum diuitijs homo facit oia negocia. Man⁹ dextera est pecunia de bono iusto cōgregata sz de laboribus propijs vel possessionibꝰ acquisita Manus sinistra est pecunia de malo siue iniuste acquisita vel cōgregata.s. de furto:vsura:rapina:simonia:& similibꝰ. Uñ circa hoc Salomon. Leua eius sub capite meo:et dextera illius amplexabit me. Can.ij. De sinistra aūt dr fieri restitutio & de dextera facienda est elemosina. Ideo dicit. Te aūt faciēte elemosinā: nesciat sinistra tua quid faciat dextera tua &c. Ideo do vobis vtile consiliū q̄ in taxia vestra sine bursa faciatis medium:& pecunia de bono iusto ponat in vna parte:& de malo iusto ponat in alia parte: qr qñ simul ponit restitutio oblimoni traditur:& per illud medū reducit ad memoriā:et tunc sciatis de qua manu facitis elemosinam et de qua restitutionē. Et ꝑm istū intellectū dicebat Thobias filio suo. Fili mi de substātia tua nō aliena fac elemosinā: et noli auertere faciē tuā ab vllo paupere: ita eñ fiet vt nec a te auertat faciem dñi. Tho.iiij. Secunda expositio est ex parte intētionis dandi elemosinā. Dicitur manus dextera qñ intētio est recta. Quādo elemosina dat solo amore et honore dei qui nobis fecit tot elemosinas:sz creando:prouidēdo: & thesauro sui sanguinis redimēdo. Ista intētio dr manꝰ dextera. Uel cogitādo. Dabo mō istā elemosinā: vt qñ ego petā elemosinā ad portā paradisi deꝰ det mihi vnū trusteū glie sue. Ista est ergo intētio recta. Caue ergo ne sinistra intentione. s. laudis vel vane glie facias elemosinā. Nesciat sinistra tua. s. intentione vane glorie. Multa eñ opera & magna perdunt sinistra intētione. Tertia expositio modus dādi elemosinā qui pōt esse bonus vel malus:dr esse manus dextra vel sinistra. Bonus modus dandi elemosinā est qñ elemosina que est opus pietatis dat cū pictate:benignitate:et ex pura charitate tūc eñ dat cū dextra. Qñ vero malo mō sit dat vt panis canī:vl' qr fingunt se non audire pauperē vel cū indignatione ex importunitate petētis:tunc datur in sinistra. Ideo dicit textus. Te aūt faciente elemosinā &c. Ideo seruandū est consilium apostoli dicentis. Unusquisq; prout destinauit in corde suo. s. dare elemosinā:nō ex tristitia aut ex necessitate. Hilarē eñ datorē diligit deus. ij. Cor. ix Nota practicē qñ vadit aliquis ad ecclesiam:vt portet in manu qđ ꝓposuit dare amore dei. Ecce quare dicit Te aūt faciēte elemosinā:nesciat sinistra tua quid faciat dextera tua. Et seruatur consiliū the

matis.s.Attēdite ne iustitiā vestrā faciatis coꝝ hoibus. ¶ Dico tertio q̄ in parte tertia euāgelij xp̄s dn̄s noster ostēdit facere iustitiā penitētialē de ḡa rationali non coꝝ hoibus:sed secrete. Cum oratis non critis sicut hypocriteq̄ reddet tibi. Dicatur modus orandi antiquorū hypocritaꝝ in synagogis:vicis: ⁊ in angulis plateaꝝ vbi gētes conueniebāt vt viderentur:qui cum magnis suspirijs et gestibus orabāt vt laudarent. O de istis benedictis de quibus dicit xp̄s in euāgelio. Amen dico vobis:receperūt mercedē suā. O stulti q̄ tam preciosum iocale: vt est oratio dabāt pro tā modico ⁊ vili precio. Ideo xp̄s ostēdit modū orandi dicēs Tu autē cum oraueris intra in cubiculū tuū:⁊ clauso ostio ora patrē in abscōdito et pater tuus qui videt in abscōdito reddet tibi. Nota intra cubiculū tuū. Sz circa hoc posset aliq̄s dicere:ergo nō est oādum in tēplo vel in ecclesijs. Respōsio q̄ hoc intelligitur dupliciter. Primo mō cōsciētia dicitur cubiculū secretū:⁊ ista oratio fiat in ecclesijs.s. nō clamādo nec magnos faciendo gest⁹ vt videamini ne alij perturbentur:sed claudēdo ostium sez secrete orādo. Et hoc debet intelligi de orationibus que fiūt in publico seu cōi. De alijs orationibus particularibus ⁊ ceteris dz se homo claudere in camera. sic intelligitur textus. Sed posset hic aliquis arguere dicēs. Videt q̄ dn̄s noster in doctrina sua sit sibīpsi cōtrarius. Quia dicit in euāgelio hodierno. Attēdite ne iustitiā vestrā faciatis coꝝ hoibus ⁊c. Et i alio loco dicit. Sic luceat lux vestra coꝝ hoibus vt videant opera vestra bona: et glorificent patrem vestrū qui in celis est. Mat.v. Videt hic contrarietas. Rñsio q̄ nō est ibi cōtrarietas:ꝙ audi declarationem. Xp̄s cū sit dn̄s ⁊ magister vniuersalis dabat doctrinā hoibus taz perfectis pſonis q̄ etiā imperfectis. Qz habebant alios instruere ⁊ informare invita spūali ⁊ doctrina dicebat. Vos estis lux mundi Et loquebatur apostolis et aliis pſonis perfectis quib⁹ ventus adulationis non nocuit. Ideo ait. Sic luceat lux vestra.s. opera vestra ⁊ catholica doctrina coram hominib⁹ vt videāt ⁊c. ac si dirisset. Portate litteram regiam.i. doctrinā euangelicam sub sigillo bonevite:vt quilibet discat pro certo iste seruat qđ predicat:quia alꝫ non creditur sibi. Sed imperfectis et inchoātibus bonā vitam quibus vētus laudis posset nocere dicit. Attēdite ne iustitiam vestram faciatis coram hominibus ⁊c. Hec questio fuit semel facta beato Anthonio: q̄ eā declarauit isto modo. Sicut magnus ignis nō extinguit ventus: immo potius etiā accenditur: sed modicum lumen modico vento extinguitur. Sic etiā magnus ignis ardētis deuotionis ⁊ charitatis est in corpore perfectoꝝ sed modicus in imperfectis: ideo statim extinguit modico vēto laudis:sed in perfectis magis accenditur ⁊ augmentatur Et nota de magno honore facto btō petro cum veniret Anthiochiā. et de beato Joanne de exilio redeunte: et de beato Paulo in Galacia:vt patet ad Gal.iiij.

¶ Feria.vj.post diē cinerū. Sermo.ij.

Anūcia populo meo sceleꝛa coꝝ Ysa lviij.⁊ i epistola hodierna. In presenti sermone. volo vobis ostendere ⁊ declarare aliqua gratia pctā ꝓpter que deest irat⁹ cōtra nos. Jō mittit istas tribulationes pestilētiaꝝ ⁊ mortalitatū p mūdum. Ut ergo ista pctā corrigant ⁊ cesset ista plaga:volo nunc ista pctā declarare. Sed p̄mo salutet̄ virgo maria. Annūcia populo meo ⁊c. pro hui⁹ vbi declaratione ⁊ materie pdicande introductione sciē dum q̄ defectus ⁊ vitia ⁊ peccata nostra in sacra scriptura nominant diuersimode. Unde defectus qui fiunt cōtra proximū immediate ⁊ de directo: vt furari ipz diffamare:vulnerare seu occidere dicunt iniquitates.i. nō equitates: q̄ ibi nō seruatur equitas a deo nobis data dicente Diliges proximū tuū sicut teipm. Mat. xxij. Alij defectus fiūt immediate ⁊ de directo ꝓtra coꝛp⁹: sicut nimis comedere ⁊ bibere:inebriari ⁊ hmōi. Jō dicit scriptura. Propter crapulā multi obierunt: qui abstinens est adūciet vitā. Eccle. xxxvij. Itē luxuria est cōtra corpus. Apostolus Omne pctū quodcunq̄ fecerit hō extra corpus est:q̄ autē fornicat:in corpus suū peccat.s.ad Coꝛ.vj. Itē pctm accidie est cōtra coꝛp⁹ ad instar enſis gladij seu ferri quod rubiginatur q̄n nō seruit:idē est de corpore:ideo laborate modo ordiato ⁊c. isti defectus dicūtur ꝓprie pctā. i. peccꝛ acta fm ethymologiā:q̄ comedere bibere luxuriari:⁊ ociari:sunt acta peccādum. Alij defect⁹ sunt qui fiūt immediate ⁊ de directo cōtra alaz qui nō tangunt ꝓximū nec corpus vt presumptio superbia:que solū tangūt aiam:⁊ etiam vana gloria:hypocrisis:ira:inuidia:odiū:malicia:mala desideria:male cogitationes: desideriꝫ vindicte:nō sunt nisi venenū q̄ occidunt aiam exp̄llūt gratiā dei que est aie vita. Ezc.xviij. Aia que peccauerit ipa morietꝫ. Ista ꝓprie dicunt delicta quasi derelicta:qz aia dz diligēter custodiri ⁊ cōseruari ab̄ reliquia p̄ciosissima. Alia sunt q̄ immediate ⁊ de directo fiūt ꝓtra deū que sunt alijs maiora ⁊ grauiora:sicut iurare:renegare:blasphemare ⁊ hmōi. Et ista dicunt ꝓprie scelera. ꝙ ergo differentia que est inꝰ defect⁹:vitia ⁊ pctā stricte loquēdo. Autoritas. Job peccās veniā a deo dicebat. Quātas habeo iniquitates ⁊ pctā:scelera mea atq̄ delicta ostēde mihi. Job.xiij. Mō ostēde mihi q̄ ad petōz correctionē necessaria sunt qz regrit ipsoz cognitio ⁊ tūc sequit correctio. De peccatis q̄ fiunt singulariter contra deū:loquit thema p̄dicatoꝛi dicens. Annuncia pp̄lo meo supple tu p̄dicator sceleꝛa coꝛ: nō dicit iniquitates nec peccata nec delicta ꝛ sint etiā annūciāda et corrigēda:ꝛ scelera:ideo iurta p̄ceptum dei mō volo vobis ōclarare ⁊ nūciare peccata que fiunt cōtra deum ex quibus venit iste tribulationes. Quā annūciationem faciam per quādam figurā que habetur Ezech.vij. Ubi legitur q̄ in terra iuda ⁊ in ciuitate hierusalē venit magna tribulatio mortalitatis ⁊ pestilentie:ꝓpulus orabat deū vt ipsos iuuaret et tribulatio augmētabatur. De quo prophe ta dolens ⁊ admirās plangens populuz orando dicebat. O dn̄e ⁊ quare dat̄ tot mala populo vestro. Tūc deus volēs revelare ꝓphete rationez ⁊ causam subito portauit eū in hierusalem vt videret peccata que ibi fiebāt contra deū. Et posuit ipsum in porta ciuitatis dicens. Respice. Et ꝓpheta respexit:⁊ vidit ibi idolū zeli ad prouocandū iram dei. Et omnes gentes recurrebant ad idolū. Cui dixit deꝰ.

Fili hois vides quid faciunt isti. Et ꝓpheta. O dn̄e quale peccatum istud iuste fit vt veniant tot mala. Nō dixit deꝰ: q̄ adhuc ostēdam tibi alia. Et duxit eū ad vnā magnā plateam ciuitatis muratam in circuitu. Et dixit sibi. Fode parietē:et vide abominationes quas isti faciunt. Qui fodit ⁊ vidit ibi diuersas imagines bestiaꝝ pictas q̄bus senes ciuitatis dabant incēsuz. Et dixit ꝓpheta. O dn̄e nō mirū si mittit⁹ mala ⁊c. Postea duxit euz ad aliaz plateā ⁊ ibi vidit mulieres plorātes ⁊ plāgentes adoniden fm poctas deuz amoris. O dn̄e dixit propheta quale peccatū nec⁹ mirū ⁊c. Adhuc dixit deꝰ ostendam tibi amplius. Et duxit eū ad plateam tēpli dicens. Respice. Et ibi vidit gentes vertentes dorsum templo dei adorantes ad orientem. Et dixit prophe ta. O domine tam magnum peccatum. Tūc dixit sibi deus. Er his peccatz ego faciam supple vindictam in furore meo: nec parcet oculꝰ meꝰ:nec miserebor ⁊ cū clamauerint ad aures meas voce magna nō exaudiam eos. Ezechiel.viij. In qua figura deus ostendit prophete quatuor sceleꝛa seu peccata que fiebant contra deum. Que significāt ⁊ figurant quatuor peccata grauia q̄ fiūt modo in mundo contra deum immediate ⁊ de directo. Er quib⁹ veniunt ista mala. Et nos clamamus ad deū ⁊ ipse claudit scilicet aures. Ideo dicit. Annūcia populo ⁊c. Hec ciuitas est xp̄ianitas a dño iesu christo fundata ⁊ edificata magnis laboribus ⁊ multis priuilegijs ⁊ gratijs dotata. De qua dauid in ps.lxxxvj. Gloriosa dicta sunt de te ciuitas dei. Porta huiꝰ est baptismus:nec aliquis potest esse ciuis seu habitator huius ciuitatis:nisi intret per portam huius baptismi. Hec porta dn̄i: sez actiue ⁊ passiue:iusti intrabunt in eā. Et ibi datur fides xp̄o ⁊ abrenūciat diabolo ⁊ pompis eius. Dic modū baptizādi. Sed hic ponitur idolum zeli qñ ꝙ fidez xp̄o ꝓmissam in nostris necessitatib⁹ recurrim⁹ ad diabolū vel ꝓ sanitate habēda:vel ꝓ re perdita ad inueniendū vel ꝓ filijs habēdis vl si estis malefici statim vaditis ad idolū. i. diuinū in quo est diabolus:cū quo diuinus facit sua opa. Ecce idolū zeli ad prouocandū iram dei: qz rex indignaret̄ur si aliq̄s iret per cimi

tatem subtrahēdo sibi pplm ⁊ trahendo ad suū inimicū. Quid faceret rex ⁊tra illum ⁊ ⁊tra villā hoc facientē ⁊ ipm suſtinentē tanꝯ pditorē ⁊ daret ipm ad furcā. Ita facit diuinus ⁊tra regē xpm cui subtrahit pplm ⁊ trahit ipm ad diabolū. Jō corripiamur ꝛc. Dic quō in oibus suis necessitatibꝰ q̄libet bonꝰ xpianus ꝺz recurrere ad xpm qui sanat oēs infirmitates: q⁊ diabolus nō pōt aliquē curare veraciter sanādo: ſz a lesione ceſſando: vt legit in hiſtoria beati bartholomei. Jdeo in sacra ſcriptura precepit deus dicēs. Uir siue mulier in quibus phitonicus vel diuinationibus fuerit spūs morte morianꝫ: lapidibus obruēt eos. Leui. xx. Et quare oīs populus lapidabit. nūquid ſufficeret vt cōbuereꝛ vel ſuſpenderet ꝛc. Reſpōdeo q⁊ diuinus oibus nocet: q⁊ puocat iram dei: ideo voluit deꝰ q̄ nō ab vno ſolo homine: ſed a toto populo occideret. Jdeo q̄ in vna villa vel patria ſuſtinet vnus diuinus ex illo peccato deꝰ mittit tribulationes vel inūdationes aquaꝝ: vt ptz de abyſſo diluuij ꝛc. vel mortalitates: vt de rege Saul q̄ recurrit ad phitoniſſam in endor: ppt q̄ mortuus fuit ipſe ⁊ perdidit regnū pro ſeꝛ ſnis. ſ. Paral. x. Mortuus ē Saul ꝓpter iniquitates ſuas: eo q̄ p̄uaricatus ſit mādatū dñi quod preceperat⁊ nō cuſtodierit illud: ſed inſuper etiā phitoniſſam cōſuluerit: nec ſperauerit in dño: ꝓpter quod interfecit eū: ⁊trāſtulit regnū eius ad dauid filiū yſai. Uel ſi ſit diuiſio ꝓpter regimē. Dic quō illō idolū ſignificat domū ꝑſilij: Nota quia deꝰ p̄cepit antiquitus moyſi q̄ domus conſilij eſſet in porta ciuitatis vt foreſes poſſent eā ſtatiꝫ inuenire. Quequidē domus eſt idolum zeli ad puocandū emulationes ſeu inuidias. O quot inuidie ⁊ emulationes ⁊ zeloꝛipte ſunt in hac villa ex illo idolo quod oēs adorāt. Dicit vn̄ O ille fuit cōſiliarius ⁊ ego nō fui q̄ ſum de melioꝛi gñe ꝛc. Omnes laborāt vt habeant regimen. Ex quo ſequuntur multa mala: inuidie: deſtructiones ꝛmunitatis ⁊ rancores. Ecce dānatio animarum propē multa peccata que ibi concurrūt. Primū eſt periurium quod eſt maiꝰ peccatum q̄ homicidium vt dicūt theologi. Et quando intrant in regimen iurant q̄ p̄curabūt bonum cōmunitatis fideliter: et q̄ corrigent peccata notoria: ⁊ nihil faciunt: ideo ſunt periuri. Scōm peccatuꝫ eſt furtū: q⁊ multa ex ambitione regiminis expēdūt. Et q̄ ſunt intus volunt recuperare: ideo furanꝫ a cōitate quicquid poſſunt: q̄ eſt maius peccatum ⁊ maius furtum: q̄ ſi reciperēt furtiue a perſona particulari: q⁊ magis tenenꝫ diligere bonum cōitatis q̄ particularis pſone. Tertiū petiſ eſt dānum ⁊ reſtitutio cōitatis. Nota ſimilitudinē de naui que ire debꝫ vltra mare. Et pſone tenent cōſiliū quis erit patronus nauis: ⁊ quis nauta: ⁊ qui marinarij ꝛc. Sic in ꝓpoſito magna nauis triū cooperturaꝝ eſt cōitas. Prima coopertura ſecreta ſunt religioſi i monaſterijs abſconditi. Scōa eſt clericoꝝ vbi ſunt merces ſacramētoꝝ. Tertia ꝺo vbi ſit exercitiū eſt laicoꝝ. In qua oꝑz ponere patronū. ſ. vicariū ſeu nautā ſubuicariū ⁊ marinarios. ſ. maturos. Jdeo in cōſilio quilibet ꝺz attēdere ⁊ reſpicere cōitatē ⁊ nō conſanguinitatē nec amicitiā vel partem: ſz vtilitatē ville: alꝫ adorāt idolum. Jdeo neq̄ mirū ſi deus mittit iſta ⁊ ducit ſecū filios veſtros. Jdē faciet de vobis niſi vos corrigatis ꝛc. Scōz peccatū q̄ oſtendit deus ꝓphete in platea ciuitatis fuit de imaginibus ⁊ de illis qui dabant eis incēſum. Hoc petiſ ſignificat ludum taxilloꝝ. Quid ſunt aliud taxilli q̄ imagines beſtiaꝝ depicte: dbꝰ maiores et ſeniores dant incenſum. Antiquitꝰ ſolum ludebant ribaldi ⁊ lenones ꝛc. Sed mō maiores ville ſine aliqua verecūdia ponūt ſe ad ludendū ibi cum ribaldis: ⁊ emittūt incēſum verſus celū: ſcz blaſphemiarum ℈ deū ⁊ virginem mariā ꝛc. Ex quo peccato veniūt multa mala ⁊ plaga mortalitatum. Autoꝛitas. Uir multū iurans implebitur iniquitate: ⁊ non diſcedet a domo illius plaga. Eccli. xxiij. Jdē de villa in qua deus notorie blaſphematur a qua nō recedet plaga. Nota penā blaſphemantiū. Leui. xxiij. Nota etiam hiſtoriā ꝺ illo ſctō qui iuxta altare dei vidit altare diaboli vbi gētes ꝓſiuebāt ꝛc. Dicunt quidā ſi ammouet ludus perdemus impoſitionē ſine lucrū ꝛc. Sz melioꝰ eſt perdere impoſitiōes q̄ corpoꝝ ⁊ aiam ⁊ bona tpalia per tempeſtates: ideo prouideatur ꝛc. Tertiū peccatū quod deus oſtēdit prophete fuit de mulieribus plā

gentibꝰ adonidē ꝛc. Hoc ſignificat petiſ mulierū que mō plangunt ⁊ ploꝛant q̄ perdūt filiū vel filiam dilectam dicentes multa verba ſtulta ℈ deum: cum tū debe rent letari. Nunquid gauderetis ſi rex tranſiens per iſtā villā reciperet in curiā ſuā filiū veſtrū ⁊ faceret ipz magnū dñm Jdem de regina que reciperet filiam veſtram ꝛc. Sic modo rex xps ſeu papa ieſus tranſit ꝑ villam ⁊ recipit in curiā ſuā filiū veſtrū innocentē ⁊ bonū: vt ipm faciat magnū dñm maioꝛē q̄ ſit hic rex vel papa. De hoc q̄ ploꝛatis vos. Jō aplus Nolumus vos ignoꝛare de dormientibꝰ vt non ꝛtriſtemini ſicut ceteri qui ſpem nō habent. j. Theſ. iiij. Sed nō ploꝛatis nec plāgitis morte aiaꝝ filioꝝ adultoꝝ: qui dant ſe peccatis blaſphemie: luxurie ꝛc. qui rectaviavadūt ad infernū ⁊ nō curatis. Jdeo poteſtvobis dicere filius veſter q̄ moꝛitur. Nolite fiere ſup me ſed ſuper vos flete ⁊ ſuper filios veſtros. ſcz adultos. Lu. xxiij. Quartū peccatū fuit illoꝝ qui verterunt doꝛſum ad templū: ⁊ adoꝛabant ad oꝛientē. Ecce hic peccatuꝫ de fractione feſtiuitatū: q̄ gentes deſpiciunt p̄cepta ⁊ ordinationes eccleſie tūc vertunt doꝛſum ad templū dei: ⁊ adoꝛauerūt ad oꝛientē: ℈ q̄ dicit dauid. Oꝛtus eſt ſol ⁊ exibit homo ad opationem ſuā. Quādo ergo gētes nō ſeruant feſta ſed faciūt negocia in foꝛis ⁊ feꝛijs ꝛc. tūc vertunt doꝛſum templo ⁊ adoꝛāt ad oꝛiētem: cū tū deus optime diuiſit tempus: quod totū curꝛit in ſeptē diebus ⁊ dedit nobis ſex dies ad laboꝛandū ⁊ vos vertitis vos ad oꝛientē. ſ. oꝛto ſole vaditis ad agꝝ veſtrū: vineꝫ: fotū ſeu feꝛiā. Septimū diē deus retinuit ſibi. ſ. dñicaz: ⁊ vult q̄ illa die vertamus faciem ad templum ⁊ doꝛſum ad oꝛientem. Et vos facitis op poſitū: q⁊ q̄n oꝛ miſſa in q̄ oēs tenemini eſſe quidā ſtant in platea ꝛc. quidā inviteis: quidā in lupanari: quidā in taberna ꝛc. O dicit deus ⁊ vos aufertis mihi tps meū: ideo ego auferāvobis tpus veſtrum. Jſta ratione veniūt mortalitates: q⁊ ille qui debebat viuere quadraginta vel ſexaginta ānis moꝛiet cras: ⁊ ideo dicit ipſe. Cū accepo tps ego iuſtitias iudicabo. ps. lxxiij. Ecce hic petā que fiūt cōtra deū ꝓpter que veniūt iſte tribulationes ⁊ mala: ideo corrigaꝫ q̄ bonas ordinationes: ⁊ deus iuuabit: alꝫ ecce quid dicit. Cū multiplicaueritis oratiōnē veſtram non exaudiam. Eſa. j.

¶ Sabbato poſt diē cineꝝ. Sermo. ſ.

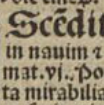

Scēdit ad cos in nauim ⁊ ceſſauit vētus mat. vj. Poſtq̄ xps multa mirabiliafecerat i terra: fecit ⁊ in mari q⁊ oñ dīt ab oib⁹ euāgeliſtis: vt oñderet ſe eſſe dñm nō ſolū terre: ſz etiā maꝛ. Dicaꝫ breuiꝫ hiſtoria euāgelij. mō vt intremꝰ ſecreta: opz loqui de tribus.

Et primo de iſta naui poſita in tā magna ⁊ valida fortuna.

Scōo de hoꝛa quavenit illa fortuna.

Tertio de bono aduētus trāquillitate ex p̄ſentia q̄n ipſe intrauit nauem: et de iſto tertio loquitur thema.

¶ Quantū ad primū ſciendū q̄ ſm oēs doctoꝛes ⁊ gl. nauis illa in tā magno periculo poſita ſigt eccleſiā militātē dupliciꝝ rōne. Prima rō ex officio. Rō: q⁊ ſicut nauis poꝛtat ꝑſonas ⁊ merces deuno loco ad aliū: ſic etiā eccliа. Et qui nō naui̇gant cū iſta naui oēs pereunt ſicut tpe noe pierūt oēs q̄ extra arcam inuēti fuerunt. Ecce offiū huiꝰ nauis. iō Salomon ad literā de eccliа dicit. Facta eſt quaſi nauis inſtitoris de longe poꝛtās panem ſuū. Prouer. vl. Ecce q̄ ꝓpter offiū eccleſia ꝺr nauis vt cōiter dicūt doctoꝛes. Secunda rō ⁊ eſt ſubtiliоꝛ q̄ nauis ſignificat eccleſiā: ⁊ ſi volumꝰ attendere ad formā ſeu figurā nauis q̄ eſt in p̄ncipio: hoc eſt in ꝓꝛa anguſta: in medio lata: ⁊ in fine. ſ. in puppi anguſta. Recte nauis ſignificat eccliaz militantē: q̄ eſt hmōi forme: ⁊ dñs noſter ieſus xps eſt quaſi ꝓꝛa ſiue anteriоꝛ pars nauis vbi ꝓinguntur due tabule. ſ. duo apli: vt petr⁹ ⁊ ādreas qui fuerūt primi apli xpi. deinde vndecim apli. ſ. ad Coꝛ. xv. Deide creuit per lxx. diſcipulos. deinde ꝑ tria milia ꝑſoꝛ. Act. ij. ſic tandē creuit paulatim per totū mundū. Qⁱ in oēm terrā exiuit ſonus coꝛ. ſ. p̄dicationis. ad Ro. x. Sed iā diu eſt q̄ nauis eccleſie anguſtatur ⁊ reſtringit circa finē. Nota hic decē diuiſiones ipſi⁹ chriſtianitatis intīm q̄ dicit xps ieſus filius hominis cum venerit putas ne inueniet fidem in terra. Lu. xviij. ꝓtz

ergo q̄ eccl̄esia militās dicitur nauis nō
solū ꝓpter officium: sed etiaz ꝓpter for
mā ⁊ figurā. Et totū hoc tangitur in dic
ta autoritate. Facta est. s. eccl̄esia mili
tans quasi nauis institoris. Ecce formā
De lōge portās panē suū. s. merces. Ec
ce officiū. Sed agitaꝫ fluctib⁹. Est cū in
magno piculo nauis. s. ventorū. Hoc cla
re potestis videre si vultis cogitare ad
hoc qō dico. Qñ cū vacat vnus magn⁹
ep̄atus: statim reges ⁊ dñi tpales rogāt
ꝓ indignis etiam cum ministi vel mune
re. Unde papa videꝫ q̄ rogāt ꝓ indigno
qui nesciret custodire tres capias: tribu
latur. Itē iamvidetis qualiter ordinatio
nes eccl̄esie seruantur: qz despiciuntur li
bertates ⁊ immunitates eccl̄esiastice frā
gunt. Nā q̄libet reputat se dignū ad ma
iorē mundi ꝓlationē. q̄libet seruat de
ordinatiōibus eccl̄esie, putvult ⁊ sibi plz:
nihil alid. Ecce q̄o nauis est in magnis
periculis. Jā cū verificaꝫ illud qō dicit
Math. xviij. Nauicula aūt i medio mari
iactabāt fluctibus: erat cū contrarius
ventus. Quarta autem vigilia noctis ve
nit ad eos ambulans supra mare. Et vi
dentes eū supra mare ambulātē: turba
ti sunt dicētes: q̄ fantasma est. Et ꝓ ti
more clamauerūt. Statimq; ihesus locut⁹
est eis dicēs. Ego sum nolite timere ⁊c.
Quātū ad scōm videndū est de hora in
q̄ venit illa fortuna. Nā dicit textus. Et
cum sero esset erat nauis in medio mari.
Ipe autez solus erat in terra. Et videns
eos laborantes in remigādo. Erat enim
Ventus eis ventus. Occasus solis facit ve
sperū. Modo videam⁹ in q̄ hora dici su
mus. Dicaꝫ q̄ sicut sol radias sup terrā
facit diē artificialē: ⁊ qñ irradiat valles ⁊
torrētes ⁊ colles adhuc est mane: sed qñ
nō irradiat ꝑtices montiū: nec valles tūc
est sero. Ad ꝓpositum in sacra scriptura
xp̄s dicit sol. Jdeo dicitur virgini marie.
Felix nāq; es sacra ꝑgo maria ⁊ oi lau
de dignissima: q̄ ex te ortus est sol iusti
tie xp̄s de⁹ noster ⁊c. Modo ad cognoscē
dum in qua hora sum⁹ dici. s. durationis
huius mūdi videam⁹ an radij solis. s. xp̄i
irradiant torrētes valles ⁊c. Torrentes
sunt laboratores triplici ratione. Primo
quia sicut torrentes sunt asperi ⁊ petrosi
sic etiā vita laboratorū aspa est ⁊ dura ⁊
petrosa. Secunda ratio est quia torren
tes aliquādo abūdant aquis: aliq̄n nō.
Sic laboratores aliquādo abūdant bo
nis tpalibus aliquādo nō: ex sicitate vel
alis. Tertia ratio est: q̄ sicut torrentes
sunt in inferiori parte terre: sic rustici et
laboratores sunt dejecti: ⁊ omnib⁹ aliis
iferiores intm̄ q̄ pōt dici dictū danielis.
Imminuti sumus plus q̄ oēs gentes: su
musq; humiles in vniuersa terra. Dañ.
ij. Sed mō tā torrētes ⁊ laboratores nō
irradiant sole iesu xp̄i. Antiq̄tus tamen
irradiabant: q̄ erāt deuoti. Nam quoli
bet mane ⁊ sero orabāt vir in vno angulo
et mulier in alio. Nota quomodo primo
se signabant: deinde dicebant. Credo in
deū sciebāt bene Pater noster ⁊ Aue ma
ria: ⁊ decem p̄cepta legis. nā ista est sciē
tia laboratorū. Modo aūt nesciunt se si
gnare: nec sciunt credo in deū nec pater
noster: nec aue maria: nec etiā aliq̄d bo
num: sed bene sciunt sortilegia ⁊ iuratio
nes: ⁊ vanitates. sciunt etiā quot denarij
sunt i vno florено. Jdeo tā sol iustitie ab
istis torrentib⁹ retraxit radios suos. Itē
antiquitus quolibet die audiebant mis
sam in aurora. Deinde ibāt ad sua nego
cia: ꝫ modo nec in dominica nec in aliis
diebus volūt audire missam. ⁊ si forte ve
niunt iam pransi ⁊ tarde veniūt: ⁊ quan
do sunt in ecclesia nō faciūt nisi loq. Jtē
antiquitus cōicabant quolibet die dñi
co deuote ⁊ p̄cessionaliter: modo aūt nō
nisi semel in anno. ideo dauid. Nescierūt
neq; intellexerunt: in tenebris ambulāt
mouebunt omnia fundamenta terre. in
ps. lxxxj. Mō videamus an radij solis in
iustitie illuminent valles. Ualles dicuntur
omnes homines diuites: ideo q̄ vallis
est terra delitiosa ⁊ abūdās. nā talis est
vita diuitū: pinguis⁹ delitiosa ⁊ abūdās
ideo Dauid in ps. Ualles. i. diuites abū
dabūt frumēto. ps. lxiij. Sed tā ab istis
recessit sol iustitie. i. gratia dei misericor
die ꝙ vitatis. nā antiquitus diuites que
rebant si erat aliquis q̄ veniſſet ad pau
pertatem vt possent cū inuare in aliquo.
Sed modo vellēt sibi iniuicē auferre ocu
los. Antiq̄t⁹ si diues videbat agrū vel vi
neā alicui⁹ icultāv⁹ filiā alicui⁹ adultā: i
mediate dicebat sibi: ḡre non seminatis
agrū ⁊c. de q̄ viuet ⁊c. Et stati mutuabāt
semē ⁊ pecunias: maritabāt puellas vir
gines. Sed modo si paup laborator qui

habet domū plenam filijs indiget pecu
nia pane ⁊ vino ⁊c. ⁊ venit ad diuitē vt re
cipiat ⁊c. Nota vsuras quas faciunt. Itē
quando videt viduā vel puellam paupe
rem: laborant q̄ fiat meretrix. Ecce quo
modo sol iusticie recessit ⁊ verificaꝫ ver
bum xp̄i dicentis. Qñ abūdabit iniqui
tas: refrigescet charitas multorū. Mat.
xxiij. Jtez videamus an radius solis tā
git costas. Coste dicunt esse simplices ꝑ
byteri. Ratio: q̄ sicut coste sunt torren
tibus ⁊ vallibus altiores: ⁊ montibus et
collibus proximiores: ⁊ sic simplices de
rici sunt pp̄o altiores in dignitate ⁊ san
ctitate ⁊ magis iungunt monti: scz xp̄o.
Jō dicit scriptura de eis. Separauit vos
deus israel ab omni populo: ⁊ iunxit sibi
vt seruiretis ei in cultu tabernaculi ⁊ sta
retis coram frequētia populi. Nūc. xvj.
Sed modo ab istis retraxit radios suos
sol iusticie: nam antiquitus irradiabant
deuotione ⁊ sciētia: sed modo q̄si nul
lam habent deuotionē vel scientiam im
mo sunt ignorantes. Et iam verificatur
de eis, pp̄hetia dicens. Sacerdotes eius
contēpserunt legē meā: ⁊ polluerunt san
ctuaria mea. Inter sanctaz ⁊ prophanū
non habuerunt distantiam inter pollutū
⁊ mundū non intellexerunt ⁊ a sabbatis
meis auerterunt oculos suos ⁊ coinqui
nabar i medio eoz. Eze. xxij. Mō videa
mus an irradiet colles sol iusticie. Reli
giosi dicunt colles. Rō: nā merces q̄ por
tantur de loco ad locū trāsēūt per colles
sic etiā merces celestes. s. sanctaz doctri
naz veniunt ad nos per religiosos. Jtez
q̄ via seu trāsit⁹ per colles est augusta
talis debet esse vita religiosoz stricta et
aspera per penitētiā. Et iō dauid in ps.
xxiij. Pinguescent speciosa deserti ⁊ exul
tatione colles accingent. Nota qualiter
antiquitus religiosi seruabant obedien
tiā: paupertatē: ⁊ castitatē: ⁊ oēs cerimo
nias: quia tunc sol iusticie tangebat col
les: sed mō sernāt obedientiā: scz de capo
ne. Sed si vltra voluntatē precipit aliq̄d
statim sequūtur appellationes ⁊c. Item
tenēt pauptatē siue indigentiā in his q̄
nō pnt acq̄rere. De castitate aūt de ceri
mōnijs ipsi sciūt quo viuūt. Jbo ergo ad
optimates ⁊ loquar eis: ipsi cū cognoue
runt viā dñi ⁊ iudiciū dei sui. Et ecce ma
gis hi simul ꝙfregerūt iugū: ruperūt vin
cula. Hiere. v. Jā transiuit ergo hora ve
speraz ⁊c. Itē videam⁹ an sol iusticie tā
gat mōtes siue summitates mōtiū: et ipsi
sunt plati siue dñi tēporales. Rō: q̄ sicut
mōtes eminent super terram. sic prelati
et dñi sunt alti eminētes ex dignitate et
dñio tpali. Videamus mō an illuminēt
a sole iusticie: qm̄ antiquit⁹ plati non da
bāt plationes: dignitates vel bñficia nisi
bonis psonis sctis ⁊ dignis ⁊ illos cogē
tes: ⁊ plus curabāt de alab⁹ q̄s de reddi
tib⁹. Nota mō qualr fit iurta illud apli.
Omnes que sua sunt querūt: non q̄ iesu
xp̄i. ad Phil. ij. Jdē de dñis tpalibus. nā
antiquit⁹ suabāt iusticiā ⁊ p̄tēnabāt de
ꝓpijs redditibus quos etiā diuidebāt:
scz ꝓ seipsis: pro deo ⁊ pauperibus. Sed
modo nota de iniusticijs ⁊ exactionibus
quas faciunt. Jam cū verificatur illud
dictum ꝓpheticum di. Principes tui i
fideles socij furū. Omnes diligūt mune
ra: sequuntur retributiones pupillo non
iudicāt: ⁊ causa vidue non ingreditur ad
illos. Esa. j. Nunq̄d ergo videtur vobis
si sumus in fine dieī: ⁊ in occasu solis. Ec
ce qualiter illa fortuna nauis in sero fi
gurabat fortunam finis mundi que dici
tur sero. Et ideo dicitur. Cum autem se
ro factum esset dixit dominus vinee ꝓ
curatori suo. Voca operarios ⁊ redde il
lis mercedem suam. Matthei. xx.

¶ Quantū ad tertiū ⁊c. videda est tran
quillitas vētura ex christi p̄sentia cū di
cit thema. Ascēdit ad eos in nauim ⁊ fa
cta est trāquillitas magna: ⁊ cessauit vē
tus. Et nota hic hystorialiter quō christ⁹
in quarta vigilia noctis descēdit de mon
te ad discip̄los qui erāt in mari. Jta mō
in isto sero: scz in fine mundi: vt ex p̄dicti
ctis patet qñ nauis eccl̄esie periclitatur:
dñs iesus descēdit de monte altissimo ce
li empirei vbi modo interpellat ꝓ nobis
apud patrē ostēdens patri latus ⁊ vulne
ra ⁊ virgo maria ⁊c. De isto mōte ex alia
parte dicit dō. Quis ascēdet in mōtē dñi
⁊c. ps. xxiij. De isto mōte descēdet in die
iudicij supra mare hui⁹ mundi: q̄ nō de
scēdet in terrā: sed i aerē. Autoritas. Hic
iesus q̄ assumptus est a vobis in celū: sic
veniet quēadmodū vidistis eū euntē in ce
lum ⁊c. Act. j. Dicatur qualis timor ⁊ tre
mor erit tunc peccatorib⁹ in eius aduētu
intantū ꝙ dicit ꝓpheta. Ecce venit dicit

dñs exercituū. Et quis poterit cogitare diē aduentus eius: ⁊ quis stabit ad videndum eū. Ipse enī quasi ignis ꝓflās: ⁊ ſſi herba fullonū. Et sedebit conflās ⁊ emūdās argētū: ⁊ purgabit filios leui. Subdit. Ego accedā ad vos i iudicio: ⁊ ero testis velox maleficis: ⁊ adulterꝫ: ⁊ periuris: ⁊ qui calumniant mercedē mercēnariū ⁊ humiliāt viduas ⁊ pupillos ⁊ opprimūt peregrinū: nec timuerūt me. Malach. iij. O qualis timor erit illis. Sꝫ bonis dicet Ego sum nolite timere ꝓfidite. Si mali timent non erit mirū: qz videbūt cor dā nationē paratā ꝓtra quos dabit fniaz dicēdo. Discedite a me ⁊c. Deide data sentētia ascēdet in nauiculā. i. totā ecclesiaz xp̄ianā: ⁊ secuti sunt eū ei⁹ discipuli. i. boni: ⁊ statim fuerūt ad aliā terrā: vt dī Jo. vj. Sic erūt boni xp̄iani pertingētes ad terrā illam. De qua dicit dauid. Portio mea dñe sit in terra viuētiū: ⁊ tūc cessabit ventus tribulationū ⁊ infirmitatū: ⁊ erit trāquillitas eterna. Jdeo dicit. Absterget deus oēm lachrymam ab oculis sanctorum. Apoca. vij.

¶ Sabbato post diē cinerū. Sermo. iij.

Frat nauis in medio mari. Mar. vj. Nota mystice q̄ penitētia dicitur nauis ꝓpter quatuor que hz ad instar nauis: scz.

Diuersam figuram.
Grandem mēsuram.
Altam staturam.
Incertam venturam.

¶ De hoc q̄rto modo dicit ꝓpositū thema. Erat nauis ⁊c. Quantū ad primum nauis nō habet vnam figurā vniformē sicut alia edificia quadrata vel rotunda ⁊ hmōi: sed in ꝓncipio est stricta: i fine etiā stringitur: lz nō tātū q̄tū in principio: et in medio est lata. Sic penitētia in principio incohoandi est stricta. Lu. xiij. Cōtendite intrare p angustā portā: qz dico vobis: multi querent intrare ⁊ nō poterūt. Postea ꝓpter assuetudinē ⁊ aditorium gratie dei fit spaciosior. puer. iiij. Uiā sapientie mōstrabo tibi: ⁊ ducā te per semitas equitatis: quas cuꝫ ingressus fueris nō artabūtur gressus tui: ⁊ currēs nō habebis offendiculū. Tandē ꝓpter debilitatem carnis incipit artari aliquantulū Jō. puer. vl. Facta est quasi nauis institoris de lōge portās panē suū. Quātum ad scōm pnia est q̄si magna nauis. f. triū cooperturaꝝ. ꝓria inferior ⁊ secretior: est cordis ⁊ritio. Hiere. xv. A facie manus tue solus sedebā qm̄ amaritudine repleuisti me. Scōa est oris ꝓfessio. puer. xxviij. Qui abscōdit scelera sua nō dirigetur: q̄ aūt ꝓfessus fuerit ⁊ reliq̄rit ea: miaz cōsequet ⁊c. Tertia est operis satisfactio. Luc. iij. Facite fructꝰ dignos pnie. Jdeo penitētia est illa maxima nauis noe. De qua Esa. vj. Cenacula ⁊ tristega facies in ea. Quātum ad tertium altitudo huius nauis ē maxima ꝓpter malū crucis quo vtlū extēsuꝫ est caro xp̄i mūdissima. Absq; hoc malo nō nauigatur. Jo. xv. Sine me nihil potestis facere. Habia qua ꝓcipue defenditur nauis est titulus triūphalis cruci superpositꝰ. Jurta illō puer. xviij. Turris fortissima nomē dñi ad ipm currit iustus ⁊ saluabitur vel exaltabit. Jō Can. viij. Statura tua assimilata est palme. Quātū ad quartū q̄diu nauis est in medio mari ꝓpter innumera pericula incertus est cuētus eiꝰ donec ꝓuenit ad portū. Eccl'si. ix. Sunt iusti atq; sapiētes et opera eorū in manu dei: et tamē nescit homo vtrū amore an odio dignus sit: ſz oia in futurū seruātur incerta. Sed optimū remediū secure gubernatiōis ostenditur in euāgelio: scz assumere secū xp̄m. Nota historiā breuiter. Christꝰ aūt assumitur in eucharistia. Jo. vj. Qui manducat meā carnem ⁊ bibit meū sanguinem: habet vita eternā. Jdeo hic in euāgelio. Confidite: qz ego sum. Nolite timere: ⁊ ascēdit ad illos in nauiꝫ ⁊ cessauit ventus. Unde dicere potest fidelis penitens a q̄ christus sumit per eucharistie cōmunionem. Si ambulauero in medio vmbre mortis nō timebo mala quoniam tu mecum es. ps. xxij.

¶ Dñica prima in. xl. Sermo vnicus.

Cessērūt āgeli ⁊ ministrabāt ei. Matthei. iij. Sanctum euāgelium hodiernū declarat nobis de sancto ieunio iesu christi quatuor puncta vt sequitur.

Primo locum conuenientē.

Secundo tempus sufficiens per quod ieiunauit.

Tertio modum expedientem quomodo ieiunauit.

Quarto fructum prouenientem ex ieiunio.

¶ Et de isto ꝓto loquit̄ thema. Accesserunt angeli ⁊c. Fructꝰ enim qui sequitur ex ieiunio: q̄ angeli accesserūt ⁊c. Dico primo q̄ euāgeliū hodiernū declarat nobis de sancto ieiunio iesu christi locum cōuenientē vbi ieiunauit. Unde sciendū q̄ q̄n christus voluit quadragesimā ieiunare nolnit eā ieiunare in ciuitate bethleem vbi fuit natꝰ nec in templo vbi fuit presentatus: nec in nazareth vbi fuit nutritus: nec inter homines: sed in deserto q̄ est habitatio bestiarū. Et hoc dicit principiū euāgelij. Ductus est iesus in desertū a spiritu: volēs supple ieiunare: ⁊ iste locus fuit valde cōueniēs. Rō: ꝓpter cōueniētiā quā habet locus desertus cū fine ieiunij. nam ieiunium ordinatur ad triplicem finem. s. ad

Refrenationem.
Liberationem.
Meritum.

¶ Primo ad refrenādū scz vitia ⁊ peccata q̄ ꝓ maiori parte accidūt ex carnis inclinatione ꝓpter hoc ordinata fuerūt ieiunia. s. ad refrenādū. Naz sicut homini stulto ⁊ armato auferunt arma cū quibus nocuit: sic etiā corpus hois stultū armatum cibo ⁊ potu ⁊ alijs delectabilibus que nobis deꝰ dedit ad necessitatez nature indiscrete sumptus multoties occidit aiam. Jō sibi subtrahi debēt prudēter ⁊ ammoueri. Scōo ordinat ieiunium ad liberādū. s. aiam q̄ q̄diu est vnita corpori multū a corpe ipedit in bonis. s. spiritualibus. Et ideo dī. Corpus qđ corrūpit aggrauat aiam. Sap. ix. Jō vt aia sit libera ad opanduz spūalr deputāt carō scz ꝓ ieiunia: ⁊ sic aia eleuat libere i deū. Sicut de statera: nā q̄n vna pars deprimitur: alia eleuat ⁊ ecōuerso. Tertio ad merēdū ⁊ acquirēdū thesauꝝ spūalez. q̄n sicut per totū annū hō laborat ꝓ necessitate corporis sic ieiunādo ad minꝰ isto sctō tpe laboretis ꝓ aia. Uñ apl's. Unusq̄sq; ꝓpriā mercedē accipiet ſm suū laborem. i. ad Cor. iij. de oibus istis rōnibꝰ vide autoritatem beati Grego. dicentis. Qui corpali ieiunio vitia cōprimis. Ecce primū. s. refrenare. Dēte elenas. Ecce secundum. s. aiam liberare. Uirtutē largiris ⁊ ꝓmia. Ecce tertiū: scilz mereri. Hinc triplici fini ieiunū valde cōuenit locꝰ desertus: vbi vitia cōprimunt: q̄ nō habetis occasiōes peccādi: nec oculis vidēdo ⁊c. ⁊ sic de alijs sensibus. ꝓz ergo q̄ desertꝰ est locus conueniēs ieiunio. Jdeo sup illo ꝓbo. Ductꝰ est iesus in desertuz a spū dicit beatus Greg. in homilia hodierna. Dubitari enī solet a q̄busdaz a quo spū ductus est iesus in desertū. Uere ⁊ absq; vlla questione cōuenienter accipitur vt a spūsctō in desertū ductus credat. Sꝫ dicet aliquis. Jste rōnes nō sunt ad ꝓpositū de xp̄o qui in suo corpore nunq̄ habuit malas inclinationes. Itē nec ex carne impediebat eiꝰ aia quin haberet ꝑfectissime suas fruitiones. Itē q̄ iam mesuit inquantū deus ⁊ inquantū hō. Rūdeo q̄ q̄tū ad personā xp̄i bona est ratio sed ipse hoc fecit vt daret nobis exēpluz. s. vt pe ieiunij vadam⁹ ad dextā dimittēte s civitates: villas: ⁊ cōitates: q̄ sic tel ligēdū est vt in sctō tpe dimittam⁹ negocia tpalia: questiōes ⁊ discordias ⁊c. De tur hic modus oibus. Et primo religiosi ⁊ clerici in hoc sctō tempore satis sunt occupati circa horas ⁊ offīm. Laboratores ꝫo in hoc sctō tpe debent summo mane audire missam ⁊ sermonez si ꝓdicatur in aliquo loco ⁊ post negocient vt possint. p uidere filijs ⁊ domib⁹ suis. Diuites autē surgant in aurora ad adorādum. Deinde audiāt missam maiorē ⁊ sermonē: ⁊ post dicant psalteriū post missam orādo ⁊ hora prādij erit ꝑfectū. Illi diuites qui nesciūt psalteriū post missaz orādo q̄uirāt ecclias: monasteria ⁊ hospitalia: vbi cōiter sunt magne indulgētie. post prandiuz ꝫo possunt dormire. Deinde ire ad cōpletoriuz: ⁊ post dicere vesperas vel septē psalmos penitentiales: vel Pater nr̄ ⁊c. Et isto mo homovadit ad desertū. Et istū modū tenuit dauid rex ille magnus dicens de se. Ecce elōgaui fugiens ⁊ mansi in solitudine. Expectabā eū qui saluū me fecit: a pusillanimitate spiritus ⁊ tempestate. ps. liij. Non legitur q̄ dauid ex quo fuit coronatus fuerit in deserto: sed mansit in solitudine camere sui palatij elōgatus a negocijs: ⁊ ad quē finē ostendit

dit. Expectabã eũ qui saluũ me fecit. Et fructus meritorũ a pusillanimitate spiritus. Ecce libertas anime. et tẽpestate supple malarũ inclinationũ carnis. Ptz ergo locus cõueniens p ieiunio. Dico secundo ꝛc. q̃ tẽpus sufficiens fuit. s. q̃draginta diez. Nã dicit text⁹ q̃ cũ ieiunasset quadraginta diebus ꝛ quadraginta noctibus. Et quare dixit q̃draginta noctibus. Rñdeo q̃ hoc ꝓ ad differentiã ieiunij iudeoꝝ qui antiquit⁹ p diẽ ieiunabãt: ꝛ de nocte comedebãt ad sufficiẽtiaz sicut mõ tactũ agareni. ꝛ non credatis q̃ tale fuit ieiuniuz xpi in illis quadragsita diebus ꝛ q̃draginta noctib⁹ qz nihil gustauit. Tps tñ quadraginta dierũ et noctiũ fuit sufficiẽs. Rõ: qz iam scitis q̃ oia p̃cepta dei sunt decẽ in quib⁹ oia alia includũtur fundamentalr. Sicut eñ deus dedit decẽ digitos corpi ad opandũ oia: ita dedit alie decẽ p̃cepta q̃si decẽ digitos ad operandũ meritorie. Ista aũt p̃cepta frangimus quadrupliciter: sez cogitatione: locutiõe opere ꝛ omissiõe. Cogitatione eñ frangimus duo p̃cepta singulariter. s. illud. Nõ concupisces vxorẽ ꝓximi tui: quia nõ sufficit seruare corpus mundũ ab illa operatione: sed etiã aiam a cogitatione. Secũdo illud. Nõ cõcupisces domũ ꝓximi tui: nec aliqua q̃ illius sunt Ex cõcupiscẽtia eñ oriuntur diuisiones et guerre. ꝛ ideo dicitur. Radix oim malorũ est cupiditas. i. ad Ti. vj. Locutiõe autem frangimus alia duo precepta. s. illud. Nõ assumes nomẽ dñi dei tui in vanũ: qz nunq̃ est iurãdum nisi ex necessitate vel vtilitate. Item illud. Nõ falsum testimonium dices. s. quacũq̃ causa nec in iudicio nec extra. Operatione frangimus quatuor. s. Nõ adorabis deos alienos. Nõ occides. Non mechaberis. Nõ furtum facies. Omissione autẽ frãgim⁹ duo. s. festa nõ sanctificando: ꝛ parentes nõ honorãdo. Ecce ergo q̃ istis quatuor modis frangim⁹ decẽ p̃cepta ꝛ quater decies surgit in numerũ quadraginta ꝓpter hoc facimus quadragsita dies de penitentia: qz quater decies occasione carnis peccamus. Et ideo Hrego. per voluptates mortales corporis p̃ceptis dñicis cõtraimus q̃ per decalogũ sunt accepta qz ergo p carnis desideria decalogi mãdata contẽpsim⁹ dignũ est vt cãdẽ carnẽ quater decies affligam⁹. Ecce q̃ tps sufficiẽs q̃ xps ieiunauit dãdo nobis exemplũ. Mõ est hic q̃stio tripartita de xpo cũ xps in deserto ieiunauit q̃draginta diebus. Et ꝑma questio est vbi dormiebat. Secũa quid faciebat. Tertia quã societatẽ habebat. Mõ audite deuote. nã euangeliste non dicũt expresse vbi tũc dormiebat: sed multoties de figura elicitur veritas. sicut de spica excutitur granũ. Hec christi dormitio i deserto figurata fuit i patriarcha Jacob. qui cum fuisset pegrinus et viator de chanaan in mesopotamiã: ꝛ transiret p partes hui⁹ deserti: in nocte q̃volvit dormire suppositum sibi lapidẽ capiti: ꝛ in nocte vidit celũ apertuz ꝛ scalã ꝛc. Dic historiã vt habeẽ Gen. xxviij. Jacob vt dicũt oẽs doctores significat xpm scala ꝓ pniaz habens quadraginta gradus ieiunij. ꝛ quidã ascendũt continuãdo ieiuniũ quidã aũt descẽdũt frangendo ieiuniũ. Et iacob excitatus timuit ac tremuit de dicta visione. Cui diuinit⁹ fuit reuelatũ q̃ xps saluator mundi ibi ieiunaret ꝛ dormiret. Tunc iacob dixit. Uere dñs est in loco isto. Patet prima questio. Sed hic contẽplare modoꝝ xps icepit suũ ieiuniũ i crastinũ epyphanie q̃ maius frigus viget ꝛ tũc dormiebat in terra: dãdo nobis exẽplũ q̃ in isto sacro tpe dimittamus linteamina: culcitras ꝛ delectationes. Ideo dauid. Beat⁹ qui intelligit super egenũ et pauperẽ: in die mala liberabit eũ dominus. Dominus opem ferat illi sup lectũ doloris ei⁹ in. ps. xl. Secũa questio: q̃d faciebat xps homo? tuz q̃ nõ operabatur manibus ꝛ staret quadraginta dies: nunquid erat ociosus. Textus non dicit clare quid faciebat: sed Lucas alibi dicit quid faciebat xps in desertis dicẽs. Factum est in diebus illis: exijt i mõtẽ orare ꝛ erat per noctãs in oratione dei. Luce. vj. In somno ergo ꝛ oratione expẽdebat tẽpus noctis. Et de die quid faciebat. Respõdeo q̃ in tribus occupabaꝝ sez in legendo: in contẽplando: ꝛ in orando. De primo ipse legebat in libro quẽ secũ portabat semp maiore tota biblia: sez libro vite. sez scientie dei in quo scripta sunt oia q̃ vnq̃ fuerunt: sunt ꝛ possunt esse. Et quolibet die iesus xps legebat totũ illum librũ. legendo primũ capitulũ: sez de gloria paradisi. Et secundũ de ordinatione angelorũ. Tertiũ de pena damnatorũ. Quartum de pnia purgandorũ. ꝛ sic de alijs. Item de naturis piscium maris. De auibus in aere. de animalibus terre. Et oia ista videbat nõ solũ in genere: sz etiã in specie ꝛ indiuiduis. nõ solum vt deus: sed etiaz vt homo. De secundo stabat omnia ista ꝓtemplando. Quantum ad tertium post ꝓdictã lectionem ꝛ ꝓtemplationẽ orabat dicens oratorem quã postea nobis ostendit. sez ꝑater noster. Nam cepit iesus facere ꝛ docere. Act. j. ꝛ in ꝑsona nostra ipse dicebat ꝑater noster. Itẽ dimitte nobis ꝛc. quia sicut os loquitur p pedibus ꝛ alijs membris: ita xps vt caput loquebat in persona membroꝝ. In his ergo debemus tps huius quadragesime exemplo christi expendere. Ideo dicebat. Opamini nõ cibum qui perit: sciz negocia huius mũdi: sed qui pmanet in vitam eternam. scilicet opera meritoria. Joan. vj. Tertia questio. Quam societatem habebat. Dico q̃ ferarũ: bestiarum ꝛ latronum. De bestijs dicitur Marci. j. q̃ in illo deserto frondoso erant leones: vrsi: lupi: ꝛ multa alia animalia. Ait eñ textus. Erat in deserto quadraginta diebus: ꝛ quadraginta noctibus: ꝛ tentabatur a sathana. Eratq̃ cuz bestijs. Marci. j. Venio ad practicam: ꝛ potestis pervos cogitare q̃ predicta animalia de die latant in antris: ꝛ de nocte vadunt pascendo. Et quando videbant christum possumus dicere sicut. de bone ꝛ asino q̃ christum adorauerunt sic etiam ꝛc. Ecce societas christi de nocte: de die habebat societatem latronum ꝛ malorꝝ hominum. Nã istud desertũ est inter hierusalem et hierico. de quo. Luce. x. Homo quidam descendebat ab hierusalem in hierico: et incidit in latrones ꝛc. Hic locus hebraice dicitur adomin: ꝛ interpretat̃ rubra siue ascensus ruforum. Iste locus est ille cruẽtus ꝛ sanguinarius quo deuenit homo ille qui incidit in latrones. Et dicit sanguinarius: qz ibi multi viatores occidebantur a latronibus. Cogitate quando latrões videbãt ipm a lõge veniebat ad eũ visuri si forte hꝛet pecunias. Sed iesus xps mutabat eorũ corda ꝛ volũtates ꝛ exhibebãt xpo magnã reuerentiã. Sic nos moraliter. debemus stare inter bestias feras. s. pctoꝝ: cogitãdo qũo viri stis vt bestia peccãdo ꝛc. Inter latrones cogitãdo qũo peccãdo furati fuerimus deo honorẽ ꝛ reuerentiã ꝛ timorẽ: ꝛ nobis attribuẽdo honorẽ ꝛ gr̃am. Propter hoc dicebat Mõ. nõ nobis dñe nõ nobis sz nomini tuo da gloriã. in ps. cxiij. Tertio videndus est modus expediẽs qũo ieiunauit xps q̃vicit tẽtationẽ diaboli. Dicũt doctores ꝛ singl̃r magister historiaꝝ qñ in baptismo xpi vox patris itonuit dicendo. Hic est fili⁹ meus dilect⁹. Luc. iij. tu es fili⁹ meus dilectus: in te cõplacui mihi ꝛc. Dicit q̃ diabolus audiuit istam vocẽ. ꝛ qz iãvidebat diabolus tps messie cõpletũ: ꝛ iõ qñvidebat xpi mirabilia cẽpit ipm esse filiũ dei. Sed qñ vidit ipm esurire: credidit opposituz: ꝓpter qđ voluit ipm tentare. Et assumpta forma humana ꝛ habituviri deuoti salutauit ipm. Cui rñdens xps dicit. Beneveneritis. nõ credatis q̃ ita trũcate dixerit xpo. Si filius dei es. Sed euãgelista dimittit nobis vt ponamus digitũ ad practicã ideo notate eã. Et potestis cogitare q̃ qñ diabolus venit ad xpm ipsum salutãdo dixit. Aliqui opinant q̃ tu sis fili⁹ dei. Nã filius dei antiquit⁹ mutauit virgã moysi in serpentẽ: aquã egypti in sanguinem. Exo. vij. vxorẽ loth in statuã salis. Gen. xix. Ideo si fili⁹ dei es dic vt lapides isti panes fiãt. nõ intelligatis q̃ diabol⁹ subito dixit. Si filius dei es ꝛc. sed posuit se inverbis cũ eo primo: in fine ꝛcludendo q̃ si filius dei es ꝛc. Et rñdens iesus dixit. Scriptũ est de se. s. nõ in solo pane viuit homo: sed in omni verbo q̃ ꝓcedit de ore dei. Deut. viij. Ecce hic mod⁹ expediens. s. ꝓ nobis. quia modo quãdo ieiunamus diabolus tentat nos dicẽs. Dic vt lapides isti panes. i. verba dura ꝛ aspera comedamus per impatientiam si prandium non sit paratum vel aliter ꝛc. Secũda tentatio. Victo diabolo in prima tentatione per christuz ex autoritate. nõ in solo pane ꝛc. diabolus sumpta occasione a dicta autoritate quia verba dei proponuntur in templo. processit ad secundã tentationẽ dicens. Uis vt vadamus ad ciuitatem ad templũ. Christus autem vt bonus miles volens se exhibere suo inimico in omni platea secut⁹ est eum vsq̃ ad templum vbi erat magnus

populus congregatus:ꝛ tūc dixit diabolus christo. Uis vt ascēdamus supra pinnaculū qꝫ ibi magis secrete poterimus orare:ꝛ quando fuerunt superius: dixit diabolus christo. Et quot gentes sunt hic ꝛ mlti sunt hic qꝫ nō credūt te eē filiū dei ideo mitte te deorsum: qꝫ de te scribitur. Angelis suis mādauit de te vt custodiāt te in omnibus vijs tuis. in psalmo. xcix. Ad quē christus dixit Scriptū est. Non tentabis dñm deū tuū. Hic christus dat exemplum personis spiritualibus ꝛ deuotis quādo diabolus tentat eos deuana glia:ne cadāt sed stent fortes. Uidēs aūt diabolus qꝫ christus excusauit se ne incurreret vanā gliaz:diabol⁹ voluit eū aliter tentare:ꝛ dixit ei scz christo:vis vt vadamus ad desertum ad vnū montem satis altum vbi erimus solitarij ꝛ orabimus:ꝛ quando fuerunt in monte diabolus ostendit christo omnes partes mundi dicēs oia esse sua ꝛ posse dare cuivult sed mentitur:ꝛ dixit. Hec omnia tibi dabo si cadens adorueris me. Chriſt⁹autem qꝫ in alijs tentationib⁹habuerat patiētiā autoritatibus excusando se:in ista indignatus est:ꝛ clamauit dicens. Uade sathana. Scriptū est dñm deū tuū adorabis ꝛ illi soli seruies. Deuter. vj. Sed quare hoc dicit Chriſ. qꝫ alie tentatiōes tangebant humanitatē:sed adorare tangit diuinitatez ꝛ ad coronā det ꝛc. Dicit beatus Piero. qꝫ xps dat hic nobis exemplum qꝫ iniurias pprias debem⁹ patienter tolerare:ſz illas qꝫ tangūt deū cū indignatione increpare. Chriſ. In ppijs iniurijs quēcūꝫ esse patientē laudabile est: iniurias aūt deiscz ad aditū sufferre nimis est impiū. Nota hic de sctō Indouico rege francie qꝫ sibi cauterizare blasphemantes deū. Sed mō verificatū est illud ppheticū. Esa. lij. Dominatores populi mei inique agunt dicit dominus:et iugiter tota die nomen meū blasphematur. Quarto ostendit fructus pueniens ex ieiunio in themate. cū dr. Ecce angeli accesserūt.ꝛ nota similitudinē:ꝛ poteris intelligere qualr fuit:qñ duo magni dñi seu pncipes faciūt duellū in cāpo clauso vbi rex tenet cāpū securū ꝛ amici ꝛ exercitus vtriuscz expectāt finē hinc inde:ꝛ facto pliovictus cū suis fugit ꝛ seruitores ꝛ amici victoris cū gaudio ad eū accedūt sibi necessaria ministrādo. Sic xps ꝛ lucifer maiores principes mūdi:vt dicit magister historiaꝝ:sed diuersi modo. nā xps est pnceps sanctitatis:ꝛ lucifer iniquitatis:hodie fecerūt duellū:ꝛ deus pater tenuit campū securū xps aūt vt dicit Chryſosto. pcepit angelis vt ab eo elongarent ne a lucifero viderentur. Idē fecit lucifer de suis:ꝛ soli ipsi duo intrauerūt cāpuz. Et arma diaboli fuerūt tria.ſ. lancea. ensis.ꝛ diga. Cū lancea superbie ꝛ vane glorie cū ense gule:ꝛ cū gladio auaricie xps rētauit ꝛ accessit. Nā ipse lucifer cū istis armis plures occiderat:ſz xps in nullo nocuerūt ſzvictus fugit. Et tūc dicit thema de xpo. Accesserūt angeli ad eū ꝛ ministrabāt ei ꝛc. Sed in quo ministrauerūt ei. Nota illud quo xps magis indigebat erat cibus:ideo ei in hoc angeli ministrauerunt. Dicunt hic aliqui deuoti ptemplatiui qꝫ sancti angeli inerūt subito ad virginē mariā que nesciebat aliquid de filio suo necvbi esset:qui sibi dicebāt prelij victoriā:que auditis rumoribus victorie pdictos angelos:misit sibi prādiū qꝫ se parauerat: vt caules vel biodinz vel spinagia:ꝛ forte sardinctas:rogās angelos vt qꝫ sibi supercerat vel superset ad ipsam reducerēt ad prādiū. Ecce qūo accesserūt angeli ꝛ ministrabāt ei. Ita erit de nobis. nā modo sumus in plio cū diabolo in cāpo clauso.ſ. in quadragesima: si sumus victores de gula: vana gloria:ꝛ auaricia:facto plio.ſ. in die pasche:accedent angeli.i.sacerdotes ꝛ ministrabunt cibū quē virgo maria pauit.ſ. materialiter:effectiue aūt spiritussanctus in coquina ventris virginalis.ſ. corpus xpi intra cortinā.i. in hostia cōsecrata. Jdeo dicit xps. Uincenti dabo mānā absc̄ditū: qꝫ nemo scit nisi qui accipit. Apoc. ij.

¶ Feria.ij. post dominicam primam in quadragesima. Sermo primus.

Statuet oues quidē a dextris. Mat. xxv. pro declaratiōe huius ꝟbi ꝛ veniendo ad materiā predicā est sciendū qꝫ christus loquens de suo aduentu ad iudiciū dixit. Cuz venerit filius hois in maiestate sua ꝛ omnes angeli eius cū eo tūc sedebit sup sedē maiestatis sue ꝛ cōgregabunt ante eū oēs gētes ꝛ separabit eas ab inuicem sicut pastor separat oues ab hedis.ꝛ statuet oues quidē a dextris:hedos autē a sinistris. Mat. xxv. nota i maiestate. nā i primo aduentu.ſ. p redēptione faciēda nō venit in maiestate:sed in humilitate:ꝛ paupertate. Sed in scōo aduentu quādo veniet ad faciendū remunerationem nō veniet in humilitate ꝛ paupertate:sed in tāta maiestate ꝛ potestate qꝫ tot⁹ mundus tremet. Scitſ qualiter. Nota per similitudinem de arbore in qua sunt voluceres seu multe aues cantantes ꝛ saltantes:sed qñ falco venit tremunt ꝛ timent. Ita iste mūdus est sicut arbor: facies fructus malos.ſ. vanitatū pōpaꝝ ꝛ delitiarū:ꝛ quilibet vult colligere sinū vel capitium plenū quilibet tamē perquirit ista mundana. In hac arbore oēs creature ad instar auium sunt ludentes:vt pz i sole ꝛ luna ꝛ planetis. Dic de motu cōtū ꝛ eclypsi ꝛc. Jtē de elementis. Terra autē in vno tpe pduxit herbas:plātas:flores et fruct⁹ ꝛ in alio tēpore totū dimittit.ſ. in autūno. Aqua aliquādo fluctuat ꝛc. aliquādo nō. Jdē de aere. item mō volucres in vere cantāt ꝛ faciūt matrimoniū nā quelibet vult suā. ita qꝫ oēs creature mundi videntur ludere. Sz qñ veniet et euolabit falco seu aquila grādis.ſ. dñs iesus xps:totus mundus timebit. Nam sol stabit in oriēte ꝛ luna in occidente:ita qꝫ non mouebit se nec etiam stelle ꝛ oēs montes liquescent ꝛc. ppter hoc ecclesia in persona cuiuslibet xpiani dicit. Libera me domine de morte eterna ꝛc. Si ergo celū ꝛ terra ꝛ alie creature impeccabiles que nūqꝫ pretericrunt dei preceptū time būt:dic quid facies o tu qui toties peccasti:quot iuramenta: quot corruptiones feci sti ꝛc. Tunc pctōres vellent poti⁹ esse in inferno:qꝫ videre iudicē iratū. Unde dicit Job in ꝓsona peccatoris. Quis mihi hoc tribuat vt in inferno tegas me: et absc̄das me donec pertranseat furor tu⁹. Job. xiiij. Tūc dicēt mōtib⁹ ꝛ petris cadite sup nos ꝛ absc̄dite nos a facie sedētis sup thronū:ꝛ ab ira agni. Apo. vj. Sz illi de bona vita qui in hoc mūdo vixerūt ꝟm diuinā ordinationē ꝛ nō ꝟm ꝓpriā inclinationē tunc non timebūt: sed gaudebunt dicendo. Dñe istā diem desideraui:ego modo ero gloriosus i corpore et anima.ꝛ ideo dicēt. Gloria tibi dñe ꝛc. ideo xpus. His autem fieri incipientibus:respicite ꝛ leuate capita vestra. Gl. exhilarate corda qñ appropiquat redēptio vestra. Luc. xxi. Sc̄o dicit. tūc sedebit super sedem maiestatis sue:quia iudex sedendo dat sniam. Jō pl. vt iudex vniuersalis olim sedebit iudicādo:nō in terra:sed in aere:vt ab oib⁹ videat. Mali videbunt suā humanitatē:boni aūt humanitatē ꝛ diuinitatē. Et sedebit cū eo virgo maria ꝛ apli:ꝛ oēs illi qꝫ tenuerunt vitā apl̄icam. Auctoritas. Ecce nos reliquimus oia ꝛ secuti sumus te:quid ergo erit nobis. Amen dico vobis:qꝫ vos qꝫ secuti estis me:in regeneratiōe cū sederit filius hois in sede maiestatis sue sedebitis ꝛ vos sup sedes duodecim iudicātes duodecim tribus israel. Mat. xix. O ḡtū deberem⁹ laborare,p isto honore obtinēdo. Jtē congregabunt ante eū oēs gentes ꝛ separabit eas.ſ. p angelos:sicut pastor segregat oues ab hedis:ꝛ statuet oues qꝫ dē a dextris:hedos vo a sinistris. patet ergo thema. Et sum in materia morali:qꝫ illa die solū oues erūt a dextris.cū dicit. Statuet ꝛc. Ergo illa die melius erit eē ouē iesu xpi qꝫ fuisse papā vel regē vel imperatorez. Modo ego video in sacra scriptura qꝫ ex quinqꝫ virtutibus homo efficitur ꝛ ostendit ouis iesu xpi:etiā si ante fuerit capra diaboli scilicet per

Simplicem innocentiam.
Amplam misericordiam.
Firmam patientiam.
Ueram obedientiam.
Dignam penitētiam.

¶ Dico primo qꝫ prima virtus ꝛc. ꝛ hoc ē qñ homo viuit simpliciter:nec nocet alicui corde odiēdo:nec ore diffamādo:nec manibus percutiēdo:vel furādo:ꝛ iō talis vita dicit simplex innocētia:qꝫ facit homīnē xpi ouem. Rō:nā sicut ouis non ferit cornibus vt taurus:nec mordet dentibus sicut lup⁹:nec percutit calcib⁹ sicut equus sed simpliciter vivit. Sic etiam si vultis esse oues xpi neminem penitatis cornibus.ſ. scientie vel potentie nam cornu sciētie feriunt notarij:iuriste:aduocati vel hoies qꝫ habēt magnā scientiā. Jtez mercatores alios decipiendo. Cornu autē potētie ferūt dñi ꝛ potētiores faciendo rapinas vel iniurias ꝛ exactiōes: ex-

lūnias ⁊ oppressiones:⁊ ideo auisa:qz ecce quid dicit dñs ozē dauid. Oia cōmunia pctō cōfringaz:⁊ exaltabuntur cornua iusti.in ps.lxxiij. Jtē nō mordeatᵹ dentibus vt faciūt lupi:diffamādo mordēt fama proximi:dicēdo talis fuit hic. Jta q diffamare nō est nisi mordere.ideo diffamatores nō sunt oues xpi:sed lupi infernī. Jdeo apl's. Ois lex in vno sermone impleť, Diliges primum tuū sicut teipsuz Qđ si inuicē mordetis ⁊ comeditᵹ:videte ne ab inuicē cōsūmamini.ad Gala.v. Nota dñam int mordere ⁊ comedere:qz mordere ē morsum dare:⁊ comedere ē totū trāsglutire. Mordēt illi q̄ ad vnā partē laudant hoiez vel mulierem:⁊ er alia diffamāt dicēdo. Cognoscitis talē:o bonus homo est:⁊ bona mulier:sed hz talē defectū. Ecce morsus de fama. Jlli autē comedunt qñ non dicunt aliquod bonū aliū laudādo:hz totū malū. Ecce ḡre dicit apl's. Si inuicē mordeťᵹ. Jtē nō pcutiatis pedib⁹ vt faciūt eq̄. Nā tūc calcāt pedibus qñ aliqs despicit:ideo filij non despiciāt parētes:nec parētes filios:nec iuuenes despiciūt senes:nec sani infirmos nec diuites pauperes:nec domini vasallos:nec plati clericos:⁊ ecōtra:sed tanq̄ ouis inocenť se habeat q̄sq̄ ad oēs. Un xps. Uidete ne cōtēnatis vnū ex his pusillis. Mat.xviij. Patet ergo quid sit simplex innocētia. Jnnocens quasi non nocens.nam tales erunt oues iesu christi:⁊ erunt ad dexteram cum angelis dei. Nota hic hystoriaz dauid q̄ lz fuerit sanctissimus:tamen peccauit in numeratione ppli,ppter qđ deus misit mortalitatē in populo:ita q̄ infra tres dies mortui fuerūt.lxx.milia hoies a.xx.annis⁊ supra.vltra paruulos ⁊ mulieres q̄ forte fuerunt totidē. Uidens autem dauid mortalitatē ppli in quo ipse pumebatur:ipse magis volēs mori dixit. Ego sum q̄ peccaui:⁊ ego inique egi:isti q̄ oues sunt quid fecerunt. Uertatur obsecro manus tua ⁊tra me ⁊ ⁊tra domū patris mei.ij.Regū vlt. Ecce hic simplex innocētia. Scōa ꝑtus ⁊c. Et hoc qñ de bonis tam temporalibꝰ q̄ spūalibus sibi a deo cōmissis largitur ⁊ distribuit indigētibꝰ:⁊ ex hoc efficitur quis ouis xpi. Ratio:quia inter oia animalia ouis est animal magis benefic⁹ Nam ouis exuēdo se lanam facit nobis misericordiā ⁊ beneficiū misericordie:qz quot paupes induit ouis. Nam nullꝰ nostrū fuisset indutus de lana nisi ouis dedisset nobis. Item dat nobis lac ad comedendum ⁊ agnos etiam ⁊c. Jō si vultis ei assimilari eritis ouis xpi:dādo lanā scz bona exteriora ⁊ tēporalia:scz pasnē ⁊ vinū pecunias ⁊ vestes ⁊ hmōi. Si habetis pauperes in vestra villa seu vico detis eis de ista lana. Scdo dādo lac: id est bona interiora ⁊ spūalia dādo bonā doctrinā ignorāti:sicut ego dovobꝭ mō. Si habetis lac scientie deuotōis seu eloquētie detᵹ nō habēti. No.pro hoc hystoriā euāgelū:dicit em. Esuriui ⁊ dedistis mihi mādūcare:sitiui ⁊ dedistᵹ mihi bibere:nudus fui ⁊ cooperuistis me. Nota etiā in legenda beati martini legit q̄ semel in via admirās de oue attōsa:discipuli quesierunt:pr q̄d miramini. Qui respōdēs dixit. Hec ouis cōpleuit ꝓceptum euāgelij dicēs. Qui habz duas tunicas det vnā non hñti ⁊ q̄ hz escas similit faciat. Luc.iij. Tertia virtus est firma patientia:⁊ hoc qñ hō de iniurijs sibi factis vel dictis nō curat:nec vult recipere vindictā:imo oēs diligit gñaliter:et p oibꝰ orat. Hec virtꝰ facit hoiem ouē xpi. Ratio:qz ouis est aīal multū patiēs.qz come dēs si ꝑsequit vl pcutit nō se defendit:hz vadit aliunde:nec vindicat se sicut canis vl capra:hz humiliter cedit. O benedicta ꝑsona vir vl mulier q̄ talē hz patientiā:et de nulla iniuria recipit vindictā:hz parcit vt deꝰ sibi parcat. Jdeo apl's. Si fieri pōt qđ ex vobis est cū oibus hoibꝰ pacē hñtes nō vosmetipos defēdētes. Hoc. i. vindicātes charissimi:hz date locū ire: scriptū est em. Mihi vindictā:⁊ ego retribuā dicit dñs. Si esurierit inimicꝰ tuus ciba illū:si sitit potū da illi ad illud ouis Ro.xij. Nota mihi vindictā. Et ideo non debz hō vsurpare regalia dei.al's ⁊c. Domini tēporales ⁊ iudices possunt facere ⁊ debēt facere vidictā iuridice cū ꝑcessu qz iusticia fit sine peccato. Jtē remissio iuriaꝝ est meritoria. Nā patiētes assimilantur xpo. de quo Esay.liij. dicit. Sicut ouis ad occisionē ducēt:⁊ quasi agn⁹ coram tondēte se obmutescet:nō aperiet os suuz. Jdeo apostolus. Sequamini vestigia eius qui peccatū nō fecit nec inuētus est dolus i ore eius. Qui cū maledicerēt

nō maledicebat:cum paterēť non cōminabatur.j.Petri.ij. Quarta virtꝰ est obedientia scz quando homo in vita sua nō facit aliquid:nec cogitando:nec loquendo:nec operando ꝑm voluntatem ⁊ inclinationē suā:sed ꝑm voluntatē et ordinationē diuinā:talis est ouis xpi. Nō. Nam iam videtis qualiter oues sunt obedientes pastori. Nā vnus puer vel puella faciliter cū modica virga gubernat trigita vel quadragita oues. Secus est de capris seu hedis:qz quelibet indigeret vno pastore. Si ḡ in die iudicij vultis esse oues xpi:fitis obedientes pastori scz illi qui dicit. Ego sum pastor bon⁹ ⁊ cognosco oues meas:⁊ cognoscūt me mee. Joā.x. Uidemus nūc quid ꝓcipit iste pastor. Primo q̄ viuamus humiliter. Mat.xj. Discite a me quia mitis sum ⁊ humilis corde.j. Petri.v. Humiliamini sub potenti manu dei ſ.pastoris vestri ⁊c. Qui ergo vult ire per viā ſuperbie nō est ouis xpi:sed capra diaboli. Scdo q̄ vadam⁹ per viā misericordie ⁊ liberalitatis dādo. Estote misericordes:sicut ⁊ pr̄ vester misericors est. Date et dabit vobis. Luce.vj. Jtē mutuādo ibidē. Mutuū date nihil inde sperantes: ⁊ erit merces vestra multa. Et eritis filij altissimi:quia ipse benignus est super ingratos ⁊ malos. Lu.vj. Qui ergo inobediēter vadit per viā auaricie faciēdo vsuras:rapinas:furta ⁊c. Nō est ouis xpi:sz capra diaboli. Tertio q̄ ambulem⁹ per viā mūdicie castitatis ⁊c. Mat.xix. Sunt qui seipsos castrauerūt ꝑpter regnū dei q̄ pōt capere capiat. ſ. ad Thessa.iiij. Hec est voluntas dei sanctificatio vestra: vt sciat vnusquisq̄ vas suū possidere in sanctificatione. Qui ergo vadit per viā immūdā ⁊ luxuriosaz luxurie ⁊ carnalitatis: talis nō est ouis xpi sed capra diaboli:quibus dicit xps. Uos nō creditis:qz nō estis ex ouibus meis. Oues mee vocē meam audiunt. ſ. obediēter ⁊ sequunť me:⁊ ego vitam eternā do eis. Joā.x. Quinta virtus est digna penitētia scz de peccatis commissis. Quia nullus pōt excusari a peccatis. Et ideo dicit. Nō est enim homo iustus in terra qui faciat bonū ⁊ nō peccet Eccl's.vij. Jdeo necessaria est digna penitētia scz cōterendo de peccatis:⁊ ꝓpōnēdo nō redire:cōfitendo et satisfaciēdo Et isto modo penitētia facit hoiem ouē xpi. Ratio. Nam ouis ⁊ capra differūt:qz ouis cū cauda cooperit verenda sua:sed capra non:immo ostēdit totū. Modo cognoscitis quis est ouis: et q̄s capra. Oēs quotquot sumus habemus verenda peccatorum:que licet modo nō appareāt:tn in die iudicij omnia mala et peccata apparebunt in facie. Sicut patent peccata enormia illius qui cōdemnatur et ponit in scala cum pergameno in fronte in quo sunt petā picta. O ⁊ quāta mala occulta discooperient. Multi ⁊ multe q̄ mō reputant bone ꝑsone qñ tunc videbunť:dicet Quis est ille:⁊ nō est ille talis religiosus O de traditore hypocrita. Jdē de clericis:laicis:et mulieribus. Sed si verenda pctōrum cooperiantur hic cū cauda penitentie:tunc non apparebūt in confusionem:nec in verecundiā vestraz. Et nota hic exemplū de scutifero confesso in stabulo qui cooperuit peccata sua cum confessione:intelligatis cū cauda pnie. Naz taliter cooperuit peccatū q̄ diabolus nō recordabat. Et nō est mirū si tūc cū diabolo sunt in obliuione:quia etiā ab ipso deo obliuiscunť. Auctoritas. Si impius egerit penitentiā ab oibus peccatis suis que operatus est: et custodierit oia precepta mea:et fecerit iudicium et iustitiā: vita viuet et non morietur. Oim iniqtatū eiꝰ quas operatus est nō recordabor:sup ple ad puniendū. Ezechiel'.xviij. Jō dicit Dauid in ps.xxxj. Beati quoruz remisse sunt iniqtates:⁊ quoꝝ tecta sunt pctā scz cauda pnie. Capra autē q̄ totū ostēdit significat personā inuerecundā diffamatā qz oēs sciunt suā malā vitā ⁊ peccata: vt sunt mali clerici ⁊ alij notorij concubinarij:nec volūt eam cooperire cauda penitentie:sunt em impenitentes. Iō faciam⁹ pniaz. Ecce ergo quare dicit thema. Statuet oues quidē a dextris. Deo gratias.

¶ Feria.ij.post dñicā Jnuocauit. Ser.ij.

Būt hi in supplicij eternū:iusti autē i vitā eternā. Mat.xxv Sermo nr̄ erit de ſcto cuāge. qđ loquit de iudicio generali. Sz primo saluteť ẏgo maria Ibunt hi scz mali in supplicij eternū: iusti aūt in vitā eternā. Est hic questio p:o

introductiõe materie predicãde: ppter qõ opz esse iudiciũ in fine mundi: cũ iam scrẽ aie habeãt retributionẽ eterne glorie in celo: ⁊ mali in inferno: qz dicit scriptura. Statutũ est oibus hominibus semel mori ẽtum ad corpus: ⁊ post hoc iudicium ẽtum ad aiam immortalẽ. Heb. ix. Ad qđ ergo erit aliud iudiciũ? Rñsio: q̃ tota rõ illius finalis iudicij ⁊ generalis erit ad ostendendũ iustitiã ⁊ equitatẽ iusti iudicis: qui non solum in suo iudicio vult facere equitatẽ: sed etiã cõformitatẽ: qz fm modũ per quẽ facta sũt bona opera: boni habebũt retributionẽ: et fm modũ per quẽ facta sunt mala opa: mali habebunt punitionẽ. Auctoritas. ps. lxi Semel locutus est deus duo hec audiui qz potestas dei ẽ: ⁊ tibi dñe misericordia qz tu reddis vnicuiq; iuxta opa sua. Nota potestas dei. ſ. ad puniendũ quoscũq; sine magnos sine parvos. Et tibi dñe misericordia. ſ. ad remunerãdum bonos: qz tu reddis vnicuiq; iuxta opera sua. Modo videam⁹ qualr fiunt bona opera sine mala: ⁊ sic videbimus rationẽ iudicij generalis. Bona sive mala: primo fiunt ab aia cogitando: deliberando: et ordinãdo Deinde in executione corpus associatur aie ad faciendũ opus bonum sive malũ. Ideo aia primo meret vel demeret. Uerbi gratia. Jn ẽlibet statu de bonis operib⁹ deinde de malis practice. ideo cõformitas diuine iustitie primo dat retributionẽ aie. Uerbi gratia vbi sunt aie sanctorũ. Rñdeo sunt in gloria: sed corpora permanent adhuc corrupta. Sz in iudicio generali suscitabũt corpora: vt simul cũ aia habeant gloriam. Ideo dicit. Tu reddis vnicuiq; iuxta opa sua. Idem per oia dicaẽ de malis operib⁹. De his omnibus Auctoritas. Oẽs nos manifestari opz. ſ. ex dicta ratione: ante tribunal christi vt referat. i. reportet vnusquisq; propria corporis: non dicit anime: sed corporis simul cũ aia, prout gessit sive bonũ sive malũ. ij. Cor. v. Quoniam boni iudices non solum puniũt latronẽ vel homicidã: sed etiã illuz qui ipsum associant. patet rõ iudicij generalis: cuius conclusio est thema Jbunt hi ⁊c. De illo iudicio euangelium hodiernum ponit tria puncta: scz

Ordinatio iudicialis.

Diffinitio sententialis.

Executio perpetualis.

¶ De isto dicit thema Jbũt hi ⁊c. Dico. primũ qõ erit in iudicio erit ordinatio iudicialis: qz que a deo sunt ordinata sunt. Ro. xiij. De ista ordinatione dicit euangelium. Cũ venerit filius hominis in maiestate sua ⁊c. vsq; ad hedos a sinistris. Uide de hoc in pcedẽti sermone in pmo aduentu qñ venit pro redemptione nõ venit in maiestate: sed in humilitate ⁊ pauperta-te: propter hoc iudei nolebant ipsum recipere: immo qñ btũs Joannes ostendit ipsum di. Ecce agnus dei: ecce qui tollit peccata mundi. Joã. j. Dixerunt nolum⁹ hunc regnare super nos. Unde de tota illa multitudine nõ nisi duo secuti sũt xp̃m scz beatus Andreas: et quidã ali⁹: ideo Esa. liij. Jn humilitate iudiciũ ei⁹ sublatũ est: qñ veniet ad iudiciũ cũ tãta maiestate ⁊c. Nota errorẽ dicentiũ q̃ tũc virgo maria orabit p̃ peccatoribus: qz imo erit cõiudex cũ filio sedẽs ⁊c. oẽs appli: ⁊ de illa vita aplica: vt dicit glo. sup illud. Ecce nos reliq̃⁹ oia. Mat. xix. Tũc oẽs ouesi. boni erũt ad dexterã. Rõ: ppter tres cõditiones q̃s habuerũt ad instar ouium. q̃ sunt scz mia: obediẽtia: ⁊ penitẽtia. Uide in pcedẽti sermone. Scõm q̃ erit in iudicio erit diffinitio finalis. Dic practice q̃ modo xp̃s iudicabit propria auctoritate. Et lz nõ indigeat cõsilio mis nec ap'o⁹ volẽs ipsos honorare dicet xp̃s matri: q̃ sedebit ad dexterã eius iuxta figurã. iij. Reg. ij. posit⁹ est hic thron⁹ matri regis que sedit ad dexteram eius. Mater mea qđ videtur vobisquid debeã facere his q̃ sunt ad dexterã? Dicũt aliq̃ q̃ hec locutio erit mentalis ⁊c. Sed opz q̃ ego dicã vobis vocaliter. Rñdebit ẽgo maria. Fili mi: videt mihi ex quo isti non vixerunt iuxta suam inclinationẽ sed iuxta vestrã ordinationẽ: nec fm suos sensus: lz iuxta vestras monitiões: iõ videtur mihi q̃ debeãt hic esse nobiscũ in gloria. Jdẽ dicẽt apostoli. Tũc xp̃s vt inder iperatiue dicet leta facie. Uenite bñdicti patris mei: possidete paratũ vobis regnũ a cõstitutione mũdi. Mat. xxv. Tũc boni prostrati dicent. Gloria tibi dñe ⁊c. Cuius virtute gloriẽ ascendẽt in altũ. Auctoritas. ſ. ad Thessa. iij. Hoc em̃ vobis dicimus in ẽbo dñi: qz nos qui vivimus ⁊c. simul rapiemur cũ illis in nubib⁹ obuiã xpo i aera: et sic semp cũ dño erimus. Deinde dabit mlam ẽ malos de cõsilio mis ⁊ apo'orum dicens. Et ego vt iudex vniuersalis et dñs diffinitive et irreuocabilr dico vt fiat sicut dicitis. Tunc dicet. Discedite a me maledicti ⁊c. Ubi sunt septẽ clausule. Prima Discedite. tũc illi maledicti faciẽt planctũ. Hiere. xx. Maledicta dies i qua natus sum: dies i qua peperit me mater mea nõ sit bñdicta. Maledictus vir q̃ annũciauit patri meo dicẽs. Natus est tibi puer mascul⁹: ⁊ q̃si gaudio letificauit eũ. Tertiũ erit executio ppetualis: q̃ statim fiet nõ sicut in mũdo de aliq̃⁹ sentẽtijs: que nũq̃ executioni mãdant. Nota quõ in executione est ordo cõtrarij⁹ diffinitioni sentẽtiali. Cm̃ primo fecit executio de malis: qz dicit thema. Jbunt hi in supplicium eternũ. Dic quõ xp̃s clamabit. Jnferne aperi os tuũ ⁊ degluti impiosistos Tunc terra se aperiet: et absorbebit oẽs malos. iuxta illud Mat. xiij. Jn tempore messis dicã messoribus. Colligite primũ zizania: ⁊ alligate ea in fasciculos ad cõburendum. Nota practice quõ fiũt fasciculi. quoniã sicut fuerũt similes hic i culpa: sic erunt similes in pena. Unus fasciculus fiet de malis dñis temporalib⁹ ⁊c. Alius de malis prelatis: alius de malis religiosis ⁊c. Congregabunt in cõgregationevnius fascis in lacũ et claudent ibi in carcere. Esa. xxiiij. ⁊ erunt ibi in secula seculorũ. Melius eis fuisset nunq̃ fuisse Dixit xp̃s de iuda. Bonũ erat ei si natus nõ fuisset homo ille. Mat. xxvj. Dicit glosa melius fuisset inde oino nõ fuisse. Postmodũ fiet executio de bonis introducendo eos in celũ: precedentib⁹ angelis cantando sequẽtibus oibus sanctis: xp̃o ẽo cũ virgine matre in medio: et ascendẽt et quando transibunt videbunt celũ lune ⁊ solis: et videbũt oculis carnalibus. Jdẽ de pulchritudine celi empyrei: vbi inuenient suas cathedras cũ noib⁹ suis: ⁊ ibi collocabunt. quidã in ordinibus angelorum quidã archangelorũ ⁊c. Super oẽs erit virgo maria. iuxta illud. Exaltata es sancta dei genitrix sup choros angelorũ ad celestia regna. Si enim quotidie opz nos tormẽta perferre: si ipsam gehẽnam paruo tẽpore tolerare vt xp̃m videre possemus in gloria veniẽtẽ ⁊ sanctorũ eius numero locari: nonne dignus erat pati omne quod triste est: vt tanti boni: tãteq; glorie participes haberemur.

¶ Feria tertia post Jnuocauit. Ser. j.

Gocebat eos de regno dei. Mat. xxj. Tota difficultas hnj⁹ themat⁹ est scire quid per regnũ dei intelligatur. Pro quo sciendũ q̃ in sacra scriptura: maxime in nouo testamento regnuz dei dicitur christus: ⁊ hoc triplici ratione.

Prima possessiue.

Secunda causatiue.

Tertia obiectiue.

De pma qz sicut rex potẽs pacifice possidet regnũ sibi fidele: ita pater possidet filiũ suũ xp̃m in sua hũanitate pacifice. qz nũq̃ in suo corpore nec in aia habuit rebellionẽ nec inobedientiã seu peccatum. Dicit em̃ sanct⁹ Tho. iij. scrip. di. xij. q. ij. ar. j. q̃ simplr loquendo xp̃s nullo modo peccare potuit. Unde Damascenus dicit in tertio libro q̃ impeccabilis est dñs iesus. Pot em̃ xp̃s vt dicit sanctus Tho. vbi supra tripliciter considerari. ſ. vt viator: vt cõprehensor: et vt deus. Et oibus istis trib⁹ modis xp̃m cõsiderãdo. xp̃s est impeccabilis. Qđ sanctus Tho. vbi supra inductiue ⁊ pulchre ꝓbat ⁊ declarat. Scõo causatiue: qz xp̃s ex sua euãgelica predicatiõe ⁊ exẽplo virtutũ ⁊ cõuersatione erat causa vt gentes conuerterent. Et ideo qz deus pater regnat sup gentes super quas ante tyrãnice regnabat lucifer ante. ſ. per quinq; milia ãnoz. Tertio obiective: qz totũ obiectũ glorie in regno celesti: vl celo empyreo est xp̃s videndo xp̃i diuinitatẽ que est eadẽ in tribus psonis. et ei⁹ humanitatẽ homo est gloriosus et beatus. Dicit em̃ sanctus Tho. q̃ beatitudo est vt finis quo est aliquid creatuz nõ aũt vt qõ sive obiective: sic em̃ est qđ increatum. j. ij. q. iij. ar. j. Jdem p̃ma parte. q. xxvj. ar. iij. Ecce ratio quare xp̃s dicitur regnũ dei: ⁊ de hoc est auctor. Luc. xvij. q̃ rabini ⁊ pharisei inimici christi fecerunt christo questionẽ dicẽdo. Quãdo veniet regnũ dei scz homini in iuuentute aut in senectute: ex elemosyna an ex ieiunio: in templo: an extra: Respondit eis christus. ⁊ dixit. Non veniet regnum dei cũ obseruatione: neq; dicent. ecce hic aut

Hic. Ecce em regnū dei intra vos est. Lu. xvij. Nota cū dicit Nō veniet cū observatione opis vel loci. Et docebat eos de regno dei. i. de se quō erat vna psona in trinitate. Itē quō erat verus de⁹ & hō & messias: & sic de aliis veritatib⁹ fidei. Pz ergo thema. In sancto euāgelio hodierno christus ostendit nobis triplicē veritatē de regno dei. i. de se triplici testimonio. s.

Per testimonium humanale: et hoc in principio euangelij.

Per testimonium diuinale: & hoc in medio euangelij.

Per testionij scpturale: & hoc i fine euā. Et pmo dico q xps &c. qz hoies spūlcō illuminati cōfitebāt veritatē in principio euāgelij cū dr. Cū intrasset iesus hierosolymā: cōmota est vniuersa ciuitas dicēs. Quis est hic? Populi autē dicebant. hic est iesus pphēta a nazareth galilee &c. Ecce testimoniū hoim. Nota cuz dicit cōmota est vniuersa ciuitas scz ad honorificē recipiendū xm̄ venientē: ppter qō rabini & pharisei quib⁹ summe displicebat talis receptio ex inuidia & malicia dicebāt populo. Quis est hic? Filio vnius carpentarij facitis tm̄ festū. Nam tale festum & receptio talis solum debet fieri regibus & principibus. Jdeo despectiue dicebāt. Et quis est hic? quēadmodū dicit in consiliis quando pauper loquitur. Et ds est hic? Et ideo. Eccli. xiij. Diues locutus est: et omnes tacuerunt: et verbum illius vsq; ad nubes perducent. Pauper locutus est: & dicunt: quis est hic? Sz ecce testimoniū populi. s. hominum simpliciū: nō autē superboꝝ. Hic est iesus pphēta a nazareth galilee: quasi dicerent Talis honor sibi nō venit. Et nota hic qui qz excellentias quas attribuebant xpō illuminati spiritusancto: ex quibus dign⁹ erat illo honore. Et pma excellētia erat vel est: quia dicebant cum esse deū creatorem qñ dicebant. Hic est qz esse est proprium nomē dei: qz esse significat diuinitatem. Et si dicatur. Et nūquid nos habemus esse. Relpōsio: q esse nostrū ppie loquēdo nō dz dici esse. sicut null⁹ ppie dr diues: nec dicitur dns ex pecunia quā accepit mutuo: qz nō est sua: imo opz eaz reddere cū vsuris sub magna pena. Sic etiā deus qui proprie habet esse mutuauit nobis esse: qz esse essentialiter soli deo competit. esse vero nostrū mutuo accepimus a deo: & opz nos reddere i morte: qz oportet nos mori: et tūc redditur cū vsuris. s. meritoꝝ & bonoꝝ operū. al's &c. Jō qñ deus voluit mittere Moysen ad liberandū pplm israel de manu Pharaonis Moyses voluit scire nomen. Cui respondit deus dicēs. Ego sum qui sum. Sic dices filijs israel. Qui est misit me ad vos. Exo. iij. Quando ergo populus dicebat: hic est: confitebātur xpi diuinitatem propter quā meretur istum honorem. Secūda excellētia est sua humanitas & incarnatio: quā confitebātur cum dicebāt Jesus. qz sicut esse est nomē diuinitatis: ita iesus est nomē humanitatis: & ideo vocatum est nomen eius iesus. Luce. ij. quod idē est quod saluator. Jdeo dixit angelus gabriel ad ioseph. Vocabis nomen eius iesum. Rō. Ipse em̄ salū faciet populuz suū a peccatis eoꝝ. Mat. j. Tertia excellētia est prophetia quā sibi attribuebant quādo dixerūt eū prophetā. Nā prophēta ām etymologiā dicitur. q. procul fans scz a cognitione humana et naturali. Et hoc ꝺr ppter eius predicationē in qua loquebatur. s. de mysterio trinitatz: de gloria paradisi: de ordinib⁹ angelorū: de penis inferni: & de purgatorio: & de limbo & de generali iudicio. Ista em̄ procul sunt a cognitione humana. Sec⁹ est de moyse qui locutus est de deo solū dicēdo illa q̄ pñt sciri naturaliter. s. q est vn⁹ de⁹. i. vnū principiū. hoc etiā scīūt philosophi: ideo moyses debet dici propheta. i. ppe fans et nō procul. Sed iesus xps debet dici propheta. i. procul fans. Jdeo dixit populus de eo. Propheta magnus surrexit in nobis. Luce. vij. Quarta excellētia est v ita xpi virtuosa quā cōmendabant & sibi attribuebant qñ dicebant. A nazareth qō interpretatur flos vel cāpus floridꝰ. Ecce hic vitā xpi floridā & odoriferā: dātē odorem virtutū et consolationis animabus deuotis. Jō Salomon. Hyems abiit & recessit scz tēpus moysi: flores apparuerūt in terra nostra. Can. ij. Sibi ergo competebat iste honor: qz dicit pñs q honor est reuerentia alicui exhibita in testimoniū virtutis. i. Ethycoꝝ. Quinta excellētia est sua passio quam testificabantur hebraice quando dixerūt. A galilea quę ām hebraicam interpretationem quadruplici

ter interpretatur: scz rota: volubilis: trās meāns: transfiguratio. Quādo ergo populus dicebat a galilea: dabant testimonium sue passionis in qua iesus christus primo fuit in rota qñ ducebat rotando de vno iudice ad aliū. Secūdo fuit volubilis quādo data sentētia vt crucifigeret impetuose fuit ductus ad mōtē caluarie Tertio fuit trāsmeās. s. mortē. s. quando fuit corpus positū in monumento: & anima descendit ad limbū. Quarto trāsfigurat⁹ in die resurrectiōis quādo anima rediit ad corpus & surrexit gloriosus. Fi ergo ratio. quando iudei presumptuose dicebant. quis est hic testimonio humano fuit a spiritusancto testificatuz. hic est iesus ppheta &c. De hoc dicebat. Confiteor tibi pater domine celi & terre: qz abscōdisti hec. s. supradicta secreta a sapiētib⁹ & prudētib⁹ & reuelasti ea punctis: qñ sic fuit placituz ante te Mat. xj. Sc̄a virtus fuit ostensa de xpo p testimoniū diuinale siue diuinū: qz tale signū nō poterat dari nisi a deo immediate. Dicit enim in medio euāgelij. Intrauit iesus in tēplū dei & eiecit oēs vendentes & ementes in templo & mēsam numulariorum & cathedras vendētiū colū bas euertit: & dicit eis: scriptū est. Domꝰ mea domus oratiōis vocabit. vos autez fecistz illā spelūcā latronū. Et accesserūt ad eū ceci & claudi in tēplo & sanauit eos Et si dicatur: quō ipsi permittebāt vt ita eos expelleret de tēplo: quare nō defēdebant se. Dicit btūs Hiero. q a facie iesu xpi, procedebat quidā radius splēdoris q̄ terrebat eos. Ecce testimoniuz diuinale: nā talia nō possunt nec poterant fieri nisi a deo. Jō xps dixit. Opera que ego facio testimoniū perhibent de me: qz pater misit me. io. v. Modo notate hic tria mirabilia secreta. Nā iesus xps innouit in tēplo tres ꝺditiones gentiū quas eiecit de tēplo: vt patz in euāgelio. Primo mercatores ementes & vendētes. Mō videam⁹ an sint ꝺhuc mercatores i ecclesia. Et nota ō symonia prelatoꝝ vtꝫ mō ejiciāt ementes & vendentes ecclesiasticos benefi cia. Item si aliquis vult facere capellani as: modo non possunt fieri nisi emēdo et vendendo. Dicatur modus symoniacus quem tenent: et detur eis bonus modꝰ qualiter debent facere. Itē de sepulturis qz modo emunt & venduntur oīs: nunquid sumus mercatores plani. Itē dicendo: quā crucē vultis: qz p maiori dabitis tm̄. De sacramētis baptismi cōfessionis cōmuniōis matrimonij extreme vnctionis: oportz aliquo modo totū emere. Ecce quare christus ejciebat ementes & vēdētes de tēplo: qz ista peccata ejicienda sunt de ecclesia. al's sic ementes & vendētes ejicienꝺ de paradiso: & recipientur in inferno. Jdeo propheta. Non erit mercator vltra i domo dñi exercituū in die illa zach. xiiij. Secundo in tēplo erant cāpsores: quia menses nummulariorum euertit. Modo videam⁹ an in ecclesia dei sint mense nūmulariorum. Dico q sic altera ratione: quia sicut in mensis nummulariorꝫ fit permutatio pecuniaꝝ pro pecunia. Jta modo in altari. Nā christꝰ dicitur denarius. Mat. xx. Voca operarios: et redde illis mercedem. Jbidem cumve nissent acceperūt singulos ꝺnarios. Omnes glose dicunt q iste denarius est christus. Nimis est auarus qui isto denario non est contentus. Jdeo quādo beatus tho. de aquino fuit interrogatus a xpo: dicēte bene scripsisti de me thoma. Quā ergo mercedē accipies. Relpōdit beatus Tho. dicens. Dñe nō aliam mercedem recipiam nisi telpsum. Sed modo sit cābiuz in altari: quia sunt mali clerici qui non dicerent missaz nisi p pecunijs faciēdo pactū & preciū: vt i missis sancti amatoris. Nota defectus q p pecunijs corruptibilib⁹ permutāt denariū incorruptibilē: scz xpm. Jdeo xpus subuertit mensas nūmulariorꝫ innuēs q tales clerici sicut debēt ire ad paradisū vadūt ad infernū. Jdeo dicit. Fiat mensa eoꝝ coza ipsis in laqueū & in retributiones & in scandaluz Nota in laqueū scz culpe mortalis scz ymonie. Et in retributiones. s. pene tēporalis: scz pauptatis: & in scandalū: scz dānatiōis infernalis. Tertio cathedras vēdentium colūbas subuertit. Quomō intelligitur hoc. Nunquid vendentes colūbas sedent in cathedris: clarū est q nō. Jō hoc sic itelligitur. Jā scitis q spūssanctus descēdit super xpz baptizatū in forma colūbe. Lu. iij. Ex ista ratione gratie spūales vendunt modo in tēplo a sedentib⁹ in cathedris: scz iudicibus plātis et

...sidad de D...

cõfessoribus. Nam gratia spũalis est ab
solutio a peccatꝫ: dare penitẽtiam vel da
tam ꝯmutare: vel in votis dispẽsare. Iaꝫ
iste gratie vendũtur in ecclesia dei qñ pe
tunt tantũ vel tãtũ ꝓ absolutione vel di
spensatione vl' mutatione nesciunt dare
alias penitentias nisi de missis ⁊c. Si-
cut si vna medicina esset bona oibꝰ pla-
gis. Ecce quomõ columbe hodie vendũ
tur. Et nota de illo homine paupere qui
de tota quadragesima nõ potuit inueni
re cõfessorẽ quousqꝫ portauit florenum i
manu extẽdẽs illũ. Ideo beatus ille qui
istas colũbas non vendit. Et ideo dauid
in psalmo dicit. Beatus vir qui nõ abijt
in consilio impioꝝ: ⁊ in via peccatoꝝ nõ
stetit ⁊ i cathedra pestilẽtie nõ sedit. Di
citur aũt cathedra pestilentie: quia dam
nat se ⁊ alios. p̄s. j. Tertiũ testimonium
est scripturale: qꝛ christus per sanctã scri
pturã manifestauit veritatem de se in fi
ne euãgelij vbi dicit. Uidentes aũt prici
pes sacerdotũ ⁊ scribe: vsqꝫ huc docebat
eos de regno dei. No. hic quomõ antiq-
tus mulieres lactabant filios suos per
tres annos: ⁊ ꝯmuniter in isto anno pue
ri incipiũt loqui: ideo xp̄s dixit. Nõ legi-
stis. Ex ore infantium: idest nõ tantium
⁊ lactantium perfecisti laudem ⁊c. Nota
destruas inimicum ⁊ vltorem. Inimicuꝫ
id est collegium phariseorum: ⁊ vltorem
scilicet scribarum iracundorum seu vin-
dicatiuorum.

¶ Fer. iij. dñice p̄me. xl. Sermo. ij.

INtrauit iesus i
templũ dei. Mat. xxi. Pro
declaratiõe huius xbi ⁊ in
troductione materie p̄di-
cãde sciẽdũ ẽ ꝙ ꝯsuetudo
fuit vt veniẽs hierl'm primo intraret tẽ
plum dei ad orandũ. Nota historiã euã-
gelij breuiter qualr' ip̄m pp'ls recepit ho
norifice ⁊ ꝓcessionalr': qð vidẽtes. s. pha-
risei indignati dicebãt pplo: ⁊ q̇s est hic.
Nota vt habes in alio sermone p̄cedẽti
de quinqꝫ excellẽtijs: ⁊ de isto ingressu di
cit the. Intrauit iesus in tẽplum dei dan
do exemplũ p̄dicatoribus ꝙ qñ veniunt
ad villas p̄mꝰ introitus templũ dei dꝫ eẽ
pꝫ ergo thema. Mõ iuxta hoc thema vo
lo vobis declarare quõ exẽplo xp̄i dbetꝫ
intrare templũ dei in die dñico vl' in die
festo. Ego amore vestri q̃siui modũ in sa
cra scriptura ⁊ inueni in quadã autorita
te in p̄o. dd. xcix. Jubilate deo ⁊c. Pplus
eiꝰ ⁊ oues pascue eiꝰ: introite portas eiꝰ
in cõfessione: atria eiꝰ in hymnis confite
mini illi. Ubi ponit septẽ ꝯditiões a lai-
cis obseruãdas in audiẽdo missam i die
bus dominicis ⁊ festis.

Prima cõditio est vt sit populus eius:
scꝫ dei ꝙ sit de populo xp̄iano.
Scđa vt sint oues pascue eiꝰ
Tertia ꝙ intrent portas.
Quarta ꝙ sint in confessione.
Quinta ꝙ visitent atria eius.
Sexta ꝙ occupentur in hymnis.
Septima ne ante finẽ recedãt. ibi: con
fitemini illi.

¶ Prima cõditio ergo volẽtibus intrare
eccl'iam ⁊ missam audire est ꝙ sint de po
pulo dei. s. de pp'lo xp̄iano. Diceretꝫ vos
iã oẽs sumꝰ xp̄iani ꝑ grãꝫ dei: iõ oẽs pos
sumus dici pp'ls dei. Dico ꝙ excõicatus
nõ est de pplo dei. Sicut eñi exul ⁊ bãni
tus de aliq̃ villa nõ est de populo illius
ville lꝫ fuerit: qꝛ nõ auderet venire eo q̇a
est exul ab ip̄o pp'lo. Ita etiã de xp̄ianis
oẽs sumꝰ de pp'lo dei ꝑ baptismũ: lꝫ ꝑ ex
cõicationẽ efficitur quis exul ⁊ bãnitꝰ a
villa eccl'ie ⁊ pp'lo xp̄iano ⁊ nõ hꝫ parteꝫ
in bonis que fiunt in xp̄ianitate: nec q̃-
diu est excõicatus debꝫ venire ad eccl'iã
nec est cũ talibꝰ participandum. xj. q. iij.
ois. Ois xp̄ianus dilectissimi qui a sacer
dote excõicatur sathane traditur quõ qꝛ
scꝫ extra ecclesiam est diabolꝰ sicut in ec
clesia xp̄s ac ꝑ hoc quasi diabolo tradit:
qui ab eccl'iastica cõione remouet. Ecce
quomõ excõicatio nõ est nisi ꝓscriptio vl'
bãnitio. Iõ valde timere debetis sniam
excõicatiõis. Si diceretur mihi quid vel
letis amplius perdere digitum vel auri
culam aut esse per annũ excõicatus. Di-
co vobis ꝙ magis vellẽ perdere digituꝫ
et manus ⁊ etiã caput q̃ per horã esse ex
cõicatus: qꝛ excõicatio includit peccatuꝫ
mortale. xj. qõ. iij. nihil. sic dꝫ formidare
xp̄ianus q̃ separari a corpore xp̄i. Si ei
separatur a corpore xp̄i non est membrũ
eius: si nõ est mẽbruꝫ eius nec vegetatur
spũ eius. Quisq̃s aũt iquit apl's spm̃ xp̄i
nõ hꝫ: hic nõ est eius. Nota attẽdatis er
go vt sitꝫ de pp'lo dei. De hoc autoritas
Osee. j. legit ꝙ propheta Oseas habuit

vnum filiũ quẽ vocauit iezrael: quod in-
terpretatur semen dei. Deinde habuit fi
liam quã vocauit absqꝫ mia. Deinde ter
tium quem vocauit non populus meus.
Quia vos non populus meus ⁊ ego non
ero vester deꝰ. Osee. j. Isti tres filij signi
ficant tres conditiones xp̄ianoꝝ. Et pri-
ma est obedientiũ ⁊ deuotorũ qui dicun
tur semen dei. Secũda est nõ excõicato-
rum: sed peccatorũ qui viuunt in pecca-
tis. s. qui viuũt in superbia aut auaricia
vel luxuria ⁊c. Hec conditio gentiũ dici-
tur filia absqꝫ misericordia: qꝛ q̃diu sunt
in peccato mortali non ꝯsequuntur mise
ricordiam. Tertia conditio est excõicato
rum qui nolũt facere de se rõnem. Et de
istis dicit deus: nõ populus meus. Ideo
auisetis vos ne intretis ecclesiã dum fit
officiũ q̃diu eritis bãniti: qꝛ ibi est pena
suspẽsionis in furca inferni. Sed si que-
ratur quid ergo faciã i die festo. Respõ-
sio: oretis deũ in domo vestra dũ dr missa
⁊ laboretis vt habeatis absolutionẽ fa-
ciendo de vobis rõnem. Scđa cõditio est
⁊ necessaria ꝙ sint oues pascue eius. Naã
oues non comedunt nec bibũt quousqꝫ
sunt in ouili vel in pascua. Sic vos nõ de
betis comedere nec bibere: sꝫ ieiuni de-
betis missam audire. ⁊ isto mõ eritꝫ oues
pascue xp̄i. Pascua aũt est sacr̄m altaris
Sed si dicatur nullus comedit ð eo nisi
sacerdos. Dico ꝙ immo oẽs comedũt: si
cut qñ vos prãdetꝫ solũ os comedit ⁊ nõ
manꝰ nec pes: tñ ex isto cibo oia mẽbra
fortificant. Ita de corpore mystico. Nã
sacerdos est os: oculi sunt cõtemplatiui
aures sunt iudices: brachia milites: ven
ter mercatores: pedes sunt laboratores.
Sacerdos aũt comedit: sed oia alia men
bra fortificãtur. Ideo dicit sacerdos in fi
ne misse. Refecti cibo potuqꝫ celesti ⁊c.
Nõ dicit refectus. Qui ergo veniũt ieiu
ni ad missam oues sunt pascue xp̄i. Nul
lus vestrũ qui haberet loqui pape vel re
gi vellet comedere ante vel bibere. Et q̇d
sunt pape vel reges nisi vermes respectu
illius maiestatis pape ⁊ regis iesu xp̄i cũ
quo loquimini in eccl'ia orando: q̇ est ibi
cũ suis baronibꝰ ⁊ angelis. Cogitate er-
go quid debẽt dicere qñ sentiũt anhelitũ
fetidũ de cibo vel potu: ideo non debetis
comedere nec bibere in talibꝰ diebꝰ ante
missam etiam si inuitarent vos. Nam de
betis dicere ⁊ respondere. Non bibã: qꝛ
habeo loqui cũ papa vel rege. Multi ex-
cusant a ieiunijs ecclesie: sed ab isto nul-
lus excusatur. Oues diaboli pascunt in
prato eius. s. in taberna: ⁊ tandem in in-
ferno. De q̇bus loquit dd in p̄o. xlviij.
Sicut oues in inferno positi sunt: mors
depascet eos. nõ dicit destruet. mors cor
poralis destruit corpꝰ: sꝫ mors infernal'
non: sed depascet eos: qꝛ semper viuẽt cũ
dolore ⁊ miseria. Secus de ouibus chri-
sti: de quibus dicit ipse xp̄s. Ego pascam
oues meas: et ego eas accubare faciam.
Ezechielis. xxxiiij. Nota cum dicit. Ego
pascam oues meas prout supra declara
ui: ego accubare eas faciam: quia de ista
pascua veniemus ad pascuam paradisi.
Tertia conditio est necessaria: ne. s. extra
eccl'iam maneatis. Iõ. dicit. Introite por
tas eius. scꝫ ecclesie. Hoc dicitur contra
vnum magnum defectum illorum: scilicꝫ
qui quando dicitur missa stant in platea
vel cimiterio loquentes: sed in eleuatiõe
corporis christi quãdo pulsatur cãpana
veniũt tanq̃ porci ad escam. ⁊ nunq̇d est
ista vita christianoꝝ? Et nũq̇d illi qui in
ueniuntur extra castrũ obsessum capiun
tur ab inimicis? Castrũ in quo populus
christianus se recipit ⁊ fortificat in die-
bus festis est ecclesia. ⁊ obsidetur ab ini-
micis. i. demonibus: qui quãdo dr missa
non audent eccl'iam intrare: sꝫ obsident
⁊ peccatoribus insidiant: ideo miruꝫ est
ꝙ nõ ducũt secũ illos q̊s ineniũt. Et no-
ta ad hoc figurã. Datꝰ est mihi calamꝰ
similis virge. ⁊ dictum est mihi. Surge ⁊
metire templũ dei ⁊ altare: ⁊ adorantes
in eo. Atrium autem quod est foris tem
plũ eijce foras ⁊ ne metiaris illud qm̃ da
tum est gentibus supple infernalibus.
Apoc. xj. Templũ est ecclesia in qua mẽ
surãtur deuotio ⁊ oratio: ⁊ alia opa bo-
na christianoꝝ: vt de istis reddatur eis
premiũ. Opa aũt illoꝝ qui sunt extra nõ
mensurantur a xp̄o: sed a diabolo: ideo
dicit. Introite portas eius. Nota mira-
culũ de isto sancto rectore qui sepe corri
gebat ppl'm: qꝛ nolebãt eccl'iam intrare:
⁊ semel venerũt demones visibil'r ⁊ secuꝫ
duxerũt illos quos inuenerũt in platea.
¶ Quarta conditio est ne tarde veniant
ad missam. Si dicatur in qua hora debe
mus itrare templũ. Respõdet dauid. In

confessione. Ratio: qr illa ꝓfessio ꝑualis ante missam provonis fit: qr sacerdos iã debet esse confessus sacramentaliter. Et qui deuote audit missaz completã in die dñica: si infra hebdomadã morit habet pro confesso ⁊ cõicato: al's ibi essent mille diaboli: ideo dicit in cõfessione. Dicit em̃ b. Tho. in. iiij. scrip. di. xxj. q. ij. ar. j. ⁊ ij. q. ꝓfessio generalis que fit in missa prima ⁊ cõpletorio delet peccata venialia ⁊ etiã mortalia oblita. Et ergo intrare debemus templũ vt simus in ꝓncipio missę qñ fit ꝓfessio ꝑualis. Nam in cõuiuijs magnoꝝ dñoꝝ quilibet dz esse in ablutione manuũ. Nã in ista ablutiõe vel cõfessione ablunnt manus ꝑsciẽtie: ideo dicit dauid. confessio ⁊ pulchritudo in conspectu eius sanctimonia ⁊ magnificẽtia in sanctificatiõe eius. in ps. xcv. f. j. Cantate. Ideo qñ ꝓ missa pulsantur campane quilibet debet venire festinãter vt sit in confessione: ideo dauid. Preoccupemus faciẽ ei⁹ in ꝓfessione ⁊ in psalmis in hilemus ei. ps. xciij. Jesus xps em̃ descedit in hostiã in ꝓsecratione: q̃si rex exiẽs de camera ⁊ ponẽs se ad audiẽtiã in cathedra: ideo dicit. Preoccupemus faciez eius in ꝓfessione ⁊c. s. anteq̃ descẽdat: et simus in ꝓfessione: qr milites debent regem expectare ⁊ non econuerso: ideo venite ꝓ tpe ⁊c. Quinta est atria ei⁹ supple tenete. Hic respondet tacite questiõi si querat: in ecclesia vbi stabo ⁊ in quo loco. Rñdet i atria: nõ nimis accedere ỏbetis ad altare: nec ꝑ cãcellos itrare. Nota quo ad altare tẽpli salomõis qđ nõ valebat tantũ q̃tũ altare nostrũ in q̃ xps sanctificatur: nunq̃ christus nec virgo maria ỏ quinquaginta passibus accedebãt ad altare. Nota exemplũ de pharisẽo et publicano. Luc. xviij. Nã phariseus accessit ad altare dicens. Gratias ago tibi dñe: quia non sum sicut ceteri hominum ⁊c. publicanus aũt a longe stans percutiebat pectus suum dicens. Deus ꝓpitius esto mihi peccatori. Ex ista humiliate iste descendit in domũ suaz iustificatus ⁊ alter ꝑdẽnatus: ideo dauid in ꝑo. Ecce nũc. s. in die festo. Benedicite dñm oñes serui domini. Qui statis in domo dñi: in atrys dom⁹ dei nostri. ps. cxxxiij. ¶ Sexta conditio est in hymnis. Rñdet questioni. Diceret quis ex quo sum de populo dei. ouis pascue eius ⁊c. q̃ quid ego faciam: in quo me occupabo. Respõdet in hymnis ⁊ laudibus diuinis. Tũc enim non debetis intendere circa tẽporalia: nec debetis loqui etiã si pater vester veniret de longinquo. sed cuz signis facere sibi reuerẽtiã ⁊ locũ: ⁊ dicta missa extra ecclesiã faciatis sibi bonum festuz sed dũ dicitur missa debetis vos occupare in hymnis. i. laudibus diuinis. Pater noster. Aue maria. ⁊ in psalmis. s. cũ silẽtio ne aliꝫ perturbẽt. Sunt multi miseri q̃ dũ dicit missa non faciunt nisi loqui de factis ⁊ negocijs mundanis. Idez de mulieribus que ibi disputant de panno tunice ⁊ mantelli: ⁊ devanitatib⁹ ⁊ si esset possibile q̃ in introitu eccl̃e sueretur os bonum esset. ideo dicit euãgeliũ hodiernum q̃ Iesus xps inuenit in ecclesia negociatores ⁊c. Nota hic hystoriã cõcinendo per illud. Domus mea dom⁹ orationis ⁊c. Non legitur q̃ xps vnq̃ ꝓpriis manibus peccata cor: rexit nisi hic: qr fecit flagellũ de funiculis ⁊ eiecit omnes de templo. Jo. ij. Hic apparet quantum sibi displicet is q̃ tangit ecclesiã sponsaz suz. de qua gñat filios ⁊ filias. Nota q̃tum displiceret regi si in pñtia sua inhoneste tangeretur regina. Sic etiã regi christo quãdo inhoneste tangit ecclesia loquendo devanitatibus: vel in ea comedẽdo: bibẽdo vel tripudiãdo: vel impudice respiciendo mulieres: iõ Aug. In oratorio nemo aliud agat. nisi ad quod est vñ nomẽ accepit. ¶ Septima ꝺditio est ne ante finẽ misse recedãt ibi cũ dicit ꝓfitemini. a con quod est simul. ⁊ audite missam perfectaz. s. q̃ sitis in ꝓncipio: vt in confessione ⁊ in fine. f. in bñdictione que est magne virtutis ex xpi presentia. Est em̃ quasi signũ vt vadatis ad comedendum Nota hic figurã. Mãdauit em̃ deus antiquitus in sacrificio pacificorum offerre simul caput pinguedinem ⁊ caudam totam. Leuit. iij. Offerte de pacificoꝝ hostia sacrificium dño adipem ⁊ caudã totam. Hostia pacificorum. i. sacerdotum: quorum vita debet esse talis q̃ sint in pace cum deo ⁊ cũ primis dicendo officium ⁊ missam deuote ⁊ distincte. al's autez si sint indeuoti ⁊ concubinarij ⁊ luxoriosi: nec nõ habent pacez cũ deo: sed guerrã: nec debẽt celebrare ⁊c. Caput victime est ꝑ

elpiũ misse cauda est finis: ideo dicit. Cõfitemini. i. ex toto fateamini. Et quia nõ facitis: ideo habetis mortalitates: caristias: siccitates ⁊ terremotus ⁊c. Ideo cõtinuetis ecclesiã: quia inde habẽtur omnia bona. Nota exemplũ de sutore quo libet die missam audiente: qui dixit aurum se inuenisse ⁊c.

¶ Feria quarta post dominicã primam in quadragesima. Sermo. j.

QUicũq; fecerit voluntatem patris mei qui in celis est: ipse meus frater soror ⁊ mater est. Matth. xij. In isto euangelio hodierno habemus quatuor doctrinas multũ vtiles ⁊ proficuas quas xps dedit iudeis ⁊ per eos venerũt ad nos: scz

Pria est doctrina reprehẽsiua.

Scda est doctrina cõminatiua.

Tertia est doctrina auisatiua.

Quarta est doctrina informatiua.

¶ Dico q̃ prima est reprehensiua: quia reprehendebat iudeos qui dubitabant ipsum esse messiam: ⁊ hoc dixit principiũ euangelij. Accesserunt ad iesum dicentes. Magister volumus a te signum videre. quibus respondit. Generatio mala ⁊ adultera signũ querit: ⁊ non dabitur ei nisi signũ ione prophete. Sicut enim ionas ⁊c. vsq; ibi: noctibus. Et dicũtur scribe non ab officio scribendi: sed a noticia scripture. Dicatur hystoria. Modo i isto tertio nota stulticiam illoꝝ qui petebãt a christo signum cum christ⁹ innumeris miraculis confirmasset suam doctrinaz: curando cecos: surdos: leprosos: adhuc petebant signum. Patet ergo eoruz stulticia. Item faciebat alia signa maiora in aiabus que valent plus q̃ corpora: quia ꝙplures dimissis peccatis et mala vita: conuertebant ⁊ agebant penitentiaz ⁊c. Ideo Augu. ait. Magis est de impio iustum facere q̃ celum ⁊ terrã creare. Sed ipsi vt stulti petebant alia signa vt faceret descendere ignem de celo. Ipse faciebat signa diuina ⁊ ipsi petebant signa q̃ possunt fieri per creaturas: vt patet de igne qui descendit ministerio diaboli super ones iob. Et ideo respondit eis christus reprehendendo eos dicens. Generatio mala. i. male viuendo moraliter et adultera. s. ex infidelitate: qr sicut mulier que se dat adulterio dicitur adultera: ita iudei recedentes a christo dicũtur adulteri. Et iste defectus secundus sequitur ex primo: qr mala vita ⁊ peccata faciunt creaturam adulterare. ideo dicit xps. Generatio mala. s. a deo recedẽs ⁊ adultera quantũ ad infidelitatem. Qm̃ exceauit eos malicia eoꝝ. Sap. ij. Sed christus ex superabundãtia pietatis dedit eis signũ ione prophete. Nota hic hystoriam beuiter de sententia data per dñm contra ciuitatem niniue: ad quã ibat ionas. Et in ꝓmo sermone ionas ꝓdicauit di. Adhuc quadraginta dies sunt ⁊ nineue subuertet. Et crediderũt viri niniuite dño: ⁊ fecerunt penitentiam. Jone. iij. Et facta pemtentia per tres dies: fuit eis signficatum q̃ deus eis pepercit. Tale signũ dixit xps dabo vobis q̃ filius hois tribus diebus erit in corde terre. s. i limbo: ⁊ tertia die resurget: qr exier de corde belue vt ionas. Et prima dies est recipere fidem christianã. Scda dies recipere sanctũ baptisma. tertia dies est recipere obediẽtiam ad dei mãdata. Istud etiam signũ datur nobis christianis: qr postq̃ homo peccat mortaliter statim datur a deo smia ⁊ tra talẽ. Autoritas. Alia q̃ peccauerit ipsa morietur. Eze. xviij. Ideo recipiamus signũ ione vt simus in angustia penitẽtie que quasi belua ỏ. prima dies est cordis ꝓtritio. Scda ois confessio. Tertia operis satisfactio. Dicuntur em̃ dies: qr nõ fiũt sine claritate diei gratie. Secũda doctrina est cõminatiua: scz eterne dãnationis dicens. Viri niniuite surgent in iudicio cum generatione ista: et condẽnabunt eã: qr penitentiã egerũt in ꝓdicatione ione. Et ecce pluꝰq̃ ionas hic. Et regina austri surget in iudicio cũ generatiõe ista ⁊ condẽnabit eã: qr venit a finibus terre audire sapientiã salomonis: ⁊ ecce plus⁹q̃ salomõ hic. Ut hoc melius intelligatis dicaꝭ quõ viri niniuite in primo ꝓmone ione se cõuerterũt ⁊ fecerunt penitẽtiã ⁊ iudei noluerũt credere christo: nec se converterũt: ideo dicebat eis xps. Viri niniuite ⁊c. Mõ est difficultas quõ cõdẽnatio intelligit. Rñsio q̃ intelligit cõparatiue qñadmodũ pãnus albus a niue condẽnatur: qr quasi nihil est pãni albedo respectu albedinis niuis

Sic in iudicio modica ⁊ parua erit cōdēnatio ninimitaꝫ respectu iudeorum. Sic etiam de nobis xpianis. Moraliter sunt ꝯ plures qui diuersis excusatiōibus excusant se ab hoc ieunio quadragesime. Istos condēnabit beatus Nicolaus qui puer ieiunauit. Ista dānatio est cōparatiua. Idem de alijs peccatis ad libitum. Et ecce autoritas. Condēnat aūt iustus mortuus viuos impios: ⁊ iuuentus celerius cōsummata longam vitam iniusti. Sap.iiij. Sedo xpus fuit cōminatus iudeis per reginā saba.iij.Reg.x. Nota hystoriā qualiter venit de finibus terre hierusalē vtvideret ⁊ audiret sapientiā salomonis. Et forte venit de centum dietis. Et iudei nolebāt xpm audire: immo dicebant. Demoniū habet ⁊ insanit: quid eū auditis. Jo.x. Ideo cōminādo dixit xps iudeis. Regina austri ⁊c. condēnabit cōparatiue vt dixi. Moraliter ex istis cōparationibus iesus xps ostendit ꝙ gētes dānantur ex negligētia: vt sunt illi q̄ libenter audiūt ꝟmones: sed sunt negligētes: qꝫ nesciūt audita exequi. ac si thesauruꝫ acquisitū nescirent in taxia: bursa vel capsa congregare. Ita de ꝟbo dei. Jō dr Lu. xj. Beati qui audiunt verbū dei ⁊ custodiunt illud. Tertia doctrina est auisatiua scz de periculo qō iudeis iminebat dicens. Cū imundus spūs exierit ab hoie: ambulat p̄ loca arida q̄rens requiē ⁊ nō inueniēs. tunc dicit. Reuertar in domum meā vnde exiui. Et cū veniēs inuenit eā vacantē scopis mūdatam ⁊ ornatā. tunc vadit ⁊ assumit septē alios spūs secū nequiores se ⁊ itrātes habitāt ibi. ⁊ fiūt nouissima hois illius peiora priorib⁹. Sic ⁊ erit generatiōi huic pessime. Jesus xps auisando eos: scz iudeos declarat eis cōditiōes diaboli dicēs. Cū immūdus spiritus ⁊c. Loca arida sūt corda ⁊ corpora penitētium qui nō habēt humiditatē luxurie carnalitatis: nec delectationis nec auaricie aut gule ⁊c. Nā istos tentat diabolus ⁊ nō suos. Jō dr Greg. Illos tētare negligit quos quieto iure possidere se sentit. Et qñ nō pōt castrū nouiter acq̄rere: reuertit ad domū vnde exiuit: qꝫ iā scit eiꝰ introitus ⁊ venit cū alijs septē: et fiūt nouissima hois illiꝰ peiora priorib⁹: qꝫ dicūt medici ꝙ peius est recidiuū q̄ infirmitas: q̄re ergo xpus dicebat illa: ppt hoc: qꝫ iudei a principio p̄dicationis xpi cognouerūt ipm esse verū messiā: vt dicit textus euāge. Mat.xxj. Dixerūt coloni. Hic ē heres: venite occidam⁹ eū: ⁊ habebimus hereditatē eius ⁊c. Dicūt hic gloſe ꝙ iudei cognouerūt xpm esse messiaz. Ideo magn⁹ rabinus nichodemus dixit xpo. Scimus qꝫ a deo venisti magister. Jo.iij. Sed qꝫ xps corrigebat eos de peccatis publicis: diabolꝰ redūt ad eos: ppt quod xps p̄dicta dicebat. Ideo.b. Petro qui optime intellexit ꝟmones xpi dicēs. Si cū refugiētes coinquinatiōes mūdi in cognitione dñi nostri ⁊ saluatoris iesu xpi his rursus implicati superant: facta sunt eis posteriora deteriora priorib⁹. Melius em̄ erat illis nō cognoscere viaz iusticie ꝙ post agnitionē retrorsuꝫ quam ab eo quod illis traditū est sancto mādato. ij. Pe. ij. Moraliter si a nobis ejicimus diabolū per penitentiā: caueamus ne reuertatur p recidiuū: alias dicit xps. Nemo mittens manū ad aratrū ⁊ respiciēs retro: aptus est regno dei ⁊c. Lu. ix. Aratrū est penitentia. Quarta doctrina est informatiua. de qua dicit the. Quicū ꝙ fecerit voluntatē patris mei qui in celis est ipe ē me⁹ frater: soror: ⁊ mater. Dicat totaltima pars euāgelij hystorialiter: quō cū xps predicasset venit virgo maria mater eius cū parētibus suis quos scriptura vocat fratres: ex quo sunt vnius generis. Hic habemus exemplū duaꝝ doctrinaꝝ. Et prima est ordinatio charitatis ⁊ dilectionis. scz deum super oia diligere. Secda est spūalis opatiōis ꝙ opus spūale nō est dimittēdū p parentib⁹ seu amicis: vt iclunare aut religionem intrare: ⁊ hmōi. Ité iudices habēt hic exemplū ne in iudicio cognoscāt parētes seu amicos sed purā iusticiā. Et ideo dr. Qui dixerit patri suo vel matri sue: nescio vos: ⁊ fratribus suis ignoro illos: ⁊ nescierī filios suos: hi custodierūt eloquiū tuū: ⁊ pactū tuū fuauerūt: iudicia tua o Iacob ⁊ legē tuā o israel ⁊c. Deu.xxxiij. Et nota cū dicit thema. Quicūq̄ fecerit voluntatē. vi detur ergo ꝙ faciēdo volūtatē dei hō efficiaꝫ mater xpi. Dico ꝙ sic. Nota gdus spūales. Nā magna gra creature fit quādo efficitur filia xpi in baptismo: sed maior quādo fit frater christi: sed multo maior quādo efficitur mater christi: vt patet de ꝟgine maria. Filius efficit hō in baptismo. Jō dr. Dedit eis potestatez filios dei fieri. Joā. j. Frater aut̄ christi efficitur homo per penitētiā quādo de peccatis post baptismū factis facit penitētiaz. Et hoc christꝰ hō efficiunt: filij eiusdez patris per gratiā penitētialē. Sz mater christi efficitur homo audiendo verbuz dei: qꝫ sicut mater christi cōcepit xpm in vtero: ita hō in ꝟmonib⁹ ꝙcipit xpz inuterio ꝙfectice: qñ ꝙponit facere eiꝰ volūtatē parit aūt xpm qñ ꝙceptū ꝙpositū exequitur. Et de hoc est autoritas. A facie tua dñe cōcepim⁹: ⁊ quasi parturiuim⁹ ⁊ peperim⁹ spm salutis. Esa.xxvj. Nota a facie tua. s. in p̄dicatiōe in q̄ de⁹ cognoscitur vt homo in facie. de q̄ dicit dō in ps. Faciē tuā dñe requirā ⁊c. ⁊ q̄si parturiuim⁹. ecce gnatio spūalis de qua dauid. Hec est generatio querentiū dñm querē ⁊ num faciem dei Iacob. Ps.xxiij.

De eadē fer.iiij.post inuocauit. Ser.ij.

Sumit septez alios spūs nequiores se. Mat.xij. Sermo erit de magna autoritate vt caueatis a tētatiōe demonū ⁊ pctis: qꝫ demones vellent ꝙ oēs essemus dānati cum eis. Ideo ne eoꝝ damnationib⁹ damnemini volovos auisare in presenti sermone. sed primo salutetur ꝟgo maria. Assumit ⁊c. Pro huius verbi declaratione ⁊ materie predicāde introductione: sciēdum ꝙ doctrina est communis in scta theologia ꝙ ex peccato primoꝝ parentū totū genus humanū fuit captiuum diaboli. Si dicatur ⁊ quare filij sunt captiui qui nōdum erāt nati. Dico ⁊ respondeo per similitudinē. Si em̄ in domo vra vos habetis vizores captiuos: si illi generāt filios vt filias: nunquid erunt captiui vestrivt parētes. Immo. sic Adam ⁊ Eua vir ⁊ vxor tanq̄ captiuos vendiderunt se diabolo precio vnius pomi: nescitur tn cuius speciei erant illi fructus. Illi mali mercatores fuerunt. nam modico precio se vendiderunt ⁊ captiui fuerunt diaboli. ergo rationabiliter ⁊ filij fuerūt captiui consequenter. Patet ratio. Sed de hoc etiam est autoritas dicēs. Propterea captiuus ductus est populus meus: qꝫ nō habuit sciētiā. ⁊ nobiles eius adā ⁊ eua. s. iterum fame. ⁊ multitudo eius siti exaruit. Propterea dilatauit infernꝰ animā suaz et aperuit os suum absq̄ vllo termino. Esa.v. Nota cū dicitur propterea captiuus ductus est populus meus. i. totū genus humanū captiuū. Rō: qꝫ nō habuit scientiam. Hic tangit rationez quare primi parētes peccauerūt: scz qꝫ nō habuerūt dei sciaz. Propterea dilatauit infernꝰ id est diabolus aiam suaz absq̄ vllo termino. id est exceptione: qꝫ quātūcū q̄ essent boni ⁊ sancti ad infernū descēdebāt imortaliter. Patet ergo doctrina theologie. Sz habuim⁹ remediū p aduētū christi quādo dignatus est venire ad liberādum populum suū de captiuitate diaboli. Si dicak si vēdiderunt se diabolo: nūquid ergo xps fecit iniuriā diabolo sibi captiuos auferēdo. Dico q̄ adam ⁊ eua erāt captiui dei: ideo nō potuerūt se diabolo vendere: nec diabolus ipsos iuricice poterat possidere: sicut nec captiui vestri. Ideo venit filius dei dicēs patri. Cōpatior captiuis: ideo p̄ ego soluam redduū pro ipsis: ⁊ in die veneris sancta soluit. Et sic redemit ⁊ liberauit nos a diaboli captiuitate: ⁊ mō sumus captiui xpi exclusō demone. ideo christus in sua passione dixit. Nunc iudicium est mūdi nūc princeps huiꝰ mundi eijcietur foras. Et ego si exaltatus fuero a terra: omnia trahā ad meipsum. Joā.xij. Et nota dū dicitur. Nūc princeps huius mūdi scilicet diabolus qui tyrānice huic mūdo dominabak ex predicta ratiōe. Sed venit dominus noster iesus christus qui per suā passionē abstulit sibi principatum: ⁊ ligauit ipsum in inferno. Ideo dicit. Nūc p̄nceps huius mūdi ⁊c. Omnia scz genera hominum trahaꝫ ad meipsum. Sed si dicatur. Si lucifer ergo est a mundo expulsus ⁊ in inferno ligatus quomodo ergo tentat nos. ecce huic questiōi thema rñdet. assumit septē alios spūs: qꝫ ipe ꝓsonaliter nō p̄t exire ad tētādūvsq̄ ad tē pus antichristi tūc etiā soluetur. Jam assumit alios septē spiritus tanq̄ capitaneos septē capitaliū peccatoꝝ: ⁊ cū infinita multitudine minoꝝ demonū ei subiectoꝝ mittit eos per mūdū in odiū iesu christi ⁊ inimiciā nostri. Et nota cuz dicit nequiores se. s. in effectu tentandi sed nō

in affectu:qz t affectu nullus est nequior lucifero: ꝛ dicit thema. Assumit ꝛc. Ac si magnus rex decubens in lecto ꝛ nō potēs ire ad bellum vocaret capitaneos dicens eis. Jā videtis ꝛc. ideo vos de quibus ego cōfido vadatis cum vestris gētibus armoꝝ ꝛ faciatis bellum. Sic etiā lucifer iacet in lecto durissimo inferni dicens. Jā videtis quomodo ille xps me liauit hic: ꝛ sibi nō possumus nocere eamus cōtra suas gentes ꝛc. ideo vadatis Ecce qualiter assumit septē alios spiritꝰ ꝛc. Et primus capitaneus est leuiathā. Ita nominatur Job.xlj.dicentis. Leuiathā ipe est rex super oēs filios superbie. ꝛ hic tētat de primo pctō mortali.s.de superbia. Et vocat a lucifero dicēte. Leuia thāvelles ne facerevnū seruitiū mihi. Respondet dñe libenter faciā. Et cū vexillo suo.s.circulo supbie ꝛ vanitat;:cū infinita multitudine demonū ipsum sequētiū discurrit p mundū: qui tantū sciuit facere cum suo exercitu q tā totꝰ mūdus est superbus ꝛ vanus. Nā tantam superbiā posuit in dñis tpalibus ꝛ in prelatis ecclesiasticis:q tā non sufficiunt redditus ad vanitates. ideo habēt facere exactionē:symonias ꝛc. Nota differētiā iter vanitatē ꝛ supbiā:qr vanitas ostēdit ad extra in excessu vestiū ꝛ ornamentoꝝ. Supbia aūt ad intra in corde cōsistit: qñ psona nō vult se regere sm dei ordinationē sed sm propriā inclinationez. sic q deus precepit vnū ꝛ ipse facit totū ꝛtrariū: dicendo:quid ad me:nolo hoc. Ecce qd est supbia: qr vanitas soluz est effectꝰ superbie. Verbi gratia. Si filius vester infirmat ꝛ nō habetis medicū ad quē recurratis. Nōne ad diuinos seu sortilegos ꝛc. ꝛ qñ dicit vobis q hoc est magnū peccatū vos dicitis. Nunquid permittā filiuz meū mori. Ecce supbia nolle obedire p̄ceptis dei dicēt;. Nō habebis deos alienos. Jtez si pdidistis aliquid. Jtē si estis vocati a iudice in testem mediante iuramēto. ꝛ qñ dr vobis magnū peccatuz est falsum iuramentū dicitis. O ille amicus meus est punitus. Jtē nolēdo seruare festa: cū tñ nullus dñs det prouisionem alicui nisi faciat sibi aliqd seruitiuꝫ. Si q̄ per totā hebdomadam seruiuistis mundo: in dominica seruiatis deo audiendo missam: sermones ꝛc. Ex ista superbia leuiathan infinitos secum ducit ad infernū; ppter quod xps sciens hoc auisando nos clamat dicēs. Tollite iugum meum sup vos: ꝛ discite a me: qr mitis sum ꝛ humilis corde: ꝛ inuenietis requiē animabus vestris. Jugum enim meū suaue est ꝛ onus meū leue. Mat.xj. Nota cū dicit. Tollite iugum meū super vos. Dñe nūquid nos iumꝰ boues. Nota ꝛliter bos supponit collum iugo: cū tñ possit se cornibus defendere: sed nō facit scīes naturali instinctu q dñs nō daret sibi ,putionē. Sic etiā erit de nobis nisi portemus iugū. i. onus preceptoꝝ. Sī dicitur. Dñe decetero volo humiliari ad portandum iugū: sed quomodo est portādū? Respondet. Discite a me: qr mitis sum ꝛ humilis corde. quasi dicat. Ego q̄ sum dominꝰ et leo de tribu iuda: ꝛ portaui iugum ptis: scz mandatoꝝ. Si dicaꝫ dñe rex ꝛ qd ex hoc habebimus. Rñdet. Inuenietis requiē animabus vestris non solū corporibus ,puisionē: sed etiā requiem post hāc vitā animabus vestris. Ecce salariū. Si dicatur. Dñe onus vestrū ponderat multuz. Respōdet. Jugū em̄ meū suaue est: ꝛ onꝰ meū leue. Scōs capitaneus dicit māmona. qui tētat de auaricia. De quo Mat. vj. Non potestis deo seruire ꝛ māmone. Dicat vt de primo quōvocaꝫ a lucifero. Nam ille cū bānerio ꝛ cum titulo auaricie ꝛ cupiditatis: ꝛ cū exercitu suo destruxit quasi vniuersum mūdū. Hic etiam tñ fecit q̄ totus mūdus est auaricia plenꝰ. Quia iam hodie religiosi: clerici: prelati: seu dñi oēs sunt auari. non respiciunt vñ vel quō pecunie veniūt: sed habeamus. Omnes in viam suā declinauerunt vnusquisq; ad auaricia suā a summo vsq; ad nouissimū. Esa.lvj. Jtē a minore vsq; ad maiorē oēs auaricie studēt ꝛ a propheta vsq; ad sacerdotē cuncti faciunt dolum. Hiere.vj. Antiquitus nullus erat vsurarius nisi iudei. mō etiā xpiani faciūt vsuras mutuādo. Nota modū: quō falsevocanꝫ censualia. Nota duas conditiones censualium. Jtez emere p minori precio q̄ res valet ,ppter solutionis preuentionem: vel vendere carius ,ppter solutionis dilationez: minusū est: ꝛ ex auaricia vtrū q̄ procedit. Nota etiā de cōfratribus faciendo etiā vsuras. Contra quos clamādo xps dicit. Videte ꝛ cauete ab oī auaricia: qr nō in abundātia cuiusq; vita eius est ex his q̄ possidet. Luc.xij. Nota multas species auaricie. Dicam vobis aliqs vt caucatis. Nā vna spēs est que dicitur rapina ꝛ illa est in dñis. Principes eius in medio ipsius quasi lupi rapientes predā. Ezech.xxij. Alia ē symonia. ꝛ illa est in clericis vendētibus sacramenta. Contra quos xpus. Gratis accepistis: gratis date. Alia est calūnia ꝛ illa est in aduocatis iudicibus vel procuratoribus ꝛ notarijs: qui ꝛtrarium sciētes protrahūt sententiā: vel opprimūt viduas ꝛ pupillos. Cōtra quos. Exoꝛ.xxij. Uidue ꝛ pupillo non nocebitis. Si leseritis eos vociferabunt a me: ꝛ ego exaudiā clamorē eorum ꝛc. Alia est sacrilegiū: ꝛ illa est in rusticis retinendo decimas ꝛ bona ecclesie cōtra quos Malach. iij. Si affiget homo deū qr vos configitis me. Et dixistis. In quo configimus te. In decimis ꝛ in primitijs ꝛ in penuriavos maledicti estis. Sequitur. Inferte oēm decimationē in horrea mea: ꝛ sit cibus i domo mea: ꝛ pbate me super hoc dicit dñs: si nō aperuerovobis cataractas celi. Alia est furtum secretuz in panperibus. Cōtra quos Eccli.v. Super furem erit opprobriū ꝛ p̄fusio. Item Qui furabaꝫ iam nō furetur: magis autem laboretvt habeatvnde tribnat necessitatem patienti. Ephe.iiij. Jtē fraus in mercatorib9: qr defraudant vel in qualitatevel ꝗtitate primū. De primo ait p̄pheta. Argentū tuū ꝛ aurūversum est in scoriam: ꝛvinū tuū mixtuz est aqua. Esa. j. De secūdo precipit deus. Jō habebis in sacculo tuo diuersa pondera maius ꝛ minus: nec erit in domo tua modius maior aut minor ꝛc. Deut.xxv. Alia est retētio de mortuis: vel retentio mercedis seruorum suoꝝ vel negando debitū. Cōtra primos. xiij.q.ij. qui oblationes.j. Qui oblatiōes defunctoꝝ aut negant eccl'ijs aut difficulter reddūt tāq̄ egentiū necatores excōicantur. Et.xij.q.ij.qui abstulerit. Et Lu.xviij. Deus facietvindictam electoꝝ suoꝝ clamātiū ad se. Cōtra secūdos. Qui effundit sanguinē ꝛ q̄ fraudem facit mercennario frēs sunt. Eccl'.xxxiij. Quare precipitur Leuit.xix. Non morabitur opus mercennarij tui apud tevsq; mane. O iste magnus capitaneus quam magnam predam secum traxit ad infernum. Jdeo christus dicit videte ꝛ cauete ab omni auaricia. Ratio est qr nō in abūdantia cuiusq̄ vita ei9 est ex his que possidet. Luc.xij. Tertius capitaneus dicitur Asmodeus qui tētat de luxuria. De quo Thobi.iij. Demonium nomine asmodeus occidebat eos mox. vt ingressi fuissent ad eam. scilicet luxuriam ꝛ carnalitatem: ꝛ circuit modo mundum ꝛ fecit tantum opus qō iam completa est prophetia Dauid. qui plangendo dicebat. Corrupti sunt ꝛ abominabiles facti sunt in iniquitatibus suis. Non est qui faciat bonum supple castitatis. non est vsq; ad vnum supple de adultis. in ps. xiij. ꝛ liij. Jam iste proditor fecit tantum q̄ hodie fere nullus homo potest dicere cum veritate. nunq̄ cognoui nisi vxorem meam. iam non seruant multi matrimonium: cō patres iam faciunt ipsam abominationem. Item facit q̄ clerici tenent concubinas. et religiosi beguinas: seu filias spirituales. ita qō totus mundus est corruptus. Nota hic de illo demone in corpore obsessi qui dixit se inde non exire quo usq; dicerentur tres misse ab aliquo clerico qui esset virgo. Quia ergo iste diabolus fecit tot mala: christꝰ auisando nos dicit per os apostoli. Hec est volūtas dei sanctificatio vestra. vt abstineas vos a fornicatione. vt sciat vnusquisq; vas suum possidere in sanctificatione. j. ad Thess. iiij. Caueatis ergo ne fornicationem faciatis. Nam cuius minimum peccatū sit peccatum luxurie inter peccata: est tamē peccatum mortale. Hic etiam condemnatur error dicentium confessori disputando. Pater q quod peccatum est cuz mere tricibus. ego non decepi eam ꝛc. Si em̄ cum filia regis ageres diceres tu. Cui facio iniuriam. certe regi. Nam in tuo palatio comedendo suum panem ꝛ suū vinum bibendo: tu facis ꝑditionem. Sed si rex dat tibi filiam suam in vxorem habeas cum ipsa placituz. als debes abstinere. Nota vt sciat vnusquisq; vas ideſt corpus quod est vas anime. Sicut enim esset magnum peccatum proijcere vas reliquiarū in lutum. nobilior reliquia est anima. Quartus capitaneus est beelzebub qui tentat de inuidia. De quo Luc. vndecimo. In beelzebub principe demoniorꝝ ejcit demonia. Et iste cū suo exercit

tu ⁊ bannerio cū titulo de inuidia ⁊ malignitate intantū veravit totū mundum ꝙ totus mundus est infectus inuidia et malignitate de bono alterius. primo inter fratres ⁊ inter sacerdotes de sepultu ris:⁊ pro beneficijs. Inter laicos ꝓ officijs vel regimine. Intantū ꝙ ex ista inuidia totus mundus destruitur. Ideo sapiens dicit. Contemplatus sum oēs labores hoim ⁊ idustrias animaduerti patere inuidie proxumi. Eccl's. iiij. Que est hodie ratio quare destruuntur cōmunitates: castra: ville ⁊ ciuitates ex inuidia dicendo. O ille fuit iuratus vel consul: ⁊ ego non qui sum melior. Jam modo non curant quis erit vtilior communitati: sed quis erit amicus. Itē est alia inuidia spiritualis que est peccatū in spīmsanctum scz inuidia fraterne gratie: inuidēdo de uotioni: sciētie deridendo: ⁊ persequēdo. O iste proditor capitaneus quot ducit secū ad infernū. Ideo xps auisando nos dicebat. Hoc est preceptū meū: vt diligatis inuicē sicut dilexivos. Joā. xv. Domine nō datis nobis nisi vnum preceptum. Respondeo ita quia illud principale est ⁊ sufficit. Nota sicut dilexivos. Nam sola dilectio fecit ipsum incarnari: nasci pati ⁊c. Ideo legit de beato ioāne enāgelista ꝙ qñ debuit mori vocato populo predicauit eis dicens. Filioli diligite inuicē ⁊ nihil aliud dicebat: ⁊ fuit sibi dictū. O qualis sermo est iste. ⁊ tradidistis obliuioni illas altas speculatiões ⁊ declarationes theologie: rñdit non: sed istud sufficit: qz dilectio ꝓximi malū nō operatur Ideo remediū optimū cōtra inuidiā est orare ꝓ seipso. s. vt deus sibi ꝛseruet illud bonū officiū ⁊ dignitatē ⁊ merito huius orationis abundabis dilectione. Nā cōtraria cōtrarijs curātur. Plaga cū inuidie medicina charitatis curatur. Quintus capitaneus est beelphegor. Iste tentat de peccato gule. de quo dauid in ps. cv. Initiati. i. dediti sūt beelphegor: ⁊ comederūt sacrificia mortuoꝝ. Hic cū suo exercitu ⁊ bānerio extenso ⁊ cū titulo gule ⁊ vanitatis tm fecit ꝙ iam nō seruāt letunia ecclesie gentes: nec quadragesimā vnus se facit infirmū: alius dicit. O non possum dormire: ⁊ sic comedunt carnes: ⁊ vadūt sic ad infernū. Jeiunia enim ordinata sunt vt cuz labore fiant: quia ibi est meritū. Nota hic qui excusanť breuiter a ieiunio ⁊c. Et quia iste ꝓditor magnaz predam ducit ad infernuz: ideo christus auisando nos dicit. Attēdite ne grauentur corda vestra in crapula et ebrietate. Luc. xxi. Sext⁹ capitane⁹ est baalberith: qui ad iram inflammat. de quo Judicuz ix. De phano baalberith condurit sibi vi ros. Et subdit. Misit dominus spiritum pessimū inter abimelech et habitatores sichem. Hic cū exercitu suo⁹ bannerio cū titulo de ira ⁊ iniquitate discurrit ꝓ mundū: ⁊ facit multas diuisiões ⁊ discordias inter christianos. Iste diuisit ⁊ ꝓcurauit olim scisma in ecclesia: diuisit regna et reges: principes ⁊ barones dños et vasallos. O quot ducit iste ꝓditor secū ad infernum. Ideo christus non cogendo liberum arbitrium: sed dando cōsilium dicit Pacem relinquo vobis: pacem meaz do vobis. non quomodo mundus dat Joā. xiiij. Et iō in natiuitate dñi iesu xpi angeli cantauerūt: gloria in excelsis deo: ⁊ in terra pax hominibus bone voluntatis. Luc. ij. Et in sua cōuersatione salutabat dicendo semp. Pax vobis. Et sequit. Nō turbetur cor vestrum scilicet vnus contra alium ⁊c. Septimus capitaneus dicitur astaroth: qui tentat de accidia: De quo. i. Reguz. vij. Auferte deos alienos de medio vestri baalim. ⁊ astaroth. Iste cū exercitu suo ⁊ bannerio cū titulo de accidia ⁊ ociositate discurrit ꝓ mundū. Et iste ꝓditor tantam accidiā posuit in mundo ꝙ pauci sunt qui de his que ad aiam pertinent curant: immo min⁹ appreciāt animā ꝙ paleā. Per totuz annum laboratis pro corpore: ⁊ modo in isto sancto tēpore quadragesime nescitis modicum laborare pro anima confitendo ⁊ penitentiam faciendo. Sed quilibet expectat confiteri vltima die: cū tamen in prima esset cōfitendum: ⁊ hoc de ꝛsilio ⁊ cōgruo. Item accidia circa cōionē cōmittit a nōnullis que dz fieri in paschate tunc recipiendo xpm: vt in celo cōcantes recipiant a xpo Sed si xps precepisset nobis recipere venenum amore sui: facere deberem⁹: ⁊ precipit recipere corpus suū intra hostiā: et nō facimus: nōne magna est negligētia: ⁊ Et ideo dicit scriptura. Quodcūqz facere pōt manus tua instāter operare: quia nec opus nec ratio nec sapiētia nec scientia erunt apud inferos: ꝙ tu supple accidiose ꝓperas. Eccl's. ix. Ecce quare dicit thema. Assumpsit septē alios spirit⁹ nequiores se. Deo gratias.

¶ Fer. v. post Innocauit. Ser. ꝑmus.

Docebat iesus ad cos qui crediderunt ei iudeos. io. viij. Sanctum euangeliuz hodiernū continet vnam magnā et solēnem disputationē ꝙ fuit inter xpm ex vna parte: ⁊ iudeos ex alia. Et ratio disputationis fuit: quia iudei habebant tā tam superbiā ⁊ maliciā ⁊ indignationez ꝙ offuscabāt intellectū: intantū ꝙ nō credebant xpo de veritatibus. ⁊ si aliqñ credebant ei subito non durabāt. iō xps voluit disputare cū eis vt remoueret ab eis illā superbiā. In ꝙ disputatione xpus fuit arguens ⁊ iudei respondētes. Et fecit ꝗt tuor argumenta. Et primo arguit contra eos ꝓpter superbiam quā habebant.

Primo propter libertatem maternalē.

Scō ꝓpter nobilitatem paternalem.

Tertio ꝓpter altitudinem diuinalem.

Quarto ꝓpter maliciam criminalem.

¶ De ꝙ disputatione dicit thema. Dicebat ad eos. s. arguendo ꝙ crediderunt ei iudeos scz leuiter mobiles. Quantuz ad primū argumentum quod fecit xps contra iudeos sciendū ꝙ arguit contra eos ꝓpter eoꝝ superbiā quam habebāt ꝓpter libertatē maternalē. Dicat qsio omnes iudei fuerūt filij Abrahā: ꝙ habuit duas vxores ex diuina dispensatiõe. Una libera ram. s. Sarrā ⁊ aliā ancillā. s. Agar. Judei aūt venerūt de libera ꝓ ysaac. Ecce libertas maternalis. de qua se extollebāt nō modicū intātū ꝙ dimittebant facere bona opa dicētes ꝙ sine opib⁹ bonis cō sequerenť bñdictionē eis ꝓmissam per ysaac. vt ꝓz Gen. xvij. ⁊. xxj. c. vbi ōt dñs ad abrahā. Sara vxor tua pariet tibi filiū vocabisqz nomē eius ysaac. ⁊ ꝛstituā pactū meū illi in fedus sempiternū ⁊ semini ei⁹ post eū. Ista supbia ita captabat corda eoꝝ ꝙ radi⁹ veritatis xpi nō poterat introire. iō xps arguēs cōtra illos ꝙ leuiter crediderāt: ⁊ leuiter credentiā amittebant dixit. Si vos mānseritis in sermone meo vere discipli mei erit[is]: ⁊ cognoscetis veritatē: ⁊ veritas liberabit vos. Ecce qualiter tangebat eos in fine. Qui statiz surrexerunt supbe respōdēdo. Semē abrae sumus ⁊ nemini seruiuimus vnq̄. Quō tu dicis liberi eritis. Et xps volens eos expellere ab illa supbia replicando dixit eis. Amen amen dico vobis: qz ois ꝙ facit pctm seruus est pcti. Seruus aūt non manet in domo in eternū: filius aūt manet in eternū. si ergo vos filius liberauerit: vere liberi eritis. Ecce vna rō quare dicit: cathene culpe tenent vos alligatos Nota hic qualiter ꝑm mēbrū per qō homo peccat in illo anima ligatur que hz oia mēbra spūalia ꝙ hz corpus corpalia Verbi gratia. persona peccat etiā iurando vel diffamando: eo qz ista verba transeunt ꝓ collū: anima ligať cū cathena per collū habēte caput i inferno. Idem si hō peccat manibus: ⁊ sic de alijs mēbris. iō qñ anima ipenitēs exit a corpore cathenis ꝛstringitur: ⁊ demones trahunt per cathenas impenitētiū aias. De his auctoritas. Iniq̄tates sue capiunt impiū: ⁊ funibus peccatoꝝ suoꝝ cōstringit. puerb. v. Ideo dicebat xps in maiori ꝓpositiõe Amen amen dico vobis: quia ois qui facit peccatū seru⁹ est pcti. Cuz ergo iudei fuissent i magnis peccatis: ideo erāt serui captiui: ⁊ licet caro esset libera: tñ non ex hoc dicendi sunt liberi. Sicut ille qui patiť in capite: ⁊ in toto corpore patiť sic infirmatur: si habz pedē sanum nō ex hoc dicend⁹ est sanus. Sic etiā si anima que est pars principalior corporis sit ca ptiua ⁊ corp⁹ liberū: nō ex hoc dicendus est homo liber: nam spiritus viuificat: caro aūt nō ꝓdest quicq̄. Jo. vj. Scōa ratio christi fuit ista. Seruus autē nō manet in domo in eternū: filius autē manet in eternū quasi dicat vos scitis que differentia est inter filium ⁊ seruū. Nā seru⁹ vadit ad labores extra: filius autem liber manet in domo. Judei ꝓpter generationē carnalē non habebant stare nisi in agris scz in hoc mūdo ex lege moysi: ꝛz filij dei stabunt in domo dei in eternū. Jō dixit xps. Si autem filius vos liberauerit. s. a cathenis culpe ⁊ a miserijs huius mūdi: vere liberi eritis. at illi tacuerunt. Moraliter nota hic ꝓ nobis quib⁹ dc⁹ fecit gratiam dando remedia vt frangamus cathenas peccatoꝝ q̄ frangunť in confessione sacramentali: quando enim cōfessor absoluit tunc alia est libera a pec

catis mortalibus. Et quando intrat paradisum est libera ab omnibus miserijs Ergo laboretis ꝓ liberatiõe anime quãtum laboraret quis pro liberatione filie sue si esset captiua: vel ꝓ liberatione corporis sui vel filij sui ꝛc.

¶Secundum argumentum christi fuit contra superbiã quã iudei habebãt propter nobilitatẽ paternalẽ. Dicatur quomodo iudei sicut erãt filij Sarevxoris liberę:ita erant filij Abrae nobilis hominis qui fuit initiũ virtutũ ꝛ cognitionis dei. Cui dixit deus. Benedicaz tibi ꝛ magnificabo nomẽ tuuz:ꝛ eris benedictus. benedicã benedicentib⁹ tibi ꝛ maledicã maledicentib⁹ tibi atqz in te benedicentur vniuerse cognatiões terre. Gene.xij. Judei aũt nõ modicã habebant supbiaz quia erant generis abrae:ꝛ despiciebãt penitentiã dicendo ꝙ sine penitentia haberent benedictionẽ abrae promissam et semini eius. Quod christ⁹ arguendo cõtra eos dixit. Scio ꝙ filij abrae estis:sed queritis me interficere:et sermo meus non capit in vobis. Ego quod vidi apud pr̃em hoc loquor:ꝛ vos que vidistis apũ patrem vestrum facitis. Responderunt. Pater noster abraam est. Dixit eis iesus Si filij abrae estis opa abrae facite. Nota sermo meus non capit in vobis: quia vas plenum non potest aliquid recipere nisi euacuetur. Sic iudei qui erant pleni superbia non poterant recipere verba christi:despiciẽdo penitentiam quam ipse predicabat. Jdeo ioannes baptista dicebat eis. Facite ergo fruct⁹ dignos penitẽtie. Luce.iij. Uos que vidistis apud patrem vestrum facitis quasi christus innuat in his verbis ꝙ pater eorum fuisset malus homo. Jpsi autem iudei respõdẽrũt xp̃o dicentes. Pater noster abrae est Tunc xp̃s arguens dixit. Si filij abrae estis opa abrae facite. Nũc aũt queritis me interficere hominẽ ꝙ veritatẽ vobis locutus sum quã audiui a deo hoc abrahaz nõ fecit. Jdeo vos degeneratis:qz abrae erat nobilis homo:nõ ex parte carnis:qz de genere idolatrarũ:sed ex parte anime erat nobilis ꝛ virtuosus:nec vos estis ei similes. Moraliter in isto defectu iudeorũ sũt mõ multi xp̃iani q̃ se appreciãt de nobilitate generis:qz de antiquo genere taliũ ꝛc. tales sũt similes iudeis. Nota nobilitas quasi notabilitas. dicatur q̃d est nobilitas ꝛ qualiter icepit nobilitas. Quando aliquis faciebat aliquã rez notabilez in seruitio regis vel imperatoris ex hoc rex vl imperator faciebat ipm nobilẽ. Qui ergo appreciant se de nobilitate ꝛ nõ tenẽt vitã nobilem ꝛ nobiliũ virorũ:sed ribaldoꝝ ꝛ lenonum:non debent dici nobiles:qz degenerãt. Nobilis est ille qui viuit nobiliter appciando se ne mẽtiatur ne inferat damnum alicui qui defendit veritatem cõmunitatem:pupillos viduas ꝛ miserabiles personas. Et nota q̃d accidit rome duob⁹ hominibus quorũ vnus erat nobilis antiquus de troia: sed erat ribaldus ꝛ male vite. Alius ex quadã victoria quã habuit fact⁹ fuit nobilis nouiter ab imperatore:ꝛ cuz semel ambo cõtenderent:dixit nou⁹ nobili antiquo. Jn me icepit nobilitas ꝛ in te finitur. Dicaꝫ hic de effraym q̃ fuit nobilis fili⁹ ioseph ꝛ dñs egypti:ꝺ quo filius eius effraym habebat superbiã. de quo dicit dñs. Diſperdã effraym:qñ de⁹ ego ꝛ nõ homo. Et auolabũt quasi auis ex egypto ꝛ q̃si colũba de terra assyrioꝝ:ꝛ colligabo eos i domib⁹ suis. Osee.xj. Cõcordat scriptura noui testamẽti. Deus supbis resistit:humilib⁹ aũt dat gr̃am. Jac. iiij. Tertiũ argumẽtuz xp̃i fuit cõtra superbiã quã habebãt de altitudine diuinali. Dicaꝫ quõ oẽs gẽtes ꝛ natiões mũdi erãt idolatre:ꝑter iudeos q̃ solũ adorabãt deũ altissimũ nõ factũ manib⁹:sed factorẽ omniũ rerũ. Ex altitudine ista in dei credebãt nullum alium saluum fieri posse nisi ipsos propter fidem quã habebant de deo propter qꝺ dicebant non eẽ necessariuz facere bona:qz fides sufficiebat. Sed contra eos dicit beatus Jacob. Quid proderit fratres mei si fidẽ dicat qs se habere:opa aũt nõ habeat. Nũqd fides poterit saluare eũ. quasi dicat non Jac.ij. Jdeo xp̃s arguẽdo ꝛtra eos dicit. Uos facitis opera p̃ris vr̃i. q. d. ipos habere aliquẽ patrẽ cui assimilant. Rñderũt iudei. Unũ patrẽ habemus deũ. Ecce superbia de altitudine diuinali. Xp̃s autẽ volẽs eos educere de hac supbia dixit eis. Si deus pater vester esset diligeret̃ me vtiqz. Ego eñ ex deo processi ꝛ veni. Neqz eñ a meipoveni:sed ille me misit q̃ re loquelã meam nõ cognoscitis:qz non potestis audire sermonem meum. Nota quare loquelã meã nõ cognoscitis. Jam scitis ꝙ persona maxime cognoscit in loquela cuius patrie sit. Nã si loquit gallice: gallicus ꝺr ꝛc. Jta fuit cognitus btũs Petrus in nocte passiõis xp̃i ꝙ esset galileus. Cui dictũ est. Uere tu ex illis es. nã et loq̃la tua manifestũ te facit. Mat.xxvj Nõ videamus loquelã xp̃i ꝛ moysi. Nã moyses loquebaꝫ linguagiũ terrenũ pro mittẽs eis solũ terrena. Jdeo ꝺr. Qui de terra est:de terra loquit. Joã.iij. Xp̃s vero loquebaꝫ linguagiũ celeste:qz nihil ꝙ mittebat i hoc mũdo terrenũ:immo predicabat ꝙ despicerent terrena. Nam totum p̃dicabat de celo ꝛ de gloria angelorum solũ ꝑmittens celestia. ideo dicebat Quare loquelã meã non cognoscitis? Jõ btũs Joãnes post̃ꝫ locutus fuit de moy se ꝺi. Si q̃ de terra est de terra loquit. Et loquẽs de xp̃o dixit. Qui de celo venit super oẽs est. Joã.iij. Et sic vicit cos xp̃s ratione. Moraliter:si vultis cognoscere per sonã cui⁹ patrie sit:attẽdatis ad loquelã eius. Nam tres patrie sunt. s. celi: terre: et inferni. Linguagium celi est laudare deum:et ipsum benedicere. Jdeo Dauid in p̃s. Beati qui habitãt in domo tua domine:in secula seculorum laudabunt te. Ps.lxxxiij. Qui ergo laudãt deũ:vt bon⁹ religiosus clericus vel laicus:possumus dicere. Uere tu ex illis es. s. de paradiso. nã ꝛ loquela ꝛc. Linguagiũ huius mũdi terrenũ est:hoc est loqui de terrenis negocijs ꝛ tẽporalib⁹. Nã q̃ de terra est ꝛc. Linguagiũ inferni est renegare:maledicere ꝛ blasphemare.iõ dicitur. Estuauerunt hoies estu magno:ꝛ blasphemauerunt nomen dei. Apoc.xvj. Nñ ergo vos maledicitis:iuratis:et blasphematis:clare ostenditis ꝙ estis patrie inferni. Et qz xp̃s non loquebaꝫ loquelã inferni: blasphemãdo nec terre:sed loquelã paradisi Jõ dicebat. Quare loq̃la mea ꝛc. Quartũ argumentũ iesu xp̃i cõtra iudeos fuit de malicia criminali:vicẽdo. Uos ex patre diabolo estis ꝛ desideria patris vestri vultis facere. Ille homicida erat ab initio:et in veritate nõ stetit: qz non est veritas in eo. Cũ loquitur mendaciũ ex ꝓprijs loquitur:qz mendax est ꝛ pater ei⁹. Ego aũtẽ si veritatem dico: non creditis mihi. Hic iesus xp̃s ponit tria pcta diaboli:in quibus videtur ꝙ iudei assimilabãtur ipsi diabolo. Et primũ peccatum est inuidia ex qua tentauit adam. Et ex isto peccato secuta est necessitas moriendi in genere humano. Et ideo dicit. Per vnũ hominẽ pctm̃ in hunc mundũ intranit:et per peccatũ mors. ad Rom̃.v. Jdeo dicit de diabolo xp̃s. Ille homicida erat ab initio. Ecẽm pctm̃ diaboli est mendacium. Tertiũ qz est psecutor veritatis. Dixit ergo iesus xp̃s iudeis. Uos ex patre diabolo estis qz sicut ille ex inuidia procurauit mortẽ ade: idẽ vos ex sola inuidia procuratis mihi mortẽ. Scẽo qz sicut diabol⁹ cũ loquit mẽdacium:ex ꝓprijs loquit: sic ꝛ vos me diffamãdo: qz iudei dicebãt de iesu xp̃o. Ecce hõ vorax est et potator vini:publicanoꝝ ꝛ pctoꝝ amic⁹. Mat.xj. Itẽ nos scim⁹ qz hic hõ pctor est ꝛc. Tertio qz diabolus est psecutor veritatis:de ipso dicẽte xp̃o. Jn veritate nõ stetit. Augu. Bñ fuit in veritate. Nota q̃liter deus posuit luciferũ sup oẽs creaturas:ꝛ ipse voluit se pacificari deo per suã superbiã et sic nõ stetit in veritate: sed apostatauit ꝛ fecerat. sic ꝛ vos dixit xp̃s iudeis nõ statis in veritate a me audita. Moraliter habemus hic doctrinã vt fugiamus nõ solum mendacium pernicio sum quod est peccatum mortale:sed etiã iocosum:qz etiã est pctm̃: quia per nullã causam ꝛ pro nulla re est dicendũ mendaciũ. Unde dauid in p̃s. Perdes oẽs q̃ loquunt mendaciũ. in p̃s.v. Itẽ Sap̃.i. Os qꝺ mentitur occidit aiam. De istis argumentis loquitur thema. Dicebat iesus ad eos q̃ crediderunt ei iudeos. Deo gr̃atias.

¶ Feira.v.post Innocauit. Sermo.ij.

Si māseritis in sermone meo vere discipuli mei eritis. Joã.viij. Materia presentis sermonis erit quõ poterim⁹ esse boni discipuli xp̃i Magnũ q̃d est esse magistrũ i theologia vel ẽm vel archiepm:vel cardinale: vel papã: sed multo magis est esse discipulũ xp̃i. Credo ꝙ erit materia vtilis et profi cuosa. Sed vt deo sit placabilis ꝛ gratiosa:salutẽq̃ virgo gloriosa ꝛc. Si māseritis Semel fuit questio facta indeis per vnũ bonũ hoiem de materia qua volo vobis p̃dicare. Nunqd vos vultis discipuli ei⁹

fieri? Joñ.ix. Judei aũt indignati maledi xerunt ei dicentes. Tu discipulus ei⁹ sis: nos moysi discipuli sumus. O stulti. Su per hoc dicit Augustinus. In me sit dñe ista maledictio: vt sc̃z sim discipulus tu⁹. Credo q̃ quilibet vestrũ responderet. O vtinã essem discipulus suus. Propterea volo vobis nunc ostendere quot modis: et quibus poteritis fieri discipuli eius si vultis. Et inueni octo virtutes seu condi tiones huius nobilissimi discipulatus. s.

Credentia principalis.
Obedientia generalis.
Penitentia sacramentalis.
Patientia virtualis.
Beniuolentia cordialis.
Benificentia liberalis.
Diligentia spiritualis
Perseuerantia finalis.

¶ Si vultis esse discipuli xp̃i: habeatis aliquã istarũ virtutũ. De vltia dicit thema. Si manseritis ꝛc. Prima virtus que facit hoiem esse discipulũ xp̃i est credentia principalis. s. credere firmiter articu los fidei ꝛ non dubitare in aliquo: sic est homo discipulus christi. Nota q̃m in om ni schola cuiuscũq; facultatis oportet di scipulũ simpliciter credere magistro: ma xime in primis principijs. Uerbi gratia. Prima principia literarũ sunt. xxiij. Ideo q̃si magister dicit discipulo: ista litera est a. ista litera est b. discipulus dz sibi crede re: quia si vellet dicere: quare ista litera a est magis a q̃ ista littera b. vel ecõuer so: vapularet a magistro. Ideo philoso phus. Opz addiscẽtẽ credere. Jta etiã de schola christi sc̃z ecclesia: quã scholaz in trant xp̃iani in baptismo que habet duo decim principia. s. duodecim articulos fi dei contentos in Credo maiori quoꝝ ali qui pertinent ad christi diuinitatem: ali qui ad christi humanitatez. Et quia sunt multi infideles qui nolunt ea credere: iõ non sunt discipuli christi. Si ergo vultis esse discipuli christi: credatis ista duode cim principia fidei simpliciter sine cõtra dictione: disputatione: ꝛ dubitatione. Au ctoritas. Manifestauit gloriã suam: ꝛ cre diderunt in eum discipuli eius. Joan. ij. Nota manifestauit gloriã sc̃z in his duo decim articulis. Scõa virt⁹ que facit ho minem esse discipulũ xp̃i est obediẽtia ge neralis sc̃z obedire ꝛ seruare omnia que xp̃s mandat ꝛ p̃cipit gñaliter sine cõtra dictione: ꝛ nõ facere ꝺ eius p̃ceptũ. p̃ ali quo lucro habendo: vel bono: vel offic̃o: vel dignitate: talis est discipul⁹ xp̃i ver⁹. Rõ: q̃m tanta est dignitas huj⁹ magistri: q̃ opz sibi obedire in oib⁹ etiã ꝺ oẽs p̃sonas mũdi: ita q̃ si p̃ vel mr̃ vel oẽs parẽ tes vel amici: imo etiã papa vl̃ rex essent ad vnã partẽ mandãtes facere aliq̃d qõ est contra p̃ceptũ magistri xp̃i: magis est obediendũ soli xp̃o q̃s his oib⁹. Auctori tas. Legit Lu. xiij. q̃ cũ xp̃s iret p̃dican do de loco ad locũ: magna turba hoim ꝛ mulierũ seq̃bat ipsum: neq; mirũ. Et con uersus iesus dixit eis. Quid vultis? Co gitate quõ rñderunt. Dñe volumus esse vestri discipuli. Et dixit ad illos. Si quis venit ad me ꝛ nõ odit patrẽ suũ et matrẽ et vxorem et filios ꝛ fratres aut sorores: adhuc aũt ꝛ aiam suã: nõ p̃t me⁹ esse di scipulus. Sed cũ deus p̃cipiat honora re parẽtes ꝛ diligere vxores ꝛ filios ꝛ ani mã suã: quare ergo xp̃s dixit Si ꝺs vult ꝛc. Rñdeo q̃ hoc intelligit sic: q̃ si pater: mater vel vxor aut sensualitas p̃pria vo lũt q̃ tu facias aliq̃d cõtra p̃ceptũ xp̃i: tũc odisse patrẽ: matrẽ ꝛc. ꝛ dicere nescio vos: deificũ est. Uerbi gra. Si pater tuus dicat tibi. fili: fac vindictã de tali iniuria mihi facta a tali ꝛc. Debet dicere filius. Pater: nõ facia. q̃ magister me⁹ xp̃s prę cepit oppositũ. Ecce quõ intelligunt ver ba xp̃i odite patrẽ isto mõ. Jdẽ de matre et vxore: de filijs ꝛ fratre ꝛ amico: etiã de p̃pria sensualitate q̃ inclinat ad delecta tionẽ ne p̃ ea faciatis aliq̃d contra prece ptũ xp̃i. Ecce quid est obedientia genera lis: ideo auisetis. Tertia est penitẽtia sa cramentalis. Tãta est virtus penitentie q̃ de discipulo diaboli facit discipulũ xp̃i Quãdiu homo est in peccato mortali et mala vita: homo est discipulus diaboli ꝛ paratus intrare scholam inferni. Sed si homo vult facere pniam sacramentalẽ. s. pterẽdo de pctis dicẽdo. O miser ergo sus religiosus ꝛ nõ seruani regulã ꝛc. Jdẽ de laicis ꝛ clericis fitẽdo pctã: faciẽdo pniaz datã a cõfessore. Talis pnia sacrallis fa cit hoiem discipulũ xp̃i. Ecce ẽsta virtus penitentie. Auctoritas. Qui non baiulat crucẽ suã ꝛ venit post me: non potest me⁹ esse discipul⁹. Luce. xiiij. Nota crucẽ suã non dicit crucẽ meam. Quilibet christi

anus portat crucẽ xp̃i signando se: sed nõ saluaretur nisi portaret crucẽ propriam: sc̃z penitẽtie. Crux dicitur a cruciãdo: iõ significat crucẽ penitentie que cruciat pe nitentẽ. de qua dicit xp̃s. Qui non baiu lat crucẽ suã ꝛc. Et sicut crux xp̃i habuit quatuor brachia tanq̃ quatuor partes principales: sic crux xp̃iane penitẽtie ha bet quatuor brachia. Primũ surſum est cõtritio que debet esse surſum per respe ctum ad deũ quem peccãdo ostendit: ala dolere de peccatis ꝓpter periculũ vel ve recundiã vel perditionẽ bonoꝝ vel fame nihil valet: q̃ nõ est cõtritio. Brachiũ dex trum est bonũ propositũ viuendi decete ro ꝑm diuinã ordinationẽ: et non ꝑm suã inclinationẽ. Brachiũ sinistrum est oris confessio. Sic esñ mundatur camera pe nitẽtie a stercore peccatoꝝ. Brachiũ in ferius quod sustinet totũ pondus est sa tiſfactio: que portat totum onus ieiunio rum oratiõnum: vigiliarum: elemosinaꝝ ꝛc. Jsta crux est nostra. De qua dicit apo stolus ad Gal. v. Qui christi sunt supple discipuli: carnẽ suam crucifixerũt: supple in cruce penitentie. Ecce quare dicit xp̃s Qui non baiulat. i. accipit crucẽ suam ꝛc Quarta est patientia virtualis sc̃z patiẽ ter sustinere aduersitates: dolores: infir mitates: paupertatem et miserias: nõ re cipere amaritudinẽ cordis: nec murmu rare cõtra deũ: sed cõmittere se deo: quia ipse scit quibus indigemus ꝛ quid nobis expedit: ꝛ sic homo fit discipulus xp̃i. Rõ q̃m magister ꝛ dñs noster xp̃s patienter sustinuit aduersitates: tribulationes: et persecutiones. iõ vult vt sui discipuli assi milent sibi. Uidet xp̃s tenere modũ quo rundã antiquorũ philoſoꝝ q̃ per patientiã volebãt illos ꝑare q̃ volebant esse discipuli. Signãter legit de pytagora philo q̃ q̃n aliqs volebat esse discipulus suus pri mo faciebat ipm ad portã schole expecta re. Deinde faciebat ipm ab aliꝭ vituperа ri di. Et q̃s ea tuſ Rñdebat. Uelle esse di scipulus huj⁹ magistri ꝛ philo. Et illi. Ua de ad trahẽdũ aratrũ rustice ꝛ hmõi. Si erat patiẽs: recipiebat ipm in discipulũ: alꝭ nõ. Hũc modũ seruat ille magn⁹ ma gister ꝛ doctor xp̃s in sua schola. Q̃n ali qua pſona ꝑponit in corde suo tenere bo nam vitã ꝛ sanctã: signũ est q̃ vult esse di scipul⁹ xp̃i. O dicit xp̃s: expecta modicũ: opz vt ꝓberis de patientia. Statl aliꝭ vi tuperãt eũ di. O qualis hypocrita: fanta ſticus: fatuus ꝛc. Si in his ꝓbis iniurio ſis habet patiẽtiã: bñ stat: iõ vult adhuc vt ꝓbetur magis per ictus siue ꝓbera. s. infirmitatũ: doloꝝ ꝛc. Sed vos murmu ratis dicẽdo. O miser: q̃d est hoc ante nõ sentiebã ista: ideo teneatis fortiter: q̃ tũc xp̃s recipiet vos i discipulũ suũ. Hoc etiã mõ deus pater ꝓbauit filiũ suũ xp̃m lz iã sciret quid esset in eo: ꝛ vt nobis xp̃m da ret in exemplũ patientie: ideo dicit xp̃s. Mat. x. Non est discipulus super magi strum: nec seruꝰ sup dñm. Sufficit disci pulo si sit sicut magister ei⁹ ꝛ seruo sicut dñs ei⁹. Si patrẽfamilias beelzebub vo cauerũt quãto magis domesticos ei⁹. i. discipulos. Quinta virtus est beniuolen tia cordialis. Uult magister noster iesus xp̃s q̃ sui discipuli nõ habeãt discordias diuisiones: vel rixas: sed q̃ cõcorditer vi uãt. Rõ: q̃ magister pacis ꝛ charitatis et dilectionis nõ vult in schola sua discipu los maliuolos ꝛ discordes. Ideo ois vil la seu cõmunitas pacifica est schola xp̃i Et ois cõitas diuisa est schola diaboli: iõ dicit xp̃s. Joã. xiij. In hoc cognoscẽt oẽs q̃ mei estis discipuli si dilectionẽ habue ritis adinuicẽ. iõ debent pacificari de re mittẽdo iniurias. ꝛ quãto maior est iniu ria q̃ remittit̃: tãto magis placet deo: ala schola inferni est parata: vbi continue et semp se iniuriant. Sexta est benificentia liberalis. s. de mutuo iuuando tam in bo nis tpalib⁹ q̃m spũalib⁹. Rõ q̃m sicut ma gister schole hz multos scriptores captiꝝ nos ꝛ liberos: nõ decet discipl̃os nobiles esse tenaces ꝛ auaros cũ ignobiles libe rales sint. Tot⁹mũdus est schola magi stri xp̃i: cui⁹ scriptores ꝛ ancille sunt oẽs creature insensibiles. Dauid. Ordinatio ne tua ꝑseuerat dies: q̃m oia seruiũt tibi ps. cxviij. Sol ad instar captiui: q̃ nihil potest facere nisi quantũ deus vult. q̃ iuſ su dñi portat nobis lumẽ de die ꝛ luna de nocte qui dãt nobis quicq̃d de⁹ dedit eis Jdẽ de aliꝭ planetis ꝛ elementis q̃ libe raliter cõicant ꝛ ministrant quicquid ha bent. Quãto ergo magis discipuli q̃ sunt creature nobiles ꝛ rationales debẽt esse liberales amore magistri: dãdo vel mu tuãdo sine vsura: vel emẽdo nõ min⁹ ꝓ pter denarios ꝓptos: necvẽdẽdo plurꝫ

ppter spem ⁊c. Ex his efficit hō discipulus xpi. Auctoritas. Dis exvobis q̄ nō renunciat oibus q̄e possidet: non pōt me⁹ esse discipul⁹. Luce. xiiij. Hec auctoritas habet duos intellectus: q̄ nisi bene intelligatur: daret occasionē errādi. Duo modi sunt discipulox xpi. Primus est ap'lorum ⁊ tenentiū vitā apostolicā: ⁊ isti renūciant ⁊ dimittunt oia. Mat. xix. Ecce nos relinquimus oia: et secuti sumus te. Hoc mō intellectus predicte auctoritatis: dis exvobis clarus est. Scōs modus discipulox est bonox xpianox q̄ nō obligant di mittere oia primo mō: sz volūt dimittere oia quantū ad pprietatē: qz pñt habere pprietatem: sed nolunt habere singularitatē: scz q̄ illud qō habēt solū seruiat eisingulariter: imo volūt dare alijs ppter deū. Ecce q̄d est dñicēcia cordialis. ¶ Septima est diligentia spūalis scz q̄ simus diligētes in operib⁹ spūalibus: qz nō sufficit facere opus spūale: sed etiā fiat cū diligentia. Religiosus nō solū tenēt facere id qō dicit regula ⁊ cōstitutiōes: sz q̄ faciat illa diligēter. Idē de psbyteris ⁊ laicis qui nō tm̄ in dñica die tenēt audire missaz: sz etiā cū diligētia: vt sint in p̄ncipio misse. Itē nō sufficit pfiteri: sz cū diligētia iā in p̄ncipio quadragesime. Itē nō sufficit dicere pniam: sed q̄ dicāt cū diligētia gemibus flexis: qz supplicat regi vel pape xpo Itē cū diligētia cōicare. Itē cū diligentia elemosynam dare. Talis diligētia facit hoiem discipulū xpi. Rō: qz magister diligēs ⁊ nobilis nōvult discipulos somnolētos vl negligētes: sz vult q̄ sint diligētes Auctoritas. In hoc clarificat⁹ est pr̄ me⁹ vt fructū plurimū afferatis: ⁊ efficiamini mei discipuli. Jo. xv. ¶ Octaua virtus est perseuerantia finalis: de qua loquit thema. Si manseritis ⁊c. ergo necessaria est perseuerātia finalis. In studijs generalibus q̄n magistri ⁊ doctores incipiūt legere: sz in festo sancti Luce: tota schola est plena discipulis: sz in medio anni sūt valde pauci: in fine aūt quasi null⁹ remanet ideo sunt multi inutiles discipuli solum sciūt p̄ncipiū libri: modicū de medio: ⁊ de fine nihil sciūt nisi illi q̄ pseuerāt. Sic de libro vite qui est scta vita bona ⁊ deuota multi incipiūt et sciūt p̄ncipiū bone vite: ed paulatim deficiūt: ⁊ nesciūt finē libri bone vite: ideo tales non intrant scholā paradisi: sed illi qui bene incipiunt meli⁹ continuant et optime finiūt: sunt boni discipuli et veri xpi. ppter hoc dicit xp̄s. Si manseritis in sermone meo: vere discipuli mei eritis. Et q̄n bonus discipulus xpi intrat aulā paradisi: statim deus dat sibi duas chartas. s. diuinitatis et humanitatis: in quo homo recipit maiorē sciētiam quā habuerūt in hoc mūdo phi vel doctores. Aug. Nec scientia habet ex studio libri bone vite: ideo est necessaria p̄seuerātia finalis. De hoc dicit euā g. Hodiernū. Dicebat xp̄s ad eos q̄ crediderūt et indeos: scz fidei catholice in hoc ⁊c. Si māseritis in sermone meo: vere discipuli mei eritis: et cognoscetis veritatem.

¶ Feria. vj. post Inuocauit. Ser. vnicus

Ecce sanus factus

es: iam noli peccare. Habet textualiter. Jo. v. Et officiak in cuāge. hodierno. Sanctū euangeliū hodiernū cōtinet vnū miraculū et grande ⁊ excellens. Nā quidā paralyticus sanus factus fuit per iesum xp̄m: q̄ triginta octo annis tenebak in infirmitate: et hoc solo ipsius p̄cepto: sicut ⁊ solo verbo mūdus factus est: et continet tria miraculosa secreta: et est

primum locus vbi factum est.

Secundū quomodo factum est.

Tertium ad quem finem factum est. Et de isto vltimo loquit nostrū thema. s. vt alia isti⁹ infirmi curata caueret se a peccato: ⁊ iō dixit. Ecce sanus fact⁹ es ⁊c. qō fuit thema. In quib⁹ quidē ꝑbis erit nostet sermo. Et primo videam⁹ de loco. Dicitur igit in euāgelio. Est aūt hierosolymis ꝑbatica piscina. Appellak piscina: et hoc latine. ꝑbatica grece: hebraice bethsaida. Et ꝺr piscina a pisce sz per cōtrariū qz nō erant ibi pisces: sicut ꝺr in ecclesijs piscina vbi aqua lauacri mittit: ⁊ tñ non sunt ibi pisces. Grece ꝺr ꝑbatica. Nā probaton grece ꝺr ouis latine: q̄n in illa lauabantur oues que in templo offerebantur. vñ ꝑbatica. i. ouina. Hebraice ꝺr bethsaida a beth quod est domus: ⁊ saida qō est gregis siue pecudis. vñ bethsaida dicitur idē qō domus pecudū. Et ista piscina notari ideo meruit ppter virtutē ipsi⁹: qz in certo tēpore anni angelus descendebat ad renouendū aquā vt hr̄ in textu. Et qui primus attingebat aquā post descēsionē āgeli ⁊ reuolutionē aque: ille curabatur tm̄ de quacūq; specie ifirmitatis detent⁹ esset: ⁊ ideo qz xp̄s ignorabak rectores ciuitatis hierl'm fecerunt fieri quinq; porticus in quibus infirmi habitarent. In vna leprosi: in alia scabiosi: in alia febricitates: in alia paralytici: i alia vero vniuersi alij infirmi. Et illi qui non poterāt ire ducebanť ab aliquibus alijs ad piscinā: vt quilibet citius posset sanari. Et hec historia continet secreta et per questionē pōt declarari. Queritur ergo vñ tātā virtutē ista piscina habebat q̄ toties quoties angelus descēdebat ad mouendum aquam q̄ habebat illā virtutez Dico q̄ hic sunt tria secreta.

Et primū est vt ostendak virtus sancte crucis ⁊ passionis iesu xp̄i.

Scōm est vt ostēdak virtus baptismi.

Tertium virtus confessionis.

¶ primū g̃ secretum est vt ostēdak ꝟtus crucis ⁊ passiōis. nā circa hoc dicit magister historie scholastice q̄ in illa piscina erat illō lignū qō in postez fuiuit ligno crucis. Nā etiā in biblia inuenik. s. iij. Regum. x. q̄ regina saba venit hierl'm audire sapiētiā salomonis. Et cū transiret per: rētē erat ibi quoddā lignū qō seruiebat ad trāseundū vt moris erat. Et fuit sibi reuelatū q̄ in illo ligno deberet xp̄s suspēdi ⁊ mori ꝓ totius mūdi redēptiōe et ista rōne noluit lignū calcare: sed trāsiit subtus rētē. Et ad patriā reuersa ipsa scripsit salomoni reuelationē suam quā viderat: ⁊ rex salomon sciens xp̄um crucifigēdū ꝓphetauit dicēs. Sub arbore mali suscitaui te. Ibi corrupta est mater tua: ibi violata est genitrix tua. Can. viij. q. d. populo xp̄iano. Ego sub arbore pomi suscitaui te: sed mater tua: scilicet gēs iudaica: ibi corrupta est in sua crudelitate ⁊c. Illud ergo sciebat salomō lignū fore: ⁊ ideo salomon ligno accepto absc̄dit illud subtus terrā bene viginti passibus. Et ibi facta fuit ista piscina de q̄ loquit euāgeliū. Et ista rōne ibi erat tanta virt⁹ q̄ ibi erat hmōi lignū ⁊ recipiebāt infirmi sanitatē: qz figebat passionez xp̄i. Nec obstat q̄ illud lignū antec̄ portasset xp̄z ⁊ ante suspensionē xp̄i nulla habebat virtutez. Dico tibi q̄ verū est q̄ nō habebat virtutē: sed iam illud significabat sm̄ q̄ hr̄. Nume. xxj. Fac serpentem eneū ⁊ pone eū ꝓ signo: q̄ percussus aspexerit eū vivet ⁊c. Naz ante mortē xp̄i signū crucis magnam virtutē habebat: vt ibi hr̄ Jdeo ad illū locū accedebant infirmi vbi crux erat vt sanari possent. Jsta rōne iudei sanari potuerūt q̄ aspiciebant illud signuz ꝓ hoc erat iā q̄ngēt̄ anis añ salomonē: ⁊ ante passionē xp̄i. M. quingentis annis. Si ergo sola ligna illius loci habebāt illam virtutem: q̄to pl⁹ lignū vbi suspendi debebat xp̄s. Un cū de morte xp̄i tractabatur de ivirtute lignū natauit sup aquā et iudei acceperūt illud. Est ergo rōnabile qō legik in ecclesijs. Nos aūt gloriari opz in cruce dñi nostri iesu xp̄i in quo est salus vita ⁊ resurrectio nostra: ꝑ quē salnati ⁊ liberati sumus. Et habeť partim ad Sak. vj. Qm̄ iudei inde gaudebāt an teq̄ nos. Nūc dico q̄ allegorice resultat nūc secretū. Lignū illud crucē significat: piscina aūt significat dolores: mortē: ⁊ alia multa mala. nā sicut aq̄ ex illa piscina exire non poterat: ita oportuit pati xp̄m et mori. Luce. xxiij. Et sicut illa aq̄ sanauit ita xp̄s emūdauit nos ꝓ morte. iuxta illō. Sanguis xp̄i qui per spiritūsctm̄ se metipz obtulit imaculatū deo emūdauit ꝓsciam nostrā ab opibus mortuis ad seruiendū deo viuenti: ⁊ iō noui testamenti mediator est vt morte intercedēte ⁊c. Ad heb. ix. Et quinq; porticus signāt quinq; vulnera principalia. alia aūt vulnera innumerabilia sunt. Dico g̃ de quinq; principalibus in q̄b⁹ oēs nos infirmi esse debemus: qz mota aq̄ qui ibi erat sanabak. Et iō inq̄t salomō veni colūba mea: veni ad me. i. ad passionē ⁊ mūdaberis i foraminib⁹ petre. in cauerna macerie. Cant. ij. Petra aūt erat xp̄s. Foramē petre est eius diuinitas. cauerna ipsi⁹ est ictus lateris. Et qz aperuit vnū solū foramē fecit ⁊ saluauit tūc vnum solū: qz xp̄s āgelus q̄ quidē angel⁹ ē magni cōsilij cū aquam renouneret. i. paticbak vnū tūc curabat. Latronē. Unus est⁹ scōm nō hz. Eccls. iiij Scōa rō ē spūalis: qz ꝑdicta piscina erat figura baptismi. Credik q̄ i illo tpe in q̄ xp̄s ordinauit baptismū et fuit a ioanne baptizatus: q̄ illa virtus sanandi infirmos per aque motū fuit ostensa: quia ꝓmo oēs aque erant mortue g̃tuz ad istū

effectū.ſ.mūdationē aiax.aug. Que ē tā
ta vis aq̄ vt corp⁹ tāgat ⁊ aiaz lauet. Sz
deſcēdit āgelus de celo fili⁹ dei ſaluator
mūdi q̄ vr āgel⁹.i.miſſus. Eſay.ix. Par-
nulus natus eſt nobis ⁊ fili⁹ dat⁹ eſt no
bis:⁊ vocabit nomē ei⁹ admirabil⁹ conſi
liari⁹.fm.lxx.interptes magni cōſilij an
gel⁹.itē Malac.iij. Veniet ad tēplū ſanc
tū ſuū dñator quēvos q̄ritis:⁊ angel⁹ te
ſtamēti quē vos vultis. Iſte angelus teti
git aquā iordanis q̄n fuit a ioāne baptiz
at⁹:tūc aq̄ fuit mota ⁊ habuit ꝓtutē ſa
natiuā. Dicit Beda q̄ xp̄s tactu ſue mū
diſſime carnis vim regeneratiuā ꝓtulit
aquis:et tūc oēs aque naturales fuerūt
mote ⁊ viue ad purificādū ⁊ ſanādū alaſ
⁊ fuit ꝓpleta ꝓphetia.zacha.xiij. In die
illa erit fons patēs domui dauid ⁊ habi
tātib⁹ hierl̄z in ablutionē peccatoꝝ⁊ mē
ſtruate. Hic baptiſm⁹ hz q̄nq; portic⁹ q̄t
tuoꝝ infidelium ad orīētē ad occidentem
ad aquilonē ⁊ meridiē:q̄nta eſt puerorū
q̄ ſolū habent infirmitatē pcti originalis
vbi ſanant oēs a quacūq; infirmitate de
tineant pcti.Jō ꝓaul⁹. Dñs oīm diues
eſt in oēs q̄ invocāt illū:ois eſſi q̄cunq; i
nocauerit nomē dñi ſalu⁹ erit.ad Ro.x.
ſanabat aūt vn⁹.ſ.ille q̄ prius deſcende-
bat poſt motionē aq̄. Figura fuit q̄ ba-
ptiſmus ſolū ſemel ⁊ vna vice hz ꝓtutē ⁊
efficaciā ſanādi alias ſicut ſolū ſemel pro
pctis nr̄is mortu⁹ eſt xp̄s. Sc̄do ſanabat
tm̄ vn⁹ q̄ ꝗlibz hz duas ſubas ſcz ſubaz
corporalē ⁊ incorporalē.i.corp⁹ ⁊ aiam.
Nā q̄uis aia laneꝫ adhuc corpus vitio-
ſum eſt.⁊ iō vn⁹ tm̄ curat. Et iō paulus
ait. Cōdelector ei legi dei ſm interiorem
hoiem. Video aūt aliā legē in mēbz⁹ me-
is repugnātē legi mētis mee.ad Ro.vij.
Curat ei ſola aia. Videte igit̄ iſtā ratio-
ne q̄d piſcina ſignificet.i.ille loc⁹ ⁊ quid
aqua q̄ eſt tāta vivt corpus ſanet ⁊ aiam.
Tertia ratio ſpūalis ḡre piſcina hēbat p
dictā virtutē:q̄ figurabat confeſſionē ſa
cramētalē. Ratio quia ſicut ibi lauabant
oues offerēde i tēplo. ſic opz nos lauari
⁊ purificari in piſcina ꝓfeſſiōis ab oibus
culpis⁊ maculis pctōꝝ. ſi in tēplo paradi
ſi volum⁹ offerri. Et iō dr. Si ꝓfiteamur
pctā noſtra fidelis eſt deus ⁊ iuſtus vt re
mittat nobis pctā noſtra:et emūdet nos
ab oi iniq̄tate ⁊c.ſ.Jo.i. Non eīm eſt verē
dum nec debeo vereri:ſed oia reuelare
pctā nullū omittēdo:⁊ iſto mō purificab.
ſ.ex iſta piſcina. Et hz iſta piſcina.v.por-
ticus.i.quiq; ꝓditiōes pctōꝝ. Et p̄ma eſt
cogitatio vbi ſunt oēs q̄ intriſec⁹ tenent
pctā.ſ.ſupbiā anariciā ⁊c.in hac ſunt mlt
ti infirmi ⁊ ſine nūero. Sc̄da eſt locutio:⁊
hic ſunt oēs q̄ loquunt in deū ⁊ ꝓxa ꝓxi
mū peccātes.ſ.diffamātes:blaſphemāt-
tes ⁊c. Tertia ē opatio:h̄ ſunt oēs q̄ ope
peccāt vt luxurioſi tāḡ lepꝛoſi:latrones
vſurarij:⁊ guloſi. Quarta eſt omiſſio:⁊ h̄
oēs religioſi ꝓcurrūt ſuū ordinē nō ſuan
do oēs mali pbri hoīas nō dicēdo:aut i-
ordinate viuēdo:⁊ ēt ceteri.ſ.laici miſſaz
nō audiēdo vel alios ꝓturbando:⁊ hic ia
cent nō ꝓfitētes:nec cōicātes. Quinta eſt
obſtinatio:hic iacēt obſtinati ⁊ indurati
in pctis:vt lenones:meretrices: impeni-
tētes. Oēs hi iacēt i circuitu piſcine cō-
feſſiōis expectātes motū aq̄ p angelū:an
gelus eſt infuſio ḡre q̄ de celo hz deſcēde
re q̄ mouet aquā in ꝓtritione:q̄ al⁹ ſine
motu ꝓtritionis nullus ſanat in piſcina.
Autoritas. Sicut pturiēt̄z cor tuū ſanta
ſias patīſ niſi ab altiſſimo fuerit emiſſa
viſitatio. Eccli.xxxiiij. Nota ſantaſias di
cēdo. Miſer quō ꝓfitebor diffamādo ⁊c.
oia hec ſunt ſantaſie:ergo opz vt angel⁹
deſcēdat.i.infuſio ḡvet moueat aquā p
cōtritionē. Nota ſanabat tm̄ vnus:quia
cōfeſſio facīēda ē ſecrete:ita q̄ vn⁹ poſt
alterū ꝓfiteat:q̄ cōfeſſio duoꝝ ſimul ni-
hil valeret etiam ſi in pctis fuerūt ſocij:
opz q̄ ſolū vn⁹ ꝓfiteat. Rōnem aſſignat
Tho.in.iiij.dicēs q̄ in cōfeſſione illud q̄d
gerit exteri⁹ dz ſigre illō q̄d fit interi⁹ et
q̄ interi⁹ celant pctā diuinit⁹ p remiſſio
nē virtute ꝓfeſſiōis.iuxta illud. Bti quo-
rū re.ſunt iniq̄.⁊ quo.te.ſ.pctā. Jō ſecre
te dz fieri ꝓfeſſio exteri⁹. Sc̄do ſanabat
vn⁹ q̄ vn⁹ oia pctā ſua vni ꝓfiteri dz nō
diuidere:q̄ nihil valet taꝫ cōfeſſio. aug.
Caucas ne vereccūdia ducꝰ hēbat p
feſſionē:q̄ hoc eſt ſemp venis carere:ad
quā putas per fruſta peruenire. Sc̄do
videdus eſt mod⁹ quō factū eſt miracu-
luz:⁊ eſt ſc̄da pars euāge. cū dr in textu.
erat ibi hō quidā.xxxviij.annis infirm⁹
Nā iſte dixit:hoiem nō habeo cuz paup
eſſet⁊ ſeruū nō haberet:⁊ q̄ ſeipm porta
re nō poterat:iō alius ꝓuenichat eū:⁊ iō
tot annis fuit ipe infirmus cui xp̄s dixit
Surge ⁊c. Pō intremus nūc ſecreta ⁊ q̄

ramus cur cū illi.v.porticus eſſent infir-
mis plenevnū tm̄ curauit:⁊ ꝓ alijs nulla
fecit mētionē:cū ipe dñs ſitv⁊ liberalis.
Rñſio q̄ xp̄s in iſto maiorē vidit deuotio
nē ēſſe in alijs. Nec credatis q̄ xp̄s cura-
bat oēs infirmos q̄ recurrēbat ad eū:nō
quin poſſet oēs curare ēſſtū ad ſuā potē
tiā:ſz ex indiſpoſitiōe ipſoꝝ:q̄ nō habe-
bant deuotionē vl̄ q̄ ſanitas corpis no-
cuiſſet aīe. Sic̄ pōt videri in ſole: q̄ libe-
ral⁹ mittit radios ſuos:⁊ ēſtū ē ad ꝓpe
lis totū mūd ū ſaltē illuminabilē illumi-
nat:tū nō oēs illumiat:q̄ nō oēs apiunt
ſibi feneſtras ⁊c. vt ptz de incarceratis in
obſcuro loco. Sz q̄ illos nō illumiat nō
eſt ex culpa vel defectu ſolis ⁊c. ita ꝺ xp̄o
q̄ vr eē ſol iuſtitie. iuxta dictū Jo.j. Erat
lux vera q̄ illu.oēm ho.ve.i hūc mū.⁊c. Ec
ce.q̄ eſt rō quare nō illuminat iudeos vel
alios infideles:q̄ nō eſt ex defectu ſolis
q̄vl̄ oēs illuminat:imo ex defectu ipſo
rū iudeoꝝ q̄ ſunt ⁊ volūt eſſe in carcere
moy ſi vel ſarracenoꝝ q̄volūt eſſe i carce
re machometi ⁊ ſic de alijs. Ergo dicēdū
eſt q̄ ꝺ oib⁹ illis infirmis nullus erat tm̄
ꝺuoꝝ ieſu xp̄o. nec tm̄ affect⁹:q̄m ali⁹ fo
te ꝓfidebāt vn⁹ i bonis cibis:ali⁹ i ſeruito
ribus:alius i diuitijs. Sed iſte erat pau
per ⁊ paralyticus:ideo non poterat ire.
ſed ductus deuotione inḡredat iuxta ver
bū.dō. Dñe añ te oē deſideriū meū ⁊ ge-
me⁹a te nō eſt abſcon.pſ.xxxviij. Et ideo
nō erat defect⁹ liberalitatis ieſu xp̄i. Jō
habeb. Luc.vj. Ois q̄venit ad me⁊ audit
ſmones meos⁊ faciet eos oſtendā vobis
cui ſilis ſit. Similis eſt homini edifican-
ti domū q̄ fodit in altū⁊ poſuit fundamē
tū ſupra petrā. Inūdatione aūt facta il-
liſum eſt flumē domui illi⁊ nō potuit eā
mouere. Fundata eīm erat ſupra firmā
petrā. Multi eīm oſculabant ei manus:
tm̄ nō oēs ſanabant eo q̄ nō habebāt re
ctā mentē⁊ intentionē:⁊ q̄ forte ſanita-
tem nō petebāt bono fine vel intentione
Et ideo dr. Nō poterat ibi ꝓtutē vllā fa-
cere:niſi paucos infirmos ipoſitis mani-
bus curauit. Mar.vj. tū bene poterat de
ptāte obſoluta. Sz nō poterat:q̄ nō ꝺde
bat nec ꝓgruebat eis:neq; erant digni
q̄ xp̄m negligebāt ideo nō oēs tāḡtes
curabat:ſz credētes ⁊ ꝓfidentes: ſed iſtū
curauit:q̄ credidit in eū. Et iſta eſt rō li
teralis. Sed alie ſunt rationes meliores

pro ista: sed oretis eā vt oret pro vobis: qm̄ ipa est in paradiso. Videatis ḡ p ista nō venit ad piscinā confessionis: sed fides ⁊ cō tritio sufficit: vnde dauid. Sacrificium deo spūs tribulatus: cor tritum ⁊ humiliatū deus nō despicies. ps. l. Sed illis qui habent tps ⁊ spacium penitendi non valet sola contritio sine confessione sacramentali: ideo mō vadatis ad piscinaz confessionis ⁊ lauetis vos ibi. Esa. j. Lauamini mūdi estote. Tertio videndus est finis quare miraculum fuit factum: qz ad sanandum: non solum corpus: sed etiam aiam vt viueret sine peccato. De hoc dicit thema. Ecce sanus factus es: iā noli peccare: ne deteri⁹ tibi aliqd ptingat. Et circa hoc dicūt glose ordiarie: q iste erat infirmus, pter peccatū: ⁊ ideo dicūt medici q infirmitas quevenit p renouationem siue recidiuationē est peior q principalis ifirmitas. Et ideo iesus xpus curauit istū: nō solum in corpore: immo ēt in anima. Juxta dictū ioannis qz totum hoiem sanū fecit. Jo. vij. Itē dicit. Date magnificētiā deo nostro: dei pfecta sunt opa. Deut. xxxij. Ex quibus autoritatibus hab. ⁊ regula theologie: q deus nō curabat vnqz corpus sine curatiōe anie. inquit ergo. Vade iam noli peccare. Nā sicut medicus deserit infirmū recidiuantem: ita xps recidiuātē in pctis. Nā etiā medic⁹ dat infirmo regimē ⁊ dictā: et sic iesus xps fecit. Et hoc est qñ post confessionem iniungit penitentia. Et si dictā seruat pctōr: bene facit. sinautē recidiuat. ⁊ sic est: qz si centū curanē de ifirmitate: videtis ō iuda quē xps sanauit sibi oia peccata dimittendo qñ misit se in cura xpi sed postea recidiuauit: ideo xps ipsum deseruit: quia triginta denarijs fuit a medico distemperatus: merito ergo dicit thema. Ecce sanus factus ⁊c. noli peccare. i. recidiuare. ideo petr⁹. Si em̄ refugientes coinq̄nationes mūdi in cognitiōe dñi nr̄i: ⁊ saluatoris iesu xpi his rursus implicati superāt: facta sunt eis posteriora deteriora prioribꝰ. ij. Pet. ij. Itē hiere. ij. Curauimus babylonē: ⁊ nō est sanata. ōrelin quamus ergo eā. Curauim⁹ babylonez ideſt personā confusam ex pctis: ⁊ nō est sanata qz recidiuauit: iō derelinq̄mus eā. Ecce sanus fact⁹ es ⁊c. corpaliter: ideo noli peccare. i. noli recidiuare. Itaqz bona gens oēs infirmi sumus: veniamus ergo ad piscinam vt mūdemur per penitentiam vt sanemur ab omnibus infirmitatibus ⁊ peccatis nostris: ⁊ per ꝙsequens veniamus ad gloriam.

¶ Sabbato ante reminiscere. Sermo primus.

Faciamus hic tria tabernacula ⁊c. Matth. xvij. Recitatiue autez in euangelio hodierno hm seriem. Ad declarationem istius verbi ⁊ materie predicāde introductione est sciēdum: q in sacra scriptura doctrine euangelice deuote audite ⁊ auscultate tabernacula vocant. Nā si bene inspiciant vtilitates tabernaculoꝝ recte appropriant euāgelicis doctrinis. Nā qñ fiunt ab aliquibus armigeris tentoria seu tabernacula fiunt triplici ratione.

Et prima ratio est, p ardore solis ⁊ hoc causa refrigerādi.

Secunda contra venti impetum pro securitate.

Tertia cōtra pluuiā, ptegendo.

¶ Oēs has vtilitates dant doctrine eā gelice diligenter auscultate: ⁊ hoc ꝺ triplicem defectū. Et primo doctrina euangelica refrigerat ⁊ pseruat hominē ꝙtra stimulū ⁊ ardorē carnis. Nā mouet multos ⁊ cōmouet in pctis luxurie: alios in auaricia: alios in alijs pctis. Sunt ergo iste doctrine dātes refrigeriū ꝙtra ardorem carnis. Secundo in hoc mūdo sunt magniventi ⁊ turbulēti ⁊ tentatiōes demonū: ꝺ nō intra tabernaculū. i. ofonē ⁊ ꝙtēplationē. Nā ofo ⁊ ptemplatio excludunt tentatiōes diaboli. ¶ Tertio sunt pluuie magne ⁊ diluuia ⁊ iste sūt mūdus qui multas occasiōes dat peccādi. Sed ingredere tabernaculū doctrine euāgelice ⁊ erit tūc remediū. Et iō Esa. inqt de euāgelica doctrina. Sup oēm gliaz ptectio ⁊ tabernaculū erit in vmbraculū diei ab estu: ⁊ in securitatē ⁊ absconsionē a turbine ⁊ a pluuia. Esa. iiij. Jā ostauit cō templatio dat refrigeriū in die ꝙtra carnis ardorē. ecce primā vtilitatē. Jtez dat securitatē cōtra impetū ventorū: ⁊ hec est scā virtus vel vtilitas. Itē absconsionem dat pluuiaꝝ ecce tertia vtilitas. Et sic ratione ⁊ autoritate he doctrine apparent tabernacula ⁊ iō tres doctrinas ꝑdicare intendo: que erūt tria tabernacula. Faciamus hic tria tabernacula: qō fuit thema nostrū: ergo sermo contēplabit circa hāc trāsfiguratiōnē glorioſaz triplr seu erit triplex contemplatio.

Prima quia hec trāsfiguratio fuit gloriose celebrata.

Secūda quia hec transfiguratio fuit placide accepta.

Tertia qz hec transfiguratio fuit pie abscondita.

¶ Ponamus ergo nos bona gens in his tribus tabernaculis vel in vno istorum.

¶ Dico primo q fuit celebrata gliose: qz i euāgelio dr. Assumpsit ihs petrū ⁊ iacobū ⁊ ioannē fratrez eius: ⁊ duxit illos in mōtē excelsum seorsum ⁊ trāsfiguratꝰ est ante eos: ⁊ resplēduit facies eiꝰ sicut sol. vestimēta aūt eius facta sunt alba sicut nix. Et ecce apparuerūt illis moyses ⁊ helias cū eo loquētes. Et ꝺ ōtivolo primū tabernaculū edificare. Tres ergo elegit iesus vt sequerent eū eis secretum ostenderet: quos duxit ad verticē mōtis: ⁊ dū ipse oraret transfiguratꝰ est: nō tñ q mutasset figuram quā tā habebat: sed q resplēduit vt sol: nō vt solebat: sed incōparabiliter plus ꝺ sol: sed in euāgelio dicit vt sol: ideo qz in mundo nihil lucidius inuenitur: ⁊ non solū in vultu ⁊ manibꝰ: ſz etiā vestes erāt vt nix: ſz et plus incōparabiliter. Et apparuerunt ibi duo viri sancti ⁊ antiqui. s. moyses ⁊ helias. Intelligatis aliaz moyſi: nā mortuus erat ⁊ alia ipsiꝰ erat in inferno sanctoꝝ patrū: tñ helias nō erat mortuus imo vivus: nā adhuc viuit in paradiso terrestri. Et iste dz predicare tpe antixpi: ⁊ ꝙtra ipz antixpz qui interficiet eū martyrizādo. Et illi tres apli: ꝙuis nūq̄ viderūt eos: illico cognouerūt eos pter splendorē ⁊ viderūt eos loquētes cū iesu. Sed quid loquebātur nō dicitur per marcū nec per mattheuz: sed dicit beatꝰ lucas q loquebant adinuicem de excessu passiōis xpi in hierusalem faciēde in illis diebꝰ. Lu. ix. Nūc bona gens videamus practicā. Jsti sic stantes cū iesu moyses ⁊ helyas adorauerūt iesum: scientes iesum deū esse ⁊ hoiem: ⁊ mirabantur ꝙplurimū quare ipse pmitteret se ita cathenari: ⁊ a iudeis ligari: et hoc tamen p peccatoribus: cū soloverbo potuisset hoc facere mltū admirātes de hoc cū ipse gloriaz angelis ⁊ oibus alijs det: et dicebant. O deꝰ ⁊ quāta charitas est ista. Sigillatim totā eius passionē discurrēdo ⁊ recitando excessum passiōis. Que passio dicitur excessus, pp excessū dolorem ⁊ amorē quos in hoc nobis ostensurus erat: qz scz deus dilues est in mia: ⁊ propter nimiaz charitatē ⁊ miam dilexit nos hm̄ q dicitur ad ephesios. ij. Deus aūt qui dues est in mia, pter nimiam charitatez suam qua dilexit nos. Ecce ergo quō glorioſe est celebrata ista trāsfiguratio. Ecce primū tabernaculum hic quiescamus ꝙtra impetū ⁊ tētationē diaboli: ⁊ hec ad literā. Intremus tñ secreta. Et quero primo quare xps transfigurari voluit. Scōo de pionis quas appellari voluit. Ad primā rndeo vt ostēderet intrinsecam gloriā ⁊ secretā. Sicut dicuz est per doctores. Declaremus ergo q qñ xps assumpsit humanitatem ḡre illam assumpsit videamus. Dico q duplici de causa. Nam aia ilico vt fuit creata in vtero virginis marie imediate tātam habuit gloriā quātā hz mō in celo: ⁊ hoc pter eius diuinitatē: qz erat substantia spiritualis: tñ erat absōdita in corpore. Et ideo dicim⁹. Vidim⁹ gloriā eiꝰ gloriā quasi vnigeniti a pre ⁊c. Jo. j. Corpus assumpsit nō glorioſum sed passibile ⁊ mortale sicut nos: ⁊ plus ꝺ quilibet nr̄m: et hoc nr̄a vtilitate. Sed de aia est aliter: ⁊ hoc pter suā debilitatē debuit per oia fratribꝰ assimilari. hm quod legitur ad heb. ij. Vñ debuit per oia fratribus assimilari vt misericors fieret. In quo corpore aia glorioſa erat: nō tñ videbat a gentibus. Quo credebat q sicut corpus: ita aia esset passibil: qō xps mōstrare voluit nō sic ee. Ex ista rōne voluit ostēdere suā gloriā que supra corpus eximit ⁊ redūdauit. Et audiat, parabolā. Si forte est aliquis hō male vestitꝰ ⁊ est ditissimus: gētes reputabūt illū pauperē: ⁊ ipe ꝙocat oēs amicos ⁊ parētes suos: ⁊ ostēdit eis diuitias suas: ⁊ illum sequūtur gētes diuentes. Licet ille male sit vestitus dues est: sequamur ergo eū. Juxta vulgare: qz denarij faciūt bonū sociū. Jō xps voluit trāsfigurari. Nā iam ipe primū transfigurat dū vixit. Sūt q̄dā de hic stātibꝰ qui nō gusta-

bũt morte donec videãt filiũ hois veniẽ tem in regno suo. Matt. xvj. Et dicebat de istis quos accepit modo secũ. Moraliꝫ pro vobis. Et primo xps habuit gloriaz ꝛ corpus erat passibile. Sic de aiab⁹ sanctis que transeũt de istavita ad aliã. Nã pro aie sunt in glia ꝛ corpora remanent in putredine: ñ trãsfigurabit corpus nostrum in die. s. resurrectiõis ꝛ aia glorificata resumet corp⁹ ꝛ redũdabit supra corpus. Et illud dr glorificatũ corpus clarũ ꝛ clari⁹ ẽ̃ sol erit in die iudicij. Et ideo dr Matth. xiij. Tunc fulgebũt iusti sicut sol in regno patris eor. ¶ Ad scõaz que stionẽ quare singulariter accepit tres apostolos ꝛ non plures: nec oẽs sctos nisi istos duos tm̃ ꝛ veteris testamẽti: ꝛ sic vocauit quinqz. Dicũt sancti doctores q̃ in ore duoꝝ vel triũ stat oĩe verbũ: si de numero querat. Sz nisi de personis, dico de aplis: qr hi erant xpo familiares qr̃ pmissione diuina beat⁹ petrus erat iam papa constitutus vt melius sciret. Secũdo vocauit Jacobũ maiorẽ: qr primꝰ erat martyriũ susceptur⁹: vt habeẽt Act. xij. Occidit autẽ Jacobũ fratrem ioannis gladio ꝛc. Tertio vocauit ioãnem: qr fuit a deo virgo electus ꝛ inter ceteros magis dilect⁹: ergo meruit a dño magis honorari. De aliys duobus quia moyses erat mortuus iã erãt mille anni. Dico q̃ ad transfigurationẽ voluit mortuũ viuũ vocare vt iuderꝫ videret viuoꝝ ꝛ mortuoꝝ: nõ sic est de dñis tẽporalibus: quia illi nõ iudicabũt mortuos. ió dr. Nolite timere eos qui occidũt corpus: aiam aũt nõ possunt occidere. Matt. x. Ideo Act. x. Quia ipse est qui constitutus est a deo iuderꝫ viuoꝝ ꝛ mortuoꝝ. Sed quare magis helias q̃m Enoch cũ esset adhuc viuus: q̃stio est in soluta. Et quare moyses mortu⁹ pluscz alij sancti patres. Qr fũt plures mortui maxime cum abraam esset capitaneus. Et ideo dicitur in sinu abrae. Luce. xvj. Ego dico ſm doctrinas varias circa hoc ꝛ capio vnã partem seu opinionem dicẽdo q̃ alij sancti pres nunc̃z ieiunauerũt quadragesimã nisi isti duo. Habemus de moyse dr Exo. xxxiiij. Fuit cũ dño moyses quadraginta dies ꝛ quadragita noctes: panẽ non comedit ꝛ aquã nõ bibit. De helia. iij. Reg. xix. Comedit ꝛ bibit ꝛ ambulauit in fortitudie cibi illius quadraginta dieb⁹ ꝛ quadraginta noctibus vsq̃z ad montẽ dei oreb. Qr ergo quadragesimã ieiunauerũt: ideo meruerũt iterũ esse trãsfiguratiõi. In quo clare pz quãtũ placet deo sacruz hoc ieiuniũ quadragesime. Ideo debem⁹ ieiunare quadragesimã: ꝛ in die pasche erimus in transfiguratiõe: scz cõicando ꝛ poterimus dicere cum apostolo. Nos vo oĩes reuelata facie gloriam dei speculantes in eãdem imaginẽ trãsformamur a claritate in claritatẽ tanq̃z a dñi spiritu. ij. Cor. iij. Nota hic quomodo xps moyses ꝛ helias ieiunauerũt quadragesimam: ꝛ dic q̃ xps ieiunauit orando. Lu. vj. Exijt in montẽ orare: ꝛ erat pernoctans in oratione dei. Moyses ieiunauit quadragesimã audiẽdo. Exodi. xxxiiij. Ubi dicitur q̃ steterat in monte cum dño. Helias ieiunauit itinerando siue ambulando. iij. Regũ. xix. Sic nos ad instar christi debem⁹ vacare orationibus. ad Ephe. v. Estote imitatores dei sicut filij charissimi per oẽm orationem ꝛ obseruationẽ orãtes. Scõo ad instar moysi audire missas: sermones: ꝛ sic erim⁹ similes moysi. Tertio ad instar helie ambulare et ieiunare itinerãdo: qr cũ ieiunatis orãdo sicut xps ꝛ auscultando sicut moyses ieiunare debet, sicut helias itinerando hoc est visitando ecclesias: quia in oĩbus sunt multe indulgentie: ꝛ post ire ad vesperas: ꝛ in posterũ in pascha erit, digni habere gloriã pargadi si. Debetis em̃ vos forẽses his tẽporibꝰ vestros libellos preponere: ꝛ exceptiões et allegationes facere dicẽdo orationes, dicẽdo pater noster Aue maria ꝛc. ꝛ post sermonẽ auscultando ꝛ orãdo itineretis vt dixi vobis: vt lucremini aliq̃d pro aia vestra vos diuites. Et recordamini quod dixit christus. Nolite murmurare in iuicem. Jo. vj. Antiq̃tus em̃ his tẽporibus non aperiebatur neq̃ fox tenebatur: tamen nũc non est sic: ꝛ hoc de primo tabernaculo. Scõa pars est in qua hec transfiguratio fuit placide accepta. s. ab aplis: Moyse ꝛ Helia. Istud ptz: quia dicit sanctus petrus. Dñe bonum est nos h̃ esse. Faciamus hic tria tabernacula. Fuit ergo placide accepta: qr cũ christus sic staret transfiguratus ipsi sentientib⁹ gliam paradisi. dixit petrus. Bonũ est nos hic esse: qr gustauerat tabernam paradisi qr

dixit: faciamus hic tria tabernacula: q̃si credendo q̃ Joãnes staret cum moyse: ꝛ iacobus cũ helia: ꝛ q̃ ipse habitaret cum christo. Sed circa hoc dixit sanctus Lucas quia nesciebat quid diceret. Sed ve nit nubes splendida: ꝛ o umbrauit eos. Circa hoc vide. nam licet nubes de se sit clara tamen propter impedimentũ videtur esse sicut vmbra. Et sic stantibus venit vox de celo dicẽs. Hic est filius meus dilectus. Et ceciderunt omnes in facies suas. Et apostolis sic iacẽtibus venit iesus ꝛ leuauit eos: ꝛ ipsi erecti viderũt q̃ moyses ꝛ helias iam recesserãt: moyses ad locum sanctoꝝ patrũ: helias ad para disum terrestrẽ. Et circa hoc potestis cogitare q̃ q̃n anima moysi venit ad locuz suũ fuit interrogata dicẽdo. Uñ venis et quid vidisti. Que respondit. Uidi mundi redemptorem qui iam habet tot annos cito veniet ad liberãdum nos. o magnũ gaudiũ fuit eis. Idem dicimus de helia q̃n socius suus enoch vidit eũ: ꝛ dixit ei. O socie vnde venis: a quo loco futisti. Dicas mihi aliqua noua vidisti saluatorez. Certe respondens dixit. Uidi saluatorẽ. Nã ego fui portatus per scm̃ Michaelẽ ꝛ plene vidi dñm transfiguratũ: ꝛ sibi totum recitauit. Cõsiderate de dolore alterius dicẽtis. O cur ego nõ ini: o cur ego non fui. Tunc potuissẽt rñdere: quia nõ ieunasti. Jta de moyse poterit quilibet cogitare quot interrogationes facte fuerunt ꝛ ideo fuit accepta placide. Sed q̃ro q̃ fuit ratio q̃re xps nõ respondit petitioni petri dicẽtis. Faciamus hic tria tabernacula. Scõz glo. vide q̃ nõ rñdit verbo eo q̃ nõ fuit rõnalis petitio ꝛ dñ. Sz dico iesum secrete respõdisse. Nã petrus petebat in illo monte gloriam suã: ꝛ christus ostendit q̃ fieri non poterat quinqz rationibus. Prima est propter aduẽtum nubis. Ecce facto respõdit. Scõa ppter vocẽ pris. Tertia qr ceciderunt. Quarta qr xps fecit eos surgere. Quita quia neminem viderũt nisi xpm. Et ideo voluit xps prio ostrẽdere petro quiqz anteq̃z deberet venire ꝛ habere gloriaz. Et primo nubes venit: ꝛ ista significat penitetiã: ꝛ ideo. Penitẽtiã agite appropiquabit em̃ regnũ celoꝝ. Mat. iij. Ideo primo faciẽda est penitentia. Scõo vox patris intonuit. Hic est filius meus dilectus: ipsum audite. ꝛ significat obediẽtiã. Jõ dicitur Si impius egerit penitentiã ab oib⁹ pẽcatis suis q̃ operat⁹ est: ꝛ custodierit oĩa precepta mea. Ecce obediẽtia, vita viuet ꝛc. Ezech. xviij. Tertio requiritur timor et humiliatio: quia ceciderunt. Nã quilibet sanctus timet in morte. Nam ſm philosophum. Finis omniũ terribilium est mors. Quarto christus venire habet: ꝛ hoc in die iudicij: quãdo excitabũtur a morte diuina fortute: ꝛ hoc hic innuit: qr christus fecit eos in sua transfiguratiõe surgere quando eis dixit. Surgite et nolite timere: quia peccatores timebũt eiꝰ aspectum. Sed dicet iustis. Nolite time re surgite. Quinto leuãtes oculos neminẽ viderũt nisi solum iesum: vt intelligatur q̃ sola diuina essentia ꝛ nulla creatura est obiectum glorie siuevite eterne. loquendo de gloria essentiali siue principali. de quo vide beatum Thomam prima parte. q. xij. art. viij. in solutione ad quartum. Et ad hanc visionem nulla creatura per sua naturalia ptingere põt. vt idẽ beatus Thomas pulchre probat eadez questione scz. xij. ar. iiij. Et ideo dicit ad Roma. vj. Gratia dei vita eterna in christo iesu. Illud ergo erit tabernaculũ. Jgitur oĩa ista habebat facere post: ꝛ isto modo rñdit xps facto. Et idẽ in pš. Judica me deus: dicitur. Emitte lucem tuam ꝛ veritatez tuam: ipsa me deduxerunt et adduxerũt in montem sanctũ tuũ: scz in montẽ thabor. Ecce ergo secũdũ: scz quõ trãsfiguratio fuit placide accepta. Sequitur tertia pars in qua fuit pie abscondita ista transfiguratio. Nam textus dicit Deicidentibus illis de monte ꝛc. Dixit eis iesus. Nemini dixeritis visionẽ hanc donec filꝰ hois a mortuis resurgat. Sz quare voluit absc̃di dictã transfiguratiõnẽ. Rñsio ſm doctores: rõ hui⁹ absconsionis fuit pietas xpi ne apostoli ꝛ discipuli audientes tãtã gloriã de xpo si eis fuisset dicta trãsfiguratio reuelata: post ea visa ignominia passionis xpi magis fuissent scandalizati ꝛ plus peccassent q̃ dendo fidẽ: ideo ipsi tres apostoli tacuerunt ꝛ nemini dixerunt in illis diebus ex his que viderant. Luce. ix. Credo tamẽ q̃ beatus ioannes de licentia christi dixit virgini marie gloriosam christi transfigurationẽ. ideo apparet q̃ christus ma

gis voluit nostram saluationē ꝑ suā gloriam cū dicat ego non quero gloriā meā est qui querat ⁊ iudicet. Joan. viij. Et sic pie fuit absc̄dita. ergo nūc habetis tristabernacula. hic quiescatis maxime his temporibus.

¶ Sabbato ante Reminiscere. Ser. ij.

TRāsfiguratus est ante eos. Matth. xvij. Sermo noster erit de lācta ⁊ gloriosa transfiguratione Jesu christi: q̄ hoc requirit euangeliū: ⁊ continet magnas speculationes et doctrinas notabiles. Sed primo salutē ⁊c. Trāsfigurat⁹ est ante eos: in isto sermone cogitaui tenere modū ipatoruꝫ ⁊c. No. hīstoriā cuāg. lfaliter dicit mat. supra q⁹ vna die xp̄s dimissis alijs discipulis ⁊ aplis recepit petrū ⁊c. Dicūt glose q⁹ mons ille vocat thabor: q̄ ō sanct⁹ ex multis magnis miraclis a deo factis ⁊ transfiguratus est ante eos. ſ. petrū: ⁊ iacobū: ⁊ ioannē: ⁊ resplenduit facies ei⁹ sicut sol: nō dicit quātum sol. q̄ sine cōparatione facies x̄pi plus resplēduit: sed q̄ in hoc mūdo nihil est clarius sole: ō euāgelista cōparauit eā luci solis. Jdē de vestimētis ei⁹ sicut nix imo sine cōparatione plus ꝑ nix sed nihil in mundo albius nue. Et venit aia moysi q̄ fuerat mortuus per mille. cccc. annos. Jtē helias venit q̄ fuerat ante mille annos translat⁹ in paradisum terrestrem ante aduentū christi ad ostendendū vt dicunt glose q⁹ xp̄s est dñs viuoꝝ ꝑpter heliā. q̄ nūq̄ mortuus est nec morietur donec veniat antixp̄s: ⁊ mortuoꝝ ꝑpter moysen qui mortuus est ante vt dictuꝫ est. Petrus gūt q̄ ibi erat videns illā claritatē ⁊ gloriā gaudius est ineſtimabiliter: ⁊ tūc dixit xp̄o. O dñe nō recedamus de loco isto ſ̄z faciamus hic ⁊c. Nā petiuit p se ⁊ nō pro iacobo ⁊ ioānē: q̄ faciebat cōputū q⁹ ioānes qui fuit speculatiuus valde esset in tabernaculo moysi q̄ etiā fuit valde speculatiuus: ⁊ iacobus q̄ faciebat pniaz eēt in tabernaculo helie qui magnā faciebat pniaz: ⁊ ipse faciebat cōputū ſuū q⁹ eēt in tabernaculo xp̄i: ⁊ sic bonus hō eligebat meliorē partē esse cum xp̄o ⁊c. ⁊ post nubes obūbrauit eos: ⁊ ceciderunt pre timore in facies suas: ⁊ venit vox de nube. ſ. xp̄is dicens hic est filius meus dilectus in quo mihi bene complacui: ipm audite. i. ei⁹ doctrinā indubitanter ⁊ sine dubio recipiatis q̄ nō potest fallere nec falli. Cogita hic quando helias reuersus fuit ad paradisum terrestrē quales questiones fuerūt inter ipz ⁊ enoch sociū suū. Quesiuit eñ enoch. O socie dñ veneritis: mirabar eñ vbi eras. Respōdit. O bona noua: ⁊ que. Ego venio de saluatore ⁊ filio dei qui recepit carnē humanā vt saluet homines. ⁊ habet tot āos ⁊ cito recipiet passiōez. O mi miser dicebat enoch: fui nō dign⁹ videre eū nec esse vobiscum ⁊c. Idem de aia moysi q̄ exiuit limbum dixerūt alij sancti patres. O vbi est moyses: quia ibi oēs cognoscebāt se: ⁊ q̄ redijt dicebant. O dñe bñ veneritis. vbi fuistis. Respondit moyses. gaudete: ego porto vob melioꝛa noua q̄ vnq̄ audiuistis. O illū q̄ sperabam vidi. O domine dicatis p certo. Ego vidi saluatorē ⁊ locutus suz secū ⁊ breuiter veniet ad redimēdū nos. ⁊ est iā. xxxij. annoꝝ vel circa: ⁊ p̄dicabat eis quicq̄d audiuerat ⁊ viderat a xp̄o. Sz ꝛ re isti duo fuerūt in trāsfiguratiōe plus ꝑ alij sanctoꝝ declarabiť postea. Dicit ergo thema. Transfigurat⁹ est ante eos. dicit Lu. q⁹ apli nemini quicq̄ dixerunt Et q̄ venerūt alij apli ad petrū iacobū ⁊ ioānē. O bene veneritis dicatis nobis ⁊c. ⁊ nō dixerūt secretū est. Modo veniūt oēs questiones primo de themate. Trāsfiguratus est ante eos. Querit vñ venit tantus splēdoꝛ christi in facie ⁊ tāta albedo in vestimētis. Responsio q⁹ doctrina est theologie q⁹ xp̄s i instāti sue ꝯceptionis habuit tātā gloriā ⁊ sapientiā in aia quātā habet modo in celo: sed corpus in sua sensualitate fuit passibile ⁊ mortale. Rō huius fuit q⁹ xp̄i aia ꝛz maioꝛem cōformitatē cū filio dei: q̄ corp⁹ q⁹ est substantia spūalis sicut diuinitas. ⁊ decebat vt eēt gliosa ꝑpter dignitatē diuine persone cui imediate vniebat psonaliter. Jō ioānes primo dicit in psona istoꝝ trium apostoloꝝ. Vidim⁹ nos. ſ. petrus: iacob⁹ ⁊ ioānes gloriā eius q̄ tū ad aiam ⁊ corpus remāsit passibile. p nra necessitate. ⁊ redēptiōe. nōne sic oportuit xp̄m pati. ſ. p nobis ⁊c. Cū igit querit vnde venit ista claritas. Respōdet q⁹ claritas aie redundauit in corpus nō habitualiter: sed

actualiter ipsum illuminās. De hoc vide btūm tho. iij. di. xvj. q. ij. arti. ij. Jtē. iij. pte q. xlv. ar. ij. Ut cādela accēsa intra lucernā illuminat cā: sic claritas aie existēs in teri⁹ illuminabat corp⁹ exteri⁹. iō resplēduit facies ei⁹ sicut sol: ⁊ vestimēta ei⁹ sicut nix: ⁊ transfiguratus est añ eos. De ista transfiguratione xp̄i subtilissime determinat btūs tho. iij. scripto. dist. xvj. q. ij. ⁊. iij. pte. q. xlv. in plurib⁹ articulis. Secunda q̄ō q̄ñ voluit transfigurari q̄re recessit ab alijs apostolis ⁊ venit in altum montē ⁊ desertū ⁊ inhabitabilē: ⁊ non in plano: ⁊ coram alijs aplis et discipulis. Rñsio. bone gentes sciatis q⁹ pro nobis. fecit ⁊ nostro exēplo. Uñ ꝛ tps quadragesimale est mons altus ⁊ desertus: ⁊ tempus carnale est locus bassus ⁊ deliciosus auto. Mat. vij. Lata porta ⁊ spaciosa via est q̄ ducit ad pditionē: ⁊ multi sunt q̄ intrant p eā: ſz modo boni xp̄iani ascendūt mōtē pnie dimittēdo delitias: pōpā: superbiā: peccata: negocia: solacia ⁊c. Jurta illud. Esa. ij. Uenite ascēdamus ad mōtez dñi. ſ. montem penitētie. Hoc est domini actiue: q̄ ipse ordinauit: ⁊ passiue q̄ ipe sustinuit. Jn monte quadragesimali xp̄s transfiguratur de figura iustitie rigoroſe in figuram misericordie copiose ꝑpter nostram penitentiā. Unde ꝓpheta dicit ps. c⁹. Tu exurgens misereberis syon q⁹ venit tps miserēdi eius. ſ. quadragesime. Nota tu exurgēs. ſ. in nobis in tēpore misereberis syon. i. aie q̄ venit tps mirendi. ſ. quadragesimale. Et concordans apostolus dicit. Hortamur vos ne in vacuum gratiā dei recipiatis. Ait eñ tēpore accepto. ſ. q̄dragesimali exaudiui te ⁊ in die saluti audiui te ⁊c. ij. Cor. vi. Tertia questio quare xp̄s q̄ñ voluit transfigurari non assumpsit nisi tres secū. ſ. petrū: ioānez: ⁊ iacobū. Rñsio q⁹ singulariter recepit istos tres ad denotanduꝫ q̄s tres conditiones personaruꝫ sunt digne pre ceteris ad cognoscenduꝫ secreta dei. Primo prelati ⁊ epi per petruꝫ designati quē iam xp̄s elegerat in prelatum. Dicit beatus Tho. in quotlibetis q⁹ pre ceteriꝫ eps debet scire sacrā scripturā. Dicit beatus Tho. in quotliberis q̄tlibeto. j. q. vij. ar. ij. q⁹ epi ⁊ doctores theologie sunt sicut principales artifices in edificio spirituali. Qui autē vacant saluti alicuius in particulari sunt: vt manuales. Sic igitur eps p ceteris ꝺz scire sacrā scripturā: sed simplicib⁹ sacerdotib⁹ sufficit intelligere grāmaticā: alis nō debēt promoueri ad sacerdotiū nec ad ordines. Curati ꝺo alarū tenent plus ⁊ vltra scire. ſ. formā sacrāmenti q̄ est forma absolutiōis: baptismi. ⁊ similia. alis in periculo aie sue recipiūt curam. Debēt etiā scire ea q̄ faciūt difficultatē in sacra scriptura. De hoc autoritas j. Petri. iij. Dñm ieſuz sanctificate i cordibus vestris. parati semper ad satisfactionē oi poscēti vos rōnem de ea que in vobis est spe. Secundo ioannes erat virgo purus corpore ⁊ mente. Jdeo xp̄s ꝺginē matrē virgini cōmēdauit: q̄ xp̄s diligerat Mat. v. Beati mūdo corde q̄m ipsi deum videbunt. Et significat q⁹ mūdi et puri corde videbunt deum. Tertio iacobus fuit assumptus: q̄ primus debuit p martyriū paradisum intrare de apostolis. ideo xp̄s voluit eum consolari ostendēs sibi aliquo modo gliaz. Jurta illud Beati qui psecutionē patiūtur ꝑpter iustitiā: q̄m ipsoꝝ est regnum celoꝝ. Mat. v. ad ostendendū q⁹ illi qui sustinēt passiones tribulationes pro salute aiarū ⁊ primi videbūt gloriā dei. Uel dic q̄ xp̄s assumit ad gliam suā primo innocētes figuratos p ioānē. ps. xxiij. Innocentes ⁊ recti adhęserūt mihi. Secundo obedientes q̄ assumpsit petrū qui obediēs intelligit Mat. xix. Si vis ad vitaz ingredi serua mādā. Tertio penitentes: quia assumpsit iacobū q̄ supplātator intelligitur: q̄ penitēs supplātat diabolū p contritionē. mūdū p ꝓfessionē: corpus per latiſſactionē. ⁊ xp̄s ipm assumit ad gloriaz Agite penitētiā: q̄m appropinquabit regnū celoꝝ. Mat. iij. Quarta q̄stio quare de sanctis veteris testamenti solū fuerunt ibi duo. scilz helias ⁊ moyses: ⁊ q̄re plus illi ꝑ alij. Dic q̄uo anima moysi venit de limbo q̄ est i medio terre et helias de paradiso terrestri portatus fuit p angelum. Pro quo nota sm beatū Thom. iij. parte. q. lxv. ar. iij. ad secundum. ⁊. iij. scrip. di. xvj. q. ij. ar. ſ. ad q̄rtū q⁹ moyses tūc ibi non sumpsit proprium corpus sed alind sicut angeli. Helias aūt habuit p. prium corpus ⁊ venit illuc de paradiso terrestri. no autez de celo empyreo hec ille. Sed quare plus anima moysi ꝑ adevel

noe:⁊ quareplus helias q̄ enoch:⁊ Rñsio q̄ caulasfuit:q; de alijs omnibus sanctꝫ qui fuerunt ante aduentum xp̄i: nullus ieiunauit q̄dragesimaz nisi isti duo. De moyse dixit text⁹. Exo.xxiiij. Ingressusq; moyses mediū nebule ascēdit in mōtē ⁊ fuit ibi.xl.dieb⁹ ⁊.xl.noctib⁹. Itē Exo6. xxxiij. Fuit cū dño moyses.xl.dies.⁊.xl. noctes panē nō comedit:⁊ aquā nō bibit. Dicit de helia textus.iij. Reg.xix. Surgens comedit ⁊ bibit ⁊ ambulauit in fortitudine cibi illius.xl.dieb⁹.⁊.xl.noctib⁹ vsq; ad montē dei oreb. Ista est rō moralis. Ideo si vultis esse in societate xp̄i in trāsfiguratiōe in monte glie. quadragesimā ieiunetꝫ. Quis vestrū poterit dicere q; de toto tempore vite sue ieiunauit vnā quadragesimā integrā ⁊ pfecte. Credo q; pauci sunt: quilibet excusat se a ieiunio aliquo mō. Aliq; dicūt. habeo cordis dolore ex ieiunio. Aliq; o ego nō possum dormire: stomachus dolet mihi. Ideo vt bom milites i bello armet⁹ vos adieiunā dū sine timore. Declareꝫ p casum si sit h aliqs hō q̄ commiserit vnū magnū crimē ꝛ regem ꝓpter qō rex dat sniam: vel qō induat ꝓpter illud crimen loricā ferreaz ignitā vel camisiā delicatā: nōne esset bene fatuus si indueret loricā ferreā ignitā. Sic oēs nos bone gētes criminosi sumus ex pctis nr̄is ⁊ sniari. Ideo oportet recipere iurta sniam dei loricā ignitam: vestiri habemus camisia penitētie: ieiunando: abstinendo: vel vestiri in alio mūdo in inferno loricā ignita. s. pena infernali: vbi est ieiuniū ita strictū q; nec gutta aque: potestis hr̄e. Ex quo noluerūt hic ieiunare ieiunabūt in inferno: vt ptz ꝺ diuite epulone. Lu.xvj. Modo.m.cccc. anni sunt ⁊ vltra q; ipse petijt vnā guttā aque quotidie ieiunando: ⁊ non potest obtinere dicit tertus. Cū esset in tormentis eleuauit oculos ⁊c. Nota q; alia separata habet oculos: vt refrigeret linguaz meam. Nota etiā q; hz linguam: sed est snia data a rege xp̄o. Luce.xiij. Nisi penitentiā habueritis omnes simul peribitis. Ja videamus q̄o isti tres. s. xp̄s: helias:⁊ moyses ieiunauerūt quadragesimā: xp̄s ieiunauit oraōo. Luce.vj. Erat pernoctās in oratione dei. Moyses ieiunauit deū audiendo: helias ambulādo. His trib⁹ modis debemus ieiunare audiendo missas sermones diuina officia. Secūdo orādo. s. mane ⁊ sero. Nota modum orandi in ecclesiastico: oratio humiliantis se nubes penetrabit. Eccle.xxv. Tertio debemus ieiunare ambulādo. s. ecclesias visitādo hospitalia: indulgentias ⁊c. his modis eritis istis trib⁹ similes: ⁊ de vobis verificabit illud Dauid. Jbūt de fortitudine in fortitudine: videbit de⁹ deor in syon. ps. lxxiij. Quinta questio q; dicit euāgeliū q; apparuerūt illi moyses ⁊ helias loqūtes cū eo. de quo loquebant cū xp̄o: quid dicebāt ⁊ q̄d loquebantur. Mat. nō dicit: sed lucas declarat q̄d dicebāt. Lu.ix. Ecce duo viri loquebant cum eo. Erāt aūt moyses ⁊ helias visi in maiestate: ⁊ dicebāt excessum eius quē cōpleturus erat in hierusalē. Lucas declarat parlamētū di. Loqbant eū de passione quā debat sustinere ꝓ nobis xp̄s in hierusalē. Nota excessum sue passiōis magnus excessus perdere totū sanguinē ꝓ nobis. Cōclusio est theol. q; minima gutta sanguinis xp̄i erat sufficiens ex valore diuinitatis ex infinita charitate xp̄i ad redimendū mille milia mūdoꝝ. De hoc vide btm Tho.iij. pte.q.vj.ar.v. ad tertiū. ar.vj. ad sextū. ⁊.iij. scrip. dist. xx. arti. iij. ad quartū ⁊.vj. qui dicit q; vna minima gutta sanguinis xp̄i suffecisset ꝓ oi pctō: ⁊ ipse effudit totū sanguinē: ⁊ multories effudit. Primo in circūcisione. Secundo in oratione. Luce.xxij. Factus est sudor eius sicut gutte sanguinis decurrentis in terrā. Tertio in flagellatione. Quarto in cruce. O qualis excessus effudere totū sanguinē ꝓ pditore homie. Jam videamus practicam ilius parlamenti prout rationabiliter potestis cogitare fuisse factum moysi ⁊ helie in mōte. Primo moyses incepit. O bone saluator mūdi ergo deliberastis vt sitis capiēdus ligandus: male tractādus ꝓ hoīe vt nos credentes ⁊ obedientes liberemur a potestate diaboli. O dñe q̄lis excessus eēt q; rex vellet acceptare mortē ꝓ famulo: ꝓ latrōe q̄ fecit crimē ⁊ cōmisit. Ab alia parte helias clamādo dixit. Et vultis flagellari ⁊ verberari ꝓ homine vos qui creastis illū: vultis tantū humiliari. O dñe qualis excussus charitatis erit iste. ⁊ite rum moyses. O dñe qualis erit excessus iste q; tā ꝺliberastis coronari corona despinis. Et helias. O dñe vultis despici ⁊ vituperari. Deide moyses. O dñe vultꝫ suspendi in ligno. O qualis excessus. deinde helias. O domine vultꝫ mori vt pec catores viuāt vita eterna. Ecce quomō dicebant excessuz passionis xp̄i ⁊ charitatis in misericordia. De hoc apostolus. Deus qui diues est i misericordia ꝓpter nimiam charitatē suā. id est excessuam charitatē qua dilexit nos: ⁊ cuz essemus mortui peccatis quinificauit nos in xp̄o. Ephe.ij. Moraliter habem⁹ hic excessuz si christus tantū fecit ꝓ nobis: ⁊ nos debemus facere aliquid ꝓ ipso saltem redimere peccata nostra ꝓ pniam. Unde apostolus ad Heb.xij. Recogitate eū qui talē sustinuit a pctōribus aduersum semetipm cōtradictionē vt nō fatigemini animis vestris deficientes. Nondū eīm vsq; ad sanguinē restitistis aduersus peccatū repugnantes. Multi sunt qui nō timent deū nec vel vsum aggredi: vel ire ad guerrā ⁊ exponere se morti: ⁊ tñ timent vnam q̄dragesimā ieiunare: q; non est periculū mortis: sed salus corpis ⁊ aīe. Sexta questio q̄ fuit motiuuz petri dicētis. Domine faciamus hic tria tabernacula. Rñsio q; petrus sciebat propheticam danid de hmōi trāsfiguratiōe dixisse. Emitte lucē tuam. s. xp̄m q̄ est lux. Joā.viij. Ego sum lux mundi. ⁊ veritatē tuā. s. xp̄m q̄ est veritas. Joan.xiij. Ego sum via veritas et vita ipsa me dedurerunt: dicit propheta et adduxerūt i mōtē scm̄ tuū. s. thabor. O dixit petrus. Ego habeo lucē ⁊ veritatem mecum. s. xp̄m ⁊ duxit me in montez scm̄ tuū. s. thabor. opto etiā tertiū: scz ⁊ i troduc in tabernacula tua: ⁊ ideo vt propheta compleret petiuit fieri tria tabernacula nesciens quid diceret. Nota dicit glo. sup lucā. q; illa tria tabernacula sūt in celo. s. tres hierarchie angelorꝝ: ⁊ i q̄libet hierarchia sunt tres ordines angelorꝝ. In pma hierarchia sunt ageli archāgeli ⁊c. dicātur h. Et de istis loquebatur dñs. et petr⁹ cogitaut q; i mōte thabor eēnt faciēda. Jō dr luc. nesciēs q̄d diceret. Et in primo tabernaculo. i. in primā hierarchiā ibūt penitētes: qui habent cōtritionē de pctis suis q̄ habent ꝓpositū emendādi vitā suā: ⁊ nō redeundi ad pctā sua ⁊ cōfiteri: ⁊ sic isti erūt in societate helie: ⁊ xp̄s mat.iij. ꝓniam agite: appropinquabit eīm regnū celoꝝ. In scōz taberna culū. s. scōaz hierarchiaz ibūt plicētes. s. boni domini temporales quādo bono titulo habēt titulū dominū et seruāt iusticiā ⁊c. Itē prelati qui bono iure nō symoniace intrauerūt non ꝓ litteras dominorum nec manu armata: qui plus curant de salute animarum q̄ de redditib⁹ ibūt cū moyse qui fuit prelat⁹ populo dei. iō dicit. vnū helie ⁊ vnū moysi. iō scriptura loquēs de istis dominis dicit. Si delectamini i sedibus ⁊ sceptris o reges populi diligite sapientiā vt in ppetnū regnetis. Diligite lumē sapiētie: oēs q̄ preestis populis. sap.vj. Nota. diligite sapiētiaz ad bene gubernādum pfonam vestraz ⁊ populū vobis cōmissum. Jn tertiū taberna culū siue in tertiā hierachiā ibunt persone excellentes in vita aplica sm̄ apostolū habētes alimēta: tegumēta quib⁹ tegūntur cōtēti sunt ⁊c. De istis dicit xp̄s Ego dispono vobis sicut disposuit mihi pater meus regnū vt edatis ⁊ bibatis super mensam meā: in regno meo. Lu.xxij. Et isti erunt cum christo in tertio tabernaculo. Ideo dicit faciamus hic tria tabernacula ⁊c. i. edificemus meritorie in p̄senti vita tria tabernacula: ⁊ superi⁹ habebimus possessionē in gloria ⁊c. Septima q̄stio ogre christ⁹ precepit illis apostolis ne alicui dicerent. s. tantā gloriā: cum tamen fuisset magna cōsolatio ⁊ gaudiū alijs si sciuissent. Rñsio q; fecit ad vtilitatē aliorū apostolorū: sciēs christus q; omnes debebāt pdere fidē: ideo magis peccassent si sciuissent illā gloriā. Jn quo videtur plus vilerisse bonū apostoloruz q̄ suam gloriam. Jo.viij. Ego gloriā meaz nō querovbi moraliter ostenditur nobis ne in bonis operibus queramus gloriā sed interrogate conscrtrum q; non mentiat vobis quare vultis hoc facere si propria gloria. O non faciam: quia christ⁹ noluit gloriā tpalem: q̄ tomagis nos nō debemus velle. Unde apostolus Ro.xij. ⁊.ij. Cor.viij. Prouidentes bona nō tantum coram deo: sed etiā coraz hominibus. Si vultis facere bonū opus ꝓpter hoc vt deus det vobis remissionem peccatorum ⁊ finaliter gloriam. O tunc non queratis vanam gloriam sed gloriaz dei ⁊c.

¶ Dominica reminiscere.

Sermo vnicus.

Ecce mulier chananea. Mat. xv. ℟ recitatur hodie in euāg. Intētio est vlis eccle fideles moles adorationē puocare: sicut in vbica prime lapsa puocauit ad ieiuniū. Quia ieiunium ℟ oratio sunt duo opa necessaria ad veram penitētiā. Et est ista ratio. Nam omnes formati sumus de duabus cōtrarijs substantijs: ex pte scz carnis ex substantia carnali. Et ista inclinat nos semper ad malū ℟ ad terrena: ℟ ex anima q̄ appetit spiritualia ℟ celestia nisi a carne impediatur: ℟ sic sibi contrariantur et nunq̄ est inter eas requies ꝓ nisi i xpo ℟ in virgine maria. ℟ ideo dicit ad gal. v. Caro concupiscit aduersus spm: spiritus autem aduersus carnem. Hec enim sibi inuicem aduersantur: vt nō quecūq; vultis illa faciatis. Sunt enim contraria et nunq̄ est pax inter ea: ℟ sancta mater ecclesia vidēs hāc ꝓtrouersiā sciēs animaz habere iusticiā: iuuat ipam animā: ℟ ordinat ꝓtra carnē afflictiones ℟ ieiunia: ℟ hoc dominica ꝑterita: quo ieiunio caro refrenat: ℟ hodie ordinat orationem qua anima eleuatur ad deū: ℟ sic non solū habebitur victoria de carne: sed ēt de demonib⁹ qui etiā laborāt continue vt perdamus illā gloriam quā ipsi perdiderunt. ideo dicit xps: ℟ scribitur Marci. ix. Hoc genus demonioꝝ i nullo expellit nisi in oratiōe ℟ ieiunio: ℟ puocati fuimus ad ieiuniū exēplo xpi nobis ꝓpositi: nec est verū: vt quidā rudes ignorātes dicūt q̄ christus. xl. panes assumpsit secū in mōtē q: nullā refectionē carnalem suscepit. Ideo dicitur Matt. iiii. ℟ cum ieiunasset xl. diebus ℟. xl. noctibus: postea esuriit. Idem beatus lucas. iiii. ℟ nihil māducauit in illis diebus ℟c. Si ergo christus q̄ nullā habebat contradictionem carnis ℟ spiritus ieiunauit. quanto plus nos. Tū quia ipse qui est dominus ℟ redēptor ieiunauit quid nos miseri facere debemus quasi arguendo p̄ locū a minori. Sic hodie mater ecclesia puocat nos ad orationem instruens nos exemplo cuiusdā ifidelis chananee pro nostra verecundia vt fortius oremus. Ideo dicit ecclesia. Ecce igitur mulier chananea. Ecce est demonstratiuum: ℟ infidelem demōstrat vt melius puouocemur ad orationem. Et ista mulier seruauit tres conditiones orationi necessarias.

Primo seruauit veram fidelitatem.

Scōo firmam stabilitatem.

Tertio seruauit veram humilitatem.

¶ Omnia ista tangunt in themate. Primū q: ecce. scōm q: mulier. tertiū q: chananea. Sed de his intricationibus non curo. Sz ego volo ista tria trahere ex euāgelio ℟ non ex themate.

¶ Primo ergo habuit verā hūilitatē nō obstāte q̄ esset gēs infidelis: tamen habuit istā. Naz ōr in euangelio. Egressus iesus secessit in partes tyri ℟ sydonis. Et ecce mulier chananea a finib⁹ illis egressa: clamauit dicēs el. Miserere mei dñe fili dauid: filia mea male a demonio vexatur. Ubi ōr q̄ xps exiēs ō nazareth venit in partes sydonis. vt apparet mat. xiiii. Et bñdictus dñs cepit exequi offiū prędicationis ℟ noluit in aliqua ciuitate diu reqescere nec in castro. sed vt necesse erat expēdebat tps ad p̄dicāduz. Sicut videmus in sole q̄ cū ortū nulli se q̄ti repōit: hz facit suū cursuz: q: alias pfecte nō illuminaret. ita christ⁹ suū cursum fecit amore ℟ ardorē dans gētib⁹. ℟ iō ōr. Visitauit nos oriēs ex alto. Illuminare his q̄ in tenebris ℟c. Luc. i. In tenebris. i. in erroribus existētes illuminabat ℟ calefaciebat eos q̄ erāt in vmbra mortis: q: erāt indurati: ℟ direxit pedes eoꝝ in viā pacis. Iō ōr in euāgelio. Egressus iesus ℟c. Et non ōr vnde: sed declarauit superi⁹. Et sequtur. Et ecce mulier chananea. Et ōr chananea: q: terra ꝓmissionis erat habitatio chananeoꝝ quos tpe iosue iudei expulerūt. Et q: iudei nō oēs potuerūt extermināre ideo de genere chananeoꝝ q̄ remāserāt descēderat ista. Ideo ōr chananea. Ista ꝓio nō credebat deū nec sperabat resurrectionē. Et mortuo viro ipsa remāsit cū vnica filia. in cuius corpus diabolus intrauit: ℟ affligebat multū vt poteris videre i homilia hodierna: semel pūciēs illā i aquā: semel in ignē: ℟ ista chananea audiēs q̄ iesus trāsibat per illas partes tot miracula faciendo: ℟ faciebat audire surdos: claudos ambulare. Hec ergo mulier accessit ad iesuz vociferādo ℟ multū acrie fiendo ℟ dicēdo. Miserere mei dñe fili Dauid. Hic nota fidelitatem quā hec mulier icepit habere: q: cū esset infidelis pagana de genere chanaan: nihilominus maximā habuit fidē quā ostendit facto ℟ ꝛbo. Primo facto: q: nō duxit secū filiā suā. nō q̄ fuit pſentia xpi vt ꝓceps synagoge. Mat. ix. Et regulus. Jo. iiii. nec recurrit ad diuinos. Origenes. Nō accedit ad petrū: non rogat Jacobū: nec obsecrat ioannē: nō interpellat aplorum chorū: sed pro olbus illis accipit patientiā comitē q̄ aduocati locū adimplet: ℟ sic ad summū pietatis principē perrexit. Hec ille. Secūdo ostendit suā fidelitatem in verbo dicēs. Miserere mei dñe fili dauid: non est in actibus meis bonū: non est mihi de cōuersatione fiducia. Ad miam tuā confugio: miserere mei inquit peccatricis. Diurnoꝝ malorū quotidie cruciatus: quotidie gemitus meos video. Quo pergā: in yeremū ire nō audeo: nec illā folā relinquere. In domo sedere non possum: q: intrinsecus est inimicus. Cerno enim oculos transuersos: aspectū sanguineū: manus intortas: crinē dissolutū: ora spumāria: inimicū incedentē ℟ nō opparentē: neminē interrogantē: ℟ illā cum clamore loquentē: miserere mei domine fili dauid. Et sic habes duas doctrinas. Una est moralis: alia est speculativa. Et primo videamus speculatiuā. Et quere que fuit ratio q̄re ista mulier vocauit iesum filium dauid et nō filiū dei: q: xps ꝑm humanitatē erat filius seu de stirpe dauid: sed ꝑm diuinitatē filius dei: cum plus posset vt deus. Videatis hic secretū Apparet q̄ ista mlier audiuerat ore humano aut spiritussancti. nā dicitur q̄ rex dauid tāgebat bene citharā: ℟ q̄ rex saul detinebatur multotiens per demonē: et dauid tāgēdo citharā expellebat demoniuz a rege saul. Vide textū de hoc. i. Regum. xvi. quomodo spiritus malus arripiebat saul: ℟ tunc dauid tāgebat citharam. Ideo quandocūq; spirit⁹ malus arripiebat saul tollebat dauid citharā ℟ percutiebat manu sua: ℟ recedebat ab eo spiritus mal⁹ ℟c. Timebat ergo demon sonum illius citharę: certe nō vel timebat sanctitatē dauid: nūquid ergo dicēdum Videte: ista citharā ꝑm q̄ dicunt glose figurabat illā citharā crucē domini nostri iesu xpi. Nā sicut citharā fit de ligno arido: ita crux xpi: q: annis mille quingētis preteritis fuerat illud lignū scissuz vt ꝑfidie dixi in ꝓio sermone cui⁹ thema. Ecce san⁹ fact⁹ ℟c. Itē q: in citharā sunt q̄tuor paria funiculoꝝ magis tracta q̄ in alio instrumēto: ℟ hz clauellas aliq̄s. Et ista citharā significat crucē: ℟ funiculi significāt mēbra xpi q̄ fuerūt attracta in cruce: ℟ nerui cū clauis: ℟ clauelle ille significāt clauos quibus iesus xps fuit ꝓclauatus. Itē citharā facit sonū valde acutū. Nam benedictus iesus fecit septē sonos in cruce. Et ꝓim⁹ fuit q̄n dixit. Pater dimitte illis: q: nescūt quid faciūt. Nam pf ipse paratus erat recipere vidictā ℟ oēs illos dānare. nā credebāt se crucifixisse pctōrē ℟ crucifixerūt dñz ℟ saluatorē. Et iste son⁹ significat dñi nr̄i iesu xpi clemētiā. Secūdus fuit q̄n dixit latro. dñe memēto mei dū veneris in regnū tuū: ℟ dixit illi. Amē dico tibi: hodie mecum eris in paradiso Lu. xxiii. ℟ iste significat sonū inestimabilis misericordie cū pctōre. Tertiꝰ fuit q̄n dixit matri sue flenti di. Mulier: ecce filꝰ tuus. signādo versus ioannē qui sonus significat incōparabilez sonum pietatis. Quartus fuit q̄n aplī ℟ amici recesserunt eū relinquēdo. ℟ dixit alta voce. Hely hely lamazabathani ℟c. nō tamen credatis q̄ ipe esset a deitate derelictus. nō: hz ab aplis ℟ amicis: ℟ iste sonus erat cōpassionis: ℟ hoc ꝓpter amicoꝝ dilectionē. Quintus fuit quādo dixit. Sitio. Nā ipe desiderabat infideliū conuersationem. Et sic erat cātus incōparabilis charitatis. Sextus fuit q̄n dixit Cōsummatum est. qui sonus incōparabilis ℟ infinite erat cōstātie. Septimus fuit q̄n dixit. Pater in manus tuas cōmendo spm meū. Et ista cātilena fuit infinite cōfidentie: dans exemplum cuilibet xpiano. Ecce ergo citharā Dauid. Et demō intelligēs hoc secretuz fugiebat regem saul relinquendo. Et de hoc iam sperās ista chananea dixit. Miserere mei dñe fili dauid: q: filia mea male a demonio vexatur. Loco tā allegato. secūda doctrina est moralis. ꝓo quo notandū. q̄nq; p̄dictam filiam demon inflabat. Interdū vt rabie detentā conturbabat. Interdum ꝓiciebat illā in lutuz. Interdum os vsq; ad aurē perducebat. Interdum in puteum siue aquā ꝓiciebat. Interdum in ignem tollens ei virtutem.

Sed mater illā non relinquebat.q.d.Si dauid qui erat figura poterat fugare demonem per sonū citharę:plus potest ipsa veritas.i.iesus xps. Et hic est instructio bona moralis.ſ.q nostre aie verant a demone multis ꝛ diuersis peccatis:allegemus ergo sonum ipsius citharę. Nā nostre aie diuturnitate peccati verantur a demone:cum demon vexet multos homines:ꝛ hoc ꝓpter superbiā: sicut faciebat filiā chananee sicut si esset vnū magnū vas inflatū vēto. Alij verant ꝑ anariciā a demone revoluti. Alij ꝓiciunt in lutū.ſ.luxurioſe viuēdo. Alij hñt os retortū vſq; ad aures:ꝛ isti fūt inuidi. Alij ꝓiciunt in aquam.ſ.gulose viuēdo. Alij in ignē:ꝛ isti fūt q̄ desiderāt vindictā inimicoꝝ. Alij q̄ pdūt virtutē ꝓpter pigriciaz. Tñ habemus remediū chananee dicendo. Dñe: fili dauid: miserere mei:q; filia mea.i.aia mea verat a demone. Et si dauid dñe: q̄ fuit vestra figura:ꝛ citharа figura crucis illud fecit ꝛ vos facere digne mini q̄ estis veritas. Et iō si laboramus p corpore ꝛ diuitijs:ḡto plus p aia. Nā ꝛ Deut.iiij. Custodi igit temetipsum et aiam tuā sollicite: ne obliuiscaris verborum q̄ viderūt oculi tui:ꝛ ne excidant de corde tuo cunctis diebus vite tue. Docebis ea filios ac nepotes tuos:die quo ste tisti coꝝ dño deo tuo in oreb quādo dñs locut̄ est mihi di. Cōgrega ad me pplm vt audiāt sermōes meos ꝛ discāt timere me oi tpe quo viuūt in terra. Ecce mulier ista chananea cogitās cōsiliū pluriū per sonarū.q̄ illa ferret ad sortilegos: ad se reuersa dixit. Recurrā ad demones: non vt filia mea liberetur a demone.nō faciā sed solū volo recurrere ad xp̄m.idco istā multū laudat homilia hodierna. Circa hoc habetis bonā doctrinā:ſz q̄ nō vadatis ad tales psonas ꝓ aliqua necessitate mundi:sed ad solū iesum xp̄m. Nā si forte amisisti aliq̄d:ꝛ nescis vbi est: nō vadas ad demones:qm̄ secreta nesciunt: cum sint in tenebris. Bene dicunt forte infamiam alicuius: et non er̄t verum vt misceant malum: nam cum furtū nescire poteris:recurre ad xp̄m. Isto mō vt si sibi placeat q̄ ponat in corde illius qui habet rem vt tibi restituat. Itē si vis habere sanitatē tui corporis mariti aut vxoris nō accedas ad coniuratores:quia demones nō possunt hoc facere ꝛ si diceres expertus sum:cauc:qr deceptus es. Naz dicitur q̄ demon curabat infirmos: nō a sanitate sanando:sed a lesione cessando. Debet ergo hō solū cōfidere in dño potius q̄ ad tales recurrere: et vos mulieres nō faciatis rōne infantiū. Nā ibi est necessaria creatio aie.nā diabolus nō potest aiaz creare. Uidēt ergo rectores cōmunitatū si sciūt aliquē vel aliquos infidelis his artib⁹ vtētes:istos tales ad vitā sustineāt: nā istō petn̄ est sufficiēs ira dei ꝓuocare sup ciuitatē. Et eccevnū exēplū. Si forte aliquis sarracenus veniret de barbaria:ꝛ secrete diceret ciuib⁹ ꝛ militibus ciuitatis. Ecce dimittatis regem vestrum ꝛ dctis vos regi nostro.ego dico q̄ si ciues ꝛ rectores scirēt ista ꝛ nō dicerēt:nōne mererēt vt rex destrueret illos: certe sic. Istā penā merent q̄ ad illos recurrūt ꝛ q̄ sustinēr: maxime si est notoriū Si aūt est secretū:tūc de⁹ cōdēnabit illos q̄ hoc faciūt:immo etiā illos q̄ vadunt et cōsentiūt. Cōcedat dauid in.ps.xliij.scz Deus auribus nostris. Si obliti sumus nomen dei nostri:ꝛ si expādim⁹ man⁹ nostras ad deū alienū. Nōne de⁹ req̄ret ista ipse em̄ nouit abscōdita cordis. Magna iniuria fit sibi cū in nos ipli⁹ tāta sit virtus q̄ curet oia:ꝛ de hoc est textus i ps. xxxix. Btūs vir cui⁹ est nomē dñi spes ei⁹ ꝛ nō respexit in vanitates ꝛ insanias falsas. Nota nō respexit in vanitates ꝛ insanias falsas id est sortilegia. Addiscamus ergo a chananea ista: que nō cursuit de istis vanitatib⁹:ꝛ erim⁹ fideles regi nr̄o. Et ecce hic fidelitatē istius mulieris. Secūdo seruauit firmā stabilitatē. Nā ꝛ q̄ nō rñdit ei iesus verbū aliq̄od. Et iō ꝛ Et accedētes discipuli ad iesuz: rogabāt eū dicētes. Dimitte eam:qr clamat post nos. Ipse aūt rñdēs ait. Nō sum missus nisi ad oues q̄ perierūt dom⁹ israel. Et illa venit ꝛ adorauit eū dicēs. Dñe:adiuua me. Cui rñdēs ait. Nō est bonū sumere panē filioꝝ ꝛ mittere canibus. At illa. Etiam domine. Nam christus dixit ter si bi non:et ista tñ fuit stabilis et firma. Et primo fuit stabilis et firma: qr non rñdit sibiverbꝫ:quasi sibi contumeliā dicendo quasi habendo illam excōmunicatam:et ab eo repellēdam: denotando q̄ quis cū excōicato loqui non dz. Et tūc ista replitando dixit. Si sum excōicata: ad te solū recurro q̄ habes ptātem absoluendi dicēdo. Miserere mei. Iō apli moti mia rogabant eum dicētes. Dimitte eā:qr clamat post nos.q.d. O dñe:iam dicēt gentes te crudelē esse. Tūc xps ḡuis ex vna parte durus videret esse:tñ ex alia parte misericors.dicit aplis. Nō sum missus nisi ad oues que perierūt domus israel:ꝛ nō obstante hoc ista dicit. Adiuua me dñe. Uidete iā aplis negauerat:ſz post dixit xps Nō est bonū sumere panē filioꝝ ꝛ mittere canib⁹. Et ista constās ꝛ stabilis dixit. Dñe:si vt canē me ꝓpicis p iustitiā:tñ miserere mei ꝛ da mihi vt catule de mia tua et miserere mei. Notate circa hoc firmā stabilitatē istius mlieris. Et forte holes dixissent. O et quāto tpe vado post eū: ꝛ nō possum aliquid ab eo consequi. Nam sic ista:imo cōtinuauit. Et circa hoc sunt due doctrine. Prima est speculatiua:alia est moralis. Speculatiua est eo q̄ dixit xps. Nō sum missus nisi ad oues que perierunt domus israel. Hic notandū eum dicit. Nō sum missus ꝛc.q̄ de aduētu xp̄i possum⁹ loqui dupliciter. Uno mō ḡtuz ad redēptionē vlem. Et sic christus vniuersaliter ad oēs venit ꝛ missus est: quia preciū pro omnibus soluit:qr oēs sunt redempti:sed non oēs saluati:qr nolunt iesuam re. Sicut si aliquis ditissimus trāsiret vltra mare ad redimendū xp̄ianos captiuos oēs qui essent penes sarracenos in barbaria cū magnis pecuniis dicēdo. ꝓ quāto precio dabitis mihi captiuos et ipse soluissem preciū. Et si vnus diceret Nolo exire:immovolo hic remanere. ḡro cuius esset culpa:nō soluētis:nam preciū solutū est:ſz noluit gaudere. Dñs iste dicebat ꝛ Et erat iesus xps q̄ die veneris sctā aperuit tecā suā hoc est latus suū ꝓ oib⁹ nobis captiuis soluēdo in ara crucis:et solvit libere verberibus ꝛ aliis plagis multis. Et oib⁹ nunciat dicēdo. Ponatis vos in nauigio ecclesie triū coopturarū.i. statuū. Et prima est ꝓpe sentinā q̄ dz esse secreta.ꝛ ista significat religiosos q̄ debent esse secreti ꝛ sine necessitate de ordine nō exire. Scōa significat conditionē ōsbyterox qui debēt honeste viuere. Tertia est laicorū:q̄ debēt bene viuere:bene cōuersando. iō Salomon ꝓuer.vl. Facta est quasi nauis institoris: de longe portans

panē suū ꝛc. Nā venerūt nūcij dñi ꝛ dixerūt iudeis. Uenite ad nauē dñi. Qui dixerūt. Nolumus. Similiter dicat de tartaris ꝛ sarracenis q̄ dicūt q̄ noster ꝓpheta ꝓmittit nobis in alio mūdo riuū melis ꝛ lactis:ſz ꝓ oibus venit.ꝛ hoc ꝑbat in veteri testamēto. Parū est vt sis mihi seruus ad suscitandas tribus iacob:ꝛ feces israel conuertendas. Ecce dedi te in lucē gentiū:vt sis sal⁹ mea vſq; ad extremum terre. Esa. xlix. In nono testamēto. Hoc em̄ bonū est ꝛ acceptū coꝝ saluatore nostro deo:q̄ oēs hoies vult saluos fieri:ꝛ ad agnitionē veritatis ꝓuenire.ſ.ad Ti.ij. Uidem⁹ ergo q̄ ꝑ oibus missus est Alio mō loq̄ possum⁹ de xp̄i aduētu quo ad visitationē corporalē.ſ.ad pdicandū ꝛ faciendū miracula psonaliter:ꝛ sic nō venit nisi ad oues domus israel. Et quo ad hoc verificatur auctoritas.ſ.quo ad visitationē corporalē:qr tm̄ in terrā ꝓmissionis corporaliter eratvēturus. Ideo btūs Paulus dicit. Dico em̄ iesum xp̄m ministrū fuisse circūcisiōis ꝓpter veritatē dei: ad cōfirmādas ꝓmissiones patrū: gētes aūt super mia honorare deū sicut scriptū est. Laudate dñz oēs gētes ꝛc.ad Ro.xv. Et ita itelligit. Nō fuz missus ꝓpter chananeā:qr de illis nō erat. Alia aūt doctrina est moralis:ꝛ vide cōstantiā istius mulieris:qr ꝓ nulla iniuria cessauit orare. Discе ergo tu orare quotidie de mane facere certā orationē. Nā quilibet dz facere ꝛ tenere certā orationē. Itē de sero an teꝯ ponas te in lecto fleris genib⁹ ꝛ deuote dicēdo ꝓater nr̄. Aue ma. Credo in deū ꝛc. cū aliis multis fm tuā deuotionē et habebis ꝓsperitatē in corpore ꝛ in aia Et iō Dauid in ps.lxv. Jubilate.i. Bndictus dñs qui nō amouit orationē meā: ꝛ miam suā a me. Et sic ꝓtinua ꝛ nō dimittas eā ꝓpter sociū vel ꝓpter aliā causam Et vide hic exēplū. Quidā longobardus voluit mundū videre ꝛ visitare singulariter scтm̄ sepulchrū iesu xp̄i cū vno scutifero ꝛ accepit licentiā vxoris sue:ꝛ ꝓposuit quotidie dicere ꝑ nr̄ Aue ma. Et immediate incepit ꝛ continuauit quotidie suā orationē:ꝛ fuerūt semp incolumes. Cōtigit q̄ reuertēdo ad domū suā cuz esset iā ꝓpe castrū nō curauit vltra facere oronē dicēdo. O iā sumus ꝓpe nostrā domū nō opz mō facere oronē. In posterū sic acce

dendo ihus domũ ignis accẽsus est in castro ⁊ castrũ ⁊ filij ꝓter vxorẽ oia cõbusta sunt. Ergo videatis quõ ex omissione oẽ nis oia ista aduenerũt sibi. noli ergo oratione dimittere cuius sit parua: cõtinua illã. Et iõ dr.j.ad Thessal.v. Semp gaudete: sz in dño sine intermissiõe orate: in oibus gras agite. Hec est enim volũtas dei in xpo iesu in oibus vobis. Spirituz nolite extinguere, pphetias nolite sperne re. Oia aũt, pbate. qd bonũ est tenete: ab oi spẽ mala abstinete vos. Ipe aũt deus pacis sanctificet vos p oia: vt integer spir⁹ vester ⁊ aia ⁊ corp⁹ sine querela i aduẽtu dñi nri iesu xpi saluetur. Fidelis est qui vocamt vos: qui etiã faciet. Fratres orate pro nobis. Sumamus ergo hui⁹ mulieris exemplũ. Ecce hic scõm exẽplũ quõ habuit firmã stabilitatẽ. Tertio seruauit verã humilitatẽ. Nam ista mulier seruauit istam humilitatẽ quãuis xps canem eam appellauerit: vel assimilauerit. Et ista bona mulier dixit. Ecce dne: ⁊ catelli edũt de micis que cadunt de mensa dominoꝝ suoꝝ. Tũc iesus vidit fidẽ isti⁹ mulieris et dixit. Magna ẽ fides tua. Et ideo dicebat mulier. Nõ peto magnũ miraculũ velut resurgere mortuos: nec solem retroire: mare rubrũ diuidere: sed vt liberes filiam vnicã. Fac ergo dne mihi istam gratiam: ⁊ christus denegare non potuit. Quero nunc cur xps tantũ fecit illam expectare quod petebat: videt contra se esse ⁊ eius doctrinã. Nam dicitur ꝓuerb.ij. Ne dicas amico tuo vade ⁊ reuertere ⁊ cras dabo tibi cũ statim possis dare. Iterũ dicitur.ij.ad Corinth.ix. Unusquisq; ꝓut destinauit in corde suo nõ ex tristitia aut ex necessitate: hylarẽ enim datorẽ diligit deus. Responsio: qz xps hoc fecit duplici rõne. Prio ex pte mulieris. Scõo ex parte nra Primo ex parte mulieris, ꝓpter merituz augẽdũ. xps cum p istã dilationẽ fecit eã ascẽdere ⁊ crescere in ardẽti deuotione ⁊ amore ad deũ ⁊ spẽ: ⁊ sic xps pie implere petitionem mulieris distulit: vt mulier ista plus haberet qm si illico dedisset: q a principio non tm habuisset: sz postea dedi propter amorẽ ⁊ humilitatẽ. Et circa hec audiatis parabolã. Miles quidam erat qui multũ diligebatur ab imperatore. Et iste miles petebat ab eo gratiam: ⁊ iste imperator noluit sibi dare pomũ ⁊ dedit sibi primo castrum: adhuc petenti pomũ dedit sibi equũ. Adhuc miles petebat pomũ ⁊ dedit sibi vestẽ. demuz iste importune dedit pomum. Ecce qm si cito dedisset pomũ solum pomũ habuisset et non alia. Ita dicamus de ista petẽti pomum. Nam christus dedit primo sibi castrum: quia ardorẽ: secundo patientiam: ⁊ ecce equum. tertio humilitatẽ: ecce vestem. quarto charitatẽ: ⁊ sic plus habuit. Scõo xps hoc fecit dãdo nobis exẽplũ vt humiliemus nos in deuota oratione: quia quãto plus nos humiliauerimus: tanto amplius ascẽdemus. Sint duo homines equalis meriti: oratio magis humilitatis se virtute humilitatis plus ascẽdit: puta si vnus corp se ponat in oratiõe iuxta altare: ⁊ alius a longe: plus exaudit̃ ceteris paribus oratio illius q stat a lõge virtute humilitatis. Un̄ dr in ps. cj. Respexit in orationẽ humilũ⁊ nõ spreuit precẽ corp. ideo dr. Oratio humiliantis se nubes penetrabit: et donec approximquet non consolabitur: ⁊ nõ discedet donec aspiciat altissimus. Eccli. xxxv. Et ecce filij⁹ ponit. Dño placeat ꝛc, Deo. ℌ

℣Feria.ij.in.ij.dñica.xl. Sermo.j.

Multa habeo vobis loqui ⁊ iudicare. Joan. viij. Sermo nr̄ erit de sancto euangelio hodierno qđ cõtinet vnũ secretũ parlamẽtũ qđ fuit iter xpz⁊ iudeos disputãtes cũ xpo. Et hoc plamẽtũ ẽptũ est ex vna pte. f. xpi oñdit nobis tres magẽ dignitates.

Prima est sapientia diuinalis.

Secunda excellentia supernalis.

Tertia eminentia principalis.

Quõ est iudex principalis ⁊ vniuersalis. Dicit thema. Multa habeo de vobis loq ⁊ iudicare: sed qui me misit verax est: et ego que audiui ab eo hec loquor in mũdo. Et nõ cognouerũt: qz patrẽ ei⁹ dicebat deũ. Dixit ergo eis iesus. Cũ exaltaueritis filiũ hois: tũc cognoscetis qz ego sum⁊ a meipso facio nihil: sz sicut docuit me pr̄ hec loquor. Et q me misit mecum est: ⁊ non reliquit me solũ: qz ego q placita sunt ei facio semper. Hec illo loquẽte multi crediderũt in eum. Dicebat ergo iesus ad eos qui crediderunt ei iudeos

Si vos ꝛc. Dico primo qꝺ euangeliũ ostẽdit de christo sapiẽtiam diuinalem. Prio priũ sapiẽtie diuine est scire qui sunt saluãdi⁊ q sunt dãnandi: sz scire pdestinatos saluãdos: ⁊ prescitos dãnandos: prio pria cñ sciẽtia dei est. Sicut rex quivult facere cõuiuiũ nuptiale de filio suo: primo in cedula scribit⁊ eligit inuitãdos duces comites ⁊ barones ꝛc. Secũdo ordinat cõuiuiũ fm dignitatem cõuiuentiuz Sic deus pater voluit facere conuiuiuz de filio suo assumendo naturã humanã: qz sicut vir vxor nõ sunt duo sz vna caro ita deus ⁊ homo nõ sunt duo in persona sed vna persona. Sponsalia facta sunt i camera vteri virginalis: ⁊ de hoc pphetauerat dauid in ꝓ. xviij. Tanq̃ sponsus id est dicit filius, pcedẽs de thalamo suo. id est vtero virginali. Sed nuptie fiunt in celis: qz in hoc mũdo non est locus cõueniens nec sufficiens. Mat. xxij. Simile est regnum celorũ homini regi qui fecit nuptias filio suo. Ex quo de⁹ pater eternaliter ordinauit illud cõuiuiũ elegit inuitandos tot imperatores: tot reges: tot duces ꝛc. O quot veniunt ad istud cõuium. Ista electio dicit predestinatio. et illa inuitatio dr̄ pdestinatio. ꝺ quo apls loquẽs tã de se q̃ de electis dicit. Eph. j. Elegit nos in ipso ante mundi cõstitutionem. Ecce sapiẽtia vel sciẽtia dei. Ad Ro. viij. Quos predestinauit hos ⁊ vocauit: ⁊ quos vocauit: hos ⁊ iustificauit: q̃s aũt iustificauit: hos ⁊ magnificauit. Et hoc ostẽdit deus pater xpo inquãtũ erat homo: ⁊ sic habebat sciẽtiam predestinatoruz. Et quia sicut nõ est nisi vnum esse trium personarum: sic est nisi vna psona duarũ substãtiarum in xpo. Item ostendit deus pater anime christi libr̄ vite: et in charta dextra legit quot patriarche ⁊ pphete ꝛc. debebant saluari siue intra re paradisum ex sua passione. In sinistra legit quot mali prelati dãnabuntur: nec erunt digni ire ad illud conuiuiũ. Hec sapientia ostenditur in euangelio. Un̄ xps disputando cũ iudeis dixit. Ego vado et queretis me: ⁊ in peccato vestro moriemini. Nota. ego vado sz ad gloriaz resurrectionis. f. per viam passionis: ⁊ queretis me vocaliter: quia iudei querebãt saluatorem: ⁊ nõ personaliter credendo qꝺ xps sit saluator. Nota in peccato vestro moriemini. Jam sciebat ipse predestinatos. Idem dicebat semel de apostolis. Joan. xiij. Scio quos elegerim: non de omnib⁹ vobis dico: hoc dicebat propter iudã dãnandum. Sed est hic argumentũ qꝺ vos facitis. Si deus habet certam scientiam dãnandoꝝ ⁊ saluandoꝝ: iam ergo quid oportet me bonũ facere: nec est vis si facia malũ: qz sciẽtia dei non potest falli. Si sum de numero pdestinatoꝝ: ibo cuz predestinatis saluandus: sine faciaz bonũ sine factã malum. Idem de prescitis dãnandis quare factã bonũ: qz scientia dei nõ põt falli: ⁊ sic ero dãnat⁹: ⁊ ex hoc tenent malam vitã. Respõsio ꝺ illud argumentũ est cum magna stultitia. Patet si rex inuitat te ad nuptias filij sui si sup hoc tu diceres sine dubio postq̃ rex inuitauit me ibi ero. ⁊ non oportet me parare. stulte ⁊ fatue diceres: sed dices. Ex q̃ rex me inuitauit⁊ fecit mihi honorẽvolo me parare: quia ibi erunt magni nobiles et persone honorabiles. expendã tantuz in vna veste ⁊ equo ꝛc. Sic cõsimilit est de predestinatis: qz includit ꝙ tu pares te. Nec sequit: ergo predestinatio pt falli aut scia. Ratio: quia scia dei non fallit sed tu potes deficere per malaz vitã. Uñ si deus ore suo te inuitaret supponitur ꝙ pararea te: ne venires cũ veste veteri. f. cũ pctõ supbie ꝛc. qz antiqus pctm mũdi est superbia sed venires cũ noua veste humilitatis. Idẽ de alijs vitijs ⁊ virtutib⁹. Sed si tu dicis postq̃ ego suz inuitatus nõ opz me parare: certe nõ intrabis. Prio illa veritate nota auctoritatẽ xpi. Matt. xxv. Sile: est regnũ celoꝝ decẽ virginib⁹. Nota historiã euãgelij vsq̃ nescio vos ⁊ Ezechiel. xxviij. Si dixero iusto qꝺ vita viuat: ⁊ ꝓfisus in iusticia sua fecerit iniq̃tatem: oẽs iusticie eius oblivioni trademur: ⁊ in iniquitate sua quã operatus est in ipsa morietr̄. Si aũt dixero impio morte morieris: egerit penitentiã ꝙ peccato suo ꝛc. vita vivet ⁊ nõ morietr̄: qz verbum dei sic intelligit ꝙ homo sit paratus: immo fortis⁹ argumentũ est. Si illi qui sunt in paradiso: ⁊ mille anni fuerũt ibi: haberent vnũ pctm: caderẽt in momẽto de celo: quomodo ergo tu nõ paratus poteris ascẽdere. Matt. xxij. Intrauit aũt rex vt videret discũbentes: ⁊ vidit ibi hominez nõ vestitũ veste nuptiali: ⁊ ait illi. Amice

quomodo huc intrasti non habens vestē nuptialē. At ille obmutuit. Tūc dixit rex ministris. Ligatis manib⁹ ⁊ pedib⁹ eius mittite eū in tenebras exteriores. Nō intelligat⁊ q⁹ in paradiso sit aliqs nō paratus: ⁊ intelligit per ypostasim. i. p. q̄dditionem: si ibi esset aliqs nō parat⁹ ⁊ in peccato expelleret. Jō ista ratio. quid oportet me facere bonū: magna stultitia est. Scdo est magna ignorātia. Nam tales intelligūt q⁹ in libro predestinatiōis scribatur sic: tantū talis saluabitur. Petr⁹ vel Joannes ⁊c. Jō est verū: immo quecūq; deus ordiat ad aliquē finē: ordinat etiā viā ⁊ modū veniēdi ad illū finē. vbi gratia de pluuia. Si eras dz pluere: iā ordinat ante de nubib⁹ que eleuant ⁊c. Jdeo liber p̄destinationis sic dicit. Tales salvabunt⁹ per bona opa: talis dns per iustitiā: talis p̄lat⁹ qui intrauit per portā et dat bonū exemplū: talis intrabit ex diligētia alia⁹. talis dns per iustitiā: talis diues per miam⁊c. Dic de quolibz statu ita q⁹ simul est via ⁊ termin⁹ vel finis. Si ergo dimittis viā ostendis q⁹ nō es p̄destinatus. Ad hoc auctoritas Grego. in p̄mo lib. dialogo. qui sic dicit. Obtineri ne quaq; possunt que p̄destinata nō fuerūt ⁊ ea q̄ sancti viri orando efficiūt ita predestinata sunt vt precibus obtineantur. Nam ipsa eterni regni predestinatio ita est a deo disposita: vt ad hoc electi ex labore perueniant: que postulando mereantur accipere quod eis deus ante secula disposuit dare. Hec ille. Ignorātia est ergo dicere q̄d opz me facere bonū: quia hoc est dicere: habeo ire ad talē locū: et q̄d opz me ire p vīā: q⁹ aliter nō ires illuc: nisi pviā. Idem de libro p̄scietie in quo nō scribitur solū: tales dānabunt: sed simul ponitur ibi finis et vita: vñ sic ponitur. Tales dānabuntur per talia mala opera per iniusticiaz talis dns ⁊c. Et ita de quolibz statu. Nā libero arbitrio cuiuslibet deus dimisit si vultis saluari vel dānari. Autoritas. Eccli. xv. De⁹ ab initio cōstituit hoīem: ⁊ reliquit illū in manu consilij sui. Glo. in libertate sui liberi arbitrū: q⁹ p̄destinatio nō aufert liberū arbitriū. Sequitur in auctoritate. Addicit mandata ⁊ precepta sua. Si volueris mandata conseruare conseruabūt te: in perpetuū fidem placitam seruare. Appo suit tibi aquā ⁊ ignē: ad q̄s volueris porrige manū tuā. Ante hoiem vita ⁊ mors bonū ⁊ malū: quod placuerit ei dabit illi. Diceret aliqs. Ergo ibimus ad paradisum: q⁹ oēs volumus ire. Uerū est verbo volumus oēs ire: sed nō facto immo mē tiūtur multi. Unde si dicitis vos ire paratissimus ⁊ recipitis viā ad aliā ciuitatē ⁊c. falsum dicitis. Item etiā multi dicūt q⁹ volunt ire ad paradisum: sed recipiūt viam inferni. Unde si dicatur vni sup̄bo. Dicatis: quo vultis ire. O ego volo ire ad paradisum. O et ista est via sup̄bie que ducit ad infernuz. O iā dicitis q⁹ vultis ire ad paradisuz vos estis mēdax: ⁊ sic de ceteris pctis. Ergo ante hoiem vita ⁊ mors i. gloria paradisi ⁊ mors inferni. bonū. s. saluationis: ⁊ malū. s. dānatiōis q̄s placuerit ei dabit illi. Tertio ista rō est maxim⁹ error destruēs primo p̄hiam. quia p̄hi fecerūt libū de virtutib⁹ vt gētes viuerent moraliter bene. O z q̄are: q⁹ vt per uenirent ad vitā eternā: ⁊ tñ ita scit deus q̄s erit salvat⁹ vel dānat⁹. Dicere ḡ q⁹ p̄pter hoc nō oporteat bñ facere est error: q⁹ deus q̄ predestinauit aliquē ad salutē etiā opus per quod saluabit predestinauit. Item destruit scdo medicinā: q⁹ vocātur medici ad sanitatē habendā ⁊ tñ iam scit deus vtrū iste curabit vel morietur. Dicere ergo q⁹ oporteat recipe medicinā fatuz est: q⁹ deus scit quis per viam medicine habebit sanitatē. Item destruit totaz industriam humanam: q̄re rex congregat exercitū p̄o victoria: q⁹ iam scit de⁹ si debet habere victoriaz vel nō. Itē destruit totā theologiā ⁊ fidē xp̄iānā: q̄re voluit verbū diuinū incarnari: voluit vt hoiem exaltaret: q⁹ iam sciebat deus qui exaltarentur. Idē de alijs xp̄i operibus discurre. Jdeo sive p̄sciti sive p̄destinati sum⁹ facienda sunt opera bona: q⁹ nullus p̄t saluari nisi per opera bona nec damnari nisi p̄ opera mala. Jdeo. ij. Pe. j. Fratres satagite vt per opera bona certā vestraz vocationē ⁊ electionē faciatis. Ecce pma pars vbi ostendit sapiētia dei de p̄destinatis ⁊ p̄scitis. Jdeo t̄p̄s Jo. x. Uos nō estis ex ouibus meis. ¶ Scdo ostēdit de xp̄o sua excellētia supnalis cū dicitur in deis. Uos scz iudei de deorsum estis: ego de superius sum. Uos de mūdo hoc estis: ego nō suz de hoc mūdo. No. quō de⁹ a

principio mūdi fecit duas scalas creaturarum. Primovnā spūalium cuius gradus sunt decē. primꝰ seraphin. scdus cherubin. tertius thronus. quartus dñationes. quintus potestates. sextus vtutes. septimꝰ p̄cipat⁹. octauꝰ archāgeli. nonꝰ angeli: decimus alie ratōales. Scda scala corporalium creaturarum hz etiaz decē gradus. s. celū empireū primus. scdus celum crystallinuz. de quo biblia dicit. Et aque q̄ sup celos sunt: ⁊ a phis vocat⁹ primū mobile vbi nulla est stella: sz suo motu mouet totū mundū. Tertius gradus est celū quod dicitur firmamentū in quo includunt celi planetaꝝ qui a phis diuidūtur in septē. quartus ignis. quintus aer. sextus aqua. septimus terra. octauꝰ creature que habēt esse ⁊ viuere vt plāte. nonus creature que habent esse viuere ⁊ sentire: sicut alialia ⁊c. decimus creature que habent esse tm̄: sicut lapides ⁊c. Homo est cōpositus de inferioꝝ⁹ gradib⁹ creaturaꝝ spūalium ⁊ corporaliuz. Jdeo dicit chr̄ist⁹. Uos de deorsuz estis. Autoritas. Formauit igit de⁹ hoiem de limo terre: ⁊ inspirauit in faciē eius spiraculū vite: ⁊ factus est homo in aiam viuentē. Gen. ij. Ecce infimus gradus creaturarum corporalium. Ego scz persona diuina sum vna super oēs creatutas: vos de deorsum estis: quātuz igit humiliari debemus. Moraliter si vultis cognoscere deū vobis vel de alijs si estis de illis sursum vel deorsum. attēdatis q̄o cognoscitur homo de qua patria est. Ut idiomate cognoscit. Autoritas. Judic. xij. Ut de historiam de Jepte: qui fuit capitaneus galaaditarum ⁊ manasse cōtra filios amon: quos percussit ⁊ interfecit: tūc cōgregati sunt efftate indignati ⁊tra eū eo q⁹ nō vocasset eos ad preliū cū eo ⁊ volebant incēdere domum eius. Jpse autem Jepte vocatis cunctis viris galaad: multos de effraim interfecit ⁊ posuit se aduersa iordanis vbi reliqui trāsire debebant ⁊ quādo veniebāt aliqui de effraim qui volebāt trāsire dicebāt adv̄nūq̄ nūquid effrateus es? Quo dicente nō sum. Interrogabant eum. Dic ergo sibolet⁹: quod interpretatur spica. Ipsi autem re spōdebāt thebolet⁹. nō valētes exprime re spicam eadem litera. ⁊ statim apprehensum iugulabant et interfecerunt de effraym q̄dragintaduo milia ⁊c. Et nota quot milia fuerunt occisi. Item etiam in nouo testamento habetur de petro in terrogato si erat discipul⁹ chr̄isti. Math. xxvj. Qui dixerunt. Tu es illis es. nām loquela tua manifestū te facit. Ita dico vobis. vultis cognoscere de aliq̄ vtrū est de superius scz de p̄destinatis: attēdat⁊ idioma q̄. loquit: idioma paradisi est illud de quo dicit ps. Beati qui habitāt in domo tua dñe: in secula seculoꝝ laudabūt te. ps. lxxxiij. Laudare deū est linguagiū paradisi. Jdeo quādo de te vl' alio vides q⁹ placet tibi orare ⁊ deū laudare: potest dici. tu es illis es. Idem de sacerdote vel religioso q̄ dicit deuote horas suas. Nota per omnia de ceteris. Linguagiuz inferni est illud de quo ioānes Apoc. xvj. Estuauerūt hoies estu magno⁊ blasphemauerūt nomen dei habētis potestatez super has plagas. Si ergo vis scire de te vel alio vtr̄ es p̄scitus vel reprobatus respice quod linguagiuz loquitur si iurat enormiter: blasphemat: renegat ⁊c. tu es illis es: scilz dānatis p̄scitis. Nam ⁊ loquela tua ⁊c. Uir multū iurans implebitur iniquitate. Eccli. xxiij. Jdeo deus q̄ueritur de rectoribus ⁊ gubernatoribus. Eſa. lj. Dñatores pp̄li mei inique agunt dicit dns: ⁊ iugiter tota die nomē meū blasphemat. Si enim aliquis male loqueretur de rege: statim puniretur: sz de deo oēs possunt male loqui et nullus corrigit. Jdeo male euenit rectoribus ⁊ gubernatoribus et eo q⁹ sustinent ⁊c. Tertio in parlamento chr̄isti cuz iudeis ostenditur sua eminentia principalis. de qua thema. multa habeo ⁊c. Jta multa sumi possunt per similitudinem boni iudicis: qui anteq̄s dat sniam multa facit ⁊ multa loquit. Primo facit p̄cessus. Scdo dat defensiones iuris. Tertio examinat p̄cessum. Quarto dat sniam. Sic de vobis primo fit processus. q̄n aliquis facit aliquod bonū opus statim scribit in libro p̄cessus p̄scientie. Verbi gratia. si q̄s orat opus trāsit: sed scriptura remanet: idem de elemosyna ⁊ ieiunio. Autoritas. Cū gētes que legē nō hñt naturaliter ea que legis sunt faciūt: eiusmodi legē nō habētes ipi sibi sunt lex: qui ostendunt opus legis scriptuz in cordib⁹ suis testimoniū reddēte illis p̄sciētia ipsoruz

Rom.ij. Nota gentes: scz ignorantes legem ꝛ scripturā. Idē de malis opibus si maledixeritis alicui: opus transit: scriptura manet. Autoritas. ps. cxxxviij. Imperfectum meū viderunt oculi tui: ꝛ in libro tuo omnes. s. defectus scribentur. Nota oēs ꝛc. Ecce de pmo. Multa habeo devobis loqui faciendo processum. Secundo dat defensiones iuris. scz quatuor: quibus nos possumus defendere cōtra oēs defectus ꝛ inimicos impugnantes nos. Prima est peccatoꝝ cōtritio. Autoritas. Recogitabo tibi omnes annos meos in amaritudine ale mee. Esa. xxxviij. Scda est propositum emendandi. Jo. viij. Vade scz ad paradisum: ꝛ iam amplius noli peccare. Tertia est oris confessio. In iudicio humano confitenti datur condēnatiua sentētia: sed in iudicio diuino datur sententia absolutoria. Ideo dicit scriptura. Qui abscondit scelera sua non dirigetur. Qui autē confessus fuerit ꝛ relinquerit ea: misericordiā cōsequetur. Pro uerb. xxviij. Quarta defensio est penitentialis afflictio: scz seruare penitentiam a confessore iniunctam: que nō debet dari contra volūtatem. Et ratio est: ille qui dimittit damnabit. Et in iudicio talis poterit dicere xpo. Feci iudicium scz in confessione: ꝛ iustitiam per penitentiā. Ideo non tradas me calumniantibus me. ps. cxviij. Tertio tenetur consilium ꝛ examinantur merita scilz quādo anima egressa est a corpore: statim venit angelus ad christū dicens. Domine quid fiet de anima ista. Et christus tenet consilium cum beata virgine maria ꝛ sanctis ꝛc. De isto filio christus ait. Qui dixerit fratri suo racha: reus erit consilio. Matthe. v. Racha est dictio despicientis. Ideo dicit. Multa habeo de vobis loqui ꝛc. Quarto habet iudicare. Si homo moritur in peccato dicit christus angelis. Seruū inutilem nonvestitum veste nuptiali. Ligatis manibus ꝛ pedibus ꝛc. Mathei. xxv. Deinde dicit demonib⁹ ꝛc. Vos mittite eos in tenebras exteriores: ꝛ ibi erit fletꝰ ꝛ stridor dentium. Si vo decedat in gratia dicit christus. Euge serue bone ꝛ fidelis ꝛc. Ecce quare dicit multa habeo de vobis loqui.

¶ Feria scda post dominicam Reminiscere. Sermo. ij.

Go que placita sunt ei facio semp. Textualiter habetur Joan. viij. Recitatiue autez in cuāgelio hodierno. Sā ctū euāgeliū hodiernuz ꝓtinet pulchrū colloquium inter iesum ꝛ iudeos in quo christus ꝺclarat quatuor excellentias de seipso altissimas.

Prima est humanitas temporalis.
Secunda diuinitas eternalis.
Tertia autoritas iudicialis.
Quarta benignitas vniuersalis.

¶ Et in his fundamentaliter cōsistit fides. De vltima: quia sevoluit humiliare in cōplendo patris voluntatem dicit thema. Ego que placita ꝛc. ¶ Primo ergo xps docuit suam verā humanitatem temporalem: quia verus homo erat. Et hoc inqt. Ego vado ꝛ queretis me: ꝛ in peccato vestro moriemini. ꝛ quo ego vado vos nō potestis venire. Et ista est pma pars Notate quo christus ostendit suam humanitatez. Et nota hic secreta. Nota declarationez. Ego vado. Nam ire ꝛ mutare non est diuinitatis: qz immutabilis et inuariabilis est. vt dicit sanctus Tho. j. parte. q. ix. articu. j. ꝛ. ij. Sed oportebat humanitatem temporalem quam accepit in vtero virginis Marie cūdo de etate in etatem de tempore in tempus mutari. Et sic xps loquit de sua humanitate ꝼm quam ibat sequendo cursum temporis: ꝛ ista est humanitas vera: qz semper homo vadit: siue dormiat: siue quiescat. Et potes videre exemplum quando aliqs est in flumine vel in mari descendo vadit in barcha: ꝛ flumen est tempus qđ currit plus ꝙ aliqs flumen. Videas nūc ꝙtum currit sol dum predico in quo tempus figuratur. Et dico certe qz plus milleviciesꝙ hincvsqz romā. ꝛ isto modo pe niemus ad mortem ergo noster statꝰ nō est semper. ideo dicitur. Homo natus de muliere breuiviuens tēpore: replet multis miseriis ꝛc. Job. xiij. Nā si adā vsqz nūc vixisset: parū plus vixisset vel minus septem milibus annoꝝ. Nam tantuz est qz mundus creatus fuit: sed parumviuimus nos hodiernis temporibus. Vide quid ibi dicitur. Et quasi flos egreditur ꝛ cōteritur. Statim quando puer est natus incipit ire: siue dormiat: siue vigilet: comedat vel bibat semp vadit. Vita enim ista nō est nisi via. Christus igit loquēs de eius humanitate dicit. Ego vado ꝼm quā ibat sequēdo cursum temporis. Ecce ergo quomodo oīēdit suā humanitatem: quia ego vado. Et circa hoc possent dicere iudei. Vide quomodo potest cē qui firmus stat qz vadat. cū ergo deꝰ sit immutabilis ꝼm illud Malach. iij. Ego dñs ꝛ nō mutor. quomodo ergo ꝛc. Sed dic vt dixi. Et iō dicit in passione. Matt. xxvj. Filius quidez hominis vadit sicut scriptum est de illo. Ue autez homini illi per quē filius hois tradetur. Bonū erat ei si natus non fuisset homo ille. Respondens antē judas qui tradidit eum dixit. Nunquid ego sum rabbi. ait. Tu dixisti. Post hoc xps fecit iter suū vsqz ad montē. ꝛ per iudeos fuit quesitus. ꝛ adhuc illuz querūt: non tamen re sed nōie: qz adhuc messiam expectāt: non tamē in persona. Nam ipsimet iudei in eoꝝ talmut omnes rabini ꝛ doctores sue legis pro certo hñt qz tempus messie iaz venit: ꝛ xpm recipere noluerunt sed receperunt ioānem qui de christo dixit eis aliqua ꝛ credebāt. Et ideo dicit Mat. xxj. Videntes eum dixerunt. Hic est heres. Venite occidamꝰ eū: ꝛ habebimꝰ hereditatē eius ꝛc. sed non receperūt xpm dicentes: qz contra suam legem predicabat. Et dicit talmut qz receperunt quendam pro messia qui vocabatur barchabani. i. filius falsitatis post mortem christi: ꝛ illū tenuerunt triginta annis pro messia: ꝛ illū occiderunt. Sed tēpus finituz erat. Et ideo quia populo dixerant tempus finitū esse: aliū incantatorem elegerūt qui dicebatur hancobā: qui idē vt ille alijs triginta ānis vixit et regnauit: sed ab eis fuit decollatus. Non mine ergo messiam querebāt sz xpm: ſz non personā. Et ideo in terram vbi iudei habitabant. venit quidam dicens se esse messiam: ꝛ pro signo dixit qz ipe diuideret mare per medū: ꝛ hoc posset facere diabolus si deꝰ nō resisteret: ꝛ diuisit mare: ꝛ qñ tenuit illos omnes submersit. Et ecce iam habēt tres. Item in castella quidā nigromāticus dixit se messiaz eē. ꝛ dixit eis qz omnes venirent ad talē montem ꝛ in nube portaret eos oēs ad terrā promissiōis: ꝛ ad finē destruxit eos. Et dico vobis qz ipsi acciperent vnū diaboluz si veniret: qz iā volebant accipere tabicu lanum qui non erat indeus ꝛ acciperent quēcūqz sic facientem. Et isto modo acciēt antixpm. Et ideo dixit eis xps: queretis me. nō in persona: sed in nomine: ꝛ nō inuenietis in psona: sed morte moriemini: scz in peccato vestro infidelitatis. Et quovado nō potestis venire ad gliaz scz imortalitatis ibat: qz passibilis erat. ideo dicit Lu. xxiij. None hec oportuit pati xpm: ꝛ ita intrare in gloriā suam ꝛc. ꝛ ideo nō potestis: sed in peccato vestro moriemini. Dixerūt ergo iudei. Nūquid interficiet semetipm: qz dicit quo ego vado nō ꝛc. Modus est loquendi superborum dicentium. Non poteritis euadere de manu mea nisi ꝙ mortē. ita fuit de iudeis qui postꝙ xps dixit. Quo ego vado ꝛc. elati in superbiam dixerūt. nisi alius occidat eum a nostris manibus non euadet quasi imponētes ei vt vellet se interficere. Sed circa hoc videamꝰ moraliter sup hoc quod dicitur. Nunquid interficiet semetipsum. Ecce peccatum est scipsuz occidere. Nota quatuor gradus per sonaꝝ que occidunt seipsas. Quidā per indiscretionē. Quidā per diabolicam tētationem. Quidā per odiū vel inuidiam. Quidā per finalem desperationē. Quartum gradum occidendi seipsuz iudei imponebant xpo dicentes. Nūquid interficiet semetipsum: scz desperando vt effugiat manus nostras. Et si aliquis dicat aliquis interficiet mihi patrem parcā ei. Vide dupliciter parcitur inimico. Jam ex vna parte est necessaria misericordia. Ex alia parte misericordia voluntaria. Necessariū est ꝙ odium ꝓpter eius extra te: qz animā occidit habendo ꝓpositū qz nō noceres illi si etiā reperires eum dormientem. Voluntaria est dimittere ꝓcessum ꝛ non requirere iusticiā. Un ista potes petere: scz per iusticiā non querendo vindictā qz deo debēt. Jō dr ad Ro. xij. Mihi vindictā ꝛ ego retribuā dicit dñs. Sz si esurierit inimicꝰ tuꝰ ciba illū: si sitit potū da illi. Hoc em̄ faciēs carbones ignis cōgeres sup caput eiꝰ. Noli vinci a malo ſz vince i bono malū ꝛc. Sz si remitteres p miaz volūtariā esset maximū meritum. Ecce ꝙ isto mō ītelligas cū dico qz qs dz iniuriā ꝓprio suo relaxare ꝛ parcere: si

licet quo ad vindictā. Jō xpus ait. Mat. xviij. Sic ⁊ pater meus celestis faciet vobis: si nō remiseritis vnusquisq; fratri suo de cordibus vestris. ¶ Secūda ē diuinitas eternalis. Jsta scōa pars ē subtilior. Dicit em. Uos ō deo: suz celestis: ego de supernis suz: q; loquor vobis: ⁊ hoc de diuinitate. Et videtis hic subtilia secreta. nā vos hic debetis cogitare deū trinitatē ⁊ se eternum fontem ex quo emanauerūt duo flumina. i. due species creaturarum corporaliū ⁊ incorporaliū: ⁊ quodlibet flumen habet decē gradus. In spiritualib⁹ gradibus. Primꝰ gradus est seraphinorum ⁊ sunt plures ꝯ homies i vniuerso mundo. Scōs est cherubinoꝝ iā non in tam magno numero: ⁊ per cōsequens in quolibet minus discurrēdo. Tertiꝰ gradus est thronoꝝ. quartus est dñationū. quintus est virtutū. sextus est potestatū. septimus est principatuū. octauus est archangeloꝝ. nonus angeloꝝ. decimus et infimus est aiarum rationabiliū. Et iste sunt creature spirituales. Et istō est vnū flumē. Aliud flumē etiā cōtinet alios decem gradus. primus est celū empireū: istud est superius ⁊ imobile: ⁊ de isto phi losophi nō habuerūt cognitionē: ⁊ illud pulchriꝰ est omni creatura corporali. Secūdus gradus dr cr yitallinum vbi aque sunt cōgellate ⁊ istud cognouerūt phi: et istud app̄ llatur primū mobile: q; quoti die mouetur. Tertius dicitur firmamentum: quod theologi sic appellāt: sed phi dicūt celū stellatū. Quartus dicit ignis. Quintus aeris. Sextus aque. Septimꝰ terre. Octauus creaturarū sensibilium: sicut sūt pisces ⁊ aialia. Nonꝰ creaturaꝝ vegetabiliū nō sensibilium: sicut arboꝝ. Decimꝰ ē creaturaꝝ nō vegetabiliū ifensibiliū sicut sūt lapides. Mō ē videdū ex quibus hō fuit formatus. Et dico vobis q; ex inferioribus: sz ex luto ⁊ aia: et ideo de deo: sum cistis vos: ego d. superiꝰ sum: ⁊ ideo dicit Gen. ij. Formauit deus hoiem de limo terre: quātū ad corpus: ⁊ inspirauit in faciē eius spiraculū vite quātū ad aiam ⁊c. Ex limo igitur nō de aliquo corpore celesti ⁊ aia: ⁊ sic de inferioribꝰ. Quid ergo de pompis das: q; de inferioribus. Sed posset queri quid de xpō. Uide i eo erat diuinitas ⁊ sic de superius. Sz quo ad humanitatē est etiam differentia: q; etiā de hoc mūdo. Jdeo ōz. i. Jo. ij. Oīe quod est in mūdo concupiscētia carnis est: et cōcupiscentia oculoꝝ: ⁊ superbia vite. Et ideo ōz: q; de hoc mūdo cistis non discertis a xpō etiā i humanitate: ⁊ ideo ōz. Nisi crediderītis q; ego sum moriemini. Uide ergo q; eē tm̄ competit soli deo. Ponamus q; in aliquo castro sit aliquis homo diues ⁊ oēs alij sint paupes: ⁊ q; iste diues mutuet alijs ad fenꝰ diuitias: ⁊ istitates pecunie ad certuz tēpus. Ponamꝰ q; etiā sub pena mortis: modo constat q; alij q̄ lucrati sunt erūt diuites. certe non forti obligatiōis vinculo q̄libet est astrictus sz solum dñs est diues. Sic esse est mihi cōcessum a deo: ⁊ de isto habeo reddere rationē sub pena mortis: sc; sub pena inferni. Certū est q; nō habeo esse: sed est mihi cōcessū a deo: ⁊ q; de isto habeo reddere rationē: ergo solus deus. ⁊ ideo dicitur. Si nō crediderītis quia ego sum moriemini in peccato vestro. Et iō Exo. iij. ōz q; cū deꝰ misisset moysen ad iudeos dixit ei. Ecce ego vadā ad filios israel ⁊ dicā eis. Deus patrū vestroꝝ misit me ad vos. Si dixerint mihi: q̄ est nomen eius: quid dicaz eis. Dixit dñs ad moysen. Ego sum qui sum. sic dices filijs israel. Qui est misit me ad vos. Ecce hic ergo quomodo docet diuinitatez: vide q̄m verba ligant vt cathena: ⁊ dixit in plurali in peccatis. Sap. ij. Ercecauit em illos malicia eoꝝ. Sequit. Dicebant ergo ei. Tu quis es. Dixit eis iesus. Principiuz qui et loquor vobis. quasi dicat. Nonne intelligitis testamentū vetus. In principio creauit deus celū ⁊ terrā: quasi dicēdo. Ego sum illud principiuz. Unde in ꝓo. cix. sc; dixit dñs dño meo. in ꝑsu. Tecū principium in die virtutis tue in splendoribus sanctoꝝ ex vtero añ luciferū genui te. q. d. in die virtutis tue est illa dies incarnationis: passiōis: resurrectionis ⁊c. ⁊ tu es illud principiū. Et vbi cognoscit in splendoribus sctoꝝ. Ecce ergo speculando secūdam partem. Sed circa hoc videdum est mozaliter super hoc quod dicit. Non fuit de hoc mūdo: ⁊ vide signū si hic est aliquis homo qui nō curet emere hospitium vel ducere vroꝛem: sed quid in aliū locum mittit vel ad aliam ciuitatem sua bona: iste non dicetur ciuis illius ciuitatis: secus est si: facit per contrarium. Jtē

potestis cognoscere quis sit de hoc mundo vel de alio. Persone que non curāt de hoc mūdo: sed de meritis ⁊c. ⁊ totum qō habent mittūt in aliū mūdū. s. p mēsam nūmulariorū per elemosynas ⁊c. Tales sunt de alio mūdo. Mense nūmulariorū sunt manus pauperū. Et quicunq; talis est prudenter agit. Et ideo dicitur Mat. xix. Uade ⁊ vende oia q̄ habes ⁊ da pauperib⁹ ⁊ habebis thesaurū in celo. Et iō vos clerici qui prebendā habetis non in carceretis pecunias vestras sz date pauperibus ⁊ tūc dicet tibi. nō es de hoc mūdo benedictus est qui retēta vite necessitate distribuit ⁊ trāsmittit ad aliū mūdū pecunias. Et nō solū clerici: immo ⁊ laici hoc practicare debēt dando filijs bonaz doctrinā. Et cum apli direrūt. Ecce nos reliquimus oīa ⁊c. Matth. xix. dixit eis xpus. Non estis de hoc mundo. Joā. xv. Sed illis qui totaliter curāt de hoc mūdo ⁊ nihil de alio dicit. Uos de hoc mundo estis. iō cū hoc mūdo pibitis. Jō beatus Joannes dans optimū consiliū dicit i. Joā. ij. Nolite diligere mundū neq; ea que in mundo sunt. Nō ergo curetis de hoc mūdo. Nam dico q; cito ⁊ bene cito erit finis huiꝰ mundi: quia subdit Joan ues: q; mūdus trāsit ⁊ cōcupiscentia eiꝰ. Et ita predico frangendo quotidie caput meū. Et hec de secunda parte. Tertia excellētia est autoritas iudicialis. nā ostensa humanitate ⁊ diuinitate: ostēdit autoritatē iudicij vniuersalis dicēs. mulia habeo de vobis loq̄ ⁊ iudicare: sed qui me misit verax ē ⁊ ego que audiui ab eo hec loquor in mūdo. Et nō cognouerunt ⁊c. Uide hic secretū multū speculatiuū et mozale in simul. Nam primo dicit loqui: post dicit iudicare: q; tenet modum instituendi iudicis: qui nō debet precipitare sententiā: sz prius debet loq̄ ⁊ tenere colloquiū i. debet partes audire ⁊ examiare. Et iō priꝰ est faciēdus processus dando iuris de fensiones. Iste processus quotidie fit nobis Nam quoties q̄s bone operatur vel male fit, processus. Exēplū. Si aliquis est hō die qui de mane facit orationē ⁊ illō dulciter ⁊ devote. Et ideo dicit dauid i ꝑs. cxvij. Quā dulcia faucib⁹ meis eloquia tua: sup mel oriꝛ meo. Ecce q; facta oratione iam elapsa est: sed processus vel meritū remanet in scriptura videlicz libelli. Jtē si aliquid pauperibus dedisti cogitando facto ⁊c. Et ideo dicitur ad Romanos. ij. Cū em̄ gentes que legē nō habent naturaliter ea que legis sunt faciunt eiusmodi legē nō habētes ipsi sibi sunt lex: qui ostendunt opus legis scriptum in cordibus suis testimoniū reddēte illis cōsciētia ipsoꝝ: ⁊ inter se inuicem cogitationū accusantiū aut etiā defendētiū in die cū iudicabit deus occulta hominum. Econtra de malis. Nā si hodie peccasti ⁊ non oraisti scriptum est in processu siue facto siue ore peccasti sine cogitatiōe oia scribūtur. Et ideo dicit Dauid in. ꝑs. cxxxviij. Imperfectū meū viderunt oculi tui: ⁊ in libro tuo oēs scribētur ⁊c. Ergo videte, processum circa hoc qō dicit. Multa habeo de vobis loqui. Sed adhuc dant nobis defensiones iuris: que sunt sz tēpus nobis datum ad penitētiā: ⁊ ad consilia accipiēda. ⁊ durat hec defensio vsq; ad mortē: ⁊ hoc ppt benignitatē dei. Nā cū peccauit maior angelorum ⁊ alij angeli: processus subito fuit factꝰ sine datis defensionibus: imo sine aliquo momento intētionis: ⁊ ideo habetur Luce. x. Uidebam sathanā sicut fulgur de celo cadentē. Ecce dedi vobis potestatē calcandi sup serpentes: intellige infernales: ⁊ sup omnē virtutē inimici: ⁊ nihil vobis nocebit: ecce qualiter nobis defensiones ⁊ tempus dantur: quia quot annis vixisti in peccato ⁊ audisti sermones ⁊ 2silia: ⁊ ideo seribitur. Sapientie. xij. c. Tu autem dominator virtutis cū tranquillitate iudicas et cum magna reuerentia disponis nos. In posterum postꝝ renūciamus defensionib⁹ nostris nobis datis: ⁊ aia exit de corpore ⁊ nō fecisti penitētiā christus dicet. Uideamus processuz quomā anima ipsamet portat cōsciētiā ⁊ culpā ⁊ necessitā: ⁊ dicetur ab omnibus vadat ad inferos: tunc datur sentētia. ⁊ ideo dicit Multa habeo ⁊c. Suscipite ergo iurꝫ de fensionem. Nam dicitur ad romanos secundo. Ignoras quomā benignitas dei ad penitentiam te adducit. Sm autē duriciam tuam ⁊ impenitens cor tuum thesaurizas tibi iram in die ire ⁊ revelationis iusti iudicij dei qui reddet vnicuiq; sm opera eius et ecce tertiā partem. Uenio ad quartam partem in qua ostenditur benignitatem vniuersalem vt dicitur in

themate. Ego que placita sunt ꝛc. dicit enim in textu. Cum exaltaueritis filium hominis tunc cognoscetis: quia ego sum ꝛ a meipso facio nihil: ſ3 sicut docuit me pater hec loquor: ꝛ q̄ me misit mecuz est ꝛ nō reliquit me solū: qz ego que placita sunt ei facio semper. Ubi sex noticias eis dedit: sed nō cognouerūt donec fuit crucifixus cum viderunt solem eclypsatū: et lunā ꝛ stellas: ꝛ velum templi scissum: et multa alia signa contra naturā ꝑm̄ verā opiniōez ꝛ doctrinā theologoꝝ. Et tūc dixit cēturio. Uere filiꝰ dei erat iste. Et its Lucas dicit. Et ois turba eorum q̄ simul aderāt ad spectaculū ꝛ videbāt q̄ fiebāt percutientes pectora sua reuertebantur Luc.xxiij. Tūc ergo cognouerūt ꝛ nō ante dicēdo. Tu homo cū sis facis teipsum deū. Jo.x. Hic moralit diceret aliqs ostē datis nobis quō deo placebimus. Uide duabꝰ autoritatibꝰ. Prima in.ps.cxlvj. ꝛc. Nō in fortitudie eq̄ volūtatē habebit neqz in tibijs viri bñplacitū erit ei. Sed in quo beneplacitū est dño: super timentes eū: ꝛ in eis q̄ sperāt super mia eiꝰ ꝛc. Equus dicitur corpus homis. Nā sicut equus debet regi per militē habēdo frenū ꝛ duo calcaria. Ilic est de corpore. Naz si corpus vult currere ad libidines et ad alia peccata debet habere frenū contra gulā: luxuriā: ꝛ contra alia vitia faciēdo abstinētiā: ieiunando in pane ꝛ aqua: dimittēdo cenā ꝛ mlta alia. Itē dz habere duo calcaria. ita q̄ si equus est piger ad bonū ꝛ promptus ad malū: tāgat ꝛ refrenet eū calcari pedis dextri amore dicēs. Laboza qz hēbis regnū. Si hoc non sufficit: percutiatur calcari pedis sinistri. ſ. timore dānatiōis ꝛ pene inferni dicēdo. si nō feceris bonū dānaberis. Et isto mō corpus dz regi sicut equus. Et ideo dicit Eſa.xxxj. Egyptus hō ꝛ nō deus: ꝛ equi eoꝝ caro ꝛ nō spiritus. Et dicit: nō in fortitudine vide nō fortes sed ieiunantes ꝛ debilitātes se placent deo. Et iō dicitur: neqz in tibijs viri bñplacituz erit ei. Iste tibie dicūtur honor: officiū placita: gaudia dinitie: ꝛ bona tēporalia q̄ interdum sunt occasio ad damnādū alias. Et iste tibie frangunt si diuitie diuiduntur inter pauperes ꝛ q̄ honoꝝ refutet. Sz q̄d placet dño aut bñplacitū est dño: vt faciamꝰ ꝓximz: nō vt iudas q̄ se suspēdit desperādo. Faciamꝰ ergo penitētiā ꝛ speremus in dño. Ideo paulus dicit ad Roma.xv. Obsecro itaq; vos fratres per misericordiā dei vt exhibeatis corpora vestra hostiam viuentē: sanctam deo placentē rationabile obsequiū vestrū. Ideo faciatis penitentiā non corpus occidēdo: sed carnē mortificando. Et ideo placeat dño iesu xpo vt suā volūtatē implentes ad celestem gloriā possimus peruenire. Amen.

¶Feria.iij.post.ij.dñicam.xl.Sermo.j.

Surge ꝛ vade in sareptā sidoniorū. iij. Regum xvij. Tempus istud quadragesimale et thema dāt mihi motiuū de q̄dā materia p̄dicandi multū vtili ꝛ necessaria ꝑsone que stat in peccato mortali et mala vita quō poterit exire peccatū p̄ gratiaz dei. Sed primo salutetur ꝛc. Surge ꝛc. Hoc verbū ad literam est dictū helie ꝓphete sub tali modo. Sciēdū q̄ semel in regno israel fuit tāta siccitas: q̄ per tres annos cū dimidio nō pluit. Nō pluit annis tribus ꝛ mēsibꝰ ſex. Lu.iij. ꝛ Jacobi.v. intantū q̄ aues ꝛ iumenta morieba̅t fame. Deus volēs puidere ne helias moreret: dixit sibi. Surge ꝛ vade in sareptā sidoniorum. Surge. ſ. ut vis viuere: ꝛ recede hinc ꝛ vade ꝛc. Sz hoc ẏbū volumꝰ ꝓtractare iuxta intellectū tropologicū: vel moralem sciēdū ē igit q̄ terra israel vbi fames est significat statuz peti mortal. In quo statu anima moritur fame: qz q̄diu stat cuz corde impenitēti nullū meritū hz de bonis que facit. Iz homo ieiunet. naz bona opera sunt anime esce. Juxta illud Joā. iij. Meus cibus est vt faciā voluntatem patris mei qui in celis est. Sed ne aliqs vestruz dicat. Exquo nullum meritū habemus de bonis: ergo dimittam ꝛc. Hoc nō valet imo tūc aiari dz ad plura faciēdū: qz licet nō sint meritoria glorie: tñ nō sunt sine remuneratiōe in hoc mūdo: qz valēt ad oia ꝓterq̄ ad gloriā. Uñ ex illis dabit tibi sanitatē: prosperitatem ꝛc. ꝛ quod magis est: si cōtinueris bonuz opus retrahet te de petō nec ꝑmittet te moui in mortali: sed illa opera disponent te ad gloriam. Unde quando anima veniet ad celos ꝛ dabitur sibi gloria si vellet remunerationē de operibus factis in

statu peccati mortalis: nō obtineret vt pz de paulo ꝛ maria magdalena ꝛ alijs qui in statu peccati mortalis multa bona fecerūt de q̄bus nullā remunerationē habuerunt in gloria. Ideo in hoc statu anima morit fame. Autoritas. Dicebat xp̄s Ego sum vitis vera ꝛ vos palmites: q̄ manet in me ego in eo. h̄ fert fructū multū qz sine me nihil potestis facere. Joā.xv. Si ergo volumus viuere eadamus in sareptā sydonioꝝ. i. penitentiā. Sarepta interp̄tat tribulatio. sidonioꝝ venatio: qz penitētes venant merita gl̄ie ꝛ gratiā. Juxta illud Mat.xxv. ꝛ Luc.xix. oñi habenti. ſ. gratiam ꝛ penitentiā dabitur scz occasio merēdi ꝛ abūdabit. Oñi aūt qui nō habet ꝛ quod videtur habere scz naturalia auferet ab eo. Ergo surge peccator q̄ iaces i malavita ꝛ vade ꝛc. Juxta intellectū spūalem modo videamus quo modo surget ꝑsona q̄ din dormiuit i peccato mortali. Hoc dicit apls sic breuiter ad Ephe.v. dicēs. Surge q̄ dormis. idest tot anni sunt. ꝛc. ꝛ exurge a mortuis ꝛ illuminabit te xp̄s. Uidete itaq; frēs qūo caute ambuletis: non quasi insipientes: sed vt sapiētes redimentes tp̄s: qm̄ dies mali sunt. Propterea nolite fieri imprudentes: sed intelligētes que sit voluntas dei ꝛ nolite inebriari vino in quo est luxuria. Multū dormit homo qui p̄ vnum diē dormit vel p̄ duos vel p̄ treo: sed multis annis dormis in peccatis: ideo surge ꝛc. Modum surgendi a peccatis declarabo vobis per simile de persona solēni. Surgēs de dormitiōe facit octo. Primo aperit oculos. scōo sedet in lecto: tertio incipit seuestire: quarto exit de lecto: q̄nto ex motu erpuit: sexto calciat se: septio cingit se. octauo lauat manus. Sic ergo surgere a pctō est surgere a dormitione. Et ista octo dz facere peccator. Primo aperit oculos dicēs. Hora est iā nos de somno surgere. Si quis vult surgere a peccatis dz aperire oculos anime ꝛ cognoscere peccata. Heu quot sunt qui viuunt i peccatis ꝛ nō cognoscūt: tales dormiūt. Sed q̄n claritas gr̄e dei ip̄m incipit illuminare: tūc scit suā malam vitam ꝛ dicit O miser sum plagatus ꝛ nisi cognoscat infirmus vulnera: nō curat de medicina sed q̄n cognoscit: tunc querit medicinam Idz de peccatore. Uerbi gr̄a. de aliquo religioso: qui diu vixerit vt ceteri ꝓprietarius: sed quādo radio diuine gratie illuminat cogitando peccata tunc dicit. O miser: q̄d erit de me tot anni sunt ꝑ pozta̅ui habitum religionis ꝛ adhuc nō seruaui vota ꝛc. Idē de sardotibus laicis et mulieribus. laboraui in hoc mundo pro temporalibus per tot annos: ꝛ nihil pro spūalibus. O miser. Ideo dauid qui dormiuit p̄ annū in peccato adulterij ꝛ homicidij: nec habebat cogitationē de peccatis: sed q̄n incepit cognoscere vt habet ij. Regū. xij. cepit clamare. Peccaui dño. Amplius. i. largiter. laua me dñe ab iniquitate mea: ꝛ a peccato meo mūda me. Q̄m iniquitatē meā ego cognosco: ꝛ peccatū meum ꝓtra me est semper. Tibi soli peccaui ꝛ malū coram te feci: vt iustificeris in sermonibus tuis: ꝛ vincas cum iudicaris. ꝓ.l. Uñ Seneca cognitio morbi est initium sanitatis. Sic ergo quilibet vestrum aperiat oculos: quia hora est iam nos de somno surgere. Cogitet quilibz. Jam videamus ergo iuxta statum anivno ego dñ an male. Ego sum religiosus ꝛ sacerdos aperi ꝑ oculos tuos ꝛc. Scōo qui surgit sedet in lecto habēs vnā partē corpis superius rectā ꝛ aliaz curuam inferius sedendo. Hoc significat ꝓtritionē que in duobus ꝓsistit. Unū est versus inferius scz dolor de peccatis in hoc mundo sed non est contritio sed materia contritiōis. Nā aliud est forma que dat esse rei. ſ. contritio idest dolor ille qui est de peccatis respectu dei quem offendit. als si homo haberet tñ dolorez de peccatis q̄ fieret sed non ꝓpter deum: attritio est sed non ꝓtritio: que nō sufficit ad salutationē. verbigratia. Si quis dolet de peccatis ꝓpter periculum corporis vel fame vel bonoꝝ quod sibi imminet ꝛ plorat. nihil valet quia totum iacet inferius verbigratia. si religiosus dolet q̄ nō seruauit regulam: quia prelatus vult eum carcerare nō valet: ſz respectu dei. o mi ser tantam gratiā fecit mihi deus q̄ elegit me in suo seruitio in ista sancta religione extrahens me de mundo ꝛ de fan cibꝰ mūdi vbi sunt tot male bestie et possuit me in viridario religionis ꝛ ego non seruaui ꝛc. Hec est ꝓtritio. Idē de sacerdote. Itē si quis sit sentētiatus ꝛ cogitat ꝛ filij sunt cōsusi ꝛ plorat ꝛ petit ve-

niam:nonvalet:qz solū est attritio. Sed si dolet respectu dei dicēs. Dñe tu creasti mevt seruirē tibi:z ego seruiui diabolo. Redemisti mevt essem tuus:z ego dedi me diabolo. Lauasti me in baptismo z ego sordidaui me. Dedisti ꝓcepta que seruarē:vt seruādo possem saluari:z ego nō seruaui ꝓcepta tua sed diaboli:z ecce quod ego feci offendēs te ꝛc.vera est cōtritio:hꝫs materiā.s. dolorē ꝙ peccatis z formā.s.respectū dei. De hoc auctoritas. Esa.xxxviij. Recogitabo tibi oēs annos meos in amaritudine aīe mee. Domine si sic viuit z in talibus vita spūs mei corripies me z viuificabis me ꝛc. Nota tibi: non mūdo:nōvxori:nō filio ꝛc. Domine si sic viuitur z in talibus vita spīr⁹ mei. Nota adiectiuū sine substantiuo in talibus.s.respectibus.s. dolere de peccatis z respectib⁹ dei. Tertio surgit de lecto: nō nudus ꝛvestit⁹ camisia sua vel diploide Ecce emendādi ꝓpositū: qz in puncto quo recipit voluntatē emendādi vitā suā iam incipit indui. Auctoritas. Si em̄ voluntas ꝓmpta est: ꝑm id qđ habet acceptā est nō hꝫ id qđ nō habꝫ.ij. Cor.viij. Verbigratia. Si aliquis perdidit ꝟginitatē:impossibile est ꝙ sit virgo. Hieronymus. Audacter loquor ꝛc. qz includit cōtradictionē. De hoc sētūs Tho.j.ꝑte.q. xxv.arti.v.q dicit ꝙ ꝓterita nō fuisse cōtradictionē implicat:vñ ꝓterita nō fuisse nō subiacet diuine potentie. Hoc idē dicit sanctus Aug.cōtra faustum. Et ꝑhs vj. Ethico ꝙ dicit ꝙ hoc solo ꝓuat deingenita facere que sunt facta. Ueruꝫ vt dicit sanctus Tho.vbi.ꝫ. in solutiōe ad tertiū ꝙ oēm corruptionē mētis ꝙ corpis deus auferre potest a muliere corrupta. Hoc tamen ab ea remouere nō poterit ꝙ corrupta nō fuerit. Et sic ꝙ dictū est intelligit:z vbi sancti Hiero. Cū dicit. Cuz deus oia possit:nō ꝑt facere de corrupta incorruptā:hꝫ habeat voluntatē magnā z affectionē virginitatis:z displicet ei: qz nō est virgo sed qz talis habet voluntatē promptā accepta est ꝑm illud quod non hꝫ. Idē de desiderio martyrij vt legit de beato Dhico z Francisco. voluntas erat ꝓpta in his ꝑm desiderīū:z accepta ꝑm illud qđ nō hꝫ:qz licet nō habeat aureolā martyrij tñ hꝫ meritum martyrij. Sic qñ persona superba,ꝓponit emēdare: scilz humiliari:tā talis volūtas ꝓmpta est z accepta deo ꝑm illud qđ nō hꝫ. Idez de auaro vsurario:luxurioso: accidioso:gulioso:iracundo siue furibundo ꝛc. Iā voluntas est ꝓmpta hꝫ illud qđ nō hꝫ ꝛc. Ideo phs vocat virtutes habitus in lib. ethicoꝝ:qz induunt aīam. Ideo apostolus ad Colo.iij. Induentes nouū hoiez q renouat in agnitionē dei ꝑm imaginez eius q creauit eū. Quarto ꝓsona surgēs recedit a lecto. Lectus peccatoꝝ est mala societas:recedit ergo ab illa: qz poeta dicit. Que nocitura tenes ꝯhuis sint ciba ra relinque:nocitura.s.aīe. Sed xps declarat hoc melius qualr debemus recedere a mala societate dicens. Si manus tuavel pes tu⁹ scādalizat te abscide eum z ꝓijce abs te. Bonū est tibi advitā ingredi debilē vel claudū: ꝙ duas manus vel duos pedes habentē mitti in ignem eternum. Mat.xviij. Nota ꝓpice.i. ꝓcul ejice. Uerba sunt figuratiua:qz nō est intentio xpi ꝙ aliquis debeat sibi abscindere aliqđ membrū corpale vt viuat caste:qz peccaret abscindendo:sed vult dicere similitudinarie z ecce qđo. Officium enim manus est operari. Unde dicit phs ꝙ manus est organū organoꝝ. Ualt ergo dicere. si habes aliquē vel aliquā q facit opa tua:hꝫ iā scādalizat te ejice abs te verbi gratia. Si aliqs vestrū hꝫ ancillā que seruit sibi:z faciat sibi opera sua. De tali ꝛ ꝙ est manus sua:hꝫ si scādalizat te qriā cogitas de ea corrupta intentōe:foras ꝓijce abs te. Idē de vidua vel moniali q hꝫ ꝓcuratorē q facit oia negocia hꝫ si icipit scādalizari,ꝓpice ꝛc. Officiū pedis est ambulare z sustinere corpus. Sic si aliquis ꝓidet vobis vidue vel moniali:talis sustinet vos:hꝫ si talis scādalizat te,ꝓice ꝛc. Officiū oculi est ostēdere res sic confessor:aduocatus: magister pueri est oculus. si scādalizet te ꝛc.erue gladio discretionis z,ꝓice. Melius est cum vno oculo.i. sciētia naturali intrare paradisum ꝯ duos oculos habentē.s. scientiaz naturalē z acquisitā mitti in gehennam ignis. Quinto ille q iā surgit spuit: nō solū materiā parua:sed etiā grossam. Ecce ozis ꝑfessiovbi grossa peccata sunt spuēda nō solū venialia vt faciunt multi. Sic purificatur stomachus aīe a malis cibis z indigestionibus peccatoꝝ mortalium

que infra annum comedimus. Ideo scriptura.j.ioā.j. Si ꝑfitemur peccata nostra fidelis z iustus est deus:vt remittat nobis peccata nostra:z emundet nos ab omni iniquitate. Sexto talis calciat se. ecce iniuriarū remissio:vñ incedens discalciatus statim sentit spinas. Sic impatiēs z vindicatiuus statim sentit de iniuria sibi facta:sed patiēs non curat talis est calciatus. vt xps q patiēter sustinuit iniurias:q cū pateretur ꝛc.j.Pet.ij. Qui cū maledicerek nō maledicebat:cum pateretur nō comminabatur. Sic nos calciare debemus z nō curare de vindicta. Beatus q potest dicere:nō habeo odiū in corde. Un ad ephe.vj. Accipite armaturā.s.patientiā dei:vt possitis resistere in die malo z in omnibus perfecte stare. State ergo succincti lūbos vestros in veritate z induti loricā iustitie z calciati pedes in ꝓparationē euāgelij pacis. Septimo cingit se ecce debitorū restitutio. Quidā voluit viuere ample z laute:z de bonis alterius:de rapina:vsurā de salario. de bonis ecclesie:mortuorū:hospitalium ꝛc. Ideo cingatis vos cingendo zona iusticie:z mutetis statum quē tenetis minuendo excessum z ornamenta vana. Ideo scriptura ad Romāos.xiij. Reddite oib⁹ debita. cui tributū tributū:cui vectigal vectigal:cui tiorē tiorē:cui honorē honorē. Nemini quicq debeat, nisi vt inuicē diligatis. Qui em̄ diligit ꝓximū legē ipleuit. Nā nō adulterabis:non occides nō furaberis:nō falsum testimonium dices:nō cōcupisces:z si qđ est aliud mādatū in hoc verbo instaurat. diliges proximū tuū sicut teipm ꝛc. Sint lumbi vestri precincti:id est valde cincti:z lucerne ardētes.i. bona opera in manibus vestris. Octaua persona honesta lauat manus. Ecce elemosynaꝫ largitio:qz elemosyna lauat faciē aie qñ fit de bono iusto. Luc. xj. Qđ supest date elemosynā:z ecce oia mūda sunt vobis. Nota quomodo xps postq̄ ꝓdicauerat respiciebat si aliquis inuitaret eū ad prandiū. Ecce circunspectis omnibus. Blo. si aliquis eum inuitaret qz voluit esse pauper. Et semel qui dam malus homo ipm inuitauit:z multos alios phariseos inimicos xpi cogitās q comedēdo xps diceret aliqđ malū verbū vt accusarek:sed nō est consiliū cōtra dominū qui volēs eū corrigere dixit. Uos pharisei qđ deforis ē calicis z catini mundatis:quod autē intus est vestrū plenū est rapina z iniqtate. Stulte non ne qui fecit qđ deforis est:etiā quod deitus est fecit. Uerūtamen quod supest date elemosynā:z oia mūda sunt vob. Luce.xj. Not. vos pharisei:vt cognoscerent q ipse sciebat corda z cognosceret:z hoc dicit:qz in corde oderant xpm z ad extra ostēdebāt sibi amicitiā. No. qđ supererest dupliciter. Primo qđ supererest facta refectione. Hic habetis bonū consilium. Si tenetis vel acquisiuistis aliquid de bonis iniuste facite mediū in capsa. z illud de bono iusto: ponatis in dextra aliō vero ad sinistram:quia licet modo statiz nō habeatis ꝓpositum emendandi vel restituendi:paulatim tamen qñ videbitis distinctionē pecunia ꝙ cōpungemini i corde vt restituatis ꝛc. Itē qñ volueritis facere elemosynā:nō faciatis de sinistra i iusta que est in capsa quia nullum habe retis meritum:sed peccatū.xiij.q.v.forte. sed de illo quod est in dextra. Et hoc ꝺt xps Mat.vj. Nesciat sinistra tua quid faciat dextera tua. Non loquitur de manu:quia nullā habet sciētiā. Ideo thob. iij. Et subitātia tua fac elemosynā:non de aliena. Secundo quod supererest. s.receptā necessitate z retēta qđ supest de vino pane ꝛc.nō referuate in capsa:nec date canibus:sed date pauperibus. Idem de indumentis:qđ supererest retēta necessitate date elemosynam:z omnia mūda sunt vobis.s.manus z facies anime. Ergo surge vade in sarceptam ꝛc.

¶ Fer.iij.post dominicam secundā quadragesime. Sermo secundus.

Qui maior est vestrū erit minister vester. Originaliter Mat.xxiij.z recitatiue in euangelio hodierno. Sicut em̄ totuz qđ est in euangelio est morale. Ita xpus intendit a nobis extirparez reprobare.

Primo reprobat inobedientiam
Secundo vanam gloriam
Tertio arrogantiam.
Quarto extollentiam

¶ Hec magna sūt z offensiua diuine maiestatis. Et de quarto et vltimo quod est

quando creatura se extollit ꝑpter bona temporalia loquitur nostrum thema sz Qui maior est vestrum.s.in bonis a deo sibi datis erit minister vester. Veniam⁹ ergo ad primā partem in qua christ⁹ reprobat ⁊ vituperat peccatum inobedientie:quod est quando minores maioribꝫ nō obediūt:nec filij parentibꝫ:nec vasalli dominis:nec populus prelatis ecclesie Cōtra istos dicit xp̄s in principio euangelij loquēs populo et discipulis dicens Isto modo locutus est iesus ad turbas⁹ ad discipulos suos dicens. Super cathedrā moysi sedebāt scribe ⁊ pharisei. Omnia ergo quecunq; dixerint vobis seruate ⁊ facite:ꝫ opera vero eoꝝ nolite facere. Dicunt enī ⁊ non faciunt. Alligāt autem onera importabilia ⁊ iponunt in humeros hominū:digito aūt suo nolunt ea mouere. Et ꝓ declaratiōe istoꝝ sciatis q̄ populus cōmunis attendens q̄ recto res cōmunitatis ⁊ sacerdotes erāt male vite notorie:retrahebant se ab eoꝝ obedientia:⁊ negligebant eorū mandata et ordinationes:ꝑpter hoc primo ostendit q̄ licet domini ⁊ prelati sint mali tamen subditi tenētur eis obedire:nisi preciperent aliquid quod esset cōtra deum:⁊ iō dicit super cathedram ⁊c. Videatis scribe possunt dici et hoc ꝑpter officiū scribendi. Nā scribunt isti tales. Sed nō sic hic accipiꝫ:ꝫ ꝺr scriba a notitia scripture:q̄ isti tales habebāt notitiam scripturarū diuinaliū velut sunt doctores:pharisei erant rectores. Et dicitur a phares quod est diuisio:⁊ in vestitu ⁊ in victu.⁊ isti regebāt populū qui ecclīastici appellabantur quia curā habebant de ecclīs Et isti tales erant vitiosi ⁊ male vite. Iō negligebantur subditi. Et iesus christ⁹ istos reprobat.nā postq̄ isti sederūt i cathedra moysi.i.in officio regiminis secularis vel prelatiōis ecclīastice quā habebat moyses:negligebant gregē sibi commissum. Et de istis dicit christus q̄ quātūcūq; mali sint eis obediendū est. Unde te quia duas doctrias posuit. Prima q̄ oia quecūq; dixerint vobis seruate ⁊ facite. Non propterea intelligatis q̄ eorū factis vos assimileris:⁊ ideo additur secūda doctrina cū ꝺr.fm opera vero eoꝝ nolite facere. Dicunt enī ⁊ non faciunt: alligant autē onera grauia:magnas tallias ⁊ magnas collectas populo:⁊ ipi nolunt illas portare nec digito mouere:sed hoc nō obstāte eis obedite. Sz circa hoc quero duas questiones. Prima ex pte populi.diceret populus. Nunquid nos erimus sic oppressi ⁊ onerati:quia rectores nos ita ꝓmunt ⁊ ipsi nihil faciunt.responsio q̄ maⁱ onus portant ipsi q̄vos Uidete quia magnū est eoꝝ pondus. In principio regiminis eoꝝ ipsi iurāt bene regere ⁊ administrare rēpublicā.si forte faciūt contrariū plus peccāt q̄ si facerēt homicidiū. Et istam opinionem tenet sanctus tho. Nam fortius est frāgere iuramentū q̄ facere homicidiū. periuriuz em̄ vt dicit sanctus Tho.in quodlibeto.j. q.ir.ar.ij.est grauius q̄ homicidium:et tenet secunduz locum peccatoꝝ post idolatriā. Cuius ratione beatus tho.vbi supra ostēdit. Nec imerito:q: periurare nomen dei videt quedam diuini nominis denegatio. Unde ⁊ apud gētiles in tantū dum erat honoratissimū:vt dicit in principio metaphysice. Et lz i hoc mūdo durius puniat homicidium periurio secus tamen i alio seculo vt dicit sanctus tho. vbi supra in solu.argumēti in oppositu⁹ Nam acrius punitur quis frangendo iuramētū q̄ committendo homicidium. Et vide:q: si faciens cōtra simpliciter iuramētū plus peccat q̄ si occidat:q̄to plus si contra solenne iuramētū qō faciūt isti rectores. Et ita si post iuramētum faciūt oppositū.s.cōitatem defraudendo: pecunias recipiendo:vel indignos ꝓmouendo semp peccant mortaliter. Et promitto vobis q̄ si scirent onera quando eligunt fugerēt de villa vel ciuitate. Ideo beat⁹ Aug.dicit q̄ q̄to in gradu est supiori.tā to versat in maiori periculo. Et dico vobis q̄ scti pres tremebāt ⁊ timebāt ꝺ sua sola aīa de dando cōputum deo in die iudicij. Ideo dicit Sapiē.vi. Horrēde ⁊ cito apparebit vobis:qm̄ iudicium durissimū his q̄ presunt fiet. Iriguo em̄ concedit misericordia potentes aūt potenter tormenta patiētur. Non ei subtrahet ꝑsonam cuiusq̄ deus qui est omniū dominator nec verebit magnitudinez cuiusq̄ quoniā pusillū ⁊ magnū ipe fecit:⁊ equaliter est illi cura de omnibus. Fortioribꝫ autem fortior instat cruciatio. Idem ad Heb.x. Horrendū est incidere in manus

dei viuētis. Rememoramini aūt ꝑstinos dies in quibus illuminati magnū certamen sustinuistis passionū:⁊ in altero qui dem opprobriis ⁊ tribulationibꝫ spectaculū facti:in altero autē socij taliter conuersantiū effecti. Nam et vinctis cōpassi estis: et rapinā bonorū vestrorū cū gaudio suscepistis:cognoscentes vos habere meliorē et manentem substantiā. Nolite itaq; amittere confidētiam vestram: que magnā habet remunerationē: patientia enim vobis necessaria est:vt voluntatem dei facientes reportetis promissionē ⁊c. Dicit enim iudiciū durissimum in gradu superlatiuo. Nam creature iudicium dei est durū:quia ibi de operationibus et cogitationibus habem⁹ reddere computū et rationem. Ideo dicitur Mat.xij. Dico autē vobis quoniā omne verbū ociosum quod locuti fuerint homines:reddēt rationē de eo in die iudicij. Et verbū ociosum fm Gregorium est quod aut ratione iuste necessitatis: aut intentione pie vtilitatis caret:de quo reddetur ratio. Sed durius iudicium erit verbū ociosum cuilibet qui habet regimen vt mulieris quo modo illam dilexit:quō filios instruxit ⁊ seruos: qualiter soluit salarium sibi seruientibus:durū est de se solo deo reddere rationem. Et quanto sunt potētiores: tanto durius est illud iudicium. Jam ergo dixit. Licet mali sint: sitis eis obedientes. Et ideo dicitur. Omnis aīa potestatibus sublimioribus subdita sit ad Ro. xiij. Dicit potestatibus intelligatis ecclīasticis vel etiam secularibus. Nam dei ordinationi resistit q̄ ptāti resistit. Sitis ergo obedientes. Diceret aliqs. Forte loquit de bonis. Rñsio q̄ nō est verū. nā ꝺr et hoc.i.Pe.ij.vbi text⁹. Subiecti igit estote oi humane creature ꝓpter deū. Sive regi q̄si precellēti sive ducibꝫ tanq̄ ab eo missis ad vindictā malox: laudē vero bonox. q: sic est voluntas dei. Ybidē serui subditi estote in oi timore dominis nō tm̄ bonis: sed etiā discolis ⁊c. Et iō q̄to magis ꝺz reuerentiā ꝑlis melioribus ⁊ bonis impēdere ꝑlatis ⁊ rectoribꝫ sic etiā infidelibus et discolis impendere tenet: vt Petrus vbi supra dicit. Et populꝰ esi ista videt non debet murmurare: sz eox laboribus misereri. Scēo quero si hi prelati suis ordinationibus me vellēt remouere a deo aut a gratia dei:an sit faciendū vel officio diuino. Nunqd teneor obedire? Solutio. In primo casu nō est obediendū eis:q: obedire opz magis deo q̄ hoibꝫ. Act.v. Propter hoc fuerunt sancti martyres occisi:q: nolebant obedire contra p̄cepta dei. Scēo dico q̄ si ecclesiastici vel officiales volunt te elōgare a diuinis officijs:sic q̄ nō intersis diuinis officijs:⁊ hoc faciāt per sententiam excōicationis noiatim vel generaliꝫ: tūc obedire debes:q: illud est in pēnā: ⁊ nō seruātes sunt dānati:⁊ peccat q̄s mortaliꝫ eo q̄ nō est separatus a gratia dei: sed ab officio. imo peccat mortaliꝫ. Etiā generaliter excōicatus si missam audit q: iā eiectus est ab ecclīa per sniam excōicatiōis.xj.q.iij. Ois.vbi ꝺr. Omnis christianus qui a sacerdotibus excōicatur: sathane traditur ⁊c. que sequūt. Plus etiā dico q̄ si ꝑsbyter portat custodiā per ciuitatē ad cōicādum aliquē:debes stare non flexis genibus plorando:et non debes custodiā respicere. Uidete ergo et seruate que vobis ꝓcipiunt:sed debes laborare vt absolueris. Uidete hic quoddā miraculū qō cōtigit in delphinatu. Erat ibi quidam latro ⁊ vna die intrauit ecclesiā quandam pretextu ⁊ contemplatione faciēdi oratiōnē: et respexit hinc ⁊ inde si posset aliquid furari:et nō vidit nisi vnū breuiariū super altare:⁊ vidēs q̄ ibi non erat aliquis: illud secum asportauit. Uicarius vidēs q̄ breuiarium sibi deficiebat:perquisiuit cā alijs furem illum. Et sur qui erat procul videns illos venientes posuit breuiariū in foramine cuiusdam arboris: et postea negauit se librum accepisse. Tunc reuersus ad locū:vicarius habuit literā ⁊ sententiam excōmunicationis:⁊ dixit q̄ qui teneret breuiarium:intra spacium trium dierum redderet suo domino: alꝫ incurreret sententiā excōicationis. Et post elapsis illis tribus diebus: cōtigit q̄ arbor illa mortua fuit. Gentes autem videtes hoc fuerunt mirate valde: et querentes vnde illud venerat: inuenerūt ibi breuiariū. Uidete quomodo potest viuere creatura:si arbor non potuit viuere. Cauete ergo. Sed circa hoc dicūt aliqui q̄ excōicatio nō comedit panē:nec bibit vinū. Et ideo dicitur contra tales. Si ecclesiam non audierit: sit tibi sicut ethnicus ⁊ pu-

blicanus.Mat.xviij. Nota etiã hic cõtra illos q̃ excõicant in vna eccl'ia et vadunt audire missam in alia vel in monasterio: hi em̃ peccãt ꝛ inobediẽtiã incurrũt. Uenio ad scõam partẽ in qua xp̃s reprobat vanã gloriã: hoc ẽ pctm̃ vane glorie. Nã vermis est ꝛ vẽtus: ꝛ ponit se ibi sicut in pomo vel in malo punico. Nã extra apparet bonũ: intus vero nihil valet: quia a verme comestũ est. Sic de illo q̃ bonus apparet: sed intus habet vanã gloriã: nihil valet. Et cõtra illã dixit xp̃s. Oia opera sua faciũt: vt videant ab hominibus. Dilatant em̃ phylacteria sua: ꝛ magnificant fimbrias. Amant autem primos recubitus in cenis: ꝛ primas cathedras in synagogis: ꝛ salutationes in foro: ꝛ vocari ab hoibus rabbi. Ubi ponit xp̃s septẽ gradus vane glorie in quibus erant inuoluti. Primo in corde qui si fecerũt aliquod opus de genere bonoꝝ: tamẽ intẽtio eoꝝ fuit mala: q̃ fecerũt hoc vt viderẽtur ab hoibus. Ideo ỽ puer.iiij. Omni custodia serua cor tuũ: q̃ ex ipso vita procedit si bene custodiẽ: alꝫ mors. Sed illi nõ custodiebãt cor: immo vbi cõsurgebat populus ibi orabãt cum suspiriis vt viderent ꝛ laudarentur ab hoibus. Contra hoc christus christianis. Tu cum oraueris intra in cubiculũ tuũ. Mat.vj. Idẽ faciebant de elemosyna. Nam illi ambulabant per ciuitatẽ precone precedẽte cũ tuba dicens. Talis dñs vult facere elemosynã: vadatis ad domũ suam: ꝛ sic de aliis bonis operib⁹. Cõtra hoc xp̃s. Cũ facis elemosynã: noli tuba canere ante te. Mat.vj. Sc̃s punctus est q̃ dilatant phylacteria sua: quia exemplãt se. Unde dixit dñs moysi dãs sibi preceptũ. Deu.vj. Ponite hec verba mea in cordib⁹ et in animis vestris: ꝛ suspendite ea pro signo in manibus: et inter oculos vestros collocate scz contẽplando. Ita intẽdebat de⁹. Sicut deus dedit manibus decem digitos ad operandum: ita dedit.x. precepta ad meritorie operandum. Sed illi iudei scribebant illa in quolibet digito vnũ: vt gentes illos laudarẽt: ꝛ gẽres ideo osculabãtur eis manus. Nota in auctoritate predicta dicit. Inter oculos vestros collocate: hoc intelligebat de⁹ de oculis aĩe quibus contẽplanda sunt diuina precepta. Sed ipsi scribebant ea in chartis de litera grossa que dicũtur phylacteria. Et ideo dicit phylateriũ a phylaxe quod est seruare: ꝛ isto modo laudabant ꝛ sic dñr illa dilatare: ꝛ sic nõ solũ intus habebãt vanã gloriã: sed etiã extra. Tertius punctus est: quia magnificabant fimbrias. Unde dicit deus moysi Nu.xv. circa finẽ Loquere filijs israel: ꝛ dices ad eos vt faciant sibi fimbrias per angulos quatuor palliorũ: ponentes in eis vittas hyacinthinas ad quatuor partes vestiũ: et hoc ex precepto legis. Has fimbrias etiã portabat xp̃s. Et ideo dicebat mulier. Si tetigero fimbriam vestimẽti sui: salua ero. Mat.ix. Judei vero dilatabant phylateria propter vanã gloriã: et magnificabãt fimbrias suas. Nota de⁹ voluit illas apponi: et fecit apponi vt denotarent decẽ precepta in quib⁹ oia alia continent. Uolebat etiã de⁹ q̃ iudei portarẽt illas quatuor fimbrias ad innuendum q̃ oia precepta dei ꝛ ordinatiões consistũt in quatuor scz circa deum per deuotionẽ ꝛ fidelitatẽ: circa ꝓximũ per dilectionẽ et charitatẽ: circa ꝓsperitatẽ per tpantiã: circa aduersitatẽ per patientiã. Illi autem hypocrite magnificabant fimbrias suas latas siue nimis amplas faciendo. Quartus punctus est q̃ amabãt primos recubitus in cenis ꝛc. sicut quando fiunt nuptie duplici rõne. Primo ratione supbie: quia est locus honorabilior. Scõo ratione gule: quia ibi ponebãtur fercula meliora: ꝛ ita amabãt primos recubitus: Dicentes etiã q̃ in cõiuijs non debebãt respicere genus: sed deuotionẽ ad dãdum honorabiliorẽ locũ. Quintus pũctus est habere primas cathedras in synagogis dicẽdo. Ibi debent sedere diuini seu sanctiores vt ipsis inde contingeret. Sextus punctus est salutatiões in foro primo incipientes salutare vt salutent. Septim⁹ est vocari ab hoibus rabbi: vt nõ nolentur nomine suo ꝓprio: sed nomine rabbi. i. magistri. Cõtra hoc auisat nos xp̃s dicens. Uos autẽ nolite vocari rabbi. Un⁹ est em̃ magister vester. Mat.xxiij. Desiderari scientiã ad actum docendi non est pctm̃ sed meritoriũ: sed desiderare nomẽ tm̃ est pctm̃. Ecce septem vanas glorias. Modo est questio sup hoc q̃ dicit. Oia opera sua faciunt: vt videantur. Utrum facere bona opa ad videndũ hoiez sine pu

blice que possent secrete fieri sit pctm̃: videtur q̃ sic vt hic ỽ. Nota ꝙ rñsiõe q̃ ꝓsone sũt in duplici gradu siue differẽtia. Alĩ sunt ꝓsone simplicis vite ꝛ que sibi solũ hñt prouidere ꝛ nõ est necessariũ vt publicẽt. Et de his hieroñ. in ꝓlogo biblie dicit q̃ sctã rusticitas solũ sibi ꝓdest ꝛc. Scõo alique sunt ꝓsone q̃ a deo sũt trãsmisse: nõ solũ sua purgãtes petã: sed etiã alijs dantes doctrinã q̃ habẽt alios instruere exẽplo: tales nõ debẽt abscõdere bona opa: sed publicare ꝛ manifestare in exemplũ alioꝝ. Nã cito ꝛ bñ cito erit ꝓcliũ antixp̃i: ꝛ sunt anni quinde cim q̃b⁹ sum missus dãdo doctrinã in publicũ: ꝛ nunq̃ dixi alicui seq̃re me: ꝛ multis volentib⁹ me sequi obũciebã. ꝛ finaliꝫ videns ordinationẽ ꝛ q̃ faciebãt pniaz: sustineo ꝛ sustinui. Sz etiã aliqui faciũt questionẽ dicẽtes: quare vadũt mulieres q̃ deus dat exemplũ alijs mulierib⁹. ita de pueris. Nã legit Jone.iij. Infãtes lactentes ꝛ oẽs alij ieiunabãt. Non cognoscitis ergo dei mysteriũ. Ecce ergo publicare bona opa est meritoriũ. Jõ dicitur Mat.v. Sic luceat lux vestra coꝝ hoib⁹. vt videãt opera vestra bona ꝛ glorificẽt patrẽ vestrũ qui in celis est. Uidete secretum. Nã nunq̃ xp̃s prohibuit: nec reperies autoritatẽ q̃ prohibeat bona opera manifestari: sed ꝓhibet q̃ faciẽs nõ quẽrat videri ab hominibus. Et ideo dicit in alio loco. s. Mat.vj. in ꝓcipio. Attẽdite ne iusticiã vestrã faciatis coꝝ hoib⁹ vt videamini ab eis: alioquin mercedẽ non habebitis apud patrẽ vestrũ qui in celis est. Uidete bene ꝛ opa videanꝫ: non vos ideo in euangelio hodierno ỽ: vt ipi videanꝫ ab hoibus. Sed isti nostre societatis nõ videnꝫ nec cognoscunꝫ: bene videtur opera bona: ꝛ ecce hic scõam partẽ. Uenio ad tertiã partẽ in qua xp̃s reprobat ꝛ vetat arrogantiã: ꝛ est q̃ creatura attribuit sibi q̃ nõ fecit: vt si doctor aliquis suscriberet se in libro quẽ ipse non scripsit. Nã illud ỽ peccatũ arrogantie. Et hoc dũ dicitur. Uos aũt nolite vocari rabbi. Unus est em̃ magister vester. oẽs aũt vos fratres estis. Et patrẽ nolite vocare vobis super terrã. vn⁹ est em̃ pater vester qui in celis est. Nec vocemini magistri: q̃ magister vester vn⁹ est xp̃s. Hic nota ꝙ hoc pctm̃ ꝓtat: q̃ duo ꝓhibet. magisterium ꝛ paternitatẽ: que deo tm̃ competũt. Nã ꝓpue ille ỽ magister q̃ audiẽtis cõscientiã illuminat: ꝛ quis põt hoc nisi deus. Doctorꝫ predicato: solũ recitat nõ est ergo magister. Q̃ solus de⁹ est q̃ cõscientiã infundit siue qui illuminat. et dicitur in. ꝓ. xciij. De⁹ vltionũ: ibi. Qui docet hoiem sciẽtiã. Et ideo Gregorius dicit. In vanũ exteri⁹ laborat lingua predicatoris: nisi int⁹ fuerit gratia saluatoris. Et ideo videatis. nõ vocetis vos magistros. ibi est pctm̃ infidelitatis. Uidete exẽplũ in medico. Nã medic⁹ curat ꝛ nõ sanat. curat dãdo medicinã: sed deus sanat. Nã medicus est instrumentũ. medicina dispositio est: sed sanitatẽ solus de⁹ dat. Et si nũc quis cõuertitur quis eũ curat. nunq̃d ego qui predico. Dicendũ q̃ nõ nisi instrumentaliter: sed deus: q̃ nõ tãgo vulnus ipsius. ꝛ qui non tangit nõ agit: sed deus tãgit. immo dicovobis q̃ ignis nõ posset stupam viere sine mann dei. Ideo dicitur in. ꝓ. cij. Qui ꝓpiciat̃ oibus iniquitatibus tuis: qui sanat oẽs infirmitates tuas ꝛc. Magna infirmitas ergo est ignorãtia. Sciẽtiam ergo docẽs est xp̃s. ꝛ bis reiterat enãgeliũ: ad denotandũ duobus modis haberi sciẽtiam. Primus modus est inuẽtiõe. Secũdus est reuelatiõe. Ideo dicitur ad Roma.i. Deus em̃ illis manifestauit. Inuisibilia em̃ ipsius a creatura mundi ꝓ ea que facta sunt intellecta ꝓspiciunt sempiterna quoq̃ eius virtus ꝛ diuinitas: ita vt sint inexcusabiles. Q̃ cum cognouissent deũ non sicut deum glorificauerunt aut gratias egerũt: sed euanuerũt in cogitatiõibus suis: ꝛ obscuratũ est insipiẽs coꝝ eoꝝ. Dicẽtes enim ꝛc. Et ideo beatus Aug. In celo cathedrã tenet qui corda docet. Ergo alij reperitores sunt: nõ doctores. ꝛ hoc de magro. Sic dicam⁹ de paternitate. ꝛ vide quia q̃ genuit abusiue est pater tuus. Ratio. Nã quid facit in te modicũ ꝛ turpe: ꝛ rem transeuntẽ ꝛ modicã. Sed quis format oculos tuos et omnia membra in ventre matris tue nisi deus. sicut fabricãdo tecam̃ non serra nec axia facit tecam. ꝛ sic deus facit immediate ꝛ non natura: q̃ improprie diceretur securis vl serra fecit capsaz: iz faber lignari⁹ fecit ipsam. Et sic natura non est nisi instrumẽtũ: sed deus est ille qui totũ facit.

Et licet moriatur in parua statura: resurget in tāte statura sicut vnus magn⁹ hō. Et iō Job. Manus tue dñe fecerūt me: & plasma. me &c. Job. x. Idē Esa. Tu eñ pater noster & abraam nescierit nos: & israel ignorauit nos. Tu dñe pater nr̄ redemptor nr̄. Esa. lxiij. Videte cōtra vos q̄ mō appellamini magistri in theologia et in legibus: erit male factū. Quero & dico q̄ solus de⁹ ppie est pater & magister & doctor ex oibus predictis: sed cōsuetudinarie et instrumentalr̄ nō reprobatur quin iuxta modū loquēdi cōsuetū: etiā alij preter deū possint vocari & dici patres & doctores & magistri ministerialr̄ & denolatiue. Et ita vocauit se apl's. ij. ad Thi. j. Positus sum ego p̄dicator et apl's et magister gentiū. Etiā. j. ad Cor. iiij. Ut filios meos charissimos moneo. Nā si decē milia pedagogorū hēatis in xpo: sz nō multos patres. Nā in xpo iesu per euāgeliū ego vos genui. Rogo ergo vos imitatores mei estote sicut et ego xpi &c. Nō eñ faciebant contra xpm: q̄ fm consuetudinem. Sed esset arrogātia si effectū scientie attribuerēt magistro. Nā in po. lxxxi. Deus stetit in synagoga deoꝝ &c. Ego dixi dij estis: & filij excelsi oēs &c. Videte de nominationem: dij dicūtur boni viri. Ita hoc modo dicit magister. Et ecce tertiū. Non eñ vos estis qui loquimini: sed spiritus patris vestri qui loquitur in vobis Mat. x. Sequit quarta pars in qua xps reprobat & vetat extollentiā. Nam extollentia est glorificari & superbire de eo q̄ quis habet. Hoc reprobat in tertu vbi dicit. Qui maior est vestrū: erit minister vester. Qui autē se exaltauerit: humiliabit. et qui se humiliauerit: exaltabitur. Et circa hoc videte. Nemo debet se in altū extollere: neq; de scientia: neq; de diuitijs: neq; genere: neq; aliqua gratia temporali. Et quare data est tibi gra talis: non vt te extollas in altū: sed vt alijs ostēdas Non propter vanitatē: sed propter vtilitatem proximorū. Sed que est ratio quare multi magistri et doctores efficiuntur ignorantes: q̄ proponunt in eoꝝ animo positū habent gradum quiescere & nihil laborare. Nam positū habes gradum et scientias debes alios docere. Qui est ergo maior inter vos: fiat minor. Idē dicendum est de similib⁹. Et iō dicit Mat. xx. Quicunq; inter vos voluerit maior fieri: sit vester minister. Et q̄ voluerit inter vos primus esse: erit ser⁹ vester: exēplo iesu q̄ maior est: venit tñ ministrare & nō ministrari. Nam qui se humiliat: exaltabitur. Et vide hic secretum in quo misericordia diuina cōstituit maiorit̄ celi. Dic in re quā quilibet potest habere sz in humilitate. Nam si es in diuitijs noli vituperare pauperes. Si in dominio: non seruos. Nam maiores plus se debent humiliare Si eñ quis portat piscem: pondere non humiliatur vel curuatur: sed qui portat pretiosam tecam grandē auro onustam: et magnū pōdus. Magni ergo maiorem humilitatē debēt habere. Et videte hystoriā que recitatur a trib⁹ euangelistis. Primo Mat. xviij. Scdo Mar. ix. Tertio Luce. xxij. Isti tres dicunt q̄ semel iesus christ⁹ ambulabat cū suis apostolis per viam ipse primus: post veniebant apostoli et ceperunt contendere. et hoc fm Lucam qui dicit vbi supra: quia non concordant. Marcus dicit q̄ disputabant: et sic contendebāt: q̄ non conueniebāt. Si vero disputabant: faciebant rationes. Dicit eñ Mar. ix. ca. q̄ in via inter se disputauerunt quis eoꝝ maior esset. Isti ergo mouerūt questionē. Primo petrus dixit. Quid contenditis inter vos? iam conclusum & decisum est q̄ ego: q̄ iam christus mihi promisit maioritatem vicariatus: & q̄ sim caput cum dixit. Tu vocaberis cephas: quod interpretatur caput. Secundo dicebat beatus Andreas apl's. Quid dicis petre q̄ tu eris maior? imo ego ero maior. Et ratio est: q̄ iesus christus saluator mundi & totiꝰ generis humani primo vocauit me: ergo non fiet ratio. Tertio dicebat sanctus Joannes euāgelista Quid dicitis vos q̄ vos eritis maiores? immo certe ego ero maior. Nam ego sum virgo: & vos habuistis vxores & estis carnales: & virginitas multū placet deo. Itē venit alius sz sanct⁹ Jacobus maior: et dixit. Quid dicis tu Joannes q̄ eris maior? certe non eris. Ratio. Nam ego sum primogenit⁹: ergo ego ero prim⁹ in paradiso. Item dixerūt Jacobus minor Thadeus & Symon. Quid dicitis vos q̄ eritis maiores? certe non erit verum: immo nos. Nam sumus nepotes ex prima sorore Marie virginis. Ideo erim⁹ maiores.

Item venit sanctus Mattheus dicens. Quid dicitis vos oēs q̄ eritis maiores nō credatis. Et quid fecist⁹ vos pro xpo Tu petre dimisisti nauē torquatā & rhetia fracta: & ego dimisi plures pecunias & multa alia bona tēporalia. Non est ergo faciēda q̄stio vltra: ergo ego ero maior. Jam venit sanctus philippus dicens Ego ero maior. Jā ego fui primus apostolus quē christus ore ppio vocauit dicens. Veni sequere me. Joā. j. Ergo nō ē questio faciēda vlter⁹. Venit sctūs Bartholomeus. Et taceatis. Non suz ego de genere regio. ego ero ergo prim⁹ qui suz magis generosus. Deide venit sanctus Thomas dicens. Quid dicit⁹ vos: et nō sum ego doctor? Jaz vocor Thomas: id est abyssus sciētie & vos estis omnes rudes & grossi. Nūq̄ didicistis litteras. tacete. In postea venit iudas scarioth dicens. Et nonne ego sum procurator oim et ex manibus meis habetis viuere. Jā est⁹ mihi subditi: certe ego ero maior: ita in inferno. Christ⁹ tacebat fingēs se non audire eoꝝ disputationē. Et post veniētes ad dñm dicit Marcus q̄ iesus interrogauit illos dicēs. Et quid tractabatis in via. Venientes aūt tacebant: quia verecundabant dicere christo stultitias eorum. Dicit Matt. Accesserunt discipuli dicentes. Quis putas maior est in regno celoꝝ &c. Matt. xviij. O dicit christus bona questio est ista et melior q̄s illa. Quis erit maior in ista vita: siue societate vr̄ ciuitate. Et dixit iesus. Quid ergo fuit cōclusum: & quibus habebat verecūdiam & tacebant. Et dixit primo petro. Dicis q̄ tu eris maior: q̄ prelatus & caput. & nunquid lucifer fuit prelatus & caput alioꝝ et est damnat⁹. Et tu andrea dicis quia prim⁹: & nunquid audiuisti a me. Erunt nouissimi primi: et primi nouissimi &c. Matth. xx. Et tu ioannes dicis. Ego ero maior ppter virginitatem: vide q̄ Adaz erat virgo quādo fuit expulsus de paradiso terrestri & sic ō alijs. Dicit ergo matheus. Aduocans iesus paruulū. Deter minās iesus christus dñs noster questionem statuit paruulum in medio. Dicūt aliqui q̄ fuit sanctus Marcialis: tamen non bene scitur. & dixit iesus eis. Quicūq; se humiliauerit sicut iste paruulus: q̄ de se nullaz habebat presumptionē: hic maior est in regno celorum. Naz iste paruulus nō se extollebat: ergo exaltabitur Beatus petrus audiēs hāc determinationem ait. Humiliamini sub potēti manu dei. vt vos exaltet. j. Pe. v.

¶ Fer. iiij. post dominicam secundam quadragesime. Sermo. j.

Uicūq; voluerit inter vos maior fieri: sit minister vester. Matt. xx. Sermo erit de sancto euangelio qō ptinet multa secreta spēculatiua p intellect⁹ illuminatiōē: & moralia p vite reformatione. Sz primo salutate virginē mariā &c. Quicunq; &c. Pro introductione sciendū q̄ ad salutationez hoīs tria concurrūt necessaria. scz

Ordinatio dei eternalis.

Passio iesu xpi tēporalis.

Subiectio creature virtualis.

¶ Hoc pt̄ declarari per tpalem similitudinē. cōiter in quolibet opere tria necessaria sunt. s. causa agens. scdo instrumentum. tertio materia siue subiectum. Verbi gra. In scriptura scriptor est cā agens siue notari⁹: instrumētū est calam⁹: materia est pargamenū siue papir⁹. Sic in saluatione nostra cā agens est ordinatio diuina sine qua nihil fieret. dō in po. xvij Edurit me in latitudinē: saluū me fecit: qm̄ voluit me. Nota. edurit me in latitudinē. s. intellectus ad credendū oēs fidei veritates catholice: & volūtatis ad diligēdum oēs generalr̄: nō solū amicos: sz etiā inimicos. Itē in latitudinē oris & manus &c. Instrumētū nostre saluatiōis est passio xpi sine q̄ instrumēto nūq̄ aliqs fuisset saluatus nec erit: sz de⁹ sine instrumēto potuisset saluare hoies: sī voluit habere hoc instrumētū. iō xps. Amē amen dico vobis: nisi granū frumēti cadens in terrā mortuū fuerit ipm solū manet. Si aūt mortuū fuerit multū fructum affert. Joā. xij. Tertio requirit dispositio materialis: scilz q̄ hō se subijciat diuinis preptis obediēdo. Et si homo fecerit ptra diuina precepta requirit⁹ q̄ hō subijciat se operibus pnie: sic ei subijcitur homo voluntati dei virtualiter. Hec tria ostendūtur in euangelio hodierno in quo

Primo ponit instrumentum scz passionem christi.

Secundo dicit ordinationem.

Tertio creature subiectuꝫ. Et de ista subiectione ꝓtuali dicit the. Quicuꝫ. ¶ Dico primo q̄ sensꝰ euāgeliū hodiernū loqtur de cā instrumētali nostre redēptiōis: scz de xpi passiōe in principio dicēs. Ascēdens iesus hierosolymā: assumpsit duodecim discipulos suos secreto. Et ait illis. Ecce ascendimꝰ hierosolymā ꝛ filius hois tradet ꝓncipibꝰ sacerdotū ꝛ scribis: ꝛ damnābūt eū morte ꝛ tradēt eū gētibꝰ ad illudēdum ꝛ flagellandū: ꝛ tertia die resurget. Ubi ponit octo de passione xpi ad literā que ad aliā diē pertinēt: scz intremꝰ secreta. In his octo q̄ xps dixit secrete discipulis suis ostendunt octo opera pnie. Primū ibi. Assumpsit. xij. discipulos suos ꝛc. Ecce hic pctōrum ꝛtritio: q̄ diu hō viuit in pctis est discipulꝰ diaboli q̄dā in schola supbie viuūt: quidā in schola auaricie quidā luxurie. Sz q̄n hō cōterit de pctis efficit discipulus xpi. in schola pnie in q̄ legit xps: tal' dr venire de schola diaboli ad scholā xpi q̄n fit secrete: q; cōtritio ꝑsistit secrete in corde: ideo dicit ꝓpheta in persona ꝓterētis. In absc̄dito plorabit aia mea a facie superbie. Hiere. xiij. Illo mō assumit xps penitentē in discipulū. iō dicit ipe efficiamini mei discipuli scz per pniam. Joā. xv. Sc̄ōm ibi. Ecce ascendimus hierosolymam q̄ interꝑtat pacifica Ecce hic emendandi ꝓpositū. Pctōr semper est in guerra cū deo ipsum impugnādo ꝛ sibi rebellādo. Sed quādo cōuertitur ꝛ ꝓponit nō redire ad peccata: tūc ascendit in hierusalem. i. pacificam. Dauid ps. lxxxiij. Beatus vir cuius est auxiliū abs te. ascensiones i corde suo dispōsuit in valle lachrymarū ꝛc. q; cordis cōtritio ꝛ emendandi ꝓpositū non sunt sine diuino auxilio ꝛ infusiōe gratie. Tertium ibi. Filius hominis tradetur ꝓncipibus sacerdotū ꝛ scribis. Ecce hic oris confessio: sed facienda est sacerdotibus: tñ nō credo hoc q̄ oēs sacerdotes hnt potestatē absoluēdi in pctis iz radicaliꝫ habent officium: tñ non habent executionē quousq; traditur eis materia subiecta: ꝛ tunc sacerdotes sunt principes animarū ideo dicit filius hois. f. tradet ꝓncipibꝰ sacerdotum. Nota q̄ sunt due claues. f. potentie: ꝛ claues sapientie sine scientie: quas christus promisit petro dicens. Tibi dabo claues regni celoꝝ. Mat. xv. Necessariū est ergo sacerdotibus q̄ habeāt istas claues. scz potentie ꝛ scientie. id est auctoritatem ꝛ scientiā: ideo quādo xps cōmisit has claues apostolis dixit eis. Accipite spiritū sanctū quoꝝ remiseritis peccata remittunt eis: ꝛ quoꝝ retinueritis retenta sunt. Joā. xx. Jam ante scz in die cene ordinauerat ipsos sacerdotes. post resurrectionem tradidit eis potestatem absoluendi. Quartum est ibi. Et cōdēnabunt eū morte scilz in penitentie iunctione. per quā. s. penitentiā peccata moriuntur in peccatore. Et ista est bona mors: ō qua dicit apls. Coll. iij. Mortui estis. s. peccatis ꝛ vita vestra abscondita est cū xpo. Uerbi gratia. Si prudens cōfessor videt q̄ in peccatore viuit supbia: dicat moriatur in vobis superbia ꝛ viuat in vobis humilitas: ꝛ sic de aliis. Qui ei mortuꝰ est peccato: iustificatus est a peccato. Ro. vi. Quintū. Et tradent eū gentibus ad illudendū. Ecce hic iniuriantis remissio: q; tunc penitens traditur gentibus mūdanis ad illudendū ꝛ deridēdū Qui pōt dicere cōfessori. O pater vos ponitis me in opprobriū oīs amicoꝝ meoꝝ ꝛ auriliantium me in armis: sed opz alꝫ nō est absoluendus. De illis qui deridēt tales qui remittūt ꝓpter deū dr ꝓuer. iij. Ipse scz deus deludet illusores: et manuetis dabit gratiā. Sertuꝫ est ad flagellandū. Ecce hic impositio afflictiue penitentie ieiuniorꝝ cilicij vel disciplinarū. vñ penitens flagellatur truffisꝫ opprobriis impenitentium. Ideo sustineat patiēter dauid. ps. xxxvij. Cūm ego in flagella paratus sum. Septimū ad crucifigendum. Ecce hic debitorum restitutio. Cūm sicut xps crucifigebatur tribꝰ clauis. sic restitutio est facienda de ꝛibꝰ. s. de bonis tēporalibus: de fama personaꝝ: de damno fraternali. Apls. Ro. xiij. Reddite omnibus debita: cui tributū tributum ꝛc. Nemini quicq̄ debeatis: nisi vt inuicē diligatis. Octauū. Et tertia die resurget. ecce hic eucharistie cōtio. Qr sicut in resurrectiōe alia xpi intrauit in corpus: ita in die resurrectionis corpus xpi dz intrare in cor: vestrum per deuotam cōtionē. Auctor: itas. Si cōsurrexistis cū xpo que sursum sunt querite. ad col'. iij. Sc̄ōm quod

cōcurrit necessario ad nostrā saluationē est ordinatio dei eternalis: q; deꝰ eterna liter ordinauit saluationē ꝛ modū saluādi. Et de hoc loquit subtiliter scōa pars euangelij. Tunc accessit ad eū mater filiorum zebedei cum filijs suis adorās et petens aliquid ab eo. Qui dixit ei quid vis? At illa. Dicat sedeāt hi duo filij mei vnus ad dexterā tuā ꝛ alius ad sinistrā in regno tuo. Respondēs aūt iesus dixit. Nescitis q̄d petatis. potestis bibere calicem quem ego bibiturus sum. Dicūt ei. Possumus. Ait illis. Calicē quidē meum bibetis: sedere aūt ad dexterā meā vl' ad sinistram nō est meū dare vobis: sed quibus paratū est a patre meo. Pro cuiꝰ declaratione dicit beatus hieroñ. in homilia bti Jacobi q̄ q̄n xps dixit aplis secrete. Ecce ascēdimus hierosolymis ꝛ filiꝰ hois tradet: intrauit opinio in cordibus apostolorꝫ q̄ xps statim post resurrectionem regnaret. ppter q̄d iacobꝰ ꝛ ioānes dixerūt matri vt peteret a xpo di. dic vt hi duo filij ꝛc. Moraliter cū dr. Tunc accessit ad eū mater filiorꝫ zebei adorans ꝛ petens. Ecce hic modus adorandi. Primo accedere ad deum debz orans: q; qui vult supplicare pape vel regi: opz primo accedere. Ita in deuota oratiōe primo homo debz accedere ad deū cū anima deuote ꝓtemplando: q; corpus nō pōt accedere. ideo dauid. ps. xxxiij. accedite ad eū ꝛ illuminamini: ꝛ facies vestre nō ꝓfundent. Scōo adorare eum dz: q; adoratio multū iuuat ad oīonem. Qui adorat deū in oblectatione suscipietur: ꝛ deprecatio illius vsq; ad nubes ꝓpinquabit. Oratio humiliātis se nubes penetrabit. Eccli. xxxv. Tertio petere debet ab eo. s. dando verba orationis. ideo in oratione advirginē mariā. Nec tria seruauit maria salome mater iacobi ꝛ ioānis: sed petūt indiscrete cū dicit. petens aliquid ab eo. Ad quā xps. Quid vis dādo exēplum in hoc q̄ persona discreta nō dz se obligare ad dandū aliq̄d. sicut fecit ille stultus herodes puelle saltanti ꝛc. Mar. vj. Nisi prius sciat quid velit petere. Tūc illa dixit. Dicat sedeant hi duo filij mei. respondit xps. Nescitis quid petatis. Ubi xps tangit duo subtiliter. Primo q̄ ipsi petebāt gloriā sine meritis: ꝛ summꝰ gradus glorie haberi nō potest sine summo gradu meritoꝝ. Passio dicitur calix. Ratio: q; passio martyrū mēsurata est a deo quot ictus quot flagella ꝛc. totū est mēsuratū. Mat. x. Nonne duo passeres asse i. obolo veneūt. i. vendunt. ꝛ vnus ex illis nō cadit in terrā sine patre vestro. vestri aūt capilli capitis oēs numerati sunt ꝛc. Scōo petebāt ꝓtra ordinationē dei eternam. Ideo respōdit xps. Sedere aūt ꝛc. nō est meū dare vobis: sed quibus paratum est a patre meo. Nota decē gradus creaturaꝝ spūalium quos deus ordinauit ab eterno: ꝛ q̄ decimus gradus. s. aliarum sanctaꝝ adequat aliis ꝑcedētibus. Quedā aie adequant angelis vt penitētes: quedā archangelis ꝛc. Dic practice quo aie collocant: quedā in ordine angelorū ꝛc. Et hāc ordinationē deus ꝓstituit ab initio. Autoritas. Mat. xxv. Uenite benedicti patris mei possidete paratū vobis regnū a ꝓstitutione mūdi. Hiero. Nō est phas credere aliquē sanctorum vltra merita āgelorꝫ trāsēdere: excepta beata ꝗ gine cui super oēs angelorꝫ ordines ad dexterā positus est thronus matris regis que sedet ad dexterā eius. iij. Re. ij. Si dicatur sedet aliquis ad sinistrā xpi. Rñdeo: q; ideo xps rñdendo dixit. Sedere aūt ad dex. m. ꝛc. ¶ Nota cū dr sz quibꝰ paratum est. videt aūt q; plures sunt ibi ad dexterā xpi. Rñdo q; solū ꝗo maria sedet ad dexterā xpi. Sz ponit ibi plurale ꝑ singulari. Tertiū necessariū ad nostrā saluationē est subiectio ꝓtualis. de q̄ dicit thema. Quicūq; voluerit ꝛc. Hoc dicit sanctū euāgeliū ibi. ꝛ audiētes decē idignati sunt de duobus fratribꝰ. Jesus aūt vocauit eos ad se: ꝛ ait. Scitis q; ꝓncipes gētiū dñantur eoꝝ: ꝛ qui maiores sunt ptātem exercēt in eos. Non ita erit inter vos. Sed q̄cunq; voluerit inter vos fieri maior: sit vester minister. Et quicunq; voluerit inter vos ꝑmꝰ esse: erit vester seruus. Sicut filius hois nō venit ministrari: sed ministrare: ꝛ dare aiam suam in redemptionem ꝓ multis. Cūm quilibet ipsoꝝ credebat esse maior. Petrus ex papatu. Andreas ex ꝓtoratu discipulatus ꝛ sic de aliis. vide supra in ꝑcedēti sermone. Ideo indignati sunt: ꝛ nisi fuisset xps ibi venissent adinuicē cū pugnis. Xps ꝗo vt pater pius oia supportās vocauit iacobū ꝛ Joānem. ꝛ dixit eis. Uos scitis

q̄ principes ⁊c. Vos autem non sic. Sed q̄ voluerit inter vos maior fieri: sit vester minister. Nō recipiat; maioritatē ex sanguine: vt iacobus ⁊ ioānes neq; ex dignitate: vt petrus ⁊ sic de aliis: sed exemplo mei qui nō venit ministrari sed ministrare ⁊ dare aiam meā in redemptionem p multis. Cogitate qūo petierūt veniā ab inuicē. Questio est super hoc. Filius hominis venit dare aiam suā p multis in redemptionē: nunqd nō p oīb⁹. Theologi distinguūt hoc: ⁊ dicūt q̄ passio xp̄i pōt cōsiderari. Uel ꝑm sufficientiā: ⁊ sic filius hominis venit dare aiam suā pro omnibus sufficiēter immo ⁊ superabundāter. Auctoritas. vn⁹ est mediator dei ⁊ hoim homo xp̄s iesus: q̄ dedit semetipm in redēptionē p oībus. i. Ti. ij. Uel pōt passio xp̄i cōsiderari ꝑm efficaciā ꝙ quā ipsa passio xp̄i non hz efficaciā in oībus: ⁊ sic filius hominis venit dare aiam suā p multis in redemptionē. s. efficaciter. Nota ad hoc similitudinē de mercatore soluēte sufficiēter ⁊ abundanter precium pro omnibus captiuis: ꝙ nō oēs volūt exire de captiuitate ex malicia. Ille magnus mercator ⁊ rex glie xp̄s soluit pciū redemptionis pro omnibus sufficienter ⁊c. sed nō habz efficaciā infidelibus. s. iudeis: paganis ⁊c. quia nolunt vti nec in multis christianis quorū aliqui sunt in carcere supbie: auaricie: luxurie ⁊c. nolunt exire. Itē dicit pro multis. s. efficaciter. Ideo oportet subiici virtualiter.

¶ Feria quarta post scām dominicam. xl. Sermo. ij.

Appellando confidenter.
Mendicando diligenter.
Molestando indesinenter.
Qui in suis petitionib⁹ seruat istos modos sine dubio obtinebit quod petit: qz omnis qui petit accipit ⁊c.

¶ Dico primo q̄ est vnus modus petendi grās a xp̄o dño. s. desiderando ardenter qñ cor desiderat illā grām ardēter et inflammat liz os nihil dicat quasi exue recūdia. qz nō se reputat dignū illud petere ore: ꝙ corde desiderat illud desiderīū. illud est lachrymosa petitio i auribus dñi. Nō sic de aliis dñis quibus oportet ore vel signo vel scriptura suū cordis desiderīū aperire siue ostēdere. Sed clarius videt corda hoim ꝙ tu vides facie meā. Homo enī videt ea que parent: deus aūt intuetur cor. i. Reg. xvj. Illud desiderīū monet ⁊ inclinat deū ad dandū gratiā. Nota similitudinem. Affectuosus respectus filij in patrē sedentē ad mensam est clamorosa petitio in auribus patris pro uocans patrē ad dandū filio carnes vel pisces ⁊c. Ita deus pater cū regina matre sedet in mensa glorie. Nos ꝙ in oratione stamus coram eo quasi dicendo. Dñe nō audeo petere: sed vos scitis desiderīū meū quasi dicendo cū dauid. Dñe añ te oīe desiderīū meū ⁊ ge. meus a te nō est ab⁹cō. ps. xxxvij. Nota ad hoc historiā de filijs israel exeūtib⁹ de egypto qui ab egyptijs insequebant ⁊ nō poterant fugere: qz ad vnam partē erat mōs altissimus: ad aliā mare rubrū: ⁊ incepesrunt murmurare cōtra moysen dicēdo. Forsitā nō erāt sepulchra in egypto: iō tulisti nos vt moreremur i solitudine ⁊c. Moyses videns necessitatē stetit coram dño. Non legit q̄ diceret aliquid ꝙ desiderabat in corde auxiliū diuinū. Cui dixit deus quid clamas ad me. Exod. xiiij. dicūt glose q̄ ꝙ desiderīū moysi clamor erat in auribus dñi. Et obtinuit q̄ mare diuideret. Dixit ēm dñs ad eum. Tu autem eleua virgā tuam ⁊ extende manū tuam super mare ⁊ diuide illud vt gradiantur filij israel in medio mari per siccum. Ecce qūo iste est bonus modus. Dico secundo ⁊c. s. lachrymādo plangenter. Quando enī persona est in aliqua tribulatiōe angustia vel tentatiōe ⁊ cor restringitur cerebr⁹ velut spōgia distillat lachrymas.

Iste modus est melior: qz nō solū est desiderīū cordis: sed lachrime q̄ deū pingūt. Bern. Oratio dñm vngit: sed lachryma deū pungit. Res aspera dura et rigida si vngatur: efficitur mollis ⁊ suauis. Sic p pter peccata nostra de⁹ est nobis rigid⁹: asper ⁊ durus: ꝙ ore deuota ipm vngit ⁊ efficit suauis mollis ⁊ benign⁹ Nota exē plū de euāgelio vbi loquēs de se dicit in persona cuiusdā regis q̄ quidā rex quesiuit rōnē a suo thesaurario: ⁊ facta adeq̄tione inuenit q̄ thesaurari⁹ tenebat reddere regi. x. milia florenor. um. Qui dixit. Dñe: nō habeo vnū denariū. Et rex. Qr tu vane expendisti pecuniā meā cū yroze et filijs tuis: ideo precepit vt caperet ipe et filij ꝙ yroz: ⁊ venderent. Ecce hic duricia ⁊ asperitas in rege. Sed dixit text⁹ q̄ ille thesaurari⁹, pcidens ad pedes regis orans humiliter di. Dñe: patientiā habe in me. Et miser⁹ est eius. Matt. xviij. Et dimisit ei totū debitū. Ecce oro quō deū vngit: ꝙ lachryma deū pūgit: hoc est pl⁹. Sicut ēm oratio deū vngit ad remittēdū peccata: sic lachryma cū pūgit ad dandū gratiā. Ideo est bon⁹ modus pro personis bonis ⁊ deuotis ⁊ tribulat; vt viduis pupillis ⁊ orphanis qui nō habent aliud remediū nisi recurrere ad deū: ⁊ flere cor ā eo: ille lachryme pūgūt deū ad dādū eis consolationes: gratias: ⁊ faciendū iu stitiā de persecutorib⁹. Auctoritas. Non despiciet deus preces populi: nec viduā si effundat loquelam gemitus. Nōne la chryme vidue descendūt ad maxillam: a maxilla ēm ascendunt vsq; ad celū: ⁊ dñs exauditor nō delectabitur in illis. Eccl. xxxv. Quis qui petit ꝙ lachrymādo: plangenter accipit. ¶ Dico tertio explicādo patēter ꝙ ore dicēdo deo suas miserias necessitates: tribulationes ⁊ tentationes isto mō. Ego dñe sum in tali tribulatione: tētatione: miseria vl' infirmitate. Dñe velitis me adiuuare. Nō intelligatis q̄ talia sunt deo explicanda quasi ipse nesciat: qz meli⁹ scit q̄ vos met oātes tribulationes: sed dicit ad humiliandū cor: qz qñ tales tribulationes dicunt ore: cor humiliatur: ⁊ deuotio augmentat. Istū modum ostēdit dauid di. Reuela dño viam tuā. i. necessitatē ⁊ spera in eo ⁊ ipe faciet ps. xxxvj. Legitur in vitis patrū q̄ quidaz sanctus heremita mirabilr habebat gratiā orandi: ⁊ aliqui quesierūt ab eo vt doceret eos orare. Qui rndit eis. Illi q̄ docuerunt me: docebūt vos oādi modū si vultis. Et q̄s docuit vos? Rndit. Pauperes qui ostendūt plagas suas dicēdo. respice ⁊c. mouēt pias personas ad dandū Ita ostēdo deo plagas peccator. meo⁹ vilitates: miserias meas ⁊ necessitatē dicēdo. Dñe: tot⁹ sum corruptus de luxuria per cor: os: ⁊ per oculos. ideo inuetis me dño virtutē castitatis: ⁊ sic de aliis. Isto modo ois qui petit accipit. ¶ Dico quarto supplicādo humiliter. Qui enim vult obtinere gratiā a rege seu papa nūquid supplicat humliter genibus flexis: capite discooperto? immo. Ita q̄ñ hō facit ofones: tūc supplicat regi xp̄o vel pape iesu. Qñ dicis Aue ma. supplicat regi ne celi. ideo humiliter et flexis genib⁹ debent fieri orationes q̄ nō sunt nisi supplicationes. Sz in hoc multi deficiūt: qz qñ surgūt ⁊ induūt se dicūt orationes: ꝑprie non sunt orationes. Ide de mulieribus q̄n pingūt se dicūt Aue ma. Dicat quō debent orare cogitādo q̄ vident xp̄m iratū ex peccatis: tūc incipias ofonem devote Talis supplicatio est humilis. Tūc papa iesus signat supplicationē dicēs fiat. Nota historiā de rege achab iquo ⁊ malo ⁊ idolatra ⁊ diuinor. inuocatore ⁊ inocētum occisore ⁊ sine iustitia: ad quē venit helias, ppheta ex parte dei dicēs. Tu fecisti hoc ⁊ hoc: iō hec dicit dñs de⁹. Si mortu⁹ fueris in ciuitate: canes comedēt carnes tuas. Si in cāpo: aues celi. nec remanebit de achab vsq; ad mingētem ad parietē. Achab vero timēs humiliauit se iciss is vestib⁹ regalib⁹ indut⁹ ē cilicio: ⁊ in terra comedebat panē ⁊ aquā: ⁊ deposit; ornamētis lecti regalib⁹: fecit ornamēta de sacco: ibat humilr. Statim dixit de⁹ pphete. Nōne vidisti achab humiliatū coram me. Respondit. Immo dñe. Vade ergo ad eū ⁊ dic ei. Quia humiliatus est mei causa: non inducam malū in diebus eius: sed in diebus filij eius. iij. Regum xxj. Ex illa humilitate deus pepercit sibi eū esset ita malus: ideo in vestris orationibus humilietis vos. Cogitate ēm cum quo loquimini. De tali oratiōe dicit scriptura scta. Oratio humiliantis se nubes penetrabit: ⁊ nō discedet donec altissim⁹ aspiciat Eccli. xxxv. Dico ꝺuto allegādo

prudēter.s.leges:canones:et priuilegia: vt faciunt iuriste: cotā iudice ⁊ principe. Multi taliter allegāt in oratione qui tñ condēnant: vt legit de quodā Luc.xviij. Qui ascēdit in tēplum vt oraret et petēs a deo gratiā:⁊ incepit allegare. Dñe nō sum sicut ceteri homes: raptores: iniusti: adulteri: velut etiā hic publicanus. Ieiuno bis in sabbato: decimas do oim q̄ possideo. Et publican⁹ a lōge stās nolebat nec oculos ad celū leuare: sz ait. De⁹ propitius esto mihi peccatori ⁊c. Iste allegationes fuerūt sue ordēnationis. Nō: qz allegabat sibi mīta bona ꝓ parte sua: ⁊ irrationabilr qz creatura in oibus operib⁹ nō est nisi instrumētū ⁊ de⁹ est operari⁹: ⁊ sicut non est regratiādū calamo de bona litera: sz scriptori: ita nec nobis de bonis operib⁹: sed deo. Ideo prudēter allegandū est dupliciter. s. per cedētiaz obsecrādo: allegādo q̄ hō credat de deo tali vel sili mō. Dñe vos estis prouiso. oim prouideatis mihi. ⁊cetera que credimus de deo. per sanctā vitā quā tenuistis de tis mihi gratiā vt teneā bonā vitā. Secūdo per obediētiā ꝓ gratiaꝝ actionē allegando ex parte dñi ⁊ nō tui dicēdo. Dñe ex quo tot gratias fecistis mihi: qz redēptus: baptizatus ⁊c. Placeat vobis etiā facere mihi hāc grām: qz ego inclinatus sum ad superbiam detis mihi cor humile. ⁊ sic de aliis. De istis duobus modis allegandi autoritas. In omni oratiōe et obsecratione cum gratiarum actione petitiones vestre innotescāt apud deū. Philip.iiij. Isto modo omnis qui petit accipit. Dico sexto appellando cōfidenter. ⁊ numq̄d homo potest appellare a rege ad imperatorē: ab iperatore ad papā ⁊c. Dico q̄ sic: nō tñ de vna persona vni⁹ curie ad alterā: sz de vna curia ad aliā: vt fit sepe: qz de curia officialis appellat ad curiam epi: ⁊ ab illa ad curiā archiepi: ⁊ ab illa ad curia pape. Idē ō curijs reg. De⁹ etiā hz duas curias in qbus dantur snie Prima est curia iusticie. Scōa mie. De quibus dauid. Miam ⁊ iudiciū cantabo tibi dñe. ps.c. Et q̄diu sumus in hac vita curia mie est maior. Autoritas. Misericordia superexaltat iudicium. Jaco.ij. Idē dauid. Miserationes eius super omnia opera eius. ps.cxliij. Post mortē autem curia iusticie est maior. Quādiu ergo viuimus si datur sentētia ꝓtra nos in curia iusticie: ꝓfidēter appellare debem⁹ ad curiam mie debito modo: qz maiores nunc obtinebimus reuocationem sententie. Nota ad hoc duo exēpla de veteri testamēto. Primū de dauid qui iz sanctus tamē grauiter peccauit. Cū em semel respiceret de palatio et videret vxorē vrie pulchrā valde: nō auertebat sicut debuit statim auertere oculos suos: sed sic stetit aspiciēdo. statim aliquis scutifer dixit sibi. Talis mīer est: ⁊ vir nō est in patria. Ideo etiā peccauit cū ea ⁊ grauidauit eā Et ad cooperiēdum peccatum interfecit virū viruz eius: quia virū peccatū trahit aliud secum: statim in curia iusticie fuit data sna cōtra eū: ⁊ ppheta nūciauit sibi sentētiā dicēs. Uiuit dñs: qz fili⁹ mortis es tu. ij. Reg. xij. Dauid aūt fuit ille q̄ intelligebat factū: appellauit statiz ad curiā misericordie. Forma appellatiōis sue fuit hec. Miſere mei de⁹ ſm magnā miaz tuā. Statim ppheta rediit ex parte dñi dicēs. Nō morieris. Patet ergo q̄ sna data i curia iusticie reuocari potest in curia misericordie. Scōm exemplū de Ezechia rege cōtra quē fuit data sententia iusticie vt moreretur. Esaias ppheta legit sibi sentētiam ex parte dñi. Hec dicit dñs deus. Dispone domui tue: morieris em tu ⁊ non viues. iiij. Regū. xx. Qui conuertit faciem suā ad parietē ⁊ appellauit ad curiam misericordie dicēs. Obsecro dñe memento queso quomodo ambulauerim cōra te in veritate ⁊ corde perfecto: ⁊ quod bonum est in oculis tuis fecerig. fleuitq̄ ezechias fletu magno. Statim dixit dominus esaie recedēti. Reuertere ⁊ dic ezechie. Hec dicit dom⁹ de⁹. Audiui orationem tuam ⁊ vidi lachrymas tuas. Reuocauit sententiam et addidit sibi annos quindecim vite sue. Patet ergo q̄ sententia reuocāt in curia misericordie q̄ datur in curia iusticie: si ad eam appelletur confidenter. Autoritas. Si dixero impio morte morieris: et egerit penitētiam a peccato suo: feceritq̄ iudiciū ⁊ iusticiā: vita viuet ⁊ nō morietur. Autoritas aurea. Eze. xxxiij. Nota tria. Primo q̄ faciat penitentiā. ecce ꝓtritio. Scōo iudiciū. ecce cōfessio in q̄ sacerdos est iudex. ideo debet sedere. Tertio iusticiā. s. satisfactionē vel punitionē de peccatis ieiunādo ⁊c. Isto modo ois qui petit accipit ⁊c. Dico septimo mēdicādo diligenter siue alte. s. petere ostiatiz. Istū modū seruamus in tribus diebus rogationuz in eccīa. In pcessionibus em trāsim⁹ per vicos ciuitatis paradisi mēdicādo ostia tim sanctos deprecando. Primo vadim⁹ ad palatiū sancte trinitatis. Istū moduz debēt tenere persone literate dicere letaniā quolibet sero: qz illa oratio est mīta bona in qua inuocant omnes sancti ⁊c. Ideo amici Job qui fuit tribulat⁹ dederunt sibi consiliū vt teneret modū istum dicentes. Uoca ergo si est qui tibi respondeat: ⁊ ad aliquem sanctorum cōuertere. Job. v. Ois qui petit accipit. s. isto modo Dico octauo molestādo indesinēter. s. p seuerādo in oratiōe. Qualiter huiusmodi iportunitas vl molestia sit facienda. declaratur Luc.xj. Quis vestrum habebit amicū ⁊ ibit ad illū media nocte ⁊ dicit illi. amice cōmoda mihi tres panes: quoniā amicus me⁹ venit ad me de via: ⁊ nō habeo q̄ ponā ante illū. ⁊ ille deint⁹ respondēs dicat. Noli mihi molestus esse iam em ostium clausum est: ⁊ pueri mei mecū sunt in cubili. non possum surgere ⁊ dare tibi. Et ille si perseuerauerit pulsans. dico vobis: ⁊ si nō dabit illi surgēs eo q̄ amicus eius sit: ꝓpter improbitatē tamen eius surget ⁊ dabit illi quotquot habet necessarios: qui ꝓtinuat oi die oratione ad bonū finē pueniet. Nota hic miraculū de illo milite capitaneo latronuz in cuius domo stetit diabolus quatuordecim annis in forma humana ⁊ erat conār⁹. Ubivenit ille sctūs religiosus ⁊c.

Secundo diuinalis retributio: vt ipsam expectemus.

Tertio infernalis dispositio: vt ipsam vitemus.

Quarto spiritualis ⁊ scripturalis confirmatio: vt per ipsam reformemur.

¶ Et de isto quarto. s. de ꝓmissione sancta dicit thema. Habēt moysen. i. scripturas ⁊ ppheras audiāt illos. Dico pmo q̄ in euāgelio hodierno declarat nobis mūdialis conuersatio vt caueam⁹. Mundialis cōuersatio est de seipso nimis curare carnaliter. Primo i nouo ornatu vestium ⁊c. Scōo in delitijs corporis. s. comedendo: bibēdo ⁊c. nō curare de necessitatibus proximi q̄ ostendunt in principio euāgelij. homo quidaz erat dives q̄ induebat purpura ⁊ byssō: ⁊ epulabatur quotidie splendide. Et erat q̄dā mendicus nomine lazarus: q̄ iacebat ad ianuā eius vlceribus plenus cupiens saturari de micis que cadebāt de mensa diuitis: ⁊ nemo illi dabat. Sed ⁊ canes veniebāt ⁊ lingebant vlcera eius ⁊c. Hic induebat ad carnē de camisijs de byssō. de sup pe purpura ⁊c. Comedebat quotidie splendide de optimo: ⁊ multū: assatū ⁊ coctū: ⁊ nunq̄ ieiunabat ⁊ de pauperibus nō curabat. Et erat quidā medicus nole lazarus qui iacebat ad ianuā ⁊c. Ecce cōsatio mundialis contra quā scriptura sacra. Nemo q̄ suum est querat: sed q̄ alterius. i. Cor. x. Sed notanda sunt hic duo de quib⁹ se pauci auisant. Qñ xp̄us in euangelio loquit de diuite: non nominat eū: sed dicit. Homo quidā erat dives ⁊c. Et quando loquit de paupere nominat eū dicēs. Erat quidaz medicus nole lazarus. Quare hoc. Certuz est q̄ dines nomen habebat: ⁊ xp̄us ipsum sciebat: ⁊ tamē dicit homo quidā ac si nesciret nomē eius: maxime qz vos videtis q̄ i mūdo diuites sunt multum nominati et famosi: quādo mouitur dñs in ciuitate oēs sciūt nomen eius: secus de pauperib⁹ hominibus. Per diuitias faciūt rātum suū bene siue male q̄ faciunt se cognoscere ⁊ nominare. Ideo de diuitibus dicit. Dauid. Tabernacula eorum in progenie et progenie: vocauerunt noia sua in terris suis: sed nō in celis. ps. xlviij. Quare ergo christus nō nominauit ipsuz: sed pauperem ⁊ ꝓ responsione sciēdū q̄ ēdiu

¶ Feria.v. post reminiscere. Ser. vnic⁹.

Habēt moysen ⁊ prophetas: audiāt illos. Lu. xvj. et in euangelio. Sermo erit de sancto euāgelio ⁊c. Habēt moysen ⁊c. Sanctum euangelium hodiernum declarat nobis quatuor multum necessaria ad sciendum ꝓ nostro auisamento. s. mundialē cōuersationem: diuinalem retributionē: infernalem dispositionem: scripturalem cōfirmationē. Hec quatuor sunt nobis multum necessaria ad sciendum.

Primo mundialis conuersatio: vt caueamus.

homo tenet vitam bonam ⁊ sanctā et est in gratia dei: nomē eius scriptū est in celo in cathedra que sibi correspondet ſm ꝓsentē iustitiā. Autoritas xpi loquentis de his q̄ sunt in gratia. Gaudete ⁊ exultate qm̄ nomina vestra scripta sunt in celis. Lu.x. Scripta sunt i celis.i.in cathedris celestibus. Per oppositū persona q̄ tenet vitam vitiosam ⁊ viuit in peccato mortali.ſ.superbie: auaricie: luxurie ⁊c.nomen eiꝰ radik i celo de illa cathedra:q: i libro diuine predestinationis nullus scribitur de nouo nec radik: ſz radik de libro ſm ꝓ sentem iusticiā. Ideo qm̄ moyses orauit ꝓ populo de vitulo aureo dixit. Obsecro dñe.peccauit populus iste peccatū maximū:fecerunt⁹ sibi deos aureos. Aut dimitte eis hanc noxā: aut si nō facis dele me de libro tuo quē scripsisti. Cui respōdit dñs. Qui peccauerit mihi delebo cū de libro meo. Exo.xxxij. Itē dō loquens de peccatorib⁹ dicit. Deleant de libro viuentū ⁊ cū iustis nō scribant. ps.lxviij. Et scribitur nomē peccatoris in inferno. O qualis confusio ⁊ verecundia est sibi: ac si papa haberet nomen alicuius sacerdotis in rotula vt promoueret eū ad cardinalatum vel epatum ⁊ ꝓpter suā culpā papa deleret nomē eius: ⁊ ipsum scriberet inter infimos. Idem de rege habēte nomen alicuiꝰ scriptū inter barones ⁊ comites:si ex culpa sua ipsum deleret et scriberet inter truffatores maioꝝ est confusio. Et incōparabiliter maior est verecundia qm̄ nomē alicuius delek de libro dei ⁊ scribitur in rotula inferni. Autoritas. Dñe omes qui te derelinquūt.ſ.peccādo cōfundent: recedētes a te in terra scribentur. Hiere.xvij.ſcz in illa de q̄ Job dicit cap.x. Terrā miserie ⁊ tenebrarum vbi vmbra mortis ⁊ nullus ordo:ſz sempitern⁹ horror ihabitat. Qz ꝑ dives iste de quo loquitur euangelium erat peccator ⁊ male vite ⁊ xps non inuenit nomen suū in libro predestinatiōis: ideo noluit ipm nominare nomine suo. Et q̄ ita sit ratio patet per dauid in persona dei di. de diuitibus malis. Non cōgregabo cōuenticula eoꝝ de sanguinibus: id est de peccatis. iurta illud. Libera me de sanguinibus: nec memor ero nominū eoruꝝ per labia mea. ps.xv. Esse diuitez de bono iusto non est maluꝝ nec petm̄:sed esse diuitem impiū ⁊ peccatorem hoc est peccatū. Et de talibus dicit. Nō cōgregabo ⁊c. Nota q̄ vnum conuenticulū est diuitū ſupbor⁹ volentiū habere regimē ciuitatis ⁊c.nō attendentiū ad onus qō recipiunt. Aliud conuēticuluz est auaroꝝ.ſ. vsurariorꝝ vt habeāt oēs pecunias. Aliꝰ luxuriosoꝝ ſignanter illoꝝ qui vxores sola causa explēde libidinis. aliꝰ gulosoꝝ magna conuiuia facientiū: illo respectu vt habeant amicos. Aliud iracūdoꝝ faciētiū obligatiōes ⁊ iuramenta sibi qſe mutuo iuuabūr:ꝛ q̄ tāgēt vos tā gēt mere. De his dicit. Nō ꝓgrediar⁹ ⁊c. ſcz in celo cū āgelis ⁊ sctis animab⁹:nec memor ero nominū eoꝝ. Sed qz nomen pauperis lazari erat scriptū in dei libro: eo q̄ cū bona patiētia receperat paupertatē sperans in celo vitari: ideo ipm nominauit. Et fuit cōpleta ꝓphetia dauid dicentis. Alas pauperum saluas faciet. Et vsuris ⁊ iniquitate redimet alas eorū: ⁊ honorabile nomē eoꝝ coram illo. ꝑ. lxxj. Et loquit de pauperib⁹. Nota alas pauperū.ſ. illoꝝ qui patienter sustinent pauptatē qui non indignanꝝ cōtra deuz nec furāt aliquid:sed sperant in paradiso ditari:saluas faciet. Et vsuris quas modo faciunt redimet eos: qz mō pauperes nihil pñt habere a diuitib⁹: nisi cum vsuris. Si petunt ab eis mutuū nō obtinēt nisi cū vsuris. Si volūt emere bladū vt pānū coguṅ emere cū vsuris plus dō ꝓpter solutiōis dilationē. Si pauperes volūt vēdere bladū vel aliud cū vsura.ſ.minus ꝓpter denarios promptos. Et iniquitate.ſ.quā eis faciūt liberabit eos qz pauperes nō possunt obtinere in iusticiā: ꝯdiu aduocati ⁊ ꝓcuratores sentiūt eoꝝ pecunias omnes sugunt ex eis. Postea dicunt eis.conuenatis cum parte:qz nō mḱtū ius habetis. Ez quare nō dirisistis sibi ante ne dissiparet bona sua: ideo ⁊c. Et honorabile nomen eoꝝ coram illo. Qualis honor si rex vel papa notaret ⁊ peteret de aliq̄ paupere. Secundo dicit ꝙ canes veniebant ⁊ lingebāt vlcera eius. Quid significāt isti canes. Et dicit Greg.in homilia super illo euangelio q̄ canes sunt ꝓdicatores.ſ.offices illi qui habent officium ꝓdicandi. Ratio:qz nullus paterfamilias mittit oues suas i desertuz locū nisi cū custodibus ⁊ canibus

qui ipsas custodiunt a lupis. Ita et iste dñs qui dicit ego sum pastor bon⁹ Joā. x. Non dimittit oues in nemore huiꝰ mūdi nisi cū custodibus ⁊ canibus. Canes sunt predicatores:primi optime latrantes fuerunt apostoli: deinde martyres: doctores confessores. Hodie oēs illi sunt canes qui predicant ⁊ latrāt ꝓtra lupos inferni ne approximēt ouibus xpi. Et nū quid est magna dignitas esse canez xpi. Ecce quid dicit Job in ꝑsona xpi: et ita exponit Gregoꝛ in moral. Nunc autez deridēt me iuniores:tempore quoꝝ patres nō dignabar ponere cū canib⁹ gregis mei. Job.xxx. Nota nunc in tpe passionis deridēt me iuniores tpe.ſ. iudei di. Uah qui destruis templū dei ⁊ in triduo illud reedificas. Itē Alios saluos fecit seipm non pōt salnū facere. Quorum patres.ſ.patriarchas ⁊ ꝓphetas non dignabar ponere cū canibus gregis mei: qz maior est dignitas ꝓdicatoꝝ q̄ patriarcharum vel ꝓphetarū. Isti canes habent linguam medicinalē:qn̄ lingūt vlcera peccatoꝝ. Lingit a predicatore plaga superbie que consistit in capite quando laudat ⁊ commendat virtutē humilitatis ⁊ quo xps ⁊ virgo maria fuerūt humiles ⁊ ſpūt eis plz virtus humilitatis ⁊ persone humiles:⁊ quo ſupbia fuit initiū oīs mali ⁊ perditionis ⁊ aperuit ianuā inferni ⁊ clausit ianuā paradisi. Idē pōt dici de alijs peccatis ⁊ vitijs ⁊ virtutibus oppositis. Ecce quo lingua canū est medicinalis:sed dentes sunt venenosi mordendo si in predicatione mordēt famā alicui vel in ꝓfessione qn̄ petunt pecunias: mordent bursam vel bona ⁊c. Ecce quid significat. Canes lingebant lingua vlcera eius qua curantur vlcera peccatoris. Dauid. Lingua canū tuoꝝ. ex inimicis ab ipso. ꝑ. lxvij. hic est figura ecliptica: qz deficit verbū ibi. Lingua canū tuoꝝ ſcz predicatoꝝ ex inimicis idest peccatis sanat siue demonibus liberat ab ipso.ſ. dño principaliter agente: qz ꝓdicatores solū sunt instrumenta. Grego. in vanum exterio laborat lingua predicatoris: nisi fuerit intus gra saluatoris. Dico scḃo q̄ in euāgelio hodierno ostendit diuina retributio vt ipsaz expectem⁹:cū dō. Factū est vt moreret mēdicus ⁊ portaret ab angelis in sinū abrae. Mortuus est aūt ⁊ dives et sepultus est in inferno. Ecce ꝟ retributio diuinalis. Dicit magr senten. in iiij. ⁊ oēs etiā alij doctores:⁊ doctrina est cōis:q̄ in corde terre sunt ꝓtuor domus inferni. Dom⁹ iferior dr locus dānatoꝝ. Scā dr limbus puerorꝝ: in qua nō sunt demones nec ignis. solū sunt ibi tenebre. i. carentia visionis dei. Non est ibi ignis materialis:sed ira dei dr ignis. Juxta illud. Deuſ. xxij. Ignis succensus est in furore meo. Aug. vocat illā irā dei ignē dei in quo sunt pueri non baptizati: qz nūq̄ videbunt deū. Tertia est locus purgādorū in quo est ignis imaterialis: qui ꝟute diuina torquet cruciat ⁊ purgat alas xpianoꝝ:sed nō sunt ibi demones: qz in purgatorio non sunt nisi illi qui sunt in gratia dei. Quarta domus superior est sinus perfectorum in quo erant sancti patres:q̄ dicebant sin⁹ abrae ꝓpter securitatē quā habebāt de gra: sicut illud qō habet i sinu i securo est. Etiā paradisus dr sinus abrae:iurta illud eccle. Exaudi meyt alam meā in sinu abrae patriarche tui iubeas collocari. Dicit gl. sup illud. Factū est vt moreret mēdicus ⁊ portaret ab angelis in sinuz abrae: qz sicut nūc qn̄ moriunt ꝙdigne pententes: statim aie ipsoꝝ portant in celū:sic tūc portabāt in sinū abrae. Dives vo sepultus est in inferno. Ecce hic ad ifam divina retributio. Autoritas. Ego dño scrutās corda ⁊ ꝓbans renes:q̄ do vnicuiq̄ iurta viam suam: ⁊ iuxta fructum adinuentionum suarum. Hiere. xvij. Nota hic duo secreta moralia. primū cū dicit. Factum est vt moreret me. Si attendistis adverba xpi qn̄ voluit loqui de mundana conuersatione:primo fuit locutus de diuite q̄ de paupe dicens. Homo quidam erat dives. Sed quando voluit loqui de alio mūdo de diuina retributione primo fuit locutus de paupere. di. Factū est vt moreret mendicus. Hoc facit christus ad ostēdendū contrariam conditionem diuituz ⁊ pauperum q̄tum advitam ⁊ q̄tum ad mortem. In hoc mūdo invita ꝑsenti diuites sunt primi in honoribus: dignitatib⁹ officijs:qz semp sunt in primo loco: pauperes aūt ꝓ oppositū semper sunt vltimi sed in alio mūdo vertitur iste ordo: quia pauperes erunt primi in honoribus et dignitatibus paradisi. Diuites vero

vltimi. Recte de diuitib⁹ est sicut de falcone ⁊ gallina. Falco aũt ꝯdiuiuit multum honorat a dño suo in manu portatur: ⁊tiã in ecclesia: qui nollet portare filium suũ ⁊ diligẽter seruit ei. ⁊ carnẽ crudã mordẽdo dentib⁹: ⁊ in estate cũ aqua frigida refrigerando: ⁊ in hyeme dormit in camera dñi ẽt in loco altiori. Et si misera gallina approximat modicum ad comedendũ micas statim expellit: nec audet intrare camerã: sed in morte totũ vertitur: qm̃ gallina cũ magno honore portatur coram dño inter duas scutellas: et falco pijcitur in sterquiliniũ. Qñ ẽt dño Falco est mortuus. Respondet dns: pijcite in sterquiliniũ. Ita recte in hoc mũdo diues ẽt falco viuit multum deliciose honorifice ⁊c. Et miser pauper gallina non audet appropinquare domui diuitis immo dicit diues. Quidvult ille homo? o latro dz esse foras. Ecce quare xps primo nominauit pauperem qñ loquebatur de aliavita. Et verificatur illud qđ xps dicit Mat. xx. Erũt nouissimi. s. pauperes qui in hoc mundo sunt nouissimi primi. scilz in paradiso ⁊ primi. s. diuites qui in hoc mũdo sunt primi in oibus: in alio mũdo erũt nouissimi. s. in inferno. Ideo quãdo pauper moritꝝ alia eius portat cotã dño inter duas scutellas. s. gloriam aie quã habebit statim: ⁊ gloriã corpis quam habebit post iudiciuz gñale. Due scutelle sunt i munitas pene ẽ inferi⁹ ⁊ abũdãtia glie supius. Scõm secretũ est ibi. Mortu⁹ est ⁊ diues ⁊ sepultus est in inferno. Certuz est q̃ corpus nõ fuit sepultũ in inferno: sed alia: in quo videtur q̃ in inferno sunt sepulture ⁊ cimiterii. Dico q̃ sic: sed aufetis vos ne eligatis ibi sepulturã. Alia sepelit in inferno ꝑm q̃ corpus honorabile sepelit in hoc mũdo. In cuius sepultura seruank tres cerimonie principales ꝓria ẽ q̃ mortuo hoie honorabili aliqs de amicis suis vadit ad ecclesiam ad curatum ꝑ sepultura petẽda: ⁊ sacerdotes se ꝓparant: q̃ cũ magna cõmotiõe disponũt se dicẽtes vadam⁹. idẽ de sepultura aie. Qñ mal⁹ diues vel alia ꝓsona est i extremis diabol⁹ q̃ ipm̃ rẽtauit q̃ naturaliter cognoscit hozã siue mortẽ vadit subito ad infernũ ad curatũ. s. lucifer. vi. qũ ꝙalis religiosus clericus vel diues qui te nuit malã vitam est in articulo mortis: ideo paretis vos ⁊ mittatis. ⁊ fit vna magna cõmotio: qz quilibet vult venire. Autoritas. de quodã magno diuite. Infernus subtus te ꝓturbatus est in occursu aduẽtui tui suscitauit tibi gigantes. Et tunc dicet vulneratus est sicut ⁊ nos nostri similis effectus es. detracta est ad inferos supbia tua qz noluisti obedire ꝑceptis dñi tui ⁊c. Esa. xiiij. Scõa cerimonia seu similitudo que seruatur in sepultura corporis est qñ sacerdotes cantando portãt corpus ad sepulturã signo crucis ꝑcedente parẽtes ⁊ amici sequunt ficntes. Silr anima damnata portatur a demonibus ad sepulturã inferni nõ cantãdo sed ꝙfusibiliter vociferando: ac si esset caterua porcorum precedente signo lucifer. s. circulo. Dauid. In circuitu impij ambulant. Sicut a passione xps accepit signũ crucis: sic demon accepit signũ circuli. Sicut ꝓsone denote inuocãdo deuz faciũt signũ sancte crucis dicendo. Deus in adiutoriũ ⁊c. Ita diuini inuocãdo demonez faciũt signũ circuli. Et sicut portat crux in sepultura aie bone: sic circulus portat in sepultura aie male a diabolo. iõ dicit scriptura. Vir qui errauerit a via doctrine in cetu gigãtiũ cõmorabit. puer. xxi. Nota q̃ errauerit a via doctrine q̃libet male viuẽs errat a via doctrine: nullus credat posse saluari a sola credẽtia: qz imo est necessaria obedictia. Jac. ij. Quid ꝓderit fratres mei si fidem quis dicat se habere: opa aũt non habeat. Nũ quid poterit fides saluare eũ. Si aũt frater ⁊ soror nudi sunt ⁊ indigeãt victu qtidiano. dicat aũt aliquis ex vobis illis ite in pace calefacimini ⁊ saturamini: nõ dederitis aũt eis que necessaria sunt corpori: quid ꝓderit. Sic ⁊ fides si non habeat opa mortua est in semetipa ⁊c. Tales ꝓsona malevite in morte in cetu gigãtiũ commorabit. ideo cauete ne erretis a via doctrine: idest obedictie. Tertia cerimonia siue silitudo que seruat in sepultura corporis est: qz iuxta statum ⁊ cõditionez ꝓsone dat ei locus sepulture in ecclesia vel in choro: vel iuxta cornu altaris vel in aliqua capella ⁊c. Silr fit in inferno de aia ꝺdenata. Ja sunt ibi certe sepulture. ꝓma ꝙ supbis. non de terra: sed de igne inextinguibili. Aliud sepulchruz ꝙ auaris: de metallis liquefactis ignitis.

Aliud ꝓ luxuriosis ⁊ sic de alijs. De q̃bus dicit dauid. Sepulchra eoꝝ. s. damnatoꝝ: domus illoꝝ in eternũ. ꝑs. xlviij. quod potest intelligi de sepulturis inferni. Ideo auisetis vos ne in vestro testamẽto. i. i vita quã tenetz eligatz ibi sepultura. In puncto qñ homo eligit malã vitã: eligit ibi sepulturã confirmatur per mortẽ. Dico tertio q̃ euãgeliũ declarat ifernalẽ dispositionẽ vt ipsaz vitem⁹ ibi. Eleuans aũt oculos suos cũ esset in tormentis vidit abrãa a longe ⁊ lazaꝝ in sinu eius. Et ipe clamans dixit. ꝑ abrãa miserere mei. ⁊ mitte lazaruz vt intingat extremũ digiti sui in aquã: vt refrigeret linguã meam: qz crucior in hac flamma. Et dixit illi abrãa. Fili recordare quia recepisti bona in vita tua. ⁊ lazarus similiter mala: nũc vero hic ꝙsolat tu vero cruciaris. Et in his oib⁹ inter nos ⁊ vos chaos magnũ firmatũ est: vt hi qui volunt hinc transire ad vos nõ possunt: neqꝫ inde huc trãsmeare. Nota eleuãs oculos. ꝙ alia habet oculos. ⁊ etiam ania hz alia mẽbra: hz sũt spũalia: sicut mẽbra corpis sunt corpoalia: sed fortiora sunt mẽbra aie. Nota ꝑ abrãa vbi dicit gl. q̃ erat de genere abrae. qui etiã vocat ipm̃ filiũ dicens. Fili recordare ⁊c. quia ꝙ bonis que hõ facit in statu peccati: de⁹ dat retributionẽ in hoc mũdo. Nota chaos magnũ est abyssus. Nota q̃ beati obiectalit transeunt ad damnatos videndo illoꝝ penas: hz tñ non sentiunt penal'r. Et dãnati obiectaliter trãseunt ad beatos sed non possunt ad eos transire ꝓ penitẽtiã actualẽ: nec videndo gloriã obiectaliter. No. hic duo secreta. ꝓmũ ibi. Eleuãs oculos suos cũ esset in tormẽtis. Ab isto textu extrahũt sacti doctores theologie hanc conclusionẽ q̃ modo vident dãnati beatos: sed non gaudent de tali visione imo ex hoc eoꝝ pena augmentat. Ac si famelic⁹ videret mẽsam paratã cum magnis epulis: ⁊ cibis: ⁊ non posset accedere nec comedere: iõ pena sibi augmentarẽt. Practice cogitate qñ superb⁹ dãnat⁹ elevat sibi oculos ⁊ videt beatũ paulũ qui fuit supbus ⁊ persecutor ecclesie: quomodo dicit. O miser iste fuit magis supbus ẽ ego: ⁊ tamẽ est cõuersus quia fecit penitentiam. ita fuissẽt de me si penituissẽ. Idem de auaro quãdo videt beatũ mattheum de quo dicit Beda q̃ fuit raptor. Idẽ de luxuriosis qñ videt beatã mariã magdalenã mariã egyptiacã ⁊ sic ꝺ alijs Auctoritas. Videtes turbabunt timore horribili ⁊ mirabunt in subitatione ispe rate salutis gemẽtes ꝓ angustia spũs di. intra se penitẽtiam agentes: ⁊ ꝓ angustia spũs gemẽtes. Hi sunt quos aliqñ habuimus in derisum ⁊c. sequit. Ecce q̃modo ꝙputati sunt iter filios dei. Sap. v. ⁊ loquit ad ifam de damnatz. Dãnati penitẽt de peccatis: nõ rõne culpe ſz rõne pene in. iiij. di. xliij. q. j. arti. iij. qõ. iiij. Scõm secretum est de gutta aque quam petebat que fuit sibi denegata. M. ⁊. ccc anni sunt ⁊ pl⁹ q̃ petijt illã dictã guttam aque ⁊ qualibet die ⁊ hora petit eã ⁊ nũq̃ obtinebit. Si custodiuisset sibivnũ baryle ꝺ vino greco mõ fuiret sibi. Dec gutta aque significat refrigeriũ aliquod qđ dãnati nõ possunt habere ⁊c. Dico quarto q̃ sanctũ euãgeliũ declarat scriptura lẽ ꝙfirmationẽ cum dicit thema. Habent moysen ⁊ pphas: quod ostẽdit cũ ꝺr. Rogo ergo te pater vt mittas eũ in domuz patris mei. Habeo enim quinq̃ fratres vt testetur illis ne ⁊ ipsi veniant in hũc locũ tormentoꝝ. Et ait illi abraam. Habent moysen ⁊ pphetas audiant illos. At ille dixit. Nõ pater abrãa sed si qs ex mortuis ierit ad eos penitentiã agẽt. Dixit autẽ illi. Si moysen ⁊ pphas nõ audiũt: neq̃ si quis ex mortuis resurrexerit credẽt Videt q̃ ex charitate loquerẽt ne ffres sui dãnarent sicut ipe. Respõsio q̃ nõ loquebatur ex charitate: hz ne pena ei⁹ augmentarẽt: q̃ ꝺto plus sunt damnati tãto magis augmentat eis pena sicu pluribus beatis saluat augmentat gloria accidẽtalis beatoꝝ. Verbi gra. sit titiõi ignito addank alij titiones: magis ardebit: ⁊ si plures plus ardebit. Respondit abrãa. Habẽt moysen ⁊ pphetas audiẽt illos. No. q̃ maior ẽ autoritas sacre scripture q̃ esset testimoniũ cuiuscũq̃ resurgẽtis. Jõ apls. Licet angel⁹ de celo euãgelizet vobis ꝑter qđ euangelizauimus anathema sit. gal. i. Unde apls q̃ suscitabãt mortuos cũ testimonio sacre scripture tanq̃ firmioꝛi cõfirmabãt dicta eoruz ⁊ doctrinam. j. Coꝝ. xv. Tradidi vobis i primis qđ et accepi: qm̃ xps mortuus est ꝓ peccatis nostris ꝛm scripturas: et q̃

sepult⁹ est ⁊ resurrexit tertia die ꝓm scripturas. Ideo sequitur. Si moysen ⁊ prophetas non audiunt: neq; si quis ex mortuis resurrexerit credent. Nunqd xp̃us suscitauit lazarū qui multū narrauit de alio mundo vt dicit Augu. ⁊ th̃ sibi non credebatur a iudeis. Ideo ꝺr Joā. xij. q⁹ iudei cogitauerūt occidere eum. Itē xp̃s surrexit: quem nō crediderunt iudei. Itē apli suscitabant multos mortuos qui docebant de alia vita. Ideo indubitāter et firmiter credendū est testimonio sacrarū scripturaꝝ et determinationi vlis ecclie. Et esset bonum studere bibliā q; cū aliis scripturis non poterimus arguere ꝓtra antixp̃m nec respondere. Et modo pauci curant de biblia: imo iam verificat illud Hiero. ad Paulinū. c. vj. Quicquid dixerint hoc legē dei putant. Nec scire dignātur q̄d ꝓphete: quid apli senserint: sz ad sensum suū incongrua aptāt testimonia: quasi grande sit ⁊ nō vitiosissimum dicēdi genus deprauare scias: ⁊ ad voluntatem suā sacrā scripturā trahere repugnātez. Ideo dicebat xp̃s iudeis. Scrutamini scripturas in q̄bus putatis vos vitam eternā habere: ⁊ ille sunt que testimoniū perhibent de me. Joan. v.

¶ Fer. vj. post dominicam scḋam quadragesime. Sermo vnicus.

REgnum dei dabitur genti facienti fructum Matth. xxi. ⁊ in euangelio. Thema dat mihi motiuum predicādi ⁊ declarādi quot modis potest haberi a nobis regnū dei. Sed primo salutet virgo maria. Regnū dei dabitur ⁊c. Pro cuius verbi declaratione ⁊ materie predicāde introductiōe: sciendū q; quātuplex de arboribus sui viridarij vult fructū: nec est ꝑtētus de foliis ⁊ floribus: sed vult fructus. Sic deus de horto xp̃ianitatis cuiꝰ arbores sūt xp̃iani ibi plātati in baptismo: de quib⁹ deus vult fructus bonorum operū. s. pnie. mie ⁊c. Nō solum vult flores bonarum cogitationū: nec folia bonarū locutionū: sed vult fructus bonoū operū. Auctoritas. Ego posui vos vt eatis ⁊ fructum afferatis: ⁊ fructꝰ vester maneat. Jo. xv. Nota vt eatis sz proficiendo: ⁊ fructus vester maneat. s. vsq; in finem. Sz q̄ xp̃ianus vel religiosus non tenet bonā vitam: vel etiam p̃sbyteri: tales sunt arbores steriles. De quib⁹ dicit xp̃s. Omis arbor q̄ nō facit fructum bonum excidetur et i ignē mittetur. Mat. iij. Sed boni qui faciunt dignos fructus pnie. Luc. iij. i morte trā splantantur ab isto horto in paradisum celestem: hoc dicit thema ꝓpositum. Regnum dei ⁊c. Occasione thematis q̄sui in sacra scriptura quot modis deus dat regnū celoꝝ suis. Et inueni q; sex modis tantum. scz

Primo per directam hereditatem.
Scḋo per violentam importunitatem
Tertio p devotum seruitium.
Quarto per fidele cambium
Quinto propter cōtinuam petitionem
Sexto ꝓpter iustam emptionē.

¶ Quilibet vestrum cogitet quem istoꝝ sex modorum tenet: ⁊ quē fructū facit: q; de his dicit thema. Regnū dei dabit genti facienti fructum. Dico primo q⁹ dat regnū suum pl̃onis humanis p directaz hereditatem: sicut reges ⁊ p̃incipes ⁊ dñi suis filijs legitimis dāt hereditatem. sic deus dat: cuius filijs sunt nouiter baptizati. si decedāt anteq; peccāt statim euolāt: ⁊ dat eis hereditas regni dei. No. cōtra errorē vetulaꝝ dicentiū q; ꝓpter doloꝛes matris trāseūt p purgatoriū ⁊c. falsum est. Et q; sunt filij regis xp̃i ⁊ regine sz ecclesie: iō mox celū intrant. Nota modū huius generationis in baptismo. Jō Joā. j. Dedit eis potestatē filios dei fieri his qui credūt in nomine eius qui non ex sanguinibus. i. seminibus: sed ex deo nati sunt. Si ergo iure hereditario filij⁹ legitimis debet hereditas patris cum q̄ pueri nouit baptizati sint filij legitimi. ꝙ ⁊c. Jō dicit scriptura sctā. Ipe spūs testimoniuz reddit spūi nostro q; sumus filij dei. Si aūt filij ⁊ heredes: heredes q̄dez dei: coheredes aūt xp̃i. Ro. viij. Si dicaꝫ quō hāt regnū dei illi pueri q; nullū fecerūt bonū: ḡre ꝓmittunt itrare ⁊c. Rādeo q; filijs nō fit questio ḡre intrant domus p̃is: immo si portarij paradisi dicerent eis: ḡre vos vultis intrare: quo iure. Rāderent pueri q; sumus filij dei. videatis in frōte nomē patris. apoc. xiiij. ⁊ nomen p̃is sui scriptū i frōtib⁹ suis. Nota hist̃oriā quō pueri portabāt ad xp̃m vt benediceret eos. Mat. xix. quos apostoli ꝓhibebant: quibus dixit. Sinite paruulos venire ad me: ⁊ nolite ꝓhibere eos: taliū est enī regnuz celoꝝ in qua auctoritate sunt tres clausule q̄ p̃t applicari ꝙ tres difficultates siue impedimenta intrādi regnū celoꝝ. Dicaꝫ hic ꝓtra illos q̄ nimis plorāt ꝓ pueris qñ moriunt: cum th̃ deberent gaudere: q; recipiūt a rege xp̃o. Dico secūdo q⁹ deꝰ dat regnū celoū per violēta importunitatē. Isto mō daꝫ pl̃onis penitētiꝰ: q; ex peccatis pdiderūt innocentiā baptismalē ⁊ dei filiationē ⁊ facti sunt inimici dei: sicut filij regis q̄ inimicant p̃ri: exheredant a patre. Idē de nobis qui ex pctis inimicamur xp̃o iesu p̃ri nr̃o: iō nō possumus habere regnū dei per directā hereditatē: sed possumꝰ ipam habere per violentē importunitatē. Nō aūt violēter possit: ego nō audeā dicere: nisi q; xp̃us hoc dicit. A dieb⁹ Joānis baptiste regnū celoꝝ vim patitur: ⁊ violēti rapiūt illud. Mat. xj. Hec violētia sit per pniam que a xp̃o violētia vocat. Rō: q; oia opa penite talia requirūt violentiā. vbi gra. Primo de cōtritione. Conteri de his de quibus hō delectaꝫ ⁊ naturaliter inclinaꝫ ⁊ puo care se ad fletum violentiā requirit. que tāta est aliq̄n q; ex illa violētia moriunt vt est iam inuētum. Jō Joel. ij. Fletu ⁊ planctu scindite corda vestra. Scḋo habere ꝓpositū nō redeūdi ad petā: q; forte iā sunt cōuersa in naturā ex cōsuetudine Jō reqrit violentiā ad se custodiendū: vt patet in assuetis iurare pcā. Nota de illo q̄ iurabat ponebat vndecim denarios in bursa ⁊c. ⁊ sic correxit se ⁊c. ecce violentia. Tertio recedere a mala societate: a pl̃ona tam dilecta ⁊c. Jō requirit magna violentia. Poeta. Que nocitura tenes ꝓuis sint chara relinque. Quarto ois cōfessio etiā requirit magnā violētiā cū pudoꝛ retrahit hoiem ne pcā cōfiteaꝫ ne se diffamet. Ideo est necessaria violētia ad instar illius q̄ nimis comedit ⁊ cū violentia se ꝓuocat ad nauseam ⁊ vomitū. Itē ieiuniū requirit violētiā maxime in illis qui consueuerūt bibere de mane. Idem de restitutione ⁊ iniuriarū remissiōe. Ecce quare dicit xp̃s. Regnū celoꝝ vim patitur. s. pnie. ⁊ violēti. i. penitētes rapiunt illud: quia prim⁹ hō q̄ predicauit pniam ꝓ obtinēdo regno celoꝝ fuit Joā. bap. Mat. iij. et Luce. iij. Facite dignū fructū penitentie: qm̄ appropinquabit regnum celoꝝ. Nunq; aūt aliquis prophetarū vel patriarcharū hoc p̃dicauit: sed Joā. incepit. Deinde xp̃s continuauit dicens. Mat. iiij. Penitentiā agite: appropinquabit enī regnū celoꝝ ⁊c. Ideo dicit thema Regnū celoꝝ dabit genti facienti fructū sz penitētie. Tertio regnū celoꝝ datur ꝓpter deuotū seruitiū. Qñ aliquis seruit alicui dño: consequit aliq̄ salariū si bene seruit: alꝫ nō. Sic xp̃s suis seruitorib⁹ nō dat florenos. r. vel. xx. sed dat eis regnum celoꝝ: vt sunt ecclesiastici: p̃sbyteri q̄ deuote seruiūt xp̃o: quia laici sunt in negocijs mundi multum occupati: sed deuoti ecclesiastici de die ⁊ nocte seruiūt xp̃o. Nota quō seruitiū ecclesiasticoꝝ cōstitit in trib⁹ p̃cipue. s. digne officiare: digne celebrare: honeste conuersari. De ꝓmo Aug. Psalmis et hymnis cū oratis deū: hoc versēt in corde q̄ pferꝫ i ore ⁊c. De scḋo Exo. xix. Sacerdotes q̄ accedūt ad dñm: sanctificent: ne perutat eos. De tertio ad Ro. xij. Prouidentes bona non tm̄ coīa deo: sed etiā coīa oibus hoibus Et Aug. In omnibus moꝛib⁹ vestris nihil fiat q̄ cuiusq; offendat aspectus: sed q̄ vestrā doceat sanctitatē. Talibus ꝓ salario seu mercede datur regnū celoꝝ. Non ois qui dicit mihi dñe dñe: intrabit in regnū celoꝝ. Ergo dñe quis intrabit? Respondet. Qui facit voluntatē patris mei qui in celis est: ipse intrabit in regnū celoꝝ. Mat. vij. Ideo de sacerdotib⁹ dicit thema. Regnū dei ⁊c. Quarto regnuz celoꝝ datur ꝓpter fidele cambiū. Jsto mō maxime habeꝫ a religiosis q̄ dāt xp̃o q̄ habēt: ⁊ xp̃s dat eis principale quod habet. s. regnū celoꝝ. Nos religiosi quatuoꝛ habem⁹ p̃incipaliter. s. alam rōnalem ad imaginē dei creatā. Ideo est pulchꝛioꝛ sole: nisi deturpetur macula peccati. Hanc dat religiosus domino per votū obediētie: quia liberum arbitrium quod est essentiale anime religiosi submittunt ad voluntatem prelati. Ideo christus dicit. Maioꝛem hac dilectione nemo habet: q̄ vt animam suam ponat quis ꝓ amicis suis. Joan. xv. Pro ista deus dat humili religioso et obedienti: gloriam suam cum angelis suis. Ecce cambium. Secundo habemus corpus de terra. Joan. vj. Spiritus est qui vinificat: caro

nō prodest quicq̄. Ipsum dat religiosus dño per votum castitatis: quasi dicendo cū apl̄o .j. Cor. ix. Castigo corp⁹ meū: et in seruitutē sc̄z dei redigo. Pro isto deus dat religioso casto ⁊ honesto resurrectionem incorruptibilē. Tertio habem⁹ bona tēporalia q̄ religiosus dat deo per votuz pauptatis quasi dicēdo. Ecce nos reliquimus oīa ⁊c. Mat. xix. ppter q̄ deus dat religioso paupi thesauros paradisi et habet quicquid vult q̄ non habet hic aliquis ḡtūcunq; magnus. Quarto habemus modos viuēdi diuersos. Hos dat religiosus dño seruando cerimonias sui ordinis: ppter q̄ deus dat religioso regnū celoz. Ecce cāblū: ac si pro tu manu plena gariosilis haberes cophinū plenū florenis. ideo xp̄s Matt. v. Beati pauperes spiritu: qui dant dño corpus: animā: et bona: quoniā ipsoꝝ est regnū celoꝝ. Aug. O felix permutatio dare terrā: ⁊ accipere celum: dare lutū et accipere aurū: dare trāsitoria ⁊ accipere eterna. Quinto regnum celoꝝ datur per cōtinuā petitionē. Auctoritas. Querite primo regnū dei ⁊ iustitiā ei⁹: et hec oīa adūciēturvobis. Mat. vj. Dñe: et nunquid primo petere debemus victum ⁊ vestitum: et alia nobis necessaria: Rñsio q̄ nō: immo primo querite regnū dei ⁊ iustitiā ei⁹: et hec omnia: sc̄z victus ⁊ vestitus ⁊c. adjcient vobis. Nota primo dicat quō deus vult principiū tēporis totius. Principiuz diei est mane: illud vult de⁹ per deuotā oronē Dic modū orandi deuotum. Primo se signādo ⁊c. Rabanus. Crux christi clauis est paradisi: et sic apta porta intretis spiritu: cogitando cū quo loquimini in oratione. Principiū noctis ē sero. Illud etiā vult de⁹ vt oretis anteq̄ ponatis vos in lectū. Principium hebdomade est dominica que fuit prima dies mundi. Hoc p̄n cipium vult deus cessando ab omni ope re ⁊c. audiendo missam: sermones: seruādo quatuor cōditiones ⁊c. Hoc modo abtinent regnū dei omnes qui oāt deū deuote. Jō dicit thema. Regnū dei ⁊c. Sexto datur regnū dei per iustā emptionem Hoc modo habuerūt ipsum sancti martyres dādo precium iustum Aug. Venale inquit dñs habeo. Et quid dñe? Regnuz celoz. Quantū valet? Tantū valet quātum habes. ſ. de meritis. Precium iustuz est dare pro ipso vitā et sanguinē et oēs labores: non q̄ sit preciū iustū per equalitatem: quia non sunt cōdigne passiones huius temporis ad futurā gloriā q̄ reuelabitur in nobis. Ro. viij. Sed est preciū iustū per proportionē ex quo hō dat deo qō habet. ſ. vitā ꝓpriā per martyriū: de⁹ dat etiā homini quicquid habet. ſ. seipm gloriā et regnū suū. ideo dicit. Quantuz valet. Tantū valet quantū habes. Jdeo xp̄s. Beati q̄ persecutionē patiunt̄ ppter iustitiā: qm̄ ipsoꝝ est regnū celoz. Mat. v. Nota ppter iustitiā. non dicit ppter fidem: q̄ iustitia est vniuersaliz ad omne opus virtutis. Unde Joā. bap. martyr⁹ est prepotens heremiꝫ cultor: vt dicit ecclesia: tū non pro fide sed pro iustitia: quia corrigebat peccata notoria fuit ab herode decapitatus. Marc. vj. Si xp̄s dixisset Beati qui persecutionē patiunt̄ ppter fidem solū Joā. nō fuisset martyr. Jdē de illis q̄ patiunt̄ ppter cōitatem manu tenendam. Jdē de scutiferis. Idē de vxore que non vult consentire viro qui vult p⁹ de vxore ꝙ deus ordinauit. O quot martyres essent in mundo si vellent. j. Pe. iij. Si quid patimini propter iustitiaz beati. Ecce quare dicit thema. Regnum dei dabitur genti facienti fructum.

¶ Sabbato post Reminiscere. Sermo. j.

Sicut prophetā eū habebant. Mat. xxj. Sermo noster erit de sancto cuangelio in quo xp̄s ostēdit nobis tria mala de iudeis scilicet

Eorum iustam reprobationem.

Dnram condemnationem.

Et ultam execrationem.

¶ De tertio dicit thema. Sicut prophetam ⁊c. cū tñ esset ⁊ creator oīm ppheta. Ecce quō erāt ceci: ⁊ nō cognoscebāt ipm esse saluatorē ⁊ regē messiā: sicut prophetam ipsum habebant. Dico primo q̄ sanctum cuangeliū ostendit de iudeis eorū iustam reprobationē ꝙm q̄ xp̄s eis ostendit: et ipsi habuerūt cōcedere. Oñs xp̄us dixit eis parabolam. Homo erat paterfamilias qui plantauit vineā: et sepem circundedit ei: et fodit in ea torcular: ⁊ edificauit turrim in medio eius: ⁊ locauit eā agricolis: ⁊ peregre profectus est. Cū autem tēpus fructuū appropinquasset: misit seruos suos ad agricolas vt acciperēt fructus eius. Agricole autē apprehensis seruis eius alium occiderūt: alium vero lapidauerunt. Iterū misit alios seruos plures prioribus: ⁊ fecerunt illis similiter. Nouissime autē misit ad eos filium suum dicens. Verebuntur forte filium meum. Agricole autē videntes filium: dixerūt intra se. Hic est heres. venite occidamus eum: et habebim⁹ hereditatem eius. Et apprehensum eū eiecerunt extra vineam: ⁊ occiderunt. Cum autē venerit dñs vince: quid faciet agricolis illis? Aiūt illi. Malos male pdet: et vineā suam locabit alijs agricolis: q̄ reddent ei fructum tempoꝝ⁹ suis. Ex qua parabola christus fecit eos cōcedere ore proprio q̄ iste erant a domino reprobati ⁊ condemnati. Modo declaremus parabolā. Homo iste paterfamilias est de⁹ pater: qui licet nō sit homo: tamen, ppter similitudinem quā habet cum deo deus rationabiliter se dicit hoiem. Adam aūt nō debet dici pater vniuersalis: quia pater carnalis modicum facit ⁊c. Sed de⁹ facit totū: ⁊ corpus ⁊ aiam ⁊c. Jdeo dicit christus. Patrē. ſ. vniuersalem nolite vocare vobis super terrā. Mat. xxiij. Unea ista est gens iudaica quā de⁹ pater trāsplantauit de egypto: vbi erant captiui in terram promissionis. Dauid. Uineam de egypto transtulisti: eiecisti gentes: sc̄z infideles de terra promissionis: ⁊ plātasti eā. Et sepem circūdedit ei sc̄z vt custodiret: ptegeret et defenderet. Hec sepes est lex diuina. voluit deus vt vinea id est gens iudaica esset clausa: ne male bestie illuc intrarent. Item ne popul⁹ saltaret vltra sepem peccando mortaliter: q̄ propter peccatum veniale non saltat homo vltra sepem. Ambro. in libro de paradiso dissimiens peccatū dicit. Peccatū est trāsgressio diuine legis: ⁊ celestiū inobedientia mandatoꝝ. Torcular hui⁹ vinee gentis iudaice est altare sacrificioꝝ vbi sanguis animaliū fundebatur. Turris alta erat templū edificatum habens in altitudine centum viginti cubitos: et habebat tria cellaria. ij. Paralipo. iij. Et locauit vineam istā agricolis. i. prelatis: magistris doctoribus ⁊ rabinis qui habebant viuere de decimis et primitijs ⁊ oblationib⁹: iuxta ordinationē dei: et q̄ ipsi darēt sibi fructū meritoꝝ virtutū ⁊ operū spūaliū. q̄ ideo ipam edificauit eis: ⁊ ipsi nō recepūt fructū de vinea. ſ. ppl̄o. Auctoritas Dedit illis regiones gentiū vt custodiāt iustificatiōes ei⁹. i. opera spūalia ⁊ virtutum. Et peregre pfectus est. Nō intelligatis ex hoc q̄ de⁹ sit mutabilis: sz relict hoiem in libertate arbitrij. Dedit sibi p̄cepta affirmatiua et negatiua inducēdo ipsum ad bonū: sed nō cogēdo. Eccli. xv. De⁹ ab initio cōstituit hoiem: ⁊ reliq̄t illum i manu cōsilij sui. Adiecit mādata ⁊ p̄cepta sua. Si volueris mādata cōserua re: cōseruabūt te ⁊c. Et venit tpe fructuū de vinea sua: misit seruos suos sc̄z sctōs pphetas. Esaiā: Amos ⁊c. vt inducerent gentes ad faciendū fructū meritoꝝ per sanctitatē vite: ⁊ illos occiderūt. Esaiā cū serra. Amos cū in samaria prophetaret: Amasias sacerdos frequenter cū plagis afflixit. tandē filij ei⁹ oziasvecte p tempora trāsiit: post hoc semiuiuus in terraz suā euectus post aliquot dies dolorevulneris expirauit. hec Hiero. in. iij. prologo sup Amos. Itē zacharias filius Joiade fuit lapidatus: et dñs non habuit fructū de vinea sua. Deinde tēpore ducū misit alios seruos. ſ. Hieremiā: Ezechielē: Abachuc ⁊c. Et fecerūt eis simil̄r. Deide misit eis filiū suū predilectū. ſ. xp̄m in incarnatione: q̄ qñ ostendit se agricolis predicādo ⁊ mirabilia faciēdo direxūt. hic est heres. i. hic est messias. Jdeo Nicodem⁹ qñ venit ad eū dixit. Scimus q⁊ a deo venisti magister ⁊c. Jo. iij. Quia videbāt tē pus messie completū et, pphetias. Dicūt oēs glose tam litterales ꝙ allegoricales q̄ iudei cognouerūt xp̄m esseverū messiā tam ppter mirabilia ꝙ ppter tēpus ⁊ pphetias cōpletas ꝙ etiā ppt testimoniū Joannis baptiste: ⁊ crediderunt a principio: sed q⁊ xp̄s arguebat ⁊ reprehēdebat eoz peccata mortalia et malicia ⁊ cecitate perdiderūt fidē de ipso di. Circūcuenimus iustū qm̄ inutilis est nobis: ⁊ cōtrarius est operib⁹ nostris: ⁊ improperat nobis peccata legis ⁊ diffamat in nos peccata discipline nostre. Promittit se scientiā dei habere: ⁊ filiū dei se noīat. Si em̄ est verus dei filius suscipiet illū et liberabit illū de manibus contrariorū. Contumelia ⁊ tormēto interrogemus cum ⁊ probemus patientiam eius. Morte turpissima

condẽnemus cũ. Hec cogitauerũt ⁊ errauerũt: excecauit eñ illos malicia eorũ: et nescierũt sacramenta dei. i. sacra secreta. Sap. ij. Xps autẽ reprehẽdebat eos coã populo auisando ꝓpter ne corrũperet et deciperetur ab ipsis: ideo populus auisatus a xpo despiciebat eos videns eoꝝ malicia ⁊ peccata: nec volebãt dare decimas ⁊c. Jõ ipsi ex malicia dicebant. Uenite occidamus eũ: ⁊ habebimus hereditatẽ scz decimas: primitias ⁊c. vt prius. Et finaliter fuit data sententia cõtra xpm vt extra hierusalẽ scz in monte caluarie crucifigeretur. ad hęb. vl. Dñs extra portã passus est. Cum ergo venerit dñs vinee: quid faciet agricolis illis? Aiunt illi. Malos male pdet ⁊c. Tunc dixit eis xps. Ideo dico vobis: qꝝ auferetur a vobis regnũ dei: et dabitur gẽti facienti fructũ eius. ſ. obediẽtie: penitẽtie et bone vite. Moraliter auiseris vos: ne accidat vobis vt iudeis Unde ex predicta declaratione patet qꝝ deus vult de populo suo fructũ. Nõ eñ contẽratur de floribus ⁊ foliis. Ideo ꝓ fructu habẽdo misit ⁊ mittit quotidie seruos suos scz ꝓdicatores. Nota sex fructꝰ quos vult deus: ex quibꝰ dat regnũ dei faciẽti. Primus fructus est innocẽtia baptismalis. Qñ si infans moꝛiꝛ et portat secum fructum innocentie baptismalis: ibi statim datur sibi regnũ celoꝝ. Jõ xps Nolite timere pusillus grex qꝛ cõplacuit patri vestro dare vobis regnũ. Luce. xij. Scõs est obediẽtia generalis ad sua ꝓcepta. Mat. vij. Non omnis qui dicit mihi dñe dñe intrabit in regnũ celorũ: sed qꝝ facit voluntatem patris mei qui in celis est: ipse intrabit in regnũ celoꝝ. Tertius est penitentia virtualis: quia pdita inocentia ⁊ obedientia: opz facere fructũ penitẽtie. Luce. iij. Facite ergo fructus dignos penitentie: qñ appropinquabit regnũ celorũ. Quartus est patiẽtia martyrũ. Mat. v. Beati qui persecutionem patiunꝰ ꝓpter iustitiã: qñ ipsoꝝ est regnũ celorũ. Quintus est indigentia apostolis Mat�. v. Beati pauperes spũ: qñ ipsorũ est regnũ celoꝝ. Sextus diligentia spũalis in his qꝝ tenetur facere fm suũ statũ si est religiosus vel clericus. Matt. vj. Primũ querite regnũ dei ⁊ iustitiã eiꝰ: ⁊ hec oia adijcientur vobis. Ecce fructus quos deus vult de vinea ꝓpli sui. Nõ cõrẽtat de folijs qꝝ iudei sibi dabãt cantãdo psalmos ⁊ ꝓphetias dicte ⁊ spaciose: ꝫ nõ dabant sibi fructũ deuotionis nec bonorum operũ. Ideo ipse Mat. xv. Populus hic labijs me honorat: cor autẽ eorũ longe est a me. Sine cã colũt me. Sic multi clerici modo dãt deo folia: sed nullũ fructum meritorũ nec virtutum nec bonorũ operum: nec penitentie: nec deuotionis. Idẽ de religiosis qui sibi dant folia promissionis votorũ: sed nõ dant sibi fructũ qꝛ opere nihil seruant. Idẽ de predicatoribus qui dant deo folia pulchꝛoꝝ verborum: sed nõ dant sibi fructum bone vite. Idẽ de dñi ⁊ rectores cõitatũ qꝝ dãt deo folia iuramentorũ qꝝ seruabũt iustitie fructum: ꝫ non dãt sibi fructũ operis: immo faciũt totũ oppositũ. Idẽ de illis qꝝ i matrimonio ꝓmittunt sibi mutuã fidem ⁊c. Ecce pulchꝛa folia: sed nõ dant fructum obseruãdo imo ducũt cõcubinas. Idẽ de illis qui quãdo sunt in periculo dant deo foliavotorũ: ꝫ postꝯ sunt extra pericula nõ dãt sibi fructũ operis cõplendo vota. Idẽ de iuristis qꝝ ꝓsentãt pulchꝛa folia verboꝝ: ꝫ nõ dãt fructũ iustitie. Idẽ põt dici de quolibet statu. Signũ ẽ reprobatiõis ⁊ condẽnationis sicut de iudeis. Jõ legiꝫ Mat. xxi. qꝝ cũ xps semel veniret in hierusalẽ: quesiuit fructum in ficulnea: ⁊ non inuenit nisi folia. et maledixit ei dicẽs. Nunꝯ nascaꝫ ex te fructus in sempiternũ: ⁊ arefacta est cõtinuo ficulnea. Figura fuit. qꝛ nõ vult deꝰ vt nos faciamus folum folia: sed fructũ. Ideo dicit. Joã. xv. Ego posui vos scz in vinea xpi: vt eatis ⁊ fructũ afferatis ⁊c. Dico scõo qꝺ ctm cuã gelũ declarat de iudeis durã cõdẽnationem. ſ. qꝝ mitteret eos in infernũ cõdẽnatos. Postꝯ xps fecit eos ꝓcedere qꝝ erũt iuste reprobati: dixit eis. Nunꝯ legistis in scripturis. ꝑs. cxvij. Lapidẽ quẽ reprobauerũt edificantes: hic factꝰ est in caput anguli. Ꝛ dño factũ est istud: ⁊ est mirabile in oculis nr̃is. Jõ dico vobis qꝛ auferetur a vobis regnũ dei: ⁊ dabiꝫ genti facienti fructũ eius. Et qui ceciderit sup lapidem istũ: cõfringetur. Super quẽ vero ceciderit: conteret eum. Pro cuius declaratione literali sciendũ fm qꝝ dicũt glose qꝝ quãdo templum salomonis edificabatur: lapides parabantur extra ciuitatem hierusalem: intantum qꝝ in ciuitate hic

rusalem nõ fuit audiꝫ ictꝰ aꝛie vel martelli. Et cũ edificarẽt parietes tẽpli inuentus est vnus pulcher lapis ⁊ qñ volebãt ipum ponere vel erat nimis altus vel nimis bassus, ꝓter qꝺ fuit a magistris reꝓbatꝰ: ꝫ finaliꝛ dicti magistri indigerunt vno lapide in angulo ad ligandum opus: tũc ille lapis fuit ad hoc optimus De quo magꝛi admirãtes dixerũt. A domino factũ ẽ istũ. Dictꝰ lapis figurabat xpm. de quo dauid ꝓphetando dixit. Lapidẽ quẽ reprobauerũt edificãtes h ⁊c. ꝑs. cxvij. xꝺ videamus qꝺ sit ille lapis. Sciẽdũ qꝝ i sacra scriptura xpus ꝺr lapis angulaꝛ. Esa. xxviij. Et loquit ꝓpheta in ꝑsona dei patris. Ecce ego mittã i fũdamẽtꝫ syon lapidẽ ꝓbatũ angularez preciosuz. Qui crediderit nõ festinet. sed i. Pet. ij. hf. nõ cõfundetur. Jtẽ Dan. ij. Abscissus est de mõte lapis sine manibꝰ Nota de mõte. i. de dignitate xpi seu virginitate virginis marie: sine manibꝰ. i. sine hoie. Jtẽ. i. Pe. ij. Xps ꝺr lapis viuus ab hoibꝰ quidẽ reprobatꝰ: a deo aũt electus ⁊ honoratus. Reprobatus aũt a magistriꝭ ⁊ edificatoribus templi. i. a ꝓncipibꝰ indeoꝝ qꝝ ꝺbẽbãt edificare ꝓpꝛi verbo doctrie ⁊ exẽplo vite. Qui multoties reprobauerũt xpm. Ꝓpter reprobauerunt eiꝰ vitã sctissimã dicẽdo. Ecce hõ vorax ꝓtator: vini publicanoꝝ ⁊ ꝓcꝺoꝝ amicꝰ Mat. xi. Scõo eiꝰ miracula dicendo. Hic nõ ejcit demonia nisi in nomine beelzebub ꝓncipe demonioꝝ. Matt. xij. Tertio eiꝰ genus dicendo. Uñ huic sapiẽtia hec ⁊ virtutes. Nõne hic est fabri filius. Nõne mr eiꝰ ꝺr maria: ⁊ fratres eiꝰ Jacobus ⁊ ioseph ⁊ symon ⁊ iudas ⁊ sorores eiꝰ nõne oẽs apud nos sunt. Unde ꝙ huic oia ista. Mat. xiij. Quarto eius doctrinã dicẽdo. Demoniũ habz ⁊ insanit: quid eũ auditis. Joã. x. Quinto eius sanctitatem dicẽdo. Nos scimꝰ qꝝ hic homo peccatoꝛ est. Jo. ix. Sexto eiꝰ famã: dicẽtes. Nõne bene dicimꝰ nos qꝝ samaritanus es tu. Jo. viij. Septimo eiꝰ dñiũ coram ꝓlato: ꝺi. Non habemꝰ regem nisi cesarẽ. Jo. xix. Ecce hic lapis a magistris reprobatus: sed finaliter in angulo venit optie duos parietes cõiũgens: scz iudeorum ⁊ gentiliũ: ibi cõsistebat totus mundus: qꝛ hi duo coniũcti sunt ⁊ cõiungent ante diem iudicij ad lapidem angularez xpm qñ receperũt ⁊ recipiẽt fidẽ catholicam. Ecce quare dixit xps eis. Nunquid legistis ⁊c. Qui ceciderit sup lapidẽ istũ confringetur. super quẽ vo lapis cecidet ꝓteret cũ. Super lapidẽ. i. xpum cadit homo qñ peccat mortaliter: ⁊ ꝓfringitur nostra saluatio: q cõsistit in duobꝰ finaliter ⁊ principaliꝛ. ſ. in vera credẽtia ⁊ deuota obediẽtia: ⁊ vnũ sine alio nõ saluat hominẽ. Bitumen ꝓungens est gra dei. j. Cor. xv. Gratia dei sum id qꝺ sum. Qui peccat aũt mortaliꝛ: gram dei perdit siue bitumẽ ⁊ diuiditur ⁊ ꝓfringit hõ: sed ad huc ꝓt cõsolidari vt ciphus aꝛgẽti: ideo ꝺõ. Cũ ceciderit nõ collidet. i. non terret Rõ: qꝛ dñs supponit manũ suã. ꝑs. cxxvj scz ipm suscipiẽdo i fide ⁊ obediẽtia. Cadit xps sup holem in iudicio põdere rigoris iustitie. Tũc ꝓtoꝛ ꝓteretur ad instar pulueris ⁊c. ſ. in operibus ⁊ in ꝑsona. In operibus qñ peccatoꝛ cadit sup lapidem peccãdo mortaliꝛ: tũc eius merita ⁊ bona opa mortificanꝯ. Sz qñ reintegraꝫ ⁊ solidabꝫ per pniam bona opa ⁊ merita reuiuiscũt. Sz in iudicio qñ lapis cadit super peccatoꝛẽ: totũ ꝓterit etiã si haberet tot merita qꝫ hz virgo maria ola ꝓdet: ⁊ nullum refrigeriũ habebit ex ipsis: imo magis cruciabiꝫ qñ videbit qꝝ illa bona non pñt sibi valere: ⁊ qꝝ tũc sũt sibi ꝑdita: tũc totus ꝓterꝫ in doloꝛibꝰ et penis. Scõo ꝓterꝫ quãtũ ad ꝑsonã ⁊ in potẽtijs ale: qꝛ intellectꝰ est plenꝰ ignoꝛãtia ⁊ nõ scit aliqꝺ nisi penas. Memoria est plena doloꝛibꝰ. Uoluntas est plena obstinatione. Sensus etiã corporalis visus videndo formas horribiles demoniũ. Auditus blasphemiaꝝ clamoꝛes. Olfactꝰ fetoꝛibꝰ plenus. Tactus penaꝝ. De ista ꝓtritiõe autoritas. Cõfundanꝯ qꝺ me psequunꝰ ⁊ nõ ꝓfundar ego: paueãt illi ⁊ nõ paueã ego Induc sup eos diẽ afflictiõis: et duplici ꝓtritione ꝓtere eos dñe deꝰ nr̃. Hiez. xvij. Tertio sanctũ euangeliũ declarat de iudeis coꝝ stultã execcatiõnẽ: qꝛ cũ ecet deꝰ et creatoꝛ ꝓphetaꝝ ⁊ angelorũ ipsi habebant ipsum solũ sicut ꝓphetã: cũ tñ viderant quotidie signa magna ⁊ mirabilia que faciebat ⁊ pfectionẽ vite suc: excelliẽtiã doctrinaꝛũ celestiũ nec volebat aliqꝺ huiꝰ mundi: nec honoꝛes: nec dignitates nisi honoꝛez dei ⁊ saluationẽ animarũ et ipsi vt ceci reputabãt ipm ꝓphetam. vñ

Matt.xvi. questuit xps a discipulis dicēs Quē dicūt homines esse filiū hois. At illi dixerūt. Alij ioānē baptistā: alij aūt heliā: alij vo hieremiā aut vnū ex pphetis. De hoc dicit tertia pars euangelij hodierni Cū audissent principes sacerdotū z phariſei parabolas ei⁹ cognouerūt q de ipsis diceret. z ḡrētes eū tenere timuerunt turbas qz sicut pphetā eum habebāt. ℔o Lu.vij. Propha magn⁹ surrexit i nob⁹ ⁊c.

¶Sabbato post.ij.do.in.xl. Sermo.ij.

Pater illius miseri cordia motus est. Luce.xv. In nulla sacra scriptura veterꝫ z noui testamēti ostēdit ita clare dulcedo diuine misericordie erga peccatores q̄ reuertūtur ad deū per penitētiā sicut i euāgelio hodierno. de quo erit sermo noster. Sz prio saluteꝫ virgo maria ⁊c. Pater illi⁹ ⁊c. In hoc sermone volo tenere modū iuristaꝝ qui qñ volūt legere vl disputare pmo ponūt legem in terminis. Deinde determinant difficultates z subtilitates sm q̄ requirit materia. Sic faciam in pñti sermone. Primo ponā in terminis casum legis imperatoris iesu xpi. Scdo ponaz determinationes pape iesu. Casus est iste volens xps declarare z ostēdere nob⁹ dulcedinem infinite mie erga peccatores penitētes: dixit q̄ erat q̄dā hō qui habebat duos filios ⁊c. Dicaī historia sancti euāgelij. Ecce hic casus in summa. Exquo sequitur ista cōclusio q̄ de⁹ cū magno gaudio recipit peccatorē qñ redit ad ipz per pniam. Nō punctemus subtilitates: et tria possunt hic punctari.

Primū est de auersione peccatoris criminosa.

Secundum est de conuersione penitētis virtuosa.

Tertium est de miseratione creatoris copiosa.

¶De tertio pūctamēto dicit thema. Pater illius mia motus est. Primū ergo pū ctamētū est de auersiōe peccatoris criminosa: qñ hō peccādo auertit et recedit a deo. Jn quo punctamēto sunt ānq̄ notāda. Primū qz pater dedit filio substātiaz q̄ ad eū ptinebat. Scdm qz fili⁹ adolescētior peregre pfect⁹ est. Tertiū qz dissipauit substātiā suā vinēdo luxuriose. Quartum qz abijt z adhesit vni ciuiū regiōis illius. Quintū cepit egere z moriebaī fame. Primo ergo vr q̄ pater diuisit duobus filijs substātiā suā: adolescētiori dās suā partē ad ei⁹ petitionē. Sic xpus pater oibus hoibus dat liberū arbitriū faciendi bonū z malū. Nullus dicat si est malus: qz sciebat de⁹: qz suum scire nō cogit aliquē: sicut nec meū videre cogit aliquē ee hic: sic scire dei nō cogit aliquē ad faciēdū bonū vel malū: nec hoc vel illud immo quēlibz dimittit in libertate arbitrū. Primo in intellectu ad credendū vel discredendū illō quod sibi placet. Secūdo in memoria ad memorandū dei beneficia: ad sibi regratiandū: vl ad memorādum iniurias receptas ad vindicandum. Tertio in volūtate ad desiderādū bonū vel malum. Item in ore ad cogitandū bona vel mala: ad diligēdū proximū vel odiendū. Item in ore ad deū laudandum vel blasphemandū: ad dicendū verū vel falsum. Item in auri⁹ ad audiēdū diuina vel vana vel mundana. Jn oculis ad videndum bona vel vana: z ad malū inclinantia. Jn gutture ad comedendū vel ieiunandū. Jn manibus ad dandū vel furandum. Ofa mēbra dimittit in libertate arbitrij. Et totū corpus ad faciendū bonum vel malū: penitentia vel delectationes ⁊c. Ecce quare diuisit illis bona scilz potētias itellectuales aie z potētias sensitiuas corporis qz oia dimittit in libertate arbitrij. Autoritas. Eccli.xv. De⁹ ab initio pstituit hoiem: z reliquit eū in manu cōsilij sui. Adiecit mādata z precepta Si voluerꝫ mādata pfuare cōfusibūt te Nota in manu pſilij sui. glo. interli. in libertate arbitrij. adiecit mādata: z pcepta que stricte loquēdo differūt: qz mandata sunt instructiones quas deus dat nobis ad faciendū bona: sicut sunt precepta affirmatiua. vt Memēto vt die sabbati sanctifices. Honora patrē tuū et matrē. Precepta aut̄ sunt fortiora: sicut sunt precepta negatiua que obligant ad semper et pro semper: qz in nullo casu lz facere oppositū: sicut recurrere ad diuinos: nec falsū iurare ⁊c. in nullo casu est licitū. Mā data aūt affirmatiua obligant ad semp: sed nō pro semp: qz licitum est in die dñi co pugnare cōtra inimicos z huiusmodi Item si parentes apostatauerunt a fide

filius nō tenet honorare parentes ipos. Scōs pūctus dicit q̄ filius adolescētior peregre profectus est in regionem longinquam. Ecce hic mala vita z peruersa peccatoris: qñ malevritur bonis sibi datis a deo: corde male cogitādo: z peccatz cōsentiēdo: ore male loquēdo: z ope male viuendo. Sic essi homo elongat a deo z a celesti ciuitate. Si dicat quo pōt homo elōgari a deo cū sitybiq̄ z replet oia sicut claritas solis implet totū aerem: et ferrū ignitū est plenū igne: z pannus tinctus colore. Rñsio q̄ non intelligatis qō peccator elongat a deo per distantiā localem: qz hoc est impossibile: alioqn anni hilaretur: cū deus sit causa omniū reruz in fieri z in pseruari: sed elongat a deo p distantiā vel differentiā formalem: sicut ille qui cū sole esset z cooperiret se: elongaretur a sole: non localiter: sz priuaret solis illuminatiōe. Jta ille q̄ peccat mortaliter ponit supra se vnū impedimentū quod impedit ne claritas diuine gratie tangat ipsum: ita q̄ peccatū est quoddā obstaculuz ⁊c. Jdeo dicit de Augustino Jnuenit se Augustinus longe esse a deo nō p distantiā localē vel corpalem: sed in regione dissimilitudinis. Et sic intelligit illud Prouer.xv. Longe est deus ab impijs. Item illud ps. Longe a peccatorib⁹ salus. Tertius punctus dicit q̄ dissipauit bona sua siue substantiā suam vinendo luxuriose. Ex isto tertio habeī q̄ quilibet qui peccat mortaliter perdit oia bona z merita que cōgregauit. Unde si q̄s haberet omnia merita pphetaruz apostoloz ⁊c. z si peccaret mortaliter: statim perderet oia illa z nihil remaneret sibi. Ex peccato aūt veniali nō perdunt merita: sed perditur feruor deuotionis. Sed peccatū mortale ad instar mortis omnia mortificat q̄ nihil dimittit: sed in morte hō omnia dimittit: etiā si esset dns totius mundi: sic petm mortale aufert homini oia merita. Eccl's.ix. Qui inymo peccauerit multa bona pdet: qz nō solū perduntur virtutes pcontrarie: sed etiā omnia alia Uerbigratia. Si peccas per supbiam nō credas solum perdere merita que acq̄siuisti per humilitatē: sed etiam alia. Ratio: quia omnia merita in gratia dei fundantur: qua perdita omnia merita perduntur: quia destructo fundamento cadit totum edificium. Jdeo Jac.ij. Quicūq̄ totā legem seruauerit: offendat aūt in vno: factus est oīm reus: qz scissa radice arbor mortificādē de radice gratie. Quartus punctus dicit. Et abijt z adhesit vnciuium regionis illius: z misit illū in villam suam vt pasceret porcos. Hic ciuis est diabolus qui est ciuis ciuitatis infernj: z mittit peccatorem custodire porcos idest vitia z peccata que fetida sunt: z immunda vt porci: quia qui peccat mortaliter recipit diabolū in dñm: z si non expresse: tamen de facto. Si dicaī. Si seruus est diaboli: ergo perdit liberū arbitrū ⁊c. Rēsponsio q̄ nō perdit ipsum: sed tenet ligatum in se. Uerbigratia. Sm finē quem homo peccando intendit homo peccat de necessitate: non de necessitate absoluta: sed cōditionata: vt si homo ponat in corde suo q̄ habeat honores temporales necesse est vt faciat plura peccata. s. necessitate cōditionata. Est sic intelligitur⁹ bus christi. Ue mundo ab scandalis: necesse est enim vt veniant scandala. Matt.xviij. Isto modo peccator dicitur seruus diaboli non necessitate absoluta sz volūtaria. ad Ro.vj. An nescit⁹ qñ cui exhibitis vos seruos ad obediendū serui estis eius. Quintus dicit: z cepit egere. s. spiritualibus bonis: z moriebatur fame. Si dicaī ego video q̄ petōres nō egent: immo magis abundant ⁊c. Dico immo egēt z moriunt fame: qz honores huius mūdi nō satiāt esurientem: imo faciunt magis esurire. Jdē de diuitijs: qñ esuriēs nō satiaī q̄tūcūq̄ apit os ad ventū. Jtē quid sunt honores papales vel regales. z sic ō alijs. Nisi vent⁹. Deycto nullus potest sattiari. Jdeo illi qui sitiūt dignitatē qñ habēt illā quā desiderāt: sitiūt desiderant aliam: qz nō est illis saturitas. Jdem de esurie diuitiaz: qz nō trāsiunt illo vbi est fames. s. in cor: sed in bursam. Jtē guloſus semp famescit ante q̄ comedit famescit escas: post prādiū famescit: añ prandiū ⁊c. Jtē luxuriosus famescit: qz delectationes carnales nō satiāt. Sola gra satiat hoiem: qui hz gratiā dei nō esurit nec sitit honores nec diuitias: nec delitias porcoz. ideo christus Qui biberit ex aq̄ quā ego dabo ei: non sitiet in eternum. Joā.iiij. Patet auersio peccatoris. Scōa ergo difficultas casus

tęzis xpi est de ꝙuersione penitẽtis virtuosa in qua sunt alia quinq; notãda necessaria in ꝙuersione peccatoris. primũ ibi. In se reuersus Scõz ẽgti mercenarij. Tertio. surgãr ibo ad patrẽ. Quarto. pater peccaui. Quinto. fac me sicut vnũ ꝛc.

¶ Quantũ ad primũ ibo. Ille aũt in se reuersus. Ecce ħ peccati cognitio. hoc est primũ opus necessariũ volenti redire ad deũm vt cognoscat peccata sua. ℣ bigratia. qñ religiosus ad se ꝙuersus dr. O miser tot anni sunt q̃ sum in religione ⁊ nõ ser uaui regulã. Hoc dicit positꝫ in se est reuersus cognoscẽdo peccata sua qñ autẽ cogitat de mũdo de delectatiõib⁹ ꝛc. Idẽ de clerico ad se reuerso dicente. O miser tot anni sunt q̃ sum sacerdos ⁊ vixi vt laicus. Idẽ de laico dicẽte. O miser solo nomine sum xpianus. Quarto ẽre dicit i se reuersus: qr ħ incipit bonavita. Idẽ dauid positꝫ peccauit cũ bersabea ꝑ luxuriam ⁊ occidit vriã: in se reuersus dixit. Miserere mei de⁹ ſm magnã miam tuã. Et iter alias rõnes quas allegauit dixit. Amplius laua me ab iniqtate mea: ⁊ a pctõ meo mũda me. Qm̃ iniqtatẽ ꝛc. ℔s. l. Secundũ ibi. Quãti mercẽnarij i domo patris mei abũdant panib⁹: ego aũt hic fame pereo. Ecce hic pctõꝝ cõtritio. Quid valeret peccatoꝝ cognitio sine ꝙtritione nihil: sed positꝫ peccator cognoscit pctã ⁊ cogitat q̃ est filiⁿtã boni patris. s. xpi: ⁊ tam bone matris. s. ecclesie: ⁊ quot seruitores sunt in domo patris q̃bus ipse ꝓuidet de gratia sua. Et ego miser hic fame pereo. ꝓpter hoc dixit Ezechias. Recogitabo tibi oẽs annos meos in amaritudine aie mee. Esa. xxxviij. Tertio surgam ibo ad patrẽ meũ. Ecce hic boni ꝓpositi assumptio. s. obediendi ⁊ seruiẽdi deo ⁊ nõ diabolo. Modicũ enim valet peccatoꝝ ꝙtritio: niſi hõ recipiat firmũ ꝓpositũ nõ redeũdi ad pctã. Ideo ꝓfessor dr petere a ꝓfitẽte. habetꝫ volũtatẽ ⁊ ꝓpositũ abstinẽdi a pctis. si ôt nõ: nõ est absolũdus: q̃ surge q̃ dormis ⁊ exurge a mortuis: ⁊ illuminabit te xp̃s. ad Eph. v. Nota illuminabit te xp̃s verbũ est trãsitiuũ ⁊ actiuũ. Nota q̃ xp̃s deus illuminat alios: ſz nõ illuminat eos: put est datiui casus: ⁊ dicit acq̃sitionẽ ⁊ vtilitatẽ: quia multi sunt illuminati ad vtilitatẽ aliorũ qui nõ sunt illuminati ad vtilitatẽ ꝓpriã

Quarto dicit. Pater peccaui. Ecce h̃ oris ꝓfessio: qr ꝙtritio sola nõ sufficit si hõ habet oportunitatẽ ꝓfitẽdi. als sufficeret iõ post ꝙtritionẽ necessaria est oris cõfessio qr camera nõ dr mũda quousq; immundicie ꝓpiant extra de camera. Idem de camera ꝓscietie. j. Jo. j. Si ꝓfiteamur peccata nostra: fidelis⁊ iustus est deus: vt remittat nobis peccata nostra: ⁊ emundet nos ab iniqtate nostra. Quinto fac me sicut vnũ de mercẽnarijs tuis. Ecce h̃ penitentie iniũctio⁊ acceptatio q̃ pctõr ad instar mercẽnarij acceptat on⁹ penitẽtie Nota q̃o ꝓfessor dr esse discretus in ꝺo penitẽtiã vt ſm plagã peccati det me dicinã penitẽtie. Sic si peccauit ꝑ superbiã det sibi penitẽtiã humilis oſonis ⁊ deuote. Nota q̃d est deuota oratio. Sic enim hũiliat cor supbũ. Si ꝑ auariciã peniten tia medicinalis est elemosyna vel restitutio. Si ꝑ luxuriaz iciunia. Sed aliqui miseri ꝓfessores dare nesciũt aliã penitẽtiã nisi missas: ad instar medici de cepa rubea qõ apponebat cuilibz morbo. Cõfessor aũt est medicus anie: ideo dr dare medicinã ſm plagã pcti. Eccli. iij. Judicium patris. i. cõfessoris: audite filij ⁊ sic facite vt salui sitis. Tertius pũctus principalis est remissio creatoris copiosa. in quo sunt alia q̃nq; notãda ⁊ ostẽsiua divine mie. Primũ ibi. Et occurrẽs pater ei⁹ amplexat⁹ est eũ. Scõm ibi. Cito proferte stolã primã ⁊ induite illũ. Tertiũ ibi Date anulũ in man⁹ eius: ⁊ calciamẽta in pedes eius. Quartũ ibi adducite vitulum saginatũ. Quintũ ibi. Epulemur: qr hic filius meus. Primo dicit q̃ occurrẽs pater filio ad eũ ꝙertenti ampleratus est eũ. Ecce hic culpaꝝ remissio. De hoc dicit thema. Pater illius mia motus est q. d. Tu merebaris furcã inferni: ſz pro eo tibi ⁊ remitto tibi oẽs culpas. Ecce h̃ mia dei maxima. Si miles aliquis occideret filios regis ⁊ peccaret cũ regina: ſz post recognoscẽs culpã suã veniret ad regem ⁊ peteret veniã: si rex parceret tibi ⁊ amplexaret eum ⁊ oscularet eũ reputaretur fatuus. Maiora peccata remittit christus rex penitenti. qui dicitur misericors: qr quãdo videt venire ad se peccatorem penitẽtẽ de peccatis statim occurrit ei amplexans ⁊ osculans cũ oẽs culpas sibi remittẽdo. Eze. xviij. Si impius egerit penitentiã ab oĩbus pctis suis q̃ operatus est: fecerit q; iudiciũ ⁊ iusticiã: vita viuet ⁊ non morietꝫ. Omniũ iniquitatum quas operatus est nõ recordabor. Secũdo dicit. Proferte stolã primaz ⁊ induite illum. Ecce hic pristine gratie restitutio. Ecce magna mia xpi q̃ non solũ remittit culpas: ſz etiã restituit sibi gratiã pristinã: vestiendo eam vestegratie qua fuerat nudata. Ideo dicit ipemet. Hiere. iij. Tulso dr. i. vulgariter dicit de meretrice Si dimiserit vir vxorẽ suã: ⁊ recedẽs ab eo duxerit virũ alterũ: nunq̃d reuertetur ad eã vltra. Nũquid nõ polluta erit ⁊ cõtaminata mulier illa. Tu autẽ fornicateris cũ amatoribus mꝛis tamẽ reuertere ad me dicit dñs ⁊ suscipiã te. Lupanaria sunt peccata mortalia. ⁊ quãdo aia est in ista vestegrẽ põt cantare ⁊ dicere. Gaudẽs gaudebo i dño: ⁊ exultabit aia mea in deo meo. Qr induit me vestimẽtis salutis: ⁊ idumẽto iusticie circũdedit me: q̃si sponsam decoratũ coronam. Esa. lxj. Nota vestimẽtis salutis videte. Jam vestimenta salutis sunt habitus virtutũ theologicalium ⁊ moraliũ siue cardinaliũ: ⁊ septem dona spiritus sancti: omnia ista restituit dominus penitenti. Indumentũ iusticie est gratia diuina siue charitas habitualis. Tertio dicit. Date anulũ i manu ei⁹ Ecce h̃ precedẽtiũ meritoꝝ restitutio: qr modicũ esset restituere habitũ virtutum nisi etiaz restitueret ⁊ merita que pdidit ex peccatis: que quidẽ merita sunt in duplici differentia. s. operationũ exteriorũ: q̃ per anulũ signant: ⁊ affectionũ interiorũ que per calciamẽta intelliguntur. Dicunt hic doctores theologie: q̃ bona opera facta in gratia sunt viua: ſz qñ homo peccat mortaliter: illa bona perdunt peccatoris: ⁊ reseruant in thesauro dei: ⁊ dicũtur mortificata. Sed qñ pctor redit ad gratiã sibi restituunt: sed opera bona de genere facta in statu pcti mortalis: mortua sunt: ⁊ illa non restituũtur qr nunq̃ fuerunt meritoria. Tamen in statu peccati mortalis non sunt dimittenda bona opera: quia licet non sint meritoria glorie: tamẽ valent ad omnia alia bona habẽda. Mat. xxv. Omni habẽti. s. gratiam dabitur. s. abũdantia meritoꝝ precedentiũ ⁊ abundabit. Et autem qui nõ habet ſz gratiã: ⁊ quod videt habere. s. bona

opera de genere auferetur ab eo. Quarto adducite vitulũ saginatũ. Ecce hic eucharistie cõmunio: ex quo de⁹ remisit culpas penitẽti: ⁊ restituit sibi gratiã ⁊ merita: restat comedere vitulũ saginatũ: ſz corpus xpi. Mat. xxvj. Accipite ⁊ mãducate. hoc est corpus meũ. Quito epulari ⁊ gaudere oportebat. Ecce hic celestis curie cõgratulatio: qr magnuz festum fit in celo de vno peccatore ad dñm per pniaz redeũte: qr angeli ⁊ scti tripudiãt ⁊ gaudẽt: michael ducit vnã choream: alia gabiel: alia abraã cũ patriarchis ꝛc. Luce xv. Gaudiũ est angelis dei in celo super vno peccatore pniam agẽte. Ideo dicit. Gaudere ⁊ letari oportet qr fili⁹ me⁹ frater tuus h̃ mortu⁹ fuerat ⁊ revixit: perierat ⁊ inuẽt⁹ est ꝛc. Patet ergo misericordia creatoris copiosa ergo pater illi⁹ misericordia motus est.

¶ Dominica tertia in quadragesima. Sermo primus.

EJectis armat⁹ custodit atrium suum. Luc. xj. Juxta motiuuz thematis in presenti sermone intẽdo predicare de bello campali ⁊ generali: q̃ⁿ populus habet cuz demonib⁹ in isto sacro tẽpore q̃dragesime. Sed primo salutetur virgo maria ꝛc. Fortis armatus ꝛc. ꝓ cuius verbi declaratione ⁊ materie ꝓdicãde introductione vos debetis cogitare q̃ hoc sanctũ tẽpus quadragesime est q̃si q̃dã platea siue cãpus belli i quo fideles xpiani faciũt bellũ generale cõtra demones ⁊ ꝓtra tẽtationes eoꝝ. Et dico bellũ gñale qr ſz pſone denote oi tpe vite sue sint in bello ℣ demones: ⁊ pradicẽdo eoꝝ tẽtatiõib⁹ ⁊ pctis: tũ illõ bellũ est singlare: sine pticulare. Sz mõ ẽ bellũ gñale toti⁹ ppli xpiani. Jõ sicut milites qñ intrãt bellũ animant ⁊ cõfortãt dicẽdo. Sitis fortes ꝛc. Sic sacra scriptura cõfortãs nos dicit. Cõfortamini in dño ⁊ in potẽtia ℣tutis ei⁹: ⁊ induite vos armaturã dei: vt possitis stare ad insidias diaboli: qm̃ nõ est nobis colluctatio aduersus carnẽ ⁊ sanguinẽ: ſz aduersus ꝓncipes ⁊ potestates: aduersus mũdi rectores tenebrarũ harũ: cõtra spiritualia nequitie in celestib⁹. ꝓptereꝛ accipite armaturã dei vt possitis resiste-

de diabolo abacha 3

re in die malo ⁊ in omnib⁹ perfectis stare. Eph. vi. Nota quomō principes tenebraꝝ sunt potētes malicioſi ⁊ deceptiui. Ideo ſancta mater eccl̄ia armat nos de tribus armis valde nobis neceſſarijs in hoc prelio. primo de ſcuto ad cuſtodiendum corpus: qꝛ in hoc prelio ſagitte curꝛūt hincinde. Hoc ſcutum eſt ieiunia corporale quod cuſtodit totum corpus. Hoc ſcuto armauit nos ſancta mater eccleſia dn̄ica p̄ma. xl. Exēplo xp̄i qui ieiunauit ⁊c. Autoritas. Scūto circundabit te veritas eius in. p̄o. ⁊c. Scōo armauit nos in capite pileo ferreo ſiue galea que eſt oratio ſpūalis q̄ ꝓſiſtit in capite principal⁹. dn̄ica ſcōa. xl. exēplo oratiōis chananee. In ſancto euāgelio hodie armat nos armis inuaſiuis. ſcilicet lancea que eſt cōfeſſio ſacramētalis qua demones vulnerantur. Hac lancea nos armat exēplo huius muti de quo loquitur euāgeliū. cui⁹ lingua tenebaꝫ a demone ligata: ſꝫ xp̄s ſoluit eam. Erat ieſus ejiciēs demoniū ⁊ illud erat mutū. ſ. effectiue: ⁊ cū ejeciſſet demoniū locut⁹ eſt mutus. Ecce ordinatio matris eccleſie facta. ſ. armis de ieiunio corporali: de oratiōe ſpirituali: de cōfeſſione ſacramentali. Hoc mō pp̄l⁹ chriſtianus optime armatus intrat p̄lium cāpale: ⁊ pōt bñ cuſtodire ſuā plateam. ſ. ſanctā quadrageſimā. Hoc dicit thema propoſitū. Fortis armatus. ſ. pp̄l⁹ xp̄ianus cuſtodit atrium ſuū. Cogitāti mihi quō poſſem vobis hoc belluz declarare. occurrit mihi motiuū Vegetij de re militari: qui dicit q̄ in bello regali bene ordinato ⁊ regulato ſunt ſeptē differentie pugnatoꝝ. ſ. exploratores: baliſtarij: tubicines: vexilliferi: equeſtres: pedeſtres: ⁊ vectores. Oēs iſtas differētias pugnatorū inuenio in bello pp̄l⁹ xp̄iani. Cui⁹ caput ⁊ rex eſt xp̄s ⁊ta demones: quoꝝ rex eſt lucifer. Ideo mō q̄ declarabo dictas ſeptem differētias: quilibet videat de ſe in quo gradu ſeu differētia eſt: qꝛ niſi ſit in aliq̄ iſtaꝝ ſeptē differētiaꝝ nō eſt de parte regis xp̄i: ſꝫ ē de parte regis demonū ſcz luciferi: ideo auiſetis ⁊c. Prima differētia pugnatoꝝ q̄ eſt in bello regali ē illoꝝ qui dicunt exploratores qui eātant velocit: iſti diſcooperiūt cogitatiōes ſeu inſidias inimicoꝝ currēdo ⁊ diſcurrēdo mōtes: colles: valles ⁊ torrētes ad videndum ſi eſt ibi aliq̄ tela ſine cogitatio inimicoꝝ. Etiā in bello regis xp̄i ſūt curſores ⁊ exploratores. hi ſunt perſone cōtemplatiue que ſpiritu diſcurrūt mōtes cōtemplādo celū empireū: gloriā dei: ordinationes angelorꝝ beatitudinē quā de⁹ p̄mittit ſuis: ⁊ ſic inflāmanꝫ ad bellandū. Dein de deſcendūt ad torrentē inferni: cōtemplando penā dānatoꝝ: durā: aſperam: ⁊ eternā. Deide diſcurrūt ad caput mūdi cōtēplando creationē ⁊ p̄incipiū mūdi: quō de⁹ de nihilo cūcta creauit. ⁊ ſic attēdunt diuinā potentiā. Deinde diſcurrūt vſq̄ ad finē mūdi contēplando finē mundi: die indicij terribilē ⁊ diuinā iuſticiaz. Deinde diſcurrūt ad dextrū ⁊ cōplādo ꝓſperitates hui⁹ mūdi: ⁊ videt q̄ nō ſūt niſi funes ⁊ laquei: ⁊ ideo ipſas deſpiciūt. Deide ad ſiniſtrū aduerſitates hui⁹ mūdi patiēter ſuſtinēdo: cōſiderādo q̄ ſunt meritorie ſi ſumanꝫ patiēter. Deinde cōtemplādo diuinā ꝓuidentiā qualiter totum mūdū gubernat ⁊ regit ⁊ ꝓuidet omnibus creaturis. Deinde contēplanꝫ montes tentationis demonū qñ diabolus facit ⁊ capit literatos per ſuperbiā: diuites per auaricia: pauperes per impatientiā ⁊c. Qui i iſto ſancto tpe ſic ꝓtēplanꝫ ſunt in primo gradu ſeu differētia pugnatoꝝ de quib⁹ dicit ꝓpheta. Qui ſperāt in dn̄o mutabūt fortitudinem aſſumēt pēnas ſicut aq̄le: currēt ⁊ nō laborabūt ābulabūt ⁊ nō deficiēt. Eſa. xl. Nota qui ſperant in dn̄o: ſcz ꝓtēplatiui magis ſperant in dn̄o q̄ in alio quocūq̄: mutabūt fortitudinē: qꝛ cōtēplatiui fortitudinē corporalē mutāt in fortitudinē ſpūalē: qꝛ q̄to ſunt debiliores corporis mei⁹ ꝓtēplanꝫ: ſic mutatur fortitudo corporalis in fortitudinē ſpūs. Tertio aſſumēt pēnas ſicut aquile q̄ volat altius ceteris auib⁹. Duc penne ſunt lectio ⁊ auditio: qm̄ legēdo ⁊ audiēdo perſona venit ad contemplandū. iſtis pēnis ſpiritus eleuatur in celum: ⁊ deſeēdit ad infernum. Quarto dicit current ⁊ non laborabūt: current in capite mundi vſq̄ ad finē contemplando initiū ⁊ finem mundi. Quinto dicit ambulabunt ⁊ non deficient. ſecus de multis qui ambulant per mūdū corporaliter peregrinādo qui deficiūt grauiter peccādo. Sz qui ambulant ſpiritu nō deficiēt. Nota q̄ homines aliq̄ vadūt ad peregrinationes boni ⁊ re

deunt mali: ⁊ multe virgines vadunt ad ſanctū Iacobū q̄ redeūt meretrices: vt patuit in anno inbileo de eūtibus roma et domientibus in paleis. Itē de duab⁹ viduis valētie eūtib⁹ ad ſcm̄ Iacobū. Sed qui ambulāt ſpū eūdo bethleē cōtēplando partū v̄ginis deinde hierl̄m nō deficiēt peccādo. Isto mō eadē die ire poteſtis romā: hierl̄z: ⁊ ad ſcm̄ Iacobū. Ideo aplus cōcordās cum ꝓpheta dicit. Spū ambulate: nō cōpoze: ⁊ deſideria carnis nō perficietis. ad Gal. v. Multū noceret p̄ſonis deuotis ire corporaliter. Scōs gradus vel differētia pugnatoꝝ in bello regis ſūt baliſtarij q̄ ſunt neceſſarij ad dāneficādū inimicos: vt ait Vegetius de re militari anteq̄ ſe miſceāt. Sic i bello xp̄i ⁊ ꝓli xp̄iani baliſtarij ſagittantes ſunt actiui in operib⁹ miſericordie. Nā quodli bet op⁹ miſericordie eſt ſagitta venenata q̄ vulnerat hoſtis crudeliter: ideo qui mō facit elemoſynas ſagittat diabolum crudeliter. Nota quō in baliſta ſunt tria ſcz lignū rectū: arcus: ⁊ chorda. Sic hec tria ſūt neceſſaria i elemoſyna ſi debeat eſſe meritoria. Primo lignū rectū. i. intētio recta: vt ſcz elemoſyna fiat ꝓpter honorē dei ⁊ cōſolationē p̄ximi ⁊ nō ꝓpter vanā gloriā. iō xp̄s dicit. Te aūt faciente elemoſynā neſciat ſiniſtra tua. i. intentio vane gloꝛie vel hypocriſis: q̄d faciat dextera tua. i. intētio recta. Mat. vi. Secundo neceſſarius eſt arcus curuus. i. cōpaſſio cordis erga p̄ximū pauperē: ſic cogitādo. Iſte eſt pauper: ego ſum diues: ego ſum indutus: iſte nudus: ego ſum ſatius: iſte infirm⁹: ego habeo domum iſte nō ꝯ: ⁊ ſic cogitando miſerias pauperū dicēdo: ita poſſet mihi accidere. cor iſti uatur ad cōpatiēdū ⁊ ad dandū: vnde in elemoſyna non requirit ſolū recta intentio: ſꝫ etiā cordis cōpaſſio. ita faciebat iſte ſctūs Iob. Iob. xxx. Flebā quōdā ſup eo ā affligtus erat ⁊ cōpatiebaꝫ alia mea pauperi. Tertia ẏo qua ſagitta ipellit ſ̄ preceptū dei de miſericordia di. Miſericordiā volo ⁊ nō ſacrificium. Mat. ix. ⁊ Oſee. vi. Contra hoc faciūt multi vſura ⁊c. q̄ magis volūt facrificiū ſcz capellarū elemoſynarū. Deus tñ dicit oppoſituz. Miſericordiam volo ⁊ nō ſacrificium. Et tu baliſtarie vide cui das elemoſynā nō ribaldis: non hiſtrionibus: ſed indigentib⁹. Talis ſagitta elemoſyne vulnerat diabolū. Dauid. Sagitte potētis: id eſt diuitis acute: quia penetrant omnia arma diaboli: cū carbonibus deſolatoriis: id eſt ardentibus dando elemoſynā. Et diabolus clamat dicens. Heu mihi. ꝓſ. xix. Tertia differētia pugnatoꝝ in bello regis ſunt tubicines. Num. x. legit q̄ deus precepit moyſi q̄ quādo populus intraret bellū q̄ faceret duas tubas argēteas ductiles: q̄b⁹ quocare poſſet multitudinē: que neceſſarie ſunt in bello. Rō quia multū mouēt corda ⁊ ſanguinē hominū ⁊ equoꝝ ⁊ animāt ad prelium. Sic in bello regis xp̄i ⁊ populi xp̄iani tubicines ſunt predicatores. ſ. oēs illi qui h̄nt officiū p̄dicādi. Nota quō tpe moyſi homines armoꝝ erāt. vi. c. milia. ⁊ deus fecit ſolū facere duas tubas: qꝛ p̄dicatores debēt ſolū habere duas tubas: ſcz nouū ⁊ vetus teſtamētū: ⁊ argenteas ꝓpter puritatē p̄dicationis: qꝛ nō debet fieri in tētione praua. Dauid. Eloquia dn̄i eloquia caſta: argentū ignē examinatuz ⁊c. Nota quō tuba eſt diuiſa per partes diuerſas vel diſtinctiōes: ⁊ etiā partes ſūt coniūcte ⁊ colligate diuerſimode: ſic predicatio debet eſſe non homilia qꝛ non faceret ita gratuz ſonū: ſed debet eſſe diuiſa per partes diſtinctionis coniunctas et colligatas in bona ordinatione. ideo dauid. ꝑs. lxv. in perſona predicatoris dicebat deo. Reddam tibi vota mea q̄ diſtinxerunt labia mea. Nota ſunt ſtudia ſancta que gratis debent reddi. Scōo tuba in p̄cipio eſt ſtricta in ore: ⁊ in fine lata ſeu ampla. Sic p̄dicator debet ſe reſtringere quātū ad materiā: vt ſit oīb⁹ vtilis dimiſſis his que impediunt predicationē: ſꝫ ampla ⁊ lata debet eſſe predicatio qꝛ toti populo eſt facienda. ideo dicit ſcriptura ſacra p̄dicatori. Bibe aquam de ciſterna tua ⁊ fluenta putei tui deriuentur fontes tui foras ⁊ i plateis aquas tuas diuide. Prouer. v. Ciſterna ꝺ̄ ſcriptura veteris teſtamēti continēs in ſe aquam mortuam: qꝛ non dat vitā. Fluēta putei ſunt ſcriptura noui teſtamēti. Tertio tuba non debet tāgi ſolo ore: ſed etiam manibus. Sic predicator q̄ alios p̄dicat ore ipſe manibus tāgat. i. ope faciat. Si predicat alijs ⁊ntē humiliatis: q̄ ipſe non

sit superbus. Si mlam ꝛ liberalitatem: ꝙ ipe nō sit auarus. Si castitatē: ꝙ ipse nō sit luxuriosus ꝛc. Ita faciebat ille magn⁹ ꝓdicator apl's paulus qñ dixit. Non audeo aliq̄d loq̄ eor̄ que per me non efficit xp̄us in ꝝbo ꝛ factis. ad Ro. xv. Cuilibet ergo predicatori dicit dñs. Clama ne cesses: q̄si tuba exalta voce tuā. annūcia populo meo scelera eor̄ ꝛ domui iacob peccata eor̄. Esa. lviij. Quarta differentia pugnator̄ sunt vexilliferi: q̄ sunt necessarij vt q̄libet sciat vbi sit capitaneus suus. Ideo Nume. ij. ꝓcepit deus ꝙ essent tot vexilla quot erāt capitanei qñ ibant ad bellū. Sic i bello regis xp̄i ꝛ ppl'i xp̄iani vexilliferi sunt penitētes ꝛ abstinentiam faciētes. Vexillū xp̄i est penitētia: quod habuit in tota vita sua intātū ꝙ reputabatur a iudeis. i. annox cū non haberet nisi. xxxij. ꝓpter penitētiā. Joānis. viij. Ideo q̄ modo dimittunt vanitates ornamentox caudarū ꝛ manicax: quod estve xillū diaboli ꝛ vadunt humil⁹ tales portāt vexillum xp̄i. Quilibet talis pōt dicere cū apl'o. Ego stigmata dñi iesu christi in corpore meo porto. Gal. vl. Hoc signū petebat dō di. Fac mecū signū in bonū vt videāt q̄ oderūt me ꝛ cōfundant: qm̄ tu dñe adiuuisti me ꝛ consolatus es me. ps. lxxxv. Nota signū. s. humilitatis: qr ego sui superbus ꝛ sic de alijs. Nota 2tra mulieres se ornātes q̄ ponunt sibi signū diaboli. Dauid. Posuerūt signa sua. scz diaboli signa. ꝛ nō cognouerūt. s. nunc ꝙ essent signa diaboli: sicut in exitu supplecognoscēt qñ alia exibit de corpe: qr tunc oēs ille vanitates apparebūt in facie aie. Ideo dimittatis ipas modo ꝛ tenete ꝓsiliū apostoli. ij. Cor. iiij. Semp mortificationē iesu xp̄i in corpore nostro circūferē tes vt ꝛ vita iesu manifestet in corporib⁹ nostris. Quinta differentia pugnatorum sunt equestres. s. hoim equorū p trāsuersum ad dissipandū pliū inimicox venientiū totaliter cōpacte. Sic i bello xp̄i in iuicē cōpacti milites sunt xp̄ines. Ratio qr sicut se habet miles ad equū sic se habet spūs vel aia erga corpus: qr spūs est miles cui⁹ corp⁹ est equus. Autoritas. Equi eor̄. i. hoim: caro ꝛ non spūs. Esa. xxxj. Sicut ergo militib⁹ qui bñ volunt regere equū suū sūt duo necessaria. s. frenū ꝛ calcaria: ita homo qui bene vult regere corpus suū indiget freno. s. abstinētie cibi ꝛ potus: ꝓpterea ad hoc abstinemus mō iciunādo ꝛc. Equis frena i ora mittim⁹ ad consentiendū nobis: ꝛ omne corpus illox circūferim⁹. Jac. iij. ꝛ loquitur de corporib⁹: qr apl's nō ibāt equitando. Calcaria sunt amor̄ saluatiōis de pede dextro: ꝛ timor̄ dānationis de pede sinistro. Ideo si equus. i. corpus sit nimis piger ad bñ operandū dz pungi calcari dextro: dicendo. Si mō facis ꝛc. quiesces in gloria. vel sinistro dicendo. Si non facis penitētiā in hoc mūdo: facies in inferno. Qui timetis dñz credite illi: ꝛ nō euacuabit̄ merces vestra. Ecce de sinistro pede. Ibidē. Qui timetis dñz diligite illū. Ecce de pede dextro. Eccli. ij. Persone ergo virgines vadūt equitādo: qr nūq̄ ceciderūt de equo corpis p luxuriā in imūdiciā volūtariam. Sed paucas virgines hz xp̄s i suo bello. Ubi est religiosus vir go vl' sacerdos ꝛc. Nota de diabolo dicēte se nō exitur̄ de corpe cuiusdā nisi dicerent tres misse a tribus pb'is ꝛginib⁹. Apoca. iij. Habes pauca noia in sardis: q̄ interpt̄at pulchritudo pricipat⁹. Nota tres sunt gradus pulchritudinis. Primus est castitas cōiugalis. Scōs cōtinētia vidualis. Tertij⁹ puritas virginalis. Beda. Bona est castitas cōiugalis: melior cōtinentia vidualis: optima puritas virginalis. Ideo xp̄s plāgendo dicit. Habes pauca noia i sardis: id est pulchritudine principat⁹. Apo. xix. Vidi celū apertū ꝛ ecce equus albus: ꝛ qui sedebat super eu vocabāt fidelis ꝛ verax: ꝛ cū iustitia iudicat ꝛ pugnat. Oculi aūt ei⁹ sicut flāma ignis: ꝛ in capite eius diademata multa habēs nomē scriptū q̄ nemo nouit nisi ipse ꝛ vestitus erat veste aspersa sanguine: ꝛ vocabat nomē ei⁹ verbū dei. Et exercitus qui sunt in celo sequebant eum in equis albis: vestiti bisso albo ꝛ mūdo: ꝛ de ore eius procedit gladius ab vtraq̄ parte acut⁹ ꝛ in ipso percutiat gētes ꝛc. Tēpore carnali est celū clausum ꝓpter pctā: sed mō aperit̄ ꝓpter pniaz. Et ecce equus albus. i. corpus xp̄i. Nota fidelis. s. cōplens q̄ ꝓmittit ꝛ verax attēdens quod minat̄. ꝛ exercitus. i. ecclesia sequebat̄ eum. Sexta differentia pugnatorum sunt pedestres: qui vadūt cū magno labore cum scuto ꝛ lancea. Sic etiā in bello xp̄i ꝛ ppl'i xp̄iani: pedestres sunt persone ꝛtinentes que ceciderunt de eq̄: qr perdita virginitas nō pōt recuperari. Ideo oportet ire pedestrem. Secus de bello regali quādo miles cadit de equo potest iterum equitare ꝛc. Sed xp̄s nūq̄ fecit nec facit: immo nec pōt facere qr implicat ꝛdictionem. s. q̄ fiat auerit ꝛc. ꝛ q̄ virgo que fuit corrupta non fuerit corruptavt dicit sanctus Thom̄. s. parte. q. xxv. arti. iiij. Addit tn idē sctūs Tho. in eodem articulo in solutione ad tertiū: q̄ eēm corruptionez mentis ꝛ corpis deus auferre pōt a muliere corrupta. hoc tn ab eo remoueri non potest ꝙ corrupta fuerit: qđ ꝛ p beatū Hieronymū ꝛfirmat̄ qui dicit ꝙ cū deus oia possit: non potest facere de corrupta non corruptam. i. qđ corrupta non fuerit: quare ꝛ si ignoscat penitenti tamē nō vult coronare corruptam. ergo q̄ cadit de equo faciat bellū pedestre faciēdo penitentiā. Juxta illud ad ephe. Accipite armaturā dei. s. penitētiaz: vt possitis resistere in die malo: ꝛ in oibus ꝓfecte stare. State ergo succincti lumbos vestros in veritate ꝛ induti loricam iustitie: ꝛ calciati pedes in ꝓparatione euangelij pacis. In oibus sumētes scutū fidei in quo possitis oia tela nequissimi ignea extinguere ꝛc. Nota ꝫ q̄uo con iugati debēt viuere faciēdo sibi fidelitatem nutriendo, ples: ꝛ q̄uoviduę que nullum habent impedimētum quin possent facere penitentiaz. Septima differentia pugnatorum est illorū qui sunt vectores q̄ portāt victualia arma ꝛ medicinas. Sic in bello xp̄i vectores sunt ꝓlati ecclesie ꝛ ecclesiastici qui habent curam animarū: qui portant arma. Ideo si aliquis in bello perdit scutū iciunū: ecclesiastici debēt sibi dare scutū animādo ipsum ad iciunandum verbo ꝛ exemplo. Idē de pileo ferreo orationis ꝛ de lancea cōfessionis. Item portāt medicinas sacramentox vnde vulnerato ex supbia apponant stupā humilitatis. Idem de alijs: reuertimini ad pliū. Itē portant victualia. s. cibum et potū. s. corpus ꝛ sanguinē xp̄i: ꝛ dant debilibus ꝛ ꝓfessis. Quibus dicit xps. Pascite eū q̄ in vobis est gregē dei. i. Pet. v. Ecce quare dicit thema. Fortis armat⁹. scz ppl's xp̄ianus custodit atriū suū. s. bonam vitā ꝛ penitentiā. Et isto modo faciēdo habebit̄ coronā in paradiso. Ecce ergo bellū nostrū ordinatū: ꝛ qūo poterimus cōfidere de victoria. Deo gratias.

¶ Dñica tertia ꝙdragesime. Sermo. ij.

Extollens vocem quedā mlier de turba. Luc. xi. Verbū istud ad literaz intelligit̄ de quadam muliere deuota xp̄o iesu. Sz egovolo al'r declarare verbū istud: facia duos tractatus. Primus. s. que est vox ista quā mulier leuauit. Secūdus qūo leuauit vocem istam. Ista mulier est ecclia. Et probo per rationem: quia omnia naturalia que habz mulier habz ecclesia: videlicet concipere: parere: lactare ꝛc. Primo habet officiū cōcipiendi pueros de sponso suo qui est iesus xp̄s. Et q̄s est venter ecclesie est fons baptismatis. Et sic ꝓcipit in vtero ꝛ ex eo nascitur. Secundum officium est nutrire. Ecclesia nutrit xp̄ianos. Unde paulus in persona ecclesie. Tāq̄ paruulis in xp̄o lac vobis potū dedi non escam. i. Cor. iij. Sancta mater ecclesia habet duas māmillas: dextera est nouū testm̄: sinistra est antiquum: ꝛ cū istis nutrit xp̄ianos bonos doctrinis. Secūdus tractatus qūo hec mulier leuauit vocez. Dico ꝙ hoc fecit in collatione ecclesiasticorum sacramentorum. Nam in quolibet sacramēto ecclesie est necessaria vox verbalis: al's non esset sacramentū. De hoc habemus ꝓphetiam. ps. xxviij. Vox domini super aquas ꝛc. vbi ponit septez vicibus vox domini. Ubi notat septē sacramenta ecclesiastica.

Primū est baptismus: vox domini super aquas.

Secundum est confirmatio: vox domini in virtute.

Tertium est eucharistia: vox domini in magnificentia.

Quartum est penitentia: vox domini confringētis cedros.

Quintum est matrimonium: vox domini intercidētis flammam ꝛc.

Sextum est extrema vnctio: vox domini ꝓcutientis desertum ꝛc.

Septimū est ordo: vox dñi ꝓparantis ceruos ꝛc. Ecce septē sacramēta.

¶ Sicut enī in xpo sunt ꝥbū patris eternū: ⁊ materia corpis: sic in quolibz sacro sunt duo: ꝥbū. s. ⁊ materia. Unde Aug. Accedit ꝥbū ad elemētū ⁊ fit sacrm. Unde dicebat q ꝙor dñi dz venire sup aq̄s ⁊ itez in magnificētia ⁊c. Prima vox est Vox dñi sup aquas: ecce baptismus. vox dñi est forma. s. ego baptizo te in noīe patris ⁊ filij ⁊c. Nec aliquid diminuendum nez addendū nec mutandū est voci q̄ de celo ⁊ a xpo portata est. Ergo mulieres q̄ baptizāt bñ attēdere debēt: qz periculum est. Nota exēpluz de quodā magro in theologia: qui cū pdicasset ⁊ descēdisset de cathedra. venit quedaz mulier ad eū ⁊ accepit manū: ⁊ illius osculādo dicebat. Benedicta dies i qua baptizaui vos in nomine sancte trinitatis ⁊ beate marie ⁊ oim angelor. O dixit ille magister: ego nō sum baptizatus ⁊ fecit se baptizari. Jdeo nō mutet; vocē istam quā docuit suos discipulos xps dicēs. Euntes in mundū vniuersum: docete oēs gentes baptizantes eos in noīe patris ⁊ filij et spiritussancti. Mat. vlti. Nota quare dicit. Vox dñi sup aq̄s ⁊ nō dicit añ aquas nec post aquas. Attendāt hic ꝓbyteri qōvox sit sup aquas: videlz q̄ nō ꝓcrāt vocem verborum forme anteq̄s infundatur aqua sed simul. pferendo verba sacramentalia aqua dz infundivel baptizandus immergi: qz si ꝓmo dicāt ꝥba ⁊ post infundatur aqua: tunc erit vox dñi ante aquas. Et econuerso. si ꝓmo infundat aqua ⁊ post dicant verba: tunc erit vox dñi post aquas. Tñ est verū sacrm si ꝓmo vel posterius fiat sz tm̄ posset tardari vel anticipari q̄ nihil valeret: qz ꝥba ⁊ aqua debēt esse simul iuncta. Unde sicut si alia homis sit ab vna parte ⁊ corpus ab alia non est homo. Jta si dicant verba baptismi antevel post est periculum. Jdeo materia. s. aqua ⁊ forma. s. verba debēt iungi vt sit verus baptismus. Unde xps. Jo. iij. Nisi quis renat⁹ fuerit ex aqua ⁊ spiritu ⁊c. nō dicit ex aquis vox domini sup aquas in plurali. Nam certum est q̄ baptismus non pōt dari nisi in vna specie aque sz naturali qz nō pōt dari in aqua artificiali: sicut in aqua ardenti vel rosacea. quare ergo dicit hic sup aquas. Jtez forma nō est nisi vna: ergo nec materia. Unde. Confiteor vnuz baptisma. Rñsio. Due sunt rationes. Una est literalis alia moralis. Literalis est: quia fuerunt alicꝫ heretici qui dixerunt q̄ baptismus non valebat nisi i aqua fluuij iordanis. Jdeo dauid ad ostendendum q̄ non solum in aquis fluminis pōt fieri baptismus: sed etiam in omnibus aquis naturalibus: dicit aquas in plurali. Qui concordat Beda dicens. Uenit xps ad aquas vt tactu sue mūdissime carnis virtutē regenerationis tribueret aquis oibus. s. aquis naturālibus. Scōa rō quare dicit super aquas multas: qz sunt ibi. s. in baptismo septē riui maiores q̄s aque de toto mundo: que sunt septem dona spūssancti. Nota dona: ⁊ his lauat anima: ⁊ aqua naturalis lauat exteri⁹. Jdeo dauid ad declarandū istas aquas dicit. Vox domini super aq̄s idest dona spūssancti. Scōo dicit. Vox dñi in virtute. Ecce sacrm cōfirmationis ⁊ non potest dari nisi per epm. Jdeo est questio in iure ⁊ in theologia. Utrū papa posset dare autoritatem simplici sacerdoti ad ministrandum istud sacramentū: ⁊ concordant q̄ non nisi epis. Vox istius sacramenti est quando epus dicit. Consigno te signo sancte crucis: cōfirmo te chrysmate salutis: i noie patris et filij ⁊ spiritussancti amen. Jdeo dicit. Vox domini in virtute qz istud sacramentum confirmationis continet quinqz virtutes. Prima est q̄ confirmatus sit fortis in fide. Unde tempore antichristi: simpliciter baptizati ⁊ non cōfirmati cadēt abnegando fidem christi: confirmati ꝙ stabunt firmi ⁊ stabiles contra antixpm pugnando dicendo antixpo: vade ribalde volo tenere firmā fidem xpi. Jstā constantiā nō habebunt nō ꝓfirmati. Scōa virtus huj⁹ sacri est q̄ dat gram dei non fictevenientib⁹ ⁊ non obstinatis ⁊ si recipiat hoc sacrm in gratia augmentat recipiendo: ⁊ si non hz nouiter sibi datur in remissionem peccator. Tertia virtus qz datvnū signum qō est indelebile: vocat character: qui indelebiliter in anima manet. Quarta ꝥtus est: qz ꝓfirmatus erit in altiori honore in paradiso q̄s nō cōfirmatus. Sicut i curia regis magis honorant milites q̄s rutheri sic in curia regis christi magis honorantur confirmati q̄s alij. Et ideo cristentes in paradiso dicēt O ille est confirmatus ⁊ non ille: et hoc

cognoscent in signo. Sicut enī miles cognoscit q̄ aliquod signū gb alīs nō militibus: sic ꝓfirmati a nō ꝓfirmatis. Quinta virt⁹: qz hz duas coronas: baptizative ro tm̄ vnā. Ecce vox dñi in virtute. Et de ista ꝥtute dicit sapiēs. Hec est virtus dei que vocatur magna. Jdeo si nō estis confirmati faciatis vos ꝓfirmari: ⁊ habebitz supradictos quinqz effectus. Et de isto loquit Jo. apoc. vij. Vidi alterū angelum ascendentē ab ortu solis hñtem signum dei viui: ⁊ clamauit voce magna ꝑttuor angelis q̄b datū est nocere terre ⁊ mari di. Nolite nocere terre ⁊ mari nez arboribꝰ q̄adusq̄ signemꝰ suos dei nr̄i i frōtibꝰ coz ⁊c. Nota alterū angelū nō simpliciter dicit angelū: ⁊ hic eps dicit alter angelus: quia notat similitudinem vt bonus frater predicator dicit alter Dñic⁹: sic bonus eps renens vitā angelicā dicit alter angelus. Et sequit habentē signum dei viui: qz epi debēt signare populū dei per loca vbi transeunt: sed signāter portant signū dei viui in cōfirmatiōe. Deo dicit signemus suos dei in frontibꝰ coz. Nota in frontibus in plurali: qz epus signat extra: ⁊ spiritussanctus signat itra i anima. Jdeo non dicit signabo: sed signemus. Tertia vox est. Uox dñi in magnificentia. Ecce sacramentū altaris. vox domini est forma ꝓfectionis. Nō. moduz quē dz tenere sacerdos qñ vult consecrare: dz enim tenere hostiā bassam duplici ratione. Prima ne gentes adorēt añ consecrationē: qz sic essent idolatre. Secūda qz fm̄ cōmunē opinionē xps fuit crucifixus in terra plana. Nota in magnificentia qz lz fuerit magnificentia in incarnatione ad verbū virginis qñ dicit. Ecce ancilla dñi ⁊c. filiꝰ dei descēdit in vterū suū maius tñ qō deus fecit siue qō faciet est q̄ deus homo factus est perfectionē dās suis operibus. Dic similitudinem de forma spherica q̄ nō ē ꝓfecta quouisq̄ finis iungatur principio. Sic cū hō fuit vnitꝰ deo suo principio: tūc hō fuit deꝰ: ⁊ deus hō ⁊ tūc ibi ꝓfecta sūt opa. Sic imo excellentior ē magnificētia i ꝓfectiōe in pluribꝰ q̄s in incarnatione. Prio sicut adverbū virginis celū se ap. ruit: ⁊ filius dei descēdit in virginis vētrē: sic ad vocē sacerdotis aperit celū: ⁊ filius dei venit in hostiā. vñ Greg. in quarto dialogorū: ⁊ habek de ꝓse. di. ij. Quid sit sanguis. versū. Quis. vbi sic dr. Quis enī fidelis dubitū habere possit in ipsa imolationis hora: ad sacerdotis vocē celos aperiri atq̄ in illo iesu xpi mysterio angelicos choros adesse: ⁊ summa imis sociari vnūq̄ ex invisibilibus atq̄ visibilibus fieri. Sed q̄ habemus lippos oculos ex peccatis nō videmꝰ angelos cū xpo existētes in altari lz multi scti eos viderūt. Dic cui⁹ vite dz esse sacerdos: vt habeā extra de vi. et ho. cleri. in multis capitulis. Scōa excellētia q̄ filius dei descēdit in vtero virginis solus: ꝛ in altare nō. Itēvirgo semel aperuit celū claue linguе: ꝛ sacerdos in qualibz missa. Itē in lingua virginis ad instar clauis fecit octo reuolutiones. s. dicendo octo ꝥba anteq̄s deus descendit in vterū suū: ꝛ sacerdos facit tm̄ q̄nq̄. Jtez in vterū virgis descendit mortalis ⁊ passibilis: ꝛ i hostiā ꝙ oppositū. De ista excellentia dicit dd. Cōfessio ⁊ magnificentia opus eiꝰ ⁊ iusticia eius manet ⁊c. Memoriā fecit mirabilium suoꝝ misericors ⁊ miserator dñs: escaz dedit timentibus se. ps. cx. Nota ad literā loquit de isto sacramēto. Nota ꝓfessio scz sacramētalis: dz ꝓcire magnificētiā: id est sacramētuz vt in dānatione aic sue celebrat si est sibi cōsciꝰ alicuius peccati mortalis: ⁊ copia assit ꝓfessoris: de quo vide sanctū Tho. et alios doctores in. iiij. disti. xvij. Nota escam dedit dño timentibꝰ sc: scilz nomē suū. Jo. memoriā fecit mirabiliū suoꝝ qz est mirabile qō fecit deꝰ ⁊ qō faciet ⁊c. Quarta est. Uox dñi ꝓfringētis cedros. Ecce sacrm penitētie de mōte altissimo libani. qz cedri sunt peccata facta in altissimo mōte supbie: qz oia pcta reducūtur ad mōtē supbie. Uñ auaricia est supbia. s. nolle obedire ordinatiōi dei ⁊ ecclie: nō ꝓfiteri nec satisfacere: ⁊ sic de alijs. Item dedit ⁊ ordinauit regulā quō ꝏbēnos regere in diuitijs. de bono iure recipe necessitatem: ⁊ nō supfluitatē: iniusta restituere. Sed auarus nō vult se humiliare ⁊ ꝓformare huic ordinationi. Sed dicit. O ego essem pauper si darē amore dei ⁊ restituerē iuste acquisita vel retēta. ego nō facia. Ecce quō restitit ordinationi dei nine. Jdeo auaritia radicata est in monte libani. i. supbie: qz supbia ē nō velle se humiliare ad faciendū voluntatem dei.

Idem de luxuria. Jam deus dedit regula quō gentes debēryti illo opere. s. i matrimonio tantum sed dicit luxuriosus: q̄re etiā nō extra matrimoniū possum vti actu illo. Ecce quomodo nonvult subiici voluntati diuine. Jdeo luxuria est radicata in mōte supbie. Jdē de alijs peccatis. Uñ Initium ois peccati est superbia Eccli. x. Sequit. Qui tenuerit illā adim plebit maledictis: q̄ maledicti sūt a deo ⁊ subuertet eū in finē. De isto sacramēto pnie dicit. Uox dñi confringentis cedros peccatoꝝ mortaliū ꝯrū ad culpas q̄s cō fessor absoluit dicēs. Absoluo te a peccatis tunc confringit cedros peccatoꝝ: nisi malicia peccatoris obstet. Et concordat aplʼs Heb. iij. dicens. Uiuʼ est sermo dei et efficax et penetrabilior omni gladio ancipiti pertingens vsq̄ ad diuisionē aie ⁊ spūs. Nullus homo cuꝫ oibus gladijs huius mūdi posset scindere vnum cedrū peccati mortalis sed verbū dei. i. absolutio sacramētalis: ego te absoluo a peccatis tuis. Quinta vox est. Uox dñi intercidētis flāmā ignis. Ecce sacramentū matrimonij. Nota q̄o ex quo adā peccauit quilibꝫ habet intus vnā burſam ignitaꝫ que dicit ꝛcupiſcibilitas vel mala inclinatio que est ignis luxurie. Iste ignis nō flāmescit quousq̄ homo fuerit pfectus ⁊ tunc tentat de luxuria. Wirum: q̄ aqua baptismi extinguit ignē infernī: sed non pt extinguere ignē luxurie in hoie. O tā fortis ignis necynō extictus fuit nisi in xpo ⁊ in beata virgine totaliter. De quo dicit scriptura. Job. xxxj. Ignis est vsq̄ ad pditionē deuorans: ⁊ omnia eradicās genimina vel germina. Nota eradicans oia germina meritorum q̄s flāmescit sed p sacramentū matrimonij hec flāma incidit. Dic quō matrimoniū fit p vocē domini. s. per ꝟba de pñti. Uñ per matrimoniū intercidit flāma luxurie: non tñ extinguit. Dic quare matrimonium ōr sacramentū: q̄ repꝛesentat xpi incarnationeꝫ Unde sicut diuinitas ⁊ humanitas i vnitate psone: sic etiam vir ⁊ vxor in vna carne ꝛiungunt ꝛc. Nota q̄ nō sunt iaꝫ duo sed vna caro. s. in pcreatione plis. Unde iste ignis pōt facere flammā in virum et vxorem sine peccato seruādo debitas circunstantias ⁊ cōditiones: ⁊ quilibet istorum pt dicere. A flamma ignis non sum estuatus. Eccli. xlvi. Sed nō curabam de alia muliere ⁊ nec ego de alio viro. Ecce vox dñi intercidētis flāmā ignis. Sexta vox est. Uox dñi concutiētis desertū. Ecce sacramētū ordinis: q̄ sicut in deserto sunt bestie siluestres: sic i mūdo sunt peccatores: ⁊ sicut q̄ scindunt magne arbores in deserto cōmouetur desertū ⁊ facit magnū sonū in terra ⁊ in nemore: sic i ordinibus cōmouet tota xpianitas iciunādo p tres dies quatuor tēporū. Jdeo vt deus faciat illos quos assumit ad sacros ordines dignos. Dic q̄ sunt septem ordines. Primʼ ordo est ostiariatus: ⁊ qui est in illo ordine dꝫ custodire portas. Secūdus lectoratus: qui ergo est in tali ordie dꝫ legere lectiōes in choro. Tertiʼ est exorcistatus ꝓstitutʼ in tali esse dꝫ coniurator demonuꝫ expellendo demones a coꝛporibus. Quartus ordo est acholytatus debēt ergo acholyti ponere cādelas aſ altare ⁊ portare. Et isti qui habēt istos paruos ordines possunt recipere yrotes Maiores ordines sunt. s. subdyaconatʼ: dyaconatus: ⁊ pſbyteratus: ⁊ in quolibꝫ ordine tam de maioribus q̄ de minoribʼ datur caracter indelebilis. Et ꝓmouebit dños desertū cades. s. sanctā xpianitatem q̄ illi qui non sunt de xpianitate nō pñt recipere ordines. Et qui ordiati sūt pñt dicere. Ut sine timore de manu inimicoꝝ nostroꝝ liberati seruiamus illi. In sanctitate ⁊ iustitia coꝛā ipo omnibʼ diebus nostris. Lu. j. Nota liberati. s. de deserto mundi posuisti nos in horto eccle sancte tue. Jdeo dicit. Uox dñi concutiētis desertum. Septima vox est. Uox dñi preparātꝫ ceruos. Ecce sacramētū extreme vnctionis q̄s ꝑparat ceruos. Dic quō inter alia aialia plus saltat ceruʼ ꝛc. sic aia ab ore corporis saltat ad celū. Alie autez dicunt cerui: q̄ preparāde sunt ad saltādum p vnctionē. Jdeo dicit. Uox dñi preparātis ceruos. Jsta vox est forma huiʼ sacramēti q̄ ꝓcedit ab ore sacerdotꝫ. Sacerdotes vngendo infirmū dicunt voceꝫ dñi: videlicet. Per istā vnctionē ⁊ suam ꝑissimam misericordiam indulgeat tibi dñs quicq̄d peccasti p visuꝫ vel per aliū sensum tangendo ptē ꝛc. ⁊ q̄ tangi honeste possunt oēs alie partes includunt in coꝛpore. Cum ei corpus vngit pctā oblita: vel alie inclinationes pctōꝝ q̄ poterāt

saltū impedire remittunt. De hoc dauid dicit. Qui pfecit pedes meos tāq̄ ceruoꝝ: ⁊ sup excelsa statuēs me. ꝑs. xvij. Nota q̄ pfecit p hoc sacramentū ꝛc. Ꝟ hoc sacramentū nō dꝫ dari nisi in articulo mortis: ⁊ nisi petat: ⁊ ideo debet peti i cōione et tunc potest dari: posito casu q̄ pdat intellectū: vel etiam vsum oīm sensuum ex quo aia stat in coꝛpore. Ecce quare dicit thema. Extollens vocē quedā mulier ꝛc.

℣ Feria. ij. post Oculi. Sermo. j.

QUāta audiuimus facta in capharnaū: fac ⁊ hic in patria tua. Luce. iiij. Hoc verbū dat mihi motiuū predicādi et declarandi vobis opera principalia que fecit xps in hoc mūdo. Sꝫ primo saluteꝫ virgo maria. Quāta audiuimus facta in capharnaū ꝛc. Pro intellectu istius verbi ſtiendum q̄ xps in pueritia sua fuit nutritus in ciuitate nazareth postq̄ redijt de fuga egypti quousq̄ fuit xxix. annoꝝ: et ab hoibus reputabat sanctus hō: sed non predicabat nec faciebat ibi miracula. Et q̄ tñ fuit ibi moratus: ideo fuit dictʼ iesus de nazareth. Matth. ij. Veniens sꝫ de egypto habitauit in ciuitate que vocat nazareth: vt adimpleretur q̄d dictū est per prophas: q̄m nazareus vocabit. Postq̄ autē fuerat. xxx. annoꝝ: et voluit incipere predicare ⁊ miracula facere: illumiare cecos: surdos audire: mutos loqui: claudos ambulare: mortuos resurgere ꝛc. Et ois populus suspensus erat audiens illū. Lu. xix. Nez mirū audire verba ab ore dei incarnati. Relicta ciuitate nazareth venit ⁊ habitauit in ciuitate capharnaū maritima: et incepit predicare. Et exīt fama hec. s. predicationis ⁊ miraculoꝝ inyniuersam terrā. Mat. ix. Quod audientes illi de ciuitate nazareth reputabāt se a xpo esse despectos: q̄ sibi nihil horū fecerat: ideo erant contra eū indignati. Deinde xps predicando redijt in nazareth. Ad quez venerunt rectores ciuitatis dicentes sibi Quanta. i. valde magna audiuimus facta ꝛc. Patet thema ad literam. Sed mō volo ipsum spiritualiter ꝓtractare. Xps in ciuitate extranea sez in patria iudeoꝝ qui noluerūt ipsum recipere vt dñm: iuxta illud Joā. j. In propria venit: ⁊ sui eū non receperunt. s. tanq̄ deū ⁊ saluatorem mūdi: immo se alienauerūt ab eo: multa fecit miracula. Sz terra xpianoꝝ est terra propria xpi: quia ipsum recipit per veram credentiā et deuotā obedientiā. Jō deuoti christiani possunt deo dicere. Quāta audiuimus facta in capharnaū i. in terra iudeoꝝ: fac et hic in patria tua scilicet in christianitate per imitationem.

Nota septem opera principalia que fecit christus in patria aliena: sez in patria iudeorum.

Primum fuit humilis incarnatio.
Pauper conuersatio.
Certa predicatio.
Dura passio.
Pia descensio.
Uera resurrectio.
Et alta ascensio.

De his possumus dicere xpo. Quāta audiuimus ꝛc. Jdeo dñe fac et hic in patria tua per moralē imitationē. Primū opus notabile et mirabile q̄s fecit xps in terra iudeoꝝ pro nostra redēptione fuit humilis incarnatio. Maxime si vultis attendere ad istam speculationē deus fecit decem gradus creaturarū spiritualium ꝛc. Quādo ergo dicitur filius dei fuit incarnatus: sic intelligitur q̄ descēdit ⁊ humiliauit se infra decem gradus creaturarū spiritualiū et coꝛporalium. Jdeo maius opus quod deus vnq̄ fecit vel faciet fuit q̄ deus fieret homo: ⁊ homo fieret deus. De isto opere dicit apostolus. Qui cū in forma dei esset non rapinam arbitratus est esse se equalē deo: sed semetipsum exinaniuit formā serui accipiens: et habitu inuentus vt homo. Phil. ij. Nota rapinā. i. vsurpationē. Ecce hic humilis incarnatio. Jdeo dñe. Quāta audiuimus facta ꝛc. fac et hic sez in nobis vt deus in cordibus nostris sez humilitatis virtutē: vt humiliemur a pompis: vanitatibus ꝛc. exēplo christi. Quādo ergo aliquis dñs prelatus vel dña humiliaꝫ dimittendo pompam vel vanū ornatū ꝛc. Ecce hic opus incarnationis xpi moraliʼ q̄d facit inter nos: iuxta suam doctrinā dicentis. Matthei. xj. Discite a me. Domine: et quā lectionem. Respondit. Quia mitis sum ⁊

humilis corde. Dñe: ꝛ quid habebimus ex hoc? Ideo dicit. Et inuenietis requiē animabus vestris. Nota q̄ in paradiso nullus inueniet domum ad quiescendū: nisi in hoc mundo ipam edificet. Nota cōtra illos qui in hoc mundo edificant magna edificia ꝛ possessiones ꝛc. ꝛ nō curant edificare in celo: nec vnā paruā cellā. Quidam in partibus mosille q̄ plures viuēs edificauerat domos: in agone suo statim moriturus ꝓquestus est dicēs. O inquit plures edificaui domos: vtinā paruulaz vel vnā cellulā edificassem in celis. Modus edificādi in celo est non expēdere in mundo omnia in vanitatib⁹: sed expēdere vnam partē in operibus misericordie. Verbi gratia. Si habetis quinq̄ florenos in redditibus: expēdite quatuor in necessitatibus vestris: et vnū in operib⁹ misericordie. hoc modo edificabitis domū in paradiso ad quiescendū post hanc vitā. Dic quomodo a deo omnib⁹ hominibus statutū est semel mori ēptum ad corpus: et post hoc iudiciū ēptum ad aiam. Heb. ix. Et quādo ille qui nihil edificat in alio mūdo moritur: misera illa aīa dure repellitur a xp̄o: et mittitur ad hospitium miserorū. f. ad infernum. Sed illi qui edificauerunt cū gaudio recipiunt a xp̄o leta facie. Ecce ꝛe dicit: ꝛ inuenietis requiez animabus vestris scz post mortē corporis. Et cōcordat apostolus dicens in persona bonorū. Scimus qm̄ si terrestris domus nostra hui⁹ habitationis dissoluat q̄ edificationē a deo habemus domū nō manufactā: scz eternā in celis. ij. ad Cor. v. Sexm opus mirabile factū a xp̄o in idea: fuit pauper conuersatio: intantū q̄ nūq̄ fuit aliquis ita pauper: quia ꝑm q̄ dicunt euangeliste: nūq̄ portabat pecunias vel escas. Sz ibat predicādo de villa in villam. Et post sermonez: respexit si aliquis imitaret eum ad prandiū dicēs Magister ex quo dedisti nobis bonū prādiū spirituale ꝛc. al's habebat duo remedia. Unū tpe messis: de quo ponit Matt. xij. vbi dicitur. Abijt iesus per sata sabbato: discipuli autē eius esurientes cepe runt vellere spicas. Aliud quia ibat Bethaniam ad domū marthe. Idem si non inuitabatur ad dormiendū: al's ibat cum discipulis suis in desertum. Ecce hic paupertima conuersatio. De hoc dicit ipse met Mat. viij. Vulpes foueas habent: et volucres celi nidos: filius autē hois non habet vbi caput suum reclinet. Ideo dñe quanta audiuim⁹ ꝛc. fac et hic in patria tua. Quia nō possum⁹ seruare tantā paupertatem: vt nos audiuimus: expellatur a nobis peccatū auaricie vt sim⁹ pauperes de pecunia de malo iusto: ꝛ nihil habeamus per rapinam: vsurā: vel furtum vel symoniā: nec per calumniā: tunc xp̄s similitudinarie ꝛ motaliter pauperē cōuersatur inter nos. Juxta illud. ij. ad Corin. viij. Scitis gratiā dñi nostri iesu xp̄i: qm̄ propter vos egenus factus est cum esset diues: vt illius inopia vos diuites essetis ꝛvos ditaret. Sed singulariter cauetis a diuitijs de bonis iniuste acquisitis q: nūq̄ habēt bonū finē: immo ad instar pomi corrupti se habēt: quod corrumpit alia poma. Ideo q̄ vult cōseruare pecunias: respiciat albū: florenū: vel denariū: si est ibi vermis rapine: vsure ꝛc. Dicat. Nolo aīam meā christi sanguine redemptā: ꝛ sanctissime trinitatis increate imagine insignitā ꝓ trāsitorijs diuitijs eternis obligare incendijs. Bñdictus q̄ pōt dicere deo gras: q: nihil habeo male iniuste acquisitum. sic eritis diuites. Deo dicit xp̄s. Videte ꝛ cauete ab omni auaricia. Lu. xij. Tertiū opus fuit certa predicatio: q: ipsemet de⁹ incarnatus ore ꝓprio reuelauit ꝛ ꝑdicauit secreta fidei ad cognoscēdū illā magnā christi humilitatem. Nota similitudinē de rege q̄ peoniz zaret ordinationes sui cōsilij vt maior fides adhiberet. Idē de xp̄o in consilio secreto sancte trinitatis fuerūt ordinata secreta fidei catholice. Et sz haberet angelos ꝛ ꝓphetas q̄s poterat mittere ad p̄conizandū: tamen ipse equitauit. f. in equo correctiōis sue: ꝛ cū tuba p̄dicatiōis publicauit secreta fidei. f. doctrinā euangelicam: vt gentes melius crederēt: ꝛ veritatē fidei sine dubio tenerēt: q: oēs alij fuerunt petōres. j. Joā. j. Si dixerimus qm̄ ꝑctm̄ nō habemus: ipsi nos seducim⁹: et veritas in nobis nō est. Sol⁹ xp̄s fuit sine peccato: q̄ nec falli nec fallere: nec peccare nec errare potuit: iō absq̄ omni dubio tenende sunt fixates fidei catholice Secus si aliquis alius a xp̄o publicasset posset aliquis dubitare: q: esse Jo. Jo. j. ꝛ. j. Jo. iij. Deū nemo vidit vnq̄. Unigenitus filius q̄ est in sinu patris: ipse enarrauit. Ideo dicit aplus. ij. Ti. j. Scio cui credidi ꝛ certus sum. Ideo dñe quāta audiuim⁹ ꝛc. Fac etiā hic ī patria tua. Nota optimū cōsilium beati hieronymi dicētis q̄ quolibet die debem⁹ dicere Credo. f. mane ꝛ sero: ꝛ isto mō cor cōfirmat in fide catholica. al's perditur paulatim. Ideo nos ecclesiastici mane et sero dicimus scz in matutinis: prima ꝛ cōpletorio Credo. iuxta ordinationē ecclesie. Ideo ap̄l's Ro. x. Si confitearis in ore tuo dñm iesum: et in corde tuo crediderit⁹ q̄ deus suscitauit illum a mortuis: saluus eris.

Quartū opus mirabile a christo factum in iudea: fuit dure passionis: scz in cruce. Nota: q: sciebat ꝛ videbat q̄ totū genus humanū erat condemnatum et sentētiatum ad furcam inferni: cui christus compatiens dixit deo patri. Ego sol⁹ suspendar in ligno crucis: ne aliās mihi credēs ꝛ obediēs: decetero suspēdat⁹ in furca inferni. Ecce ratio siue dure passionis. Auctoritas. Christ⁹ semel ꝓ peccatis nr̄is mortu⁹ est: iustus ꝓ iniustis: vt nos offerret deo. j. Pe. iij. Ac si filius regis vellet suspendi pro latronibus liberandis. O inestimabilis amor si filius dei iustus et sine peccato pro iniustis ꝛ peccatorib⁹ Ergo dñe fac et hic in patria tua: vt scilicet nos crucifigam⁹ non realiter vt xp̄s: scz motaliter scz clauo cōfessionis in manu dextra: quia confessio ducit hominez de sinistra scz culpe ad dexteram gratie. Clauo penitentie in sinistra: ꝛ clauo bonorum operū in pedibus. Ideo scriptura Qui sunt christi carnem suam crucifixerunt cū vitijs et concupiscentijs. ad Gal. v. Quintum opus fuit pia siue sancta descensio scz anime ad limbum sanctorum patrum: ac si rex iret personaliter ad captionem pro liberatione captiuorū: quibus ipse misericorditer parceret: cum tamen posset mittere michaelem vel alium Ecce opus singulare de quo zacharie. ix. Tu vero in sanguine testamenti tui emisisti vinctos tuos de lacu in quo non est aqua. Domine: fac etiā hic in patria tua Nota quomodo christus voluit descēdere ad sanctos qui erant in limbo: q̄ erant patres christi ꝑm humanitatē: ipsos honorando ꝛ exemplū nobis dando honorandi parētes in hoc mundo: ꝛ descēdendi ad eos si sunt in purgatorio per suffragia cōplendo testamenta: qui statim sentiunt refrigeriū. Auctoritas. Qui ꝑm spiritum sunt: que sunt spiritus sentiūt. Ro. viij. Alias conqueruntur et petunt iustitiam. Ideo dicit scriptura. ij. Macha. xij. Sancta ergo ꝛ salubris est cogitatio ꝓ defunctis exorare: vt ꝛc. Sextū opus mirabile fuit vera resurrectio. f. i die paschę qñ aīa de limbo redijt ad corpus ꝛ surrexit de sepulchro. Dic quē in passione humanitas fuit diuisa: scz nō diuinitas. Ad hoc declarandū nota similitudinē de pomo: quo diuiso in duas partes nō diuiditur odor. Uel nota similitudinē in splēdore de crystallo. Sic cogitate q̄ xp̄i humanitas sit vt petia de cristallo plena diuinitate ex cōiunctione personali qua diuisa splendor diuinitatis remānit cū vtraq̄ parte. f. cū corpore in sepulchro: ꝛ cū aīa in limbo ꝓpter qđ vtrūq̄ habebat posse in infinitū resurgendi. Ideo xp̄s. Joā. x. Nemo tollit aīam meā a me. f. me inuito sed ego pono eā a meipso: ꝛ potestatē habeo ponēdi aīam meā ꝛ potestatē habeo iterū sumēdi eā. Ideo dñe quāta audiuimus ꝛc. Fac etiam hic in patria tua. vt. f. corpus nostrū ꝛ aīa resurgāt. Auctoritas. Corpus autē peccatoris iacet mortuū in sepulchro peccati mortalis: ꝛ aīa in inferno sepulta. i. cōdēnata: sed resurgūt virtute diuina qñ aīa dimittit peccatū supbie vel auaricie vel luxurie ꝛc. Tūc corp⁹ recipit aīam qñ eius imperio humiliatur ꝛ facit opa misericordie. Auctoritas. Quō christus surrexit a mortuis per gloriā patris: ita et nos in nouitate vite ambulemus. ad Ro. vi. Septimū opus ꝛ cōpletiuum aliorum fuit alta ascensio: qñ corpz virgine matre apostolis ꝛ discipulis ascēdit in celū. Jo. xvj. Exiui ꝛ pfe et veni in mundū: et iterū relinquo mundū ꝛ vado ad patrem. Dñe: fac et hic in patria tua. Dic quomodo bis in die debemus ascēdere in celū non corpore: quia vsq̄ ad diē iudicij corpus non potest ascendere in celum: sed spiritu. f. mane ꝛ sero orando: q: oratio est ascēsus mentis in deum: vt dicit Damascenus. Dic modū orādi ad instar illius qui vult supplicare pape vl̄ regi: cui sunt tria necessaria. primo vt camera sibi aptat. Scō est sibi necessarium vt exhibeat reuerentiā regi. Tertio vt dicat

Universidad de Navarra

sam supplicationē. Sic crux xpi clauis est paradisi vt dicit Rabanus: que aperit portā camere xpi. Ostēde modū signādi: vel extēde manū in modū crucis: vt moyses faciebat ⁊ sacerdos in missa. Deinde ingresso spiritu capite discooperto etiam genibus flexis ponat se ad pedes iesu xpi. ſ. cogitādo cū quo loquit hō. Deide presenta tuā supplicationē. ſ. orationē. Idez dicēdnz cū quis orat deū aut virginē ꝛc. Dic cōtra illos q̄ orāt se inducendo ⁊ calciando. Ideo apls. ſ. Cor. xiiij. Si orem lingua: spiritus meus orat: mens autem mea sine fructu est. Qui subdit. Qui ergo est? Orabo spiritu: orabo ⁊ mēte. psallam spiritu psallā ⁊ mēte. Exemplū pulchrū. vide de ofone pmo li. apo. xij. ca. de comite campanie q̄ dispositi se oraturū.

¶ Feria.ij.post Oculi. Sermo.ij.

Transiens per medium illorū ibat. Lu iiij. Sāctum euangeliū hodiernum declarat nobis vnā pulchrā defensionē quā fecit xps ꝓ tota vnā malā conclusionē vel reprehensionē quam fecerunt sibi iudei ciuitatis nazareth. Pro quo sciendū q̄ xps in sua pueritia fuit nutrit⁹ i ciuitate nazareth quousq; habuit. xxx. annos vbi non predicauit: nec miracula fecit: sed viuebat inter eos multū deuote vt ēsvt dicūt doctores literales arte seu officio Joseph. Et q̄ in nazareth fuit nutritus ⁊ tm̄ moratus: nō vocat⁹ iesus de nazareth. Mat. ij. Uenies scz de egypto habitauit in ciuitate nazareth post baptismū quē a Joā. suscepit ⁊ quadragesimā quam ieiunauit: iuit capharnaū. vbi incepit predicare: ⁊ miracula facere. Mat. iiij. Relicta ciuitate nazaret: venit ⁊ habitauit in ciuitate capharnaum maritima. Exinde incepit p̄dicare predicatio enim xpi ⁊ miracula diuulgabantur per totā terrā: ⁊ fama venit in nazareth. Propter q̄s illi de nazareth erāt indignati cōtra cū: q̄ ibi nō fecerat miracula illa: deinde xps venit in ciuitatē nazareth: rectores aūt ciuitatis et etiā alij de ciuitate indignati cōtra xpm dixerunt sibi. Quare in alijs ciuitatibus faciebat miracula: ⁊ non in ciuitate sua nazareth: vbi erāt tot infirmi? Christus autem defendit se tripliciter: scz

per veram sapientiam.
per certam experientiam.
per firmam patientiam.

De tertio dicit thema. Trāsiēs ꝛc. Dico primo q̄ xps respōdit excusans se p̄ verā sapiētiā de maliciosa reprehensione iudeorum. De hoc in principio euāgelij. Dixerunt pharisei ad iesum. Quanta audiuimus facta in capharnaū: fac ⁊ hic in patria tua. Dic quomodo quando venit iesus in nazareth intrauit synagogam vbi pharisei cōgregati dixerunt sibi. Quāta ꝛc. Respōdit christus per verā sapientiā sapienter dans rationem dicens. Amen dico vobis: quia nemo propheta acceptꝰ est in patria sua. Que quidē rñsio est magne sapiētie. Declarat⁹ per regulā p̄hie. Qm̄ in omni actione naturali nō solū requiritur virtus seu potētia agētis: ſz etiā requirit⁹ dispositio materie. Nā actꝰ actionum sunt in patiente predispositio: vt patet de igne cuius virtus est cōburere: sed nō nisi in materia dispositā: q̄ nō cōburet lapides. Ita in miraculis nō solū requirit⁹ potētia seu virtus persone deuote: sed etiā requirit⁹ dispositio in illo q̄ debet recipere sanitatē vt sit bonus et fidelis: et nō malicios⁹. Cū ergo xps haberet infinitā potentiā ⁊ virtutē ad faciēdū miracula: adhuc tñ volebat dispositionē i materia. Et q̄ illi de ciuitate nazareth non erant dispositi q̄ nō habebant deuotionem ad xpm: immo deridebant cū dicentes. Nonne hic est fili⁹ ioseph: ⁊ vnde huic hec omnia? Et nō credebāt in eum. Ratio: q̄ vixerat inter eos: ⁊ cognoscebāt eū a puericia: ⁊ patrē ei⁹ putabant: et matrem eius. ideo nō erāt dispositi. Uñ ſz xps haberet potentiā ⁊ virtutē infinitā: tñ nō sequebat⁹ effect⁹ ex indispositione materie. Sed illi de ciuitate capharnaū habebāt ad xpm magnā deuotionē ⁊ reuerentiā ⁊ honorē dicētes. Propheta magnus surrexit in nobis: ⁊ q̄ deus visitauit plebem suā. Lu. vij. Et ꝓpter fidē eoꝝ ⁊ deuotionē xpus curabat eos. Et ꝓpter hoc q̄n̄ dixerūt sibi. Quanta. ſ. multa audiuimus. Rñdit. Amē dico vobis. q. d. alia est rō illorū ⁊ alia hic. q̄ hic nō creditis: sed ibi credūt. Marc. vj. Abūt iesus in patriā suā: ⁊ sequebant eū discipuli eius. Et nō poterat ibi virtutem vllam facere: nisi q̄ paucos infirmos impositis manibus curauit: ⁊ mirabatur ꝓpter incredulitatez eoꝝ. Nota nō poterat scilicet de potestate ordinata: q̄ requirit⁹ dispositio. Patet xpi responsio ad literā. Moraliter super hoc. Quanta audiuimus facta ꝛc. Idem possum⁹ nos dicere xpo. Quāta audiuimus facta ꝛc. in terra iudeoꝝ infideliuꝫ fac ⁊ hic in patria tua: scz in xpianitate.

Nota hic septem opera principalia q̄ fecit xps i iudea. Uide in precedenti ſmōe breuiter. Ut dic de miraculis illis. ceci vident claudi ambulāt. Mat. xj. prout habes supra in tertio sermone tertie dominice aduent⁹ domini. qui incipit. Renunciate ioāni. Dico scdo q̄ xps respōdit defendens se per certā experientiā quā dedit de sacra scriptura dicens q̄ multi ꝓphete fuerūt q̄ in patria sua non fecerūt miracula sed in alia di. In veritate dico vobis. multe vidue erāt in diebus helye in israel quando clausum est celū annis trib⁹ ⁊ mensib⁹ sex. cū facta esset fames magna in oī terra. ⁊ ad nullā illaꝝ missus est helyas: nisi in sarepta sidonie ad viduā. Et multi leprosi erāt in israel sub heliseo ꝓpheta. Et nemo eorum mundatus est nisi Naamā syrus. ꝓz ergo quō xps rñdit q̄ certā experientiā. Ubi tāgit duas causas siue historias. dicank breuiter. Prima hꝰ. iij. reg. xvij. de ꝓpheta helia q̄ erat de iudea: ⁊ deus misit eū ad viduam extraneā: ac si de brabātia de⁹ mitteret aliquā ad coloniā. Secūda historia habetur. iiij. Regū. v. de ꝓpheta heliseo qui sanauit Naamā extraneū. Ecce quare dicit xps. In veritate dico vobis ꝛc.

Modo patet responsio per certā experientiā ꝛc. Moraliter si istas duas historias volumus cogitare: siue litteraliter siue moraliter ꝓz q̄ vidua: orphanis: infirmis: ꝓfonis miserabilib⁹ debem⁹ subuenire ⁊ eos defendere. Et oppositū est magnū peccatū. Et de⁹ facit singulare punitionē de illis q̄ persequunt⁹ ꝓsonas miserabiles in hoc mūdo ⁊ etiam in alio. Ideo Exo. xvij. Uidue ⁊ pupillo nō nocebitis. Si leseritꝭ eos vociferabūt ad me et ego audiam clamorem eoꝝ. Maxime in iudicio deus punit tales. Dauid. ps. lxvij. Turbabunt a facie ei⁹ patris orphanorum et iudicis viduaꝝ. Christus est pater orphanorum et iudex viduarum. Secundo subueniendum est infirmis leprosis ꝛc. Secunda moralitas iuxta intellectū spūalem. Uidue ⁊ leproso subueniendum est. Uidua em̄ est anima quam xps desponsauit in baptismo qui est in celo: cui anime subueniendum est per orationes: missas ꝛc. Juxta consiliū dauid. ps. cxxxj. Uiduā ei⁹ benedicēs: scz de manē benedicā. ſ. de sero. Nā sicut corpori dantur due refectiones: ita ⁊ aie vidue. Panes eius saturabo panib⁹. Pauperes hui⁹ aie sunt potētie siue quinq; sensus qui sunt saturandi panib⁹ orationū: predicationū: sermonū. Leprosus est corp⁹ per luxuriā ⁊ gulam. Sanatur autem p cōfessionē prout figuratum fuit in curatione naaman leprosi. iuxta quod precepit xps de⁹ leprosis di. Ite ostendite vos sacer. ꝛc. Luc. xvij. Hec ostensio fit in confessione sacramētali. ¶ Dico tertio q̄ xps respōdit per firmā patientiā. Posteā xps respōderat iudeis p̄ verā sapientiaz et per certā experientiā: indignati iudei surrexerūt contra xpm ⁊ eiecerūt eū extra ciuitatem ⁊ duxerūt illū vsq; ad supercilium mōtis vt ꝓcipitarent eū. Ipse aut̄ transiens p̄ mediū illoꝝ ibat. Patientia est necessaria vbi iam verba nihil valent Hic ostendit xpus excellentiam corporis glorificati. scz subtilitatem transiens per mediū illoꝝ ibat ⁊ nō videbatur. In quo patet patientia de iniurijs sibi factis: q̄ noluit se vindicare: sed patienter recessit ab eis. Questio cum xps venit ad saluandum sibi credentes ⁊ obedientes p̄ morte: q̄re noluit mori illa morte. Quia si ipe voluisset ita bene fuissemus saluati ⁊ redempti. Ratio: p̄ nostra instructione noluit mori illa morte dando nobis exemplum ne moriamur precipitati. Dicatur quomodo diabolus facit homines ascēdere in altum montē superbie per honores ⁊ dignitates ꝛc. De q̄ dauid loquēs diabolo dicit. Propter dolos scilicz tuos posuisti eis scilicet in imaginem ascendere: deiecisti eos dum alleuiarentur. ps. lxxij. Dic practice Si religiosus qui stat simpliciter in suo monasterio seruādo regulam: obedientiam: paupertatem: ⁊ castitatem: ⁊ cerimonias sui ordinis: diabolus nihil potest contra eum: immo p̄ viam planam vadit ad paradisum. Si diabolus ponit in corde suo q̄ ascēdat. alꝰ nihil appreciabitur ꝛc. Et paulatim di-

mittit cerimonias ⁊c. Ecce quare dicit p̄ pter dolos. Idē de simplici sacerdote dicente officiū suū dēuote: nō curat de ꝓuba: q̄ nō sufficiunt reddit⁹. Si diabolus ponit in corde suo vt ascendat ⁊ seruiat dñs ⁊c. Idē de scholarib⁹ simplicit viuentibus cum suis officijs qui via recta vadunt ad paradisū. Ideo dicit diabolus. Ego faciā eū ascēdere ⁊c. Not. de vanitate q̄ null⁹ est contentus vt filius sit sicut pater ſ̄ q̄ ascendat q̄ notarius nō est cōtentus q̄ filius suus sit notari⁹ sed iurista. Idem de iurista qui nō vult q̄ filius suus sit iurista: sed q̄ sit miles. Dic ꝑtra patres dānatos q̄ dimittunt filios ⁊c. Occisti eos. Idē de mulieribus q̄ stāt i domo simpliciter nutriūt filias et seruiūt ⁊ obediūt viris suis. Sz diabolus ponit in corde vt ascēdāt ⁊ dominentur ⁊c. Ideo xp̄s sciens modū diaboli noluit mori precipitatus vt daret nob⁹ exēplū cauēdi a tali morte. Et si sum⁹ iā alte vt christ⁹ descendamus vt ipse humiliando nos. Job. xxx. Eleuasti me ⁊ quasi super ventū ponens elisisti me valide.

¶ Fer. iij. post Oculi. Sermo vnicus.

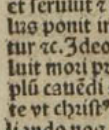

On dico tibi septies sed vsq̄ septuagies septies. Mat. xviij. Sermo nr̄ erit de sctō euāg. hodierno. ⁊ ꝓtinet multas bonas doctrias morales ab ore xp̄i platas. Sz ꝓio salutē ꝺgo maria. Sctm euāg. ꝓtinet i ſūma q̄nq̄ doctrias morales salutiōi nr̄e multū necessarias ⁊ pficuas.

Prima est de fraterna correctione
Scōa de spūali iurisdictiōe.
Tertia de exaudibili oratione.
Quarta de acceptabili q̄uētiōe.
Quinta de amicabili remissione

¶ De q̄nta loquitur thema ad ꝓpositū. Nō dico tibi ⁊c. Prima doctrina ē frnal correctio quomodo quilibet tenetur et obligatur corrigere primū suū quando videt ipsum errantē ⁊ deficientez vel in puncto errandi: homo tenetur ipsum corrigere dulciter ⁊ fraternalit: si credit vel sperat q̄ per sua fraternalē correctionez corrigetur ⁊ emendabit al's melius esset tacere. Ratio huius correctiōis est quoniam deus non est contentus q̄ quilibz ꝓcuret sibi soli saluationē: sed etiā ꝓximo suo. Null⁹ dicat. quid ad me de tali: sufficit mihi q̄ ego non faciam malum: q̄m deus dedit preceptum de dilectione proximi di. Diliges proximum tuum sicut teipsum: ⁊ de⁹ mādauit omnibus et vnicuiq̄ de ꝓximo suo. Et sic quilibet curā habere debz conseruandi nō solū bonū ꝓprij sed etiam bonum ꝓximi: ⁊ nō solū corpus ꝓpriū: sed etiam ꝓximi: ⁊ non solū animam ꝓpriam: sed etiam animam ꝓximi: ⁊ plus q̄ corp⁹ ꝓprium. Nullus igitur dicat. Quid ad me. Ideo dicit scriptura sacra. De⁹ mandauit vnicuiq̄ de ꝓximo suo ſcz corrigēdo. Eccli. xvij. De hac fraternali correctione dicit christus in principio euāgelij. Si peccauerit in te frater tuus: vade ⁊ corripe eū inter te ⁊ ipsum solum. Si te audierit lucrat⁹ eris fratrem tuū. Si autē te nō audierit adhibe tecū vnū vel duos: vt in ore duorum vel trium testium stet omne verbū. Quod si nō audierit eos dic ecclesie. Si aūt ecclesiam non audierit: sit tibi sicut ethnicus ⁊ publicanus. Nota quō sunt quatuor ꝑditiones gētiū siue gradus de q̄bus de⁹ dat doctrinā qualiter sunt corrigendi in suo gradu. Quidā sunt simplices ⁊ corrigibiles: quidā sūt elati ⁊ ꝑsumptuosi: q̄dā sunt duri et ꝓterui: quidam sunt iniqui ⁊ malicioſi. Primi libēter suscipiūt correctionē dicēdo correctori Gratias ago: ego cognosco q̄ me maxie diligitis. Et de istis dat nobis xp̄s doctrinā correctionis di. Si peccauerit in te ⁊c. id est ꝓtra te vel intra te q̄ in exponit̄ p cōtra vel intra. Itē q̄n scis q̄ ille fecit hoc peccatū ⁊ credis q̄ ex tua fraterna correctione corriget: tūc vade ⁊ corripe eū dulciter. ſ. charitatiue ⁊ reuerenter. Hoc mō persona simpler ⁊ corrigibilis optime et gratanter recipit correctionē ⁊ sic lucratus eris aiaz ei⁹ secrete inter te ⁊ ipm̄ solū. Et ꝑcordat ap'ls di. Fratres si preoccupat⁹ fuerit homo in aliquo delicto vos qui spirituales estis hmōi istruite in spiritu lenitatis. Gal. vj. Secūdi sunt elati ⁊ ꝑsumptuosi qui nimis ꝑsumunt de se. De quibus dicit xp̄s q̄ ad tales corrigēdos debz homo venire cū testibus di. Si mihi nō credit⁹ petatis a tali tali q̄ sunt bone conscientie. Si autem ꝑsumptuosus dicit. Ego intelligo ⁊ scio ita de

ne sicut vos ⁊ ipse: vult se excusare tunc adhibe vnū testē vel duos. ſ. autoritates noui ⁊ veteris testamenti dicēdo: quō potestis excusare vos. Ecce quid dicit scriptura sacra. Et hoc est q̄d xp̄us dicit ibi. Si aūt te nō audierit ex sua ꝑsumptione adhibe adhuc vnū vel duos ⁊c. vsq̄ ome verbū. Tertij adhuc sunt ꝑteruiores: q̄ peiores: q̄ sunt duri ⁊ ꝓterui habētes spiritū ꝓtradictionis: ⁊ statim exponunt autoritates dicētes. Veli⁹ intelligo ego q̄vos. Talibus est alius modus seruandus. ſ. allegādo determinationē ecclesie vel alicuius sancti doctoris. Et sic intelligit illud verbū xp̄i. Dic ecclie: q̄ al's peccatū ocultū nō posset ꝓbare. Ideo dicit. Si nō audierit eos dic ecclie. Allega determinationē ecclie. Quarta ꝑditio personarū est iniquo⁹ ⁊ malicioſo⁹ q̄ dicit malū de determinatiōe ecclie ⁊ de doctoribus sanctis. de q̄bus dicit xp̄s. Sit tibi sicut ethnic⁹ ⁊ publicanus. Contra tales dicit beatus Joā. Si q̄s venit ad vos et hāc doctrinā. ſ. ecclīastică nō affert nolite eū recipe in domo nec aue ei dixerit⁊. Qui cm̄ dicit illi aue cōicat opibus eius malignis. ij. Joā. vnico. Nota de operibus malignis. ſ. despectiue loquēdo di. q̄d ad me de determinatiōe ecclie vl pape vel doctor. Ecce opa maligna. Scōa doctrina est spūalis iurisditionis quam habent prelati ecclesiastici ⁊ presbyteri. ibi. Amen dico vobis: quecūq̄ alligaueritis super terram erūt ligata ⁊ in celis ⁊ quecūq̄ solueritis sup terrā erūt soluta ⁊ in celis. Nota amen. i. certe. Et loquebat xp̄s aplis ⁊ discipulis tanq̄s platis ⁊ pb̄yteris. ⁊ in ꝑsona ipsor⁹ nobis ecclesiasticis. Hec iurisditio spūalis singulariter ostēdit ⁊ seruat in ꝑfessione sacramētali: in qua ꝑfessor soluit ⁊ ligat. Soluit aūt cū absoluit a vinculis peccator⁹ peccatorez: q̄ ꝺt petā hz aia tot vinculis est ligata in illo mēbro p q̄d peccauit. Dic q̄o aia hz oia mēbra vt corpus. sed sunt spūalia. Et si homo peccat iurādo ⁊c. vel primū diffamādo: aia ligat in gutture. Idez de alijs. Autoritas. Iniq̄tates sue capiunt impiū: ⁊ funibus peccator⁹ suorū: q̄s ꝑstringit. Prouer. v. Item funes peccatorū circūpleri sunt me. ps. cxviij. Sed q̄n peccator ꝑfitet cū ꝓposito non redeūdi ad peccata: ⁊ absoluit a ꝑfessore solutus est etiā in celo apud dñm. Dein de ligat penitentiā iniungēdo: Sicut bonus medicus soluit ligamēta infirmis ⁊ imposita sibi medicina ligat iterum. Ita facit petr⁹ q̄ soluit ligamenta peccatorū. Deinde ligat pnia. Hec chorda penitentie dz esse de tribus filis. ſ. ieiunij: oratiōis: ⁊ elemosyne dicēdo penitēti: faciatis hoc ⁊ hoc. Ista sunt q̄ ligāt ⁊ obligāt ipm in terra ⁊ in celo cora deo ad faciendū pniam ininnctā: al's dānabit. Ecce q̄re dicit. Amē dico vobis: q̄cūq̄ alligaueritis sup terram. ſ. in penitētijs iniūctis: erunt ligata ⁊ in celis. Hec spūalis iurisditio fuit ꝓmo cōmissa beato petro ap'lo q̄n dixit sibi xp̄us. Tibi dabo claues regni celor⁹. Mat. xvj. Deinde cōmisit eas oib⁹ aplis di. Amē dico ⁊c. Que est istis cōdicendū ad ostendendū q̄ ista potestas ecclesiastica est i papa fontaliter in facto iurisditiōis spūalis. Tm̄ posse habet papa q̄tū habuit beat⁹ petrus apostolus: iz non in miraculis faciēdis. Et a papa descēdit ptās in alios: sicut sentimenta sunt fontaliter in capite: ⁊ ab ipo descendunt ⁊ deriuant in alia membra. Questio hic. Erquo deus cōmisit suam ptātem presbyteris quid in isto casu est faciendum q̄n peccator nō ꝓponit abstinere a petis: vel q̄ nō vult restituere vel remittere iniuriā: vel petere veniā ab offenso: vel nō vult recedere a mala societate: ⁊ ꝑfessor ex ignoātia vel verecūdia vel fauore ne dño q̄ est magnus homo indignetur ꝓtra ipm absoluit eū. Dc fctō est questio vtr̄ sit absolutus vl nō: videt q̄ sic. ex quo xp̄us vniuersaliter dixit. Quecūq̄ solueritis sup ⁊c. Aliqui doctores tam theologi q̄ iuriste expediūt se de responsione aliquid addēdo q̄ hoc intelligit claue nō errāte. i. ꝑfessore. Sed al's est rndendū ⁊ subtilius seruata vniuersalitate quecūq̄ solueritis ⁊c. Nota sup terram. quare dicit super terram magis q̄ in terra vel intra terram. Solutio. ꝓpter hoc q̄n q̄ soluit er ignoātia vel verecundia timoris vl amoris: nō soluit super terrā q̄ affectionē terrenā ponit sup̄ se: sed solvit infra terram. Sed si confessor solvit super terrā vniuersaliter ⁊ q̄ dicit xp̄s. Quecūq̄ ⁊c. Quod aūt sic super capiat in sacra scriptura. Autoritas. Ecclesiastici. ij. Exaltasti super terraz. i. super.

terrenas affectiões habitationē meam. ideo qñ deus cōmisit aplis executionē ꝛ post suā resurrectionē declarans eis suā intentionē:ꝛ qui voluit dicere sup̄ terram dixit. Accipite spiritūsanctum quoꝝ remiseritis peccata. Jo.xx. ℣ Nota accipite spiritūsanctū.q.d. in absoluendo non moueamini amore vel timore terrenali: sed affectione spiritussancti. Sed multi miseri ꝓfessores ponūt se ifra terrā:qz nō respiciūt nisi amatorem carnalem :vel vt habeant pecunias ꝛc. Hanc ptātem non cōmisit deus hoibus ante suā incarnationem:immo dicebāt iudei ꝛ bñ. Quis potest peccata dimittere nisi solus deus Mar.ij. Sed exquo deus fecit se hoiem ꝛ assumpsit sorozē nostram.s.humanitatem in tanta ꝓiunctione q̄ iam non sunt duo:sed vna ꝑsona volunt exaltare homines cōmittens eis posse diuinum.s. remittere peccata. Ecce ratio quare sacerdotes habent tantā ptātem. Patet etiaz rñsio ad illos qui dicunt. O benedictuz tempus erat antiqtus qz nō oportebat ꝓfiteri peccata:immo erat maledictū rēpus:qz deus non fecerat magistros rōnales:qz ipe erat ita terribilis⁹ durus q̄ neminē absoluebat vt haberet gloziam. ¶ Tertia doctrina est de exaudibili oratione.s.quē modū debem⁹ tenere in nris orationibus vt exaudiamur: ibi. Iterum dico vobis:qz si duo ex vobis cōsenserint sup̄ terrā:de omni re quācunqz petierint fiet illis a patre meo q̄ in celis est. Hic dāt multe expositiones: sed accipiā illaz que magis facit ad itellectū ꝛ ꝓcordat cū tertu. In dicta autoritate ponuntur tres ꝓditiões. Prima ibi. Si duo ex vobis cōsenserint. Isti duo sunt cor ꝛ lingua:q̄ debent ꝓsentire.i. ꝓcordare in oratiōe:si oz exaudiri:qz nō est dāda lingua deo:ꝛ cor mūdo de mūdanis cogitādo. Qz talibus ꝑplis dicit xp̄s. Ꝑp̄s ꝫ labijs me honorat:cor aūt eoꝝ lōge est a me. Sine cā.i. sine vtilitate colunt me. Matth.xv. ideo aplus. Si orem lingua:supple tm̄.mens mea sine fructu est.i. Cor.xiij. Cyprianus. Qūo de⁹ exaudiet oronez tuā quaz tu nōvis audire. Nec est cā quare multeties nō exaudimur in nostris orationib⁹ qz ista duo.s.linguaꝛ cor nō concordant. Petitis ꝛ nō accipiet, eo qō male petat. Jac.iiij. ideo Augu. ℣ Psalmis ꝛ hymnis cū oratis deū:hoc ꝫsek in corde qō ꝓfertur in ore. vel sic. Si duo ex vobis ꝓsenserint.s. iniuriatus ꝛ iniurias:qz ꝛz de qualibet parte sint aliq̄ cōplures: tñ ad istos duos pōt totū reduci; ꝛ nisi isti duo consenserint in bona pace:alis oratio eoꝝ nō exaudit a deo:immo qñ orant de⁹ claudit sibi aures. Autoritas. Esa.j. Cū extenderitis manus vestras: auertam oculos meos a vobis. Et cum multiplicaueritis orationē nō exaudiam:manus enī vestre sanguine plene sunt. Nō solū ille qui de facto occidit:ꝛz etiā ille qui corde desiderat mortē inimici habet manus plenas sanguine.i. Jo.iij. Ois qui odit fratrem suū homicida est ꝛc. ió est necessaria ꝓcordia inter ipōsvt oño exaudiat. Marc.xj. Cum stabitis ad orādum dimittite si q̄d habetis aduersus aliquem vt pater vester qui in celis est dimittat vobis peccata vestra. Scō dicit sup̄ terrā.s. q̄ ista cōcordia fiat sup̄ terram ꝛ nō sub terra. Super terrā petūt illi qui in suis orationibus petunt remissionem peccatorum: gloziā paradisi ꝛc. tales audiunt. Quod cūqz petieritis patrē in nomie meo dabit vobis.s.salutionē. Sub terra petunt illi qui in suis oratiōib⁹ petūt diuitias: honores ꝛc. quos deus exaudit qñqz:ꝛ quā doqz nō. Tertio dicit. De oi re quācūqz petierint fiet illis.s. illud qō est melius ꝛ vtilius:ꝛ nō dicit fiet illis illud qō petūt. Sed dicunt glose,ꝛ doctores q̄ intelligitur sic:fiet illis. supple si petūt rem iustā: fiet illis supplevtiliter ꝛ salubriter. Confidenter pete:quia vnum de duobus erit vel accipies qō petis⁹ vl melius ꝫ petis. ¶ Quarta doctrina est de acceptabili cōuentione.s. qñ conuenimus simul ꝛ congregamur qūo poterimus placere deo di. Ubi sunt duo vel tres cōgregati in nomine meo:ibi ego sū in medio eoꝝ. Nota in noie meo nomē ꝓpriū xp̄i est iesus. Luc.ij. Uocatū est nomē eius iesus alia noia oia sunt cognomina. Qñ cōgregamur ꝓ salute aiaꝝ vel cōtatum in noie iesu:qō idē est qō salus vel saluator. Primo ꝓgregamur in officijs diuinis i noie iesu.s. pro saluatione aiaꝝ: vbi non sunt nisi duo.s. eccliā ꝛ laici vel viri ꝛ mulieres vel tres:scilz chorus dexter ꝛ sinister: ꝛ ibi qui sunt in medio i pulpito: ꝛ iesus est in medio eoꝝ. Secūdo ꝓgregamur in sermone vbi nō sunt nisi duo:scz ꝑp̄s ꝛ predicator:vel tres.s. ecclesiastici:laici:ꝛ predicator:ꝛ xp̄s ē i medio. Nota ergo quō ꝑdicator oz diligēter studere ꝛ populus attente audire. Nota quō si quis dormit vel si respicit mulieres:ꝛ ecōuerso: quid dicūt angeli qui sunt cum xp̄o in medio. Tertio cōgregamur nos ecclesiastici ad officium diuinū. Et qñ ōr de⁹ in aditorio: subito est xp̄us ibi ꝛ chorus inclinat contra chor: scz xp̄o in medio existēti reuerentiā exhibēdo:ergo i euerenter incli nari debemus. Sed qñ aliqs stat incōpoſite in choro dicit xp̄s ꝛ scti angeli. Dñe hic nos labijs honorat: cor aūt eius longe est a nobis. Matt.xv. Nota de beato martino q̄ semper timebat in choro: q̄ interrogatus quare timeret. Rñdit q̄ propter xp̄i p̄niam. Unde si eꝑus vel papa essent in choro quō staret q̄libet honeste ꝛ cōposite. Nota cōtra dissolutiões que fiunt in choro. Quarto ꝓgregantur etiā dñi ꝛ rectores ciuitatis vl ville in nomie iesu:qñ ꝓ bono ꝛ vtilitate cōitatis conueniunt:ibi est xp̄s in medio. Nota si est ibi aliquis rector siue cōsiliarius nō recte indecēs:sed respicit carnē vel sanguinem:vel munera ꝛ nō deū:angeli xp̄o ꝓponūt dicere. Dñe occidamus istum ꝓditorem. Sed qñ vident ipm incedetem recta intētiōe ꝓ vtilitate cōitatis commēdāt ipm xp̄o. Idē qñ cōgregaṁ ꝓ pace:vel causa matrimoniali: ibi est xp̄s in medio:si non mēdosa ibi dicantur. Ueritas tñ quādoqz potest taceri: qz non ois veritas est dicēda in oi loco. Et p̄t dicere qñ non mētiūtur. Tu aūt in nobis es dñe:ꝛ nomē sanctū tuū inuocatū est sup̄ nos. Hiere.xiiij. ¶ Quita doctrina est de amicabili remissione:scz remittēdo iniurias sibi adinuicē. Hoc ostendit ibi. Tūc accedens ad eū petrus dixit. Dñe q̄ties peccabit in me frater meus ꝛ dimittā ei vsqz septies. Dixit ei iesus. Nō dico tibi vsqz septies: sed vsqz septuagies septies. Mat.xviij. Oēs glose ordinarie ꝛ expositores dicūt q̄ septuagies septies.i. toties quoties:ꝛ sic intelligitur. Nota tamē q̄ iste numer⁹ septuagies septies pōt exponi tripl'r.s. collective: diuisiue: ꝛ multiplicatiue. Collective exponēdo septuagies septies.i. septuaginta ꝛ septem vicibus. Ratio:qz i sacra scriptura numer⁹ septenari⁹ significat vniuersalitatē perfectaz ꝛ totalitatē. Unde Tob.xij. legit q̄ dixit angelus Raphael Thobie. Ego sum angelus Raphael vn⁹ de septē qui stamus ante deū. Ubi dicit glo. vn⁹ de vniuersis qñ ergo septies ꝓiungitur cū septuaginta:tūc significat vniuersalitatē. Secō exponit diuisiue sic septuagies ex vna parte.s. debes remittere: ꝛ septies ex alia.s. debes remittere. vñ legitur Leuit.xxv. q̄ dñs ordinauit iudeis iubileū de septē in septē annis:vt q̄tuor ꝛ dicit ista terra:nec seminarēt: nec colligerēt dieē. Sex annis seres agrū tuū:ꝛ sex ānis putabis vineā tuā: colligesq̄ fructus eius. Septimo aūt anno sabbatū erit terre requietionis dñi. Itē ordinauit aliud iubileum septē annoꝝ:ꝛ in illo remittebatur oīe debitū dicēs. Sctificabis ānū q̄nq̄gesimū:ꝛ vocabis remissionē cūctis habitatoribus terre. Leuit.xxv. In quo ostenditur ꝛ innitur nobis duplex modus remissiōis. Primus vt remittam⁹ quiescere terrā.i. corpus ꝓprium: ne sibi noceam⁹ vindictā reciꝑēdo. Secō ꝛ remittere oīe debitū.i. oē odiū ꝛ irā cordis. Tertio pōt exponi multiplicatiue. tūc septuagies septies.i. septuaginta vicibus septē q̄ sunt cccxc. in q̄ nūero innuunt nobis septuaginta hebdomade. vt hē dan.ix. Septuaginta hebdomade significant q̄ tot anni trāsire debebāt a danielevsq; ad xp̄m. Et ista expositio tāgit cām remissiōis: qz sicut xp̄s virtute passiōis suę venit ad remittēdū petā: sic nos exēplo xp̄i debem⁹ remittere iniurias. Ephe.iij. Estote beni gni inuicē misericordes:ꝛ donātes inuicē sicut deus in xp̄o donauit vobis. Prima expositio tāgit numerū remissiōis: qz septuagies septies.i. toties quoties. Secūda tāgit modū:non tāgēdo corpus. Tertia tāgit cām:qz nos exēplo xp̄i debem⁹ remittere ꝛ amore sui: vt postea eleuemur ex post in gaudium sempiternū. Amen.

¶ Feria.iiij.post Oculi. Sermo vnicus.

Quare discipuli tui transgrediuntur traditiões seniorum. Matthei.xv. Sermo erit de sancto euangelio ꝛc. Sanctum euangeliū ecu

Anet tres magnas questiões que fuerũt per xpm disputate ⁊ determinate.

Prima fuit phariseoꝝ ⁊tra xpm. et ista fuit inuectiua ⁊ maliciosa.

Secũda fuit contra iudeos: et ista fuit instructiua ⁊ virtuosa.

Tertia fuit discipulorꝝ cum xpo. ⁊ ista fuit dubitatiua ⁊ timorosa.

De prima ꝙstione quã fecerũt iudei contra xpm. dicit the. Quare discipuli tui ⁊c. ¶Prima cõclusio fuit phariseoꝝ contra xpm. pro cuius declaratiõe sciendũ ꝙ iudei seruabãt antiquitꝰ magnã mũdiciaꝫ exteriorẽ lauãdo sepe manus: faciem: pedes: vestimẽta: ⁊ totũ corpus: ⁊ vasa: ⁊ in hoc faciebãt magnã vim vt extra essent mundi. Autoritas. Pharisei et oẽs iudei nisi crebro lauerint manus nõ mãducãt tenẽtes traditiones seniorũ. i. ordinationes ⁊ cõsuetudines eis traditas ab antiquis. Mar. vij. Sz intus de mũdicia aie nõ curabant: immo aia erat immunda ⁊ plena maculis superbie: auaricie: luxurie: iracundie: ⁊ aliꝝ peccatis. Ideo dicit eis. Ue voꝭ scribe ⁊ pharisei: hypocrite: qui mundatis qđ deforis est calicis ⁊ parapsidis: ⁊ intꝰ estis pleni rapina. Mat. xxiij. Sed xps ostendebat oppositũ discipulis suis: scz vt seruarent mũdiciã interiorem ne in intellectu haberent maculã erroris: nec in volũtate odiũ nec rancorẽ nec in memoria desideriũ vidicte: nec in corde superbiã: nec malã cogitatiõez ⁊ ꝙ vitarẽt petã. De mũdicia autẽ corpis ab extra nõ multũ curabãt: nec de ablutiõe manuũ ꝙñ debebãt comedere: ꝓpter qđ iudei inuectiue dixerũt xpo. Quare discipuli tui transgrediunt traditiões seniorum. Non enĩ lauant manus suas cũ panem mãducãt. Ecce hic ꝙstio inuectiua et maliciosa. quasi dicerẽt. Nõ est culpa discipulorꝝ: sed tua qui es immũdus: ideo male nutris discipulos tuos. Quibus respõdit xps: excusando discipulos suos de peccato: sed nõ de rusticitate. Nõ qđ intrat in os coinquinat hoiem: sed qđ ꝓcedit ex ore. Et dixit eis septẽ peccata in q̃ bus ipi erãt culpabiles. Et isto mõ pma ꝙstio fuit disputata seu determinata. Moraliter. In hoc defectu iudeoꝝ sunt mõ multi xpiani q̃ habẽt magnã curã et diligentiã de mundicia exteriori se lauãdi ⁊ purificãdi manꝰ faciẽ: corpus: ⁊ nõ curant de mũdicia interiori ⁊ spirituali: scz animarꝝ: que sunt immunde et maculate per vsuram rapinas ⁊ furta ⁊c. que non possunt mũdari nisi aqua restitutionis. Quia non dimittit peccatũ nisi restituatur ablatum. Regula theologie ⁊ iuris. Item camisia corporis lauatur quolibet mẽse: secus de camisia aie q̃ est cõscientia. Aug. O homo bonavis habere ⁊ bonus nõ vis esse. Quid est ꝙ malũvis habere: nihil oĩno: nõ vxorẽ: nõ filiũ: nõ tunicaz: puto vere nec caligã. Rogo ꝓpone animã calige tue. Et nota quomõ caliga dissuta ꝓ odium: rãcotẽ: suitur cũ amore ꝓximi: filo dilectionis et acu charitatis. Jurta illõ apostoli Col. iij. Super oia charitatem habete: quod est vinculuz perfectionis. Itẽ caliga plena pulueribus excutitur. Sic anima plena pulueribꝰ per auriciã: excutitur per restitutionẽ ⁊ elemosynã ⁊ largitionem. Item caliga immunda lauaꝫ: sic anima lauanda est in fonte baptismatiz. Ideo dicebat xps. Ue vobis scribe ⁊ pharisei hypocrite qui mũdatis qđ deforis est calicis ⁊ parapsidis: intus aũt estis pleni rapina ⁊ imũdicia. Pharisee ecce munda prius qđ intus est calicis et parapsidis: vt fiat ⁊ id qđ deforis est mundũ. Mat. xxiij. Utinã hec xpi maledictio non tãgat vos. Ideo teneatis cõ filiũ Esaie: qui loquitur de mundicia spirituali in persona dei dicens. Lauamini mundi estote. Esa. j. ¶Scõa questio fuit xpi ꝓ iudeos dicẽtis. Quare ⁊ vos transgredimini mãdata dei ꝓpter traditionẽ vestrã. hec questio fuit instructiua et virtuosa. Pro cuius declaratiõe sciendũ ꝙ iudei illi cũ quibus disputabat erant maiores ⁊ rectores populi ⁊ sacerdotes. Et erant ita auari ꝙ faciebant taliter ꝙ tota pecunia populi venit ad manꝰ eoꝝ. Faciebant ordinationes ⁊ leges contra ꝓcepta dei taliter ꝙ oia vota: oblatiões: sacrificia: decimatie: primitie: venerunt ad manus eoꝝ. ꝓpter hoc dicebant populo ꝙ sicut deus valeret plus ꝙñ omnia alia: ita etiam qđ sibi offerunt est melius. Ideo si aliquis vestrum tenet aliquid de malo iniusto offerat illõ deo in templo ⁊ non oportet facere aliã restitutionem: qz totum dei est. Qm̃ dñi est terra ⁊ plenitudo eius: orbis terrarũ ⁊ vniuersi ⁊c.

Ideo offerẽdo sibi illud datur dño ꝓpinquali. Qm̃ si aliquid recipitur a suitore alicui? dãdo illud dño suo excusatur ⁊c. Ecce qualis modus dãdi pecunias: qui quidẽ est ꝑ ꝓceptũ dei: qđ ꝑcepit exꝑsse restitutionẽ. Itẽ si filij habebãt parentes indigẽtes: si offerebant deo in tẽplo illud qđ debebãt dare subueniẽdo parẽtibꝰ excusabant etiã si morerentur fame qz deus est principaliter ꝓ. Ecce leges ⁊ ordinatiões ipsoꝝ malas ꝓpter qđ multi non curabãt restituere nec parẽtibus succurrere: ⁊ sic frangebãt ꝓcepta dei. ꝓpt qđ dixit eis dicens. Quare vos trãsgredimini mãdatũ dei ꝓpter traditionẽ vestrã. Nam deus dixit. Honora patrẽ ⁊ matrẽ. Et qui maledixerit patri vel matri: morte moriat. Uos autẽ dicitis. i. ad dicẽdũ alios inducitis. Quicũq; dixerit patri aut matri. O pater o mater: munꝰ quodcunq; est oblatũ in tẽplo ex me. i. ex mea deuotiõe: tibi ꝓderit ad vtilitatem magis q̃ si darẽ tibi: quia tũc prodesset soli corpori. Uel tibi ꝓderit. q. d. nõ: imo sacrilegus esses si accipes qđ deo deuoui: vt videt itelligere Hiero. Et sic nõ honorificabit patrẽ aut matrẽ: ⁊ irritũ fecistis mãdatũ dei ꝓpter traditionẽ vestrã. Hypocrite bñ ꝓphetauit de vobis Esaias dicẽs. Populus hic labijs me honorat corꝫ aũt eorũ longe est a me. Sine cã colũt me docentes doctrinas ⁊ mandata hoim. Et dixit. Audite ⁊ intelligite. Nõ qđ in os intrat coinquinat hoiem: sz qđ ꝓcedit ex ore hoc coinq̃nat hoiem. Ecce hic ꝙstio correctiua ⁊ virtuosa. Illi autẽ nõ poterant rñdere. Moraliter habemꝰ hic duas instructiones. ꝓma tãgit aliquos ecclesiasticos q̃ volunt oia habere vt illi pessimi iudei: sine ꝑ capellanias sine ꝑ anniuersaria sine missas ⁊c. queretes ⁊ tenẽtes varios modos vt habeant pecunias a gentibus dicentes. Date hic elemosynas ex quibꝰ remittunt vobis q̃ dragesime fracte: ⁊ vota: ⁊ ꝑcussiones parentũ: ⁊ hmõi: qz papa non posset absoluere sine ꝛtritione. Quibꝰ põt dici. Quare vos trãsgredimini ⁊c. Scõa ilstructio quã tãgit deus est questio quare xps diuisis aliꝫ peccatis in quibꝰ erãt numis culpabiles iudei cũ qbus disputabat: singulariter ipsos reprehẽdit de peccato cõtra honorẽ parentũ. Responsio ꝙ hoc fecit christus ad exẽplũ nostrũ ad ostẽdẽdũ quãtã vim facit deus cõtra hos: qz ⁊ si nõ esset ꝓceptũ diuinũ de honore parentũ: tamẽ natura docet ꝙ tenemur honorare parẽtes ⁊ eis subuenire. vnde cogitat quot mala sustinuit mater te portãdo in vtero: pariẽdo: nutriẽdo: mastricãdo: mũdando ⁊c. Jõ dicit scriptura sancta. Honora patrem tuũ: ⁊ gemitus matris tue ne obliuiscaris. Memẽto qm̃ nisi per illos natꝰ non fuisses: ⁊ retribue illis quõ ⁊ illi tibi. Eccl. vij. Nota ħ de romanis gẽtilibꝰ quõ antiquitꝰ adorabãt diuersas imagines: tã hoim q̃z inmẽtoꝝ nõ adorabãt imagines auiũ: misi soluz de cyconia: ⁊ hoc ꝓpt honorẽ quẽ faciũt parẽtibꝰ: qz ꝙdẽ eis in senectute. propter hoc dixerũt romani ꝙ aliquid habere tt diuinitatis. ⁊ ideo adorabant imaginem cyconie. Nota hic ꝙ legitur ĩ factis notabilibꝰ romanorũ de illa muliere ad mortẽ sententiata vt in captione moreretur fame. Ad qđ veniebat filia dãdo sibi lac ⁊c. Hoc narrat valerius maximus. Ideo de honore parentũ habemꝰ. Eph. vj. Filij obedite parẽtibꝰ vestris in dño. Nota in dño nõ dicit ꝓtra dñm. Hoc iustum est ꝑ moysen. Honora patrem tuũ ⁊ matrẽ tuã vt bene tibi sit. ſ. in diuitijs tẽporalibꝰ: ⁊ sis longeuus sup terrã. ſ. i bona ⁊ lõga vita. Exo. xx. Tertia ꝙstio fuit apl'oꝝ cũ xpo que fuit questio dubitatiua ⁊ timorosa dicentiũ. Scis qz pharisei audito hoc verbo scandalizati sunt. Pro cuius declaratione sciendũ ꝙ videꝫ xps ꝙ pharisei ex suis verbis nõ fuerũt correcti nec emendati: dixit eis. Hypocrite ab hypos qđ est sub ⁊ crisis qđ est aurũ. i. sub ꝓta deaurati: bene prophetauit de vobis Esa. dicẽs. Populus hic labijs me honorat ⁊c. qz ore deũ laudabãt: sed opere cõtra deũ faciebant. Jdeo xps. Sine cã colunt me. i. sine vtilitate. Postq̃z autez vocauit eos hypocritas: indignati sũt ꝙ xps minando sibi mortẽ. ꝓpter quod apostoli dixerunt xpo cũ timore. Scis: quia iudei audito hoc verbo ⁊c. Quibꝰ respõdit xps. Omnis plãtatio quã non plantauit pater meus celestis eradicabitur. Sinite illos ceci sunt ⁊ duces cecoruz. Cecus autem si ceco ducatũ ꝓstet: ambo in foueam cadunt. Tunc dixit petrus. Edisse re nobis parabolã istã. At ille. Nõ intel

tigitis:qz omne quod intrat in os in ventrem vadit:z in secessum emittitur. Que aũt pcedunt de ore de corde exeunt:z ea coinquinant hominẽ. De corde exeũt cogitatiões male:homicidia:adulteria:fornications:furta: falsa testimonia: blasphemie:z hec sunt q̃ coinquinant hominẽ. Nõ lotis aũt manib⁹ mãducare nõ coinquinat hominẽ. No. olis plãtatio. antiquit⁹ synagoga dicebat vinea dñi. Esa. v. siue hort⁹ dñi sicut modo eccl̃ia. Prelati erãt arbores magne. pples ꝟo plante. Tempore aũt xpi plati erant plantati in synagoga z nõ a deo vt aarõ: ꝛ a simõia vel a genere z nõ per electionẽ vel spãlẽ prouisionem: sed per intrusionẽ z per ingressionẽ suã. Ideo dixit xps. Ois plãtatio ꝛc. eradicabitur ꝛc. radicit⁹ flatu venti. s. ꝟbi xpi dicentis in die iudicij. Discedite a me maledicti ꝛc. Mat. xxv. Jõ non timeatis eos: sinite illos: li scandalizant non curetis. Quilibet g respiciat quo est plãtat⁹ i regimie: vtrũ p canonicã electionẽ vl specialẽ puisionẽ: qz quibus papa misit bullas nobis penit⁹ ignorantibus tales nõ eradicabuntur in die iudicij: qz pater celestis plãtauit eos: z i morte trãs plantabit eos in paradiso. Hiere. xvij. et erit quasi lignũ qõ transplãtat sup aq̃s: qõ ad humorẽ mittit radices suas: et nõ timebit cũ venerit estus. Sz de illis qui sunt plantati per simoniã siue ratiõe generis siue precib⁹ armatis: dixit christ⁹. Ois plãtatio quã nõ plãtauit pr̃ meus ꝛc. Idẽ est dicẽdum de dñis rẽporalib⁹ z rectoribus cõitatum: villarum: ciuitatũ ꝛc. ideo quilibet respiciat a quo est plãtatus: quia omnis plantatio ꝛc. Et concordat scriptura sacra. Sap. iiij. Adulterine plantationes nõ dabũt radices altas: et a vento cõmouebuntur. Adulterina plãtatio est quando vxor dat filiuz alterius viro suo. Ita sancta mater ecclesia q̃ habet christum in sponsuz: facit per preces z simoniã prelatos: qui dicunt adulterine plãtationes q̃ eradicabũtur finaliter. Nota ceci sũt ꝛc. Quare: vocat eos cecos Rndetur q̃ non ex ignorantia literarum qz apti erãt z speculatiui: sz vocat eos cecos propter malicia quã habebãt practice cognoscendo peccata alio⁹ non sua. Sap. ij. Excecauit eñ illos malicia eorũ Nota questionez super hoc. Si cecus cecũ ducat: est hic questio. Si ego ꝓfitear alicui ceco ignoranti qui nescit discernere inter lepr̃a z non lepr̃a: vel nõ hz potestatẽ absoluẽdi: nunqd ex hoc ego ero in periculo cadẽdi in foueã inferni. Respõsio q̃ cõfiteri ignoranti põt cõtingere dupliciter. Uel sciẽter vel ignoranter. Si homo cõfitetur ꝓfessori ignoranti ignoranter: qz hõ presumit q̃ est aptus: qz est magister in theologia: vel lector: vel prelat⁹ vel p̃sidens ipm habilitat z forte est ignoras. Dico q̃ in tali casu vos estis excusatus. Sed ipse solus dãnabit: qz non debebat assumere gradum sine sciẽtia. Osee. iiij. Quia tu sciẽtiaz repulisti: repellam te ne sacerdotio fungaris mihi. Nota quia tu scientiã repulisti: non dicit qz sciẽtiã non habuisti: sed qz scientiã repulisti: qz multi sunt ignorates: sed petunt consiliũ. isti non repellunt scientiã. Sed illi qui sunt ignorates z non petũt ꝓsiliũ: tales repellũt scientiã z dãnant. Sed qñ homo elicit scienter cõfessorẽ ignorantẽ: bestiã et cecum: sicut vsurarij qui dicunt intra se. Si cõfiteor tali numis stricte se haberet. ideo vadã ad talẽ. Si ergo electiue cecũ ducit ambo cadũt in foueã inferni. No. hic de illo capitaneo armo⁹ ifirmo cui scutifer addurit bonũ cõfessorẽ. Qui confitebat solũ de venialib⁹ z de vna nuce balistre quã inuent semel ꝛc. sed frater qui sciebat suã maliciã z malã vitã dixit sibi. Audini q̃ semel cõbusisti talẽ villã tũc emisit illũ ꝓfessorẽ: z fecit vocari aliũ cõfessorem simpliciz z ignorãtẽ: scz de illis cõmunibus quib⁹ oẽs volũt confiteri z inuitauit ad prandiũ: z ꝓfessor ille excusauit peccata illi⁹ infirmi. De talibus intelligit. Si cecus cecũ ducat. Utinã iter vos nõ sint aliqui q̃ scienter eligũt ꝓfessorẽ ignorantẽ: vt sunt vsurarij: concubinarij ꝛc. Eligatis bonos z prudẽtes ꝓfessores: z qz meli⁹ est hic purgare peccata q̃z in inferno: vbi nulla est redemptio ꝛc.

¶ Feria.v. post dñicã Oculi. Sermo. s.

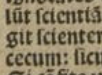

Sat predicans in synagogis galilee. Luc. iiij. Sermo noster erit de sancto cuangelio ꝛc. Sanctũ cuangelium hodiernum declarat nobis de dño iesu christo q̃tuor magnas z altas excellentias.

Prima est diuina potentia.
Secũda humana clemẽtia.
Tertia perfecta sanctitas.
Quarta extensa charitas.

¶ De quarta. s. extensa charitate xpi: qz exibat pdicando nõ solũ in magnis villis sed etiaz in paruis synagogis de hoc loquitur thema di. Erat pdicans in synagogis galilee. Prima excellẽtia xpi quaz nobis declarat sanctũ cuangeliũ est diuina potentia: q̃ est facere de creaturis vt sibi placet. Juxta suũ imperiũ statim fit vt ipse pcepit. Qñ si de⁹ diceret mõti trãsi hinc statim esset factũ ꝛc. Secus de nobis qz si volum⁹ aliq̃d facere. opz nos laborare z in tpe z cũ instrumentis necessariis: z cũ auxilio opari: sed deus dixit: z facta sunt. Ps. xxxij. nec indiget instrumentis nec auxilio alicui⁹ imo quicq̃d facit p creaturas põt p scipsum facere imediate Hec diuina potentia ostendit in pncipio euãgeliuvbi legit q̃ xps imperãdo curauit mulierẽ a febribus. Surgẽs iesus de synagoga intrauit in domũ simonis. Socrus aũt symonis tenebat magnis febribus: z rogauerũt illũ pro ea. Et stãs super illã imperauit febri z dimisit illã. Et ꝓtinuo surgẽs ministrabat illis. In quo ostenditur potentia. in christo faciẽs de creaturis. s. de ifirmitate z sanitate sicut vult solo impio voluntatis. Nota ꝟ duo secreta moralia. ꝓmũ cogitãdo conditionẽ infirmitatis ibi tenebatur magnis febribus. Scõm cogitãdo modũ curationis ibi imperauit febri. ꝓto ꝑmo nota q̃ hec febris vt dicit glosa moralis significat peccatũ mortale. Ratio: qz peccatuz mortale habet conditiones febris. Ratio quoniã sicut morbus siue infirmitas febris ꝑmittit initiũ. s. frigus anteq̃ veniat ita peccatũ mortale ꝑmittit initiuz. s. frigus negligentie bonoz operũ. Jtez aufert appetitũ comedendi z deordinat gustũ corpis. Hoc idẽ facit peccatũ mortale Quãdiu pson̄a est diligẽs in bonis opibus iuxta suũ statũ z ꝓditionez deus prosperat ipsam a febre peccati mortalis: ꝟ statim qñ pson̄a dimittit diligentiã z deuotionẽ: qz iam non dicit horas distincte nec facit orationẽ vt ꝓfuerit: sed sic paulatim infrigidatur: statim sequitur peccatũ mortale. Quod põt practice declarari tam in religiosis q̃ in clericis q̃ etiã laicis. Quãdiu enim religiosus seruat cum diligẽtia regulã z cerimonias in cibo: potu ꝛc. deus cõseruat ipsum a febre peccati mortalis ꝛc. Sed qñ miser religiosus modo dimittit vnã cerimoniã: mõ alia dicendo. Uere sufficit mihi seruare vota essentialia: z pcepta: qz cerimonie nõ obligant ad peccatũ: ergo nõ tenebo statim cadet in peccatũ: qz ꝙuis nõ obligãt: tñ preseruant a peccato cerimonie: z q̃ ipas negligit statim in peccatum cadit. Qñ si religiosus nõ sit cerimoniosus erit criminosus: vitiosus: luxuriosus ꝛc. Idem de ꝑsbytero qñ dicit officiũ suũ cũ diligẽtia surgit de nocte ad matutinas: dicit missam cũ deuotione z nõ ꝓ pecunia ꝛc. Deꝰ custodit ipm a febre peccati mortalis: ꝟ qñ incipit infrigidari ꝓ negligentiam et indeuotionẽ: statim sequit febris peccati mortalis. Idẽ de laicis q̃diu sunt diligentes in aliquo bono modo viuẽdi recepto. s. orandi: ꝓfitendi: cõicandi: deus ꝓseruat ipsos a febre peccati: sed postq̃ incipiũt frigescere per negligentiã dicendo nunq̃ oportet facere tanta ꝛc. statim sequitur febris peccati mortalis. Auctoritas. Ad nimiũ calorẽ transiet ab aq̃s niuiũ z vsq; ad inferos peccatũ illius. Job xxiij. Nota ab aq̃s niuiũ. i. a negligẽtijs bonoz operũ trãsiet: supple peccator ad calorẽ nimiũ. s. peccati mortalis: qõ vrit corpus z aiam. Jtẽ alia auctoritas. Unus quisq; tentat a sua ꝓcupiscentia abstractus et delit seperatus. s. a spũalibus z bonis opibus z illectus. i. impulsus. scz ad tpalia. Jac. j. Ergo custodite vos a frigore negligentie z indeuotionis: z ꝓtinuate bonã vitã inceptã. Quãtũ ad scõm cogitando modũ curationis. Primo rogauerunt illũ pro ea. Scõo stetit. Tertio imperauit febri. Hunc modũ tenet deus sanando alias nostras a febribus peccatorũ mortaliũ per predicationez: in qua fit primo rogatio siue oratio: primo dicẽdo Aue maria. scõo stat p̃dicator: alti⁹ qz tenet locum xpi: qz nõ debet sedere: tertio ipetrat: qz loquit in pson̄a xpi. Matth. x. Nõ eñ vos estis qui loquimini sed spũs patris vestri qui loquitur in vobis. Ideo habẽt auctoritatẽ impetrãdi: vt gẽtes dimittãt peccata z ꝓfitentẽ ꝛc. Et quando peccator qui audit sermonem recipit bonũ. ꝓpositũ cauendi a peccatis tũc infir-

mus curak a febre peccati. Unus a febre supbie: alius a febre auaricie: alius a febre luxurie ⁊c. Autoritas. Incesa igni ⁊ suffossa: ab increpatione vultus tui peribūt ps. lxxix. Pro cuius intellectu sciendū q̄ oia peccata mortalia sunt septē que commuttunt dupliciter: vel ex concupiscentia malivel ex negligentia boni. Et pmo veniunt septē peccata mortalia quasi incesa igni. s. ex cōcupiscentia ignita. De qua dicit scriptura. Ignis estvlq; ad ꝙsummationē deuorās. Job. xxxj. vñ supbia auaricia. luxuria: gula: ira nō sunt nisi ignis inflāmatio. Alia duo peccata. s. inuidia ⁊ accidia dicuntur suffossa. i. suffosse: q; veniunt ex negligētia. Qui aūt vult diruere aliquā domū subitus cauat primo ipz fundamentum. Sic fundamenta xpiani sunt lapides bonorum operum vniti ⁊ solidati bitumine charitatis siue dilectionis: ꝛ peccatū inuidie suffodit ⁊ expellit bitumē charitatis: ⁊ peccatum accidie diruit lapides bonoꝝ operuꝫ. Ecce quare dicit incensa igni ⁊ suffossa. Remediū est ab increpatione vultus tui. s. predicationis peribunt: supple peccata: ⁊ sequit sanitas. Predicatio dicit vultus dei. Ratio qm̄ sicut in facie cognoscit persona: ita deus cognoscit a nobis in predicatione qūo est vnus deus in essentia: ⁊ trinus in personis. Dauid. ps. xxvj. Faciem tuam dñe requiram. s. pdicationem. Secunda virtus xpi quā declarat nobis euangelium est humana clementia. Pro cuius intellectu sciendū q̄ xps erat verus de⁹ ⁊ ver⁹ homo. Ideo nō semp faciebat opera diuina ne diceret solū deus: nec faciebat semper opa humana: ne diceret solū homo. Sed aliquando simul faciebat opera soli deo ppria: vt curare infirmos: etiā aliqua humanitatis: vt infirmos curare manibus tangēdoꝝ medicus. ideo dicit scōa para euangeliū. Cū sol occidisset oēs q̄ habebāt infirmos varijs lāguoribus ducebāt illos ad eū. At ille singulis manꝰ imponēs curabat eos. Nota ḥ duo secreta. primū cogitādo modū curationis istoꝝ infirmoꝝ diuersum. pmo dicit. Oēs q̄ habebāt infirmos. Et quilibz infirmus dicebat suam infirmitatem. Et xps singulis manꝰ imponēs q̄ solo ꝗbo poterat simul oēs sanare: tñ singulis manus imponebat dicendo ꝑm fidē ⁊ deuotionē tuam fiat tibi. In hoc ostendit xps curationē nostrā quā ipse facit de peccatis in sacramētali cōfessione ad quā opz venire vnū post aliū: q; si oēs simul ꝙsiterentur nonvaleret cōfessio talis. Sed q̄libet homo debet dicere suā infirmitatē idest suū peccatū ꝗtum scit ⁊ pōt. Nota ꝓtra illos qui dicunt cōfessori interroga me: q; non recordor de aliquo peccato sed si confessor esset auisatus dicēdo. Quid mihi dicitis de talivicina vestra: respondere sibi non solū peccata mortalia: sed etiāvenialia: ⁊ de suis dicit q̄ non recordatur. Opz ergo q̄ vosmet dicatis pcta prout scitis ⁊ poteritis recordari peccata preterita cogitādo mēbra per que homo potest peccare. s. per cor: os: manus: oculos aures ⁊c. Iz confessor sciat: tñ oportet dicere ꝙfitentem psonaliter totū q; xps tā sciebat infirmitates illoꝝ: tū ipse volebat q̄ ipsimet dicerent. Sic cōfiteri nihil aliud est q̄ dicere suā infirmitatem. s. dicendo. Ego sum supbus. i. ventus superbie intrauit aiam meā. Ideo pater cure tis me. Idē de aliis peccatis. Tūc cōfessor imponens manū suā qō est de bñ esse ⁊ nō de necessitate absolutionis: dicit in effectu ꝑm tuā fidē ⁊ deuotionē sis absolut⁹ de peccatis tuis. Ideo dicit xps confessoribus in noie meo super egros manus imponent ⁊ bñ habebūt. Mar. vlti. Nota in noie meo: q; autoritate christi possunt absoluere: ⁊ non aliter. Nota qō triplex est gradus penitentie ꝓtra aliqs confessores dicentes q̄ penitētie sunt arbitrarie. Quedā sunt ex lege dei mādate quedā sunt p ecclīam ordinate: quedam sunt per confessorem impposite. Penitētie ex lege dei mandate sunt: vt qui fecit furtum q̄ restituat. Ista penitentia non est arbitraria: sed de lege dei redde qō debes: nec ꝙfessor siue papa pōt dispensare. Ité si iniuriasti aliquē oportet petere veniam. q; de lege dei est. Scdo quedaz peniētie sunt ab ecclīa ordinate. Dicunt aliqui iuriste ⁊ etiā theologi q̄ p quolibet peccato mortali debeꝫ septē annis ḡ penitētia: alꝫ cōplebik i purgatorio. Sz p penitentiā ⁊ indulgentias resecantur. Sed qualitas penitendi est arbitraria. Scōa moralitas cogitādo tps in q̄ xps curabat infirmos: ibi. Cuz sol occidisset. In sacra scriptura xps dicit sol. Ideo dicit ecclesia virgini marie. Felix nāq; es sacra virgo maria ⁊c. Occasus solis iusticie fuit in cruce in die passionis: quia tūc terra fuit interposita inter ipsum ⁊ nos: quādo alia eius fuit in inferno ⁊ corꝑ in sepulchro. Cū ergo sol occidisset: quia ē conclusio eim doctorū q̄ sacramentū penitentie sicut cetera hz ꝛfutē a passione christi. Ideo quādo absoluitur pctōr dz cogitare q̄ oia vulnera xpi fūt aperta: et sanguis effundik sup eum Jō apls. Heb. ix. Sanguis xpi emūdauit cōsciētiam nostrā ab opibus mortuis ad seruiendum deo viuenti. Gen. xxviij. Posi solis occubitū vidit iacob i somnis scalā: cacumen tangebat celum: pes terrā: angeli ascendebant ⁊ descendebāt: ⁊ dominum vidit ibi innixū scale. Hec scāla est penitentia que tot habet gradus quot sunt opa penitentialia. Hec scala añ occubitum solis iustitie stabat sub terra: quia habebat pedem in inferno: ⁊ caput hic in terra p quā descēdebant ad infernuz oēs qui faciebant penitentiā. Ideo Dauid. Quis est homo qui viuet ⁊ nō videbit mortem eruct aiam suam de manu inferi ⁊c. ps. lxxxviij. Sed post solis occubitū. scz die ascensionis xps erexit hāc scalā super terrā tenens pedez ⁊ caput in celū: ⁊ in ascēsione ascēdit per ipam ipe xps cum suis patribus. Ideo illi qui modo faciūt penitētiā ascēdūt in celū per ipsaz. Ideo xps. Pniam agite appropinquabit enim regnū celorum. Matt. iiij. Et dicit q̄ angeli ascēdebāt et descēdebant p eam: ad inuēduz q̄ penitentes cōtemplatiui ascēdunt ad deū cōtemplando deū et orando. Actiui aūt ascēdūt p opera misericordie ad deū ⁊ descendūt ad subueniendum ꝓximo p opera misericordie. Et dns: qui stat in capite scale inuitat eos dicens. Venite ad me oēs q̄ laboratis ⁊ onerati estis ⁊ ego reficiam vos ⁊c. Matt. xj. Ecce ḡre dicit. Cū sol occidisset: qm̄ añ null⁹ potuit ītrare celuz p penitentiā. Tertia virtus quā ostēdit scm̄ euāgeliū de xpo est perfecta sctitas: q̄ ꝙsistit in vitando ⁊ extirpando opera diaboli. Quanto eim̄ ꝑsona est sanctior ⁊ perfectior: tanto magis sibi displicēt opera diaboli ⁊ vitat illa. De ista virtute dicit euāgeliū. Exibant aūt a multis demonia clamātia ⁊ dicentia q; tu es filius dei. Et increpās non sinebat ea loqui q; sciebant ipm esse xpm. Ecce hic perfecta sanctitas. Est hic qstio. Quare non sinebat ea loqui: cum dicerēt veritatē: q; forte iudei credidissent ipz esse xpm ⁊ salutorem mūdi testimonio demonū. Respōdetur triplici rōne. Prima ratio: ne veris falsa miscerēt. Scda ratio: ne videret vel le ab ipsis testimoniū: quare: q; pharisei iam dicebāt ipm in beelzebub ejcere de monia. Tertia dando nobis exemplū ne queramus ab eis auxiliū in aliquo. Nota hic duas alias respōsiones. Respōsio prima literalis quare nō sinebat ea loq̄: q; ꝺditio est demonis non dicere veritatē. nisi dupl'r vel coactus per aliquā sanctam personam: vel vt decipiat. Dicit ꝓmo aliquam veritatez quā ꝓtestatur vt leuius credat post mēdacio vel diffamatione complet. Nota hic de corona regꝫ frācie: de qua diabolus diffamauit militem mēdose. quasi ipe destructur⁹ esset regnū ei⁹. Jō de diabolo dz. Joā. viij. In veritate non stetit. Glo. Augu. Bñ fuit i veritate: q; bon⁹ ⁊ sanct⁹ a deo creatus sed nō stetit. Qñ aūt demones dixerūt xpo. Tu es filius dei ⁊c. xpus nō sinebat ea loq̄ amplius: ne forte dicerent aliqō mendaciū. q; forte dixissent. Tu es filiꝰ dei sed nō potes mutare legem moysiꝰ similia. ergo nō sinebat ea loq̄. Scda respōsio est moralis vt xps daret nobis exēplū: q; a nullo bono ḡtūcūq; magno debemus querere cōsilium demonū: nec ꝓ sanitate: nec ꝓ filijs habendis: nec ꝓ redita est recurrere ad ipsos. Jō xps nō sinebat ea loqui: ⁊ pro tanto bono. s. ꝓ conuersione iudeorum. Nota hic quomodo demones nesciunt oia: vt ꝓz de nouē ecclesiis regis. existētibus in castro: quō diabolus nunq̄ potuit scire: quid ibi tractarent: licet a multis inuocarek. Nota q̄ modo in veteri lege puniebant recurrentes ad demones. Leuit. xx. Alia que declinauerit ad magos ⁊ ariolos: ⁊ fornicata fuerit cū eis ponā faciē meā contra eam ⁊ interficiā illā de medio populi mei. Nota fornicata fuerit: quonia sicut mulier que dimisso viro adheret ribaldo fornicatur ⁊ est adultera: ita xpianus qui dimisso xpo recurrit ad diuinos. Item nota quō puniebat etiā diuinus. Leuit. xx. Vir siue mulier i quib⁹ phitonicus siue diuinationis fuerit spūs: morte moriant

lapidibus obruēt eos sanguis eoꝝ sit super illos. Quarta virtus est extēsa charitas de qua dicit thema. Erat predicās in synagogis galilee. De hac frute dicit euāgeliū. Facta aūt die egressus ibat in desertū locū: ⁊ turbe requirebant eum ⁊ venichant vsqꝫ ad ipm: ⁊ detinebāt illū ne discederet ab eis. Quibus ille ait. Quia ⁊ alijs ciuitatibꝰ opꝫ me euāgelizare regnū dei: qꝛ ideo missus sum. Et erat ꝓdicās in synagogis galilee. Moraliter habēt hic doctrinā ꝓdicatoꝛes verbi dei in hoc q̄ dicit xps alijs ciuitatibus opꝫ me euāgelizare. Dicit decreta. extra de hes. Cū ex iniuncto. q̄ tm̄ est officiū ꝓdicatoris q̄ filius dei non verecundaret dicere q̄ ad hoc erat missus. Jā dicta decretal vocat officiū ꝓdicationis ꝓpriū officius in ecclia dei. Jdeo amore dei vadat ad ꝓdicandū diligent. Sz mō videt iā completū illud qō plangendo dicebat hieremias Thren. iiij. Paruuli petierūt panē ⁊ nō erat qui frāgeret eis. Panis animarū est verbū dei. Mat. iiij. Nō in solo pane viuit homo: sed in omni verbo qō ꝓcedit de oze dei. paupes christi petunt panes ⁊ non est q̄ det eis: nō faciebat sic antiqui sancti. imo legit de beato Aug. q̄ verbū dei ꝓdicauit vsqꝫ ad suā egritudinē. Nota etiā de beda ceco ex antiquitate: qui tm̄ ex feruore volebat predicare et semel deceptꝰ a ductore suo puero predicauit lapidibus ꝛc. Sed modo dicunt mgri in theologia. volo quiescere: ⁊ male faciunt: qꝛ viatores nō debent quiescere quousqꝫ sunt in termino. Jdeo isti qui mō quiescunt laborabunt in inferno. Jō predicatoribꝰ dr. Euntes in mundū vniuersum predicate euāgelium. Matt. xvj.

¶ Fer. v. post oculi. Sermo. ij.

SOcrus simōis tenebat magnis febribus Luce. iiij. In isto sermone volo declarare oēs spūales infirmitates aie peccatoꝝ. Et dabo medicias curatiuas hz regulas medicine illius magni hypocratis. i. xpi. Materia erit vtilis ⁊ ꝓficuosa. Sz vt sit deo acceptabilis ⁊ gratiosa: salutetur virgo gloriosa. Socrus simonis tenebatur ꝛc. Hoc verbum ad litteram habetur de ꝗdā miraculo quod fecit xpus ꝑm qō recitat beatus Lucas in euāgelio hodierno Dic breuiter hist̄iā euāgelij. Questio litteralis quare xps voluit curare illam mulierē imperando: cū dicit scriptura q̄ stans sup illā iperauit febri ꝛc. alios eñ curauit tangēdo: qꝛ singulis manus imponens curauit illos. Respondetur q̄ p imperiū curando ostendit nobis suaz dinitatē. Et per tactum sanando ostēdit suā veram humanitatem. Secunda questio quare nō sinebat loqui demonia cū tñ diceremt veritatem. Responsio q̄ propter nostrū exemplum ne ꝑ quocūqꝫ bono queramus auxilium demonū ēt ꝑ restauratione totiꝰ mundi. De infirmitate dicit thema. Socrus aūt simonis ꝛc. patet thema litteraliter. Modo iuxta intellectū allegoricum seu moralem videnda sunt tria. scilicet

Quid sit socrus simonis.
Secundo quis est iste simon
Tertio que febres sunt iste.

¶ Quantū ad primū sciendū q̄ socrus significat carnē aut corpus. Nō: qꝛ sicut socrus ⁊ nurus male cōuenīt: hz bñ discordant. Sic inter carnē ⁊ aiam est cōtinua discordia: qꝛ semp vnū opponit alteri ⁊ semper rixant: quia si aia vellet iejunare ⁊ abstinere: caro vellet comedere aia vellet orare: caro dormire: ⁊ sic ū alijs Jdeo apostolus. Caro cōupiscit aduersus spm̄: ⁊ spūs aduersus carnē. Hec eñ sibiinuicem aduersantur. Gal. v. Quantū ad secūdū simon significat spm̄. simon aūt interpretat obediēs. Sic spūs rationalis iquātū est ad imaginē dei deo obediens est: qꝛ ꝑm suā naturā ⁊ conditionē spiritualē sempvellet cōplacere suo creatori. Unde apl̄us. Cōdelector legi dei hz interiorem hoiem. i. spm̄. Roma. vij. Sed aliqñ est inobediēs deo: et hoc est ꝓpter carnē. Jdeo apl̄s. Video aliā legē in mēbris meis repugnantē legi mentis mee captiuantē me in lege p. ti: que est in mēbris meis. Jbidem. Quantū ad tertiū febris in sacra scriptura significat peccatū mortale. Ratio: qꝛ petm̄ mortale hz conditiones febris. Qm̄ sicut febris aufert appetitum comedendi ⁊ deordinat gustuz corporis: quia cibus dulcis vr amarus: et cōuerso: ⁊ infirmus appetit cōtraria ⁊ nociua. Hoc idē facit peccatū mortale. Quādiu enim persona est sana. que. i. est

in gratia dei et i bona vita: sentit magnū saporē ⁊ dulcedinē i cibis aie: q̄ sunt orationes: lectiōes: cōtēplationes: misse: sermones ⁊ hmōi quib⁹ aia viuit ⁊ ipinguatur. Aucto. Nō in solo pane viuit hō ꝛc. Mat. iiij. Sed quādoveniet febris peccati mortalis seu per ꝓsensum siue per opꝰ facti ē: statim pdit gustū: nec sentit saporē: nec dulcedinē. immo si vult orare statim attediat: ⁊ sic de alijs. Aug. Jmpius non sentit dulcedinē dei: qꝛ de febre iniquitatis palatū cordis amisit. Cū ergo dicit thema. Socrus simonis i. caro a qua sunt peccata initiatiue: ⁊ sunt in aia subiectiue tenebatur magnis febribꝰ. Nota magnis non loquitur de peccatis venialibꝰ sed de mortalibus: nec de febre in singulari sed de febribus in plurali. Dicunt autores medicine q̄ septem sunt species febriū corporis. s. continua. q̄tidiana. tertiana: quartana: ephemera: erratica: et etl; yca. Sic spūaliter sunt septem febres aie significate ꝑ has septē febres corporis: ꝓpter quod dicit thema. Socrus simonis ꝛc. Prima dr cōtinua: qꝛ continue affligit tā de die q̄ de nocte. Hec sigt febrem continuam anime que est peccatuz auaricie: quia continue affligit auarum. intantū q̄ non sentit ciborum dulcedinē nec saporē: immo quando auarus est in mēsa ⁊ videt vxorē: filias ⁊ familiā: bene comedere dicit intra se O miser iā destructꝰ sū: ecce iāvxor mea comedit vnū panē Jdē de alijs. Et sic allegat ꝓ oppositū liberalis ⁊ gaudet ⁊ letat. O comedamꝰ ⁊ bibamus: qꝛ dñs prouidebit nobis. Jtez auarus qñ est in ecclesia vbi orare deberet ⁊ cogitare de alio mūdo: tūc ipse cogitat de feriys ⁊ foro ꝛc. Jtē de nocte qñ est in lecto ⁊ deberet dormire ⁊ descere: semper somniat latrones: si sentit mures dicit q̄ sunt latrones. Si videt filiū currere dicit. O miser iā pditus sum: ecce sotulares sunt iā rupti. Ecce quō auarus continue affligitur: ⁊ quō auaricia est febris cōtinua: nullꝰ eñ est q̄ aliqñ non quiescit nisi auarus. Christiani quiescunt in die dñico. iudei i sabbato: aggarceni in die veneris. Auarus aute numq̄ quiescit. Tunc ti dies eius doloribus: ⁊ erumnis pleni sunt: nec per noctē mente quiescit. Eccl's ij. Cōtra hanc febrē magnꝰ ille hypocrates xps ordinauit vnum amphorisimū dicens. Videte ⁊ cauete ab omni auaricia: qꝛ nō in abundātia cuiusq̄ vita eius est ex his q̄ possidet. Lu. xxij. Nota ab omni auaricia ostendit q̄ sunt plures species auaricie. Prima est rapina dñorum. scda simonia ecclesiarū. tertia vsura laicoꝝ. quarta est fraus venditoꝝ. quinta calūnia ad vocatoꝝ. sexta furtū occultoꝝ. septima detentio inuctoꝝ seruoꝝ vel bonoꝝ defunctoꝝ. Dic de qualibet put erit expediēs Jdeo xps optimus medicus dat medicinā curatiuā dicēs. Videte. Et assignat rationē dicēs. qꝛ non in abundātia. De supradictis vide auctoritates i sermone. ij. ferie. iiij. post primā dñicam quadragesime. Assumit. Scda dr quotidiana: qꝛ nō affligit cōtinue vt prima: sed quotidie dimittit infirmū: sed post redit. Hec signat aliā febrē q̄ est petm̄ gule: qꝛ quotidie in festat hoiem licet nō cōtinue: qꝛ non post prandiū: nec etiā qñ hō dormit sed quocūlibet die de mane stomachus clamat fames: fames. Nota quō quidā ꝓs volēs ostendere quid esset peccatū gule intrauit per ciuitatē clamādo iustitia iustitia. Cum aute fuisset coram iudice qui ꝑmisit sibi facere iustitiā dixit quō pater suꝰ dimisit sibi vnū creditorē cui soluit statiz eadē die qua pater est mortuus: q̄ in crastino iterū petijt debitū ⁊ iter sibi soluit: adhuc petijt debitum: al's minatur mihi ad mortez. Et quis est ille dixit iudex: qꝛ ego faciā tibi iustitiā. ꝓs ostendens sibi ventrē dixit. Ecce creditorem a patre mihi dimissum: cui causam solui millies et adhuc petit. Respondit iudex. Amice: in eadē dānatione ego sum. Ecce hic febris quotidiana. Dicunt gulosi. Uenite: sumamus vinū ⁊ impleamur ebrietate: ⁊ erit sicut hodie sic ⁊ cras: ⁊ mlto amplꝰ. Esa. lvj ⁊ Sap. ij. Uino ꝓcioso ⁊ vnguento nos impleamus. Cōtra hanc ille magnus Galenus xps ordinauit amphorismū dicens. Attendite vobis ne forte grauentur corda vestra in crapula ⁊ ebrietate. Lu. xxj. De cibis solū recipe necessitatē opꝫ: ⁊ cauere a supfluitate. Uñ sicut hō bone cōscietie qñ sibi soluit vltra debitum: restituit. ita venter restituit vomitādo. igit videt habere cōscientiā. Sūt alii qui miseri q̄ cōtinue sunt in tabernis ꝛc. tales minus sunt q̄ bestie. Ratio: quia ex quo bestia bibit ꝛc. nō biberet si papa vel

rer inuitaret ipaz. Et tu bestialis hō pte
ter necessitatē sumis: ꝛ sic nō solū aia: sed
etiā corpus destruit: qz vinū percutit ve
nas: ꝛ sequitur tremor membroꝝ: ꝛ oculi
lachrymant ꝛ non ꝓpter christi passionē
Ideo dicit xp̄s. Attendite ꝛc. Tertia fe
bris dicit tertiana: quia venit die tertia.
Hec significat febrem aie q̄ dz accidia seu
negligentia de operibus penitētie: q̄ die
tertia marime affligit. i. in tertia pte pe
nitentie. Dic quō penitētia cōsistit in tri
bus partib⁹. s. cōtritione: cōfessione: ꝛ sa
tisfactiōe. Hec tertia pars nimis affligit.
Dic quō satisfactio dz fieri deo de pecca
tis: vt si peccasti p superbiā: pompā: vanita
tē: satisfac deo p humilitatē ꝛ sic de aliꝭ
Satisfactio etiā dz fieri primo de ablā
tis ꝛ dānis restituēdo. Respice deide si ē
aliquid de malo iusto si retinuisti aliq̄d
de ecclesia vel defunctis: de seruitorib⁹:
de vsura: ꝛ sic de aliꝭ. Hec tria opera pe
nitentialia dicunt tres dies. Auctoritas
Ibimus viam triū dierū in solitudinē: vt
immolem⁹ dño deo nostro. Exo. iij. Et in
die tertia. s. satisfactionis febris affligit.
Ecce die tertio q̄n grauissimus dolor vul
nerū est Señ. xxiiij. Nota hic de magno
dño in lōgobardia: cuius nus sanctus ho
mo reuelauit ꝙ demones sibi faciebant
palatiū in inferno. Contra istud xp̄s or
dinauit medicinaz dicens. Reddite ergo oīb⁹
debita: ꝛ nemini q̄cq̄ debeatis nisi vt in
uicem diligatis. Ro. xiij. Ex ista febre ter
tiana multi moriuntur morte eterna: qz
nolunt restituere: ꝛ tamen nō dimittitur
peccatū nisi restituat ablatū. Regula est
theologorū ꝛ etiā iuristarū. xiiij. q. vj. Si
res dicunt aliqui dimittā in testamento
et heres meus restituet: sed hoc nihil va
let. Ratio: qz vos in vita vestra estis i pec
cato mortali: qz noluistis restituere: ideo in
alia vita eritis eternaliter in pena. Greg.
Ad magnā iustitiā dei pertinet vt in alio
mūdo nō careat supplicio qui in hoc mū
do noluit carere peccato. Quarta dicitur
quartana: hec significat febrē aie que dz
superbia triplici ratione. Prima ratio est
qz est leonina. Leo aūt est aial superbū: et
significat personā superbā: q̄ affligit ad
instar leonis de febre supbie. Secūa ratio
quartana multū durat: vt patet de lucife
ro: q̄ adhuc hodie affligitur febre super
bie: cupiens deo parificari. Sed qz nō po
test de facto: tū in figuris ꝛ signis vult ei
equari. Itē est incurabilis. Auaricia cu
ratur per paupertatē: luxuria ꝓ infirmi
tatē: sed supbia minime. Tertia ratio: qz
sicut quartana venit quarta die: sic sup
bia venit ex quatuor: scz ꝓpter bona cor
poralia ꝛ propter bona spiritualia: ꝛ pro
pter diuitias terrenas et ꝓpter honores
mundanos. Quantum ad primū. Iuue
nis pulcher et fortis ꝛc. magnā superbiā
habet de se. Sed optima medicina cōtra
hoc est cogitare morte quō tunc vermes
comedent carnes. Quantū ad secundum
quidā superbiūt de bonis spiritualibus
quia orant: leiunāt: de quib⁹ volūt habe
re vanā gloriam. Remedium contra hoc
est quando sanctiores nobis peccauerūt
et dānati fuerūt. Ideo auisetis quia non
est vestrū sed dei qui vobis imposuit lo
cale deuotiōis vt ipsum portetis: ideo vi
deatis ne ipsum pdatis. Quantū ad ter
tium quidā superbiunt de diuitijs terre
nis. Remediū cōtra hoc est cogitare quo
modo hodie vel cras amittentur omnia
Quantū ad quartum: quidā superbiunt
de honore mūdano dicēdo. Ego sum pa
pa: ep̄s: rex vel miles ꝛc. Remediū cōtra
hoc est quō hodie: cras: ꝛ cito te oportet
reddere computū qualiter dignitatē ha
buisti: q̄liter in ea viristi: et qualiter pec
cata notoria correxisti. Et beda. Quatuo
or sunt species quib⁹ois tumor arrogan
tium declarat. Contra hanc dicit medi
cus noster xp̄s. Superbiam nūq̄ in tuo
sensu aut in tuo verbo dominari permit
tas: in ipsa esī initiū sumpsit omnis per
ditio. Thob. iiij. Nota ois perditio. s. an
gelo⁹ ꝛ hoim. Quinta febris dicit ephe
mera: quia eadem die qua venit recedit.
Dicitur autez ephemera a pisce sic dicto
qui moritur illa eadem die qua nascitur
Hec signat febrem anime que dicitur ira
que eadem die qua nascitur debet mori.
Uerbi gra. Si fit tibi aliqua iniuria ver
bo vel facto: subito venit ira in corde: sed
eadem die debet mori scz recipiēdo pro
positum non se vindicādi: quia vindicta
est dei. Da mihi vindictam: et ego retri
buam dicit dñs. Cōtra istā apl's ordina
uit optimā medicinā dicens. Irascimini
et nolite peccare. Sol non occidat super
iracundiam vestrā: nolite locū dare dia
bolo. Ephe. iiij. Nota irascimini ꝛ nolite

peccare: supple recipiendo vindictā. Sol
non occidat ꝛc. Patet quō ira debet mo
ri eadem die. Dicatur exemplū quod le
gitur in vitaspatrū de illo sancto eō qui
inuitauit ad prandiū illum heremitam:
qui er aliqua necessitate venit ad suā ci
uitatē. Eps aūt cogitās magnā afflictio
nem et abstinentiā quā heremita fecit in
heremo: fecit bonū prandiū. Quod cū co
ram heremita ponerētur: ait eō. Pater:
parce mihi: qz ex quo istū habitū sumpsi
aliquid mortuū non comedi. Cui respon
dit eps. Pater: parce mihi: qz ex quo istā
cappā sumpsi: sol nō occidit super ira cun
dia meā. Respōdit heremita. Pater: me
lior es ꝙ ego. Meliorē virtutē reputauit
patientiā ꝙ abstinentiā. Multi sunt ab
stinentes q̄ non sunt patiētes. Būdictus
est ille q̄ qñ ponit se in lecto potest dice
re cūueritate Deo gr̄as: qz nō habeo irā
in corde meo ꝓtra aliquē. Itē nolite locū
dare diabolo: qñ ira est dispositio vt dia
bolus intret in corpora vt dicūt demōes
qñ cōiurant in obsessis. Sexta febris est
erratica sic dicta: qz nullū ordinē seruat.
modo venit vna hora: modo alia. Hec si
gnificat febrē aie que dicit luxuria: q̄ nul
lum ordinē seruat. Luxuriosus enim nō
seruat ordinē: non tēpus: nō personā: nō
modū: immo vadit luxuriosus erratice:
sicut ille q̄ errauit dicendo. O maior dele
ctatio esset cū illa scz cū moniali: vel leg
tima ꝛc. vel tali modo. Qñ ꝛcupiscentia
carnalis infinita est nec habet terminuz.
Ideo dicit scriptura sancta de luxuriosis
Semetipsos tradiderunt impudicitie in
operationē ois immūdicie. Eph. iiij. No
ta tradiderūt impudicitie. s. cogitādo: lo
quēdo: audiēdo: respiciēdo: tangēdo. De
illa materia in opatione ois immūdicie.
Cōtra istam dicit nobis medicus noster
apl's ad Thessal. iiij. hec est volūtas dei
sctificatio vestra vt abstineatis vos a for
nicatione: et sciat vnusquisq̄ vestrū vas
suū possidere in sanctificatione: nō i pas
sione desiderij: sicut ꝛ gētes que ignorāt
deū. Quilibet sit contentus de vxore sua
iuuene vel antiqua: turpi vel pulchra: ac
si in mūdo non esset alia mulier. Cauete
ergo ab ista febre erratica: q̄ tot occidit
morte eterna. Septima febris est ethica:
q̄ fixit intus in ossib⁹ ꝛ mēbris. Hec figit
febrē aie que dicit invidia. Qñ sicut fe
bris ethica que est in mēbris radicata cō
sumit humidū radicale quod dat vitam
corpori: ꝛ sic homo moritur. sic etiam in
uidia consumit humidū radicale scz cha
ritatem que dat vitā anime. Vita carniū
sanitas cordis: putredo ossium inuidia.
Prouer. xiiij. Nota ꝙ cor dicitur sanū qñ
diligit omnē creaturam humanā vniuer
saliter ꝛ gaudet de bono alterius. Inuiꝛ
dia est putredo ossium. i. virtutū: quoniā
sicut ossa sustinent corpus: ita virtutes
sustinent animā. Ideo christus medicus
noster dans nobis amphorismū dicit per
apostolū petrū. Deponentes omnē mali
ciam et omnē dolū: ꝛ simulationes et in
uidias: sicut mō geniti infantes: lac sup
ple charitatis concupiscite. j. Petri. ij.

¶ Feria. vj. post Oculi. Sermo vnicus.

SImus quia hic ē
vere saluator mūdi. Joā. iiij.
Istud sanctū euangeliū cōti
netvnam pulchrā historiā in
q̄ cōtinent tres magne dispu
tationes inter xp̄m ꝛ alias personas.

Prima fuit inter christum et mulierem
samaritanam.

Secunda fuit samaritane cum christo.

Tertia fuit cum christo et discipulis.

Et q̄libet disputatio hz optimā q̄stionē.
Cōclusio prime disputatiōis fuit Dñe vi
deo ꝙ ꝓpheta es tu. Cōclusio scde disp
tationis est ꝙ xp̄s est messias. Conclusio
tertie disputatiōis est thema: qz saluator
mūdi. Quantū ad primam disputationē
que fuit cum samaritana sciēdum ꝙ hec
fuit benigna qz xp̄s icepit. Unde dū xp̄s
iret de villa in villā personal'r predicādo
venit iurta samariā magnā ciuitatē pl⁹
q̄ parisius: ꝛ iurta illā ciuitatē erat fons
altus: ꝛ dicebat fons qz aqua viua scatu
riebat: ꝛ puteus qz pfunda: et xp̄s fessus
et totus fatigat⁹ ex itinere posuit se sup
fontē in ore: vt facies sua būdicta respice
ret sup fontē: vt acre recenti refrigerarēt
Discipuli aūt ꝛ apli interim venūt ad ci
uitatē ad emendū panē ꝛ cibū. Et cū xp̄s
sic esset sol⁹ ad fontē ꝛ hora erat sexta ve
nit mulier de ciuitate Samaria haurire
aquā: ꝛ inuenit ibi xp̄m: quē nō saluta uit
cognoscēs in vestib⁹ ꝙ inde⁹ esset. nō cū
loqbant iudei samaritanis sicut nec nos
xp̄iani cū infidelib⁹ sarracenis ꝛc. et xp̄s

incepit disputationē di. Mulier: da mihi bibere. Que respiciēs cū toto oculo dixit ⁊ incepit arguere ptra xp̄m di. Quō tu iude⁹ cū sis bibere a me poscis q̄ sum mulier samaritana: bñ scis q̄ iudei nō coutūtur samaritanis: certe nō dabo tibi bibere. Et xp̄s replicauit di. O mulier: si scires donū dei ⁊ q̄s est q̄ dicit da mihi bibere: tu forsitā petisses ab eo ⁊ dedisset tibi aquā viuā. Nota donū dei datū hūano generi. Hoc donū est filij dei datū i incarnatione. de quo Esa. ix. Filius datus est nobis. Ecce donū datū in nr̄am redēptionem. Et mulier arguēs xp̄z dicebat. Dñe nec in quo haurias aquā habes: ⁊ puteus altus est. vñ ergo habes aquas viuas? Et nunq̄d tu maior es patre nr̄o Jacob q̄ dedit nobis puteū: ⁊ ipe ex eo bibit ⁊ filij ei⁹ et pecora ei⁹. Rñdit xp̄s. Mulier non intelligis de qua aqua ego loquor: qr non est de ista. Qr ois q̄ bibit ex hac aqua sitiet iterū. Qui aūt biberit ex aqua quam ego dabo ei nō sitiet in eternū: sz aq̄ quā dabo ei fiet in eo fons aque saliētis in vitam eternā: ⁊ vitā eternā habebit. Tāta fuit virtus verboū xp̄i q̄ mulier inclinata ei iam cōpuncta in corde cū humilitate et reuerentia dixit. Dñe: da mihi hanc aquā vt nō sitiā: neq; veniā huc haurire Tūc xp̄s respondit. Tu vis de ista aqua Respōdit mulier. Ita dñe. Vade ergo ad ciuitatē ⁊ voca virū tuū. Que rñdit. Virū nō habeo. Et xp̄s. Bñ dixisti qr virū non habes. Quinq; em viros habuisti: ⁊ hūc quē nūc habes nō est vir tu⁹: sed vn⁹ rusticanus ⁊ ribald⁹ est: ⁊ tu ꝑcubina sua es. Et dixit sibi oia noia viroꝝ suoꝝ ⁊ gen⁹: et cuius officij erāt. Talis vocabāt sic: et habebat tale officiū: ⁊ mortu⁹ est tali mote: ⁊ sic de alijs. sed iste quē nunc habes non est vir tuus sed vnus ribaldus: ⁊ ribalda sua tu es. Et tūc illa incepit clamare. O dñe dñe. clare video q̄ ꝓpheta es tu: ⁊ scis omnia q̄ feci. q. d. ꝓparce mihi qr ꝑius vocauit te iudeū. Cōclusio ꝑme disputatiōis. Nota ꝑius vocauit eū iudeū: et post dñm prophetā. Ecce ꝑma disputatio xp̄i cū muliere ad literā. Mō moraliter intremus secreta moralia ꝑ nobis. In ista disputatione sunt sex secreta moralia: ad q̄ per questiones intrabo. Prima que est hec mulier samaritana: et qd significat. Responsio q̄ quelibet persona christiana peccatrix sigtur per istā samaritanā duplici ratione: ⁊ ponunt in cuāg. primo qr ḡlibet die pluries veniebat ad aquā: nec satiabat. Talis est cōditio peccatricis: qr quotidie vadit ad aquā ꝓsperitatum temporaliū: nec saturatur: tā ta est cupiditas. Uerbi gratia. Si sacerdos habet simplex ben eficiū: conatur vt possit habere maius nec satiat. Ecce condition aque bonoꝝ temporaliū que non satiant: quia non intrant illuc vbi est sitis. Nam sitis habendi bona temporalia scz terras: possessiones: aurum: argētum ⁊c. ista bona temporalia non intrant intus in cor. Si enim posses habere vnum planstrum auri liquefacti: nō satiaret te. Sed sicut famelicus nō satiatur ex aspectu escarum que sunt in mensa: quia esuries est in stomacho: ⁊ iō nisi intrēt nō auferent esuriem neq; sitim: sic est de esurie bonoꝝ temporaliū. Jdeo quanto homo plus habet plus sitit ⁊ cupit: qr nō intrāt in corde. Auctoritas. Eccls. v. Auar⁹ nō implebitur pecunia: ⁊ qui amat diuitias fructū scz satietatis non capiet ex eis ⁊c. Et sic directe placita ⁊ delicie huj⁹ mundi sunt ad instar febricitantis qui vritur siti: ⁊ datur sibi gutta aque in lingua cū pluma. Jdez de delitijs luxurie: auaricie ⁊c. Jdeo vbicūq; caro in tēporalibus que rit refectionē: inuenit defectionē. Nā cor hominis est plus q̄z celum: ⁊ nō potest satiari nisi a deo quem celi capere nō potrāt: sed tñ cor hominis semp retinet gratiam: ⁊ tūc satiatur homo. ideo christus. Qui biberit ex hac aqua sitiet iterū: qui autez biberit ex aqua quam ego dabo ei non sitiet in eternū: sed aqua quā ego dabo ei fiet in eo fons aque salientis in vitam eternā. Ex aqua scz gratie ⁊ sua presentia. Un conclusio est theologie q̄ gratia gratum faciens secum habet et affert ꝓsentiā dei. Et isto signo potest cognosci si homo est in gratia dei qñ aliqs non desiderat inducētia ad peccatū. Nota sacrificia in vitā eternā. Quale saltus est ille quē facit anima qñ de ore saltat in celum subito? Cogita si homo saltaret de terra ad celū. O qlis saltus esset si vltra altius iam plus q̄z to plus adhuc vsq; ad celum Scōz secretū. Jesus fatigatus ex itinere sedebat sic supra fontē. Hora autem erat quasi sexta. Quare iesus fuit magis fessus illa hora ex itinere q̄z aliquis apostolorum: cū tamē sustineat totū mundum et omnes creaturas. Ratio: sciatis bone gētes q̄ nunq̄z fuit aliquis homo ita delicatus in sua complexiōe sicut xp̄s inq̄z tū hō. Rō: qr nos sumus cōcepti ⁊ geniti ex vilissima materia ⁊ corrupta: ideo habemus complexionē rudem ad sustinendum labores: sed corpus christi a spiritu sancto formatū fuit non de vilissima materia: sed de purissimis guttis sanguinis virginis marie: iō erat magis delicatus: vel qr ieiunabat quotidie ⁊ vigilabat ꝑ noctās in oratione. Luce. vj. ⁊ laborabat predicando qualibz die. Et de ista delicatura dicitur Esa. liij. Brachiū dñi cui revelatum est. Et ascēdet sicut virgultū coram eo: ⁊ sicut radix de terra sitienti: non est species ei neq; decor. Et vidim⁹ eū et nō erat aspectus. Et desideravim⁹ eū de spectū ⁊ nouissimū viroꝝ: virum dolorū et scientem infirmitatē. Et quasi absconditus vultus eius ⁊ despectus. vnde nec reputauim⁹ eū. Vere languores nr̄os ip se tulit: et dolores nostros ipse portauit Et nos reputauimus eum quasi leprosū et percussum a deo ⁊ humiliatū. Ipse autem vulnerat⁹ est ꝓpter iniquitates nr̄as attrit⁹ est ꝓpter scelera nostra. Disciplina pacis nr̄e super eum: ⁊ liuore ei⁹ sanati sumus: oēs nos quasi oues erravimus: vnusquisq; in viā suam declinauit ⁊ posuit dñs in eo iniquitatem oium nostrū. Brachium dñi per quod oia operatus est deus pater est xp̄s inc̄stū de⁹. Joā. j. Oia per ipsuz facta sunt: ⁊ sine ipso factum est nihil. Et loquens de humanitate dixit. Ascendet sicut virgultū: ⁊ sicut radix de terra sitienti. Virgultū si ve virgula parua ⁊ delicata que nascitur in pede aliaꝝ arboꝝ magnaꝝ: vel que nascit in terra sitienti: vbi non est aqua que est valde delicata ⁊ tenuis. Patet igitur ratio quare christ⁹ iesus fuit fessus magis q̄z apostoli. Si dicatur. nūquid poterat se sustinere. Respōsio q̄ immo: sed nō decebat nobis exēpluz laborandi in bonis operibus vt habeamus patientiā qñ fatigamur ⁊ lassamur vt xp̄s: ⁊ qñ ex predicatiōe vel ieiunio vel alias lassamur exēplo xp̄i cōsolemur ⁊ recipiamus patientiam. Jdeo apostolus. In oibus exhibeamus nosmetipos sicut dei ministros. In multa patiētia: in tribulationibus: in necessitatibus: in angustijs: in plagis: i carceribus: in seditionibus: in laboribus: in vigilijs: in ieiunijs. In castitate in scientia in lōganimitate: in suauitate: in spūsctō: in charitate nō ficta: in ꝛbo veritatis: in virtute dei ⁊c. ij. Cor. vj. Tertium secretum est quare apostoli ipsum dimiserūt solū: qr nullus remansit cū eo. dicit text⁹ Discipuli eius abierūt in ciuitatē vt cibos emerēt ⁊ dimiserūt eu⁹ solum in deserto: qr puteus ille erat longe a ciuitate samarie. Respōsio quare dimiserūt eū solum: qr fuit ordinatio xp̄i vt oēs abirent iōvt saluaret illā mulierē: qr si aliquis discipulus ibi fuisset mulier fuisset impedita nec potuisset loqui cum xp̄o: iō ordinauit vt oēs irent in ciuitatē vt emerēt necessaria. In quo moraliter instruimur et habemus exemplū: q̄ sicut xp̄s in incarnatione dimisit societatem angeloꝝ milia miliū. Job. xxv. Nūq̄d ē numer⁹ militum ei⁹ ⁊ pro saluatione nostra dimisit illos. Idem pro saluatione illius mulierꝝ samaritane dimisit societatez apl̄oꝝ. sic nos societatem amicoꝝ filioꝝ proxis ⁊c. Item ipsemet dicit. Ois q̄ reliq̄rit domū vel fratres: aut sorores: aut pr̄z: aut matrem: aut vxorē: aut filios: aut agros: propter nomen meū: cētuplū accipiet ⁊ vitā eternā possidebit. Matth. xix. Nota propter nomē meū q̄ est iesus q̄ interpretat saluator. Propter nomen meum. i. ꝑ salutatione alicuius alie: vt religiosus dimittens patriā ratione predicationis. Jdez de sacerdote vel seculari a mūdo recedēte cētuplū accipiet ⁊c. Aut vxorē: aut filios. Questio est nunq̄d vir pōt dimittere vxorē ꝓpter xp̄m ⁊ saluationē alicui⁹ alie vel sue vel suoꝝ. Respōsio q̄ vir non pōt dimittere vxorē quā iam habet: nisi cōueniant ambo in ingressum religionis: ⁊ si alter remaneret in mundo teneꝛ viuere continēter. Item pater nō debet dimittere filios nisi sint bñ prouisi in necessarijs et sint bene instructi edocti ⁊ satis annosi Idem de filijs q̄ non debēt dimittere parētes pauperes senes. secus qui nō indigent. Scōo dimittitur vxor nō quā quis habz: sz quā posset habere ⁊ filios quos posset habere: sz amore xp̄i dimittit totū: et sic intelligitur auctoritas ista. Quartū secretū siue quarta questio in hoc osten-

ditur cum mulier dicit. Quomō tu iudeꝰ
cū sis ⁊c. In quo cognouit mulier xp̄m eē
iudeū. Rēspōsio q̄ similr cognouit eū in
loquela: sicut fuit cognitus beatꝰ Petrꝰ
in nocte passionis. Vere tu ex illis es: nā
et loquela tua manifestum te facit: q̄ ga
lileus es. Matth. xxvj. Moraliter. sic co
gnoscitur quilibz de qua patria est. Sūt
eīm due patrie ⁊ contrarie scz paradisus ⁊ in
fernꝰ: ⁊ in qualibet loquūtur diuersimo
de. Linguagiū paradisi est illud de quo
ps. Beati qui habitāt in domo tua dñe:
in secula seculoꝝ laudabunte. ps. lxxxiiij.
Quādo ergo religiosus vel sacerdos vel
secularis libenter laudat deū: signuz est
q̄ est de illis de paradiso. Nāt loqla tua
manifestum te facit. Secus quādo cū te
dio cōfusibiliter ⁊ irreuerenter ⁊ indeuo
te inducēdo se dicit officium vel oratiōes
Est eīm māgnū signuz predestinationis
deum delectabiliter laudare. Linguagiū
inferni est illud de quo Joā. Apoca. xvj.
Estuauerūt hoies estu magno: scz cū ar
dore: ⁊ blasphemauerūt nomē dei habē
tis potestatē super has plagas neq; ege
runt penitentiam vt darent illi gloriam.
Quando ergo alios iurat: renegat: blas
phemat ⁊c. signū est q̄ est burgensis ⁊ ci
uis inferni. vnde tu ex illis es ⁊c. Vñ ma
nifestum signum est prescietie ⁊ dānatio
nis iurare: renegare ⁊c. Quintuz secretū
que est aqua illa de qua xp̄s dicit. Olꝰ q̄
biberit ⁊c. hec est gratia spūalis que ex
tinguit ardorē superbie in superbis: aua
ricie in auaris: luxurie in luxuriosis ⁊c. si
cut aqua naturalis extinguit ardorē cor
poris. ⁊ talis nō vult aliquid inordinate:
nec querit ardent dignitates officia ⁊c. si
cut faciunt illi q̄ adhuc habēt febrē sup
bie auaricie ⁊c. q̄ mūda aqua gratie dei
extinguit in illis ardoꝛez: immo dicūt ta
les qui habent gratiā cū apl'o. j. Tim. vj
habētes alimēta ⁊ vestes hīs tegamur
his contēti sumus. Nō dicit delectamen
ta ⁊ dꝰ oīnemur ⁊c. ⁊ hoc facit gra dei: si
ue aqua gratie saliētis in vitā eternam.
O qualis saltus. Ecce xp̄s dixit. Qui bi
beritex aqua quā ego dabo: non sitiet in
eternū: scz ista temporalia cū ardore pec
cati. De ista gra Rom. vj. Habetis dei vi
ta eterna. i. per gratiā dei habet quis vi
tam eternā. Sextū secretū siue sexta que
stio. Cū xp̄s dicit. Uade voca virum tuū:
quare xp̄s dicit. Uade voca ⁊c. Cū xp̄s
sciret q̄ nō haberet virum. Rēsponsio q̄
xp̄s tenuit istum moduz loquendi: vt sic
illa mulier diceret veritatem ozꝫ pptio q̄
nō habebat virū. Moraliter. Quinq; vi
ros habuisti: ⁊ ille quē iam habes nō est
tuus vir. Sic quelibz psona habet quin
q̄ viros quando peccat ex fragilitate vl
ex ignorantia ⁊ finaliter recipit ruffianū
diabolū. Quinq; viri sunt quinq; sensus
naturales siue corporales: q̄ sicut vir gu
bernat domū: sic hi quinq; sensus guber
nant corpus in peccatis q̄ fiūt ex fragili
tate: vt Petrꝰ q̄n negauit p̄ timore xp̄m
Sz q̄n peccant iam ex ꝓsuetudine mali
cia: a diabolo regunt tanq; a ruffiano et
lenone. De quibꝰ apls. Resipiscāt a dia
boli laqueis a quo captiui tenētur ad ip
sius volūtatē. ij. Timo. ij. Itē dicit beatꝰ
Paulus. ij. ad Timo. iij. Hoc autem scio
quia in nouissimis diebus instabūt tem
pora periculosa. Et erunt hoies seipsos
amantes: cupidi: elati: superbi: blasphemi:
parētibꝰ nō obediētes: ingrati ⁊c. Scōa
dispūtatio fuit samaritane cū xp̄o: audā
cia ipa incepit. Et ad intelligendū istam
dispūtationē sciatis q̄ inter iudeos ⁊ sa
maritanos erat antiqua questio vbi de
berēt orare an in hierusalez an ibi iuxta
mōtē garizim. Judei dicebāt q̄ in hierl
q̄ sic precepit deus. Samaritaniꝫo dice
bant q̄ in illo mōte: quia ibi patres eoꝝ
abraam: ysaac: ⁊ iacob adorauerunt. Ui
dens aūt samaritana xp̄s esse ꝓphetam:
q̄ dixit sibi sua secreta: cogitauit. O iste
dicit veritatē tibi. Et ꝓpter secretū istius
questiōis ⁊ ad determinationē incepit q̄
stionem dicēs. Patres nostri in hoc mōte
adorauerūt: vos dicitis q̄ hierosolym
mis est locus vbi adorare oportet. Quid
dicis tu de ista q̄stione: ecquo es ꝓpheta
Et christus respondens innuit in sua re
spōsiōe duas opiniōes. Prima q̄ erat ve
ri oꝛ opinio iudeoꝝ: q̄ Iz ibi patres ado
rauerunt: tñ mutatus est locus orandi.
Scōa opinio q̄ i oīni loco potest adora
ri: q̄ vbiq; est deus. Tunc respondit xp̄s
Mulier crede mihi: q̄ venit hoꝛa q̄ neq;
in mōte hoc: neq; in hierosolymis adora
bitis patrē. Uos adoratis quod nescitis
nos adoramus q̄d scimus: q̄ salus ex iu
deis est. Sz venit hoꝛa: scz in nouo testa
mēto: ⁊ nūc est q̄n veri adoratoꝛes adora

bunt patrem in spū ⁊ vitate, Nam ⁊ pa
ter tales querit qui adorāt eū. Spūs est
deus: ⁊ eos q̄ adorāt eū in spū ⁊ veritate
oportet adorare. Ita q̄ xp̄s determina
uit questionē. Samaritanā. Dicit ei mu
lier. Scio q̄ messias venit qui dicit xp̄s.
Cū ergo venerit ille nobis nūciabit oia.
Nota dicit ipsa. Messias venit. q.d. non
credo tibi. Rndit xp̄s. Ego suz q̄ loquor
tecum. Non inuenitur in euangelijs q̄d
xp̄s ita clare se diceret esse xp̄m saluato
rē mūdi sicut h. Et subito mulier illum
nata dimissa hydria: currendo iuit ad ci
uitatē clamādo ⁊ dicēdo vocādo gētes.
O bone gētes venite ⁊ videte hoiem q̄ di
xit mihi oia quecūq; feci: nunq̄d ipse est
xp̄s. Exierūt ergo de ciuitate ⁊ venerunt
ad xp̄m. Jn hac questione sunt tria secre
ta. Primū est. Spūs est deꝰ: quid est ado
rare in spū ⁊ veritate. Ad hoc intelligen
dum nota q̄ est regula philosophie q̄ ve
ritas est adequatio rei ad intellectū: ver
bigratia. q̄n spūs cogitat infinitam xp̄i
sanctitatē ⁊ puritatē ⁊ ex alia parte cogi
tat grauissima petā que ipse homo fecit:
tūc q̄n gestus corpis ad extra correspon
det cū spū dicēs. Dñe nō dignus te respi
cere. Uah tot petā fec̄ ꝺ voluntatem ve
strā ⁊ sanctitatez ⁊c. Et ab extra inclinat
humilitatē ostendēdo ab extra: tūc ꝓcu
dat cū spū in corde. Sed q̄n cor est in ta
berna ⁊ corpus inclinat: non est veritas.
Isto modo publicanꝰ orauit deū in spū
⁊ veritate dicēs. Deus ppitius esto mihi
petōri ⁊c. Jsta rōne oꝛ modo. Humiliate
capita vestra deo: quasi dicat ecclesia. nō
estis digni ipsuz respicere. Jsta etiā rōne
tegunt i quadragesima imagines quasi
dicat. nō sum̄ digni respicere istas ima
gines. Scōo adorāt deus in spū ⁊ verita
te. Primo spū cogitādo suā dñationem:
quō creauit corp̄ ⁊ aiam: ⁊ oia sunt sua.
Secus de alijs dñis. Secundo adoran
dus est in veritate: vuo genua flectendo
sibi. dñis tpalibus solum sinistrū: ⁊ pla
tis dextrū. Isto modo dicimus. Flecta
mus genua: ⁊ non dicit genu. Leuate scz
spm̄ in altum. Jdeo q̄n vultis facere ora
tionem prius debetis orare in spū cogi
tando cū quo debetis loqui: deinde inve
ritate per reuerentiā corporis ab extra.
Ecce quare dicit xp̄s. Pater querit tales
qui adorant eū in spiritu ⁊ vitate. Et cō
cordat scriptura dicens. Uuo ego dicit
dñs: q̄n mihi flectetur omne genu. Ro.
xiiij. Tertio adoratur deus in spū ⁊ veri
tate. Primo spū cogitando suā eternita
tē. ⁊ ex alia parte principiū nostrū vilissi
mū: quia de terra facti: ⁊ finem q̄ morie
mur. Et veritate ꝑternendo se in terra.
q.d. in terram reuersurus sum ⁊ moriar:
⁊ deus est in sua eternitate. Hoc significa
tur in sua passione quādo dicit. emisit
spm̄. Jbi quilibz xp̄ianus ꝑstratur. Jdeo
dauid dicit. Uenite adoremus ⁊ ꝓcida
mus ante deum plorem⁹ coram dño q̄
fecit nos. ps. xciij. Quarto adorāt deus
in spū cogitādo dei liberalitatē qui dat
oia bona tpalia ⁊ spūalia: ⁊ ab alia parte
nostras immūdicias ⁊ necessitates. Et ve
ritate. Jdeo leuamus manus nostras:
dextram ꝓ bonis spūalibus. sinistram
ꝓ bonis temporalibus. Quintus mo
dus adorandi deū in spū cogitādo mise
ricordiā dei: q̄ cū essemus sentētiati ad
furcam inferni: filius dei fuit ita miseri
cors ꝙ dicit patri. Pater benedicte ego
volo solus suspendi, ꝓ toto populo. Et ex
alia parte cogitādo peccata ꝓ quibus
data est sniа: ⁊ veritate q̄n crux fit in pe
ctore dicēdo. Misericordia dñi plena est
terra ex passiōe vra. Jdeo Paulus. Mihi
absit gliari nisi in cruce dñi nr̄i iesu xp̄i.
Hal. vlti. Sextus modus adorādi in spi
ritu tūdendo pectus: cogitādo dei infini
tam immensitatem: ⁊ cogitādo offensam
factam sibi ex peccatis. Jdeo percutitur
cor quinq; digitis: sicut habemus q̄nq;
modos peccandi. s. cogitatione: locutio
ne: opere: omissione: ⁊ obstinatione: quia
istis modis offendit deus. Scōm secre
tum cū dicit. Reliquit hydriam ⁊c. quare
dimisit ad literam vt festinatius iret ad
ciuitatem currēdo. Sed spiritualiter hy
dria erat societas mala mulieris q̄ eius
impediebat cursum: ideo dimisit. Sic sunt
multi q̄ societate ⁊ familiaritate ⁊ amo
re aliquaꝝ personaꝝ impediunt a cur
su paradisi. Dic de quolibz statu: nō mu
lier reliquit hydriam suam. i. malā socie
tatē. Jdeo poeta. Que nocitura teneas ⁊c.
Tertiū secretū: cū dꝰ q̄ init ad ciuitatem
clamādo. Uenite oīdam vobis hoīez ⁊c.
Unde nō fuit contenta de sua conuersio
ne: sed voluit conuertere proximos: quia
totam ciuitatē conuertit. Hic instruimur

q̄ nullus debet esse contentus de sua cōuersione: sed dz ire ad ꝓuertendū ꝓximū vt bona mulier ꝛ deuota vulciter cōuertere virū suū ribaldū. ꝛ ecōuerso: frater fratrem: vicinus vicinū: seruus dñm: magister discipulū: dña ancillam. Eccli. xvij. Deus mandauit vnicuiq; de ꝓximo Jrē Apoc. vlt. Spūs ꝛ sponsa dicūt veni. Et qui audit dicat veni. Et q̄ sitit veniat ꝛ bibat. Et quivult accipiat aquam vite gratis. Nota quomodo spūssanct⁹ dicit homini. Veni ad paradisuz ꝛc. ¶ Tertia disputatio fuit inter xp̄m ꝛ apl̄os humiliter: qz dixerunt rabbi māduca. ꝛ posuerunt aliquā mēsam. Xp̄s aūt noluit comedere: sed rn̄dit dicens. Ego cibū habeo manducare quem vos nescitis. Dicit euāgelista q̄ discipuli dixerūt adinuicem. s. inter se. Nunqd aliquis attulit ei māducare. Xp̄s aūt declarans de quo cibo loquebat ait. Meus cibus est vt faciā voluntatem eius qui misit me vt perficiā opus eius ꝛc. Hec dicebat ꝓpter gentes que veniebant de ciuitate: ꝛ q̄n vidit gentes cogitauit: opz me p̄dicare: qz nō dixit nolo comedere cibū: ꝫ dixit. Habeo aliū cibū māducare. s. verbū dei: qz nō in solo pane vivit homo: sed in oī verbo q̄ pcedit de ore dei. Math. iiij. Nota q̄ ieiuno stomacho dz fieri sermo exēplo xp̄i. ꝛ p̄dicauit illis ō ciuitate. O quō dulciter ꝛ remānsit ibi duobus diebus: ꝛ crediderunt sibi intīs q̄ dicebāt mulieri: qz non ꝓpter tuā loquelā credimus. Ipsi enim audiuimus ꝛ scimus: qz ipse est vere salnator mundi: sic enim illuminauit nos. Ecce ergo cōclusio huius disputationis. Moraliter cibus xp̄i est facere voluntatē dei patris. Jdeo faciamus voluntatem ꝛ habimus ei comedere: qz multuz placet sibi iste cibus. Vult cibum a prelatis q̄ intrent per portam nō per simoniā. Secundo postq̄ erunt intus q̄ plus curent de aiabus q̄ de redditibus. Deinde viuant de redditibus ꝛ diuidant pauperibus: ꝛ det bonū exēplū ꝛ bonā doctrinā. De isto cibo satiat deus. De dn̄is etiaz temporalibus vult cibū, scz q̄ ministrent iustitiā tam paruo q̄ magno: tam pauperib⁹ q̄ diuitib⁹ ꝛ nō differāt iustitiam ꝓpter pecuniā: fauorem: nō faciāt rapinas sed ꝓtenti sint de redditib⁹ ꝓprijs seruent populū i pace. In religiosis vult quatuor cibos: ꝛ de illis vult refici xp̄s. s. pauptatem apostolicā: castitatē euāgelicam: obedientiā generalē: observantiaz cerimonialem. Et de sacerdotibus vult tres cibos. s. deuote officiari: digne celebrare honeste ꝙuersari. i. Ti. iij. Opz illū testimonium habere bonum ab his qui foris sunt: vt non in opp̄obrium incidat De laicis vult duos cibos ꝛ sufficit. s. articulos fidei ꝛ obseruantiam p̄ceptoꝝ dei. Et finaliter dicet vobis in iudicio illud. Math. xxv. Venite benedicti patris mei ꝛc. s. de cibis supradictis. ꝛ sic semper eritis cum xp̄o in mensa glorie. de qua ipse dicit. Ego dispono vobis sicut dispo suit mihi pater meus regnum vt edatis ꝛ bibatis super mensam meam in regno meo: hic per gratiam ꝛ in futuro per gloriam. Luce. xxij.

¶ Sabbato post oculi. Sermo vnicus.

Vade ꝛiā amplius noli peccare. Scribitur hoc originaliter. Jo. viij. recitatiue in euangelio hodierno. Unde istud sanctum euangelium ꝓtinet determinationem vnius maliciose questionis ꝛ calumniose que facta fuit p̄ iudeos xp̄o vt possent ipsuz capere in verbis ꝛ accusare eū tanq̄ fractore legis. Dic euāgelii de iuuene muliere maritata: q̄ cōmisit adulteriū credens peccatum esse occultum: sed diabolus q̄ eā fecit peccare discooperuit: ꝛ fuit inuēta in adulterio. ꝛ statim iudei ꝛ pharisei inimici xp̄i duxerūt eam ad xp̄m actu in populo predicantem. Cui dixerunt coꝝ populo. Magister. mulier hec modo deprehensa est in adulterio. In lege autez moyses mādauit nobis hmōi lapidare. Tu ergo q̄d dicis. ecce questio maliciosa ad quam xp̄s qui est sapientia eterna respondit tripliciter.

Prima responsio fuit realis.

Secunda realis ꝛ vocalis.

Tertia fuit vocalis tm̄.

¶ Et de tertia loquitur nostrum thema cum dicit. Vade ꝛ iam amplius ꝛc. Et in his tribus consistit totū euangeliū ꝛ nostet sermo. ¶ Primo ergo christus dedit eis rn̄sionem realem facto tm̄ non ꝙbis. Nam scies christus q̄ maliciose dixerūt sibi. Tu ergo q̄d dicis cogitātes ex vna parte xp̄i pietatē ꝛ miam: ꝛ q̄ non daret sententiā mortis ꝙtra mulierē ex dulcedine cordis: ꝫ placeat sibi q̄n dn̄i ꝛ iudices faciūt iusticiā th̄ ipse in p̄tio aduētu non venit iudicare negz cōdēnare: ꝫ pt̄ōres saluare. Joā. iij. Non em̄ misit deus filiū suū in mundū vt iudicet mūdū: sed vt saluetur mūdus p̄ ipm̄. Et ex alia parte dicebāt. Si ipse defendit malas mulieres ꝓpter qui audit ipm̄ habebit odio: qz sūt zelotipi de suis ꝙuxib⁹ ꝛ nos habebim⁹ occasionē ꝙtra ipm̄: qz facit ꝙtra legē. Ecce q̄stio venenosa. Ad quā xp̄s rn̄dit facto nō ꝙbo: qz iesus inclinās se deorsum digito scribebat i terrā. Et i his ꝙbis sex cōprehendunt rn̄siones. Prima dū dixit iesus. Nā iesus ē verbū eternū dei p̄ris: ꝛ nō est verbū transitoriū sicut nostrū qđ profert in ore: et illud verbū deus pater scripsit in pargameno virgineo. s. in vētre ꝙginis marie: qz ꝙbū caro factū est. Jo. j. Et iō ōr. Dixit dn̄s ad me: sume tibi librū grandē ꝛ scribe in eo ꝛc. Esa. viij. Liber est ꝙgo maria maior celo ꝛ terra. de quo dicit dn̄s Bern̄. Oveter capacior celo: qz quē celi capere nō poterāt tuo gremio ꝙtulisti. Et in hoc libro scripsit deus pater verbū eternū q̄n virgo ꝙsensit angelo dicēs. Ecce ancilla dn̄i: q̄n verbū assumpsit hūanitatē vt nos saluaret ꝛ non vt ꝙdēnaret. Et iō filij dei nō venit alias perdere ꝫ saluare: vt ōr Lu. ix. Sed a rn̄sio est dn̄s dixit inclinās se: in qbus rephēdit eos. Nā quilibet iudex in condēnando se debet inclinare. s. habēdo cōpassionem de condēnatis. Non em̄ debet velle alioꝝ cōdēnationē: sed eoꝝ saluationez: ꝛ ideo dz inclinare corpus suū p̄ ꝙpassionē. Sicut ille q̄ vult leuare illum qui cecidit inclinat se: alꝫ non bn̄ posset leuare. Ratio est beati Grego. Jō xp̄s inclinauit q. d. sic vos q̄ eius predicatores ꝛ supiores debetis inclinare cōpatiēdo huic mulieri quā accusatis ꝛ cōfunditis. Tertia rn̄sio est in verbo deorsum: qz iudices habēt duo: qz de sursum habēt diuinam potestatē: vt condēnare alios iudicare ꝛ absoluere. Sed deorsum habēt peccata ꝛ vitia p̄ōptitudinē ad mala: qz illa eos ponūt deorsuz. Si tu ergo condēnas aliquem de adulterio: cogita si tu idez feci sti: ꝛ sic. deorsuz respice ad ꝓpria peccata ꝛ tūc cōpatiaris illi qui condēnat. Jdem dicim⁹ de furto et homicidio: q̄ illi iudei erāt multū in illo peccato inuoluti. et iō voluit xp̄s q̄ ipi cogitarēt de pctis suis: ergo iclinauit deorsum ꝛc. Quarta rn̄sio est in digito: quia scribebat digito fodiē do in puluere et fecit fulcos indice: ad demonstrādū q̄ cōdēnatio non debet sic fieri summarie: ꝫ cū bono ꝓcessu: ꝛ q̄ bene iquirat an vez est crimē de quo accusatur: ꝛ visis ꝛ examiatis bene testibus: ꝛ p̄m acta ꝛ ꝓbata. Jtez de p̄sonis testiū ꝛ de tēpore loco ꝛ die in ꝙta verbū dñi ad moysen dicētis. Quere sollicite ꝛ diligēter rei veritate perspecta: si inueneris certum esse qđ dicitur ꝛ abominationē opere perpetratā statiꝫ pcuties. Deut. xiij. Et isti nō tenebāt modū istū. Jdeo xp̄s i hoc ipsos repr̄ehēdit. Quinta rn̄sio qz scribebat in terrā ad signādum q̄ sententia mortis nō debet dari sic summarie sed in scriptis ꝛ cū debito processu. Et iō cōcordat sanctus Job di. Scribis em̄ cōtra me amaritudines ꝛ cōsumere me vis peccatis adolescētie mee. Job. xiij. quia in terra. Nā hieremias etiā vult illud reducere ad memoriā dicēs. Dñe oēs qui te derelinquūt ꝓfundētur recedētes a te in ꝙta scribentur. Hiere. xvij. Sexta rn̄sio scribebat ergo in terra nō in celo. Nā ibi noia iustoꝝ scribūt. Et iō ōr. Gaudete et exultate: qz noia vestra scripta sunt in celis. Lu. x. Sz pctōres scribunt in inferno ergo scripsit in terrā volēs eis reducere ad memoriā verbū hieremie. Dñe oēs q̄ te derelinquūt in terra scribent. Ratio: qz derelinq̄rūt venā aquaꝝ viuentiū dn̄m: qz sicut p̄ aqueductū aqua venit de fonte: sic per xp̄z per aqueductū venit aqua gratie dei. De illo fonte ōr Eccli. j. Fōs sapiētie verbū dei in excelsis. Patet ergo rn̄sio prima que fuit solū facto. Sed moraliter videam⁹. Nam dicitur in euāgelio q̄ in aurora xp̄s venit in montē oliueti ꝛ predicauit populo. Sic faciamus nos quotidie dz sumus hic in tota vita. Nam venimus ad mōtē oliueti: hoc est ad missaz: qz mons est. Nā missa est aliꝫ opus cōtemplationis quod possit esse. et ideo p̄sbyter tenet manꝫ eleuatas quasi ad montem volando. Et ideo dicit. Sursum corda. dicit populus iā. Habemꝫ ad dn̄m. Quare dicitur oliueti: eo quia ibi eslamultū oleum. Et ideo in missa abun-

dãtia christi magis in nos infuit ⁊ abũdat ⁊ sicut xps ō mane ibat illuc: sic nos ⁊ totus populus. Et sicut nos p̃mo dicimus missaz sic ipse dicebat missaz ⁊ post missaz predicabat. Et ideo iste est noster modus vt videtis quotidie: qm̃ plus valet vnus sermo post missam q̃ tres ante missam. Et iō apli tenuerũt istũ moduz. Nã ista est vita aplica. Et talẽ vitã tenebat virgo maria: ⁊ sancta maria magdalena cũ alijs sororibus: ⁊ istã teneat⁹. Iō sanctus paulus dicit. An experimẽtum queritis eius qui i me loquit xps qui in vobis nō infirmat: ⁊ potẽs esse in vobis. ij. ad Cor. xiij. Ecce ergo h̃ primã moralitatẽ: qz habetis ꝙsolationẽ vos ⁊ ego tenendo ⁊ seruãdo modũ ⁊ vitã xpi. Secũda questio moralis est quare hec mulier debebat lapidari: et quid ista mulier sig̃nificat. Et dico q̃ ista mulier sig̃t aiam peccatricẽ humanã que dereliquit maritum suũ xpm ⁊ accessit p pctm ad aliũ nō maritũ. s. diabolũ: qz q̃libet aia in baptismo est despõsata xpo. Et iō sicut si vnus rex cui multe mulieres magni gnis offerẽtur: ⁊ ñ ipse duceret filiam alicuius agricole pauperis: ⁊ illã desponsaret: magnum honorẽ ei faceret. Ita est in nobis qz rex celi iesus xps est amator aie cuiuslibet christiani que est filia agricole: qz oẽs sumus filij ade qui erat agricola: et hoc ꝓpter pulchritudinẽ eius: qz si tu videres vnã alam sine turpitudie ⁊ maculã pcti trãsires sic mille ãnis q̃ nũq̃ velles comedere nec bibere. Et ideo dicit. Si ignoras te o pulcherrima iter mulieres egredere ⁊ abi posterestigia gregum tuoz: ⁊ pasce hedos tuos iuxta taberna cula pastoz. Cant. i. Et hãc aiaz cuiuslibet xpiani sibi xps despõsauit in baptismo. Osee. ij. ōr. Spõsabo te mihi i sempiternũ: ⁊ spõsabo te mihi in iusticia ⁊ iudicio: ⁊ in mia ⁊ miserationibus. Et spõsabo te mihi i fide: ⁊ scies qz ego dñs. Et dicit ter sponsabo: qz tria fiũt in baptismo. Catechismus qui significat instructionẽ. Secũdo fit exorcism⁹. Tertio baptism⁹ qui sig̃t miaz: qz voluit desp̃sari anime Nã ōr. Nusq̃ cñ angelos apprehẽdit: iz semen abrae apprehendit. ad Heb. ij. Et iō bñ debet esse fidelis talis aia. Sicut si lia talis agricole multũ peccaret si esset infidelis suo marito accedẽdo hincinde per lupanaria: sic etiam qñ hō peccat dimittit ipsum suũ ⁊ adulteratur cũ diabolo. ꝓbi gratia. Si tu te das pctō superbie vadis ad ifernũ cũ vno diabolo qui vocatur leuiathan qui tentat de pctō superdie ⁊ dimittis xpm qui est humilis et fuit. Item si tendit aia ad lupanar auaricie si est homo auarus faciẽdo vsuras: vadit cũ vno demone. s. mãmona qui tẽtat de peccato auaricie. Itẽ si de peccato luxurie: tũc vadit cũ vno demone qui vocatur asmodeus: qui tẽtat de peccato luxurie. Itẽ de inuidia: ⁊ vocatur iste belzebub. Nã iste tentat de pctō iuidie. Si per gulã ad beelphegor. Si per irã recedas a patientia ⁊ a xpo: vadis ad baalberith. Si per accidiã: vadis ad vnũ qui vocatur altaroth. Et ideo ōr. Tu fornicata es cũ amatoub⁹ multis. Hiere. iij. Adultera p̃m legẽ debebat lapidari. Quid ẽ meretur talis homo niſi p̃m legẽ vt lapidetur. Nã lapidatus multis vulneribus percutit. Ita punitur in oibus aia dãnata: qz angeli ⁊ oẽs sancti ⁊ elementa laptãt eã dicẽtes. Dãnetur. Ideo ōr. Sap. v. Accipiet armaturã zelus illi⁹ ⁊ armabit creaturã ad vltionẽ ĩimicoꝝ ⁊c. ⁊ pugnabit cũ illo orbis terrarũ ℨ ĩsensatos. Caueat ergo quilibet: sicut quelibet mulier eẽt ꝓfusa si dimitteret virũ suũ et ita est de aia. Et ecce p̃mã partẽ que est realis xpi ñsio. Scõa ñsio fuit realis ⁊ vocalis conĩuctim re ⁊ verbo. Nã cũ ōr. Cũ ergo persecuerarẽt interrogantes: erexit se ⁊ dixit eis. Qui sine peccato est vestrũ: primus in illã lapidem mittat. Et iterum inclinãs se scribebat in terrã. Audiẽtes aũt hec vnus post aliũ exibãt incipiẽtes a senioribus ⁊ remãsit solus iesus ⁊ mulier in medio stans. Nota dicit q̃ cũ xps staret sit inclinatus iudei non erãt contenti de ei⁹ responsione: ⁊ volebãt q̃ verbo diceret vt possent eũ accusare: ⁊ pseuerabant interrogantes: ⁊ tũc surrexit xps et dixit eis. Vos dicitis q̃ ista mulier cõmisit adulteriũ: ⁊ in posterũ dicitis q̃ debet lapidari: ⁊ vultis q̃ dicaz quid mihi videt faciendũ. Responderũt: ita. Tũc dixit iesus. Dico ℨ q̃ quis vestrũ q̃ est sine pctō mittat p̃mus lapidẽ. Et iterꝝ inclinauit se ⁊ scripsit. Et q̃d scripsit? Responsio. Opiniones sunt: sed melius videt dicendum q̃ scripserit illud quod dixerat verbo. s. qui sine peccato est. Et ita habem⁹ nos in vna antiphona que hodie dicitur ad Benedictus. Inclinauit se iesus ⁊ scribebat in terrã qui sine peccato est vestrũ primus in illã lapidem mittat. In q̃ scriptura virtute diuia q̃libet eoz vidit clare oĩa sua peccata q̃ vnq̃ fecerat: vt dicit glo. ordinaria: ⁊ ex verecũdia recedebant vn⁹ post aliũ timentes ne populus videret peccata eoz ⁊ lapidarẽt ibi. iō inclinato capite recedebãt: ⁊ xps remansit solus cũ muliere ⁊ ppło ⁊ cuz discipulis suis in medio stans. Ecce ergo responsionẽ iesu xpi factã re ⁊ verbo. Sz modo videam⁹ h̃ moraliter quid significat q̃ xpus bis se inclinauit: ⁊ in prima inclinatione nõ ostẽdit pctã iudeis: sed bene in scõa inclinatiõe. Querit ergo circa hoc quid sig̃nificant iste due inclinatiões. Et respõdeo q̃ iste due inclinationes significant duos aduẽtus. Et primus est qñ fuit incarnat⁹. Scõs est vel erit in die iudicij. ⁊ inter hos duos aduẽtus est magna differẽtia. In p̃mo nõ reuelabat hoib⁹ niſi pctã notoria: ⁊ illa reprehẽdebat dicens. Ue vob scribe ⁊ pharisei hypocrite. mat. xxiij. Et de ista prima inclinatione dr̃ in ps. xvij. Inclinauit celos ⁊ descẽdit: ⁊ caliso sub pedibus ei⁹. Et isti celi quos in dinauit signant duas altitudines celestes. Et prima fuit inclinando se de eternitate ad incarnationẽ assumendo tẽporalitatẽ: qz accepit initium vsq̃ ad termiñ sue passionis. s. spaciũ. xxxiij. annoꝝ. Item inclinauit suã infinitatẽ: qz in vno ventre vnius puelle fuit cõclusus: ⁊ hoc in die incarnationis qñ virgo maria dixit. Ecce ancilla dñi: fiat mihi p̃m verbuz tuũ. Lu. j. Itẽ alia sua altitudo est ipassibilitas: quã inclinauit: nã hẽbat frigus: calorẽ: ⁊ sentiebat dolores ⁊ multa alia. Itẽ inclinauit habitationẽ celestẽ ad ifima. s. a ꝓsepe: ⁊ sic de multis alijs. et isto mõ inclinauit celos: ⁊ ideo ōr. Et caligo sub pedibus eius. Caligo significat peccata hoim. Et ita sicut in prima inclinatione nulli iudeorum reuelauit sua pctã ita etiã nec in ꝓio aduentu. Sed in secũda inclinatiõe reuelauit eis peccata: ⁊ significat scḝm aduẽtũ. s. diem iudicij: qz tũc non occultabit: sed manifestabit oĩa peccata. Ad modũ illius qui ponitur in scala ad portã ecclesie cũ charta in fronte: ⁊ quilibet potest legere crimina q̃ fecit. Sic tũc in iudicio vnus homo videbit bona ⁊ mala omniũ q̃ fecerunt: ⁊ hoc vt ab oib⁹ approbet sniã iudicis ꝓmissionis vel punitionis: vt dicit doctor sanctus i quarto scripto. di. xliij. ar. v. q. ij. ct iij. vide ibidẽ mltã pulchra de hoc: qz ni si homo sciat merita vł demerita nõ pot approbare sniaz iudicis. Apoc. xx. Iudiciũ sedit ⁊ libri aperti sunt ⁊ iudicati sũt mortui ex his q̃ scripta sunt in libris ℨm opera eoz. Et tũc multi qui putarẽt boni apparebunt tunc mali. Dic de qualibet statu. Nã tũc qñ boni respicient malos dicẽt. Ille videbat bon⁹ hō ⁊ misericors: ⁊ secrete faciebat vsuras. Apparebat castus ⁊ honest⁹ ⁊ erat luxuriosus ⁊ inhonestus. Item faciebat tãta bona: et ista oĩa faciebat p hypocrisiz ⁊ vanã gloriã: ⁊ sic de alijs. Nã ibi apparebunt oĩa Unde. j. Cor. iiij. Veniet dñs q̃ illuminabit abscondita tenebrarũ: ⁊ manifestabit consilia cordium. Et de ista inclinatione loquit dauid. ps. cxliij. Dñe iclina celos tuos ⁊ descende: tange mõtes ⁊ fumigabunt. Fulgura coruscationẽ ⁊ dissipabis eos: emitte sagittas tuas ⁊ conturbabis eos ⁊c. dicit celos ⁊ hoc ꝓpter celestes q̃ omnes descẽdent in iudicio cum christo. Et dicit. tange mõtes. Quia in die iudicij non solum ciuitates: ville: castra: ⁊ domos: imo etiã montes vrent. Et ideo nominat mõtes: qz sunt fortiores i hoc mũdo: ⁊ ita infumigabunt sicut stupa ꝓpe ignẽ ⁊c. ⁊ significant noticiam quã qs habebit de peccato alteri⁹. Emitte sagittas i. reprehẽsiones: ⁊ conturbabis eos: quia confundent. Ecce ergo hic duos aduentus iesu xpi. Et si forte aliqs vellet dicere: etnõ erit aliquod remediũ q̃ peccata sic non videant. Dico q̃ sic. Et dabo tibi vnũ velus qõ hz quatuor angulos: ⁊ si illud vis accipere: oĩa pctã tua erũt tecta ⁊ secreta: intãtũ q̃ nullũ pctm apparebit in confusionem tuã. Et nominatur penitentia. Et primus angulus est vt habeat contritionẽ ⁊ dolorẽ de peccatis. Secundus vt habeat volũtatẽ nõ redeũdi. Tertius est confessio: vt qõ magis turpe est peccatũ melius dicat. Quart⁹ est vt teneat pniam ꝓfessoris. Et qui istud velũ habebũt eoz pctã nõ apparebũt nec videbũt in verecũdia illa die. Probat in ps. Bea

et quoꝝ remisse sunt iniquitates: ⁊ quoꝝ tecta sunt peccata. Remisse. s. in cōfessione ⁊ erunt tecta: ⁊ si istud uelū hic in isto mūdo nō habetis in alio seculo nō habebitis remissionē. ecce ergo hic respōsiōez ꝟbale ⁊ reale. Tertia rnsio fuit vocalis tm: cū dr in euāgelio. erigēs aūt se iesus dixit mulieri. Mulier vbi sunt q̄ te accusabāt. Nemo te condēnauit. Que dixit. Nemo dne. Dixit ei iesus. Nec ego te cōdēnabo. Uade ⁊ amplꝰ noli peccare. cuz illi ergo fuissent remansit mulier sola coꝝ iesu xpo. s. de accusantibus. Naz bene populus erat ibi: ⁊ tūc xps dixit. Mulier vbi sunt qui te accusabāt: ⁊ tūc dixit. nec ego te ꝺdēnabo: ſz amplius noli peccare ſſi vellet dicere. tu fuisti decepta ꝑ diabolū ⁊ propriā fragilitatē: iā ego remitto tibi pctm noli peccare amplius: ista mulier vtvidetis fuit primo in periculo mortis ⁊ fuit liberata ꝑ xpz. Scōo erat in periculo mariti ⁊ timebat ne forte occideretur ab eo: ⁊ possumꝰ pie credere q̄ iesus xps dixit sibi q̄ ipse poneret in corde viri ipius ne faceret sibi dānū aut malum aliqd. Tertio timebat devicinis ne diffamarēt eā: ⁊ q̄ xps hoc mō soluit in pſentia populi etiā ab hec eā liberauit. et ecce resposionē verbo tm. Moraliter queritur hic cū xps absoluit istā ⁊ nō direxit nisi vade ⁊ amplī noli peccare: ⁊ nō dedit sibi penitētia: ſre hoc fecit. Nam posset dicere aliqs q̄ cōfessores post absolutione nō debēt dare penitētia. Respōsio: cōfessores dāt duplicē penitētiā. Prima est ꝺ pcā ꝑterita tanq̄ medicinā curatiua: vt si pctōr peccauit per supbiaz. oant sibi in priam humilem orationē. Si peruaricia. oant sibi restitutionem: ⁊ sic de aliis. Alia est penitentia ꝑ pctis futuris tanq̄ medicina ꝑseruatiua dicendo peccatori: si velit abstinere a peccatis: ⁊ si sic absoluendus est pctōr: ⁊ hāc penitētiam dedit xps mulieri di. Uade ⁊ iā amp. no. pec. Sed ſre no dedit ei primam penitētiā pro pcto ꝑterito tanq̄ curatiuā. Responsio: ꝓpter duo. Primo propter vlem potentiaz q̄ potētia iesu est magna nec cōparant illi cōfessores etiā pape. Nam papa pōt absoluere a pena ⁊ culpa ⁊ sine penitētia: ſz alij non possunt. ⁊ si hoc pōt facere papa qui ē mortalis: quāto plus ergo papa iesus. Scōa ē ex clara cognitione scientia qui vidit confusionē factam mulieri tam magnā ⁊ in tali loco quaz sumpsit patiēter cū magna contritione. ideo iesus xps noluit sibi dare aliā penitētiā. Sed nos non habem⁹ istā sciētiā nec potētiā. Ideo datur nobis alia pnia. ⁊ ideo confessor ꝺz dicere. Facite ergo fructꝰ dignos pnie: ⁊ ne ceperitis dicere ꝑem habemꝰ abraā: q̄ potēs est deus de lapidibus istis suscitare filios abrae. Jā esn se curis ad radicē arboris posita ē ⁊c. Lu. iij. ⁊ dico q̄ fructꝰ penitentie est in triplici gradu. Nā quidā sunt ꝓcepti a lege: ⁊ in his talib⁹ non est medium: q̄ in ablatis renet quis restituere: ⁊ in hoc ꝓfessor non pōt dispēsare vt in factis. est aūt furtū vt dicit sanctus Tho. ij. ij. q. lxvj. arti. iij. vsurpatio bonoꝝ alterius vel contractatio ꝓtra voluntatē dñi ⁊ ideo nō solū accipe est furtū: sed etiā contractare. ⁊ iō quia primū accepisti furtū fecisti: ⁊ quia secūdo ꝓtractas iterum furtū cōmittis. Restitue ergo rem furatā ⁊ tunc remittetur tibi peccatū. Nā nō dimittit pctm nisi restituat ablatū. de regu. iu. lib. vj. ⁊ si forte nō habeas vñ restituas sufficit tibi q̄ habeas voluntatē restituēdi: ſz in habente est pctm mortale. Uendas itaq̄ de bonis tuis etiā si habes dimittere de honore tuo als si haberes totā mūdi cōtritionē ⁊ non restitueres: venia non haberes nisi dominus rē tibi prolongaret vel remitteret ad tui petitionē vel reuelationem ⁊ si non fuerit reuelatū. vadat confessor ad illū petēdum. Dico ꝺ q̄ iste fructus pnie iam est ꝓceptus a lege: nec papa pōt in hoc dispēsare. Alius est fructꝰ per eccleſiā ordinatus. s. q̄ quis annuatim semel cōfiteat in quadragesimā. Si autē non confitearis peccas. ⁊ ideo si displiceat tibi peccasse et ꝓponis confiteri suo tēpore. s. quadragesime extra peccatū es: ⁊ lucraris indulgētias: ⁊ est stilus curie q̄ ꝯfus nō sis cōfessus: si intra decē dies cōfitearis lucraris indulgētias. ⁊ ideo est consiliū ⁊ bonū vt ꝓficeris frequēter: licet non tenearis nisi in quadragesima. Tertius fructus est quē dat confessor: ⁊ iste est arbitrarius quo ad qualitatē q̄ potest eē vel ieiuniū vel oratio vl aliquid huiusmodi. Facite ergo fructus dignos penitentie. ⁊ vade iam amplius noli peccare qō fuit thema.

¶ Dñica. iiij. in quadragesima. Ser. j.

Olligite que supererauerūt fragmēta. Jo. vj. ⁊ officialr i euāgelio hodierno. Uñ hoc sctm euāgeliū hodiernū de q̄ ꝺdicatur⁹ sum facit mentionē cuiusdā solēnis ꝓmiuꝰ qō in deserto fecit papa iesus xps. ⁊ ꝺr magnuz respectu faciētis. s. xpi. Scōo respectu iniciatoꝝ: q̄ apostoli ⁊ multi alij. Tertio respectu eius de quo comederūt. Quarto respectu multitudinis. Nos tñ non sumus digni esse in illo cōiuio vt comedemus de illis magnis panib⁹ ⁊ integris q̄ ꝛz diu sit q̄ illud ꝓiuiū est celebratū: tñ adhuc remanēt fragmēta in hīstoria euāgelij ergo dicit xps. Colligite ⁊c. Jta dicūt magni dñi seruitoꝛib⁹ post prādiū. ⁊ hoc dicit thema. Colligite que ⁊c. Nā postq̄ nō fuistis in prādio illo perquiratis mensam. ⁊ ista mēsa est hīstoria euāgelij siue euāgelicalis. Colligam⁹ ergo⁹ incipiamus ab vno capite mēse ad aliud ⁊ reperiemus ser fragmenta.

Primū est obseruantia penitentialis.
Secundū est prudentia intellectualis.
Tertiū est ordinatio regularis.
Quartū est ꝓfidentia diuinalis.
Quintum est misericordia liberalis.
Sextum est beniuolentia virtualis.

¶ Primo ergo tāgit obseruātia pnialis scz facere penitentiā ꝑ peccatis in capite mēse. i. hīstorie euāgelij. ibi cuz ꝺr. Abiit iesus trās mare galilee qō ē tyberiadis ⁊ sequebat eū multitudo magna: q̄ videbant signa que faciebat sup his q̄ infirmabant. Subiit ergo in mōtē iesus ⁊ sedebat ibi cū discipulis suis: erat aūt primū pascha dies festus iudeoꝝ. Uideamus vtz repiem⁹ aliqō fructū panis bonum. Nā dicit q̄ tpe quo iesus ꝺdicabat in terra, pmissionis: iuit de ciuitate in ciuitatē: de villa in villā ⁊ ꝑ castra ⁊ loca: ⁊ etiā interdū ꝑ mare: ⁊ plurima turba sequebat eum. ⁊ hoc pluribus rōnibus. ⁊ prima rō est ꝓpter charitatem spūalem: ⁊ hec est melior. Scōa ꝓpter deuotionez iesu xpi ⁊ verboꝝ eius: ⁊ nō est mirū. Nā illa verba exibant de ore dei incarnati cū magno sapore in corda hoim. Alij sequebantur eum ꝓpter necessitatem corporalem: vt infirmi: q̄ curabat eos ꝟbo ⁊ tactu sicut sibi placebat. ⁊ istā tertiā rōnez tenet textus ibi: sequebat eū ⁊c. Alij sequebant eū ꝓpter curiositatē mūdanam solū: vt viderēt miracula q̄ faciebat. Alij ꝓpter malignitatē diabolicā vt pharisei: vt si aliqō verbū posset in eo rephendi. ⁊ ideo sequebat eum multitudo magna. ⁊ dicit textus q̄ erāt quinqz milia. Uez dicit sanctꝰ Mattheus masculi: ⁊ sic nō cōprehendebant mulieres neqz minores ⁊ pueri: ⁊ ideo poterāt esse. x. vel. xx. milia ⁊ de his facit mentionē sanctū euangeliū qui erāt. xx. annoꝝ. ⁊ vltra. q̄ illi solū numerabant: ⁊ sic numerabant in veteri testō sm qō habeꝝ Nume. j. ij. ⁊. iij. c. Et iesus xps sedit in monte. Sed videamus vtz reperiem⁹ aliqō frustū ꝑ nobis: ⁊ certe sic. Nā si discoopiamus mappas mēle reperiemus obseruantiā penitentialem seu penitentiā: qm̄ dicit euāgelium q̄ iesus xps transiuit mare: ⁊ post quicuit in monte. Nā mare significat penitentiaz: q̄ ꝺr mare ab amaritudine quasi amaz. Et hoc est penitētia: cuius opa sunt oia amara. Et primū in penitentia est ꝓtio. Et illa est amara: patz q̄ nihil aliud est q̄ ꝺlor de peccatis ꝑteritis. Scōm in penitētia est ꝓpositū habere amplius nō peccādi: ⁊ hoc est amaꝝ: q̄ est ꝺ tuaz malā ꝓsuetudinē. Tertiū est ꝓfessor q̄ est amara. Nā amarū est tibi q̄ cōfessio q̄ te habebat ꝑ bono videat ⁊ cognoscat tuā verecūdiā ⁊ infamiā. Quartū est afflictio sicut est ieiunare: ciliciū portare ꝟberare se cū disciplinis: ⁊ silia: ⁊ nō dormire in lecto. Nā oia ista sunt amara. Jtē in oratiōe. Nā sicut ille q̄ est i tormētis �herz manus eleuatas: lapis attrahit corꝑ ꝟsus terrā: ita in oratiōe. Nā corpus est lapis vt habeꝝ Sap. ix. Corꝑ em qō corrūpit aggranat aiaz: ⁊ terrena inhabitatio de primit sensuz mlta cogitātē ⁊c. Jtē dare elemosynā durū ⁊ amarū est dādo pauperibus ⁊ restōnem facere de malis ablatis: parcere inimicis remittēdo iniurias amarū est. Sed cōicare qō est vltimum dulce est: ſz ꝓpter memoriā passionis xpi vſ amarū. Ideo dixit deꝰ: cū esset agnus comedēdus: q̄ comederēt cū cū lactucis agrestibus. Exodi. xij. Concordat scūs Paulus dicens. Quotiescunq̄ manducabitis panem hūc ⁊ calicē bibetis: mor-

tem domini annunciabitis ⁊c. j. Cor. xj. Mare ergo significat penitētiā. Et dicit Esa. in cantico. dñe si sic viuitur ⁊ in talibus vita spūs mei corripies me ⁊ viuificabis me: ecce in pace amaritudo mea amarissima ⁊c. Esa. xxxviij. Amara est q̄ ad cor. s. quo ad contritionem: amarior q̄ ad os. s. per confessionem: amarissima quo ad cor. s. quo ad satisfactionē faciendā Ecce ergo mare. Sed illi q̄ trāseūt mare cū xp̄o obtinēt ascēdere ad montē. idest ad celū: aliter nō possumus ascendere nisi per penitentiā. Videatis ergo fructū penitētie. Et ideo Dauid in ps. Dñi est terra: ibi. Quis ascēdet in montē dñi: aut q̄s stabit in loco sancto eius. Rñdet. Innocens manibus ⁊ mundo corde ⁊c. Istud ipse dauid q̄rebat a suis doctoribus ⁊ rabinis: sed rñdere nescierunt sed spūssanctus rñdit di. Innocēs. Et vt alii quis innocens trib⁹ modis. Primus modus est per elemosynā. Scōs p restitutionē acceptor. Tertius p petitionē venie. Et isti qui sic faciūt sunt innocentes manib⁹ ⁊ mūdo corde. Et ēt ꝓpter alias tres cās dicunt innocētes. Prima est ꝓpter cōtritionē. Scōa est p satisfactionez. Tertia est p remissionē. Ecce hoc est primū fragmentū. s. penitētialis observantia. Et de ista locutus fuit dñs iesus xp̄s dicēs. Penitētiam agite: appropinquabit em̄ regnū celor. Matth. iiij. Et istud frustū reseruetis: qui aliāviā nō habetis ad montē ascendēdi. Venio ad scāz partem in qua reperit secundū frustū. s. prudentia intellectualis. Et hoc cū dicit. Cū subleuasset oculos iesus ⁊ vidisset: quia multitudo maxima venit ad euz: dixit ad philippū. Unde ememus panes vt manducēt hi. Hoc aūt dicebat tēās eū. Ipse em̄ sciebat quid esset facturus. Rñdit ei philippus. Ducentor denariorū panes nō sufficiunt eis vt vnusquisq̄ modicum q̄d accipiat. Cum xp̄s ergo sedisset subleuans oculos: q̄ tā tenebat eos ꝑ̄ sus terrā. Et dicit circa hoc gl. q̄ tenere oculos sic humiles est signū sapiētie: ⁊ nō habebat illos volātes: mīs sue sumēdo exēplum. De qua scriptura Cant. iiij. loquitur di. Quā pl̄chra es amica mea: ecce pulchra es: oculi tui colūbar. absq̄ eo q̄ intrinsecus latet. Et vt bis pulchra: q̄ nūq̄ vana cogitauit: nec ēt i corpe peccauit ⁊ i hoc simpliciter erat laudabilis: q̄ habebat oculos colūbe q̄ semp hz cos depssos. Nā alie aues multe hñt oculos ad rapinā inclinatos. ⁊ isti sunt q̄ respiciunt hinc ⁊ inde ad fenestras. ⁊ hoc est signū rapine. tenete ergo oculos colūbe. Et de hoc spūssanctus laudat virginem mariā dicens absq̄ eo q̄ intus latet. i. humilitate. Et subleuauit oculos iesus ⁊ vidit maximā multitudinē. Et ꝑmo dixit magnā. ideo q̄ quinq̄ milia: sed numerādo a. xx. ānis ⁊ supra est maxima ⁊ dixit philippo. Unde ememus panes ⁊c. Quare ḡ plus q̄suit a philippo q̄ ab altero. Dicūt circa hoc doctores q̄ ideo: q̄ ille iter alios aplos erat simplicior: vt dñs patuit in eius rñsione grossa: q̄ dixit. Ducento rū. ⁊c. q. d. nō est remedium q̄ si diceret. Dñe vos qui creastis sydera ⁊ vniuersa vos potestis adhibere remediū: tūc fuisset subtilis. Et circa hoc est aliud frustū panis q̄ dr ꝓudētia intellectualis. Nā iesus xp̄s qui est eterna sapientia q̄suit ꝑ filiū a philippo: cū tñ ipse esset simplex ⁊ habes vt p locū a maiori arguerem⁹ q̄ si xp̄s petebat ꝑ filiū ab hebete quo non indigebat q̄ nec nos vereamur ꝑ filiū petere ꝓ veritate inquirenda: etiā a simplicibus. Nā al's supbia esset ex qua multa sequunt dāna. Exemplū. Nā quot male smie in mūdo dant ꝓpter verecundiā: q̄ non petūt ꝑ filiū ab antiquioribus. Item etiā multi sunt aduocati qui q̄n incipiūt aliquā questionē: ꝑmo debēt videre vtr̄ est iusta an nō: ⁊ querere sup hoc ꝑ filiū: sed nō curāt sed faciunt q̄ postea in fine post multa dāna q̄eniūt partes cōpromittendo ⁊ cōponūt se: exigētes tñ semp pecunias ab eis vsq̄ ad illud tp̄s: ⁊ magnū tñ de hoc habent peccatum. Ita est in notariis qui ꝓpter verba inptinentia instrumenti faciūt cām pdere. ⁊ hoc multoties fit ꝓpter nō petere ꝑ filium: ⁊ tenētur de dāno dato. Item multi sunt religiosi qui habēt ꝓdicare ⁊ exercētes de studio philosophie incipiūt theologiā: ⁊ ꝓpter verecundiā nō sunt ausi petere ꝑ filium: ⁊ dicūt multos errores ⁊ inconuenientia in sermonibus suis: ⁊ verba inpropria et scādalosa. Semel quidā religiosus erat ꝓdicaturus de trinitate: ⁊ volnit predicare ꝓ questiōes: ⁊ formauit primo argumenta contraria veritati in prima parte

sermonis bene triginta rationes. Alij videntes et audiētes q̄ ꝓma pars fuerat ita magna recedebant ꝓpter fatigationē: et ipsi remanebāt in illo errore: ⁊ hoc ibi cōingebat ꝓpter nō petere cōsiliuz. Itez multoties in ꝑfessionibus q̄ in multis sacramentis errant ꝓpter non petere consilium: ⁊ nesciunt quo debēt absolue re de ercōicatiōe minori: ⁊ quō de maiori. Similiter contingit in medico non intelligente bene radicē infirmitatis: ⁊ homines sic pereunt q̄ non petūt cōsilium ꝓpter verecundiā: ⁊ ponit magnum pondus alie sue: multa em̄ eueniunt ꝓpter nō petere consiliū. Ideo iesus xp̄s ab hebetior. volu it petere cōsiliū iuxta dictuz Interroga patrē tuū ⁊ annunciabit tibi maiores tuos ⁊ dicēt tibi. Deuter. xxxij. Interrogādi nō solū maiores: imo etiaz minores. Unde semel contigit vt quidaz magister magnus in theologia nō poterat intelligere vnū punctū sacre scripture: ⁊ ꝓpter hoc ieiunabat ⁊ orabat: ⁊ nō potuit optatū habere itellectū dubiū q̄ns q̄ humiliauit se: ⁊ vellet ire ad alium cā informatiōis: tunc enim angelus apparuit sibi ⁊ eum plene de dubio instruxit. Ideo sanctus Job dicit circa hoc. Interroga iumenta ⁊ docebunt te: ⁊ volatilia celi ⁊ indicabunt tibi. Loquere terre ⁊ respondebit tibi: ⁊ narrabūt pisces maris. Job. xij. Et hic nominat quatuor conditiones personarū dicens iumenta. Iste sunt persone actiue. Aues vo sunt psone contemplatiue. Tertia vo conditio sunt agricole. Pisces omnes christiani qui de aquis baptismi sunt educti. Et ideo quā docūq̄ reuelas dicta tua ꝓpter humilitatē alicui homini: tūc deus te illuminabit: ⁊ scies illud de quo dubitabas. Ecce hic ergo scōz frustuz. s. prudentia intellectualis. Sequit tertiū frustū in quo stat ordinatio regularis. vt. s. quilibz seruet regulā ⁊ ordinē viuēdi. Et hoc ostendit in tertia pte euangelij: cū dr. Dicit eiv⁹ ex discipulis eius andreas frater symonis petri. Est puer vn⁹ hic q̄ hz q̄nq̄ panes ordeaceos ⁊ duos pisces: sed hec q̄d sunt inter tantos. Dicit ergo iesus: facite homes discūbere. Erat aūt fenū multū in loco. Discubuerunt ergo viri numero ꝙsi q̄nq̄ milia. Unde cū philipp⁹ respondisset. Andreas dixit. Hic in societate est puer q̄ hz q̄nq̄ panes ordeaceos ⁊ duos pisces. Sz q̄d hoc erit inter tātos. q. d. dimittamus ꝓ nobis. Sz iesus xp̄s vocauit vt oēs discūberēt ⁊ fuerūt bñ. v. milia q̄ sederūt. Et hoc declarat sctūs Marc⁹. vj. c. qui dicit q̄ sederūt p cētenos ⁊ q̄nq̄genos. s. q̄ ad vnā partē homes maiores et ad alia ptē minores: ⁊ fuerūt ordinati p cētenos in lōgū. ⁊ sedebāt sup fenū vt possent trāsire mō sulcoz. ⁊ p trāsuersuz erant quinquaginta: ⁊ ita de mulerib⁹ ⁊ minoribus: et isto mō fuerūt ordiati iuxta illud. Que a deo sunt ordinata sunt. Ita q̄ q̄ resistit ptāti: dei ordinationi resistit. Qui aūt resistūt ipsi sibi dānationē acq̄rūt. ad Ro. xiij. Sed q̄rit quare iesus noluit vt comederēt donec fuerūt ordinati: cū tñ in ordinatione multū morā fecerūt Rñsioq̄ hoc est frustū absc̄suz ifra mappas: ⁊ est ordinatio regularis: q̄ si volumus q̄ deus ꝓuideat cōitati: opz q̄ sit ordinata. Et ita de oi mōasterio religiosorū de oi capīo ⁊ collegio: etiā q̄libz in domo sua sit bñ ordiat⁹. Exēplū si rectores alicui⁹ vniuersitatis tpe siccitatis volūt q̄ deus det eis pluuiaz suo loco ⁊ tpe ordinēt ciuitatē locuz vel villā: vt nō stent leprosi cū aliis famis nec meretrices stēt cū bonis mulierib⁹: nec iudei cum xp̄ianis. Itē q̄ nemo audeat die⁹ dñicz ⁊ festis laborare. Et sic postq̄ hoc est ordinatū tūc de⁹ ꝓuidebit illis. Item q̄ est rō quare plures q̄ētus religiosoz moriuntur ⁊ pereūt fame: q̄ iter eos nō est ordinatio que cōsistit in paupertate: castitate: obediētia: ⁊ in alijs cerimonijs. Ita dicamus de capellanis: q̄ in ordine suo dicere deberēt matutias ⁊ alias horas canonicas: ⁊ deuote orare. Nā quilibz scit suū ordinē. Nō q̄ semel oret in aurora: ⁊ sel' genib⁹ flexis: ⁊ semel nō: hz accipiēdo horas per ordinem: non accipiendo interualluz nec induendo se. Nam benedictus est ergo qui vitam hz ordinatā iuxta verbū. Omnia honeste ⁊ ꝼm ordinē fiant in vobis. j. Cor. xiij. Benedict⁹ est ergo xp̄ianus: religiosus: presbyter: vel alius qui totū tp̄s tenet ordinatū: ⁊ istis ꝓuidet deus. Et habet frustū bonū q̄ est ordinatio regularis. Quartū frustuz est cōfidentia diuinalis: scz in osbus necessitatibus ⁊ periculis confidere de deo quia hz amici ⁊ parentes deficiant in pe

cunia: tñ deus non deficit in necessarijs. Et hoc frustum inuenitur in mensa. i. in euãgelio ibi. Accepit ergo iesus panes ⁊ cũ gratias egisset: distribuit discũbẽtib⁹: sili⁹ ⁊ ex piscibus quãtũ volebãt. Nã qñ iesus xp̃s homines vidit ordinatos accepit panes ⁊ pisces ⁊ tenendo in manib⁹: et oculis ad celũ eleuat; ⁊ũc benedixit et dedit discipulis: ⁊ discipuli dederũt omnib⁹ intãtũ q̃ oẽs saturati fuerũt: et sẽp victus multiplicabantur. Et hoc fuit factũ tribus modis. Primo inter man⁹ xp̃i frangentis. Scõo modo crescebat in gremijs ap̃lor̃ ministrãtiũ. Tertio inter dẽtes comedẽtium. Ecce ergo quõ multiplicati sunt ⁊ saturati fuerũt. De quo sapere dico vobis q̃ null⁹ panis fuit ita suauis ⁊ sapidus. Qñ regula est in theologia. q̃ dcquid iesus faciebat miraculose hualebat: eo qõ fiebat p naturã. Ita cuz restituebat viium vel dando sanitatez ⁊ quando fecit de aqua vinũ in nuptijs archiriclini: ⁊ forte quereret aliqs an aliquid biberũt. Nã certum est q̃ itinerantes ⁊ fessi si multũ comedũt ⁊ nõ bibunt magna est passio ⁊ pena. Sed euãgeliuz nullã facit mẽtionẽ de potione. Habem⁹ tamen dicere ne prandiũ videatur imperfectũ: q; dei pfecta sunt opa. Deut. xxxij. q̃ biberunt: et q̃ illi panes et pisces fuerunt simul cibus ⁊ potus. Nã nõ legitur q̃ esset ibi vinũ neq; fons. Nec videt rõ q̃ habuissent ire ad fontẽ: q; tunc eẽt ibi inordinatio. Quod autẽ panes ⁊ pisces erant simul cib⁹ ⁊ potus: trahitur ex duobus passibus biblie. s. Exo. xvij. ⁊ Nũeri xx. vbi dr̃ q̃ filij israel habebant in deserto quid comederent sed nõ quid biberẽt quare ipsi murmurabãt contra moysen Qui dixit deũ et de⁹ dixit sibi q̃ cũ baculo percuteret saxum seu rupem ⁊ fecit et exiuit fluẽt aq̃ viue. Ista petrat erat christus. i. ad Cor. x. ⁊ significauit q̃ petra id est xp̃s daret eis ad bibẽdũ. Sic ẽt de illo pane ⁊ pisce exibat liquor q̃ refocillabat comedentes. Naz si de petra i q̃ nullus liquor erat exibat agua: quanto ergo plus de pane. Et hoc fuit figura cõmunicandi ⁊ tñ dicũt laici. Nos clerici decipitis nos: q; datis nobis dũtaxat corp⁹ xp̃i: sed nõ datis nobis de sanguine. Sz nõ est verũ imo dam⁹ vobis õ sanguie: q; in hostia ꝓsecrata est ibi totũ corpus ex viverbor̃: ⁊ totus sanguis ex cõcomitantia reali. Unde antiquitus dabatur etiã de sanguine. Et q; ex quo seq̃bant multa pericula. Nã multi rustici cũ magnis barbis cõmunicãtes faciebant q̃ aliq̃d in barba remanebat: ⁊ per cõsequẽs plura alia pericula. Ideo fuit mutatũ. Nã in corpore est sanguis. iõ dr̃ Joã. vj. Qui mãducat meã carnẽ ⁊ bibit meũ sanguinẽ ⁊c. accipiẽdo ⁊ pro etiã. Nã viua caro est ⁊ corpus vinũ. ⁊ iõ non sine sanguine Et hoc frustũ est ꝓfidentia divina. Sed tunc apostoli quasi desperabãt eo q; nõ poterant hominib⁹ prouidere. Sed xp̃s voluit aliter prouidere. s. modo inusitato ad dãdũ intelligendũ q̃ in nullo casu siccitatis nec in alio modo desperemus de deo: sed q̃ habeamus bonã confidentiã ⁊ nõ teneam⁹ moduz aliorũ rusticor̃ q̃ dicũt si nõ pluit nõ habebimus ist̃o anno blada. Sed isti nõ habẽt bonã intentionẽ nec cõfidẽtiã de deo. Nã deus põt dare nõ solũ frumẽta in cãpis immo etiã in horreis. Idẽ õ vino. Idem de aliꝫ. Et sic interdũ nõ cõcedit propter diffidẽtiã nostrã. Et circa istã materiã audiatis parabolã. Nam semel contigit q̃ in ciuitate valentie blada crant duabus palmis super terrã: ⁊ venit siccitas nimia ⁊ crude lis: ⁊ nõ crescebant ⁊ fiebant incessanter processiones cum multis letanijs: ⁊ nũq̃ pluit. Et tempore messium gentes collegerũt blada ita parua: ⁊ nunq̃ tãtũ frumentũ habuerũt Nã spice erant melius granate q̃ vnq̃ prius. licet habuerũt parũ de palea. ⁊ iõ si nos sequeremur xp̃m vt ille ꝓuideret nobis sicut ⁊ illis. Petatis ergo pluuiãvt sibi placet: quia aliter potest prouidere absq; pluuia. prouidet semp animalibus. ⁊ placeret deo q̃ nos diceremus de eo sicut dicit filius parunlus de patre suo. Nã si interrogas puez Quid comedes hodie. Dicet ipse. Pater meus habet curam. Et si dicis sibi. Post istã vestem quis dabit tibi aliã. Respondet. Pater meus ꝓuidebit. Istuz moduz vellet deus habere de nobis: q̃ haberemus de eo talẽ cõfidẽtiã: sicut filius habet de patre naturali. Sz nos minus cõfidimus de deo q̃ bevno indeo vel sarraceno: q; si tu habes aliquod instrumẽtũ manu alicuius notarij scriptũ in quo cõtineat q̃ talis iudeus sit tibi obligatus i

viginti vel triginta florenis: et dicit tibi. Unde habebitis frumẽtũ isto anno? Rñdetis. Ecce talis est mihi obligat⁹: de illo emo: ⁊ nõ confidis de deo: iniuriam facis ei: q; chartam fecit tibi deus per notariym fidedignũ sanctũ Lucam cum dr̃. Primũ queritе regnũ dei et iustitiã eius et hec omnia adijcientur vobis. Et nolite solliciti esse ⁊c. Matt. vj. Cõfidatis ergo de deo sicut de pr̃e: et queratis honorem suũ ⁊ iustitiã. i. pniam ⁊ cõfidentiam Ecce ergo frustũ panis. s. diuinalis confidentia. Et iõ voluit mõ insolito xp̃s ꝓuidere. Quintũ frustũ est liberalis misericordia ergo pauperes largiter se habere et hoc tangit̃ cum dicitur. Ut autẽ impleti sunt vsq; ibi: manducauerũt. Nam videns iesus q̃ iã comedebãt: dixit apostolis q̃ quererentvasa aliqua cũ quib⁹ colligerent fragmenta: dans diuitib⁹ exemplum q̃ nullũ panis frustũ ponaẽ in armario: sed detur pauperib⁹: et non dent canibus nec gallinis: nec alijs animalibus. Et apostoli sic inqrendo inuenerũt duodecim cophinos: et quilibet ex apostolis habuitvnũ ⁊ collegerunt panes: ⁊ alij de comedentib⁹ absconderunt panẽ: et hoc propter bonũ saporem viatici ⁊ nolebant deponere: sed apostoli querebant ⁊ petebant cum magna diligentia. Deinde dico vobis q̃ si ego fuissem in illo cõuiuio q̃ penes me retinuissem etiam vnũ frustum: ⁊ collegerũt duodecim cophinos: ⁊ in hoc demonstrat misericordia iesu xp̃i liberalis. ⁊ ideo dicit Lu. xj. Uerũtamen qõ supest date elemosynã: ⁊ ecce oia mũda sunt: vobis. Semel iesus xp̃s fuit inuitatus in domo cuiusdã diuitis: et ipse dines amore xp̃i inuitauit alios diuites et xp̃s dixit illis. Date qõ superest: et oia munda sunt vobis. Nã tãte virtutis est elemosyna q̃ mũdat peccata. Et dixit qõ superest: ⁊ nõ dixit qõ necesse est. Sz quero qd significat quinq; panes. Rñdet beda q̃ quinq; panes significant quinq; libros moysi. s. in quib⁹ erat tota ꝓfetia in deo ꝓ sicut in quinq; panib⁹ illius turbe: et dicũt ordeacei. Nã ordeũ extra ẽ aspe rũ: intus est albũ ⁊ dulce. ita erat in illis. Et ideo dicit iesus xp̃s. Scrutamini scripturas in quibus vos putatis vitã eternam habere: et ille sunt que testimoniuz perhibent de me. Joã. v. Queratis ergo bene: et non solũ corticem: quia asper est sed etiam ad farinam. i. medullã intrate. Et isti duo pisces significãt duo. s. doctrinam prophetarum et psalmorum. ⁊ ideo christus dicit. Quoniã necesse est impleri omnia que scripta sunt in lege Moysi et prophetis ⁊ psalmis de me. Lu. vl. Et isti panes et pisces erant integri quousqz venit christus: q̃ fregit et dedit aplis qñ aperuit illis sensum vt intelligerent scripturas. Lu. vl. Supersunt duodecim cophini ꝓ nobis: quia articuli fidei. xij. Et quilibet apostolus sumpsit suũ cophinũ Nam quilibet fecit vnũ articulũ in symbolo. Primꝰ articulus Credo in deũ patrem omipotentem creatorẽ celi ⁊ terre ⁊c. Sed ibi quãdo dicit sanctor̃ cõionem: intelligatis. i. sacramentorũ: et isti articuli non pereunt simpliꝫ: dicunt̃ tñ perire qñ xp̃ianus habet bene i corde sed nõ in ore quia tunc modico ad modicũ peribunt. Et si vultis hoc meli⁹ videre: ponã vnaz cãdelã accẽsam in aliqua lucerna in qua non sit aliq̃s spiramen: clarum est q̃ modico ad modicũ extinguet. ita est de fide Nam cor hominis est lucerna: ⁊ fides est candela: quia in ps. dr̃. Illuminas lucernam meam dñe ⁊c. et qñ venis ad demõstrationẽ et titubationẽ: incidis in heresim. Quid est ergo faciendũ? Dico vobis q̃ in quolibet mane cũ es indutus et caligatus flexis genib⁹ dicas semel Credo in deũ: ⁊ idẽ de sero anteq̃ sis i lecto ⁊ cũ ꝓtestatione dicẽdo: tũc respirat candela et lumen conservat. Et cũ venerit prodictor ille antix̃s: tũc stabis firmus: ⁊ ante pmitteres te frustari anteq̃ sibi consentires. Ista ergo mia liberalis est necessaria aliꝫ et nobis qm̃ aie sue debet quilibet misereri: et hoc est quintũ frustũ. s. misericordia liberalis. Sextum frustum est beniuolentia virtualis cum dicit ibi. Illi ergo hoies cũ vidissent q̃ fecerat signũ iesus dicebant. Quia hic est vere ꝓpheta q̃ venturus est in mundũ. s. facere gratias: recognoscẽdo bñficia. Ita semp post comestionẽ ⁊c. ⁊ ante prandium debetis gr̃as agere deo. Et iõ ipse ante accipiẽs panes bñdixit. Nã xp̃s ante introitũ mẽse semp faciebat ꝟsum ex psalmista. Oculi oim in te sperãt dñe: ⁊ tu das escã illorum in tẽpore oportuno. Aperis tu manũ tuã ⁊c. Qz esca corpalis fuit venena-

ta per diabolū:⁊ iō dz poni medicina seu tyriaca cōtra venenū.saltē ad mīm dicendo ieſus ſi aliā oratiōnē ꝓpter tuā gulo ſitatē nō potes facere nec dicere:⁊ i fine: ſimilr deū laudare debes.Audi i partib lōgobardie q i quodā hoie erāt bñ quinq genti diaboli.⁊ queſtui cur intrauerūt.et plures reſpōdebāt dicētes q comedēdo vel bibēdo ⁊ nō faciendo oratiōnē vel ſignū ſcte crucis.Et circa hoc refert beat⁹ Greg.in ꝓmo dialogoꝝ q in quodā monaſterio monachaꝝ i horto erāt lactuce multe:⁊ vna ipſaꝝ monachaꝝ deſiderio momordit i vnā illaꝝ ⁊ nō dixit ieſ⁹:⁊ ſic comedēdo intrauit diabol⁹ in corp⁹ ipſi⁹ Et diabolus iſte coniurabāt pervñ ſanctum hoiez:⁊ dicebat.Dimittas me:ego non habeo culpā:quia eram ſupra lactucā:⁊ ipſa comedendo poſuit me intra ſuū corpus.Et ideo prouidit nobis xps dando nobis exemplum qñ eleuauit oculos ad celū ⁊ dixit.Oculi oim in te ſperāt dñe ⁊c.in ps.cxliiij.Exaltabo.Idē in fine prādij vel cene.Nā dicit ſcūs Matthe⁹ q in die cene hymno dicto exierūt ipi i mōtē oliuarū:⁊ tunc dixerūt.Memoriā fecit mirabilium ſuoꝝ: miſericors ⁊ miſerator dñs:eſcā dedit timentibus ſe ⁊c.Et iō teneatis iſtam regulamvt cognoſcatis dei beneficia.Et ideo dicitur.j.ad Thim.iiij Cibos deus creauit ad percipiendū cū gratiarū actione fidelibus:⁊ his qui cognouerūt veritatē: quia omnis creatura dei bona eſt ⁊ nihil reijciendū qđ cū gratiarum actione percipitur. Sāctificatur enim per verbum dei ⁊ orationem. Ecce ergo hic ſertū fruſtū:⁊ ideo colligite poſt q non fuiſtis in illo prandio.

¶ Dominica Letare Sermo.iij.

Habet quinq panes ordeaceos:⁊ duos piſces. Jo. vi. Quilibet dñs ſiue paterfamilias tenetur de iure naturali:pontificali:⁊ etiā imperiali ſuis ſeruitoribus ⁊ domeſticis ſufficienter puidere j.Thi.v. Si quis ſuoꝝ ⁊ maxime domeſticoꝝ curā non habet:fidē negauit ⁊ eſt infideli deterior ⁊c. Sūmus it aq⁹ paterfamilias dñs ieſus qui nō venit legē ſolvere ſed adimplere ſufficientē imo reuera ſupabundantē fecit,puiſionē pro ſuis ſeruitorib⁹ ⁊ domeſticis.Nā habet q̄nq panes ordeaceos et duos piſces qui ſufficiunt abundantiſſime: vt in euangelio hodierno myſtice deſignatur.

Primus eſt corporalis.
Secundus eſt penitentialis.
Tertius ſacramentalis.
Quartus doctrinalis.
Quintus celeſtialis.

De quib⁹ dicit thema.Habet quinq panes ⁊c.Juxta itellectū allegoricū. De primo pane corporali quo intelligit ois humanus vinctus ordeace⁹ eſt,ꝓpter aſperitatē exteriorē.ſ.in acquirēdo.Geñ.iij.In ſudore vultus tui veſceris pane tuo:donec reuertaris in terrā de qua ſumpt⁹ es Hunc merētur veri ſeruitores dei qui ſcz facūt voluntatē dei obedientes mandatis eius.Quare petimus in oratione dominica. Fiatvolūtas tua ſicut in celo ⁊ in terra. Panē ⁊c. Dic exemplū de ſutore et cōpatre.De ſcdo. Panis penitētialis eſt q̄ ex vili materia.ſ. ex pctoꝝ recordatiōe conficitur:ordeaceus quidē ⁊ aſper ꝓpter dolorē contritionis:ordeace⁹ ⁊ aſper ex rubore ꝯfeſſionis:ex labore ſatisfactionis. Dic exemplū de muliere dānata ex rubore cōfeſſionis.ps.xlj. Fuerunt mihi lachrime mee panes die ac nocte. Ezec. iiij. Quaſi ſubcinericiū ⁊ ordeaceum panē comedes. De tertio. Panis ſacramentalis quidē ex puriſſima materia confectus fuit in vtero ꝑginali p ſpm̄ ſctm̄ immo ꝑm theologiā in celo genitus:inviterro virginis fermētatus: in patibulo crucis excoctus:in menſa altaris appoſitus in ſpeciebus reconditus.ordeaceus dicit ꝓpter aſperā paſſionis memoriā.ſ. Cor. xj. Quotienſcunq manducabitis panem hūc ⁊ calicē bibetis:mortē dñi annūciabitis.i.repreſentabitis donec veniat. Jo. vi hic eſt panis q̄ de celo deſcēdit.q̄ māducat hūc panē vinet ineternū. De quarto. Panis doctrinalis confectus ex auctoritatibus diuine ſcripture.ordeace⁹ ꝓpter auſteritatē correctionis ⁊ dure reprehenſionis i pctoꝝ. Eccli.xxj. Verbū ſapies quodcūq audierit ſcius laudabit ⁊ ad ſe adijciet audiuit luxuriosus et diſplicebit illi:⁊ pijciet illud poſt dorſū ſuū. Sil⁹ de alijs vitioſis. Sed tñ dr Mat.iiij. Non in ſolo pane viuit hō:ſed in oi verbo qđ ꝓcedit de ore dei. De quinto. Panis celeſtis hic eſt ex beatitudinib⁹ ⁊ dotib⁹ glorie cōfectus.ordeaceus dr ꝓpter tribulationes: qm̄ per multas tribulatiōes opz nos intrare in regnuz dei. Act.xiiij. Sed tñ beatus qui manducat panez in regno dei. Lu.xiiij. Duo piſces ſunt exēpla ſanctoꝝ martyrū ⁊ confeſſoꝝ:quibus quaſi condimento predicti panes ordeacei comeſtibiles reddunt. Nota de illo viro nobiliſſimo:qui fact⁹ religioſus dicebat q iuuēcule mulieres nō ſinebant ipm̄ dormire hora matutinarū. Jō heb.vlt. Memētote ꝓpoſitoꝝ veſtroꝝ q̄ vobis locuti ſunt verbū dei:quoꝝ intuētes exitū ꝙuersationis imitamini fidē. Greg. Si exempla ſctoꝝ recolimus nihil tā graue eſt qđ equo aīo nō ſuſtineamus. Et precipue cū quis recordat de paſſione xpi. Nota exēplum de illo qui voluit exire ordinē propter panis aſperitatē. Cui xps apparēs intinxit vulneribus:et ſic reuocat⁹ ex me moria paſſionis chriſti manſit.

¶ Feria.ij.poſt Letare. Sermo vnicus.

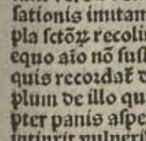

Ipſe ſciebat quid eſſet in hoie. Textualr. Jo.ij. ⁊ recitatiue in euāg. iſto mōſtrank nobis tres excellentie ieſu chriſti.

Prīa eſt poſſe copioſū.

Secunda eſt velle pium.

Tertia eſt ſcire luminoſum.

Jdeo loquit thema. Ipſe ſciebat ⁊c. De tertia dicit thema qr xp̄s habet clare ſcīētiam oim creaturaꝝ :⁊ etiā cognoſcit ſecreta cordiū. De prima ergo parte eſt dicendum in xp̄o ieſu poſſe copioſum ⁊ incōprehenſibile:cui⁹ reſpectu nullū eſt poſſe hoim pape nec regis nec imperatoris. Nā hoc poſſe in vno puncto indiuiſibili cōſiſtit:qm̄ iſtoꝝ poſſe aut eſt preteritū: aut futurū: aut p̄ſens. Si forte loqueris de preterito: tā nihil eſt de futuro: qr regnabo tot annis vel ero papa:qr non pōt gaudere:qr nondū eſt ⁊ ꝙſiſtit i fortuna. Ueniamus ergo ad mediū qđ eſt p̄ſens. Nam dicit p̄hus q̄ de tēpore nō habem⁹ niſi nūc:et ſic in pūcto indiuiſibili conſiſtit. Sed poſſe dei eſt copioſum ſine principio ⁊ ſine fine:et totū ſimul in ſua eternitate conſiſtens eſt. Jō dr. Potestas ei⁹ potestas eterna q̄ nō auferet:⁊ regnū ei⁹ quod non corrūpet. Dan.vij. Jſtud ergo poſſe oſtenditur in euāgelio hodierno in principio dñi dicit. Prope erat paſcha iudeoꝝ:⁊ aſcēdit ieſus hierosolymā ⁊ inuenit in tēplo vendētes oues ⁊ boues et columbas:⁊ nūmularios ſedentes. Et cū ſeciſſet quaſi flagellū de funiculis: oēs eiecit de tēplo. Oues quoq⁹ ⁊ boues ⁊ nummulariorum euertit:es ⁊ menſas ſubuertit. Et his qui vendebāt columbas dixit. Auferte iſta hinc:et nolite facere domuz patris mei domum negociationis. Recordati vero ſunt diſcipuli eius quia ſcriptū eſt. Zelus domus tue comedit me. Nota dicit ſctus Joan. q̄ quādo appropinquabat paſcha iudeoꝝ ieſus chriſtus aſcendebat de galilea in hieruſalem:et introiuit in templū.i.in atriū templi:⁊ ibi quidam tenebant boues ad vendendū: alij oues:alij qui vendebant alia animalia.⁊ etiā erant ibi nummularij qui mutuabāt pecunias indigentib⁹:⁊ ideo ibi tenebāt vt poſſent emi propter oblationē faciendam in feſto:vt poſſent cābirevel mutuo accipere ne alīq poſſent ſe excuſare de ſacrificio faciēdo: et credebāt de hoc ſeruire deo. Et ieſus intrās illud atriū ꝙvidēs illud quaſi perſona aliquātulū turbata ſe mouit ⁊ ſumpſit funiculos: et hinc ⁊ inde percuſſit. Et mirū eſt q̄ ſibi nō reſiſtebant:ſed dicit hiero. q̄ de vultu ieſu xp̄i procedebat coruſcās radius q̄ oēs timore magno fugerūt: et q̄ xp̄s oia proiecit in terrā:intantū q̄ diſcipuli de hoc mirabantur:qr ipſe ſemp fuit paſſus iniurias et nūq̄ aliquē percuſſerat. Dz fuerūt re cordati verbi dauid p̄s.lxviij. ſcz Saluū me fac. Extraneus factus ſum fratribus meis:⁊ peregrinus filijs matris mee. Et ſequit:qm̄ zelus domus tue comedit me Et concordat ad hoc ſanctus paulus ad heb.ij. Nā iudei dicebant fratres xp̄i: lz euāgeliſta nō alleget niſi illa verba:quia omnes veniebant de abrāā. Et ad heb.ij Nō confundit eos vocare fratres dicēs. Nunciabo nomen tuum fratribus meis Et ex eadē matre nō ex Maria:ſed ex eccleſia.i.ſynagoga.⁊ ideo dicit p̄s. Extraneus fact⁹ ſum fratrib⁹ meis:qr illos penetiebat. Nam zelus domus ⁊c. Et dicit comedit ſicut cōiter dicitur triſtitia comedit me:et ille zel⁹ quaſi mouit ⁊ turbauit xp̄m. Et in hoc oſtēditur poſſe copioſum hoc patet per queſtionem iſtam quādo queritur. Cur p̄icipes templi ⁊ alij xpo

pauperi ⁊ iuuent non restiterūt:qz fuit in principio predicationis. Responsio vt verificaretur ꝓphetia Mardoch et dicētis. Dñe deꝰ rex oipotens in ditione tua cuncta sunt posita:⁊ non est q̄ possit resistere tue voluntati. Dñs enim vniuersoꝝ tu es ⁊c. Hester.xiij. Et ecce hic intellectum literalē. Sed nūc intremus secreta euangelij per tres questiones. Et prima est literalis. Naz certum est ꝙ in illo populo iudeoꝝ alia maiora erant peccata his q̄ in tēplo fiebant:⁊ tñ legit ꝙ non facto ſz ꝛbo correxit eos de aliis pctis:q̄re hic fecit correctionē facto? Rnd̄sio. ad ostēdē dum ē̄tum displicet deo templum esse ad prophana deditum et illicita:sicut est quando aliqui veniunt ad loquēdum in ecclesia forte de vanitatibꝰ ⁊ de aliis peccatis grauioribus cū aliquibus mulieribus vel aliis psonis de matrimonio prore illicita. Item etiā interdū quando faciūt nuptias si pluit vel aliter tripudiāt in ecclesia: malecictū est huiusmodi matrimoniū:sicut de illis qui ibi faciūt fozū Itē de illis q̄ dnm fit officiū vadūt per ecclesiam respiciendo mulieres ⁊ faciendo alias vanitates. Et circa istā māteriā dicit magister hystoriaꝝ scholasticaꝝ quia tēpore Julij cesaris pompeius ⁊ cesar de imperio contēdebant:et pōpeius semper fuit victor. Iste pompeius contigit ꝙ venit hierusalem que erat subiecta romanis:et nō sufficiebāt stabularia:⁊ firmauit in atrio templi equos:non in tēplo: ⁊ ideo ista ratione semper fuit victus: nec fuit imperator: ergo qz nō dedit honorē tēplo dei. Et si ergo iste tñ fuit punitus q̄to ergo magis de xp̄ianis predicta facientibus. Ideo dicit. Si quis ergo templum dei violauerit:disperdet illū deus. Templū enim dei factū est.j.ad Coꝝ.iij. Et dixit disperdet.i.dinersimode perdet filios:filias:honores:famā:⁊ pecunias: et ergo manibus puninit istos. Et ideo i introitu ecclesie semper apponitur aqua benedicta vt nos aſpergamus: qz cum timore debeāꝰ intrare. Jō dauid in ꝓo.v. ſz Uerba mea. Introibo in domū tuam: adorabo ad templū sanctū tuū in timore tuo. Et hic est finis de prima questione.

Scōa questio est cū ibi alia vendercntur que est ratio ꝙ solū facit mentionē de bobus et ouibus et colūbis:⁊ de nummularijs:cū de capris etiā fit sacrificiū. Certe nō sine causa. Nam secretū est ⁊ allegoricum. Et respondēdo dico ꝙ quatuor sūt peccata clericoꝝ que fiūt in tēplo: que significant per ista aialia: q̄ pcta deꝰ graniter puniet. Et primo dixit boues. Naz boues hic significāt magnas dignitates ⁊ prelationes. Nam tūc vendunt boues cū iste dignitates pecuniys vel pcibꝰ magnorū vel presentationibꝰ dāt aliquibus:⁊ nō propter deū pure. Oues aūt signant beneficia simplicia que vendūtur cū dantur pecuniys:vt.s. vel aliter. Colūbe in quibus plus est. Nā ad similitudinem illius apparuit spūssanctus: signāt sacramēta cū dant pecuniys acceptis:tūc dicūtur vēdi colūbe in tēplo:vt si vicarius vel curatus nō vult dare baptismū: nisi dētur pecunie vel si nō apponāt tot cūdelas cū denarijs. Itē in cōfessionibus quō dant denarij. Jtē in sacramēto cōiōnis si vult aliqs cōicare. Et dicit vicarius ob reuerentiā dei ponatis denarios i cādelis etiā vendunt colūbe. Itē i missa ⁊ i oibus sacramētis. Ecce quare de his fit hic mētio. Nūmularij q̄ sunt mercatores denariorū hi sunt in ecclesia dei vsurarij.i. ecclesiastici qui dāt pecunias iudeis vt respondeāt de illis:⁊ istoꝝ eo xp̄s effudit ⁊ subuertit mēsas:qz bona istoꝝ cū veniet xp̄s ad iudiciū: oēs isti predicti nūmularij ejcientur foras. Et ideo dicitur. Non erit mercator vltra i domo dei exercituū in die illa. Zach. xiij. in fine. Tertia q̄stio est si teneri hec aialia ⁊ pecunias in tēplo est tā magnū pctm:qd tūc si aliqs eligit sepulturā in ecclesia vt corpus suum mortuū sit in ecclesia sepultū:est ne peccatum vel meritū: vtrū iuuat aiam vel nō:bona est questio. Rnd̄eo ꝙ quedā sunt persone sancte ⁊ pfecte q̄ nō intrant purgatoriū:ſz recta via vadūt ad paradisum:alie sunt psone ꝛecte vadūt ad infernū:alie medie q̄ vadūt ad purgatoriū De primis dico ꝙ sepultura in ecclesia multū cis,pdest non vt crescat eis gloria essentialis ſz accidētalis. Nā cū aiavidet sic honorari corpus eiꝰ gaudet:qz concordat cū gloria aie iā corpus in pñti aliquo modo. Et videte magnū miraculū. Nam erat quidā i paradiso: et apparuit cuidā amico suo ⁊ dixit sibi. Facias mihi tantū placitū vt q̄libet hebdomoda scopes meū monumentū:⁊ orabo pro te. Ecce q̄ plus gaudet si est in ecclesia. Et simile legitur ō sancto bartholomeo qui apparuit cui dā rogās vt colligeret ossa sua. Si ꝙ lo quamur de dānatꝭ, dicoꝝ est eis magna pena. ⁊ hoc dupliciter. Uno modo ꝓpter ꝓsumptionē quā habuerūt:cū essent male vite ⁊ elegerūt ibi sepultura. Alio mō qz iā vidēt se esse i carcere inferni ⁊ corpꝰ ita honorari. dicit dānatus. O miser corpus putridū sic honorat ⁊ gloriat:⁊ aia tam acriter torquet. Si aūt loquimur ō his qui sunt medij.i. de his q̄ sunt in purgatorio ꝓdest ⁊ nocet diuersimode:qz si eligant intentione vanitatis:multū nocet eis ⁊ torquent multū i purgatorio. ſz in multū ꝓdest si faciūt ꝓpter deuotionem vt parētes ⁊ amici eoꝝ dū eoꝝ sepulchrū videbunt recordentur de eis ⁊ rogent ꝓ eis. Et isto modo ꝓdest intantū q̄ si duo istoꝝ sunt eque boni maius ꝓmodū hz q̄ est sepultus in ecclesia bona intētōe. Nā dicit ſctus Aug. Sepultura hec est monitoria ordi ꝓ eo:⁊ tō ꝺ monumētū.i. monens mentē. Et tō ꝺ in ꝓsona defunctoꝝ in purgatorio existentiū. Memor esto iudicij mei sic erit ⁊ tuus:mihi heri ⁊ tibi hodie. Eccli. xxxviij. Heri appellat totus tps ꝑteritū. Et ecce ꝓmā ꝓtem ꝛmonis. Uenio ad ſcōam ꝓtē q̄ est. velle piuz iesu xp̄i:qz ō se nō vult dānationē aiaꝝ:ſz cōuersionē pctōis:⁊ ꝙ infideles veniēt ad veram noticiā fidei:et ergo voluit mori vt nos saluaret. Et tō ꝺ. Hoc em̄ bonum est ⁊ acceptū coꝝ saluatore nostro deo q̄ oēs hoies vult saluos fieri:⁊ ad agnitionem veritatis venire. Unus ei deus est et vnꝰ mediator dei ⁊ hoim hō xp̄s iesus qui dedit redēptionē semetipm ꝓ oibus .j.ad Ti.ij. Est ergo piū velle. Et ostendi tur in ſcōa parte euāgelij. ibi cū ꝺ. Responderunt ḡ iudei ⁊ dixerūt ei. Quod signuz ostendis nobis:qz hec facis. Rndit iesus ⁊ dixit eis. Soluite templū hoc ⁊ i tribus diebus excitabo illud. Dixerūt ergo iudei. Quadraginta sex ānis edificatum est tēplū hoc:⁊ in tribus diebus excitabis illud. Ille aūt dicebat de templo corporis sui. Cū ergo resurrexisset a mortuis. Recordati sunt discipuli eiꝰ qz hoc dicebat de corpore suo:⁊ crediderūt scripture ⁊ sermoni quē dixit iesus ⁊c. Dicatur quō illi qui fuerunt expulsi a christo

de templo:qui tamen fuerunt de maiori bus sicut modo canonici conſti fuerūt principibus iudeoꝝ et sacerdotibus q̄ ac cesser ūt ad xp̄z. Et isti dixerūt xp̄o quod signū ostēdis nobis qz hec facis. q. d. q̄a hoc messieventuro ꝙuenit:nō tibi qui es vnꝰ pauper:qđ ergo signū ostēdis q̄ sis messias. Et tunc iesus respondens dixit. Soluite tēpluz hoc ⁊ in triduo excitabo illud. Et indei itellexerūt de tēplo materiali:sed ſm Joā. ipe dicebat de templo sui corporis qđ est tēpluz diuinitatis: vt habetur ad Coll.ij. Nā dixit textꝰ ibidē ꝙ in ipo habitat ois plenitudo diuinitatis. Nam apostoli tūc verba xp̄i nō intelexerūt:ſz bene post resurrectionē. Sed circa istam partē sunt videnda aliqua se creta ⁊ multa:⁊ pulchra alia. Et ꝓmo videamꝰ stulticias iudeoꝝ. Nā iesus xp̄s velle habuit piū:eo ꝙ omnes voluit saluos fieri:⁊ tñ illi de quibus scriptura dicit. Ablatꝰ est populꝰ meus gratis. Esa. lij. Dixerūt xp̄o. qđ signū ostēdis. o stulta interrogatio: qz iā eis ostēderat. xv. signa ꝙ ipe erat verus messias:sed omniū fuerūt obliti. Et primū fuit sue ꝛceptionis. ⁊ quādo virgo maria desponsari debuit ⁊ nolebat sumere virum:⁊ facerdos tēpli rogabat deū quid esset de istavirgine. Et dixit illi deus q̄ desponsaret et q̄ spōsus eius esset de genere dauid ⁊ q̄ q̄libz veniret cū baculo arido:⁊ ille cui ꝙbaculus floreret q̄ ille esset sponsus suus:⁊ illud venit ad ioseph. Et tunc fuit cōpleta illa ꝓphetia. Egredietur virga de radice iesse.⁊ flos de radice eius ascēdet:⁊ requiesset sup eum spiritus dñi:spiritus sapientie ⁊ intellectus:spiritus cōsilij et fortitudinis:spiritus sciētie ⁊ pietatis:et replebit eū spūs timoris dñi. Esa. xi. Et istud signum fuit notū oibus existētibꝰ in hierusalē. Nōne ergo erant ignorātes iudei querētes signū a xp̄o:qz debebant scire signū factum in desponsatione matris sue:o stulti. Secundū signuz fuit in natiuitate:qz in media nocte natus fuit: et nox fuit clara ⁊ refulgens que erat obscura vt dies:⁊ omnes viderunt claritatem noctis. Et tunc fuit completa ꝓphetia illius. Populus qui ambulabat in tenebris vidit lucem magnam:habitantibus in regione vmbre mortis lux orta est eis. Sequit. Parvulus natus est nobis:

ꝛ filius datus est nobis. Esa.ix. Tertiū signum fuit qñ virgo maria absc̄dit filiū suū in p̄sepio ꝛ vidētib⁹ illis bos ꝛ asin⁹ adorauerunt eū. Iuxta verbū. Cognouit bos possessorē suum: ꝛ asinus p̄sepe dñi sui: israel aūt me non cognouit. Esa.j. et Abac.iij. Fz.lxx. interptes. In medio duum aialium cognosceris. Quartū signū fuit qñ angelus eadē nocte apparuit pastorib⁹ di. Annūciovob⁹ gaudiū magnū quod erit omni populo quia natus ē hodie saluator mūdi. Lu.ij. Quintū signum fuit qñ eadē nocte multitudo celestꝭ exercitus pastoribus annūciādo et cantādo dicit. Hīa i excelsis deo ꝛ i ter.ꝛc. Istud signū fuit manifestū oibus. Sextū signū fuit qñ venerūt reges magi: ꝛ apparuit eis stella q̄ nō solum isti immo oēs videret eam verā stellā p̄pijs oculis. Septimum signū fuit qñ virgo maria iesum in tēplo presentauit symeoni: ꝛ loquebaꝫ oibus ibi existētib⁹ dicēdo. Nūc dimittis seruū tuū dñe ꝛc. Luc.ij. Octauū signum fuit qñ iesus xp̄s i etate. xij. annoꝝ disputabat cū doctoribus ꝛ senioribus templi et fuit oīb⁹ notoriū. Nonū signū fuit baptismus iesu xp̄i. Nā apertis celis venit vox de celo di. Tu es filiꝰ meus dilect⁹ ꝛc. Lu.iij. Decimū signū fuit qñ. b. Joā. bap. dixit. Non sum ego messias: sz dixit de xp̄o. Ecce agn⁹ dei: ecce qui tollit peccata mūdi. Joā.j. Undecimum signū fuit qñ ipe incepit p̄dicare celestes doctrinas. Nā moyses p̄dicauit solū terrēa: ipse ꝙ celestia. Duodecimū signum fuit qñ ipe dedit exēplum sancte vite sue irreprēhensibilis. Tredecimū signū fuit qñ ipe fecit miraculū taz magnū in nuptijs archytriclini. Quartūdecimū signū fuit qñ in tali die fecit ipse tā magnum miraculum. Naz oēs fugiebāt ꝛ nō audebāt eū respicere. Quintūdecimū ꝛ vltimū fuit qz videbāt oēs p̄phetias in hoc esse cōpletas. Erat ē stultum querere signū: et iō dixit alibi xp̄s. Sīcut mala ꝛ adultera signum querit: ꝛ signū nō dabit ei nisi signū Jone p̄phete. Sicut eī fuit ionas in ventre ceti tribus diebus ꝛ tribus noctibus: sic erit filiꝰ hominis in corde terre trib⁹ diebus et trib⁹ noctibus ꝛc. Matt. xij. Et iō rñdit. Soluite tēplum hoc. Ecce ē quō fuerunt stulti: qz nō dixit diruite: sz soluite. Et dixit excitabo ꝛ nō dixit edificabo. Et clarū est q̄ tēplo corporali vel materiali nō ꝛgruit excitare nec soluere. Sed ala ligatur corpori magis ē aqua vino: ꝛ qꝫ mixtū est non est aq̄ neqꝫ vinū qz ex mꝫ pꝫm. mixtū neutrū est miscibiliuz. Sed in hoīe aīa ꝛ corpus ligantur essentialiter vt nūq̄ ab inuicē possint distrahi nunc nisi essent ceci vidissent quare dicebat ꝛ dixit soluite. nō imperādo: sz ꝙ buz sit imperatiui modi: sed quasi permitendo vt daret licētiā ꝛ posse. Nā alꝫ nō potuissent: ꝛ iō qz ipe erat imperator: iō dixit imperatiue. Et iō di Joā.x. Nemo tollet aīam meā a me: sed ego pono eā a me ipso. Potestatē habeo ponēdi eā: ꝛ potestatez habeo iterū sumendi eā: ꝛ iō dixit Excitabo: et nō dixit edificabo: tñ qz ceci erant iuxta dictū sapiētis. Sap.ij. Et excecauit illos malicia eoꝝ: iō dixerūt. qꝫ signū ꝛc. Aliō secretū est hic in eo q̄ dixerunt iudei plus ē quadragita ser annis illud tēplum fuit edificatū: vt habetur. j. Esd. vj. quia primo fuit fundamētū posītū: sz postea fuit, phibitū vsq̄ ad regē darium ꝛ fuerunt quadraginta anni. Et sic volebāt facere argumenta q̄ non posset reedificari illud templū in tam breui tēpore. Jpi loquebaꝫ de tēplo materiali. et verū fuit: qz illud quadraginta ser annis fuit edificatū. Potest tñ illud dictuz etiā verificari de corpore xp̄i: cuiꝰ fundamētū fuit corpus virginis marie: quod fuit positū in die cōceptiōis sue qui stetit nouē mēsib⁹ in vtero matris: qꝫ tempus pōt computari pro vno anno. Et qñ fuit in. xiij. āno ꝙcepit xp̄s: ꝛ in. xv. pcpit: ita q̄ a positione huius fundamenti vsq̄ ad natiuitatē xp̄i sunt. xvj. āni. ꝛ ab illis. xvj annis vsq̄ ad illud temp⁹ quo xp̄s incepit p̄dicare fluxerunt. xxx. anni: qz xp̄us fuit. xxx. annoꝝ qñ incepit p̄dicare modo xxx. anni ꝛ. xvj. faciūt. xlvj. ꝛ sic verificat illꝫ dictū ỏ xp̄o. Mozaīr tñ ēt est notādū q̄ hoc ỻbū soluite est ỻbū xp̄i: et istud ỏi ꝙfessoribus. Ubi sciēdū q̄ qlibz hō quādiu stat in pctō mortali est habitatio de mōis si nō vult penitere. Unde ỏi de maria magdalena: Mar.vl. ejecit ab ea dom⁹. vij. demones: nō q̄ ipa esset demoniaca: sed q̄ habebat septē pctā mortalia sed qz qlibz demon corresp̄odet vni pctō ideo habitabāt in ea septē demones. Habetis ergo hic regulā qz pctō est habitatio demonis: sed qñ homo hz ꝓtritionez p peccatis ꝛ ppositum non redeundi ad vitia: demon fugit: ꝛ tunc homo efficitur templū ꝛ habitatio dei. iuxta verbū apli. Nescitis qz templuz dei estis vos: ꝛ spūs dei habitat in vobis. j. Cor. iij. Quādo ergo peccator est cuz ꝓtritione ꝛ pposito non redeundi ad peccatum: tunc est templum dei: ꝛ ideo dicit xp̄s ꝙfessoribꝰ. Solnite templū hoc: qz quodcūq̄ solueritis sup terrā: erit solutū ꝛ in celis. Et cū solueritis post triduuz excitabo illud. s. tribus operibus penitētie. Et primus dies est afflictio corporis. Scōs est oratio spiritualis. Tertius est elemosyna fraternalis. Et ecce hic tres quibus excitaꝫ iuxta ỻbū p̄phete. Uenite ꝛ reuertamus ad dominū: qz ipse cepit ꝛ sanabit nos: ꝓcutiet ꝛ curabit nos. Uiuificabit nos post duos dies: in tertia die suscitabit nos: et viuemus in ꝙspectu eius. Osee. vj. Percutiet nos. s. p̄ ꝓtritionez. Et ecce hic scōam partem. veniamus. ad tertiā partem in qua ostenditur scire luminosum iesu xp̄i: cuz dicit in themate. Ipse sciebat q̄d esset in hoīe. Unde vos scire potestis faciē hoīs sed cor hoīs solus deus scit. Et ideo dicitur per p̄phetiam. Prauum est cor hois ꝛ inscrutabile. Quis cognoscet illud: ego dñs scrutans corda ꝛ p̄bans renes: qui dovnicuiq̄ iuxta viā suaz. Hiere. xvij. Et hoc ostendit in euāge. ibi cū di. Cū esset hierosolymis in pascha in die festo. multi crediderūt in noīe eius videntes signa eius q̄ faciebat. Ipse aūt iesus nō credebat semetipm eis: eo qꝫ ipse nosset eos: ꝛ qz opus ei non erat vt quis testimoniuz perhiberet de hoīe: ipse em sciebat quid esset in hoīe. Jo.ij. Et dicit ibi euangelista q̄ multi crediderūt in noīe eius: non dicit q̄ crediderūt ei: sed in noīe eius qꝫ est iesus. i. saluator. Ipe tñ non credebat metipz eis: qz sciebat q̄d esset in hoīe. Et hic sunt notāde due doctrie. prima est realis q̄ tāgit nos religiosos ꝛ ecclīasticos: qz ỏi q̄ xp̄s nolebat se credere illis. i. cōcare. Et cā fuit ne despiceret ab eis. Nā ipse sic habebat passiones corporales sicut nos habem⁹. Et qz forte dixissent. Ille bibit ꝛ comedit sicut nos: ꝛ ỏsperissent eū: iō se noluit ipsis cōcare. Et iā alij iudei dixerūt. Ecce hōvorax ꝛ potatorvini. Mat. xj. ꝛ istos defectus sumpsit amore nostri: ꝛ ideo nolebat credere seipm eis: ecce ē hoc nobis clericis exemplū: qz ne scandalizemus laicos debemus nos ab eis subtrahere vel non cōcemus nos multum laicis. Debem⁹ ergo esse sicut imagines. Nam si tu stas, pcul apparet pulchre imagines sed si appropinquas: videntur alique virgule ꝛ macule: ꝛ tunc despiciuntur: ꝛ ita cauete vos clerici ne multū cōcetis cū laicis ne videant maculas in vobis: qz nimia familiaritas parit ꝓtemptū. Et audiatis parabolam ad hoc. In animione erat quidā religiosus ꝛ bene deuotus: cōtigit q̄ ipse erat inuitatus ad prandiū p̄ quēdā burgenseꝫ bene amicū suū multis p̄cib⁹ ꝛ cū nollet acceptare: rogauit priorē vt sibi ꝙcederet licentiā ꝛ ꝙcessit ꝛ alius burgensis ibidem fuit inuitatus: ꝛ religiosus qui forte ieiunauerat ad triduū in pane ꝛ aqua: comedebat fortiter ꝛ implenit bene ventrē de gallinis ꝛ de bono vino albo ꝛ rubeo. Itē in cena postea dixit burgensis alter conuicino suo qñ fratres recesserunt q̄d faciēt isti fratres nūc: qz ego si haberē vxorem meam ad latus raperent eam ꝛ fuit scandalizatus in comestione illius religiosi: ꝛ forte frater ille nec venialiter peccauerat. Sitis ergo vt imagines: qz iesus non credebat seipsum iudeis. Et ideo dicitur. ij. Cor. vj. Exite de medio eorū et separamini dicit dñs: ꝛ immūdum ne tetigeritis ꝛ ego recipiam vos ꝛ ego ero vobis in patrem: ꝛ vos eritis mihi in filios. Secunda doctrina tangit laicos. nam secundo dixit euāgelista q̄ non credebat se illis qui credebant in noīe eius: ꝛ non dixit qui credebāt ei: qz talis credētia potest cē sine gra. fz xp̄s se cōcat illis q̄ credunt in ipm. s. p fidē formatā per donaz vitam p gram qñ cōcant in festo paschę tūc illis hoc qui modo credūt debet tradi christus. aꝫ melius esset comedere ferrum ignitum. Ideo apostolus dicit. Probet autem seipsuz homo: ꝛ sic de pane illo edat ꝛ de calice bibat. Qui em mā ducat indigne iudiciū sibi manducat et bibit. prime Corinth. xj. vbi glosa Ambro. dicit. ita punietur indigne cōmunicans: ac si propijs manibus christū occidisset. Si vos ergo estis bene parati: cōmunicabit se vobis hic per gratiam: ꝛ in futuro per gloriam.

¶Feria.iij.post Letare. Sermo vnicus.

Ote turba multi crediderunt in eū. Joā.vij. sermo noster erit de sancto euāgelio qz in isto scō tpe non inuenio meliores materias ad honorē dei ⁊ edificationē pplī. Sed primo saluteꝝ ⁊go maria. Totū sanctū euangeliū est quedā excusatio quā fecit xps de aliquibus criminibus ⁊ peccatis sibi a iudeis falsc iposi tis ⁊ malicioſe obiectis. Qui se excusauit

Primum crimen erat de infidelitate.

Secundum crimen erat de vanitate.

Tertium erat de fractione sabbati.

Quartum fuit de falsitate.

De quibus xps se humiliter excusauit pro nostra instructione. Ex qua excusatione multi crediderunt in eum.

¶Primū crimē graue petūt qō ei iudei malicioſe iposuerūt: erat infidelitatz. Dicebāt em̄ q xps erat infidelis deo. Rō: qz miles q cū inimico sui regis ⁊ dñi hz sua colloquia ⁊ secreta ⁊ sibi fauet multū. talis est infidelis regi suo ⁊ dño suo. Sic dicebāt iudei de xpo dicētes q loqbat cū diabolo inimico dei: q onēdebat sibi oia que p̄dicabat ⁊ docebat: qz sciebāt q xps nō didicerat in aliquo studio huius mūdi: immo semp fuit in domo ioseph que putabant esse patrē suū quē iuuabat de arte carpētaria. Jdeo qñ audiebāt sua miracula ⁊ altissimas p̄dicationes ⁊ disputationes quibus non poterant ꝑdicere: nec rñdere: dicebāt p certo ipe hz diabolum familiarem: cū tñ deberent dicere p certo ille homo est illuminatus a deo et spūssanctus loquit in ore eius. Melius cognoscebat ipm Ysa. qui dicebat. Requiescet sup eū spūs dñi. Ysa.xj. Et p̄dictores iudei scribe ⁊ pharisei attribuebāt diabolo dicentes. Demonium hz ⁊ insanit. qd eum vultis audire. Jo.x. Sed ab isto falso crimine ⁊ infamia se excusauit humiliter ⁊ benigniter: vt ostēdit in principio euāgelij. Jā die festo mediāte ascendit ihesus in templū ⁊ docebat. Et mirabātur iudei dicētes. Qūo hic literas scit cū nūqz didicerit. Rndit iesus. Mea doctrina nō est mea: sed eius qui misit me. Si quis voluerit voluntatē ei⁹ facere cognoscet de doctrina vtr ex deo sit an ego a meipso loquor. Nota festo mediāte. Hoc festū erat tabernaculoꝝ qō i mēse septēbri fiebat ⁊ durabat septem diebus. Cū ergo dicit die festo mediāte: loqr ō quarta die que est in medio septē dierū: qz nō luit ascendere in prima die: qz illa die dabant se gule ad comedendū ⁊ bibendum Jdē in septima: ⁊ tūc nō erāt apti nec dispositi ad recipiendū doctrinā xpi: sed in medio. s. in quarta die ascendit ⁊ incepit predicare: De quo iudei mirabātur sicut vos modo miraremini si aliquis faber lignarius vellet vobis predicare doctrinā. Qūo hic literas scit cum non didicerit: sine dubio ipse habet diabolū familiarē. Christus aūt humiliter se excusando dixit. Mea doctrina non est mea: sed eius qui misit me. Videt q hic sit ꝑdictio cuz dicit. Mea doctrina nō est mea: sed sic intelligitur. Mea doctrina. s. ministerialiter non est mea. s. originaliter sine principaliter: hz patris ac si fistula diceret. Sonus meus nō est meus: sed sonātis magistri. Jdeo xps dicit p̄dicatoribus. Non em̄ vos estis qui loquimini ⁊c. Matth.x. Hoc modo xps dicebat ō se. Mea doctrina. s. ministerialr nō est mea. s. principaliter: hz ei⁹ qui misit me. s. dei patris. Jdeo vos multum erratis ⁊ grauiter peccatis ipsam doctrinā diabolo attribuendo. Si quis voluerit voluntatem facere: hic cognoscet an doctrina mea ex deo sit. Nam qui viuūt moraliter bñ statim cognoscūt veritatem. Secus de peccatoribus. Qm̄ sicut febricitanti dulcia videntur amara: sic etiā peccatoribus. Vñ Augu. Impius non sentit dulcedinem dei: qz de febre iniquitatis palatum cordis amisit. Omnis peccator est febricitās. Jdeo xpi doctrina dulcissima videtur sibi amara. Qm̄ superbus non inuenit sapotem in doctrina xpi que inducit ⁊ precipit humilitatem ⁊ mansuetudinem. Jdem de auaro ⁊ luxurioso. Sed qui viuunt moraliter bene inueniunt in ea magnū sapoꝛe dulcedinis ⁊ ꝙsolationis: qz ꝙfortat cor ⁊ illuminat mentē. ideo dicebat dauid. Quā dulcia faucibus meis: eloquia tua dñe sup mel oꝛi meo. ꝑs. cxviij. Ecce qūo xps excusauit se humiliter ⁊ benigne. Nota hic moraliter qūo hic habet rñsio ad questionem quā faciunt multi infideles dicētes. Si nos essemus certi q fides xpiana esset bona libēter eā recipem⁹ si deus nobis reuelaret qz alꝰ non tenemur credere vobis. Quare ꝙ dānabunt? Rñsio. Qm̄ si vellēt bñ viuere moraliter: q nō essent superbi: auari: ⁊ luxuriosi ⁊c. hz oratēt deuote dicētes. Illumina oculos meos ⁊c. statim deus ipsos illuminaret: qm̄ tāta est quenētia fidei xpiane cū intellectu q si intellectus non sit impedit⁹ p malā vitam statiz adheret fidei xpiane. Vñ in valentia fuit vnus magn⁹ rabbi q bene vixerat: ⁊ qñ audierat quicqz ꝑmones statim illuminat⁹ fuit ⁊ baptizatus cū multis ⁊c. Jdē esset de oibus infidelibus. Ecce quare dicit xps. Si qs voluerit voluntatem dei facere. s. cauendo a peccatis viuere bñ hic cognoscet veritatē. Dei qz iudei erant pctōres ⁊ male vite: iō non erāt dispositi. Sz heu quō ifideles pctōres et male vite ⁊ idispositi venīēt ad fidē xpi: cū xpiani pctōres mali ⁊ vitiosi ꝑpt peccata pdant fidē: qz qñ xpianus dat se vitijs ⁊ pctis: statiz pdit fidē formatā ⁊ infideles scandalizant ꝑpt eoꝝ malā vitaz. Et q scandalizauerit vnū ex his pusillis expedit ei vt suspendatur mola asinaria in collo ei⁹ ⁊ demergat in pfūdo maris. Mat.xviij. Ideo vsurarij in illo pctō inuetarati nō habēt fidē: imo dicūt in ꝛa se. ⁊ quid scit hō de alio mūdo. Jdē dicūt vidi catiui ⁊ luxuriosi: qz abijciūt bonā ꝙsciaz vt dicit apl's. Habēs fidē ⁊ bonā ꝙsciētiā quā q̄dā abijcientes circa fidē naufragauerūt. i. negauerūt. j. Ti. j. Nota sikitudinē de illa naue q trahit paruā barcham: quā si hō repellit cadit i mare ⁊ submergit. Sic nauis magna ad nauigandū ad celum est fides xpiana q trahit paruam barchā. i. ꝙscientiā bonā. Sicut illi q̄ nauigāt mare non pñt exire mare nec accepere terrā nisi cū parua barcha. Sic christian⁹ cū naue fidei nō pōt intrare nec capere celū nisi cū barcha bōe ꝙscientie. quā si repellit per pctū: submergit in iferno. Jdeo apl's. Curēt bonis operib⁹ ꝓesse qui credūt deo: hec sunt bona ⁊ vtilia hominib⁹. ad Ti. iij. ¶Secōz crimē a iudeis xpo iposito falsc ⁊ malicioſe erat vanitatis dicētes. q q̄cq̄d xps faciebat totuz faciebat ꝓpter vanā gloriā videntes eius vitam singularem: qz nolebat habere ꝓpriā domū: nec aliq̄d mūdi: sed ibat p̄dicando de villa in villam: nec ducebat vxorē cū tñ scti patriarche habuerūt ꝓxores ⁊ filios. Jtē qz ducebat secū magnā multitudinem hoim: ⁊ videbāt q populus sibi faciebat magnā honorē. ⁊ q̄liber die predicabat q̄ nullus vnq̄ fecerat. Jdeo dicebāt pharisei q hoc totū factum suuz esset exvana gloria dicēdo. Nunquid tu maioꝛ es pre nro abraam: quē teipm facis. Joā.viij. Tñ abraam nō tenuit istos modos quos tu tenes ex tua vanitate et vana glia. Respondit xps excusando se humiliter ⁊ benigne dicēs. Qui a semetipo loquit gloriā ꝓpriā qrit: qui aūt qrit gloriā ei⁹ qui misit illū: h verax est ⁊ iniusticia in illo nō est. q. d. vos iudicatis sm facie q̄ facere non debetis. sed iustū iudiciū iudicate. Nota q a semetipso loquit: sez nō missus a deo: sed ipemet iuenit nouū modū viuēdi incōsuetū: ille non qrit gloriā dei: sed gloriā ꝓpriā: qz qñ qs sine dei reuelatione expresse vult iuenire nouū modū viuendi vt videat ⁊ appareat: hec est vanitas ⁊ vana gloria: nec potest diu durare. Juxta illō Job.xx. Gaudium hypocrite ad instar pūcti: hz illud q̄ est a deo durat: ergo subiūxit xpus. Nonne moyses dedit vobis legē q nō est ab homine: hz a deo. Et nūqd moyses ducebat in societate sexcēta milia hoim: ⁊ nō propter vanā gloriā: ⁊ dicitis q ego facio ex vana glia. Jdē de alijs opibus que fecit moyses: qsi vellet xpus dicere. Si opera moysi nō attribūtur vane glie nec vanitati eo q erat nūcius dei. qre attribuitis opera mea vanitati. Nolite iudicare sm faciē. i. sm apparentiā exteriorē. Moraliter. hic nota q de operib⁹ dubiis q̄ possunt fieri bona intētione vel mala quando interpretantur in malum: hoc est iudicare sm faciem. Sicut si sacerdos solus cum sola in ecclesia loqueretur iam hoc iudicare in malum peccatuz esset eo q bene et male fieri posset. De hoc vide latius in. ij. ij. sancti Thome. q. lx. arti. iij. et. iiij. et. xj. q. iij. Absit. Sed quando opus est de se maluz omnino: nec potest fieri bona intentione: vt furtum: homicidium: adulteriuz: hoc potest homo iudicare: ⁊ in malū interptari. Nota hic exēplū in vitis patrū de illo sancto heremita q iudicauit in corde ⁊ ꝑdenauit hoiez de mane comedentē in die ieiunij: ⁊ post angel⁹ dñi cū gladio euaginato ꝓhibuit eū ne posset ingredi cellā suā donec penitē-

tiã egisset sup suo pctõ. Jõ apls.i.Cor. iiij. Nolite ante tps iudicare quousq; veniat dñs qui illuminabit abscõdita tenebraꝝ ꝛ manifestabit ꝓsilia cordiũ. ¶Tertiũ crimen fuit de fractione sabbati eo q̃ in sabbato curabat infirmos: illuminabat cecos: ꝛ sic de aliꝭ. Dicebãt ꝝ. Non est ħ homo a deo q̃ sabbatũ nõ custodit. Jo.ix. De quo xps excusando se dulciter reprehendit eos dicẽs. Quid me ḡritis interficere. Rñdit turba ꝛ dixit. Demoniũ habes: qs te querit interficere. Rñdit ie sus ꝛ dixit eis. vnũ opus feci ꝛ oẽs miramini. Propterea dedit vobis moyses circũcisionẽ: nõ q̃ ex moyse est: ħ ex ꝑribꝫ. Et in sabbato circũcidit̃is hoiem. Si circũcisionẽ accipit hõ in sabbato vt nõ soluat̃ lex moysi: mihi indignamini: qr totum hoiem sanũ feci in sabbato. q.d. magis laboriosuꝫ opus est circũcisio q̃ ifirmoꝝ curatio. Et tñ circũcisio nõ frangit sabbatũ. Et mihi indignamini qr totum hoiem sanũ feci in sabbato. Ex isto textu trahit regula theologic q̃ qñcũq; curabat xpus aliq̃ in corpore: etiã curabat ip̃m in aia. i. a peccatis: ideo totũ hoiem sanũ feci: ħ in corpore ꝛ in aia: que sunt partes principales. Jõ Deut. xxij. Dei perfecta sunt opera. Mozaïr. sabbatũ. i. quies. Jõ sabbati expiatiõis vel requietionis est dies dñica: ꝛ etiã aliõ festũ celebre. In qb⁹ debemus quiescere ab oñi negocio tpali. Ratio: qr xps tali die quieuit i corpore ꝛ aia gloriosa: post negocia laboris operũ nr̃e redẽptionis. Jdeo dixit sibi virgo maria in die resurrectionis Fili vr̃i hodie ego quieui i die sabbato q̃ figurabat quietẽ dei a cessatione operum creationis: ħ decetero quiescam in dñica in mẽoriã ꝛ rep̃sentatione quietis vestre gliose resurrectiõis. Jõ qui in die dñica nõ quiescit i hoc mũdo: nec ḡsc̃et vn̄q; in paradiso. Jdẽ de festis sanctorũ qui quieścũt in glia: in quoꝝ festiuitatibus debem⁹ quiescere: vt deus oratiõib⁹ sanctoꝝ det nobis quietẽ guerrarũ mortalitatũ: siccitatũ: sterilitatũ: terremotus ꝛc. ꝛ glie eterne in corpore ꝛ aia. De hoc autoritas. Si auerter̃ a sabbo pedẽ tuũ facere volũtatẽ tuã in die sancto meo: et vocaueris sabbatũ delicatum ꝛ sctm̃ dñi gloriosuꝫ: ꝛ glorificaueris eũ dũ nõ facis vias tuas: ꝛ nõ iuenit volũtas tua vt loquaris sermonẽ tuũ. tũc delectaberis su per dño: ꝛ sustollã te sup altitudies terre ꝛ cibabo te hereditate iacob patris tui. Os eñ dñi locutuꝫ est. Esa. lviij. In qua autoritate ponunt quinq; modi quiescẽdi ad bene seruandũ quietẽ festi. Primꝰ ibi. Si auerteris a sabbato pedẽ tuũ: sc̃z nõ ambulãdo in die festo ꝓ aliq̃ re tpali: sed bñ ħ ambulare ꝓ re spũali: sc̃z ꝓ missa vel sermõe audiẽdo. Secꝰ ibi. Facere volũtatẽ tuã in die sancto meo: si auerteris facere voluntatẽ tuã: sc̃z ne pecces in die sancto meo: qr volũtas iclinat ad malũ ꝛ ad pctñ: qõ maxime fit in die festo: qñ sunt miti qui ꝑ totã hebdomadã sunt occupati: ꝛ viuunt bñ: ꝛ sine pctõ sed in die festo quidã vadũt ad ludũ palme: q̃dã ad tabernaꝝ: quidã ad lupanar ꝛ tñ minus peccarẽt arando agrũ. Jdem de mulierib⁹ q̃ intra hebdomadã curãt de domo: de familia: ꝛ filijs. ꝛ sic ꝛ aliꝭ. Sed in die festo tũc peccãt ornãdo se ꝛc. Tertius ibi. Et vocaueris sabbatũ deliciatũ ꝛ sanctũ dñi gloriosuꝫ. Nõ eñ sufficit abstinere se a laboꝛe a pctis: ħz die festũ sanctificare. i. dare elemosynã: venire ad missam: ꝛ sermonem audire: orare ꝛc. Quartus est. Et glorificaueris eũ dũ nõ facis vias tuas. i. opa tua ꝑm officiuꝫ q̃ hẽs. Si es sutor non facies sotulares. Quitus ibi. Et nõ loquaris sermonẽ ꝛc. Qñ dupliciter intelligit. Prio: qr nullus dz loqui in eccl̃ia dñi fit officiũ ꝛc. Jdeo ẽ bonũ suere os in igressu eccl̃ie. Etiã mulieres que de tota hebdomada se non vidẽt q̃n cõueniũt tũc in ecclesia se interrogãt. Quõ valetis: quid facitis ꝛc. Itẽ de veste vel pãno ꝛc. vñ melius esset dormire in domo. Scõo intelligit ne loquaris sermonẽ tuũ: sc̃z iudicando primũ. Sũt multi qui in die festo nesciũt se occupare in operibus spũalibus post prandiũ: sed stant in porta aut sedẽt iudicãdo ꝛ obloquendo de trãseũtibus: de religiosis: de clericis: de mulieribus dicẽdo. Jõ cognoscitur in pede qualis est mulier ista. De his dicit dauid. Aduersum me loq̃bant qui sedebant in porta. Sed posses q̃rere illi qui seruãt bene festa quid sunt habituri. Rñdet ꝓpheta. Tunc delectaberis super dño qr q̃ bene custodit festa vinis lete: ꝛ sustollã te ꝛc. dando vitã eternã, ꝛ cibabo te hereditate iacob: dando bona

Quartũ crimẽ fuit falsitatis dicendo q̃ nõ eẽt rex messias: ꝛ q̃ ipse false faciebat se regẽ messiam. Jo. vij. Quidã dicebant qr bon⁹ est: qr predicabat bona. Alij nõ sed seducit turbas cũ sua eloquẽtia. Vñ cũ xps se excusãbat de tertio crimie quidã dicebãt adinuicẽ. Nõne iste est quem iudei volũt occidere: ecce palã loquit̃ et nihil ei dicũt. Nunq̃d vere cognouerunt principes qr hic est xps. Sz hũc scimus vnde sit. xps aũt cũ venerit nemo scit vñ sit. Xps aũt excusãdo se clamauit di. Et me scitis ꝛ vnde sim scit̃. Et a meipso nõ veni: sed est verus q̃ misit me quem vos nescitis: sed ego scio eũ. Et si dixero: nescio eũ: ero silis vobis mẽdax. Sz scio eũ qr ab ipso sum: ꝛ ipe me misit. Querebãt ergo eũ cõprehẽdere: ꝛ nemo misit in illũ manus: qr nondũ venerat hora eius. Nota me scitis. s. inq̃tũ erat hõ: qr inq̃tum homo sciebãt vñ erat: qr de bethleẽ natus ꝛ mater eius maria. Sed inquãtũ deus nesciebãt vñ esset. Et hec̃ꝑba eo di cẽte de turba multi crediderũt in eũ non de maioꝛib⁹ sed de simplicibus. Mozaliter q̃n dicitur q̃ de turba multi crediderunt in eũ: diceret aliquis: ꝛ nũquid maiores erãt aptiores ex scientia acq̃sita vt crederẽt in xpm. Respõdeo. Quidam illuminãtur a sole: quidã non illuminãtur: qr tenent fenestras clausas. Sic quãdo maiores sunt indeuoti tenent portã clausam: ideo radius diuine gratie nõ intrat: quia inflãtur ex scientia. Unde. i. Cor. viij. Scientia inflat: sed simplices q̃ sine p̃sumptione audiunt verbum dei: et tenent portam intellectus apertam sunt aptiores ad illuminationẽ. Jdeo radius diuine gr̃e intrat in eos ꝛ illuminat eos. Jdeo xps dicit. Jo. ix. in iudicium ego in hunc mundũ veni: vt qui non vident videant: ꝛ qui vident ceci fiant. Cui dixerunt pharisei. Nũquid ꝛ nos ceci sum⁹. Dixit eis. Si ceci essetis peccatum non haberetis. Nũc ꝛo quia dicitis: videm⁹: peccatum vestrũ manet. Nota nõ videntes sc̃z ignorãtes ꝛ simplices videant ꝛ q̃ vident sc̃z per intellectum naturalem et sciẽtiam acquisitam ceci fiant. Oremus ergo nos deum vt talem credulitatẽ nobis cõcedat per quam ad regnum celoꝝ possimus peruenire. Amen.

¶Feria. iij. post Letare. Sermo vnic⁹.

Quocidens adoravit eum. Jo. ix. Sermo nost̃ erit de sancto euãgelio hodierno qõ continet vnum magnum ꝛ pulchrum miraculũ quod fecit xps de illuminatione cuiusdã ceci a natiuitate: ħz primo salutet virgo maria ꝛc. Totum sanctum euãgelium consistit in tribus punctis.

Primũ est operatio miraculosa.

Secũdum est impugnatio maliciosa.

Tertium est approbatio gratiosa.

¶Et de isto tertio qñ cecus a xpo illumi natus approbauit miraculuꝫ adorando xpm: dicit thema. Procidẽs adorauit eũ: ecce approbatio gratiosa. Primũ qõ ostẽditur in sancto euãgelio est operatio miraculosa de qua dicit euãgelium. Pretereiens iesus sc̃z exiẽs de templo vidit hominẽ cecũ a natiuitate qui stabat ibi mẽdicãs: ꝛ cognoscebat ab oib⁹: quẽ xps vidit. glo. Chrysostomi. i. attente respexit: ex cui⁹ aspectu apli sumpserunt occasionẽ ꝛ motiuũ iterrogãdi xpm dicẽtes. rabbi qs peccauit hic aut parẽtes eius vt ce cus nasceretur. Non q̃rebãt an illa pena veniret ex peccato: qr hoc supponebãt ħz querebãt ꝓ quo peccato. Uidet q̃ apoli oli essent de opinione amicoꝝ Job qui dicebant q̃ oia mala ꝛ infirmitates eueniũt homini ex peccatis: cuius oppositũ dicebat Job. Non peccaui ꝛ in amaritudinibus moratur oculus meꝰ. Job. xvij. Xps volens apostolos extrahere de illa opinione respõdit di. Neq; hic peccauit neq; parẽtes eius: sed vt manifestentur opera dei in illo. Nota q̃ xps non negat simpliciter quin filij patiant aliquando ex peccatis parentũ maxime in corpore qõ habẽt a parentib⁹: imo dicit beatus Hiero. q̃ peccata secreta parentum que cõmittunt in cameris: manifestant̃ multoties in punitionibus filioꝝ. Exodi. xx. Ego sum dñs deus tuus fortis ꝛ zelotes vltans iniquitatẽ patrũ in filios in tertiã ꝛ quartã generationẽ. Itez Esa. xliij. Preparate filios eius occisioni in iniquitate patrũ eoꝝ. Eze. xviij. Filius nõ portabit iniquitatẽ patris: ꝛ hoc ꝓtũ ad animã: sed bñ quãtũ ad corpus: qr deꝰ nũq̃ punit aiaz filij directe ex peccato patris tñ. Unde dicit ibidem. Ecce oẽs aie mee

sunt vt ala patris ita ꝛ filij mea est. Ala q̄ peccauerit ipsa morietꝫ. Eze.xviij. Sed iste cecus nō ex peccato parētū nec suis cecus natus est ꝫ vt manifestētur opera dei in illo. Nota opera in plurali numero. Nam q̄ infans innocens patit quatuor opera dei manifestant. Primo manifestat opus iusticie. Dicunt doctores theologi. q̄ primi parētes fuerūt formati in iustitia originali: ꝛ ly corp⁹ sit passibile naturaliter tñ de⁹ dederat istā gratiaꝫ ade: q̄ q̄diu ipse fuisset obediens deo ꝛ corpus obediret etiā aie ꝛ q̄ corpus non pateretur aliq̄s maluz: sed q̄ adam fuit inobediēs deo, ꝓpter hoc corpus p̄dicti grām: ꝛ remāsit in sua miseria ꝛ passibilitate. Quādo ergo videbitis infantē aliquod malū patientē: ibi manifestat diuina iusticia: q̄ ex peccato ade corpora patiūtur iuste. Jdeo dauid: ꝛ iusticia illius in filios filiorum ꝛc. Jdeo in isto ceco fuit defectus alicui⁹ principij nature: vt opus diuine insticie in ipso manifestaret. Secundo in infante patiente manifestatur opus diuine misericordie: quia virtat peccata: vnde q̄diu hic cec⁹ caruit visu: multa peccata vitauit que cōmittuntur oculis: ꝛ erat humilis ꝛ merebatur ex patientia. Jdeo Abacuch. iij. Cum iratus fueris: misericordie recordaberis. Tertio manifestatur opus pnie: q̄ quādo peccator videt q̄ ille qui est innocēs patitur dicit intra se. O miser q̄d erit de me. Quarto manifestatur opus gratie dei quādo de⁹ vult illū curare miraculose. Sic xp̄s curauit hūc cecū miraculose. Jdeo dicit. We opꝫ operari opera ei⁹ q̄ misit me donec dies est. hic xp̄s vocat suā p̄sentiaꝫ solē: q̄ facit diē clarā: ꝛ suā absentiaꝫ per mortē corporalē vocat noctē: dicit gr̄. me opꝫ opari. s. miraculose opera eius q̄ misit me. s. p̄fis: donec dies est. i. q̄diu sum p̄fis. Venit nor. s. mortis ꝛ passionis mee quando nemo pōt opari. s. miraculose. ꝛ post mortē xp̄i precip⁹ sanctoꝝ apostolorū xp̄s faciebat miracula. Jdeo dō. Confitemini dño dñoꝝ: q̄m in seculū misericordia eius. Nota quō xp̄s curādo cecū illū seruabat septē cerimonias. Prīa q̄ respexit eū attēte: secūda fuit apostoloꝝ interrogatio. tertia expuit xp̄s in terrā. q̄rta fecit lutū ex sputo. quinta liniuit super oculos eius. sexta misit ip̄m ad natatoriā syloe: septima fuit lauatio. Dicta natatoria. Quare tot cerimonias ꝛ circūstātias voluit seruare: cū solo iperio potuisset illū illuminare: sicut legit de quodaꝫ ceco Luc. xviij. cui dixit xp̄us. Quid tibi vis faciā. Respondit cec⁹. Dñe vt videā. Dixit illi iesus. Respice: ꝛ statiꝫ vidit. Qre ergo i isto renuit tot cerimonias. Respōsio q̄ xp̄s taliter voluit illuminare cecuz illum: vt daret exēplū cuilibet peccatori ceco qualiter debet illumiari. Nota quō quilibet in peccato mortali existēs est cecus: q̄ nō videt periculū in quo est casurus subito in foueā inferni. Itē q̄ modo cadit hic de pctō in pctm̄. Un de pctōribus dicit ꝓpheta. Ambulabūt vt ceci: q̄ dño peccauerūt. Sophonie. s. iō ad illuminādū peccatorē necessarie sunt p̄dicte cerimonie a xp̄o seruate in illuminatione illius ceci. Prima vidit iesus. i. attēte respexit. Ecce hic peccatoruz cognitio que venit ex xp̄i aspectu: vt patuit in petro: qui nocte passiōis negauit xp̄m ter: nec recognoscebat petrū suū quousq̄ xp̄s eū respexit. Lu. xxij. Cōuersus iesus respexit petrū. Et recordat⁹ est petrus v̄bi domini sicut dixerat. Priusq̄ gallus cantet ter me negabis. Et egressus foras flenit amare. Ecce quō aspect⁹ xp̄i est necessarius ad cognitionē peccatoꝝ. Jdeo petebat dauid. Respice in me ꝛ miserere mei: q̄ vnicus ꝛ paup sum ego. ps. xxiij. notavnicus. i. solus a q̄ recessit deus q̄ ante peccatū fuit cū eo. Secūda circūstātia fuit apostoloꝝ interrogatio. Rabbi ꝛc. In q̄ ostenditur peccatoꝝ ꝓtritio: que non est nisi cordis interrogatio siue disputatio: quare peccator ex ꝓtritiōe dicit intra se. O miser quid feci: tot peccata cōmisi: q̄d erit de anima mea: tot bona amisi ꝛc. nota hic similitudinē de illo mercatore qui in nūdinis emit vasa de lauro pro auro: ꝛ ocios piscium pro margaritis: pro quibus dedit totū q̄ habebat. Qui ostēdit merces suas amicis suis q̄ dicebāt quomodo fuit deceptus: ꝛ q̄ illud nihil valebat: q̄ non desperauit: q̄ sperabat de patre suo diuite: sed reprehēdebat se dicēs. O miser quare nō petebā ꝑsiliū: ita stulte feci facta mea. Sic funt etiā multi hodie stulti mercatores in mundo: qui credunt emere vasa aurea scilicet honores dignitates que tamen nihil valēt. Item delectationes carnales credūt esse margaritas sed q̄n illuminant a dño ꝛ vidēt se deceptos tūc sperāt in xp̄o sicut in patre diuite. Patet ergo quō ꝓtritio nō est nisi questio increpatiua suip̄sius. Jdeo Job. xiij. in p̄sona peccatoris dicit. Quātas habeo iniquitates ꝛ peccata: scelera mea atq̄ delicta ostēde mihi. Ubi ponit quatuor differētias peccatoꝝ. Prima est iniqtates. i. nō cōtates: q̄ sunt peccata q̄ fiunt ꝫ primū ꝛ th̄ deus vult q̄ sim⁹ equales in dilectione. Secūda est ibi ꝛ peccata: que sunt de factis que fiunt ꝫ ꝓpriū corpus: vt luxuria: gula: accidia. Jdeo peccata dicunt quasi pecudū acta. Tertia ibi: scelera: que sunt scelera que fiūt directe contra deū: vt blasphemia. Quarta ibi: ꝛ delicta que sunt de factis que fiunt ꝓtra ꝛiam: vt ꝛpbia auaricia: ira: et inuidia. Jdeo dilecta quasi derelicta: q̄ his defectibus anima misera derelinquit. Ecce quare dicit: quātas ꝛc. Tertia circūstantia quare xp̄us expuit in terrā. Ecce hic otis ꝓfessio q̄ nō est nisi pctā abijcere et stomachū aie a pctis purgare. Et in hoc ostendit modus cōfitendi q̄ō peccatori dz ire flexis genibus coꝛā ꝓfessore: et ibi expuere ꝛ pūcere istas immundicias de peccat⁹ fetidis faciēdo sibivim ad expellendū peccata. Ecce quare xp̄s expuit in terrā. Dic ꝫ illos qui expuunt sup altare qui appodiati confitentur: ibi ꝓfessor cum sit iudex debet sedere. Quidā autē expuunt nec in terram nec in altaria: sed in faciem ꝓfessoris ip̄m respicie⁹ o: quod malū est ꝓpter duo. Primo ꝓpter verecūdiam peccatoris. Secō ꝓpter periculum ꝓfessoris recipientis in facie pulchre mulieris ꝛc. Jdeo dicit peccatoribus. Si cōfiteamur peccata nostra fidelis ꝛ iustus est deus vt remittat nobis peccata nra ꝛ emūdet nos ab omni iniquitate. j. Jo. i. Quarta fecit lutū ex sputo. Ecce hic penitentie iniunctio: quia prudens ꝓfessor debet miscere sputum peccatoris cū terra. i. cognoscere grauitatem peccatorū: vt iurta ꝓditionem ꝛ qualitatē persone ꝛ ętatitatē peccatoꝝ sciat ꝓportionare penitētia quā pctōr posset facere. Deut. xxv. Pro mensura pcti erit ꝛ plagaꝝ modus. Itē ōr de pctōrib⁹ ętū glorificauit se peccator ꝛ in delitijs fuit tm̄ date illi tormētum ꝛ luctū. Apoc. xviij. Quinta Liniuit oculos ei⁹ nō dicit puniuit: sed liniuit sē dupliciter in quo ostenditur dulcis ammonitio: quā dz facere ꝓfessor. s. liniēdo oculos aie peccatoris: ip̄sum ad penitentiā inducēdo: q̄ melius est hic facere penitentiā ęꝫ in alio mūdo. Jdeo dz dicere cōfessor peccatori. Quodcūq̄ facere pōt manus tua instanter opare: q̄ nec opus nec ratio nec sapiētia nec scientia erunt apud inferos. Eccl⁹. ix. Sexta est. Uade ꝛ lauare in natatoria syloe. Ecce hic penitentie assumpte ꝓtinuatio. s. de die in diem: de hebdomada in hebdomadā ꝛc. quousq̄ mutet sibi p aliū cōfessorez al⁹ nisi penitētia teneat pctōr damnat. ideo dī. In ꝓtu vade seculi scti cūviuis ꝛ dātibus ꝓfessionē deo. Nō demoreris in erroꝛe impioꝝ: ante mortē cōfitere. A mortuo quasi nihil perit ꝓfessio. Cōfiteberis viuēs: viuus ꝛ sanus ꝓficberis ꝛ laudabis deū ꝛ glorificaberis in miserationibus eius. Eccli. xvij. seculi sancti. i. penitentiales ptes seculi damnati sunt pctā. Septima cerimonia est. Abijt ꝛ lauit ꝛvidit. Syloe interꝑtat missus. Ecce h̄ eucharistie cōio. Erquo pctōr fecit sex opa predicta dz ire ad natatoriam syloe. i. ad ecclīam xp̄i: qui est missus a patre: ideo a xp̄o missō dr missa in qua lauant aie et natāt ꝓtemplando, pfunditatē sacramenti. Jdeo modo peccatori cecus illuminat. iurta illud. s. Reg. xiij. Uidetis q̄ oculi mei illuminati sunt de melle isto. s. de corpore xp̄i dulcissimo. Secūs punctus enāgelij est de maliciosa impugnatiōe. Quatuor impugnatiōes seu examinatiōes fecerunt iudei de illuminatiōe ceci. Prima fuit vitiosa: secūda phariseoꝝ. tertia fuit parentū. quarta fuit pncipū. Quantuz ad primū notandū q̄ postq̄ vicini viderunt ip̄m q̄ fuerat cecus ꝛenientē sine ductore ꝛ sine baculo: ꝛ q̄ videbat clare dixerunt ad inuicē. Nonne hic est q̄ sedebat ꝛ mēdicabat: alij dicebāt q̄ hic est alij q̄ non: sed silis ei est. Ipse autē dicebat: q̄ ego sum ꝛc. Quantū ad secūm que fuit phariseoꝝ: q̄ audito facto interrogauerūt ip̄m qūo vidisset. Qui narrauit eis totū modū di. Ille homo qui dicit iesus fecit lutum ex sputo: ꝛ vnxit oculos meos: ꝛ dixit mihi vade ad natatoria syloe ꝛ lana. Et abij ꝛ lauī ꝛ vidi. ideo dixerunt enim ad phariseos. Erat aūt sabbatum. Qui

bus dixit similiter. Tunc pharisei dixerūt de xpo. Nō est hic homo a deo q̄ sabbatū nō custodit. Alij dicebant: quō pōt homo peccator hec signa facere ⁊ scisma erat inter eos. Tertia examiatio fuit parentū quibus dixerunt pharisei. Est hic filius vester quē dicitis: q̄ cec⁹ est natus. Quō ergo nūc videt. Qui rñderunt. Scimus q̄ hic est filius noster: ⁊ q̄ cec⁹ natus est: quō aūt videat nescimus: ipm interrogate etatē hz: ipe de se loquat. Hoc aūt dicebāt: q̄ timebāt iudeos: q̄ parētes, ppter sniam excōicationis quam posuerunt iudei nō fuerūt ausi dicere quis cū illuminauerat: ⁊ fuit cōpletum signū q̄ō dederat. Esa. xxxv. Veniet de⁹ ⁊ tunc aperient oculi cecoꝝ. Quarta impugnatio fuit p̄cipū legis ad quos fuit ductꝰ cecus illuminatus. Qui dixerūt sibi. Da gloriā deo. i. nō dicas q̄ ille homo te illuminauit: q̄ peccator est. Qui rñdit. Si peccator est nescio. Unū scio q̄ cū cecus essem video. Dixerūt ergo. Quid fecit tibi: dixi vobis ⁊c. Nunquid vultis discipuli eius fieri. Maledixerūt ei ⁊ dixerunt. Tu discipulus eius sis: nos aūt moysi discipuli sumus. Nos scimus: q̄ moysi locutus est deus: hunc aūt nescimus vñ sit. Quibus ille. In hoc em̄ mirabile est: q̄ nescimus vñ sit: ⁊ aputt oculos meos. Scimꝰ aūt q̄ peccatores deus nō exaudit: sed si quis dei cultor est ⁊ voluntatez eius facit hūc exaudit. Rñderunt In peccatio natus es totus ⁊ tu doces nos. et eiecerunt eū foras excōicando ipm. Hic cecus illuminatus fuit sctūs homo vocatus sanctus Cedonius: q̄ cū maria magdalena: martha: ⁊ lazaro venit ad pūciā marsilie ⁊c. Moraliter ħ cecus a xpo illuminatus significat peccatorē a xpo illuminatū reducēdo ipm p̄ penitentiā de tenebris pctōꝝ ad claritatē ⁊ lumē gre. Qui impugnāt ⁊ examināt a quatuor. Primo a vicinis. Dic q̄ñ religiosus vel sacerdos: vir siue mulier ꝙuertit ad deum: statim vicini ⁊ alij ipm impugnāt truffando: veridendo: intrō q̄ iā cōpletū est dictū ipsius dauid. Facti sum⁹ opprobriū vicinis nostris. ps. lxxviij. Sunt iā multi q̄ isto tpe nō audēt incipe bonā vitā: quibus dicit xps ꝙsolādo. Beati erit⁹ cū vos oderint homes. Luc. vj. Secdo ipugnāt a pharisceis. i. ab indinationibꝰ carnis que diuidūt nos a deo. Sal. v. Caro ꝙcupiscit aduer. spm. Uel a phariseis. i. a dmonibꝰ q̄ sunt diuisi a deo a padiso: a nobis q̄ nos ipugnāt tentādo: mō de fide: mō de auaricia: luxuria ⁊c. vt retrahāt hoiem a bonavita icepta: ꝙ pctō: dz se fortiter tenere ⁊ gaudēter recipe tales tentationes. Jac. j. Omne gaudiū existimate frēs mei cū in tētationes varias inciderit is: scientes q̄ pbatio fidei vestre patientiā opat: patientia aūt opus pfectū habeat vt sitis perfecti ⁊ integri in nullo deficiētes. Greg. illos tentare negligit: quos q̄to iure se possidere sentit. Aug. Noli existimare te absq̄ tentatiōe viuere: nā si vna caruer is: aliā expecta: si aūt dixerȝ te nō habere tentationē: tūc fortius tentaris. Tertia tētatio a parētibꝰ. i. ab infirmitatibus: doloribꝰ ⁊c. q̄s habemꝰ a parētibꝰ nostris. s. adam ⁊ eua: q̄ ꝙ hō nō vincit derisionibꝰ ⁊ tētatiōibꝰ demonū post veniūt infirmitates: dolores: ⁊ hmōi q̄bus cōpellimur ire ad deū: ideo dauid. Multiplicate sunt infirmitates eoꝝ: postea accelerauerūt. s. ire ad deū. ps. xv. Uñ Gre. Mala q̄ nos hic p̄emūt: ad deū ire compellūt. ij. Cor. xij. Libēter gl'iabor in infirmitatibus meis vt inhabitet in me virtus xpi. Quarta impugnatio est a p̄ncipibus. i. a dñis tpalibꝰ: q̄ volūt bona habere tpalia deuotaꝝ psonaꝝ. Prima impugnatio tāgit famā: dicēdo hypocrita ⁊c. secda tangit aiam: tertia corpꝰ: quarta bona tpalia: q̄ q̄ñ psona vult bñ viuere ⁊ seruire deo statim veniunt q̄nes litigia ℨ bona quouisq̄ repellit ab eis. Ideo est necessaria patiētia. ij. Tim. iij. Oēs q̄ pie voluntviuere in xpo: persecutionē patiētur. Uel dic q̄ q̄rta ipugnatio est a p̄ncipibus. i. demonibus q̄ tētāt ⁊c. vt ℨ. Ideo apls Ephe. vlti. Cōfortamini in dño ⁊ in potētia ꝟtutis eius. Induite armaturaz deivt possitis stare aduersus insidias diaboli: q̄ñ nō est nobis colluctatio aduersus carnē ⁊ sanguinē: sed aduersus p̄ncipes ⁊ ptātes ⁊c. Tertius punctus est de approbatione miraculi gratiosa: de qua dicit thema. Procedēs ado. eum. Post q̄ aūt p̄dictus cecus illuminatus fuit a iudeis eiectus ⁊ excōicatꝰ nullus audebat eū recipe in domo: nec etiā parentes nec loqui cū ipo: nec dare sibi lumē: nec aliū q̄ intra se dixit, O miser si possem inuenire illū sanctū, pphetā iesuz q̄ me illuminauit ad minus essez de societate sua. xpus aūt sciens suā tribulationē ⁊ suū bonum desiderium venit ei obuiam dicens. Tu credis in filiū dei. Qui rñdit dicēs Quis est domine vt credā in eū. Dixit ei iesus Et vidisti eū: ⁊ qui loquit tecū ipe est. At ille. Credo dñe: ⁊ p̄cidens adorauit eū. Quē xps recepit i suā societatē. Qui potuit dicere cū dauid. Pater meus et mater mea dereliquerunt me: dns autem assumpsit me. Moraliter habemus hic doctrinā q̄ sicut iste nō dubitauit recedere ab infidelibus vt esset de societate xpi: sic nec nos. Nota hic cōtra mercatores q̄ faciunt societatē cū infidelibus: ⁊tra quos dicit scriptura sancta. Nolite iugū. i. societatē ducere cum infidelibꝰ. ij. Cor. vj. Questio quā faciunt agareni: q̄ ipsi tenent ⁊ possident terrā sanctā ideo nō sūt extirpandi ⁊c. Rñsio: verū est q̄ deꝰ vult q̄ illa terra potiꝰ possideatur ab agarenis q̄ꝫ a xpianis. Ratio: ad maiorē cōfusionē agarenoꝝ ⁊ excusationē xpianorū q̄ antiquitus agareni erāt xpiani q̄ fuerunt decepti a sergio ⁊ machometo: q̄ tenēt q̄ xps nō fuit deus ⁊ q̄ñ xpiani ex deuotione vadunt illuc: ipsi ostendūt xpianis locū in quo xps illuminauit cecū: ꝙ scitauit mortuū ⁊c. q̄ quidē miracula nō possunt fieri nisi a solo deo. Itē dicunt q̄ nō debent baptizari in noīe trnitatis tñ ibi ostendunt locum vbi xps fuit baptizatus ⁊ tota trinitas fuit ostēsa quaz ipi negāt. Itē nō credūt sacramētum altarȝ cū ibi ostēdāt locū vbi xps fecit cenā ⁊ instituit hoc sacramētū. Itē nō credūt xpm passum fuisse: mortuum nec sepultuz: tamen ibi ostendunt xpianis locum passionis: mortis: ⁊ sanctū sepulchruz ad eoū cōfusionē: q̄ ostendunt q̄ō ibi nō credūt Jō dicit dauid in psona ppli xpiani. Fac mecū signū in bonū vt videāt q̄ me odert sez agareni ⁊ ꝙfundant ⁊c. Secdo agareni tenēt illā patriā ad excusationē xpianoꝝ. Uñ nullus pōt se excusare de pctis Eccl's. vij. Nō est homo iustus sup terrā q̄ faciat bonū ⁊ nō peccet. Et christꝰ non vult q̄ christiani faciāt peccata mala i illa facta terra. Si dicat quare ergo sustinet q̄ agareni faciāt ibi peccata. Rñdeo: q̄ non tñ sibi displicet sicut de xpianis. Sicut rex qui sustinet q̄ canes i camera

sua faciāt aliquā imūdiciā: q̄ō non sustineret de filijs vel militibꝰ. Sic illa terra sancta est camera dei vbi permittit q̄ canes faciāt imūdicias peccatoꝝ sed non permittit de filijs. s. xpianis. vnde illa tota patria fuit iam xpianoꝝ: sed q̄ ibi faciebāt peccata: ideo dixit deus: foras: foras. Itē dixit xps Lu. xxi. hierl'm calcabit a gentibus. Tertio agareni tenent illā terrā ad ꝙsolationez xpianoꝝ: q̄ñ per hoc innuit q̄ illa patria nō ē finis xpianorum: sicut fuit iudeorum. Sed patria celestis est finis xpianoꝝ nobis acquisita merito passionis xpi: ideo apls Hebr. vlti. Non habemus hic manentem ciuitatem: sed futuram inquirimus. Ad quā nos perducat iesus ⁊c.

¶ Fer. v. post Letare. Sermo vnicus.

Eus visitauit plebē suā. Luc. vij. Sermo erit de sancto euang. Et habebimus multas bonas doctrinas ⁊c. Sed primo salutetur virgo maria. Deus visitauit ⁊c. In ꝑsenti ſmone volo seruare modū iuristarum qui p̄rio ponūt casum legis. Deinde monent questiones ⁊ faciunt determinationes: ⁊ hunc modū tenet gratianus in secūda parte decreti: sic faciā modo i scholā christi. Primo ponā casum legis diuine siue decretalis euāgelice. Dicatur hi storia euangelij ad litteram. Sed in isto casu legis notam tres questiones

Primam in principio.
Secundam in medio.
Tertiam in fine p̄ro nostra bona informatione ⁊ instructione.

¶ Primo quare xps voluit suscitare illū iuuenē publice coram oi populo. Ratio huius questionis est q̄ legit Mat. ix. q̄ quando voluit suscitare puellā mortuaz filiā p̄ncipis synagoge ciecit oēs de camera ⁊ suscitauit ipam secrete ⁊c. Ratio q̄ dicit Greg. q̄ ois xpi actio nostra fuit instructio. Uñ suscitatio corporalis quaz fecit in mortuis figurabat suscitationem spūalem quā facit xps de peccatoribꝰ p̄ pniam. Uñ puella que secrete ⁊ in camera iacebat mortua secrete ipsam suscitauit ad ostendendū nobis q̄ peccata secreta nō debēt publicari: ħ secrete p̄nte patre. s. confessore ⁊ matre. s. autoritate eccle-

sle. Puella. i. aia q̄ secrete iacet mortua i camera ꝓscientie secrete est suscitāda. auctoritas. Sedebit solitarius ⁊ tacebit: qr leuauit se supra se. Thren. iij. Nota sedebit. s. quiescendo: a peccatis cessando: qa leuauit se supra se nō supra alios publice ⁊ notorie peccādo: nec alios scādalizā do. Verbi gratia. Si quis in corde suo secrete est supbus: ꝑsumptuosus elat⁹ ⁊c. et extra nihil ostēdit. tūc puella. i. aia secrete iacet mortua. Mod⁹ resurgēdi ē secrete humiliari ꝑ contritionē: cōfessionē: et orationē. Idē de anaro qui secrete facit furtū vsurā ⁊c. sufficit secreta penitentia. s. ꝓteri ⁊ cōfiteri ⁊ restituere secrete.

Idē ō luxurioso q̄ secrete peccat ꝙ ad extra nil scit: imo reputat bon⁹ ⁊c. tali sufficit secreta pnia: ꝓteri: ꝙfiteri: recedere a mala societate sic suscitat secrete de morte culpe ad vitā grē. Idē de inuidia quā tenēt secrete in corde: de odio ō mala volūtate: de rācore. de desiderio vidicte: nō tenetur petere veniā nisi a deo secrete ex quo nō ꝓstat de mala volūtate. Ecce qa re ōt sedebit. Sed qr xp̄s inuenit istū iuuenez mortuū publice ⁊ notorie: ideo publice cozā omnibus ipsum suscitauit. In quo ostēdit xp̄us q̄ pctōres publici ⁊ notoꝛij ꝑ publicā ⁊ notoriā penitentiā sunt suscitandi de morte culpe ad vitā grē: qa talibus notorie peccatoꝛib⁹ nō sufficit secreta pnia. imo dicit scriptura sancta. q̄ bonū est coꝛeptū manifestare penitētiā sic eñ effugies volūtariū pctm̄. Eccli. xx q̄ bonū imo ē necessariū manifestare penitentiā: qr nō sufficit supbo vano ⁊ pomposo notorio ⁊ publico q̄ faciat secretaz penitētiam: sed notoriā q̄ deponat ornāmēta vana: cornua: manicas: caudas: vt illi qui de hoc fuerunt scandalizati bene edificentur di. O benedictus deus ⁊ quomodo est bene reduct⁹ talis homo. Idē de vsurario notorio: qui publice mutuat decē ꝓ duodecim vel vēdit min⁹ ꝓpter denarios ꝓptos: vl̄ vēdit pl⁹ ꝓpter denarios speratos ⁊ sic de aliis spēb⁹ vsure. tali nō sufficit secreta penitētia q̄ publica vt satisfaciat oibus publice. Idē de publicis raptoꝛibus de notoꝛijs luxuriosis ⁊ ꝓcubinarijs nō sufficit secrete ꝙfiteri: q̄ publice expellere malā societatē de domo: nec sufficit dicere ꝓfessori: decetero caueo ⁊c. nolo ipaz expellere de domo: qr iret ad lupanar: qr tūc ipa se dāna ret ⁊ vos nō. iō oꝛ expellere vt scādalizati de mala vꝛa vita edificent. Idē de mala volūtate ⁊ iimicitia notoria ⁊ publica q̄ tota pria ꝙmouit: qr tali nō sufficit secreta pnia: q̄ faciat pacē publice cū laude dei ⁊ edificatione populi. Regula est generalis in oibus pctis q̄ in secretis sufficit pnia secreta: sed in notorio requiritur pnia notoria. Secūda questio est super hoc q̄ dicit. Accessit: et tetigit loculū. hi autē qui portabāt steterūt. Certū est q̄ xp̄s soloverbo iperādo poterat istū suscitare quare ergo accessit ⁊ tetigit dicēs illis q̄ ipm portabāt vt eū deponerēt: qr absq; hoc poterat ipsum suscitare. Respōdeo: q̄ xp̄s fecit hoc ad ostēdēdū q̄ si peccatoꝛ mortuus oꝛ suscitari de morte culpe advitā grē. opz q̄ portatores qui portāt ei⁹ aiam in inferno ipm deponant. Not. q̄ quatuoꝛ portāt peccatoꝛē ad sepulturā inferni duo añ ⁊ duo retro: primus est mala consuetudo: scōs est mala societas tertij⁹ est vana glia sine cōfidētia: q̄rtus est falsa spes. Primus portatoꝛ a ꝓte añ dr̄ mala consuetudo q̄ multas alias portat ad infernū. Verbi gra. q̄n aliq̄s infirmatur vel si gdit aliq̄d: vel si sint maleficiati vl̄ ꝑ filiꝫ habēdis stati recurrūt ad diuinos: ⁊ q̄n de hoc reprehendunt a cōfessoꝛe vel ab aliꝫ: respondēt ꝙsuetudo est qō est mai⁹ pctm̄ q̄ homicidiū: qa est ꝓtra ꝓceptū ꝓme tabule. Itē q̄n reprehendunt de iuramēto: blasphemia ⁊ sic de aliꝫ di. cōsuetudo est. Not. modū coꝛrigendi hoc vitiū primus cōuenit parentibus nutriēdo filios bene ⁊c. scōs cuilibet iponendo sibi aliquā penam ꝓ tali pctō ⁊c. tertius cōuenit dñis ⁊ rectoribus faciēdo ordinationē cū pena ⁊c. Idē de fractiōe festiuitatū tenēdo feriaꝫ: foꝛū contractus ⁊c. di. consuetudo est: imo cōtra leges: ⁊ cōtra legem dei q̄to cōsuetudo ē longioꝛ: tāto peccare est grauiꝰ. Itē q̄n reprehendunt de vsura: respōdēt ꝙsuetudo ē mutuare decē ꝓ duodeci ⁊c. Idē dicūt illi q̄vadūt ad lupanaria ꝙsuetudo est. Idē dicūt mulieres q̄n reprehēdunt ō vanitatib⁹ ornāmētoꝛ: caudaꝝ: manicaꝝ ⁊c. di. ꝙsuetudo est q̄ mulieres ornēt se. Idē dicūt religiosi q̄n reprehendū tur de esu carniū: de vestib⁹: de camisia: consuetudo ē. O iste portatoꝛ ducit alias ad infernū cū quadrigis: qr mala consuetudo vertit in naturā. Dicūt ꝓphi q̄ cōsuetudo est altera natura ⁊c. qr difficile est assueta relinquere. Iō de malis assuetis dicit scriptura. Si mutare ꝑt ethiops pellem suā: aut pardus varietates suas: et vos poteritꝭ bñ facere cū didiceritis male. Ier. xiij. Scōs portatoꝛ est mala societas. O quot alę dānant ex mala societate: q̄n poma coꝛrupta ⁊ putrida coꝛrūpūt oia alia: sic etiā coꝛrūpit mala societas oēs alios de societate: ⁊ oēs simul boni nō ꝑnt coꝛruptū sanare. Et sicut leprosus coꝛrūpit alū: sic mala mulier coꝛrumpit ꝓles alias mulieres. iō foꝛas ꝓiciāt. Idē de mala ꝓsona luxuriosa: q̄ ē i parochia vl̄ i collegio vl̄ monasterio vl̄ ecclia q̄n luxuria ē moꝛb⁹ ꝓagiosus. Nota hic de illa meretrice secreta q̄ ira anni fecit hrr. meretrices i quadā ciuitate: iō rectores debēt sup hoc ꝓuidere: et lupanaria ꝑticularia extirpare. In lib. de ordie ꝑit Aug. vtrū lupanaria ꝑnt sustineri a dñis et rectoꝛib⁹ sine pctō. Dicit q̄ sic: qr imt in remediū di. Aufer meretrices de mundo: ⁊ totū turbabis libidinibus. O quot sūt lenones ⁊ meretrices q̄ dimitterēt peccata q̄ nō ꝑmittūt lenones. iō dānant ex mala societate. Itē q̄t cōcubinarij dicentes quō dimittā istā quā diligo plus q̄ me ⁊c. ad infernū oēs. Cōtra hāc malā societatē de⁹ ꝓcepit moysi di. Precipe filijs israel vt eiciāt de castris oēm leprosuz ⁊ q̄ semine fluit pollutusq; est sup mortuo tā masculū q̄ feminam eiciāt de castris: ne contaminēt ea cū habitauerint vobiscum Nūeri. v. Vbi ꝓcepit tres ꝓditiōes gētiū separari a societate. s. leprosuz ⁊ q̄ semine fluit. s. meretrix: et pollutū sup mortuo. s. lenonē. Tertius est vana confidentia. s. de lōga vita: sed stultitia est confidere in incerto. No. quō iuuenes de quocūq; statu tam religiosoꝝ q̄ clericoꝝ q̄ etiā laicoꝝ viroꝝ sine mulieꝝ si sunt dissoluti: et dicit eis. Quare nō seruatis ordinē: vl̄ quare non facitis penitentiā ⁊c. Rident bene q̄n ero senex facia: ⁊ interim moꝛiꝰ tur: et ducūt ad infernū ꝑter vanā cōfidentiā. O iste portatoꝛ q̄ iuuenes ducit ad infernū. Talibus contingit vt multo ni qui habebat quatuoꝛ mulos bonos: q̄s vendidit cōfidens de quinto debiliori cui imposuit totū onus q̄ nō potuit portare et moriebatur ⁊c. Sic quilibet nr̄m habet quatuoꝛ mulos bonos. s. infantiā puericiam: adolescentiam: ⁊ iuuenturem quos vēdimus diabolo cōfidentes de senectute peccādo: ad quam si aliquid attingunt habēt satis agere q̄ possunt viuere: ⁊ quomodo tunc facerent penitentiā? Ideo auisetis iuuenes non expectet sanus infirmitatē: sed statim incipere debet bene facere. Ideo dicit scriptura sancta. Nō tardes cōuerti ad dñm: ⁊ ne differas de die in diē. Subitoueniet ira illi⁹ et tpe vindicte dispdet te. Eccli. v. Nota crastinātes quibus accidit vt falconi impinguato q̄ non vult venire ad dñm ipm vocantem: et dñs mittit lapidē post eum et eū occidit: et ꝓicit in sterquilinio. Sic dñs noster iesus xp̄s vocat nos dicēs. Venite ad me oēs per viā penitētie: ⁊ crastinās dicit. Tras vadā: ⁊ sic de aliꝫ. De q̄ iratus dñs mittit lapidē mortis: ⁊ ꝓicit in sterquilinū inferni. Iō dicit. Non tardes cōuerti ⁊c. Quart⁹ portatoꝛ est falsa spes quam habent peccatoꝛes de misericoꝛdia dei dicentes qr de⁹ est misericoꝛs: q̄ pepcit latroni. magdalene ⁊c. ita q̄ de misericoꝛdia dei faciūt instrumētum ad peccādū libere. Dicūt sancti doctoꝛes q̄ hec non est spes sed ꝓsumptio vana et falsa: ⁊ est pctm̄ cōtra spm̄ scm̄. Peccatoꝛ qui ponit de peccatis contrit⁹ confitet ꝓponit nō redire. talis potest sperare et considere de misericoꝛdia dei q̄ dimittet sibi sua peccata: qr multū est misericoꝛs ergā penitētes: sed impenitētes q̄ quotidie addunt mala malis: ⁊ peccata peccatis: nec dolēt de peccatis: nec volūt restituere nec remittere iniurias: non opz ipsos cōfidere nec sperare de dei misericoꝛdia: q̄n sicut est misericoꝛs penitentibus ita est rigoꝛosus impenitentib⁹: intantū q̄ si virgo maria: oēs angeli ⁊ oēs sancti oꝛarēt ꝓ vno peccatoꝛe impenitēte: nihil a xp̄o obtinerent. O iste portatoꝛ q̄t alias ducit ad infernū sepeliēdas. Iō dicit scriptura. Ne dicas miseratio dñi magna est multitudinis peccatoꝝ meoꝝ miserebit? Misericoꝛdia eñ ⁊ ira ab illo cito appꝛximant: et in peccatoꝛes respicit ira illi⁹ Eccl. v. Et ideo dicit papa i bullis indulgentiaꝝ q̄ possunt absolui a peccatis ⁊c. nisi de illis q̄ cōmiserūt ex confidentia illius bulle. Idē de aliꝫ q̄ peccant sub spe

dimme mle. Ecce quare ꝓcepit xps portatoribus vt ipm deponerēt anteq̄ suscitaret eū. Ephe.v. Surge q̄ dormis ⁊ exurge a mortuis: ⁊ illuminabit te xps. Tertia questio est super hoc gd dicit thema. Deus visitauit plebē suā: querit de qua visitatiōe loquit thema: qm̄ in sacra scriptura inueniunt tres notabiles visitationes dei in hoc mūdo. prima est preterita scda ꝑsens: tertia futura. Prima fuit de misericordia copiosa: scda fuit de gratia virtuosa: tertia fiet de iustitia rigorosa.

Prima fuit in xpi incarnatione: tūc venit et visitauit istū mundū illuminādo ipm: fructificādo in operib⁹ spualibus ad instar solis: qui illuminat: calefacit ⁊ fructificat. Sic de xpo qui ꝺr sol iustitie. Malachie.iiij. Vobis timētibus nomen meum orietur sol iustitie. Un etiā ꝺr virgini marie. Felix nāq̄ es sacra ⁊c. hic sol iustificauit ⁊ illuminauit mundū radio sue predicationis i fide catholica calefecit i charitate: et fecit fructificare meritorie. De ista visitatione auctoritas. Uisitauit nos oriēs ex alto. Illuminare his q̄ in tenebris ⁊ in vmbra mortis sedēt. Luce. j. De ista dicit thema. De⁹ visitauit plebē suā Scda visitatio est ꝑsens quolibet die i sacramento altaris: in quo venit ita realiter sicut venit in vtero matris. Hec visitatio est ad instar medici qui venit ad visitandū hospitale infirmorū ad curandū eos: sic xps in hospitale huius mundi in quo sunt multi infirmi venit. Quidā infirmant in capite per superbiā ⁊c. Jō venit xps medicus de studio paradisi advisitandū: ꝓracticandū: et ad sanandū animas infirmas. Hanc visitationē petebat dauid dī. Memento nostri dñe in bñplacito populi tui: visita nos in salutari tuo ꝑs. cv. De ista pōt dici thema de ꝑsenti deus visitauit plebē suā. Tertia visitatio erit de iustitia rigorosa. j. i die iudicij. ad instar regis qui venit advisitandū populum suū in ciuitatē inordinatā rebellē cū magno exercitu gētiū armatorū ad exaltandū bonos: et ad humiliandū malos. De ista visitatione dicit ꝓpheta. In die illa visitabit dñs in gladio suo duro grādi ⁊ forti. Esa. xxvij. Nota in die illa. j. iudicij vniuersalis: visitabit dñs in gladio suo quē portabit non in manu: sed in ore Un de ore ei⁹ ꝓcedit gladi⁹ ab vtraq̄ parte acutus: vt in ipso percutiat gētes. Apoc. xix. Nota extractꝫ parte acut⁹ q̄ scindet corpus ⁊ aiam. Nō q̄ homo moritꝫ in iudicio particulari solū ꝓdit aiam: sed tunc scindet vtraq̄ pars hois tā aiam q̄ corpus. Ad dexterā scidet q̄ dabit spiam ꝓ bonis dicēs. Uenite ⁊c. Mat. xxv. Ad sinistrā q̄ dicet malis. Discedite ⁊c. Nota i gladio suo duro ꝑtū ad sentētia malorū grādi q̄tum ad sententiā bonor: et forti q̄tuz ad durationē glorie siue pene. Uel duro. j. cōtra iudeos q̄ habent ꝓphetias et nō credūt: ⁊ grādi. j. cōtra agarenos q̄ sunt in magna multitudine: ⁊ forti cōtra malos christianos. De ista visitatiōe potest dici de futuro Deus visitabit.

¶ Feria.vj.post Letare. Sermo vnicus

Uoce magna clamauit. Lazare veni foras. Joā. xj. Hodie legit euangelium de suscitatione lazari a xpo facta. De hoc erit sermo noster. Sed primo saluteturvirgo maria ⁊c. Uoce magna ⁊c. Sanctum euangeliū hodiernum bteuiter continet tres causas mirabiles de suscitatione lazari.

Prima causa humanitus retractiua.
Secunda causa meritalis inductiua.
Tertia causa principaliter effectiua.

Et de ista tertia dicit the. Uoce magna clamauit. j. iesus imperādo dicēs. Lazare veni foras. Prima causa humanit⁹ retractiua: ne. j. xps faceret istā suscitationē lazari fuit timor apostolor q̄ timebāt ne lapidarent in hierusalē ⁊ dissuadebāt xpo ne iret bethaniā vbi lazar⁹ erat mortu⁹ q̄ est ꝓpe hierl'm. Dic quō terra promissionis erat diuisa in tres ꝓuincias. j. in ꝓuinciā iudee: galilee: ⁊ samarie. Et in ꝓuincia iudee xps habebat multos inimicos: ⁊ multoties voluerūt eum interficere: eo q̄ reprehendebat ꝑtā notoria ⁊ vitia phariseorū principum ⁊ sacerdotū: ⁊ q̄n ꝓbabat suā diuinitatē. Sed quia nōdum venerat hora passionis sue: nec erat tali morte moriturꝰ: ideo recessit de ꝓuincia iudee ⁊ venicbat ad ꝓuinciā galilee vbi diligebat: ⁊ interim lazarus obūt i ꝓuincia iudee. ꝓpter qō dicit xps aplis Eamus iterū in iudeā. De q̄ apli timentes dixerūt xpo. Rabbi. nūc iudei querebāt te lapidare: et iterū vadis illuc. Ecce hic causa humanitus retractiua: sz indirecte: q̄ humanū est timere mortē carnalem. Tūc xps dixit eis quō lazarus eorū amicus erat mortu⁹: iō volebat illuc ire. Et ꝑtra timorē illor dixit eis. Nōne. xij. hore sunt diei? Si dicat: ⁊ quō est hoc ad ꝓpositū? Dico q̄ multū bene ⁊ ꝑm quatuor intellect⁹ sacre scripture. Primo ꝑm intellectū literalē q̄n dixit xps ista verba erat eq̄noctiū vernale: q̄ fuit passus. xxv martij ⁊ eadē die fuerat ꝓceptus. xv. die ante suā passionē xps dixit istā ꝓba. Nōne. xij. ⁊c. ⁊ tūc ad literā dies habebat. xij horas: quasi vellet dicere xps aplis. vos debetis cogitare q̄ rācor sine mala volūtas in deo ꝓtra me iā est mutata q̄ sicut dies ⁊ tēpus mutat̄ de hora in horā: ita etiā cor hois mutat̄: q̄n ergo iā transiuerūt nō solū. xij. hore: sz plures dies. iō ⁊c. Hoc dixit xps rephendēdo malā opinionem quā habebāt de indeis: q̄n de primo semper debet hō ꝑsumere in meliorē partē. Juxta illud Lu. vj. Nolite iudicare: et non iudicabimini. Scda expositio. Nōne. xij. ⁊c. est allegoricalis q̄n dictum vel factū exponit̄ de hoc q̄ debet hō credere: ꝑm istā expositionē xps ꝺr dies. Nota q̄n sicut mane ⁊ vespere faciūtvnū diē Juxta illud Gen. j. Factū est vespe ⁊ mane dies vnus. Sic deus ⁊ hō faciuntvnā personā xpi. Mane quod est principium sic etiam diuinitas est principiū omniuz rerū. Ego sum principiū q̄ ⁊ loquor vobis Jo. viij. Xps aūt vespere et finis oīm fuit inc̄natus hō. Q̄n de⁹ fecit prima die lumē scda firmamētū: tertia planetas: quarta solē et stellas: quinta aues ⁊ pisces: sexta iumēta: septima fecit hoiem. Q̄n ergo filius dei recepit humanitatē: tūc factū est vespere ⁊ mane dies vnus. i. de⁹ ⁊ hō facta est vna ꝑsona. Un cantat ecclia. Qui mane iunctū vesperi: die vocari precipis. De isto dicebat ꝺr deo patri. Ordinatione tua ꝑseuerat dies. Hec dies hz. xij. horas. j. xij. apl'os. Luce. vj. Cū dies factus esset. j. xps vocauit discipulos suos ⁊ elegit. xij. ex ipsis: quos apl'os nōauit. Hora ꝓma fuit. j. petrus: ⁊ sic de aliis: vt ibidem ꝓz in textu. q̄n ergo dixit. Nōne. xij. hore. i. xij. apli sūt diei. i. xpi. q. d. sicut hore non dimittūt diē sz naturalē: nec dies horas: immo hore sequunt diem inseparabiliter. sic nec vos debetis me dimittere: nec ego vos quin vos defēdā sicut fecl in nocte passionis q̄n dixi iudeis: si me q̄ritis: sinite hos abire. Jo. xviij. Ecce dies i. quō defendit horas. Jdeo dixit patri. Pater quos dedisti mihi: non perdidi ex eis quēq̄. Joā. xviij. Tertia expositio est tropologica. i. moralis ꝑm istam expositionem dies clara est penitētia. Ratio q̄ culpa dicitur nox obscura: ita gratia ad quā venit homo per penitentiam dicitur dies. De hoc auctoritas. Nox precessit: dies autē appropinquabit. ad Rom. xiij. Hec dies habet. xij. horas. j. xij. opera penitētialia. Prima hora est peccatorū cognitio: quasi hora. j. q̄ tūc icipit claritas diei ⁊ gētes se mutuo cognoscūt: sic i peccatorū cognitione hō seipsum cognoscit. scda est cordis cōtritio. tertia emēdandi ꝓpositio. quarta occasionū vitatio. quinta oris cōfessio. sexta corporis afflictio. septima spualis oratio. octaua elemosynarum largitio. nona debitor⁹ restitutio. decima iniuriarū remissio. xi. fame reparatio. xij. eucharistie cōio. De ista ergo die ⁊ horis dicit xps aplis in euāgelio. Nonne. xij. hore sunt diei. j. pnie quas vos tenetis seruatis ⁊ facitis. Jō nō opz vos timere de morte. ire subdit. Si q̄s ambulauerit in die nō offendit q̄ lucē mūdi videt. Si aūt ambulauerit in nocte: offendit: q̄ lux. j. gre nō est i eo ⁊c. Quarta expositio est anagogicalis ab ana q̄ ē sursuz ⁊ agoge ductio quasi sursū ductio q̄n dictū vel factum exponitur de sperando. Et ꝑm istam expositionem dies clara est gloria celestis. Ratio q̄ ibi nō est nox nec tenebre: nec obscuritas ignorātie: immo quando anima intrat paradisum statim deus ostendit sibi vnū librū in quo clare scit et videt oia. Hic liber vite est xps qui habet duas chartas sz diuinitatis ⁊ humanitatis. De isto die glorie auctoritas in ꝑo. lxxxiij. Melior est dies vna i atrijs tuis: sup milia. Ex quo sequit̄ talis cōclusio q̄ nullus sanctus potest stare in paradiso nisi per vnū diē. Hec vita nostra habet multos dies ꝓpter interpositionē noctis: sed in paradiso nulla nox est sz semp est dies clarissima illuminata sole iustitie hec dies habet. xij. horas. i. xij. beatitudines: sz quatuor anime: quatuor corporis: ⁊ quatuor compositi. Prima beatitudo anime est sapientia diuinor. secunda

scientia creaturarū.tertia memoria preteritoꝝ.quarta letitia vniuersoꝝ.prima beatitudo corporis est impassibilitas.secunda claritas.tertia subtilitas.quarta agilitas.prima btitudo cōpositi sine vite beate est prescia generalis.scōa abūdātia vniuersalis.tertia plena satietas. ꝙrta certa perpetuitas. Erit dies vna q̄ nota est dño.Zacha.xiiij. Uel si vis iuxta secundā expositionē allegoricā: dic q̄ dies dara est fides catholica q̄ est sine errore dubitatiōe ⁊ falsa opinioe.de quo apostolus ad Rom.xiij. Nox pcessit scz erroris tenebrarū ⁊ falsarū opinionum: dies autē appropinquabit scz fidei catholice. Hec dies hz.xij.horas scz.xij.articulos fidei scōm numerū.xij.apl̄oꝝ qui oēs sunt in Credo in deū.prima hora est de mūdi creatione ibi.Credo in deū patrē oipotē tem ꝛc.Istā horā nesciuerunt pharisei qui posuerūt mundum ab eterno.Scōa de filij dei eterna ḡnatione ibi.Et in iesum xp̄m filium eius vnicū dn̄m nostrū: qui generatur a patre vt radius a sole ꝛc. Tertia de filij dei incarnatione ibi Qui conceptus est de spiritu sancto:nat⁹ ex maria virgine.ad instar radij solis per fenestram vitreā transeuntis quā non rūpit. Quarta de xp̄i passiōe ibi. Passus sub pōtio pilato:crucifixus:mortuus:⁊ sepult⁹: ne aliq̄ sibi credētes ⁊ obediētes paterent̄ in furca inferni. Quinta de sanctoꝝ patrū liberatione ibi. Descendit ad inferos scz ad liberandū sanctos patres. Sexta de xp̄i resurrectione ibi. Tertia die resurrexit a mortuis. Septima de eiꝰ mirabili ascensione ibi.Ascēdit ad celos: sedet ad dexterā dei patris omnipotētis. Octaua de cius ad iudiciū aduētu ibi. Inde venturus ē iudicare viuos ⁊ mortuos.i.bonos et malos.Indeventurus.s.a dextera dei p̄tis. Nona de spūsancti spiratione q̄ procedit a patre ⁊ filio sicut calor a sole ⁊ radio: ibi. Credo in spm̄sanctū. Decima de vniuersali ecclie auctoritate q̄ oꝑz credere:quia ecclesia vlis errare non potest in his q̄ fidei sunt dicēte xp̄o petro. Ego rogani pro te petre vt nō deficiat fides tua Lu.xxij. Hoc nō dixit xp̄s petro inq̄ntum persona erat particularis: sed inquātum erat papa persona cōis ibi. Credo in sanctam ecclesiam catholicā.i.vlem.Undecima est de sacramentoꝝ sctificatione:quibus sacramētis alia sctificat̄ ibi. Scōrū scz sacroꝝ cōionem remissionē peccatoꝝ. Duodecima est vniuersali oim resurrectione:ibi. Carnis resurrectionē ⁊ vitam eternā: amē. Quādo ergo xp̄s dicit apostolis. Nōne.xij.hore sunt dieī.q.d. quid timetis vos morte tpalem cū sitis fortes in fide. Secus de illis qui mouūt sine fide ⁊ in erroꝛe.Ideo dicit xp̄s. Qui ambulat in die.i.fide nō offēdit.s.cadēdo in infernū. Ecce quō fuit remediū ꝓtra caudā retractinā. Detur hoibus consiliū q̄ dicāt quolibet die Credo:⁊ vosmetipsos tētate si estis in fide:ipi vos pbate.y. Corvlē. Scōa causa fuit meritalis ⁊ inductiua hec fuit charitas siue dilectio quā xp̄s habebat ad lazaꝝ discipulū suū ⁊ ad mariam ⁊ martham sorores eiꝰ et econuerso. Jō traxerūt eum ad instar candele fumātis q̄ trahit ad se lumen alterius candele propinque:⁊ hoc naturaliꝫ: qz corda eoꝝ erāt vt lucerna fumās:ideo traxerūt illū lumen. De quo Jo.j. Erat lux vera que illu.oēm ho.ve.in hūc mūdū ꝛc.Ecce hec est causa inductiua de qua.euāge.sic dicit. Venit itaq̄ iesus in bethaniā et inuenit eum quatuor dies iam in monumento habentē vsq̄ ⁊ turbauit seip̄m ⁊ infremuit spū. Sic faciūt homines ⁊ turbauit se: scz ostēdēdo tristitiā in facie et ficuit ⁊ nō solū ex cōpassiōe marie ⁊ marthe: ꝫ etiā suscitatione ipsius lazari quē educturus erat de statu ipeccabilitatis in quo erat ad statū peccabilitatis:qm̄ in xp̄i passione etiā peccauit: qz perdidit fidē de xp̄o. Ecce causa inductiua q̄ dicit meritalis: qz dilectio lazari ⁊ sororꝝ eius ad christū erat meritoria. Moraliter notandum est hic q̄ in isti⁹verbis cuz ꝛc. Diligebat iesus martham ⁊ sororē eiꝰ mariā ⁊ lazaꝝ: insinuat̄ q̄ tria genera p̄sonarū diligūtur a xp̄o per ista significata. Primo persone pure cōtinētes.scōo p̄sone digne penitētes. tertio p̄sone iuste p̄sidētes. Primo xp̄s diligit p̄sonas pure continentes: qꝫ ostēditur ibi. Diligebat iesus martham: q̄ semp fuit virgo pura ⁊ continēs. Sūt tm̄ hic notādi tres gradus cōtinētie. Primꝰ est cōiugalis q̄ est inter virū ⁊ vxoꝛē seruātes modū et fidelitatē sibūnicē: iō dicit paulus. Honorabile cōnubium in oibus seruando modū et thorus immaculatus scz seruādo fidē. Fornicatores cm̄ ⁊ adul

teros iudicabit deꝰ.ad heb.vl. Scōs gradus est ꝓtinētie viduālis:⁊ ista est melior q̄ canet vidua ab illo actu:qz deꝰ nōvit nisi inter virū ⁊ vxoꝛē.vñ apl̄s. Hec ē volūtas dei sctificatio vestra vt abstineatis vos a fornicatione.j.Thes.iiij. Tertius gradus est puritas virginalis.⁊ est melior alijs q̄ est nūq̄ sensisse illud opus nec corde desiderādo:nec ore loq̄ndo:nec opere tāgēdo ꝛc.Et in isto ḡdu erat martha.iō tm̄ diligebat a xp̄o. De his tribꝰ ḡdibus dicit Beda. Bōa est castitas viduālis:melior ꝓtinētia viduāl:ꝫ optima puritas virginalis. Scōo dn̄s diligit personas penitētes qō ofiditur ibi. Diligebat iesus mariā magdalenā q̄ fuit penitens quā dn̄s xp̄s dilexit magꝫ post penitētiā q̄ ante.iuxta parabolā. Lu.xv. Quis ex vobis hō qui hz cētū oues⁊ si perdiderit vnā ex illis:nōne dimittit.xcix.in deserto et vadit ad illā que perierat donec inueniat eā. Et cū inuenerit eā iponit in hūeros suos gaudēs ⁊ veniēs domū ꝙocat amicos ⁊ vicinos suos di.illis. Cōgtulamini mihi:qz inueni ouez que perierat. Dico vobis q̄ ita gaudiū erit in celo supervno peccatore pniaz agēte ꝛc. Not. imposuit humeris:⁊ hoc q̄n in humeris portabat crucē:tūc factus est p̄ncipatus super humerū eius. Esaye.ix. Tertio diligit deꝰ personas iuste p̄sidentes:qō ostendit ibi Diligebat iesus lazaꝝ q̄ fuit p̄sidens⁊ dn̄s tertie partis ciuitatis hierl̄m. Dic quō dn̄i ⁊ p̄lati diliguntꝰ a dño qñ intrāt per portā. Scōo qñ viuūt honeste postq̄ sunt int⁹:⁊ curant plus de aiabus q̄ de redditibus. Tertio qñ diuidunt reddit⁹ in tres partes.s.ꝓ se:ꝓ familia: ꝓ egenis:tales sunt iuste p̄sidentes sec⁹ de illis q̄ non intrāt p portā:sed saltāt p rapinā⁊ simoniā. Dn̄i aūt tpales solum p̄cipiendo iusticiā ⁊ dando elemosynam possunt saluari:qm̄ in iudicio nō queret xp̄s a dn̄is tpalib⁹ an diximus horas:si ieiunauerunt sed q̄ret ab eis si fecerunt iusticiā de criminosis:si ꝑseruauerūt populū in pace:si correxerunt peccata notoria. Sz multis dn̄is accidit vt stulto qui cooperuit se de scuto:non tm̄ ab illa parte vñ sagittabatur:ꝫ ab alia. Sic multi dn̄i ponūt scutū deuotionis sibi:sed nō i illa parte vnde venit sagitte repḥensionis. Qui dicūt horas:audiūt missas multas:sed nō curāt de iusticia ⁊ pace:nec ꝺ correctiōe petroꝝ cū tm̄ a xp̄o sint de hoc reꝑhēsiui. De dilectiōe ad bonos dn̄os. Auctoritas. Cor meum diligit principes Judic.v. Tertia causa suscitationis lazari ꝓpiciali⁹ effectiua fuit xp̄i potestas ⁊ autoritas eiꝰ p̄ceptū ⁊ iperiū:ꝺ quo thema. Uoce magna clamauit.lazare vēi foras. Dic hystoriā euāg.ab illo. Jesus venit ad monumētū qō erat spelūca.⁊ lapꝫ superpositus erat ꝛc.vsq̄ i finē. In hac suscitatiōe lazari xp̄s seruabat quinq̄ cerimonias. Prima fuit qñ fecit aperiri sepulchrū dicēs. Tollite lapidē.cui dixit martha. Dn̄e tā fetet quatriduanus est totaliter scatet vermibus. Ad quam xp̄s dixit. Nōne dixi tibi:si crediderīs videbis mirabilia dei. Scōa cerimonia qñ iesus eleuauit oculos ꝙsus celū ⁊ dixit. Pater gratias ago tibi qm̄ audisti me. Ego aūt sciebā:qz semper me audis sed ꝓpter populuz q̄ circūstat dixi:vt credāt qz tu me misisti. Inq̄tū hō est minor patre iō orabat:qz inq̄tū deꝰ nō oportebat. Tertia cerimonia: qz voce magna clamauit. Lazare veni foras:⁊ nō loquebatur corpori corrupto:qz nihil audiebat:ꝫ loquebat animē in limbo sanctoꝝ patꝝ exilitēti:vt credit:qz sanct⁹ hō erat ⁊ statim prodūxit foras. Quarta cerimonia qñ dixit. Solnite eū:qz erat ligatus institis manibus et pedibus sm̄ morē iudeoꝝ. Quinta cerimonia duz dixit. Simite eū abire. Multi ergo ex iudeis q̄viderant que fecit iesus crediderunt in eū. Quidam aūt ex ipsis abierūt ad phariseos⁊ dixerūt eis que fecit iesus. Moraliter. in his quiqz cerimoniis ostēdit xp̄s qualiter suscitandus est peccator de morte culpe ad vitā gratie ꝓpniam. ꝑmo monumentū ꝺz aperiri: ibi. Tollite lapidē ꝛc. In sacra scriptura corpus peccatoris ꝺz esse monumētū. Nō qz ad extra est sepulchꝝ ⁊ depictuz ad istar monumēti. ꝫ abintra est turpe ⁊ fetidum et plenū corruptiōe in quo iacet mortua aia:iō dicit xp̄us petroꝛib⁹. Ue vobis qui similes estis sepulchris dealbatis q̄ a foris apparēt hoibus speciosa:intus aūt plena sunt ossib⁹ mortuoꝝ ⁊ oi spurcitia Mat.xxiij. Dic hic primo de religiosis q̄ ad extra portāt habitū honestatis:sed intus plent sunt oi dolo. Itē de p̄sbyteris ad extra portant suppelliciū albū:sed in

tra est corruptibilitas. Idē de laicis tāvi
ris q̄ mulieribus. primuz ḡ faciendū si
mortuꝰ .s. spūs dz suscitari est aperire se
pulchrū q̄ fit in oris ꝓfessione: scz tolle
re lapidē magnū ⁊ durū verecūdie. O q̄t
sunt q̄ nolūt istū lapidē ammouere nec
sepulchrū apire ad clare ꝓfitēdū peccata
sed volūt palliare pctā: vt mulieres: ideo
plures dānant ex hoc Ecce quare xps di
cit. Tollite lapidem. Respondit martha.
Dñe iam fetet: quatriduanꝰ ē: peccauit
cogitatione: locutione: opere: ⁊ omissiōe
⁊ nīr exibat fetor ꝑ oēs claudebat sibi
nasuz: nisi xps qui stabat ac si nihil sen
tiret. In quo instruunt cōfessores q̄ quā
do auditū pctā fetida ⁊ grauia: nō osten
dant fastidiū nec expuēdo: nec suspirādo
ne peccator verecūdet ⁊ nō audeat dice
re pctā dicēdo: q̄d faceret si diceres aliq̄
pctā maiora: sz dz audire patiēter ⁊ coo
perire faciē ⁊ ipz animare vt dicat pctā ⁊
non verecundet: iō dicit scriptura cōfes
sori Deuc. xxiij. Non abominaberis idu
meum. i. pctōrē ⁊ sanguinolentū: q̄ frater
tuꝰ est: nec egyptū. i. peccatorē tenebro
sum: q̄ etiam fuisti pctōr. Ideo debem⁹
nos firmiores ibecillitates infirmoꝝ su
stinere. ad Rom. xv. Et de illis q̄ confitē
tur pctā eorum clare potest dici illō. Se
pulchrum patens est guttur eoꝝ. ps. v.

Scōa cerimonia fuit q̄n xps post aptio
nem sepulchri orauit in quo ostēdit ꝙ fa
cta ꝓfessione cōfessor debet orare dicēdo
Misereatur tui oipotēs deus ⁊c. Absolu
tionem ⁊c. Dñs iesus xps ⁊c. ⁊ sic cor pec
catoris disponit ad ꝓtritionē ⁊ ad bonuz
ꝓpositū abstinēdi a pctis. Iac. v. Confi
temini alterutrū pctā vra: scz layci ꝓsby
teris: ⁊ orate ꝓ invicē vt saluemini. Ter
tio clamauit xps voce magna. Lazare ve
ni foras extra monumentū quātū ad cor
pus ⁊ extra infernū quātum ad animaz.
Sic peccator ad voce ꝓfessoris penitētia
iniungētis debz exire foras extra dimit
tendo peccata: q̄ alꝰ nō est absoluēdus
et ala exit extra infernū cui obligatur p
culpā si seruat pniam: alꝰ nō. Unde Luce. xiij. Dicovobis nisi penitentiā habue
ritis oēs simul peribit. Quarta cerimo
nia. xps dixit. Soluite eū. Hec locutio fit
a confessore q̄n absolvit peccatorē dicen
do. Auctoritate dñi nostri iesu christi ti
bi ꝓcessa ⁊ nobis ꝓmissa: ego te absoluo:
⁊c. Uñ de hac solutione dicitur cōfessori
bus. Quodcūq; solueritis sup terrā: scilz
vos ꝓfessores: erit solutū ⁊ in celis: ⁊ qd
cūq; ligaueritis sup terrā erit ligatū ⁊ i ce
lis. Matth. xvi. hec ligatio est iniunctio
penitētie. Quinta cerimonia. Sinite eum
abire sic. s. si penitēs nō pōt portare ma
gnā penitentiā date ei paruā: q̄ melius
est cū parua penitētia remittere ad pur
gatoriū: q̄n cū magna ad infernū: ⁊ hoc
ꝓ ꝓtra illos ꝓfessores q̄ nimis magnam
pniam iniūgūt. De q̄bus ꝓ Matt. xxiij.
Alligāt onera grauia ⁊ importabilia hu
meris hoīz. Pōt etiam aliter intelligi sic
Multi sunt soluti a ꝓfessore ⁊ a vinculis
peccatoꝝ q̄ non sinūtur abire vt cōpleāt
pniam: q̄ vir impediti vxorē. i. ecōuerso.
socius sociū: ⁊ pater filiū ⁊ ecōuerso. Nul
lus debet impedire pniam alterius: nisi
forte esset preiudicatiua. q̄bus dixit xps
Ue q̄ clauditis regnū celoꝝ ante hoies:
vos em̄ non intratis nec introeūtes sini
tis intrare. Mat. xxiij.

¶ Sabbato post Letare. Ser. vnicus.

TEmo apprehēdit
cū q̄ nondum venerat hora
eius. Joā. viij. Scīm euange
lium hodiernū cōtinet vnaz
magnā disputationē quam
habuit xps cū iudeis: in q̄ xps posuit ve
raz ꝙclusionē ꝓtra quē iudei arguūt per
ꝓtradictionē: explicāt per inuasionē volē
tes xpz capere. Sz dicit the. q̄ nemo ap
prehēdit eū ⁊c. ¶ Dico primo q̄ in dicta
disputatiōe xps posuit vnā ꝙclusionem
dicēs coīā populo. Ego sum lux mūdi: q̄
sequit̄ me nō ambulat in tenebris sz ha
bebit lumē vite. Hec cōclusio hz tres par
tes ꝑm q̄ xps in dicta ꝙclusiōe pōit tres
excellentias legis euangelice supra legē
mosaycā: scz in generalitate: ⁊ charitate:
et vtilitate. ¶ Prīa excellētia legis euan
gelice est in generalitate siue vniuersali
tate: q̄m lex moysi particularis fuit: quia
solum fuit data particulari ⁊ certo ppło
scz filiis israel: q̄ alie gentes mundi non
obligabant ad dictā legē: nec peccabant
non seruādo illā legem. Ratio: q̄ illa lex
fuit solū data illi populo. exquo deꝰ pro
misit abrae isaac ⁊ iacob: q̄ messias in
tum homo descenderet ab eis: et ergo il
lā gnationē voluit priuilegiare: ordina
re: instituere ⁊ informare. Ideo dedit eis
precepta cerimonialia: vt essent bn ordi
nati erga primū: ⁊ iudicialia ⁊ moralia:
vt essent bn dispositi erga deū ⁊ seipsos.
Ideo dauid dicit. Qui annūciat ꝟbū suū
iacob: iustitias ⁊ iudicia sua isral. Notaꝫ
bū illud. de q̄ Jo. j. Uerbū caro factū est:
⁊ iustitias et iudicia sua israel. i. populo
iudaico. Nō fecit taliꝫ oi nationi: ⁊ iudi
cia sua nō manifestauit eis: alijs. s. a iu
deis. ps. cxlvij. Ecce hic ꝓticularitas illi
us populi. Sed lex euāgelica generalis
est ⁊ vniuersalis: q̄ oibus populis genti
bus ⁊ nationibꝰ data est. Jtā dz xps in
quantū homo esset nasciturus de illo po
pulo israel: tñ veniebat ad saluandū: nō
solū populū iudeoꝝ: sed oēs sibi obedi
tes ⁊ credētes: intantū q̄ data lege euā
gelica nullus pōt saluus fieri nisi in ista
lege: cū tñ multi sine lege mosayca sal
uarenꝫ: vt ptz de Job ⁊ multis alijs. De
hac ḡnalitate legis euāgelice dixit deus
pater filio: parū est vt sis mihi seruus ad
suscitādas tribus iacob ⁊ feces israel cō
uertendas. Ecce dedi te in lucē gentium
vt sis salus mea. vsq̄ ad extremum ter
re. Esa. xlix. Hāc excellentiā generalitatis
tangit xps cū dicit. Ego sum lux mundi:
nō solūvnius populi ⁊vnius terre. s. ꝓ
missionis ꝫ totius mūdi. Jo. j. Erat lux
vera que illuminat oēm hoiem ⁊c. Sed
moyses poterat dicere. Ego sum lux hu
ius populi. ¶ Scōa excellētia legis euā
gelice supra legē moysi est charitas. Lex
moysi obscura erat: q̄ nihil ostendebat
clare de deo: nisi q̄ erat vnus deus quia
hoc etiā pḣi ostēderūt naturaliter. Sed
de trinitate ꝑsonaꝝ ⁊ de incarnatione ꝟbi
⁊ hmōi obscure ⁊ figuratiue loquebatur.
Item de christi passione ⁊ resurrec
tione: quā obscuritatem figurauit moy
ses. Exo. xxxiij. Qui moyses descēdit de
monte portans duas tabulas ꝓceptoꝝ
Ubi dicit textus q̄ facies ipsiꝰ moysi ap
paruit coornuta ex duobus radijs lumi
nis: ꝓpter q̄ moyses habuit velare fa
ciem suā: ⁊ facie cooperta moyses publi
cauit legem: significans q̄ totū erat ob
scurum ⁊ figuratiū. Ideo dicit Dauid.
Nescierunt. s. secreta ad xpi diuinitatem
pertinētia: neq; intellexerūt. s. secreta hu
manitatis xpi in tenebris ambulant. ps.
lxxxj. Sed lex euangelica clare loquitur
⁊ dicit q̄ ille deus vnus est tres persone
realiter distincte. s. Joā. v. Tres sunt qui
dant testimonium in celo: pater: verbū:
⁊ spūssanctus: ⁊ hi tres vnum sunt. Item
clare dicit q̄ persona filij fuit incarnata
ad Hal. iiij. dicit apostolus. At vbi venit
plenitudo temporis: misit deus filiū suū
factum ex muliere factū sub lege vt eos
qui sub lege erant redimeret. Idem de
passione: resurrectiōe: ascensione: ⁊ de sa
cramēto altaris clare dicit. Caro mea ve
re est cibus: ⁊ sanguis meus vere est po
tus. Jo. vj. De ista claritate dicebat xps
in scda parte ꝙclusionis. Qui sequit̄ me:
scz tenendo legem euangelicam nō am
bulat in tenebris sicut ꝓplus iudaicus.
Et fuit completa prophetia. Esa. ix. Po
pulus qui ambulabat in tenebris vidit
lucez magnam: scz legis euangelice que
illuminat totum mundum. ¶ Tertia ex
cellentia legis euangelice est vtilitatis:
quā. s. dat tenētibus ⁊ seruātibus eā: q̄
lex moysi dabat seruātibus ea solūvtili
tatem temporalem ⁊ terrenā: q̄ nullam
promissionem inuenietis in ipsa de glia
paradisi: sed omnes promissiones sunt de
isto mūdo: vt patet Deuc. xxviij. ad lon
gum. ⁊ Esa. j. Si volueritis ⁊ audieritis
me bona terre comedetis. Sed lex euāge
lica non promittit terrena: immo dicit vt
despiciamus ea ꝙ non curemus de ho
noribus: diuitijs: nec delitijs: q̄ nō sunt
nisi fumus sed promittit gloriā celestem
omnibus generibus personarū. Primo
pueris baptizatis innocētibus: q̄ non
dum fecerunt aliquod pecatū di. Sinite
paruulos venire ad me. q̄ talium est re
gnum celoꝝ. Matth. xix. Scōo adultis
si volunt seruare obedientiā dicēs. Qui
facit voluntatem patris mei hic intrabit
in regnū celoꝝ. Matth. vij. Tertio pec
catoribus quivolunt facere penitentiaz
di. Penitētiaz agite: appropinquabit em̄
regnū celorum. Matth. iij. Quarto mo
riētibus pro iustitia manutenēda dicēs
Beati qui persecutionē patiuntur pro
pter iustitiam: q̄m ipsoꝝ est regnum ce
lorū. Matth. v. Quinto diuitibus si vo
lunt facere opera misericordie dicens.
Beati misericordes: q̄m ipsi misericordi
am ꝓsequentur ⁊c. Matth. v. Sexto pau
peribus si volunt habere patientiam: di
cens. Beati pauperes spū: q̄m ipsorum

est regnum celorum. Matth. v. Septimo caste viuentibus amore christi di. Sunt eunuchi qui castrauerunt se. s. gladio discretionis abscindendo occasiones peccatorum. familiaritates ⁊ oportunitates. abstinēdo a delitijs carnalib⁹ cibi ⁊ potus ⁊ aliorum. Matth. xix. Octauo oīb⁹ viuentibus iuste dicens. Nolite timere pusillus grex: qr cōplacuit patri vestro dare vobis regnū. Luc. xij. De hac vtilitate dicit xps in tertia parte exclusionis de illo qui seruat legem euangelicā: q habebit lumēvite. i. eterne glie. de qua dauid. Cūm apud te est fons vite ⁊c. vt. s. essentia diuina que est fons vite: ⁊ in lumine tuo ⁊c legis euāgelice videbimus lumē. i. gloriam. ps. xxxv. Populus autem simpler gratiose audiebat ⁊ recipiebat doctrinā xpi. Sed doctores ⁊ pharisei cū spū contradictionis arguerunt per exclusionē cōtra exclusionem xpi dicentes. Tu testimonium de teipso perhibes: testimoniū tuū non est verum. Hoc argumentū fundatur in iudicio humano in quo nō creditur homini loquenti p se: sed bñ loquēti extra se: vt quādo reus dicit. Ego occidi cūcz. Tūc iudex dicit. De ore tuo te iudico: serue neqz. Luce. xix. De hoc habet ij. Reg. i. vbi legit de morte saul q̄ impegit in ensem ⁊c. Q̄uidens quidā volens cōplacere ⁊ adulari dauid: cui saul inimicabatur vt haberet ab ipo aliquid venit ad dauid dicens sibi q rex saul erat mortuus. Cui dixit dauid. Q̄uo hoc scis. Rñdit ille: qr ego occidi eū. Ad quē dauid. Quare nō timuisti mittere manū tuā in xpm dñi. Os cūm tuum loctum est aduersum te. Et fecit illum occidere: qr ipse locutus erat contra se: ideo dauid credidit: ⁊ cōtra eū sententiā protulit. Sed in iudicio diuino. s. confessione iudex. s. confessor tenetur credere peccatori loquenti p se ⁊ extra se: qō non fit in iudicio humano nisi solū loquentibus contra se. Ideo doctores illi arguendo xpm dixerunt. Tu de teipso testimoniū perhibes. s. in iudicio humano: ⁊ hoc ideo dixerunt: qr ipsi erāt iudices. q. d. Si dixisses extra te nos credidissemus tibi: sed qr dicis pro te in fauorē tui: ideo testimoniū non est verum. Ad istud argumentum xps rñdit probādo tripliciter testimoniū esse verū. Primo quia sibi soli ⁊ nulli alteri ptinebat dare testimoniū de seipso: qr quando deus antiquitus mittebat aliquē pphetā: deus secrete apparebat sibi dicēs q iret ad talē locum. Quis ergo pōt de hoc facere testimoniū nisi ipsemet ppheta dicēs. Ego sum nuncius. Sic si rex in camera sua secrete faceret aliquem gubernatorē huius ciuitatis dādo sibi plenā ptātem ⁊ literā. Q̄n ergo gubernator testificaretur de se dicēs. Ego sum gubernator ecce hic litera regis suo sigillo signata: oporteret sibi credere: ⁊ ita fecit ioannes baptista: cui dñs secrete cōmisit officiū pdicatiōis ⁊ baptismi regis messie de quo ipsemet dabat testimonium de se di. Qui misit me baptizare in aqua ille mihi dixit. Sup quē videris spm descendentē ⁊ manentē sup eū hic est q̄ baptizat in spūsancto: q ego vidi ⁊ testimoniuz perhibui. Joā. j. ostendens literā nūcijs di. Ego vox clamātis in deserto. Dz quo pbauit ioānes q ista litera esset de se: et quo sigillo esset sigillata. Rñdeo ex euidentia facti: qr nūqz fuit alicjs qui pdicaret in deserto nisi ipse. Ideo dico de iesu xpo: quē deus pater misit ad dandū lege euangelicā nouā quā deus pater secrete in aula vteri virginalis fecit redemptorē ⁊ legislatorē. De hoc fecerat iā literas ⁊ instra ipsos. s. pphetas. Autoritas huic oēs pphete testimonium phibent. Act. x. Sigillū est vita sua sanctissima et doctrina altissima ⁊ miracula a deo potētia facta. Ideo oportebat q ipsemet testimoniū daret: qr nullus alius hoc sciebat. Ideo dicebat ipse. Si p qr. Si ego testimoniū phibeo de meipso: testimoniuz meū verū est: qr scio vnde veni ⁊ quovado Sc̄o pbauit christus testimoniū suum verum esse ex malo iudicio ipsoꝝ iudeorum qui iudicabāt de xpo sm carnē. Iudei aūt ex vna parte cogitabant diuinam ⁊ summā excellentiam regis messie ⁊ potentiam. De hoc dauid. Et dñabit a mari vsq ad mare: ⁊ a flumine vsqz ad terminos orbis terrarū. ps. lxxi. Jtē Dañ. vij. Dedit ei potestatem honorem ⁊ regnuz ⁊ oēs populi et tribus ⁊ lingue seruient ei. Potestas eius: potestas eterna q̄ non auferet: ⁊ regnuz eius qō non corrūpet. Sed hoc intelligit spūaliter de sanctitate: qr xps dixit pilato. Regnum meū non est de hoc mundo. Joā. xviij. Et illud re-

tū intelligitur post diem iudicij. Et ex alia parte cogitabāt de xpo cuius filius erat quia vt putabāt filius ioseph ⁊ pauperis virginis marie ppt qō iudei ipsuz despiciebant: ideo dixit xps eis. Vos sm carnē iudicatis. ego aūt nō iudico quēqz sm carnē. Immo minores sm carnē exaltabat in veteri testamento: vt patet de iacob seruo ⁊ pastore labā: ⁊ de Moyse pastore ouiū quē fecit ducē isrl. Jtē de dauid pastore q fuit minimus inter fratres suos quē exaltauit sup oēs fratres suos in regem. i. Regū. xvi. Item de amos pastore quē exaltauit in pphetā. Jtē de nouo testamēto. Quot doctores ⁊ magistri litterati erant discipuli sui: ⁊ nullū ipsorū exaltauit nisi petrū piscatorē: quem constituit vicarium suū. Item de paulo tam magno psecutore ecclesie quez exaltauit ⁊ fecit fidelē pdicatorē. Ecce quare dicit Vos sm carnē iudicatis: ego non iudico quēqz. Et si iudico ego: iudiciū meum verum est. Ego sum qui testimoniū perhibeo de meipso: et testimoniū perhibet de me qui misit me pater. Ideo apls. Vide te vocationē vestrā: qr nō multi sapiētes sm carnē: non multi potētes: non multi nobiles: sed que stulta sunt mundi elegit deus: vt confundat sapientes: ⁊ infirma mundi elegit deus vt confundat fortia ⁊ ignobilia mundi ⁊ contemptibilia elegit deus ⁊ ea q̄ non sunt ꝛz in reputatione. j. Tor. j. Moraliter ꝟ habēt doctrinā iudices: ne iudicēt sm carnē: cogitantes q̄ ille est pater vel mater: soror vel frater: ⁊ q in suis iudicijs deū habeant obiectaliter presentē. s. iudicādo iustū iudiciū ⁊ verū. Ideo dauid dicit. Si ꝟe vtiqz iusticiā loquimini. s. legēdo vel disputādo leges vel canones: cōsuetudines: ⁊ priuilegia: recte iudicate. s. in opere: vt si iusticia est p iudeo vel agareno vel paupe: nō iudicetis p matre vel patre vel amico. Ideo de bono iudice dicit Ysa. xi. Nō sm visionem oculoꝝ iudicabit. Ideo dicit rex Josaphat suis iudicib⁹. Videte quid facia-tis. Nō enī hois exercetis iudicium: sed dñi ⁊ quodcūqz iudicaueritis ī vos redū dabit. ij. Paral. xix. Optimā regulam dedit eis. Sc̄o nota moraliter cū dicit. Si iudico. i. qr iudico ego: iudiciū meū verū est. Q̄o virū aliq̄ iudicio potest ee simul aliquis iudex ⁊ testis. Rñdeo q̄ nō in iudicio humano: sed bene ī iudicio diuino: qm̄ proprium est dei q̄ sit iudex ⁊ testis quia scit omia secreta ⁊ interiora cordiū que in iudicio humano non iudicantur. Hiere. xxix. Ego sum iudex ⁊ testis dicit dñs. Modus ponitur Malachie. iij. Ego accedam ad vos in iudicio: supple vt iudex: ⁊ ero testis velox maleficis: adulterꝫ: periurijs: ⁊ q̄ calūniant mercedē mercenarij: ⁊ humiliāt viduas ⁊ pupillos: ⁊ opprimūt peregrinum: nec timuerunt me: dicit dñs exercituū. Ubi ponit septē peccata q̄ cōiter sunt secreta. Primū est maleficiorum. i. diuinorum qui singulariter dicūtur malefici: eo q̄ nocent toti cōitati in q̄ sustinenē ⁊ non corrigunt: sed cōiter tale peccatū fit secrete: qr timēt inquisitores. Ideo dicit deus qr ego qui totū scio ⁊ video: ero testis peccatorū: qr nō opportebit facere magnū processum. Scōm peccatū est adulteriū: quod etiā fit secrete: qr nolūt habere testes: sed christus erit iudex ⁊ testis. Tertium est periurium quod fit de negocio secreto: quando aliter nō potest haberi veritas nisi per iuramentum contra tales: xps in iudicio erit testis. Quartum est illoꝝ qui calūniantur mercedem mercēnarū. i. detinent. Quintum illorum qui humiliāt viduas ⁊c. quia ipse pater orphanorum est ⁊ viduarum: ergo erit iudex. Sextū est illorū qui opprimūt peregrinum. i. deuotum qui non curat de mūdo: sed vt trāseat: ⁊ totā suā affectionē habet in celo. Septimū est illoꝝ qui nō timēt deū. Hoc peccatū secrete in corde ꝟsistit: sed deus erit iudex ⁊ testis qui faciet iusticiaz de oibus. Tertio probauit xps testimoniū suū eē verū: ⁊ iudei tenebantur sibi credere sm legem moysi dicētis q̄ in ore duoꝝ vel trium testium stabit oīe verbū vel testimoniū. Si steterit testis mēdax cōtra hoiem accusans eū prevaricationis: stabunt ambo quoꝝ causa est ante dñm in conspectu sacerdotum ⁊ iudicū qui fuerint i diebus illis. Deut. xix. Cū ergo duo testimoniū phibent de me. s. ego ⁊ pater q̄ misit me: nō te nemini mihi credere indubitāter. Testimoniū dei pris patuit in mris sue despōsatione in virga ioseph que floruit. Et in natiuitate dñi nri iesu xpi de nocte q̄ cecidit. de āgelo q̄ pastorib⁹ appuit: de stella q̄ tres magos perduxit. De baptismo

xpi in quo vox patris itonuit. Ideo xps dns noster dixit iudeis. In lege vestra scriptū est q̄ duox hoiz testimoniū verū est. Ego suz qui testimoniū perhibeo de me: ⁊ testimoniū phibet de me qui misit me pr̄. ¶ Tertio iudei replicabāt p̄ inuasione dicētes sibi vbi est pr̄ tuus. Et hoc dixerūt p̄ tanto: q̄ xps dixerat q̄ nō erat solus: sed pater qui miserat ipm erat in eo. Judei aūt credētes q̄ nō haberet alium patrē nisi ioseph: inuadendo eū dixerāt sibi. Ubi est pater tuus. q. d. habes ipm sub clamide. Rndit xps dicēs. Neq̄ me scitis: neq̄ patrē meū scitis. Si me scieretis: forsitan ⁊ patrē meū sciretis. Xps inquātū de⁹ nō cognoscebat a iudeis: q̄ nō credebāt ipz esse deū: oblitioni tradētes pphetas q̄ dicūt ipz esse deū. Esa. ix. Filius dat⁹ est nobis: ⁊ factus est principatus sup humer̄ eius ⁊ vocabit nomen ei⁹ admirabilis: ⁊ siliari⁹: de⁹ fortis. Jter Abacuch qui vocat ipm iesum. i. saluatorem. Ego aūt i dño gaudebo ⁊ exultabo in deo iesu meo. Abacuch. iij. Si nō fuisset deus: nō potuisset saluare nec seipsuz nec alios. Ideo dixit: neq̄ me scitis: non solū inquātū suz de⁹: ſz etiā inquātū hō: q̄ credebāt ipm esse gentū ex viro ⁊ muliere. Nota hic quatuor propagationes. Prima fuit sine viro ⁊ muliere vt adam. Scōa fuit de viro sine muliere: vt Eua. Tertia de viro ⁊ mliere vt cōmuniter fit. Quarta de mliere sine viro vt generatio xpi. de qua dicit xps abrae. Generatiōe aūt quarta reuertentur huc. ſ. in paradisuz. Gen. xv. Dicūt iudei ceci q̄ i quarta generatione debebāt redire in terrā promissionis. Ecce quare dicit. Si me scieritis forsitā ⁊ patrē meū scietis. Sz quare dicit forsitā dubitatiue: q̄ q̄ cognoscit xpm in hoc mūdo p fidē: etiā ex necessitate cognoscit patrē ppt regulā correlatiuox que posita se ponūt ꝛc. Et i celo qui cognoscit filiū cognoscit ⁊ pr̄ez: quare dicit forsitā? Rndeo q̄ cognitio dei est duplex vna p fidē alia p gloriā: q̄ si recipiāturvnifomiter non opz dicere forsitā: q̄ qui cognoscit xpz per fidē etiā cognoscit patrē. Jdē de cognitiōe glie. Qui cognoscit filiū in gloria: etiā cognoscit patrem. Sed intelligit. Si me sciretis. ſ. hic per fidem forsitan ⁊ patrem meū sciretis. ſ. in alio mūdo per gloriā: q̄ ipz essent manifestā mē poterāt ꝙuerti: multi cognoscūt xpm in hoc mūdo q̄ tn̄ nunq̄ cognoscēt pr̄em in alio mundo per gloriā ppt vertibilitatē liberi arbitrij: qm̄ fides sine operibus non saluat hoiem. Jaco. ij. Quid pderit fratres mei si fidem dicat quis se habere opa aūt non habeat nūq̄d poterit fides saluare eū. q. d. non ꝛc. Judei autē cōfusi nō poterāt plus arguere nec respondere: sed voluerūt ipm capere: sed dicit thema q̄ nemo apprehēdit eū. Ratio q̄ nōdū venerat hora eius: ſcz ordinata a sancta trinitate: licet in nocte passiōis dixit. Surgite eam⁹ hinc: q̄ venit hora. Mat. xxvi. ⁊ Lu. xxij. Ecce finis disputationis. Moraliter. in hoc q̄ xps saluare voluit horā ordinatā ostēdit nobis xps vt fuemus tēpus ⁊ horā ordinatam ad laborādum ⁊ quiescendū. Tempus ⁊ hora ordinata ad laborādum est feria secunda tertia ⁊ quarta ꝛc. Tēpus et hora ordinata ad quiescēdū est dnica. Memēto vt diem sabbati sanctifices. Sex diebus operaberis ⁊ facies omnia opera tua. Septima aūtē die sabbatū dñi dei tui est. Non faciēs omne opus in eo. Exo. xx. Nota sex diebus operaberis. Dic contra illos qui custodiunt dies egyptios ⁊tra preceptū dei: ſz sex diebꝰ operaberis. Nota si vis alium introitū sermonis dicēdo sic. Sanctum euangeliū continet tres doctrinas christi excellentes. Prima est doctrina instructiua alte. Secunda est doctrina responsiua apte. Tertia est doctrina reprehensiua iuste.

¶ Dominica Judica. Sermo vnicus.

Quis ex vobis arguet me de pctō. Joan. viij. Sermo noster erit de sancto euangelio hodierno huius dñice: ⁊ continet vnam solēnem ⁊ strictam disputationē que fuit inter xpm ex vna parte: ⁊ principes iudeorum ⁊ doctores legis ex alia: ſz primo salutetur virgo maria. Quis ex vobis ꝛc. Presens dñica dicitur ⁊ titulatur dominica in passione dñi: nō q̄ ista die fuerit passus: sed quia hodie sancta mater ecclesia que per totam quadragesimā preteritam fecit officium penitentie: hodie incipit officium de passione domini propter duas rationes.

Prima ex parte christi.

Secūda ex parte nostri.

¶ Quantū ad primū: q̄ hodie iudei congregati in ꝙcilio generali in ciuitate hierusalē determinauerunt diffinierunt et ꝙclusērūt q̄ xps moreret: q̄ tot⁹ mūdus conuertebat ad xpm propter magnū miraculū qđ fecerat de suscitatiōe lazari q̄ triduani fetidi ⁊ corrupti. De q̄ dicit Augu. q̄ narrabat q̄ viderat i alio mūdo dicens q̄ nullus poterat euadere de inferno: nec saluari nisi p xpm: ⁊ narrabat penas dānatoꝝ: ⁊ gloriam saluatoꝝ. et angelox q̄ viderat ꝓpter qđ multi iudei cōuertebant ad xpm. Ideo pncipes doctores ⁊ maiores tenuerūt concliū ꝛc. De q̄ dicit Jo. Collegerūt pontifices ⁊ pharisei ꝙcilū aduersus iesuz ⁊ dicebāt. Quid facimus: q̄ hic homo multa signa facit: si dimittimus eum sic oēs credent in eū ⁊ venient romani ⁊ tollent locū nostrū ⁊ gentē. Unus aūt ex ipsis Cayphas noie ait. Vos nescitis quicq̄ nec cogitatis q̄ expedit vobis vt vnus moriat homo pro pplo: ⁊ nō tota gēs pereat ꝛc. Ab illo ergo die cogitauerunt vt interficerent eū. Jo. xj. Jdeo hodie ecclesia incipit offm passionis xpi. Scōa ratio est ex parte nostri. Notādū q̄ sancta mater ecclesia seruat diuersos ⁊ varios modos ad puocādū pctores ad pniam. Jn dñica pma prouocat nos ad ieiunandum exēplo ieiunij xpi. Dñica secūda ad orandū exēplo mulieris chananee. Dñica tertia ad cōsitendum exemplo illius demoniaci. Dñica quarta prouocat nos ad pniam amore xpi: ostēdēs nobis quō xps reficit ⁊ confortat illos qui sunt in deserto pnie. Modo iā nihil aliud restabat ad puocandū nos nisi passio xpi: de q̄ hodie incipit facere officiū: ⁊ ipsam reducit ad memoriā ꝓpter bonos ⁊ deuotos qui iā fuerūt pfecti et ieiunauerūt p q̄nq̄ hebdomadas preteritas vt perseuerent fortiter in exēplo xpi. q. d. Recogitate eū qui talē fustinuit a pctōribus aduersus semetipm cōtradictionē vt nō fatigemini animis vestris deficiētes. Hebr. xij. sed etiā propter malos ⁊ ipenitētes ⁊ ideuotos xpianos: qui nōdū fuerūt cōfessi nec ieiunauerūt. Quasi diceret mater ecclesia: si exempla ⁊ officia p̄terita non potuerūt vos ad penitentiam ꝓuocare: saltē mō attendatis ad minus ad christi passionē qui pro nobis tāta passus est. Jn cui⁹ passione petre scisse sūt ⁊ monumēta apta sunt. Mat. xxvij. quanto ergo magis corda carnis indeuotox debēt scindi p cōtritionē. Et monumēta. i. corpora aperiri p cōfessionē ⁊ resurgere p pniam. Ecce ratiōes quare ista dñica dicitur de passione dñi. De ista benedicta passiōe xpi ponūtur ⁊ ostendunt sex cōclusiones in sancto euāgelio hodierno q̄ fuerunt disputate in dicta disputatione inter christum et principes doctores.

Prima conclusio q̄ bñdicta passio fuit portata per xpm innocenter.

Scōa cōclusio q̄ hec benedicta passio xpi fuit p iudeos tractata malignose.

Tertia conclusio q̄ fuit despecta enormiter.

Quarta cōclusio q̄ fuit nobis ordinata profectuose.

Quinta cōclusio q̄ fuit patribus sanctis demonstrata figuraliter.

Sexta conclusio q̄ fuit a sancta trinitate ordinata singulariter.

¶ In his stat totū euangeliū: de his erit sermo nr̄. Et de prima conclusione dicit thema. Quis ex vobis ꝛc. Prima ꝙclusio dicit q̄ hec bñdicta passio xpi fuit p xpm portata inocēter: q̄ sine culpa ⁊ sine pecato suo: qm̄ xps semp fuit sine pctō aliq̄ nō solū inquātū de⁹: sed etiā inquātum hō nūq̄ peccauit nec ore nec corde cogitādo nec ore loquēdo: nec ope. Esa. liij. ⁊. j. Pet. ij. Peccatū nō fecit nec inuēt⁹ est dolus in ore ei⁹. De hoc dicit euāg. Dixit ihs turbis iudeox ꝛc. ſ. principib⁹ doctoribus ⁊ pharisēis ⁊ pplo: q̄s ex vobis arguet me de peccato. Uolēs eis ostendere eorum pctm̄ eo q̄ sine aliquo crimie ⁊ pctō dederāt sniam mortis cōtra eum. q. d. Uidearemus quare ex quo peccato ⁊ pro quo crimine: si inuenitis in vita mea aliq̄ peccatū vel in doctrina aliq̄ falsum dicatis hoc mō nolo morte recusare: sed volo vobis oñdere q̄ nō moriox ꝓ aliquo crimine: ⁊ respiciebat an surgeret aliq̄s q̄ eum reprehēderet de aliq̄ ⁊ null⁹ surrexit ⁊ fuit cōpleta pphetia. Dicere. xj. ca. Ego quasi agnus q̄ portat ad victimā innocēter. et dauid. Captabāt in aiam iusti ⁊ sanguinē innocētē cōdēnabant. ps. xciij. Moraliter thema. Quis ex vob⁹ ꝛc.

cere q̄libet vere penitēs ꝓcipiꝝ demonū posse habuit ꝛtritionē de pctis ꝛ fecit ꝓfessionē ꝛ satisfactionē pōt dicere de monibus q̄s ex vobis ꝛc. O magna cōsolatio est xp̄ianoꝝ penitētiū. Cōfessio est tāte efficacie q̄ delet: ꝛ aufert oia peccata de libro ꝛ memoria diaboli. Nota exē plum de diabolo q̄ in corpore obsesso dicebat peccata gētibus. Qui dixit de scutifero militis qui peccabat cū vxore sua: h̄ sanctificatus est in stabulo ꝓpter hoc: qz fuit cōfessus stabulario: qz subito nō poterat habere copiā cōfessoꝝ. Si ergo cōfessio facta vni ꝓuo laico fuit tāte ꝗtutis ꝙ diabolus non potuit sibi ꝓpone re pctm: quāto magis ꝓfessio sacramētalis facta sacerdoti ammouet ꝛ delet petā de memoria diaboli: imo etiā ꝛ dei. Non audeꝛ dicere istā cōclusionē nisi qz inuenit in textu biblie. Si impius egerit penitētiā ab oibus peccatis suis q̄ opatus est ꝛ custodierit oia p̄cepta mea ꝛ fecerit iudiciū ꝛ iusticiā: oīm iniquitatuꝫ eiꝰ quas operaꝫ est nō recordabor. Ezech. xviij. In qua autoritate ponūtur q̄tuoꝛ clausule. Prima si impius egerit pniam ab oibus pctis suis ꝛc. f. cōterēdo de pec catꝫ. Scōa ꝛ custodierit oia ꝓcepta mea ꝛc ꝓponendo nō redire ad petā. Tertia ꝛfecerit iudiciū. f. petā ore ꝓfitēdo. Quarta ꝛ iusticiā. f. pniam sibi iniunctā seruādo: oīm iniquitatū eiꝰ nō recordabor ad puniēdū. Et ꝙ ita intelligaꝫ ptz. Ezech. xviij. Oia petā eiꝰ q̄ peccauit non iputabunt ei: ꝛ sic ptz prima cōclusio. Quis ex vobis ꝛc. qz nullꝰ ipm rep̄hendere potuit Scōa ꝛclusio dicit ꝙ hec b̄dicta passio xp̄i fuit a iudeis tractata malignose: qz ꝓpt̄ inuidiā quā habebāt aduersus xp̄m qz ppl's seq̄bat xp̄m ꝛ suos ſmōes: et ipli despiciebātur. Jō ipli ex pura inuidia et malicia tractauerūt mortē eius. Hoc tangit ibi cū ōr. Si veritatē dico vob q̄re nō creditis mihi. si ꝙ qz si veritatē dico vob. f. ꝙ nō potestis me rep̄hendere de petō nec in vita: nec in doctrina: nec in cōuersatiōe q̄re nō creditis mihi. Nota h̄ quīq; ꝓpositiones q̄s xp̄s p̄dicauit iudeis. Prima de credēdis. f. de articulis fidei declarādo eis secreta trinitatis ꝛc. Secūda veritas de faciēdis ꝛ seruādis: de ꝗtutibus theologicalibꝰ ꝛ moralibꝰ: de operibus mie ꝛ iusticie: de meritis acquirēdis ꝛc. Tertia de vitādis ꝛ cauēdis vitijs ꝛ peccatꝫ. f. supbie: auaritie ꝛc. Quarta ō timēdis. f. de penis inferni ꝛ purgatorij: de rigore iusticie diuine: de iudicio: de dānatione. Quinta veritas de sperandis. f. de beatitudinibꝰ de gloria paradisi et gaudijs. ideo dicebat. Si veritatē dico vobis ꝛc. nullus respondit sibi. Tūc xp̄s arguauit rationē ꝗre non credebāt sibi de doctrina sua dī. Qui ex deo est. f. p̄destinatus et glorie: verba dei audit. f. credēdo ꝛ obediēdo: ꝓpterea vos nō auditis: qz ex deo non estis. Ecce ratio. Jdeovos non zelo iusticie nec veritatis tractastis mortē meā: sed ex pura iuidia ꝛ malicia. Sciebat em̄ pylatus ꝙ p inuidiaz tradidissent eū. Mat. xxvij. Moraliter. qui ex deo est ꝛc. Uñ vnū de signis eterne p̄destinatiōis est libēter audire verbum dei. Nota tres modos audiēdi xp̄m dei. Nā audiūt quidā malignose: q̄dā negligenter q̄dā humilr. Primo mō audiūt ipsuz ꝑsumptuosi ad rep̄hendendū p̄dicatorē ꝛ talis modus audire xp̄m diuinū nō est signū predestinatiōis: sed dānationis et reprobatiōis. Jsto modo ꝓncipes indeorū doctores ꝛ pharisei audiebāt xp̄m. Ce perūt pharisei ꝛ legisperiti grauiter inſitere insidiantes ei querentes capere aliquid ex ore eius vt accusaret eū. Luc. vi. Melius fuisset non audire. Secōo mō audiūt verbū dei illi q̄ non ex deuotiōe sed ex verecūdia recedēdi de ſmone audiūt verbū dei: sed nō corrigūt se nec emēdāt vel qñ p̄dicat ipsi cogitāt de alio. Jō non illuminanꝫ in intellectu ad credēdū. nec in voluntate ad seruādū. nec talis audicio est signū ꝓdestinatiōis: sed maledictionis. iuxta illud. Maledictꝰ qui facit opꝰ dñi negligenter. Hiere. xlviij. Tertio mō audiūt xp̄m dei illi qui cū deuotiōe ꝛ attētiōe audiūt vt illuminent ꝛ corrigantur etiā si sint magni literati: qz semp reducūt aliqua ad memoriam. de quibus apl's. Cū accepissēt a nobis xp̄m audituꝫ dei: accepistis illud nō vt xp̄m hoim. ſ. sed vere xp̄m dei. ad Thessal. ij. Talis modꝰ audiēdi xp̄m dei ē signū ꝓdestinationis ad gl̄iam. Nō qz qui est in terra aliena libēter audit nos. q̄ dicūt de sua patria ab illis q̄ venerūt. Sec' de illis q̄ nō curāt audire: signū est ꝙ nō erūt de illa ꝓria. Sic ꝓsonę bone ꝛ deuote sūt in

hoc mūdo tāq̄ pegrini ꝛ extranei: qz in celo h̄nt totū bonū suū parētes amicos. scz p̄riarchas ꝛ pp̄has: apl'os ꝛc. Jdeo q̄n aliqs p̄dicator q̄venit ide vbi fuit studēdo ꝛ ꝛtēplādo enarrat noua de ciuitate ꝛ p̄ria paradisi. signū est de illis q̄ libenter audiūt ꝙ sunt illiꝰ patrie ꝛ ciuitatis amici. sec' de illis q̄ nō curāt audire ꝛ attendere q̄ dicit xp̄s ꝓpterea vos nō auditis qz ex deo nō estis. f. ꝓ p̄destinatōez ꝙ amorē ꝙ deuotionē ꝛ bonā vitā: iō dicit scriptura cuilibet. Esto māsuet ꝛ humil' ad audiēdū xp̄m dei vt itelligas. Eccl'. v. ꝛ Jac. j. In māsuetudine suscipite insituz xp̄m q̄ pōt saluare aias vr̄as. Tertia cōclusio dicat ꝙ hec b̄dicta passio xp̄i fuit despecta enormit: qm̄ illi iudei ita despectiue loq̄bant de xp̄o acsi loq̄renꝫ de vno ribaldo. f. vituperando: vt ptz ibi. Rn̄derūt q̄ iudei. f. idignati de hoc ꝙ xp̄s eis dixerat dī. Nōne bñ dicimꝰ nos qz samaritanus es ꝛ demoniū habes. Rn̄dit. Ego demoniū nō habeo: sed honorifico patrem meū: ꝛ vos inhonorastis me. Ego aūt nō quero gl̄iam meā: est q̄ querat ꝛ iudicet. Ecce q̄o ipsuz vituperabant. Nota ꝙ samaritanus dicit a ciuitate samarie. iuxta cōſluētius a ciuitate ꝓfluētie. Et iudei et samaritani inimicabanꝫ. Et sicut nos dicimus alicui ꝓspectiue: o iudee ita ipsi dicebāt o samaritane: ꝛ ita fuit ꝙ eos dicitis xp̄o. Nōne bñ dicimus qz samaritanꝰ es ldest renegatꝰ infidelis diabolicꝰ. Nota samaritanus es tu ꝛ demonium habes. Duas iurias dixerūt sibi: rn̄dit xp̄s dū ceter excusando se dicēs. Ego demoniuz non habeo. sed nō excusauit se non esse samaritanū: imo videt ꝓcedere: sicut si diceret mihi. Uos estis homicida ꝛ latro: Ego excusando me dicerē ego nō sum latro. Tacite ꝓcederē me esse homicidam. Jdē de xp̄o: dicūt hic glo. ꝙ hoc nomē samaritanus h̄z malā significationē: qđ significat hoiem infidelē ꝛ hereticū: ꝛ ſm hoc iudei dixerūt xp̄o. samaritanꝰ es tu: h̄z bonā interp̄tationē: qz samaritanꝰ interpretat custos: ꝛ in sacra scriptura xp̄s ꝺr custos. Esa. xxj. custos qđ de nocte: custos qđ de nocte. Dixit custos: venit mane ꝛ nox. Nota custos qđ de nocte. f. cupe custos qđ de nocte. f. pene. q. d. libera nos. Dixit custos venit mane. f. mie: venit nox. f. culpe nr̄e. Ipse em̄ xp̄s est custosvniuersalis q̄ custodit oia: angelos: celos: elemēta: homes bonos ꝓseruando malos ad pniam expectādo: dānatos ad iusticiā ꝓseruando: qz al's annihilarent. Jdeo dauid. Nisi dñs custodierit ciuitatem frustra vigilat q̄ custodit eam. Jdeo xp̄s nō negat se esse samaritanū: cq̄ poterat in bonū interp̄tari. Moraliter habemus hic doctrinā ꝙ xp̄s tibi facta q̄ p̄nt ā in bonū q̄ in malū interp̄tari semper debēt interp̄tari in parte bonā exemplo xp̄i. Dic exēplū i vitijs patrū ex vcreto ge lasij liber est approbatꝰ: de illo sctō here mita q̄ iudicauit hoiem comedentem de mane in die ieiunij q̄ de hoc fuit grauit rep̄hensus ab āgelo esse cuaginato nec cellā suā ingredi potuit donec peniteret ꝓ tali petō ꝛc. iō xp̄s. Nolite iudicare. f. dubia ꝛ incerta: ꝛ nō iudicabimini. Luc. vj. Glo. Bede in hoc loco nihil aliud precipi existimō: nisi vt ea facta ō q̄b' dubiū est quo ato fiant: in meliorē partē interpretemur. Sed xp̄s negauit se hr̄e demoniū dī. ego demoniū nō habeo: qz nulla bona significatiōe vel interp̄tatiōe pōt homo habere demonē familiarez. Jdeo xp̄s se excusauit. Quarta ꝛclusio dicit ꝙ hec b̄dicta passio xp̄i fuit nobis ordinata siue applicata ꝓfectuose seu fructuose qz ipse voluit suspendi in ligno crucis: ne aliquis sibi credēs ꝛ obediēs suspēderet in furca inferni. De hoc ipsemet dicit in euāgelio. Amen amē dico vobis: si quis sermonē meū seruauerit mortē nō videbit in eternū. Dixerūt ergo iudei. Nunc cognoscimus qz demoniū habes. Abraā mortuus est ꝛ ꝓphete: ꝛ tu dicis si q̄s sermonē meū seruauerit: mortē non gustabit in eternū. Nūquid tu maior es patre nostro abraā qui mortuus est et ꝓphete mortui sunt: quē teipsum facis. Rndit ihesus. Si ego gl̄ifico meipsum gloria mea nihil est. Est pater meus qui glorificat me quēvos dicitis qz deus noster est: et nō cognouistis eum. Ego antē noui eū. Et si dixero quia non scio eū ero similis vobis mēdax. Sed scio eu ꝛ sermonem eius seruo. Nota seruauerit in corde: in ore ꝛ in ope. In corde ꝙ fidē. In ore ꝙ cōfessionē. Ad Rom. x. Corde creditur ad iusticiā: ore aūt confessio fit ad salutē ꝛc. In opere per mandatoꝝ implētionez ꝓs. Memoreꝫ sunt mandatoꝝ ipsius

ad faciendū ea. Nota q̄ sermo christi est eius doctrina euāgelica: que seruat̄ duplicit̄er: primo firmiter credendo: secūdo humiliter obediēdo .s. credere articulos fidei sine dubio ⁊ errore ⁊ falsa opinione ⁊ obedire ei⁹ preceptis ea seruādo: talis morte .s. vānationis non videbit ineternū. Xps loquebatur de morte damnationis eterne: nisi iudei intellexerūt de morte corporali: ideo dixerūt sibi. Nūc cognoscimus q̄ demoniū habes. Abraam mortuus est ⁊ pphete. Uidētes q̄ pma iuuria sibi nō displiceret: ideo illa dimissa iterū improperauerūt sibi aliam: de qua se excusauerat: dicētes. Nūc cognoscimus q̄ demonium habes. Questio. quo ex isto textu. Amen amen dico vobis: si quis sermonē ⁊c. habetur q̄ passio xpi fuit nobis applicata vtiliter. Respōsio q̄ passio xpi fecit nobis duo magna bona. Primū est q̄: virtute passionis xpi remittunt nobis peccata. Scōm q̄: virtute passionis christi ianua paradisi fuit nobis apta. Ideo nō restat nisi q̄ ad gloriā vadamus p̄ passus virtutū ⁊ bonoꝝ operū: q̄ō fit seruando doctrinā xpi. Ideo dicit. Si quis sermonē meū seruauerit. Patet ꝓclusio ⁊ respōsio illoꝝ q̄ dicūt. Quid prodest mihi passio xpi si ego habeo facere pniam de peccatis meis. Respōsio q̄ penitētia nō fit ad soluendū preciuꝫ pro pctis: nec ad aperiendū ianuā paradisi: q̄ tā hoc facit passio xpi: sed pnia fit ad ambulandum illuc. Iurta illud dauid. Jbūt de virtute in ⁊tutē: videbitur deus deoꝝ .i. angelorū in syon. ps. lxxxiij. Ideo dicit xps. Penitentiā agite q̄n̄ appropinquabit vobis regnū celoꝝ. Mat. iij. Nota si vis aliter dicere quomodo passio xpi est nobis vtiliter applicata iurta parabolā illoꝝ duorū amicoꝝ quoꝝ vnus cōmisit furtum p̄pter q̄ō fuit captꝰ ⁊ ad suspēdiū sniatus. Alterꝰ eo ex magna dilectiōe quā ad illū habebat intrauit carcerē ⁊ recepit habitū amici sniati: cui tradidit vestes suas et finaliter fuit p̄ amico suspēsus vt ille euaderet. Quidvobis videt de isto amico q̄ voluit mori p̄ amico. Hi duo amici sunt xps ⁊ homo. homoꝰ o ꝓpter furtum fuit positus in carcerib⁹ mūdi: sniatus ⁊ condemnatus ad furcam inferni. Sed venit eius amicus. s. xps verus deus ⁊ homo indutus veste latronis. i. humanitate q̄ fuit in ligno crucis suspēsus vt latro euaderet a furca inferni. Patet ergo vtilitas passionis xpi: q̄ dns voluit mori p̄ seruo innocēs p̄ pctōre. s. pe. iij. Xps semel pro pctis nris mortuus est iustus p̄ iniustis ⁊c. Quinta ꝓclusio q̄ hec benedicta passio xpi fuit antiquitus sanctis patribus singulariter demōstrata: ibi. Abraā pater vester exultauit vt videret diē meū vidit ⁊ gauisus est ⁊c. Dixerūt ergo iudei. Quinquaginta annos nōdum habes: et abraā vidisti. Dic historiam que legitur. Gen. xvij. q̄ō deus dicit abrae. Tolle filium tuum vnigenitū quē diligis ysaac. Nota bene textum: quia ysaac figurabat xp̄m qui portabat lignum crucis ⁊c. Abraā ꝰo pater ysaac qui portabat ignē ⁊ gladiū: figurabat deū patrē. De q̄ dicit apostolus Rom. viij. Qui ꝓpio filio suo non pepcit: sed p̄ nobis oibus tradidit illū: qui in vna manu portabat ignem charitatis. Unde Greg. O inestimabilis dilectio charitatis: vt seruū redimeres filium tradidisti. In alia vero manu portabat gladium. s. auctoritatis occidendi filium: quia al⁹ nullus potuisset ipsū occidere. Esaye. liij. Propter scelus populi mei percussi eum: ⁊ sicut non fuit mortuus ysaac sed aries: sic non fuit mortuus filius dei fm̄ diuinitatem: sz̄ aries. i. xps fm̄ humanitatem. Ecce quare xps dicit. Abraam pater vester ⁊c. s. ꝓpter reuelationem vt videret diem: vidit. i. intellexit in figura: quia intelligentia opus est in visione. Dan. x. diem. s. passionis mee. et gauisus est. Judei aūt hoc nō intelligentes ꝙba xpi calūniantes dixerunt xpo. Quinquaginta annos nonduꝫ habes ⁊ abraā vidisti. Sed cum xps esset trigintatriū annoꝝ quare dixerūt quinquaginta annos. Rūsio: q̄ xps ex magnis abstinentijs: ieiunijs: vigilijs ⁊ laboribus ad iudicabatur senex: vt dicit glo. ⁊ .i. annorum: sz̄ esset solum .xxxij. annoꝝ. Moraliter: habemus hic exemplū faciēdi penitētiā ⁊ abstinentiā exemplo xpi: q̄ q̄n̄ rex abstinet ⁊ laborat: nō dz̄ seruus quiescere. Jdeo apls. ij. Cor. iiij. Semp̄ mortificationē in corpe nostro circūferētes vt et vita iesu manifestet in corpibus nostris. Semp̄ enī nos qui viuimus in morte tradimur ꝓpter iesum: vt ⁊ vita iesu manifestet in carne nr̄a mortali: ꝙ mors in nob⁹ opat̄ ⁊c. ⁊ ad Colo. iij. dicit apostol⁹. Mortificate mēbra vestra q̄ sunt sup terrā. Sexta ꝓclusio q̄ hec b̄dicta xpi passio fuit a sancta trinitate ordinata singulariter. s. vt xps moreret: sed nō lapidat⁹ nec gladiatus: nec precipitatus: nec aliter nisi crucifixus in cruce. Hec cōclusio patet ibi. Amen amē dico vobis anteq̄ abraā fieret ego sum. Tulerūt ergo lapides iudei vt facerēt in eū. Jesus aūt abscōdit se ⁊ exiuit de templo. Abscōdit se. glo. fecit se inuisibilē iudeis sz̄ nō aplis. nec beate marie virgini que erat in isto festo q̄d debuit ipa dicere q̄n̄. s. venerūt iudei cū lapidibus dicentes moriat̄. Ecce hic finis disputationis. Jnceperunt ꝓverba ⁊ paulatim venerūt ad verbera: sic ue ad manus q̄n̄ audierunt ipm̄ se faciētē deū ibi. Amen amen dico vobis a n̄ abraā fieret ego sum. Un̄ ego sum est ꝓ priū nomē diuinitatis: q̄ null⁹ pōt dicere ego sum nisi abusiue: sicut nullus pōt dici dines de pecunia quam mutuo accepit: q̄ non est sua. Sic esse nostrū est nobis a deo mutuatū ⁊c. Solus deus p̄t dicere ego sum. qui solus habet esse imutabile. Hoc intelligentes iudei tulerūt lapides. Sz̄ q̄re xps noluit sic mori lapidar⁹ quia ita b̄n̄ fuissemus redēpti illa morte si voluisset. Rūsio est dupler: pma est literalis: scā moralis. Quantū ad primā ratio fuit: q̄ nō erat ita ordinatū in cōsistorio trinitatis q̄ xps moreretur lapidatus: sed crucifix⁹: quia erat mors magis despecta. Sap. iij. Morte turpissima condēnem⁹ eū. Quātū ad scām rationē moralē. q̄ ꝓ morte crucis non solū sumusre dēpti. Sz̄ ēt instructi et defensi. Un̄ in cruce que hz̄ quatuor brachia istruimur facere pniam q̄ hz̄ quatuor opa penitētialia. Jō apls. Qui xpi sunt carnem suam cruci fixerunt cum vitijs ⁊ cōcupiscētijs eius. Gal. v. Jtē p̄ crucez sumus defensi ab oibus periculis. Gal. vlti. Mihi aūt absit gloriari nisi in cruce domini nostri iesu christi. Amen.

¶ Feꝛ. ij. post Judica. Sermo vnicus

ESpiritu acceptu ri crāt credētes in eū. Joan vij. ⁊ recitatiue in euangelio hodierno. Un̄ sanctū euangeliū hodiernū cōtinet tres altissimas in xpo speculationes.

Prima est exaltationis xpi humanalis

Scōa est execcationis iudeoꝝ gñalis.

Tertia est illustratiōis credētiū spūal⁹

¶ Et ō hac tertia loquit̄ thema. De spū ⁊c. Et ꝓmo de exaltatiōe xpi humana. q̄ inquātū deus nō indigebat exaltatione ideo ōr exaltatō xpi humana. que nobis subtiliter ostendit̄ ⁊ intricate in pma pte euāgelij cū ōr. Miserunt principes ⁊ pharisei ministros vt apprehēderent iesum. Dixit ergo eis iesus. Adhuc modicū tp̄s vobiscū sum ⁊ vado ad eū qui me misit. Querētis me ⁊ nō inuenietꝭ. ⁊ vbi ego sum vos nō poteritis venire. Et ꝓ declaratione istoꝝ sciēdū est q̄ tā iudei hodie ⁊ma iores simul ꝓcluserūt vt xps crucifigeret ⁊ heri fuit tm̄ hoc cōclusum: ideo ōr dnica de passiōe seu passionis. Sz̄ ideo adhuc ips nō accipiebāt: q̄ timebāt populuꝫ q̄ ad xp̄z habebat magnā deuotionē: ⁊ hoc ꝓpter vitā sctām ⁊ salutē quā eis dabat quotidie ⁊ ꝓpter miracula. Ideo tenuerūt ꝓcilū q̄ xps caperet dicētes. Mittamus hoies pauci valoris vt interficiat et miserūt ministros ⁊ sagiones: ⁊ viderūt eū in tēplo ꝓdicantem: ⁊ ducti timore nō audebant eū capere. Et ideo fuit cōclusum inter eos q̄ expectarēt eū donec predicasset. Et xps in sermone ꝓuertit illos: ⁊ post hoc ei nihil fecerūt. Et ideo ōr Miserunt principes ⁊ pharisei ministros vt caperent iesum. Et dum isti audiebāt christū dixit illis. Adhuc modicū tēpus vobiscū sum. Nā ista verba attulerūt luce in cordib⁹ ministroꝝ vt videbitis. hic ergo subtiliter ⁊ intricate mōstrat̄ christi exaltatio. Un̄ est sciendū q̄ innenit̄ i nouo testamēto q̄ reperimus quattuor exaltationes iesu xpi humanas: ⁊ prima exaltatio ē dolorosa. q̄n̄ fuit elevat⁹ in cruce. O ēstus debebat esse ille dolor. cū ei⁹ corpus delicatuꝫ attraheret in cruce. vn̄ cōcludit hic doctor sanctus in tertia pte q. xlvj. ar. vj. Nullū dolorē martyrū ⁊ ēt oim sanctoꝝ vnitū tm̄ fore quantus fuit ille dolor iesu xpi in cruce. q̄ vt dicit beatus Tho. in. iij. parte. q. xlvj. ar. v. Xps passus est oēs passiones nō quidē ꝙ sp̄ecie. q̄ ille sibi repugnāt q̄n̄q̄ vt cōbustio in igne: submersio in aqua. Sz̄ fm̄ gen⁹ passus est oēm passionez humanā. ⁊ hoc cōsiderari pōt tripliciter. Uno modo ex

altissimas in xpo speculationes.

Prima est exaltationis xpi humanalis

Scōa est execcationis iudeoꝝ gñalis.

Tertia est illustratiōis credētiū spūal⁹

¶ Et ō hac tertia loquit̄ thema. De spū ⁊c. Et ꝓmo de exaltatiōe xpi humana. q̄ inquātū deus nō indigebat exaltatione ideo ōr exaltatō xpi humana. que nobis subtiliter ostendit̄ ⁊ intricate in pma pte euāgelij cū ōr. Miserunt principes ⁊ pharisei ministros vt apprehēderent iesum. Dixit ergo eis iesus. Adhuc modicū tp̄s vobiscū sum ⁊ vado ad eū qui me misit. Querētis me ⁊ nō inuenietꝭ. ⁊ vbi ego sum vos nō poteritis venire. Et ꝓ declaratione istoꝝ sciēdū est q̄ tā iudei hodie ⁊ma iores simul ꝓcluserūt vt xps crucifigeret ⁊ heri fuit tm̄ hoc cōclusum: ideo ōr dnica de passiōe seu passionis. Sz̄ ideo adhuc ips nō accipiebāt: q̄ timebāt populuꝫ q̄ ad xp̄z habebat magnā deuotionē: ⁊ hoc ꝓpter vitā sctām ⁊ salutē quā eis dabat quotidie ⁊ ꝓpter miracula. Ideo tenuerūt ꝓcilū q̄ xps caperet dicētes. Mittamus hoies pauci valoris vt interficiat et miserūt ministros ⁊ sagiones: ⁊ viderūt eū in tēplo ꝓdicantem: ⁊ ducti timore nō audebant eū capere. Et ideo fuit cōclusum inter eos q̄ expectarēt eū donec predicasset. Et xps in sermone ꝓuertit illos: ⁊ post hoc ei nihil fecerūt. Et ideo ōr Miserunt principes ⁊ pharisei ministros vt caperent iesum. Et dum isti audiebāt christū dixit illis. Adhuc modicū tēpus vobiscū sum. Nā ista verba attulerūt luce in cordib⁹ ministroꝝ vt videbitis. hic ergo subtiliter ⁊ intricate mōstrat̄ christi exaltatio. Un̄ est sciendū q̄ innenit̄ i nouo testamēto q̄ reperimus quattuor exaltationes iesu xpi humanas: ⁊ prima exaltatio ē dolorosa. q̄n̄ fuit elevat⁹ in cruce. O ēstus debebat esse ille dolor. cū ei⁹ corpus delicatuꝫ attraheret in cruce. vn̄ cōcludit hic doctor sanctus in tertia pte q. xlvj. ar. vj. Nullū dolorē martyrū ⁊ ēt oim sanctoꝝ vnitū tm̄ fore quantus fuit ille dolor iesu xpi in cruce. q̄ vt dicit beatus Tho. in. iij. parte. q. xlvj. ar. v. Xps passus est oēs passiones nō quidē ꝙ sp̄ecie. q̄ ille sibi repugnāt q̄n̄q̄ vt cōbustio in igne: submersio in aqua. Sz̄ fm̄ gen⁹ passus est oēm passionez humanā. ⁊ hoc cōsiderari pōt tripliciter. Uno modo ex

parte hominuz. Passus est enim aliqđ a gentilibus ⁊ iudeis masculis ⁊ feminis. vt ꝑz de ancillis accusantibus petrū. passus est etiā a principibꝫ ⁊ ministris eoruz ꝓpularibꝫ. Hz illud ꝑs. Quare fremuerunt gētes. ⁊ ppli meditati sunt inania. Astiterūt reges terre ⁊ ꝓncipes ꝓuenert i vnū aduersus dñm ⁊ aduersus xp̄m eiꝰ. Passus est etiā a familiaribus ⁊ notis. sicut patet de iuda cuz ꝓdente ⁊ petro ipsum negāte. Alio mō ꝑz idē ex parte eorū in quibus homo potest pati. Passus ē ei xp̄s in suis amicis eū deserētibus. In fama per blasphemias contra eū. platas honore ⁊ gr̄ia: ꝓ irrisiones ⁊ ꝓtumelias ei illatas. In rebꝰ: qz vestibꝰ spoliatꝰ est In anima per tristitiam tedium ⁊ timorē. In corpore ꝓ vulnera ⁊ flagella. Tertio ꝓt ꝓsiderari quantū ad corporis mēbra. Passus est eīm xp̄s in capite pūgētiū spinaz coronā ⁊ in mambꝰ ⁊ pedibus cōfixionē clauoz: in facie alapas: in corpore flagella. Fuit etiā passus fm oēm sensum corporeū fm tactum quidē flagellatus ⁊ clauis ꝓfixus. fm gustū felle ⁊ acceto potatꝰ: Hz olfactū i loco fetido cadauerū mortuoz qui dicit caluarie appēsus patibulo: fm auditū lacessitus vocibus blasphemātiū ⁊ irridētium: fm visum videns matrē ⁊ discipulū quē diligebat flētes. Hec Thomas ibidem. ⁊ idē arti. vj. eiusdē questiōis dicit ꝙ dolor xp̄i fuerit maior oibus doloribus: qđ patet ex illo qđ dicit Thren. i. in persona xp̄i. o vos oēs qui trāsitis ꝑ viā attendite ⁊ videte si est dolor sicut dolor meꝰ. Ponit tamē ibidē quatuor rōnes ꝓ istius ꝓbatiōe quas vide ibidem si placet. Et ideo dauid de hoc in ꝑs. lxxxvij. Pauper suz ego et i laboriꝰ a iuuētute mea exaltatꝰ autem humiliatus suz ⁊ conturbatus. Ibi exaltatus. s. in cruce. Et loquit ille ꝑs. in ꝑsona christi. Paup etiā in exitu ventris virginalis: et per cōsequens natus extra domū invia ponit in ꝓsepe: nec erat ibi ignis cū esset frigus: vt scitis in natiuitate dñi. Et pauper in cōuersatiōe: qz si aliqs deuotꝰ hō volebat eū hospitio recipere sumebat ꝓ elemosyna: als exibat per desertū: vbi lapide sub capite posito dormiebat. Et ideo dr. Et circūspectis oibꝰ cū iam vespa esset hora exīt in bethaniā cū. xij. Marc. xj. Itē multotiēs ꝓdicando in nimijs caloribus ⁊ in multis alijs laborādo ita laborabat ꝙ ita videbatur senex. ecce quō fuit paup. Sz postea exaltatus fuit in cruce ⁊ cōturbatus. O q̄nta fuit tribulatio capitis ꝓpter spineam coronā: ⁊ quāta oculoz ꝓpter discipulos q̄ fugiebāt: ⁊ ꝓpter dolorē mſis: ⁊ ꝓ aures audiētes blasphemias: ⁊ ꝓ ꝓ oratiōnē nariū: qz ibi ferebāt multa suspensoz corpora. Et de ista passiōe dirigēdo ꝟba ministris dr. Adhuc modicū xp̄s vobiscū sum vt adhuc instruam vos. Ecce ergo ꝓmam exaltationem. Scōa fuit exaltatio gloriosa quando fuit exaltatus in resurrectione. In resurrectione exiuit cuz sanctis patribꝰ limbū: ⁊ in die pasche gloriosus surrexit. Et de ista exaltatiōe ipe dixit alꝫ. Et ego si exaltatus fuero a terra oia trahā ad meipsum. Joā. xij. Si ꝓ qa qñ exaltatus fuero oia trahaꝫ. ꝓmo: alias existentes in limbo. Itez apostolos iā deficiētes ⁊ discipulos. In resurrectione suscepit oia: qz oēs creaturas sibi subdidit. Et ista rō etiā tangit subtiliter ibi: qñ dixit. Vado ad eū ꝙ misit me. O q̄sva dit ad rē q̄ ab eo nō diuisit: ergo quō vadit ad ꝓez: cū essentialr esset idē cū ꝓe. Videte localiter nō diuisit: sed formaliter: qz pater immortalis: ⁊ ipse mortalis in quātū hō: ⁊ iō diuisit ꝓ humanitatem a patre. Tertia exaltatio fuit celestialis et ista fuit in ascēsione sua. De hac Paulus dicit. Propter qđ deus exaltauit illum ⁊ donauit illi nomē qđ est sup oe nomē: vt in nomine iesu omne genu flectat celestiū terrestrium ⁊ infernoz: ⁊ ois lingua cōfiteat qz dñs iesus xp̄us in gloria est dei patris ⁊c. ad phil. ij. ⁊ statim ipse tāgit cū dicit. Queretis me ⁊ nō inuenietis. Quia ex quo xp̄s ascendit in celū iudei videntes tēpꝰ messe esse cōpletū q̄rebant ⁊ adhuc q̄rūt xp̄m: sed nō inuenīēt nisi in iudicio: qz nō credebant ipsuz esse messiaz ergo noialiter querebāt ⁊ nō realiter. Ideo Ose. v. dicit de iudeis. Facti sunt principes iuda quasi assumētes terminū: sup eos effundā quasi aquam irā meā. Quarta exaltatio fuit spūalis quo ad aiam: que nō solū fuit in istis ꝓdictis tribus: imo etiā in sua incarnatiōe: quia tantam prudentiā ⁊ potentiā habuit aia illius illico: sicut ⁊ nunc: ⁊ ideo dicit spūalis quo ad aiam: ⁊ de hac dicit Esa. liij.

Ecce intelliget seruus meꝰ: et exaltabit: et elevabit: ⁊ sublimis erit valde. Seruū appellat filiū respectu hūanitatis: ⁊ elevabitur i intellectu: in prudētia: gloria et fruitione. Et ista in euāgelio tangit cū dicitur. Vbi ego suzvos nō potestis venire. Videte certū est ꝙ peccatoꝛ q̄tūcūq; malus q̄diu alꝫ est in corpore hz liberū arbitriū. quare ergo dicebat vos nō potestis venire. Videte ire ⁊ venire ad gloriā fit per passus bonoz operū: sicut videmꝰ in nr̄o ire qz nūc cogitationibꝫ bonis: tūc vero penitēdo imꝰ illuc vbi xp̄s est. Et de hoc dauid. Jbūt de virtute in virtutē ⁊c. i ꝑo. lxxxiij. s. Quā dilecta. iō ergo hoc dicebat: qz sciebat illos esse in mala voluntate ꝓcessa: ideo nō poterāt itinerare in bonis opibꝰ. Et videte oia bona opa facta in pcō mortali nō possunt ꝓdesse: scz ad meritū vite eterne. ꝓsunt tñ homini vt citius disponāt ad gratiā: ⁊ etiā ad accumulationē tēporaliū: ⁊ iō dicit vbi ego sum vos nō potestis venire. s. in sensu cōposito. s. malam vitā retinendo: sed bene illā dimittendo. Ideo xp̄s dicit. Non pōt arbor mala fructꝰ bonos facere: neq; arbor bona fructus malos facere. Mat. vij. Et hoc intelligatis in sensu cōposito. Arbor bona. s. stando in bonis operibus: tñ creatura hz cadat i peccato mortali: a bonis operibꝰ nō desinat: qz ad oia ꝓsunt nisi ad illud vnū ⁊ plus qz citius extrahitur homo de peccato. Et hoc bñ patet in euāgelio hodierno: qz ministri qui venierant ad capiendū xp̄m: ex quo priꝰ volurūt audire sermonē ⁊ bonū opus facere: ideo deꝰ cōuertit illos: ⁊ redierūt ad phariseos ⁊ qz illū nō ꝑduxerūt captiuū ad illos dixerūt pharisei ministris. Quare nō portastis tale? At illi dixerūt. Nunqđ sic locutus est homo: ⁊ quō hic dz capi? Dixerunt illis principes. Nūquid et vos seducti estis? Nunquid aliquis ex principibus credit in eū? Sed hec turba q̄ ignorat legē maledicta credit in ipm. Moraliter nota simplices qui nō ponebāt obicē ex sermone xp̄i fuerūt illuminati: sed literati: quia obicem posuerūt. ideo in malicia sua permāserūt: quia ex superbia sua xp̄m audire noluerūt vt frequēter hoies magne scientie sunt male conscientie. Jō dicit Ecclia. v. Esto māsuetus ad audiēdum verbū dei vt intelligas. Videte non omittatis oratiōes solitas: nec bona opera. Ideo cuilibet ꝺr. Quodcūq; facere potest manus tua instanter operare: qz nec opus: nec ratio: nec sapiētia. nec scientia erūt apud inferos quo tu ꝓperas. Eccl's ix. Quodcūq; ſ. bonū. ecce q̄ hic ꝓ prima ꝑte. Scōa pars euāgelij ē de execratione iudeoꝝ generali: de hac quō fuerit videte textū euāgelij subtiliter ibi. Dixerunt q̄ iudei ad semetipsos. Quo hic iturus est qz nō inueniemus eū? Nūquid in dispſionē gentiū iturus est ⁊ doctorꝰ gentes? Quis est hic sermo quē dixit: quaeretis me ⁊ nō inuenietis me: ⁊ vbi sum ego vos nō potestis venire. Hic videte cecitatē eoꝝ: nā ministri fuerūt illuminati ad intelligēdū ꝟba xp̄i ⁊ nō doctores: ⁊ iō verificat hoc verbū xp̄i in oratione dicēs Confitebor tibi pater dñe celi et terre: qz absc̄ondisti hec a sapiētibus ⁊ prudentibꝰ et revelasti ea parvulis. Mat. xj. Fiebat tūc vt hodie fit: qz cū veniunt literati ad fmonē dicūt cū magna audacia ⁊ elatione. Jā ego videbo qđ dicet iste ꝓdicator: ⁊ illuc veniūt iā obstinati. Sz simplices ⁊ ignorātes imediate credūt ⁊ illuminant: qz ex devotione veniūt. Ecce quō ostēdit cecitas iudeoꝝ. Nā iudei verū dicebant: hz nō intelligebā: qz dicebāt ꝙ xp̄s debebat ire ad terrā ꝓmissiōis ⁊ docere gētes ⁊ hoc verū fuit. Nā xp̄s ꝓio i iudea pedester iuit de villa i villā ꝓdicādo hz xp̄s post dispſionē apl̄oꝝ ꝑ totū mundū iuit equester qz per equos. i. apl̄os: ⁊ do cebat gētes ⁊ hoc dixit xp̄s de Paulo qñ dixit. Vade: qm̄ vas electionis est mihi iste: vt portet nomen meū coram gētibus ⁊ regibus ⁊ filijs israel Act. ix. Et videatis ad hoc pulchrā figuram in libro Judicū. c. vj. Nā ibi legit ꝙ iudei erāt in magna ꝑssura ꝓpter inimicos eoꝝ: ⁊ deus apparuit Gedeoni di. ꝙ ipe deberet liberare iudeos ab inimicis: et iō petijt signū Gedeō a deo ⁊ dixit. Hic est vellꝰ lane i hac aera: sit hoc signū qđ reperiā lanā totā plenā ꝛ roze cras ꝛ mane et areā totā siccā. Cui dixit deꝰ. Placet mihi: ⁊ ita inuenit alia die sicut dictū fuit de mane. Tūc dixit gedeō. Pulchrū est signū: sed dñe peto scḃo q̄ fiat per cōtrarium ita ꝙ eras reperiā lanā siccam ⁊ areā rorātā ⁊ roze plenā ⁊ sic habuit. Nota bene ibidē hystoriā. Sed q̄ro hic qđ

significat iste ros. Respõsio. Iste ros figt doctrinã iesu xpi bona rõne: qr sicut terra de se nõ põt fructificare sine rore celi: sic nec mund⁹ posset fructificare in bonis operibus nisi descẽderet ros .i. doctrina christi:r hoc probat auctoritate in cantico. Deu.xxxij. Audite celi q̃ loquor: i versu: cõcrescat vt pluuia doctrina mea: fluat vt ros eloquiũ meũ. Lana aũt est gẽs iudaica: qr sicut lana tonsa est a bestia: r remota ab ea. sic gens iudaica fuit separata ab egyptijs qui adorabant bestias. Ervolnit gedeon pro primo signo vt ros esset tñ in vellus. i. doctrina xpi tñ in populo iudaico r tota area esset sicca. i. tot⁹ mundus: nã doctrina r ros christi dabat iudeis tũc solũ: r alie cõgregationes mũdi erant sicce. r ideo dicit in ꝓ. lxxi. Descẽdet sicut pluuia in vellus: r sicut stille cidia stillantia super terrã ꝛc. Voluit etiã gedeon aliud signum scz vt lana siccaret et terra madidaret: et hoc figurabat doctrinam christi post suã ascensionẽ. Nam postq̃ ascendit celos fuit portata ci⁹ doctrina per totũ mundũ: nam in omnẽ terram exiuit sonus eorũ: r remãsit lana tota sicca. i. gens iudaica: r fuit adimpleta quedã ꝓphetia dicens. Quia repleta est terra scientia dñi: sicut aque maris operientis. Esa.xj. Aqua. i. doctrina euãgelica: r remãsit iudea tota sicca. i. recta doctrina veritatis. Et ideo dicebat ꝓpheta Et ambulabunt vt ceci: quia dño peccauerunt. Sopho. j. Modo videam⁹ hic moraliter circa illud cum dicitur. Queretis me et non invenietis: an forte sit aliquis querens christum r non invenien⁹? Rñdetur certe q̃ sic: si deficit in aliquo triũ q̃ ad hoc requirunt: r hoc declarat Esaias cũ dicit. Querite dñm deũ dum inueniri potest: invocate eũ dum ppe est. Derelinquat impius viã suam ꝛc. Esa. lv. Et sunt ista. s. tẽpus locus et modus que requirunt. Debet ergo primo tempus obseruari: hoc est tempus quadragesime: quia clerici toto tempore christũ querũt sed vos mundani saltem in hoc tempore quadragesime debetis querere xpm penitẽdo: et iniurias remittendo. Forte dicunt mulieres quando reprehendunt de earũ vanitatibus: si alique inciperẽt dimittere ornamenta: ego dimitterẽ. Uide tu quicunq̃ talis es: quia martyres oẽs habẽt coronã in paradiso: sed super oẽs sanctus stephanus qui primus fuit. Virgo maria inter ꝙgines: magdalena inter penitẽtes. Et ecce nũc saltem dimittatis isto tpe penitẽtie. Ideo dicit. Hortamur vos ne in vacuũ gratiã dei recipiatis. ait eñ. Tẽpore accepto exaudini te: r in die salutis adiuui te. ij. Cor. vi. Querite ergo dñm dũ inueniri põt: qr iudei nõ querebant debito tẽpore xpm: ideo nõ invenerunt. Scõo inueniẽdo xpm seruãdus est locus r iste locus est iste mũdus: quia nisi in hoc mũdo inueniat per gratiã: nõ poterit inueniri in alio per gloriã: r ideo dãnati nõ possunt xpm inuenire: qr longe a peccatoribus salus: non aũt sumus prope. Satis enim est ꝓpe aliũ qui non distat nisi ꝙ tres passus ab eo. Et habes tres passus quib⁹ potes ad xpm redire r ipm inuenire. r primꝰ est cõtritio. scõs est cõfessio. tertiꝰ est cõplementũ pnie: et est satisfactio. Hũc ḡ est tps r locus. r iõ dauid in ꝓ. cxliij. ait. Prope est dñs oibus invocatibus eũ: oibus invocantib⁹ eum in veritate. Uidete ergo q̃ cõcordẽt oratio r cordis contritio: r satisfactio: qr isti sunt tres passus. Tertio seruandus est modus querẽdi xpm: r ille modus est recedere a peccatis: qr dicit. Dereliquat impius viã suã: r vir iniquus cogitationes suas: r reuertatur ad dñm r miserebit ei⁹. Esa. lv. Ibi tangit ꝓpheta modũ querẽdi xpm. Qui ḡ has tres ꝓditiones seruauerit: inueniet xpm. Veniamus ad tertiã partẽ euãgelij q̃ est de illustratiõe credentiũ spũali: r de hoc loquit thema. Et dicit in euãgelio. In die magno festi vitatis stabat iesus r clamabat di. Si ds sitit: veniat ad me r bibat. Qui credit in me sicut dicit scriptura: flumina de ventre eius fluent aque vive. Hoc antẽ dixit de spiritu quẽ accepturi erant credentes in eum. Declaremus illud magnũ festũ: qr ad literã festũ tabernaculorũ q̃s inciebat. xv. septẽbris: et etiã hodie seruãt indei illud festũ r durabat illꝰ festũ octo dieb⁹: r prima dies erat colẽda: ꝫ postea vsq̃ ad octauũ diẽ poterãt laborare: sed octau⁹ dies erat sctissim⁹ r de hoc ẽ text⁹ Leuitici. xxiij. vbi dr. Dies octau⁹ erit celeberrim⁹ atq̃ sanctissim⁹: r offeretis holocaustũ dño. Et in istovltio die iesus clamabat: qr dicit euãge. In die magno. Et

ille erat octauus ꝑm literã. Sed moraliter est hic notandũ q̃ sicut supra ꝗtutes morales sũt theologicales: sic etiã supra intellectus morales sũt theologicales. Nã allegoric⁹ sensus exponit illud quod debemus credere: r sic rñdet fidei. Tropologicus rñdet charitati: r anagogic⁹ spei Mõvidete. In verbis istis euãgelij facio istos tres intellectus. Et primꝰ erit principaliter allegoricus. Uñ q̃d est istud festũ septem dierũ: r hic dies vltimus quo xps clamabat. Istud festũ est quadragesima et hz septem septimanas quas illis septẽ diebus cõparare possum. Nouissimus dies ẽ festũ pasche. Hec solẽnitas quadragesime durat septẽ septimanis ꝓcedentibus: quẽadmodũ illud festũ precedebat septem dies: et in illo magno die clamat christus ad invitãdum nos ad cõmunionem dicẽs illud Cant. v. Comedite amici r bibite r inebriamini charissim. Nota amici: quia oportet q̃ sit amicus ille qui debet comedere vt scz sit in gratia: et tũc inebriatur q̃n oĩa opera temporalia ponũtur r totaliter queiescit in xpo: r iste est intellectus allegoricus. ali⁹ sensus est moralis r tropologicus r ꝑm istũ intellectum istud festũ est vita sancta quã debemus habere. Septem dies sunt virtutes morales r theologicales septẽ: scz fides: spes: charitas: prudentia in periculis: iustitia r tẽperantia in prosperis: r fortitudo in aduersis. Ultimꝰ dies est dies mortis q̃n xps vocat ad gloriam paradisi. Et ideo dicitur. Uenite ad me oẽs qui laboratis r onerati estis: et ego reficiã vos: r inuenietis requiem animabus vestris. Mat. xj. Tertius intellectus est anagogicus: vt si hoc festũ significat durationem mũdi: r dies septẽ significãt septẽ etates. Prima ab adã vsq̃ ad noe. scda a noe vsq̃ ad abraã. tertia ab abraã vsq̃ ad moysen. quarta vsq̃ ad dauid. quinta vsq̃ ad trãsmigrationẽ babylonis. sexta vsq̃ ad xpm. septima vsq̃ ad finẽ mũdi. Ultimus erit dies iudicij: r erit magnus. r xps stabit r clamabit esurientibus r sitientibus iustitiã: et his qui a dextris erũt dicit. Uenite benedicti patris mei. Matt. xxv. Sed alijs dicet. Discedite a me maledicti ꝛc. Et ideo de bonis dixit. De spiritu accepturi erant ꝛc. Isti tales accipient in hoc mundo per gratiã: r in alio per gloriam.

¶ Feria. iij. post Judica. Sermo vnicus.

Temo palã loquebatur de illo propter metum iudeorum. Originaliter Jo. vij. Recitatine in euangelio hodierno. Unde in isto euangelio hodierno ostendunt nobis tria de iesu christo que habuit inter iudeos tempore sue passionis: scz

Stricta afflictio.
Discreta conditio.
Secreta defensio.

Et de vltimo loquit thema. qr aliqui credentes in eũ occulte defendebant: qr nemo supple credentiũ palã loquebat de illo. i. pro illo: ꝫ alij loquerent palã: nõ tñ p illo: ꝫ bñ cõtra illũ. Primũ q̃d tangit in euãgelio de xpo est stricta afflictio: habebat eñ strictã afflictionẽ ex parte oĩm scz amicor⁹ r alior⁹: r de hoc fit mentio in principio euãgelij cũ dr. Ambulabat iesus in galilea: nõ eñ volebat in iudea ambulare: qr querebãt eũ iudei interficere. Erat aũt in primo dies festus iudeorũ scenophegia. Dixerũt aũt ad eũ fratres eius. Trãsi hinc ꝛc. Pro quor⁹ intellectu sciendũ est q̃ terra ꝑmissionis vltra mare diuidebatur in duas ꝑtes: scz in iudeam r galileam: r in iudea est ciuitas hierusalẽ tanq̃ metropolitana: r ibi stabant doctores magistri r studium generale: r ibi morabant inimici xpi. Sed parentes eius r amici stabant in galilea: qr xps ibi fuerat nutrit⁹ in ciuitate capharnaũ: r ibi habebat amicos suos r cõsanguineos: r ibi nõ habebat inimicos tot sicut in iudea. iõ ambulabat in galilea: et ibi fuit tribulatus et afflictus a fratrib⁹ i. cõsanguineis suis: et istos stã scriptura appellat fratres ei⁹. Et iste est modus sacre scripture in veteri r i nouo testamẽto. vñ Señ. rilj. dicit abraã loth. Ne quaeso sit iurgiũ inter me et te: fratres eñ sumus: et tñ erant tñ cõsanguinei. Et simile habetur ex varijs passibus scripture: q̃ consanguinei dicuntur fratres. Unde dicitur. Optabam enim egoipse anathema esse a xpo pro fratribus meis qui sũt cognati mei ꝑm carnem. Ad Rom. ix. Et ab illis consanguineis habuit xpus strictam afflictionẽ. Nã in iudea querebant eũ occidere ex vna parte: r ex alia parte

fratres eius impellebant vt iret in iudeã nõ tñ q̃ haberẽt intẽtionez mali. Et assignabant ei ꝓsanguinei ⁊ parentes quare deberet ire quatuor rõnes Et prima ratio fuit deuotiõis:qz erat festꝰ dies primus scenophegia:⁊ ꝺ̃ a scenos qꝺ̃ est tabernaculũ ⁊ phagin qꝺ̃ est comedere:gre ce: qz faciebãt tabernacula ⁊ comedebãt in tabernaculis.vt hr̃ Leuit. xxiij. ⁊ erat preceptũ dei. Exo. xxiij. q̃ oẽs irẽt in hierusalem.iõ cũ oẽs iudei deberẽt ire:volebãt excludere q̃ ipse etiã deberet illuc ire Sed ista nõ tangebãt xp̃m:qz ipe erat imperator qui dedit legẽ moysi in similitudine ignis. Exo. xx. ⁊ ideo solutus erat a legibus:maxime qz post ipe dedit legem in similitudine hois.⁊ ideo nõ erat ipe ligatus. Scõo etiã qz ipe erat exceptus:qz habebat ibi inimicos capitales:⁊ ideo in ẽptũ hõ erat excusandus.⁊ iõ ista ꝓma rõ non cogebat. Scõa rõ erat dilectionis ⁊ charitatis.s.ꝓpter discipulos q̃ ipm dimiserãt ratiõe sermõis qꝺ̃ fecerat de sacro altaris qñ dixit. Caro meavere est cibus ⁊c. Jo. vj. Ibidẽ. Nisi mãducaueritis carnẽ filij hois:⁊ biberitis eiꝰ sanguinẽ:non habebitis vitã in vobis. Ex quo ꝓmone fuit inter eos tantũ scandalũ q̃ direrunt illi de societate. Durus est hic sermo.qs põt ei audire:et ideo abierũt retrorsum et cũ eo nõ ambulabant quia reputabãt stultũ q̃ de eius carne deberẽt comedere de his ergo dicebãt sibi parẽtes ⁊ cõsanguinei. Transi hinc ⁊ vade in iudeã:vt ⁊ discipuli tui q̃ recesserũt a reviꝺeant opa tua q̃ facis. Jo. vij. et cõuertenꝫ ad te: qz scãdalizati recesserũt a te. Hoc nõ fuit dicẽ de aplis:qz illi nõ recesserũt ab eo: sz ab alijs. Sz nihil valet ista scõa rõ: qz discipuli de quibꝰ loquebãt iam multa mirabilia viderãt ab eo. Tertia rõ est ambitionis:⁊ tãgit ibi cũ ꝺr̃. Transi hinc.nam nemo quippe in occulto aliq̃ꝺ sz notabile facit.vade ergo in iudeã qz ibi erũt gẽtes totius mũdi:⁊ faciẽt tibi ⁊ nobis magnũ honorẽ. Ecce in quo habebãt eos:vt haberẽt honorẽ ⁊ cõmodũ. Nã ipsi iõ volebant cũ ipso ire:sed ista rõ nõ valet: qz secum ducit vanã gloriã ⁊ auariciam:erudentes q̃ aliqui forte venirent ad rogãdum eos vt facerent q̃ iesus sanaret aliquos ipsorum:et q̃ ex hoc haberẽt pecunias. Quarta ratio erat afflictionis:cogitantes q̃ ex miraculis caperetur xp̃s in regem:⁊ tũc ipsi essent magni cũ eo ⁊ ista ratio tãgitur ibi: cum dicitur. Si hec facis:manifesta teipsum mũdo. Si hec facis sz diuinitus nõ opere diabolico manifesta te mũdo. Mundũ appellant hierusalem ꝺuabus rationibꝰ. Prima quia ibi concurrebãt quasi omnes gẽtes mundi. Scõa quia erant mundani:et qui hec dicebant ad christũ volebant honores et vanitates:⁊ forte volebant etiã ab eo recedere:quia isti etiam nõ credebãt in eo: immo etiam murmurabant contra illum q.ꝺ. Et quõ est hoc:quia nunq̃ studuit ⁊ predicat. Ex hoc apparet stricta afflictio iesu christi. Nã inter duas molas stabat sicut olina vsq̃ dum exit oleum:ita similiter cõtigit de christo. Nam ipse stetit et fuit pressus donec eruit oleum effundẽꝺo sanguinẽ. Ex tunc fuit completa vna prophetia de Dauid in ꝓ. xxxvij. Amici mei et proximi mei aduersum me appropinquauerunt ⁊ steterunt. Et q̃ iuxta me erant per genus ⁊ tribũ de lõge steterũt: etvim faciebant qui querebant animam meã sicut fit oliue. Hic sunt due moralitates. et prima tangit ecclesiasticos q̃ sunt inter duas molas.s.amicoꝝ et inimicorũ sz diaboloꝝ: qz ly laici sunt inimici diaboloꝝ tñ plꝰ clerici ⁊ ecclesiastici:qz demones plus rẽtãt clericos de pctis q̃s laicos ⁊ sic ab vna parte hñt demones ⁊ ex alia parte hñt amicos ꝓsanguineos qz postq̃s ꝺs est clericus:amici nõ hñt cõsciam accipiendi bona eoꝝ ⁊ isto mõ est inter duas molas. Et vide circa istam materiã qm̃ si tu nõ es pauper tu nõ potes aliquid accipe a filio clerico:nec ipe potest tibi ꝺare Jõ Aug. ꝺicit. Sic ꝺz clericꝰ de bonis ecclesiasticis ꝺare pauperibꝰ et amicis: vt si indigeãt ad necessitatẽ:sed non vt diuites fiant:quia si clericus vult sibi retinere illa bona quibus non indiget ⁊ nõ ꝺat indigentibus:sacrilegiũ cõmittit ⁊ furtũ facit.iõ sctus Ber. ꝺicit. Quicq̃ꝺ clericus de bonis ecclesiasticis ꝑter necessariũ victum ⁊ vestitũ sibi retinet:⁊ pauperibꝰ indigentibus nõ tribuit:furtũ facit ⁊ sacrilegiũ. Et multo plus peccat ꝺãꝺo amicis ꝺiuitibus.sed bene ꝺare ꝺz pauperibus: et ideo si aliqs aliquid accepit nisi in via elemosyne:restituat. Esset em̃ necessariũ q̃ clericus habens centũ florenos in reditibus ꝺistaret cẽtũ leucis a parẽtibus suis. Ecce quõ stringunt:possunt em̃ clerici ꝺicere illuꝺmet verbuz. Amici mei.i. paupes ⁊ primi mei.i. ꝺiaboli ⁊c. De su predictis vide. xvj. q. j. c. ſi. ⁊. xij. q. ij. Alia moralitas est humilitatis ꝓ laicis: et vt intelligant ꝺictã parabolã. Si aliqs notabil̃ miles ⁊ potens est in aliqua ciuitate ⁊ aliqui agricolez pauperes exurgerent i eũ ⁊ potẽs iste miles posset eos occidere solo verbo:⁊ ꝺiceret ne isti moriãtur cũ ista malicia cedã:⁊ ibo ad aliã ciuitatẽ:quid ꝺicerem⁹ ꝺe isto. Vere tñ ei set humilis q̃ reputaret sibi in stultitiã. Sic fuit humilitas iesu xp̃i:cuiꝰ posse est ꝺum ꝺestruere ⁊ aliũ facere:qz maiores ciuitatẽ; hierlz exurgerẽt ꝺtra eũ:tñ agricole sunt eius respectu:lz illos posset occidere:cedebat tñ et recedebat a hierlm habetis ei exẽplũ morale:vt cedatis inimico ⁊ nõ sumatis vindictã. iuxta illud. Si fieri ꝑt quod ex vobis est cum oibus hoibus pacẽ habẽtes:nõ vosmetipos ꝺefendentes charissimi:sed ꝺate locum ire Scriptũ est em̃. Mihi vindictã ⁊ ego retribuam ꝺicit ꝺns. Ad Rom. xij. Not. ꝺefendentes.i. vindicãtes:nec est tibi ꝺedecus cedere inimicis tuis apud deũ:qz honor est homini qui separat se a contẽtionibus. oẽs aũt stulti miscẽtur ꝓtumeljs Prouer. xx. Sed apud stultos ꝺiceret: illud esset ꝺedecꝰ:lz in iudicio dei ab oiꝰ laudabit. Date ergo locũ ire:qz scriptuz est. Mihi vindictam ⁊c. qz regula est dei. Nulli ergo vindicta ꝓpetit:sed iustitia. Et ad hoc vide miraculũ qꝺ̃ habeẽ. ũ. ꝺialogo. Erant duo viri potentes i eaꝺẽ patria:⁊ vnus erat nobilis ⁊ multum famosus:alter tñ nõ erat ita famosus:⁊ ille agebat inuidia ꝺtra aliũ adeo q̃ ꝓpter inuidiam diffamabat aliũ:⁊ intantũ creuit inuidia q̃ alteri munus venenosum ꝓsentauit. Et ꝺixit alius magnus. Ego ce ꝺam huic ⁊ ꝺimisit vicinum et mutauit locũ. Iste inuidus ꝺicebat exultãs:⁊ ego facia illũ etiã recedere ab illo loco:⁊ subito ꝺũ hoc cogitaret ceciꝺit ꝺomus ciꝰ ꝺtra eũ. Ecce hic vindicta ꝺei. Ideo ꝺixit xp̃s: ꝺimitte mihi ꝺicit ⁊ ego retribuã qz retribuit i eo:pote ⁊ anima. Nam gloriosus est exemplo ꝺñi iniuriã ⁊ inimicũ cedendo vincere q̃s resistẽꝺo superare:vt inquit Greg. ⁊ hoc est cõsiliũ ꝺñi. Cũ persequent vos in vna ciuitate fugite in aliã Mat. x. Ecce hic primã partẽ. Ecce tangitur in euangelio discreta ꝓditio:qz licz tãtã potẽtiam haberet:voluit tñ vti prudentia:ideo rationabiliter voluit parentibus respondere q̃ nõ deberet ire in iudeam. Dixit ergo eis iesus. Tẽpus meũ nondũ aduenit:tẽpus autẽ vestrũ semp est paratũ. Nõ potest mund⁹ odisse vos: me aũt od.t:qz ego testimoniũ perhibeo de illo:qz opera eiꝰ mala sunt. Vos ascẽdite ad ꝺie festũ hũc:ego em̃ non ascẽꝺo ad ꝺiẽ festũ istũ:qz tp̃s meum nõꝺum impletũ est. Hec cũ ꝺixisset ipe mansit in galilea. Et hic xp̃s asserit quatuor cõꝺitiones ꝓꝺudentie que req̃rũtur in opere virtuoso ⁊ meritorio.s.qñ:vbi.quõ.⁊quare. qz ẽptũcũq̃ bonũ fiat nisi ꝺiscrete fiat.nõ est meritoriũ.vt ꝺicit.s.Anselmus. Uirtus aũt inꝺiscreta ꝓ vitio reputat. Prima ergo ratio ꝓꝺudentie est tẽpꝰ respicere.s.qñ.i.q̃ fiat ꝺebito tempore:quia ꝺicere missam virginis marie bonum est:lz si ꝺiceretur in ꝺie veneris sancta vel post pãꝺium peccatum esset:quia nõ est tempus conꝺecens. Et ideo ꝺicitur. Tẽpꝰ ⁊ responsionẽ cor sapiẽtz intelligit. Omni negocio tẽpus est ⁊ oportunitas. Eccls. viij. Hanc circunstantiã seruauit xp̃s ꝺi. Tẽpus meũ:lz patiendi a deo ordinatũ nondum aduenit. De quo nota figurã. Exo. xij. Qñ ꝺns volvit liberare populũ ꝺe ꝺura seruitute egypti precepit eis q̃ ꝺecima ꝺie ꝑmi mẽsis.s.martij. reciperẽt agnũ ⁊ seruarent ipm vsq̃ ad ꝺiem. xiiij. mẽsis. ⁊. xv. ꝺie erat pascha. Dicit tex. ꝺe cima ꝺie primi mensis tollat vnusquisq̃ agnuz per familias ⁊ ꝺomos suas. Erit aũt agnus absq̃ macula masculus anniculus. Juxta quẽ ritũ tolletis ⁊ hedum ⁊ seruabitis eũ vsq̃. xiiij. ꝺiez mensis hui⁹ Immolabitq̃ euz vniuersa multitudo filoꝝ israel ad vesperã ⁊c. Nota ibidẽ textum. Et fuit figura illius agni innocẽtis xp̃i. ꝺe quo Joã. i. ꝺr̃. Ecce agnꝰ ꝺei:q̃ ꝺebuit tolli decima ꝺie mẽsis primi sicut factum fuit in ꝺie ramoꝝ:qñ receptus fuit cũ magno honore ⁊ fuit seruatus vsq̃ in ꝺiem iouis ad vesperã. Jaz veritas ꝺebebat cor̃espõꝺere figure:⁊ xp̃s sciebat eẽ obseruãꝺũ in oñi opere virtuoso tp̃s ꝺe

Universidad de Deusto

bitum:⁊ illud tẽpus nõdũ venerat: ideo dicebat.tẽpus meũ nõdum venit:qz vsq; ad nonũ diẽ nõ debebat ire ad hierlm.tẽpus aũt vr̃m semper est paratũ. Sz contra hoc arguitur. Certũ est q̃ xp̃s nõ solum ordinauit passioni sue tempus diẽ ⁊ horaz:sed etiã omni homini.quare ergo dicit. Tẽpus vestrũ semp est paratũ cuz etiã hõ certũ habeat tempus moriendi. iuxta illud Job.xiiij. Breues dies hominis sunt:numer⁹ mẽsium ei⁹ apud te est Dicendũ ad hoc q̃ xp̃s volebat dicere q̃ tps suũ qõ elegerat ꝑ redẽptiõe generis humani nondũ aduenit. Tps ꝛo vestrũ vane glorie ⁊ honoris:semp a vobis desideratũ:est semper paratũ:nõ loquit de tẽpore mortis eoz. Uel expone sic. Tempus vestr̃ semper est paratũ.i. debet eẽ paratũ:qz nescitis tempus:neq; diẽ:neq; horam:nec modũ moriendi vestr̃:iõ semper debetis esse parati.iuxta illũ Senece Mors vbiq; te expectat:tu si fuer⁊ sapiẽs vbiq; eaz expecta. Scõa circũstantia est locus:qz locus debet inspici:qz bonũ est dicere missaz:sed nõ in stabulo:nec in coquina. Itẽ bonum est matrimonium:sed nõ vti in eccl̃ia. Et iõ ꝺr Baruth.iij. Disce vbi sit prudentia:vbi sit virtus ⁊c.q̃s inuenit locũ ei⁹. Hãc circunstantiã xp̃us seruauit dicẽs. Non potest mũdus odisse vos:ecce loc⁹.me autẽ odit:qz testimonium perhibeo de illo:qz opera eius mala sunt. Mũdus vt dixi ciuitas hierl̃z est que odio habuit xp̃z ⁊ ap̃los:qz spũales erant nõ aũt cõsanguineos xp̃i:qz carnales erant. Unde Joã.xv. Si mund⁹ vos odit:scitote q̃m me priorẽ vobis odio habuit. Ideo locus non congruebat vt tũc ascẽderet hierl̃z:nec oportebat timere illos qui habitabãt capharnaũ:qz nõ habebant eum odio. Tertia circũstãtia est modus:qz l̃z sit tẽp⁹ ⁊ locus:tñ requirit modus:vt si quis hic sedẽs nũc vult dicere missaz:vel in camisia vel nudus vel dãdo elemosynas ex ira vl̃ etiã sivis hoc tẽpore cõfiteri:⁊ tñ ire ad solatium non est modus debitus:qz debet esse genuflexio et confessor debet sedere sic tanq̃ iudex. Item si quis veniret ⁊ diceret confessori. Volo dicere coz̃ã testib⁹ peccata mea nõ esset modus:qz nõ esset sacramẽtalis cõfessio:immo dicere cõtrariũ ẽ hereticum Licet quidã dicunt q̃ ꝑpter humilitatẽ quis potest publicare:verũ est post cõfessionẽ. Item facere elemosynã ⁊ orationẽ ad modũ phariseoz. vt patet Matth.vi Nõ est bonus modus. Ideo sanct⁹ Paulus. Uidete itaq; fratres quomõ caute ambuletis:non quasi insipientes:sz quasi sapientes:redimentes tempus quoniam dies mali sunt. Eph.v. ideo xp̃s dixit Uos ascendite ad diem festũ.i. pompose Nam illud festũ ꝺr tabernaculoz:vt iaz dixi:⁊ ꝑptus erat totus vanus in ꝑmo die ⁊ durabat octo dieb⁹ ⁊ sic nõ erat modus.⁊ ideo dixit vos ascẽdite:⁊ noluit cũ illis ire.q.d. illud Esa.j.cs. Sabbata vestra odiuit aia mea. Sz quarta die quando iam tẽperate comedebant⁊ bibebant parce ipse ascẽdit. Jam die festo mediante ascendit iesus in templũ. Jo.vij. Quarta circũstãtia est intẽtio .quare:qz debz inspici intẽtio:ratio ⁊ finis. Hec tria predicta sufficiũt. Ideo dauid semper interrogabat se ipsuz quare cũ erat in tribulatiõe in ꝑo.xlj.⁊.xlij. Quare tristis es anima mea:⁊ quare conturbas me. Ergo respice intentionẽ:qm̃ intentio dat principalitatez ⁊ formalitatem operi virtuoso et meritorio. Hanc circunstantiã xp̃s seruauit:qz intẽtio xp̃i erat q̃ per passionez voluit venire ad gloriã resurrectiõis:sed vt dicit Luc.vlt. Oportuit pati xp̃m ⁊ ita intrare in gloriã suã:qz illud tempus nõ duz fuerat impletum:ideo dicebat. Tẽpus meũ nondũ venit:⁊ ideo mãsit i galileaz⁊ ad diẽ martis. Moraliter super eo q̃ dicit. Mansit in galilea. Nota galilea interpretat hebraice rota volubilis: cuius q̃s vna pars deprimit alia exaltatur rotando:sic xp̃s operationi humane statim adiũgebat operationẽ diuinã:vt videret sua diuinitas ⁊ etiã humanitas. Hoc ꝓz in oibus opationibus discurrendo a sua natiuitate⁊z ad resurrectionẽ ꝓto in natiuitate fleuit vt ceteri infantes:sed mox diuinitas fuit eleuata in claritate noctis:que,pcessit ꝺ xp̃i corpore nouiter nato. Scõo esuriuit vt ceteri:sz diuinitas stati dedit lac matri. Tertio inq̃tuz hõ fuit in ꝓsepio posit⁹:sed vt de⁹a bone ⁊ asino adorat⁹. Quarto fuit hõilitatus in circũcisiõe q̃ dabat pctõib⁹:sz exaltatus in regũ adoratione. Quinto fuit ꝑhatus i tẽplo vt pctõz:sed ibi fuit exaltatus testimonio symeõis ⁊ ãne. Sexto

fuit humiliatus fugiendo in egyptũ sed fuit exaltatus in medio doctoz in tẽplo. Jteruz fuit exaltatus in baptismo in manifestatione trinitatis. Septimo in deserto in ieiunio:⁊ tentatione diabolica: sed fuit exaltatus:qz accesserunt angeli ⁊ ministrabant ei. Octauo in predicatiõe fuit humiliatus:ad instar regis si laboraret ꝑ ⁊c.sed fuit exaltatus in miraculorum opatione. Nono fuit humiliatus in passione:qz ad instar latronis fuit passus ⁊c.sed fuit exaltatus:qz sol se obscurauit terra tremuit⁊c. Decimo in morte:qz ad inferos descẽdit:sed fuit exaltatus in resurrectione gloriosa. Undecimo humiliauit se post resurrectionem: qz voluit esse cũ apostolis.sed fuit exaltatus in ascensione sup oẽs celos. Ecce qũo iesus mansit in galilea.i.in rota volubili. Moraliter. sivolumus in paradiso exaltari: humiliemus nos in hoc mũdo. Uita nostra hz duas partes. Prima est hic vita tẽporalis. Scda est in alio mũdo vita eternalis. In prima debemus humiliari si in secunda volumus exaltari. Humiliem⁹ ergo nos in hac vita:factis ⁊ dictis⁊ vestibus. Et si sic humiliamur tũc velut rota ascendemus in alio mũdo:⁊ ideo dicit. Offices inuicem humilitatẽ insinuate. Qz deus superbis resistit:humilibus aũt dat gram: Humiliamini sub potenti manu dei: vt vos exaltet in die visitationis sue.j.pet. v. Et bñdictus est ille qui in primo incipiet. Et si nolumus humiliari:ipe manu sua humiliabit nos in inferno: ⁊ si tu te humilias ipse conuersa manu te leuat. Ecce hic xp̃i discretam ꝓditionem. Tertio ostendit in euangelio de xp̃o secreta defensio:qz nullus audebat ipsum reprehendere publice:sed secrete. Quidã dicebãt q̃ bon⁹ est sed palã nemo loquebat de illo.i.ꝑ illo. Unde sequit in euangel. Ut aũt ascenderunt fratres eius tunc et ipse ascendit ad diẽ festũ nõ manifeste:sz quasi in occulto. Judei ergo querebant eum in die festo.⁊ dicebant. Ubi est ille. Et murmur multus erat in turba de eo. Quidaz enim dicebant q̃ bonus est.alij dicebant non.sed seducit turbas. Nemo tñ palam loquebatur de illo.i. ꝑ illo:sed bene ꝓ ra eum.modo sequit questio moralis.vcz. An hi qui xp̃o credebãt in hoc q̃ timore non audebant dicere q̃ ille esset messias peccarent. Et respondeo per quoddam dictum Chrysost. qui dicit q̃ circa veritatem fidei peccat quis tripliciter. Primo veritatem in mendaciũ transmutando.scõo illã occultãdo. tertio illã nõ defendendo.⁊ intelligit de veritate fidei. Exemplũ primi. Si quidam christianus esset inter infideles:⁊ sub pena mortis efficeret⁊ sarracen⁹ q̃uis nõ corde: dã nat⁹ esset:qz ꝓfitatẽ fidei quã hz in corde mutat in mẽdacium qz aliter dicit q̃ in mẽte habeat:⁊ hoc mõ circa veritatẽ peccauerũt antiqui phi qui sciuerunt vnum principiũ primũ. ⁊ tñ adorauerunt idola de quibus dicit Piero. q̃ sunt dãnati.vñ de illis dicit ap̃ls. q̃ cõmutauerunt veritatem dei in mẽdaciũ:⁊ seruierũt creature potius q̃ creatori qui est bñdictus in secula seculoz. Ad Ro.j. Scõo peccatur circa veritatem fidei tacẽdo:qz cõfessio fidei ꝓ loco ⁊ tempore est de necessitate salutis: vt dicit sanctus Tho.ij.q. iij. ar.ij.⁊ ponit ibi duos casus in quib⁹ cõfessio fidei est ꝺ necessitate salut⁊. ꝑmus est qñ per dimissionez huius cõfessionis subtraheret deo honoz debitus. Scõus casus est vtilitas,primi. pura si aliqs interrogatus de fide taceret. ⁊ ex hoc crederetur q̃ fidẽ non haberet: vel q̃ fides non esset vera.vel alij ꝑpter eius tacitur nitatem auerterentur a fide in huiusmodi casibus cõfessio fidei est de necessitate salutis.hec.ſ.Tho.ibidẽ. Tertio peccat circa ꝓfitẽ non defendendo.nã si qs nõ ꝺfenderet suũ regẽ.iã esset ei infidelis. sic etiã ois q̃ videt periclitari fidẽ ⁊ non defendit:dãnat⁊ infidelis est dño suo. Et modo est rñsum questioni:qz peccabant hoc modo:qz non defendebant veritatez Et ideo dicitur. veritatem meditabitur guttur meũ.⁊ labia mea detestabuntur impium. Prouer.viij. Et ideo beat⁹ hieron.in prologo biblie ca.iij. Sancta q̃pe rusticitas solum sibi prodest.⁊ quantum edificat ex vite merito ecclesia christi tñ nocet si destruentibus non resistat ⁊c. Non enim sufficit dicere. O tempore antichristi stabo in camera mea:sed tanto amplius peccat quanto non resistit. Placeat christo q̃ sic velit coz nostrũ firmare in fidei eius operibus. vt simus veri pugiles fidei. vt ad gloriam perueniamus. Deo gratias.

Feria.iiij.post Judica. Sermo vnic⁹.

Credatis q̄ pater in me est ⁊ ego i pfe. Jo.x. ⁊ in euāg. hodier. Vñ hoc sc̄m euāgelium continet tres fortes pugnas factas a iesu xp̄o ⁊ a iudeis.

Prima est p deceptionē fraudulentā. Scōa est p inuasionē violentaz.

Tertia est p obiectionem pestilentem. Me quib⁹ xp̄s se defendit mirabl'r. Prio se defendit p sagacitatē intellectualem. Scōo p stabilitatē spūalem. Tertio p benignitatē vniuersalez ⁊ tenuit campū: q̄ dicit thema. Credat⁹ q̄ pater i me est⁊c. Uentam⁹ g̃ ad primā q̄ est de deceptiōe fraudulēta: ⁊ primo de cuasiōe xp̄i: ⁊ tic cōsequēter de aliis partib⁹. De primo bello q̄ fuit fraudulētuz dicit euāgeliū. Fc̄tā sunt encenia i hierosolymis ⁊ hyēs erat ⁊ ambulabat iesus i porticu salomonis. Circūdederūt g̃ eum iudei ⁊ dicebāt ei quousq̄ aiam nr̄am tollis: si tu es xp̄us dic nobis palā. Ecce fortē inuasionē. Et vt meli⁹ intelligaz est sciendū q̄ tpe quo xp̄s p̄dicabat iudeis tā romani illis dñabant: ⁊ ordinauerūt romani q̄ null⁹ auderet sibi assumere nomē regis: sub pena mortis sine licētia impatoris: ⁊ seruabant ⁊ tenebāt in q̄libet regiōe armigeros q̄ hoc tuerent. Ex alia parte videtes iudei q̄ vulgus eoruz credebat xp̄m esse messiam: q̄ oēs pphetie erāt cōplete et maiores erāt turbati ppter vulg⁹ q̄s illū sequebatur: ⁊ ideo deliberauerunt facto cōsilio q̄ illū occiderēt ⁊ die festo venerūt ad eū. Et ōr encenior⁹ ab en q̄ est in. et cenos quod est nouum: quasi innouatio ⁊ fiebat vigesimaqu inta die mensis quē mensem iudei appellabant casleu: q̄ est in fine nouembris: ⁊ in principio decembris. Et hoc habetur in libro primo Machabeor⁹.c.iij. in fine. vide ibidē quo Judas machabeus illud festum instituit: ⁊ ad illud festū xp̄s venit ⁊ trāsibat in porticu tēpli salomonis q̄s ia fuerat destructum: sed postea fuerat renouatū ⁊ nihilominus noiabat salomonis: ⁊ tūc iudei circūdederunt eū scilz maiores vt deciperent eū. modo potestis cogitare quō spectabat populus quam disputationē facerent adinuicem. Et dixerūt iudei māiores xp̄o. Quousq̄ aiam nr̄am tollis. i. intellectū. q. d. Tempus messie cōpletuz est. tu dicis te aliq̄n esse filiū dei. Dic ergo nobis palā ⁊ clare si tu es messias q̄ aliqui credunt te esse messiam: aliq̄ non q̄nq̄ etiam facis opera diuina: q̄nq̄ humana. Unde xp̄o parabant laqueū: vt si ipse se diceret regē q̄ milites pylati ip̄m cepissent ⁊ occidissent. Si xp̄s diceret non sum messias: populus amodo non crederet in eum. Ecce hic deceptionez fraudulentam. De isto concilio prophetauit david in p̄o. Deus deus meus respice. et hebraice incipit. Hely hely cū dicit. Circundederūt me canes multi ꝓsilij malignantiū obsedit me. p̄s. xxj. Appellat canes ipsos iudeos ppter inuidiā: q̄ eum mordebant in facie sua ex inuidia q̄ canes habent illam proprietatem q̄ sunt rabidi ⁊ inuidi: ⁊ ppter hanc ꝓprietatem vocabat eos canes. Sumutur tñ quandoq̄ hoc nomen canis ꝓ predicatore: vt dixi super euangelio. Canes veniebant ⁊ lingebant vlcera eius. Luce. xvi. q̄ sicut canes custodiūt oues in deserto: ita predicatores homines custodiūt in hoc mūdo. Et hec est bona ꝓditio canis: sed illa conditio iudeis nō ꝓueniebat: sed prima mala est. ergo vocabat eos canes ppter eoz inuidiā: q̄ ex fraudulenta deceptione sibi loquebantur. Ecce ergo deceptionem fraudulentam. Nunc videam⁹ defensionem xp̄i per sagacitatē intellectualem: q̄ prudenter eis respondit: ita vt veritatem scirēt: ⁊ tñ a nullo increpari nec deprehendi posset dicēs. Loquor vobis ⁊ non creditis. Opa que ego facio testimonium perhibent de me: sed vos non creditis q̄ non estis ex ouibus meis ⁊c. Quasi diceret ex quo non vultis verbis credere. operibus credite: q̄ opera que xp̄s fecit dabant sibi testimoniū de duobus. primo dabant sibi testimonium q̄ erat verus deus. Secundo q̄ erat verus messias in lege promissus. primum patet in modo faciendi miracula: quia non faciebat miracula orando sicut alij sancti fecerunt: sed imperando fecit omnia miracula. Helyas enim suscitauit mortuum: sed orando. Similiter moyses curauit sororem suam mariam a lepra: sed orādo. Sed christus imperādo fecit miracula: q̄ ipse dixit: ⁊ facta sūt. ⁊ dixit dauid. Ergo dixit. Opera que ego facio testimoniū perhibēt de me. s. q̄ sum deus. Scōo etiā dabant sibi testimoniū q̄ eēt messias iuxta signa data p esaiā de messia. Esa. xxxv. Ecce de⁹ noster ipse veniet ⁊ saluabit nos. Tunc aperientur oculi ec̄oz: et aures surdoz patebūt: ⁊ lingua mutoz erit aperta. Ista sunt clara signa ad cognoscendū messiā. Jdeo dixit. Opa que ego facio testimonia phibent de me ⁊c. q̄si diceret. Uos videtis q̄ ceci vidēt: surdi audiūt: sed vos nō creditis: nec veritas: nec operib⁹: q̄ non estis de ouibus meis: q̄ ille me sequūtur. Et hic fuit impletū verbū salomonis. Non est sapientia: non est prudētia: non est consiliū contra dñm. Prouer. xxi. Modo moralit̄ sup eo q̄d dicitur: q̄ non estis ex ouib⁹ meis. Nota ergo q̄ ex ista ratione apparet q̄ si quis non crederet non esset ouis xp̄i: q̄ q̄ vult catholicus esse: oz esse ouis. Ergo ad hoc q̄ aliq̄s sit ouis xp̄i: oportet q̄ simplr̄ credat fidē xp̄ianaz q̄. s. credat q̄ sit vn⁹ de⁹ in eēntia ⁊ trin⁹ in pſonis. Sicut ē vn⁹ sol: tñ i sole tria est ꝓsideranda: q̄ sol gñat de se radiū ⁊ a solo radio ꝓcedit calor. Sic p̄ generat filiū: ⁊ spūsc̄ūs ꝓcedit a p̄re ⁊ filio per spirationē: ⁊ tamen est vnus deus. Quia ergo hec sunt super intellectum creatū debet q̄s simplicit vt ouis esse: nō vt capra q̄ vult saltare: non irevt pastor ducit: alias caderes in errorē. Unde paulus contra quosdā phos q̄ titubabant scribēs illis dixit. Timeo autem ne sicut serpēs seduxit euam astutia sua: ita corrūpantur sensus vestri et excidant a simplicitate que est in christo iesu. ij. ad Cor. xi. Nota quomodo serpēs seduxit euam. s. faciendo questiōes. Nā eua stāte in paradiso dixit ei serpēs. Cur precepit vobis deus vt non comederetis ex omni ligno paradisi ⁊c. Genes. iij. Et ista fuit prima questio diaboli. Et si eua respondisset q̄ deo placuit: ⁊ illum. s. diabolum vituperasset: non habuissem⁹ q̄d habemus: nec essemus in tanta miseria: nec tribulatione vt modo sum⁹. Sz ipa respondit. Ne moriamur ⁊c. Ponendo se in disputatione cū diabolo: ⁊ sic fuit decepta. Sic etiam iudei decipiebantur: q̄ dicebāt. Messias dz venire ⁊ regnare: cū ergo iste sit pauper: g̃ nō est messias ⁊c.

Jō iudeis dr. Multos em̄ supplātauit sp̄s illoz. ⁊ in vanitate detinuit sensus illoz. Eccli. iij. Non em̄ intellectu tuo p̄ quiras vbi non sufficit. Nā stultus esses si digito sidus velles tāgere. Est ergo credendum non disputandū ⁊ istud est meritorium: sc̄z dare honorem deo ⁊ credere. Bene dar⁹ tis mihi honorem si vobis dicerē difficilia ⁊ crederetis mihi ꝓpter simplicē meā loquelā. Credatis q̄ illud stultum est ⁊ periculuz anime ⁊ corporis circa ea que fidei sunt difficultare. Nam iam articuli fidei fuerunt examinati per apostolos: martyres: doctores ⁊c. Sine ergo examiatiōe depone i tuo marsupio tue conscientie: ⁊ credas simpliciter. Et iō dicitur. Beati qui non viderūt ⁊ crediderunt. Jo. xx. Et per contrarium qui non credit maledictus est: vt fuerunt illi iudei: quia dixit eis christus. Nō creditis: q̄ non estis ex ouibus meis. Et ecce primū bellum. Secundum bellum fuit per inuasionem violentam: quia ad manus. Et videte primo inuasionē quā fecerunt ex hoc: quia christus dixit eis. Ego ⁊ pater vnum sumus. Sustulerūt ergo lapides iudei vt lapidarēt eum. Postq̄ christus habuit victoriaz de primo bello seu prelio: incepit iudeis loqui de sua diuinitate di. Ego ⁊ pater vnuz sumus: ⁊ quod dedit mihi pater maius oībus est. Et hoc potest itelligi dupliciter. Uno modo s̄m generationē eternā. Alio modo s̄m passionem tpalem christi. s. Scōm generationem eternam pater dedit filio diuinitatē: que est vna ⁊ eadē in patre et filio ⁊ spiritusancto. Unde Athanasius patris et filij ⁊ spiritussancti vna est diuinitas. Nō sic est in patre humano qui generat filium suū extra se ⁊ dat sibi aliam in numero humanitatem. Sed deus pater generat filium suum intra se eternaliter: q̄ infinitus est ⁊ dat sibi non aliam diuinitatē sed eandem quam ipse habet. Et de hac dicit christus. Quod dedit mihi pater: maius omnibus est vniuersaliter s̄m passionem temporalem inquantum homo: cui merito passionis pater dedit dominium vniuersale: scilicet supra infra et super oīes creaturas. Unde ad Phil. ij. Humiliauit semetipsuz factus obediens vsq̄ ad mortē: mortem autez crucis. ꝓpter q̄d ⁊ deus exaltauit illū: et donauit

illi nomen qđ est super oīe nomen: vt in nomine ihesu oīe genu flectatur celestiū terrestriū ⁊ infernoꝝ: ⁊ omnis lingua cōfiteatur: quia dñs iesus christ⁹ in gloria est dei patris ⁊c. Et Dante.vij. Dedit ei potestatē ⁊ honorē ⁊ regnū: ⁊ oēs populi tribus ⁊ lingue seruiēt ei. Potestas eius potestas eterna q̄ nō auferetur ⁊ regnū eius qđ non corrūpetur. Propter hoc dixit xp̄s. Qđ dedit mihi pater scz dñium vniuersale maius est oībus dñijs: ⁊ nemo pōt rapere de manu p̄ris mei. ergo q̄tūcūq; feceritis vos iudei nō poteritis a me auferre diuinitatē neq; vniuersale dñium: q; ego ⁊ paterv̄nū sumus. Nō dicit in masculino genere: quia vnus signi ficat personalem vnitatē que in deo non est. Alia est em̄ persona patris: alia filij: alia sp̄usscti. Sed dicit vnū in neutro genere: qđ significat vnitatē essentie. Tunc iudei intelligentes q̄ xp̄s dicebat se esse deū suū tulerūt lapides vt iacerent in eū ⁊c. Ecce hic inuasio violēta ⁊c. Sed xp̄s defendit se per stabilitatē virtualē: non fugiendo: nec abscondēdo: sed stans constanter dixit. Nos vultis me lapidare: respōdeatis mihi prius ad vnā questionē. Multa opa ostendi vobis ex parte meo: q; sanaui vobis filiā vr̄am: curaui vobis matrē a lepra: ⁊ enumerauit opa bona q̄ eis fecerat ⁊ cōclusit. Propter quod eorū opus me lapidatis. Videamus ⁊ ita dulciter eis respōdit q̄ eoꝝ maliciā deuicit quasi dicat: est ista retributio vt me lapidetis pro tot bonis que feci vobis. Unde p̄s. Retribuebāt mihi mala p bonis. tūc iudei deposuerūt lapides ⁊ christus euasit de periclo. Nota moraliter quomodo propter bona opera iudei dabāt solutionem lapidū. Et ego reperio quatuor modos retribuendi inter holes. Et primus modus est quādo pro bono bonum. Secundus est quando pro malo malū. Tertius est quādo pro malo bonuz. Quartus est p bono malū. Primus modus est quādo redditur bonum p bono: ⁊ sic est vna conditio naturalis ⁊ nō est meritorium: q; ex naturalitate nullus meretur nec demeretur: quia natura inclinat: ⁊ ideo nō est virtuale nec est meritoriū. Et ideo cōtra illos qui tm̄ reddūt bonū pro bono: ⁊ nihil amplius addunt: dicit christus. Si em̄ diligitis eos q̄ vos diligūt: quā mercedē habebitis: nōne ⁊ publicani hoc faciunt ⁊c. Matth.v. Quia etiaz debes diligere inimicū tuū ⁊ salutare. alꝰ non haberes mercedem apd deū: quia etiā infideles salutant se inuicem: ⁊ etiam bruta reddūt bonum pro bono: ⁊ sic hoc nō est virtuale sed naturale. Nota hystoriā de leone a sctō hieronymo curato qualiter uiebat monasterio ⁊tra illos qui reddūt tm̄ bonū pro bono. Scds modus est qñ redditur malum pro malo: quia si dedit mihi alapam: ⁊ ego sibi cicatricem. dixit me meretricē: ⁊ ego dixi eū lenonē ⁊ ista ē inclinatio bestialis. Nā ista est cōditio canis. Nā si quis trahat caudā sibi: mordebit. Ita est in equis ⁊ multis alijs animalibus. Idē de passeribꝰ ⁊ formicis: q̄ statim vindicant se si possunt. Sed q; deus fecit vos hoīes rōnales: iō vos nō debetis vindicare vos sicut bestie. Et iō sanctus paulus dicit. Estote patientes ad oēs. Videte ne quis malū pro malo alicui reddat: sed semper qđ bonū est sectamini. j. ad Thessal.v. Christus em̄ licet esset crucifixus: orabat tm̄ p crucifigētibꝰ ⁊ sustinet adhuc illos ⁊ vult q̄ saluētur: nec vult vt ledantur. Sed docet quid debet fieri ⁊tra eos in ps.lviij. Deus ostēdit mihi sup inimicos meos ne occidas eos nequādo obliuiscātur populi mei. j. passiōis: q; nesciremus quid esset iudeꝰ. Et quādo vides iudeū ⁊ cogitas, iste est de genere illoꝝ qui xp̄m crucifixerūt ne occidas eum nec dānifices eos. Sed qđ faciendū sit sequitur in p̄o. Dispge illos in virtute tua: ⁊ depone eos, ptector meꝰ dñe. i. separa illos a xp̄ianis vt nō interssint suis festis ⁊ solēnitatibus: nec in cōmestionibus: nec aliquid vendant xp̄ianis: nec emant nec sint nutrices filioꝝ xp̄ianoꝝ mulieres: nec econtra. In virtute id est potestate: hoc tangit principes et rectores. Quid plus. depone eos. i. non sint iudices nec notarij nec p̄curatores. Et ideo sctūs Tho. dixit duxisse de corinthi que querebat an propter indigētiam liceret aliqđ ab eis accipere. Dixit q; sic. Et illō qđā qđ lucrati sunt iudei: q; sunt serui principis. Ideo acquirūt principi ⁊ potest sine peccato recipe. Et ideo depone illos. Sed principes dāt p̄uilegia indeis ⁊ male. Non est ergo illis malū pro malo reddendū. Bene tamen principes

possunt eis auferre bona: solū dimittendo eis vitā ⁊ necessaria ne pereant: ⁊ hoc propter infidelitatē quā fecerūt occidendo xp̄m: vt dicit sanctus Tho. in quadā epistola: tamē conuersos iudeos non despiciatis: imo illis vos associetis. Iō indeis nō noceatis: sz rectores illos defendant: sed tamē separent a xp̄ianis. Item nullus xp̄ianꝰ xp̄iano malū p malo reddat. ad Ro.xij. Mihi vindictam ⁊ ego retribuā. Tertiꝰ modus est bonū pro malo: ⁊ hoc est spiritualis pfectio vt dicas: dñe deꝰ ille occidit patrē meū vel fratrez ⁊c. nō est ratio naturalis q̄ illi faciaz bonū: sed honore ⁊ amore vestri volo facere bonū: nō q̄ nō sim bñ sufficiēs: ille abstulit mihi salutatiōes: sed nihilominus volo salutare eū. Ideo xp̄s dicit. Diligite inimicos vr̄os ⁊ bñfacite his qui oderunt vos: ⁊ orate pro p̄sequētibꝰ ⁊ calumniātibꝰ vos vt sitis filij p̄ris vestri qui in celis est. Mat.v. Facit em̄ deꝰ bonū inimicis qui eū blasphemant: q; facit solem suū oriri sup iustū ⁊ iniustū ⁊ ita pluit in agro illius sicut in agro iusti ⁊ amici. ergo sic faciatis. Quartus modus est reddere malū p bono: ⁊ ista est ꝑditio diaboli: q; qñ aliqs facit sacrificiū sibi ⁊ inuocat illū desiderat diabolus ei retribuere aliquē qui eū portet in infernū: ⁊ illemet cui oblatū est sacrificiū erit tortor. Ymōi conditionis sunt parētes inhonorātes q̄ fecerūt multū bonū filijs: ⁊ mōles retribuūt malū. Et ista est ꝑditio diaboli. sed si est obediens parētibꝰ, plongat sibi vita ⁊ diuitie. Ideo paulus dicit. Filij obedite parētibus vr̄is in dño. ad Ephe.vj. In dño non ⁊tra dñm vt si mater velit q̄ filiꝰ eēt lenovel latro: vel si pater diceret filio q̄ peuteret aliquē non deberet obedire. Sz in dño. i. in his q̄ nō sunt p̄ deū. Et de isto pcepto, pmittit deus primo hoīg vitā ⁊ diuitias: si nō sicut diabolus malū p bono reddit. In hoc gradu retributionis fuit iudas: cui dñs multa bona fecerat remittendo mortē patris: incestū cū matre accepit xp̄m in discipulū ⁊ apostolū: fecit eū p̄uaricatorē ⁊c. sed retribuit malū traditionis. Itē iudei qui volebāt ipsum lapidare retribuendo sibi malum p tot bonis iā factis. Et fuit cōpleta prophetia. ps.cviij. Posuerūt aduersum me mala p bonis: ⁊ odium p dilectiōe mea.

Et ecce hic partē scdaz. Tertiū bellū fuit de obiectiōe pestillētie: q; ipse fuerit ei crimē blasphemie. Nā sicut pestis corrūpit totū aerē ita blasphemia deuotionē. Et de hoc dicit euāgelista. Respōderūt iudei xp̄o obiciendo. De bono ope non lapidamus te sed de blasphemia: q; tu homo cū sis: facis teipsum deū. Videte ceciderē mihi. Si aūt facio ⁊ si mihi non vultis credere: operibꝰ credite: vt cognoscatis ⁊ credatis q; p̄r i me est ⁊ ego in p̄re. Nota ego dixi dij estis. Dicit em̄ holes dij participatiue: xp̄us vo essentialiter. Arguebat ergo xp̄s per locuz a minori. Si illi: scz possunt dij appellari qui sunt dij participatiue: q̄to plus filij deꝰ qui est deus essentialiter: ⁊ isto mō fuerūt vicit. Et ideo cōcludit bellū dicens. Credatis q; in me est pater vt in themate: ⁊ ecōtra pater in filio: q; christus erat realiter in deo patre. Modo habemus hic moralitatē bonā sup illo verbo qñ dicit: sed de blasphemia. Et debet; scire q; tres sunt species blasphemie. Nam qđam est affirmatiua: quedā negatiua: ⁊ quedaz vsurpatiua. Affirmatiua ē ti affirmo de deo qđ illi nō ꝓuenit: vt cū dicit iusor. maledictus est deus: q; ille grates nō expediūt deo: ⁊ sic de similibus pōt dicere: deꝰ est mortalis in diuinitate. Et de hoc legitur in vitaspatrū q̄ qđā sanctus p̄ erat qui mortuo patre suo carnali audiuit sibi dici a quodam: scz q; pater tuus mortuus esset. Nam dixit ei nūcius malum nouū tibi porto: q; pater tuus mortuus ē. Sz sanctus pater dixit. Noli blasphemare: q; pater meus imortalis est nō reputās se aliū patrē habere nisi deū. Et ista blasphemia affirmatiua est maius peccatuz

ꝯ occidere hominē quia cōtra preceptū prime tabule ē. Jdeo domini ⁊ rectores si volunt habere pacem debēt corrigere blasphematores. Nota de Ludouico rege frācie qualiter ipse tales coꝛexit. Et hoc mō iudei blasphemauerūt xp̄m dicētes. Nonne bene dicimus nos qꝛ samaritanus es tu ⁊ demoniū habes. Joannis octauo. Alia blasphemia est negatiua: ⁊ peiꝛ vt negare illud quod illi conuenit: vt est oīpotentia vt cum dixit lusoꝛ. Nō post hoc facere deus ꝙ primo veniāt tria ꝯ septē. Et de hac blasphemia nota hystoriam quarti Regum. xix. de Sennacherib qui dixit ꝙ deus non posset eripere israel de manu eius. Et illa nocte fuit punitus: qꝛ de exercitu eius fuerūt interfecti ad cētū octogita q̄nq; milia bellatorū. Hāc blasphemiā dixerunt iudei xp̄o qꝛ dixerūt ꝙ non esset deus. Et de ista dicit ꝓpheta. Dereliquerūt dñm: blasphemauerunt sanctū israel alienati sunt retrorsum. Esa. j. Et idē dicit dauid in. ꝓs. Dixit insipiens in corde suo non est deꝰ ⁊ ista est negatiua. Alia blasphemia est vsurpatiua: ⁊ hec pessima est. s. attribuere alicui qđ est dei: ⁊ in hac peccabat symon magus. Act. viij. qꝛ dicebat se filiū dei. Et hoc imponebāt iudei xp̄o. Mar. ij. cū dixit christus dimittunt tibi peccata. Cui ille. Blasphemat. Quis enim pōt peccata remittere nisi solus deꝰ. Et etiā in hodierno euāgelio: qꝛ dicebant iudei quia tu homo cū sis ⁊c. Jsta blasphemia est inter nos hodie. Nam fuit mihi p̄nta ta cedula que cōtinebat ꝙ mulier q̄ vult concipere portet istam cedulam ignorāte viro his literis. O vsurpatio diuine potentie: qꝛ ita ⁊ rei insensibili datis illā potētiā. Jta est de his qui dicūt si dicis talem oratiōnē scies diē mortis. Et si quis dixerit oratiōnē vndecim miliū virginū ⁊c. stultū est credere: qꝛ ⁊ si vni eueniat: facis inde regulaz. Et ista blasphemia ē hodie: qꝛ diuini ⁊ magi ⁊ nigromātici hoc mō blasphemāt deū: qꝛ honoreꝫ diuinū faciunt diabolo ⁊ idez multa mala eueniūt in hoc mūdo. Diligēter ergo rectores studeāt extirpare hos blasphematores: ne dīs cogatur innocētē punire cū nocentibꝰ per famē: pestē: ⁊ similes plagas. Sed debitā exhibeāt honoꝛ deo reuerētiā: ⁊ dabit eis vitā eternā. Moraliter. nota ḣ ꝙ xp̄s remisit iudeos ad opꝰ sua. Sic etiā erit de nobis in iudicio virtutum. Et ad hoc nota illō exēplū de illo ꝙ habuit tres amicos. Primū dilexit plus ꝙ se. Scōm dilexit tm vt seipm. Tertiuꝫ parū dilexit. Cōtigit ꝙ ille hō fuit citatꝰ ad regē ⁊ rogauit primū amicū vt ꝓgeret ad regē secū vt excusaret eū: ⁊ ille recusauit. Scōs silr recusauit. Tertius ꝯo quē parū dilexit prerit ⁊ excusauit eū coꝝā rege. Hic hō qui hz tres amicos est q̄libet homo. Primus amicus est bonū tpale ꝙ quo sepius vita exponitur: ergo plus ꝯ vita diligitur. Scōs amicus est parētes: vꝛor: proles ⁊c. Tertiꝰ amicus est opus bonū virtuosum: qđ parū diligimus. Jō ad veꝝ. ix. dr ꝙ statutum est hoīb⁹ semel mori. Quādo ergo hō moꝛitur ⁊ citatur coꝝā xp̄o: tūc primus ⁊ scōs amicus non vadūt excusare hoiem. Tertius ꝯo excusat nos coꝝā rege ⁊ sequitur nos. Opera eñ illoꝝ sequūtur illos. Apoc. xiij. hoc exemplū vide latius in hystoria Balaam ⁊ Josaphat que habetur in secūda parte speculi hiſtorialis Vincentij beluacensis li. xvj. c. xvj. vbi ꝛcludit ꝙ opa bona sunt veri amici q̄ hominē ad vitam eternam perducunt. Amen.

¶ Feria.v.post Judica. Sermo vnicus.

Jdes tua te saluā fecit: vade in pace. Luce. vij. Sermo noster erit de sancto euangelio hodierno. Aliqui mirantur de isto euangelio marie magdalene ēre mō legāt tpe passionis. Sed huiꝰ rō est ad ostēdendū finalē fructū passionis xp̄i. Et isto habito statim sequunt alia bona. s. hēre gꝛaz et gloriā. ⁊ multe alie vtilitates. Esa. xxvij. Sup hoc supple fructu passiōis dimittetur iniq̄tas domui iacob. i. ecclie militāti: ⁊ iste est ꝓncipalis fructꝰ passiōis xp̄i. scz auferre pcā ⁊ cōferre remissionē peccatoꝝ. Et qꝛ i tota sacra scriptura nō est euāgeliū in quo ita declaꝛet ⁊ exꝑmatur remissio peccatoꝝ sicut in hoc euāgelio magdalene: ideo est ordinatū vt legatur isto tēpore passiōis. Modo iuxta doctrinam philosophoꝝ in omni opere cōcurrunt quatuoꝛ cause. s. effectiua: materialis: formalis: ⁊ finalis: que etiam concurrunt in remissionē peccatoꝝ.

Causa principalis effectiua.
Causa materialis receptiua.
Causa formalis perfectiua.
Causa finalis completiua.

¶ De vltima dicit thema. Fides tua te salvā fecit. Dico primo ꝙ in remissione peccatoꝝ ꝛcurrit cā principalis effectiua qui est deus: qꝛ nullus alius pōt remittere peccata. Et rō est: qꝛ i remissiōe peccatoꝝ requirit noua creatio q̄decim nobiliū creaturaꝝ ad minus. Primo ergo creatura gratia gratū faciens qꝛ non est qualitas que ducatur de potentia materie sed a deo creat in anima: ⁊ illuminat ⁊ pulchificat ipsam aiam: ⁊ facit ipsam gratam deo: quemadmodum in camera obscura introductio luminis ⁊ expulsio tenebraꝝ. Sic in camera ꝛscientie creatio gratie est expulsio peccatoꝝ. Et ꝙ in iustificatiōe impij requiraꝫ gratie infusio ptz ꝑ ictm Thom. j. ij. q. cviij. ar. ij. in corpe. vide ibidē. Scōo creatur fides formata: qꝛ fides informis simul stat cū peccatis. Jac. ij. Fides sine opibus mortua est. Tertio creatur spes certa: qꝛ sperare gloriam in peccato ⁊ sine meritis magis est ꝓsumptio ꝯ spes. Quarto charitas q̄ ex peccato mortali totaliter annihilatur nec per generatiōē ꝓducitur sed a deo creatur. Item quatuoꝛ ⁊tutes morales infuse que distinguunt ab aliis ⁊tutibꝰ moralibus acquisitis ꝛpecie ꝓm. s. Tho. in. j. ij. q. lxiij. ar. iij. s. prudentia que gubernat aiam in eligēdis ꝓm deū: iusticia ordinauit erga primū: temperantia nāt in ꝓperis fortitudo nāt contra tentationem diaboli. Sexto creantur a deo septem dona spiritussancti. s. sapientia diuinoꝝ cū deuotionis sapoꝛe: intellectus. s. credendoꝝ cū intelligētia hoc est qñ in libro creaturaruꝫ legit ⁊ cognoscit creatoꝛ. Tertio donū cōsilij qđ inclinat creaturā ad seruandū consilia euangelica. Quarto fortitudo contra tentatiōes diaboli. Quinto scientia ad gubernandum se honeste. Sexto pietas erga ꝓximū. Septimo timoꝛ. s. filialis ne. s. filius ideō xp̄ianus faciat aliqđ ꝙ patrē suum deuz. Ecce hec est doctrina theologie ꝙ iste virtutes creant in remissione peccatoꝝ. Autoritas. Emitte spm̄ tuū ⁊ creabuntur: ⁊ renouabis faciez terre. ꝑs. ciij. Nota emitte spm̄ tuum: qꝛ peccatoꝛ non pōt iustificari nisi mittat spūssanctus: et creentur. s. quindecim iste virtutes et renouabis faciē terre: ⁊ nudatur hyems virtutibus: sed veniēte calore veris et estatis terra renouat herbis virentib⁹: plantis ⁊ floribus. Jdem de peccatore. s. tpe hyemis. i. peccati mortalis oēs virtutes annihilant: sed renouatur homo in remissione peccatoꝝ. Ecce quare dicit David. Emitte spm̄ tuū ⁊ creabunt. s. virtutes interius ⁊ renouabis faciē terre. s. exterius per honestam cōuersationē. Fiat ergo ratio ꝓpbationis illius ꝙ nullus pōt remittere peccata nisi solus deus: cū in remissione peccatoꝝ oēs iste virtutes habeāt creari. ⁊ nullus possit creare nisi solus deus: ergo sequitur ꝙ nullus pōt remittere peccata nisi solus deus ergo dixerunt iudei. Quis pōt dimittere peccata. s. principaliter ⁊ effectiue nisi solus deus. Mar. ij. Moraliter cogitate ḣ ꝯtū debet homo cauere a peccatis mortalibus: qꝛ non pōt homo peccare mortaliter quin occidat ⁊ annihilet. xv. creaturas nobiles. s. xv. ⁊tutes predictas. Credo ꝙ nullus ꝯtumcunq; malus ⁊ ribaldus vellet facere furtū vel adulteriuꝫ: si primo oporteret occidere q̄tuoꝛ vel q̄nq; homines. Unde si diceret alicui. Nos potestis furari centum florenos a tali: vel poteritis habere vꝛorem talis: sed primo oportet occidere. xv. homines non esset ita prauus qui hoc faceret cum tali ꝛditione. Et tamen ita fit quando fur latro vel vsurarius furatur: quia non pōt habere denariuꝫ de furto vsura ⁊c. nisi priꝰ occidat ⁊ annihilet has quindecim virtutes. O qui ista cogitaret quomodo caueret a peccato mortali. idem dicerem de vindicatiuo qui non posset se vindicare de inimico nisi prius annihilaret: solem lunam et stellas. i. principales virtutes que amplius non lucerent in celo anie nisi de nouo crearentur ad deo. Ut sicut sol est pulchrius lumē in celo: ita gratia gratuz faciens est quoddam lumen pulchrius sole ⁊ luna: ⁊ alie virtutes infuse pulchriores stellis que oēs annihilātur qñ summus vindicabunt de inimico: nec amplius illuminabunt celuz anime tue nisi de nouo a deo creent. Jō dicit scriptura Qui vnyno offendit: multa bona perdit

Eccls.ix. Quasi a facie colubri fuge peccatū. Quasi rumphea bis acuta ois iniq tas. Eccli.xxi. Rumphea.i. gladius scindens ab vtraq parte dictas.xv. virtutes annihilādo: ad penā eternā obligando. Hec principaliter ostenditur in euāgelio qñ xps dixit marie magdalene. Remittūtur tibi peccata tua. Et ceperunt q simul accūbebāt dicere intra se. Quis est hic q etiā peccata dimittit. Huic questiōi rndit dauid di. Hic est deus deus noster in eternum z in seculum seculi: ipe reget nos in secula. ps.xlvij. Ecce causa principalis effectiua remissionis. s. peccatoz q est de. Cōfessor aūt est solū causa instrumentalis dispositiua: sicut de instrumēto vt carta vel scriptura ptz. de quo notarius est causa principalis effectiua. calamus vo est causa instrumentalis dispositiua siue operatiua. Idē in pfessione deus est tāq causa principalis: z remittit peccata. Cōfessor aūt tanq causa instrumentalis: qr ita ordinauit deus q pfessor sit instrumētū eius. Scōm q xps ostēdit in euāgelio hodierno est qr qñ voluit remittere peccata marie magdalene pmovoluit q precederet iudiciū simonis leprosi: cui dixit xps. Simon habeo tibi aliquid dicere. s. vnū casum. Duo debitores erant cuidā feneratou. vn9 debebat denarios q̄ngētos: z alius quinquaginta. Nō habenti bus illis vnde redderēt donauit vtriq. Quis ergo eū plus diligat? Respōdens simō dixit. Estimo qr is cui plus donauit. At ille dixit. recte iudicasti. In quo xps ostēdit causam instrumētale esse cōfessorē in remissione peccatoz. Vult eñ q pre cedat iudiciū simōis. i. pfessoris vt simul cōcurrāt causa scz principalis z instrumētalis. Ideo dicit Jaco. Cōfitemini alterutrum peccata vestra etc. Jaco. v. Simon interpretatur audiēs meroz. Ecce cōfessorē q audit meroz peccatoruz. sine quo meroz nō valet cōfessio. Nota qūo cōfessor debet habere autoritatē cōfitendi: qr is sit sacerdos: tn nō pōt audire cōfessiones nisi habeat materiā subiectā. als nō pōt absoluere: sicut ignis q̄ is habeat vtute cōburendi: tamē oportet vt sibi applicē tur ligna tanq materia in quā exerceat suā virtutē. Cōfessoribus ergo q habent autoritatē dicit scriptura. Audite illos z qs iustū est iudicate. Sive enim sit ille sive peregrinus: nulla erit distinctio personarū. Ita paruū audietis vt magnū: nec accipietis cuiusq psonā: qr dei iudicium est q nō est acceptio personarū. Deute. j. Hinc simoni. i. cōfessori dicit xps. Simon habeo tibi aliqd dicere. Duo debitores erāt cuidā feneratoi etc. Hic xps vocat se usurariū: tn de bonavsura q est absq pec cato. Unde ad istar feneratoris q mutuat pecuniā p lucro mutuat nobis aiam cuz potētijs: corpus cū membris de q̄bus vult habere lucrū. Sed de memoria vult vt memoremur eius beneficia. De intellectu vult lucrū fidei: q i intellectu consistit. De voluntate vult lucrū amoris charitatis: deuotionis z bonoꝝ desideriorū. De ore vult in crū oratiōis. De oculis lachrymas pro peccatis de auribus audire missas z sermones. De gutture ieiunia. De manib9 elemosynas. De toto corpore vult lucrū pnie. Ecce vsuraz quā xps vult a nobis. De qua dicit xps in iudicio illi q hāc vsu rā nō vult soluer. Serue malee piger scie bas: qr ego hō austerus. i. iustus sum etc. Oportuit ergo te pecuniā meā pmittere nūmulariis: z ego veniēs recepissem vtiq q̄ mecū est cū vsuris. Matt. xxv. z Luce xix. nūmulariis. i. pauperibus. Mat. xix. Da pauperibus z habebis thesaurū in celo. Pecuniam vocat potētias aie z mēbra corporis. Duo debitores sunt peccatores: quoz vnus debet quingētos denarios: alius quinquaginta: qm̄ oia peccata habēt initiū a quinq sensib9 corporalibus. Ideo obligant duo in numero quinario: sed vnus debet quingentos. scilz magn9 peccatoz z ali9 q̄nquaginta. s. minoz peccatoz. Nō habētib9 illis vnde redderent: qr peccatores nō pnt sufficienter satisfacere deo donauit. i. remisit vtriq. Quis ergo eū plus tenet diligere. Rndit simon. Estimo quia is cui plus donauit. Rndit iesus. Recte iudicasti. Ecce q̄ovolunt q cā instrumētalis cōcurreret in remissionē peccatoz iudicando innūes qō iudiciū pfessoris oz precedere etc. Iz deus posset per seipsum peccata remittere voluit tn etiā q cōcurrat in hac cā instrumētalis fm autoritatē p seipsum confessoribus pcessam di. Quoz remiseritis peccata remittunt eis. Jo.xx. Domus quinq est ecclesia in qua simon. i. pfessor primo iudicat de peccatis an sint magna an

parua. Deinde remittit in absolutione. Ideo xps post resurrectionē primis sacerdotib9 insufflauit dicēs. Accipite spm̄ sanctū. Joā.xx. Nota hic tria. Primo suffla uit. s. anteq̄z daret auctoritatem remittē di pctā. Ratio: qr sicut anhelitus procedit ab hoie anhelāte cui est ppium anhelare: ita de9 exquo fact9 fuit homo voluit dare hominibus potestatē remittēdi peccata: honorādo gen9 humanuz: sicut faceret rex si duceret in vxorē filiaz rusticī: honoraret oēs de illo gne etc. sic xps duxit naturā humanā. Et glorificauerunt deū qui dedit illā ptātem hoib9. Matt. ix. secus ante tpa: qr antiqtus iz confiterent: vt pz Nume. v. Uir siue mulier cuz fecerint ex oibus ptis q̄ solent hoib9 accidere: z p negligentiā trāsgressi fuerint mādatū dñi atq deliquerint: cōfitebunt pctū suū. Nō tn potuerūt habere absolutionē: quia illo tpe deus neminem absoluebat vt posset intrare paradisū sicut modo. Scdo nota q dicit. accipite spiritū sanctū: ppter hoc dicunt valdenses q sacerdos existens in pctō mortali nō potest absoluere ex isto fundamēto qr xps dixit. Accipite spiritum sanctū: qm̄ sacerdos existēs in peccato mortali nō hz gratiā spūssancti. Sed error est: qr nō est de necessitate sacramenti habere grām: sed est de necessitate p̄cepti. s. q sacerdos sit in gratia. Dicit xps. Mat. vij. z Luce. vi. Quomodo dicis fratri tuo: sine eiciam festucam de oculo tuo Et ecce trabs ē i oculo tuo. Hypocrita eij ce primo trabē de oculo tuo: z tunc videbis eijcere festucā de ocło fratrz tui. Itez ad Romanos secundo. O homo ois q iudicas in quo eñ alterū iudicas te ipsum cōdēnas: eadem eñ agis que iudicas. patet ergo q de necessitate p̄cepti est q cōfessor sit extra pctm̄ mortale: iz nō de necessitate sacramēti. Scdo occurrit in peccatoz remissione causa materialis recepti ua q est psona hūana peccatrix z mortalis: nec angeli: nec iusti: nec dānati: sed pctōr qui pt recipe gratiā remissiōis peccatoz. De ista cā materiali dicit euāgelistā. Ecce mulier q erat in ciuitate peccatrix vt cognouit q iesus accubuit in domo pharisei attulit alabastz vnguēti: et stans retro secus pedes eius: lachrymis cepit rigare pedes eius z capillis capitis sui tergebat: et osculabatur pedes ei9 et vnguēto vngebat. Dicūt phi q in omni causa materiali requirit dispositio ad introducēdū formā: qr actus actiuoz sunt in patiente predisposito: vt dicit phs. i. ij. de aia: sicut patz de igne in ligno formā introducēte. Sic etiā i psona peccatrice requirunt septē dispositiones i remissiōe pctoꝝ quas habuit maria magdalena. Prima est pctōz cognitio: quia oportet q pctōr cognoscat se esse pctōrē: qm̄ cognitio morbi initiū est sanitatiz: vt vt Seneca. Et ideo dicit dauid. Amplius lauame ab iniquitate mea z a pctō meo munda me. Qm̄ iniquitatē meā ego cognosco etc. Hanc dispositionē habuit maria magdalena ibi. Cognouit q dñs accubuit i domo simonis leprosi. i. peccatoris. Cognouit etiaz q dñs nō despicit pctōres. Scda est pctōz cōtritio: ibi. Attulit alabastrū vnguēti. Alabastz est cor pctōris in quo est vnguētū pretiosuz z medicina le contritionis ad curandū pctā. Nā gutta huius vnguēti curat oēs culpas pctōrū mortaliū. nā cōclusio est theologorū. q vera cōtritio q̄tūcūq minima nō est sine gratia. De isto vnguēto dicit dauid in. ps. Qui sanat cōtritos corde scz a plagis pctōz: z alligat q̄titones eoz. Tertia est male societatis vitatio. Hanc habuit maria magdalena z tāgit ibi. stans retro secus etc. in quo innuit q retro mitenda est mala societas. Not. q dicit ou genes de magdalena q postq̄z fuit 9uersa nūq̄z voluit respicere hominē in facie nisi christum qr occasione hominū tātū offenderat deuz. Ecce quomodo dimisit retro malā societatē iuxta verbū christi. Vade retro sathana. i. aduersarie. Marci. viij. qr mala societas aduersatur z impedit bonū saluationis. Ideo vade retro Quarta dispositio ē oris cōfessio ibi. Lachrimis cepit rigare pedes domini: quia confessio debz esse lachrimosa ad pedes dñi pfessoris. Dic cōtra illos q̄ non confitentur ad pedes cōfessoris: sed aliqualiter sedendo cū cōfessore: vel extra spaciādo vel supra altare appodiādo etc. ps. vi Laboraui in gemitu meo lauabo per singulas noctes. i. p singulas culpas mortales: qr opz pfiteri quodlibet pctm̄ in spē. Quinta spūalis oratio ibi. z capillis suis tergebat. Sicut enim capilli pfistunt in ca-

pite:ita ꝛ oratio in ore quo loquit homo Et sicut capilli sunt volatiles:ita ꝛ verba oris volant in aere. Qui diligit deum exorabit pro pctis ꝛ cōtinebit se ab illis: ꝛ in oratione exaudietur. Eccli. iij. Sexta corporalis afflictio:ꝛ rangit ibi. Et osculabat pedes ei⁹ sicut labia in osculando amittit coloꝛē:sic corpalis afflictio.s.ieiunia ꝛ ciliciuz faciūt amittere coloꝛē. Item sicut in osculatione pedū opz humiliari: sic in corporali afflictione corp⁹ humiliat Un dō ps. xxxiiij. Ego aūt cum mihi molesti eēnt:induebar cilicio. humiliabā in ieiunio animaz meam. Septima est elemosynaz largitio. ibi. ꝛ unguento ungebat pedes eius. Pedes xpi tangētes terram sunt pauperes q̄ debēt ungi elemosynis isto modo christus qui est rigidus ad puniēdū efficit suauis ꝛ mollis ad miserandū. Beati misericordes qm̄ ipsi misericordiaz consequent. Matthei. v. Tertia causa que occurrit in remissione peccatoꝝ est causa formalis pfectiua:que est charitatis siue dilectio q̄ dat pfectionē hoc ostēdit ibi. Dimissa sunt ei pcta mlta. rō:qm̄ dilexit multum. vñ sicut caloꝛe solis aer purgat a nebulis:sic caloꝛ charitatis animā purgat ꝛ purificat a nebulis peccatoꝝ formaliter. ꝛ hoc dī Esa. xlviij. Deleui ut nubē iniq̄tates tuas ꝛ qua si nebulaz peccata tua. Nota differentiā inter iniq̄tates ꝛ pcta. Iniq̄tates dicunt pcta que sunt ꝓtra primuz: vt diffamare vl male tractare euz: ergo dicunt iniq̄tates. idest inequalitates. Pcta vero dicuntur pcta. i. pecudū acta. vt pctm gule accidie:vindicte ꝛc. Nota etiā differentiā inter nubē ꝛ nebulā. Nubes dissoluit a vēto aquilo:nebula aūt a caloꝛe solis. Sic pcta dissoluunt primo a vento aq̄lone. i. timoꝛe seruili. qm̄ timoꝛe dānationis hō incipit facere pniam. deinde venit caloꝛ charitatis ꝛ dilectionis dei qui dissoluit peccata. Patet ergo que est causa formalis perfectiua remissionis peccatoꝝ. Dic de magdalena qūo venit in ipsaz primo tus aq̄lo idest timoꝛ dānationis. Cū semel existēs peccatrix ad iductionē sororis sue scz marthe venuet ad audiēdū sermonē xpi in quo sermōe ventus aq̄lo percussit ipsaz in corde dicentē O misera ego sum dānata ꝛc. Et inde recedēs cū lachrymis iuit ad domū suam. Et tūc venit ventus australis scz dilectionis ꝛ amoris dei ꝛ deuotionis. Et ideo cantat ecclesia. Flauit auster ꝛ fugauit aq̄lonem: quando lauit coꝛ marie penitētis imber scripūs: ꝛ venit ad xpm in domo simonis. Xps aūt iō ordinauerat vt comederet iuxta portam ꝛ q̄ porta esset apta. ꝛ maria mag. venit flens stās retro secus pedes dñi. ꝛ in coꝛde suo petiuit misericordiā dei ꝛ absolutionez a pctis q̄uis oꝛe nō loq̄retur sem p ampliꝰ charitate inflāmabat. Tūc xps misericordia motꝰ dixit sibi. Remittuuꝛ tibi pcta tua. Ptz ergo q̄ charitas ē causa formalis pfectiua remissionis pctoꝝ: ideo dicit deus. Ego sum ipse q̄ deleo iniq̄tates tuas propter me:ꝛ pctoꝝ tuoꝝ non recordabor. Esa. xliij. Quarta ē causa finalis cōpletiua: hec est fides ō qua dicit thema. Fides tua te saluaz fecit vade in pace. Qm̄ pctoꝛ semp est in guerra cum deo q̄diu est in statu pcti mortalis. Questio est tm̄ hic quare xps attribuit salutionē celestē magis fidei di. Fides tua ꝛc. q̄s penitētie di. pnia tua ꝛc. vel remissioni di. remissio peccatoꝝ te saluā fecit ꝛc. Respōsio q̄ nulla pnia p̄t remittere pctā nisi sit in fide fundata iō pnia infideliū scz iudeoꝝ vel aliorum nō remittit pctā: q̄a sine fide ipossibile est placere deo ꝛc. Hebr. xi. Nota quō oia opera pnialia fundāt i fide. Unde pctōtum cognitio in fide fundat: que dicit q̄ hoc ꝛ hoc est pctm. Itez ptritio ex fide est que dicit q̄ ex pctō mortali pdit gratia ꝛ gloria ꝛ icurrit pena iō dolet ꝛ cōtristat ꝛ cōterit. Itē proposituz cauēdi a peccat ex fide est q̄ dicit q̄ cauemus a pctis. Itē oris cōfessio ē ex fide que dicit q̄ in confessione remittunt pcta. Item ieiunare est ex fide:que dicit q̄ qui non punitur in hoc mundo punitur in alio. Idē de oratiōe:de elemosyna: de iniuriaꝝ remissione:vt deus remittat Itē restituere fidei est:que dicit q̄ nō dimittitur peccatū nisi restituat ablatum. Item cōcare fidei est:que dicit. Nisi mā ducaueritis carnem filij hois ꝛc. Joā. vi Ecce quare dicit sibi fides tua ꝛc. in qua fundat penitentia tua:ꝛc saluā fecit. Fide purificans coꝛda coꝝ. Actuum. xv. Et de purificās supple de⁹ coꝛda coꝝ. scz peccatoꝝ. Ideo fundetis vos in fide dicendo. Credo in deum mane ꝛ sero.

¶ Feria sexta post Iudica. Sermo vnic⁹.

Collegerūt pontifices. i. plati: ꝛ pharisei. doctores ꝛ rectores populi. s. vtrūq; brachiū cōciliū aduersus iesuz. Jo. xi. Sicut sctā mr̄ ecclia i die veneris sctā recitat passionē xpi ꝛ put fuit executa ꝛ practicata: sic hodie ipsam recitat ꝑm q̄ fuit ordinata: tractata ꝛ diffinita p principes iudeoꝝ ꝛ phariseos in cōcilio gnali. Et de hoc erit sermo nr̄: sed ꝑmo salutet̄ ꝥgo maria. De isto gnali cōcilio in q̄ moꝛs xpi fuit ordinata: tractata ꝛ diffinita p principes ꝛ phariseos ecce notaui tria pncta in sancto euāgelio: q̄ sunt

Propositio maligna.
Diffinitio indigna.
Confusetudo benigna.

¶ Primo notaui in sancto euangelio de isto concilio: propositionē malignā quā fecerunt contra christū. De quo dicit prima pars euangelij. Collegerunt pontifices. i. prelati et pharisei. i. doctores ꝛ rectores ppli ꝛ vtrūq; brachiū concilij aduersus iesum et dicebāt. Quid facimus? qr̄ hic homo multa signa facit. Si dimittimus eū sic:oēs credēt in eū. Et venient romani ꝛ tollēt locū nostrū ꝛ gentē. Ecce hic ꝓpositio maligna in paucis ꝓbis. ali quis ipsoꝝ ꝓposuit di. Quid facim⁹? ꝥsi dicat. quotidie tenemus concilia et nihil facimus. Iste homo destruit nos. Dedignabanꝛ eum nominare nomine ꝓprio. Iste homo multa signa facit. Illuminat ceꝯos:sanat:tractos:resuscitat mortuos ꝛc. Ideo erat ei magis credēdū ꝥ moꝛsi qui non fecit tot signa. Patet Exodi. iiij. vij. ꝛ viij. Ideo si dimittemus eū sic scz vt uere:oēs credent in eum tanꝥ in regem messiā. Et venient romani qui destruent nos: et tollēt locū nostrū ꝛ gentē: ꝛ ciuitatem hierusalē prout dr̄ Dan. ix. Ciuitatē dissipabit populus cū duce venturo: ꝛ finis ei⁹ vastitas. Hoc fuit a saluatore predictum. Lu. xix. Videns iesus ciuitatē flenit super illā dicēs. Si cognouisses ꝛ tu: qr̄ ecce veniēt dies in te ꝛc. ꝛ nō relinquetur lapis supra lapidē ꝛc. Ideo dimissis oibus aliis negocijs tractem⁹ de isto homine quid faciendū est. Ecce hic ꝓpositio maligna. De isto maligno cōcilio ꝓphetauit iā ante iste sanctus patriarcha iacob. Qui qñ debuit moꝛi filijs suis congregatis dixit. Congregamini vt annunciem vobis q̄ ventura sunt vobis in diebus nouissimis. Gen. xlix. Nota que ventura sunt vobis contra iudeos qui aliter exponūt in dieb⁹ nouissimis. s. regis messie:qui in vltima etate mundi erit venturus. de quo Esa. ij. Erit i nouissimis diebus preparatus mōs domus dñi in vertice montiū: ꝛ eleuabit̄ sup colles: ꝛ fluēt ad eum oēs gētes. Oēs iudei ꝛ exposito res xpiani exponūt hoc de xpo. Et iacob filijs suis nūciauit sigillatim di. vni post alterū que ventura erāt in sua tribu. s. illa maioꝛa: ꝛ voluit q̄ Symeon ꝛ Leuiue nirent simul coꝛā eo: quia ambo simul essent participes in eodē crimine. Quibus dixit Symeō ꝛ Leui fratres vasa iniquitatis bellātia. s. contra xpm in concilium eoꝝ ꝛc. occiderunt virū. i. xpm. Et loquit̄ in preterito de hoc quod erat futurū ex certitudine ꝓphetie. Suffoderūt murū. i. fidē catholicā quam xps fundauit: ꝛ. xij. turres fecit. s. xij. articulos fidei huc murū suffoderūt principes et pharisei in sua voluntate et non in reiveritate: quia non potuerunt destruere fidem catholicam. Dimidam eos in iacob ꝛc. quia ex isto peccato indei fuerunt diuisi et dispersi per vniuersum mundum. Nota hic diuinam iustitiam. Isti iudei tractabant mortem christi vt complacerēt romanis: ne romani venirent contra eos: et non timuerunt displicere deo occidēdo filium suum. Sed iuxta regulā theologie. Per que quis peccat: per hec ꝛ torquet. Sap. xi. Item Augū. De pena tua peccatum tuū accusa: quia per romanos deus de-

struxit eos scz per Titū ⁊ Uespasianū. Et sicut iudei vendiderunt xp̃m .xxx. argenteis: sic romani vendiderūt .xxx. indeos pro vno denario. Et tota ciuitas hierlm fuit postea per romanos destructa ⁊ oēs iudei vt occisi vel vēditi ꝑpter mortē xp̃i Moral⁹ habem⁹ hic doctrinā. Si vultis q̄ de⁹ nō det penitentiā vel destructionē caueatis ne amore vel timore alicui⁹ faciatis aliq̄d cōtra deū. ꝙbi gra. Caueant seruitores vel famuli vt nō contra deum coplaceāt suis dñis ⁊ magistris: al's dñs puocabit eos ꝛ eos. Ista est causa ꝙre in curijs dñoꝝ illi q̄ sunt ab eis magis dilecti veniunt ad malū finem ⁊ destructionē Idē de dñis cōtra deū complacendo subditis non puniendo ipsos ſm q̄ iustitia requirit: q⁹ sunt ꝛ eos ꝛ sunt eis prodi tores: iurta regulā ꝑ q̄ quis peccat ⁊c. Idē de mlieri⁹. Caueat mulier ne amore vel timore cōsentiat viro de corpe suo aliquid cōtra deū ⁊c. q⁹ al's deus puocabit sibi virū ⁊c. ꝑ oppositū caueant viri ne ad complacendū vxoribus in ornamētis ⁊ vanitatibus faciāt cōtra deū s. vsuras: furta ⁊c. al's de⁹ puocabit mulierē aduersus virū: quia faciet aliquid contra honorē viri. Idē de filijs ergā parentes et ecōuerso. Scōm deū potest hō cōplacere oibus: ſz non cōtra deū: al's ⁊c. Auctori. dō. ps. lij. Deū nō inuocauerūt illic trepidauerūt timore vbi non erat timor. Cū de⁹ dissipabit ossa eoꝝ q̄ hoib⁹ placēt confusi sunt: q̄m deus spreuit eos Nota ossa eorū .i. bona tpalia quib⁹ fustētamur vt homo sustentat ossibus qui hoibus placēt. s. cōtra deum. Prophetia fuit dauid illoꝝ iudeoꝝ de consilio dei. Quid facimus: quia hic homo multa signa facit. Moral⁹ sicut rex dat certum signū vel diuisiūm suis militibus: vel sicut pastor signat oues suas certo signo: ita xp̃s suis electis dat tria signa spūalia. s. signū creationis: adoptiōis: ⁊ signū recōsiliationis. Primū signū est imago dei expressiuū trinitatis. s. memoria intelligentia et volūtas. Hoc signū datur a deo in creatione alie: quēadmodū rex in moneta quam facit auri ⁊ argēti imprimit suam imaginē. Secusin alia moneta de cupro vel stāno. Sic deus ab initio fecit monetā de plūbo siue stanno. s. creaturas irrationales. Deide fecit monetā de auro. s. hoiem: et imposuit signū imaginis. Q̄m sicut deus vnus est tres persone: ita alia vna est tres potentie. Gen. ix. Ad imaginem dei ꝓpe factus est homo. De isto signo dicit dauid. Signatū est sup nos lumen vultus tui dñe. nō dicit infra nos. s. in carne: nec intra nos. s. in sensualitate: sed sup nos. s. in alia in qua de⁹ pater ipsi mittit memoriā: filij⁹ intelligētiā: ⁊ spūssanctus volūtatē. Et iste tres potētie sūt vna alia: sicut pater filius et spūssanctus sunt vnus deus. Hec imago est pulcherrima q̄ est sine pcō. Sed deturpatur horribiliter ex peccato mortali. Sed hoc signum nō sufficit ad saluationē. Scōm signū ⁊ adoptionis q⁹ datur in baptismo. Doctrina est in sancta theologia quod in baptismo datur quoddā signū in alia quod a sanctis doctorib⁹ ⁊ character: pu: chū signū ad instar stelle in fronte. Ideo Johannes baptista et virgo maria voluerūt baptizari a xp̃o: licet fuissent sanctificati inyte ro matris: vt haberēt signū characteris. De isto signo dicit apostolus aliquibus q̄s baptizauerat. Credētes signati estis spū pmissionis sancto qui est pignus hereditatis nostre. Ephe. i. Nota pign⁹ hereditatis. Qui tenet pignus securus pōt esse de debito pmisso. Ita signum characteris est signū certū de gloria habenda: ideo pueri nouiter baptizati q̄ decedūt ad portā paradisi ostēdūt signū: ⁊ statim habēt ingressum. Ideo dicit pignus hereditatis. Ex pmo signo null⁹ consequit hereditatē paradisi: sicut nec filij⁹ bastardus hereditatē patris quātūcūq; assimilet patri. ꝑpter hoc pueri q̄ moriunt ante baptismū tanq̄ bastardi non consequunt hereditatē paradisi: ſz assimilent deo ex primo signo: q⁹ nō sunt filij legitimi per baptismū. Ideo dicit xp̃s. Amen amē dico vobis. nisi quis renatus fuerit ex aqua ⁊ spūsancto: nō pōt intrare in regnū dei. Jo. iij. Tertiū signū est reconciliationis: q⁹ datur in penitentia quādo deturpati estis primis duob⁹ signis per peccata homo reconciliatur deo per veram penitentiam conterēdo de peccatis: confitendo etiam quādo confessor absoluit: tūc datur anime quoddā signū quod dicit ornatus ad instar vnius pulchri crinalis quod portaꝝ a nobili domicella in fronte: quod signū q̄n videtur a demonibus q⁹ alꝫ post mortē egredit de corpe: demones fugiūt: ⁊ in receptione illius signi duo alia signa pulchrificātur ⁊ decorātur. Hoc signū petebat dauid a deo dicens. Fac mecū signū ſ bonū vt videāt qui me oderūt: scz demones: ⁊ cōfundant: q̄m tu dñe adiuuisti me ⁊ consolatus es me. ps lxxxv. Dicaꝝ quō in nouentiunt demones vt tollant aiam tuā: sed virgo maria obtinuit ꝑ singulari q⁹ in morte sua nō videret demones. In hoc pūcto opz nos venire ⁊ in isto cōflictu: ⁊ nescimus si hodie vel cras: sed q̄n alꝫ portat secū hoc tertiū signū: demones cōfusi cōfugiūt: ⁊ angeli boni ipam recipiūt ⁊ associāt: iō oino habeamus hoc tertium signum. Ecce quare dicit hic homo: scz xp̃s verus deus ⁊ homo multa signa facit in suis ouib⁹. i. electis. non solū signa corpalia: sed etiam spūalia hec tria predicta. Scdo notaui in euāgelio de illo cōcilio diffinitionē indignā: q⁹ indigne ⁊ iniuste fuit ibi cōclusus et diffinitū q⁹ xp̃s moreret. De hoc dicit scā pars euāgelij. Un⁹ aūt ex ipsis cayphas noie: cū esset pontifex anni illi⁹ dixit eis. Vos nescitis quicq̄ nec cogitatis q⁹ expedit vobis vt vnus homo moriaꝝ ꝓ populo: ⁊ nō tota gēs pereat. Hoc aūt a semetipso nō dixit ꝙz cū esset pōtifex anni illi⁹ prophetauit q⁹ iesus moriturus erat p gēte: ⁊ nō tm̄ ꝓ gēte: sed vt filios dei q̄ erāt dispsi cōgregaret in vnū. Ab illo ergo die cogitauerūt vt interficerēt eū. Ecce diffinitio indigna ⁊ cōclusio illi⁹ concilij. No. ꝓactice q̄n cōcilio ꝛcurrit deuce in voce: ⁊ ꝙlibet in loco suo dicebat votum suū. Et videt ꝙ in isto cōcilio erant diuisi: quidā dicebāt q⁹ xp̃s oino moreret q̄m xp̃s cōfundebat eos coꝝ ppō. iō ⁊c. Quidā id idē ꝙ moreret. Ratio est quia totus populus sequit eū: nobis dimissis et neglectis ⁊c. quidā aūt qui erant ꝓ xp̃o: ſz occulte: sicut ioseph ab arimathia De quo Lu. penul. Qui nō ꝙsensit ꝙcilio et actib⁹ eorū. ⁊ Gamaliel. De quo Act. v. ⁊ Nicodem⁹. de quo Jo. iij. q̄ dicebant Cū xp̃s messie sit cōpletū: attēdatis ad signa q̄ facit: et ad testimoniū q⁹ Joā. sibi fecit. Non audebant dicere clare q⁹ esset messias: q⁹ occidissent eos. libenter tñ ei salvassent. Itē dixit Nicodemus. de quo Jo. vij. vbi ait. Nunq̄d lex nostra iudicat hominē: nisi prius audierit ab ipso ⁊ cognouerit q̄d faciat: quasi di. Fiat sibi ꝓcessus ſm legem: nec moriatur sic subito Hoc dicebat nicodemus ad hunc finē: q⁹ forte iterū conuerteretur: sicut ministri quos miserant ad capiendū xp̃m fuerūt cōuersi dicētes. Nunq̄ sic locutus est homo. Alius dicebat q⁹ sufficeret preceptū penale ne decetero pdicaret. Alius dicebat q⁹ teneretur captus vel arrestatus in loco suo de nazareth ⁊ sufficeret. Ali⁹ q⁹ preciperet populo ne audirent ipm de cetero ⁊ sic cessaret sua pdicatio paulatim. Alius dicebat q⁹ mitteret in carcere cum pane ⁊ aqua vt moreret ibi. Ali⁹ dicebat q⁹ exularent eū de patria. Alius dicebat q⁹ captus ⁊ ligatus mitteret romano imperatore cum processu quō faciebat se regem iudeoꝝ ⁊c. Alius dicebat q⁹ recurreret super hoc ad ꝓlatū qui erat ibi pro imperatore: ita q⁹ in dicto cōsilio nō erāt cōcordes. Tūc cayphas qui erat pōtifex anni illius: q⁹ ꝓsidebat in consilio auditis vocib⁹ ⁊ rōnibus oim dixit. Vos nescitis q̄cq̄. i. ignoratis estis: nec vos dñe nicodeme datis bonū consiliū: nec vos dñe talis ⁊c. Et ꝙclusit diffiniēdo di. Expedit vobis vt vnus hō moriaꝝ pro populo: et nō tota gens pereat. Sup hoc dicit Jo. Hoc a semetipso nō dixit: ſz cū esset pōtifex anni illi⁹ prophetauit q⁹ iesus erat moriturus ꝓ gēte. Quicq̄d ibi fuit malicie fuit a cayphas: ſz q⁹ xp̃s moreret vt saluaret sibi credentes et obedientes: hoc fuit a spiritu sancto q̄ ꝓphetauit ore mali pōtificis q̄cūadmodū fuit locutus ore alalie vt ꝓ de asino Balaā. Tunc dederunt sententiam mortis cōtra xp̃m cū notario publico mandātes q⁹ caperetur vbicunq; inueniretur. De isto consilio prophetauit dauid di. Q̄m declinauerūt in te. i. contra te mala cogitauerūt cōsilia: q̄ nō potuerūt stabilire. i. refrenare. ps. xx. immo vn⁹ dicebat vnū: ali⁹ aliud ⁊c. Nota cū dicit: declinauerūt ⁊ nō tenuerūt. Declinatio ſm grāmaticos fit ꝑ ſex casus. s. nominatiuū ⁊c. Sic iudei declinauerūt xp̃m ꝑ ſex casus. Primus est nominatiuus a nominādo: quando ipsi videbant xp̃m nominabant ipsuz sic. Ecce homo vorax: potator vini: publicanoꝝ et peccatoꝝ amicus. Mat. xi. Nam postq̄ christus fecit quadragesimam duram dando exemplum penitētie personis contemplatiuis ⁊ ꝑspiritualis-

bus:postmodum incepit predicare:et tenuit vitā communē comedendo ⁊ bibendo communia exceptis carnibus:dando exemplum predicatoribus qui habēt labotarevt caueāt ne ex nimia abstinentia habeant dimittere predicationē:ideo iudei dicebant. Ecce hō vorax ꝛc. Scōs casus dicit genitiu⁹ a generādo di. Nōne hic est fabri filius:nōne mater eius dicit maria:et fratres ei⁹ iacobus ⁊ ioseph: et symon ⁊ iudas ⁊ sorores eius:nōne oēs apud nos sunt. Vñ ergo huic omnia ista: Mat.xiij. Tertiꝰ casus ꝺr datiuus a dando:qr oēs gras q̄s xps dabat interpretabanť in malū di. Hic nō ejcit demonia nisi in beelzebub principe demoniorū. Lu. xj. Idē de gratijs spūalibus ⁊ remissione peccatoꝝ dicēs. Hic blasphemat. Mar.ij. Quartꝰ casus ꝺr accusatiuꝰ ab accusādo: qr accusabāt ipm de criminib⁹ lese maiestatis vt moterēt di. Hūc inuenimus subuertentē gentē nostrā ⁊ phibentē tributa dari cesari:⁊ dicētē se xpm regē esse. Lu. xxiij. Quintus casus ꝺr vocatiuꝰ a vocādo di. Veni demoniace:veni samaritane: nonne bñ dicim⁹ nos qr samaritan⁹ es tu ⁊ demoniū habes. Jo.viij. Sextus casus ꝺr ablatiuus ab auferētes ipō scitatē. nō realr sed verbalr di. Nos scimus qr hic hō peccator est. Jo.ix. Nō est hic hō a deo q̄ sabbatū nō custodit. Item auferebāt sibi pplm di. Quid eū auditis insanit ⁊ demoniū habet. Jo.x. Ecce quō declinauerūt eū per oēs casus:et iō dixit ꝓpheta. Oēs declinauerūt ꝛc. Moralr nota hic sup hoc.vt filios dei.i.ꝑdestinatos cōgregaret in vnū.i. in vnā ecclesiā ex iudeis ⁊ gentib⁹ ꝓstitutā:vt esset vnū ouile sicut ⁊ vnus pastor. Et inuenio quatuor congregationes sanctas a xpo iesu. Prima de mia diuina. Scōa de iustitia vniuersali. tertia de saluatione celesti. quarta de dānatione eternali. Prima fuit qñ cōgregauit infideles et paganos ad vnū finē: baptismū: deitatē et pacē. Ad Ephe.iiij. Unus dñs:vna fides:vnū baptisma:vn⁹ deus ⁊ pater oim ꝛc. De ista cōgregatione dicit ipsemet. Hierusalē hierm q̄ occidis prophetas ⁊ lapidas eos q̄ a te missi sunt. quotiēs volui cōgregare filios tuos quemadmodū gallina cōgregat pullos suos sub alas ⁊ noluisti ꝛc. Mat.xxiij. Nota quō ad instar galline que habet pullos clamabat ꝑdicando vt congregaret gentes sub alas scz credentie et obedientie. de quibus dauid di. Subumbra alarum ꝛc. Si ergo volumus euadere et fugere miluū inferni ad instar pullox: ponamus nos sub alas xpi. Scōa cōgregatio est iustitie vniuersalis: ⁊ erit in die iudicij mortuo antixpo: tunc oēs congregabuntur coā xpo. Ratio. qr ipse dabit tūc retributionē ꝑm opera que fecim⁹ bona vl mala. De ista cōgregatiōe auctoritas Mat.xxv. Cum venerit filius hois in sede maiestatis sue: congregabuntur ante eū omnes gentes. Tertia cōgregatio de saluatione celesti erit qñ xps dicet bonis qui erunt a dextris. Venite benedicti ꝛc. Mat.xxv. Qui statim virtute glie ascendēt in altū in societatē xpi:angelorū:sanctoꝝ: de quo dicit xps Mat.xiij. In tēpore messis dicā messoribus. Colligite primū zizania ⁊ alligate ea in fasciculos ad comburendū:triticū aūt congregate in horreum meum. Quarta cōgregatio erit de dānatione eternali quādo data a christo sentētia dānationis cōtra malos di. Discedite a me maledicti ꝛc. oēs simul i cor pore ⁊ aia cadent in inferno. De ista congregatione auctoritas. Esa.xxiij. In die illa visitabit dñs sup militiā celi in excelso et super reges terre qui sunt super terram:⁊ cōgregabunť in ꝛgregatione vni⁹ fascis in lacū:et claudētur ibi in carcere: et post multos dies visitabūtur. Tertio notani in sancto euāgelio hodierno cōsecutionē benignam scz ex parte xpi:qr determinato ⁊ concluso ꝛcilio sciens xps q̄ nondū venerat tempus ⁊ hora passionis sue recessit ⁊ abscōdit se. De hoc dicit tertia pars euāgelij. Jesus ergo iam nō palam ambulabat apud iudeos:ꝫ abūt in regionē iurta desertuz in ciuitatē q̄ dicit effrem.et ibi morabať cū discipulis suis. Ecce hic ꝛsecutio benigna:qr dñs ⁊ creator voluit cedere iudeis maliciosis ⁊ fugere i ciuitatē effrē iuxta desertū postq̄z fuit data sententia mortis ℈ cū. Moralr dat in hoc nobis xps exemplū et instructionem fugiendi mortem spiritualē: qr mors corporalis non potest vitari nec potest eam quis fugere. Nam in cōsistorio sancte trinitatis datur sententia mortis contra peccatorē. Auctoritas. Ezc.xviij. Anima que peccauerit: ipsa morietť. nec

aliqnis potest se excusare de peccatꝭ. Est ergo nobis remediuz ad instar christi fugere ⁊ ire in ciuitatē effrem:que interpretatur fertilis ⁊ abundans:que significat pniaz q̄ est fertilis ⁊ abundās in gratijs: virtutibus ⁊ meritis in remissionē pctox mortaliū ℈tū ad culpas:retiā ℈tū ad penas. autoritas. Omi habēti dabit:⁊ abū dabit:ei aūt qui nō hz ⁊ qđ videť habere auferet ab eo. Mat.xiij. Nota omi habēti.ſ.verā pniaz dabit.ſ.remissio peccatoꝝ ⁊ gra. ei aūt qui nō hz:scz pniam bona tpalia:ꝓpter dñiuz:diuitie:amici ꝛc. auferent ab eo:scz p mortē. Uel qđ videť habere.ſ.de bonis spūalibus auferet ab eo. Et ꝺr q̄ ciuitas effrem erat iurta desertū:⁊ parua ciuitas depopulata:qr ciuitas penitētie q̄si deserta est:quia pauci habitāt in ea:imo a multis despicit et dimittit:iō dicit xps q̄ angusta est porta et arta via q̄ ducit ad vitā ⁊ pauci sunt q̄ inueniūt eā. Mat.vij. Jō de pnia ꝺr in terra deserta inuia.i.sine via:qr pauci inde transeūt:⁊ ina quosa.ſ.sine aquis delicitū. Sed ecce bonū qđ ꝛsequit ex pnia:sic in sctō apparui tibi vt viderē virtu. tuā ⁊ gloꝛ. tuā. ps.lxij. Jō xps. Mat.iiij. ꝑniam agite.i.ad ciuitatē effrez ꝛfugite si sentiā eterne mortis vultꝫ euadere. Deo. ℊ.

¶In vigilia palmarum. Sermo vnicus

Sublevatis oculis iesus in celū dixit. Uenit hora clarifica filium tuum. Jo. xvij. Totū sanctū euāgelij hodiernum est vna deuota ⁊ sancta oratio quā xps fecit coraz discipulis suis in nocte passionis. Et continenť tria puncta in euangelio. scz

Wispositio conueniens.
Postulatio sufficiens.
Allegatio perficiens.

¶ Prio xps dispositum corpus cū aia cōueniēter. Scōo postulauit sufficiēter. Tertio allegauit prudēter. Hec tria ꝺr quilibet obseruare in sua oratione si cupit a deo exaudiri. Hec tria oñdunť subtilr in themate ꝓpositio. Primum ibi. Subleuatis oculis iesus. Scōm ibi. Dixit.ſ. orationem suā postulādo pri. Tertiū ibi. Uenit hora clarifica filiū tuū. Ecce hic petitio sufficiēs. Prio dico q̄ in sctō euāgelio ostenditur deuota oratione xpi dispositio conueniēs necessaria oratioui.ſ.gustus corporis. Modꝰ cōueniēs necessarius oratioui inter alias est eleuare oculos versus celuz Rō:qr ꝴ Damascē. ozō est ascēsus mentis in deū. Cōuenit ergo corpus cōcordet cū aia:qr sicut aia eleuat ocl'os spūales in deuz:qō etiā corpus eleuet oculos carnales versus celum. De hoc habem⁹ experimētū in natura de bruto. q̄ aialib⁹ q̄ qñ sunt i magna necessitate eleuāt oculos ℣sus celū instictu nature q̄si petētes auxiliū creatoris. No.ō hoc historiā Joheľ.ſ.de magna siccitate ⁊ fame q̄ fuit in terra ꝑmissiois. itm q̄ iumēta nō inueniebāt herbā ad comedēdū:nec aquā ad bibēdū tāta erat sterilitas ⁊ siccitas fontiū intm q̄ aialia ibāt ꝛgregata q̄si hoiesfa ciētes ꝓcessionē mugiētia:⁊ ℣sus celum ocl'os leuātia q̄si a deo auxiliū petentia ꝺr tex. Bestie agri q̄si area sitiēs ibiē suspexerūt ad te qm ericcati sūt fōtes aq̄rū et ignis deuorauit speciosa deserti. Iohelis.ſ.No. suspexerūt.i.sursum aspexerūt. Ratio:qr quādo ille qui hz claues ad panes vel vinū est crudelis filijs ⁊ seruitoribꝰ dñi:qr nō vult eis dare panē nec potum:remediū quod habent filij ⁊ seruitores est recurrere ad patrē. Sic totus mūdus est domus dei. Ancilla seu captiua cui dñs ꝛmisit claues pāis vini ⁊ fructū est natura:sic ei ordi nauit deus q̄ p manus suas habeam⁹ oia necessaria vite humane. Nos ℣o sum⁹ filij ⁊ seruitores domini:quib⁹ quādoq; ancilla ista .i. natura est aspera ⁊ dura ⁊ rudis qr nō vult dare vinū:aquā:blada:iō recurrēdū est ad patrē sicut fecerūt aialia. Idē ēt fecerūt aues. Unde semel deꝰ fecit Job questionē dicens. Quis preparat coruo escā suā quādo pulli ei⁹ clamāt ad deū vagiētes eo quod nō habeant cibos. Job.xxxviij. Nota super hoc dicūt glose ⁊ postille qđ coruꝰ est multū zelotipus de vxore sua ⁊ quādo filij incipiūt habere plumas tunc plume sunt quasi albe ad modū cynorū tunc coruus dubitans an sint filij sui nō vult eis prouidere:nec permittit q⁹ mat ministret eis cibum quousq; mutant plumas ⁊ efficiūť nigri ⁊ iterim trāsēūt plures dies. de quo viuūt tūc. dicūt quod suspicientes ℣sus celū clamāt:⁊ deus mittit eis rorē ō quo viuūt. De hoc infrogauit deꝰ Job di. Quis ꝓparat coruo ꝛc. Et

nescíunt rndere: sed hnic quæstioni rndit
Dauid di. Qui dat iumẽtis escã ipsoꝝ et
pullis corui inuocãtibꝰ eum: instinctu
naturali qui. s. deus dat. Nota etiam hic
qđ dicit btūs Hieronymꝰ se inuenisse in
annalibꝰ hebreoꝝ de piscibus maris qꝫ
per decẽ dies ante diẽ iudicij leuabũt se
sup aquas maris clamantes versus celũ
magnis clamoribus ꝙs nemo intelliget:
nisi solus deꝰ. Quãto ergo magꝭ nos qꝫ
habemus rationẽ intellectũ debemꝰ ad
ipsum recurrere in necessitatibꝰ nostris
ꝛ periculis leuãtes oculos nostros ℞ sus
celũ orãdo ꝛc. Auctoritas. Cũ ignotemꝰ
quid agere debeamus: hoc solũ habemꝰ
residui: vt oculos nostros dirigamus ad
te. Uerbũ fuit illius sancti Josaphat. ij.
Paral. xx. iõ dõ. Ad te leuaui oculos me
os ꝛc. Nunc modũ seruauit xps in nocte
passionis qñ iam indei veniebant ad ca
piendũ eũ: ipse sublevatis oculis in celũ
dixit: scz orationẽ suã dans nobis exẽplũ
vt in nostris necessitatibꝰ ꝛ periculꝰ ideꝫ
faciamus: tñ nõ sunt dimittẽda ona reme
dia naturalia si haberi pñt: si ℞ haberi
nõ possunt debemus recurrere ad deũ qꝫ
nunq̃ deficit nisi sit defectꝰ noster: quia
eleuamus oculos corporaliter versus ce
lum: sꝫ nõ corimo sunt multi qꝫ dicũt. pa
ter noster ore: vel Aue ma. ꝛ in corde cogi
tãt de coꝛna vl de taberna. Hec ẽ vna
de rationibus quare deꝰ nõ exaudit ora
tiones nostras nec pcessiones quas faci
mus. qꝛ non dicimꝰ bñ orationes ꝛ letã
nias ore ꝛ corde. Ostẽdo tibi dictũ: qꝛ di
stincte ꝛ reuerenter supplicatur pape vl
regi: alꝫ indignatur vl nihil obtinet: im
mo sunt multi qui qñ habẽt dicere offñ
querunt locũ inãctũ: vt nõ habeant oca
sionẽ cogitãdi qđ dicũt: vt platea. Secus
fuit antichꝰ. Ideo tũc exaudiebant ha
tum a deo et habebãt remediũ ꝛ modo ni
hil immo malũ multiplicat. Ideo aplus
ſ. Coꝛ. xiiij. Si otem lingua: supple tñ:
mens mea sine fructu est. Propter hoc di
cit iesus iudeis orantibꝰ solũ ore. Popu
lus hic labijs me honorat: coꝛ aũt eoꝝ lõ
ge est a me. Qvynus cogitabat de coãna
alius de taberna: alius de foro ꝛc. Ideo
sine causa colũt me. i. sine vtilitate. Mat
thei. xv. Si ergo vultꝭ exaudiri in vestꝭ
orationibꝰ: eleuate simul oculos corporis
et aie ℞ sus celũ. Et hec est dispositio ꝙ ne
niens quã tenebat ẽt rex dõ di. Ad te le
uaui oculos meos qui habitas in celis.
Ecce sicut oculi ꝛc. Not. practice quõ ser
ui respiciũt manus dñi: scz qñ eis beneficiet. Idẽ de ancilla in manibus dñe. Se
cundũ qđ requirit deuota ꝛ pia fecta ora
tio est postulatio sufficiẽs: qꝛ in oratione
homo dz petere ꝙ se primo: deinde pro a
lijs. Sic fecit xps postq̃ disposuit coꝛpꝰ
in gestu: tũc petijt sufficienter ꝛ cõplete.
Primo ꝙ se di. Pater venit hora: scz pas
sionis: clarifica filiũ tuus vt filius tuus
clarificet te: qꝛ gloria filij redũdat in glo
riã patris. Clarificare ideꝫ est qđ glorifi
care: vt clare cognoscatur. Nota decem
clarificationes quas xps petijt inq̃tuz
hõ ꝛ obtinuit iurta. x. humilitates quas
in passione habuit ꝛ sustinuit. Prima cla
rificatio qꝫ ex quo humiliabatur vt pate
retur in cruce petebat vt exaltaret: clari
ficaretur in celo per signa diuinitus ostẽ
sa. Quod ꝙpletũ fuit qñ in passione tene
bre facte sunt super vniuersam terrã ꝛ sol
obscurauit se. Mat. xxvij. quasi dolerent
scrui de morte dñi sui induentes se de ni
gro. Ecce pria clarificatio ondebãt ei cre
ature qꝫ ille qui patiebatur erat creator.
Scõo petijt vt clarificaret in terra ex qꝫ
humiliabatur in terra per passionẽ. Qđ
ꝙpletum fuit qñ terra mota est: et petre
scisse sunt ꝛ monumẽta aperta sũt. Mat.
xxvij. Tertio vt clarificaret in iferno ad
quẽ descendebat. Quod ꝙpletum fuit qñ
aia christi in limbo dedit gloriaz sanctis
patribus ibi existentibꝰ. Et multa corpo
ra sanctoꝝ qui dormierant surrexerũt si
cut abraã: isaac: iacob ꝛ dauid: ꝛ appue
runt multis in ciuitate: crucifixẽtes gliam
quã habebant in libo. Quarto vt clarifi
caret in cordibus romanoꝝ sub quibꝰ
humiliabatur cõpatiẽdo. Quod ꝙpletũ
fuit qñ centurio ꝛ alij videntes que fiebant
dixerũt. Uere filiꝰ dei erat iste. mat. xxvij
Quinto vt clarificaretur in cordibus in
deoꝝ qui erant vltra centuz milia in illa
platea: scz in monte caluarie qꝫ venerant
ꝓpter festũ pasche in hierusalẽ. Qđ com
pletũ fuit qñ ois turba coꝛ qui simꝭ ade
rant ad spectaculũ illud ꝛ videbãt qꝫ fie
bant pentientes pectora sua reuertebat
tur. s. illuminati. Lu. xxiij. dicẽtes. O mis
eri qđ fecimus. Itẽ latro fuit clarificatꝰ
in suo intellectu di. Memẽto mei dñe dũ

veneris ꝛc. Sextovt clarificaret in corpe
qđ humiliabat ad sustinẽdũ flagella cla
vos. ꝛ coronã spinaꝝ. Ideo pater clarifi
ca filiũ tuũ. Qđ cõpletuz fuit in resurre
ctiõe qñ surrexit gloriosus impassibilis ꝛc.
Ro. vj. Xps. resurgẽs ex mortuis iam nõ
moritur: mors illi vltra nõ dominabitur ꝛc. Septimo
vt clarificaret i apłos discipłis di. pater
venit hora. s. disposicionis apłoꝝ qꝫ perdide
runt fidẽ. Qđ cõpletũ fuit qñ i die resur
rectionis apparuit eis: ꝛ gauisi sunt disci
puli v so dño: ꝛ illuminati fuerunt in ve
ra fide. Joã. xx. Octauo vt clarificaret in
angelis sub quibus humiliabatur ad reci
piendũ ꝓfortationẽ di. Pater venit hora
scz vt sim ꝓfortat⁹ ab ãgelo. Ideo clarifi
ca filiũ tuũ. Qđ cõpletũ fuit in die ascen
sionis qñ ascẽdit sup oẽs angelos. Eph.
i. Constituẽs eũ ad dexterã suã in celesti
bus sup oẽm principatũ ꝛ ptãtem ꝛ ꝑtu
tem ꝛ dñationem ꝛ oẽ nomen qđ nolak
nõ solũ in hoc seculo sed etiaz in futuro.
Nono in oibꝰ gentibꝰ mũdi di. Pater ve
nit hora. s. vt humilier sub oibꝰ gentibꝰ.
Ideo clarifica filiũ tuũ vt cognoscak per
fidẽ ꝛ honorẽt ab oibus. Qđ ꝙpletũ fuit
cpe apłoꝝ qñ in oẽm terrã exiuit sonꝰ eo
rũ. Decimovt clarificẽt in iudicio di. pa
tervenit hora. s. humilitatꝭ vt iudicer ab
hoibꝰ: clarifica filiũ tuũ vt sit iudex oim
creaturaꝝ. Phił. ij. Humiliauit semetipz
factus obediẽs vsqꝫ ad mortem ꝛc. ꝓpter
qđ deus exaltauit illũ ꝛc. Moraliter exẽ
plo xpi si volumus exaltari in paradiso
humiliemus nos in hoc mundo: qꝛ qui
plus se humiliat in hoc mundo magis
exaltabit in alio. Nota ad hoc disputa
ionẽ ꝛ questionẽ apłoꝝ in invia ꝙs ipso
rũ esset maior in paradiso. Mat. xviij. Et
quilibet fecit suã rõnez. Primo sanctꝰ pe
trus qui erat vicarius xpi. Et nota quo
deus posuit exaltationẽ ꝛ maioritatẽ in
ꝑtute. humilitatis que ab oibus põt ha
beri. Scõo xps in sua oratione postula
uit sufficiẽter, p nobis qñ dixit. Sicut de
disti ei ptãtem ois carnis: vt qđ dedisti
ei p ꝓdestinationẽ det eis vitã eternam.
Nota sicut dedisti ei. scz filio tuo xpo: qꝛ
de se loquebatur ptãtem ois carnis. In
sacra scriptura tã in vetꝛi testamento ꝙs
in nouo testamẽto caro sumit ꝓ homie.
Dauid. ps. lxiij. Ad te ois caro. s. huma
na. v. niet ad iudiciũ. Itẽ Ysa. lxi. Ueniet
ois caro vt adoret coram facie mea. Item
Jo. j. Uerbũ caro factũ est. i. filius dei ho
mo factus est. Dicit ergo. Dedisti ei po
testatem ois carnis humane. Unde dõ.
Ois subiecisti sub pedibꝰ eius ꝛc. Nota
h ꝙnqꝫ ꝓditiões gentiũ in hoc mũdo. pri
ma ibi. oues q signãt simplices ꝑsonas ꝛ
ignorãtes ꝓcepta dei seruãtes: tales di
cunt oues pascuis xpi. Scõa ibi. boues
que signãt ꝑsonas ꝓfecteviteque habẽt
duo cornua. s. sanc doctrine ꝛ sancte vite
quibus pcutiũt gentes mũdanas: dãdo
exemplũ bonevite ꝛ arãt terrã corpis vt
faciat fructũ penitẽtie sed nõ portãt on
scz ꝓlationũ nec diuitiaꝝ. Nota cũ dici
t. bouesvniuersas in feminino ꝛ nõ in
masculino genere: qꝛ vacce. i. ꝑsone sũa
les ꝛ ꝓfecte dant de lacte vberũ veteris ꝛ
noui testamẽti predicãdo ꝛc. Tertia ibi.
Insuper ꝛ pecora campi. que sunt infide
les: qui subijciunt xpo si nevelint sine no
lint: ꝛ modo ipsum negẽt dicendo nolumus eũ. Quarta ibi volucres celi. s. con
templatiui: quivolant in altum ad instar
aniũ. Quinta ibi. ꝛ pisces maris. s. negociatores. Omnes isti subijciunt xpo dño.
Ecce quare dicit. Dedisti eis ptãtez ois
carnis. Nec ptãs ei fuit data qñ deꝰ pa
ter in consistorio trinitatis ordinauit qđ
eius filius moreret: tunc simul ordina
uit curiã sui primogeniti vt tales essent
consiliarij. s. patriarche: prophete: apo
stoli: eius milites sunt martyres camera
ry: ꝛ scutiferi: vt daret eis vitam eternã:
qꝛ per meritũ passionis habemus introi
tum ad gloriã quam amiseramus per
adam. Autoritas. Quos presciuit ꝛ pde
stinauit ꝓformes fieri imaginis filij sui
vt sit ipse primogenitꝰ in multis fratribꝰ
Ad Rom. viij. Sicut ergo xps in sua ora
tione petijt decez clarificationes sic eiã
postulauit ꝙ suis a patre sibi creditis et
ordinatis per predestinationẽ vt daret
eis vitã eternã. Et declarauit quid eis vi
ta eterna dicens. Hec est vita eterna vt co
gnoscant te solum verum deum: ꝛ quem
misisti iesum xpm. Cõtra errores iudeoꝝ
qui ponũt suã gloriã in ipso leuiathã: et
in abũdantia bonoꝝ tpalium. Et agare
noꝝ qꝫ ponũt eã in melle lacte ꝛ i mulieri
bus ℞ ginibꝰ ꝛc. Cõtra ꝙs dicit xps: hec
est vita eterna. Ihota soliverũ deũ. Et vꝝ
hoc dicit Arrius hereticꝰ qꝫ ioius patꝛ

est ver⁹ deus: cū dicit solū verū deū. Sed nota q̄ hec dictio exclusiua solū p̄t addi subiecto vel p̄dicato: ita q̄ p̄t esse ō subiecto vel p̄dicato excluso. Sicut si ego dicerē vni iurato huic⁹ ville vos solus estis iurat⁹. s. excludēdo alios: & tūc ēt falsa. Sed a parte p̄dicati esset ꝑa: dicēdo vos estis iuratus solū. s. excludēdo alia officia: & tūc esset ꝑa. Idē ō ista vt cognoscāt te solū verū deū excludēdo humanitatē & tunc est vera: q̄ pater est solū deus: q̄ nō ēt homo. Idē de spūsancto: ꝛ filius nō est deus solū: sed ēt deus & hō: sicut de illo q̄ esset baliuus & iuratus non est verū dicere vos estis iuratus solū: q̄ etiā est baliuus. In hoc ergo ꝓfitit gīa vide re xp̄m verū deū & hoiem. Ecce q̄o petit xp̄s gloriā p suis p̄destinatis. Questio si dicat ḡre oportebat eū petere vtrū predestinatio infallibilis est. Sed tm̄ ita est hec questio. Ratio: q̄ si aliquis dñs ordinauit facere aliquod instrm: ad quod faciendum iam se preparat notarius iā recipit pergamenū: incaustū ⁊c. Si diceret notario: quare recepistis pergamenum: calamū: & huiusmodi rnderet q̄ ideo: q̄ aliter instrm non potest scribi. Idē de diuina predestinatione. Instrumenta quibus diuina predestinatio cōpletur & ꝓficitur: sunt passiones mors xp̄i: oratio: bona opa: bona vita hoīs & penitētia: cōteri de peccatis: ꝓfiteri ⁊c. Ista sunt instrā quibus p̄destinatus venit ad effectum p̄destinationis. Dicūt quidā. Quid opꝫ me facere penitentiā: q̄ si p̄destinat⁹ iuꝫ ⁊c. Dic q̄o in libro vite nō solū scribit: talis erit saluus: sed etiā ponit rō. s. opa & vita ex quib⁹ saluabit. Ybigfa. Talis saluabitur: q̄ statim baptizatus moriet. Si dicatur: quid opꝫ ipsum baptizari. Rndet q̄ illud cadit sub predestinatione. Item talis saluabitur: quia humiliabitur: talis: q̄ resistuet. Idem de presciti⁹ nō solū scribit talis dānabit: sed etiā scribit rō & cā quare damnabit. Sciens ergo xp̄us q̄ predestinati venirēt ad gloriā ꝓ suam oratione & passione ideo orauit. Greg. in primo dialogoꝝ. Ipsa eterni regni p̄destinatio sic elt ab omnipotenti deo disposita: vt ad hanc electi ex labore perueniāt quatenus postulando mereant accipere quod eis omnipotens de⁹ ab eterno disposuit donare motaliter. Sicut xp̄s curauit nō solū de se: sed etiā de suis ad ꝓcurandū eis saluationez. Sic quilibet dñs & paterfamilias nō solum tenet saluare seipsum: sed etiā tenet ꝓcurare saluationem suis famulis & domesticis. Inducāt ergo dñi vt inducāt suos captiuos & infideles ad baptismū. Ita q̄ filij & famuli & ancille audiāt missam: ꝓfiteāt: cōicent quolibet anno. Als dicit scriptura. j. Tim. v. Si q̄s a suoꝝ & maxime domesticoꝝ curam nō hz fidē negauit: & est infideli deteriot. Tertius punct⁹ orationis xp̄i fuit allegatio prudēs. q̄m sicut dñi iuriste q̄n volunt aliquid obtinere cōtra iudice: allegant sua iura: priuilegia: & ꝙsuetudines. Sic xp̄s in sua oratione allegauit dices deo patri. Ego te clarificaui sup terrā. s. veritatē fidei hoibus docēdo: opus consummaui q̄ dedisti mihi vt faciā. s. passionis: q̄ eius passio iam incipiebat. quā peracta dixit. Consummatū est. Jo. xix. pro se allegauit solū obedientiā dicens manifestaui nomē tuū hoibus quos dedisti mihi de mūdo. Tui erāt & mihi eos dedisti: & sermonē tuum seruauerunt ⁊c. Sequit. Uerba que dedisti mihi dedi eis & ipli acceperunt & cognouerūt vere: q̄ a te exiui. & crediderūt q̄ tu me misisti ⁊c. vsq; in finē. Ubi ꝓ nobis in rone exaudit⁹ nis allegat credentiā & obedietiā. Nota. Ego te clarificaui: q̄ deus pater ante aduentū xp̄i non cognoscebat ita distincte sicut modo: nec etiā spūssanct⁹. Ideo petebat filius vt pater etiā ipsuꝫ clarificaret ꝓ aliqua magna miracula: sicut fecit in dictis decē clarificationib⁹ que dare oltendūt ipsuꝫ esseverū filiū dei. Et p se allegauit obedientiā: q̄ fuit obediēs deo patri cōplendo opus sibi cōmissum: fundat in ista lege. Sz q̄ peccatores nō audit de⁹. Jo. ix. ꝓ nobis allegauit duo sz legem de obedientia ibi. Sermonem meū seruauerunt. Et legem de credētia. ibi. Et crediderunt q̄ tu me misisti. Si dicatur quare xp̄s non allegauit credentiam suam. Respondeo. q̄ christus nō habebat fidē. Ratio q̄ fides est credere q̄ non vides: sed xp̄s videbat oia clare iam ab instanti conceptionis: sed nos non videmus clare: ideo allegauit ꝓ nobis credentiam et obedientiam. De his duabus legibus dicit Joā. Si cor nostrum non reprehēderit nos fiducia habemus ad deū: vt quicq̄d petierim⁹ accipiem⁹ ab eo: q̄m mādata ei⁹ custodim⁹ & ea q̄ sunt placita cora eo facim⁹. j. Joā. iij. Ex p̄dictis patz ꝙ habem⁹ duos modos allegādi in oone. s. ꝓ obsecrationez & ꝓ gratiaꝝ actione. Si aūt vultis allegare ꝓ lege credētie attēdatꝫ vt allegetꝫ dñ per modū obsecrationis. Fm q̄ dicit Greg in letania allegādo illud q̄ hō credit de deo: ita dicēdo. Dñe ꝙ maiestatez vraz trīū ꝓsonaꝝ & vnius dei dctis mihi hoc vel illud. hoc mō allegat illud q̄ hō credit de deo. Itē. Dñe ꝓ hūilitatē vram suppōdere incarnatiōis: dctis mihi virtutē hūilitatis. Itē ꝓ virginitatē matris vestre: dctis mihi virtutē castitat⁹. Itē ꝓ passionē vestrā: dctis mihi virtutē patiētie. Hoc mō obsecrando hō allegat illa q̄ credit: & est bon⁹ modus orādi. nō dicatꝫ vos. Dñe exquo credo trinitatē vestram vel incarnationē vestrā. iō faciatis mihi hoc vel illud: or nō allegaretis bñ. Scōs modus bon⁹ [illegible] ꝓ gratiarū actionē: allegādo illa q̄ [illegible]is ꝓ deo fm legē obediētie. Sed in mō allegādi fm hāc legez requirit magna cautela: q̄ taliter posse tis allegare per legē obediētie q̄ ꝑderetis vestrū ꝓcessum: vel taliter q̄ lucrabimini. Si aūt allegatis illa que fecistis ꝓ bono: & petitis vt propterea faciat vobis gratiā quā petitis: quasi teneat hoc facere vobis ex his q̄ vos fecistis ꝓ cōmale allegaretis & ꝑderetis placitationē vl ꝓcessuꝫ. sicut fecit ille phariseus. de quo Lu. xviij. qui dixit. Dñe non sum sicut ceteri hominū: iciuno bis in sabbato: decimas do olim q̄ possideo: bonā legē allegauit: hz nō bono mō: iō hic fuit reprobatus & ꝑdidit placitationē vel ꝓcessuꝫ. Sz bon⁹ modus allegādi per gratiaꝝ actionē est dicere. Dñe vos mihi fecistis magnam gratiā: q̄ posuistis me in sctā religione. Ideo dñe faciatis mihi talē gram ⁊c. Idē de alijs virtutib⁹. Jō dñe placeat vobis facere mihi talē gratiā quā peto. Jste est bon⁹ modus. Idē dz facere ꝓsbyter. nō alleget ex pte sui dicendo. Dñe amore vestri ego me ordinaui vl celebraui: ieiunaui: vel viuo cōtinēter: ideo dñe faciatis mihi talē gram: q̄ hoc nihil valet: sed dicat. Dñe erā in mūdo & vos fecistis mihi gratiā q̄ me elegistis ad seruitiū vestrū & dedistis mihi potestatē quā

nō ꝓcessistis ag̃elis cōsecrādi corpus vestrū: & tot gratias mihi fecistis: ideo dñe faciatis mihi talē gratiā vel talē quā peto. Jsto mō obtinebit. Idē de laicis dicēdo. Dñe tot gras mihi fecistis: q̄ me ad imaginē vestrā creastis: & inter xp̄ianos me nasci fecistis: & ꝓ sctm baptismuz me ab originali pctō mūdastis & ꝓ pniaz tot pctā mihi remisistis: ideo dñe placeat vobis hāc graz mihi ꝓcedere ⁊c. Dic miraculū q̄ legit in vitaspatrū de quodā fratre deuoto & bono q̄ in suis ofonib⁹ non habebat illas ꝙsolationes spūs nec dulcedines cordis ꝗs multi hñt q̄ semel orādo & male allegādo: dixit. Dñe tot ānis seruiui vobis: & tñ nondū dedistis mihi aliqua cōsolatione diuinā: nec sentimētū dulcedinis cordis. Si tantū seruiuissem vni infideli iā ostendisset mihi aliqua signa amoris: et vos nihil. Subito venit vmbra magna q̄ ipm ꝓstrauit in terrā se mimorituū dicens. Donec te contēpseris sicut luturz q̄ calcas nō sentiet diuinas cōsolationes ⁊c. q̄m in tuis bonis operibus plus operat deus q̄ tu. Sicut i scriptura instrumēti plus facit notari⁹ q̄ calamus: q̄ nō dz dicere instrumētum ego facio hoc: sed principale agēs facit. ideo Esa. xxvj. Oia opa nra operat⁹ es in nobis dñe deus nr. Itē. j. Cor. xij. Diuisiones operationū sunt: idē vero de⁹ q̄ operatur oia in oibus. patet q̄ q̄ modus petēdi in oratione est duplex: vel fm leges allegādo ea que hō credit de deo ꝓ obsecratione: vel fm canones allegando opera bona per gratiarū actionem. De his autoritas. Jn oi oratione & obsecratiōe. Ecce primū cum gratiarum actiōe. Ecce scōm. petitiones vestre innotescāt apud deum. Phil. iij.

¶ Dñica in ramis palmaꝝ. Sermo. s.

Scendā in palmam & apprehendā fructus eius. Cant. vij. In sacra scriptura aliquando per palmā intelligit crux. quandoq; penitendo: quandoq; contemplando in palma crucis colligitur fructus vite. In palma penitētie colligunt septem fructus: quatuor dabūtur corpori: & tres ale. Primus fructus viri insti sicut scā scriptura dicit

erit daritas. Unde. Fulgebūt iusti sicut sol. Mat. xiij. Scōs fructus erit agilitas qz ita agiles erūt sicut iā cogitatio nr̄a: sicut de dño dicit: qz post resurrectionez suā erat ita agilis q̄ modo apparebat discipulis cūtibus in emaus: mō illis qui erant in hierlm. Tertius erit subtilitas qz tūc non erūt corpora ita turbida sicut mō sunt: z erūt valde subtilia. Sicut de dño dr̄ q̄ intrauit ad suos discipulos ianuis clausis: qō nō potuisset fecisse ante resurrectionē nisi p miraculū: z tūc fecit sine miraculo. Quartus impassibilitas i. sanitas: qz nec in corpore nec aīa erit infirmitas. Primus fructus aie erit cognitio dei. Unde apl's. Nūc cognosco ex parte: tūc aūt cognoscā sicut z cognitus sum. j. Cor. xiij. ibidē. Videmus nunc per speculū in enigmate: tūc aūt facie ad faciez. Scōs erit de humanitate xp̄i in glia: qz videbit iustus deum in natura humana hanc gloriā non habebūt angeli. Tertiꝰ erit amor: qz si aīa videret z cognosceret z nō diligeret: nō eēt totalr beata: z amabit z videbit z cognoscet. Uñ dicendo de fructibus corporis z aie veniemꝰ ad palmā contēplationis. Palma ēt angusta est inferius z superius lata sic aīa q̄ vult ascēdere ad deū dz esse stricta z gracilis ad oēs voluptates terrenas et carnales affectus: z superiꝰ lata p amorē celestiuz qz aīa ḡtomagis se extendit per amorez tanto magis dilatat per contēplationē. Ista palma hz septē ramos: z supernū: quēq; ramū vnā suē z vnū florez. primꝰ ramus est cōsideratio sui: qñ aīa conscie tiā suā bona fide exquirit ne in ea aliq̄d remaneat qō dei oculos offendat. Unde Ber. Nemo absq; sui cognitione saluat: de qua mater salutis humilitas orit. vñ humilitas liberat. De hoc ps̄. Humiliatus sum z liberauit me. Scōs saluat. ps̄. Qm̄ tu pp̄ie humilē saluū facies ꝛc. Humile spū saluabis. Tertio virtutes conservat. Uñ Greg. Qui ꝑtutes sine humilitate congregat: quasi puluerē in ventū portat. Ber. Humilitas mater est virtutū z cinis conseruās ignez charitatis. Sup hūc ramū nidificat pauo: qui talis est nature q̄ qñ dormit ō nocte si cuigilauerit clamat: quia credit se amisisse suam pulchritudinē: z significat aiaz que in huiꝰ seculi tenebris dormit: que semper timere debet ne speciem suā amittat. i. ne dona gratie a deo sibi collata perdat: z debet clamare magno clamore qñ sentit sibi aliquid inherere pcti. Sup hūc ramū nascit vnus flos bonis odoris z celestis coloris: qui viola vocat. q̄ significat humilitatē. Unde in cant. Nardus mea dedit odorem suū. Nardus enim quedam herba paruula est calide nature z significat hūilitatē. Humilitas em̄ minime esse pōt sine caloꝛe charitatis. Talis humilitas magnū odorē dedit. Hec em̄ dei filiū in terrā traxit: attestāte beata virgine q̄ dicit. Respexit humilitatē ancille sue. Hec em̄ fuit specialis virt⁹ ꝓpter quā descendit in ipaz: qt nisi humilis fuisset: nunq; dñs in ipsam descēdisset. Dñs supbis resistit: humilib⁹ aūt dat graz. j. Pe. v. Hūc florē desiderabat dauid cum ōrādo dicebat. Aspges me dñe ysopo. Hoc em̄ significat ysopus qō nardus. ysopus purgat pectꝰ: z hūilitas purgat mētē ab oī inuidia z malicia. Scōs ram⁹ est cōpassio p primi qz qñ aīa bona z serena intētione q̄rit ne creatori suo displiceat: tunc statim postq̄ recepit hūilitatē tūc humilr descēdit ad imbecillitatē primoꝛ: z eis cōpatit. Sup hūc ramū nidificat pena q̄dam auis que talis nature ē q̄ iuxta mortuorū sepulturā habitat. z qñ aliquis mortui appropinquat: tūc sentit a longe z clamat. Auis ista significat aiam cōpassione plenā: q̄ debet cōmoꝛari iter illos qui morte peccati mortui sūt: vt ipsos ad viā veritatis valeat reuocare: z quando peccator aliquē morti aie appropiquare dz clamare clamore cōpassionis p oratione z lachrymarū effusionē. Sup hūc ramū crescit flos q̄ dr̄ glay. Hic flos crescit circa aquas. per quē florē intelligunt illi q̄ peccata defient more fluētis aque. circa illos debet aīa cōpatiens cōmoꝛari. Hūc florē desiderabat dauid cū dicebat. Exitus aquarū deduxerunt oculi mei. Hunc etiam habebat Hieremias qui dicebat. Quis dabit capiti meo aquam: z oculis meis fontem lachrymarū vt ploraꝛe valeaz interfectos populi mei die ac nocte. Hiere. ix. Tales lachrymas debet habere aīa q̄ in cacumen palme contēplationis desiderat ascēdere. sup hunc paulus ascendit qui dicebat. Quis infirmatur z ego non infirmor: qs̄ scandalizatur z ego

nō vror. Si gloriari oportet in his q̄ infirmitatis mee sunt gloriabor. ij. Cor. xj. Tertius ramus est temporalis afflictio: qz qñ fidelis aīa in statu penitētie est cōstituta: oēs afflictiones temporales patienter tolerare conatur. Sup hūc ramū nidificat olor: qui alio nomine cignus dr̄ qui talis nature ē q̄ qñ mortī appropinquat suaue cāt: z significat in tribulatione seu afflictione gaudentē. Sup hūc florē conscēderūt apostoli: de quibus dictum est. Ibant apostoli gaudētes a cōspectu cōcilij: qm̄ digni habiti sunt p nomine iesu cōtumeliam pati. Act. v. Sup hunc ramū crescit flos lilij. Unde spōsus in canticis. Sicut lilium inter spinas: sic amica mea inter filias. Qñ em̄ nascit lilium inter spinas: spine pungūt lilium: z non remurmurat: z q̄to magis ip̄m pūgunt tāto magis eis odorē suū effundit. Sic dz facere fidelis aīa: nō dz reddere aduersarijs malū p malo: sed p patiētiā odorē suauitatis effundere: vt possit dicere cuz apl'o xp̄i. bonus odor sumus. ij. Cor. ij. Quartus ramus contemplationis est cōpūctio: z est qñ aīa laborē creatoris ad memoriā reuocat. Et ita oīa aduersa secum equa mēte tolerat: qz sicut clauus alio clauo ejcitur: ita aīa diuersis tribulationib⁹ fatigata dz ad memoriā reuocare tribulationes quas pro ea dilectꝰ suꝰ tolerauit: vt ei amaritudines quas patit dulcescāt. Super hūc ramuz nidificat q̄dā auis q̄ dr̄ harpia q̄ vultum hz hois: z intantū crudelis est q̄ primuz hoiem quē viderit interficit: postq̄ eum interfecerit: vadit sup aquam: z in aqua speculatur q̄ sitez suū interfecit: z sic magno dolore cruciatur quotiescunq; videt hoiem z significat aiam q̄ cōsiderare dz q̄ similis eius scz deus iesus xp̄s p peccatis nostris mortuus est in cruce et hec considerās dz magno dolore conteri: sicut turtur qñ sociū suū pdidit: i loco vbi socium suū perdidit z mortuus fuit quā do plumam aut aliq̄d signum inuenerit mortis eius: magis tūc dolore afficitur. Et sicut inuenitur de quadam puella filia cuiusdā regis que patre orbata a parentibus ab hereditate ꝓpria orbata est et expulsa tūc cuiusdā regis filius super eā pietate motus eam sibi accepit in vxorē: z pro hereditate eius pugnauit et reduxit eā ad propria: z in ꝓlio ꝓ ipsa mortuus est: tunc puella militis arma suscipiens cum magna diligentia custodiuit z quotiescunq; ea videbat nimis afflige bat. Spūaliter loquēdo filia regis ē humana natura in adā: que in magno honore in paradiso extitit. Sed hereditatē suaz pdidit qñ a paradisi gaudijs ꝓpter pctm inobedientie eiecta est. Sed dei filius pietatis gra motus sup eā: z animā hereditate priuatā sibi despōsanit. s. qñ humanitatē nostrā diuinitati sue sociare dignatus est: z triginta tribus annis cōtra hostē dimicauit: z operatus est salutem in medio terre. Ad vltimū crucis patibulū velūtarie subijt. Sic ergo nos facere debemus sicut fecit p̄dicta puella. s. mortē defensoris nostri semp habere in memoria: reseruare crucem clauos z oia crucis instra: z sup ea ḡtidianis lachrymis deplorare. Super hūc ramū oritur rosa que spūaliter designat martyriū: et aiam q̄ cūctas voluptates de facili obliuiscitur: z p̄t dicere cū sponsa in cāticis. Vulnerata charitate ego sum ꝛc. z etiaz ebria. Qui ista ebrietate ebrī est nec frā gitur aduersitate nec ꝓsperitate eleuat. Quintus ramus est desiderij gloriе qñ fidelis aīa toto mentis affectu aduētum saluatoris desiderat. Super hunc ramū antiqui pres ascēderūt: q̄ dicebant. Veni dñe z noli tardare. Uñ quidez dicit Habacuch. ij. Si morā fecerit expecta illuz: qz veniēs veniet z non tardabit. Sup hunc ascenderat dō. q̄ discebat. Expectās expectaui dñz ꝛc. Et alibi. Sicut cerꝰ desiderat ad fontes aq̄r. ita desiderat aīa mea ad te deꝰ. Etiā sup hunc paulus ascēderat: q̄ dicebat. Cupio dissolui z ee cū xp̄o. ad Phil. j. z iterū. Infelix ego hō qs me liberabit de corpore mortis huiꝰ. ad Roma. vij. Super hunc ramū nidificat philomena: q̄ talis nature est q̄ de nocte ante diē cāt: z quādo videt clarescere z solis radios lucere: tanta hūaritate cantat q̄ pene disrūpitur. Et significat animaz que in huius vite tenebris solem iustitie expectat: z qñ eū senserit descendisse per gratiā: tūc tāto exultat gaudio q̄ nec ex toto corde potest dicere: nec ex toto celare: z hec leticia vocatur iubilatio. Talis erat ille beatus senex symeon qui tanto tpe salutarem suū expectabat: qui dice

bat quãdo videbo: putas durabo. Et p tãto desiderio respõsum accepit a spiritu sancto: non visurũ se mortem nisi prius videret christum dñi. Tali voce illo desiderio illa philomena scz symeon cantauit tota nocte: & quãdo vidit solem iusticie tunc accepit in vlnas suas: & ait. Nũc dimittis seruũ tuũ dñe ꝑm verbũ tuũ in pace: q̃ viderũt oculi mei salutare tuum. Qõ parasti ante faciẽ oim populo. Lu ce. ij. Faciam⁹ ergo sicut ille beat⁹ senex amplectamur saluatorez in brachijs cordis nostri. Sup hũc ramũ oritur crocus: qui est pallidi coloris: q̃ homo tãto desiderio pallescit. Vñ sponsa in cãticis. Nolite me cõsiderare: q̃ fusca sim. Canti. j. Et iterum. Fulcite me floribus: stipate me malis: q̃ amore langueo. Cãti. ij. Et itez poeta. Palleat ois amans: nã hic ẽ color aptus amãti. Sextus ram⁹ palme cõtẽplationis est visitatio supna: qñ dñs aiam desiderãtẽ ꝑ gratiã suã visitare dignat. Super hunc ramũ nidificat hyrũdo: q̃ talis est nature q̃ volãdo victũ suũ accipit: & significat aiaz supno desiderio flagrãtẽ: q̃ nihil in terra dz accipe nisi q̃si volando sine mora dilationis transeũdo. Super hũc ramũ nascitur solsequiũ. Solsequiũ dicitur quasi solẽ sequens qñ ortũ solsequiuz aperit. & qñ sol subtrahit solsequiũ claudit: & signat aiam fidelẽ q̃ dz habere cor ꝑ diuinũ amorem & celeste desideriũ desup patefactũ: & si aliqñ glia se ab eo subtraheret: debet cordis aditũ cõtra seculi delectatiões & oblectamẽta cã delectatiõis claudere & vt sit vere solsequiũ dz solẽ iusticie sequi. Sup hũc ramũ Ezechias coscẽderat qñ dicebat. Sicut pullus hyrũdinis sic clamabo. Esa. xxxviij. Talis erãt magdalena: que quãdo venit ad monumẽtũ & nõ inuenit dominũ qñ ab angelo sibi loquente responsum accepit: q̃ dñs surrexit: tanto flagrabat desiderio cor eius & dilectiõis feruore q̃ nullũ ab aliquo vellet solatiũ suscipere. Augustin⁹ tã ingẽti lumine corruscabat: q̃ cor ei⁹ verũ lumẽ vel solẽ reçres quodcũq; aliud videbat inspicere vilipẽdebat. Vñ contigit q̃ cũ crebro inquireret in loco in quo nõ erat quesitura eũ ibi postremo quesitũ inuenit. Quia procul dubio q̃ i vera dilectiõe & deuota oratione persisteret & carnales delectatiões postponẽs deũ quereret inueniret sicut ipse dicit. Ego diligẽtes me diligo: & qui mane vigilauerint ad me inuenient me. ꝓuer. viij. Sup hunc ramũ ascẽderat qui dicebat. Remitt⁹ solari aia mea. ps. lxxvj. Septimus ramus est defectio: scz qñ anima tantuz diuini amoris vinculis constringit vt corpus oporteat deficere. Sup hũc ramũ ascenderat qui dicebat. Defecit i salutari tuo aia mea. ps. cxviij. Sup hunc ramũ nidificat fenix: q̃ vnica auis est in mũdo: ꝑ quã q̃ spũaliter i vinculis vnitatis conjuncti sunt intelligunt. Fenix eñ talis est nature q̃ cũ die mortis iminere cognouerit diuersas species aromatum sibi multiplicat in calidiori parte eas collocatas ex alarũ collisione accẽdit: & intus insiliens seipsum concremat & ex cineribus eius vermiculus prodigit & de vermiculo itez fenix renasci tur. Fenix etiaz alio loco xp̃m significat cui nullus hominũ coequari poterit: in quo olim spez virtutes requieuerũt qui ꝓ dilectione nostra in altari crucis cremat⁹ est. Per fenicẽ etiã aia fidelis designat: q̃ virtutũ species ꝓgregat et eas in feruore charitatis deferẽs in altũ se collocat in altari cordis: & se oipotenti deo in odorẽ suauitatis libẽter offert. Et hoc sacrificiuz pingue dr. Vñ ps. holocaustã medullata offerã tibi. Tũc renera sacrificiũ est pingue qñ aia per sancta desideria subleuata: per sancta opa impinguata: ꝑ humilitatẽ aliquãdo deficit ex diui nox operũ largitate: & hoc signat per reginã Saba: que ad audiendũ sapiẽtiam Salomonis venit: & multo maiorẽ ẽ⁹ audierat inuenit & ꝓ mira admiratiõe defecit. Flos & fructus huius rami est xp̃s qui dicit ego sum flos campi. De hoc fructu dr. Et benedict⁹ fructus ventris tui. Folia huius rami sunt clamor: plãctus: suspiria: & singultus. Sic ipse benedict⁹ fructus benedicet populo suo in pace.

¶ Dñica in ramis palmarum. Sermo. ij.

LUria turba strauerunt vestimẽta sua in via. Matthei. xxj. In sancto euãgelio hodierno in quo continetur tota materia hodierne solẽnitatis ostenduñt tria magna seruitia: q̃ fuerunt hodie xp̃o exhibita a tribus conditionibus gentium scilicet.

Primum ꝑ suos discipulos deuote.

Scõm ꝑ bestias simplices subiecte.

Tertiũ ꝑ gentes mũdanas publice.

¶ De tertio seruitio dicit thema. Plurima turba straurerũt &c. Primũ seruitium hodie factũ fuit xp̃o per discipulos suos deuote. De quo dicit euãgelista. Cũ appropinquaret iesus hierosolymis & veniret bethphage ad montẽ oliueti: mittẽs duos de discipulis suis ait illis. Ite i castellũ q̃ ꝓtravos est: & statim inuenietis asinã alligatã & pullũ cũ ea soluite & adducite mihi &c. Euntes aũt discipuli fecerunt sicut ꝓcepat illis iesus & adduxerũt asinã & pullũ: & imposuerũt sup cos vestimenta sua &c. In quo ostẽdit xp̃s q̃ non coacte nec violenter: sed voluntarie & libe reyeniebat ad passionez. Sicut diues cõpatiens pauperibus ad furcam sententiatis: eo q̃ non possunt debitum soluere: & ipse libere soluit ꝑ ipsis. Ita totum genus humanũ fuit sniatum ad furcam inferni eo q̃ non poterat soluere deo debitum infinitũ &c. ꝓpter q̃s ille diues hõ xp̃s in quo sunt oẽs thesauri cõpatiens nobis miseris paupib⁹ voluit suspẽdi in ligno crucis: ne aliqnis sibi credẽs & obediens suspẽderet in furca inferni. j. Per. iij. Christus semel ꝑ peccatz nostris mortuus est: iustus ꝑ iniustis vt nos offerret deo. Idcovt dicit Beda. Appropinquante hora passionis appropinquare voluit loco passionis. ideo hodie voluit venire in hierusalem. De hoc Esa. liij. Oblatus est: quia ipse volnit. Sicut ouis ad occisionẽ ducet & quasi agnus coram tondente se obmutescet & nõ aperiet os suũ. f. ꝓtra dicendo. Et veniẽs in hierl'm fuit in qua dazvilla que dr bethphage: que distat a hierl'm vnũ miliare qui sunt mille passus sabbati habens iter: que est etiã in pede mõtis olineti: & cũ tot⁹ festus & lassus cẽtã ex labore vie ẽ⁹ ex labore ꝓdicatiõis & seiunioꝝ oportuit eũ equitare. & ideo vt ascẽderet verticẽ montis olineti vocatis duobus discipulis suis. glos. dicit q̃ erãt petrus & philippus: dixit eis. Ite in castellũ q̃ ꝓtra. i. ante vos est &c. vbi cõfestim dimittet eos. Ecce hic seruitiũ quod hodie discipli xp̃o fecerũt. Notãda sunt hic tria secreta. Primũ de asina & pullo. Scõm de solutione asine. Tertiũ de vestimentoꝝ impositione. Quantũ ad primũ. Asina significat aiam peccatricẽ vinculis peccatoꝝ ligatã pullus aũt significat corp⁹ q̃ nondũ ligatũ est. Sed aia in pctõ mortali existẽs est ligata: & quot hz peccata tot vinculis ligat de qua figuratiue dicit xp̃s. Innenietis asinã alligatã q̃ nõ põt facere aliq̃ opus meritoriũ & iuxta mẽtũ ꝑ q̃s peccat sic ligat anima. Autoritas. Iniquitates sue capiunt impiũ: & funib⁹ peccatoꝝ suoꝝ quisq; ꝑstringitur. ꝓuer. v. Constringit quantũ ad aiam. Quantũ ad scõm videndũ est quõ hic asina. i. anima est soluenda a vinculis peccatoꝝ. Dico q̃ opz q̃ solutio sibi veniat de bethphage que interpretat domus oris. Ecce hic oris ꝑfessio a qua venit autoritas soluẽdi vincula peccatoꝝ Ideo opz ꝑfiteri. Juxta illud dauid. Cõfitebor dño nimis in ore meo. ps. cviij. Nõ. ꝑfitebor dño. f. ꝑ ꝑfessorẽ et⁹ locũ tenẽtẽ: nimis. i. valde i ore meo. Quidã ꝑfitẽtur de peccatis in gñe solum: & hoc nõ sufficit: quidã aũt in indiuiduis & malez q̃ nõ debent noiare aliqua ꝓfanã. Sed opz confiteri peccata in spẽ dicendo ego sum fugibus in corde: desperi patrem vel matrẽ: vel platũ: dñm vel magistrũ: vel virum meũ si est mulier: q̃ voluit esse dña. Sed tñ non noiare patrẽ nec matrem &c. Idẽ de peccato auaricie: non sufficit dicere peccaui i peccato auaricie: immo opz dicere spẽm auaricie vel per rapinam vel furtum: vel vsuram vel p simoniã: vel per retentionẽ: sed non opz descẽdere ad indiuidua. Idẽ de luxuria: q̃ nõ sufficit dicere ego feci luxuriam: sed opz dicere in specie sic. Ego sum de matrimonio. ego peccaui cũ alia maritata. vel vidua: iz nõ opz ipsam noiare. Idem de icestu raptu sacrilegio &c. Et dicit Confitebor dño nimis &c. idest valde: & non solum in genere: sed in specie. Quare xp̃s misit discipulos suos qui fuerunt sacerdotes. Rideo ad innuendum q̃ nullus alius põt soluere animã peccatricem a vinculis peccatoꝝ nisi sacerdotes: quia solis sacerdotibus dixit. Quoruz remiseritis peccata remittuntur eis &c. Joan. xx. Als nec sanctus ioannes baptista nec beatus Laurentius possent soluere de vno peccato: q̃ non fuerunt sacerdotes: solum sacerdotes habent potestatem: etiã si sint ma

ll⁹ ribaldi ⁊ pctōres. Nota ad hoc silitudine devicario regis malo ⁊ peccatore a quo malefactores petūt remissionē ⁊ veniam: qz ipse geritvices regis. Idē de rege xpo iurta autoritatē datā sacerdotibus ⁊ nō alijs ꝓtucunqz sanctis dicēdo amē dico vobis. Quecūqz solueritis sup terrā erunt soluta ⁊ in celis. Matt. xviij. Quantum ad tertium de vestimentoꝝ impositione sup asinam. Ecce hic iniunctio penitentie. Nā quodlibet opus penitētiale est vestis q̄ imponit asine. i. aie. De quib⁹ dicit Joā. Apoc. xvj. Beat⁹ qui vigilat ⁊ custodit vestimēta sua. i. opa penitentialia ne nudus ambulet ⁊ videant turpitudinē eius. Dic qūo alia detestat a sanctis angelis qñ venit nuda ad instar meretricis nude incedētis. Scōz seruitiū xpo hodie factum fuit per bestias simplices subiecte qñ xps veniens hierusalem equitauit super asinam ⁊ sup pullum. Questio qūo in tam paruavia equitauit in duobus animalibus. dicit h̄ magister historiaꝝ q̄ xps primo equitauit super pullum in quo nullus vnq̄ equitauerat: ⁊ qz erat indomitus: ideo xps descendit ⁊ equitauit super asinam. Et fuit cōpleta ꝓphetia Zach. ix. Exulta satis filia Syon: iubila filia hierusalem. Ecce rex tuus venit tibi iustus ⁊ saluator ipe pauper ⁊ ascendēs sup asinā: ⁊ sup pullū filiū asine. Argmentū est insolubile ꝺ iudeos cogitātes messiam venturū cū potentia ⁊ militia magna tanqz imperator potentissimus. Ecce hic seruitiū bestiarum simpliciū. Ubi notanda sunt tria secreta iurta tres intellectus scripture. s. allegoricū: tropologicum: ⁊ anagogicū. Scōm intellectum allegoricum asina ligata significat gentem iudaicam vinculo legis moysi alligatā. Pullus aūt indomitus ⁊ absq; vinculo populū gentilem q̄ nec lege nec ꝓceptis erat ligatus. dns primo eqtauit sup pullū: qz primo populus gētilis recepit fidē xpi ⁊ portauit xpm per credentiā ⁊ obedientiā. Deinde eqtauit sup asinā. i. gentē iudaicā que in fine cōuertet ad xpm. Autoritas. Fratres nolo vos ignorare mysteriū hoc: vt nō sitis vobisipsis sapiētes: qz cecitas ex pte cōtingit in israel donec plenitudo gentiū intret: ⁊ sic ois israel saluus fieret. Rom. xi. Adhuc xps eqtauit sup pullū. i. populuz gentilē. Quantū ad scōm iurta intellectū tropologicū siue moralē pullus idomit⁹ significat iuuenes: asina vo senes. Xpus aūt vult supaxitrūqz sedere: eqtare: ⁊ portari: p firmā credentiā ⁊ devotā obedientiā. Dic ꝺ errorē iuuenū dicentiū: qñ ero senex tūc faciā penitentiā: qz xps sup pullū voluit eqtare. Dic qūo parētes debēt nutrire filios: vt sciāt se signare: ⁊ pater noster ⁊ aue maria. Credo ⁊c. ne iurent. Hoc modo xps equitat sup pullū. i. iuuenē: ⁊ sup asinā: qz etiā qñ sūt senes viuūt dñi ⁊ devote. Ideo dauid. Iuuenes ⁊ virgines senes cū iunioribꝰ laudēt nomē dñi. ps. cxlviij. Quantū ad tertiū iurta intellectū anagogicuz: pullus significat spūm rōnalez qui a deo creat ⁊ creando infundit: semp iuuenis: qz non senescit. Asina aūt significat carnem corpis senē ⁊ antiquā ab adā ⁊c. Xpus aūt primo equitat sup pullū. i. spm: qz primo dat sibi gliam qz qñ homo moriꝰ si fecerit ꝺdignā penitentiā xps dat spiritui gloriam. Deinde equitabit sup asinā qz in die iudicij xps equitabit ꝑ gloriā suā sup corpus: qz tm electi ⁊ boni resurgēt cū corpibus gloriosis. Autoritas. Oēs nos mānifestari opz ante tribunal xpi ut referat vnusquisq; ꝓpria corpis put gessit siue bonū siue malum. ij. Cor. v. Tertium seruitiū hodie xpo factū fuit p gentes mundanas publice. De hoc in tertia parte euangelij. Plurima autem turba strauerūt vestimēta sua in via. Alij aūt cedebāt ramos de arboribus ⁊ sternebant in via. Turbe autem que ꝑcedebant ⁊ que sequebant clamabant dicētes. Osanna filio dauid: benedictus qui venit in noie dñi. Dic practice qūo populus ex deuotione ad xpm veniente ibat. Quidā nudabāt se ⁊ sternebant vestes in via ꝑ quā xps erat trāsiturus: ne asina tangeret terrā. Alij scindebant ramos. s. oliuaꝝ palmaꝝ: ⁊ laurū ⁊ sternebāt in via. Quidā ex ipsis cantabant dicētes. Osanna filio dauid. O filii dauid salua nos in gloria. Alij cantabāt Benedictus qui venit in noie dñi. Et cuz isto honore ⁊ solēnitate xps hodie eqtauit in ciuitatem hierusalem. Notanda sunt hic tria secreta iurta tres honores xpo factos. Primū deveste⁹ invia strat⁹. Scōm de ramis arboꝝ. Tertiū de vocibus cantantium. Sic debemus nos facere si volum⁹ intrare cū societate christi in ciuitatē hierl'm. de qua dicit ap'lus Illa que sursuz est hierl'z libera est. Gal. iiij. Nota libera est. s. doloribus inferni miseriis tribulationibus: ⁊ fletibus. Faciamus ergo xpo tres ꝓdictos honores. primo sternamus vestes nostras xpo venienti. In sacra scriptura corpora hūana dicunt vestes aie: qz ad instar vestis cooperiūt alias. Iō de corpe xpi dicit ap'ls. Habitu ꝛcz humanitatis inuētus vt hō. Phil. ij. Uestes ergo corpoꝝ in via ptis vite sternunt xpo ꝑ abstinētiā corporalē iciunando: disciplinādo: vigilando: affligendo corpus. Ideo ap'ls. Obsecro vos fratres per miam dei vt exhibeat corpora vestra hostiam viuētē: sanctā deo placentē rationabile obsequiū vestrū. Rom. xij. Item Cor. iij. Mortificate mēbra vestra: que sunt sup terrā. Scdo projiciam⁹ ramos arboꝝ. Arbores sunt diuitie: reddit⁹: possessiōes: a quib⁹ scindunt rami: flores ⁊ folia: ⁊ ponuntur xpo in via quā do amore sui facit ꝛcz elemosynas paupib⁹ q̄ hoc recipit ipe in ꝑsona sua. Amen dico vobis q̄ fecistis vni de minimis meis mihi fecistis. Matt. xxv. Tertius honor fit xpo ore ipsum laudando dicendo. Benedict⁹ q̄ venit ⁊c. Et devote orando: dicendo. Osanna. i. salua nos qz primū q̄ debemus petere in nostris orationib⁹ e salvatio. Mat. vj. c. Primū querite regnum dei ⁊c. In his trib⁹ honorib⁹ ostenduntur tres partes satisfactionis. In primo ieiunia: in secūdo elemosyna: ⁊ tertio oraciones. Et dicitur thema de nobis. Plurima turba ⁊c.

¶ Dnica in ramis palmaꝝ. Sermo. iij.

Benedictus qui venit in nomine dñi. Matt. xxi. Hoc verbū sumptū ꝑ fundamento nostri sermonis ẽ vna parua ⁊ multū devota cantilena a spiritusancto hodie facta ⁊ devote xpo cātata qñ cū solēnitate ingressus est ciuitatē hierl'z: quā etiam hodie nos cantamus pluries repetitantes illā solēnitatē ⁊ aduētū xpi i ciuitatē hierl'z dicēdo. Benedictus qui venit i noie dñi. Tota solēnitas hodierna ramoꝝ consistit in tribus punctis.

Prim⁹ ē de honore ⁊ solēnitate hodie xpo venienti i ciuitatē hierl'z exhibita in qua fuit receptus honorabiliter.

Scōs est de solēnitate quā nos hodie facim⁹: illā repsentādo ap ꝓpriate.

Tertius est de via quā xps fecit hodie veniēdo in ciuitatē hierl'm ꝛiuose.

¶ Et pro quolibet istoꝝ in specialiꝛ pro omnib⁹ in generali debemus cantare et dicere deo. Bñdictus qui venit ⁊c. Prim⁹ punctus est hodie de honore solēnitate quā indei fecerūt in templo laudauerūt ⁊ benedixerunt xpm venientem in ciuitatē hierusalez in qua fuit receptus honorabiliter cū magno gaudio ⁊ festo: quod fuit valde mirabile. Inuenio em ꝙ xpus multotiēs et multis rationibus venit in hierusalē ⁊ nunqz fuit sibi factū festū nec honor nisi hodie. Primo xps venit i hierusalē ad presentandū. s. i. die a sua natiuitate qñ virgo maria ipsuz presentauit in templo ⁊ non legitur ꝙ tunc facta fuerit solēnitas receptionis: nisiq; symeon ⁊ anna ipsum adorauerunt: vt patet Luc. ij. Paruus tunc fuit ⁊ parua processio: sz crescat corpus: crescat ⁊ miseratio: veniet tempus quo nō deferetur manibus ꝛgitis: sed dorso villis asellinō redimet asinibus: sed redemptur⁹ est suo sanguine oēs hoies. Scdo xpus venit in ciuitatez hierusalē ad disputādū. s. qñ fuit. xij. annoꝝ: nec tunc fuit sibi factū festum. Tertio venit ad adorandu: qz fm legez in q̄libet festo veniebat in hierusalez ⁊ intrabat templum. Quarto venit ad extirpādū sz peccata ⁊ vitia notoria qz ꝓncipes sacerdotuz ex eoruz auaricia de templo fecerāt domū negociatiōis. Joā. ij. Nec tūc fuit sibi factū aliquod festū. Quinto venit ad predicandum ⁊ hoc pluries: qz illa ciuitas erat metropolis ⁊ caput ꝓvincie. Sexto venit ad manifestandum suā diuinitatem faciēdo miracula: sanādo infirmos: suscitādo mortuos. Nec ēt tunc fuit sibi ⁊c. Septimo venit ad sacrificandū sz seipsuz sz hodie voluit venire in hierusalē in qua debebat pati ꝓ redemptione generis humani. Et tūc fuit sibi factuz magnum festum et solēnitas Quare ibi: respōdeo q̄ lz christus operatus fuerit pro nobis mlta bona tamē magis tenemur ⁊ obligamur sibi ex opere passiōis ⁊ mortis q̄ ex alijs: nos tenemur ipm laudare ⁊ bñdicere ex opere lez

nationis quã fecit amore nostri. Item conuersationis predicationis: qr ipemet ibat de villa ad villam. Sz sup oia tenemur sibi ex opere passionis: qr ipse dns voluit mori pro vasallis: rex pro subditis; iustus pro iniustis: innocens pro peccatoribus. Unde Bernardus. Super omnia reddit te amabilem mihi bone iesu calix passionis quẽ bibisti: opus nr̃e redẽptionis. Ecce ratio quare deus posuit in cordibus gentiũ: vt ipsum reciperent ita solenniter quando venit hierusalẽ ad sacrificandum. Quequidẽ solennitas constitit in ser circũstantijs siue cerimonijs sibi factis. Prima: qr voluit intrare equitãdo. Nõ legit q̃ xps alꝫ equitauerit vnq̃ nisi hodierna die qñ intrauit hierusalẽ. Et tunc equitauit sup pullum filium et asinam: iuxta pphetiã zach. ix. Exulta satis filia syon: iubila filia hierusalẽ. Ecce rex tuus venit tibi iustus ꝛ saluator ipse pauper ascendẽs asinã ꝛ super pullũ filium asine. Tunc fuit cõpleta illa pphetia. Dic practice quõ ꝺ bethphage misit duos discipulos scz petrũ ꝛ philippũ. fm glo. pro asina ꝛ pullo ꝛc. Asina ligata significat gentẽ iudaicã vel synagogã vinculo legis moysi ligatã: quod vinculum habebat tria fila scz tria genera preceptorũ: scz p̃cepta cerimonialia q̃ ordinabant psonã erga deũ. Scdo p̃cepta iudicialia: q̃ ordinabãt erga primũ. Tertio moralia p̃cepta que ordinabãt personã erga seipsam quomõ quilibet debebat viuere. Pullus autẽ qui nondũ fuerat ligatus necvnq̃ portauerat onus supra se significat populũ gentilẽ: qui non habebat vinculũ legis in collo: nec onus preceptorũ in dorso: ad ostendẽdũ q̃ xps nõ solũ venerat ad redimendũ ꝛ saluandũ iudeos: sed etiaꝫ gentiles ꝛ paganos ergo seruauit istã cerimoniam: quia voluit primo equitare super asinã quam oportuit soluere qr tpe regis messie oia figuralia ꝛ cerimonialia debebãt cessare. Secũdo voluit equitare sup pullũ indomitũ: nõ p necessitate: ꝫ vt ꝛplerent scripturã figure. Qm̃ etiã gẽtiles debebãt conuerti ad xpm. Jdeo apls. Ois qui credit in illũ nõ cõfundet. Nã em̃ est distinctio iudei ꝛ greci. Nã idẽ dns oim̃. Ro. x. Secunda cerimonia vel circũstantia: qr processionaliter voluit hodie intrare hierusalẽ: qr magnus ppls ipsum precedebat ꝛ etiã sequebat: ꝛ ipe cum apostolis ibat in medio. Sicut facim9 nos hodie i processione in qua multi p̃cedũt ꝛ multi sequunt: ꝛ eps vel sacerdos q̃ representat xpm in medio cum prebyteris. Et dicit euangelista q̃ tam precedentes q̃s sequentes respiciebant xpm di. Osanna filio dauid. In quo ostenditur q̃ oẽs qui precedebãt ab abelvsq̃ ad xpm scz patriarche ꝛ pphete tam etiã illi qui sequunt vsq̃ ad finẽ mundi oẽs respiciunt xpm per fidem di. Osanna ꝛc. Quia nullus potest saluus fieri nisi per xpm. Jdeo Señ. xlix. Salutare tuũ expectabo dñe. Item Act. iiij. Nõ est aliud nomẽ sub celo datũ hominib9 in quo oporteat nos saluos fieri. Tertia circũstãtia: qr tota via a mõte oliueti vsq̃ ad hierusalẽ fuit strata. Tãta et fuit denotio populi vi non cappis aut alijs ornamẽtis: ꝫ de vestimẽtis ꝛ mantellis virorũ ꝛ mulierũ sternerẽt in via. dicit euangelista. Plurima gũt turba straurunt vestimẽta sua in via. Et ꝛe hoc. Respondeo q̃ istud fuit figura martyrũ futurorum: vt ptz in sacra scriptura. Corpora humana dicunt vestes aie quasve stes plurima turba scz martyrum straue runt in via mortiẽtes p̃ fidẽ xpi. Jdeo dicit dauid in persona martyrum. Qm̃ propter te mortificamur tota die estimati sumus sicut oues occisionis. ps. xliij. Item Apoc. vij. 6ᵗ de martyrib9. Hi sunt q̃ venerũt ex magna tribulatiõe ꝛ lauerũt stolas suas. i. corpora ꝛ dealbauerũt eas in sanguine agni. s. xpi. Quarta cerimonia fuit de ramis arborũ. Dicit em̃ euãgelista q̃ alij cedebãt ramos de arboribus ꝛ sternebãt in via. s. flores: folia ꝛ ramos arborũ. Figura fuit. Nã in sacra scriptura hoies dicunt arbores. Marc. viij. Uideo hoies velut arbores ãbulãtes. Istarũ arborũ flores folia ꝛ rami meritorũ et bonorũ operũ sternẽda sunt in via xpo scz vt fiãt ꝑpter ipꝫ: qr alꝫ nihil valerẽt. Jo. xv. Sine me nihil potestis facere: scz meritorie. Quinta fuit: qr tã a magnis q̃s a puis voluit laudari ꝛ bñdici. ꝛ Osanna clamari iuxta illud dauid. Ex ore infantiũ ꝛ lactentiũ pfecisti laudẽ ꝛc. ad ostendẽdũ q̃ ꝑ tute sue passiõis nõ solũ saluant adulti ꝛ magni ꝑ puiaꝫ scz etiã pueri ꝑ innocẽtiã. Sap. vj. Pusillũ ꝛ magnũ ipe fecit ꝛ equaliter est illi cura de oib9. Sexta quia oẽs taz magni q̃ parui vna voce dicebant. Bñdictus qui venit in noie dñi. In quo ostendebãt q̃ venit redẽptor vniuersalis omniũ. Auctoritas. Un̄ est mediator dei ꝛ hoiũ hõ xps iesus: q̃ dedit semetipsum redẽptionẽ ꝑ oibus. i. Tim. ij. Ecce hic ratio quare ꝛ quõ hec solẽnitas fuit hodie facta xpo ꝛ nõ alꝫs. De hoc pphetauerat zacharias pater Joãnis baptiste dicẽs. Bñdictus dñs deus israel: qr visitauit ꝛ fecit redẽptionẽ plebis sue. Luce. i. Scõs pũctus qui magis tangit nos est de solẽnitate quã facim9 nos representando illã solẽnitatẽ hodie xpo factã appropriate: qr sicut xps hodie cũ solẽnitate ꝛ processione venit ad locũ passionis sue: sic etiã nos hodie cũ magna solennitate ꝛ processione venimus ad passionem q̃ hodie legit in missa: de quo aliquis potest mirari di. Quare passio xpi cũ tanta solẽnitate vr hodie? Quia passio xpi tristiciã ꝛ doloꝛẽ ds generare in cordib9 fideliũ: ꝛ nõ letitiã vel gaudiũ. Nota ad hoc quõ passio ꝛ mors xpi põt accipi ꝛ cõsiderari quadrupliciter: fm q̃ quatuor vicibus legit in ecclesia iuxta quatuor euangelistas. Primo potest capi ꝛ considerari fm psonalẽ dignitatẽ: cõsiderãdo personam que patit que est xps rex papa dns et innocẽs ꝛ purus. Et fm istam considerationem passio xpi dat christianis tristiciã: doloꝛẽ: fletũ et gemitũ: ꝛ isto respectu legit passio xpi in die veneris sctã in qua nõ pulsantur cãpane: ꝛ hoies incedũt tristes demisso capite. Hoc respectu pphetа dicẽ. cõsiderauit passionẽ xpi di. Ego quasi agnus mãsuetus qui portat ad victimam. Jhẽ. xi. Secõ mõ passio xpi põt accipi ꝛ cõsiderari fm humanalẽ necessitatẽ: qr oẽs eramus infirmi et vulnerati plagis peccatorũ: nec poteramus curari nisi sanguine xpi qui voluit pati pro peccatis nostris. Esa. liij. Ipse vulnerat9 est ꝑpter iniq̃tates vestras: attritus est ꝓpter scelera nr̃a. Et iuxta hũc respectum passio xpi dat nobis contritionẽ ꝛ doloꝛẽ de pctis nr̃is: ꝓ quib9 oportuit xpm pati et mori. Et isto respectu legitur passio xpi in ecclesia feria. iiij. fm Lucã. Tertio mõ põt cõsiderari fm iudicialẽ perueritatẽ: qr iudei q̃ fuerũt a deo honorati: filij. pphetarũ ꝛ patriarcharũ: ppls electus deo: ꝛ q̃ ita fortiter rebellauerũt cõtra deũ suũ. Isto respectu passio xpi dat nobis occasionẽ cõpatiẽdi illi ppl̃o reprobato ꝛ ex xpi passione destructo ꝛ pdito. Et fm istam cõsiderationẽ legitur passio xpi in ecclesia feria. iij. Et fm. istum respectum cõsiderabat passionẽ xpi zacharias prophęta dicens. Quid sunt iste plage in medio manuũ tuarũ? Et dicet. His plagatus sum in domo eorũ qui diligebãt me. zachar. xiij. Quarto passio xpi põt accipi ꝛ cõsiderari fm finalẽ vtilitatẽ: qr ex passione xpi nos sumus liberati a dãnatione inferni a peccatis mortalibus: ꝛ habemus gratiã in hoc mũdo ꝛ gloriã in alio Ecce finalis vtilitas passiõis xpi. Et fm istum respectũ passio xpi generat in nobis gaudiũ: letitiã: et exultationẽ: ꝛ cõsolationẽ. Et iuxta istã cõsiderationẽ passio xpi legit hodie cũ tali solẽnitate: letitia ꝛ gaudio cantãdo Gloria laus. Et ꝫ hanc considerationẽ dicit Esaias. Gaudete ꝛ laudate simul deserta hierl̃z: qr cõsolat9 est dñs ppl̃m suũ: redemit hierl̃m Esa. lij. Nota deserta hierl̃m. De q̃ apls ad Gal. iiij. Illa que sursũ est hierl̃m libera est: et ab ista oẽs hoies mũdi erãt deserti ex pctis. Sz mõ iã gaudendũ est: qr dñs cõsolatus est ppl̃m suũ: soluẽdo pro nobis preciũ. Ecce rationez quare hodie cum gaudio legitur passio christi. Et hic nota ser differentias letitie hodierne contra ser tristitias dici veneris sancte. Prima tristicia: quia in die veneris sancta cãpane nõ pulsantur: immo cessant. Ratio est quia in passione et morte xpi campane. i. apostoli quorum sonus predicatiõis exiuit in omnem terram: iuxta prophetiam Dauid perdiderunt sonũ: qr nullus fuit ausus nominare xpm: immo maior cãpana scz petrus fuit fracta negãdo christũ: nec ioannes qui fuit iuxta crucẽ fuit ausus dicere in fauorẽ christi aliquid. Sed hodie considerando finalẽ vtilitatẽ passionis christi fit magna solennitas cãpanas pulsando. Secunda tristitia: qr tunc pulsantur tabule qui est sonus tristitie ꝛ doloris: ꝛ significat sonum derisionum ꝛ blasphemiarum quas fecerũt christo in passione. Sed hodie sacerdotes cantant alta voce et clara. Et est ratio quoniã ex passione christi habem9 q̃ anime beate cantabunt cum angelis in gloria. Ter-

tia tristitia: qz in die veneris sancta imagines: cruces: ꝛ tabule abscõdunt ꝛ cooperiũtur: quemadmodũ in passione xpi: virgo maria: magdalena: ioannes: et alij cooperiebãt sibi caput pre dolore ꝛ tristitia non poterãt respicere passionẽ christi crudelẽ: sed hodie ostendunt cruces solẽniter in signũ vtilitatis passionis christi. Quarta tristitia: qz in die veneris sancta cũ fletibus ꝛ doloribus memoratur passio christi ad ostẽdendũ fletus ꝛ plãctus virginis marie et aliorũ. Sed hodie memoratur cũ letitia ꝛ gaudio iuxta finalẽ vtilitatem. Quinta tristitia: qz feria sexta gentes cum tristitia incedunt discaltiate et multi ieiunãt in pane ꝛ aqua: ſz hodie gentes incedũt cum magna letitia bene indute portãtes ramos in manibus suis quod significat victoriã quam habemus de inimicis nostris ex passione xpi. Sexta tristitia quia tunc passio cantatur sine pcessione ꝛ ordine: immo apostoli fuerũt dispersi: ſeparati ꝛ diuisi: sed hodie fit solẽnis pcessio: ꝛ imus oẽs cõgregati et ordinati: qz ex passione xpi oẽs sumus uniti ꝛ cõgregati. iuxta illud Jo. xj. Xps moriturus erat vt filios dei q̃ erant dispersi congregaret in vnũ. Jdeo cantam⁹ cũ letitia. Bñdictus qui venit in noie domini Tertius punctus est de via quaz tenuit xps veniendi in hierlm: q̃ quidẽ via comprehẽdit in ser pũctis. Primo xps hodie mane recessit de bethania ꝛ venit i bethphage. Scõo de bethphage i montẽ olineti. Tertio de mõte olineti descendit in vallẽ iosaphat. Quarto devalle iosaphat venit in hierlm. Quinto de hierlm iuit i tẽplũ dei. Sexto de tẽplo iuit in bethaniã cũ xij. apl̃is: vt habet Marci. xj. Jn q̃ apparet q̃ fecit ser stationes. Et significãt viã nostrã quã facim⁹ peccãdo ꝛ ad gr̃az redeũdo pviã pnie. Primo p pctm̃ nos recedim⁹ de bethania que interpretat domus obedietie a qua recedimus qñcũq; hcepta dei frãgimus pro aliquo bono lucro habẽdo: in q̃ recessu debet esse fletus Sic quãdo christus recessit de bethania a magdalena: martha ꝛ lazaro: faciendo eis gratias: qz multoties receperãt ipm in domo sua: tũc maria magdalena incepit flere dicens christo. Dñe: quo vultis ire? quomã iam conclusum est in hierlm vt vos occidant. Jdeo teneatis hic fesũ

paschę: ꝛ mr̃ vr̃a veniat huc. Jdi dicebãt apl̃i: martha: ꝛ lazarus q̃ timebãt. Rñdit eis xps. Oportet implere voluntatẽ eius q̃ me misit. Magdalena ꝛ oẽs alij flebant dicentes. Forte nunq̃ amodo videbim⁹ eum. Ecce fiet⁹ in recessu de bethania in quo ostenditur qz homo quando recedit a domo obedietie dz fiere per cõtritionẽ iuxta ꝓphetiã hiere. ij. Scito et vide qz malũ ꝛ amarũ est reliquisse te dñm deũ tuũ ꝛ nõ esse timorẽ ei⁹ apud te. Ecce pria statio. Scõo venit bethphage: q̃ interpretat dom⁹ bucce siue dom⁹ oris. Ecce hic oris cõfessio postq̃ recessisti de bethania. i. de domo obedietie cũ fletib⁹ ꝛ tristicijs opz te venire bethphage. i. ad domũ eius pctã cõfitẽdo. Bethphage aũt erat villa sacerdotũ. Sic cõfessio habet fieri sacerdotib⁹ quia nullus alius quantũcũq; sanct⁹ potest remittere peccata: qz soluz ꝑ xpm dicit xps. Quoz remiseritis pcã remittunt eis. Jo. xx. No. remittunt eis: nõ dicit remittent: qz illa eadẽ hora in q̃ remittunt a confessore: etiã remittunt a deo. Et quoz retinueritis. s. nõ absolvẽdo: qz nolũt a pctis abstinere: vel qz nolũt restituere: vel quia nolunt iniurias remittere: retenta sunt a deo. Ecce scõa statio. Tertio de bethphage ascẽdit i montẽ olineti. Ecce opis satisfactio. Mons olineti hz tres cõditiones in quibus significantur tria opa satisfactoria. Prima qz mons olineti est asper. Ecce hic aspritas ieiuniorũ: vigiliarũ ꝛc. Scõa qz est altus. Ecce altitudo orationis: q̃ ſm Damascenũ est eleuatio mentis in deum. Tertia: quia bi crescebat oleũ qđ est medicinale. Ecce elemosinaz largitio. Facite ergo fructũ dignũ penitẽtie. Lu. iij. Quarto de mõte olineti descẽdit in vallẽ iosaphat: q̃ interpretat dñi iudiciũ. Ecce debitoz remissio: qz dominus iudicabit irreuocabiliꝛ q̃ quilibet restituat debita hz sis in mõte olineti per opa satisfactoria opz te etiã descẽdere in vallẽ iosaphat restituẽdo ablata dupliciter: vel spũaliter: vel tẽporaliter. Spũaliter descendit in vallẽ iosaphat ecclasticus qui obtinuit per symoniã prelationẽ vel dignitatẽ vel beneficiũ: quia furtũ secit. Jo. x. Qui nõ intrat per ostiũ in ouile sed ascendit aliunde: ille fur est et latro. Ostiũ est electio pura sine assensu tuo vl̃ tractatu vel prouisio pure est spiritualis

quia papa te ibi posuit sine scitu ꝛ tractatu tuo: als si vis saluari oportet descendere in vallẽ iosaphat remittẽdo di. Dñe furatus sui hoc: ideo restitui in manibus vicarij vestri. Tẽporaliter descẽdit etiã i vallẽ iosophat ille q̃ furatus fuit castruz villã: domũ: agrũ: vel possessionẽ siue pecuniã vel alia q̃ restituit illud. Oportet eũ descẽdere de malo statu: nullus vos decipiat. Jtẽ si diffamastis aliquẽ: oportet descẽdere ad restituendũ sibi famã si nõ sit verũ qđ dixistis: vel erat occultũ ꝛ secretũ. Si dicaz verecũdia erit reuocare vl̃ periculũ. Rñdeo nõ est curãdũ de hoc: qz nõ remittit pctm̃ nisi restituaz ablatũ xiij. q. vj. si res. Quinto devale iosaphat venit hierlm q̃ interpretaz pacifica. Ecce hic iniuriarũ remissio. Tũc homo pacificat se cuz inimico. Jdeo dauid. Rogate q̃ ad pacẽ sunt hierlm: ꝛ abũdantia diligẽtibus te. Fiat pax in frute tua: et abũdãtia in turribus tuis. Nota abũdantia: qz nisi habeãt pacẽ maiorẽ cũ minoribus ꝛ ecõuerso: ꝛ maiores inter se non abundabũt: immo erũt pauperes: ꝛ terra erit sterilis. Jõ apl̃s dicit. Pacẽ sequimini cum oĩbus ꝛ sanctimoniã: sine qua nemo videbit deum. Heb. xij. Nota pacẽ ꝛ sanctimoniã simul ꝓiungit: qz aliqui hñt pacẽ sed nõ sanctimoniã sed maliciã et pctm̃ sicut latrones inter se: lenones cũ meretricib⁹ Jtem emptor: venditor ꝛ curator habent pacẽ sed non sanctimoniã qñ fraudãt se inuicẽ. Sexto de hierlm intrauit templũ dñi. Ecce hic eucharistie cõio. Postq̃ frequentatis predictas stationes vadatis ad templum dñi ad cõicãdum: nec expectetis q̃ dñs veniat ad vos in infirmitate ꝛc. Heb. xiij. Jngredere benedicte dñe: cur foris stas? et appositus est in conspectu ei⁹ panis quod allegorice dicitur cuilibet christiano. Ecce via paradisi quã christus veniendo in hierusalem nobis ostendit. Jõ benedictus qui venit in nomine domini.

¶ Feria. ij. post palmarũ. Sermo vnicus

Enit vor de celo

dicens. Et clarificaui et iterum clarificabo. Joã. xij. In isto sancto euangelio breuiter presentato inueni quatuor magnos honores dño iesu christo: factos propter quatuor rationes.

Primus per dilectionem specialem.
Secundus per ammirationem intellectualem.
Tertius per deuotionem specialem.
Quartus per locutionem celestialem.

¶ De ꝓmo honore dicit the. Uenit vor de celo dicens. Quãtũ ad primũ honorẽ xpo factũ ex deuotione specialiſz trinz scrãz ꝛ deuotaz psonaz. s. marie magdalene: marthe ꝛ lazari. De quo dicit principiuz euãgelij. Ante ser dies pasche venit iesus bethaniam vbi lazarus fuerat mortuus quẽ suscitauit iesus. Fecerũt aũt ei cenã ibi: ꝛ martha ministrabat: lazar⁹ vero erat de discũbentib⁹ cũ eo. Maria ergo accepit libraz vnguẽti nardi pistici preciosi: ꝛ vnxit pedes iesu: et extersit pedes eius capillis suis: ꝛ domus impleta ẽ ex odore vnguẽti. No. ꝰ bona secreta. Ante ser dies paschę. qz illo mõ pascha iudeorũ fuit in die veneris sancto. Jõ hoc cõuenit fuit sibi factũ die sabbati preteriti qñ xps erant ciuitatẽ effrez: q̃ erat iuxta desertũ: i qua xps passus fuit multas miserias: ꝛ cũ apl̃is venit bethaniã vbi erãt maria magdalena ꝛ martha: ꝛ lazarus: ꝛ mr̃te alie deuote psone q̃ ꝓparauerũt xpo cenã: nõ prãdiũ. Dic practice quõ cũ magna sollicitudine martha ministrabat: ſz esset nobilis dña tñ reputabat sibi ad magnũ honorẽ q̃ posset seruire xpo. Etiam ãgeli reputãt sibi ad gratiam ꝛ honorez. Mat. iij. Accesserũt ãgeli ꝛ ministrabãt. ei. Lazar⁹ etiã nobilis hõ dedit sibi aquã super manus. Cogitate quomõ xpus totus humilis faciebat se depcari. Deinde xps benedixit mẽsam dicens. Oculi oim in te sperant dñe. Hec benedictio venit a xpo ad apostolos ab apostolis ad martyres ꝛ deide ad nos. Et qñ posuerũt se ad mẽsam lazarus voluit seruire: sed xps noluit: ſz q̃ comederet. Jdeo dicit euãgelista q̃ lazarus vnus erat ex discũbentib⁹. Modo scimus quid faciebat martha: qz ministrabat: ꝛ lazar⁹ qz comedebat: maria magdalena quid faciebat de quo illa seruiebat xpo: dicit Joãnes q̃ de illo de quo iã als sibi seruierat potauit vnguẽtuz preciosuz: sicut fecerat qñ fuit cõuersa modo in domo symõis leprosi ꝛ lachrimis lauit pedes xpi. Noluit aquã de rosa marina. Et sicut in conuersione fleuerat ex peccatoz contritione: sic tũc fleuit

ex xpi cōpassiōe dicēs. O qui sustines totum mundū: & incedis humiliter sustinēdo labores &c. Et illo vnguento vnxit pedes iesu et capillis eius tersit: quos ante portabat tanq̄ reliquias. Et dicit ioannes q̄ tota dom⁹ impleta est ex odore vnguenti. Ecce primus honor. Moralr. Sicut tūc xp̄s ante se⁹ dies pasche venit in bethaniā vbi fecerūt sibi dictū cōuiuiū: ita ab hoc die i q̄ legit hoc euāgeliū vsq̄ ad festū pasche sunt sex dies. Et xp̄s hodie venit in bethaniā. i. in p̄sonā obedientem quevenit in penitentia. Bethania interpretatur domus obedientie. Persona antē que obedit primo p̄ceptis xp̄i dicentis. Penitentiā agite &c. Mat. iiij. dicitur bethania: in quā venit christus per gratiā: & p̄parat xp̄o cena. Nota etiā hic quōaliq̄ dāt xp̄o prandiū & cenā. Quidā non dāt sibi prandiū nec cenā. Quidam dant prandiū solū sed nō cenā. Quidā sunt q̄ dāt solū cenam. Prandium dant christo penitentes qui mane. i. in principio quadragesime inceperunt facere penitētiam: et etiam dant sibi cenam quando ipsam continuant vsq̄ ad finem quadragesime quia penitētia est cibus & refectio christi Jo. iiij. Meus est cibus vt faciam voluntatem ei⁹ qui misit me. & loquitur de penitētia & conuersione peccatorum. Dicit illis qui dederunt sibi prandiū et cenam Vos estis qui permansistis mecū in tentationibus meis. Et ego dispono vobis sicut disposuit mihi pater meus regnū: vt edatis et bibatis super mēsam meam in regno meo. Luc. xxij. Nota permansistis i. perseuerāter mansistis & stetistis in tentationibus meis. Tētationes nostras dicit esse suas quia ei⁹ effectiue sunt: quas ipse dat nobis ad augmētum meritorū: sed nr̄e sunt subiectiue et patienter. Quidam nec prandiū nec cenam dant christo excusando se de penitētia &c. Quibus dicit xp̄s. Ecce serui mei comedent: et vos esurietis. Ecce serui mei bibēt: & vos sitietis. Ecce serui mei letabunt: & vos confundemini. Esa. lxv. Ideo ad munus detis sibi cenā. i. finē quadragesime. Quidam dederūt sibi prandiū: sed non dant sibi cenā: quia modo deficit eis cor in fine quadragesime. Tales qui se sic excusant false excludentur a cena christi. De qua Lu. xiiij. Dico vobis q̄ nemo virorū illorum gustabit cenam meam. De qua Apoca. xix. Beati qui ad cenam nuptiarum agni vocati sunt. Qui aūt non dederunt christo prandium in principio quadragesime: ad minus dent sibi cenam sc̄z finem quadragesime istam hebdomadā sanctā. Sed oportet q̄ sint ibi tres persone: sc̄z martha que interpretatur irritās seu ,puocans: et significat cōtritionē que nō est nisi irritatio et prouocatio doloris ppter peccata. Secūdo oportet q̄ sit ibi lazarus qui interp⁹etatur adiutus a deo Ecce octo confessio. Ratio est: q̄ sicut lazarus qui erat mortuus iuuante deo surrexit de morte ad vitam: ita spūs qui iacet mortuus ppter peccatū in monumento corporis: iuuāte deo suscitatur a morte culpe ad vitā gratie in confessione. Jō dicit scriptura sancta de illis q̄ bene confitentur & clare. Sepulchrū patēs est gutt̄ cor. ps. v. Tertio opz q̄ sit ibi maria magdalena cum alabastro vnguenti pretiosi sc̄z afflictio corporalis medicinalis: q̄ sanat oēs plagas peccatorū nostrorū: ergo isto vnguento precioso vngam⁹ pedes iesu. Caput eius est principium quadragesime. Corpus: tps sequens: sed pedes sunt vltima hebdomada: sic tota domus implebitur odore vnguēti. Unde dicit ap̄s. ij. Cor. ij. Deo gratias q̄ semp triūphat nos in xp̄o iesu & odorē noticie sue manifestat p nos in oī loco: q̄ xp̄i bonus odor sum⁹. Nota de murmuratione iude dicentis. Ut q̄d perditio hec⁹ potuit ēm venūdari multo & dari pauperib⁹ &c. Utinā non sit inter nos aliqs iudas qui devnguēto p̄cioso afflictionis corporalis & penitētie murmuret & dicat. Uel meli⁹ valeret facere elemosynam q̄z ieiunare. Uos vt iudas dicit⁹, vt q̄d p̄dito hec &c. Bona ē elemosyna: ⁊ in suo casu melior est p̄na corporalis. Unde sicut vlnerat⁹ q̄ timet p̄fectiones & dicit medico. receda tis nō sanab⁹ & male dicit: sic etiā peccator qui dicit: & q̄ melius est q̄ faciā elemosynam: male dicit. Nō curat vulnus luxurie a plaga luxurie nisi p̄ scopā de pane & aqua Idē de guloso q̄ dimittit ieiunia dicēs q̄ dabo elemosynā. Ecce honor xp̄o hodie fact⁹ venit per admirationē intellectualē. Sciēdū est q̄ oēs iudei p̄gregabātur i hierlm rōne festiuitatis paschē. Et q̄n p̄l's audiuit tā magnū miraculū de

suscitatione lazari tāz puplicū & notoriū et tāti baronis cui⁹ mortē sciuit tota patria: ex admiratione tanti miraculi dicit ioānes q̄ veniebant gentes nō ,pter iesum tantū: sed vt viderēt lazar̄ quē suscitauit a mortuis. De q̄ dicit Aug. q̄ narrabat mirabilia q̄ viderat de alio mūdo: sc̄z quō dānati sūt oēs q̄ sine fide xp̄i moriūtur. Narrabat etiā dinersitatē penar̄ inferni. Itē de purgatorio. Itē de pueris cū originali petō decedentibus. Itē de paradiso de ordinibus āgelor̄: q̄ illi de inferno vidēt beatos. Itē dicit glo. q̄ discipuli xp̄i quesierūt multa ab eo de alio mūdo: ppterea oēs volebāt lazarū videre & ipsum audire. & exhibis suis multi cōuertebant ad xp̄m: ,pter q̄ principes iudeorū cogitauerūt etiā occidere lazarū. Et ex isto miraculo ppl's ciuitatis hieru salē recepit xp̄m venientē in die ramor̄ cū tāto honore & solēnitate dicēs. Bñdict⁹ q̄ venit in noie dñi &c. Nota hic secretū allegoricū: quia lazarus quatriduan⁹ fuit a xp̄o suscitatus. Ideo ex admiratiōe populus fecit sibi istū honorē. Secundum: nota hic quattuor dies a principio mundi vsq̄ ad finem: sc̄z vsq̄ ad diē iudicij.

Primus dies legis nature.
Secundus legis scripture.
Tertius legis gratie.
Quartus legis ire. In quibus lazar⁹ i. humanū gen⁹ iacet mortuus. ¶ Primus dies leg⁹ nature fuit de adā vsq̄ ad moysen. Dicit aūt lex nature: q̄ tunc gentes se gubernabāt intellectu naturali: q̄ tūc nō habebāt libros: nec doctores: nec magistros. Et dicebatur dies ,pter claritatem intellectus. De isto die dicit ap̄lus. Rom. ij. Cū gentes que legē non habēt naturaliter ea que legis sunt faciūt: eiusmodi legē nō habētes ipi sibi sunt lex q̄ ostendunt opus legis scriptū in cordib⁹ suis testimoniū reddēte illis sciētia iporum. Ecce p̄ma dies. Secūa dies. s. legis scripte fuit a moyse vsq̄ ad xp̄m: & dura uit vltra mille & gingētos annos. Et tūc gentes gubernabāt se: nō solū intellectu naturali: sed etiam per scripturas quas deus voluit dare: quia gētes male se gubernabāt solo intellectu naturali. Ideo ista dies fuit clarior prima die. Prouerbio. vi. Mandatus lucerna est: & lux & via vite increpatio discipline. i. vtiorū Ecce secūda dies in qua lazarus: id est humanum genus iacet mortuum. Tertia dies: sc̄z legis gratie est iste dies in q̄ sumus modo: a xp̄o scitur: & ista dies erat necessaria: q̄n lex moysi nō loquebatur de alio mundo sicut ista que loquitur de paradiso: de inferno & purgatorio. Et scimus quid fuit: quid erit: ideo iste dies est clarior aliis p̄dict⁹. De ista die dicit christus. Si quis ambulauerit in die nō offendit: q̄ lucem huius mundi videt. Jo. xi. In ista etiā die lazarus. i. humanum genus iacet mortuū in terra: q̄ nondum venit resurrectio gñalis. Quarta dies post hūc diē gratie venit cito & breuiter sc̄z dies legis ire & corruptiōis antichristi qui corrūpet & destruet totā legē xp̄i de quo dicit danid. Constitue dñe legislatorem. Slo. Antichristum super eos. s. peccatores. Unde ecclesia. Dies illa dies ire dies calamitatis & miserie &c. Etiā in isto quarto die lazarus. i. hūanū genus iacet mortuū corruptū & fetidū: q̄ totus mundus scaturiet peccatis & mollicijs: sed in fine huiⁿ diei veniet xp̄s in bethaniā. i. in hūc mūdū: in quo tūc seruabit sibi obedientia: q̄ mortuo antichristo totus mūdus cōuertet ad xp̄m. Et sicut in suscitatione lazari clamauit dicēs. Lazare veni foras: & statim surrexit: sic clamabit tunc dicēs. Surgite mortui venite ad iudiciū. Tūc boni resurgent cum ramis palmar̄ in manibus in signū victorie quā habuerunt de mūdo per paupertatē: de diabolo p̄ humilitatē: de corruptione p̄pria p̄ castitatē: & veniēt obuiā xp̄o cātādo & dicēdo. Bñdictus q̄ venit in noie dñi. De hoc dicit Jo. Apo. vij. Uidi turbam magnā quā dinūerare nemo poterat ex omnib⁹ gētib⁹ & tribub⁹ & p̄plis & liguis stātes ante thronū in ꝑspectu agni amicti stolis albis: & palme in manib⁹ eor̄ & clamabant. s. Bñdictus q̄ve. &c. Tertius honor xp̄o factus venit p̄ deuotionē specialē de quo dicit euāgelū. Erāt gētiles quidaz qui ascenderunt vt adorarēt in die festo. Hi ergo accesserūt ad philippū dicētes. Dñe volum⁹ iesum videre. Uenit philippus & dixit andree. Andreas rursus & philippus direrūt iesu. Jesus aūt dixit. Uenit hora vt clarificet fili⁹ hois. Amē amē dico vobis. Nisi granū frumēti cadēs in terrā mortuū fuerit ipz solū mānet. si aūt

mortuū fuerit multū fructuz affert. Dic quō gētiles.i.geniti tales: qz incircūcisi ḡles geniti erāt ēt ex deuotiōe veniebāt adorare in hierlz tanq̄ sapiētes z discreti videtes q̄ iudei adorabant vnū deum Ideo secrete veniebāt in hierusalē adorare deū. Multi etiā veniebant ad videndum xp̄m ꝓpter magnā famā miraculorum. Et dixerūt philippo ap'lo quē inuenerunt primo. Dñe: volumus ihesuz videre. Et nūq̄d videbāt ipm qñ p̄dicabat: immo: sz hoc dicebāt: qz volebant loqui cū eo. qz nō loquebaḳ cū aliq̄ nisi ex magna necessitate. Ideo dixit. Ego palā locut' suz mūdo. Ego semp docui in synagoga z in tēplo quo oēs iudei ꝙueniūt: z in occulto locutus suz nihil. Jo.xviij. Philippus aūt dixit andree z simul ambo dixerunt xp̄o: qui rndit ei dicens. Uenit hora vt clarificetur filiꝰ hois.i.cognoscatur a gentilibꝰ et paganis q̄ esset verus filius dei. Apli aūt tūc intellexerūt q̄ tūc statim clarificaretur. Sed xp̄us declarauit eis tempꝰ z modū dicēs. Amen amen dico vobis: nisi granū frumēti cadēs in terram ꝛc. Tunc cōparauit se grano frumēti cadēti de celo in terrā: sez vterivirginalis in incarnatione. quod si mortuū non fuerit. s.p passionem: ipm solū manet. sez saluū. Si aūt mortuū fuerit multū fructū affert. s. redēptiōis z saluatōis. Not. illi gētiles volētes videre ihesū dixerūt philippo: z philippꝰ dixit andree: z ambo sil' dixerūt christo. Quare philippus nō dixit christo cū esset ita discipulus z familiaris christo sicut andreas. Rñsio: ad ostendendū tres gradus qui sunt in visione z cognitione dei ꝛc.

Primus per sciam phisicalem.

Secūs per sciam theologicalē.

Tertius per scientiā beatificalē.

¶ Primꝰ gradus visionis z cognitionis dei est per scientiam phisicalē signatā ꝑ philippū: qui interpretatur os lampadis. Talis est sciētia philosophie: que habet magnum os ad instar lampadis. z infra habz parvum lumen: id est parvā cognitionez de deo: quia solum cognoscit q̄ ē vna prima causa z vnus primus motor. Unde philosophi in scholis pbabāt vnū esse deum z in templo adorabant idola. Sz scientia philosophie habz magnum os ad disputandū: arguendum: z respondendum. Ideo gētiles veniūt ad philippuz: id est ad philosophiam vt viderent xp̄z: iō parū sciuerūt de deo. plus scit mō de deo vna vetula que scit Credo in deū ꝛc. q̄ antiquitꝰ sciuerūt omnes philosophi. ideo oportuz q̄ philippus id est philosophus veniat ad andream qui interpretatur decorus qui significat theologiā: siue theologū pulchrū z decorum: qui ē sine macula erroris: qz scientia theologie est pura p̄fitas: sz nec ista sufficit: qā modo in hoc mūdo solum in figura z speculo videmus deū. j. Cor.xiij. Uidemus nunc per speculuz in enigmate: tunc aūt facie ad faciē. Speculū sūt creature q̄ representāt creatorē. Uerbi gratia. Terra cū arboribus representaz potentiam dei Aque q̄ abluunt z mundāt representant miaz dei que lauat z mundat a peccatis z sic de aliis. Et in enigmate. i. per figurā: q̄ nec philippus nec andreas sufficiūt nec scie philosophie: nec theologie sufficiunt ad videndum deū clare: sed oportet ire ad xp̄m per gloriam beatificam in paradiso: z tunc facie ad faciem videbimꝰ eum sicuti est. Unde ergo dixerunt gentiles volumus ihesuz videre: sz tanq̄ libruz glorie habentem duas chartas: sez diuinitatis z humanitatis: in quibus ꝙsistit tota gloria. j. Jo.iij. Scimus quoniaz cū apparuerit similes ei erimus: quoniā videbimus eum sicuti est vbi non est speculum nec figura aliqua: sz visio clara z aperta. Quartus honor z maior alijs fuit per locutionez celestialem: quia deus pater fuit locutꝰ xp̄o audiēte populo: z hoc quando xp̄s eleuatis oculis in celū dixit pater clarifica filiuz tuum. Et venit vox de celo dicēs. Clarificaui z iterum clarificabo. No. clarificaui: id est clare demōstraui q̄ tu es filius meus: sez in miraculis per te factis in quibus ostēditur diuinitas mea: et iterū clarificabo. s. in passione: resurrectione: ascensione: et i generali iudicio. Turba aūt que stabat z audiebat dicebat. Tonitruuz factum est. Alij dicebant non: sed angelus ei locutus est Quidꝰ dixit xp̄us. Non propter me hec vox venit: sz propter vos: quia xp̄us iam sciebat voluntatem patris: quia inq̄tuz deus eadem est voluntas patris z filij. Etiam inquantum homo sciebat voluntatem patris: sz illa vox venit propter illos vt crederent i filiū dei. De illa voce dixerat iam dauid. p̄s.xxviij. Uox dñi sup aquas: deus maiestatis intonuit. Ibi septies dicit vox dñi: ꝓpter septem clarificationes filij dei. Primo dicit. Uox domini super aquas. s. lachrymaz xp̄i: q̄ mortuus fuit lachrymādo. heb.v. Cum clamore valido z lachrymis se offerēs exauditus est ꝓ sua reuerētia. Super aquas virginis marie z aliaz deuotaz personarum fuit clarificatus: qz sol fuit obscuratus. Secūdo vox dñi invirtute. ꝓpter clarificationem quaz habuit in inferno: q̄n dixit. Attollite portas. quia virtute diuina statim porte fuerunt aperte. Itē fuit clarificatus i limbo: in quo sancti patres ibi ipsum expectantes viderunt diuinitatē clarissime. Tertio. Uox domini in magnificentia. Ecce clarificatio resurrectionis: quia magnifice surrexit z sanctos patres liberauit. Quarto. Uox domini confringentis cedros. idest apostolos omnibus aliys sanctis altiores z maiores: sed fuerunt tardi z duri ad credendum xp̄i resurrectionez: vt patet de Thoma. Sed hāc duriciā christus fregit q̄n eis apparuit: z crediderunt firmiter suam resurrectionem. Quinto. Uox domini intercidētis flammā ignis. s. imperatorum: romanorum: qui faciebant edicta: leges z ordinationes contra christianos. Sed hec flamma furoris fuit intercisa in conuersione Constantini imperatoris. Sexto Uox domini cōcutientis desertum. idest celum empyreum: quod dicitur desertū. Luc.xv. in parabola ouium quas christus dimisit in deserto. i. in celo: qz celum est desertum a malis angelis z hominibus. Sed quādo christus ascendit in celum totum cōmotum fuit in gaudium z letitiam angelorum z hominum. Septimo. Uox domini preparantis ceruos. sez in die iudicij q̄n de celo z de inferno saltabunt alie ad recipiendum corpa sua in generali resurrectione. Deinde data sententia finali a christo: simul cum carne z anima saltabunt mali ad infernum: boni vero in celum empyreum. De hoc dicit Dauid in ꝑsona cuiuslibet boni. Qui perfecit pedes meos tanq̄ ceruorum: et super excelsa statuens me. p̄s.xvij.

¶ Feria tertia post die palmarum. Sermo vnicus.

Onuz erat ei si non esset natus hō ille. Marc.xiiij. z in passione dñi statim lecta scribit xp̄o istud. Uerbū ꝓposituz hz magnā difficultatē in theologia: ideo in pñti sermone volo ip̄m declarare. Sed primo salu. virgo Maria ꝛc. Bonū erat ei. Pro huiꝰ xp̄i debita declaratiōe z materie p̄dicāde introductiōe sciendū q̄ p̄m diuersitates z ꝙditiones peccatoz z vitioruz debēt esse diuersi modi correctionū. Sicut p̄m diuersitatē z ꝙditionē infirmitatū z plagaz sunt diuerse medicine: qz vna medicina nō esset bona oibus infirmitatibus. Ita nec vnus modus correctionis oibus peccatis. Nota ergo tres modos peccatoz seu plagaz. Quidā em̄ peccant ex ignorātia credentes bene facere: qz si scirent se male facere non facerent. Tales indigent medicina sciētie. s. vt declarēt eis malum q̄ faciunt: z corrigantur. vnde ad plagam de ignorantia ꝓpria medicina est scopa de scientia. Et istum modū tenuit xp̄s erga apostolū paulū qui peccabat ex ignorantia persequendo xp̄m z xp̄ianos. de quo dicit ipsemet. Prius ante. s. quersionē fui blasphemus z persecutor z iniuriosus sed misericordiā dei ꝙsecutus sum: quia ignoraz feci i incredulitate. i. Tim. j. Sz curatus fuit a xp̄o medicina scientie qñ in terrā ꝓstratuz circūfulsit eū lux ꝛc. Et sicut ab extra apparuit claritas ita etiaz intus in anima fuit illuminatus. Ideo cōuersus dixit. Dñe quid me vis facere Act.ix. Quidā peccant ex fragilitate seu impotētia: qz bene vellēt cauere a ꝑctis: sz habita occasione peccāt vel amore carnali vel timore corpali: qz sunt fragiles tales indigēt medicina amoris dei vt suo amore corrigant ab illo pctō. Uoc modo xp̄s correxit petrū apl'm q̄ peccauit negādo xp̄m nō ex ignorantia: qz ipe dixerat. Tu es filiꝰ dei viui. Mat.xvi. sz ex fragilitate z impotentia timore tpali et timore mortis. Dicit Lucas q̄ quersus ihs respexit petrum: z traxit ipm ad pniam: qz egressus foras fleuit amare. Quidā aūt peccāt nō ex ignātia: nec ex fragilitate: sz ex malicia, ꝓpria z iniq̄tate cordis. Tales indigēt alia medicina. s. timore damna-

Universidad de Deusto

tionis ⁊ timoris iudicij ad amouendam malicia ⁊ iniquitatē a corde timore eterne dānatiōis: vt correctio diuine gre possit itrare in corde. Et istū modū tenuit xps in correctione iude scarioth q̄ peccabat nō ex ignorātia: qz bñ credebat xpm esse vez deū ⁊ hoiem ex miraculis que viderat: nec ex fragilitate: sed ex ppria malicia ⁊ iniquitate ⁊ effusione vnguēti quo xps fuit unctus: qz nō fuit venditum vt ipse fuisset furat⁹ inde tertiā partē. Xps ḡ in correctione iude accepit medicinā timoris dānatiōis ad sanandū cor: iudevt corregeret: ſz tñ nolebat corrigere liberū arbitriū. ſz dixit. Unus ex vobis me tradet qui mādūcat mecū. At illi ceperūt cōtristari ⁊ dicere ei singulatim. Nunq̄d ego? Qui ait illis. Unus ex duodecim q̄ intingit mecū manū in cathmo. Ue aūt hoi illi p̄ quē filj⁹ hois tradet. Mat. xiiij. Ecce quō querebat sanare cor iude: sed tanta erat malicia in corde eius q̄ nō potuit intrare gra spūſſancti: qz pauci quertūt de illis q̄ sic peccāt p malicia: secus de illis q̄ sic peccāt ex ignorantia vel fragilitate: tūc xps ad terrendū iudā ne peccaret dixit verbū thematis. Bonū erat ei ⁊c. ptz thema. Nota q̄ in sacra scriptura inueniuntur tres natiuitates.

Prīa ē natiuitas de formatiōe interiori.

Scōa natiuitas de pductōe exteriori.

Tertia natiuitas de adoptiōe supiori.

¶ De q̄libet istarū pōt ꝛificari thema p̄positum. Bonū erat ⁊c. Prima natiuitas est de formatiōe interiori q̄ a doctorib⁹ vocāt natiuitas in vtero: qm̄ doctrina est thēologie i glo. sup Leuit. xij. c. q̄ postq̄ mulier ꝛcepit: tūc corp⁹ formāt in vtero. ⁊ si est masculus corpus est formatū in. xl. die ⁊ tūc creāt aia ⁊ creādo infunditur. si femina. lxxx. die: qz est frigidioris cōplexionis. Talis formatio corpis: ⁊ creatio ⁊ infusio aie in sacra scriptura vocāt natiuitas in vtero. Dic ad hoc silitudinem de nucleo in terra plantato qñ in terra tumescit siue imtāt: vel vulgariter. iā est natus: ſz extra terrā nō appareat. Idez de ple in vtero matris q̄ qñ veter ingrossāt tunc vocāt mulier est grauida: ⁊ illud vocāt natiuitas interior. Autoritas. Mat. i. qđ ioseph erat admirās ⁊ secū disputās de impregnatiōe virginis marie sponse sue. Angelus aūt dñi apparuit ei dicēs. Joseph fili dauid noli timere accipe mariā vxorē tuā qđ em̄ in ea natū est: d̄ spūsco est. Ecce hic natiuitas interioris formatiōis. Si de hac natiuitate volum⁹ loq̄: bñ pōt dici thema. Bonū erat ei. i. iude si natus nō fuisset. i. format⁹ in vtero matris. ſ. qđ nunq̄ corpus fuisset formatū: nec anima creata. Et iuxta hunc intellectū dicit hic glo. Melius fuisset iude oino nūq̄ fuisse q̄ dānatū esse. Sed posset aliqs arguere ꝫ glo. Mel⁹ est esse aliqđ q̄ nihil ſz esse dānatū est esse aliqđ: qz ee substātiale vel esse hoiez includit qđ est aliqđ bonū ⁊ nihil esse nullū includit: ḡ male dr. Istā rationē faciūt multi: ſz nihil valz. Pro rnsione ponāt talis casus. Quid esset melius vel nihil hre in hoc mūdo: vel hre vnum castrū qđvalet quolibet anno mille florenos de redditib⁹: ſz opz solvere p illo castro centū milia florenoz q̄libz anno de redditib⁹ sub pena mortis. Simplr loquēdo meli⁹ est hre castrū q̄ nihil hre: ſz multo meli⁹ est nihil hre q̄ hre castrum cū tali onere ⁊ obligatiōe. Itē simplr loquēdo aliqđ esse mel⁹ est q̄ nihil esse ſz esse cū tali onere ⁊ obligatiōe. ſ. dānatiōnis eterne semp esse in ira dei ⁊ in pena meli⁹ est nō esse: qz multo magis est hoc malū esse damnatū eternalr q̄ illud esse bonū ſbale solū: ⁊ nihil esse nō est malū: ſz damnatū esse est mal⁹ malū qđ p̄t esse. Propter hoc xps dixit de iuda dānādo. Bonū erat ei. Nota bonū ppter pūationē mali: culpe ⁊ pene ⁊c. Et ꝛcordat scriptu. vi. Melior est mors q̄ vita amara et reqes eterna q̄ lāguor⁹ pseuerās. Eccle. xxx. Nota melior est mors. q̄. ſ. dat nō ee q̄ vita amara. ſ. dānatoꝝ ⁊ reqes eterna. Non loquit hic de requie glie: ſz loquit iurta phm q̄ dicit q̄ qes est cessatio vel pūatio mor⁹: iō reqes eterna. i. nō ee qđ est cessatio penaꝝ: iō meli⁹ est non esse q̄ lāguor⁹ pseuerās. iō dicit btūs Joā. q̄ dānati desiderāt mortē ⁊ appetūt nō ee: ſz nō pūt mori. In dieb⁹ illis querēt hoies mortē ⁊ nō invenient eā: ⁊ desiderabunt mori ⁊ fugiet mors ab eis. Apoc. ix. Woraliter hic notate ex quo tā dura ⁊ aspera pena inferni est: caueatis p tempore nevadatis eo: qz in voluntate vestra cōsistit ppter liberū arbitriū: qđ nō cogitur a deo ad hocvel ad illō. Eccli. xv. Deus ab initio constituit hominem ⁊ reliquit

eum in manu ꝓsilij sui. Si dicatur. Ergo omnes ad paradisum ibimus: qz oēs volūt ire. i. gitur. Responsio q̄ mēttimini per mediū gule: qz ſz dicatis ore q̄ vultis paradisum: tñ opere aliud facitis ⁊ dicitis. Sic viator qui dicit se ire argētinā ꝙbo: tñ facto recipit viā colonie: talis mētit ⁊ trufat. Itē superbus se dicit ire ad paradisum: tñ de facto recipit viā inferni. Idē pōt dici de alijs pctis. Jdeo Esa. xxx. Hec via. ſ. paradisi est humilitas vel mia ⁊c. ambulate in ea: ⁊ nō declinetis ad dexteram neq; ad sinistrā. Judas aūt ex peccato auaricie iuit ad ifernū: qz ex auaricia vēdidit xpm: vt auari: vsurarij: simoniaci: fures ⁊c. Dixit em̄ iudas. Quid vultis mihi dare ⁊ ego vobis eū tradam. Scōa natiuitas est de pductione exteriori. Et ista est magis cōis ⁊ vsitata. Exemplum quādo nucleus extra terrā appet visibiliter: tunc dicitur esse nat⁹. Idē de mulere postq̄ peperit dicitur natus est filius. Jo. xvi. Mulier cū pepit puerū iā nō memīnit pressure ppter gaudiū: qz nat⁹ est hō in mūdū. Non dicit in vterū: qz iā est extra. Si de hac natiuitate volumus loqui etiā verū est thema. Bonū est ei. ſ. iude si nat⁹ non fuisset. ſ. in mūdū: qz meli⁹ fuisset sibi si mortuus fuisset i vtero matris: qz tūc solum habuisset peccatū originale. Et est doctrina theologie in. ij. sen. dist. xxxij. q. ij. ar. j. q̄. p peccato originali datur mitissima pena: qz solum habent penā dāni: ſcz non videre deū: ſz non habent penā sensus. immo dicit scūs Tho. in. ij. sen. dist. xxxij. q. ij. ar. ij. q̄ illi pueri qui decedunt solum cū peccato originali habēt magnas consolationes ad inuicez disputādo intra se de phia quā scīūt magis q̄ philosophi sciuerūt in hoc mūdo: nec tristant: nec displicet eis quia nō habent paradisum. Sicut bubulcus nō tristatur: qz nō est rex romanoꝝ: quia bene scit q̄ sibi nō competit: nec tu tristaris q̄ non habes alas ad volādū: qz non competit tibi volare sicut aquile. Sic etiā illi pueri non tristant q̄ non habēt regnum dei: qz sciūt q̄ nō debetur eis: qz si tristarētur iam haberēt penā sensus. Jdeo bonum fuisset iude q̄ nūq̄ fuisset natus in hoc mūdo: sed q̄ in vtero matris fuisset mortuus: qz tūc solū cū pcō originali decessisset. Jdeo mō fuisset cū illis pueris filijs xp̄ianoꝝ: iudeoꝝ: ⁊ agarenoꝝ: qui moriunt cum solo peccato originali. Dic quō pctm originale nō est pctm factuz a creatura: ſz receptū sicut de imagine auri vel argēti que cadit in luto: ita anima est ad imaginē dei facta vt ponatur in tēplo glorie: ſz cadit in luto carnalis generationis: qz si faceret deus hominem aliter non haberet pctm originale. Et ideo qz non est peccatum factum a creatura: non dat de⁹ creature penā sensibilē ex illo peccato solo. Sz nūq̄ videbit deū ex q̄ moritur cuz illa macula: licet posset venire vsq; ad portā paradisi q̄rendo ingressum qz nunq̄ fecit aliud peccatū. Et respōdet xps. Respicias maculā quam portas. Respōdebit. Dñe ego nō feci. Ad quā xps. iō non do tibi penā sensuale: ſz q̄ habes maculā vadas ad limbū cuz alijs. Uel ſi vis dic similitudinē de rege qui cōmittit militi castruz fortissimū inexpugnabile: qui tanq̄ proditor tradidit castrum inimico regis. Pius aūt rex nonvult occidere militem proditorem licet possit: sed intrat q̄ nunq̄ aliquis de suo genere intrabit suam curiaz. Et ita seruat. Si dicat. In quo demeruerūt filij militis nōdum concepti: nati nec geniti. Respōsio. q̄ sūt filij proditoris. Sed quia nunq̄ fecerūt aliquid mali: ideo rex non facit aliqđ penale: sed nōvult eos in sua curia. Sic de⁹ in principio mundi castrum forte ⁊ inexpugnabile paradisi terrestris: quod fm Bedam ascēdit vsq; ad celum lune: milli ade ⁊ eue prori sue cōmisit vt custodirent illud Gen. ij. Posuit deus hominez in paradiso voluptatis vt operaretur et custodiret illum. Et in illa eadez die tradiderūt ipsum diabolo inimico dei consentiendo pctō. propter qō deus iurauit q̄ filij ade nunq̄ intrarent curiam nec regnum. Unde de hoc autoritas. Ipsi vero non cognouerunt vias meas: quibus iurauī in ira mea si introibunt in requiem meā. ps. xciij. Si dicat. Et nunquid nos sum⁹ filij ade. Dico q̄ nō. Unde ante baptiſmum fuimus filij ade: sed in baptiſmo facti sumus filij dei ⁊ matris ecclie. Jdeo iam est mutata generatio i nobis. Jo. j. Dedit eis potestatem filios dei fieri. Semen est verbum dei. Lu. viij. Item spūſſanctus inquit paulus reddit testimoniū spiritui nostro q̄ filij dei sumus.

Feria.iij.post palmarum.

Si filij: ⁊ heredes, heredes q̃dē dei. coheredes aūt xp̃i. Ro. viij. Ideo q̃ mouit ante baptismū nō pōt intrare paradisuz: qz est filius ade ⁊ eue: quibus iurauit in ira mea ⁊c. Sz qz nō fuerūt in p̃ditiōe: ideo non dat eis penā sensus. Iō iob in p̃sona dānati dicit. Quare nō in vulua mortuus fui: egressus ex vtero non statim perij. Quare exceptꝰ genibꝰ: cur lactatus vberibꝰ. nūc esi dormiēs silerē. Job. iij. Nota silerē. s. cū alijs pueris in limbo: qz in inferno dānatoꝝ nō ē silētiuz: ⁊ tumultꝰ ⁊ clamores pp dolores. Moraliter. nota illi pueri cū solo pctō originali decedētes ⁊ i limbo existētes ex vna parte regratiant deo: qz sunt liberati de penis iferni. et ex alia parte qñ vidēt gloriā beatoꝝ. q̃querunt deo ⁊ clamāt dicēdo accusatiōes septem. Prio ꝯ patrē vel matrē: si ex culpa eoꝝ sunt mortui sine baptismo: qz aliqui male tractāt suas vxores vel ꝓberant: iō faciūt abortiuū vel ꝑles moriūtur absq; baptismo. Iō petūt iusticiā a deo. Scdo clamāt ꝯ matres stultas: q̃ qñ sentiūt se grauidas ⁊ bene p̃nt cognoscere infra mēsem debēt cū magna diligētia custodire thesaurū eis cōmissum ne perdat saltando: equitādo: ⁊ nō currāt tanq̃ stulte ⁊c. Tertio clamant ꝯ viduas vel moniales vel puellas seu etiā maritatas q̃ recipiūt nō de viris, ꝓpꝝs: ⁊ interficiūt ꝑles ne cōfundant recipiēdo medicinas vt occidāt ꝑles ⁊c. Quarto petūt iusticiā de oibus qui ꝑsenserūt in morte coꝝ. s. de medicis ⁊ apothecarijs. Nota illō qō dixit medicus regis cuidā monali petēti: qd faceret ne ꝓciperet. rndit q̃ nō cōtigeret se viro. Si sacerdos ꝑsentit in morte illorum: est irregularis. Quinto clamāt contra mulieres matres que post partū stāt diu ad baptizādū ⁊ interiz opprimūt vel suffocāt creaturā cum vbere grosso. Dic modū lactādi. Sexto accusāt sacerdotes vel laicos q̃ in periculo p̃nt baptizare: si errāt vel mutāt baptismū: ostēde hic formā baptizādi. Septima accusatio est qñ xp̃ianus dormit cū iudea vel agarena et ꝓcipit ⁊ parit ⁊ remāsit filiꝰ cū filia ifideles: qz pater nō curat. Tales resurgēt in die iudicij i etate. xxx. ānoꝝ: ⁊ cognoscēt parētes ⁊ petēt iusticiā a deo. iō caueatz. Tunc dānati faciēt plāctū di. ḡre de vna egressus sum. Qui vnā ꝓsumptꝰ essem ne ⁊c. Job. x. ¶Tertia natiuitas est de adoptiōe supiori. Et ista fit in baptismo in q̃ creatura adoptatur ⁊ legitimat vt ꝓsequat hereditatē paradisi: qz nō ex prima natiuitate: nec ex scda acquiritur ius hñdi paradisum: ꝫ solū ex ista tertia natiuitate. de q̃ dicit xp̃s. Amen amē dico vobis nisi q̃s renatꝰ fuerit ex aqua et spūsancto non pōt introire in regnū dei. Jo. iij. De ista natiuitate est thema. Bonum erat ei ⁊c. i. nūq̃ fuisset baptizatꝰ in quo a xp̃o fuit adoptatꝰ in filiū. Iō ꝓpt ingratitudinē de tanta gr̃a a xp̃o sibi facta bonū fuisz ei si nō fuisz a xp̃o baptizatus: qz ex hoc hz maiorē penā: qz qñvis ta xp̃iani est mala maiorē penā dānationis hz ifidelis q̃ nō baptizat̄ fuit. Nota ad hoc miraculū qō legit invitis patrū et liber est approbatus ex decreto. Bela sy pape. de btō machario q̃ cūdo p deserta inuenit antiquissimū caput cuiusdam mortui: ⁊ qz ꝑsone spūales statiz cogitāt spūalia. secus de ꝑsonis carnalibus: sic ille cogitauit de aīa illiꝰ capitis di. Si scirem q̃ aīa huiꝰ cēt in paradiso tenere ca put istō. ꝓ reliquijs: si in purgatorio oza rē pro ipsa: si in inferno vellē scire. ꝓ quo pctō est. Et duz ista cogitaret subito aīa fuit i capite ⁊ locuta fuit sibi di. Queras qz ego rndebo tibi. Tūc machariꝰ interrogauit eā di. Cuiꝰ ꝑditiōis fuerat: vtrū xp̃ianꝰ an paganꝰ. Rndit q̃ fuit paganꝰ Interrogatus in quo loco erat. Rndit q̃ in inferno eternaliꝰ dānatus. Et erat ꝓfundius in inferno qꝫ a celo vsq; ad terrā. Hoc nō intelligitur per distantiā localē: sed per immensibilitatē seu immensitatē penalē. Interrogatus vtrū crāt aliqui ꝓfundiores. Respōdit q̃ ita. Judei. Ratio: quia habuerūt scripturas ⁊ prophetas: ⁊ non crediderūt. Interrogatꝰ vtrū erāt aliqui ꝓfundiores iudeis. Respondit q̃ sic. Mali christiani ⁊ reprobi: q̃ tantas reciperunt a deo gratias: ⁊ tamē deū malis operibus negauerūt ⁊ blasphemauerunt. Jdeo ex ingratitudine sunt ꝓfundiores. Notate hic bene ad propositum quomodo peccatuz ingratitudinis inde est magnum. Cum esi iudas recepisset a deo tot gratias: tamē eum vendidit. Primo quia sibi remisit omnia peccata a pena ⁊ culpa remisit sibi mortem filij regis scarioth: ⁊ mortez patris sui q̃ occidit ⁊ incestum matris quā duxerat in vxorē: vt habetur in hist̄oriis. Item declarauit vbi scientiā ad predicandū ⁊ potentiam faciendi miracula: ⁊ fecit ipm discipulus suū ⁊ apostolū procuratorē. societatis sue baptizauerat eum: ⁊ ipsum cōcauit cuz alijs. Oēs iste gratie assignāt sibi penā. Jdeo bonū erat ei si natus. i. baptizatus non fuisset. Et ꝛcordat ꝓphia dauid in ꝑsona xp̃i di. Si inimicus meus maledixisset mihi: sustinuissez vtiq;. Et si is qui oderat me sup me magna locutꝰ fuisset: absc̄ōdissem me forsitā ab eo. Tu vo hō vnanimis dux meus ⁊ notꝰ meus. Qui mecū dulces capiebas cibos i domo dei ambulauimus cū cōsensu. Veniat mors sup illos: ⁊ descēdāt in infernū viuentes ⁊c. ps. liij. q. d. In hoc mūdo non est aliā pena sibi sufficiēs. Moraliter super hoc. Mecuz dulces capiebas cibos. Nota de cōmunione ad quā oēs tenēt: pueri etiā xij. vel. xiiij. ānoꝝ in die pasche. De quo die dicit apls. Pascha nostruz immolatus est christus. Itaq; epulemur. s. cōcādo. Dicūt aliqui. Nūquid melius esset cōicare in die iouis sancta in qua hoc sacramentū fuit institutuz: ⁊ adhuc homo est in penitētia. Rndeo q̃ decretalis dicit in pascha: qz tunc debemus cōmunicare: ꝫ nō dicat in die pasche. Sz q̃ intelligitur de die pasche ꝓz per cuidētiam facti: qz papa qui fecit decretalē de facto ope declarat q̃ illa decretalis intelligit de die pasche: quia in die pasche consecrat plures hostias i pelui ō auro. Cūm sicut vox mea intrat in oibus auribus vestris: ita verbū dei patris in qualibet hostiā cōsecratā. Et illa die papa cōmunicat manibus suis oēs q̃ veniunt ad eū. hoc opus declarat quomodo papa intellexit decretalem illam. Nota etiā de litera cardinalis missa inquisitori q̃ dicit hoc idē qō supra: qō intelligit de die pasche. Item ad hoc est similitudo de rege q̃ in bello cum pari habet victoriam: qz illa die victorie vult intrare castrū vel ciuitatem quā tenebat obsessam. Idē de rege xp̃o q̃ in die pasche cū victoria seruauit seu tenuit cāpum quez intrauerat in die parasceues. Jdeo illo die vult intrare castrum tuum: hoc est in aiaz tuā. Honor est xp̃i: ꝫ vtilitas est tua. Jdeo i die pasche cōiectis nisi de consilio confessoris sit abstinēdū ex aliqua causa rationabili. Sed nullus ꝓpria autoritate debet hoc mutare nec dimittere quin cōmunicet i die pasche. ad rationē mulierꝝ dicentiū q̃ in die pasche habēt ornare ⁊c. Nec rō valet nisi intelligatis q̃ in die pasche facietis ornamēta in pctō mortali qz in tali casu nec i die iouis sctā: nec i die pasche debetis cōicare qz estis i pctō mortali ex quo habetis vo lūtatē peccādi. Sed si ornatus sit absq; peccato mortali: qz quilibet ꝺm statū suū pōt se ornare modeste: cogitando q̃ sicut sacerdotes ornant ⁊ preparāt altaria: sic ⁊ vos isto respectu potestis ornare ⁊ ꝓparare corpus vestrū tanq̃ altare xp̃i. Illi autē qui indigne cōicāt vt iudas qui statim postq̃ cōicauit xp̃m tradidit. Jtez in grati cū iuda dānabunt. j. Cor. xj. Qui manducat ⁊ bibit indigne: iudicium sibi sz dānatiōis māducat ⁊ bibit: nō diudicas. i. discernēs corꝑ dñi ab alijs cibis.

¶Feria.iij.post palmaꝝ. Sermo.j.

Omine memēto mei dum veneris in regnuz tuum. Lu. xxiij. Sermo hesternus fuit de iusta dānatione iude: hodie sermo erit de iusta saluatiōe latronis. Veri fuit sermo de causa instrumētali passionis xp̃i: que fuit iudas ꝑditor. Hodie ꝺo erit de causa finalis passiōis xp̃i: que fuit vt oēs homes q̃ erāt in terra nati ⁊ nutriti ⁊ ꝓseruati haberēt gl̃iam paradisi. Sz ꝓmo saluet virgo maria. Dñe memēto ⁊c. Verbū ꝓpositū ꝑ fundamento nostri sermonis est quedā oratio quā fecit latro: ꝫ ē magne efficacie. Et vt videatis ⁊ intelligatis efficaciā hui⁹ sermonis sciendū q̃ oratio q̃ est deo magis placens ⁊ gratiosa ⁊ homini magis queniēs et ꝓficua est q̃ hō petat regnū dei. Rō est duplex. Prima rō: qz talis petitio ꝛcordat cū ordinatione finali, ꝓpter quaz deus creauit hominē. Causa finalis ꝓpter quā deꝰ creauit hoiem est vt habeat gl̃iaz paradisi ⁊ reparet ruina angelorum. Vide sup hoc magistrum sentētiaꝝ in. ij. dist. j. Quare deꝰ voluit formare hoiem. Nō fecit nos vt remaneremus in hoc mūdo finaliter ꝫ vt veniamus ad gloriā paradisi. Nec aliquis pōt homini auferre hunc finem nisi peccatū mortale: nō paupertas: non

diuitie: nec dolor: nec miseria: nec sanitas: nec infirmitas: sed solū petm mortale. Ideo dicet xp̃s in die iudicij illis qui erūt sine peccato. Uenite benedicti pris mei percipite paratū vobis regnū a constitutione mundi. Mat.xxv. Nota benedicti: q̄ petm mortale facit hoiem maledictū: a constitutione mundi. i. creatione vel ordinatione. Et tūc intelligitur sic: a cōstitutione. i. eternali ordinatiōe. Ecce hec est causa finalis quare deus fecit hominē: ideo petere regnū dei mltū placet deo: q̄ cōuenit ⁊ concordat cū diuina ordinatiōe. Scōa rō est: q̄ talis petitio includit ⁊ psupponit oēm aliā petitionē. Bona petitio est petere humilitatē: castitatē: vel miaz dei: sed oēs iste includunt in petitione regni dei: in quod nō intrāt supbi: nec auari: nec peccatores ⁊c. nisi faciāt pniaz: nec infideles nisi conuertant. Itē bonū est petere pseuerātiā finalē in bona vita: ꝫ tñ illa includitur in petitione regni dei: q̄ non datur nisi perseuerātibus in bona vita. Ideo xp̃s. Lu.xij. et Mat.vj. Primum querite regnū dei ⁊ iusticiā eius. Patet ergo duplici ratione q̄ ꝑpa petitio deo magis gratiosa ⁊ homini proficuosa est petere regnū dei. Ideo latro ille qui erat crucifixus ad dexterā xp̃i non petijt a xp̃o libatiōnē corpis nec vindictā inimicoꝝ: ꝫ petijt regnū celoꝝ dicēs. Dñe memento mei ⁊c. Et illa para oratio fuit tante efficacie q̄ obtinuit regnū celoꝝ. Non legit q̄ latro ille vnq̄ fecit aliq̄ bonum: nec ieiunia: nec elemosynas nec peregrinationes: nec orationes nisi solū istā paruā orationē ex quo obtinuit saluationē. Patet thema. Nota q̄ i sacra scriptura inueniūtur tres modi habendi regnum celorum.

Quidā emunt regnū celoꝝ rigorose.
Quidā furātur secrete.
Quidā inueniunt a casu.

¶ Et hoc tertio mō habuit ipꝫ latro q̄ in via inuenit regnū dei quando dixit xp̃o. Dñe ⁊c. Dico primo q̄ quidam emūt regnū dei rigorose vt dādo preciū iustum. Isto modo habuerunt regnuꝫ dei sancti martyres: q̄ ꝓpt hoc sustinuerunt ꝓsecutiones: tribulationes: tormēta: ⁊ finaliter mortē. Isti dederūt precium iustū. Nō tamē intelligatis q̄ martyriū sit ꝑciū iustū per eꝫlitatē vel equiparantiā: sed ꝓportionē ⁊ conuenientiā: q̄ nulli⁹ gen⁹ penaꝝ martyꝝ esset iutili preciū: nec ꝓ vna sola hora essendi in paradiso: tāta est excellentia huius glorie. Ideo apl's qui illā gloriā vidit dicebat. Non sunt cōdigne passiones huius tp̃is ad futurā gloriā que revelabit in nobis. Ro. viij. Non sunt cōdigne scz per equalitatē vel equiparātiā sed sunt condigne per ꝓportionē vel conuenientiā: quoniā exquo persona dat pro deo maiora bona mundi scz bona tēporalia ⁊ corporalia: corpus vitā sicut fecerunt sancti martyres: ideo iterꝫ est conueniens vt deꝰ det illi maiora bona q̄ sunt in alio mūdo scz regnū celeste. Ista est ꝓportio ⁊ conuenientia. q. d. xp̃s. Da mihi illud q̄ habes ꝓ me potētiā tuā: ⁊ ego dabo tibi q̄ habeo ꝓ me magnificētiā. De hac ꝓportione siue iusticia dicit xp̃s Beati qui persecutionem patiūtur ꝓpter iusticiā: q̄m ipsoꝝ est regnū celoꝝ. Mat.v. Et ad literam loquit de martyribus. Et sub isto nom̄e persecutionē cōprehēdit oēs tribulationes ⁊ passiones martyriū. Nota ꝓpter iusticiā: xp̃s nō restringit meritum nostrū solū veritati fidei: ꝫ largo modo qui mortꝫ ꝓ quacūq; ℟tute manu tenēda martyr efficitur. Nam q̄libet virtus dicitur iusticia. Prouer. viij. Justi sunt oēs ꝑmones mei. i. oēs virtutes sunt iusticia. Unde beatus Ioannes baptista martyr est. Unde eccl̄ia. Prepotens martyr. ⁊ tñ nō fuit mortuus ꝓ fide manutenenda: sed ꝓ virtute castitatis ⁊ honestatis. Idē de sancta dulla ancilla cuiusdam militis: de qua tenetur in kalēdario in vigilia natiuitatꝭ dñi. Si xp̃s diuisset. Beati q̄ ꝑsecutionē patiūtur ꝓpter fidē: predicti non fuissent martyres. Idē de sancto Thoma de cantuaria: qui nō ꝓ fide: sed ꝓ libertate eccl̄esie manutenenda occisus fuit: ⁊ est tñ martyr. Idem de fratre beati Thome de aquino qui in fauorē eccl̄esie reprehēdit imperatorē: ꝓpter q̄ fuit occisus ⁊ martyr effectus: ꝑm ꝓ revelatū fuit beato Thome. Et sic de pluribꝰ alijs. Ecce quare dicit ꝓpter iusticiā ⁊ non ꝓpter fidē. Et concordat alia autoritas q̄ dicit. Si q̄d patimini ꝓpter iusticiā: bti. j. Pe. iij. O quomodo possunt habere multi bonū forte de paradiso manutenendo iusticiaz siue virtutes. Sed mō tā vꝫ cōpleta ꝓphetia

Esa. lix. Nō est qui inuocet iustitiā: neq; est qui iudicet vere: sed ꝓfidunt in nihilo ⁊ loquūtur vanitates. Cōceperūt laborē ⁊ pepererūt iniquitatē. Ouа aspidū ruperunt ⁊ telas aranee texuerunt nō est q̄ inuocet iustitiā: idest: iustitia non habet aduocatū: sicut magni dñi qui in qualibet villa vel curia habēt suū aduocatū ⁊ ꝓcuratorē pensionatū. i. precio ꝺductuz qui diligenter aduocāt ⁊ ꝓcurant ꝓ ipsis ex illa modica pensione idest pro modico precio: sed deus nō hz aduocatos: nec ꝓcuratores in suis negocijs: q̄ nō est qui innocet iustitiā. Ratio: q̄ nō statim vident pensionem. i. precium. O benedict⁹ esset ille qui vellet esse ꝓcurator ⁊ aduocatus xp̃i cōtra peccata notoria que tangunt honorē dei. sed nullus curat oēs dormiūt in his que dei sunt. Sed si aliq̄d sit ℨ aliquē dñm terrenū statim ille ꝓcurator se erigit ⁊ defendit dñm. O maledicti hoies: nōne paradisi gloria maꝰ ꝑciū est q̄ totus mundus: ⁊ tñ si tāgunt iura vel redditus dñi vel possessio dñi: statim aduocatus defendit: sed q̄ tangunt iura diuina vel redditus. s. in festo tenendo forum: nullus curat nec defendit. Nota ouа aspiduz que sunt mortifera significant peccata notoria que sunt mortifera infra que venenū corrumpēs ⁊ destruēs cōitatem: ꝫ ista ouа frangunt faciēdo ordinationes ⁊ exultationes cū penis ⁊ tra peccata notoria. Sed dixit ꝓpheta q̄ telas aranee texuerūt que capiūt ⁊ retinēt paruas muscas: ꝫ nō magnas aues. Ita ordinatiōes quas modo facitis solū capiunt ⁊ retinēt simplices ⁊ pauꝑes laboratores: ꝫ nō magnates ciues ⁊ milites nec barones: immo dicūt rectores: forte q̄ñ esse m extra officiū istud: darent mihi vnā bonā gladiatam. Dic q̄uo ordinatio dz esse ad instar rhetis piscatoris: q̄ ℨ modo se hz ad telā aranee: q̄ accipit ⁊ retinet magnos pisces ⁊ paruꝰ fugiunt. Idē dz esse de ordinationib⁹: q̄ debent corrigere maiores: ⁊ tūc minores retinenꝫ subvirga. Et si ex hoc aliqs de rectoribus persequit vel occidit: hoc est sagittā a deo ꝓmissum ex hoc. Sap. v. Justi aūt in perpetuū viuēt: ⁊ apud dñm est merces eoꝝ. Ideo accipiēt regnū decoris ⁊ dyadema spēi de manu dñi dei sui: q̄m dextra sua teget eos ⁊ in brachio sancto suo defendet illos. Ecce ꝓmus modus habēdi paradisuz. Secūs modus habendi regnū dei est furādo secrete. quia pium furtū ⁊ benedictū. Unde sciendum q̄ fures siue latrones secrete vadunt ad domū diuitis ad furandum. Hoc modo habent regnum dei persone que in hoc mūdo secrete faciunt penitentiā timentes vt latrones ne audiant vel percipiantur nec etiā sint discooperti. ideo secrete faciunt multa ieiunia: elemosynas orationes. ⁊ multa alia bona: ⁊ extra nihil sentitur. Intus portauit cilicio ⁊ extra ostēdunt pulchras vestes. dormiūt in terra, surgunt in nocte ad orandū. Sic secrete furanꝫ regnū dei: q̄ nulli⁹ scit bona que ipsoꝝ quousq; sunt in alio mūdo. ⁊ tunc dicetur. Nūquid ille est talis religiosus O quantam penitentiā fecit ille ⁊c. Idē de presbyteris ⁊ laicis. de istis dicit. Augusti. quādo audiuit famam sanctitatis anthonij. Surgunt indocti ⁊ celum rapiunt. ⁊ nos cum sciētijs nostris ad infernum demergimur. Nota celum rapiunt scz secrete ꝓ opera penitētie. Et nos. scz qui dicimus ⁊ non facimus. Surgūt: recte tangit modū q̄ tenent latrones q̄ volunt rapere aliquod castrum qui surgunt de nocte ⁊ obseruant custodes ⁊ secrete cū silētio scalant castrum quousq; sunt altius: q̄ tūc clamant. Ita ꝑsone penitentes surgunt de nocte ⁊ secrete scalant castrum paradisi ascendētes ꝓ scalā penitētie: cuius gradus sunt opera penitentialia. Uel scala est quedā virtus cuius sunt opus illius virtutis. Uerbi gratia. Deuotio est vna scala cui⁹ grad⁹ sunt orare: ⁊ templari. audire missas: sermōes ⁊ cōicare ⁊c. Misericordia est alia scala cuius gradus sunt septē opera misericordie corporalia: ⁊ septem spiritualia. Castitas est alia scala cui⁹ gradus sunt gubernatio quinq; sensuum: cauere a concupiscentijs oculoꝝ: ab auditu auriū de illa materia carnis ⁊c. cauere a mala societate ab occasionibus. Illi ergo qui secrete faciūt ista opa ℟tutū scalāt secrete ⁊ cū silentio castrum regni celoꝝ intrāt. ideo dicit surgūt. De hoc dauid. Beat⁹ vir cui⁹ est auxiliū abs te. ascensiones in corde suo diſposuit in valle lachrymaruꝫ in loco q̄ posuit ꝑs. lxxxiij. Nota exemplum in vitis patrū li. autētico de Lukace ij

risto ꝓrote sua q̄ cū quatuor scalis. s. virginitatis: penitētie: deuotiōis: ⁊ mie scalabāt paradisuz. Iste modus est bonꝰ ꝓ pſonis mūdanis q̄ secrete faciūt suas deuotiones ⁊ pnias: sicut sunt vidue domicelle talibꝰ dicit xp̄s. nolite timere pusillus grex: q̄ complacuit patri vestro dare vobis regnū. s. celoz. Lu. xij. Nota si plz hic dicere circa illud cū dr̄ nos cū sciētijs nostris ad infernū demergimur tres ꝑditiones sciētiaz. s. nigromātie: iuris: ⁊ theologie. Prima mala de le est: ⁊ sunt excolendi oēs q̄ illā studēt ⁊ practicāt. Scōa est iuris. s. canonū ⁊ legū que de se bone sunt: sed pñt esse male ex mala intentiōe: q̄ꝫ ꝓ malavoluntate studenꝫ exercent: tūc em̄ peccāt mortaliter: ⁊ totum est in pctō: ꝫ debēt ordinare intētionē vt ꝓ bono cōi ⁊ ꝓ iustitia ꝙseruāda. Idē de iure canonico. Si student vt habeant bñficia peccatū est: q̄ finis est malus. Idez si ratione studij dimittūt horas. Theologia est de se optima: sed si mala intentiōe habeāt vt ascendaꝫ ꝓ hoc studiū supra alios nihil valet: q̄ de sciētia facit mortē eternam q̄ꝫ dicit ego ero magister intangibilis: sed q̄ꝫ studet vt cognoscat suū creatorē: talē ducit tale studiū ad gl̄iam. Jō apls̄ Heb. vlt. Doctrinis varijs ⁊ peregrinis nolite abduci. subdit optimū est gr̄a stabilire cor. Tertius modus est habēdi regnū a casu: quēadmodū bursa cū pecunijs inuenit a casu invia q̄ nō cogitauerunt de ipso nec petūt ipm̄ nec forte ipm̄ credūt sicut sunt illi homes qui viuunt in peccatis ⁊ vitijs in tota iuuentute ⁊ etiā in senectute: ⁊ q̄ñ sunt circa portā inferni deus dat eis tantā ꝓtritionē ⁊ doloꝛē de peccatis q̄ inueniūt paradisum. Hoc modo ille latro inuenit paradisum q̄ semp renuerat malā vitā. de quo dicit Leo papa q̄ nunq̄ fecerat aliq̄ bonum: sed q̄ñ fuit circa portā inferni: q̄ iam erat crucifixus ⁊ debebat mori habuit tantā ꝓtritionē q̄ vix potuit formare ẏba. Dñe memento mei ⁊c. cui rñdit xp̄us. Amen dico tibi hodie mecum eris in paradiſo. Ecce q̄ñ a casu inuenit paradisum. De quo nūq̄ curauerat nec crediderat. nota hic humilitatē latronis in petēdo: ⁊ largitatē xp̄i in dādo. Latro nō petijt regnuz celoz: q̄ se nō reputabat dignū ex peccatꝫ: sed petijt: dñe memēto ⁊c, ⁊ sicut sum scius tuus hic in patibulo: ita sim̄ socius illoz q̄ erūt a dextera tua in iudicio. Nota dū veneris in regnū tuū. Nō assignat certū tp̄s q̄ñ. q. d. in iudicio recipiat me in regnum̄ vestrū. Sed ecce largitas xp̄i. Amē dico ⁊c. ⁊ dimisit sibi oīa pcta q̄ꝫ ad culpā ⁊ q̄ꝫ ad penā. Tñ non itrauit statim in paradisuz celestē nec terrestrē: imo descēdit in limbū vbi vidit diuinā essentiā ⁊ hūit paradisuz essentialr̄ q̄ est videre deū. Motaꝫ credo q̄ aliqs vestrum isto mōvellet hꝫe paradisū. inueniēdo ipz nō curādo de bona vita nec de pnia: ꝫ vivere ad libitū dicēdo: sicut deꝰ pepcit latroni sic ⁊ mihi. No. q̄o i tota scriptura nō legit de aliq̄ q̄ male vixerit ⁊ bonū finē habuerit nisi de latrone. Rō quā assignāt doctores aliq̄ deuoti q̄re latro qui erat sulpcius a dextris xp̄i fuit ꝙcrucifus: ⁊ nō ille q̄ erat a sinistris fuit vmbra brachij xp̄i que ipm̄ tetigit: dic quō crux xp̄i erat altior ac si xp̄s fuisset capitaneus latronū: q̄ vmbra fuit tāte ꝓtutis q̄ ipsum illuminauit: nec mirū si vmbra petri erat tante ꝓtutis q̄ sanabat infirmos vt legitur Act. v. Jdeo p locū a minori arguendo ⁊c. Est tñ ꝓphetia ad hoc. Osee. xiij. Sedētes invmbra eius viuent. Sumꝰ q̄ stulti: q̄ hoc miraculū solū semel fuit factū ⁊ nos cogitam̄ ⁊ nobis euenire: inulta alia miracula leguñ de xp̄o: ꝫ de ista materia nō legit nisi istud. Jdeo caucatis vob̄ ne accidat vobis sicut militi stulto. Dic parabolā de rege q̄ edificauit no bilē ciuitatē quā voluit populare solum de pſonis generosis: qui fecit ꝓconizari q̄ cuiq; generoso venienti in ciuitate habitare voleti ipse daret sibi pulchrā domū ⁊ bonā, puisionē: duo milites socij audita ꝓconizatione voluerūt ire ad dictā ciuitatē ad habitādū. Unꝰ parauit se bene ⁊ ornauit se: ⁊ recepit sibi necessaria, ꝓ itinere. Aliꝰ noluit aliq̄d recipe ꝓ expēsis: sperās ⁊ ꝙfidēs q̄ in via inueniret bursam plenā pecunijs. Cui dixit alter. Nō cōfidas de hoc: q̄ rarissime ꝙtingit inuenire bursam cū pecunia invia: ꝫ ille nō curabat verba istiꝰ, vñ postea invia hūit vēdere equū ⁊ vestes ⁊c. Nunq̄d iudicat ipm̄ fuisse stultū: ne sic stultꝰ fuit. Hic rex potentissimus est dñs noster iesus. xp̄s q̄ est rex regnuz ⁊ dñs dñantiū. Apoc. xix. q̄ edificauit nobilem ciuitatē paradisi. De qua Dauiḋ

Gloriosa dicta sunt de te ciuitas dei. ps. lxxxvj. q̄ñvult populare solū de pſonis nobilibꝰ: sez de sanctis iustis ⁊ bonis de hac fecit legē ⁊ ꝓconizationē. Prēcones fuerūt apostoli ⁊ ꝑdicatores. Duo milites sunt duo status gentiū. s. ecclīastico rū ⁊ laicoꝝ: q̄ vadūt ad paradisum. Quorum vnus portat secū ⁊ recipit expensas ꝓ via. s. x. florenos. i. obseruātiā decē ꝑceptorū: vel. xij. florenos. i. xij. opa pialia que sufficiūt ꝓ via. Primū est pctōꝝ cognitio: scōm cordis cōtritio: tertiū emendādi ꝓpositū: q̄rtū male societatis vitatio. q̄ntū oris cōfessio. sextū corpis afflictio. septimū hūilis oſo: octauū elemosynarū largitio: nonū debitoꝝ restitutio. decimū iniuriaꝝ remissio. vndecimū fame repatio: duodecimū eucharistie cōio. Qui has pecunias hz in bursa cōscie: tali dicit rex in porta ciuitatis. Euge serue bone ⁊ fidelis intra in gaudiū dñi tui. Mat. xxv. Alius qui nōvult recipe pniaz dicēdo sicut deꝰ pepcit latroni ita mihiq̄ ⁊ deꝰ misericors est nūc sicut tūc ⁊c. Hoc est dicere: nō curo de expēsis: ⁊ ego inueniā bursam: ⁊c. s. miam dei. Sz nō semp inuenit ita. cui dicit xp̄s in porta ciuitatis. Seruū inutilē ejcite in tenebras exteriores: ibi erit fletꝰ ⁊ stridor dētiū. Mat. xxv

Si dr̄ religioso inueni q̄ itis: Rñdet ad paradisuz: ⁊ q̄ñ q̄rit portatis expēsas statim rñdet: q̄ñ ero senex inueniā bursam plenā. Idē de ꝓbytero ⁊ laico. Faciamꝰ ergo opa bona xp̄iani: alꝰ nō intrabimꝰ Mat. vij. Nō omnis q̄ dicit mihi dñe dñe intrabit in regnū celoꝝ. Ergo dū tp̄s habemus operemur bonū. Hal. vj.

¶ Feria. iij. post palmaꝝ. Sermo. ij.

Propter scelus populi mei pcussi eum. Esa. liij. In pñti sermone volo declarare aliqs vtilitates passionis xp̄i: q̄ hoc requirit thema ⁊ thema ꝓpositū. Pro huiꝰ verbi declaratiōe ⁊ materie ꝑdicē de introductione sciēdū q̄ regula est gñalis ⁊ certa ꝙ ⁊a in sctā theologia: q̄ oia mala pene sunt a deo. Secus de malis culpe: q̄ deꝰ nō pōt peccare: ꝫ oia mala penalia facit deꝰ sicut infirmitates: dolores: tribulatiōes: mortalitates ⁊c. Quicq̄d est ergo pene a deo ⁊ q̄cq̄d ibi ē culpe ē a creatura. Et ratio quare mala pene sunt a deo ꝓ nra vtilitate ad sanādū ⁊ curādū alias nr̄as. Non credatis nec intelligatis q̄ deus le tekvel gaudeat de nr̄is malis penalibus sicut nec medicus letaꝫ q̄ñ dat purgatiōnē amarā: sic nec deꝰ q̄ñ dat doloꝛosas penas seu purgationes amaras infirmitatum. Jō opz sustinere patiēter: q̄ sic sanaꝫ vulnera pctōꝝ. Dic cōtra illos qui impatiēter suscipiūt mala penalia: id nō curanꝫ: ꝫ dānanꝫ a deo ꝓpter coꝝ ipatiētiaꝫ murmur ⁊tra deū. De quo dicit esa. in pſona dei. Ego dñs ⁊ nō est alter formās lucē ⁊ creās tenebras: faciēs pacē ⁊ creās malū. Ego dñs faciēs omnia hec. Esa. xlv. Itē Amos. iij. Si erit maluz in ciuitate q̄ dñs nō fecerit interrogatiue. q. d. nō. Itē Eccli. xj. Bona ⁊ mala vita ⁊ mors: pauptas ⁊ honestas a deo sunt. Ex ista rñsiōe sancte pſone que habēt aliqs malū pene: cōfortādo se totum deo attribuūt. vt pz Jo. j. qui posūt oia bona sua pdidit cōsolādo seipm̄ dixit. Dñs dedit dñs abstulit: sicut dño placuit ita factuz est. Cū tñ dicit textꝰ q̄ illa mala fecerūt sathanas ⁊ inimici Job: q̄ totū attribuebat deo: sciēs q̄ oia mala sunt a deo: q̄ diabolus ⁊ inimici solū erāt cause instrumētales. Idē debetis vos facere in vris tribulationibꝰ: cogitādo quō sunt a deo iste tribulatiōes: pctā vero ⁊ defectꝰ sunt a nobis: ideo de illis debemus dolere et tristari. Ad ꝓpositū de passione xp̄i cōsideranda sunt duo. s. culpaꝝ pena. Culpa fuit inde, ꝑditoris: indeoꝝ ꝓlati: ꝫ pena fuit a deo ꝓ medicina pctōꝝ nostroꝝ. Hoc dicit deus pater in themate. Propter scelus ppli mei. s. sanandū pcussi eum: pz thema. Et quō passio xp̄i quantū ad penā fuit ordinata a deo patre: inueni in sacra scriptura q̄ passio xp̄i est optima medicina contra peccata iuxta tres species medicine quas medici faciunt: scz

Medicina curatiua.
Medicina confortatiua.
Medicina preseruatiua.

¶ Et ꝓ o qualibet istaꝝ dicit thema. ꝓpter scelꝰ popli. Quātū ad pmū dico q̄ passio xp̄i fuit medicina curatiua pctōꝝ nostroꝝ: q̄ ꝑm doctrinā Augustini nūq̄ aliqs̄ passionē xp̄i nec post fuit aliqs curatꝰ a pctis nisi ex passione xp̄i. Si dicatur ⁊ quō ante q̄ nondum erat facta. Respō

deo q̄ sicut modo passio xp̄i sanat a peccatis ex fide quā habemus de passione xp̄i facta: sic antiqtus saluabant a pctis ex fide passionis xp̄i facienda. Q̄ notat Wat. xxj. vbi legit q̄ qui p̄cibāt: scz ante xp̄m: & qui sequebant oēs clamabant. Osanna filio dauid. Qui p̄cibāt vt adā noe abraam ꝛc. & q̄ sequebant vt nos omes habemus saluationē: sanitatē a passiōe xp̄i. De hac nota figurā. Nume. xxj. De serpente eneo facto a moyse de mandato dñi dei p medicina curatiua a morsibus. In q̄ pz q̄ iudei añ passionē p mille & quingentos annos iā adorabāt crucē. Quia a serpēte q̄ tentauit cuam pctā in hunc mūdū intrauerūt. Et morsus illoz serpentum in deserto figurabat morsus tētationū demonum. Ideo si aliq̄s sentit se morderi a serpente leuiathan p superbiā pōpā ꝛc. si vult curari respiciat xp̄m oculis mentis humiliter in cruce pendētem. Isto modo curabitur a plaga superbie. inxta illud Phil. ij. Hoc sentite in vobis q̄ & in xp̄o iesu. C. fuit. Idez de serpēte māmona per auariciā: respice xp̄z nudum & pauperē in cruce pendentē. Ideo dicitur Michee. i. Super hoc plangam & vlulabo: vadā spoliatus & nudus. Sup hoc facto scz passionis xp̄i plāgā. C. auariciā meā vlulabo: scz restituēdo: & per ꝑse quēs incedā spoliat⁹ & nud⁹. Idē de morsu serpēt⁹ asmodei p luxuriā: respice xp̄z cruentatum in cruce pēdentē. Esa. j. A planta pedis vsq̄ ad verticē non est in eo sanitas. Et dices. Domine nolo dele ctationes in corpore meo: q̄ vos dñe p me tot dolores sustinuistis in corpe vro. Idē de morsu serpentis beelphegor per gulam: respice xp̄m in cruce pēdētē quō fuit passus sitim: & qualiter fuit felle et aceto potatus. Idē de morsu serpentis baalberith p irā: respice xp̄z in cruce pendentē quō orauit p crucifixor⁹ dicēs. Pater ignosce illis q̄ nesciūt q̄d faciūt. Idē de ꝓpēte astaroth p accidiā: aspice xp̄m in cruce quātā habuit diligentiā in oratione quā fecit: q̄ decem ps. dixit: vt dicit Hero. C. cl. ꝙsus. Ergo inspice serpentem eneū: id est xp̄m. Q̄m sicut serpens eneus habebat formā ꝓpētis & nullū habebat venenū: sic xp̄s est hō verus: & nō habuit venenū peti: q̄ venit in similitudine carnis sed non in carne peti. Idem de peccato inuidie: respice xp̄m in cruce pendentē ꝓpter charitatē & amorem nostrū. Ideo dicit ipe. Hoc est p̄ceptū meū vt diligatis inuicē sicut dilexi vos. Joā. xv. Ecce quō passio xp̄i est medicina curatiua pctōrū nostroꝝ. Autoritas. Joā. iij. Sicut moyses exaltauit serpentem in deserto: ita exaltari opz filiū hois vt oīs qui credit in ipo nō pereat: & habeat vitā eternā. Et. j. Pet. iij. Xp̄s semel p peccatis nr̄is: scz curādis mortu⁹ est. Jō dicit deus pater in the. ꝓpter scelus ꝛc. Dico secundo q̄ passio xp̄i est medicina confortatiua. Q̄m sicut boni medici dāt medicinas ad confortandum sanos. Sic passio xp̄i nō solū est infirmis ex peccatō medicina curatiua: & etiā sanis. i. iustis bonis & perfectis ꝓnis medicina confortatiua: vt sint fortes ꝛtra tētationes. De hac nota figurā. Exo. xv. vbi legit ō aq̄s marath de quibus cum non possent bibere filij israel ꝓpter amaritudinem moyses oravit dñz. Qui oñdit sibi lignū dicēs q̄ ip̄m mitteret in aquas. Q̄ cum misisset in aq̄s in dulcedinē verse sunt: dicit textus. Q̄ figura fuit passionis xp̄i: q̄ aq̄ marath. i. amare sunt tribulatiōes mūdi hui⁹ miserie: infirmitates: tētationes ꝛc. Lignū dulcoꝝ istas aq̄s ē lignū crucis q̄ mittit in aq̄s tribulationū: per memoriā passionis xp̄i cogitando tribulatiōes: dolores: & miserias quas xp̄s sustinuit in sua passiōe. Isto modo sustinebitis dulciter amaritudines & tribulationes. Unde dicit Grego. Si passionē dñi ad memoriā renocemus: nihil est tā durum & amarū q̄ nō equo aio tollerem⁹. Ideo sicut passio xp̄i est medicina curatiua septem peccatorum mortaliuz: ita est medicina confortatiua septem virtutuz. ꝓto ꝟtutis fidei cogitando quomodo in xp̄i passione sol obscurat⁹ fuit & terra tremuit: & petre lc̄isse sunt qualiter creature insensibiles tēstate sunt xp̄m esseverū deū & hoiem. Isto mō ꝟtus fidei ꝓfortat in corde. Hoc mō ꝓfortat⁹ fuit cēturio q̄n dixit. Vere hic hō fili⁹ dei erat. Mar. xv. Scō ꝟt⁹ spei isto mō. Si xp̄s tm̄ fecit: tāta passus fuit vt saluaret nos: ideo possum secure spare: si volo facere penitētiā de pctis q̄ remittet mihi peccata et dabit mihi gratiā in p̄senti & gloriam i futuro. Ro. viij. Qui ꝓprio filio suo nō

pepcit: sed pro nobis oībus tradidit illū. Quō non etiā cū illo oīa nobis donauit. Sic confortat virtus spei. Tertio virtus charitatis cogitando q̄ xp̄us a nobis dz amari: q̄ tanta ꝓ nobis voluit pati. Cogitate si aliq̄s vestrū esset incarceratus & ad mortē iam sententiatus: si per aliquē esset liberatus: q̄tuz illū semp diligeret: q̄diu viueret. Sic oēs nos eram⁹ in carcere peccati detenti: & ad mortē & furcā inferni sententiati. Sed venit amicus noster xp̄s q̄ nos liberauit: q̄ ipse solus voluit suspēdi ne aliquis sibi credēs et obediens suspenderet in furca inferni. ideo Bern. Sup oīa reddit te mihi amabilē: o xp̄e calix passionis quē bibisti: op⁹ nostre redēptionis. Quarto confortat quatuor virtutes cardinales. Primo prudētia cogitando quō xp̄s prudenter voluit redimere mundū: q̄ tz essent alij modi infiniti ad redimendū: tñ voluit seruare modū prudentie: vt sicut totū malū generis humani venit a muliere virgine sponsata p malū angelū informata fructu vetito & salutata. sic voluit xp̄s q̄ totū bonū humani generis veniret a muliere virgine despō sata: ab angelo salutata & informata. Jō cantat ecclesia. Hoc opus nostre salutis ordo depoposcerat: multiformis proditoris ars vt artem falleret ꝛc. Et construit sic. Ordo nr̄e salutis op⁹ hoc depoposcerat: vt ars. i. prudētia xp̄i: artem. i. prudētiam diaboli multiformis ꝓditoris falleret. Quinto confortat iustitia. Arguunt iudei di. Si xp̄s erat deus & homo: quid oportebat ipz pati: q̄ bñ fecisset remissionem generalē sicut faciunt q̄ndz dñi. Rñ deo. Et nisi fuisset sua iustitia que est sua essentia: q̄ in deo virtutes nō sunt qualitates aduenticie sicut in nobis: sed virtutes i deo sunt sua essentia: ō in redēptione generis humani voluit seruare modū in quo apparet sua infinita misericordia quia ipse qui non obligatur voluit portare onus & etiā sua infinita iustitia quia ipsum preciū sufficiens & superabundās ipse voluit solucre: quia voluit capi et ligari vt sibi credētes & obedientes saluarētur & sic de aliis. Q̄m iustus dñs & iustitias dilexit xp̄s. Sexto confortat virtus tēperantie q̄n exēplo passionis xp̄i homo se tēperat in ꝓsperis: delitijs: cibis: omnibus tētis recipiēdo nisi necessitatē corporis iuxta illud. j. Pe. ij. Obsecro vos fratres tāq̄ aduenas et pegrinos abstinere vos a carnalib⁹ desideriis: non dicit necessariis. Septimo cōfortatur virtus fortitudinis: cogitando quō xp̄us fortiter sustinuit clauos & coronā: inclinando se derisiones dicētiū. Alios saluos fecit: ſz fuit fortis vsq̄ ad mortē dando nobis exemplum standi fortiter in bona vita vsq̄ ad mortem. Juxta illud. j. Cor. xv. Obsecro vos fratres stabiles estote & immobiles. ecce quomodo passio xp̄i est medicina cō fortatiua. j. Pe. ij. Pctā nostra ipse ꝓtulit in corpore suo sup lignū: vt peccatis mortui iustitie viuamus. Ecce medicina curatiua et etiā medicina confortatiua vt viuam⁹. Dico tertio q̄ passio xp̄i est etiā medicina ꝟseruatiua. Sicut boni medici tpe pestilentie faciūt aliquā medicinā preseruatiuā infirmitatis. Ita fecit christus de sua passione quādo tot sunt infirmitates peccatoꝝ tā ex tentationib⁹ diaboli et occasionibus mundi: q̄ etiā ex inclinationib⁹ carnis q̄ opz nos habere medicinā preseruatiuā que est christi passio Nota ad hoc pulchrā figurā Jone. j. Dic historiā de ꝓpheta iona nauigante: & de naui ex tēpestate periclitante. Qui dixit nautis. Mittite me i mare: & cessabit mare a vobis. Scio cm̄ q̄m ꝓpter me hec tē pestas venit super vos. Tulerūt g̃ Jonā et miserūt in mare: & cessabat. & stetit mare a feruore. Nota ibi historiā: q̄ figura fuit passionis xp̄i. Unde genus humanū factū est ad instar nauis. In ꝓncipio fuit strictū solū habēs duo postes. i. duas ꝓsonas. C. adā & euam. Deinde creuit paulatim & dilatatū fuit. Gal. iiij. Uenit plenitudo temporis. Sed iam modo in fine mūdi stringitur ad instar puppis nauis. Ideo de natura humana dicit. Facta est quasi nauis institoris. Prouer. vlt. Item Hoc mare magnū et spacioſum manib⁹: illic reptilia quoꝝ nō est numerus. Alia pusilla cū magnis: illic naues ptrāsibūt. ps. ciij. Mundus est mare magnum in quo sunt ꝟplures fortune & tempestates. Si ergo vultis ꝟseruari a morte peccati mortalis mittat ionas in mare. Jonas interpretat colūba: et sic xp̄m habē tem simplicitatē columbinā & mittitur i mare amarū per memoriā sue passionis cogitādo denote quō ad instar ione i no

te passiõis dixit. Quẽ ḡritis? Si ḡ me q̃ritis. q. d. mittite me in mare amarum .s. amare passiõis: et cessabit mare a vobis i. abstinebitis a pctis cogitãtes quõ tã ta passus sum ego. Isto mõ homo refrenatur a pctis: ꝛ preseruat a morte culpe ꝛ gehẽne. Ecce quõ passio xpi est medicina pseruatiua. iõ dicit Leo papa. Agnosce o xpiane dignitatẽ tuã ꝛ diuine psortis factus nature: noli in veterem vilitatem de generi cõuersatione redire. Memẽto q̃ pciũ redẽptiõis tue sanguis xpi est ꝛc.

¶ In cena domini. Sermo vnicus

HOc facite in meam cõmemorationẽ. .j. Cor. xi. In hoc presenti sermone concurrunt tres magne solennitates. Prima est de cena quam christus voluit facere cum discipulis suis recipiens valete ab eis. Secunda est de ablutione pedum apostolorũ: quia xps qui erat dñs ꝛ rex et magister voluit lauare pedes apostolorũ humiliter vt nobis daret exẽplũ humilitatis. Alle due solẽnitates tangũt in euangelio: de quib⁹ fit sermo post prãdium. Tertia est de sancto sacramẽto altaris: de quo loquit epistola hodierna. De q̃ licet fiat sermo in die corporis xpi: et de mirabilibus vtilitatibus sacramenti: hodie tñ est ppria materia de institutione huius sacramenti sz quare et quõ hoc sacramẽtum a xpo institutũ est ꝛ ordinatum. Sed primo salutẽ virgo maria. Hoc facite ꝛc. Ego quesiui i sacra scriptura modũ et rationẽ quare xps verus deus ꝛ homo voluit instituere ꝛ ordinare hoc sanctum sacramentum. Et inueni quinq̃ rationes principales.

Prima propter ostensionẽ memorialẽ.

Scõa propter oblationẽ perpetualem

Tertia ppter refectionẽ spiritualem.

Quarta propter curationẽ medicinalẽ

Quinta propter promotionẽ celestialẽ

De prima loquit xps in themate phris ꝛ ẽphaliter oibus xpianis dicẽs. Hoc facite .s. sacrificiũ in meã cõmemorationẽ. .s. celebrãdo: offerẽdo: sacrificãdo: in meã cõmemorationẽ. nõ in pecunie acq̃sitionẽ: nec ad vanã gloriã vel hypocrisis ostẽsionẽ. Et vos laici hoc facite .s. audiendo missam assistẽdo: cõtemplẽdo: ꝛ cõicando in meam cõmemorationẽ. Prima ratio institutionis hui⁹ sacramenti est ppter ostensionẽ memorialẽ. .s. ad ostẽdendũ quid sit adorãdũ ab hoie. Hãc rationẽ possum dare p regulã phie dicentẽ. Nihil est i intellectu quin pꝛ fuerit in sensu. sicut potest exẽplificari de ecclia q̃ hz quinq̃ tãnuas: de q̃ est verũ dicere q̃ nullus est in eccia q̃n intret p aliquã harũ portarũ: ꝛ nihil est in itellectu q̃n intret p aliq̃ hozrũ. .s. sensuũ corporaliũ: vel fm pprietatẽ vel fm diuersitatẽ rei: vl fm cõuenientiã vel differẽtiã rei: vel fm cꝛitatẽ vel q̃litatẽ: vel fm actionẽ vel passionẽ. Deꝰ autẽ in sua essentia est subã imperceptibilis ali quo sensu corpali q̃n nõ põt octis corpalibus videri: nec auribꝰ audiri: nec manibus tangi ꝛc. Propter hoc deus a principio mũdi vsq̃ modo semp voluit adorari sub aliqua forma sen figura visibili. Certũ est q̃ deꝰ apparuit adã: abrae: et alijs sanctis patriarchis q̃ nõ viderũt deũ in sua essentia: sed viderũt formã vel figurã q̃ nõ erat deꝰ. Et adorabãt nõ formã illã vel figurã: sed deum in illa forma vel figura. Et sic deꝰ p illã formã vel figurã intrabat in intellectũ illius cui apparebat. Deinde venit xps ꝓphetarũ: inter qs moyses fuit ꝓim⁹. Cui apparuit dñs in forma ignis q̃n custodiebat oues ietro soceri sui. Et moyses adorauit nõ ignem nõ rubũ sz deũ in illa figura p quã intrabat in intellectũ moysi. Itẽ q̃n deꝰ Exo. xx. dedit legẽ i mõte synai: ibi deꝰ apparuit in forma ignis: et moyses et ppls adorauit nõ ignẽ sz deũ in illa forma in qua voluit adorari ad ostendẽdũ suã actiuitatẽ in puniẽdo vt ipos terreret. iõ dixit moyses ppl'o. Nolite timere: vt enim ꝓbaret vos deus venit: ꝛ vt terꝛ illiꝰ esset in vobis ꝛ nõ peccaretis. Exo. xx. Deinde precepit moysi vt faceret arcã intus ꝛ extra deaurata de auro purissimo ꝛ desup erãt duo cherubin q̃ tenebãt propiciatoriũ. .i. mesam auri: ꝛ intus in archa erãt due tabule legis: hyga aaron: ꝛ amphora mãne et totꝰ ppls iudaicus adorabat nõ lignũ arce: nec aurũ: sed deum: q̃n in illa forma seu figura voluit adorari. Ratio est: sicut archa custodit illud q̃ ꝓtinet in ea ita deus custodiebat ꝛ cõseruabat illum ppm q̃diu sibi credidit et obedinit. Et q̃n portabatur: ppls adorabat: et modo iudei dicerẽt nos q̃n adoramꝰ deũ in hostia. Deide tpe regũ postq̃ rex salomon ex pcepto dei edificauit tẽplũ: ꝛ arca fuit posita i tẽplo in sctã sctõꝝ nec poterat videri: deus voluit adorari in alia forma. .s. in figura nubis. iij. reg. viij. Dñs dixit vt habitaret in nube. Et salomõ ꝛ ois ppls adorabat nõ nubẽ: sed deũ in illa forma. Ratio quare in forma nubis voluit adorari tũc: q: sicut nubes refrigerat ꝺ calorem solis: sic tpe salomõis iudei habebãt magnũ refrigeriũ q̃tis ꝛ pacis cũ oibus inimicis. Deide venit deꝰ ꝛ recepit formã humanã i vtero virginali: ꝛ ẽgdiu xps vixit adorabat deꝰ in forma humana. Sz q̃n xps volebat recedere ab isto mũdo p mortẽ corporalem postq̃ iã ordinauerat alia sacra: xps ordinauit aliã formã seu figurã sub q̃ deꝰ voluit adorari nec ignis terribilis: nec arce: nec nubis: sz panis q̃ est melior ꝓdictis figuris: vitã dat: q̃liter vita hois cõseruat in pane pricipal'r: quia alij cibi sunt de bene esse. In quo ostẽdit q̃ deus dat vitã gratiꝛ glie sibi credẽtibusꝛ obedientibꝰ. Ecce rõ quare vult mõ adorari sub tali forma vel figura: q: nos nõ adoramus panẽ nec illã albedinẽ q̃re presentat diuinã puritatẽ: nec rotũditatẽ que representat diuinã eternitatẽ: q̃ caret principio ꝛ fine: sz deũ contentũ ibidẽ Auisentur sacerdotes ne hostia sit angularis vel maculata. Ecce quare dicit xps Hoc facite in meã cõmemorationẽ: scilicz passionis mee. Osee. xiiij. Cõuertẽtur sedentes in vmbra eius vinẽt tritico: ꝛ germinabũt quasi vinea: memoriale eiꝰ sicut vinũ libani. Effraim quid mihi vltra idola. Umbra xpi fuit lex moysi. Itẽ de nouo testamẽto autoritas. Q: per incarnati ẽbi ꝛc. Scõa ratio institutionis huius sacramẽti fuit oblatio perpetualis. Pro cuius declaratione sciẽdũ q̃ deus a ꝓncipio mũdi voluit vt oĩs homines offerent sacrificiũ. Ratio q: ipse est principiũ quod dat oĩa nobis: ideo vult vt faciamꝰ sibi aliquã oblationẽ: sed mutabat oblationes sicut etiã mutabat figuras seu formas adoratiõis. Cayneñ obtulit de fructibꝰ terre. .s. de pciori. Abel aũt de gregibus. .s. de meliori. Melchisedech aũt cõã abraam obtulit dño nõ grana: nec agnos sed panem ꝛ vinũ. Heñ. xiiij. etiaz infideles qui habitabant i terra chanaã: anteq̃ filij israel habitarent in ea offerebant filios suos ꝛ filias idolis. Dic modũ quõ calefaciebant idolũ de ere: ꝛ cum magno tumultu filios traxerunt per ignẽ: et obtulerunt illi idolo ne pater sentiret ploraꝛe filiũ suum ꝛc. De quib⁹ dauid. Immolauerunt filios suos et filias suas demonijs. ps. cv. Sed malũ fuit sacrificiũ ꝛ reꝓbatũ: ideo precepit deꝰ filijs israel q̃ offerrẽt: nõ filios nec filias: sed aialia. boues: oues: vitulos: agnos turtures ꝛc. Et hoc durabat vsq̃ ad xpm q̃ debebat mutare sacrificiũ: ꝛ dimissis oibꝰ alijs sacrificijs ꝛ modis sacrificioꝝ. .s. cayn. abel: aaron ꝛc. Elegit sacrificiuz melchisedech q̃ obtulit panẽ ꝛ vinum: qui erat sacerdos dei altissimi. Jurta ꝓphetã. Jurauit dñs et nõ penitebit eũ ꝛc. ps. cix. Nõ dicit fm ordinẽ aaron qui obtulit aialia. Ecce hic oblatio perpetualis: ꝛ est tãre virtutis q̃ in toto mũdo nõ remãsit aliud sacrificiũ nisi istud: q: isto adueniente omnia alia sacrificia debebant cessare. Ideo mõ nec agarent: nec indei: nec alij infideles hñt aliquod sacrificiũ: quia tãta est excellentia huius sacrificij: q̃ deus nõ permittit q̃ fiat aliud sacrificiũ in mũdo. Et est cõpleta ꝓphetia Malach. .i. Nõ est mihi voluntas in vobis dicit dñs exercituũ: ꝛ munus nõ suscipiã de manu vestra. Ab ortu enĩ solis vsq̃ ad occasum magnũ est nomen meũ in gentibꝰ: ꝛ in omni loco sacrificatur: ꝛ offerꝛ nomini meo oblatio mũda. Et loquebatur sacerdotibus veteris legis. Hec auctoritas deberet scribi literis aureis. No. in oi loco. Judei vero nõ audebant facere sacrificiũ nisi in hierlm sub pena mortis. Et dicit oblatio mũda: secus de oblatione iudeoꝝ immũda. Sacerdotes enĩ iudeoꝝ carnifices ꝛc sz oblatio xpianoꝝ est mũda. Auisenꝫ sacerdotes q̃ mappa altaris ꝛ corpalia sint munda: ꝛ hostia sit munda: ꝛ vinũ: calix ꝛc. In hoc sancto sacrificio deꝰ descẽdit quolibet die ꝛ tñ nõ recedit de celo quẽadmodũ radij solares descendũt ꝛ intrãt p oẽs fenestras apertas: et tñ non recedũt a sole nec a celo. De hoc dixit xpus apl'is q̃n debuit ascendere in celum. Ecce ego vobiscũ sum oibus diebus vsq̃ ad consummationẽ seculi. Mat. vl. Hlo. in sacrificio altaris. Hoc facite ꝛc. Tertia ratio institutionis huius fuit refectio spũalis. Uñ certum sit vobis q̃ nulla creatura vinẽs

nec corporalis nec spūalis pōt viuere nec durare in esse sine cibo: qđ de creaturis corporalibus patet ad oculū. De creaturis autē spūalib⁹. s. angelis patet: qz etiā indigent cibo nō corporali sed spirituali. Auctor. Dixit raphael thobie. Cū essem vobiscū: per volūtatem dei erā. Videbar quidē vobis cū māducare ⁊ bibere sed ego cibo inuisibili et potu q̄ ab hoibus videri non pōtero. Thob. xij. Jdeo de⁹ tanq̄ bonus paterfamilias, puidit de cibis corporalibus corporibus qñ dixit ade in paradiso existenti. Ex oī ligno paradisi comedetis ⁊c. Ecce primus cib⁹. Nō dedit licentiā comedēdi carnes ⁊ pisces: nec bibendi vinū vsq; ad tēpus noe: et trāsierūt vltra mille ḡngētos annos. Si aliqs diceret modicā ꝓfortationē dabāt fruct⁹ Rñdeo imo tūc maiorē cōfortationē dabāt fructus cū aqua: q̄ mō capones galline ⁊ vinū. Uñ dixit de⁹. Ecce dedi vobis oēm herbā afferentē semen super terrā: ⁊ vniuersa ligna que habent in semetipsis sementē generis sui: vt sint vobis in escā et cūctis animantib⁹ terre. Gen. j. Deinde post diluuiū tēpore noe qñ lauit mundū ab immundis mutauit escas: quoniā aqua diluuij ita destruxit terrā q̄ ertūc fruct⁹ nō fuerūt ita boni nec tāte ⁊ vtutis sicut prius: iō mō nō est bonū solū comedere fructus ⁊ bibere aquā. Jdeo post diluuiū deus dedit licentiā comedēdi carnes: pisces: ⁊ bibēdi vinū dī. Cuncta animātia terre ⁊ volucres celi ⁊ pisces maris manui vestre traditi sunt: ⁊ oē qđ mouet et viuit erit vobis in cibū. Gen. ix. Deinde in deserto vbi filijs israel defecit cib⁹ predictarū escar: de⁹ puidit eis de manna: quod quolibet die desecēdebat de mane ad instar grani coriandri: quod durauit quousq; fuerūt in terra ꝓmissiōis. iō dauid. Oculi oīm in te sperant dñe: et tu das escā ⁊c. Sed nondū puiderat de cibo spūali pro aiabus que sunt spirituales ⁊ aia est principaliot pars hoīs. Jō dauid plangēdo dicebat. Esurientes ⁊ sitientes: aia eoz in ipsis defecit. Sz venit christ⁹ qui ordinauit escā et cibū spirituālē pro aiabus. s. hoc sanctū sacrificiū qđ non solum est pro oblatione: sed etiā in refectionem spūalem: ⁊ in isto cibo anime recreē tur ⁊ fortificenť in deuotione ⁊ virtutib⁹. Nec credatis q̄ iste cib⁹ descendat in stomachū corporis ad recipiēdū ibi digestionem: sed in stomacho aie. s. memoria. De hoc cibo, pphetauit dauid dī. Et pluit illis mānā ad māducandū: ⁊ panē celi dedit eis. Panē angelor⁹ māducauit hō: cibaria misit eis in abūdātia ⁊c. ps. lxxvij. Primo loquitur de mānā iudeorum ibi. Pluit illis mānā. s. de nubib⁹ ⁊ nō de celo empyreo: sed de celo aereo. Deinde dicit de isto sacramēto. Panē celi dedit eis: panē angelor⁹ māducauit hō ⁊c. Nō loquit de mānā sicut dicūt iudei: qz ăgeli nō comedūt de mānā. No. cibaria hoc nō pōt intelligi de mānā: qz nō erat nisi vn⁹ cib⁹ sz de isto sacro in q̄ est corp⁹ xpi: aīa: diuinitas: ⁊ vtutes: ⁊ influētie oīm bonorū. iō dicit cibaria. iō cātat eccl̄ia. Panis angelicus fit panis hoīm: dat panis celicus figuris terminū. O res mirabilis manducat dñm: seru⁹ paup ⁊ humilis. Dic practice quō xp̄s hodierna die in cena accepit placētulā panis azimi, ꝓpter hoc nos ꝓsecram⁹ in pane azimo. Et eleuat⁹ oculis in celū bñdixit: ⁊ dixit illa eadē verba q̄ nos dicimus in cōsecratione. Et dictis verbis nō remānsit ibi substātia panis: qz puersa fuit in corp⁹ xpi: ⁊ qz erat corp⁹ vium. ideo erat ibi sanguis ⁊ aia ⁊ diuinitas: sz apli nō videbāt ibi corpus. Et cōicauit ꝓmo seipsum: sicut sacerdos primo se cōicat. deinde alios: nec frangēdo placentulā frangebāt corpus xpi: sicut modo frāgit imago in fractione speculi. deinde cōicauit apl̄os dicēs. Accipite ⁊ māducate hoc est corpus meū. Dñe dixit petrus: iste panis est corpus vestrū? Petre: dixit xp̄s. nō est panis: sz est corpus meū Jō cōica. Dixit petr⁹ postēa cōicauit. O dñe iste cibus me cōfortauit totū: a diam meaz illūinauit. Tūc dixit xp̄s sibi. Ego do vobi ⁊ potestatē idē faciēdi. Cōicauit eñ iudā qui indeuote ⁊ male parat⁹ accepit et equaliter peccauit male cōicādo et xp̄m pdendo. Si dicať quare xp̄us cōicabat eū quē sciebat esse i pctō ⁊ male paratum? Rñdeo: qz nolebat ipsum pnblicare qz peccatū suū erat occultū. Sic nec curatus dz negare cōicatōnē illi quē scit secretum peccatorē si ponit se cū aliis ad cōicandū: qz diffamaret ipm. Dic qō quilibet xp̄ianus dz cōicare in pascha ⁊c. Dueri. xij. vl. xiiij. Jnoz. iō dicit xp̄s. Hic ē panis qui de celo descēdit. Joā. vj. Non de celo aereo: sz empireo. Dic qō tpe apl̄orum xp̄iani cōicabāt oīm die. Erāt autē perseuerantes in cōicatione fractionis panis. Actuū. ij. Panis. Glo. eucharistie Deinde fuit ordinatū cōicare in qualibz dñica. Deinde in quattuor festiuitatib⁹ p̄cipuis anni. Postmodū fuit ordinatuz q̄ semel in anno. s. in pascha quilibet cōicaret. Sed de bono cōsilio bonū est cōicare in q̄ttuor festiuitatib⁹ p̄cipuis. Jo. vj. Amen amē dico vobis: nisi manducaueritis carnē filij hoīs ⁊ biberitis ei⁹ sanguinem non habebitis vitam in vobis. ¶ Quarta ratio institutionis sacramenti fuit ꝓpter curationem medicinalē sz ad curādū plagas nostras tā corporū q̄ animarū. Unde oīa mala: tribulatiōes ⁊ miserie ⁊ finaliter mors habuerūt ortū ⁊ venerunt ex cibo ⁊ comestione ade contra preceptū dei. Ex illo cibo porta fuit aperta omnibus malis: qz al's gētes habitassent in paradiso terrestri sine miserijs ⁊ penis quibuscunq;. Et postq̄ ibi virissent iuxta diuinā ordinationē: deus diuisset michaeli. Descende in paradisuz terrestrem: ⁊ oēs qui sunt ibi talis etatis ascendant huc ⁊ sine dolore ⁊ morte illuc ascendissemus ad gloriam: sed ex peccato ade ⁊c. Jdeo dicit grāmaticus. Mala mali malo mala contulit oīa malo. Cōstructio. mala: id ē maxilla: mali: sz ade malo: id est propter pomū: oia mala contulit malo. supple mundo. Quia lz eua comedisset de illo cibo: si adam non comedisset nō fuissem⁹ obligati ad ista mala: nec fuissemus concepti in peccato originali: sed sola eua fuisset punita. Uidēs dñs de⁹ q̄ diabolus ita ordinauerat q̄ ex fructu veniret omne malū: ipse opposit̄ cū ordinauit q̄ ex fructu: scilicet arboris marie cui dicim⁹. benedictus fructus vētris tui. veniret omne bonū toti mundo. Sicut diabolus arte sua tantū sciuit facere q̄ ex fructu oēs gentes plagauit et vulnerauit: per oppositum ego faciā medicinam vniuersalez contra omnes infirmitates tam corporū q̄ animarū. Jdeo cantat ecclesia. Hoc opus nostre salutis ordo depoposcerat ⁊c. Questio est hic: qz multi infirmi ⁊ vulnerati in corpe cōicant: qui tamen non curantur in anima a peccatis: immo peccata augmentātur quomō est ergo medicina curatiua. Respondeo q̄ medici dantes aliquam medicinā infirmo cōsiderant duo: sz dispositionem infirmi ⁊ vtilitatem eius. Prio considerant dispositionem infirmi. Jdeo anteq̄ dēt purgationem fortem infirmo miscent sibi syrupum ad preparandu ⁊ disponendū. Item attendunt ⁊ considerant vtilitatem finalē: quia licet possent curare infirmū: tñ nolunt quia esset occasio mortis: vt patet de quodam rege. Requirit etiā in patiente dispositio ⁊ vtilitas finalis. Et si aliquid horum deficit non est culpa medicine. Jdem in proposito si aliqs indispositus ⁊ male paratus recipit istam medicinā sen purgationē sine syrupo prenio disponēte. q̄ttuor clocleraria syrupi ad disponēdū sunt cordis contritio: oris cōfessio: operis satisfactio: ⁊ corpis afflictio cū aq̄ calida lachrymar: sic aīa curatur a peccatis. Idē de corpe: qz deus scit q̄ infirmitas corpis est ꝓfectus anime: qz iō de⁹ dat infirmitatē corpi pro salute aie: qz ergo sanitas ⁊ curatio illi⁹ esset nociua aie: ideo nō dat sanitatem: quā als daret infallibiliter si cēt vtilis. Sine dubio g̃ teneatis q̄ si hō sit bñ dispositus ⁊ bñ parat⁹: ⁊ recipit istā medicinam: tam corpus q̄ aīa recipiēt sanitatē ideo dicit sacerdos. Hec sacrosancta commixtio corporis ⁊ sanguinis dñi nostri ie su xp̄i fiat mihi ⁊ oibus sumentibus salus mētis ⁊ corporis. Ecce ratio quomō fuit institutū ꝓ medicina vniuersali. Antoritas. Altissimus de terra creauit medicinā ⁊ vir prudēs nō abhorrebit eam. Eccli. xxxviij. Nota creauit videtur tū q̄ ista autoritas includit ꝓtradictionē: qm̄ creare est de nihilo aliq̄d facere ſm phm sz qñ de aliquo fit aliq̄d: illud nō dr creare: sed facere. Cuz ergo dicit. Altissimus de terra creauit medicinā. nō videt creare sed facere. Respondeo q̄ in hoc sacramento nō est ꝓprie generatio nec alteratio nec transmutatio: qz in alteratione et transmutatione substātiali subiectū manet idē etiā de illo qđ fit per generationē aliquid remanet: vt ptz in cinere. Sed in creatiōe nō est ita: qm̄ in re nouiter creata nō est aliquid qđ prius fuerit: vt ꝑz de anima a deo nouiter creata. Ita in hoc sacramēto intra illā albedinē ē substātia seu masia panis: ⁊ qñ fit trāssubstātiatio totū mutat: qz nihil remanet de materia

vel substãtia panis. Jõ magis appropinquat creatiõi: ppẽ hoc qꝝ fit a solo potẽtia diuina. Jdeo dicit. Altissim⁹ de terra i. de substãtia terrenali creauit medicinã nõ dicit generauit fecit sen formauit qꝝ i istis semp remanet aliqd de termino a qõ in terminũ ad quẽ. qõ nõ ẽ in ista trãsubstãtatione. Et vir prudẽs nõ abhorrebit eã qꝝ cõiter fastidiosi abhorrẽt medicinas scz purgatiões seu pillulas: qꝝ nolũt ipas recipere. Sed prudẽs medicus cooperit medicinã cũ melle vel aliquo bono nevideatur nec sentiaꝫ. Jta fecit xp̃s optim⁹ medicus qꝝ in hostia cooperit carnẽ suã qꝝ non videt nec sentiꝫ: iõ dicit. Vir prudẽs ꝛc. Xp̃s posset bñ facere qꝝ videret in hostia cõsecrata: sicut videt imago in speculo. Sz talis hostia nõ dz sumi a sacerdote vt dicũt doct. qꝝ abominabile eẽt comedere visibiliter carnes hominis. Jõ xp̃s nõ videt: immo stat coopertus sub illo velo albedinis: sicut rex infra cortinas: iõ dicit Esaias cui hoc sacramentũ fuit reuelatũ. Vere tu es deus absconditus: deus israel saluator. Esa. xlv. Quinta ratio institutionis fuit ꝓpter ꝓmotionẽ celestia lem: vt. i. possimus ascendere in celũ: qm̃ per naturã nullus põt ascendere in celũ nisi deus. Celũ celi dño: terram autẽ dedit filijs hominũ. Nota celũ. i. gloria celi: dño supple cõpetit per naturam. Terram autẽ dedit filijs hoim. Jõ si nos volumus ascendere in celũ indigem⁹ ꝓmotore ꝛ adiutore quo ascendamus: qꝝ dicit xp̃s. Nemo ascẽdit in celũ nisi qui descẽdit de celo: filius hois qui est in celo. Joan. iij. Hoc verbũ nisi bene intelligat esset occasio desperationis. Nemo ascẽdit in celũ: ergo nec innocẽtes: nec penitentes: nec martyres: nec cõfessores ꝛc. qꝝ nullus iporum descẽdit de celo. Sed intelligiꝫ sic. Nemo ascendit in celũ supple virtute ꝓpria: sz bñ ascẽdit hõ in celũ virtute corporis xp̃i in hoc sacramento contenti sicut nebula que tacet de mane sup terraz que de se nõ potest ascẽdere ꝓpter grauitatem quã habet: sz qui venit sol qui ipsam calefacit: tunc sol facit ipsam ascendere sursum. Jdez de nobis qui sumus terrestres ꝛ graues. Jdeo virtute propria nõ possumus ascendere in celum: sed venit sol iusticie qui est in hoc sacramento: cuius virtute possumus ascendere. Jdeo dicitur viaticũ. i. cibus viatoꝝ. Dic mirabilia. Hugonis de sancto victore qui qui cõcauit dixit. Ascendat filius ad patrẽ: ꝛ spiritus ad deum qui dedit illum. Et expirauit: ꝛ anima cũ xp̃o ascendit in celum. Hoc fuit figuratum in prophẽta helia dormiente. Ecce angelus dñi tetigit eũ: ꝛ dixit illi. Surge ꝛ comede: grandis esset tibi restat via. iij. Reg. xix. Sic ꝯdit hõ est in peccato mortali dormit sicut ꝓpheta in deserto cuz periculo leonũ ꝛ in pozum inferni. Et dicitur sibi ab angelo id est sacerdote. Surge qui dormis ꝛ exsurge a mortuis ꝛc. comede. i. cõicãdo. Et ambulauit in fortitudine cibi illius quadraginta diebus ꝛ quadraginta noctib⁹ vsqꝫ ad montem dei. In sacra scriptura dies significat ꝓsperitatez: ꝛ nox signi ficat aduersitatẽ. Precepta autẽ diuina sunt decem: que seruanda sunt quadrupliciter: scz corde cogitando: ore loquendo: opere faciendo: ꝛ perseuerando impliendo: quater decies sunt quadradragin ta: ꝛ sic intrabim⁹ in montem dei: in regnum celorum. Amen.

¶ In die parasceues. Sermo vnicus.

Os legem habemus ꝛ ꝑm legẽ debet mori. Habeẽ xp̃ũ istud Jo. xix. ꝛ recitatũ est in passione dñi hodierna. Quotidie ꝓ totam septimanã fuit facta repsentatio ꝛ memoria passiõis iesu xp̃i: sz multũ diuersimode nũc ꝯ aliis diebꝫ. Repsentabat eẽm tũc vt res diu ꝓterita. Et ꝓpterea dicẽtes missam tũc dicebãt. In illo tpe ꝛc. Sz hodie recitaꝫ vt ꝓns ꝛ ocularitur visa. Et iõ hodie nõ dz in illo tpe: sz hodie dz. Egressus iesus. in ꝓsenti. Et est ratio differẽtie: qꝝ res ꝓsens plus mouet corda hoim ꝯ res ꝓterita: ꝛ plus pũgit nũc ictus muscẽ qꝝ olim vulnus datũ. Et idcirco vt sentiamus dulcedinẽ compatiamur animis nostris morti xp̃i: ipsa nobis repsentatur hodie vt de ꝓsenti: ꝛ ita fit officiũ ꝛ sermones sicut si nunc christus videretur esse in cruce vt sentiamus ꝑm qꝝ dixit deus. Recordare paupertatis et transgressionis mee absinthij et felliꝭ. Threno. iij. Nota paupertatis: qꝝ nudus crucifixus fuit. Et respõdet ꝓphetas in ꝓsona populi christiani. Memoria memor ero ꝛ tabescet in me anima mea. Ibidem. Memoria. s. preteritorum: memor ero ac. s. si esset ꝺ ꝓsenti: ergo sicut dixi loquamur vt si nũc videremus iesum xp̃m crucifixũ. Jta ꝛ de dolore ꝙginis marie. Sed scitis qꝝ ꝓsone dolorose non fit salutatio: nec audet qs dicere ẏba gaudij persone ꝙstitute in tristitia. Jdeo non salutabimus eã more ꝙsueto qꝝ crescerẽt sibi dolores: diceret. Quomodo dicitis Aue. qꝝ immo suz plena omni meroze et dolore: amaritudine ꝛ miseria ꝛc. Si diceremus dñs tecum: diceret nec est dñs mecũ: qꝝ abstulerũt eũ mihi ꝛ crucifixus est. Si diceremus benedicta diceret et qũo dicitis mihi benedicta. qꝝ oẽes me maledicunt: ꝛ ideo non salutabimus eã. Sed ne ꝑdicemus sine deuotione reuertamur ad deũ pendentẽ in cruce crucifixum dicendo. Adoramus te xp̃e ꝛ benedicimus tibi: qꝝ per crucẽ tuaz redemisti mundũ ꝛc. Nos legẽ habemus ꝛc. vt. s̃.

¶ Pro aliquali verbi ꝓpositi declaratione ꝛ materie ꝑdicande introductiõe sciẽdum est in sacra theologia est talis questio. Utrũ aliquod aliud opus xp̃i sufficiens esset ad redimendũ humanum genus preter eius mortem: ꝛ an esset de necessitate moriturus. Et ista questio decidit̃ per sanctos doctores theologie ꝑ duas conclusiones. Prima ꝛclusio est. si loquamur ꝑm dignitatez sue diuine persone ꝛ ꝑm sanctitatem sue diuinitatis et humanitatis: dicimus qꝝ quodlibz opus ꝛ quodlibet tedium: etiam sine morte sufficiens erat ad redimendũ genus humanum. Et ratio est qꝝ iesus xp̃us in̄tum deus habebat in operibus virtutem infinitam. Jdem etiam ꝓpter sanctitatez humanitatis intantum qꝝ vna oratio vel lachrymavel gutta sanguinis preter mortem erat sufficiens ad redimendũ genus humanũ habẽdo respectũ ad ꝓdicta. Et istam ꝛclusionem intellexit dauid in ꝑo. cxxviij. qui incipit. Dñe, ꝑbatti me ꝛc. ibi cũ dicit. Confitebor tibi: qꝝ terribiliter magnificatus es mirabilia opa tua: ꝛ anima mea cognoscet nimis. Loquebat dauid in spũ, ꝓphetie regi messie. Et dicit terribiliter: ꝛ hoc ꝓpter infinitũ posse diuinitatis: ꝛ magnificatus ꝓpter humanitatẽ. Secũda ꝛclusio est qꝝ si loquamur de iesu xp̃o ꝑm ordinationẽ dei insertam in lege moysi ꝛ ꝓphetꝫ: tũc erat necesse qꝝ moreturꝫ mors morte redimeret: qꝝ postq̃ homo traditus erat morti ꝓpter peccata hois. s. ade: ꝛ postq̃ xp̃s liberare volebat genus humanũ: necesse erat vt moreret. Uñ xp̃s morte sua a duplici morte nos liberauit. s. a morte aie spũali ꝑ baptismũ: ꝛ a morte corpis in fine mũdi post resurrectionem. hoc reuelauit deus moysi in li. Num. xxv. qñ ꝙcepit qꝝ si homicida a casu ꝙfugeret i ciuitatẽ refugij que erãt sex. tres citra iordanẽ ꝛ tres vltra iordanem: ꝛ qꝝ ibi expectaret quousqꝫ moreret̃ summus sacerdos: eo mortuo poterat redire libere. Jn quo videt qꝝ dabat occasio desiderandi mortẽ summi pontificis. Dicit tñ textus. Manebit qꝫ ibi donec sacerdos magnus q̃ oleo sanctoꝝ unctus est moriaꝫ. Num. xxv. Sed querit̃ quis est iste homicida: ꝛ que sunt iste ciuitates refugij: ꝛ quis est iste summ⁹ sacerdos. Dicendũ qꝝ homicida est quilibet peccator. Jn veteri testamento. De q̃ Ezech. xviij. 8ᵗ. Alia que peccauerit ipa moriet: ꝛ est peccator homicida a casu ꝛ nõ volũtari⁹: nec a ꝓposito: qꝝ ille qui facit supbiã vel alia peccata nõ intẽdit occidere aiaz suã qꝝ nemo respiciẽs ad malum operatur. Sed peccator hz complacentiã in peccato: vtputa supbiaveel alio peccato: exquo petõ sequitur occasionaliꝫ mors aie. Iste petõr est homicida qꝝ ꝓncipaliez partem hois interficit. s. aiam. Ergo nõ põt ire ciuitatẽ hierlm illã. s. q surs̃uz est maña. i. celũ: hz opz ipz ꝙfugere ad ciuitatẽ refugij. Qꝝ oẽs iuerũt post pactã pniam ad limbũ: ꝛ i ciuitatẽ hierlm ire nõ ꝓterãt: ꝯtũcũ ꝯ iusti essent donec summ⁹ sacerdos q̃ est dñs nr̃ iesus xp̃us moreret. De q̃ bñ dicit. Tu es sacerdos ieternuz hz ordinẽ melchisedech. Qꝝ celũ clausu fuit. qꝝ Gen. iij. 8ᵗ. q̃ post petr̃ ꝑm hois collocauit de⁹ cherubin ꝛ flammeũ gladiũ atqꝫ vsatilẽ ad custodiẽdã viã ligni vite. Uñ. s. Tho. iij. ꝑte. q. xlix. arti. v. vbi hanc figurã, ꝙsequit̃ dicit ad ꝑmũ qꝝ ꝓpter antiq̃ ꝓ bona opa meruerũt itroitũ regni celorũ ꝓ fidẽ passiõis iesu xp̃i hz id ad Heb. xi. Sancti ꝓ fidẽ vicerũt regna opati sunt iustitiã per quã etiã a peccato, ꝓpio purgabant: quantum pertinebat ad emẽdationem ꝓprie persone. Non tñ alicuius

Universidad de Deusto

ſ̃desvel iuſtitia ſufficiebat ad remouendum impedimentū qđ erat per reatū totius humane nature. Qđ quidē remotū eſt p effuſionē ſanguinis dñi noſtri ieſu xpi. Jdeo añ paſſionē xpi nullus intrare vel ingredi poterat regnū celeſte adipiſcēdo.ſ. bdituđinē eternā q̃ ꝓſiſtit in plena dei fruitiōe:qz xp̃s meruit nobis itroitū regni celoꝝ. Hec ille.ibidē. ꝓz ergo q̃ abſolute nō erat neceſſariū xp̃m mori:vt dicit ꝑma cōclusio:quā ēt dat btūs Tho. in.iii.pte.q.xlv.ar.j. ponit qz hoies alio modo liberaſſet. Sed ꝑm ſuam ꝑdinationē quā p.pphetas exp̃ſit:z in lege antiqua p figuras p̃mōſtrauerat neceſſe erat xp̃m mori vt ſcripture implerent. Et hoc eſt qđ dr Luc.xxij.c. Filiꝰ hois ꝑm q̃ diffinitū eſt vadit. Et Luc.vl. Hec ſunt ꝙba q̃ locutus ſum advos cū adhuc eſſem vobiſcū:qm̃ neceſſe eſt ipleri oia q̃ ſcripta ſunt in lege moyſi z ꝑphetis z pſalmis de me. Et qm̃ ſcriptū eſt:qm̃ oportebat xp̃m pati z reſurgere a mortuis. Hec Tho.ibidē. Et ꝙ thema iſtud ꝑponit nō in ꝑſona iudeoꝝ morte xp̃i ꝑcurantium iniuſte:ſz ꝑponit in ꝑſona oim̃ ꝑphetarū q̃ dicūt. Nos legē habem⁹:qz i lege eoꝝ ſcripta ſerpēs eneus z agn⁹ paſchalis figure erāt mortis xp̃i:ergo vt ſcriptura impleat z regnū celoꝝ aperiat xp̃s ꝑm ullā legem dz mori. ꝓz ergo thema. Modo opz declarare qūo paſſio xp̃i fuit pro noſtra redemptione z reconciliatione. ꝓo quo ſciendum q̃ ſicut in prenaricatione ade fuerunt ſex circunſtantie ſeu ꝛditiones:ſic in paſſione xp̃i fuerunt ſex circunſtantie: vel cōditiones correſpondentes prenaricationi.

Prima fuit refectio corporalis.
Secūda ligatio perſonalis.
Tertia damnatio humanalis.
Quarta compaſſio ſocialis.
Quinta defunctio tpalis.
Serta ſepelitio terrenalis.

Primū qđ fuit in paſſione xp̃i fuit refectio corporalis:qz xp̃s añ ſuā paſſionē voluit cenare cū aplis. Rō:qm̃ ſicut ꝙriſcatio ade iccpit a refectiōe qm̃ adā comedit de fructu vetito:ſic xp̃s ad oſtendūz q̃ venerat ad reformandū malū ade voluit comedeſ cū aplis. Dic ꝓactice qūo apli.ſ. petrus z ioānes:vt ꝓz Luce.xxij. dixerūt ſibi. Rabbi vbivis paremus tibi comedere paſcha:qz illo anno paſcha iudeoꝝ fuit in dieveneris ſancta: z l nocte de ſero incipiebat ſolēnitas z comederūt agnū paſchalē cū lactucis aggreſtibus. Jō dixerūt ſibi. rabbivbivis parem⁹ tibi comedeſ paſcha. Qui rñdit eis di.q̃ irēt ad ciuitatē.ſ. hierl̃z : ad domū cuiuſdam boni hois diſcipli ſui ſeceſtre : z miſit petrū z ioānē. Lu.xxij. Dic qūo petrus z ioannes dixerūt dño dom⁹q̃ magiſter eoꝝ xp̃us mittebat ipſos ad eū. Et ille rñdit. O bñdicti vos q̃ eſtis diſcipli ſaluatoris z quid vultis. Qui dixerūt. Jā ſcitis qūo magiſter noſter lz ſit dñs oim̃ rex tamē vult eſſe pauꝑ: z mittit nosvt in domove ſtra faciat paſcha:q̃ regratiat⁹ fuit deo ō tāto honore q̃ ſaluator vellet facere paſcha in domo ſua. Et oſtdit eis cenaculū magnū qđ pauerat⁹ p ſe di.q̃ ipevolebat ſolucre oia neceſſaria z pare:vos reuertamini ad eū z auiſetis eum neveniat de die:qz principes dederunt ſniam mortis ꝙtra eū z volūt ipſum caperc. Jdeo xp̃us venit hora tarda z ſecrete intrauit ciuitatem. Cogitate qūo ille don⁹ hō dñs domus oꝛauit xp̃m in ſuo igreſſu ſibi regratiando:qz placuit ſibi venire ad domum ſuā:z volebat ſeruire xp̃o: z dare aquam ad man⁹:ſz xp̃s noluit. Deinde xp̃s dedit bñdictionē meſe. Oculi oim̃ in te ꝛc. Et poſuit ſe ad meſam cū aplis. Dicunt alīq̃.ſ. deuoti ꝛteplatiui qz euāgeliſte nō dicūt q̃ ipſa ꝛgo fuerit in cena : ſz bñ dicunt q̃ fuerit in paſſiōe:z qz ꝛgo maria i die paſche fuit hierl̃m:z etiā in paſſione xp̃i:qz hoc dicūt euāgeliſte. Ideo creditur veriſiꝰ q̃ etiā voluit eſſe in cena cū filio ſuo qui receſſerat cū apoſtolis in ciuitatem eſſrem iuxta deſertū. Jdeo ꝛgo cogitans q̃ filius ſuus eſſet i feſto paſche in hierl̃m ſicut ꝙſueuerat:ideo nocte ꝓterita cū gaudio venerat hierl̃m ſperās audire ſermonē filij ſui in die paſche z ſtatim iuit ad domū marie magdalene que rēs quid erat de filio ſuo. Que dixit qūo erat in domo cuiuſdā ciuis cū diſcipulis ſuis. Dixit virgo maria. Rogo q̃ vadam⁹ ad eū. Magdalena añt que ſciebat totuz negociū volebat ipſam retinere vſq̃ i craſtinum: ſed virgo omnino voluit ire: z magdalena: martha: lazarus ꝛc. aſſociauerunt ipſam vſq̃ ad dictam domum et magdalena pulſauit ad portaz. Cogita de qūo timere potuit ille ciuis ne eēnt iudei veniētes cape xp̃z: qui dixit xp̃o qūo mater ſua volebat intrare: z placuit. Et ingreſſa virgo dixit filio. O fili multum deſideraui videre vos. Et reſpōdit ioānem nepotē ſuū q̃ non intimauit ſibi noua de filio ſuo q̃ excuſauit ſe di.quō fuerunt in loco ſeparato. xp̃us ꝙo inuitauit nos z vt comederet ſicut fecit. Sciēs xp̃s q̃ paſſio ſua appꝛopinquabat: in fine cene dedit vale matri ſue ne eēt preſens:ſz ipſa volebat omnino remanere cum filio ſuo:ſed xp̃s nō ſuſtinuit. Tūc virgo inuitauit ipm cum aplis ad prādiū in craſtinū:qz ipſa faciebat magnū feſtum: quia paſcha:z qz tali die.ſ. veneris ipſa ꝓcepat eum. Xp̃s añt ſciēs prādium qđ ſibi parabatur:noluit dicere exp̃ſe matri ea que erāt futura altera die: ſz benigne reſpondēs dixit. Mater vos z ego comedemus cras ſimul in eadē meſa: ſcz paſſionis xp̃i z de eiſdē cibis:ſcz doloris. Sz ipſa mater non intelligēs hoc: tota cōſolata z letata receſſit. Cogitate qūo magdalena qui totuz ſciebat dicebat. Domine cras malū prādiuz eſt ꝓ nobis z vob̃. Et ſi ab euāgeliſtis nō dicunt:qz tñ nō ſunt ꝙtraria euāgelio z deuoti doctores z ſancti iſta ſcribūt hoc mō facta ſō pie credēda ſunt:qz etiam veriſi'e eſt q̃ ita res fuerint geſte. Poſt receſſuz matris xp̃s fecit quatuor. Primo dixit aplis ſuam paſſionem:vt dicit Lu.dicēs. Deſiderio deſideraui hoc paſcha māducare vobiſcuz anteq̃ patiar. Dico eīm vobis q̃ ex hoc nō manducabo illuc donec impleatur in regno dei. Et accepto calice gratias egit z dixit. Accipite z diuidite iter vos. Dico eīm vobis q̃ nō bibā de generatiōe vitis donec regnū dei veniat. Ecce manus tradētis me mecū eſt in menſa. Et filiꝰ quidē hois ꝑm qđ diffinitū eſt vadit. Ue añt hoi illi p quē tradet. Luc.xxij. Cognitate qđ apli audito taliverbo fuerūt triſtes z deſolati:z quilibet dixit. Suz ego.q.d. Citiꝰ me occiderē: qz minorē penā habere. Xp̃s añt noluit publice reuelare peccatū iude qđ erat occultū: ſed ſecrete ipz reuelauit ioāni querēti. Dñe q̃s eſt qui tradet te. Dixit ieſus q̃ ille cui daret bucellā panis ꝛc.d. Filiꝰ quidez hois vadit ſicut ſcriptum eſt de illo. Dico etiam vobis plus q̃ omnes vos ſcādalum patiemini in me in hac nocte quia ſcriptuz eſt ſcz per zachariā ꝓphetā. Percutiā paſtorē z diſpergētur oues gregis. Tūc petrus ardētior alijs dixit. Et ſi oēs ſcādalizati fuerint in te ego tamē nunq̃ ſcandalizabor:credens dicere verū:qz tūc habebat bonū cor:ſed ex fragilitate poſtea peccauit. Cui dixit xp̃s. Amē dico tibi anteq̃ gallus cantet:ter me negabis. Tūc xp̃s dixit petro ꝙſolādo eū. Ego ꝓ te rogaui petre vt nō deficiat fides tua.ſ. finaliter. Tunc petrus fuit cōſolatus. Secūdo xp̃s ſurrexit de meſa vt dicit Jo. z precinxit ſe z poſuit aquā calidaz in peluum ad lauādū pedes apl̃oꝝ: venit ad petrū primo. Dñe dixit petr⁹: tu lauas mihi pedes. Reſpondit ieſus z dixit. Qđ ego facio tu neſcis modo:ſcies añt poſtea. Cui petr⁹. Non lauabis mihi pedes ieternū. Cui dixit xp̃s. Si nō lauero te:nō habebis partē mecū. Jn quo oſtendit q̃ lauare debem⁹ immūdicias affectionū tēporaliū. Tunc dixit petrus. Dñe nō tm̃ pedes:ſed z manus z caput. Ad quē xp̃s:q̃ lotus eſt.ſ. p baptiſmum nō indiget niſi vt pedes lauet.ſ. affectionū terrenarū ſz eſt mūdus totus:z vos mundi eſtis:ſed nō oēs. Sciebat eīm quiſnā eſſet q̃ traderet eū. propterea dixit:nō eſtis mūdi oēs z lauit pedes oibus apoſtolis fidēibus. etiā iude a quo incepit: vt dicunt aliqui: vt ipm inclinaret ad penitentiā. Deinde dixit eis. Uos vocatis me magiſter z dñe z bene dicitis ſum et eīm. Exēplū eīm dedi vobis.ſ. humilitatis. vt queadmodū ego feci vobis:ita z vos faciatis. Tertio inſtituit hoc ſacramētū altaris volēs dare finē ſacrificio vcteris legis z inſtituere ſacrificiū noue leg⁹: qz poſt lotionē pedū adūt ad menſam z recepit placentulam panis azimi z cōfecrauit z cōicauit ꝑmo ſeip̃m: deinde apoſtolos: ſicut facit ſacerdos:qz ꝑio cōicat ſe:deide alios.de hoc dicit text⁹. Mat.xxvj. Cenātib⁹ illis accepit ieſus panē z gr̃as agēs bñdixit ac fregit:dedit q̃ diſcipliſ ſuis z ait. Accipite z comedite hoc eſt corpus meū qđ ꝓ vobis tradet. Cui dixit petr⁹. Dñe iſte panis eſt corpus veſtrū. Rñdit xp̃s. petre nihil eſt ibi de pane:imo eſt corp⁹ meū comedē:q̃ poſtq̃ cōicauit dixit. O dñe totū me ꝙfortauit:nūq̃ alia mea inuenit tūi ſapore i aliq̃ cibo. cōicauit ēt oēs aplos:ēt

iudā: ⁊ tūc diabolus itrauit in eū ad plenius poſſidendum: qz qui indigne cōicat diabolū recipit. ⁊ dixit iude: qđ facis fac citi⁹. Et apli nō intellexerūt: credētes q̄ de aliq̄ ope faciēdo loq̄ret ſibi. Tūc xp̄s ordiauit apl'os ⁊ fecit eos pbros di. Hoc quotieſcūq; feceritis: in mei memoriā facietis. Silr ⁊ calicem poſtq̄ cenſauit accipiēs gr̄as egit: ⁊ dedit illis di. Bibite ex hoc oēs. hic eſt ſanguis meus noui teſtamenti qui ꝓ vobis ⁊ ꝓ multis effundet. Quarto ꝓceſſit ad vādū aplis aliq̄s bonas doctrinas: qđ a ioāne vocatur teſtimoniū ei⁹ di. Modicū ⁊ iā nō videbitis me ⁊c. iō ſuſtineatis patiēter tribulatiōes ⁊ pſecutiones: qz ſi me pſecuti ſūt: ⁊ vos pſequent ⁊c. ego mittā vobis ſpīm ꝑitatz. Et facto ſermone orauit ꝓ eis di. Ego ꝓ his rogo ⁊c. Et apli flebāt ſēp. Ecce h̄ refectio corꝑalis ꝓ noſtra reformatione ſicut fuerat in ꝓuaricatiōe. Et fuit cōpleta ꝓphetia moyſi de iſta cena di. Edēt carnes octe illa aſſas ⁊c. Exo. xij. Edēt. ſ. cū apl'is carnes ⁊c. Sc̄do fuit in xp̄i paſſione ligatio ꝑſonalis: qz fuit capt⁹ ⁊ ligat⁹ in ꝑſona in horto. Nō: qz ſicut in ꝓuaricatione poſt refectionē adā fuit ligat⁹ ꝓ pctō in horto paradiſi tetreſtris: cū añ fuiſſet liber in iuſticia originali: iō xp̄s ad oſtēdēdū q̄ venit ad reformationē ꝓuaricationis ade voluit capi ⁊ ligari. Dic practice quō hymno dicto. i. ꝓ gratiaꝫ actiōes. ſ. mēoriā fecit mirabiliū ſuoꝝ ⁊c. Fecit etiā gr̄as dño domus: qz xp̄s non eſt ingrat⁹ di. q̄ pſeueraret in bona vita: ⁊ q̄ ipm reciperet in domo gl'ie ſue. ⁊ egreſſus ieſus cū diſcipulis ſuis trās torrētē cedron. ſic dictū ab arboribꝰ cedrinis. No. quō vallis ioſaphat eſt inter montē oliueti ⁊ hieruſalē. Et ꝓ mediū vallis ioſaphat trāſit torrēs cedron ⁊ itroiuit in hortū in quo multoties iuerat. Et luna erat plena iuxta legē. Exo. xij. qz ſemp erat paſcha in plenilunio. Dicit marc⁹ q̄ tūc xp̄s cepit pauere ⁊ tedere. Et hoc ad oſtēdēdū ſuā verā hūanitatē q̄ naturalr refugit mortē. Q̄vidētes apli dixerūt ſibi. O dñe q̄d eſt hoc: xp̄s dixit. Triſtis ē aīa mea vſq; ad mortē. ⁊ hoc ꝓpter fugā apl'oꝝ. ꝓpter dolores mīs ⁊ deſtructionē iudeoꝝ. ꝓpter hoc dixit. Triſtis ē ⁊c. iō remediū eſt ora re. Iō vigilate ⁊ orate vt nō intretis in tētationē: qz idē faciam. Et clōgauit ſe ab eis q̄tū iact⁹ eſt lapidis: ⁊ orauit ter ꝓpt̄ria q̄ petebat. Pater oīa poſſibilia ſunt tibi trāſfer calicē hunc a me. In hac oratiōe xp̄s oñdit ſe habere verā hūanitatē que naturalr refugit mortē: ſz xp̄s ꝓmptus erat ad mortē dādo nob exēplū vt in tribulationib⁹ cōfirmemus nos diuinevolūtati. Sc̄do petijt ſuā reſurrectionem di. Pater tranſeat a me calix iſte. i. paſſiōis mēſurate a deo patre: trāſeat. i. ſolū duret ꝓ tres dies ⁊ veiat reſurrectio gloriosa. ideo dixit. ꝓ trāſeat a me. Super hoc dicit hylari⁹. Nō petijt q̄ nō veniat: ſz q̄ trāſeat ab ipſo ad martyres vt ſ. fortitudo ⁊ patiētia ſui martyrij trāſiret ad martyres: ⁊ eēnt fortes ⁊ patiētes ad ſuſtinēdū martyriū ꝓpt̄ eū. Et ex hac ꝑſone ſancti martyres Laurētiꝰ: Vincentius: Katharina: Agnes: ⁊ alij fuerūt fortes ad ſuſtinēdū martyriū patiēter. ⁊ dicit Lucas q̄ tunc fact⁹ eſt in agonia non ſenſualitatis ꝫ rōnē: qz talis agonia nun q̄ fuit in xp̄o talis ſolū eſt in nobis. Sz agonia fuit ſenſualitat⁹ ꝓtra obiectuz. ſ. paſſionis: qz xp̄s vidit ꝓncipalr oēs paſſiones paſſiōis ſue quas ſenſualitas refugiebat. Iōvene ſe ſtrixerūt: ⁊ inde i ſanguinē proruperūt ex memoria paſſiōis. Tūc venit angelus ad ꝑſortādū eū nō q̄ ipe indigeret eo: qz fortior eſt angelis: ſz angelus fecit obſequiū ſuū qđ debuit facere ergā dñz ſuū ſicut facit ſcutifer ꝓfortās dñm ſuū multū forte ꝓliū intrātem. Qui dixit xp̄o fm mentē denotoꝝ ſc̄torū doctoꝝ. Dñe hec paſſio nō eſt ꝓtra volūtatē veſtrā. vosmet ipam ordinaſtis cum ꝑe ⁊ ſpūſc̄to ꝓ ſaluatione credētiū ⁊ obediētiū. Ideo ſc̄ti ꝑes leti expectāt vos i limbo: ⁊ ex iſta paſſiōe magna gl'ia ē vobis pata: qz ꝓpt ipſam eritis iudex vlis ſup oēs creaturas. Poſt receſſuz ꝫgelive nit xp̄s ad diſcipulos: ⁊ inuenit eos dormientes pre triſticia: ⁊ dixit eis. Surgite eam⁹: ſpūs ꝓpt⁹ eſt ꝫ caro ē infirma. Et venerūt iudei cū gladijs ⁊ fuſtibus. Tūc petrus dixit xp̄o. Dñe ſi pcutim⁹ in gladio. Rñdit xp̄s q̄ non debem⁹ nos defendere armis: ſed patiētia. Tūc traditor iudas qui dederat eis ſignū oſculi ne caperēt loco xp̄i iacobū ſiłez xp̄o: dixit xp̄o Aue rabbi. ⁊ oſculat⁹ ē eū: qz hec erat cō ſuetudo xp̄i oſculari diſcipulos nouiter veniētes. Chriſtus ꝫo auertit faciē ſuā

⁊ dixit iude. Juda oſculo filiū homis tradis. q. d. miſer cogita dānationē tibi hodie paratā: ⁊ venit obuiā iudeis di. Quē q̄ritis. Rñderūt. Jeſuz nazarenū. Qui volens ipſos humiliare dixit. Ego ſum: qđ ē ꝓpriū nomē dei. Quo noie audito oēs iudei ceciderūt in terrā. In quo xp̄s oſtēdit q̄ non poterūt ipm capere niſi voluiſſet capi. Cogitate quō apli gaudebāt qñ iudei ceciderī di. q̄ xp̄s nō caperet. dicit Chr'yſo. Cōſidera xp̄iane ēſta virtus eſt in xp̄o iudicaturo q̄ tantā habuit iudicā dus ſolo ꝑba virtutē. Ideo dicit. Nemo tollit aīam meā a me. ſ. inuito. Joā. x. Et a xp̄o licentiati ſurrexerūt. Quibus dixit xp̄s itez. Quē queritis. Rñderūt. Jeſuz nazarenū. Dixit eis ieſus. Dixi vobis q̄ ego ſum. Si ergo me queritis: ſinite hos abire. Ab illi man⁹ iniecerūt i eū ⁊ tenuerūt. Quib⁹ dixit xp̄s. Tanq̄ ad latronez exiſtis cū gladijs ⁊ fuſtib⁹ ꝓhēdere me quotidie erā i tēplo docēs ⁊ nō me tenuiſtis: ſz hec eſt hora vr̄a ⁊ ptās tenebraꝝ. Tūc petr⁹ ꝫſi deſperat⁹ volēs mori: ꝓpro euaginato gladio voluit occidere vnum de illis miniſtris q̄ auertit caput ⁊ abſcidit auriculā eius dextrā. Cui dixit xp̄s. Mitte gladiū in vaginā. Calicē quez dedit mihi pr̄ nō vis vt bibā illū: quō ergo implebunt ſcripture. Sz reſtituit libi aurē. Tūc apli videtes xp̄m captū ⁊ ligatū fugerūt: timētes ne etiā caperent. Cogitate quō dicebat quilibet ipſoꝝ. O miſer mō ꝓpletū ē ſcādalū qđ dixerat. O miſer ſic dimitto magiſtrū meū ⁊ ſine ictu ipm deſero. O miſer dixit ioānes q̄d dicā matri ſue. Et rediit ad xp̄z. Videſ petr⁹ qđ ioānes redibat: etiā rediit: ⁊ ſequebat a lōge vrvideret finē. Dicit aliq̄ q̄ñ xp̄s capt⁹ itrauit ꝓ portā ciuitatz, hierlz: ymagines lapidee ipatoꝝ romanoꝝ q̄ erant ibi ſculpte: inclinauerūt ſe xp̄o. q. d. Dñe hoies rōnales vos ligauerūt: ⁊ nos irrationales vos adoram⁹. Ecce hic ligatio ꝑſone xp̄i. Et fuit cōpleta ꝓphia. Treñtij. in ꝑſona oim ꝓphaꝝ di. Spūs oris nr̄i xp̄s dñs capt⁹ ē in pctis nr̄is. Cui diximus. Invmbra tuavivem⁹ in gentib⁹. Tertio fuit in paſſione xp̄i dānatio humanalis q̄: coraz quatuor iudicib⁹ xp̄s fuit cōdēnat⁹. ſ. coraz anna: caypha: herode: et pylato. Rō q̄ñ ꝓpter pcm ade humanū gen⁹ fuit cōdēnatū ad corrūpēdū ſub quatuor elemētis: qz ſi adā nō peccaſſet ignis nobis nō nociſſet: nec aer malas ipreſſiones dediſſet: nec feciſſet tempeſtates ⁊tra nos: nec aqua nos ſubmerſiſſet: nec terra nos leſiſſet operādo vel ambulando in ea. Jdeo xp̄s ad ſatiſfaciendum ꝓ nobis vt poſt diem iudicij ſimus liberi ab his corruptionibus elementoꝝ volnit condēnari coraz q̄tuor iudicibus predictis. Dic practice quō xp̄s captus ⁊ ligatus fuit ducť. Primo coraz anna pontifice q̄ erat ſocer caypḥe: q̄ erat pōtifex anni illius q̄ erat maxim⁹ inimicus xp̄i. De q̄ gauiſus fuit ioānes q̄ erat ſibi notus: qz portauerat ſibi encenia piſciuz q̄ pater ioānis ſibi mittebat: qz tanq̄ magnus iudex libēter recipiebat illa ſeruitia: iō ancilla oſtiaria permiſit ioānē intrare qui fecit cū ea vt pmitteret petrū itrare. Cui dixit ancilla oſtiaria. Nūquid tu ex diſcipulis es hois iſtius. Qui negauit eū timoꝛe captionis: ſz poſuit ſe ad ignē cū alijs. Tunc annas interrogauit xp̄m de duobus. ſ. de doctrina ⁊ diſcipulis di. Et nūqd ſufficit doctrina moyſi: videſ q̄ tu ſis ſapiētior deo ⁊c. ⁊ facis te capitaneū gentiū ẽre hoc. Xp̄s rñdit ad primā que ſtionē de doctria dicēs. Ego palā locut⁹ ſum mūdo: ego docui in ſynagoga ⁊ i tēplo quo oēs iudei cōuenerūt: ⁊ i occulto locut⁹ ſum nihil: qđ me interrogas: interroga eos q̄ me audierunt qđ locut⁹ ſum ego ipſis. Etiā rñdiſſet ad ſcōm q̄ſtionē: ſed non habuit locū qz ſeruus pontificis alapa ipſum pcuſſit di. Sic rñdes pontifici. Et ꝓtrauit ipſum ad terrā. Qui dixit illi poſtq̄ ſurrexit. Si male locut⁹ ſum: teſtimoniū ꝓhibe de malo. Si aūt bñ qđ me cedis. q. d. Tu neſcis quez cedis ſed ſcies in iudicio. Uidēs petr⁹ q̄ xp̄s ſic pcutiebat flebat. Cui dixerūt. Nūqd ⁊ tu ex diſcipulis ei⁹ es. Qui negauit di. Nō ſum. Dixit vn⁹ ex ſuis pontificis cognatus ei⁹ cuius abſcidit petrus auriculaz. Nōne ego te vidi in orto cū illo. Tūc petrus non ſolū negauit xp̄m: ſed ctiā iurauit ⁊ anathematizauit dicēs q̄ nō nouiſſet eū. O petre vbi ſūt ꝑba tua ꝓmiſſa q̄ dicebas. Ego tecū parat⁹ ſum incarcerari ⁊ i mortē ire. Et ſi oporuerit me mori tecū nō te negabo ⁊c. Si oēs ſcādalizati fuerint ego nō ſcādalizabor. O male ſeruaſti ꝓmiſſuz. Et gallus cātauit. Et con

nersus xps respexit petrum.q.d.petre tu me negasti. Tūc petr⁹ egressus foras fleuit amare. Dicit ꝫ magister histo.q petrus abscōdit se i quoddā sepulchrū. Et quandocūq gallus cātabat petrus semper flebat. Ideo portabat sudariū. Cum tamē solo timore christus negaret quid erit de te q ipsum negas ⁊ renegas ex malicia. Tūc annas viso q gallus cantauerat considerās q erat alta nox:dedit sententiā vt xps duceret cotā caypha: sicut factū fuit. Cogitate quō xps fuit ibi receptus vbi erāt congregati inimici xpi di. Ribalde quoties confudisti nos in tuis sermonibus: ⁊ multi falsi testes surrexerūt cōtra eū. Cui dixit iudex . Audi ꝯta aduersum te dicūt testimonia . Jesus aūt nihil rndebat.Rō : qr in iudicio calūnioso melius est tacere ꝙ aliqd dicere.iudex itaq dixit.Tu non logris . Adiuro te.ſ. iuramento vt dicas nobis si tu es xps. Tūc christ⁹ ne videret despicere nomen dei dixit.Tu dixisti:supple:verum qr ego sum filius dei ⁊ messias saluator mundi. Et amō videbitis filiū hois sedētē a dextris ꝟtutis dei ⁊ venientē in nubib⁹ celi. Dixerūt:tu ergo es fili⁹ dei. Qui ait:vos dicitis qr ego sum.Quo audito cayphas in signū blasphemie scidit vestimēta sua di.Blasphemauit: audistis blasphemiā. qd vobis videtur. ⁊ condēnauerūt eū cē reū mortis.Tunc expuerūt in faciē ei⁹ ⁊ dabāt sibi alapas: ⁊ sic tenuerūt ipsum p totā noctē. Et hodie mane hora pria durerūt eū ad pilatū tradētes ipm curie seculari vt moreret:accusantes eū ⁊ dicentes.Hūc inuenimus subuertētē gētē nostrā:⁊ phibentē tributa dari cesari: ⁊ dicētē se xp̄m regē eē.Lu.xxiij.Pilat⁹ interrogauit eū di.Tu es rex iudeoꝝ. Xps rndit.tu dicis:supple vex. Ait pilat⁹ ad principes sacerdotū ⁊ turbas. Nihil inuenio causę in hoie hoc.At illi inualescebāt dicētes. Cōmouit ppm docēs p vniuersam iudeā : incipiens a galilea vsq huc. Tūc pilatus interrogauit an homo galileus eēt:vt cognouit q de herodis ptāte esset:remisit eū ad herodē q ⁊ ipse hierosolymis erat illis diebus q diu desiderauerat xp̄m videre propter miracula ⁊ gaudius est valde. Nō ex deuotiōe : ſz spabat ab eo aliqd signū videre vt a ioculatore. Et inxta desideriū suū fecit xpo multas qōnes. Prio dixit sibi . Audiui q tu scis cōuertere aquā in vinū: ideo facias cotā me:⁊ fecit portare magnū vas aq̄ dicens quertas:ſz xps sibi nihil dicebat : ſz tāq̄ stultū ipsum despiciebat. Deide herodes dixit. Audiui q tu scis multiplicare panes:facias cotā me.c.nihil fecit. Itē audiui q ambulas sup aq̄s:facias cotā me ſz xps nihil dixit sibi . Dixit herodes ei. Nescis qr ptātē habeo liberādi te.⁊ xps ei nihil rndit . Spreuit aūt illū herodes cū exercitu suo:⁊ illusit idutū veste alba ⁊ remisit eū ad pilatū . Et facti sūt amici herodes⁊ pilat⁹ ipsa die.nā ātea erāt inimici adinuicē. Pilat⁹ aūt quocatis pncipib⁹ sacerdotū ⁊ magistratib⁹ ⁊ plebe dicit ad illos. Obtulistis mihi hoiem hūc q̄sī auertētē ppm:⁊ ecce ego cotā vobis interrogās nullā cām inueni in isto ex his in q̄ bus eū accusatis: ſz neq̄ herodes: nā remisit illū advos:ecce nihil dignū morte actū est ei.Uidēs diabol⁹ magnā xp̄i patiētiā ⁊ scōꝝ patrū in limbo leticiā volēs impedire passionē xp̄i appuit i somnis uxori pilati adhuc i lecto dormiēti: vt sic mediāte muliere nr̄am impediret redēptionē ⁊ minat⁹ ei nisi suaderet viro suo q nullo mō occideret hoiez illū bonū ⁊ iustū: tūc pilat⁹ tā amore m'ierꝭ q̄m ēt qr sciebat q p inuidiā ipz tradidissent laborauit vt xp̄z liberaret salua tn benivolentia iudeoꝝ. Uñ ādrupliciter voluit eū liberare.Prio ppē xp̄i innocētiā: qr ad ptē secrete xp̄m examinauit: si prohibebat tributa dari cesari. Xps rndit q non imo direrat. Reddite q̄ sunt cesar̄ cesari. Itē si erat rex iudeoꝝ.Rndit xps.Regnū meū non est de hoc mūdo ⁊c.imo iudei voluerūt me facere regē post quinq̄ qō ego cibaui:ſz ego fugi.Tūc dixit pilat⁹ iudeis. Ego nullā cām mortis inuenio i hoie isto.At illi clamauerūt dicētes.Crucifige crucifige eū. Sco pilat⁹ voluit xp̄m liberare p grām quā iudei habebāt ex ꝓuilegio ipatoris q in pascha possent liberare vnū vinctū quēcūq petiissēt. Rō:qr tali die ppls isrl erat libat⁹ a captiuitate egypti:ſ in me moriā illi⁹ libatiōis obtinuerūt illud privilegiū. Jō pilat⁹ tractabat de illo ꝓuilegio vt xps liberaret di. Est ꝙsuetudo vobis vt vnū vinctū dimittā vob in pascha vultis q̄ dimittā vob regē iudeoꝝ. Clamauerūt rursus oēs dicētes. Nō hūc sed

barrabā:q̄ erat latro ⁊ homicida. Tertio voluit xp̄z liberare ex cōpassiōe. Cogitauit pilat⁹ q̄ inuidia ⁊ malicia cordis vincit ex miseria illius ꝺtra quē est inuidia. Jō pilatus dixit xpo. Uideo totū populum contra te motū ex inuidia : iō flagellabo te vt sic transeat malicia ipsorum ne moriaris. Rndit xps. Facias quicquid volueris. Tunc pilatus apphendit iesum ⁊ fecit ligari nudū ad columnā: ſm magistrum in hist'oria adeo spissam q manus manū ad spaciū duar̄ palmar̄ nō tāgeret:ſz corrigis trahebat ⁊ ligabat : ⁊ ita miserabil'r flagellabat:q a planta pedis vsq ad ꝟticem nihil manebat illesum in suo bñdicto corpe nisi solū lingua:quap petōribus ⁊ latrone in cruce orareat atq testm faceret. Et impleta fuit scriptura quā pdixerat.ſ.filij hois tradet gētib⁹ ⁊ flagellabit⁹ ⁊ cōspuet. Milites aūt q flagellabāt eū ſm aliās erāt ꝛtuor. q̄r primi duo ſm Hiero.in gl.ꝟgas de spinis ⁊ veprib⁹ acutissimis habuerūt ꝓfectas q̄bus cutem aperuerūt. Illis ꝙ fatigatis alij duo flagella habuerūt:in quoꝝ sum mitate erāt nodi aculeis acutissimis trāfixi carnē sanctā scindētes. Alij aūt duo habuerūt cathenas hūtes vncos in summitatib⁹:⁊ quasi carnē extraxerunt. Uñ Eusebi⁹ ⁊ Chr̄ysost. sup illo ꝙbo. Disciplina pacis nr̄e sup eū:dicit q tota disciplina fuit triplex.ſ.dura:qr ꝟgis⁹ spinis dura:qr flagellis nodatis:durissima quia cathenis ferreis xps fuit cesus. vñ cū ſm medicos in humano corpe sint. cclxxvj. ossa:ita xps fuit flagellat⁹ q quodlibet os recepit triplicē icrū:vnū de ꝟgis: aliū de flagellis: tertiū ō cathenis. Solus igit xps ꝓprias vestes iduere voluit:sed nō fuit ꝑmissus . Nā milites suscipiētes iesum duxerūt eū de colūna:⁊ loco flagellationis ⁊ introduxerūt in atriū ⁊ cōuocant totā cohortē. Et induerūt eum veste purpurea antiq̄ ⁊ aspa in signū regie matestatis. Nā purpura reges vtebant. Et plectētes coronā de spinis marinis : que acutiores ⁊ longiores spinas hñt ceteris spinis capiti ei⁹ ipposuerūt q̄ eū in cspite i .lxxij. locis crudeliter vulnerauit. Nā erat ad modū pilei:ita q̄ntiq̄ caput tegeret ⁊ tangeret:ita q̄ aculei ossa penetrarēt. Isti iuei ſz Isid. ab ira fuerūt ꝑcaui suggētes ad se sanguinē xp̄i. Arūdinem vero dederunt in dextera ei⁹:quasi ꝓ sceptro regali ⁊ illudebāt ei: ⁊ genuflexo ce perunt eū salutare derisorie dicētes Aue rex iudeoꝝ.q.d.regē te dixisti iudeozuz: iā coronat⁹ es:⁊ expuētes in eū dederūt ei alapas tanq̄ fatuo. Propter qō eccl'ia ꝓ ipsis orādo non flectit genua sicut ꝓ paganis:⁊ aliꝭ. Et tūc exiuit iterū pilatus foras ⁊ dixit. Ut cognoscat̄ qr nullā cām inuenio in eo:adduco eū foras. Exiuit ꝙ iesus portās spineā coronā ⁊ purpureū vestimētū. Et dixit eis pilat⁹. Ecce hō.q.d.hic est hō q̄ se regē vestrū dixit vt asseritis. Sufficit ꝟobis ꝓ illo ꝟbo q̄ abominabilis sit sibi illata ꝛtumelia ⁊c. Cū ergo vidissent eū pontifices ⁊ ministri clamabāt. Crucifige crucifige eum.q. d.illa pena nō sufficit.sed petim⁹ vt crucifigatur ⁊ nō petebāt aliā mortē nisi crucifixionis. Qr ſm Chr̄ys. crucifixio tanta erat ꝓfusio vt nullus hoim amplius de crucifixo memorarēt nisi in maledictione ⁊c. Et illud cōquerit̄ dauid di. Sicut aq̄ effusus sum. Qr in oi liquore odor remanet invase:dēpta aq̄. Uoluerūt enim nomē eius delere. vt dicit.ſ. Tho. sup dicto ꝟbo. q̄ petebāt vt crucifigeret. Dixit aūt pilatus. Accipite eūvos ⁊ crucifigite ego em nō inuenio cām in eo. Rnderūt. Nos legē habem⁹. Leuit. xxiij. ⁊ ſm legē hāc dz mori:qr filiū dei se fecit. Cū pilat⁹ audisset hūc sermonē magis timuit nō legē:qr gētilis: ſz ne forte ſm Hiero. vex. esset q origine diuinū hr̄et: ⁊ sic i eo crimē enorme cōmisisset.ſ. flagellādo: et sic de aliꝭ. Ideo de hoc certius inquirere volens. Ingressus iter in ꝓtoriuz cui iesu:dixit ad iesuz. Uñ es tu.ō diuina an humana gñatione ⁊c. Jesus nō rndit ꝓpter difficultatē questionis:qr pilat⁹ nō sufficiebat eā accipe. Dixit ad eū pilat⁹. Mihi nō loqueris. Nescis qr ptātez habeo crucifigere te:⁊ dimittere te. Quib⁹ ꝟbis pilatus cōdemnauit scipsum. Rndit iesus. Non haberes potestatem aduersum me vllā:nisi tibi datuz esset desuper ꝓpterea q̄ tradidit me tibi maius pcm hz. Ubi dicit Augu. q̄ qui peccat ex ausencia plus peccat q̄ ille qui peccat ex timore humano. Erinde.i. ex hac cā quere bat pilatus dimittere iesum: licut astut⁹ videns q eū notasset de peccato si innocentem occideret:querebat ergo opor-

cunitatē dimittēdi eū sicut antea fecerat Judei ergo hoc ꝑsiderātes clamauerūt dicētes. Si hūc dimittis nō es amic⁹ cesaris. Ois q̄ se regē ꝛc. Igit cū pilat⁹ audisset hos sermones duxit foras iesus in loco publico q̄ dr lithostrotos. Erat aūt parasceue. i. ꝓma dies solēnis in q̄ ꝓparabāt cibos ꝓ sabbato. In q̄ sabbato nō licuit ꝓpare cibū ꝓpter solēnitatē ꝛ in ꝓcedēti. i. sexta feria. iō ois sexta feria dicebāt parasceue: hora q̄si sexta. qz die sexta homo factus est. Et dixit pilatus. Ecce rex vester. Illi aūt quasi frenetici clamabāt. Tolle tolle crucifige eū ꝛc. Dixit eis pilatus. Regem vestrū crucifigā. q. d. vtiqz ex hoc vere cūdia magna ḡnabit q̄n audiet de vobis dici q̄ regē vestrū crucifiristis. Riderunt pontifices. ꝛ iō habemus regē nisi cesarē. Tūc pilatus ꝑsiderans se incurrere indignatiōnē populi ꝛ cesaris: ꝑsensit petitiōi eoꝝ. Sedēte illo igit ꝓ tribunali: misit ad eū vxor eius dicens. Nihil tibi ꝛ iusto illi. Multa em̄ passa sum hac nocte ꝓpter hunc sanctum hoiem ꝛ iustū. Tūc em̄ diabolus cognouit fructū passiōis iesu xp̄i ex leticia aiarū in limbo existentiū que ex plurimis ꝓphetijs sperabāt se reduni. Videns aūt pilatus: q̄ nihil ꝓficeret: sed magis tumultus fieret. Accepta aqua lauit manꝰ suas coram populo dicens. Innocens ego sum a sanguine iusti huius vos videritis. Et rñdit vniuersa turba. Sāguis eiꝰ super nos ꝛ sup filios nostros. O q̄z hor renduz testiū fecit hic populus stultus. Manet em̄ hec testiū vsq̄ in hodiernuz diem. Nā in signū huius vindicte quando masculi iudeoꝝ de hoc genere qui sic clamabāt nascunt habēt manū dexteraz plenā sanguine capiti innixā. Quare pilatus timore cōcussus dimisit eis barrabā homicidā. Jesum vo flagellatū tradidit voluntati coꝝ vt crucifigeret ꝙ legez iustitie. Et fuerūt hec ꝙba quibus pilatus xp̄m sententiauit. Jesum seducentez populū: blasphemantē deū: dicentem se xp̄m regē esse iudeoꝝ cruci affigendū cōdemno ꝛ adiudico. Et qz hodie est oblatus alpha ꝛ o: principiū ꝛ finis: ideo his diebus eccl̄a omittit initia ꝛ fines horarū. Quarta fuit in passione xp̄i cōpassio socialis: qz nō solū xp̄s sustinuit passionē ꝛ dolores cordis: sed etiam virgo maria mater sua: ꝛ multi alij. Nō qz ex peccato ade ipse non solū sustinuit mala sed etiā cuā. Data igit̄ sua mortis posteritati illuserunt ei. Dic cū practica: exuerūt eū purpura ꝛ induerunt eū vestimentis suis vt magis esset agnoscibilis: ꝛ ad mortē vadens amplius subsannaret. Et tūc ꝑcul dubio: xp̄s habuit nouā ꝛ maximā passionē q̄m illa purgura cōgelata fuit ꝛ fortit cōpactavnineribus ictuū flagelloꝝ que absq̄ maximis doloribꝰ euelli non poterat. Et marie q̄n tunica illa spoliatꝰ fuit: renouata fuerūt oia vulnera. Et hec dura ꝓna fuit q̄ flagellatio: vel etiā coronatio q̄ imaginari pōt. Cepit em̄ nouꝰ sanguis ebullire ꝛ totū corꝑ roseo cruore pfundi. Et imponētes sibi crucē durerūt eū extra ciuitatē. Qz passio xp̄i glioſa nō solū ad iudeos sed etiā ad oēs se extendebat. In huius signū extra ciuitatē pati voluit. O quāta bona iesus semp benedictus fecit huic ciuitati. Pro quibus oibus crucē ꝓ maiori ignominia posuerunt in humeris suis ad portandū. Bernardus. O inauditū spectaculuz: nunq̄ auditū: visum aut factū: vt aliq̄s fur aut malefactor ad hoc ꝓpellerētur suū ꝓriū portaret patibulū: ꝓter saluatorē. Et impletū est illud. Esa. ix. Factus est ꝓncipatus sup humerꝫ eius. Hoc ꝑfiguratū fuit in Jsaac q̄ dū iret vt immolaret a patre ligna in ꝓprio dorso portauit. Gen. xxij. ibi em̄ habet q̄ dñs dixit Abrae. Abraā Abraam. Et ille rñdit. Assuz. ait illi. Tolle filium tuū vnigenitū quē diligis ysaac ꝛ vade in terram visionis: atq̄ ibi offeres eū in holocaustū sup vnū montū quem monstrauero tibi. Igit̄ abraam de nocte ꝛsurgens strauit asinū suū: ducēs secum duos iuuenes ꝛ ysaac filiū suū. Cūq̄ cōcidisset ligna i holocaustū: abijt ad locū quē ꝓceꝑat ei deꝰ. Jsta em̄ fuit figura passiōis xp̄i q̄ abraā significat patrez in diuinis: q̄ obtulit filiū suū vnigenitum in ara sc̄te crucis: in redēptionē ꝓ oibus nobis miserrimis peccatoribus. Et sicut ysaac filiꝰ Abrae in ꝓprijs humeris portauerat ligna holocausta obedienter ad volūtatē patris sui abraā: sic filiꝰ dei saluator nr̄ iesus patiēter sicut agnꝰ innocēs portauit patibulū sc̄te crucis ꝓprijs humerꝫ ipositū. Et qz iudei ipm alaphis ꝛ ꝙberibꝰ ꝛ illusionibꝰ: necnō flagellatis

nisbus coronationeq̄z tm̄ fatigauerunt iō crucem nō diu: nec remote portare potuerat: qz totaliter fuit exinanitus ꝛ exhaustus. Jō ꝛ sub cruce cecidisse. Nec mirū ex emissione sanguinis oim venaꝝ: q̄ defluebat ex plagis flagelloꝝ ꝛ spinaruz ꝛ magnitudine crucis: q̄ habuit longi tudine pedes. xv. ꝛ in latitudine. x. Jō excuntes i cū q̄ dr̄ caluarie locus ꝛ cū ducerent eū ꝛ ita repēte ꝓcedere nō posset in uenerūt hoiem syreneū nole simonē venientē de villa patrē alexādri ꝛ ruffi: hūc ꝓhēderūt ꝛ angariauerūt vt tolleret crucē eiꝰ ꝛ imposuerūt illi crucē portare post xp̄m: nō ex mia moti: ꝙz vt citius ad mortē puenirēt. Nec q̄s estimare dz illū esse ꝑfectionē xp̄i existētis verus deꝰ ꝛ verus hō. Tradiderat em̄ semetipm xp̄i hūanitatē ex toto infirmitatibꝰ humanis ad patiēdū nolēs sibi in aliq̄ suffragari q̄ ad pene alleuiationē: ꝛ iō ifirmitatꝫ hūane cōditio exposcebat vt hō xp̄s sic tota nocte fatigatus ꝛ cruoris effusione debilitatus sub tāto pondere deficeret. Nec mirū cū in minore labore alīs fatigatꝰ puta itineris sederit ꝓ refocillatione virīū supra montē. Jo. iij. Hoc primo nūciatū fuit beate marie virgini: q̄ tūc fuit in domo marie magdalene: vt volunt potiores doctores xp̄m filiū suū esse cōdēnatū ad mortē. Cū quāto aūt cordis dolore ꝛ animi ꝓturbatione hūc nunciū receperit ꝑpendere potest quelibet fidelis mater. Nec in aliq̄d indecens sue pudicitie vel virginitati derogās cōmisit. Nec verum est illud fabulosum quo virgini gloriose iniuriari ipie vt: ꝙginē cucurisse ad similitudinē insanientis mulieris hincinde de domo ad domum ad quas xp̄s ducebaꝫ ac in signum angustiarum suarū crines euulsisse: ac ꝓ rimas ꝓsiluisse: ꝛ manibꝰ depressis ꝛ cōplosis lamētabiliter planxisse. Et plura alia q̄ omnia falsa ꝛ frivola sunt. Nō: als multe mulieres ꝓfectiores fuissent beata virgine. s. Sophia septē filiorū mr̄ ꝛ ꝙplures alie multe. Sed cum tres sunt modi plangendi. Quidā nimis dolorē exp̄mūt in ope exteriori: sicut Hely. i. Reg. iiij. q̄ audiēs captā arcā dñi et duos filios mortuos cecidit retrorsum ꝛ confractis cerubus expirauit. Quidam nihil molestū patiunt: ita ꝓpter quādam honestatē dolorē simulāt bestiali q̄dā clamore vt iuuēcule de morte virorū defortiū ꝛ vetuloꝝ. Sz vterq̄z se frustra affligit. Primis absq̄ inordinato motu bene ab oīnibus sibi crederet. Secūdus quātomagis insanierint: tanto minor fides adhibetur. Idcirco tertiū modum valde humanū mater virgo adinuenit: que cū amarū dolorē in corde gustauerit: nihil tm̄ fedū aut indecēs gessit nequaq̄z obliuiscens fidei catholice ꝛ virginalis pudicitie. Fides em̄ quā habuit: in ea sola pmāsit de resurrectione filij sui: dolorem incōparabilē sic tēperauit ne indisciplinatū q̄d cōmitteret. Et ostēdes in quodā sermone de passione dicit. Ois beate virginis dolor in xp̄i passiōe cōceptus sic intra sue aie claustra detinebaꝫ vt nec mīme ipatietie aut inordinationis signo exteriꝰ se ꝓderet: nisi inquātū lachrymarū effluxio oculi materni impetuosaz anxietatē indicabāt. Vñ maximā cōpassionē cū xp̄o habuit. Hūc exitū ꝛ hanc ꝓcessionē lamentabilē. Bernard. describit dicēs. Cū inquit xp̄s sic duceret factꝰ est ꝓcursus ppl̄oꝝ post ipm sicut q̄si fures ꝛ malefici si ducunt ad mortē. Alij ibāt ridētes: alij illudētes: alij lutū sup bñdictuz caput eius ꝓjcientes ꝛ in faciē. Si ante se respexit: vidit lutū sup se ꝓjcietes. Si supra vidit patibulū ꝓ nimio suo imposito eū valde opprimēs. Si retro vidit matrē cū multa turba populi ꝛ mulierū q̄ se quebanꝫ ꝛ plangebāt atq̄ lamentabanꝫ eū ex maxima cōpassione. Cōuersus autem ad illas iesus dixit. Filie hierusalez nolite flere sup me. Tū ꝓpter spontaneā mortēdi voluntatē: tū ꝓpter diuinā ordinationē que sic ordinauit mori: tū ꝓpter mortis mee vtilitatem: q̄ moriēdo volo mortē destruere. Causam tm̄ passiōis in bet deflere sez pctā ꝓterita ꝛ futura q̄ xp̄s pati ordie iusticie fecerūt: sup quibus doloribꝰ affici ad salutē necessariū est. Hec Bern. Sz sup vosipsas flete ꝛ sup filios vros: qz venīt dies quibus dicēt. Beate steriles ꝛ ventres q̄ nō genuerūt: ꝛ vbera q̄ nō lactauerūt. Tūc dicēt mōtibꝰ. Cadite sup nos ꝛ collibꝰ operite nos. Et loꝙbaꝫ de obsidiōe romanoꝝ ꝓ Titū ꝛ Uespasianū ꝓncipes hierusalē post ascensionem dñi anno xlij. funditus destructuz q̄n tanta fuit strages facta vt occisorum sanguis quasi riuulus de omnibꝰ parti-

dus ciuitatis fugeret. Et capta fuit ciuitas in die paschę: et omes potiores iudei occisi. Et triginta venditi sunt vno denario. Et capta ciuitate vndecies centena milia fame et gladio perierunt: octuaginta milia venditi et dispersi sunt. Et fuit verificata illa maledictio qm dixerūt pilato. Sanguis eius sup nos et sup filios nostros: et illā plagā fleuit xps in die palmaꝝ. Et tāta fames tępore obsidionis erat vt matres filios suos comederent. vt dicit Joseph⁹ q̄ p tūc ipsens erat: Iz fuerit latitās in scissuris petrarū quousq; pfectio ista cessaret. Itē xps loquebat de indicio finali: qm pre timore dicēt montib⁹. Cadite super nos et collibus cooperite nos. Nam subdit causam. Quia si in viridi ligno hoc faciūt. i. in me. Dicit aūt xps viride lignū qz viridis in radice diuinitatē in cortice humanitatis: in ramis virtutū: in folijs sermonū: in fructu bonorū operū. In arido. i. peccatore q̄ caret humore gr̄e: fructu iusticie: vigoreq; cōstātie: qd fiet. i. quāta putatis pena digni sunt. Patet ergo cōpassio matris et mulierū ex dictis. ¶Quinto fuit in passione xpi defunctio tpalis: qz voluit mori in cruce. Licet alie passiōes xpi fuissent sufficientes ad redimendū genus humanū: th adhuc voluit mori. Ratio: qm ex pctō ade non solū habemus tribulatiōes: dolores et passiones: Iz et mortē. Heb. ij. Quacūq; die comederis morte morieris. Et ille modus est ꝓueniētior. Un doctores sci et ꝑcipue sanctus Tho. iij. par. q. xlvi. ar. ij. dicit q̄ erat bene alius modus redēptionis deo possibilis: absolute loquēdo: qz dr. Luc. j. Nō erit impossibile apud deū oīe oē verbū. et Esa. lix. dr. Ecce nō est abbreuiata manus dñi vt saluare nequeat. Et io multi alij modi erant deo possibiles. Un vt dicit ibidē ad tertiū argumentum. Si deus hoiem absq; oi satisfactiōe a pctō liberasset: otra iusticia nō fecisset: qz culpa in eū cōmissa fuit: et sic misericorditer egisset. Sz tū nō erat modus ꝓueniētior vt dicit Tho. eadē ꝑte eadē. q. arti. iij. qz dicit Aug. in. xiij. de trini. Sanande nre miserie ꝓueniētior modus nō fuit q̄m per passionē xpi. Un absolute nō fuit necessarium vt xps moreret: Iz ex necessitate finis: vt dicit ibidē. arti. j. eadē. q. Et hoc potest dupliciter intelligi. Primo quidez ex parte nostra qui per eius passionem liberati sumus. Sm illud Joā. iij. Oportet exaltari filiū hoīs: vt oīs qui credit in ipo nō pereat: sed habeat vitā eternā. Scōo ex pte ipsius xpi q̄ per hūilitatē passiōis meruit gloriā exaltationis: et p hoc patz quod dr Luc. vlt. Oportuit pati xpm et sic intrare in gloriā suā. Unde ad hoc q̄ hō p passionē xpi est liberatus multa concurrunt ad salutē hoīs pertinētia: ꝑter liberationē a peccato. Primo em per hoc cognoscit hō q̄tū deus eū diligat: et ꝓ quocatur ad deū diligendū: in q̄ salutis hūane pfectio ꝓsistit. Un apls dicit Rom. v. Commēdat deus charitatē suā in nobis qm si adhuc peccatores essemus xps p nobis mortuus est ꝛc. Scōo qz per hoc dedit nobis exēplū obedientie: hūilitatis cōstātie: iusticie et ceterarū virtutū in passione xpi ostensaz: q̄ sunt necessarie ad humanā salutē. Un dr. j. Pe. ij. Xps passus est pro nobis: vobis relinquēs exemplū vt sequamini vestigia ei⁹. Tertio qz xps per passionē suā nō solū hoiem a pctō liberauit: Iz etiā gram iustificatē: et gloriā beatitudinis ei ꝓmernit. Hebre. x. Habemus fiduciā i introitu sanctoꝝ. s. fideliū in sanguine xpi. Quarto: qz ꝑ hoc est homini indita maior necessitas se immunē a peccato conseruandi: quo se sanguine xpi redēptū cogitat a peccato ꝑm illud. j. Corinth. vj. Empti estis pretio magno glorificate et portate deum in corpore vestro. Quinto: qz hoc ad maiorē dignitatē hominis cessit: vt sicut homo victus et deceptus fuit a diabolo: ita etiā homo esset qui diabolū vinceret: et sicut homo mortē meruit: ita homo moriēdo mortē superaret. vt dr. j. Cor. xv. Deo gr̄as qui dedit nobis victoriam ꝑ iesum xpm. Et ideo conuenientius fuit q̄ per mortē christi liberaremur q̄m per solam dei voluntatez. Hec sctūs Tho. art. iij. q̄stionis predicte. Dic practice quō duxerūt xpm cum cruce quā portabat in collo. Ducebant aūt alij duo neq̄ cū illo: vt interficerent ad mortē celuarie. Et dū fuerūt ibi dixerūt sibi. Expolia te: et ita fecit. Et milites acceperūt vestimēta eius et fecerūt quattuor ptes: vnicuiq; militi partē et tunicā. Erat autem tunica inconsutilis desup cōtexta ꝑ totum. Et dixerunt adinuicē. Non scindamus eam: sed sortiamur de illa cui⁹ sit

Ut scriptura impleret dicēs. Partiti sunt vestimenta mea sibi: et in veste meā miserunt sortē. Et crucifixerūt eum: et cum eo alios duos. Cogitate q̄m virgo sentiebat ictus clauoꝝ q̄m crucifigebat: quō percutiebat cor eius. Et eleuato crucifixo gentes se elongauerunt. Tūc virgo cū ioanne et magdalena venit ad pedē crucis: et gutte sanguinis filij cadebāt sup caput virginis. Cogitate dolorē xpi et ex cōpassione matris. Tunc xps orauit ꝓ crucifixorib⁹ dicens. Pater ignosce illis: qz ne sciūt q̄d faciūt. Virgo maria audito filio eleuauit oculos et vidit filiū totū sanguinolentū a capite vsq; ad pedes. Videns latro q̄ pēdebat in cruce a dextris: q̄ xps orauit ꝓ crucifixorib⁹: et cōsiderās christi patientiā habuit fidē de christo: et contritionē de peccatis in corde: et dixit cū lachrymis christo. Dñe memēto mei dum veneris in regnū tuū: quasi diceret. Non dico q̄ mō parcas mihi: qz nō sum dign⁹ sed postq̄ in purgatorio fuero tūc memēto mei. Cui respondit christus. Amen dico tibi: hodie mecū eris i paradiso. Questio quare de duobus latronibus cū xpo crucifixis: vnus fuit cōuersus et nō alij. Rationē quidā assignant de vmbra brachij q̄ ipsum tetigit et conuertit. Auctoritas per locū a minori de vmbra petri q̄ sanabat infirmos. vt ꝓ Act. v. Nō mirum ergo si vmbra xpi saluauit aiam latronis Uidēs virgo q̄ filius locutus est latroni dixit. O fili latroni loq̄mini: et mihi q̄ morior hic vobiscū nihil dicitis. Tunc xps volēs cōsolari matrem: capite signando ioannē dixit. Mulier: ecce filius tuus. Et ioanni. Ecce mater tua. honora eā et seruias sibi vt matri. Rūdere potuisset virgo. O fili: et qualis cōsolatio: quale cābium est istud: dare filiū creatoris ꝑ filio piscatoris. filiū dei ꝓ filio zebedei. O fili mi: mō cōpleta est ꝓphetia ysmeonis dicentis. Et tuā ipsi⁹ aiam ꝑtransibit gladius Tunc xps cepit dicere hely hely. i. deus deus me⁹ respice in me: ḡre me dereliquisti ꝛc. vt me dimittunt amici: apli: discipuli. Et si quesiuisset alios ab eo. O dñe vbi sunt ceci q̄s illuminasti: vbi ifirmi q̄s curasti: vbi demoniaci: vbi leprosi q̄s mundasti: vbi mortui q̄s resuscitasti: vbi apli quos honorasti. Rūdisset. Oēs dereliquerunt me. Et cōpleta oī re fuit hora nona et clamauit dicens. Sitio. Rūdit virgo. O fili: non habeo nisi aquā lachrymarū. Tunc quidā cū spongia in arundine posita dabat sibi acetū mixtū cū felle. Et cū gustasset dixit. Cōsummatū est. s. opus et mysteriū humane redēptionis. Respondit xpo. O fili: cōpleti sunt dolores mei. Tunc xps voce magna clamauit. Pater in manꝰ tuas cōmēdo spm meū. Et inclinato capite quasi vale diceret matri: sic emisit spm. Mirū fuit q̄ tunc xpo maria nō cecidit mortua: Iz statim secute fuit cōsolatiōes et remedia cōfortatiua: qz tenebre facte sunt sup vniuersam terrā: qz sol dimisit vestes suas albas claritatis sue et indutus fuit de nigro: et terra mota est: et petre scisse sunt: et multa corpora sanctoꝝ qui dormierūt surrexerūt. Item centurio fuit cōuersus di. Uere filius dei erat iste. Et populus percutiebat pectus suū dicēs. O miseri. q̄d fecimus. Ui fructus passionis quos virgo videbat consolabant eā. Ecce hic defunctio tpalis: qz voluit mori vt liberaret nos de morte eterna: et daret nobis vitā gloriosam. iuxta prophetiam Esa. liij. Tradidit in mortē aiam suam: et cū sceleratis reputat⁹ est: et ipse pctā multorū tulit. Sexto fuit in passione xpi sepelitio terrenalis. Ratio: qm̄ ex pctō ade humanū genus nō solū fuit cōdemnatū ad mortē: Iz etiā ad sepulturā et resolutionē et corruptionē. Heb. iij. Puluis es et i pulueꝛē reuerteris. Ideo xps voluit sepeliri sed nō corrūpi. iuxta illud dr. Nō dabis sanctū tuū videre corruptionē. Judei autē q̄m parascene erat vt nō remanerēt in cruce corpora sabbo qz tūc festū erat: put habebāt ꝑceptū dei. Leuit. xxiij. Ne igit eoꝝ festū inhonorarēt. in cuius vespere eiusdē dieī icipiebāt solēnitatē. Erat em̄ magnus dies ille sabbati: rogauerūt pilatū vt frangerent eoꝝ crura: et hoc vt citius morerent ꝛc. Qm̄ solēnitas ista azimoꝝ tota erat gaudiosa: qz ꝑ hos septē dies viri et mulieres ducebant choreas ꝑ circuitū hierusalē in cantico moysi. s. cantemus domino gloriose ꝛc. In memoriaz q̄ eo tpe eos liberauit de seruitute egyptioꝝ et pharaonis exercitu ei⁹ in mari rubro submerso. Igitur ne tanta solēnitas ex aspectu cadauerū fedarēt: qm̄ ꝑpe ciuitatem erāt: petierūt ea deponi. Uenerunt autem milites: et primi quidem fre-

gerũt crura: et alterius q̃ crucifixus erat cũ eo. Ad iesum autẽ cum venissent vt viderũt eũ iã mortuũ nõ fregerũt eius crura: sed vn⁹ militũ ꝛc. qui ꝑm Jſi. istud dictus erat Lõginus. Hic ꝑm magistrũ histo. videre nõ poterat an mortu⁹ esset iesus q̃ caligatos habuit oculos ꝛ accepit lanceã suã et infixit eam in corde christi: ꝛ cõtinuo exiuit sanguis ꝛ aqua miracu lose: ꝛ per hastã decurrẽs puenit ad manus militis: ꝛ ex ꝓtractu visum recepit: q̃ cõuersus ad fidẽ. xxxviij. ãnis monasticã vitã duxit. Et post hec crescente christianorũ persecutiõe fact⁹ epͥs glorioso martyrio coronatus est: ꝛ sic celũ ascẽdit. Hoc miles iste simplici intẽtione ꝛ ex cõpassione fecit vt citius moreret. Et ideo de⁹ eũ interius ꝛ exterius cũ erat cecus illumiauit. Hoc vulnus ꝑm Alexã. de hales non fuit xp̃o infirmũ in ea parte in qua pingi solet per ossa scz pectoralia: sed fuit inferius inter molitiẽ carneam: et inter ossa pectoralia ꝛ femoralia. ꝛ sic sursum ascẽdit ad cor. Nõ: q̃ xp̃s in alto pependit: et nulles stãs in terra ꝛc. Propterea si circa pectoralia ifixisset lanceã: fuissent fracta ossa ꝑpter magnitudinẽ lancee que ostẽditur. Sz ꝑm Joã. quividit et testimoniũ perhibuit: et verum est testimoniũ eius. Facta sunt hec vt scriptura impleretur. Os nõ cõminuetis ex eo. Exo. xii. Et iterum alia scriptura dicit. Videbũt in quẽ transfixerũt. Quarevero sic depingit dicendũ q̃ pictura est laicorũ scriptura. Jõ vt expressius laicis pateat q̃ lancea cor xp̃i penetrauerit in signum q̃ ex corde dimissa est nobis culpa per suã mortẽ. Hec duo miracula post mortẽ ꝓtigerũt. s. sanguinis emanatio ꝛ ceci militis illuminatio. Sanguis enim in homine mortuo coagulatur sed non in christo vt ostenderet se habere potestatem esse in corpore sine ala. Itẽ tres opiniones erant de aia q̃. s. eẽt in sanguine: in cerebro ꝛ in corde. Primi ea occasione moti fuerũt: q̃ cum sanguis e corpore effundit aiam euolare asseruerũt. Sed secũdi ideo q̃ aiam maiorem vim in cerebro suarũ potentiarũ ostẽdere viderũt. Alii ꝙ videbãt cor hois primũ viuẽs ꝛ vltimũ moriẽs. Et sic i his trib⁹ locis effectualiter quesierunt lz xp̃s hoc vulnus nõ sensit: q̃ iã erat mortuus hec esse ꝺ̃ia facta sunt hora nona. Ideo ecclesia ꝓ gratiarũ actione cãtat nonas. Post hec cum iam sero factũ esset. i. hora vespertina: ecce vir nobilis nole Joseph ab arimathia ciuitate iudee qui erat decurio et dines vir bonus et iustus: eo q̃ esset discipulus dñi occultus aũt ꝓpter metũ iudeoꝝ. Hic nõ cõsenserat cõsilio et actib⁹ eoꝝ: q̃ ꝛ ipe expectabat regnũ dei hic audacter introiuit ꝛ accessit ad pylatũ: et petijt corp⁹ iesu vt tolleret. Hec oia ponũt euãgeliste ad exp̃mẽdũ bonitatẽ ꝛ reuerẽtiã isti⁹ ioseph. Celit⁹ esse ꝺ̃, quisq̃ est vt esset dines vt haberet q̃ in sepulturã dñi expẽderet. Nobilis decurio. i. supdecem milites: vt ad ꝑsidẽ accedere posset. Just⁹ ꝛ bon⁹ vt xp̃i corp⁹ accipere mereret Discipul⁹ nõ vn⁹ ex duodecim: ꝛ q̃ i ꝑmitiua eccl̃ia oẽs credẽtes dicebant discipuli. Audacter q̃ iudeos nõ timuit. Et ipsi eũ hoc facere nõ causa discipulat⁹ ꝛ pietatis putabãt. Petijt corp⁹ iesu: q̃ licitũ nõ erat sepelire corpa dãnatoꝝ sine licẽtia ꝑsidis. Pilatus aũt mirabãt si iam obijsset. Sz illa ãmiratio ꝑm Joã. ꝓcessit ex leuitate ꝛ cordisvanitate. Nemo miretur cũ pilato q̃ iesus subito mortu⁹ fuit: adhuc viuẽtib⁹ latronib⁹: q̃ multa crudelia ꝓ totã nocte ꝛ die ꝓtulit q̃ latrones i ẽte fuerũt. Et accersito. i. vocato cẽturio ne interroganit eũ si iã mortu⁹ esset. ꝛ cũ cognouisset a cẽturione: donauit corpus iesu ioseph. Venit ꝙ ꝛ tulit corp⁹ iesu. Venit aũt ꝛ nicodem⁹ q̃ venit ad iesuz nocte ꝑmũ ferẽs mixturã myrrhe ꝛ aloes quasi libras centũ. Acceperũt ꝙ corpus iesu et ligauerũt in lintheis mũdis cũ aromatibus: ꝛ inuoluerũt illud in syndone munda quã mercat⁹ est: sicut mos est iudeis sepelire. Istud vnguentum amaritudine sua coercet vermes a cadauerum corrosione ꝛ corruptione ꝛ putredine. Ex quo patet ꝑm Chrysosto. q̃ isti non habuerũt adhuc de christo plenã et perfectã fidem non intelligẽtes illud. ꝓs. Nõ dabis sanctum tuum videre corruptionẽ. Unde si corpus christi iacuisset in sepulchro vsq̃ ad diẽ nouissimũ: nõ fuisset incineratum nec putrefactũ: q̃ erat balsamatũ diuinitate. Hec depositio ꝑm Bedam et Originem facta est ꝓsente matre maria: que corp⁹ filij sui de cruce depositũ suis brachijs vt pie credit dulcissimis amplexata fuit: ꝛ sacra vulnera cum inexplicabili

planctu materno affectu deosculabatur. Jesus autẽ ad consolationem matris ita glorificatus est q̃ nulla plaga vl̃ liuor in suo corpore apparuit ꝓter quinq̃ vulnera manũ ac pedũ atq̃ lateris que reseruauit non ex impotentia sanandi: sed vt ostenderet apostolis ꝛ maxime thome: in dei ꝛ mal̃ xp̃ianis in iudicio extremo ad interpellandũ in conspectu patris. Ad letificandũ beatos ex intuitu sue redẽptionis. Nõ enim dedecorant corpus glorificatuz ille cicatrices: q̃ clari⁹ radiant q̃z sol in firmamẽto celi. Et q̃ corpus lintheis inuolutũ fuit: ideo in ecclesia mos inolauit vt in altari nõ sericis aut auro textis: sed in syndone mũda cõsecretur. Item lz hec aromatizatio xp̃i fuit facta in honorem ꝛ reuerẽtiã ꝛ a deuotis ꝛ eũ diligẽtibus: tñ factũ i sevalde miserabile erat q̃ scz tante nobilitatis dñs tractabat tãq̃ cadauer: lz xp̃s ꝓpter diuinũ suppositum cadauer non fuit: ꝛ q̃ corona glorie sic iacuit ꝑstrata. In signũ huius ꝓ gratiarũ actione statuit ecclesia dicere vesperas. Erat aũt in locovbi crucifixus erat iesus hortus ꝛ in horto monumentũ nouus in quo nondũ quisq̃ positus fuerat: ꝛ excisum in petra. Jstud monumentũ erat ioseph. In horto dñs fuit captus: in horto nũc sepellitur ad inmundum q̃ per virtutez sue passionis liberamur a peccato qũ adã commiserat in horto delitiarũ. Secũdum diuinã dispensationem in nouo monumẽto in quo nondũ quisq̃ positus fuerat ponit: ne sua resurrectio altari q̃ ibi ꝓius positus fuisset ascriberetur. Sicut eñ in virginis vtero nemo ante illuz aut post illũ conceptus est. ita ꝙ Aug. nemo ante vel post ibi sepult⁹ est ꝛc. Ergo ꝓpter paraseuẽ iudeorũ: q̃ iuxta erat monumentũ posuerunt iesum christũ. Nam feria sexta declinabat ad occasum ꝛ sabbatum incipiebat eo q̃ ꝑm Hieroñ. iudei incipiunt cõputare dies crastinos a sero ꝓcedenti. Unde q̃ tarde erat nõ poterãt remotius sepelire corp⁹ timentes ꝓpter tũ sabbatũ. Nõ quidẽ despecte: sed sicut mos erat honorabilium corpora iudeoꝝ sepelire: q̃ iuxta ꝓphetiã Esa. xi. Et erit sepulchrũ eius gloriosum. vñ sctũs Tho. iii. ꝑ. q. li. ar. i. Cõuenies fuit xp̃m sepeliri. Primo ad ꝓbandũ ꝑfectã mortis. Nõ eñ aliquis in sepulchro ponitur nisi iam de veritate mortis cõstet. Jgit̃ pilat⁹ anteq̃z cõcederet xp̃m sepeliri: diligẽti inquisitione cognouit eũ iã mortuũ esse: vt ꝓtz Mar. xv. Scõo q̃ dat̃ spes resurgẽdi his q̃ in sepulchro sunt ꝑ ipm: eo q̃ de sepulchro ipse resurrexit: ꝑm illud Jo. v. Oes q̃ in monumentis sunt audiẽt vocẽ eius: ꝛ q̃ audierint viuẽt. Tertio ad exẽplũ eorũ q̃ ꝑ morte xp̃i spũaliter mortuũ ꝓtestant. qui absconduñt a cõturbatione hoim. Un̄ ôr ad Col. iij. Mortui estis: ꝛ vita vestra abscõdita est cũ xp̃o in deo. Un̄ ꝛ baptizati q̃ ꝑ mortẽ xp̃i moriũt ꝓtestant quasi cõsepelimur xp̃o ꝑ immersionẽ: ꝑm illud Ro. vj. Cõsepulti sum⁹ cũ xp̃o per baptismũ in morte. hec Tho. Et ioseph aduoluit lapidẽ magnũ ad ostiũ monumẽti: et abijt. Subsecute sunt mulieres q̃ ei ipso venerãt de galilea: videntes monumẽtũ et aspicientes quẽadmodũ et vbi positum erat corpus iesu: sedẽtes cõtra sepulchrũ Inter quas maria Magdalena et altera maria affectu diligẽter attẽdebant qualiter trãfacto sabbato vnguẽto ꝑparato reuerẽtes intrare possent ad perũgendum iterato corpus iesu. Ex quo manifeste ꝓz q̃ in fide dubitabãt: q̃ ipm resurrecturũ nõ crediderũt. Jõ beata virgo maria in q̃ fra ꝛ certa fides fuit ad vngendũ cũ ipis ne veni⁹: ꝓter q̃ dies sabbati ꝑ ãni circulũ ad sui reuerentiã ab eccl̃ia spãliter veneraẽ. Altera aũt die q̃ ẽ post paraseuẽ cõuenerũt ꝑncipes sacerdotũ ꝛ pharisei ad pilatũ dicẽtes. Mñe recordati sum⁹ Et notabile est q̃ iudei pilatũ dñm suuz agnoscẽtes: vt in seruitutẽ alienigenarũ redacti: etiã adulãdo vt facili⁹ ipetrarẽt dixerũt. Mñe: seductor ille dixit. Nirũ q̃ eoꝝ inuidia adhuc nõ cessauit. Seductorem tũ ꝑm Hiero. Recto cũ nole vocabãt sed non talem qualẽ intendebãt. Est eñ seductio mala avirtute in errorẽ. hãc xp̃o imponebãt: sed false mentiebant. Alia a falsitate in veritatẽ: a vitijs in virtutes: sic xp̃s seductor erat fidelium. Post tres dies resurgã. Jube ergo custodiri sepulchrũ vsq̃ in diẽ tertiũ: ne forte veniãt discipuli eius ꝛ furent̃ eũ: ꝛ dicant plebi surrexit a mortuis: q̃ erit nouissim⁹ error peior priore. Ait illis pilat⁹. Habetis custodiam. ite: custodite sicut scitis. Illi autez abeũtes munierũt sepulchrũ: signãtes lapidem cũ custodib⁹: q̃ nõ sufficiebat illis

cuſtodia militū gentiliū: ſed etiā cuz hoc ſignauerunt lapidē qui erat in oſtio monumēti cū ſigillis ſuis et anulis. In huiꝰ ſepulture memoriā: eccleſia ſtatuit completorium. Cumvero xp̄s animā in cruce tradidit patri: mox venit ad infernum. i. ad limbū patrum ad eorum conſolationem: et demouit cōfeſſionem. Et tertia die reſurrexit de ſepulchro: et ideo iudei militibus ſummam pecunie dederunt: vt dicerent ipſum furatū per diſcipulos. Sed cum acceptiſſent pecuniam quod factum fuerat dixerūt. Milites eīn tacere nō poterant. Nam fatebātur ſe vidiſſe choros angelorū: et a iudeis accepiſſe pecuniaz. Uincētius in ſpeculo narrat q̄ ioſeph ab arimathia eadem veſpera qua ſepelinit dominū: iudei eum incarcerauerunt: ſed dn̄s liberauit eū. Ex his dictis patet cauſa: modꝰ: ordo: et tota ſeries dn̄ice paſſionis ſm intentionem euāgeliſtarum: ſm ordinem et ſm literam quam ex toto inſeruī: ac ſm ſeriē veri geſti deſcripti. Concedat nobis ieſus vt per lamēta ſue paſſionis perueniamus ad gloriam et gaudium beate reſurrectionis. Amen.

¶ Sabbato ſcō paſche. Sermo vnicus.

VIta veſtra abſcondita eſt cum xp̄o in deo. Cuz autē chriſtus apparuerit vita veſtra: tunc et vos apparebitis cuz ipſo in gloria ꝛc. ad Coll. iij. et in epiſtola hodierna. Heri ſermonis finis fuit ſepultura corporis chriſti: ſed de anima quo initu vel quid fecit nihil fuit dictum. Ideo modo volo predicare de iſta materia. Sed primo ſalutetur virgo maria ꝛc. Quia iam poſſumus ſibi dare gaudiū et letitiam: quia de propiquo inſtat reſurrectio glorioſa filij ſui: cō poſſumꝰ ipſaz ſalutare humilr̄ et deuote dicentes ſibi Aue ma. ꝛc. Uita vſa ꝛc. Pro huius verbi declaratione et materie predicāde introductiōe ſciendū eſt q̄ doctrina ſacra ē generalis et certa fidei xp̄iane q̄ poſt mortē corporalē xp̄i: anima eiꝰ deſcēdit in infernū. et eſt articul⁹ fidei dicētis. mortuus et ſepultus. ēſtū ad corpꝰ deſcēdit ad inferos ēſtū ad alam licet potuiſſet ſtatim aſcēdere in celum ſi voluiſſet: tamen noluit: immo voluit tantū humiliari: qz̄ voluit deſcēdere principaliter ad confortandū ſanctos patres ad ipſos liberandū. Sicut rex habita victoria cāpali vult intrare perſonaliter ciuitatem ita xp̄s. Et ēdiu corpus eiꝰ fuit in ſepulchro: tandiu fuit anima eius in limbo: et craſtina die anima chriſti ſimul cum ſanctis patribus exiuit de limbo: et aſſumpto corpore glorioſo reſurrexit. Iſta ē doctrina vera fidei chriſtiane: cōfirmata auctoritate chriſti dicētis. Sicut fuit ionas in ventre ceti tribus diebus et tribus noctibus: ſic erit filius hominis in corde terre tribus diebus et tribus noctibus. Matth. xij. Dic breuiter hiſtoriam ione ꝓphete: vt habetur Jone. j. et. iij. Et quomodo fuit figura paſſionis xp̄i. Nauis in qua xp̄s nauigauit eſt natura humana. Ratio: quia ad inſtar nauis facta ſcz anguſta in principio: lata in medio ꝛc. ſ. tempore chriſti. Bal. iiij. At vbi venit plenitudo tēporis miſit deus filiū ſuum. Nunc autē reſtringitur ad inſtar puppis. Malus huiꝰ nauis in medio poſitꝰ fuit crux chriſti. Uelū caro chriſti. Facta eſt quaſi nauis inſtitoris ꝛc. Ꝓtouer. vlt. Hec nauis iactabatur magnis fluctibus et periculis ſubmergēdi in inferno: nec erat aliud remedium euadendi niſi q̄ ionas. i. xp̄s iactaretur in mare. ſ. in amaritudinem paſſionis et mortis. Et cetus. i. infernꝰ aperuit os ſuū et recepit ipſum: et tenuit eum tribus diebus et tribus noctibus: ſed craſtina die euomuit euz. et licet corpus chriſti et anima in illa die fuerint diuiſa et ſeparata: tamen diuinitas nunq̄ fuit ſeparata nec diuiſa nec a corpore nec ab alia: ſed tota fuit cum corpore in ſepulchro: et tota cum anima in limbo: vt dicit ſcūs Thoiij. p. q. l. ar. ij. et. iij. Si dicaꝰ quō fuit hoc poſſibile. Dabo de hoc vobis duas ſimilitudines ad oculos ad confortādum veſtros intellectus. Primo de pomo ex vna parte albo: et ex alia parte rubeo: quod ſi gladio diuidatur in duas partes: odor ipſius remanet cū qualibet parte diuiſa. Idē de humanitate xp̄i. Cogitate q̄ humanitas xp̄i ſit vt pomū: cuiꝰ pars alba ſit alia xp̄i puriſſima ſine oi defectu: pars rubea eius caro ex paſſione ſanguinolēta. De quo Salomon Cāt. v. in perſona virginis marie dicentis. Dilectus meus candidus et rubicūdus. Diuinitas eterna erat vnita corpori et alie xp̄i ante paſſionem et mortē: ſicut odor eſt cōiunctus pomo et vnitus. Sz hūanitas xp̄i gladio mortis fuit diuiſa et ſepata in duas partes principales: tū odor. i. diuinitas eterna ſemper remanſit cum vtraq; parte in ſepabiliter. Scōa ſimilitudo pulchrior et clarior de pecia cryſtalli ad radiū ſolis q̄ tota replet lumine et claritate ſolis. Quare ſi diuidiꝰ in duas partes tota claritas ſolis remanet cum qualibet parte diuiſa. Idē de humilitate chriſti puriori cryſtallo: lumine et claritate diuinitatis illuminata qua in morte diuiſa diuinitas tota remāſit inſeparabiliter cum qualibet parte diuiſa abſcondita: ſcz cū corpore in ſepulchro: et cū anima in limbo ſine in inferno. Autoritas. Splendor eius vt lux erit: coniua in manibus eius. Ibi abſcondita eſt fortitudo eius ante faciē eiꝰ ibit mors. Abac. iij. in qua ponūtur tria tēpora chriſti: ſcz tēpus ſue ꝓdicationis. ibi. ſplendor eius vt lux erit. Scō ponit tēpus ſue amare paſſionis. ibi. Coniua in manibus eius. ſ. clauoꝝ in manibus. Et tempus mortis. ibi. Ibi abſcondita ē fortitudo eius. i. diuinitas: que abſcondita fuit cū corpore in ſepulchro: et cū anima in limbo. Nota ante faciē eius ibit mors. Ante paſſionem chriſti mors ipſum ſeqbatur ex perſecutiōe iudeoꝝ nō q̄ mors haberet aliquod ius in chriſtū: et in ſecuta eſt xp̄m quouſq; ipſum cepit. Sz poſt reſurrectionē mors ipſum precedit. Ideo dicit. ante faciem eius ibit mors. De hac abſconſione dicit etiam Eſa. Uere tu es deꝰ abſconditꝰ deus iſrl̄ ſaluator. Eſa. xlv. De hac abſconſione dicit thema. Uita veſtra. i. diuinitas abſcondita eſt cum chriſto. ¶ Nota pro proſecutione ſermonis q̄ licet diuinitas eterna tunc fuiſſet abſcondita illis qui fuerant in hoc mundo: tū tūc fuit oſtenſa et manifeſtata illis de inferno nō q̄ oēs de inferno viderēt eam: ſz oēs q̄ fuerūt in inferno cognouerunt xp̄m eſſe verū deū et vez hoiem. Et diuinitas fuit eis oſtēſa: manifeſtata ēdupl̄r. ſm q̄ ītuor ſunt loca in inferno

Primꝰ locus iferior ē carcer dānatoꝝ.

Scōs eſt limbus pueroꝝ.

Tertius eſt locus purgandoꝝ.

Quartus eſt ſinus patrū ſanctorum.

In quolibet iſtoꝝ quattuor fuit manifeſtata diuinitas xp̄i aliq̄ mō: qz̄ ad oēs

deſcēdit: vt dicit articulus fidei: mortuꝰ et ſepultꝰ deſcēdit ad inferos. Nota pluraliter inferos. Sz nō viderūt diuinitatē niſi ſolū illi q̄ fuerūt in ſinu patrū ſcōꝝ: iz ad oēs deſcenderit. Jō apl's Eph. iiij. deſcēdit pmū. i. pmitus añq̄ relurgeret ad inferiores ptes terre. Jō bonū eſt ſcire q̄d ibi fecit. Primꝰ ergo locus inferni et inferior eſt carcer dānatoꝝ plenꝰ igni extinguibili: q̄ frute diuina crucist demones et animas dānatas. Ad iſtū locū deſcēdit aia xp̄i: et ibi mānifeſtauit diuinitatē ſuā p rigoroſaz increpationē: nō ſz eſſentiā: ſed ſm effectū: vt dicit btūs Tho. iij. pte. q. lv. art. ij. Duplici aūt rōne aia xp̄i deſcendit ad iſtos. Prima ad ligādū luciferū: q̄ a principio mūdi vſq; ad illud tps captiuauit alias in aliquo ꝑdictoꝝ quattuor locoꝝ. Sz heri dū xp̄s erat i cruce cū paſſione tā doloroſa derelictus ab aplis diſcipulis et amicis: lucifer q̄ ꝑmo dubitauerat an eſſet filiꝰ dei: dicēs intra ſe: ēſtū cuiꝰ iſte ſit ſctūs ꝓpha: nō ego ducā iſm mecū ad infernū: etiā venit ad xp̄m et poſuit ſe in brachio crucis expectās aiam xp̄i. De hoc figura quam Beda exponit ad iſtud ꝓpoſitū. Et ēt tāgit in glo. Dicaꝰ breuiter hiſtoria de filio thobie eūte cū raphaele q̄ voluit lauare pedes in flumine: et ecce piſcis imanis. i. maximꝰ exiuit ad deuorādū eū. Ipſe aūt apphendit brāchiā eiꝰ et duxit eū i ſiccū ꝛc. Tho. vj. Exponit Beda q̄ flumina ille ſubitus et impetuoſus figurabat mortē xp̄i impetuoſam et ſubitā: qz̄ ſine, pceſſu iuris. Xp̄s autem voluit lauare pedes ſuos: qui ſumꝰ nos qui tāgimꝰ terrā et nos maculamus petis. Sz ecce piſcis immanis: ſcz lucifer vel ſathanas venit et poſuit ſe in brachio ꝛc. ad deuorādū xp̄m: et nō videbat ab aliquo niſi a xp̄o. qui dixit. O traditoꝝ i mala hora huc veniſti. Sed in ſeparatione anime xp̄i a corpe lucifer cognouit q̄ erat deꝰ: et voluit fugere: ſz nō potuit: qz̄ xp̄s iſm cepit: q̄ cū vellet xp̄m capere: captus fuit a xp̄o vt piſcis a Thobia. Oō diabolꝰ venit ad xp̄m. Autoritas. Uenit eīn ꝓnceps mūdi huiꝰ. ſ. lucifer q̄ tyrānice dñabat in mūdo: et in me nō hz quicq̄ Jo. xiiij. Et q̄ a xp̄o fuit captꝰ. autoritas Nūc iudiciū eſt mūdi: nūc princeps huiꝰ mūdi ēiciet foras. Jo. xij. Jō xp̄s iſm cepit et liganit in carcere dānatoꝝ vſq; ad

tempus antixpi. tūc ſoluetur ad temp⁹.
Et ſic xp̄s oſtēdit ſe eſſe dñm inferni: cuius portas creas⁊ vectes ferreos cōfregit: ⁊ ligauit ſatiabilē homicidā. Scōa rō ꝓpter quam alia xp̄i deſcēdit ad iſtos fuit per rigoroſam increpationē: poſtq̄ ligauit ſibi luciferū increpauit ⁊ reprehēdit dānatos. De hoc vidēt loq̄ petrus in ſua epīa dicēs. Xp̄s ſemel pro peccatis noſtris mortuus eſt. Et ſequit. In quo ſcz tēpore mortis: ⁊ his qui in carcere cōcluſi erant ſpiritu veniēs ꝑdicauit. i. predixit. Dicit btūs Tho. in. iij. parte theologie. q. lij. arti. ij. ad tertiū q̄ iſta ꝑdicatio non fuit inſtructiua: ſz increpatiua: q⁹ dicit Damaſce. in. iij. lib. q̄ ſicut his q̄ in terra ſunt euāgelizauit: ita ⁊ his q̄ in inferno. nō quidē vt incredulos ad fidem conuerteret: ſed vt eoꝝ infidelitatē cōſutaret. Qz ⁊ ipſa predicatio nihil aliud in telligi pōt q̄ manifeſtatio diuinitatis q̄ manifeſtata eſt infernalib⁹ ⁊ in deſcēſu xp̄i ad inferos. Hec Tho. ibidē. Dic practice quō dicebat malis imperatoribus: regibus ⁊ dñis dānatis ex eoꝝ malavita ⁊ tyrānico regimine vt nemroth qui fuit primus qui voluit habere dñiu: ⁊ alexādro: ⁊ aliis maleſtrubis. i. maledictis. Si dñio veſtro poſtq̄ vobis dedi fuiſſet; bene ſi modo fuiſſetis ſalui. Item increpanit magnos phos: platonē: Ariſtotelē: ⁊ alios de quibus dicit expreſſe Hiero. q⁹ ſunt dānati. Dicit chriſtus. O ſi ulti oſtēdebatis ⁊ legebatis ⁊ diſputabatis; deyno primo principio ⁊ primo motore ⁊ prima cauſa in ſcholis veſtris ⁊ in templo adorabatis idola: habebatis magnā ſciētiaz ⁊ malā conſcientiā. Item increpauit ſupbos dicēs. O miſeri ſi fuiſſetis humiles modo habuiſſetis gloriā. Itē auaros ⁊c. ſacerdotes: prophetas falſos: ſimoniacos. Itē luxuriioſos dicēs. O qui viriſtis ſicut porci: ideo mō nō habetis delectationes glie ⁊c. Itē guloſos: iracūdos: inuidos: vt cayn. Item blaſphemos dicēs latroni dānato. O miſer: nūquid tu hodie me blaſphemaſti in cruce. Itē redarguit iudam dicens. O proditor: ecce q̄d vendidiſti pro tā modico precio. Cogita te quot fletus: clamores: vlulatus illoꝝ dānatoꝝ deſperatoꝝ de ſaluatiōe. Ecce quomodo chriſtus manifeſtauit ibi ſuaz diuinitatē ipoſrigoroſe redarguēdo. Secundus locus dicitur locus parunloruz: vt dicimus vnus portus vbi ſunt omnes pueri q̄ deceſſerūt cū ſolo peccato originali: q⁹ peccatū originale nō eſt ab ipīs factū: ſz receptū: ſicut de imagine cadentis in lutū ⁊c. Ideo illud peccatū non dicit actuale: ſz originale: q⁹ in generatiōe corporali recipit illa macula. Et ideo q⁹ nō eſt peccatū actuale: nō habēt ibi penā ſenſitiuam: ſz dicuntur habere ignez eo ꝙ mūdū videbūt faciez dei. Et illa ira videtur eſſe ignis. Juxta illud Deutero. xxxij. Ignis ſuccēſus eſt in furore meo: ⁊ ardebit vſq̄ ad inferni nouiſſima ⁊c. Dicit ſcriptura ſancta: q⁹ dormiūt nō corporaliter: ſz ſicut ille q̄ dormit nō ſentit penā: ſic nec illi pueri ſentiūt penā: imo dicit Job in perſona dānati: quare non in vulua mortuus ſum. Egreſſus ex vtero non ſtatim periī. Quare except⁹ genibus cur lactat⁹ vberibus: nūc dormiēs ſilerē ⁊ ſomno meo requeſcerem. Job. iij. Dicit beatus Tho. ij. ſen. diſt. xxxiij. ar. ij. ⁊ vide ibidē bñ doctorē q̄ qñ vident gloriaz beatoꝝ q̄ nō dolent nec triſtant: q⁹ ſciūt q̄ nō pertinet ad eos: ſicut tu non doles q⁹ nō habes regnū q̄ non pertinet ad te: ſed de illo doleret filius regis ad quē pertinet regnū: nec qñ vides aquilā volantem doles q⁹ non habes alas: ſic nec illi pueri triſtant. Ad iſtos deſcēdit alia xp̄i per glorioſam cōſolationē. Dic practice quomō alia xp̄i fuit in porta limbi: ⁊ illi pueri ſtatim cognouerūt xp̄m ſaluatorē eſſe videtes animā eius ⁊ ipſuz adorauerunt dicētes. Gloria tibi dñe q̄ mortuus es pro homine ⁊c. Quib⁹ dixit ipe. Quomodo eſtvobis. Reſponderūt. Dñe bene eſt nobis. Habemus magnā ſcientiam naturalē: ⁊ multas gratias ⁊ virtutes: licet nō haberēt gratiā gratū facientem: diſputamus ad inuicem: ⁊ diligim⁹ nos mutuo. Dixit xp̄s. Ideo regratiami ni deo qui vos liberauit de illo igne inferni oſtēdēs eis locum damnatorum et laudate dñm⁹ deſcatis in pace. Tertius locus dicit locus purgādoꝝ. Pro q̄ ſciēdum q⁹ alīq̄ moriunt abſq⁹ peccato originali: ideo nō vadūt cum illis pueris deſcendentibus ſine ſacramento baptiſmi ad inferni limbum: ⁊ abſq⁹ peccato mortali: ideo non vadūt cū damnatis. Sz qz de peccatis que fecerūt poſtq̄ fuerūt mūdati ab originali peccato nō fecerunt cōdignam penitentiā iuxta qualitatem et quantitatē peccatoꝝ: tales ex q̄ habuerunt ꝓtritionē nō vadūt cū damnatis. ſz in alio mūdo diuina miſericordia ordinauit vnū locū qui dicit purgatoriū: vbi aie purgant. vbi eſt ignis: ſed nō ſunt ibi demones: quia nullus ibi intrat quin ſit in gratia dei. Et ille ignis purgatoriꝰ durabit vſq̄ ad die iudicij. qui virtute diuina cruciat alias quod non poſſet iſte ignis noſter: immo ſi vna alia eſſet in furno calcis: ille ignis ſibi non noceret. Sed poſt diem iudicij ignis purgatoriꝰ extinguet. Si dicat. ⁊ ſi ſit aliqs qui in die iudicij. non compleuerit penitentiā ſuam nec ſit purgatus: quid fiet de illo. Reſponſio q⁹ deus augmentabit illi penā intēſiue ⁊c. De iſto loco dicit ſcriptura ſcā. In igne pbatur aurū ⁊ argentū: hoies ꝙ receptibiles in camino humiliationis. Eccli. ij. Ad iſtos xp̄s deſcēdit ⁊ viſitauit ꝑ copioſam liberationem. Queſtionē faciunt doctores: ⁊ beatus Tho. in. iij. parte. q. lij. arti. viij. Utrum xp̄us liberauit oēs animas q̄ erant tunc in purgatorio. Ad queſtionem illam oportet rīdere per diſtinctionem ſm q⁹ de iſta materia poſſumus loqui dupliciter: vel ꝑ rigorem iuſtitie vel per dulcedinem miſericordie. Si loquamur primo modo: nō liberauit niſi illos ſolum qui cōpleuerūt tempus penitentie. Et iſtā viā ſequitur beat⁹ Tho. in. iij. parte. Si autē loquamur de dulcedine miſericordie: poſſum⁹ dicere q⁹ oēs liberauit. Et ad hoc dabo vobis duas ſimilitudines. Prima de rege nouiter coronato intrante ciuitatē qui liberat oēs captos: niſi ſint capti pro intereſſe partis. Sic rex glorie xp̄s nouiter coronat⁹ corona ſpinarū intrans purgatoriū. Ad quē clamabant oēs anime in purgatorio. Dñe liberate nos. ⁊ xp̄us interrogauit licet iam ſciret quāto tempore hic fuiſſent. Reſpondebāt. Dñe ſumus hic iam ꝑ mēſem: per annū ⁊c. Ideo pie creditur q⁹ xp̄us liberauit oēs. Autoritas. Eſa. recitatis verbū dei patris ad filium dicentis. Dedi te in fedus. i. pacem populi vt ſuſcitares terrā ⁊ poſſideres hereditates diſſipatas: vt diceres his qui vincti ſunt: exite ⁊ his qui i tenebris ſunt reuelamini. Eſa. xlix. Ubi ponunt quatuor

clauſule quaruz due ſunt de vita chriſti: alie de eius morte. Prima ibi. Dedi te in fedus populi vt ſuſcitares: qui. ſ. dormiebant in peccatis: quos xp̄s ſuſcitauit ꝑdicando. Scōa ibi: vt poſſideres hereditates diſſipatas. ſ. animas rationales: q̄ ſunt hereditates dei diſſipatas per peccatum. Tertia ibi: vt dicceres his qui vincti ſunt exite. Non ibi loquitur de illis qui ſunt in inferno damnatorum: quia nullus inde exit: ſed de illis de pugatorio. Quarta ibi. his qui in tenebris ſunt ⁊ reuelamini. Secūda ſimilitudo eſt de papa nouiter creato qui tunc ꝙcedit largas indulgentias ⁊ gratias ꝑplurimas. Quanto magis papa ieſus qui eſt dñs gratiarum ⁊ indulgentiaruz: quia papa eius vicari⁹ non eſt dñs eccleſie: ſz diſpenſator ⁊ ꝓcurator. Cum ergo papa ſit tam liberalis: quāto magis xp̄s qui eſt dñs. Autoritas. Eſa. lxi. Spūs domini ſuper me eo ꝙ vnxerit me: ad annunciandum māſuetis miſit me: vt comederet ꝓtritos corde. ⁊ predicarē captiuis indulgentiā. et clauſis apertionem. Nota ſpiri⁹ dñi ſcz ſanctus ſup me. loquit xp̄s inq̄ntum homo: q⁹ inq̄ntum deus ſpiritusſanctus non eſt ſuper eum: ſed equalis ⁊vn⁹ de⁹. Ad annunciandum manſuetis miſit me ſcz in hoc mundo ad predicandū: ⁊ poſt mortem dicit: vt predicarem captiuis indulgentiam. Dic quomodo ante xp̄i paſſionem poſtq̄ anime cōpleuerāt ſuū purgatorium: exibant inde ⁊ ibant ad locuz ſanctoꝝ patrū: q̄ dicit ſinus abrae. Autoritas. Luc. xvi. Factū eſt vt moreret mendicus ⁊ portaret ab angelis in ſinū abrae quia in illum ibant condigne penitētes. ſed modo aſcēdunt in celū: ⁊ etiā poſtq̄ exeunt de purgatorio. Dic q̄o tempus a deo taratum eſt ad ſtandū in purgatorio poteſt redimi in ſuffragiis viuorum. Ideo heres cōplere tenet teſtamenta et executiones vltimaꝝ voluntatū defunctoꝝ: alſ dicit xp̄s Luce. xviij. Deus faciet vindictam electoꝝ ſuoꝝ clamantiuz ad ſe die ac nocte. Quartus locus dicit ſinus abrae. in hoc ſtabāt anime ſanctorum patrū: que ibi fuerūt a ꝓncipio mūdi vſq̄ ad reſurrectionez chriſti. Primus quivnq̄ eo intrauit fuit Abel: ⁊ quādo chriſtus ſurrexit oēs exiuerūt inde cum chriſto. Ibi nullam habebāt penam: ſed

non habebant gloriam. In iſtã domũ intrauit anima chriſti. Dicit Aug. q̃ ſicut anima chriſti intrauit per iſtã domum: oẽs illi ſancti patres viderũt diuinitatẽ chriſti: ⁊ habuerũt gloriã et paradiſum. De quo dixerat chriſtus latroni. Hodie mecum eris in paradiſo. Dicit Augu. q̃ omnes alie anime ſanctoꝝ patrũ adorauerũt chriſtum di. Aduenisti redemptor aduenisti quem quotidie expectabam⁹ modo eſt cõpletũ gaudiũ noſtrũ. Chriſtus autem ſalutauit eos di. Pax vobis Adam cũ omnibus filijs ⁊ filiabus adorauerũt humiliter chriſtũ cũ omnib⁹ patriarchis. Deinde moyſes cum ꝓphetis Deinde aaron cũ omnibus ſacerdotib⁹ Dauid cũ omnibus regibus. Joannes baptiſta cũ oĩbus innocentibus. Deinde eua cũ omnibus ſanctis mulieribus. Et chriſtus ſtetit cũ ipſis vſq̃ ad reſurrectionem. Autoritas Math. xij. Sicut fuit Jonas in ventre ceti tribus diebus ⁊ tribus noctibus: ſic erit filius hominis in corde terre tribus diebus ⁊ tribus noctibus ⁊c. Item autoritas ſapientis dicẽtis in perſona chriſti. Penetrabo inferiores partes terre: ⁊ inſpiciã oẽs dormientes ⁊ illuminabo omnes ſperãtes in domino. Eccleſiaſtici. xxiiij. Nota inſpiciam oẽs dormientes ideſt omnes mortuos: ⁊ illuminabo omnes ſperãtes in domino. ſupple lumie glorie divine. Reſtat nũc cras reſurrectio domini noſtri ieſu chriſti. Ad quam nos perducat ⁊c.

¶ Diuini verbi preconis ⁊ predicatoris ſacreq̃ theologie pfeſſoris eximij: ſancti Vincentij confeſſoris diui ordinis predicatoꝝ: ſermones fecũdiſſimi tẽporis hyemalis finiũtur. Impreſſi Lugõ. Anno incarnationis domini. M.cccc.xxj.

¶ Regiſtrum huius operis.

a.b.c.d.e.f.g.h.i.k.l.m.n.o. p.q.r.s.t.v. x.y.z.aa.bb.cc.dd.ee.ff. Oẽs ſunt ãterni

Universidad de Deusto
Biblioteca